

Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

Η ΚΑΙΝΗ
ΔΙΑΘΗΚΗ

THE NEW
COVENANT

THE GREEK NEW TESTAMENT
STEPHANUS 1550 RECEIVED TEXT

WITH 7456 TEXTUAL NOTES, CONTAINING
THE COLLATION OF THE FOUR MAJOR RECENSIONS

SUN 8TH MAY, 2005
<http://www.bibles.org.uk/>

New corrected text, notes and typesetting © 2002-2005 Bibles.org.uk.
Typeset with pdfL^AT_EX under Linux: Sun 8th May, 2005 at 16:25
Permission for *personal* use only is hereby given.

The Kerkis Greek fonts which were used to typeset this book are
© Department of Mathematics, University of the Ægean.

INTRODUCTION.

This edition of Greek New Testament contains two revisions of the *Textus Receptus* and two other recensions of the Text, as described in the following paragraphs. It was prepared in strict accordance with the following basic principles:

- No variations, however strongly supported by the Greek manuscripts and printed editions have been introduced into the text but were relegated to the footnotes. The total number of footnotes in this revision is 7456.
- While the modern chapter and verse numbering was preserved for the sake of convenient reference, the elements that rely on human interpretation, such as capital letters and punctuation, were completely disregarded as they have no support from the ancient manuscripts.
- A special symbol ∙ is used as a verse terminator.

The following four main textual recensions are fully collated in the base text and the footnotes of this book.

T Textus Receptus, Stephanus 1550 edition. This is the base text of the present edition. Both the original 1550 edition and the Cambridge edition which was prepared by F.H.A. Scrivener in 1892 were used in the preparation of this work.

K Scrivener, 1894. This is the text underlying the English Authorized Version of 1611 (*K* stands for **K**JV).

∞ Majority Text. Byzantine Text recension.

∪ Alexandrian recension (∪ stands for **V**atican). This is the text of the Greek New Testament which comes from the manuscripts of the Alexandrian recension.

The decision as to which recension to choose as a body of the text and which to place in the footnotes is pretty much *arbitrary*. However, once decided, it was never deviated from. Thus, the main text represents *exactly* that of Stephanus 1550 Textus Receptus, whilst the readings in the footnotes correspond *exactly* to the recensions represented by their respective symbols. In effect, this book contains “four books in one”, i.e., assumes that the reader will work with the footnotes as diligently as with the main text. There is nothing intrinsic that would make any reading in the footnotes preferred to

that of the text or *vice versa* and, in each case, the reader must consult the Spirit of Truth, to be guided by the way of wisdom into the light of understanding.

In some cases (such as Mat 27:49 or Luk 6:4) the main recensions were not sufficient and I had no choice but to quote the individual MSS directly. The following abbreviations are used to refer to the manuscripts in the footnotes.

Ⲛ Codex Sinaiticus, IV century.

Ⲁ Codex Alexandrinus, V century.

Ⲃ Codex Vaticanus (no book of Revelation), IV century.

Ⲅ Codex Ephraemi Rescriptus, V century.

Ⲇ Codex Bezae Cantabrigiensis, V century.

The word on which there is a textual variant note has a little circle. If the textual variant affects multiple words then only the end of the first word is marked with the circle. Also, some peculiar cases like Joh 16:33 necessitated inclusion of extra information in the footnote.

It is my pleasure to acknowledge the helpful contributions from the following people (in alphabetical order by first name): Andreas Matthias, Anoush Yavrian, Antonis Tsolomitis, Apostolos Syropoulos, Claudio Estrugo, Donald Arseneau, Heiko Oberdiek, Jonathan Melville, Mark Shoulson, Piet van Oostrum, Sebastian Rahtz, Taras Dyatlik, Victor Zhuromsky, Vladimir Volovich and Yannis Haralambous.

And, most of all, I thank and praise the LORD God of Israel for providing everything his servant needed for preserving his precious words in this generation. May the LORD use the labours of all his servants to open the eyes of many in Israel and in all nations.

*Tigran Aivazian
London, England.*

THE GREEK ALPHABET.

The Greek letters were 24, and the required number, 27, was made up by using the final ς (called *Stigma*) for 6, and adding two arbitrary symbols called respectively *Koppa*, for 90 and *Sampi*, for 900.

Alpha	α	=	1	Iota	ι	=	10	Rho	ρ	=	100
Beta	β	=	2	Kappa	κ	=	20	Sigma	σ	=	200
Gamma	γ	=	3	Lambda	λ	=	30	Tau	τ	=	300
Delta	δ	=	4	Mu	μ	=	40	Upsilon	υ	=	400
Epsilon	ϵ	=	5	Nu	ν	=	50	Phi	ϕ	=	500
Stigma	ς	=	6	Xi	ξ	=	60	Chi	χ	=	600
Zeta	ζ	=	7	Omikron	$\omicron$	=	70	Psi	ψ	=	700
Eta	η	=	8	Pi	π	=	80	Omega	ω	=	800
Theta	θ	=	9	Koppa	φ	=	90	Sampi	λ	=	900

THE BOOKS OF THE NEW TESTAMENT

	Page
ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ	1
ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ	59
ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ	101
ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ	166
ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ	214
ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ	278
ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α	300
ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β	322
ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ	337
ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ	345
ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ	353
ΠΡΟΣ ΚΟΛΑΣΣΑΕΙΣ	359
ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Α	365
ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Β	370
ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α	373
ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β	379
ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ	384
ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ	387
ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ	389
ΙΑΚΩΒΟΥ	406
ΠΕΤΡΟΥ Α	412
ΠΕΤΡΟΥ Β	419
ΙΩΑΝΝΟΥ Α	423
ΙΩΑΝΝΟΥ Β	430
ΙΩΑΝΝΟΥ Γ	432
ΙΟΥΔΑ	433
ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ	435

ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ

ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Βίβλος γενέσεως ἰησοῦ χριστοῦ υἱοῦ δαβὶδ υἱοῦ ἀβραάμ . ἀβ- 1, 2
ραάμ ἐγέννησεν τὸν ἰσαάκ ἰσαάκ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἰακώβ ἰακώβ δὲ
ἐγέννησεν τὸν ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ . ἰούδας δὲ ἐγέν- 3
νησεν τὸν φαρές καὶ τὸν ζαρά ἐκ τῆς θάμαρ φαρές δὲ ἐγέννησεν
τὸν εσρώμ ἐσρώμ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἄράμ . ἄράμ δὲ ἐγέννησεν τὸν 4
ἀμιναδάβ ἀμιναδάβ δὲ ἐγέννησεν τὸν νασσών νασσών δὲ ἐγέννη-
σεν τὸν σαλμών . σαλμών δὲ ἐγέννησεν τὸν βοὸζ ἐκ τῆς ῥαχάβ βοὸζ 5
δὲ ἐγέννησεν τὸν ὠβήδ ἐκ τῆς ροῦθ ὠβήδ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἰεσσαί .
ἰεσσαί δὲ ἐγέννησεν τὸν δαβὶδ τὸν βασιλέα δαβὶδ δὲ ὁ βασιλεὺς 6
ἐγέννησεν τὸν σολομῶντα ἐκ τῆς τοῦ οὐρίου . σολομών δὲ ἐγέννη- 7
σεν τὸν ῥοβοάμ ῥοβοάμ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἀβιά ἀβιά δὲ ἐγέννησεν
τὸν ἀσά . ἀσά δὲ ἐγέννησεν τὸν ἰωσαφάτ ἰωσαφάτ δὲ ἐγέννησεν 8
τὸν ἰωράμ ἰωράμ δὲ ἐγέννησεν τὸν ὄζιαν . ὄζιαν δὲ ἐγέννησεν τὸν 9
ἰωάθαμ ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἄχαζ ἄχαζ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἔζε-
κίαν . ἔζεκιαν δὲ ἐγέννησεν τὸν μανασσῆ μανασσῆ δὲ ἐγέννησεν 10
τὸν ἀμὼν ἀμὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν ἰωσίαν . ἰωσίας δὲ ἐγέννησεν τὸν 11
ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς μετοικεσίας βαβυλῶ-
νος . μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν βαβυλῶνος ἰεχονίας ἐγέννησεν τὸν 12
σαλαθιήλ σαλαθιήλ δὲ ἐγέννησεν τὸν ζοροβάβελ . ζοροβάβελ δὲ ἐ- 13
γέννησεν τὸν ἀβιουδ ἀβιουδ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἐλιακείμ ἐλιακείμ
δὲ ἐγέννησεν τὸν ἀζῶρ . ἀζῶρ δὲ ἐγέννησεν τὸν σαδώκ σαδώκ δὲ 14
ἐγέννησεν τὸν ἀχέιμ ἀχέιμ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἐλιούδ . ἐλιούδ δὲ ἐ- 15
γέννησεν τὸν ἐλεάζαρ ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησεν τὸν ματθάν ματθάν δὲ
ἐγέννησεν τὸν ἰακώβ . ἰακώβ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἰωσήφ τὸν ἄνδρα 16
μαρίας ἐξ ἧς ἐγεννήθη ἰησοῦς ὁ λεγόμενος χριστός . πᾶσαι οὖν αἱ 17

Inscription: *T*: ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ, *K*: ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ, *M*: ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ, *V*: ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ.

1. v.1 *T, M, K*: δαβιδ, *V*: δαυιδ. **v.5** *T, M, K*: βοοζ, *V*: βοες. **v.5** *T, M, K*: ωθηδ, *V*: ιωθηδ. **v.6** *T, M, K*: δαβιδ, *V*: δαυιδ. **v.6** *T, M, K*: ο βασιλευς, *V*: ζ. **v.6** *T, K*: σολομωντα, *M, V*: σολομωνα. **v.7** *T, M, K*: ασα, *V*: ασαφ. **v.8** *T, M, K*: ασα, *V*: ασαφ. **v.10** *T, M, K*: αμων, *V*: αμωσ. **v.13** *T, M, K*: ελιακειμ, *V*: ελιακιμ. **v.14** *T, M, K*: αχειμ, *V*: αχιμ.

γενεαὶ ἀπὸ ἀβραάμ ἕως δαβὶδ γενεαὶ δεκατέσσαρες καὶ ἀπὸ δαβὶδ ἕως τῆς μετοικεσίας βαβυλῶνος γενεαὶ δεκατέσσαρες καὶ ἀπὸ τῆς
 18 μετοικεσίας βαβυλῶνος ἕως τοῦ χριστοῦ γενεαὶ δεκατέσσαρες. τοῦ
 δὲ ἰησοῦ χριστοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦν μνηστευθείσης γὰρ τῆς μη-
 τρὸς αὐτοῦ μαρίας τῷ ἰωσήφ πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺς εὐρέθη ἐν
 19 γαστρὶ ἔχουσα ἐκ πνεύματος ἁγίου. ἰωσήφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς δί-
 καιος ὢν καὶ μὴ θέλων αὐτὴν παραδειγματίσαι ἐβουλήθη λάθρα
 20 ἀπολῦσαι αὐτήν. ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος ἰδοὺ ἄγγελος κυ-
 ρίου κατ' ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ λέγων ἰωσήφ υἱὸς δαβὶδ μὴ φοβηθῆς
 παραλαβεῖν μαριάμ τὴν γυναῖκά σου τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ
 21 πνεύματός ἐστιν ἁγίου. τέξεται δὲ υἱὸν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐ-
 τοῦ ἰησοῦν αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν
 22 αὐτῶν. τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῆ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ κυ-
 23 ρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος. ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει
 καὶ τέξεται υἱὸν καὶ καλέσουσιν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἔμμανουήλ ὃ ἐ-
 24 στιν μεθερμηνευόμενον μεθ' ἡμῶν ὁ θεός. διεγερθεὶς δὲ ὁ ἰωσήφ
 ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυρίου
 25 καὶ παρέλαβεν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἐγένωσκεν αὐτὴν ἕως
 οὗ ἔτεκεν τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα
 αὐτοῦ ἰησοῦν.

2 Τοῦ δὲ ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν βηθλεὲμ τῆς ἰουδαίας ἐν ἡμέραις
 ἠρώδου τοῦ βασιλέως ἰδοὺ μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰς
 2 ἱεροσόλυμα. λέγοντες ποῦ ἐστὶν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων
 εἶδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ καὶ ἤλθομεν προ-
 3 σκυνῆσαι αὐτῷ. ἀκούσας δὲ ἠρώδης ὁ βασιλεὺς ἐταράχθη καὶ
 4 πᾶσα ἱεροσόλυμα μετ' αὐτοῦ. καὶ συναγαγὼν πάντας τοὺς ἀρ-
 χιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ ἐπυνθάνετο παρ' αὐτῶν ποῦ ὁ
 5 χριστὸς γεννᾶται. οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ ἐν βηθλεὲμ τῆς ἰουδαίας οὐ-
 6 τως γὰρ γέγραπται διὰ τοῦ προφήτου. καὶ σὺ βηθλεὲμ γῆ ἰούδα
 οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν ἰούδα ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύ-
 7 σεται ἡγούμενος ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν ἰσραὴλ. τότε
 ἠρώδης λάθρα καλέσας τοὺς μάγους ἠκρίβωσεν παρ' αὐτῶν τὸν
 8 χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος. καὶ πέμπσας αὐτοὺς εἰς βηθλεὲμ

v.17 *Τ.Μ.Κ.*: δαβιδ, *Υ*: δαυιδ. **v.18** *Τ.Μ.Κ.*: γεννησις, *Υ*: γενεσις. **v.18** *Τ.Μ.Κ.*: γαρ, *Υ*: *ζ*. **v.19** *Τ.Μ.Κ.*: παραδειγματισαι, *Υ*: δειγματισαι. **v.20** *Τ.Μ.Κ.*: δαβιδ, *Υ*: δαυιδ. **v.20** *Τ.Μ.Κ.*: μαριαμ, *Υ*: μαριαν. **v.22** *Τ.Μ.Κ.*: του, *Υ*: *ζ*. **v.24** *Τ.Μ.Κ.*: διεγερθεις, *Υ*: εγερθεις. **v.25** *Τ.Μ.Κ.*: τον υιον αυτης τον πρωτοτοκον, *Υ*: υιον. **2. v.3** *Τ.Μ.Κ.*: ηρωδης ο βασιλευς, *Υ*: ο βασιλευς ηρωδης. **v.5** *Τ.Μ.Κ.*: ειπον, *Υ*: ειπαν.

εἶπεν πορευθέντες ἀκριβῶς ἔξετάσατε περὶ τοῦ παιδίου ἐπὶ δὲ εὗρητε ἀπαγγείλατέ μοι ὅπως κἀγὼ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ . οἱ 9
 δὲ ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως ἐπορεύθησαν καὶ ἰδοὺ ὁ ἀσπὴρ ὄν εἶ-
 δον ἐν τῇ ἀνατολῇ προῆγεν αὐτοὺς ἕως ἐλθὼν ἕστη ἐπάνω οὗ ἦν τὸ 10
 παιδίον . ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα . 10
 καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν εὔρον τὸ παιδίον μετὰ μηρίας τῆς μη- 11
 τρὸς αὐτοῦ καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ καὶ ἀνοίξαντες τοὺς
 θησαυροὺς αὐτῶν προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα χρυσὸν καὶ λίβανον
 καὶ σμύρναν . καὶ χρηματισθέντες κατ' ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς 12
 ἡρώδη δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν . ἀνα- 13
 χωρησάντων δὲ αὐτῶν ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ
 Ἰωσήφ λέγων ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ
 καὶ φεῦγε εἰς αἴγυπτον καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἶπω σοὶ μέλλει γὰρ
 ἡρώδης ζητεῖν τὸ παιδίον τοῦ ἀπολέσαι αὐτό . ὁ δὲ ἐγερθεὶς πα- 14
 ρέλαβεν τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτὸς καὶ ἀνεχώρησεν
 εἰς αἴγυπτον . καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς ἡρώδου ἵνα πληρωθῇ 15
 τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος ἐξ αἰγύπτου
 ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου . τότε ἡρώδης ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν 16
 μάγων ἐθυμώθη λίαν καὶ ἀποστείλας ἀνεῖλεν πάντας τοὺς παῖδας
 τοὺς ἐν βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσιν τοῖς ὄριοις αὐτῆς ἀπὸ διετοῦς καὶ
 κατωτέρω κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσεν παρὰ τῶν μάγων . τότε 17
 ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ὑπὸ ἱερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος . φω-
 νὴ ἐν ῥαμὰ ἠκούσθη θρῆνος ὁ καὶ κλαυθμὸς καὶ ὄδυρμος πολὺς
 ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς καὶ οὐκ ἤθελεν παρακληθῆναι
 ὅτι οὐκ εἰσὶν . τελευτήσαντος δὲ τοῦ ἡρώδου ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου 19
 κατ' ὄναρ φαίνεται τῷ Ἰωσήφ ἐν αἰγύπτῳ . λέγων ἐγερθεὶς παρά- 20
 λαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραὴλ
 τεθνήκασιν γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου . ὁ δὲ ἐγερ- 21
 θεὶς παρέλαβεν τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἦλθεν εἰς γῆν
 Ἰσραὴλ . ἀκούσας δὲ ὅτι ἀρχέλαος βασιλεύει ἐπὶ τῆς ἰουδαίας ἀντὶ 22
 ἡρώδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν χρηματισθεὶς
 δὲ κατ' ὄναρ ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς γαλιλαίας . καὶ ἐλθὼν 23
 κατῴκησεν εἰς πόλιν λεγομένην ναζαρεὶ ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν
 διὰ τῶν προφητῶν ὅτι ναζωραῖος κληθήσεται .

v.8 *T, M, K:* ακριβῶς εξετασατε, *V:* εξετασατε ακριβως. **v.9** *T, M, K:* εστη, *V:* εσταθη.
v.11 *T:* ευρον, *K, M, V:* ειδον. **v.15** *T, M, K:* του, *V:* ονα. **v.17** *T, M, K:* υπο, *V:* δια.
v.18 *T, M, K:* θρηνος και, *V:* ζ. **v.19** *T, M, K:* κατ οναρ φαίνεται, *V:* φαίνεται κατ οναρ.
v.21 *T, M, K:* ηλθεν, *V:* εισηλθεν. **v.22** *T, M, K:* επι, *V:* ζ. **v.22** *T, M, K:* ηρωδου του
 πατρος αυτου, *V:* του πατρος αυτου ηρωδου. **v.23** *T, M, V:* ναζαρετ, *K:* ναζαρεθ.

3 Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνεται ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς
 2 κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς ἰουδαίας . καὶ λέγων μετανοεῖτε ἤγγι-
 3 κεν γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν . οὗτος γὰρ ἐστὶν ὁ ῥηθεὶς ὑπὸ
 4 ἡσαίου τοῦ προφήτου λέγοντος φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐτοιμά-
 5 σατε τὴν ὁδὸν κυρίου εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ . αὐτὸς δὲ
 6 ὁ ἰωάννης εἶχεν τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμῆλου καὶ ζώνην
 7 δερματίνην περὶ τὴν ὀσφύν αὐτοῦ ἢ δὲ τροφή αὐτοῦ ἦν ἀκρίδες
 8 καὶ μέλι ἄγριον . τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν ἱεροσόλυμα καὶ
 9 πᾶσα ἡ ἰουδαία καὶ πᾶσα ἡ περιχώρος τοῦ ἰορδάνου . καὶ ἐβα-
 10 πτίζοντο ἐν τῷ ἰορδάνῳ ὑπ' αὐτοῦ ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας
 11 αὐτῶν . ἰδὼν δὲ πολλοὺς τῶν φαρισαίων καὶ σαδδουκαίων ἐρχομέ-
 12 νους ἐπὶ τὸ βάπτισμα αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς γεννήματα ἐχιδνῶν τίς
 13 ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς . ποιήσατε οὖν
 14 καρπούς ὀξίους τῆς μετανοίας . καὶ μὴ δόξητε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς
 15 πατέρα ἔχομεν τὸν ἀβραάμ λέγων γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ θεὸς ἐκ τῶν
 16 λίθων τούτων ἔγειραι τέκνα τῷ ἀβραάμ . ἤδη δὲ καὶ ἡ ἄξινη πρὸς
 17 τὴν ρίζαν τῶν δένδρων κεῖται πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν
 18 καλὸν ἐκκόπεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται . ἐγὼ μὲν βαπτίζω ὑμᾶς
 19 ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἰσχυρότερός μου
 20 ἐστὶν οὗ οὐκ εἰμὶ ἰκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι αὐτὸς ὑμᾶς βα-
 21 πτίσει ἐν πνεύματι ἀγίῳ καὶ πυρὶ . οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ
 22 καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἄλωνα αὐτοῦ καὶ συναΐξει τὸν σῖτον αὐτοῦ εἰς
 23 τὴν ἀποθήκην τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ . τότε πα-
 24 ραγίνεται ὁ ἰησοῦς ἀπὸ τῆς γαλιλαίας ἐπὶ τὸν ἰορδάνην πρὸς τὸν
 25 ἰωάννην τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ . ὁ δὲ ἰωάννης διεκώλυεν αὐ-
 26 τὸν λέγων ἐγὼ χρεῖαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι καὶ σὺ ἔρχῃ πρὸς
 27 με . ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἄφες ἄρτι οὕτως
 28 γὰρ πρόπον ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην τότε ἀφήσιν
 29 αὐτόν . καὶ βαπτισθεὶς ὁ ἰησοῦς ἀνέβη ἔυθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος καὶ
 30 ἰδοὺ ἀνεψώθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοὶ καὶ εἶδεν τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ
 31 καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν καὶ ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν . καὶ ἰδοὺ
 32 φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν λέγουσα οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός
 33 ἐν ᾧ εὐδόκησα .

4 Τότε ὁ ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ πνεύματος πειρα-

3. v.3 *Τ,Μ,Κ:* υπο, *Υ:* δια. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* αυτου ην, *Υ:* ην αυτου. **v.6** *Τ,Μ,Κ:* ιορδανη, *Υ:* ιορδανη ποταμω. **v.8** *Τ,Κ:* καρπους αξιους, *Μ,Υ:* καρπον αξιον. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* και, *Υ:* ζε. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* βαπτιζω υμας, *Υ:* υμας βαπτιζω. **v.11** *Τ,Κ,Υ:* και πυρι, *Μ:* ζε. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* και βαπτισθεις, *Υ:* βαπτισθεις δε. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* ανεβη ευθυς, *Υ:* ευθυς ανεβη. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* ανεωχθησαν, *Υ:* ηνεωχθησαν.

σθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου . καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσσαράκοντα 2
 καὶ νύκτας τεσσαράκοντα ὕστερον ἐπέινασεν . καὶ προσελθὼν^ο αὐ- 3
 τῷ ὁ πειράζων εἶπεν εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ εἰπέ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι 4
 γένωνται . ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν γέγραπται οὐκ ἐπ' ἄρτων μόνων ζή- 4
 σεται ἄνθρωπος ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος 5
 θεοῦ . τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν καὶ 5
 ἴσθησιν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ . καὶ λέγει αὐτῷ εἰ υἱὸς εἶ 6
 τοῦ θεοῦ βάλε σεαυτὸν κάτω γέγραπται γὰρ ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ 6
 ἐντελεῖται περὶ σοῦ καὶ ἐπὶ χειρῶν ἁροῦσίν σε μήποτε προσκόψῃς 7
 πρὸς λίθον τὸν πόδα σοῦ . ἔφη αὐτῷ ὁ ἰησοῦς πάλιν γέγραπται 7
 οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου . πάλιν παραλαμβάνει αὐ- 8
 τὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς 8
 βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν . καὶ λέγει αὐτῷ ταῦτα 9
 πάντα^ο σοι δώσω ἐὰν πεσὼν προσκυνήσῃς μοι . τότε λέγει αὐτῷ ὁ 10
 ἰησοῦς ὕπαγε σατανᾶ γέγραπται γὰρ κύριον τὸν θεόν σου προσκυ- 10
 νήσεις καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις . τότε ἀφήσιν αὐτὸν ὁ διάβολος 11
 καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι προσῆλθον καὶ διηκόνουν αὐτῷ . ἀκούσας δὲ ὁ^ο 12
 ἰησοῦς ὅτι ἰωάννης παρεδόθη ἀνεχώρησεν εἰς τὴν γαλιλαίαν . καὶ 13
 καταλιπὼν τὴν ναζαρεὶ ἐλθὼν κατώκησεν εἰς καίφερναοῦμ τὴν πα- 13
 ραθαλασσίαν ἐν ὁρίοις ζαβουλῶν καὶ νεφθαλεῖμ . ἵνα πληρωθῇ 14
 τὸ ῥηθὲν διὰ ἡσαίου τοῦ προφήτου λέγοντος . γῆ ζαβουλῶν καὶ 15
 γῆ νεφθαλεῖμ ὁδὸν θαλάσσης πέραν τοῦ ἰορδάνου γαλιλαία τῶν 15
 ἔθνων . ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει εἶδε^ο φῶς μέγα καὶ τοῖς κα- 16
 θημένοις ἐν χώρα καὶ σκιᾷ θανάτου φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς . ἀπὸ 17
 τότε ἤρξατο ὁ ἰησοῦς κηρῦσσειν καὶ λέγειν μετανοεῖτε ἤγγικεν γὰρ 17
 ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν . περιπατῶν δὲ ὁ^ο ἰησοῦς παρὰ τὴν θά- 18
 λασσαν τῆς γαλιλαίας εἶδεν δύο ἀδελφούς σίμωνα τὸν λεγόμενον 18
 πέτρον καὶ ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ βάλλοντας ἀμφίβληστρον 18
 εἰς τὴν θάλασσαν ἦσαν γὰρ ἀλιεῖς . καὶ λέγει αὐτοῖς δεῦτε ὀπίσω 19
 μου καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἀλιεῖς ἀνθρώπων . οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ 20
 δίκτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ . καὶ προβὰς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄλλους δύο 21
 ἀδελφούς ἰάκωβον τὸν τοῦ ζεβεδαίου καὶ ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐ-

4. v.2 *Τ,Μ,Κ:* τεσσαρακοντα, *Ν:* τεσερακοντα. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* προσελθων αυτω ο πειρα-
 ζων ειπεν, *Ν:* προσελθων ο πειραζων ειπεν αυτω. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* ανθρωπος, *Ν:* ο ανθρωπος.
v.5 *Τ,Μ,Κ:* ιστησιν, *Ν:* εστησεν. **v.9** *Τ,Μ,Κ:* λεγει, *Ν:* ειπεν. **v.9** *Τ,Μ,Κ:* παντα σοι,
Ν: σοι παντα. **v.10** *Τ,Κ,Ν:* υπαγε, *Μ:* υπαγε οπισω μου. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* ο ιησους, *Ν:* ζ.
v.13 *Τ,Μ:* ναζαρετ, *Κ:* ναζαρεθ, *Ν:* ναζαρα. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* καπερναουμ, *Ν:* καφαρναουμ.
v.13 *Τ,Μ,Κ:* νεφθαλειμ, *Ν:* νεφθαλιμ. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* νεφθαλειμ, *Ν:* νεφθαλιμ. **v.16** *Τ,Κ:*
 ειδε φως, *Μ:* ειδεν φως, *Ν:* φως ειδεν. **v.18** *Τ,Κ:* ο ιησους, *Μ,Ν:* ζ.

τοῦ ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν καταρτίζοντας
 22 τὰ δίκτυα αὐτῶν καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς· οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὸ
 23 πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν ἠκολούθησαν αὐτῷ· καὶ περιῆγεν
 ὅλην τὴν γαλιλαίαν ὁ ἰησοῦς διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐ-
 τῶν καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας καὶ θεραπεύων
 24 πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ· καὶ ἀπῆλθεν ἡ ἀ-
 κοὴ αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν συρίαν καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας
 τοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις καὶ βασάνοις συνεχομένους
 καὶ δαιμονιζομένους καὶ σεληνιαζομένους καὶ παραλυτικούς καὶ
 25 ἔθεράπευσεν αὐτούς· καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ
 τῆς γαλιλαίας καὶ δεκαπόλεως καὶ ἱεροσολύμων καὶ ἰουδαίας καὶ
 πέραν τοῦ ἰορδάνου·

5 Ἴδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος καὶ καθίσαντος αὐτοῦ
 2 προσῆλθόν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ
 3 ἐδίδασκεν αὐτούς λέγων· μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι ὅτι αὐ-
 4 τῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν· μακάριοι οἱ πενθοῦντες ὅτι
 5 αὐτοὶ παρακληθήσονται· μακάριοι οἱ πρᾶεῖς ὅτι αὐτοὶ κληρονο-
 6 μήσουσιν τὴν γῆν· μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δι-
 7 καιοσύνην ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται· μακάριοι οἱ ἐλεήμονες ὅτι
 8 αὐτοὶ ἐλεηθήσονται· μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ ὅτι αὐτοὶ τὸν
 9 θεὸν ὄψονται· μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοὶ ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ θεοῦ κλη-
 10 θήσονται· μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης ὅτι αὐτῶν
 11 ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν· μακάριοί ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑ-
 12 μᾶς καὶ διώξωσιν καὶ εἴπωσιν πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ' ὑμῶν ψευ-
 12 δόμενοι ἕνεκεν ἐμοῦ· χαίrete καὶ ἀγαλλιᾶσθε ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν
 13 πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς οὕτως γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφήτας τοὺς
 13 πρὸ ὑμῶν· ὑμεῖς ἐστε τὸ ἅλας τῆς γῆς ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ
 ἐν τίνι ἀλισθήσεται εἰς οὐδὲν ἰσχύει ἔτι εἰ μὴ βληθῆναι ἔξω καὶ
 14 καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου
 15 οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη· οὐδὲ καίουσιν
 λύχνον καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν
 16 καὶ λάμπει πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ· οὕτως λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν
 ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ
 17 δοξάσωσιν τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς· μὴ νομίσητε
 ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφήτας οὐκ ἦλθον κα-
 18 ταλῦσαι ἀλλὰ πληρῶσαι· ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ

v.23 *Τ,Μ,Κ:* ὁλην την γαλιλαϊαν ο ἰησοῦς, *Ν:* εν ολη τη γαλιλαια. **5. v.1** *Τ,Μ,Κ:* προσηλθον, *Ν:* προσηλθαν. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* ρημα, *Ν:* ἔ. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* βληθηναι, *Ν:* βληθεν. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* και, *Ν:* ἔ.

οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ ἰῶτα ἐν ἡ μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου ἕως ἂν πάντα γένηται . ὅς ἐάν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν 19
τούτων τῶν ἐλαχίστων καὶ διδάξῃ οὕτως τοὺς ἀνθρώπους ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν ὅς δ' ἂν ποιῆσῃ καὶ δι-
δάξῃ οὕτως μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν . λέγω 20
γὰρ ὑμῖν ὅτι ἐάν μὴ περισσεύσῃ ἡ δικαιοσύνη ὑμῶν πλεῖον τῶν γραμματέων καὶ φαρισαίων οὐ μὴ εἰσέλθῃτε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν . ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις οὐ φονεύσεις ὅς δ' 21
ἂν φονεύσῃ ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει . ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ 22
ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ εἰκῆ ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει ὅς δ' ἂν εἶπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ῥακὰ ἔνοχος ἔσται τῷ συνεδρίῳ ὅς δ' ἂν εἶπῃ 23
μωρὲ ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός . ἐάν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κάκει μνησθῆς ὅτι ὁ ἀδελφός σου 24
ἔχει τὶ κατὰ σοῦ . ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ὑπάγε πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου . ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχὺ 25
ἕως οὔτου εἰ ἐν τῇ ὁδῷ μετ' αὐτοῦ μήποτε σε παραδῶ ὁ ἀντίδικος τῷ κριτῇ καὶ ὁ κριτὴς σε παραδῶ τῷ ὑπηρέτῃ καὶ εἰς φυλακὴν βληθήσῃ . ἀμὴν λέγω σοι οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως ἂν ἀποδῶς 26
τὸν ἔσχατον κοδράντην . ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις οὐ μοιχεύσεις . ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτῆς ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτήν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ . εἰ 29
δὲ ὁ ὀφθαλμὸς σου ὁ δεξιὸς σκανδαλίζει σε ἔξλε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ συμφέρε γὰρ σοι ἵνα ἀπόληται ἐν τῶν μελῶν σου καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῆ εἰς γέενναν . καὶ εἰ ἡ δεξιὰ σου χεὶρ 30
σκανδαλίζει σε ἔκκοψον αὐτήν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ συμφέρε γὰρ σοι ἵνα ἀπόληται ἐν τῶν μελῶν σου καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῆ εἰς γέενναν . ἐρρέθη δὲ ὅτι ὅς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ δότω 31
αὐτῇ ἀποστάσιον . ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι ὅς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ παρεκτός λόγου πορνείας ποιῆ αὐτήν μοιχᾶσθαι καὶ ὅς ἐάν ἀπολελυμένην γαμήσῃ μοιχᾶται . πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐρ- 33
ρέθη τοῖς ἀρχαίοις οὐκ ἐπιορκήσεις ἀποδώσεις δὲ τῷ κυρίῳ τοὺς ὄρκους σου . ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ὁμόσαι ὅλως μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ 34

v.20 *T, M, K:* ἡ δικαιοσύνη ὑμῶν, *V:* ὑμῶν ἡ δικαιοσύνη. **v.22** *T, M, K:* εἰκη, *V:* ἔ. **v.23** *T, K, V:* κακεῖ, *M:* καὶ ἐκεῖ. **v.25** *T, M, K:* ἐν τῇ ὁδῷ μετ' αὐτοῦ, *V:* μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ. **v.25** *T, M, K:* σε παραδῶ, *V:* ἔ. **v.27** *T, K:* τοῖς ἀρχαίοις, *M, V:* ἔ. **v.28** *T, K:* αὐτῆς, *M, V:* αὐτήν. **v.30** *T, M, K:* βληθῆ εἰς γέενναν, *V:* εἰς γέενναν ἀπελθῆ. **v.31** *T, M, K:* ὅτι, *V:* ἔ. **v.32** *T, M, K:* ὅς ἂν ἀπολύσῃ, *V:* πᾶς ὁ ἀπολύων. **v.32** *T, M, K:* μοιχᾶσθαι, *V:* μοιχευθῆναι.

35 ὅτι θρόνος ἐστὶν τοῦ θεοῦ . μήτε ἐν τῇ γῆ ὅτι ὑποπόδιόν ἐστιν τῶν
 ποδῶν αὐτοῦ μήτε εἰς ἱεροσόλυμα ὅτι πόλις ἐστὶν τοῦ μεγάλου βα-
 36 σιλέως . μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὁμόσης ὅτι οὐ δύνασαι μίαν τρίχα
 37 λευκὴν ἢ μέλαιναν ποιῆσαι . ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν ναὶ ναὶ οὐ οὐ
 38 τὸ δὲ περισσὸν τούτων ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστὶν . ἤκούσατε ὅτι ἐρρέθη
 39 ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος . ἐγὼ δὲ λέγω
 ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ ἀλλ' ὅστις σε ῥαπίσει ὁ ἐπὶ τὴν δε-
 40 ξιάν σου ὁ σιαγὸνα στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην . καὶ τῷ θέλοντί σοι
 41 κριθῆναι καὶ τὸν χιτῶνά σου λαβεῖν ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον . καὶ
 42 ὅστις σε ἀγγαρεύσει μίλιον ἐν ὑπαγε μετ' αὐτοῦ δύο . τῷ αἰτοῦντί
 σε δίδου καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ δανείσασθαι μὴ ἀποστραφῆς .
 43 ἤκούσατε ὅτι ἐρρέθη ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου καὶ μισήσεις τὸν
 44 ἐχθρόν σου . ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ἀγαπάτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν εὐ-
 λογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς καλῶς ποιεῖτε τοὺς ἰσχυροὺς
 ὑμᾶς καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπιηρεαζόντων ὑμᾶς καὶ διωκόν-
 45 των ὑμᾶς . ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς ὅτι
 τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ βρέχει
 46 ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους . ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε τοὺς ἀγαπῶντας
 47 ὑμᾶς τίνα μισθὸν ἔχετε οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν . καὶ
 ἐὰν ἀσπάσησθε τοὺς ἀδελφούς ὑμῶν μόνον τί περισσὸν ποιεῖτε οὐ-
 48 χὶ καὶ οἱ τελῶναι οὕτως ποιοῦσιν . ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι ὡσπερ
 ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν οὐρανοῖς τέλειός ἐστιν .

6 Προσέχετε τὴν ἐλεημοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν
 ἀνθρώπων πρὸς τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς εἰ δὲ μήγε μισθὸν οὐκ ἔχετε
 2 παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς . ὅταν οὖν ποιῆς ἐλεημο-
 σύνην μὴ σαλπίσσης ἔμπροσθέν σου ὡσπερ οἱ ὑποκριταὶ ποιοῦσιν
 ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ρύμαις ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν
 3 ἀνθρώπων ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν . σοῦ δὲ
 ποιοῦντος ἐλεημοσύνην μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιὰ
 4 σου . ὅπως ἦ σου ἡ ἐλεημοσύνη ἐν τῷ κρυπτῷ καὶ ὁ πατὴρ σου ὁ

v.36 *T, M, K:* λευκην η μελαιναν ποιησαι, *V:* λευκην ποιησαι η μελαιναν. **v.39** *T, M, K:* ραπισει επι, *V:* ραπιζει εις. **v.39** *T, M, K:* σου σιαγονα, *V:* σιαγονα [σου]. **v.42** *T, M, K:* διδου, *V:* δος. **v.42** *T, M, K:* δανεισασθαι, *V:* δανισασθαι. **v.44** *T, M, K:* ευλογειτε τους καταρωμενους υμας καλως ποιειτε, *V:* ζ. **v.44** *T, K:* τους μισουντας, *M:* τοις μισουσιν, *V:* ζ. **v.44** *T, M, K:* υμας, *V:* ζ. **v.44** *T, M, K:* επιηρεαζοντων υμας και, *V:* ζ. **v.45** *T, K, V:* εν, *M:* εν τοις. **v.47** *T, K, V:* αδελφους, *M:* φιλους. **v.47** *T, M, K:* τελωναι ουτως, *V:* εθνικοι το αυτο. **v.48** *T, M, K:* ωσπερ, *V:* ως. **v.48** *T, M, K:* εν τοις ουρανοις, *V:* ουρανιος. **6. v.1** *T, M, K:* προσεχετε, *V:* προσεχετε [δε]. **v.1** *T, M, K:* ελεημοσυνη, *V:* δικαιοσυνη. **v.1** *T, K:* μηγε, *M, V:* μη γε.

βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ αὐτὸς ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ. καὶ ὅταν 5
 προσεύχῃ σὺκ ἔση ὡς περ οἱ ὑποκριταὶ ὅτι φιλοῦσιν ἐν ταῖς συ-
 ναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν ἐσιώπῃτες προσεύχεσθαι
 ὅπως ἂν φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις ἀμήν λέγω ὑμῖν ὅτι ἀπέχουσιν 6
 τὸν μισθὸν αὐτῶν. σὺ δὲ ὅταν προσεύχῃ εἴσελθε εἰς τὸ ταμίειόν 6
 σου καὶ κλείσας τὴν θύραν σου πρόσευξαι τῷ πατρὶ σου τῷ ἐν τῷ
 κρυπτῷ καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν 7
 τῷ φανερῷ. προσευχόμενοι δὲ μὴ βαττόλογησθε ὡς περ οἱ ἔθνη- 7
 κοὶ δοκοῦσιν γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται.
 μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς οἶδεν γὰρ ὁ πατήρ ὑμῶν ὧν χρεῖαν ἔχετε 8
 πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν. οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς πάτερ 9
 ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου. ἐλθέτω ἡ βασι- 10
 λεία σου γενηθήτω τὸ θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς.
 τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δός ἡμῖν σήμερον. καὶ ἄφες ἡμῖν 11, 12
 τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν.
 καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ 13
 πονηροῦ ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς
 τοὺς αἰῶνας ἀμήν. ἐὰν γὰρ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώ- 14
 ματα αὐτῶν ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος. ἐὰν δὲ 15
 μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν οὐδὲ ὁ πατήρ
 ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν. ὅταν δὲ νηστεύητε μὴ γίνε- 16
 σθε ὡς περ οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποὶ ἀφανίζουσιν γὰρ τὰ πρόσωπα
 αὐτῶν ὅπως φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες ἀμήν λέγω ὑ- 17
 μῖν ὅτι ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν. σὺ δὲ νηστεύων ἀλειψαί σου 17
 τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι. ὅπως μὴ φανῆς τοῖς 18
 ἀνθρώποις νηστεύων ἀλλὰ τῷ πατρὶ σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ καὶ ὁ
 πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ.
 μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς ὅπου σῆς καὶ βρῶσις 19
 ἀφανίζει καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσιν καὶ κλέπτουσιν. θησαυ- 20
 ρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ ὅπου οὔτε σῆς οὔτε βρῶσις
 ἀφανίζει καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν. ὅ- 21
 που γὰρ ἐστὶν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδιά ὑμῶν. ὁ 22

v.4 *T, M, K:* αυτος, *V:* ἐ. **v.4** *T, M, K:* εν τω φανερω, *V:* ἐ. **v.5** *T, M, K:* προσευχη, *V:* προσευχησθε. **v.5** *T, M, K:* εση ωπερ, *V:* εσεσθε ως. **v.5** *T, M, K:* αν, *V:* ἐ. **v.5** *T, M, K:* οτι, *V:* ἐ. **v.6** *T, M, K:* ταμειον, *V:* ταμειον. **v.6** *T, M, K:* εν τω φανερω, *V:* ἐ. **v.7** *T, M, K:* βαττολογησθε, *V:* βαταλογησθε. **v.10** *T, M, K:* της, *V:* ἐ. **v.12** *T, M, K:* αφιμεν, *V:* αφηκαμεν. **v.13** *T, M, K:* οτι ... αμην, *V:* ἐ. **v.15** *T, M, K:* τα παραπτωματα αυτων, *V:* ἐ. **v.16** *T, M, K:* ωπερ, *V:* ως. **v.16** *T, M, K:* οτι, *V:* ἐ. **v.18** *T, M, K:* κρυπτω, *V:* κρυφαιω. **v.18** *T, K:* εν τω φανερω, *M, V:* ἐ. **v.21** *T, M, K:* υμων, *V:* σου.

λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμὸς ἐὰν οὖν ὁ ὀφθαλμὸς σου
 23 ἀπλοῦς ἦ ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται. ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμὸς
 σου πονηρὸς ἦ ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ
 24 ἐν σοὶ σκότος ἐστὶν τὸ σκότος πόσον. οὐδεὶς δύναται δυοὶ κυρίως
 δουλεύειν ἢ γὰρ τὸν ἓνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει ἢ ἓνὸς
 ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει οὐ δύνασθε θεῶ δουλεύειν
 25 καὶ μαμμίωνᾶ. διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν
 τί φάγητε καὶ τί πίητε μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν τί ἐνδύσησθε οὐχὶ ἡ
 26 ψυχὴ πλεῖον ἐστὶν τῆς τροφῆς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος. ἐμβλέ-
 ψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ὅτι οὐ σπεύρουσιν οὐδὲ θερίζου-
 σιν οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος
 27 τρέφει αὐτὰ οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν. τίς δὲ ἐξ ὑμῶν
 μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πηχυν ἓνα.
 28 καὶ περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ
 29 πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾶ οὐδὲ νήθει. λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ σολομῶν
 30 ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἐν τούτων. εἰ δὲ τὸν χόρτον
 τοῦ ἀγροῦ σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον ὁ
 31 θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν οὐ πολλῶ μᾶλλον ὑμᾶς ὀλιγόπιστοι. μὴ
 οὖν μεριμνήσητε λέγοντες τί φάγωμεν ἢ τί πίωμεν ἢ τί περιβαλώ-
 32 μεθα. πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητεῖ οἶδεν γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν
 33 ὁ οὐράνιος ὅτι χρῆζετε τούτων ἀπάντων. ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν
 βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ καὶ ταῦτα πάντα
 34 προστεθήσεται ὑμῖν. μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς τὴν αὔριον ἢ γὰρ
 αὔριον μεριμνήσει ἰὰ ἑαυτῆς ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἢ κακία αὐτῆς.
 7, 2 Μὴ κρίνετε ἵνα μὴ κριθῆτε. ἐν ᾧ γὰρ κρίματι κρίνετε κριθήσε-
 3 σθε καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν. τί δὲ βλέπετε
 τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου τὴν δὲ ἐν τῷ σῶ
 4 ὀφθαλμῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖς. ἢ πῶς ἔρεις τῷ ἀδελφῷ σου ἄφες
 ἐκβάλλω τὸ κάρφος ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου καὶ ἰδοὺ ἡ δοκὸς ἐν τῷ
 5 ὀφθαλμῷ σου. ὑποκριτὰ ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλ-
 μοῦ σου καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ
 6 τοῦ ἀδελφοῦ σου. μὴ δῶτε τὸ ἅγιον τοῖς κυσίν μηδὲ βάλητε τοὺς
 μαργαρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων μήποτε καταπατήσωσιν

v.22 *Τ,Μ,Κ:* ο οφθαλμος σου απλους η, *Ν:* η ο οφθαλμος σου απλους. **v.24** *Τ,Κ:* μαμμωνα, *Μ,Ν:* μαμωνα. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* και τι πιητε, *Ν:* [η τι πιητε]. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* αυξανει ου κοπια ουδε νηθει, *Ν:* αυξανουσιν ου κοπιωσιν ουδε νηθουσιν. **v.32** *Τ,Μ,Κ:* επιζητει, *Ν:* επιζητουσιν. **v.34** *Τ,Μ,Κ:* τα, *Ν:* ζ. **7. v.2** *Τ,Κ:* αντιμετρηθησεται, *Μ,Ν:* μετρηθησεται. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* απο, *Ν:* εκ. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* την δοκον εκ του οφθαλμου σου, *Ν:* εκ του οφθαλμου σου την δοκον. **v.6** *Τ,Μ,Κ:* καταπατησωσιν, *Ν:* καταπατησουσιν.

αὐτοὺς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν καὶ στραφέντες ῥήξωσιν ὑμᾶς . αἰτεῖτε 7
καὶ δοθήσεται ὑμῖν ζητεῖτε καὶ εὐρήσετε κρούετε καὶ ἀνοιγήσε- 8
ται ὑμῖν . πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει καὶ ὁ ζητῶν εὐρίσκει καὶ τῷ 8
κρούοντι ἀνοιγήσεται . ἢ τίς ἐστὶν ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος ὃν ἐὰν^ο αἰ- 9
τήσῃ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἄρτον μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ . καὶ^ο ἐὰν ἰχθὺν 10
αἰτήσῃ μὴ ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ . εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὄντες οἴδατε 11
δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν πόσῳ μᾶλλον ὁ πατήρ 12
ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς δώσει ἀγαθὰ τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν . πάντα 12
οὖν ὅσα ἂν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι οὕτως καὶ ὑμεῖς 13
ποιεῖτε αὐτοῖς οὗτος γάρ ἐστὶν ὁ νόμος καὶ οἱ προφηταί . εἰσέλθετε 13
διὰ τῆς στενῆς πύλης ὅτι πλατεῖα ἡ πύλη καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς 14
ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν καὶ πολλοὶ εἰσὶν οἱ εἰσερχόμενοι δι’ 14
αὐτῆς . ὅτι στενὴ ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς 14
τὴν ζωὴν καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὐρίσκοντες αὐτήν . προσέχετε δέ^ο ἀ- 15
πὸ τῶν ψευδοπροφητῶν οἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασιν 16
προβάτων ἔσωθεν δὲ εἰσὶν λύκοι ἄρπαγες . ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν 16
ἐπιγνώσεσθε αὐτοὺς μὴτι συλλέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σταφυλὴν ἢ 17
ἀπὸ τριβόλων σῦκα . οὕτως πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς καλοῦς 17
ποιεῖ τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον καρποὺς πονηροὺς ποιεῖ . οὐ δύναται 18
δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς πονηροὺς ποιεῖν οὐδὲ δένδρον σαπρὸν 18
καρποὺς καλοῦς ποιεῖν . πᾶν δένδρον μὴ ποιῶν καρπὸν καλὸν 19
ἐκκόπεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται . ἄραγε ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν 20
ἐπιγνώσεσθε αὐτοὺς . οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι κύριε κύριε εἰσελεύ- 21
σεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἀλλ’ ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ 22
πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς . πολλοὶ ἐροῦσίν μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡ- 22
μέρᾳ κύριε κύριε οὐ τῷ σῶ ὀνόματι προέφητευσάμεν καὶ τῷ σῶ 23
ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν καὶ τῷ σῶ ὀνόματι δυνάμεις πολλὰς 23
ἐποιήσαμεν . καὶ τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς ὅτι οὐδέποτε ἔγνων ὑμᾶς 23
ἀποχωρεῖτε ἀπ’ ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν . πᾶς οὖν ὅστις 24
ἀκούει μου τοὺς λόγους τούτους καὶ ποιεῖ αὐτοὺς ὁμοιωσῶ^ο αὐ- 24
τὸν ἀνδρὶ φρονίμῳ ὅστις ὤκοδόμησεν τὴν^ο οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τῇ 25
πέτρᾳ . καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἤλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν 25
οἱ ἄνεμοι καὶ προσέπεσόν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ καὶ οὐκ ἔπεσαν τεθε-

v.9 *T, M, K:* εαν αιτηση, *V:* αιτησει. **v.10** *T, M, K:* και εαν, *V:* η και. **v.10** *T, M, K:* αιτηση, *V:* αιτησει. **v.12** *T, M, K:* αν, *V:* εαν. **v.13** *T, M, K:* εισελθετε, *V:* εισελθατε. **v.14** *T, K:* σι, *M, V:* τι. **v.15** *T, M, K:* δε, *V:* ε. **v.16** *T, M, K:* σταφυλην, *V:* σταφυλας. **v.20** *T, K:* αραγε, *M, V:* αρα γε. **v.21** *T, M, K:* εν, *V:* εν τοις. **v.22** *T, M, K:* προεφητευσαμεν, *V:* επροφητευσαμεν. **v.24** *T, M, K:* ομοιωσω αυτον, *V:* ομοιωθησεται. **v.24** *T, M, K:* την οικιαν αυτου, *V:* αυτου την οικιαν. **v.25** *T, M, K:* προσεπεσον, *V:* προσεπεσαν.

26 μελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν . καὶ πᾶς ὁ ἀκούων μου τοὺς λόγους
 τούτους καὶ μὴ ποιῶν αὐτοὺς ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ μωρῷ ὅστις ῥο-
 27 κοδόμησεν τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμμον . καὶ κατέβη ἡ βροχὴ
 καὶ ἤλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέκοψαν
 28 τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ καὶ ἔπεσεν καὶ ἦν ἡ πτωχὴ αὐτῆς μεγάλη . καὶ
 ἐγένετο ὅτε συντετέλεσεν ὁ ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους ἐξεπήσ-
 29 στοντο οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ . ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς
 ἐξουσίαν ἔχων καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς .

8 Καταβάντι δὲ αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ὄρους ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι
 2 πολλοί . καὶ ἰδοὺ λεπρὸς ἐλθὼν προσεκύνει αὐτῷ λέγων κύριε ἐ-
 3 ἂν θέλῃς δύνασαί με καθαρίσαι . καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἤψατο
 αὐτοῦ ὁ ἰησοῦς λέγων θέλω καθαρίσθητι καὶ εὐθέως ἐκαθαρίσθη
 4 αὐτοῦ ἡ λέπρα . καὶ λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ὄρα μηδενὶ εἴπῃς ἄλλ'
 ὕπαγε σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ καὶ προσένεγκε τὸ δῶρον ὃ προ-
 5 σέταξεν μῶσῃ εἰς μαρτύριον αὐτοῖς . εἰσελθόντι δὲ τῷ ἰησοῦ εἰς
 καφερναοὺμ προσῆλθεν αὐτῷ ἑκατόνταρχος παρακαλῶν αὐτόν .
 6 καὶ λέγων κύριε ὁ παῖς μου βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικός
 7 δεινῶς βασανιζόμενος . καὶ λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἐγὼ ἐλθὼν θερα-
 8 πεύσω αὐτόν . καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἑκατόνταρχος ἔφη κύριε οὐκ εἰμι
 ἰκανὸς ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς ἀλλὰ μόνον εἰπέ λόγον
 9 καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου . καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξου-
 σίαν ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας καὶ λέγω τούτῳ πορεύθητι καὶ
 πορεύεται καὶ ἄλλῳ ἔρχου καὶ ἔρχεται καὶ τῷ δούλῳ μου ποιή-
 10 σον τοῦτο καὶ ποιεῖ . ἀκούσας δὲ ὁ ἰησοῦς ἐθαύμασεν καὶ εἶπεν
 τοῖς ἀκολουθοῦσιν ἀμὴν λέγω ὑμῖν οὐδὲ ἐν τῷ ἰσραὴλ τοσαύτην
 11 πίστιν εὔρον . λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν
 ἦξουσιν καὶ ἀνακλιθήσονται μετὰ ἄβραάμ καὶ ἰσαὰκ καὶ ἰακώβ ἐν
 12 τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν . οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐκβληθήσονται
 εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς
 13 τῶν ὀδόντων . καὶ εἶπεν ὁ ἰησοῦς τῷ ἑκατοντάρχῳ ὕπαγε καὶ ὡς
 ἐπίστευσας γενηθήτω σοι καὶ ἰάθη ὁ παῖς αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκεί-

v.26 *Τ,Μ,Κ:* την οικιαν αυτου, *Υ:* αυτου την οικιαν. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* συνετελεσεν, *Υ:* ετελεσεν.
v.29 *Τ,Μ,Κ:* γραμματεις, *Υ:* γραμματεις αυτων. **8. v.1** *Τ,Μ,Κ:* καταβαντι δε αυτω, *Υ:*
 καταβαντος δε αυτου. **v.2** *Τ,Μ,Κ:* ελθων, *Υ:* προσελθων. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* ο ιησους, *Υ:* ζ.
v.4 *Τ,Κ:* αλλ, *Μ,Υ:* αλλα. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* προσενεγκε, *Υ:* προσενεγκον. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* μωσης,
Υ: μουσης. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* εισελθοντι, *Υ:* εισελθοντος. **v.5** *Τ,Κ:* τω ιησου, *Μ:* αυτω, *Υ:* αυτου.
v.5 *Τ,Μ,Κ:* καφερναουμ, *Υ:* καφαρναουμ. **v.7** *Τ,Μ,Κ:* ο ιησους, *Υ:* ζ. **v.8** *Τ,Κ:* λογον,
Μ,Υ: λογω. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* ουδε εν τω ισραηλ τοσαυτην πιστιν, *Υ:* παρ ουδενι τοσαυτην πιστιν
 εν τω ισραηλ. **v.13** *Τ,Κ:* εκατονταρχω, *Μ,Υ:* εκατονταρχη. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* και, *Υ:* ζ.

νη . και ἐλθὼν ὁ ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν πέτρου εἶδεν τὴν πενθερὰν 14
 αὐτοῦ βεβλημένην καὶ πυρέσσουσαν . και ἤψατο τῆς χειρὸς αὐ- 15
 τῆς και ἀφήκεν αὐτὴν ὁ πυρετὸς και ἠγέρθη και διηκόνει αὐτοῖς .
 ὁψίας δὲ γενομένης προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζομένους πολλούς 16
 και ἐξέβαλεν τὰ πνεύματα λόγῳ και πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας
 ἐθεράπευσεν . ὅπως πληρωθῆ τὸ ῥηθὲν διὰ ἡσαΐου τοῦ προφήτου 17
 λέγοντος αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβεν και τὰς νόσους ἐβά-
 στασεν . ἰδὼν δὲ ὁ ἰησοῦς πολλοὺς ὄχλους περι αὐτὸν ἐκέλευσεν 18
 ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν . και προσελθὼν εἰς γραμματεὺς εἶπεν αὐ- 19
 τῷ διδάσκαλε ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἐὰν ἀπέρχη . και λέγει αὐτῷ 20
 ὁ ἰησοῦς αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσιν και τὰ πετεινὰ τοῦ οὐ-
 ρανοῦ κατασκηνώσεις ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν 21
 κεφαλὴν κλίνῃ . ἕτερος δὲ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ κύριε 22
 ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθεῖν και θάψαι τὸν πατέρα μου . ὁ δὲ 22
 ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ ἀκολουθεῖ μοι και ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι
 τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς . και ἐμβάντι αὐτῷ εἰς τὸ πλοῖον ἠκολούθη- 23
 σαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ . και ἰδοὺ σεισμὸς μέγας ἐγένετο ἐν 24
 τῇ θαλάσῃ ὥστε τὸ πλοῖον καλύπτεσθαι ὑπὸ τῶν κυμάτων αὐτὸς
 δὲ ἐκάθευδεν . και προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠγειραν αὐ- 25
 τὸν λέγοντες κύριε σῶσον ἡμᾶς ἀπολλύμεθα . και λέγει αὐτοῖς τί 26
 δειλοὶ ἐστε ὀλιγόπιστοι τότε ἐγερθεῖς ἐπετίμησεν τοῖς ἀνέμοις και
 τῇ θαλάσῃ και ἐγένετο γαλήνη μεγάλη . οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμα- 27
 σαν λέγοντες ποταπὸς ἐστὶν οὗτος ὅτι και οἱ ἄνεμοι και ἡ θάλασσα
 ὑπακούουσιν αὐτῷ . και ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ πέραν εἰς τὴν χώ- 28
 ραν τῶν γερῶσηνῶν ὑπήντησαν αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι ἐκ τῶν
 μνημείων ἐξερχόμενοι χαλεποὶ λίαν ὥστε μὴ ἰσχύειν τινὰ παρελ- 29
 θεῖν διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης . και ἰδοὺ ἔκραζαν λέγοντες τί ἡμῖν και 29
 σοὶ ἰησοῦ υἱὲ τοῦ θεοῦ ἦλθες ὧδε πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς .
 ἦν δὲ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἀγέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη . οἱ δὲ 30, 31
 δαίμονες παρεκάλουν αὐτὸν λέγοντες εἰ ἐκβάλλεις ἡμᾶς ἐπίτρε-
 ψον ἡμῖν ἀπελθεῖν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων . και εἶπεν αὐτοῖς 32
 ὑπάγετε οἱ δὲ ἐξελθόντες ἀπῆλθον εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων και
 ἰδοὺ ὤρμησεν πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων κατὰ τοῦ κρημοῦ εἰς τὴν

v.15 *T,K:* αυτοις, *M,V:* αὐτω. **v.18** *T,M,K:* πολλους οχλους, *V:* οχλον. **v.22** *T,M,K:* ειπεν, *V:* λεγει. **v.25** *T,K:* οι μαθηται αυτου, *M:* οι μαθηται, *V:* ζ. **v.25** *T,M,K:* ημας, *V:* ζ. **v.27** *T,M,K:* υπακουουσιν αυτω, *V:* αυτω υπακουουσιν. **v.28** *T,M,K:* ελθοντι αυτω, *V:* ελθοντιος αυτου. **v.28** *T,M,K:* γερσηνων, *V:* γαδαρηνων. **v.29** *T,M,K:* ιησου, *V:* ζ. **v.31** *T,M,K:* επιτρεψον ημιν απελθειν, *V:* αποστειλον ημας. **v.32** *T,M,K:* την αγελην των χοιρων, *V:* τους χοιρους. **v.32** *T,M,K:* των χοιρων, *V:* ζ.

33 θάλασσαν καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασιν . οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον
καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν πάντα καὶ τὰ τῶν δαι-
34 μονιζομένων . καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τῷ
ἰησοῦ καὶ ἰδόντες αὐτὸν παρεκάλεσαν ὅπως μεταβῆ ἀπὸ τῶν ὁρίων
αὐτῶν .

9 Καὶ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον διεπέρασεν καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν
2 πόλιν . καὶ ἰδοὺ προσέφερον αὐτῷ παραλυτικὸν ἐπὶ κλίνης βε-
βλημένον καὶ ἰδὼν ὁ ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπεν τῷ παραλυτικῷ
3 θάρσει τέκνον ἀφέωνται ὅ σοι αἱ ἁμαρτίαι σου . καὶ ἰδοὺ τινες τῶν
4 γραμματέων εἶπον ἐν ἑαυτοῖς οὗτος βλασφημεῖ . καὶ ἰδὼν ὁ ἰησοῦς
τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν ἵνατί ὑμεῖς ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς
5 καρδίαις ὑμῶν . τί γὰρ ἐστὶν εὐκοπώτερον εἰπεῖν ἀφέωνται σοὶ αἱ
6 ἁμαρτίαι ἢ εἰπεῖν ἔγειραὶ καὶ περιπάτει . ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξου-
7, 8 σίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας τότε
λέγει τῷ παραλυτικῷ ἐγερθεὶς ἄρον σου τὴν κλίνην καὶ ὑπάγε εἰς
9 τὸν οἶκόν σου . καὶ ἐγερθεὶς ἀπήλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ . ἰδόντες
δὲ οἱ ὄχλοι ἐθαύμασαν καὶ ἐδόξασαν τὸν θεὸν τὸν δόντα ἐξουσίαν
10 τοιαύτην τοῖς ἀνθρώποις . καὶ παράγων ὁ ἰησοῦς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄν-
θρωπον καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον μαῖθαῖον λεγόμενον καὶ λέγει
11 αὐτῷ ἀκολούθει μοι καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ . καὶ ἐγένετο
αὐτοῦ ἀνακειμένου ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ ἰδοὺ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρ-
12 τωλοὶ ἐλθόντες συνανέκειντο τῷ ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ .
καὶ ἰδόντες οἱ φαρισαῖοι εἶπον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ διατί μετὰ τῶν
13 τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει ὁ διδάσκαλος ὑμῶν . ὁ δὲ ἰησοῦς
ἀκούσας εἶπεν αὐτοῖς οὐ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ ἀλλ'
14 οἱ κακῶς ἔχοντες . πορευθέντες δὲ μάθετε τί ἐστὶν ἔλεος θέλω καὶ
οὐ θυσίαν οὐ γὰρ ἤλθον καλέσαι δικαίους ἀλλ' ἁμαρτωλοὺς εἰς
15 μετάνοιαν . τότε προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ ἰωάννου λέγοντες
διατί ἡμεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι νηστεύομεν πολλὰ οἱ δὲ μαθηταὶ σου
οὐ νηστεύουσιν . καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ
νυμφῶνος πενθεῖν ἐφ' ὅσον μετ' αὐτῶν ἐστὶν ὁ νυμφίος ἐλεύσονται
δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῆ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος καὶ τότε νηστεύσου-

v.34 *Τ,Μ,Κ:* συναντησιν, *Ν:* υπαντησιν. **9. v.1** *Τ,Μ,Κ:* το, *Ν:* ἐ. **v.2** *Τ,Μ,Κ:* αφεωνται
σοι αι αμαρτια σου, *Ν:* αφιενται σου αι αμαρτιαι. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* ειπον, *Ν:* ειπαν. **v.4** *Τ,Μ,Κ:*
υμεις, *Ν:* ἐ. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* αφεωνται, *Ν:* αφιενται. **v.5** *Τ,Κ:* σοι, *Μ,Ν:* σου. **v.5** *Τ,Μ,Κ:*
εγειραι, *Ν:* εγειρε. **v.8** *Τ,Μ,Κ:* εθαυμασαν, *Ν:* εφοδηθησαν. **v.9** *Τ,Μ,Κ:* μαθαιον, *Ν:*
μαθθαιον. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* ειπον, *Ν:* ελεγον. **v.11** *Τ,Κ:* διατι, *Μ,Ν:* δια τι. **v.12** *Τ,Μ,Κ:*
ησους, *Ν:* ἐ. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* αυτοις, *Ν:* ἐ. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* ελεον, *Ν:* ελεος. **v.13** *Τ,Κ:*
αλλα, *Μ,Ν:* αλλα. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* εις μετανοιαν, *Ν:* ἐ. **v.14** *Τ,Κ:* διατι, *Μ,Ν:* δια τι.

σιν . οὐδεις δὲ ἐπιβάλλει ἐπίβλημα ῥάκουσ ἀγνάφου ἐπὶ ἱματίῳ 16
 παλαιῷ αἶρει γάρ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου καὶ χειρὸν 17
 σχίσμα γίνεται . οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιοὺς 17
 εἰ δὲ μῆγε ῥήγγυνται οἱ ἀσκοὶ καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται καὶ οἱ ἀσκοὶ 18
 ἀπόλοῦνται ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς καὶ ἀμ-
 φότερά συντηροῦνται . ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς ἰδοὺ ἄρχων 18
 ἐλθὼν προσεκύνει αὐτῷ λέγων ὅτι ἡ θυγάτηρ μου ἄρτι ἐτελεύτη-
 σεν ἀλλὰ ἐλθὼν ἐπίθες τὴν χειρά σου ἐπ’ αὐτήν καὶ ζήσεται . καὶ 19
 ἐγερθεὶς ὁ ἰησοῦς ἠκολούθησεν αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ . καὶ 20
 ἰδοὺ γυνὴ αἰμορροοῦσα δώδεκα ἔτη προσελθοῦσα ὀπισθεν ἤψατο 21
 τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ . ἔλεγεν γὰρ ἐν ἑαυτῇ ἐὰν μόνον 21
 ἄψωμαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ σωθήσομαι . ὁ δὲ ἰησοῦς ἐπιστραφεὶς 22
 καὶ ἰδὼν αὐτήν εἶπεν θάρσει θύγατερ ἡ πίστις σου σέσωκέν σε καὶ 23
 ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης . καὶ ἐλθὼν ὁ ἰησοῦς εἰς τὴν 23
 οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος καὶ ἰδὼν τοὺς αὐλητὰς καὶ τὸν ὄχλον θορυ- 24
 βούμενον . λέγει ὁ αὐτοῖς ἀναχωρεῖτε οὐ γὰρ ἀπέθανεν τὸ κοράσιον 24
 ἀλλὰ καθεύδει καὶ κατεγέλων αὐτοῦ . ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος εἰ- 25
 σελθὼν ἐκράτησεν τῆς χειρὸς αὐτῆς καὶ ἠγέρθη τὸ κοράσιον . καὶ 26
 ἐξῆλθεν ἡ φήμη αὕτη εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην . καὶ παράγοντι 27
 ἐκεῖθεν τῷ ἰησοῦ ἠκολούθησαν αὐτῷ δύο τυφλοὶ κράζοντες καὶ 28
 λέγοντες ἐλέησον ἡμᾶς υἱὸς δαβὶδ . ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν προ- 28
 σῆλθον αὐτῷ οἱ τυφλοὶ καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς πιστεύετε ὅτι 29
 δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι λέγουσιν αὐτῷ ναὶ κύριε . τότε ἤψατο τῶν 29
 ὀφθαλμῶν αὐτῶν λέγων κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν . καὶ 30
 ἀνεῶχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ ἐνεβριμήσατο αὐτοῖς ὁ ἰη- 31
 σοῦς λέγων ὁρᾶτε μηδεὶς γινωσκέτω . οἱ δὲ ἐξελθόντες διεφήμισαν 31
 αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῆ ἐκείνῃ . αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων ἰδοὺ προσή- 32
 νεγκαν αὐτῷ ἄνθρωπον κωφὸν δαιμονιζόμενον . καὶ ἐκβληθέντος 33
 τοῦ δαιμονίου ἐλάλησεν ὁ κωφὸς καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι λέγοντες 34
 ὅτι οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ ἰσραὴλ . οἱ δὲ φαρισαῖοι ἔλεγον 34
 ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια . καὶ περιῆγεν 35
 ὁ ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας καὶ τὰς κώμας διδάσκων ἐν ταῖς συ- 36
 ναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας καὶ 36
 θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ . ἰδὼν 36

v.17 *T, K:* μηγε, *M, V:* μη γε. **v.17** *T, M, K:* απολουνται, *V:* απολλυνται. **v.17** *T, K:* αμφοτερα, *M, V:* αμφοτεροι. **v.18** *T:* ελθων, *K, M, V:* εις ελθων. **v.22** *T, M, K:* επιστραφεις, *V:* στραφεις. **v.24** *T, M, K:* λεγει αυτοις, *V:* ελεγεν. **v.27** *T, K:* υιε δαβιδ, *M:* υιος δαβιδ, *V:* υιος δαυιδ. **v.30** *T, M, K:* ανεωχθησαν, *V:* ηνεωχθησαν. **v.30** *T, M, K:* ενεβριμησατο, *V:* ενεβριμηθη. **v.33** *T:* οτι, *K, M, V:* ε. **v.35** *T, M, K:* εν τω λαω, *V:* ε.

δὲ τοὺς ὄχλους ἐσπλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν ὅτι ἦσαν ἐκλελυμένοι
 37 καὶ ἔρριμμένοι ὡσεὶ πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα . τότε λέγει τοῖς
 38 μαθηταῖς αὐτοῦ ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς οἱ δὲ ἔργαται ὀλίγοι . δε-
 ήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως ἐκβάλλῃ ἔργατας εἰς τὸν
 θερισμὸν αὐτοῦ .

10 Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ ἔδωκεν αὐ-
 τοῖς ἐξουσίαν πνευμάτων ἀκαθάρτων ὥστε ἐκβάλλειν αὐτὰ καὶ θε-
 2 ραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν . τῶν δὲ δώδεκα ἀπο-
 στόλων τὰ ὀνόματά ἐστιν ταῦτα πρῶτος σίμων ὁ λεγόμενος πέτρος
 καὶ ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἰάκωβος ὁ τοῦ ζεβεδαίου καὶ ἰω-
 3 ἀννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ . φίλιππος καὶ βαρθολομαῖος θωμᾶς καὶ
 μαίθθαιος ὁ τελώνης ἰάκωβος ὁ τοῦ ἀλφαίου καὶ λεββᾶϊος ὁ ἐπι-
 4 κληθεὶς θαδδαῖος . σίμων ὁ κανανίτης καὶ ἰούδας ἰσκαριώτης ὁ
 5 καὶ παραδοὺς αὐτόν . τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ ἰησοῦς
 παραγγείλας αὐτοῖς λέγων εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθητε καὶ εἰς
 6 πόλιν σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλθητε . πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ
 7 πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου ἰσραὴλ . πορευόμενοι δὲ κηρῦσσετε
 8 λέγοντες ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν . ἀσθενοῦντας θερα-
 9 πεύετε λεπροῦς ὁ καθαρίζετε νεκροὺς ἐγείρετε δαιμόνια ἐκβάλλετε
 10 δωρεὰν ἐλάβετε δωρεὰν δότε . μὴ κτήσησθε χρυσὸν μηδὲ ἄργυ-
 11 ρον μηδὲ χαλκὸν εἰς τὰς ζῶνας ὑμῶν . μὴ πήραν εἰς ὁδὸν μηδὲ
 δύο χιτῶνας μηδὲ ὑποδήματα μηδὲ ῥάβδον ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης
 12 τῆς τροφῆς αὐτοῦ ἐστίν . εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν ἢ κώμην εἰσέλθητε
 13 ἐξετάσατε τίς ἐν αὐτῇ ἄξιός ἐστιν κάκεῖ μείνατε ἕως ἂν ἐξέλθητε .
 14 εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν ἀσπάσασθε αὐτήν . καὶ ἐὰν μὲν ἦ
 ἡ οἰκία ἀξία ἐλθέτω ἡ εἰρήνη ὑμῶν ἐπ' αὐτήν ἐὰν δὲ μὴ ἦ ἀξία ἡ
 15 εἰρήνη ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐπιστραφήτω . καὶ ὅς ἐὰν μὴ δέξηται ὑ-
 16 μᾶς μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς λόγους ὑμῶν ἐξερχόμενοι τῆς οἰκίας ἢ τῆς
 17 πόλεως ἐκείνης ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν ὑμῶν . ἀμὴν
 λέγω ὑμῖν ἀνεκτότερον ἔσται γῆι σοδόμων καὶ γομόρρων ἐν ἡμέρᾳ
 κρίσεως ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ . ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα
 ἐν μέσῳ λύκων γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ
 17 περιστεραὶ . προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων παραδώσουσιν γὰρ

v.36 *Τ,Κ:* εκλελυμενοι, *Μ,Ν:* εσκυλμενοι. **10. v.2** *Τ,Μ,Κ:* ιακωβος, *Ν:* και ιακωβος.
v.3 *Τ,Μ,Κ:* μαθθαιος, *Ν:* μαθηθαιος. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* λεββαιος ο επικληθεις, *Ν:* ζ. **v.4** *Τ,Μ,Κ:*
 κανανιτης, *Ν:* κανανιαιος. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* ισκαριωτης, *Ν:* ο ισκαριωτης. **v.8** *Τ,Κ:* λεπρους
 καθαριζετε νεκρους εγειρετε, *Μ:* λεπρους καθαριζετε, *Ν:* νεκρους εγειρετε λεπρους καθαριζετε.
v.10 *Τ,Ν:* ραβδον, *Κ,Μ:* ραβδους. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* εστιν, *Ν:* ζ. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* ελθετω, *Ν:*
 ελθατω. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* εαν, *Ν:* αν. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* της, *Ν:* εξω της.

ὑμᾶς εἰς συνέδρια καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν μαστιγώσουσιν
 ὑμᾶς· καὶ ἐπὶ ἡγεμόνας δὲ καὶ βασιλεῖς ἀχθήσεσθε ἕνεκεν ἑμοῦ 18
 εἰς μαρτύριον αὐτοῖς καὶ τοῖς ἔθνεσιν· ὅταν δὲ παραδίδωσιν ὑμᾶς 19
 μὴ μεριμνήσητε πῶς ἢ τί λαλήσητε· δοθήσεται γὰρ ὑμῖν ἐν ἐκεί-
 νῃ τῇ ὥρᾳ τί λαλήσῃτε· οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐστε οἱ λαλοῦντες ἀλλὰ τὸ 20
 πνεῦμα τοῦ πατρὸς ὑμῶν τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν· παραδώσει δὲ ἀδελ-
 φὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον καὶ πατὴρ τέκνον καὶ ἐπαναστήσονται 21
 τέκνα ἐπὶ γονεῖς καὶ θανατώσουσιν αὐτούς· καὶ ἔσεσθε μισούμε- 22
 νοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου ὃ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος οὗτος
 σωθήσεται· ὅταν δὲ διώκωσιν ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ φεύγετε εἰς 23
 τὴν ἄλλήν· ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν οὐ μὴ τελέσητε τὰς πόλεις τοῦ
 ἰσραὴλ ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου· οὐκ ἔστιν μαθητὴς 24
 ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον οὐδὲ δοῦλος ὑπὲρ τὸν κύριον αὐτοῦ· ἀρκε- 25
 τὸν τῷ μαθητῇ ἵνα γένηται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ καὶ ὁ δοῦλος
 ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ εἰ τὸν οἰκοδεσπότην βεελζεβούλ ἐκάλεσαν πό-
 σω μᾶλλον τοὺς οἰκιακοὺς αὐτοῦ· μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς οὐδὲν 26
 γὰρ ἐστὶν κεκαλυμμένον ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται καὶ κρυπτὸν ὃ
 οὐ γνωσθήσεται· ὃ λέγω ὑμῖν ἐν τῇ σκοτίᾳ εἶπατε ἐν τῷ φωτὶ καὶ 27
 ὃ εἰς τὸ οὐρανὸν ἀκούετε κηρύττετε ἐπὶ τῶν δωματίων· καὶ μὴ φοβη- 28
 θῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων
 ἀποκτεῖναι φοβήθητε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ ὃ ψυχὴν καὶ 29
 σῶμα ἀπολέσαι ἐν γενένη· οὐχὶ δύο στρουθία ἄσσαρίου πωλεῖται
 καὶ ἐν ἑξ αὐτῶν οὐ πρесеῖται ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ τοῦ πατρὸς ὑμῶν·
 ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἠριθμημέναι εἰσὶν· μὴ 30, 31
 οὖν φοβηθῆτε πολλῶν στρουθίων διαφέρετε ὑμεῖς· πᾶς οὖν ὅστις 32
 ὁμολογήσῃ ἐν ἑμοῖς ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων ὁμολογήσω καγὼ
 ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς· ὅστις δ' ἂν 33
 ἀρνήσῃται με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων ἀρνήσομαι αὐτὸν καγὼ
 ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς· μὴ νομίσητε ὅτι ἦλ- 34
 θον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἀλλὰ
 μάχαιραν· ἦλθον γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ 35
 καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς καὶ νύμφην κατὰ τῆς πενθε-

v.19 *Τ,Μλ,Κ:* παραδίδωσιν, *Β:* παραδωσιν. **v.19** *Τ,Μλ,Κ:* λαλήσητε, *Β:* λαλήσητε.

v.23 *Τ,Μλ,Κ:* ἀλλήν, *Β:* ἑτέραν. **v.25** *Τ,Μλ,Β:* βεελζεβούλ, *Κ:* βεελζεβουβ. **v.25** *Τ,Κ:*

ἐκάλεσαν, *Μλ,Β:* επεκάλεσαν. **v.25** *Τ,Κ,Β:* οικιακοὺς, *Μλ:* οικειακοὺς. **v.28** *Τ,Κ:* φο-

βηθητε, *Μλ,Β:* φοβεισθε. **v.28** *Τ,Κ:* ἀποκτεινόντων, *Μλ:* ἀποκτενοντων, *Β:* ἀποκτενοντων.

v.28 *Τ,Μλ,Κ:* φοβηθητε, *Β:* φοβεισθε. **v.28** *Τ,Κ,Β:* καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα, *Μλ:* καὶ τὴν ψυ-

χην καὶ τὸ σῶμα. **v.31** *Τ,Μλ,Κ:* φοβηθητε, *Β:* φοβεισθε. **v.32** *Τ,Μλ,Κ:* ἐν, *Β:* ἐν [τοῖς].

v.33 *Τ,Μλ,Κ:* αὐτον καγω, *Β:* καγω αὐτον. **v.33** *Τ,Μλ,Κ:* ἐν, *Β:* ἐν [τοῖς].

36, 37 ρᾶς αὐτῆς . καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου οἱ οἰκτικακοὶ αὐτοῦ . ὁ φιλῶν
 38 πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστιν μου ἄξιος καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ
 39 θυγατέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστιν μου ἄξιος . καὶ ὅς οὐ λαμβάνει τὸν
 40 σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου οὐκ ἔστιν μου ἄξιος . ὁ
 41 εὐρών τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν καὶ ὁ ἀπολέσας τὴν ψυχὴν
 42 αὐτοῦ ἔνεκεν ἐμοῦ εὐρήσει αὐτήν . ὁ δεχόμενος ὑμᾶς ἐμὲ δέχεται
 41 καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμενος δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με . ὁ δεχόμενος
 προφήτην εἰς ὄνομα προφήτου μισθὸν προφήτου λήψεται καὶ ὁ
 δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου μισθὸν δικαίου λήψεται .
 42 καὶ ὅς ἐὰν ποτίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τούτων ποτήριον ψυχροῦ μόνον
 εἰς ὄνομα μαθητοῦ ἀμὴν λέγω ὑμῖν οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν
 αὐτοῦ .

11 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ ἰησοῦς διατάσσωσιν τοῖς δώδεκα μα-
 θηταῖς αὐτοῦ μετέβη ἐκεῖθεν τοῦ διδάσκειν καὶ κηρῦσσειν ἐν ταῖς
 2 πόλεσιν αὐτῶν . ὁ δὲ ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τὰ ἔργα
 3 τοῦ χριστοῦ πέμψας δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ . εἶπεν αὐτῷ σὺ εἶ ὁ
 4 ἐρχόμενος ἢ ἕτερον προσδοκῶμεν . καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν
 αὐτοῖς πορευθέντες ἀπαγγείλατε ἰωάννῃ ἃ ἀκούετε καὶ βλέπετε .
 5 τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν καὶ χωλοὶ περιπατοῦσιν λεπροὶ καθαρίζονται
 καὶ κωφοὶ ἀκούουσιν νεκροὶ ἐγείρονται καὶ πτωχοὶ εὐαγγελίζον-
 6, 7 ται . καὶ μακάριός ἐστιν ὅς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί . τούτων
 δὲ πορευομένων ἤρξατο ὁ ἰησοῦς λέγειν τοῖς ὄχλοις περὶ ἰωάννου
 τί ἐξήλθετε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σα-
 8 λευόμενον . ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις
 ἡμφιεσμένον ἰδοὺ οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες ἐν τοῖς οἴκοις τῶν βα-
 9 σιλέων εἰσίν . ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν προφήτην ναὶ λέγω ὑμῖν καὶ
 10 περισσότερον προφήτου . οὗτος γάρ ἐστιν περὶ οὗ γέγραπται ἰ-
 11 δού ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου ὅς κα-
 12 τασκευάσει τὴν ὁδὸν σου ἔμπροσθέν σου . ἀμὴν λέγω ὑμῖν οὐκ
 ἐγήγερται ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μείζων ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ
 ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν μείζων αὐτοῦ ἐστιν .
 12 ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ ἕως ἄρτι ἡ βασιλεία
 13 τῶν οὐρανῶν βιάζεται καὶ βιασταὶ ἀρπάζουσιν αὐτήν . πάντες γὰρ
 14 οἱ προφηῆται καὶ ὁ νόμος ἕως ἰωάννου προεφήτευσαν . καὶ εἰ θέ-

v.36 *Τ,Κ,Ν*: οικτικακοι, *Μ*: οικειακοι. **v.41** *Τ,Μ,Κ*: ληψεται, *Ν*: λημψεται. **v.42** *Τ,Μ,Κ*:
 εαν, *Ν*: αν. **11.v.2** *Τ,Μ,Κ*: δυο, *Ν*: δια. **v.5** *Τ,Μ,Κ*: νεκροι, *Ν*: και νεκροι. **v.7** *Τ,Μ,Κ*:
 εξηλθετε, *Ν*: εξηλθατε. **v.8** *Τ,Μ,Κ*: εξηλθετε, *Ν*: εξηλθατε. **v.8** *Τ,Μ,Κ*: ιματιοις, *Ν*: ζ.
v.8 *Τ,Κ,Ν*: βασιλεων, *Μ*: βασιλειων. **v.9** *Τ,Μ,Κ*: εξηλθετε, *Ν*: εξηλθατε. **v.10** *Τ,Μ,Κ*:
 γαρ, *Ν*: ζ. **v.13** *Τ,Μ,Κ*: προεφητευσαν, *Ν*: επροφητευσαν.

λετε δέξασθαι αὐτός ἐστιν ἡλίας ὁ μέλλων ἔρχεσθαι . ὁ ἔχων ὧτα 15
 ἀκούειν ἀκουέτω . τίνι δὲ ὁμοιώσω τὴν γενεάν ταύτην ὁμοία ἐστὶν 16
 παιδαρίοις ἐν ἀγοραῖς καθημένοις καὶ προσφωνοῦσιν τοῖς ἐταί-
 ροις αὐτῶν . καὶ λέγουσιν ἠυλήσαμεν ὑμῖν καὶ οὐκ ὠρχήσασθε 17
 ἔθρηνησαμεν ὑμῖν καὶ οὐκ ἐκόψασθε . ἦλθεν γὰρ ἰωάννης μήτε 18
 ἐσθίων μήτε πίνων καὶ λέγουσιν δαιμόνιον ἔχει . ἦλθεν ὁ υἱὸς τοῦ 19
 ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων καὶ λέγουσιν ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος
 καὶ οἰνοπότης τελωνῶν φίλος καὶ ἁμαρτωλῶν καὶ ἐδικαιώθη ἡ σο-
 φία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς . τότε ἤρξατο ὀνειδιζειν τὰς πόλεις ἐν 20
 αἷς ἐγένοντο αἱ πλεῖστοι δυνάμεις αὐτοῦ ὅτι οὐ μετενόησαν . οὐαὶ 21
 σοι χοραζὶν οὐαὶ σοι βηθσαιδᾶν ὅτι εἰ ἐν τύρῳ καὶ σιδῶνι ἐγέν-
 οντο αἱ δυνάμεις αἱ γινόμεναι ἐν ὑμῖν πάσαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ
 σποδῶ μετενόησαν . πλὴν λέγω ὑμῖν τύρῳ καὶ σιδῶνι ἀνεκτότερον 22
 ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ ὑμῖν . καὶ σὺ καπερναοῦμ' ἢ ἕως τοῦ 23
 οὐρανοῦ ὑψωθείσα ἕως ἄβου καταβίβασθήσῃ ὅτι εἰ ἐν σοδόμοις
 ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γινόμεναι ἐν σοὶ ἔμειναν ἂν μέχρι τῆς
 σήμερον . πλὴν λέγω ὑμῖν ὅτι γῆ σοδόμων ἀνεκτότερον ἔσται ἐν 24
 ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ σοὶ . ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς 25
 εἶπεν ἔξομολογοῦμαι σοὶ πάτερ κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς ὅτι
 ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ
 νηπιόις . ναὶ ὁ πατήρ ὅτι οὕτως ἐγένετο ἔυδοκία ἔμπροσθέν σου . 26
 πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει 27
 τὸν υἱὸν εἰ μὴ ὁ πατήρ οὐδὲ τὸν πατέρα τις ἐπιγινώσκει εἰ μὴ ὁ
 υἱὸς καὶ ὃς ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι . δεῦτε πρὸς με πάν- 28
 τες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς . ἄρατε 29
 τὸν ζυγὸν μου ἐφ' ὑμᾶς καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ ὅτι πρῶός εἰμι καὶ
 ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ καὶ εὐρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν . ὁ 30
 γὰρ ζυγὸς μου χρηστός καὶ τὸ φορτίον μου ἔλαφρόν ἐστιν .

Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύθη ὁ ἰησοῦς τοῖς σάββασι διὰ τῶν 12
 σπορίμων οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπέινασαν καὶ ἤρξαντο τίλλειν στά-
 χυας καὶ ἐσθίειν . οἱ δὲ φαρισαῖοι ἰδόντες εἶπὸν αὐτῷ ἰδοὺ οἱ μα- 2

v.15 *Τ,Μ,Κ:* ακουειν, *Υ:* ζ. **v.16** *Τ,Κ:* παιδαριοις εν αγοραις καθημενοις και προσφωνουσιν τοις εταιροις αυτων, *Μ:* παιδιοις εν αγοραις καθημενοις και προσφωνουσιν τοις ετεροις αυτων, *Υ:* παιδιοις καθημενοις εν ταις αγοραις α προσφωνουντα τοις ετεροις. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* και, *Υ:* ζ. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* υμιν, *Υ:* ζ. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* τεκνων, *Υ:* εργα. **v.21** *Τ:* βηθσαιδαν, *Κ,Μ,Υ:* βηθσαιδα. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* καπερναουμ η εως του ουρανου υψωθείσα, *Υ:* καφαρναουμ μη εως ουρανου υψώθησθαι. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* καταβίβασθησθαι, *Υ:* καταβησθαι. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* εγενοντο, *Υ:* εγενηθησαν. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* εμειναν, *Υ:* εμεινεν. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* απεκρυψας, *Υ:* εκρυψας. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* εγενετο ευδοκια, *Υ:* ευδοκια εγενετο. **v.29** *Τ,Μ,Κ:* πρως, *Υ:* πρως. **12. v.2** *Τ,Μ,Κ:* ειπον, *Υ:* ειπαν.

3 θηταί σου ποιούσιν ὃ οὐκ ἔξεστιν ποιεῖν ἐν σαββάτῳ . ὁ δὲ εἶπεν
 αὐτοῖς οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν δαβὶδ ὅτε ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ
 4 μετ' αὐτοῦ . πῶς εἰσηλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἄρτους
 τῆς προθέσεως ἔφαγεν ὅς οὐκ ἔξον ἦν αὐτῷ φαγεῖν οὐδὲ τοῖς
 5 μετ' αὐτοῦ εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσιν μόνοις . ἢ οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῷ νό-
 μῳ ὅτι τοῖς σάββασιν οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον βεβηλοῦσιν
 6 καὶ ἀναίτιοί εἰσιν . λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι τοῦ ἱεροῦ μείζων ἐστὶν ὧδε .
 7 εἰ δὲ ἐγνώκατε τί ἐστὶν ἔλεον θέλω καὶ οὐ θυσίαν οὐκ ἂν κατεδι-
 8 κάσατε τοὺς ἀναίτιους . κύριος γάρ ἐστιν καὶ τοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς
 9 τοῦ ἀνθρώπου . καὶ μεταβάς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν αὐ-
 10 τῶν . καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος ἦν τὴν χεῖρα ἔχων ξηρὰν καὶ ἐπηρώτησαν
 αὐτὸν λέγοντες εἰ ἔξεστιν τοῖς σάββασιν θεραπεύειν ἵνα κατηγορή-
 11 σωσιν αὐτοῦ . ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς τίς ἔσται ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος ὃς ἔξει
 πρόβατον ἐν καὶ ἐὰν ἐμπέσῃ τοῦτο τοῖς σάββασιν εἰς βόθυνον οὐχὶ
 12 κρατήσῃ αὐτὸ καὶ ἐγερεῖ . πόσῳ οὖν διαφέρει ἄνθρωπος προβάτου
 13 ὥστε ἔξεστιν τοῖς σάββασιν καλῶς ποιεῖν . τότε λέγει τῷ ἀνθρώπῳ
 ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου καὶ ἐξέτεινεν καὶ ἀποκατεστάθη ὑγιής ὡς
 14 ἡ ἄλλη . οἱ δὲ φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον κατ' αὐτοῦ ἐξεληθόν-
 15 τες ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν . ὁ δὲ ἰησοῦς γνοὺς ἀνεχώρησεν ἐκεῖ-
 θεν καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς
 16 πάντας . καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα μὴ φανερόν αὐτὸν ποιήσωσιν .
 17, 18 ὁπῶς πληρωθῆ τὸ ῥηθὲν διὰ ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος . ἰ-
 δοὺ ὁ παῖς μου ὃν ἠρέτισα ὁ ἀγαπητός μου εἰς ὃν εὐδόκησεν ἡ
 ψυχὴ μου θήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτὸν καὶ κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν
 19 ἀπαγγελεῖ . οὐκ ἐρίσει οὐδὲ κραυγᾶσει οὐδὲ ἀκούσει τις ἐν ταῖς
 20 πλατείαις τὴν φωνὴν αὐτοῦ . κάλαμον συντετριμμένον οὐ κατεάζει
 καὶ λῖνον τυφόμενον οὐ σθέσει ἕως ἂν ἐκβάλλῃ εἰς νίκος τὴν κρί-
 21, 22 σιν . καὶ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιούσιν . τότε προσηνέχθη
 αὐτῷ δαιμονιζόμενος τυφλὸς καὶ κωφὸς καὶ ἐθεράπευσεν αὐτὸν
 23 ὥστε τὸν τυφλὸν καὶ κωφὸν καὶ λαλεῖν καὶ βλέπειν . καὶ ἐξίσταντο
 24 πάντες οἱ ὄχλοι καὶ ἔλεγον μήτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς δαβὶδ . οἱ δὲ
 φαρισαῖοι ἀκούσαντες εἶπον οὗτος οὐκ ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια εἰ μὴ

v.3 *T, M, K:* δαβιδ, *V:* δαυιδ. **v.3** *T, M, K:* αυτος, *V:* *φ.* **v.4** *T, M, K:* εφαγεν ους, *V:* εφαγον ο. **v.6** *T, K:* μειζων, *M, V:* μειζον. **v.7** *T, M, K:* ελεον, *V:* ελεος. **v.8** *T, K:* και, *M, V:* *φ.* **v.10** *T, M, K:* ην την, *V:* *φ.* **v.10** *T, M, K:* θεραπευειν, *V:* θεραπευσαι. **v.13** *T, M, K:* την χειρα σου, *V:* σου την χειρα. **v.13** *T, M, K:* αποκατεσταθη, *V:* απεκατεσταθη. **v.14** *T, M, K:* οι δε φαρισαιοι συμβουλιον ελαβον κατ αυτου εξελθοντες, *V:* εξελθοντες δε οι φαρισαιοι συμβουλιον ελαβον κατ αυτου. **v.17** *T, M, K:* οπως, *V:* ινα. **v.21** *T, K:* εν, *M, V:* *φ.* **v.22** *T, M, K:* τον τυφλον και κωφον και λαλειν, *V:* τον κωφον λαλειν. **v.23** *T, M, K:* δαβιδ, *V:* δαυιδ.

ἐν τῷ βεελζεβούλ ἄρχονται τῶν δαιμονίων . εἰδὼς δὲ ὁ ἰησοῦς τὰς 25
 ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα καθ' ἐ-
 αυτῆς ἐρημοῦται καὶ πᾶσα πόλις ἢ οἰκία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς
 οὐ σταθήσεται . καὶ εἰ ὁ σατανᾶς τὸν σατανᾶν ἐκβάλλει ἐφ' ἑαυτὸν 26
 ἔμερισθη πῶς οὖν σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ . καὶ εἰ ἐγὼ ἐν βε- 27
 ελζεβούλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν διὰ
 τοῦτο αὐτοὶ ὑμῶν ἔσονται κριταί . εἰ δὲ ἐγὼ ἐν πνεύματι θεοῦ ἐκ- 28
 βάλλω τὰ δαιμόνια ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ . ἢ 29
 πῶς δύναται τις εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ καὶ τὰ σκεύη
 αὐτοῦ διαρπάσαι ἐὰν μὴ πρῶτον δῆσῃ τὸν ἰσχυρὸν καὶ τότε τὴν οἰ-
 κίαν αὐτοῦ διαρπάσει . ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἔστιν καὶ ὁ μὴ 30
 συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει . διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν πᾶσα ἁμαρτία 31
 καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις ἡ δὲ τοῦ πνεύματος
 βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις . καὶ ὃς ἂν εἶπη λό- 32
 γον κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἀφεθήσεται αὐτῷ ὅς δ' ἂν εἶπη
 κατὰ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ οὔτε ἐν τού-
 τῳ τῷ αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι . ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον καλὸν καὶ 33
 τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλὸν ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον σαπρὸν καὶ τὸν
 καρπὸν αὐτοῦ σαπρὸν ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκει-
 ται . γεννήματα ἐχιδνῶν πῶς δύνασθε ἀγαθὰ λαλεῖν πονηροὶ ὄντες 34
 ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας τὸ στόμα λαλεῖ . ὁ ἀγαθὸς 35
 ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας ἐκβάλλει τὰ ἀγα-
 θὰ καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει
 πονηρά . λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πᾶν ῥῆμα ἀργὸν ὃ ἐὰν λαλήσωσιν οἱ ἄν- 36
 θρωποὶ ἀποδώσουσιν περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως . ἐκ γὰρ 37
 τῶν λόγων σου δικαιωθήσῃ καὶ ἐκ τῶν λόγων σου καταδικασθήσῃ .
 τότε ἀπεκριθῆσάν τινες τῶν γραμματέων καὶ φαρισαίων λέγοντες 38
 διδάσκαλε θέλομεν ἀπὸ σοῦ σημεῖον ἰδεῖν . ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν 39
 αὐτοῖς γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ καὶ σημεῖον οὐ
 δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον ἰωνᾶ τοῦ προφήτου . ὡσπερ γὰρ 40
 ἦν ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας
 οὕτως ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέ-
 ρας καὶ τρεῖς νύκτας . ἄνδρες νινευῖται ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει 41

v.25 *Τ,Μ,Κ:* ο ἰησοῦς, *Υ:* ἔ. **v.27** *Τ,Μ,Κ:* ὑμῶν ἔσονται κριταί, *Υ:* κριταί ἔσονται ὑμῶν.
v.28 *Τ,Κ:* ἐγὼ ἐν πνεύματι θεοῦ, *Μ,Υ:* ἐν πνεύματι θεοῦ ἐγώ. **v.29** *Τ,Μ,Κ:* διαρπάσαι, *Υ:*
 ἀρπάσαι. **v.31** *Τ,Μ,Κ:* τοῖς ἀνθρώποις, *Υ:* ἔ. **v.32** *Τ,Κ:* ἀν, *Μ,Υ:* ἐαν. **v.32** *Τ,Κ,Υ:*
 ἐν τούτῳ τῳ, *Μ:* ἐν τῳ νυν. **v.35** *Τ,Κ:* τῆς καρδίας, *Μ,Υ:* ἔ. **v.35** *Τ,Κ:* τα, *Μ,Υ:* ἔ.
v.36 *Τ,Μ,Κ:* ἐαν λαλήσωσιν, *Υ:* λαλήσουσιν. **v.38** *Τ,Μ,Κ:* ἀπεκριθῆσαν, *Υ:* ἀπεκριθῆσαν
 αὐτῳ.

μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινουσιν αὐτὴν ὅτι μετενόησαν
 42 εἰς τὸ κήρυγμα ἰωνᾶ καὶ ἰδοὺ πλεῖον ἰωνᾶ ὧδε . βασιλίσσα νότου
 ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινεῖ
 αὐτὴν ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν σο-
 43 λομῶντος καὶ ἰδοὺ πλεῖον σολομῶντος ὧδε . ὅταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον
 πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου διέρχεται δι’ ἀνύδρων τόπων
 44 ζητοῦν ἀνάπαυσιν καὶ οὐχ εὐρίσκει . τότε λέγει ἐπιστρέψω εἰς τὸν
 οἶκόν μου ὅθεν ἐξῆλθον καὶ ἐλθὼν εὐρίσκει σχολάζοντα σεσαρω-
 45 μένον καὶ κεκοσμημένον . τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει μεθ’
 ἑαυτοῦ ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ καὶ εἰσελθόντα
 κατοικεῖ ἐκεῖ καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χεῖρονα
 46 τῶν πρώτων οὕτως ἔσται καὶ τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ πονηρᾷ . ἔτι δὲ
 αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις ἰδοὺ ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
 47 εἰσῆκτισαν ἕξω ζητοῦντες αὐτῷ λαλῆσαι . εἶπεν δὲ τις αὐτῷ ἰδοὺ ἡ
 μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοὶ σου ἕξω ἐσθήκασιν ζητοῦντές σοι λαλη-
 48σαι . ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν τῷ εἰπόντι αὐτῷ τίς ἐστὶν ἡ μήτηρ μου
 49 καὶ τίνες εἰσὶν οἱ ἀδελφοί μου . καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ
 τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν ἰδοὺ ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου .
 50 ὅστις γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς
 αὐτός μου ἀδελφός καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν .

13 Ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελθὼν ὁ ἰησοῦς ἀπὸ τῆς οἰκίας ἐ-
 2 κάθητο παρὰ τὴν θάλασσαν . καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ὄχλοι
 πολλοὶ ὥστε αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι καὶ πᾶς ὁ ὄ-
 3 χλος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἰσῆκει . καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς πολλὰ ἐν
 4 παραβολαῖς λέγων ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπεῖρων τοῦ σπεῖρειν . καὶ ἐν τῷ
 σπεῖρειν αὐτὸν ἃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδὸν καὶ ἦλθεν τὰ πετεινὰ
 5 καὶ κατέφαγεν αὐτά . ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ πετρώδη ὅπου οὐκ εἶ-
 χεν γῆν πολλὴν καὶ εὐθὺς ἐξανέτειλεν διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς .
 6 ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν ἐξη-
 7ράνθη . ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαί
 8 καὶ ἀπέπνιξαν αὐτά . ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν καὶ
 9 ἐδίδου καρπὸν ὃ μὲν ἑκατὸν ὃ δὲ ἐξήκοντα ὃ δὲ τριάκοντα . ὁ ἔχων
 10 ὧτα ἀκούειν ἀκουέτω . καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ εἶπόν αὐτῷ
 11 διατί ἐν παραβολαῖς λαλεῖς αὐτοῖς . ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς

v.42 *T, K:* σολομωντος, *M, V:* σολομωνος. **v.44** *T, M, K:* επιστρεψω εις τον οικον μου, *V:* εις τον οικον μου επιστρεψω. **v.46** *T, M, K:* δε, *V:* ε. **v.48** *T, M, K:* ειποντι, *V:* λεγοντι. **13. v.1** *T, M, K:* δε, *V:* ε. **v.1** *T, M, K:* απο, *V:* ε. **v.2** *T, M, K:* το, *V:* ε. **v.4** *T, M, K:* ηλθεν, *V:* ελθοντα. **v.4** *T, M, K:* και, *V:* ε. **v.7** *T, M, K:* απεπνιξαν, *V:* επνιξαν. **v.9** *T, M, K:* ακουειν, *V:* ε. **v.10** *T, M, K:* ειπον, *V:* ειπαν. **v.10** *T, K:* διατι, *M, V:* δια τι.

ὅτι ὑμῖν δέδοται γινῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν ἐκείνοις δὲ οὐ δέδοται . ὅστις γὰρ ἔχει δοθήσεται αὐτῷ καὶ περισ- 12
σευθήσεται ὅστις δὲ οὐκ ἔχει καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ’ αὐτοῦ . διὰ 13
τοῦτο ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς λαλῶ ὅτι βλέποντες οὐ βλέπουσιν καὶ
ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν οὐδὲ συνίουσιν . καὶ ἀναπληροῦται ἐπ’ 14
αὐτοῖς ἡ προφητεία ἡσαΐου ἡ λέγουσα ἀκοῆ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ
συνῆτε καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε . ἐπαχύνθη γὰρ ἡ 15
καρδία τοῦ λαοῦ τούτου καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως ἤκουσαν καὶ τοὺς
ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν μήποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ
τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν καὶ ἐπιστρέψωσιν καὶ
ἰασῶμαι αὐτούς . ὑμῶν δὲ μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ ὅτι βλέπουσιν καὶ 16
τὰ ὄρα ὑμῶν ὅτι ἀκούει . ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφηταὶ 17
καὶ δίκαιοι ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ἃ βλέπετε καὶ οὐκ εἶδόν καὶ ἀκούσαι
ἃ ἀκούετε καὶ οὐκ ἤκουσαν . ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τὴν παραβολὴν 18
τοῦ σπειρόντος . παντὸς ἀκούοντος τὸν λόγον τῆς βασιλείας καὶ 19
μὴ συνιέντος ἔρχεται ὁ πονηρὸς καὶ ἀρπάζει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ
καρδίᾳ αὐτοῦ οὗτός ἐστιν ὁ παρὰ τὴν ὁδὸν σπαρεῖς . ὁ δὲ ἐπὶ τὰ 20
πετρώδη σπαρεῖς οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ εὐθύς μετὰ
χαρᾶς λαμβάνων αὐτόν . οὐκ ἔχει δὲ ρίζαν ἐν ἑαυτῷ ἀλλὰ πρόσκαι- 21
ρὸς ἐστιν γενομένης δὲ θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον εὐθύς
σκανδαλίζεται . ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας σπαρεῖς οὗτός ἐστιν ὁ τὸν 22
λόγον ἀκούων καὶ ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνος τούτου καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ
πλοῦτου συμπνίγει τὸν λόγον καὶ ἄκαρπος γίνεται . ὁ δὲ ἐπὶ τὴν 23
γῆν τὴν καλὴν σπαρεῖς οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ συ-
νιὼν ὃς δὴ καρποφορεῖ καὶ ποιεῖ ὁ μὲν ἑκατὸν ὁ δὲ ἐξήκοντα ὁ δὲ
τριάκοντα . ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς λέγων ὡμοιώθη 24
ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ σπειρόντι καλὸν σπέρμα ἐν τῷ
ἀγρῷ αὐτοῦ . ἐν δὲ τῷ καθεύδειν τοὺς ἀνθρώπους ἦλθεν αὐτοῦ ὁ 25
ἐχθρὸς καὶ ἔσπειρεν ζιζάνια ἀνά μέσον τοῦ σίτου καὶ ἀπῆλθεν . ὅτε 26
δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος καὶ καρπὸν ἐποίησεν τότε ἐφάνη καὶ τὰ
ζιζάνια . προσελθόντες δὲ οἱ δοῦλοι τοῦ οἰκοδεσπότου εἶπον αὐτῷ 27
κύριε οὐχὶ καλὸν σπέρμα ἔσπειρας ἐν τῷ σῷ ἀγρῷ πόθεν οὖν ἔχει
τὰ ζιζάνια . ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς ἐχθρὸς ἀνθρώπου τοῦτο ἐποίησεν οἱ δὲ 28

v.14 *Τ,Κ:* ἐπ, *Μ,Ν:* ἐ. **v.15** *Τ,Κ:* ἰασομαι, *Μ,Ν:* ἰασομαι. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* ακουει, *Ν:* ακουουσιν. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* ειδον, *Ν:* ειδαν. **v.18** *Τ,Μ,Κ:* σπειροντος, *Ν:* σπειραντος. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* τουτου, *Ν:* ἐ. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* την γην την καλην, *Ν:* την καλην γην. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* συνιων, *Ν:* συνιεις. **v.24** *Τ,Μ:* σπειροντι, *Κ,Ν:* σπειραντι. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* εσπειρεν, *Ν:* επεσπειρεν. **v.27** *Τ,Κ:* τα, *Μ,Ν:* ἐ.

29 δοῦλοι εἶπον αὐτῷ θέλεις οὖν ἀπελθόντες συλλέξωμεν αὐτά . ὁ δὲ
 30 ἔφη οὐ μήποτε συλλέγοντες τὰ ζιζάνια ἐκριζώσητε ἅμα αὐτοῖς τὸν
 31 σῖτον . ἄφετε συναυξάνεσθαι ἀμφοτέρα μέχρι τοῦ θερισμοῦ καὶ ἐν
 32 τῷ καιρῷ τοῦ θερισμοῦ ἔρῳ τοῖς θερισταῖς συλλέξατε πρῶτον τὰ ζι-
 33 ζάνια καὶ δῆσατε αὐτὰ εἰς δέσμας πρὸς τὸ κατακαῦσαι αὐτὰ τὸν δὲ
 34 σῖτον συναγάγετε εἰς τὴν ἀποθήκην μου . ἄλλην παραβολὴν πα-
 35 ρέθηκεν αὐτοῖς λέγων ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ
 36 σινάπεως ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ . ὁ μι-
 37 κρότερον μὲν ἐστὶν πάντων τῶν σπερμάτων ὅταν δὲ αὐξηθῇ μείζον
 38 τῶν λαχάνων ἐστὶν καὶ γίνεται δένδρον ὥστε ἐλθεῖν τὰ πετεινὰ τοῦ
 39 οὐρανοῦ καὶ κατασκηνοῦν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ . ἄλλην παραβο-
 40 λὴν ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ζύμη ἣν
 41 λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυσεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία ἕως οὗ ἐζυμώθη
 42 ὅλον . ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ ἰησοῦς ἐν παραβολαῖς τοῖς ὄχλοις
 43 καὶ χωρὶς παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς . ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν
 44 διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου
 45 ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου . τότε ἄφεις τοὺς
 46 ὄχλους ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ὁ ἰησοῦς καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μα-
 47 θηταὶ αὐτοῦ λέγοντες φάσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων τοῦ
 48 ἀγροῦ . ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὁ σπείρων τὸ καλὸν σπέρμα
 49 ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου . ὁ δὲ ἀγρός ἐστὶν ὁ κόσμος τὸ δὲ καλὸν
 50 σπέρμα οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας τὰ δὲ ζιζάνια εἰσιν οἱ υἱοὶ
 51 τοῦ πονηροῦ . ὁ δὲ ἐχθρός ὁ σπείρας αὐτὰ ἐστὶν ὁ διάβολος ὁ δὲ
 52 θερισμός συντέλεια τῷ αἰῶνος ἐστὶν οἱ δὲ θερισταὶ ἄγγελοι εἰσιν .
 53 ὥσπερ οὖν συλλέγεται τὰ ζιζάνια καὶ πυρὶ κατακαίεται οὕτως ἔσται
 54 ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος τούτου . ἀποστελεῖ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
 55 που τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ καὶ συλλέξουσιν ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ
 56 πάντα τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν . καὶ βαλοῦ-
 57 σιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ
 58 ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων . τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμπουσιν ὡς ὁ ἥλιος
 59 ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς αὐτῶν ὁ ἔχων ὄρα ἀκούειν ἀκουέτω .
 60 πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν θησαυρῷ κεκρυμμένῳ
 61 ἐν τῷ ἀγρῷ ὃν εὐρῶν ἄνθρωπος ἔκρυσεν καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ

v.28 *Τ,Μ,Κ:* ειπον, *Ν:* λεγουσιν. **v.28** *Τ,Κ,Ν:* συλλεξωμεν, *Μ:* συλλεξομεν. **v.29** *Τ,Μ,Κ:* εφη, *Ν:* φησιν. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* μεχρι, *Ν:* εως. **v.30** *Τ,Κ:* τω, *Μ,Ν:* ε. **v.33** *Τ,Κ,Ν:* ενεκρυσεν, *Μ:* εκρυσεν. **v.34** *Τ,Μ,Κ:* ουκ, *Ν:* ουδεν. **v.36** *Τ,Μ,Κ:* ο ιησους, *Ν:* ε. **v.36** *Τ,Μ,Κ:* φρασον, *Ν:* διασαφησον. **v.37** *Τ,Μ,Κ:* αυτοις, *Ν:* ε. **v.39** *Τ,Μ,Κ:* του, *Ν:* ε. **v.40** *Τ,Κ:* κατακαιεται, *Μ:* καιεται, *Ν:* [κατα]καιεται. **v.40** *Τ,Μ,Κ:* τουτου, *Ν:* ε. **v.43** *Τ,Μ,Κ:* ακουειν, *Ν:* ε. **v.44** *Τ,Μ,Κ:* παλιν, *Ν:* ε.

ὑπάγει καὶ πάντα ὅσα ἔχει πωλεῖ καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον .
 πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ ἐμπόρῳ ζη- 45
 τοῦντι καλοὺς μαργαρίτας . ὅς ὁ εὐρῶν ἓνα πολύτιμον μαργαρίτην 46
 ἀπελθὼν πέπρακεν πάντα ὅσα εἶχεν καὶ ἠγόρασεν αὐτόν . πάλιν 47
 ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν σαγήνῃ βληθείσῃ εἰς τὴν θά-
 λασσαν καὶ ἐκ παντὸς γένους συναγαγούσῃ . ἦν ὅτε ἐπληρώθη 48
 ἀναβιβάσαντες ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν καὶ καθίσαντες συνέλεξαν τὰ καλὰ
 εἰς ἀγγεῖα τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω ἔβαλον . οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ 49
 τοῦ αἰῶνος ἐξελεύσονται οἱ ἄγγελοι καὶ ἀφοριοῦσιν τοὺς πονηροὺς
 ἐκ μέσου τῶν δικαίων . καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ 50
 πυρὸς ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων . λέγει 51
 αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς συνήκατε ταῦτα πάντα λέγουσιν αὐτῷ ναὶ κύριε .
 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς διὰ τοῦτο πᾶς γραμματεὺς μαθητευθεὶς εἰς τὴν 52
 βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ὁμοίός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότη ὅστις
 ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιὰ . καὶ ἐγένετο 53
 ὅτε ἐτέλεσεν ὁ ἰησοῦς τὰς παραβολὰς ταύτας μετήρην ἐκεῖθεν . καὶ 54
 ἐλθὼν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τῇ συναγωγῇ
 αὐτῶν ὥστε ἐκπλήττεσθαι αὐτοὺς καὶ λέγειν πόθεν τούτῳ ἡ σοφία 55
 αὕτη καὶ αἱ δυνάμεις . οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος υἱὸς οὐχὶ ἡ
 μήτηρ αὐτοῦ λέγεται μαριὰμ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἰάκωβος καὶ ἰω- 56
 σῆς καὶ σίμων καὶ ἰούδας . καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸς 57
 ἡμᾶς εἰσιν πόθεν οὖν τούτῳ ταῦτα πάντα . καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν 58
 αὐτῷ ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ
 ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ . καὶ οὐκ ἐποίησεν ἐκεῖ
 δυνάμεις πολλὰς διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν .

Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἤκουσεν ἠρώδης ὁ τετράρχης τὴν ἀκοὴν ἰη- 14
 σοῦ . καὶ εἶπεν τοῖς παισὶν αὐτοῦ οὗτός ἐστιν ἰωάννης ὁ βαπτιστῆς 2
 αὐτὸς ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν καὶ διὰ τοῦτο αἱ δυνάμεις ἐνεργου- 3
 σιν ἐν αὐτῷ . ὁ γὰρ ἠρώδης κρατήσας τὸν ἰωάννην ἔδησεν αὐτόν 3
 καὶ ἔθετο ἐν φυλακῇ διὰ ἠρωδιάδα τὴν γυναῖκα φιλίππου τοῦ ἀ- 4
 δελφοῦ αὐτοῦ . ἔλεγεν γὰρ αὐτῷ ὁ ἰωάννης οὐκ ἔξεστίν σοι ἔχειν 4
 αὐτήν . καὶ θέλων αὐτόν ἀποκτεῖναι ἐφοβήθη τὸν ὄχλον ὅτι ὡς προ- 5
 φήτην αὐτόν εἶχον . γενεσιῶν δὲ ἀγομένων τοῦ ἠρώδου ὠρχήσατο 6

v.44 *T, M, K:* παντα οσα εχει πωλει, *V:* πωλει παντα οσα εχει. **v.46** *T, M, K:* ος ευρων, *V:* ευρων δε. **v.48** *T, M, K:* αγγελια, *V:* αγγελη. **v.51** *T, M, K:* λεγει αυτοις ο ιησους, *V:* ζ. **v.51** *T, M, K:* κυριε, *V:* ζ. **v.52** *T, M, K:* εις την βασιλειαν, *V:* τη βασιλεια. **v.54** *T, M, K:* εκπληττεσθαι, *V:* εκπλησσεσθαι. **v.55** *T, M, K:* ουχι, *V:* ουχ. **v.55** *T, M, K:* ιωσης, *V:* ιωσηφ. **v.57** *T, M, K:* αυτου, *V:* ζ. **14. v.1** *T, M, K:* τετραρχης, *V:* τετραρχης. **v.3** *T, M, K:* εθετο εν φυλακη, *V:* εν φυλακη απεθετο. **v.4** *T, M, K:* αυτω ο ιωαννης, *V:* ο ιωαννης αυτω.

7 ἡ θυγάτηρ τῆς ἠρωδιάδος ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἤρεσεν τῷ ἠρώδῃ . ὅθεν
 8 μεθ' ὄρκου ὠμολόγησεν αὐτῇ δοῦναι ὃ ἐὰν αἰτήσῃται . ἡ δὲ προβι-
 βασθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς δὸς μοι φησὶν ὧδε ἐπὶ πίνακι τὴν
 9 κεφαλὴν ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ . καὶ ἐλύπηθη ὁ βασιλεὺς διὰ δὲ
 10 τοὺς ὄρκους καὶ τοὺς συνανακειμένους ἐκέλευσεν δοθῆναι . καὶ
 11 πέμψας ἀπεκεφάλισεν τὸν ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ . καὶ ἠνέχθη ἡ
 κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ ἐδόθη τῷ κορασίῳ καὶ ἤνεγκεν τῇ
 12 μητρὶ αὐτῆς . καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦραν τὸ σῶμά
 13 καὶ ἔθασαν αὐτὸ καὶ ἐλθόντες ἀπήγγειλαν τῷ ἰησοῦ . καὶ ἀκού-
 σας ὁ ἰησοῦς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον κατ'
 ἰδίαν καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἠκολούθησαν αὐτῷ περὶ ἀπὸ τῶν
 14 πόλεων . καὶ ἐξελθὼν ὁ ἰησοῦς εἶδεν πολὺν ὄχλον καὶ ἐσπλαγχνί-
 15 σθη ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἐθεράπευσεν τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν . ὁψίας
 δὲ γενομένης προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες ἔρημός
 ἐστὶν ὁ τόπος καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρήλθεν ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους ἵνα
 16 ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα . ὁ δὲ ἰ-
 ησοῦς εἶπεν αὐτοῖς οὐ χρειάν ἔχουσιν ἀπελθεῖν δότε αὐτοῖς ὑμεῖς
 17 φαγεῖν . οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ οὐκ ἔχομεν ὧδε εἰ μὴ πέντε ἄρτους
 18, 19 καὶ δύο ἰχθύας . ὁ δὲ εἶπεν φέρετέ μοι αὐτούς ὧδε . καὶ κελεύσας
 τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τοὺς χόρτους καὶ λαβὼν τοὺς πέντε
 ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν
 καὶ κλάσας ἔδωκεν τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρτους οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς
 20 ὄχλοις . καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν καὶ ἦραν τὸ περισ-
 21 σεῦον τῶν κλασμάτων δώδεκα κοφίνους πλήρεις . οἱ δὲ ἐσθίοντες
 22 ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ πεντακισχίλιοι χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδιῶν . καὶ
 εὐθέως ἠνάγκασεν ὁ ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ
 πλοῖον καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄ-
 23 χλους . καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν
 24 προσεῦξασθαι ὁψίας δὲ γενομένης μόνος ἦν ἐκεῖ . τὸ δὲ πλοῖον
 ἤδη μέσον τῆς θαλάσσης ἦν βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων ἦν
 25 γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος . τετάρτη δὲ φυλακῇ τῆς νυκτὸς ἀπῆλθεν

v.6 *T, M, K:* γενεσιων δε αγομενων, *V:* γενεσιοις δε γενομενοις. **v.9** *T, M, K:* ελυπηθη, *V:* λυπηθεις. **v.9** *T, M, K:* δε, *V:* ζ. **v.12** *T, M, K:* σωμα, *V:* πτωμα. **v.12** *T, M, K:* αυτο, *V:* αυτο[ν]. **v.13** *T, M, K:* και ακουσας, *V:* ακουσας δε. **v.14** *T, M, K:* ο ιησους, *V:* ζ. **v.14** *T, K:* αυτους, *M, V:* αυτοις. **v.15** *T, M, K:* αυτου, *V:* ζ. **v.18** *T, M, K:* αυτους ωδε, *V:* ωδε αυτους. **v.19** *T, M, K:* τους χορτους, *V:* του χορτου. **v.19** *T, K:* και, *M, V:* ζ. **v.22** *T, M, K:* ο ιησους, *V:* ζ. **v.22** *T, K:* αυτου, *M, V:* ζ. **v.24** *T, M, K:* μεσον της θαλασσης ην, *V:* σταδιους πολλους απο της γης απειχεν. **v.25** *T, M, K:* απηλθεν, *V:* ηλθεν.

πρὸς αὐτοὺς ὁ ἰησοῦς περιπατῶν ἐπὶ τῆς^ο θαλάσσης . καὶ ἰδόν- 26
 τες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ τὴν θάλασσαν περιπατοῦντα ἐταράχθησαν
 λέγοντες ὅτι φάντασμα ἔστιν καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραζαν . εὐθέως 27
 δὲ ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς λέγων θαρσεῖτε ἐγὼ εἰμι μὴ φοβεῖ-
 σθε . ἀποκριθεὶς δὲ αὐτῷ ὁ πέτρος εἶπεν κύριε εἰ σὺ εἶ κέλευσόν 28
 με πρὸς^ο σε ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ ὕδατα . ὁ δὲ εἶπεν ἐλθέ καὶ καταβάς ἀ- 29
 πὸ τοῦ πλοίου ὁ πέτρος περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα ἐλθεῖν πρὸς
 τὸν ἰησοῦν . βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον ἰσχυρὸν ἐφοβήθη καὶ ἄρξάμε- 30
 νος καταποντίζεσθαι ἔκραξεν λέγων κύριε σῶσόν με . εὐθέως δὲ ὁ 31
 ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἐπελάβετο αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτῷ ὀλιγό-
 πιστε εἰς τί ἐδίστασας . καὶ ἐμβάντων αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον ἐκόπασεν 32
 ὁ ἄνεμος . οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ ἐλθόντες προσεκύνησαν αὐτῷ λέγον- 33
 τες ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς εἶ . καὶ διαπεράσαντες ἦλθον εἰς^ο τὴν γῆν 34
 γεννησαρέτ . καὶ ἐπιγνόντες αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου ἐκείνου 35
 ἀπέστειλαν εἰς ὅλην τὴν περιχώρον ἐκείνην καὶ προσήνεγκαν αὐ-
 τῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας . καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα μόνον 36
 ἄψωνται τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ καὶ ὅσοι ἤψαντο διε-
 σώθησαν .

Τότε προσέρχονται τῷ ἰησοῦ οἱ ἀπὸ ἱεροσολύμων γραμματεῖς^ο 15
 καὶ φαρισαῖοι λέγοντες . διατὶ οἱ μαθηταὶ σου παραβαίνουνσιν τὴν 2
 παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων οὐ γὰρ νίπτονται τὰς χεῖρας αὐτῶν
 ὅταν ἄρτον ἐσθίωσιν . ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς διατὶ καὶ ὑμεῖς 3
 παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν . ὁ γὰρ 4
 θεὸς ἐνετείλατο λέγων τίμα τὸν πατέρα σοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ ὁ
 κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτῳ . ὑμεῖς δὲ λέγετε 5
 ὅς ἂν εἴπη τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρὶ δῶρον ὃ ἐάν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῆς καὶ
 οὐ μὴ τιμήσῃ τὸν^ο πατέρα αὐτοῦ ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ . καὶ ἠκυρώ- 6
 σατε τὴν^ο ἐντολὴν τοῦ θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν . ὑποκριταὶ 7
 καλῶς προεφῆτευσεν περὶ ὑμῶν ἡσαΐας λέγων . ἐγγίζει μοι ὁ λα- 8

v.25 *T, M, K:* ο ἰησοῦς, *V:* ζ . **v.25** *T, M, K:* τῆς θαλάσσης, *V:* τὴν θάλασσαν. **v.26** *T, M, K:* καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ τὴν θάλασσαν, *V:* οἱ δε μαθηταὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐπὶ τῆς θαλάσσης.
v.27 *T, M, K:* εὐθεως, *V:* εὐθυς. **v.27** *T, M, K:* αυτοὶς ο ἰησοῦς, *V:* [ο ἰησοῦς] αυτοὶς.
v.28 *T, M, K:* πρὸς σε ἐλθεῖν, *V:* ἐλθεῖν πρὸς σε. **v.29** *T, M, K:* ἐλθεῖν, *V:* καὶ ἦλθεν.
v.32 *T, M, K:* ἐμβάντων, *V:* ἀναβάντων. **v.33** *T, M, K:* ἐλθόντες, *V:* ζ . **v.34** *T, M, K:* εἰς τὴν γῆν, *V:* ἐπὶ τὴν γῆν εἰς.
15. v.1 *T, M, K:* οἱ, *V:* ζ . **v.1** *T, M, K:* γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι, *V:* φαρισαῖοι καὶ γραμματεῖς. **v.2** *T, K:* διατὶ, *M, V:* δια τι. **v.3** *T, K:* διατὶ, *M, V:* δια τι. **v.4** *T, M, K:* ἐνετείλατο λέγων, *V:* εἶπεν. **v.4** *T, K:* σου, *M, V:* ζ . **v.5** *T, M, K:* καὶ, *V:* ζ . **v.5** *T, M, K:* τιμῆσῃ, *V:* τιμῆσει. **v.5** *T, M, K:* τὸν πατέρα αὐτοῦ τὴν μητέρα αὐτοῦ, *V:* τὸν πατέρα αὐτοῦ. **v.6** *T, M, K:* τὴν ἐντολὴν, *V:* τὸν λόγον. **v.7** *T, M, K:* προεφῆτευσεν, *V:* ἐπροφητευσεν. **v.8** *T, M, K:* ἐγγίζει μοι ὁ λαὸς οὗτος τῷ στοματι αὐτῶν καὶ, *V:* ὁ λαὸς οὗτος.

9 ὁς οὗτος τῷ στόματι αὐτῶν καὶ τοῖς χεῖλεσίν με τιμᾷ ἢ δὲ καρδία
 10 αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ . μάτην δὲ σέβονται με διδάσκοντες
 11 διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων . καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄ-
 12 χλον εἶπεν αὐτοῖς ἀκούετε καὶ συνίετε . οὐ τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ
 13 στόμα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον ἀλλὰ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ στό-
 14 ματος τοῦτο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον . τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ
 15 αὐτοῦ εἶπον αὐτῷ οἶδας ὅτι οἱ φαρισαῖοι ἀκούσαντες τὸν λόγον
 16 ἔσκανδαλίσθησαν . ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν πᾶσα φυτεία ἣν οὐκ ἐ-
 17 φύτευσεν ὁ πατὴρ μου ὁ οὐράνιος ἐκριζωθήσεται . ἄφετε αὐτοὺς
 18 ὁδηγοί· εἰσιν τυφλοὶ τυφλῶν τυφλὸς δὲ τυφλὸν ἐὰν ὁδηγῇ ἀμφό-
 19 τεροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται . ἀποκριθεὶς δὲ ὁ πέτρος εἶπεν αὐτῷ
 20 φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν ταύτην . ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν ἀκμὴν καὶ
 21 ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε . οὕτω νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ εἰσπορευόμενον εἰς
 22 τὸ στόμα εἰς τὴν κοιλίαν χωρεῖ καὶ εἰς ἀφεδρῶνα ἐκβάλλεται . τὰ
 23 δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ τοῦ στόματος ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχεται κά-
 24 κεινα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον . ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται διαλο-
 25 γισμοὶ πονηροὶ φόνοι μοιχεῖαι πορνεῖαι κλοπαὶ ψευδομαρτυρίαι
 26 βλασφημίαι . ταῦτά ἐστιν τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον τὸ δὲ ἀνί-
 27 πτοις χερσὶν φαγεῖν οὐ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον . καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν
 28 ὁ ἰησοῦς ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τύρου καὶ σιδῶνος . καὶ ἰδοὺ γυ-
 29 νὴ χαναναία ἀπὸ τῶν ὀρίων ἐκείνων ἐξεληθοῦσα ἐκραύγασεν· αὐτῷ
 30 λέγουσα ἐλέησόν με κύριε υἱὲ· δαβὶδ ἢ θυγάτηρ μου κακῶς δαι-
 31 μονίζεται . ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον καὶ προσελθόντες οἱ
 32 μαθηταὶ αὐτοῦ ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες ἀπόλυσον αὐτὴν ὅτι κράζει
 33 ὄπισθεν ἡμῶν . ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς τὰ
 34 πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου ἰσραὴλ . ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσεκύνει
 35 αὐτῷ λέγουσα κύριε βοήθει μοι . ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν οὐκ ἔστιν
 36 καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις . ἡ
 37 δὲ εἶπεν ναὶ κύριε καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν
 38 πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν κυρίων αὐτῶν . τότε ἀποκριθεὶς
 39 ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ ὦ γύναι μεγάλη σου ἡ πίστις γενηθήτω σοι
 40 ὡς θέλεις καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης . καὶ
 41 μεταβάς ἐκεῖθεν ὁ ἰησοῦς ἦλθεν παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς γαλι-
 42 λαίας καὶ ἀναβάς εἰς τὸ ὄρος ἐκάθητο ἐκεῖ . καὶ προσῆλθον αὐτῷ

v.12 *Τ,Μ,Κ:* αὐτου ειπον, *Ν:* λεγουσιν. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* οδηγοι εισιν τυφλοι τυφλων, *Ν:* τυφλοι εισιν οδηγοι [τυφλων]. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* ιησους, *Ν:* ἔ. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* ουπω, *Ν:* ου. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* εκραυγασεν αυτω, *Ν:* εκραζεν. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* υιε δαβιδ, *Ν:* υιος δαυιδ. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* ηρωτων, *Ν:* ηρωτουσιν. **v.25** *Τ,Κ,Ν:* προσεκυνει, *Μ:* προσεκυνησεν.

ὄχλοι πολλοὶ ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν χωλοὺς τυφλοὺς κωφοὺς^ο κυ-
 λουὺς καὶ ἐτέρους πολλοὺς καὶ ἔρριψαν αὐτοὺς παρὰ τοὺς πόδας
 τοῦ ἰησοῦ καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς. ὥστε τοὺς ὄχλους θαυμάσαι 31
 βλέποντας κωφοὺς λαλοῦντας κυλλοὺς ὑγιεῖς ἡλωοὺς περιπατοῦν-
 τας καὶ τυφλοὺς βλέποντας καὶ ἐδόξασαν τὸν θεὸν ἰσραὴλ. ὁ δὲ 32
 ἰησοῦς προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν σπλαγχνίζο-
 μαι ἐπὶ τὸν ὄχλον ὅτι ἤδη ἡμέρας τρεῖς προσμένουσίν μοι καὶ οὐκ
 ἔχουσιν τί φάγωσιν καὶ ἀπολύσαι αὐτοὺς νήστεις οὐ θέλω μήποτε
 ἐκλυθῶσιν ἐν τῇ ὁδῷ. καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ πό- 33
 θεν ἡμῖν ἐν ἐρημίᾳ ἄρτοι τοσοῦτοι ὥστε χορτάσαι ὄχλον τοσοῦτον.
 καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς πόσους ἄρτους ἔχετε οἱ δὲ εἶπὸν ἐπτά 34
 καὶ ὀλίγα ἰχθύδια. καὶ ἐκέλευσεν^ο τοῖς ὄχλοις ἀναπεσεῖν ἐπὶ τὴν 35
 γῆν. καὶ λαβὼν τοὺς ἐπτά ἄρτους καὶ τοὺς ἰχθύας εὐχαριστήσας 36
 ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ οἱ δὲ μαθηταὶ τῷ ὄχλῳ.
 καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν καὶ ἦσαν^ο τὸ περισσεῦον τῶν 37
 κλασμάτων ἐπτά σφυρίδας πλήρεις. οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν τετρακι- 38
 σχίλιοι ἄνδρες χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων. καὶ ἀπολύσας τοὺς 39
 ὄχλους ἐνέβη εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὄρια μαγδαλά.

Καὶ προσελθόντες οἱ φαρισαῖοι καὶ σαδδουκαῖοι πειράζοντες ἐ- 16
 πηρώτησαν αὐτὸν σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπιδειξάιν αὐτοῖς. ὁ δὲ 2
 ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὅπως γενομένης λέγετε εὐδία πυρράζει
 γὰρ ὁ οὐρανός. καὶ πρῶτ' σήμερον χειμῶν πυρράζει γὰρ στυγνά- 3
 ζων ὁ οὐρανός ὑποκριταὶ τὸ μὲν πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώσκετε
 διακρίνειν τὰ δὲ σημεῖα τῶν καιρῶν οὐ δύνασθε. γενεὰ πονηρὰ 4
 καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ
 τὸ σημεῖον ἰωνᾶ τοῦ προφήτου καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἀπῆλθεν.
 καὶ ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸ πέραν ἐπελάθοντο ἄρτους λα- 5
 βεῖν. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς ὁρᾶτε καὶ προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης 6
 τῶν φαρισαίων καὶ σαδδουκαίων. οἱ δὲ διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖς λέ- 7
 γοντες ὅτι ἄρτους οὐκ ἐλάβομεν. γνοὺς δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς 8

v.30 *T, M, K:* κωφοὺς κυλλοὺς, *V:* κυλλοὺς κωφοὺς. **v.30** *T, M, K:* του ἰησοῦ, *V:* αὐτοῦ.
v.31 *T, M, K:* τοὺς ὄχλους, *V:* τὸν ὄχλον. **v.31** *T, M, K:* ἡλωοὺς, *V:* καὶ ἡλωοὺς. **v.32** *T, K:*
 ἡμερας, *M, V:* ἡμεραι. **v.33** *T, M, K:* αὐτοῦ, *V:* ἐ. **v.34** *T, M, K:* εἶπον, *V:* εἶπαν.
v.35 *T, M, K:* ἐκέλευσεν τοῖς ὄχλοις, *V:* παραγγειλας τῷ ὄχλῳ. **v.36** *T, M, K:* καὶ λαβὼν,
V: ελαβεν. **v.36** *T, M, K:* εὐχαριστήσας, *V:* καὶ εὐχαριστήσας. **v.36** *T, M, K:* εδωκεν, *V:*
 εδιδου. **v.36** *T, M, K:* αὐτοῦ, *V:* ἐ. **v.36** *T, M, K:* τῷ ὄχλῳ, *V:* τοῖς ὄχλοις. **v.37** *T, M, K:*
 ἦσαν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων, *V:* τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων ἦσαν. **v.39** *T, M, K:*
 μαγδαλα, *V:* μαγαδαν. **16. v.3** *T, M, K:* υποκριται, *V:* ἐ. **v.4** *T, M, K:* του προφητου, *V:*
 ἐ. **v.5** *T, M, K:* αὐτοῦ, *V:* ἐ. **v.8** *T, M, K:* αυτοις, *V:* ἐ.

τί διαλογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς ὀλιγόπιστοι ὅτι ἄρτους οὐκ ἐλάβετε .
 9 οὕτω νοεῖτε οὐδὲ μνημονεύετε τοὺς πέντε ἄρτους τῶν πεντακισχι-
 10 λίων καὶ πόσους κοφίνους ἐλάβετε . οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ ἄρτους τῶν
 11 τετρακισχιλίων καὶ πόσας σφυρίδας ἐλάβετε . πῶς οὐ νοεῖτε ὅτι οὐ
 12 περὶ ἄρτου εἶπον ὑμῖν προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν φαρισαίων
 13 καὶ σαδδουκαίων . τότε συνῆκαν ὅτι οὐκ εἶπεν προσέχειν ἀπὸ τῆς
 14 ζύμης τοῦ ἄρτου ἀλλ' ἀπὸ τῆς διδαχῆς τῶν φαρισαίων καὶ σαδδου-
 15 16 καίων . ἐλθὼν δὲ ὁ ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη καισαρείας τῆς φιλίππου
 17 ἠρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων τίνα μὲ λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι
 18 εἶναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου . οἱ δὲ εἶπὸν οἱ μὲν ἰωάννην τὸν βα-
 19 πτιστὴν ἄλλοι δὲ ἡλίαν ἕτεροι δὲ ἱερεμίαν ἢ ἓνα τῶν προφητῶν .
 20 λέγει αὐτοῖς ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι . ἀποκριθεὶς δὲ σίμων
 21 πέτρος εἶπεν σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος . καὶ ἄ-
 22 ποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ μακάριος εἶ σίμων βάρῳ ὅτι
 23 σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέν σοι ἀλλ' ὁ πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐ-
 24 ρανοῖς . κἀγὼ δὲ σοὶ λέγω ὅτι σὺ εἶ πέτρος καὶ ἐπὶ ταύτη τῇ πέτρῳ
 25 οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν καὶ πύλαι ἄδου οὐ κατισχύσου-
 26 σιν αὐτῆς . κἀὶ δώσω σοὶ τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν καὶ
 27 ὃ ἐὰν δήσῃς ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ ὃ
 28 ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς . τότε διε-
 29 στείλατο τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα μηδενὶ εἰπῶσιν ὅτι αὐτὸς ἐστὶν
 30 ἰησοῦς ὁ χριστός . ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς μα-
 31 θηταῖς αὐτοῦ ὅτι δεῖ αὐτὸν ἀπελθεῖν εἰς ἱεροσόλυμα καὶ πολλὰ
 32 παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων καὶ
 33 ἀποκτανθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι . καὶ προσλαβόμενος
 34 αὐτὸν ὁ πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ λέγων ἰλεῶς σοὶ κύριε οὐ
 35 μὴ ἔσται σοὶ τοῦτο . ὁ δὲ σιραφεὶς εἶπεν τῷ πέτρῳ ὕπαγε ὀπίσω
 36 μου σατανᾶ σκάνδαλόν μου ὅτι σὺ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ ἀλλὰ
 37 τὰ τῶν ἀνθρώπων . τότε ὁ ἰησοῦς εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ εἴ τις
 38 θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυ-
 39 ρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖτω μοι . ὃς γὰρ ἂν θέλη τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
 40 σῶσαι ἀπολέσει αὐτὴν ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔνεκεν

v.8 *Τ,Μ,Κ:* ελαβετε, *Ν:* εχετε. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* αρτου, *Ν:* αρτων. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* προσε-
 χειν, *Ν:* προσεχετε δε. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* του αρτου, *Ν:* των αρτων. **v.12** *Τ,Κ:* αλλα, *Μ,Ν:*
 αλλα. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* με, *Ν:* ζε. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* ειπον, *Ν:* ειπαν. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* και απο-
 κριθεις, *Ν:* αποκριθεις δε. **v.17** *Τ,Κ:* βαρ ιωνα, *Μ,Ν:* βαριωνα. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* και, *Ν:* ζε.
v.19 *Τ,Μ,Κ:* κλεις, *Ν:* κλειδας. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* αυτου, *Ν:* ζε. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* ιησους, *Ν:* ζε.
v.21 *Τ,Μ,Κ:* απελθειν εις ιεροσολυμα, *Ν:* εις ιεροσολυμα απελθειν. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* μου ει, *Ν:*
 ει μου. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* αν, *Ν:* εαν.

ἐμοῦ εὐρήσει αὐτήν· τί γὰρ ὠφελῆται ἄνθρωπος ἐὰν τὸν κόσμον 26
 ὅλον κερδήσῃ τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ ἢ τί δώσει ἄνθρωπος
 ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ· μέλλει γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου 27
 ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ καὶ
 τότε ἀποδώσει ἐκάστῳ κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν εἰ- 28
 σὶν ὅτινες τῶν ὄδε ἐσθηκότων οἵτινες οὐ μὴ γεύσονται θανάτου ἕως
 ἂν ἴδωσιν τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ·

Καὶ μεθ' ἡμέρας ἕξ παραλαμβάνει ὁ ἰησοῦς τὸν πέτρον καὶ ἰ- 17
 ἀκωβον καὶ ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς
 ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν· καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν καὶ 2
 ἔλαμψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐ-
 γένετο λευκὰ ὡς τὸ φῶς· καὶ ἰδοὺ ὥφθησαν αὐτοῖς μωϋῆς καὶ 3
 ἡλίας μετ' αὐτοῦ συλλαλοῦντες· ἀποκριθεὶς δὲ ὁ πέτρος εἶπεν τῷ 4
 ἰησοῦ κύριε καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὡδε εἶναι εἰ θέλεις ποιήσωμεν ὡδε
 τρεῖς σκηνάς σοι μίαν καὶ μωϋῆϊ μίαν καὶ μίαν ἡλίᾳ· ἐτι αὐτοῦ 5
 λαλοῦντος ἰδοὺ νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτοὺς καὶ ἰδοὺ φω-
 νὴ ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός ἐν
 ᾧ εὐδόκησα αὐτοῦ ἄκούετε· καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ ἔπεσον 6
 ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα· καὶ προσέλθων ὁ 7
 ἰησοῦς ἤψατο αὐτῶν καὶ εἶπεν ἐγέρθητε καὶ μὴ φοβεῖσθε· ἐπά- 8
 ραντες δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν οὐδένα εἶδον εἰ μὴ τὸν ἰησοῦν
 μόνον· καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους ἐνετείλατο αὐ- 9
 τοῖς ὁ ἰησοῦς λέγων μηδενὶ εἶπητε τὸ ὄραμα ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ
 ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ· καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ 10
 αὐτοῦ λέγοντες τί οὖν οἱ γραμματεῖς λέγουσιν ὅτι ἡλίαν δεῖ ἔλθειν
 πρῶτον· ὁ δὲ ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ἡλίας μὲν ἔρχεται 11
 πρῶτον καὶ ἀποκαταστήσει πάντα· λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι ἡλίας ἤδη 12
 ἦλθεν καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτὸν ἀλλ' ἐποίησαν ἐν αὐτῷ ὅσα ἠθέ-
 λησαν οὕτως καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν ὑπ' αὐτῶν·
 τότε συνήκαν οἱ μαθηταὶ ὅτι περὶ ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ εἶπεν 13

v.26 *Τ,Μ,Κ:* ωφελείται, *Ν:* ωφελήθησεται. **v.28** *Τ,Κ:* εἰσιν τινες τῶν ὡδε ἐσθηκότων, *Μ:* εἰσιν τινες ὡδε ἐστώτες, *Ν:* οἱ εἰσιν τινες τῶν ὡδε ἐστωτων. **17. v.2** *Τ,Κ,Ν:* ἐγενετο, *Μ:* ἐγενοντο. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* ὡφθησαν, *Ν:* ὡφθη. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* μωυσης, *Ν:* μωυσης. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* μετ' αὐτοῦ συλλαλοῦντες, *Ν:* συλλαλοῦντες μετ' αὐτοῦ. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* ποιήσωμεν, *Ν:* ποιήσω. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* μωση, *Ν:* μωυσει. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* μίαν ἡλια, *Ν:* ἡλια μίαν. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* αὐτοῦ ἀκούετε, *Ν:* ἀκούετε αὐτοῦ. **v.6** *Τ,Μ,Κ:* ἐπεσον, *Ν:* ἐπεσαν. **v.7** *Τ,Μ,Κ:* προσεελθων, *Ν:* προσήλθεν. **v.7** *Τ,Μ,Κ:* ἠψατο αὐτῶν καὶ, *Ν:* καὶ ἀψαμενος αὐτῶν. **v.8** *Τ,Μ,Κ:* τον, *Ν:* αὐτον. **v.9** *Τ,Κ:* ἀπο, *Μ,Ν:* ἐκ. **v.9** *Τ,Μ,Κ:* ἀναστη, *Ν:* ἐγερθη. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* αὐτοῦ, *Ν:* ἐ. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* ἰησοῦς, *Ν:* ἐ. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* αὐτοῖς, *Ν:* ἐ. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* πρῶτον, *Ν:* ἐ. **v.12** *Τ,Κ:* ἀλλ, *Μ,Ν:* ἀλλα.

14 αὐτοῖς . καὶ ἐλθόντων αὐτῶν πρὸς τὸν ὄχλον προσῆλθεν αὐτῷ ἄν-
 15 θρωπος γονυπετῶν αὐτῷ καὶ λέγων . κύριε ἐλέησόν μου τὸν υἱὸν
 ὅτι σεληνιάζεται καὶ κακῶς πάσχει πολλάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ
 16 καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ . καὶ προσήνεγκα αὐτὸν τοῖς μαθηταῖς
 17 σου καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι . ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰ-
 ησοῦς εἶπεν ᾧ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη ἕως πότε ἔσομαι
 18 μεθ' ὑμῶν ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν φέρετέ μοι αὐτὸν ᾧδε . καὶ ἐ-
 πετίμησεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον καὶ
 19 ἔθεραπεύθη ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης . τότε προσελθόντες οἱ
 μαθηταὶ τῷ ἰησοῦ κατ' ἰδίαν εἶπον διατὶ ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν
 20 ἐκβαλεῖν αὐτό . ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς διὰ τὴν ἀπίστιαν ὑμῶν
 ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως ἐρεῖτε
 τῷ ὄρει τούτῳ μετάβηθι ἔντεῦθεν ἐκεῖ καὶ μεταθήσεται καὶ οὐδὲν
 21 ἀδυνατήσῃ ὑμῖν . τοῦτο ὁ δὲ τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται εἰ μὴ ἐν
 22 προσευχῇ καὶ νηστείᾳ . ἀναστρεφόμενων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ γαλιλαίᾳ
 εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς μέλλει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοσθαι
 23 εἰς χεῖρας ἀνθρώπων . καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτὸν καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέ-
 24 ρᾳ ἐγερθήσεται καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα . ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς
 καπερναοὺμ προσῆλθον οἱ τὰ δίδραχμα λαμβάνοντες τῷ πέτρῳ καὶ
 25 εἰπόν ὁ διδάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ τὰ δίδραχμα . λέγει ναὶ καὶ ὅτε
 εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν προέφθασεν αὐτὸν ὁ ἰησοῦς λέγων τί σοι
 26 κῆνσον ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτριῶν . λέγει αὐτῷ ὁ
 πέτρος ἀπὸ τῶν ἀλλοτριῶν ἔφη αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἄραγε ἐλευθεροί
 27 εἰσιν οἱ υἱοί . ἵνα δὲ μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτοὺς πορευθεὶς εἰς τὴν
 θάλασσαν βάλε ἄγκιστρον καὶ τὸν ἀναβάντα πρῶτον ἰχθὺν ἄρον
 καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ εὐρήσεις στατήρα ἐκείνον λαβὼν δὸς
 αὐτοῖς ἀντὶ ἑμοῦ καὶ σοῦ .

18 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ ἰησοῦ λέγοντες τίς
 2 ἄρα μείζων ἐστὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν . καὶ προσκαλεσά-
 3 μενος ὁ ἰησοῦς παιδίον ἔστησεν αὐτό ἐν μέσῳ αὐτῶν . καὶ εἶπεν

v.14 *T, M, K:* αυτων, *V:* ζ. **v.14** *T, K:* αυτω, *M, V:* αυτον. **v.17** *T, M, K:* εσομαι μεθ υμων, *V:* μεθ υμων εσομαι. **v.19** *T, K:* διατι, *M, V:* δια τι. **v.20** *T, M, K:* ιησους ειπεν, *V:* λεγει. **v.20** *T, M, K:* απιστιαν, *V:* ολιγοπιστιαν. **v.20** *T, M, K:* μεταβηθι εντευθεν, *V:* μεταβα ενθεν. **v.21** *T, M, K:* τουτο ... νηστεια, *V:* ζ. **v.22** *T, M, K:* αναστρεφόμενων, *V:* συστρεφόμενων. **v.24** *T, M, K:* καπερναουμ, *V:* καφαρναουμ. **v.24** *T, M, K:* ειπον, *V:* ειπαν. **v.25** *T, M, K:* οτε εισηλθεν, *V:* ελθοντα. **v.26** *T, M, K:* λεγει αυτω ο πετρος, *V:* ειποντος δε. **v.26** *T, K:* αραγε, *M, V:* αρα γε. **v.27** *T, M, K:* την, *V:* ζ. **v.27** *T, K, V:* αναβαντα, *M:* αναβαινοντα. **18. v.2** *T, M, K:* ο ιησους, *V:* ζ.

ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἐὰν μὴ στραφῆτε καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδιά οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν . ὅστις οὖν ταπεινώσῃ ἐ- 4
 αὐτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο οὕτως ἐστὶν ὁ μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν . καὶ ὅς ἐὰν δέξῃται παιδίον^ο τοιοῦτον ἐν ἐπὶ τῷ ὀνόμα- 5
 τί μου ἐμὲ δέχεται . ὅς δ' ἂν σκανδαλίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τούτων 6
 τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ συμφέρει αὐτῷ ἵνα κρεμασθῇ μύλος ὀ-
 νικός ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ καταποντισθῇ ἐν τῷ πελάγει 7
 τῆς θαλάσσης . οὐαὶ τῷ κόσμῳ ἀπὸ τῶν σκανδάλων ἀνάγκη γάρ 7
 ἐστὶν ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ τὸ 8
 σκάνδαλον ἔρχεται . εἰ δὲ ἡ χεὶρ σου ἢ ὁ πούς σου σκανδαλίζει σε 8
 ἔκκοψον αὐτὰ καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ καλὸν σοὶ ἐστὶν εἰσελθεῖν εἰς τὴν 9
 ζωὴν χωλὸν^ο ἢ κυλλὸν ἢ δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι 9
 εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον . καὶ εἰ ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζει σε ἔξελε 9
 αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ καλὸν σοὶ ἐστὶν μονόφθαλμον εἰς τὴν ζωὴν 10
 εἰσελθεῖν ἢ δύο ὀφθαλμούς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ 10
 πυρός . ὁρᾶτε μὴ καταφρονήσητε ἑνὸς τῶν μικρῶν τούτων λέγω 10
 γὰρ ὑμῖν ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς διὰ παντός βλέπουσιν 11
 τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς . ἦλθεν^ο γὰρ ὁ υἱ- 11
 ὅς τοῦ ἀνθρώπου σῶσαι τὸ ἀπολωλός . τί ὑμῖν δοκεῖ ἐὰν γένηται 12
 τινὶ ἀνθρώπῳ ἑκατὸν πρόβατα καὶ πλανηθῇ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐχὶ ἀφείς 12
 τὰ ἐννενηκονταἑννέα ἐπὶ τὰ ὄρη πορευθεὶς ζητεῖ τὸ πλανώμενον . 13
 καὶ ἐὰν γένηται εὐρεῖν αὐτὸ ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι χαίρει ἐπ' αὐ- 13
 τῷ μᾶλλον ἢ ἐπὶ τοῖς ἐννενηκονταἑννέα τοῖς μὴ πεπλανημένοις . 14
 οὕτως οὐκ ἔστιν θέλημα ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐ- 14
 ρανοῖς ἵνα ἀπόληται εἷς τῶν μικρῶν τούτων . ἐὰν δὲ ἁμαρτήσῃ εἰς 15
 σὲ ὁ ἀδελφός σου ὑπάγε καὶ ἔλεγξον αὐτὸν μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ 15
 μόνου ἐὰν σου ἀκούσῃ ἐκέρδησας τὸν ἀδελφόν σου . ἐὰν δὲ μὴ 16
 ἀκούσῃ παράλαβε μετὰ σοῦ ἕτι ἓνα ἢ δύο ἵνα ἐπὶ στόματος δύο 17
 μαρτύρων ἢ τριῶν σταθῇ πᾶν ῥῆμα . ἐὰν δὲ παρακούσῃ αὐτῶν εἰ- 17
 πὲ τῇ ἐκκλησίᾳ ἐὰν δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ ἔστω σοι 18
 ὡσπερ ὁ ἐθνικός καὶ ὁ τελώνης . ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅσα ἐὰν δήσητε 18
 ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται δεδεμένα ἐν τῷ^ο οὐρανῷ καὶ ὅσα ἐὰν λύσητε ἐ-

v.4 *Τ,Κ*: ταπεινώση, *Μ,Ν*: ταπεινώσει. **v.5** *Τ,Μ,Κ*: παιδιον τοιουτου εν, *Ν*: εν παιδιον τοιουτου. **v.6** *Τ,Κ*: επι, *Μ*: εις, *Ν*: περι. **v.7** *Τ,Μ,Κ*: εστιν, *Ν*: ε. **v.7** *Τ,Μ,Κ*: εκεινω, *Ν*: ε. **v.8** *Τ,Μ,Κ*: αυτα, *Ν*: αυτον. **v.8** *Τ,Μ,Κ*: χωλον η κυλλον, *Ν*: κυλλον η χωλον. **v.11** *Τ,Μ,Κ*: ηλθεν ... απολωλος, *Ν*: ε. **v.12** *Τ,Μ,Κ*: αφεις, *Ν*: αφησει. **v.12** *Τ,Κ*: εννενηκονταεννεα, *Μ,Ν*: εννενηκοντα εννεα. **v.12** *Τ,Μ,Κ*: πορευθεις, *Ν*: και πορευθεις. **v.13** *Τ,Κ*: εννενηκονταεννεα, *Μ,Ν*: εννενηκοντα εννεα. **v.14** *Τ,Μ,Κ*: εις, *Ν*: εν. **v.15** *Τ,Μ,Κ*: και, *Ν*: ε. **v.18** *Τ,Μ,Κ*: τω, *Ν*: ε.

19 πὶ τῆς γῆς ἔσται λελυμένα ἐν τῷ οὐρανῷ· πάλιν λέγω ὑμῖν ὅτι
 ἐὰν δύο ὑμῶν συμφωνήσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς περὶ παντός πράγμα-
 20 τος οὗ ἐὰν αἰτήσωνται γενήσεται αὐτοῖς παρὰ τοῦ πατρὸς μου τοῦ
 ἐν οὐρανοῖς· οὗ γὰρ εἰσὶν δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἔμὸν ὀ-
 21 νομα ἐκεῖ εἶμι ἐν μέσῳ αὐτῶν· τότε προσελθὼν αὐτῷ ὁ πέτρος
 εἶπεν κύριε ποσάκις ἀμαρτήσῃ εἰς ἐμέ ὁ ἀδελφός μου καὶ ἀφήσω
 22 αὐτῷ ἕως ἑπτάκις· λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς οὐ λέγω σοι ἕως ἑπτάκις
 23 ἀλλ' ἕως ἑβδομηκοντάκις ἑπτά· διὰ τοῦτο ὠμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν
 οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ ὃς ἠθέλησεν συνᾶραι λόγον μετὰ τῶν
 24 δούλων αὐτοῦ· ἀρξαμένου δὲ αὐτοῦ συναίρειν προσηνέχθη αὐτῷ
 25 εἷς ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων· μὴ ἔχοντος δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι
 ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ πραθῆναι καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ
 26 καὶ τὰ τέκνα καὶ πάντα ὅσα εἶχεν καὶ ἀποδοθῆναι· πεσὼν οὖν
 ὁ δοῦλος προσεκύνη αὐτῷ λέγων κύριε μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί
 27 καὶ πάντα σοι ἀποδώσω· σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου
 28 ἐκείνου ἀπέλυσεν αὐτὸν καὶ τὸ δάνειον ἀφήκεν αὐτῷ· ἔξελθὼν
 δὲ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος εὗρεν ἓνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ ὃς ὄφειλεν
 αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπνιγεν λέγων ἀπόδος
 29 μοι ὃ τι ὀφείλεις· πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας
 αὐτοῦ παρεκάλει αὐτὸν λέγων μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί καὶ πάντα
 30 ἀποδώσω σοι· ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν ἀλλὰ ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτὸν εἰς
 31 φυλακὴν ἕως οὗ ἀποδῶ τὸ ὀφειλόμενον· ἰδόντες δὲ οἱ σύνδουλοι
 αὐτοῦ τὰ γενόμενα ἐλυπήθησαν σφόδρα καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν
 32 τῷ κυρίῳ αὐτῶν πάντα τὰ γενόμενα· τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν
 ὁ κύριος αὐτοῦ λέγει αὐτῷ δοῦλε πονηρὲ πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκεί-
 33 νην ἀφήκα σοι ἐπεὶ παρεκάλεισάς με· οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν
 34 σύνδουλόν σου ὡς καὶ ἐγὼ σε ἠλέησα· καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος
 αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς ἕως οὗ ἀποδῶ πᾶν τὸ
 35 ὀφειλόμενον αὐτῷ· οὕτως καὶ ὁ πατήρ μου ὁ ἐπουράνιος ποιήσει
 ὑμῖν ἐὰν μὴ ἀφήτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν
 ὑμῶν τὰ παραπτώματα αὐτῶν·

v.19 *Τ,Κ:* παλιν, *Μ:* παλιν αμην, *Ν:* παλιν [αμην]. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* υμων συμφωνησωσιν, *Ν:* συμφωνησωσιν εξ υμων. **v.21** *Τ,Μ,Κ:* αυτω ο πετρος ειπεν, *Ν:* ο πετρος ειπεν αυτω. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* αλλ, *Ν:* αλλα. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* αυτου, *Ν:* ζ. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* ειχεν, *Ν:* εχει. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* κυριε, *Ν:* ζ. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* σοι αποδωσω, *Ν:* αποδωσω σοι. **v.28** *Τ,Κ:* μοι ο, *Μ:* μοι ει, *Ν:* ει. **v.29** *Τ,Μ,Κ:* εις τους ποδας αυτου, *Ν:* ζ. **v.29** *Τ,Κ:* παντα, *Μ,Ν:* ζ. **v.30** *Τ,Μ,Ν:* αλλα, *Κ:* αλλ. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* ου, *Ν:* ζ. **v.31** *Τ,Μ,Κ:* δε, *Ν:* συν. **v.31** *Τ,Κ:* αυτων, *Μ,Ν:* εαυτων. **v.33** *Τ,Μ,Κ:* και εγω, *Ν:* καγω. **v.34** *Τ,Μ,Κ:* αυτω, *Ν:* ζ. **v.35** *Τ,Μ,Κ:* επουρανιος, *Ν:* ουρανιος. **v.35** *Τ,Μ,Κ:* τα παραπτωματα αυτων, *Ν:* ζ.

Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους μετῆρ- 19
 ἀπὸ τῆς γαλιλαίας καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὄρια τῆς ἰουδαίας πέραν τοῦ 2
 ἰορδάνου· καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ καὶ ἐθεράπευσεν 2
 αὐτοὺς ἐκεῖ· καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ φαρισαῖοι πειράζοντες αὐ- 3
 τὸν καὶ λέγοντες αὐτῷ εἰ ἔξεστιν ἀνθρώπῳ ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα 4
 αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν αἰτίαν· ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς οὐκ ἀνέ- 4
 γνωστε ὅτι ὁ ποιήσας ἀπ' ἀρχῆς ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς· 5
 καὶ εἶπεν ἕνεκέν τούτου καταλείπει ἄνθρωπος τὸν πατέρα καὶ τὴν 5
 μητέρα καὶ προσκολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ καὶ ἔσονται οἱ 6
 δύο εἰς σάρκα μίαν· ὥστε οὐκέτι εἰσὶν δύο ἀλλὰ σὰρξ μία ὃ οὖν 6
 ὁ θεὸς συνέζευξεν ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω· λέγουσιν αὐτῷ τί οὖν 7
 μωσῆς ἐνετείλατο δοῦναι βιβλίον ἀποστασίου καὶ ἀπολῦσαι αὐτήν· 8
 λέγει αὐτοῖς ὅτι μωσῆς πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐπέτρεψεν 8
 ὑμῖν ἀπολῦσαι τὰς γυναῖκας ὑμῶν ἀπ' ἀρχῆς δὲ οὐ γέγονεν οὕτως· 9
 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι ὅς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ εἰ μὴ ἐπὶ πορ- 9
 νείᾳ καὶ γαμήσῃ ἄλλην μοιχᾶται καὶ ὁ ἀπολελυμένην γαμήσας 10
 μοιχᾶται· λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰ οὕτως ἐστὶν ἡ αἰτία 10
 τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῆς γυναικὸς οὐ συμφέρει γαμῆσαι· ὁ δὲ εἶ- 11
 πεν αὐτοῖς οὐ πάντες χωροῦσιν τὸν λόγον τοῦτον ἀλλ' οἷς δέδοται· 11
 εἰσὶν γὰρ εὐνοῦχοι οἵτινες ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐγεννήθησαν οὕ- 12
 τως καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι οἵτινες εὐνουχίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων 12
 καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι οἵτινες εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν 13
 τῶν οὐρανῶν ὃ δυνάμενος χωρεῖν χωρεῖτω· τότε προσηνέχθη αὐτῷ 13
 παιδία ἵνα τὰς χεῖρας ἐπιθῇ αὐτοῖς καὶ προσευξῆται οἱ δὲ μαθηταὶ 14
 ἐπετίμησαν αὐτοῖς· ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν ἄφετε τὰ παιδία καὶ μὴ κω- 14
 λυτετε αὐτὰ ἐλθεῖν πρὸς με τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν 15
 οὐρανῶν· καὶ ἐπιθεὶς αὐτοῖς τὰς χεῖρας ἐπορεύθη ἐκεῖθεν· καὶ 15, 16
 ἰδοὺ εἰς προσελθὼν εἶπεν αὐτῷ διδάσκαλε ἀγαθὲ τί ἀγαθὸν ποι- 16
 ῆσω ἵνα ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον· ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ τί με λέγεις ἀγαθὸν 17
 οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἰς ὁ θεὸς εἰ δὲ θέλεις εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν 18
 τήρησον τὰς ἐντολάς· λέγει αὐτῷ ποίας ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν τὸ οὐ 18

19. v.3 *T, M, K:* οι, *V:* ζ. **v.3** *T, M, K:* αὐτῷ, *V:* ζ. **v.4** *T, M, K:* αυτοῖς, *V:* ζ.
v.4 *T, M, K:* ποιήσας, *V:* κτίσας. **v.5** *T, M, K:* ἕνεκεν, *V:* ἐνεκα. **v.5** *T, M, K:* προσκολληθήσεται, *V:* κολληθήσεται. **v.7** *T, M, K:* μωσῆς, *V:* μωυσης. **v.8** *T, M, K:* μωσῆς, *V:* μωυσης. **v.9** *T, K:* εἰ, *M, V:* ζ. **v.9** *T, M, K:* καὶ ὁ ἀπολελυμένην γαμήσας μοιχᾶται, *V:* ζ. **v.13** *T, M, K:* προσηνέχθη, *V:* προσηνεχθησαν. **v.15** *T, M, K:* αυτοῖς τὰς χεῖρας, *V:* τὰς χεῖρας αὐτοῖς. **v.16** *T, M, K:* εἶπεν αὐτῷ, *V:* αὐτὸ εἶπεν. **v.16** *T, M, K:* ἀγαθε, *V:* ζ. **v.16** *T, M, K:* ἐχω, *V:* σχω. **v.17** *T, M, K:* λέγεις ἀγαθὸν οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἰς ὁ θεός, *V:* ἐρωτᾷς περὶ τοῦ ἀγαθοῦ εἰς ἐστὶν ὁ ἀγαθός. **v.17** *T, M, K:* εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν, *V:* εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν.

19 φονεύσεις οὐ μοιχεύσεις οὐ κλέψεις οὐ ψευδομαρτυρήσεις . τίμα
 τὸν πατέρα σὺ καὶ τὴν μητέρα καὶ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου
 20 ὡς σεαυτὸν . λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκος πάντα ταῦτα ἐφυλαξάμην^ο ἐκ
 21 νεότητός μου τί ἔτι ὑπερῶ . ἔφη αὐτῷ ὁ ἰησοῦς εἰ θέλεις τέλειος
 εἶναι ὑπάγε πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ δὸς ἴπτωχοις καὶ ἔ-
 22 ξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι . ἀκούσας δὲ
 ὁ νεανίσκος τὸν λόγον ἀπῆλθεν λυπούμενος ἦν γὰρ ἔχων κτήματα
 23 πολλά . ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι
 δυσκόλως^ο πλούσιος εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν .
 24 πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν εὐκοπώτερόν ἐστιν κάμηλον διὰ τρυπήματος
 ῥαφίδος διελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς^ο τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν .
 25 ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐξεπλήσσοντο σφόδρα λέγοντες
 26 τίς ἄρα δύναται σωθῆναι . ἐμβλέψας δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς πα-
 ρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστιν παρὰ δὲ θεῷ πάντα δυνατά
 27 ἐστίν . τότε ἀποκριθεὶς ὁ πέτρος εἶπεν αὐτῷ ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκα-
 28 μεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι τί ἄρα ἔσται ἡμῖν . ὁ δὲ ἰησοῦς
 εἶπεν αὐτοῖς ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι ἐν
 τῇ παλιγγενεσίᾳ ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου
 δόξης αὐτοῦ καθίσεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους κρίνοντες
 29 τὰς δώδεκα φυλάς τοῦ ἰσραήλ . καὶ πᾶς ὃς ἀφῆκεν οἰκίας ἢ ἀδελ-
 φούς ἢ ἀδελφάς ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺς
 ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου ἑκατονταπλασίονα λήψεται καὶ ζωὴν αἰώ-
 30 νιον κληρονομήσει . πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι καὶ ἔσχατοι
 πρῶτοι .

20 Ὅμοία γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότη
 τη ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα πρῶτῳ μισθώσασθαι ἐργάτας εἰς τὸν ἀμπε-
 2 λῶνα αὐτοῦ . συμφωνήσας^ο δὲ μετὰ τῶν ἐργατῶν ἐκ δηναρίου τὴν
 3 ἡμέραν ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ . καὶ ἐξελθὼν
 περὶ τὴν τρίτην ὥραν εἶδεν ἄλλους ἐστῶτας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργούς .
 4 κάκεινοις εἶπεν ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα καὶ ὁ ἐὰν
 5 ᾗ δίκαιον δώσω ὑμῖν οἱ δὲ ἀπῆλθον . πάλιν ἐξελθὼν περὶ ἕκτην

v.19 *Τ,Κ:* σου, *Μ,Ν:* ἔ. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* εφυλαξαμην εκ νεοτητος μου, *Ν:* εφυλαξα.
v.21 *Τ,Μ,Κ:* πτωχοις, *Ν:* [τοις] πτωχοις. **v.21** *Τ,Μ,Κ:* ουρανω, *Ν:* ουρανοισ. **v.23** *Τ,Μ,Κ:*
 δυσκολως πλουσιος, *Ν:* πλουσιος δυσκολως. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* εις την βασιλειαν του θεου εισελθειν,
Ν: εισελθειν εις την βασιλειαν του θεου. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* αυτου, *Ν:* ἔ. **v.26** *Τ,Κ:* εστιν, *Μ,Ν:*
 ἔ. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* καθισεσθε, *Ν:* καθηροσεσθε. **v.29** *Τ,Μ,Κ:* ος, *Ν:* οστις. **v.29** *Τ,Μ,Κ:*
 η γυναικα, *Ν:* ἔ. **v.29** *Τ,Μ,Κ:* λημψεται, *Ν:* λημψεται. **20. v.2** *Τ,Κ,Ν:* συμφωνησας δε,
Μ: και συμφωνησας. **v.3** *Τ,Κ:* την, *Μ,Ν:* ἔ. **v.4** *Τ,Κ:* κακεινοις, *Μ,Ν:* και εκεινοις.
v.5 *Τ,Μ,Κ:* παλιν, *Ν:* παλιν [δε].

καὶ ἐννάτην ὥραν ἐποίησεν ὡσαύτως . περὶ δὲ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν 6
ἐξελθὼν εὔρεν ἄλλους ἐσιῶτας ἀργῶους καὶ λέγει αὐτοῖς τί ᾧδε ἐ-
στήκατε ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοί . λέγουσιν αὐτῷ ὅτι οὐδεὶς ἡμᾶς 7
ἐμισθώσατο λέγει αὐτοῖς ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα καὶ
ὁ ἐὰν ᾗ δίκαιον λήψεσθε . ὁψίας δὲ γενομένης λέγει ὁ κύριος τοῦ 8
ἀμπελῶνος τῷ ἐπιτρόπῳ αὐτοῦ κάλεσον τοὺς ἐργάτας καὶ ἀπόδος
αὐτοῖς τὸν μισθὸν ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ἕως τῶν πρώτων .
καὶ ἐλθόντες οἱ περὶ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν ἔλαβον ἀνά δηνάριον . 9
ἐλθόντες δὲ οἱ πρώτοι ἐνόμισαν ὅτι πλεονάζοντες καὶ ἔλαβον 10
καὶ αὐτοὶ ἀνά δηνάριον . λαβόντες δὲ ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκο-
δεσπότου . λέγοντες ὅτι οὗτοι οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν καὶ 12
ἴσους ἡμῖν αὐτοὺς ἐποίησας τοῖς βασιτάσασιν τὸ βάρος τῆς ἡμέρας
καὶ τὸν καύσωνα . ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν ἑνὶ αὐτῶν ἑταῖρε οὐκ ἀ- 13
δικῶ σε οὐχὶ δηναρίου συνεφώνησάς μοι . ἄρον τὸ σὸν καὶ ὑπάγε 14
θέλω δὲ τοῦτῳ τῷ ἐσχάτῳ δοῦναι ὡς καὶ σοί . ἢ οὐκ ἔξοιστί μοι 15
ποιῆσαι ὁ θέλω ἐν τοῖς ἔμοις εἶ ὁ ὀφθαλμὸς σου πονηρὸς ἐστὶν ὅτι
ἐγὼ ἀγαθὸς εἰμι . οὕτως ἔσονται οἱ ἔσχατοι πρώτοι καὶ οἱ πρώτοι 16
ἔσχατοι πολλοί ἄρα εἰσὶν κλητοὶ ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί . καὶ ἀναβαί- 17
νων ὁ ἰησοῦς εἰς ἱεροσόλυμα παρέλαβεν τοὺς δώδεκα μαθητὰς κατ'
ἰδίαν ἐν τῇ ὁδῷ καὶ εἶπεν αὐτοῖς . ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς ἱεροσό- 18
λυμα καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσιν
καὶ γραμματεῦσιν καὶ κατακρινουῖσιν αὐτὸν θανάτῳ . καὶ παρα- 19
δώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ ἐμπαῖξαι καὶ μαστιγῶσαι καὶ
σταυρῶσαι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται . τότε προσῆλθεν αὐτῷ 20
ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν ζεβεδαίου μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς προσκυνοῦσα καὶ
αἰτοῦσά τι παρ' αὐτοῦ . ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ τί θέλεις λέγει αὐτῷ εἶπέ 21
ἵνα καθίσωσιν οὗτοι οἱ δύο υἱοὶ μου εἷς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἷς ἐξ
εὐωνύμων ἐν τῇ βασιλείᾳ σου . ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν οὐκ 22
οἴδατε τί αἰτεῖσθε δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ μέλλω πίνειν
καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι λέγουσιν αὐτῷ
δυνάμεθα . καὶ λέγει αὐτοῖς τὸ μὲν ποτήριόν μου πίεσθε καὶ τὸ 23

v.5 *T, K:* εννατην, *M, V:* ενατην. **v.6** *T, M, K:* ωραν, *V:* ζ. **v.6** *T, M, K:* αργους, *V:* ζ.
v.7 *T, M, K:* και ο εαν η δικαιον ληψεσθε, *V:* ζ. **v.10** *T, M, K:* ελθοντες δε, *V:* και ελθοντες.
v.10 *T, M, K:* πλειονα λημνονται, *V:* πλειον λημνονται. **v.10** *T, M, K:* και αυτοι ανα δηναριον,
V: [το] ανα δηναριον και αυτοι. **v.12** *T, M, K:* οτι, *V:* ζ. **v.13** *T, M, K:* ειπεν ενι αυτων, *V:*
ενι αυτων ειπεν. **v.15** *T, M, K:* ποιησαι ο θελω, *V:* ο θελω ποιησαι. **v.15** *T, M, K:* ει, *V:* η.
v.16 *T, M, K:* πολλοι γαρ εισιν κλητοι ολιγοι δε εκλεκτοι, *V:* ζ. **v.17** *T, M, K:* εν τη οδω και,
V: και εν τη οδω. **v.19** *T, M, K:* αναστησεται, *V:* εγερθησεται. **v.20** *T, M, K:* παρ, *V:* απ.
v.21 *T, K:* ευωνυμων, *M, V:* ευωνυμων σου. **v.22** *T, K:* και, *M:* η, *V:* ζ. **v.22** *T, M, K:* το
βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι βαπτισθηναι, *V:* ζ.

βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν
 μου καὶ ἐξ εὐωνύμων μου οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι ἀλλ' οἷς ἠτοίμα-
 24 σται ὑπὸ τοῦ πατρός μου . καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἠγανάκτησαν
 25 περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν . ὁ δὲ ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς εἶ-
 26 πεν οἴδατε ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ
 οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν . οὐχ οὕτως δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν
 27, 28 καὶ ὅς ἐάν θέλη ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος ἔστω ὑμῶν δοῦλος . ὥσπερ ὁ
 υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ
 29 δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν . καὶ ἐκπορευομένων
 30 αὐτῶν ἀπὸ ἱεριχώ ἠκολούθησεν αὐτῷ ὄχλος πολὺς . καὶ ἰδοὺ δύο
 31 ἔκραζαν λέγοντες ἐλέησον ἡμᾶς κύριε υἱὸς δαβὶδ . ὁ δὲ ὄχλος ἐ-
 32 πετίμησεν αὐτοῖς ἵνα σιωπήσωσιν οἱ δὲ μείζον ἔκραζον λέγοντες
 33 ἐλέησον ἡμᾶς κύριε υἱὸς δαβὶδ . καὶ στὰς ὁ ἰησοῦς ἐφώνησεν αὐ-
 34 τοὺς καὶ εἶπεν τί θέλετε ποιήσω ὑμῖν . λέγουσιν αὐτῷ κύριε ἵνα
 ἀνοιχθῶσιν ἡμῶν οἱ ὀφθαλμοί . σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς ἤψατο
 τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν καὶ εὐθέως ἀνέβλεψαν αὐτῶν ὁ ὀφθαλμοὶ
 καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ .

21 Καὶ ὅτε ἤγγισαν εἰς ἱεροσόλυμα καὶ ἦλθον εἰς βηθφαγῆ πρὸς
 2 τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν τότε ὁ ἰησοῦς ἀπέστειλεν δύο μαθητάς . λέγων
 αὐτοῖς πορεύθητε εἰς τὴν κώμην τὴν ἀπέναντι ὑμῶν καὶ εὐθέως
 εὐρήσετε ὄνον δεδεμένην καὶ πῶλον μετ' αὐτῆς λύσαντες ἀγάγετέ
 3 μοι . καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπη τι ἐρεῖτε ὅτι ὁ κύριος αὐτῶν χρειαν ἔχει
 4 εὐθέως δὲ ἀποστελεῖ αὐτοὺς . τοῦτο δὲ ὄλον γέγονεν ἵνα πληρωθῆ
 5 τὸ ρηθὲν διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος . εἶπατε τῇ θυγατρὶ σιών ἰδοὺ
 ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται σοι πραῦς καὶ ἐπιβεβηκῶς ἐπὶ ὄνον καὶ
 6 πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου . πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταὶ καὶ ποιήσαν-
 7 τες καθὼς προέταξεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς . ἤγαγον τὴν ὄνον καὶ τὸν

v.23 *T, M, K:* και, *V:* ἐ. **v.23** *T, M, K:* και το βαπτισμα ο εγω βαπτίζομαι βαπτισθησεσθε, *V:* ἐ. **v.23** *T, M, K:* ευωνυμων μου, *V:* ευωνυμων. **v.23** *T, M, K:* δουναι, *V:* [τουτου] δουναι. **v.26** *T, M, K:* δε, *V:* ἐ. **v.26** *T, K:* εστω, *M, V:* εσται. **v.27** *T, M, K:* εαν, *V:* αν. **v.27** *T, M, K:* εστω, *V:* εσται. **v.30** *T, M, K:* δαβιδ, *V:* δαυιδ. **v.31** *T, M, K:* εκραζον, *V:* εκραζαν. **v.31** *T, M, K:* δαβιδ, *V:* δαυιδ. **v.33** *T, M, K:* ανοιχθωσιν ημων οι οφθαλμοι, *V:* ανοιγωσιν οι οφθαλμοι ημων. **v.34** *T, M, K:* οφθαλμων, *V:* ομματων. **v.34** *T, M, K:* αυτων οι οφθαλμοι, *V:* ἐ. **21. v.1** *T, K, V:* βηθφαγη, *M:* βηθσφαγη. **v.1** *T, M, K:* προς, *V:* εις. **v.1** *T, M, K:* ο, *V:* ἐ. **v.2** *T, M, K:* πορευθητε, *V:* πορευεσθε. **v.2** *T, M, K:* απεναντι, *V:* κατεναντι. **v.3** *T, M, K:* ευθεως, *V:* ευθυς. **v.3** *T, K, V:* αποστελει, *M:* αποστελλει. **v.4** *T, M, K:* ολον, *V:* ἐ. **v.5** *T, M, K:* και, *V:* και επι. **v.6** *T, M, K:* προσταξεν, *V:* συνεταξεν.

πῶλον καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω αὐτῶν τὰ ἱμάτια αὐτῶν καὶ ἐπεκάθισέν
 ἐπάνω αὐτῶν. ὁ δὲ πλεῖστος ὄχλος ἔστρωσαν ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν 8
 τῇ ὁδῷ ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων καὶ ἐστρών-
 νουν ἐν τῇ ὁδῷ. οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες 9
 ἔκραζον λέγοντες ὡσαννὰ τῷ υἱῷ δαβὶδ εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος
 ἐν ὀνόματι κυρίου ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις. καὶ εἰσελθόντος αὐ- 10
 τοῦ εἰς ἱεροσόλυμα ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις λέγουσα τίς ἐστὶν οὗτος.
 οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον οὗτός ἐστιν ἰησοῦς ὁ προφήτης ὁ ἀπὸ ναζαρεῖ 11
 τῆς γαλιλαίας. καὶ εἰσῆλθεν ὁ ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ θεοῦ καὶ 12
 ἐξέβαλεν πάντας τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ καὶ
 τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν κατέστρεψεν καὶ τὰς καθέδρας τῶν
 πωλοῦντων τὰς περιστεράς. καὶ λέγει αὐτοῖς γέγραπται ὁ οἶκος 13
 μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποίησατε σπή-
 λαιον ληστῶν. καὶ προσῆλθον αὐτῷ τυφλοὶ καὶ χωλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ 14
 καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. ἰδόντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμμα- 15
 τεῖς τὰ θαυμάσια ἃ ἐποίησεν καὶ τοὺς παῖδας κρᾶζοντας ἐν τῷ ἱερῷ
 καὶ λέγοντας ὡσαννὰ τῷ υἱῷ δαβὶδ ἠγανάκτησαν. καὶ εἰπόν αὐτῷ 16
 ἀκούεις τί οὗτοι λέγουσιν ὁ δὲ ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς ναὶ οὐδέποτε ἀ-
 νέγνωτε ὅτι ἐκ στόματος νηπιῶν καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον.
 καὶ καταλιπὼν αὐτούς ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως εἰς βηθανίαν καὶ 17
 ἠύλισθη ἐκεῖ. πρωτὰς δὲ ἐπανάγων εἰς τὴν πόλιν ἐπείνασεν. καὶ 18, 19
 ἰδὼν συκῆν μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἦλθεν ἐπ’ αὐτὴν καὶ οὐδὲν εὔρεν
 ἐν αὐτῇ εἰ μὴ φύλλα μόνον καὶ λέγει αὐτῇ μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς
 γένηται εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκῆ. καὶ ἰ- 20
 δόντες οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν λέγοντες πῶς παραχρῆμα ἐξηράνθη
 ἡ συκῆ. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς ἀμὴν λέγω ὑμῖν 21
 ἐὰν ἔχητε πίστιν καὶ μὴ διακριθῆτε οὐ μόνον τὸ τῆς συκῆς ποι-
 ῆσετε ἀλλὰ κἂν τῷ ὄρει τούτῳ εἴπητε ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰς τὴν
 θάλασσαν γενήσεται. καὶ πάντα ὅσα ἂν αἰτήσητε ἐν τῇ προσευχῇ 22
 πιστεύοντες λήψεσθε. καὶ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ ἱερὸν προσῆλθον 23
 αὐτῷ διδάσκοντι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ λέγον-

v.7 *T, M, K*: επανω, *V*: επ. **v.7** *T, M, K*: αυτων, *V*: ζ. **v.7** *T, M, V*: επεκαθισεν, *K*:
 επεκαθισαν. **v.9** *T, M, K*: προαγοντες, *V*: προαγοντες αυτον. **v.9** *T, M, K*: δαβιδ, *V*: δαυιδ.
v.11 *T, M, K*: ιησους ο προφητης, *V*: ο προφητης ιησους. **v.11** *T, M*: ναζαρετ, *K, V*: ναζαρεθ.
v.12 *T, M, K*: ο, *V*: ζ. **v.12** *T, M, K*: του θεου, *V*: ζ. **v.13** *T, M, K*: εποιησατε, *V*: ποιειτε.
v.14 *T, K, V*: τυφλοι και χωλοι, *M*: χωλοι και τυφλοι. **v.15** *T, M, K*: κραζοντα, *V*: τους
 κραζοντα. **v.15** *T, M, K*: δαβιδ, *V*: δαυιδ. **v.16** *T, M, K*: ειπον, *V*: ειπαν. **v.18** *T, M, K*:
 πρωιας, *V*: πρωι. **v.22** *T, K, V*: αν, *M*: εαν. **v.22** *T, M, K*: ληψεσθε, *V*: λημψεσθε.
v.23 *T, M, K*: ελθοντι αυτω, *V*: ελθοντος αυτου.

24 τες ἐν ποία ἐξουσία ταῦτα ποιεῖς καὶ τίς σοι ἔδωκεν τὴν ἐξουσίαν
 λόγον ἕνα ὃν ἐάν εἴπητέ μοι κάγῳ ὑμῖν ἐρῶ ἐν ποία ἐξουσία ταῦτα
 25 ποιῶ . τὸ βάπτισμα ἰωάννου πόθεν ἦν ἐξ οὐρανοῦ ἢ ἐξ ἀνθρώπων
 οἱ δὲ διελογίζοντο πᾶρ' ἑαυτοῖς λέγοντες ἐάν εἴπωμεν ἐξ οὐρανοῦ
 26 ἐρεῖ ἡμῖν διατὶ οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ . ἐάν δὲ εἴπωμεν ἐξ ἀν-
 θρώπων φοβούμεθα τὸν ὄχλον πάντες γὰρ ἔχουσιν τὸν ἰωάννην ὡς
 27 προφήτην . καὶ ἀποκριθέντες τῷ ἰησοῦ εἰπόν οὐκ οἶδαμεν ἔφη αὐ-
 28 τοῖς καὶ αὐτὸς οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποία ἐξουσία ταῦτα ποιῶ . τί
 δὲ ὑμῖν δοκεῖ ἄνθρωπος εἶχεν τέκνα δύο καὶ προσελθὼν τῷ πρώτῳ
 29 εἶπεν τέκνον ὕπαγε σήμερον ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνί μου . ὁ δὲ
 30 ἀποκριθεὶς εἶπεν οὐ θέλω ὕστερον δὲ μεταμεληθεὶς ἀπηλθεν . καὶ
 προσελθὼν τῷ δευτέρῳ εἶπεν ὡσαύτως ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν ἐγὼ
 31 κύριε καὶ οὐκ ἀπηλθεν . τίς ἐκ τῶν δύο ἐποίησεν τὸ θέλημα τοῦ
 πατρὸς λέγουσιν αὐτῷ ὁ πρῶτος λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἀμὴν λέγω
 32 ὑμῖν ὅτι οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρνοι προάγουσιν ὑμᾶς εἰς τὴν βασι-
 λείαν τοῦ θεοῦ . ἦλθεν γὰρ πρὸς ὑμᾶς ἰωάννης ἐν ὁδῷ δικαιοσύ-
 νης καὶ οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ οἱ δὲ τελῶναι καὶ αἱ πόρνοι ἐπίστευ-
 33 σαν αὐτῷ ὑμεῖς δὲ ἰδόντες οὐ μετεμελήθητε ὕστερον τοῦ πιστεῦσαι
 αὐτῷ . ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε ἀνθρωπὸς τις ἦν οἰκοδεσπό-
 34 της ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκεν καὶ
 ὠρυξεν ἐν αὐτῷ ληνὸν καὶ ἠκοδόμησεν πύργον καὶ ἐξέδδοτο αὐτὸν
 35 γεωργοῖς καὶ ἀπεδήμησεν . ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν
 ἀπέστειλεν τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργοὺς λαβεῖν τοὺς
 36 καρπούς αὐτοῦ . καὶ λαβόντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ ὃν
 μὲν ἔδειραν ὃν δὲ ἀπέκτειναν ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν . πάλιν ἀπέστει-
 37 λεν ἄλλους δούλους πλείονας τῶν πρώτων καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς
 ὡσαύτως . ὕστερον δὲ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ λέ-
 38 γων ἐντραπήσονται τὸν υἱὸν μου . οἱ δὲ γεωργοὶ ἰδόντες τὸν υἱὸν
 εἶπον ἐν ἑαυτοῖς οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος δεῦτε ἀποκτείνωμεν
 39 αὐτὸν καὶ κατάδωχωμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ . καὶ λαβόντες αὐ-
 40 τὸν ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος καὶ ἀπέκτειναν . ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ
 41 κύριος τοῦ ἀμπελῶνος τί ποιήσει τοῖς γεωργοῖς ἐκεῖνοῖς . λέγουσιν

v.25 *T, M, K*: ἰωαννου, *V*: το ἰωαννου. v.25 *T, M, K*: παρ, *V*: εν. v.25 *T, K*: διατι, *M, V*:
 δια τι. v.26 *T, M, K*: εχουσιν τον ἰωαννην ως προφητην, *V*: ως προφητην εχουσιν τον ἰωαννην.
 v.27 *T, M, K*: ειπον, *V*: ειπαν. v.28 *T, M, K*: μου, *V*: ζε. v.30 *T, M, K*: και προσελθων, *V*:
 προσελθων δε. v.30 *T, K*: δευτερω, *M, V*: ετερω. v.31 *T, M, K*: αυτω, *V*: ζε. v.32 *T, M, K*:
 προς υμας ἰωαννης, *V*: ἰωαννης προς υμας. v.32 *T, M, K*: ου, *V*: ουδε. v.33 *T, M, K*: τις,
V: ζε. v.33 *T, M, K*: εξεδото, *V*: εξεδετο. v.38 *T, M, K*: κατασχωμεν, *V*: σχωμεν.

αὐτῷ κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτοὺς καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδύοεται ἄλλοις γεωργοῖς οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν . λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς 42
 γραφαῖς λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη καὶ ἔστιν θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν . διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν ὅτι ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν 43
 ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ καὶ δοθήσεται ἔθνει ποιοῦντι τοὺς καρποὺς αὐτῆς . καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον συνθλασθήσεται ἐφ' ὃν 44
 δ' ἂν πέσῃ λικμήσει αὐτόν . καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ 45
 φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ ἔγνωσαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει . καὶ ζητοῦντες αὐτόν κρατῆσαι ἐφοβήθησαν τοὺς ὄχλους ἐπειδὴ 46
 ὡς προφήτην αὐτόν εἶχον .

Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς πάλιν εἶπεν αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς **22**
 λέγων . ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ ὅστις 2
 ἐποίησεν γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ . καὶ ἀπέστειλεν τοὺς δούλους αὐ- 3
 τοῦ καλέσαι τοὺς κεκλημένους εἰς τοὺς γάμους καὶ οὐκ ἤθελον 4
 ἐλθεῖν . πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους λέγων εἶπατε τοῖς κε- 4
 κλημένοις ἰδοὺ τὸ ἄριστόν μου ἡτοίμασα οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ 5
 σιτιστὰ τεθυμένα καὶ πάντα ἔτοιμα δεῦτε εἰς τοὺς γάμους . οἱ δὲ 5
 ἀμελήσαντες ἀπῆλθον ὁ μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρὸν ὁ δὲ εἰς τὴν ἐμπο- 6
 ρίαν αὐτοῦ . οἱ δὲ λοιποὶ κρατήσαντες τοὺς δούλους αὐτοῦ ὕβρι- 6
 σαν καὶ ἀπέκτειναν . ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς ὠργίσθη καὶ πέμψας 7
 τὰ στρατεύματα αὐτοῦ ἀπώλεσεν τοὺς φονεῖς ἐκείνους καὶ τὴν πό- 8
 λιν αὐτῶν ἐνέπρησεν . τότε λέγει τοῖς δούλοις αὐτοῦ ὁ μὲν γάμος 8
 ἔτοιμός ἐστιν οἱ δὲ κεκλημένοι οὐκ ἦσαν ἄξιοι . πορεύεσθε οὖν 9
 ἐπὶ τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν καὶ ὅσους ἂν εὑρητε καλέσατε εἰς τοὺς 10
 γάμους . καὶ ἐξεληθόντες οἱ δούλοι ἐκείνοι εἰς τὰς ὁδοὺς συνήγα- 10
 γον πάντας ὁδοὺς εὔρον πονηροὺς τε καὶ ἀγαθοὺς καὶ ἐπλήσθη ὁ 11
 γάμος ἀνακειμένων . εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς ἀνα- 11
 κειμένους εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμου . 12
 καὶ λέγει αὐτῷ ἔταῖρε πῶς εἰσῆλθες ὧδε μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου ὁ 12
 δὲ ἐφिमώθη . τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς διακόνοις δήσαντες αὐτοῦ 13
 πόδας καὶ χεῖρας ἄρατε αὐτόν καὶ ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώ-

v.41 *T, K:* εκδοσεται, *M, V:* εκδωσεται. **v.46** *T, M, K:* επειδη ως, *V:* επει εις.
22. v.1 *T, M, K:* αυτοις εν παραβολαις, *V:* εν παραβολαις αυτοις. **v.4** *T, M, K:* ητοιμασα, *V:* ητοιμακα.
v.5 *T, M, K:* ο, *V:* ος. **v.5** *T, M, K:* ο δε εις, *V:* ος δε επι. **v.7** *T, K:* ακουσας δε ο βασιλευς, *M:* και ακουσας ο βασιλευς εκεινος, *V:* ο δε βασιλευς. **v.9** *T, M, K:* αν, *V:* εαν.
v.10 *T, M, K:* οσους, *V:* ους. **v.13** *T, M, K:* ειπεν ο βασιλευς, *V:* ο βασιλευς ειπεν.
v.13 *T, M, K:* αρατε αυτον και εκβαλετε, *V:* εκβαλετε αυτον.

14 τερον ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων . πολλοὶ
 15 γὰρ εἰσιν κλητοὶ ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί . τότε πορευθέντες οἱ φαρι-
 16 σαῖοι συμβούλιον ἔλαβον ὅπως αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν λόγῳ . καὶ
 ἀποπέλλουσιν αὐτῷ τοὺς μαθητὰς αὐτῶν μετὰ τῶν ἡρωδιανῶν λέ-
 γοντες διδάσκαλε οἶδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ ἐν
 ἀληθείᾳ διδάσκεις καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενὸς οὐ γὰρ βλέπεις
 17 εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων . εἶπε οὖν ἡμῖν τί σοι δοκεῖ ἔξῃστιν δοῦναι
 18 κῆνσον καίσαρι ἢ οὐ . γνοὺς δὲ ὁ ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν εἶπεν
 19 τί με πειράζετε ὑποκριταί . ἐπιδειξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ κήνσου
 20 οἱ δὲ προσήνεγκαν αὐτῷ δηνάριον . καὶ λέγει αὐτοῖς τίνας ἢ εἰκὼν
 21 αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή . λέγουσιν αὐτῷ καίσαρος τότε λέγει αὐτοῖς
 22 ἀπόδοτε οὖν τὰ καίσαρος καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ . καὶ ἀ-
 23 κούσαντες ἐθαύμασαν καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπηλθόν . ἐν ἐκείνῃ τῇ
 ἡμέρᾳ προσῆλθον αὐτῷ σαδδουκαῖοι οἱ λέγοντες μὴ εἶναι ἀνάστα-
 24 σιν καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν . λέγοντες διδάσκαλε μωσῆς εἶπεν ἐάν
 τις ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα ἐπιγαμβρεύσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν
 25 γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἀναστήσει σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ . ἦσαν δὲ
 παρ' ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοὶ καὶ ὁ πρῶτος γαμήσας ἐτελεύτησεν καὶ
 μὴ ἔχων σπέρμα ἀφῆκεν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ .
 26, 27 ὁμοίως καὶ ὁ δεύτερος καὶ ὁ τρίτος ἕως τῶν ἑπτὰ . ὕστερον δὲ πάν-
 28 των ἀπέθανεν καὶ ἡ γυνή . ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει τίνας τῶν ἑπτὰ
 29 ἔσται γυνὴ πάντες γὰρ ἔσχον αὐτήν . ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς εἶ-
 πεν αὐτοῖς πλανᾶσθε μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ
 30 θεοῦ . ἐν γὰρ τῇ ἀναστάσει οὔτε γαμοῦσιν οὔτε ἐκγαμίζονται ἀλλ'
 31 ὡς ἄγγελοι τοῦ θεοῦ ἐν οὐρανῷ εἰσιν . περὶ δὲ τῆς ἀναστάσεως
 τῶν νεκρῶν οὐκ ἀνέγνωτε τὸ ῥηθὲν ὑμῖν ὑπὸ τοῦ θεοῦ λέγοντος .
 32 ἐγὼ εἶμι ὁ θεὸς ἀβραάμ καὶ ὁ θεὸς ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς ἰακώβ οὐκ
 33 ἔστιν ὁ θεὸς θεὸς νεκρῶν ἀλλὰ ζώντων . καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι
 34 ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ . οἱ δὲ φαρισαῖοι ἀκούσαντες
 35 ὅτι ἐφίμωσεν τοὺς σαδδουκαίους συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό . καὶ
 36 ἐπηρώτησεν εἷς ἐξ αὐτῶν νομικὸς πειράζων αὐτὸν καὶ λέγων . δι-
 37 δάσκαλε ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ . ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ
 38 ἄγαπήσεις κύριον τὸν θεὸν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν ὅλῃ
 τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου . αὕτη ἐστὶν πρώτη καὶ

v.22 *T, M, K:* απηλθον, *V:* απηλθαν. **v.23** *T, M, K:* οι, *V:* ζ. **v.24** *T, M, K:* μωσης, *V:* μουσης. **v.25** *T, M, K:* γαμησας, *V:* γημας. **v.27** *T, M, K:* και, *V:* ζ. **v.28** *T, M, K:* σου αναστασει, *V:* αναστασει σου. **v.30** *T, M, K:* εκγαμίζονται, *V:* γαμίζονται. **v.30** *T, M, K:* του θεου εν, *V:* εν τω. **v.32** *T, M, K:* ο θεος, *V:* [ο]. **v.35** *T, M, K:* και λεγων, *V:* ζ. **v.37** *T, K:* ιησους ειπεν, *M:* ιησους εφη, *V:* εφη. **v.37** *T, K, V:* τη, *M:* ζ.

μεγάλη ἐντολή· δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῇ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον 39
 σου ὡς σεαυτὸν· ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος καί° 40
 οἱ προφῆται κρέμανται· συνηγμένων δὲ τῶν φαρισαίων ἐπιρῶτη- 41
 σεν αὐτοὺς ὁ ἰησοῦς· λέγων τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ χριστοῦ τίνος 42
 υἱὸς ἐστὶν λέγουσιν αὐτῷ τοῦ δαβὶδ· λέγει αὐτοῖς πῶς οὖν δαβὶδ 43
 ἐν πνεύματι κύριον° αὐτὸν καλεῖ λέγων· εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ 44
 μου κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον 45
 τῶν ποδῶν σου· εἰ οὖν δαβὶδ καλεῖ αὐτὸν κύριον πῶς υἱὸς αὐτοῦ 46
 ἐστὶν· καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο αὐτῷ° ἀποκριθῆναι λόγον οὐδὲ ἐτόλμη-
 σέν τις ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐπερωτῆσαι αὐτὸν οὐκέτι·

Τότε ὁ ἰησοῦς ἐλάλησεν τοῖς ὄχλοις καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· **23**
 λέγων ἐπὶ τῆς μωδῆως καθέδρας ἐκάθισαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ φα- 2
 ρισαῖοι· πάντα οὖν ὅσα ἂν εἴπωσιν ὑμῖν τηρεῖν° τηρεῖτε καὶ ποιεῖτε 3
 κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε λέγουσιν γὰρ καὶ οὐ ποιοῦσιν· 4
 δεσμεύουσιν γὰρ φορτία βαρέα καὶ δυσβάστακτα καὶ ἐπιτιθέασιν 4
 ἐπὶ τοὺς ὤμους τῶν ἀνθρώπων τῷ° δὲ δακτύλῳ αὐτῶν οὐ θέλουσιν 5
 κινῆσαι αὐτά· πάντα δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν ποιοῦσιν πρὸς τὸ θεα- 5
 θῆναι τοῖς ἀνθρώποις πλατύνουσιν δὲ° τὰ φυλακτήρια αὐτῶν καὶ 6
 μεγαλύνουσιν τὰ κράσπεδα τῶν° ἱματίων αὐτῶν· φιλοῦσιν ἱε τὴν 6
 πρωτοκλισίαν ἐν τοῖς δείπνοις καὶ τὰς πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συ- 7
 ναγωγαῖς· καὶ τοὺς ἄσπασμους ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ 7
 τῶν ἀνθρώπων ῥαββὶ ῥαββί· ὑμεῖς δὲ μὴ κληθῆτε ῥαββὶ εἰς γὰρ 8
 ἐστὶν ὑμῶν ὁ καθηγητῆς° ὁ χριστὸς πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοὶ ἐστε· 9
 καὶ πατέρα μὴ καλέσητε ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς εἰς γὰρ ἐστὶν ὁ° πατὴρ 9
 ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς· μηδὲ κληθῆτε καθηγηταὶ εἰς° γὰρ ὑμῶν 10
 ἐστὶν ὁ καθηγητῆς ὁ χριστὸς· ὁ δὲ μείζων ὑμῶν ἔσται ὑμῶν διάκο- 11
 νος· ὅστις δὲ ὑψώσει ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται καὶ ὅστις ταπεινώσει 12
 ἑαυτὸν ὑψωθήσεται· οὐαί° δὲ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑ- 13

v.38 *Τ,Μ,Κ:* πρώτη και μεγαλη, *℣:* η μεγαλη και πρώτη. **v.40** *Τ,Μ,Κ:* και οι προφηται κρε-
 μανται, *℣:* κρεματα και οι προφηται. **v.42** *Τ,Μ,Κ:* δαβιδ, *℣:* δαυιδ. **v.43** *Τ,Μ,Κ:* δαβιδ,
℣: δαυιδ. **v.43** *Τ,Μ,Κ:* κυριον αυτον καλει, *℣:* καλει αυτον κυριον. **v.44** *Τ,Μ,Κ:* ο, *℣:* ζ.
v.44 *Τ,Μ,Κ:* υποποδιον, *℣:* υποκατω. **v.45** *Τ,Μ,Κ:* δαβιδ, *℣:* δαυιδ. **v.46** *Τ,Μ,Κ:* αυτο
 αποκριθηναι, *℣:* αποκριθηναι αυτω. **23. v.2** *Τ,Μ,Κ:* μωσεως, *℣:* μωυσεως. **v.3** *Τ,Κ:* αν,
Μ,℣: εαν. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* τηρειν τηρειτε και ποιειτε, *℣:* ποιησατε και τηρειτε. **v.4** *Τ,Μ,Κ:*
 γαρ, *℣:* δε. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* τω δε, *℣:* αυτοι δε τω. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* δε, *℣:* γαρ. **v.5** *Τ,Μ,Κ:*
 των ιματιων αυτων, *℣:* ζ. **v.6** *Τ,Μ,Κ:* τε, *℣:* δε. **v.7** *Τ,Μ,Κ:* ραββι, *℣:* ζ. **v.8** *Τ,Μ,Κ:*
 καθηγητης ο χριστος, *℣:* διδασκαλος. **v.9** *Τ,Μ,Κ:* ο πατηρ υμων ο εν τοις ουρανοις, *℣:* υμων
 ο πατηρ ο ουρανιος. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* εις γαρ υμων εστιν ο καθηγητης, *℣:* οτι καθηγητης υμων
 εστιν εις. **v.13** *Τ,Μ:* ουαι δε υμιν ... κριμα, *Κ:* ουαι υμιν ... κριμα = v.14, *℣:* ζ.

ποκριταὶ ὅτι κατεσθίετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ
 14 προσευχόμενοι διὰ τοῦτο λήψεσθε περισσότερον κρίμα . οὐαὶ ὑ-
 μῖν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταὶ ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν
 τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε
 15 οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ἀφίετε εἰσελθεῖν . οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς
 καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταὶ ὅτι περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν
 ποιῆσαι ἓνα προσήλυτον καὶ ὅταν γένηται ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέν-
 16 νης διπλότερον ὑμῶν . οὐαὶ ὑμῖν ὁδηγοὶ τυφλοὶ οἱ λέγοντες ὅς ἂν
 ὁμόση ἐν τῷ ναῷ οὐδὲν ἔστιν ὅς δ' ἂν ὁμόση ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ ναοῦ
 17 ὀφείλει . μωροὶ καὶ τυφλοὶ τίς γὰρ μειζων ἔστιν ὁ χρυσὸς ἢ ὁ ναὸς
 18 ὁ ἀγιάζων τὸν χρυσόν . καὶ ὅς ἐὰν ὁμόση ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ οὐδὲν
 19 ἔστιν ὅς δ' ἂν ὁμόση ἐν τῷ δώρῳ τῷ ἐπάνω αὐτοῦ ὀφείλει . μωροὶ
 καὶ τυφλοὶ τί γὰρ μεῖζον τὸ δῶρον ἢ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἀγιάζον
 20 τὸ δῶρον . ὁ οὖν ὁμόσας ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ ὁμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν
 21 πᾶσιν τοῖς ἐπάνω αὐτοῦ . καὶ ὁ ὁμόσας ἐν τῷ ναῷ ὁμνύει ἐν αὐτῷ
 22 καὶ ἐν τῷ κατοικοῦντι αὐτόν . καὶ ὁ ὁμόσας ἐν τῷ οὐρανῷ ὁμνύει ἐν
 23 τῷ θρόνῳ τοῦ θεοῦ καὶ ἐν τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ . οὐαὶ ὑμῖν
 γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταὶ ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύο-
 σμον καὶ τὸ ἄνηθον καὶ τὸ κύμινον καὶ ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τοῦ
 νόμου τὴν κρίσιν καὶ τὸν ἔλεον καὶ τὴν πίστιν ταυτὰ ἔδει ποιῆσαι
 24 κάκεῖνα μὴ ἀφίεναι . ὁδηγοὶ τυφλοὶ οἱ διυλίζοντες τὸν κώνωπα τὴν
 25 δὲ κάμηλον καταπίνοντες . οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι
 ὑποκριταὶ ὅτι καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψί-
 26 δος ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ἐξ ἀρπαγῆς καὶ ἀκρασίας . φαρισαῖε τυ-
 φλὲ καθάρισον πρῶτον τὸ ἐντὸς τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος
 27 ἵνα γένηται καὶ τὸ ἐκτὸς αὐτῶν καθαρὸν . οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς
 καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταὶ ὅτι παρομοιάζετε τάφοις κεκονιαμένοις
 οἵτινες ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὡραῖοι ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων
 28 νεκρῶν καὶ πάσης ἀκαθαρσίας . οὕτως καὶ ὑμεῖς ἔξωθεν μὲν φαί-
 νεσθε τοῖς ἀνθρώποις δίκαιοι ἔσωθεν δὲ μεστοί ἔστε ὑποκρίσεις
 29 καὶ ἀνομίας . οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταὶ ὅτι
 οἰκοδομεῖτε τοὺς τάφους τῶν προφητῶν καὶ κοσμεῖτε τὰ μνημεῖα
 30 τῶν δικαίων . καὶ λέγετε εἰ ἡμεῖν ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ἡ-

v.14 *Τ,Μ:* ουαι υμιν ... εισελθειν, *Κ,Ν:* ουαι δε υμιν ... εισελθειν = v.13. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* αγιαζων, *Ν:* αγιασας. **v.18** *Τ,Μ,Κ:* εαν, *Ν:* αν. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* μωροι και, *Ν:* ζ. **v.21** *Τ,Κ,Ν:* κατοικουντι, *Μ:* κατοικησαντι. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* τον ελεον, *Ν:* το ελεος. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* ταυτα, *Ν:* ταυτα [δε]. **v.25** *Τ,Κ,Ν:* ακρασις, *Μ:* αδικιας. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* και της παροψιδος, *Ν:* ζ. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* αυτων, *Ν:* αυτου. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* μεστοι εστε, *Ν:* εστε μεστοι. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* ημεν, *Ν:* ημεθα.

μῶν οὐκ ἂν ἤμεν κοινοί^ο αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τῶν προφητῶν .
 ὥστε μαρτυρεῖτε ἑαυτοῖς ὅτι υἱοὶ ἐστε τῶν φονευσάντων τοὺς προ- 31
 φήτας . καὶ ὑμεῖς πληρώσατε τὸ μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν . ὄφεις 32, 33
 γεννήματα ἐχιδνῶν πῶς φύγητε ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς γενένης . διὰ 34
 τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς προφήτας καὶ σοφοὺς καὶ
 γραμματεῖς καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε καὶ σταυρώσετε καὶ ἐξ αὐ-
 τῶν μασιγώσετε ἐν ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν καὶ διώξετε ἀπὸ πόλεως
 εἰς πόλιν . ὅπως ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον ἐκχυνόμενον 35
 ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος ἄβελ τοῦ δικαίου ἕως τοῦ αἵματος
 ζαχαρίου υἱοῦ βαραχίου ὃν ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ
 θυσιαστηρίου . ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἤξει^ο ταῦτα πάντα ἐπὶ τὴν γενεάν 36
 ταύτην . ἱερουσαλὴμ ἱερουσαλὴμ ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφήτας 37
 καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτὴν ποσάκις ἠθέ-
 λησα ἐπισυναγαγεῖν τὰ τέκνα σου ὃν τρόπον ἐπισυνάγει^ο ὄρνις τὰ
 νοσσία ἑαυτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας καὶ οὐκ ἠθέλησατε . ἰδοὺ ἀφίε- 38
 ται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος . λέγω γὰρ ὑμῖν οὐ μὴ με ἴδητε ἀπ' 39
 ἄρτι ἕως ἂν εἴπητε εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου .

Καὶ ἐξελθὼν ὁ ἰησοῦς ἐπορεύετο^ο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ καὶ προσῆλθον **24**
 οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπιδειξάι αὐτῷ τὰς οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ . ὁ δὲ 2
 ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς οὐ βλέπετε πάντα^ο ταῦτα ἀμὴν λέγω ὑμῖν οὐ
 μὴ ἀφεθῆ ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον ὃς οὐ μὴ καταλυθῆσεται . καθημέ- 3
 νου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ
 κατ' ἰδίαν λέγοντες εἰπέ ἡμῖν πότε ταῦτα ἔσται καὶ τί τὸ σημεῖον 4
 τῆς σῆς παρουσίας καὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος . καὶ ἀποκρι- 4
 θείς ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς βλέπετε μὴ τις ὑμᾶς πλανήσῃ . πολλοὶ 5
 γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες ἐγὼ εἰμι ὁ χριστὸς καὶ
 πολλοὺς πλανήσουσιν . μελλήσετε δὲ ἀκούειν πολέμους καὶ ἀκο- 6
 ἀς πολέμων ὁρᾶτε μὴ θροεῖσθε δεῖ γὰρ πάντα γενέσθαι ἀλλ' οὐπω
 ἐστὶν τὸ τέλος . ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ 7
 βασιλείαν καὶ ἔσονται λιμοὶ καὶ^ο λοιμοὶ καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπους .
 πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ὠδίνων . τότε παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς θλίψιν 8, 9
 καὶ ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων τῶν

v.30 *Τ,Μ,Κ:* κοινοί αυτών, *Υ:* αυτών κοινοί. **v.34** *Τ,Μ,Κ:* και, *Υ:* ζέ. **v.35** *Τ,Μ,Κ:* εκχυνομενον, *Υ:* εκχυννομενον. **v.36** *Τ,Κ,Υ:* ηξει ταυτα παντα, *Μ:* οτι ηξει παντα ταυτα. **v.37** *Τ,Κ,Υ:* αποκτεινουσα, *Μ:* αποκτενουσα. **v.37** *Τ,Μ,Κ:* επισυναγει ορνις, *Υ:* ορνις επισυναγει. **v.37** *Τ,Μ,Κ:* εαυτης, *Υ:* αυτης. **24. v.1** *Τ,Μ,Κ:* επορευετο απο του ιερου, *Υ:* απο του ιερου επορευετο. **v.2** *Τ,Μ,Κ:* ιησους, *Υ:* αποκριθεις. **v.2** *Τ,Μ,Κ:* παντα ταυτα, *Υ:* ταυτα παντα. **v.2** *Τ,Κ:* μη, *Μ,Υ:* ζέ. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* της, *Υ:* ζέ. **v.6** *Τ,Μ,Κ:* παντα, *Υ:* ζέ. **v.7** *Τ,Μ,Κ:* και λοιμοι, *Υ:* ζέ.

10 ἔθνῶν διὰ τὸ ὄνομά μου . καὶ τότε σκανδαλισθήσονται πολλοὶ καὶ
 11 ἀλλήλους παραδώσουσιν καὶ μισήσουσιν ἀλλήλους . καὶ πολλοὶ
 12 ψευδοπροφήται ἐγερθήσονται καὶ πλανήσουσιν πολλοὺς . καὶ διὰ
 13 τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν ψυγήσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν . ὁ
 14 δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος οὗτος σωθήσεται . καὶ κηρυχθήσεται τοῦτο
 τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ εἰς μαρτύριον
 15 πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν καὶ τότε ἦξει τὸ τέλος . ὅταν οὖν ἴδῃτε τὸ βδέ-
 λυγμα τῆς ἐρημώσεως τὸ ῥηθὲν διὰ δανιήλ τοῦ προφήτου ἐσθὸς
 16 ἐν τόπῳ ἁγίῳ ὁ ἀναγινώσκων νοεῖτω . τότε οἱ ἐν τῇ ἰουδαίᾳ φευγέ-
 17 τωσαν ἐπὶ τὰ ὄρη . ὁ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ καταβαινέτω ἄραι τι ἐκ
 18 τῆς οἰκίας αὐτοῦ . καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ μὴ ἐπιστρεπάτω ὀπίσω ἄραι
 19 τὰ ὀϊμάτια αὐτοῦ . οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλα-
 20 ζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις . προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται
 21 ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος μηδὲ ἐν σαββάτῳ . ἔσται γὰρ τότε θλίψις
 μεγάλη οἷα οὐ γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν οὐδ' οὐ
 22 μὴ γένηται . καὶ εἰ μὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι οὐκ ἂν
 ἐσώθη πᾶσα σὰρξ διὰ δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς κολοβωθήσονται αἱ ἡμέ-
 23 ραι ἐκεῖναι . τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ ἰδοὺ ᾧδε ὁ χριστὸς ἢ ᾧδε μὴ
 24 πιστεύσητε . ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφήται
 καὶ δώσουσιν σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα ὥστε πλανῆσαι εἰ δυνατόν
 25, 26 καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς . ἰδοὺ προεῖρηκα ὑμῖν . ἐάν οὖν εἴπωσιν ὑμῖν
 ἰδοὺ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστὶν μὴ ἐξέλθητε ἰδοὺ ἐν τοῖς ταμείοις μὴ πιστεύ-
 27 σητε . ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται
 ἕως δυσμῶν οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου .
 28, 29 ὅπου γὰρ ἐάν ᾦ τὸ πτῶμα ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἄετοί . εὐθέως δὲ
 μετὰ τὴν θλίψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται καὶ ἡ
 σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς καὶ οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ
 30 τοῦ οὐρανοῦ καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται . καὶ
 τότε φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ οὐρανῷ
 καὶ τότε κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς καὶ ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ
 ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυνάμεως
 31 καὶ δόξης πολλῆς . καὶ ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλ-
 πιγγος φωνῆς μεγάλης καὶ ἐπισυναξουσιν τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ
 32 ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων ἀπ' ἀκρῶν οὐρανῶν ἕως ἀκρῶν αὐτῶν . ἀ-
 πὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολὴν ὅταν ἦδη ὁ κλάδος αὐτῆς

v.15 *Τ,Υ*: εστος, *Κ,Μ*: εστος. **v.16** *Τ,Μ,Κ*: επι, *Υ*: εις. **v.17** *Τ,Μ,Κ*: καταβαινεται, *Υ*: καταβατω. **v.17** *Τ,Κ*: τι, *Μ,Υ*: τα. **v.18** *Τ,Μ,Κ*: τα ιματια, *Υ*: το ιματιον. **v.20** *Τ,Κ*: εν, *Μ,Υ*: ε. **v.27** *Τ,Κ*: και, *Μ,Υ*: ε. **v.28** *Τ,Μ,Κ*: γαρ, *Υ*: ε. **v.30** *Τ,Μ,Κ*: τω, *Υ*: ε. **v.31** *Τ,Μ,Κ*: φωνης, *Υ*: ε. **v.31** *Τ,Μ,Κ*: ακρων, *Υ*: [των] ακρων.

γένηται ἀπαλὸς καὶ τὰ φύλλα ἐκφύη γινώσκετε ὅτι ἐγγύς τὸ θέρος .
οὕτως καὶ ὑμεῖς ὅταν ἴδητε πάντα^ο ταῦτα γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστίν 33
ἐπὶ θύραις . ἀμὴν λέγω ὑμῖν οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη ἕως 34
ἂν πάντα ταῦτα γένηται . ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται οἱ 35
δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν . περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ 36
τῆς ὥρας οὐδεὶς οἶδεν οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν εἰ μὴ ὁ πατήρ 37
μοῦ μόνος . ὥσπερ δὲ^ο αἱ ἡμέραι τοῦ νῶε οὕτως ἔσται καὶ ἡ πα- 38
ρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου . ὥσπερ γὰρ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις 38
ταῖς πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ τρώγοντες καὶ πίνοντες γαμοῦντες καὶ 39
ἐκγαμίζοντες ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθεν νῶε εἰς τὴν κιβωτόν . καὶ 39
οὐκ ἔγνωσαν ἕως ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἦρεν ἅπαντας οὕτως 40
ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου . τότε δύο ἔσονται ἐν 40
τῷ ἀγρῷ ὁ^ο εἷς παραλαμβάνεται καὶ ὁ^ο εἷς ἀφίεται . δύο ἀλήθουσαι 41
ἐν τῷ μύλῳ μία παραλαμβάνεται καὶ μία ἀφίεται . γρηγορεῖτε 42
οὖν ὅτι οὐκ οἴδατε ποῖα ὥρα ὁ κύριος ὑμῶν ἔρχεται . ἐκεῖνο δὲ 43
γινώσκετε ὅτι εἰ ἤδει ὁ οἰκοδεσπότης ποῖα φυλακῆ ὁ κλέπτῃς ἔρ-
χεται ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ οὐκ ἂν εἶασεν διορυγῆναι τὴν οἰκίαν 44
αὐτοῦ . διὰ τοῦτο καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἔτοιμοι ὅτι ἡ ὥρα^ο οὐ δοκεῖτε 44
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται . τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς δοῦλος καὶ 45
φρόνιμος ὃν κατέστησεν ὁ κύριος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ
τοῦ διδόναι αὐτοῖς τὴν τροφήν ἐν καιρῷ . μακάριος ὁ δοῦλος ἐ- 46
κεῖνος ὃν ἔλθων ὁ κύριος αὐτοῦ εὐρήσει ποιοῦντα^ο οὕτως . ἀμὴν 47
λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν .
ἐὰν δὲ εἴπη ὁ κακὸς δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ χρονίζει ὁ^ο 48
κύριός μου ἔλθειν . καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς συνδούλους ἐσθιεῖν^ο 49
δὲ καὶ πίνειν μετὰ τῶν μεθύοντων . ἤξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐ- 50
κεῖνου ἐν ἡμέρᾳ ἧ οὐ προσδοκᾷ καὶ ἐν ὥρᾳ ἧ οὐ γινώσκει . καὶ 51
διχοτομήσει αὐτόν καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑποκριτῶν θήσει
ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων .

Τότε ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν δέκα παρθένοις αἰ- **25**

v.33 *Τ,Κ,Ν*: πάντα ταυτα, *Μ*: ταυτα παντα. **v.34** *Τ,Μ,Κ*: ου, *Ν*: οτι ου. **v.35** *Τ,Μ,Κ*: παρελευσονται, *Ν*: παρελευσεται. **v.36** *Τ,Κ*: της, *Ν,Μ*: ζ. **v.36** *Τ,Μ,Κ*: ουρανων, *Ν*: ουρανων ουδε ο υιος. **v.36** *Τ,Μ,Κ*: μου, *Ν*: ζ. **v.37** *Τ,Μ,Κ*: δε, *Ν*: γαρ. **v.37** *Τ,Μ,Κ*: και, *Ν*: ζ. **v.38** *Τ,Μ,Κ*: ωσπερ, *Ν*: ως. **v.38** *Τ,Μ,Κ*: ημεραις, *Ν*: ημεραις [εκειναις]. **v.38** *Τ,Μ,Κ*: εκγαμιζοντες, *Ν*: γαμιζοντες. **v.40** *Τ,Μ,Κ*: ο, *Ν*: ζ. **v.41** *Τ,Μ,Κ*: μυλωνι, *Ν*: μυλω. **v.42** *Τ,Μ,Κ*: ωρα, *Ν*: ημερα. **v.43** *Τ,Μ,Κ*: διορυγηναι, *Ν*: διορυχθηναι. **v.44** *Τ,Μ,Κ*: ωρα ου δοκειτε, *Ν*: ου δοκειτε ωρα. **v.45** *Τ,Μ,Κ*: αυτου, *Ν*: ζ. **v.45** *Τ,Μ,Κ*: θεραπειας, *Ν*: οικειταις. **v.45** *Τ,Μ,Κ*: διδοναι, *Ν*: δουναι. **v.46** *Τ,Μ,Κ*: ποιουντα ουτως, *Ν*: ουτως ποιουντα. **v.48** *Τ,Μ,Κ*: ο κυριος μου ελθειν, *Ν*: μου ο κυριος. **v.49** *Τ,Μ,Κ*: εσθειν, *Ν*: αυτου εσθη. **v.49** *Τ,Μ,Κ*: πινειν, *Ν*: πινη.

1 τινες λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας αὐτῶν ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν τοῦ
 2 νυμφίου . πέντε δὲ ἦσαν ἕξ αὐτῶν φρόνιμοι καὶ αἱ πέντε μωραὶ .
 3 αἵτινες μωραὶ λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας ἑαυτῶν οὐκ ἔλαβον μεθ' ἐ-
 4 αὐτῶν ἔλαιον . αἱ δὲ φρόνιμοι ἔλαβον ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις αὐτῶν
 5 μετὰ τῶν λαμπάδων αὐτῶν . χρονίζοντος δὲ τοῦ νυμφίου ἐνύστα-
 6 ζαν πᾶσαι καὶ ἐκάθευδον . μέσης δὲ νυκτὸς κραυγὴ γέγονεν ἰδοὺ ὁ
 7 νυμφίος ἔρχεται ἐξέρχεσθε εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ . τότε ἠγέρθησαν
 8 πᾶσαι αἱ παρθέναι ἐκεῖναι καὶ ἐκόσμησαν τὰς λαμπάδας αὐτῶν .
 9 αἱ δὲ μωραὶ ταῖς φρονίμοις εἶπον δότε ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐλαίου ὑμῶν
 10 ὅτι αἱ λαμπάδες ἡμῶν σβέννυνται . ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι
 11 λέγουσαι μήποτε οὐκ ἄρκεσθι ἡμῖν καὶ ὑμῖν πορευέσθε δὲ ὁ μάλ-
 12 λον πρὸς τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράσατε ἑαυταῖς . ἀπερχομένων
 13 δὲ αὐτῶν ἀγοράσαι ἤλθεν ὁ νυμφίος καὶ αἱ ἔτοιμοι εἰσηλθον μετ'
 14 αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα . ὕστερον δὲ ἔρχον-
 15 ται καὶ αἱ λοιπαὶ παρθέναι λέγουσαι κύριε κύριε ἄνοιξον ἡμῖν .
 16 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν ἀμὴν λέγω ὑμῖν οὐκ οἶδα ὑμᾶς . γρηγο-
 17 ρεῖτε οὖν ὅτι οὐκ οἶδατε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν ἐν ᾗ ὁ υἱὸς
 18 τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται . ὥσπερ γὰρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ἐκάλεσεν
 19 τοὺς ἰδίους δούλους καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ .
 20 καὶ ᾧ μὲν ἔδωκεν πέντε τάλαντα ᾧ δὲ δύο ᾧ δὲ ἓν ἐκάστῳ κατὰ
 21 τὴν ἰδίαν δύναμιν καὶ ἀπεδήμησεν εὐθέως . πορευθεὶς δὲ ὁ τὰ
 πέντε τάλαντα λαβὼν εἰργάσατο ἐν αὐτοῖς καὶ ἐποίησεν ἄλλα πέντε
 τάλαντα . ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο ἐκέρδησεν καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο .
 ὁ δὲ τὸ ἐν λαβὼν ἀπελθὼν ὠρυξεν ἐν τῇ γῆ καὶ ἀπέκρυσεν τὸ ἀρ-
 γύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ . μετὰ δὲ χρόνον πολὺν ἔρχεται ὁ κύριος
 τῶν δούλων ἐκείνων καὶ συναίρει μετ' αὐτῶν λόγον . καὶ προσελ-
 θὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα
 λέγων κύριε πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας ἴδε ἄλλα πέντε τάλαντα
 ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς . ἔφη δὲ αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ εὖ δοῦλε ἀγα-

25. v.1 *T, M, K:* αὐτῶν, *V:* εαυτῶν. **v.1** *T, M, K:* ἀπάντησιν, *V:* υπαντησιν. **v.2** *T, M, K:* ἦσαν ἐξ αὐτῶν φρονιμοὶ καὶ αἱ πέντε μωραὶ, *V:* ἐξ αὐτῶν ἦσαν μωραὶ καὶ πέντε φρονιμοὶ.
v.3 *T, M, K:* αἰτινες, *V:* αἱ γὰρ. **v.3** *T, K:* εαυτῶν, *M, V:* αὐτῶν. **v.4** *T, M, K:* αὐτῶν, *V:* ἐ.
v.4 *T, M, K:* αὐτῶν, *V:* εαυτῶν. **v.6** *T, M, K:* ἐρχεται, *V:* ἐ.
v.7 *T, M, K:* αὐτῶν, *V:* εαυτῶν. **v.8** *T, M, K:* εἶπον, *V:* εἶπαν. **v.9** *T, M, K:* οὐκ, *V:* οὐ μὴ. **v.9** *T, M, K:* δε, *V:* ἐ.
v.13 *T, M, K:* ἐν ἡ οὐκ οἶδα τοῦ ἀνθρώπου ἐρχεται, *V:* ἐ.
v.16 *T, M, K:* δε, *V:* ἐ.
v.16 *T, M, K:* εἰργάσατο, *V:* ἠργάσατο. **v.16** *T, M, K:* ἐποίησεν, *V:* ἐκερδησεν. **v.16** *T, M, K:* τάλαντα, *V:* ἐ.
v.17 *T, M, K:* καὶ, *V:* ἐ.
v.17 *T, M, K:* καὶ αὐτοῖς, *V:* ἐ.
v.18 *T, M, K:* ἐν τῇ γῇ, *V:* γῆν.
v.18 *T, M, K:* ἀπέκρυσεν, *V:* ἐκρυσεν. **v.19** *T, M, K:* χρόνον πολὺν, *V:* πολὺν χρόνον.
v.19 *T, M, K:* μετ' αὐτῶν λόγον, *V:* λόγον μετ' αὐτῶν. **v.20** *T, M, K:* ἐπ' αὐτοῖς, *V:* ἐ.
v.21 *T, M, K:* δε, *V:* ἐ.

θὲ καὶ πιστὲ ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστὸς ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω εἰσελθε
 εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου . προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ δύο τάλαντα 22
 λαβὼν εἶπεν κύριε δύο τάλαντά μοι παρέδωκας ἴδε ἄλλα δύο τάλ-
 λαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς . ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ εὖ δοῦλε 23
 ἀγαθὲ καὶ πιστὲ ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστὸς ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω
 εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου . προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἐν 24
 τάλαντον εἰληφώς εἶπεν κύριε ἔγνων σε ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος
 θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας .
 καὶ φοβηθεὶς ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῆ ἴδε ἔχεις 25
 τὸ σόν . ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ πονηρὲ δοῦλε 26
 καὶ ὀκνηρὲ ἦδεις ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα καὶ συνάγω ὅθεν
 οὐ διεσκόρπισα . ἔδει οὖν σε βαλεῖν τὸ ἄργύριόν μου τοῖς τρα- 27
 πεζίταις καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμόν σὺν τόκῳ . ἄρατε 28
 οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον καὶ δότε τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα . τῷ 29
 γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται καὶ περισσευθήσεται ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ
 ἔχοντος καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ . καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον 30
 ἐκβάλλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ
 βρυγμὸς τῶν ὀδόντων . ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ 31
 δόξῃ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ τότε καθίσει ἐπὶ
 θρόνου δόξης αὐτοῦ . καὶ συναχθήσεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα 32
 τὰ ἔθνη καὶ ἀφοριεῖ αὐτούς ἀπ' ἀλλήλων ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει
 τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων . καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν 33
 αὐτοῦ τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων . τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δε- 34
 ξιῶν αὐτοῦ δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρὸς μου κληρονομήσατε
 τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου . ἐπεί- 35
 νασα γὰρ καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν ἐδίψησα καὶ ἐποτίσατέ με ζένος
 ἡμην καὶ συναγάγετέ με . γυμνὸς καὶ περιεβάλετέ με ἡσθένησα 36
 καὶ ἐπεσκέψασθέ με ἐν φυλακῇ ἡμην καὶ ἤλθετέ πρός με . τότε 37
 ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι λέγοντες κύριε πότε σε εἶδομεν
 πεινῶντα καὶ ἐθρέψαμεν ἢ διψῶντα καὶ ἐποτίσαμεν . πότε δέ σε 38
 εἶδομεν ζένον καὶ συναγάγομεν ἢ γυμνὸν καὶ περιεβάλομεν . πότε 39
 δέ σε εἶδομεν ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ καὶ ἤλθομεν πρός σε . καὶ ἀπο- 40
 κριθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε
 ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων ἐμοὶ ἐποιήσατε . τότε 41

v.22 *T, M, K:* λαβων, *V:* ἐ. **v.22** *T, M, K:* ἐπ αὐτοῖς, *V:* ἐ. **v.27** *T, M, K:* οὖν σε, *V:* σε οὖν.
v.27 *T, M, K:* τὸ ἀργύριον, *V:* τὰ ἀργύρια. **v.29** *T, M, K:* ἀπο δε του, *V:* του δε. **v.30** *T, K:*
 ἐκβάλλετε, *M, V:* ἐκβαλετε. **v.31** *T, M, K:* ἅγιοι, *V:* ἐ. **v.32** *T, M, K:* συναχθησεται, *V:*
 συναχθησονται. **v.32** *T, M, K:* ἀφοριεῖ, *V:* ἀφορισει. **v.36** *T, M, K:* ἤλαθετε, *V:* ἤλαθατε.
v.39 *T, M, K:* ἀσθενη, *V:* ἀσθενουντα.

ἐρεῖ καὶ τοῖς ἕξ εὐωνύμων πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς
 τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἠτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις
 42 αὐτοῦ. ἐπέινασα γὰρ καὶ οὐκ ἔδωκατέ μοι φαγεῖν ἐδίψησα καὶ
 43 οὐκ ἐποίησατέ με. ξένος ἦμην καὶ οὐ συνηγάγετέ με γυμνὸς καὶ
 οὐ περιεβάλατέ με ἀσθενῆς καὶ ἐν φυλακῇ καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ
 44 με. τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ καὶ αὐτοὶ λέγοντες κύριε πότε σε
 εἶδομεν πεινῶντα ἢ διψῶντα ἢ ξένον ἢ γυμνὸν ἢ ἀσθενῆ ἢ ἐν φυ-
 45 λακῇ καὶ οὐ διηκονήσαμεν σοι. τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς λέγων
 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων
 46 οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε. καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον
 οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

26 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ ἰησοῦς πάντας τοὺς λόγους τούτους
 2 εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. οἶδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ πάσχα
 γίνεται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς τὸ σταυρωθῆναι.
 3 τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτε-
 ροι τοῦ λαοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως τοῦ λεγομένου καϊάφα.
 4 καὶ συνεβουλεύσαντο ἵνα τὸν ἰησοῦν κρατήσωσιν^ο δόλω καὶ ἀπο-
 5 κτείνωσιν. ἔλεγον δὲ μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ ἵνα μὴ θόρυβος γένηται ἐν
 6 τῷ λαῷ. τοῦ δὲ ἰησοῦ γενομένου ἐν βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ σίμωνος τοῦ
 7 λεπροῦ. προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ ἀλάβαστρον^ο μύρου ἔχουσα βαρυ-
 8 τίμου καὶ κατέχεεν ἐπὶ τὴν^ο κεφαλὴν αὐτοῦ ἀνακειμένου. ἰδόντες
 δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠγανάκτησαν λέγοντες εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη.
 9 ἡδυνάτο γὰρ τοῦτο τὸ^ο μύρον πρᾶθῆναι πολλοῦ καὶ δοθῆναι πτω-
 10 χοῖς. γνοὺς δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς τί κόπους παρέχετε τῇ γυναι-
 11 κί ἔργον γὰρ καλὸν εἰργάσατο εἰς ἐμέ. πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς
 12 ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. βαλοῦσα γὰρ αὕτη τὸ
 μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός μου πρὸς τὸ ἐνταφιάσαι με ἐποίη-
 13 σεν. ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν
 ὄλῳ τῷ κόσμῳ λαληθήσεται καὶ ὁ ἐποίησεν αὕτη εἰς μνημόσυνον
 14 αὐτῆς. τότε πορευθεὶς εἰς τῶν δώδεκα ὁ λεγόμενος ἰούδας ἰσκα-
 15 ριώτης πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς. εἶπεν τί θέλετέ μοι δοῦναι κἀγὼ ὑμῖν
 16 παραδώσω αὐτὸν οἱ δὲ ἔσθησαν αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια. καὶ ἀπὸ
 17 τότε ἐζήτηε εὐκαιρίαν ἵνα αὐτὸν παραδῷ. τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἀζύμων
 προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ ἰησοῦ λέγοντες αὐτῷ ποῦ θέλεις ἐτοι-

v.44 T,Κ: αὐτῷ, Μ,Ν: ἕ. **26. v.3** T,Μ,Κ: καὶ οἱ γραμματεῖς, Ν: ἕ. **v.4** T,Κ: κρατησωσιν δολῳ, Μ,Ν: δολῳ κρατησωσιν. **v.7** T,Μ,Κ: ἀλαβαστρον μυρου εχουσα, Ν: εχουσα ἀλαβαστρον μυρου. **v.7** T,Μ,Κ: τὴν κεφαλὴν, Ν: τῆς κεφαλῆς. **v.8** T,Μ,Κ: αὐτου, Ν: ἕ. **v.9** T,Μ,Κ: ἡδυνάτο, Ν: ἐδυνάτο. **v.9** T,Μ,Κ: το μυρον, Ν: ἕ. **v.10** T,Μ,Κ: εἰργασατο, Ν: ἠργασατο. **v.17** T,Μ,Κ: αὐτῷ, Ν: ἕ.

μασώμεν σοι φαγεῖν τὸ πάσχα . ὁ δὲ εἶπεν ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν 18
 πρὸς τὸν δεῖνα καὶ εἶπατε αὐτῷ ὁ διδάσκαλος λέγει ὁ καιρὸς μου 18
 ἐγγύς ἐστιν πρὸς σέ ποιῶ τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου . καὶ 19
 ἐποίησαν οἱ μαθηταὶ ὡς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς καὶ ἠτοιμάσαν 19
 τὸ πάσχα . ὀψίας δὲ γενομένης ἀνέκειτο μετὰ τῶν δώδεκα . καὶ 20, 21
 ἐσθιόντων αὐτῶν εἶπεν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει 20
 με . καὶ λυπούμενοι σφόδρα ἤρξαντο λέγειν αὐτῷ ἕκαστος ὁ αὐτῶν 22
 μήτι ἐγὼ εἶμι κύριε . ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν ὁ ἐμβάψας μετ' ἐμοῦ 23
 ἐν τῷ τρυβλίῳ τὴν χεῖρα οὗτός με παραδώσει . ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀν- 24
 θρώπου ὑπάγει καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ
 ἐκεῖνῳ δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ
 οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος . ἀποκριθεὶς δὲ ἰούδας ὁ πα- 25
 ραδιδοὺς αὐτὸν εἶπεν μήτι ἐγὼ εἶμι ῥαββὶ λέγει αὐτῷ σὺ εἶπας .
 ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν λαβὼν ὁ ἰησοῦς τὸν ἄρτον καὶ εὐλόγησας ἔ- 26
 κλασεν καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς καὶ εἶπεν λάβετε φάγετε τοῦτο
 ἐστιν τὸ σῶμά μου . καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας ἔδω- 27
 κεν αὐτοῖς λέγων πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες . τοῦτο γάρ ἐστιν τὸ αἷμά 28
 μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφε-
 σιν ἁμαρτιῶν . λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ πῖω ἀπ' ἄρτι ἐκ τούτου τοῦ 29
 γεννήματος τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω
 μεθ' ὑμῶν καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς μου . καὶ ὑμνήσαντες 30
 ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν . τότε λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς πάντες 31
 ὑμεῖς σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ γέγραπται γὰρ
 πατάξω τὸν ποιμένα καὶ διασκορπισθήσεται τὰ πρόβατα τῆς ποι-
 μνης . μετὰ δὲ τὸ ἐγερθῆναι με προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γαλιλαίαν . 32
 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ πέτρος εἶπεν αὐτῷ εἰ καὶ πάντες σκανδαλισθήσον- 33
 ται ἐν σοὶ ἐγὼ οὐδέποτε σκανδαλισθήσομαι . ἔφη αὐτῷ ὁ ἰησοῦς 34
 ἀμὴν λέγω σοὶ ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ νυκτὶ πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι τρίς
 ἀπαρνήσῃ με . λέγει αὐτῷ ὁ πέτρος κἂν δέῃ με σὺν σοὶ ἀποθανεῖν 35
 οὐ μὴ σε ἀπαρνήσομαι ὁμοίως καὶ πάντες οἱ μαθηταὶ εἶπὸν . τότε 36
 ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ ἰησοῦς εἰς χωρίον λεγόμενον γεθσημανῆ καὶ

v.17 *T, K, V:* ετοιμασωμεν, *M:* ετοιμασομεν. **v.22** *T, M, K:* εκαστος αυτων, *V:* εις εκαστος.
v.23 *T, M, K:* εν τω τρυβλιω την χειρα, *V:* την χειρα εν τω τρυβλιω. **v.26** *T, M, K:* τον, *V:* ζ.
v.26 *T, K, V:* ευλογησας, *M:* ευχαριστησας. **v.26** *T, M, K:* εδιδου, *V:* δους. **v.26** *T, M, K:*
 και, *V:* ζ. **v.27** *T, M, K:* το, *V:* ζ. **v.28** *T, M, K:* το της καινης, *V:* της. **v.28** *T, M, K:*
 εκχυνομενον, *V:* εκχυννομενον. **v.29** *T, M, K:* οτι, *V:* ζ. **v.29** *T, M, K:* γεννηματος, *V:*
 γεννηματος. **v.31** *T, M, K:* διασκορπισθησεται, *V:* διασκορπισθησονται. **v.33** *T, K:* και,
M, V: ζ. **v.33** *T, K, V:* εγω, *M:* εγω δε. **v.35** *T, K, V:* απαρνησομαι, *M:* απαρνησωμαι.
v.35 *T, K, V:* και, *M:* δε και. **v.35** *T, M, K:* ειπον, *V:* ειπαν. **v.36** *T, M, K:* γεθσημανη, *V:*
 γεθησημανι.

λέγει τοῖς μαθηταῖς καθίσατε αὐτοῦ ἕως οὗ ἀπελθὼν προσεύξωμαι^ο
 37 ἐκεῖ . καὶ παραλαβὼν τὸν πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς ζεβεδαίου ἤρ-
 38 ζατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν . τότε λέγει αὐτοῖς περίλυπός ἐστιν
 ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε μετ' ἐμοῦ .
 39 καὶ προέλθὼν μικρὸν ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ προσευχόμε-
 νος καὶ λέγων πάτερ μου εἰ δυνατόν ἐστιν παρέλθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ
 40 ποτήριον τοῦτο πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω ἀλλ' ὡς σύ . καὶ ἔρχεται
 πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ εὐρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας καὶ λέγει τῷ
 41 πέτρῳ οὕτως οὐκ ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορῆσαι μετ' ἐμοῦ . γρη-
 γορεῖτε καὶ προσεύχεσθε ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμὸν τὸ μὲν
 42 πνεῦμα πρόθυμον ἢ δὲ σὰρξ ἀσθενής . πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελ-
 θὼν προσηύξατο λέγων πάτερ μου εἰ οὐ δύναται τοῦτο τὸ ποτήριον
 παρελθεῖν ἀπ' ἐμοῦ ἔάν μὴ αὐτὸ πῶς γενηθῆτω τὸ θέλημά σου .
 43 καὶ ἐλθὼν εὐρίσκει αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ
 44 ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι . καὶ ἀφείδους αὐτοὺς ἀπελθὼν πάλιν προ-
 45 σηύξατο ἐκ τρίτου τὸν αὐτὸν λόγον εἰπὼν . τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς
 μαθητὰς αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτοῖς καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύ-
 εσθε ἰδοὺ ἤγγικεν ἡ ὥρα καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται
 46 εἰς χεῖρας ἀμαρτωλῶν . ἐγείρεσθε ἄγωμεν ἰδοὺ ἤγγικεν ὁ παρα-
 47 διδούς με . καὶ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἰδοὺ ἰούδας εἷς τῶν δώδεκα
 ἦλθεν καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων ἀπὸ
 48 τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ . ὁ δὲ παραδιδούς αὐτὸν
 ἔδωκεν αὐτοῖς σημεῖον λέγων ὃν ἂν φιλήσω αὐτός ἐστιν κρατήσατε
 49 αὐτόν . καὶ εὐθέως προσελθὼν τῷ ἰησοῦ εἶπεν χαῖρε ῥαββὶ καὶ κα-
 50 τεφίλησεν αὐτόν . ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ ἐταῖρε ἐφ' ᾧ^ο πάρει τότε
 προσελθόντες ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν ἰησοῦν καὶ ἐκράτησαν
 51 αὐτόν . καὶ ἰδοὺ εἷς τῶν μετὰ ἰησοῦ ἐκτεῖνας τὴν χεῖρα ἀπέσπασεν
 τὴν μάχαιραν αὐτοῦ καὶ πατάξας τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως ἀφεί-
 52 λεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον . τότε λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἀπόστρεψόν σου^ο τὴν
 μάχαιραν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς πάντες γὰρ οἱ λαβόντες μάχαιραν ἐν
 53 μαχαίρᾳ ἀπολῶνται . ἢ δοκεῖς ὅτι οὐ δύναμαι ἄρτι παρακαλέσαι

v.36 *Τ,Μ,Κ*: προσεύξωμαι ἐκεῖ, *Υ*: ἐκεῖ προσεύξωμαι. **v.38** *Τ,Κ,Υ*: αυτοῖς, *Μ*: αυτοῖς ο ἰησοῦς. **v.39** *Τ,Κ,Υ*: προσελθων, *Μ*: προσελθων. **v.39** *Τ,Μ,Κ*: παρελθετω, *Υ*: παρελθατω. **v.42** *Τ,Μ,Κ*: τὸ ποτηριον, *Υ*: ἔ. **v.42** *Τ,Μ,Κ*: ἀπ ἐμου, *Υ*: ἔ. **v.43** *Τ,Μ,Κ*: εὐρίσκει αὐτοὺς πάλιν, *Υ*: πάλιν εὐρεν αὐτοὺς. **v.44** *Τ,Μ,Κ*: ἀπελθων πάλιν, *Υ*: πάλιν ἀπελθων. **v.44** *Τ,Μ,Κ*: εἰπων, *Υ*: εἶπων πάλιν. **v.45** *Τ,Μ,Κ*: αὐτου, *Υ*: ἔ. **v.50** *Τ,Μ,Κ*: ω, *Υ*: ο. **v.52** *Τ,Μ,Κ*: σου τὴν μάχαιραν, *Υ*: τὴν μάχαιραν σου. **v.52** *Τ,Μ,Κ*: μάχαιρα, *Υ*: μάχαιρη. **v.52** *Τ,Κ,Υ*: ἀπολουνται, *Μ*: ἀποθανουνται. **v.53** *Τ,Μ,Κ*: ἀρτι, *Υ*: ἔ.

τὸν πατέρα μου καὶ παραστήσει μοι πλείους^ο ἢ δώδεκα λεγεῶνας
 ἀγγέλων . πῶς οὖν πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ ὅτι οὕτως δεῖ γενέσθαι . 54
 ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ ἰησοῦς τοῖς ὄχλοις ὡς ἐπὶ λησιτὴν ἐξήλθετε 55
 μετὰ μαχαίρων καὶ ξύλων συλλαβεῖν με καθ' ἡμέραν πρὸς^ο ὑμᾶς
 ἐκαθεζόμεν διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με . τοῦτο 56
 δὲ ὄλον γέγονεν ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ τῶν προφητῶν τότε
 οἱ μαθηταὶ πάντες ἀφέντες αὐτὸν ἔφυγον . οἱ δὲ κρατήσαντες τὸν 57
 ἰησοῦν ἀπήγαγον πρὸς καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα ὅπου οἱ γραμμα-
 τεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι συνήχθησαν . ὁ δὲ πέτρος ἠκολούθει αὐτῷ 58
 ἀπὸ μακρόθεν ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως καὶ εἰσελθὼν ἕσω ἐ-
 κάθητο μετὰ τῶν ὑπηρετῶν ἰδεῖν τὸ τέλος . οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ^ο οἱ 59
 πρεσβύτεροι καὶ τὸ συνέδριον ὄλον ἐζήτησαν ψευδομαρτυρίαν κατὰ
 τοῦ ἰησοῦ ὅπως αὐτὸν^ο θανατώσωσιν . καὶ οὐχ εὔρον καὶ^ο πολλῶν 60
 ψευδομαρτύρων προσελθόντων οὐχ εὔρον . ὕστερον δὲ προσελ-
 θόντες δύο ψευδομάρτυρες^ο εἶπον οὗτος ἔφη δύναμαι καταλύσαι 61
 τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰκοδομησαὶ αὐτόν . καὶ 62
 ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ οὐδὲν ἀποκρίνη τί οὗτοί σου κα-
 ταμαρτυροῦσιν . ὁ δὲ ἰησοῦς ἐσιώπα καὶ ἀποκρίθεις ὁ ἀρχιερεὺς 63
 εἶπεν αὐτῷ ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος ἵνα ἡμῖν εἴπησ
 εἰ σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ . λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς σὺ εἶπας 64
 πλὴν λέγω ὑμῖν ἀπ' ἄρτι ὅπως θὼν τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμε-
 νον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ 65
 οὐρανοῦ . τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ λέγων ὅτι
 ἐβλασφήμησεν τί ἔτι χρεῖαν ἔχομεν μαρτύρων ἴδε νῦν ἠκούσατε 66
 τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ . τί ὑμῖν δοκεῖ οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπὸν 67
 ἔνοχος θανάτου ἐστίν . τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ
 ἐκολάφισαν αὐτὸν οἱ δὲ ἐρράπισαν . λέγοντες προφήτευσον ἡμῖν 68
 χριστέ τίς ἐστίν ὁ παῖσας σε . ὁ δὲ πέτρος ἔξω^ο ἐκάθητο ἐν τῇ αὐλῇ 69
 καὶ προσῆλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη λέγουσα καὶ σὺ ἦσθα μετὰ ἰη-
 σοῦ τοῦ γαλιλαίου . ὁ δὲ ἠρνήσατο ἔμπροσθεν πάντων λέγων οὐκ 70
 οἶδα τί λέγεις . ἐξελθόντα δὲ αὐτὸν εἰς τὸν πυλῶνα εἶδεν αὐτὸν 71

v.53 *Τ,Μ,Κ:* πλειους η, *Ν:* αρτι πλειω.

v.53 *Τ,Μ,Κ:* λεγεωνας, *Ν:* λεγιωνας.

v.55 *Τ,Μ,Κ:* εξηλαθετε, *Ν:* εξηλαθατε. **v.55** *Τ,Μ,Κ:* προς υμας εκαθεζομην διδασκων εν

τω ιερω, *Ν:* εν τω ιερω εκαθεζομην διδασκων. **v.59** *Τ,Μ,Κ:* και οι πρεσβυτεροι, *Ν:* ϙ.

v.59 *Τ,Κ,Ν:* αυτον θανατωσωσιν, *Μ:* θανατωσωσιν αυτον. **v.60** *Τ,Μ,Κ:* και πολλων ψευδο-

μαρτυρων προσελθοντων ουχ ευρον, *Ν:* πολλων προσελθοντων ψευδομαρτυρων. **v.61** *Τ,Μ,Κ:*

ψευδομαρτυρες ειπον, *Ν:* ειπαν. **v.61** *Τ,Μ,Κ:* αυτον, *Ν:* ϙ. **v.63** *Τ,Μ,Κ:* αποκριθεις,

Ν: ϙ. **v.65** *Τ,Μ,Κ:* οτι, *Ν:* ϙ. **v.65** *Τ,Μ,Κ:* αυτου, *Ν:* ϙ. **v.66** *Τ,Μ,Κ:* ειπον, *Ν:*

ειπαν. **v.67** *Τ,Μ,Κ:* εραπισαν, *Ν:* εραπισαν. **v.69** *Τ,Μ,Κ:* εξω εκαθητο, *Ν:* εκαθητο εξω.

v.70 *Τ,Κ,Ν:* παντων, *Μ:* αυτων παντων. **v.71** *Τ,Μ,Κ:* αυτον, *Ν:* ϙ.

ἄλλη καὶ λέγει τοῖς ἐκεῖ καὶ οὗτος ἦν μετὰ ἰησοῦ τοῦ ναζωραίου .
 72, 73 καὶ πάλιν ἠρνήσατο μέθ' ὄρκου ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον . με-
 τὰ μικρὸν δὲ προσελθόντες οἱ ἐσιπῶτες εἶπον τῷ πέτρῳ ἀληθῶς καὶ
 74 σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δηλὸν σε ποιεῖ . τότε ἤρξατο
 καταναθεματίζειν καὶ ὀμνύειν ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον καὶ εὐ-
 75 θέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν . καὶ ἐμνήσθη ὁ πέτρος τοῦ ῥήματος τοῦ
 ἰησοῦ εἰρηκότος αὐτῷ ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι τρεῖς ἀπαρνήση
 με καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσεν πικρῶς .

27 Πρωῖας δὲ γενομένης συμβούλιον ἔλαβον πάντες οἱ ἀρχιερεῖς
 καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ ἰησοῦ ὥστε θανατῶσαι αὐ-
 2 τόν . καὶ δήσαντες αὐτὸν ἀπήγαγον καὶ παρέδωκαν αὐτὸν ὀνιτίῳ
 3 πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι . τότε ἰδὼν ἰούδας ὁ παραδιδούς αὐτὸν ὅτι κα-
 τεκρίθη μεταμεληθεὶς ἀπέστρεψεν τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρ-
 4 χιερεῦσιν καὶ τοῖς πρεσβυτέροις . λέγων ἡμαρτον παραδοὺς αἷμα
 5 ἁθῶν οἱ δὲ εἶπὸν τί πρὸς ἡμᾶς σὺ ὄψει . καὶ ρίψας τὰ ἀργύρια
 6 ἐν τῷ ναῷ ἀνεχώρησεν καὶ ἀπελθὼν ἀπήγγαστο . οἱ δὲ ἀρχιερεῖς
 λαβόντες τὰ ἀργύρια εἶπὸν οὐκ ἔξεστιν βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορβα-
 7 νᾶν ἐπεὶ τιμὴ αἵματός ἐστιν . συμβούλιον δὲ λαβόντες ἠγόρασαν ἐξ
 8 αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις . διὸ ἐκλήθη
 9 ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος ἀγρὸς αἵματος ἕως τῆς σήμερον . τότε ἐπληρώθη
 τὸ ῥηθὲν διὰ ἱερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος καὶ ἔλαβον τὰ τριά-
 κοντα ἀργύρια τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱὸν
 10 ἰσραὴλ . καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως καθὰ συνέ-
 11 ταξέν μοι κύριος . ὁ δὲ ἰησοῦς ἔστη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος καὶ
 ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν λέγων σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων
 12 ὁ δὲ ἰησοῦς ἔφη αὐτῷ σὺ λέγεις . καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι αὐτὸν
 13 ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων οὐδὲν ἀπεκρίνατο . τότε
 λέγει αὐτῷ ὁ πιλάτος οὐκ ἀκούεις πόσα σοῦ καταμαρτυροῦσιν .
 14 καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲ ἓν ῥῆμα ὥστε θαυμάζουν τὸν
 15 ἡγεμόνα λίαν . κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώθει ὁ ἡγεμὼν ἀπολύειν ἓνα τῷ
 16 ὄχλῳ δέσμιον ὃν ἠθέλον . εἶχον δὲ τότε δέσμιον ἐπίσημον λεγό-
 17 μενον βάραββᾶν . συνηγμένων οὖν αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς ὁ πιλάτος

v.71 T,K,V: τοις, M: αυτοις. v.71 T,M,K: και, V: ζ. v.72 T,M,K: μεθ, V: μετα.
 v.74 T,K: καταναθεματίζειν, M,V: καταθεματίζειν. v.75 T,M,K: του, V: ζ. v.75 T,M,K:
 αυτω, V: ζ. 27. v.2 T,M,K: αυτον ποντιω, V: ζ. v.3 T,M,K: απεστρεψεν, V: εστρεψεν.
 v.3 T,M,K: τοις, V: ζ. v.4 T,M,K: ειπον, V: ειπαν. v.4 T,M,K: οψει, V: οψη.
 v.5 T,M,K: εν τω ναω, V: εις τον ναον. v.6 T,M,K: ειπον, V: ειπαν. v.11 T,M,K: εστη,
 V: εσταθη. v.11 T,M,K: αυτω, V: ζ. v.12 T,M,K: των, V: ζ. v.16 T,M,K: βαραββαν,
 V: [ιησουυ] βαραββαν.

τίνα θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν βαραββᾶν ἢ ἰησοῦν τὸν λεγόμενον χρι-
 στὸν· ἤδει γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παρέδωκαν αὐτόν· καθημένου δὲ 18, 19
 αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος ἀπέστειλεν πρὸς αὐτόν ἡ γυνὴ αὐτοῦ λέ-
 γουσα μηδὲν σοι καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ πολλά γὰρ ἔπαθον σήμερον
 καὶ ὄναρ δι' αὐτόν· οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεισαν 20
 τοὺς ὄχλους ἵνα αἰτήσωνται τὸν βαραββᾶν τὸν δὲ ἰησοῦν ἀπολέ-
 σωσιν· ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν αὐτοῖς τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν 21
 δύο ἀπολύσω ὑμῖν οἱ δὲ εἶπὸν βαραββᾶν· λέγει αὐτοῖς ὁ πιλάτος 22
 τί οὖν ποιήσω ἰησοῦν τὸν λεγόμενον χριστὸν λέγουσιν αὐτῷ πάντες
 σταυρωθήτω· ὁ δὲ ἡγεμὼν ἔφη τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν οἱ δὲ περισ- 23
 σῶς ἔκραζον λέγοντες σταυρωθήτω· ἰδὼν δὲ ὁ πιλάτος ὅτι οὐδὲν 24
 ὠφελεῖ ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γίνεται λαβὼν ὕδωρ ἀπενίψατο τὰς
 χεῖρας ἀπέναντι τοῦ ὄχλου λέγων ἀθῶός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ^ο
 δικαίου τούτου ὑμεῖς ὄψεσθε· καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς εἶπεν 25
 τὸ αἴμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν· τότε ἀπέλυσεν 26
 αὐτοῖς τὸν βαραββᾶν τὸν δὲ ἰησοῦν φραγελλώσας παρέδωκεν ἵνα
 σταυρωθῇ· τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος παραλαβόντες τὸν ἰ- 27
 ησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον συνήγαγον ἐπ' αὐτόν ὄλην τὴν σπεῖραν·
 καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν περιέθηκαν^ο αὐτῷ χλαμύδα κοκκίνην· καὶ 28, 29
 πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν^ο κεφαλὴν αὐτοῦ
 καὶ κάλαμον ἐπὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν
 αὐτοῦ ἐνέπαιζόν αὐτῷ λέγοντες χαῖρε ὁ βασιλεῦς τῶν ἰουδαίων·
 καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτόν ἔλαβον τὸν κάλαμον καὶ ἔτυπον εἰς 30
 τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ· καὶ ὅτε ἐνέπαιζαν αὐτῷ ἐξέδυσαν αὐτόν τὴν 31
 χλαμύδα καὶ ἐνέδυσαν αὐτόν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἀπήγαγον αὐ-
 τὸν εἰς τὸ σταυρῶσαι· ἐξερχόμενοι δὲ εὔρον ἄνθρωπον κυρηναιὸν 32
 ὀνόματι σίμωνα τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ·
 καὶ ἐλθόντες εἰς τόπον λεγόμενον γολγοθᾶ ὃς^ο ἐστὶν λεγόμενος^ο 33
 κρανίου τόπος· ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν ὄξος μετὰ χολῆς μεμιγμένον 34
 καὶ γευσάμενος οὐκ ἤθελὲν πιεῖν· σταυρώσαντες δὲ αὐτόν διεμε- 35
 ρίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ βάλλοντες κλῆρον ἵνα^ο πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν
 ὑπὸ τοῦ προφήτου διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ

v.17 *T, M, K:* βαραββαν, *V:* [ιησουν τον] βαραββαν. **v.21** *T, M, K:* ειπον, *V:* ειπαν τον.
v.22 *T, M, K:* αυτω, *V:* ζε. **v.23** *T, M, K:* ηγεμων, *V:* ζε. **v.24** *T, M, K:* του δικαιου,
V: ζε. **v.28** *T, M, K:* περιεθηκαν αυτω χλαμυδα κοκκινην, *V:* χλαμυδα κοκκινην περιεθηκαν
 αυτω. **v.29** *T, M, K:* την κεφαλην, *V:* της κεφαλης. **v.29** *T, M, K:* επι την δεξιαν, *V:* εν
 τη δεξια. **v.29** *T, M, K:* ενεπαιζον, *V:* ενεπαιζαν. **v.29** *T, M, K:* ο βασιλευς, *V:* βασιλευ.
v.33 *T, K:* ος, *M, V:* ο. **v.33** *T, M, K:* λεγομενος κρανιου τοπος, *V:* κρανιου τοπος λεγομενος.
v.34 *T, M, K:* οξος, *V:* οινον. **v.34** *T, M, K:* ηθελεν, *V:* ηθελησεν. **v.35** *T, K:* ινα πληρωθη
 ... εβαλον κληρον, *M, V:* ζε.

36 τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κληρὸν . καὶ καθήμενοι ἐτήρουν αὐτὸν
 37 ἐκεῖ . καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ
 38 γεγραμμένην οὗτός ἐστιν ἰησοῦς ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων . τότε
 σταυροῦνται σὺν αὐτῷ δύο ληστὰι εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ εὐωνύ-
 39 μων . οἱ δὲ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν κινουῦντες τὰς
 40 κεφαλὰς αὐτῶν . καὶ λέγοντες ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν
 ἡμέραις οἰκοδομῶν σῶσον σεαυτὸν εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ κἀτάβηθι
 41 ἀπὸ τοῦ σταυροῦ . ὁμοίως δὲ ὁ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες μετὰ
 42 τῶν γραμματέων καὶ πρεσβυτέρων ἔλεγον . ἄλλους ἔσωσεν ἑαυτὸν
 οὐ δύναται σῶσαι εἰ βασιλεὺς ἰσραὴλ ἐστιν καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ
 43 σταυροῦ καὶ πιστεύσομεν αὐτῷ . πέποιθεν ἐπὶ τὸν θεὸν ῥυσάσθω
 44 νῦν αὐτὸν εἰ θέλει αὐτὸν εἴπεν γὰρ ὅτι θεοῦ εἰμι υἱός . τὸ δ' αὐτὸ
 45 καὶ οἱ ληστὰι οἱ συσταυρωθέντες αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτῷ . ἀπὸ δὲ
 ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης .
 46 περὶ δὲ τὴν ἐνάτην ὥραν ἀνεβόησεν ὁ ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ λέγων
 ἦλι ἦλι λάμὰ σαβαχθανι τοῦτ' ἐστιν θεέ μου θεέ μου ἵνατί με ἐγ-
 47 κατέλιπες . τινὲς δὲ τῶν ἐκεί ἐστώτων ἀκούσαντες ἔλεγον ὅτι ἠλίαν
 48 φωνεῖ οὗτος . καὶ εὐθέως δραμῶν εἷς ἐξ αὐτῶν καὶ λαβὼν σπόγγον
 49 πλήσας τε ὄξους καὶ περιθεις καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτόν . οἱ δὲ λοιποὶ
 50 ἔλεγον ἄφες ἴδωμεν εἰ ἔρχεται ἠλίας σῶσον αὐτόν . ὁ δὲ ἰησοῦς
 51 πάλιν κράζας φωνῇ μεγάλῃ ἀφήκεν τὸ πνεῦμα . καὶ ἰδοὺ τὸ κατα-
 πέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς ὁ δύο ἀπὸ ἀνωθεν ἕως κάτω καὶ ἡ γῆ
 52 ἐσεισθη καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν . καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεώχθησαν
 53 καὶ πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἠγέρθη . καὶ ἐξελ-
 θόντες ἐκ τῶν μνημείων μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ εἰσῆλθον εἰς τὴν
 54 ἁγίαν πόλιν καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς . ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ
 οἱ μετ' αὐτοῦ τηροῦντες τὸν ἰησοῦν ἰδόντες τὸν σεισμόν καὶ τὰ γε-
 νόμενα ἐφοβήθησαν σφόδρα λέγοντες ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος .
 55 ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυναῖκες πολλαὶ ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι αἰτίνας
 56 ἠκολούθησαν τῷ ἰησοῦ ἀπὸ τῆς γαλιλαίας διακονοῦσαι αὐτῷ . ἐν
 αἷς ἦν μαρία ἡ μαγδαληνὴ καὶ μαρία ἡ τοῦ ἰακώβου καὶ ἰωσῆ μή-

v.40 *T, M, K:* καταβηθι, *V:* [καὶ] καταβηθι. **v.41** *T, M, K:* δε, *V:* ζ. **v.41** *T, K, V:* πρε-
 σβυτερων, *M:* πρεσβυτερων και φαρισαιων. **v.42** *T, M, K:* ει, *V:* ζ. **v.42** *T, K:* αυτω, *M:*
 επι αυτω, *V:* επι αυτον. **v.43** *T, M, K:* αυτον, *V:* ζ. **v.44** *T, M, K:* αυτω, *V:* συν αυτω.
v.44 *T, K:* αυτω, *M, V:* αυτον. **v.45** *T, K:* εννατης, *M, V:* ενατης. **v.46** *T, K:* εννατην,
M, V: ενατην. **v.46** *T, K:* λαμα, *M:* λιμα, *V:* λεμα. **v.47** *T, M, K:* εστωτων, *V:* εσθηκοτων.
v.49 *T, M, K, V:* αυτον (see Joh 19:34), *N, B, C:* αυτον αλλος δε λαβων λογχην ενυξεν αυτου την
 πλευραν και εξηλθεν υδωρ και αιμα. **v.51** *T, M, K:* εις δυο απο ανωθεν εως κατω, *V:* απ ανωθεν
 εως κατω εις δυο. **v.52** *T, M, K:* ηγερθη, *V:* ηγερθησαν. **v.56** *T, M, K:* ιωση, *V:* ιωσηφ.

τηρ καὶ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν ζεβεδαίου . ὀψίας δὲ γενομένης ἦλθεν 57
 ἄνθρωπος πλούσιος ἀπὸ ἀριμαθαίας τοῦνομα ἰωσήφ ὃς καὶ αὐτὸς
 ἐμαθήτευσεν τῷ ἰησοῦ . οὗτος προσελθὼν τῷ πιλάτῳ ἠτήσατο τὸ 58
 σῶμα τοῦ ἰησοῦ τότε ὁ πιλάτος ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι τὸ σῶμα .
 καὶ λαβὼν τὸ σῶμα ὁ ἰωσήφ ἐνετύλιξεν αὐτὸ οἰνοπόδιον καθαρῶν . καὶ 59, 60
 ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ ὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρῳ
 καὶ προσκυλίσας λίθον μέγαν τῇ θύρῳ τοῦ μνημείου ἀπῆλθεν . ἦν 61
 δὲ ἐκεῖ μαριά ἡ μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη μαρία καθήμεναι ἀπέναντι
 τοῦ τάφου . τῇ δὲ ἐπαύριον ἦτις ἐστὶν μετὰ τὴν παρασκευὴν συ- 62
 νήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι πρὸς πιλάτον . λέγοντες 63
 κύριε ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν μετὰ τρεῖς ἡ- 64
 μέρας ἐγείρομαι . κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον ἕως τῆς
 τρίτης ἡμέρας μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς κλέψω-
 σιν αὐτὸν καὶ εἴπωσιν τῷ λαῷ ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν καὶ ἔσται ἡ 65
 ἐσχάτη πλάνη χειρῶν τῆς πρώτης . ἔφη δὲ αὐτοῖς ὁ πιλάτος ἔχετε 66
 κουστωδίαν ὑπάγετε ἀσφαλίσασθε ὡς οἴδατε . οἱ δὲ πορευθέντες
 ἠσφάλισαν τὸν τάφον σφραγίσαντες τὸν λίθον μετὰ τῆς κουστω-
 δίας .

Ὅψι δὲ σαββάτων τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν σαββάτων ἦλθεν **28**
 μαριά ἡ μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη μαρία θεωρῆσαι τὸν τάφον . καὶ 2
 ἰδοὺ σεισμὸς ἐγένετο μέγας ἄγγελος γὰρ κυρίου καταβάς ἐξ οὐρα-
 νοῦ ἤπροσελθὼν ἀπεκύλισεν τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας καὶ ἐκάθητο
 ἐπάνω αὐτοῦ . ἦν δὲ ἡ ἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπὴ καὶ τὸ ἔνδυμα 3
 αὐτοῦ λευκὸν ὡσεὶ χιῶν . ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσειόθησαν 4
 οἱ τηροῦντες καὶ ἐγένοντο ὡσεὶ νεκροί . ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγε- 5
 λος εἶπεν ταῖς γυναῖξιν μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς οἶδα γὰρ ὅτι ἰησοῦν
 τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε . οὐκ ἔστιν ὧδε ἠγέρθη γὰρ καθὼς εἶπεν 6
 δεῦτε ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο ὁ κύριος . καὶ ταχὺ πορευθεῖ- 7
 σαι εἶπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν καὶ
 ἰδοὺ προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν γαλιλαίαν ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε ἰδοὺ εἶ-
 πον ὑμῖν . καὶ ἐξέλθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ 8
 χαρᾶς μεγάλης ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ . ὡς δὲ 9

v.57 *T, M, K:* εμαθητευσεν, *V:* εμαθητευθη. **v.58** *T, M, K:* το σωμα, *V:* ζ. **v.59** *T, M, K:* οινδοι, *V:* [εν] οινδοι. **v.61** *T, M, K:* μαρια, *V:* μαριαμ. **v.64** *T, M, K:* νυκτος, *V:* ζ. **v.65** *T, M, K:* δε, *V:* ζ. **28. v.1** *T, M, K:* μαρια, *V:* μαριαμ. **v.2** *T, M, K:* προσελθων, *V:* και προσελθων. **v.2** *T, M, K:* απο της θυρας, *V:* ζ. **v.3** *T, M, K:* ιδεα, *V:* ειδεα. **v.3** *T, M, K:* οσει, *V:* ως. **v.4** *T, M, K:* εγενοντο οσει, *V:* εγεννηθησαν ως. **v.6** *T, M, K:* ο κυριος, *V:* ζ. **v.8** *T, M, K:* εξελθουσαι, *V:* απελθουσαι. **v.9** *T, M, K:* ως δε επορευοντο απαγγεilai τοις μαθηταις αυτου, *V:* ζ.

ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ ἰδοὺ ὁ ἰησοῦς
 ἀπήνητησεν αὐταῖς λέγων χαίρετε αἱ δὲ προσελθοῦσαι ἐκράτησαν
 10 αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ . τότε λέγει αὐταῖς ὁ
 ἰησοῦς μὴ φοβεῖσθε ὑπάγετε ἀπαγγείλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου ἵνα
 11 ἀπέλθωσιν εἰς τὴν γαλιλαίαν κάκει με ὄψονται . πορευομένων δὲ
 αὐτῶν ἰδοὺ τινὲς τῆς κουστωδίας ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγει-
 12 λαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα τὰ γενόμενα . καὶ συναχθέντες μετὰ
 τῶν πρεσβυτέρων συμβούλιόν τε λαβόντες ἀργύρια ἱκανὰ ἔδωκαν
 13 τοῖς στρατιώταις . λέγοντες εἶπατε ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς ἐλ-
 14 θόντες ἔκλεψαν αὐτὸν ἡμῶν κοιμωμένων . καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο
 ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος ἡμεῖς πείσομεν αὐτὸν καὶ ὑμᾶς ἀμερίμους ποι-
 15 ἴσομεν . οἱ δὲ λαβόντες τὰ ἀργύρια ἐποίησαν ὡς ἐδιδάχθησαν καὶ
 16 διεφημίσθη ὁ λόγος οὗτος παρὰ ἰουδαίοις μέχρι τῆς σήμερον . οἱ
 δὲ ἔνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν γαλιλαίαν εἰς τὸ ὄρος οὗ
 17 ἐτάξασεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς . καὶ ἰδόντες αὐτὸν προσεκύνησαν αὐτῷ
 18 οἱ δὲ ἐδίστασαν . καὶ προσελθὼν ὁ ἰησοῦς ἐλάλησεν αὐτοῖς λέγων
 19 ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς . πορευθέντες οὖν
 μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ
 20 πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος . διδάσκοντες αὐ-
 τοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν
 εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος ἀμήν .

v.9 *T, K:* ο, *M, V:* ζ. **v.9** *T, M, K:* απηνητησεν, *V:* υπηνητησεν. **v.10** *T, K, V:* κακει, *M:* και εκει. **v.15** *T, M, K:* σημερον, *V:* σημερον [ημερας]. **v.17** *T, M, K:* αυτω, *V:* ζ. **v.18** *T, M, K:* γης, *V:* [της] γης. **v.19** *T, K, V:* ουν, *M:* ζ. **v.20** *T, M, K:* αμην, *V:* ζ.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου ἰησοῦ χριστοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ . ὡς γέγρα- 1, 2
πται ἐν τοῖς^ο προφήταις ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ
προσώπου σου ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδὸν σου ἔμπροσθέν^ο σου .
φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου εὐθείας 3
ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ . ἐγένετο ἰωάννης βάπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ 4
καὶ κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν . καὶ ἔξε- 5
πορεύετο πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ ἰουδαία χώρα καὶ οἱ ἱεροσολυμίται
καὶ ἔβαπτίζοντο πάντες ἐν τῷ ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπ' αὐτοῦ ἔξομολο- 6
γούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν . ἦν^ο δὲ ἰωάννης ἐνδεδυμένος τρίχας
καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ καὶ ἐσθίων 7
ἄκριδας καὶ μέλι ἄγριον . καὶ ἐκήρυσσεν λέγων ἔρχεται ὁ ἰσχυρό-
τερός μου ὀπίσω μου οὗ οὐκ εἰμὶ ἰκανὸς κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα 8
τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ . ἐγὼ μὲν ἐβάπτισα ὑμᾶς ἐν ὕδατι αὐτὸς 9
δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ἐν πνεύματι ἁγίῳ . καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις ταῖς 10
ἡμέραις ἦλθεν ἰησοῦς ἀπὸ ναζαρετ^ῆ τῆς γαλιλαίας καὶ ἐβαπτίσθη
ὑπὸ ἰωάννου εἰς τὸν ἰορδάνην . καὶ εὐθέως ἀναβαίνων ἀπὸ τοῦ 11
ὑδατος εἶδεν σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς καὶ τὸ πνεῦμα ὡσεὶ πε-
ριστερὰν καταβαῖνον ἐπ' αὐτόν . καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῶν οὐρανῶν 12
οὗ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός ἐν^ῶ ᾧ εὐδόκησα . καὶ εὐθύς τὸ πνεῦμα 13
αὐτὸν ἐκβάλλει εἰς τὴν ἔρημον . καὶ ἦν ἐκεῖ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμέρας^ο

Inscription: *T*: ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ, *Κ*: ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ,
Μ,*Ν*: ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ.

1. v.1 *T,Μ,Κ*: υιου του θεου, *Ν*: [υιου θεου]. **v.2** *T,Μ,Κ*: ως, *Ν*: καθως. **v.2** *T,Μ,Κ*:
τοις προφηταις, *Ν*: τω ησαια τω προφητη. **v.2** *T,Μ,Κ*: εγω, *Ν*: ε. **v.2** *T,Μ,Κ*: εμπροσθεν
σου, *Ν*: ε. **v.4** *T,Μ,Κ*: βαπτίζων, *Ν*: [ο] βαπτίζων. **v.5** *T,Μ,Κ*: και εβαπτίζοντο παντες
εν τω ιορδανη ποταμω υπ αυτου, *Ν*: παντες και εβαπτίζοντο υπ αυτου εν τω ιορδανη ποταμω.
v.6 *T,Κ*: ην δε ιωαννης, *Μ*: ην δε ο ιωαννης, *Ν*: και ην ο ιωαννης. **v.8** *T,Μ,Κ*: μεν, *Ν*: ε.
v.8 *T,Μ,Κ*: εν, *Ν*: ε. **v.9** *T,Μ,Ν*: ναζαρετ, *Κ*: ναζαρεθ. **v.9** *T,Μ,Κ*: υπο ιωαννου εις τον
ιορδανην, *Ν*: εις τον ιορδανην υπο ιωαννου. **v.10** *T,Μ,Κ*: ευθεως, *Ν*: ευθυς. **v.10** *T,Μ,Κ*:
απο, *Ν*: εκ. **v.10** *T,Μ,Κ*: ωσει, *Ν*: ως. **v.10** *T,Μ,Κ*: επ, *Ν*: εις. **v.11** *T,Μ,Κ*: εν ω,
Ν: εν σοι. **v.13** *T,Μ,Κ*: εκει, *Ν*: ε. **v.13** *T,Μ,Κ*: ημερας τεσσαρακοντα, *Ν*: τεσσαρακοντα
ημερας.

14 ρίων και οἱ ἄγγελοι διηκόνουν αὐτῷ . μετὰ δὲ τὸ παραδοθῆναι τὸν
 ἰωάννην ἦλθεν ὁ ἰησοῦς εἰς τὴν γαλιλαίαν κηρύσσων τὸ εὐαγγέ-
 15 λιον τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ . και λέγων ὅτι πεπληρωται ὁ καιρὸς
 και ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ μετανοεῖτε και πιστεύετε ἐν τῷ
 16 εὐαγγελίῳ . περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς γαλιλαίας εἶδεν
 σίμωνα και ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ βάλλοντας ἄμφιβληστρον
 17 ἐν τῇ θαλάσῃ ἦσαν γὰρ ἄλιεῖς . και εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς δεῦτε
 18 ὀπίσω μου και ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι ἄλιεῖς ἀνθρώπων . και εὐ-
 19 θεῶς ἀφέντες τὰ δίκτυα αὐτῶν ἠκολούθησαν αὐτῷ . και προβάς
 ἐκείθεν ὀλίγον εἶδεν ἰάκωβον τὸν τοῦ ζεβεδαίου και ἰωάννην τὸν
 ἀδελφὸν αὐτοῦ και αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ καταρτίζοντας τὰ δίκτυα .
 20 και εὐθέως ἐκάλεσεν αὐτοὺς και ἀφέντες τὸν πατέρα αὐτῶν ζεβε-
 21 δαῖον ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν μισθωτῶν ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ . και
 εἰσπορεύονται εἰς καίφερναοῦμ και εὐθέως τοῖς σάββασιν εἰσελθὼν
 22 εἰς τὴν συναγωγὴν ἐδίδασκεν . και ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ
 αὐτοῦ ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων και οὐχ ὡς οἱ
 23 γραμματεῖς . καὶ ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν πνεύματι
 24 ἀκαθάρτῳ και ἀνέκραξεν . λέγων ἔὰ τί ἡμῖν και σοὶ ἰησοῦ ναζα-
 25 ρηνὲ ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς οἶδά σε τίς εἶ ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ . και
 ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς λέγων φιμώθητι και ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ .
 26 και σπαράξαν αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον και κράξαν φωνῇ
 27 μεγάλη ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ . και ἐθαμβήθησαν πάντες ὥστε συζητεῖν
 πρὸς αὐτοὺς λέγοντας τί ἐστιν τοῦτο τίς ἡ διδαχὴ ἡ καινὴ αὕτη
 ὅτι κατ' ἐξουσίαν και τοῖς πνεύμασιν τοῖς ἀκαθάρτοις ἐπιτάσσει
 28 και ὑπακούουσιν αὐτῷ . ἐξῆλθεν δὲ ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εὐθύς εἰς ὅλην
 29 τὴν περίχωρον τῆς γαλιλαίας . και εὐθέως ἐκ τῆς συναγωγῆς ἐξελ-
 θόντες ἦλθον εἰς τὴν οἰκίαν σίμωνος και ἀνδρέου μετὰ ἰακώβου
 30 και ἰωάννου . ἡ δὲ πενθερὰ σίμωνος κατέκειτο πυρέσσουσα και
 31 εὐθέως λέγουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς . και προσελθὼν ἤγειρεν αὐτὴν
 κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς και ἀφήκεν αὐτὴν ὁ πυρετὸς εὐθέως

v.14 *T, M, K:* της βασιλειας, *V:* ἔ. **v.16** *T, M, K:* περιπατων δε, *V:* και παραγων.
v.16 *T, K:* αυτου, *M:* αυτου του σιμωνος, *V:* σιμωνος. **v.16** *T, M, K:* βαλλοντας αμφι-
 βληστρον, *V:* αμφιβαλλοντας. **v.18** *T, M, K:* ευθεως, *V:* ευθυς. **v.18** *T, M, K:* αυτων, *V:*
 ἔ. **v.19** *T, M, K:* εκειθεν, *V:* ἔ. **v.20** *T, M, K:* ευθεως, *V:* ευθυς. **v.21** *T, M, K:* κα-
 φερναουμ, *V:* καφαρναουμ. **v.21** *T, M, K:* ευθεως, *V:* ευθυς. **v.23** *T, M, K:* και, *V:* και
 ευθυς. **v.24** *T, M, K:* εα, *V:* ἔ. **v.26** *T, M, K:* κραξαν, *V:* φωνησαν. **v.27** *T, M, K:*
 παντες, *V:* απαντες. **v.27** *T, K:* αυτους, *M, V:* εαυτους. **v.27** *T, M, K:* τις η διδαχη η καινη
 αυτη σι, *V:* διδαχη καινη. **v.28** *T, M, K:* εξηλθεν δε, *V:* και εξηλθεν. **v.28** *T, M, K:* ευθυς,
V: ευθυς πανταχου. **v.29** *T, M, K:* ευθεως, *V:* ευθυς. **v.30** *T, M, K:* ευθεως, *V:* ευθυς.
v.31 *T, M, K:* αυτης, *V:* ἔ. **v.31** *T, M, K:* ευθεως, *V:* ἔ.

καὶ διηκόνει αὐτοῖς . ὀψίας δὲ γενομένης ὅτε ἔδου ὁ ἥλιος ἔφερον 32
 πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας καὶ τοὺς δαιμονιζομένους .
 καὶ ἡ πόλις ὅλη ἐπισυνηγμένη ἦν πρὸς τὴν θύραν . καὶ ἐθεράπευ- 33, 34
 σεν πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις καὶ δαιμόνια πολλὰ
 ἐξέβαλεν καὶ οὐκ ἤφιεν λαλεῖν τὰ δαιμόνια ὅτι ἤδειςαν αὐτόν . καὶ 35
 πρῶτ' ἔννυχὸν λίαν ἀναστάς ἐξῆλθεν καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἔρημον τόπον
 κάκεϊ προσήχεται . καὶ κατεδιώξαν αὐτόν ὁ σίμων καὶ οἱ μετ' αὐ- 36
 τοῦ . καὶ εὐρόντιες αὐτόν λέγουσιν αὐτῷ ὅτι πάντες ζητοῦσιν' σε . 37
 καὶ λέγει αὐτοῖς ἄγωμεν' εἰς τὰς ἐχομένας κωμοπόλεις ἵνα κάκεϊ 38
 κηρύξω εἰς τοῦτο γὰρ ἐξεληλύθα . καὶ ἦν κηρύσσων ἐν ταῖς συνα- 39
 γωγαῖς αὐτῶν εἰς ὅλην τὴν γαλιλαίαν καὶ τὰ δαιμόνια ἐκβάλλων .
 καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτόν λεπρὸς παρακαλῶν αὐτόν καὶ γονυπετῶν 40
 αὐτόν καὶ λέγων αὐτῷ ὅτι ἐὰν θέλης δύνασαί με καθαρίσαι . ὁ 41
 δὲ ἰησοῦς σπλαγχνισθεὶς ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἤψατο αὐτοῦ καὶ λέ-
 γει αὐτῷ θέλω καθαρίσθῃ . καὶ εἰπόντος αὐτοῦ εὐθέως ἀπῆλθεν 42
 ἀπ' αὐτοῦ ἡ λέπρα καὶ ἐκαθαρίσθη . καὶ ἐμβριμησάμενος αὐτῷ 43
 εὐθέως ἐξέβαλεν αὐτόν . καὶ λέγει αὐτῷ ὄρα μηδενὶ μηδὲν εἶπῃς 44
 ἄλλ' ὑπάγε σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ κα-
 θαρισμοῦ σου ἃ προσέταξεν μωσῆς εἰς μαρτύριον αὐτοῖς . ὁ δὲ 45
 ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ καὶ διαφημίζειν τὸν λόγον ὥστε
 μηκέτι αὐτόν δύνασθαι φανερῶς εἰς πόλιν εἰσελθεῖν ἄλλ' ἔξω ἐν
 ἐρήμοις τόποις ἦν καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν παντᾶχόθεν .

Καὶ πάλιν εἰσηλθεν εἰς καπερναοὺμ δι' ἡμερῶν καὶ ἠκούσθη **2**
 ὅτι εἰς οἶκόν ἐστιν . καὶ εὐθέως συνήχθησαν πολλοὶ ὥστε μηκέτι 2
 χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον . καὶ 3
 ἔρχονται πρὸς αὐτόν παραλυτικὸν φέροντες αἰρόμενον ὑπὸ τεσσά-
 ρων . καὶ μὴ δυνάμενοι προσεγγίσει αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον ἀπεστέ- 4

v.33 *Τ,Μ,Κ:* η πολις ολη επισυνηγμενη ην, *Υ:* ην ολη η πολις επισυνηγμενη. **v.35** *Τ,Μ,Κ:* εννυχον, *Υ:* εννυχα. **v.36** *Τ,Μ,Κ:* κατεδιωξαν, *Υ:* κατεδιωξεν. **v.36** *Τ,Μ,Κ:* ο, *Υ:* ζ. **v.37** *Τ,Μ,Κ:* ευροντες, *Υ:* ευρον. **v.37** *Τ,Μ,Κ:* λεγουσιν, *Υ:* και λεγουσιν. **v.37** *Τ,Κ,Υ:* ζητουσιν σε, *Μ:* σε ζητουσιν. **v.38** *Τ,Μ,Κ:* αγωμεν, *Υ:* αγωμεν αλλαχου. **v.38** *Τ,Κ:* κακει, *Μ,Υ:* και εκει. **v.38** *Τ,Μ,Κ:* εξεληλυθα, *Υ:* εξηλθον. **v.39** *Τ,Μ,Κ:* ην, *Υ:* ηλθεν. **v.39** *Τ,Μ,Κ:* εν ταῖς συναγωγαῖς, *Υ:* εἰς τὰς συναγωγὰς. **v.40** *Τ,Μ,Κ:* αυτον, *Υ:* ζ. **v.41** *Τ,Μ,Κ:* ο δε ιησους, *Υ:* και. **v.41** *Τ,Μ,Κ:* ηψατο αυτου, *Υ:* αυτου ηψατο. **v.42** *Τ,Μ,Κ:* ειποντος αυτου ευθεως, *Υ:* ευθυς. **v.43** *Τ,Μ,Κ:* ευθεως, *Υ:* ευθυς. **v.44** *Τ,Μ,Κ:* αλλ, *Υ:* αλλα. **v.44** *Τ,Μ,Κ:* μωσης, *Υ:* μωυσης. **v.45** *Τ,Μ,Κ:* εν, *Υ:* επι. **v.45** *Τ,Μ,Κ:* πανταχοθεν, *Υ:* παντοθεν. **2. v.1** *Τ,Κ:* παλιν εισηλθεν, *Μ:* εισηλθεν παλιν, *Υ:* εισελθων παλιν. **v.1** *Τ,Μ,Κ:* καπερναουμ, *Υ:* καφαρναουμ. **v.1** *Τ,Μ,Κ:* και, *Υ:* ζ. **v.1** *Τ,Μ,Κ:* εις οικον, *Υ:* εν οικω. **v.2** *Τ,Μ,Κ:* ευθεως, *Υ:* ζ. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* προς αυτον παραλυτικον φεροντες, *Υ:* φεροντες προς αυτον παραλυτικον. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* προσεγγισαι, *Υ:* προσενεγκαι.

5 γασαν τὴν στέγην ὅπου ἦν καὶ ἐξορούζαντες χαλῶσιν τὸν κράββατον ὁ
 6 ἐφ' ᾧ ὁ παραλυτικός κατέκειτο . ἰδὼν δὲ ὁ ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν
 7 λέγει τῷ παραλυτικῷ τέκνον ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου . ἦσαν
 8 δὲ τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθήμενοι καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς
 9 καρδίαις αὐτῶν . τί οὗτος οὕτως λαλεῖ βλασφημίαξ τίς δύναται ἀ-
 10 φιέναι ἁμαρτίας εἰ μὴ εἷς ὁ θεός . καὶ εὐθέως ἐπιγνοὺς ὁ ἰησοῦς
 11 τῷ πνεύματι αὐτοῦ ὅτι οὕτως διαλογίζονται ἐν ἑαυτοῖς εἶπεν αὐτοῖς
 12 τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν . τί ἐστὶν εὐκοπώτερον
 13 εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι ἢ εἰπεῖν ἔγειραι ὁ
 14 καὶ ἄρον σου τὸν κράββατον καὶ περιπάτει . ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐ-
 15 ξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀφιέναι ἐπὶ τῆς γῆς ἁμαρτίας
 16 λέγει τῷ παραλυτικῷ . σοὶ λέγω ἔγειραι ὁ καὶ ἄρον τὸν κράββατόν
 17 σου καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου . καὶ ἠγέρθη εὐθέως ὁ καὶ ἄρας
 18 τὸν κράββατον ἐξῆλθεν ἐναντίον πάντων ὥστε ἐξίστασθαι πάντας
 19 καὶ δοξάζειν τὸν θεὸν λέγοντας ὅτι οὐδέποτε οὕτως εἶδομεν . καὶ
 20 ἐξῆλθεν πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἤρχετο πρὸς
 21 αὐτὸν καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς . καὶ παράγων εἶδεν λευῖν τὸν τοῦ
 22 ἀλφαίου καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον καὶ λέγει αὐτῷ ἀκολούθει μοι
 23 καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ . καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακεῖσθαι
 24 αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ καὶ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ συνα-
 25 νέκειντο τῷ ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἦσαν γὰρ πολλοὶ καὶ
 26 ἠκολούθησαν αὐτῷ . καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι ἰδόντες
 27 αὐτὸν ἐσθίοντα μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἔλεγον τοῖς μα-
 28 θηταῖς αὐτοῦ τί ὅτι μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει καὶ
 29 πίνει . καὶ ἀκούσας ὁ ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς οὐ χρειαν ἔχουσιν οἱ
 30 ἰσχύοντες ἰατροῦ ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες οὐκ ἤλθον καλέσαι δικαί-
 31 οὺς ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν . καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ ἰωάν-

v.4 *Τ,Μ,Κ:* κραββατον εφ ω, *Υ:* κραβαττον οπου. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* ιδων δε, *Υ:* και ιδων.
v.5 *Τ,Μ,Κ:* αφεωνται σοι αι αμαρτια σου, *Υ:* αφιενται σου αι αμαρτια. **v.7** *Τ,Μ,Κ:* βλα-
 σφημιας, *Υ:* βλασφημει. **v.8** *Τ,Μ,Κ:* ευθεως, *Υ:* ευθυς. **v.8** *Τ,Κ,Υ:* ουτως, *Μ:* ουτως
 αυτοι. **v.8** *Τ,Μ,Κ:* ειπεν, *Υ:* λεγει. **v.9** *Τ,Κ:* αφεωνται σοι, *Υ:* αφιενται σου, *Μ:* αφε-
 ωνται σου. **v.9** *Τ,Μ,Κ:* εγειραι και αρον σου τον κραββατον, *Υ:* εγειρε και αρον τον κρα-
 βαττον σου. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* επι της γης αμαρτιας, *Υ:* αμαρτιας επι της γης. **v.11** *Τ,Μ,Κ:*
 εγειραι και αρον τον κραββατον, *Υ:* εγειρε αρον τον κραβαττον. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* ευθεως και,
Υ: και ευθυς. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* κραββατον, *Υ:* κραβαττον. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* εναντιον, *Υ:*
 εμπροσθεν. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* ουδεποτε ουτως, *Υ:* ουτως ουδεποτε. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* εγενετο εν τω,
Υ: γινεται. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* ηκολουθησαν, *Υ:* ηκολουθουν. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* και οι φαρισαιοι,
Υ: των φαρισαιων. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* αυτον εσθιοντα, *Υ:* οτι εσθιει. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* των τελωνων
 και αμαρτων, *Υ:* των αμαρτων και τελωνων. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* τι, *Υ:* ε. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* και
 πινει, *Υ:* ε. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* ου, *Υ:* [οτι] ου. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* εις μετανοιαν, *Υ:* ε.

νου καὶ οἱ τῶν^ο φαρισαίων νηστεύοντες καὶ ἔρχονται καὶ λέγουσιν
 αὐτῷ διατὶ οἱ μαθηταὶ ἰωάννου καὶ οἱ τῶν φαρισαίων νηστεύουσιν
 οἱ δὲ σοὶ μαθηταὶ οὐ νηστεύουσιν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς μὴ 19
 δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἔστιν νη-
 στεύειν ὅσον χρόνον μεθ' ἑαυτῶν ἔχουσιν τὸν νυμφίον οὐ δύνανται
 νηστεύειν. ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρῆθῃ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμ- 20
 φίος καὶ τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις^ο ταῖς ἡμέραις. καὶ οὐδεὶς 21
 ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπιρράπτει^ο ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ εἰ δὲ μὴ
 αἶρει τὸ πλήρωμα αὐτοῦ τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ καὶ χειρὸν σχίσμα
 γίνεται. καὶ οὐδεὶς βάλλει οἴνον νέον εἰς ἀσκούς παλαιούς εἰ δὲ 22
 μὴ ῥήσσει ὁ οἴνος ὁ^ο νέος τοὺς ἀσκούς καὶ ὁ οἴνος ἐκχῆϊται καὶ οἱ
 ἀσκοὶ ἀπόλουνται ἀλλὰ οἴνον νέον εἰς ἀσκούς καινοὺς βλητέον.
 καὶ ἐγένετο παραπορεύεσθαι^ο αὐτὸν ἐν τοῖς σάββασιν διὰ τῶν σπο- 23
 ρίμων καὶ ἤρξαντο^ο οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὁδὸν ποιεῖν τίλλοντες τοὺς
 στάχυν. καὶ οἱ φαρισαῖοι ἔλεγον αὐτῷ ἴδε τί ποιοῦσιν ἐν τοῖς σάβ- 24
 βασιν ὃ οὐκ ἔξεστιν. καὶ αὐτὸς^ο ἔλεγεν αὐτοῖς οὐδέποτε ἀνέγνωτε 25
 τί ἐποίησεν δαβὶδ ὅτε χρεῖαν ἔσχεν καὶ ἐπεινάσεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ'
 αὐτοῦ. πῶς εἰσηλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἐπὶ ἀβιάθαρ τοῦ ἀρ- 26
 χιερέως καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν οὓς οὐκ ἔξεστιν
 φαγεῖν εἰ μὴ τοῖς^ο ἱερεῦσιν καὶ ἔδωκεν καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ οὖσιν.
 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς τὸ σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο οὐχ^ο ὁ ἄν- 27
 θρωπος διὰ τὸ σάββατον. ὥστε κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου 28
 καὶ τοῦ σαββάτου.

Καὶ εἰσηλθεν πάλιν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος **3**
 ἐξηραμμένην ἔχων τὴν χεῖρα. καὶ παρετήρουν αὐτὸν εἰ τοῖς σάβ- 2
 βασιν θεραπεύσει αὐτὸν ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. καὶ λέγει τῷ 3
 ἀνθρώπῳ τῷ ἐξηραμμένην^ο ἔχοντι τὴν χεῖρα ἐγειραι εἰς τὸ μέσον.
 καὶ λέγει αὐτοῖς ἔξεστιν τοῖς σάββασιν ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆ- 4

v.18 *T, M, K:* τῶν φαρισαίων, *V:* φαρισαῖοι. **v.18** *T, K:* διατι, *M, V:* δια τι. **v.18** *T, M, K:*
 οι, *V:* οι μαθηται. **v.19** *T, M, K:* μεθ εαυτων εχουσιν τον νυμφιον, *V:* εχουσιν τον νυμφιον μετ
 αυτων. **v.20** *T, M, K:* εκειναις ταις ημεραις, *V:* εκεινη τη ημερα. **v.21** *T, M, K:* και, *V:* ζ.
v.21 *T, M, K:* επιρραπτει επι ιματιω παλαιω, *V:* επιραπτει επι ιματιον παλαιον. **v.21** *T, M, K:*
 αυτου, *V:* απ αυτου. **v.22** *T, M, K:* ρησσει, *V:* ρηξει. **v.22** *T, M, K:* ο νεος, *V:* ζ.
v.22 *T, M, K:* εκχειται, *V:* απολλυται. **v.22** *T, M, K:* απολουνται, *V:* ζ. **v.22** *T, M, K:*
 βλητεον, *V:* ζ. **v.23** *T, M, K:* παραπορευεσθαι αυτον εν τοις σαββασιν, *V:* αυτον εν τοις
 σαββασιν παραπορευεσθαι. **v.23** *T, M, K:* ηρξαντο οι μαθηται αυτου, *V:* οι μαθηται αυτου
 ηρξαντο. **v.24** *T, M, K:* εν, *V:* ζ. **v.25** *T, M, K:* αυτος ελεγεν, *V:* λεγει. **v.25** *T, M, K:*
 δαβιδ, *V:* δαυιδ. **v.26** *T, K:* του, *M, V:* ζ. **v.26** *T, M, K:* τοις ιερευσιν, *V:* τους ιερεις.
v.27 *T, M, K:* ουχ, *V:* και ουχ. **3. v.3** *T, M, K:* εξηραμμενην εχοντι την χειρα εγειραι, *V:* την
 ζηραν χειρα εχοντι εγειρε. **v.4** *T, M, K:* αγαθοποιησαι, *V:* αγαθον ποιησαι.

5 σαι ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀποκτεῖναι οἱ δὲ εἰσώπων . καὶ περιβλεψάμε-
 νος αὐτοὺς μετ' ὀργῆς συλλυπούμενος ἐπὶ τῇ πωρῶσει τῆς καρδίας
 6 αὐτῶν λέγει τῷ ἀνθρώπῳ ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου καὶ ἐξέτεινεν καὶ
 7 ἀπόκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη . καὶ ἐξελθόντες οἱ
 8 φαρισαῖοι εὐθέως μετὰ τῶν ἡρωδιανῶν συμβούλιον ἐποιοῦν κατ'
 9 αὐτοῦ ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν . καὶ ὁ ἰησοῦς ἀνεχώρησεν ὁ μετὰ
 10 τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ πολὺ πλῆθος ἀπὸ τῆς
 11 γαλιλαίας ἠκολούθησαν αὐτῷ καὶ ἀπὸ τῆς ἰουδαίας . καὶ ἀπὸ ἱε-
 ροσολύμων καὶ ἀπὸ τῆς ἰδουμαίας καὶ πέραν τοῦ ἰορδάνου καὶ οἱ
 12 περὶ τύρον καὶ σιδῶνα πλῆθος πολὺ ἀκούσαντες ὅσα ἐποίει ἦλθον
 13 πρὸς αὐτόν . καὶ εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα πλοῖάριον προ-
 14 σκαρτερῇ αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον ἵνα μὴ θλίβωσιν αὐτόν . πολλοὺς
 15 γὰρ ἐθεράπευσεν ὥστε ἐπιπίπτειν αὐτῷ ἵνα αὐτοῦ ἄψωνται ὅσοι εἶ-
 16 χον μάστιγας . καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα ὅταν αὐτόν ἐθεώρει
 17 προσέπιπεν αὐτῷ καὶ ἔκραζεν λέγοντα ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ .
 18 καὶ πολλὰ ἐπετίμα αὐτοῖς ἵνα μὴ αὐτόν ὀφανερόν ποιήσωσιν . καὶ
 19 ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος καὶ προσκαλεῖται οὓς ἤθελεν αὐτὸς καὶ ἀ-
 20 πῆλθον πρὸς αὐτόν . καὶ ἐποίησεν δώδεκα ἵνα ᾧσιν μετ' αὐτοῦ καὶ
 21 ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρύσσειν . καὶ ἔχειν ἐξουσίαν θεραπεύειν
 22 τὰς νόσους καὶ ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια . καὶ ἐπέθηκεν τῷ σίμωνι
 ὄνομα πέτρον . καὶ ἰάκωβον τὸν τοῦ ζεβεδαίου καὶ ἰωάννην τὸν ἀ-
 δελφὸν τοῦ ἰακώβου καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὀνόματα βοανέργες ὁ
 ἔστιν υἱὸς βροντῆς . καὶ ἀνδρέαν καὶ φίλιππον καὶ βαρθολομαῖον
 καὶ ματθαῖον καὶ θωμᾶν καὶ ἰάκωβον τὸν τοῦ ἀλφαίου καὶ θαδ-
 δαῖον καὶ σίμωνα τὸν κανανίτην . καὶ ἰούδαν ἰσκαριώτην ὃς καὶ
 παρέδωκεν αὐτόν . καὶ ἔρχονται εἰς οἶκον καὶ συνέρχεται πάλιν
 ὄχλος ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺς μήτε ἄρτον φαγεῖν . καὶ ἀκού-
 σαντες οἱ παρ' αὐτοῦ ἐξῆλθον κρατῆσαι αὐτόν ἔλεγον γὰρ ὅτι ἐ-
 ζῆστη . καὶ οἱ γραμματεῖς οἱ ἀπὸ ἱεροσολύμων καταβάντες ἔλεγον

v.5 *T, M, K:* σου, *V:* ἐ. **v.5** *T, M, K:* αποκατεσταθη, *V:* απεκατεσταθη. **v.5** *T, M, K:* υγιης ως η αλλη, *V:* ἐ. **v.6** *T, M, K:* ευθεως, *V:* ευθυσ. **v.6** *T, M, K:* εποιουν, *V:* εδιδουν. **v.7** *T, M, K:* ανεχωρησεν μετα των μαθητων αυτου, *V:* μετα των μαθητων αυτου ανεχωρησεν. **v.7** *T, M, K:* ηκολουθησαν αυτω, *V:* [ηκολουθησεν]. **v.8** *T, M, K:* οι, *V:* ἐ. **v.8** *T, M, K:* ακουσαντες, *V:* ακουοντες. **v.11** *T, M, K:* εθεωρει προσεπιπτεν αυτω και εκραζεν λεγοντα, *V:* εθεωρουν προσεπιπτεν αυτω και εκραζον λεγοντες. **v.12** *T, K, V:* αυτον φανερον, *M:* φανερον αυτον. **v.14** *T, M, K:* δωδεκα, *V:* δωδεκα [ους και αποστολους ωνομασεν]. **v.15** *T, M, K:* θεραπευειν τας νοσους και, *V:* ἐ. **v.16** *T, M, K:* και επεθηκεν τω σιμωνι ονομα πετρον, *V:* [και εποησεν τωσ δωδεκα] και επεθηκεν ονομα τω σιμωνι πετρον. **v.17** *T, M, K:* βοανεργες, *V:* βοανηργες. **v.18** *T, M, K:* ματθαιον, *V:* μαθηταιον. **v.18** *T, M, K:* κανανιτην, *V:* καναναιον. **v.19** *T, M, K:* ισκαριωτην, *V:* ισκαριωθ.

ὅτι βεελζεβούλ ἔχει καὶ ὅτι ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει
 τὰ δαιμόνια . καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς ἔλεγεν 23
 αὐτοῖς πῶς δύναται σατανᾶς σατανᾶν ἐκβάλλειν . καὶ ἐὰν βασιλεία 24
 ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ οὐ δύναται σταθῆναι ἢ βασιλεία ἐκεῖνη . καὶ ἐ- 25
 ἂν οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ οὐ δύναται ἰσταθῆναι ἢ οἰκία ἐκεῖνη .
 καὶ εἰ ὁ σατανᾶς ἀνέστη ἐφ' ἑαυτὸν καὶ μὲμέριστα οὐ δύναται 26
 στάθῆναι ἀλλὰ τέλος ἔχει . οὐ δύναται οὐδεὶς τὰ σκεύη τοῦ ἰσχυ- 27
 ροῦ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσαι ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν
 ἰσχυρὸν δῆσῃ καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει . ἀμὴν λέγω ὑ- 28
 μῖν ὅτι πάντα ἀφεθήσεται τὰ ἁμαρτήματα τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων
 καὶ βλασφημίαι ὅσας ἂν βλασφημήσωσιν . ὅς δ' ἂν βλασφημήσῃ 29
 εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα ἀλλ' ἔνο-
 χός ἐστιν αἰωνίου κρίσεως . ὅτι ἔλεγον πνεῦμα ἀκάθαρτον ἔχει . 30
 ἔρχονται οὖν οἱ ἀδελφοὶ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἕξω ἐστῶτες ἀ- 31
 πέσειλαν πρὸς αὐτὸν φωνοῦντες αὐτόν . καὶ ἐκάθητο ὄχλος ὁ 32
 αὐτὸν εἶπον δὲ αὐτῷ ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοὶ σου ἕξω
 ζητοῦσίν σε . καὶ ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου 33
 ἢ οἱ ἀδελφοὶ μου . καὶ περιβλεπόμενος κύκλω τὸς περι αὐτὸν 34
 καθημένους λέγει ἴδε ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοὶ μου . ὅς γὰρ ἂν 35
 ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ οὗτος ἀδελφός μου καὶ ἀδελφή μου
 καὶ μήτηρ ἐστίν .

Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θάλασσαν καὶ συνήχθη 4
 πρὸς αὐτὸν ὄχλος πῶς αὐτὸν ἐμβάντα εἰς τὸ πλοῖον καθῆ-
 σθαι ἐν τῇ θαλάσῃ καὶ πᾶς ὁ ὄχλος πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπὶ τῆς
 γῆς ἦν . καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολλὰ καὶ ἔλεγεν 2

v.25 *T, M, K:* δυναται σταθναη η οικια εκεινη, *V:* δυνασεται η οικια εκεινη σταθναη.
v.26 *T, M, K:* μεμερισται, *V:* εμερισθη. **v.26** *T, M, K:* σταθναη, *V:* στηναη. **v.27** *T, K:* ου
 δυναται ουδεις, *M:* ουδεις δυναται, *V:* αλλ ου δυναται ουδεις. **v.27** *T, M, K:* τα σκευη του
 ισχυρου εισελθων εις την οικιαν, *V:* εις την οικιαν του ισχυρου εισελθων τα σκευη. **v.27** *T, K, V:*
 διαρπασει, *M:* διαρπαση. **v.28** *T, M, K:* τα αμαρτηματα τοις υιοις των ανθρωπων και βλασφη-
 μιαι οσας αν βλασφημησωσιν, *V:* τοις υιοις των ανθρωπων τα αμαρτηματα και αι βλασφημιαι οσα
 εαν βλασφημησωσιν. **v.29** *T, M, K:* αλλ, *V:* αλλα. **v.29** *T, M, K:* κρισεως, *V:* αμαρτηματος.
v.31 *T, M, K:* ερχονται ουν οι αδελφοι και η μητηρ αυτου, *V:* και ερχεται η μητηρ αυτου και
 οι αδελφοι αυτου. **v.31** *T, M, K:* εστωτες, *V:* στηκοντες. **v.31** *T, M, K:* φωνουντες, *V:*
 καλουντες. **v.32** *T, M, K:* οχλος περι αυτον, *V:* περι αυτον οχλος. **v.32** *T, M, K:* ειπον δε,
V: και λεγουσιν. **v.32** *T, K:* σου, *M:* σου και αι αδελφαι σου, *V:* σου [και αι αδελφαι σου].
v.33 *T, M, K:* απεκριθη αυτοις λεγων, *V:* αποκριθεις αυτοις λεγει. **v.33** *T, M, K:* η, *V:* και.
v.34 *T, M, K:* κυκλω τους περι αυτον, *V:* τους περι αυτον κυκλω. **v.35** *T, M, K:* μου, *V:* ε.
4. v.1 *T, M, K:* συνηχθη, *V:* συναγεται. **v.1** *T, M, K:* πολυς, *V:* πλειστος. **v.1** *T, M, K:*
 εμβαντα εις το πλοιοι, *V:* εις πλοιοι εμβαντα. **v.1** *T, M, K:* ην, *V:* ησαν.

3 αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· ἀκούετε ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τῶ
 4 σπεῖραι· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν ὃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδὸν
 5 καὶ ἤλθεν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγεν αὐτό· ἄλλο δὲ
 6 ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες ὅπου οὐκ εἶχεν γῆν πολλήν καὶ εὐθέως
 7 ἐξάνειπεν διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς· ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐ-
 8 καυματίσθη καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη· καὶ ἄλλο ἔπεσεν
 9 εἰς τὰς ἀκάνθας καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι καὶ συνέπνιζαν αὐτό
 10 καὶ καρπὸν οὐκ ἔδωκεν· καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλήν
 11 καὶ ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ αὐξάνοντα καὶ ἔφερον ἐν τριά-
 12 κοντα καὶ ἐν ἐξήκοντα καὶ ἐν ἑκατόν· καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὁ ἔχων
 13 ὧτα ἀκούειν ἀκουέτω· ὅτε δὲ ἐγένετο καταμόνας ἠρώτησαν αὐτὸν
 14 οἱ περὶ αὐτὸν σὺν τοῖς δώδεκα τὴν παραβολὴν· καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς
 15 ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὸ μυστήριον τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ ἐκείνοις
 16 δὲ τοῖς ἔξω ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα γίνεται· ἵνα βλέποντες βλέπω-
 17 σιν καὶ μὴ ἴδωσιν καὶ ἀκούοντες ἀκούωσιν καὶ μὴ συνῶσιν μήποτε
 18 ἐπιστρέψωσιν καὶ ἀφεθῇ αὐτοῖς τὰ ἁμαρτήματα· καὶ λέγει αὐτοῖς
 19 οὐκ οἴδατε τὴν παραβολὴν ταύτην καὶ πῶς πάσας τὰς παραβολὰς
 20 γνῶσεσθε· ὁ σπείρων τὸν λόγον σπεῖρει· οὗτοι δὲ εἰσιν οἱ παρὰ
 τὴν ὁδὸν ὅπου σπειρεται ὁ λόγος καὶ ὅταν ἀκούσωσιν εὐθέως ἔρχε-
 ται ὁ σατανᾶς καὶ αἶρει τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον ἐν ταῖς καρδίαις
 αὐτῶν· καὶ οὗτοι εἰσιν ὁμοίως οἱ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπειρόμενοι οἱ
 ὅταν ἀκούσωσιν τὸν λόγον εὐθέως μετὰ χαρᾶς λαμβάνουσιν αὐ-
 τόν· καὶ οὐκ ἔχουσιν ῥίζαν ἐν ἑαυτοῖς ἀλλὰ πρόσκαιροί εἰσιν εἴτα
 γενομένης θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον εὐθέως σκανδαλίζον-
 ται· καὶ οὗτοι εἰσιν οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι οὗτοι εἰσιν οἱ
 ἐπὶ τὸν λόγον ἀκούοντες· καὶ αἱ μέριμναι τοῦ αἰῶνος τούτου καὶ ἡ ἀ-
 πάτη τοῦ πλοῦτου καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι εἰσπορευόμεναι
 συμπνίγουσιν τὸν λόγον καὶ ἄκαρπος γίνεται· καὶ οὗτοι εἰσιν οἱ
 ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλήν σπαρέντες οἵτινες ἀκούουσιν τὸν λόγον καὶ

v.3 *T, M, K:* του, *V:* ζ. **v.4** *T, K:* του ουρανου, *M, V:* ζ. **v.5** *T, M, K:* αλλο δε, *V:* και αλλο. **v.5** *T, M, K:* ευθεως, *V:* ευθυς. **v.6** *T, M, K:* ηλιου δε ανατειλαντος, *V:* και οτε ανετειλεν ο ηλιος. **v.8** *T, M, K:* αλλο, *V:* αλλα. **v.8** *T, M, K:* αυξανοντα, *V:* αυξανομενα. **v.9** *T, K:* ελεγεν αυτοις ο εχων ωτα, *M:* ελεγεν ο εχων ωτα, *V:* ελεγεν ος εχει ωτα. **v.10** *T, M, K:* οτε δε, *V:* και οτε. **v.10** *T, M, K:* ηρωτησαν, *V:* ηρωτων. **v.10** *T, M, K:* την παραβολην, *V:* τας παραβολας. **v.11** *T, M, K:* δεδοται γνωναι το μυστηριον, *V:* το μυστηριον δεδοται. **v.12** *T, M, K:* τα αμαρτηματα, *V:* ζ. **v.15** *T, M, K:* ευθεως, *V:* ευθυς. **v.15** *T, M, K:* εν ταῖς καρδιαῖς αυτων, *V:* εις αυτους. **v.16** *T, M, K:* ομοιως, *V:* ζ. **v.16** *T, M, K:* ευθεως, *V:* ευθυς. **v.17** *T, M, K:* ευθεως, *V:* ευθυς. **v.18** *T, M, K:* ουτοι, *V:* αλλοι. **v.18** *T, V:* ουτοι εἰσιν, *M, K:* ζ. **v.18** *T, M, K:* ακουοντες, *V:* ακουσαντες. **v.19** *T, M, K:* τουτου, *V:* ζ. **v.20** *T, M, K:* ουτοι, *V:* εκεινοι.

παραδέχονται καὶ καρποφοροῦσιν ἐν τριάκοντα καὶ ἐν ἐξήκοντα
 καὶ ἐν ἑκατόν . καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς μήτι ὁ λύχνος ἔρχεται ἵνα ὑπὸ 21
 τὸν μόδιον τεθῆ ἢ ὑπὸ τὴν κλίνην οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν ἐπιτεθῆ .
 οὐ γὰρ ἐστὶν τι κρυπτόν ὃ ἐὰν μὴ φανερωθῆ οὐδὲ ἐγένετο ἀπόκρυ- 22
 φον ἀλλ' ἵνα εἰς φανερόν ἔλθῃ . εἴ τις ἔχει ὧτα ἀκούειν ἀκουέτω . 23
 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς βλέπετε τί ἀκούετε ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε μετρι- 24
 θήσεται ὑμῖν καὶ προστεθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσιν . ὃς γὰρ ἂν 25
 ἔχη δοθήσεται αὐτῷ καὶ ὃς οὐκ ἔχει καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐ-
 τοῦ . καὶ ἔλεγεν οὕτως ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ὡς ἐὰν ἄνθρωπος 26
 βάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς . καὶ καθεύδῃ καὶ ἐγειρήσεται νύκτα 27
 καὶ ἡμέραν καὶ ὁ σπόρος βλαστάνῃ καὶ μηκύνηται ὡς οὐκ οἶδεν
 αὐτός . αὐτομάτῃ γὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ πρῶτον χόρτον εἶτα στά- 28
 χυν εἶτα πλήρῃ σῖτον ἐν τῷ στάχυϊ . ὅταν δὲ παραδῶ ὁ καρπὸς 29
 εὐθέως ἀποστέλλει τὸ δρέπανον ὅτι παρέστηκεν ὁ θερισμός . καὶ 30
 ἔλεγεν τίτι ὁμοιωσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἢ ἐν ποία παρα-
 βολῇ παραβάλωμεν αὐτήν . ὡς κόκκῳ σινάπεως ὃς ὅταν σπαρῆ ἐπὶ 31
 τῆς γῆς μικρότερος πάντων τῶν σπερμάτων ἐστὶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς .
 καὶ ὅταν σπαρῆ ἀναβαίνει καὶ γίνεται πάντων τῶν λαχάνων μείζων 32
 καὶ ποιεῖ κλάδους μεγάλους ὥστε δύνασθαι ὑπὸ τὴν σκιάν αὐτοῦ
 τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνοῦν . καὶ τοιαύταις παραβολαῖς 33
 πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον καθὼς ἠδύναντο ἀκούειν . χωρὶς 34
 δὲ παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς μαθηταῖς αὐ-
 τοῦ ἐπέλυεν πάντα . καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὁψίας 35
 γενομένης διέλωμεν εἰς τὸ πέραν . καὶ ἀφέντες τὸν ὄχλον παρα- 36
 λαμβάνουσιν αὐτὸν ὡς ἦν ἐν τῷ πλοίῳ καὶ ἄλλα δὲ πλοιάρια ἦν
 μετ' αὐτοῦ . καὶ γίνεται λαίλαψ ἀνέμου· μεγάλη τὰ δὲ κύματα ἐ- 37
 πέβαλλον εἰς τὸ πλοῖον ὥστε αὐτὸ ἤδη γεμίζεσθαι . καὶ ἦν αὐτὸς 38

v.21 *T, M, K:* ο λυχνος ερχεται, *V:* ερχεται ο λυχνος. **v.21** *T, M, K:* επιτεθη, *V:* τεθη.
v.22 *T, M, K:* τι κρυπτον ο, *V:* κρυπτον. **v.22** *T, M, K:* μη, *V:* μη ινα. **v.22** *T, M, K:* εις
 φανερον ελθη, *V:* ελθη εις φανερον. **v.24** *T, M, K:* τοις ακουουσιν, *V:* ζ. **v.25** *T, M, K:* αν
 εχη, *V:* εχει. **v.26** *T, M, K:* εαν, *V:* ζ. **v.27** *T, M, K:* βλαστανη, *V:* βλαστα. **v.28** *T, M, K:*
 γαρ, *V:* ζ. **v.28** *T, M, K:* πληρη, *V:* πληρη[ς]. **v.29** *T, M, K:* παραδω, *V:* παραδοι.
v.29 *T, M, K:* ευθεως, *V:* ευθυς. **v.30** *T, M, K:* τι, *V:* πως. **v.30** *T, M, K:* εν ποια παραβολη
 παραβαλωμεν αυτην, *V:* εν τινη αυτην παραβολη θωμεν. **v.31** *T, K, V:* κοκκω, *M:* κοκκον.
v.31 *T, M, K:* μικροτερος, *V:* μικροτερον ον. **v.31** *T, M, K:* εστιν, *V:* ζ. **v.32** *T, M, K:*
 παντων των λαχανων μειζων, *V:* μειζον παντων των λαχανων. **v.33** *T, K, V:* ηδυναντο, *M:*
 εδυναντο. **v.34** *T, M, K:* τοις μαθηταις αυτου, *V:* τοις ιδιοις μαθηταις. **v.36** *T, M, K:* δε
 πλοιαρια, *V:* πλοια. **v.37** *T, M, K:* ανεμου μεγαλη, *V:* μεγαλη ανεμου. **v.37** *T, M, K:* τα δε,
V: και τα. **v.37** *T, M, K:* αυτο ηδη γεμίζεσθαι, *V:* ηδη γεμίζεσθαι το πλοιον. **v.38** *T, M, K:*
 και ην αυτος επι, *V:* και αυτος ην εν.

ἐπὶ τῇ πρύμνῃ ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον καθεύδων καὶ διεγείρουσιν
 αὐτὸν καὶ λέγουσιν αὐτῷ διδάσκαλε οὐ μέλει σοι ὅτι ἀπολλύμεθα .
 39 καὶ διεγερθεὶς ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ εἶπεν τῇ θαλάσῃ σιώπα
 πεφίμωσο καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη .
 40, 41 καὶ εἶπεν αὐτοῖς τί δειλοί ἐστε οὕτως ὡς πῶς οὐκ ἔχετε πίστιν . καὶ
 ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους τίς ἄρα οὗτός
 ἐστιν ὅτι καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν αὐτῷ .

5 Καὶ ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης εἰς τὴν χώραν τῶν γα-
 2 ἄρηνων . καὶ ἐξελθόντι αὐτῷ ἐκ τοῦ πλοίου εὐθέως ἠπήντησεν
 3 αὐτῷ ἐκ τῶν μνημείων ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ . ὃς τὴν
 κατοίκησιν εἶχεν ἐν τοῖς μνημείοις καὶ οὔτε ἄλύσεις οὐδεὶς ἡ-
 4 δύνατο αὐτὸν δῆσαι . διὰ τὸ αὐτὸν πολλάκις πέδαις καὶ ἀλύσεις
 δεδέσθαι καὶ διεσπᾶσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὰς ἀλύσεις καὶ τὰς πέδας
 5 συντετριφθαι καὶ οὐδεὶς αὐτὸν ἴσχυεν δαμάσαι . καὶ διαπᾶντος
 νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐν τοῖς ὄρεσιν καὶ ἐν τοῖς μνήμασιν ἦν κράζων
 6 καὶ κατακόπτων ἑαυτὸν λίθοις . ἰδὼν δὲ τὸν ἰησοῦν ἀπὸ μακρό-
 7 θεν ἔδραμεν καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ . καὶ κράζας φωνῇ μεγάλῃ
 εἶπεν τί ἐμοὶ καὶ σοὶ ἰησοῦ υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου ὀρκίζω σε
 8 τὸν θεὸν μή με βασανίσῃς . ἔλεγεν γὰρ αὐτῷ ἐξέλθε τὸ πνεῦμα τὸ
 9 ἀκάθαρτον ἐκ τοῦ ἀνθρώπου . καὶ ἐπηρώτα αὐτὸν τί σοι ὄνομα
 10 καὶ ἀπεκρίθη λέγων λεγεὼν ὄνομά μοι ὅτι πολλοὶ ἐσμεν . καὶ πα-
 11 ρεκάλει αὐτὸν πολλὰ ἵνα μὴ αὐτοῦς ἀποστείλῃ ἔξω τῆς χώρας . ἦν
 12 δὲ ἐκεῖ πρὸς τὰ ὄρη ἀγέλη χοίρων μεγάλη βοσκομένη . καὶ πα-
 ρεκάλεσαν αὐτὸν πάντες οἱ δαίμονες λέγοντες πέμψον ἡμᾶς εἰς
 13 τοὺς χοίρους ἵνα εἰς αὐτοὺς εἰσέλθωμεν . καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς
 εὐθέως ὁ ἰησοῦς καὶ ἐξελθόντα τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα εἰσηλ-
 14 θον εἰς τοὺς χοίρους καὶ ὤρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς
 τὴν θάλασσαν ἦσαν δὲ ὡς δισχίλιοι καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ θαλάσ-
 σῃ . οἱ δὲ βόσκοντες τοὺς χοίρους ἔφυγον καὶ ἀνήγγειλαν εἰς τὴν

v.38 *Τ,Μ,Κ:* διεγειρουσιν, *Υ:* εγειρουσιν. **v.40** *Τ,Μ,Κ:* ουτως πως ουκ, *Υ:* ουπω.
v.41 *Τ,Μ,Κ:* υπακουουσιν, *Υ:* υπακουει. **5. v.1** *Τ,Μ,Κ:* γαδαρηνων, *Υ:* γερασηνων.
v.2 *Τ,Μ,Κ:* εξελθοντι αυτω, *Υ:* εξελθοντος αυτου. **v.2** *Τ,Μ,Κ:* ευθεως απηνητησεν, *Υ:* ευθως
 υπηνητησεν. **v.3** *Τ,Κ:* μνημειοις, *Μ,Υ:* μνημασιν. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* ουτε αλυσεις, *Υ:* ουδε αλυ-
 σει ουκει. **v.3** *Τ,Κ:* ηδυνατο, *Μ,Υ:* εδυνατο. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* αυτον ισχυεν, *Υ:* ισχυεν αυτον.
v.5 *Τ,Κ:* διαπαντος, *Μ,Υ:* δια παντος. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* εν τοις ορεισιν και εν τοις μνημασιν, *Υ:*
 εν τοις μνημασιν και εν τοις ορεισιν. **v.6** *Τ,Μ,Κ:* ιδων δε, *Υ:* και ιδων. **v.7** *Τ,Μ,Κ:* ειπεν,
Υ: λεγει. **v.9** *Τ,Μ,Κ:* σοι ονομα, *Υ:* ονομα σοι. **v.9** *Τ,Μ,Κ:* απεκριθη λεγων λεγεων,
Υ: λεγει αυτω λεγιων. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* αυτους, *Υ:* αυτα. **v.11** *Τ,Κ:* τα ορη, *Μ,Υ:* τω ορει.
v.12 *Τ,Μ,Κ:* παντες οι δαιμονες, *Υ:* ζ. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* ευθεως ο ιησους, *Υ:* ζ. **v.13** *Τ,Μ,Κ:*
 ησαν δε, *Υ:* ζ.

πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς καὶ ἐξῆλθον ἰδεῖν τί ἐστὶν τὸ γεγονός·
 καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν ἰησοῦν καὶ θεωροῦσιν τὸν δαιμονιζόμενον 15
 καθήμενον καὶ ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα τὸν ἐσχηκότα τὸν
 λεγέδωνα καὶ ἐφοβήθησαν· καὶ διηγήσαντο αὐτοῖς οἱ ἰδόντες πῶς 16
 ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ καὶ περὶ τῶν χοίρων· καὶ ἤρξαντο παρα- 17
 καλεῖν αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ὀρίων αὐτῶν· καὶ ἐμβάντος αὐτοῦ 18
 εἰς τὸ πλοῖον παρεκάλει αὐτὸν ὁ δαιμονιοθεὶς ἵνα ἦ μετ' αὐτοῦ·
 ὁ δὲ ἰησοῦς οὐκ ἀφῆκεν αὐτὸν ἀλλὰ λέγει αὐτῷ ὕπαγε εἰς τὸν οἶ- 19
 κόν σου πρὸς τοὺς σοὺς καὶ ἀνάγγειλον αὐτοῖς ὅσα σοι· ὁ κύριος
 ἐποίησεν καὶ ἠλέησέν σε· καὶ ἀπῆλθεν καὶ ἤρξατο κηρῦσσειν ἐν 20
 τῇ δεκαπόλει ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς καὶ πάντες ἐθαύμα-
 ζον· καὶ διαπεράσαντος τοῦ ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ πάλιν εἰς τὸ πέραν 21
 συνήχθη ὄχλος πολὺς ἐπ' αὐτὸν καὶ ἦν παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ 22
 ἰδοὺ ἔρχεται εἰς τῶν ἀρχισυναγῶγων ὀνόματι ἰάειρος καὶ ἰδὼν αὐ-
 τὸν πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ· καὶ παρέκάλει αὐτὸν πολλὰ 23
 λέγων ὅτι τὸ θυγάτριόν μου ἐσχάτως ἔχει ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῆς αὐ-
 τῇ τὰς χεῖρας ὅπως σωθῆ καὶ ζήσεται· καὶ ἀπῆλθεν μετ' αὐτοῦ 24
 καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς καὶ συνέθλιβον αὐτόν· καὶ γυνή 25
 τις οὔσα ἐν ῥύσει αἵματος ἔτη δώδεκα· καὶ πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ 26
 πολλῶν ἰατρῶν καὶ δαπανήσασα τὰ παρ' ἑαυτῆς πάντα καὶ μη-
 δὲν ὠφεληθεῖσα ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα· ἀκούσασα 27
 περὶ τοῦ ἰησοῦ ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ ὀπισθεν ἤψατο τοῦ ἱματίου
 αὐτοῦ· ἔλεγεν γὰρ ὅτι· κὰν τῶν ἱματίων αὐτοῦ ἄψωμαι σωθήσο- 28
 μαι· καὶ εὐθέως ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς καὶ ἔγνω 29
 τῷ σώματι ὅτι ἴαται ἀπὸ τῆς μᾶστιγος· καὶ εὐθέως ὁ ἰησοῦς ἐπι- 30
 γνούς ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐξ αὐτοῦ δύναμιν ἐξεληθοῦσαν ἐπιστραφεὶς ἐν
 τῷ ὄχλῳ ἔλεγεν τίς μου ἤψατο τῶν ἱματίων· καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ 31
 μαθηταὶ αὐτοῦ βλέπετε τὸν ὄχλον συνθλίβοντά σε καὶ λέγεις τίς
 μου ἤψατο· καὶ περιεβλέπετο ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιήσαν· ἡ δὲ 32, 33

v.14 *Τ,Μ,Κ:* οἱ δε βοσκοντες τους χοιρους, *Υ:* καὶ οἱ βοσκοντες αυτους. **v.14** *Τ,Μ,Κ:*
 ανηγγελιαν, *Υ:* απηγγελιαν. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* εξηλθον, *Υ:* ηλθον. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* καὶ, *Υ:*
 ζ. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* λεγεωνα, *Υ:* λεγιωνα. **v.16** *Τ,Κ,Υ:* καὶ διηγησαντο, *Μ:* διηγησαντο
 δε. **v.18** *Τ,Μ,Κ:* εμβαντος, *Υ:* εμβαινοντος. **v.18** *Τ,Μ,Κ:* η μετ αυτου, *Υ:* μετ αυτου
 η. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* ο δε ιησους ουκ, *Υ:* καὶ ουκ. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* αναγγελιον, *Υ:* απαγγελιον.
v.19 *Τ,Κ:* σοι ο κυριος εποιησεν, *Μ:* σοι ο κυριος πεποιηκεν, *Υ:* ο κυριος σοι πεποιηκεν.
v.22 *Τ,Μ,Κ:* ιδου, *Υ:* ζ. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* ιαειρος, *Υ:* ιαιρος. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* παρεκαλει, *Υ:*
 παρακαλει. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* αυτη τας χειρας οπως σωθη και ζησεται, *Υ:* τας χειρας αυτη να σωθη
 και ζηση. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* τις, *Υ:* ζ. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* ετη δωδεκα, *Υ:* δωδεκα ετη. **v.26** *Τ,Κ:*
 εαυτης, *Μ,Υ:* αυτης. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* οτι καν των ιματιων αυτου αφωμαι, *Υ:* οτι εαν αφωμαι καν
 των ιματιων αυτου. **v.29** *Τ,Μ,Κ:* ευθεως, *Υ:* ευθυς. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* ευθεως, *Υ:* ευθυς.

34 γυνή φοβηθεῖσα καὶ τρέμουσα εἰδυῖα ὃ γέγονεν ἐπ' αὐτῇ ἦλθεν
 καὶ προσέπεσεν αὐτῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. ὃ δὲ
 εἶπεν αὐτῇ θυγατὲρ ἢ πίστις σου σέσωκέν σε ὑπάγε εἰς εἰρήνην καὶ
 35 ἴσθι ὑγιῆς ἀπὸ τῆς μάστιγός σου. ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχονται ἀ-
 πὸ τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγοντες ὅτι ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανεν τί ἔτι
 36 σκύλλεις τὸν διδάσκαλον. ὃ δὲ ἰησοῦς εὐθέως ἄκουσας τὸν λό-
 γον λαλούμενον λέγει τῷ ἀρχισυναγώγῳ μὴ φοβοῦ μόνον πίστευε.
 37 καὶ οὐκ ἀφῆκεν οὐδένα αὐτῷ συνακολουθῆσαι εἰ μὴ πέτρον καὶ
 38 ἰάκωβον καὶ ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν ἰακώβου. καὶ ἔρχεται εἰς τὸν
 οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου καὶ θεωρεῖ θόρυβον κλαίοντας καὶ ἀ-
 39 λαλῶντας πολλά. καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐτοῖς τί θορυβεῖσθε καὶ
 40 κλαίετε τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν ἀλλὰ καθεύδει. καὶ κατεγέλων
 αὐτοῦ ὃ δὲ ἐκβαλὼν ἅπαντας παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παι-
 δίου καὶ τὴν μητέρα καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ καὶ εἰσπορεύεται ὅπου
 41 ἦν τὸ παιδίον ἀνακείμενον. καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς τοῦ παιδίου
 λέγει αὐτῇ ταλιθὰ κουμί ὃ ἔστιν μεθερμηνευόμενον τὸ κοράσιον
 42 σοὶ λέγω ἔγειρά. καὶ εὐθέως ἀνέστη τὸ κοράσιον καὶ περιεπάτει
 43 ἦν γὰρ ἐτῶν δώδεκα καὶ ἐξέστησαν ἐκστάσει μεγάλη. καὶ διεστεί-
 λατο αὐτοῖς πολλά ἵνα μηδεὶς γνῶ τοῦτο καὶ εἶπεν δοθῆναι αὐτῇ
 φαγεῖν.

6 Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ καὶ ἀ-
 2 κολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. καὶ γενομένου σαββάτου
 ἤρξατο ἐν τῇ συναγωγῇ διδάσκειν καὶ πολλοὶ ἀκούοντες ἐξεπλήσ-
 σοντο λέγοντες πόθεν τούτω ταῦτα καὶ τίς ἡ σοφία ἡ δοθεῖσα αὐτῷ
 3 ὅτι καὶ δυνάμεις τοιαῦται διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ γίνονται. οὐκ
 οὕτως ἔστιν ὁ τέκτων ὁ υἱὸς μαρίας ἀδελφὸς δὲ ἰακώβου καὶ ἰωῶῃ
 καὶ ἰούδα καὶ σίμωνος καὶ οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸς
 4 ἡμᾶς καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. ἔλεγεν δὲ αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ὅτι
 οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς

v.33 *T, M, K:* επ, *V:* ε. **v.34** *T, M, K:* θυγατερ, *V:* θυγατηρ. **v.36** *T, M, K:* ευθεως
 ακουσας, *V:* παρακουσας. **v.37** *T, M, K:* αυτω, *V:* μετ αυτου. **v.37** *T, M, K:* πετρον, *V:* τον
 πετρον. **v.38** *T, M, K:* ερχεται, *V:* ερχονται. **v.38** *T, M:* κλαιοντας, *K, V:* και κλαιμενον.
v.40 *T, M, K:* ο, *V:* αυτος. **v.40** *T, K:* απαντας, *M, V:* παντας. **v.40** *T, M, K:* ανακειμενον,
V: ε. **v.41** *T, M, K:* κουμι, *V:* κουμ. **v.41** *T, M, K:* εγειραι, *V:* εγειρε. **v.42** *T, M, K:*
 ευθεως, *V:* ευθυς. **v.42** *T, M, K:* εκοτασει, *V:* [ευθυς] εκοτασει. **v.43** *T, M, K:* γνω, *V:* γνοι.
6. v.1 *T, M, K:* ηλθεν, *V:* ερχεται. **v.2** *T, M, K:* εν τη συναγωγη διδασκειν, *V:* διδασκειν
 εν τη συναγωγη. **v.2** *T, K:* αυτω οτι και δυναμεις, **M:** αυτω και δυναμεις, *V:* τουτω και αι
 δυναμεις. **v.2** *T, M, K:* γινονται, *V:* γινομεναι. **v.3** *T, M, K:* μαριας αδελφος δε, *V:* της
 μαριας και αδελφος. **v.3** *T, M, K:* ιωση, *V:* ιωσητος. **v.4** *T, M, K:* ελεγεν δε, *V:* και ελεγεν.

συγγενέοιν καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ . καὶ οὐκ ἠδύνατο ἐκεῖ οὐδεμίαν^ο 5
 δύναμιν ποιῆσαι εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις ἐπιθεῖς τὰς χεῖρας ἐθερά-
 πευσεν . καὶ ἐθαύμαζεν διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν καὶ περιῆγεν τὰς 6
 κόμας κύκλῳ διδάσκων . καὶ προσκαλεῖται τοὺς δώδεκα καὶ ἤρ- 7
 ξατο αὐτοὺς ἀποστέλλειν δύο δύο καὶ ἐδίδου αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν
 πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων . καὶ παρήγγειλεν αὐτοῖς ἵνα μηδὲν αἰ- 8
 ρωσιν εἰς ὁδὸν εἰ μὴ ῥάβδον μόνον μὴ^ο πήραν μὴ ἄρτον μὴ εἰς τὴν
 ζώνην χαλκόν . ἀλλ' ὑποδεδεμένους σανδάλια καὶ μὴ ἐνδύσησθε 9
 δύο χιτῶνας . καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅπου ἐὰν εἰσέλθητε εἰς οἰκίαν ἐ- 10
 κεῖ μένετε ἕως ἂν ἐξέλθητε ἐκεῖθεν . καὶ ὅσοι^ο ἂν μὴ δεῦξονται ὑμᾶς 11
 μηδὲ ἀκούσωσιν ὑμῶν ἐκπορευόμενοι ἐκεῖθεν ἐκτινάξατε τὸν χοῦν
 τὸν ὑποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν εἰς μαρτύριον αὐτοῖς ἀμὴν^ο λέγω 12
 ὑμῖν ἀνεκτότερον ἔσται σοδόμοις ἢ γομόρροις ἐν ἡμέρα κρίσεως
 ἢ τῇ πόλει ἐκεῖνη . καὶ ἐξελθόντες ἐκήρυσσον^ο ἵνα μετανοήσωσιν . 12
 καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξεβάλλον καὶ ἤλειφον ἐλαίῳ πολλοὺς ἀρρώ- 13
 στοὺς καὶ ἐθεράπευσεν . καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς ἠρώδης φανερόν 14
 γὰρ ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ ἔλεγεν ὅτι ἰωάννης ὁ βαπτίζων
 ἐκ^ο νεκρῶν ἠγέρθη καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ .
 ἄλλοι ἔλεγον ὅτι ἡλίας ἐστὶν ἄλλοι δὲ ἔλεγον ὅτι προφήτης ἐστὶν^ο ἢ 15
 ὡς εἷς τῶν προφητῶν . ἀκούσας δὲ ὁ ἠρώδης εἶπεν^ο ὅτι ὃν ἐγὼ ἀ- 16
 πεκεφάλισα ἰωάννην οὗτός ἐστιν^ο αὐτὸς ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν . αὐτὸς 17
 γὰρ ὁ ἠρώδης ἀποστείλας ἐκράτησεν τὸν ἰωάννην καὶ ἔδησεν αὐτὸν
 ἐν τῇ φυλακῇ διὰ ἠρωδιάδα τὴν γυναῖκα φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ
 αὐτοῦ ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν . ἔλεγεν γὰρ ὁ ἰωάννης τῷ ἠρώδῃ ὅτι 18
 οὐκ ἔξεστίν σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου . ἡ δὲ ἠρωδιάς 19
 ἐνεῖχεν αὐτῷ καὶ ἤθελεν αὐτὸν ἀποκτεῖναι καὶ οὐκ ἠδύνατο . ὁ 20
 γὰρ ἠρώδης ἐφοβεῖτο τὸν ἰωάννην εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον καὶ
 ἅγιον καὶ συνετήρει αὐτὸν καὶ ἀκούσας αὐτοῦ πολλὰ ἐποίηει καὶ ἠ-
 δέως αὐτοῦ ἤκουεν . καὶ γενομένης ἡμέρας εὐκαιροῦ ὅτε ἠρώδης 21
 τοῖς γενεσίοις αὐτοῦ δεῖπνον ἐποίηί τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ καὶ τοῖς

v.4 *Τ,Μ,Κ:* συγγενεσιν, *Ν:* συγγενευσιν αὐτοῦ. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* ἠδυνατο, *Ν:* εδυνατο.
v.5 *Τ,Μ,Κ:* ουδεμιαν δυναμιν ποιησαι, *Ν:* ποιησαι ουδεμιαν δυναμιν. **v.8** *Τ,Μ,Κ:* μη
 πήραν μη ἄρτον, *Ν:* μη ἄρτον μη πήραν. **v.9** *Τ,Μ,Κ:* ἀλλ, *Ν:* ἀλλα. **v.9** *Τ,Μ,Ν:* εν-
 δυσησθε, *Κ:* ενδυσασθαι. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* ὅσοι ἂν μὴ δεῦξονται, *Ν:* ὅς ἂν τοποῖς μὴ δεῦξται.
v.11 *Τ,Μ,Κ:* ἀμην ... ἐκεῖνη, *Ν:* ἄ. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* ἐκηρυσσον ἵνα μετανοήσωσιν, *Ν:* ἐκη-
 ρυξαν ἵνα μετανοώσιν. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* ἐλεγεν, *Ν:* ἐλεγον. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* ἐκ νεκρῶν ἠγερθη,
Ν: ἐγηγερται ἐκ νεκρῶν. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* ἀλλοι, *Ν:* ἀλλοι δε. **v.15** *Τ,Κ:* ἐστιν η, *Μ:* ἐστιν,
Ν: ἄ. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* εἶπεν οτι, *Ν:* ἐλεγεν. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* ἐστιν αὐτος ἠγερθη ἐκ νεκρῶν, *Ν:*
 ἠγερθη. **v.17** *Τ,Κ:* τη, *Μ,Ν:* ἄ. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* ἐποίηει, *Ν:* ἠγορευει. **v.21** *Τ,Μ,Κ:* ἐποίηει,
Ν: ἐποησεν.

22 χιλιάρχους καὶ τοῖς πρώτοις τῆς γαλιλαίας· καὶ εἰσελθούσης τῆς
 θυγατρὸς αὐτῆς^ο τῆς ἠρωδιάδος καὶ ὀρχησαμένης καὶ ἄρεσάσης
 τῷ ἠρώδῃ καὶ τοῖς συνανακειμένοις εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ κορασίῳ
 23 αἰτήσόν με ὃ ἐὰν θέλῃς καὶ δώσω σοί· καὶ ὤμοσεν αὐτῇ ὅτι ὃ ἐὰν
 24 με αἰτήσῃς δώσω σοὶ ἕως ἡμίσεος τῆς βασιλείας μου· ἡ δὲ ἐξελ-
 θοῦσα εἶπεν τῇ μητρὶ αὐτῆς τί αἰτήσομαι ἢ δὲ εἶπεν τὴν κεφαλὴν
 25 ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ· καὶ εἰσελθοῦσα εὐθέως μετὰ σπουδῆς
 πρὸς τὸν βασιλέα ἠτήσατο λέγουσα θέλω ἵνα μοι^ο δῶς ἐξ αὐτῆς
 26 ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ· καὶ περιλυπος
 γενόμενος ὁ βασιλεὺς διὰ τοὺς ὄρκους καὶ τοὺς συνανακειμένους^ο
 27 οὐκ ἠθέλησεν αὐτὴν ἀθετῆσαι· καὶ εὐθέως ἀποστείλας ὁ βασι-
 28 λεὺς σπεκουλάτωρα ἐπέταξεν ἐνεχθῆναι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ· ὁ
 δὲ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ καὶ ἤνεγκεν τὴν
 κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ κορασίῳ καὶ τὸ
 29 κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν τῇ μητρὶ αὐτῆς· καὶ ἀκούσαντες οἱ μα-
 θηταὶ αὐτοῦ ἤλθον καὶ ἦραν τὸ πτῶμα αὐτοῦ καὶ ἔθηκαν αὐτὸ ἐν
 30 τῷ μνημείῳ· καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν ἰησοῦν καὶ
 31 ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα καὶ ὅσα ἐποίησαν καὶ ὅσα ἐδίδασκαν· καὶ
 εἶπεν αὐτοῖς δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ' ἰδίαν εἰς ἔρημον τόπον καὶ
 ἀναπαύεσθε ὀλίγον ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες πολ-
 32 λοὶ καὶ οὐδὲ φαγεῖν ἠῦκαίρου· καὶ ἀπῆλθον εἰς^ο ἔρημον τόπον
 33 τῷ πλοίῳ κατ' ἰδίαν· καὶ εἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας οἱ ὄχλοι καὶ
 ἐπέγνωσαν αὐτὸν πολλοὶ καὶ πεζῆ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων συνέ-
 34 δραμον ἐκεῖ καὶ προῆλθον αὐτοὺς καὶ^ο συνῆλθον πρὸς αὐτόν· καὶ
 ἐξελθὼν εἶδεν ὁ^ο ἰησοῦς πολὺν ὄχλον καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς
 35 ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐ-
 τοὺς πολλά· καὶ ἤδη ὥρας πολλῆς γενομένης προσελθόντες αὐτῷ
 οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγουσιν ὅτι ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος καὶ ἤδη ὥρα

v.22 *T, M, K:* αὐτῆς τῆς, *V:* αὐτου. **v.22** *T, M, K:* καὶ ἀρεσάσης, *V:* ἠρσεν. **v.23** *T, M, K:* οὐ ο, *V:* [πολλα] ο τι. **v.24** *T, M, K:* ἡ δε, *V:* καὶ. **v.24** *T, M, K:* αἰτησομαι, *V:* αἰτησωμαι. **v.24** *T, M, K:* βαπτιστου, *V:* βαπτίζοντος. **v.25** *T, M, K:* ευθεως, *V:* ευθυς. **v.25** *T, M, K:* μοι δως εξ αὐτῆς, *V:* εξαὐτῆς δως μοι. **v.26** *T, M, K:* συνανακειμενους οὐκ ἠθελῆσεν αυτην αθετησαι, *V:* ανακειμενους οὐκ ἠθελῆσεν αθετησαι αυτην. **v.27** *T, M, K:* ευθεως, *V:* ευθυς. **v.27** *T, K:* σπεκουλατωρα, *M, V:* σπεκουλατορα. **v.27** *T, M, K:* ενεχθηναι, *V:* ενεγκα. **v.28** *T, M, K:* ο δε, *V:* καὶ. **v.29** *T:* τω, *K, M, V:* ζ. **v.30** *T, M, K:* καὶ, *V:* ζ. **v.31** *T, M, K:* ειπεν, *V:* λεγει. **v.31** *T, M, K:* αναπαυεσθε, *V:* αναπαυσασθε. **v.31** *T, K:* ηυκαιρου, *M, V:* ευκαιρου. **v.32** *T, M, K:* εις ερημον τοπον τω πλοιω, *V:* εν τω πλοιω εις ερημον τοπον. **v.33** *T, K:* οι οχλοι, *M, V:* ζ. **v.33** *T, M, K:* αυτον, *V:* ζ. **v.33** *T, M, K:* καὶ συνῆλθον προς αυτον, *V:* ζ. **v.34** *T, M, K:* ο ιησους, *V:* ζ. **v.34** *T, M, K:* αυτοις, *V:* αυτοις. **v.35** *T, M, K:* λεγουσιν, *V:* ελεγον.

πολλή· ἀπόλυσον αὐτοὺς ἵνα ἀπελθόντες εἰς τοὺς κύκλῳ ἀγροὺς 36
καὶ κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς ἄρτους· τί γὰρ φάγωσιν οὐκ ἔχου-
σιν· ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν καὶ 37
λέγουσιν αὐτῷ ἀπελθόντες ἀγοράσωμεν διακοσίων· δηναρίων ἄρ-
τους καὶ δῶμεν αὐτοῖς φαγεῖν· ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς πόσους ἄρτους 38
ἔχετε ὑπάγετε καὶ ἴδετε καὶ γνόντες λέγουσιν πέντε καὶ δύο ἰχθύας·
καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς ἀνακλῖναι πάντας συμπόσια συμπόσια ἐπὶ τῷ 39
χλωρῷ χόρτῳ· καὶ ἀνέπεδον πρασιαὶ πρασιαὶ ἀνὰ ἑκατὸν καὶ ἀνὰ 40
πεντήκοντα· καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας 41
ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν καὶ κατέκλασεν τοὺς ἄρ-
τους καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα παραθῶσιν αὐτοῖς καὶ 42
τοὺς δύο ἰχθύας ἐμέρισεν πᾶσιν· καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτά-
σθησαν· καὶ ἦσαν κλασμάτων· δώδεκα κοφίνους πλήρεις καὶ ἀπὸ 43
τῶν ἰχθύων· καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες τοὺς ἄρτους ὥσει πεντακισχί- 44
λιοι ἄνδρες· καὶ εὐθέως ἠνάγκασεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι 45
εἰς τὸ πλοῖον καὶ προάγειν εἰς τὸ πέραν πρὸς βηθσαιδὰν ἕως αὐ-
τὸς ἀπολύθῃ τὸν ὄχλον· καὶ ἀποταξάμενος αὐτοῖς ἀπῆλθεν εἰς τὸ 46
ὄρος προσεύξασθαι· καὶ ὀψίας γενομένης ἦν τὸ πλοῖον ἐν μέσῳ 47
τῆς θαλάσσης καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ εἶδεν αὐτοὺς βα- 48
σανιζομένους ἐν τῷ ἐλαύνειν ἦν γὰρ ὁ ἄνεμος ἐναντίος αὐτοῖς καὶ
περὶ τετάρτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἔρχεται πρὸς αὐτοὺς περιπα- 49
τῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἤθελεν παρελθεῖν αὐτοὺς· οἱ δὲ ἰδόντες
αὐτὸν περιπατοῦντα· ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἔδοξαν φάντασμα εἶναι καὶ 50
ἀνέκραζαν· πάντες γὰρ αὐτὸν εἶδον καὶ ἐταράχθησαν καὶ· εὐθέως
ἐλάλησεν μετ' αὐτῶν καὶ λέγει αὐτοῖς θαρσεῖτε ἐγὼ εἰμι μὴ φοβεῖ- 51
σθε· καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος
καὶ λίαν ἐκ περισσοῦ ἐν ἑαυτοῖς ἐξίσταντο καὶ· ἐθαύμαζον· οὐ γὰρ 52
συνῆκαν ἐπὶ τοῖς ἄρτοις ἦν· γὰρ ἡ· καρδία αὐτῶν πεπωρωμένη·
καὶ διαπεράσαντες ἦλθον· ἐπὶ τὴν γῆν γενησαρὲτ καὶ προσωρμί- 53

v.36 *T, M, K:* αρτους τι γαρ φαγωσιν ουκ εχουσιν, *V:* τι φαγωσιν. **v.37** *T, K:* διακοσιων δη-
ναριων, *M, V:* δηναριων διακοσιων. **v.37** *T, M, K:* δωμεν, *V:* δωσομεν. **v.38** *T, M, K:* και,
V: ζε. **v.40** *T, M, K:* ανεπεσον, *V:* ανεπεσαν. **v.40** *T, M, K:* ανα, *V:* κατα. **v.41** *T, M, K:*
παραθωσιν, *V:* παραπιθωσιν. **v.43** *T, M, K:* κλασματων δωδεκα κοφινους πληρεις, *V:* κλα-
σματα δωδεκα κοφινων πληρωματα. **v.44** *T, K:* ωσει, *M, V:* ζε. **v.45** *T, M, K:* ευθεως,
V: ευθυς. **v.45** *T, M, V:* βηθσαιδαν, *K:* βηθσαιδα. **v.45** *T, M, K:* απολυση, *V:* απολυει.
v.48 *T, M, K:* ειδεν, *V:* ιδων. **v.48** *T, M, K:* και, *V:* ζε. **v.49** *T, M, K:* περιπατουντα επι της
θαλασσης εδοξαν φαντασμα ειναι, *V:* επι της θαλασσης περιπατουντα εδοξαν οτι φαντασμα εστιν.
v.50 *T, M, K:* και ευθεως, *V:* ο δε ευθυς. **v.51** *T, M, K:* και εθαυμαζον, *V:* ζε. **v.52** *T, M, K:*
ην γαρ, *V:* αλλ ην. **v.52** *T, K:* η καρδια αυτων, *M, V:* αυτων η καρδια. **v.53** *T:* ηλθον επι
την γην γενησαρετ, *K, M:* ηλθον επι την γην γεννησαρετ, *V:* επι την γην ηλθον εις γεννησαρετ.

54 σθησαν . και ἐξεληθόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ πλοίου εὐθέως ἐπιγνόντες
 55 αὐτόν . περιδραμόντες ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην ἤρξαντο ἐπι
 τοῖς κραθβάτοις τοὺς κακῶς ἔχοντας περιφέρειν ὅπου ἤκουον ὅτι
 56 ἐκεῖ ἐστιν . και ὅπου ἂν εἰσεπορεύετο εἰς κώμας ἢ πόλεις ἢ ἀ
 γρούς ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἐτίθουν τοὺς ἀσθενοῦντας και παρεκάλουν
 αὐτόν ἵνα κἂν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἄψωνται και ὅσοι
 ἂν ἤπιπτοντο αὐτοῦ ἐσώζοντο .

7 Και συνάγονται πρὸς αὐτόν οἱ φαρισαῖοι και τινες τῶν γραμ
 2 ματέων ἐλθόντες ἀπὸ ἱεροσολύμων . και ἰδόντες τινὰς τῶν μαθη
 τῶν αὐτοῦ κοινᾶις χερσίν τοῦτ' ἔστιν ἀνίπτοις ἐσθιοντάς ἄρτους
 3 ἐμέμψαντο . οἱ γὰρ φαρισαῖοι και πάντες οἱ ἰουδαῖοι ἐὰν μὴ πυγ
 μῆ νίψωνται τὰς χεῖρας οὐκ ἐσθίουσιν κρατοῦντες τὴν παράδοσιν
 4 τῶν πρεσβυτέρων . και ἀπὸ ἀγορᾶς ἐὰν μὴ βαπτίσωνται οὐκ ἐ
 σθίουσιν και ἄλλα πολλά ἐστιν ἃ παρέλαβον κρατεῖν βαπτισμοὺς
 5 ποτηρίων και ξεστῶν και χαλκίων και κλινῶν . ἔπειτα ἐπερωτῶ
 σιν αὐτόν οἱ φαρισαῖοι και οἱ γραμματεῖς διατὶ οἱ μαθηταὶ σου
 6 οὐ περιπατοῦσιν κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων ἀλλὰ ἀ
 νίπτοις χερσίν ἐσθίουσιν τὸν ἄρτον . ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς
 ὅτι καλῶς προεφῆτευσεν ἡσαΐας περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν ὡς γέ
 γραπται οὗτος ὁ λαὸς τοῖς χεῖλεσίν με τιμᾶ ἢ δὲ καρδία αὐτῶν
 7 πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ . μάτην δὲ σέβονται με διδάσκοντες διδα
 8 σκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων . ἀφέντες γὰρ τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ
 κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων βαπτισμοὺς ξεστῶν και
 9 ποτηρίων και ἄλλα παρόμοια τοιαῦτα πολλά ποιεῖτε . και ἔλεγεν
 αὐτοῖς καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ ἵνα τὴν παράδοσιν
 10 ὑμῶν τηρήσητε . μωδοῆς γὰρ εἶπεν τίμα τὸν πατέρα σου και τὴν
 μητέρα σου και ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτῳ .
 11 ὑμεῖς δὲ λέγετε ἐὰν εἴπη ἄνθρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρὶ κορβᾶν
 12 ὅ ἐστιν δῶρον ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῆς . καὶ οὐκέτι ἀφίετε αὐτόν

v.54 *Τ,Μ,Κ:* ευθεως, *Ν:* ευθυς. **v.55** *Τ,Μ,Κ:* περιδραμοντες, *Ν:* περιεδραμον.
v.55 *Τ,Μ,Κ:* περιχωρον, *Ν:* χωρον. **v.55** *Τ,Μ,Κ:* ηρξαντο, *Ν:* και ηρξαντο. **v.55** *Τ,Μ,Κ:*
 κραθβατοις, *Ν:* κραβατοις. **v.55** *Τ,Μ,Κ:* εκει, *Ν:* ζε. **v.56** *Τ,Μ,Κ:* η πολεις η αγρους, *Ν:*
 η εις πολεις η εις αγρους. **v.56** *Τ,Μ,Κ:* επιθουν, *Ν:* επιθεσαν. **v.56** *Τ,Μ,Κ:* ηπιπτοντο, *Ν:*
 ηψαντο. **7. v.2** *Τ,Μ,Κ:* κοινας, *Ν:* οτι κοινας. **v.2** *Τ,Μ,Κ:* εσθιοντας, *Ν:* εσθιουσιν τους.
v.2 *Τ,Μ,Κ:* εμεμψαντο, *Ν:* ζε. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* απο, *Ν:* απ. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* επετα, *Ν:* και.
v.5 *Τ,Κ:* διατι, *Μ,Ν:* δια τι. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* οι μαθηται σου ου περιπατουσιν, *Ν:* ου περιπατουσιν
 οι μαθηται σου. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* ανιπτοις, *Ν:* κοινας. **v.6** *Τ,Μ,Κ:* αποκριθεις ειπεν αυτοις οτι,
Ν: ειπεν αυτοις. **v.6** *Τ,Μ,Κ:* προεφητευσεν, *Ν:* επροφητευσεν. **v.6** *Τ,Μ,Κ:* ουτος, *Ν:* [οτι]
 ουτος. **v.8** *Τ,Μ,Κ:* γαρ, *Ν:* ζε. **v.8** *Τ,Μ,Κ:* βαπτισμοις ... ποιειτε, *Ν:* ζε. **v.9** *Τ,Μ,Κ:*
 τηρησητε, *Ν:* στησητε. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* μωσης, *Ν:* μωσηση.

οὐδὲν ποιῆσαι τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἢ τῇ μητρὶ αὐτοῦ. ἀκυροῦντες τὸν 13
λόγον τοῦ θεοῦ τῇ παραδόσει ὑμῶν ἢ παρεδώκατε καὶ παρόμοια 14
τοιαῦτα πολλά ποιεῖτε. καὶ προσκαλεσάμενος πάντα τὸν ὄχλον ἔ- 14
λεγεν αὐτοῖς ἀκούετε μου πάντες καὶ συνιέτε. οὐδὲν ἔστιν ἕξωθεν 15
τοῦ ἀνθρώπου εἰσπορευόμενον εἰς αὐτὸν ὃ δύναται αὐτὸν κοινῶ-
σαι ἀλλὰ τὰ ἐκπορευόμενα ἀπ’ αὐτοῦ ἐκεῖνά ἐστιν τὰ κοινοῦντα 16, 17
τὸν ἄνθρωπον. εἴ τις ἔχει ὄτα ἀκούειν ἀκουέτω. καὶ ὅτε εἰσῆλ-
θεν εἰς οἶκον ἀπὸ τοῦ ὄχλου ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ 18
περὶ τῆς παραβολῆς. καὶ λέγει αὐτοῖς οὕτως καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί 18
ἔστε οὐ νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ ἕξωθεν εἰσπορευόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον
οὐ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι. ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν 19
καρδίαν ἀλλ’ εἰς τὴν κοιλίαν καὶ εἰς τὸν ἀφεδρῶνα ἐκπορεύεται
καθαρίζον πάντα τὰ βρώματα. ἔλεγεν δὲ ὅτι τὸ ἐκ τοῦ ἀνθρώ- 20
που ἐκπορευόμενον ἐκεῖνο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. ἔσωθεν γὰρ ἐκ 21
τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώπων οἱ διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπορεύον-
ται μοιχεῖαι πορνεῖαι φόνοι. κλοπαὶ πλεονεξίαι πονηρίαὶ δόλος 22
ἀσέλγεια ὀφθαλμὸς πονηρὸς βλασφημία ὑπερηφανία ἀφροσύνη.
πάντα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται καὶ κοινοῖ τὸν ἄν- 23
θρωπον. καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς ἀπῆλθεν εἰς τὰ μεθόρια τύρου καὶ 24
σιδῶνος καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν οὐδένα ἤθελεν γνῶναι καὶ
οὐκ ἠδυνήθη λαθεῖν. ἀκούσασα γὰρ γυνὴ περὶ αὐτοῦ ἧς εἶχεν 25
τὸ θυγάτριον αὐτῆς πνεῦμα ἀκάθαρτον ἔλθοῦσα προσέπεσεν πρὸς
τοὺς πόδας αὐτοῦ. ἦν δὲ ἡ γυνὴ ἑλληνίς συροφόνισσα τῷ γένει 26
καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα τὸ δαιμόνιον ἐκβάλλῃ ἐκ τῆς θυγατρὸς αὐ-
τῆς. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ ἄφες πρῶτον χορτασθῆναι τὰ τέκνα 27
οὐ γὰρ καλὸν ἔστιν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖς
κυναρίοις. ἡ δὲ ἀπεκρίθη καὶ λέγει αὐτῷ ναὶ κύριε καὶ γὰρ τὰ 28

v.12 *Τ,Μ,Κ:* και, *Υ:* ζ. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* τω πατρι αυτου η τη μητρι αυτου, *Υ:* τω πατρι η τη μητρι. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* παντα, *Υ:* παλιν. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* ακουετε, *Υ:* ακουσατε. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* συνιετε, *Υ:* συνετε. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* αυτον κοινωσαι, *Υ:* κοινωσαι αυτον. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* εκπορευομενα απ αυτου εκεινα, *Υ:* εκ του ανθρωπου εκπορευομενα. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* ει... ακουετω, *Υ:* ζ. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* περι της παραβολης, *Υ:* την παραβολην. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* καθαριζον, *Υ:* καθαριζων. **v.21** *Τ,Μ,Κ:* μοιχειαι πορνειαι, *Υ:* πορνειαι κλοπαι. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* κλοπαι, *Υ:* μοιχειαι. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* και εκειθεν, *Υ:* εκειθεν δε. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* μεθορια τυρου και σιδωνος, *Υ:* ορια τυρου. **v.24** *Τ,Κ:* την, *Μ,Υ:* ζ. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* ακουσασα γαρ, *Υ:* αλλ ευθυσ ακουσασα. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* ην δε η γυνη, *Υ:* η δε γυνη ην. **v.26** *Τ,Κ:* συροφονισσα, *Μ:* συραφονικισσα, *Υ:* συροφονικισσα. **v.26** *Τ,Κ:* εκβαλλη, *Μ,Υ:* εκβαλη. **v.27** *Τ,Μ,Κ:* ο δε ιησους ειπεν, *Υ:* και ελεγεν. **v.27** *Τ,Μ,Κ:* καλον εστιν, *Υ:* εστιν καλον. **v.27** *Τ,Μ,Κ:* βαλειν τοις κυναριοις, *Υ:* τοις κυναριοις βαλειν. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* ναι, *Υ:* ζ. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* γαρ, *Υ:* ζ.

κυνάρια ὑποκάτω τῆς τραπέζης ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν παι-
 29 δίων . καὶ εἶπεν αὐτῇ διὰ τοῦτον τὸν λόγον ὕπαγε ἐξελήλυθεν τὸ
 30 δαιμόνιον ἐκ τῆς θυγατρὸς σου . καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὸν οἶκον αὐ-
 τῆς εὔρεν τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθὸς καὶ τὴν θυγατέρα βεβλημένην
 31 ἐπὶ τῆς κλίνης . καὶ πάλιν ἐξελθὼν ἐκ τῶν ὀρίων τύρου^ο καὶ σιδῶ-
 νος ἤλθεν πρὸς τὴν θάλασσαν τῆς γαλιλαίας ἀνά μέσον τῶν ὀρίων
 32 δεκαπόλεως . καὶ φέρουσιν αὐτῷ κωφὸν μογγιᾶλον καὶ παρακα-
 33 λοῦσιν αὐτὸν ἵνα ἐπιθῇ αὐτῷ τὴν χεῖρα . καὶ ἀπολαβόμενος αὐτὸν
 ἀπὸ τοῦ ὄχλου κατ' ἰδίαν ἔβαλεν τοὺς δακτύλους αὐτοῦ εἰς τὰ ῥα
 34 αὐτοῦ καὶ πτύσας ἤψατο τῆς γλώσσης αὐτοῦ . καὶ ἀναβλέψας εἰς
 τὸν οὐρανὸν ἐστέναξεν καὶ λέγει αὐτῷ ἐφραθὰ ὃ ἐστὶν διανοίχθητι .
 35 καὶ εὐθέως διανοίχθησαν αὐτοῦ αἱ ἀκοαὶ καὶ ἐλύθη ὁ δεσμὸς τῆς
 36 γλώσσης αὐτοῦ καὶ ἐλάλει ὀρθῶς . καὶ διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μη-
 δενὶ εἴπωσιν ὅσον δὲ αὐτὸς^ο αὐτοῖς διεστέλλετο μᾶλλον περισσότε-
 37 ρον ἐκήρυσσον . καὶ ὑπερπερισσῶς ἐξεπλήσσοντο λέγοντες καλῶς
 πάντα πεποιήκεν καὶ τοὺς κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν καὶ τοὺς ἀλάλους
 λαλεῖν .

8 Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις παμπόλλου ὄχλου ὄντος καὶ μὴ ἐχόν-
 των τί φάγωσιν προσκαλεσάμενος ὁ ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ
 2 λέγει αὐτοῖς . σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον ὅτι ἤδη ἡμέρα^ς τρεῖς
 3 προσμένουσίν μοι καὶ οὐκ ἔχουσιν τί φάγωσιν . καὶ ἐὰν ἀπολύσω
 αὐτοὺς νήσετε εἰς οἶκον αὐτῶν ἐκλυθήσονται ἐν τῇ ὁδῷ τινες^ο γάρ
 4 αὐτῶν μακρόθεν ἤκασιν . καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐ-
 τοῦ πόθεν τούτους δυνήσεται τις ὧδε χορτάσαι ἄρτων ἐπ' ἐρημίας .
 5, 6 καὶ ἐπιρώτα αὐτοὺς πόσους ἔχετε ἄρτους οἱ δὲ εἶπὸν ἐπτὰ . καὶ
 παρήγγειλεν τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ λαβὼν τοὺς ἐπτὰ
 ἄρτους εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα
 7 παραθῶσιν καὶ παρέθηκαν τῷ ὄχλῳ . καὶ εἶχον ἰχθύδια ὀλίγα καὶ

v.28 *Τ,Μ,Κ:* εσθιει, *Υ:* εσθιουσιν. **v.29** *Τ,Μ,Κ:* το δαιμονιον εκ της θυγατρος σου, *Υ:* εκ της θυγατρος σου το δαιμονιον. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* το δαιμονιον εξεληλυθος και την θυγατερα βεβλημενην επι της κλινης, *Υ:* το παιδιον βεβλημενον επι την κλινην και το δαιμονιον εξεληλυθος. **v.31** *Τ,Μ,Κ:* τυρου και σιδωνος ηλθεν προς, *Υ:* τυρου ηλθεν δια σιδωνος εις. **v.32** *Τ,Κ:* μογγιαλον, *Υ:* και μογγιαλον, *Μ:* μογγιαλον. **v.35** *Τ,Μ,Κ:* διανοιχθησαν, *Υ:* ηνοιγησαν. **v.36** *Τ,Μ,Κ:* ειπωσιν, *Υ:* λεγωσιν. **v.36** *Τ,Μ,Κ:* αυτος αυτοις διεστελλετο, *Υ:* αυτοις διεστελλετο αυτοι. **8. v.1** *Τ,Μ,Κ:* παμπολλου, *Υ:* παλιν πολλου. **v.1** *Τ,Μ,Κ:* ο ησους τους μαθητας αυτου, *Υ:* τους μαθητας. **v.2** *Τ,Κ:* ημερας, *Μ,Υ:* ημεραι. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* τινες γαρ, *Υ:* και τινες. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* μακροθεν, *Υ:* απο μακροθεν. **v.3** *Τ,Κ,Υ:* ηκασιν, *Μ:* ηκουσιν. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* ποθεν, *Υ:* οτι ποθεν. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* επιρωτα, *Υ:* ηρωτα. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* ειπον, *Υ:* ειπαν. **v.6** *Τ,Μ,Κ:* παρηγγειλεν, *Υ:* παραγγελλει. **v.6** *Τ,Μ,Κ:* παραθωσιν, *Υ:* παρατιθωσιν.

εὐλογήσας⁸ εἶπεν παραθεῖναι καὶ αὐτά . ἔφαγον⁹ δὲ καὶ ἐχορτά-
 σθησαν καὶ ἦσαν περισσεύματα κλασμάτων ἑπτὰ σφυρίδας . ἦσαν¹⁰
 δὲ οἱ¹⁰ φαγόντες ὡς τετρακισχίλιοι καὶ ἀπέλυσεν αὐτούς . καὶ εὐ-
 θεῶς ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἦλθεν εἰς τὰ
 μέρη δαλμανουθά . καὶ ἐξῆλθον οἱ φαρισαῖοι καὶ ἤρξαντο συζητεῖν¹¹
 αὐτῷ ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ σημεῖον ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ πειράζοντες
 αὐτόν . καὶ ἀνασθενάξας τῷ πνεύματι αὐτοῦ λέγει τί ἡ γενεὰ αὕτη¹²
 σημεῖον¹² ἐπιζητεῖ ἀμὴν λέγω ὑμῖν εἰ δοθήσεται τῇ γενεᾷ ταύτῃ ση-
 μεῖον . καὶ ἀφεις αὐτούς ἐμβὰς¹³ πάλιν εἰς τὸ πλοῖον ἀπῆλθεν εἰς¹³
 τὸ πέραν . καὶ ἐπελάθοντο λαβεῖν ἄρτους καὶ εἰ μὴ ἓνα ἄρτον οὐκ¹⁴
 εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ . καὶ διεστέλλετο αὐτοῖς λέγων ὁ-¹⁵
 ρατε βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν φαρισαίων καὶ τῆς ζύμης ἡρώδου .
 καὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους λέγοντες ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχομεν .¹⁶
 καὶ γνοὺς ὁ¹⁷ ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς τί διαλογίζεσθε ὅτι ἄρτους οὐκ¹⁷
 ἔχετε οὐπω νοεῖτε οὐδὲ συνίετε ἔτι πεπωρωμένην ἔχετε τὴν καρ-
 δίαν ὑμῶν . ὀφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε καὶ ὧτα ἔχοντες οὐκ¹⁸
 ἀκούετε καὶ οὐ μνημονεύετε . ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους ἔκλασα εἰς¹⁹
 τοὺς πεντακισχιλίους πόσους κοφίνους πλήρεις¹⁹ κλασμάτων ἤρατε
 λέγουσιν αὐτῷ δώδεκα . ὅτε δὲ²⁰ τοὺς ἑπτὰ εἰς τοὺς τετρακισχιλί-²⁰
 οὺς πόσων σφυρίδων πληρώματα κλασμάτων ἤρατε οἱ²⁰ δὲ εἶπον
 ἑπτὰ . καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς πῶς²¹ οὐ συνίετε . καὶ ἔρχεται εἰς βηθ-^{21, 22}
 σαϊδὰν καὶ φέρουσιν αὐτῷ τυφλὸν καὶ παρακαλοῦσιν αὐτόν ἵνα^{21, 22}
 αὐτοῦ ἄψηται . καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς τοῦ τυφλοῦ ἐξήγαγεν²³
 αὐτόν ἔξω τῆς κώμης καὶ πτύσας εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ ἐπιθείς τὰς²³
 χεῖρας αὐτῷ ἐπήρῳτα αὐτόν εἴ τι βλέπει . καὶ ἀναβλέψας ἔλεγεν²⁴
 βλέπω τοὺς ἀνθρώπους ὅτι ὡς δένδρα ὀρῶ περιπατοῦντας . εἶτα²⁵
 πάλιν ἐπέθηκεν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ ἐποίη-
 σεν²⁵ αὐτόν ἀναβλέψαι καὶ ἀποκατεστάθη καὶ ἐνέβλεψεν τηλαυγῶς

v.7 *T, M, K:* ευλογησας ειπεν παραθειναι και αυτα, *V:* ευλογησας αυτα ειπεν και ταυτα παρατειναι. **v.8** *T, M, K:* εφαγον δε, *V:* και εφαγον. **v.9** *T, M, K:* οι φαγοντες, *V:* ζε. **v.10** *T, M, K:* ευθεως, *V:* ευθους. **v.12** *T, M, K:* σημειον επιζητει, *V:* ζητει σημειον. **v.13** *T, K:* εμβας παλιν εις το πλοιον, *M:* εμβας παλιν εις πλοιον, *V:* παλιν εμβας. **v.14** *T, M, V:* επελαθοντο, *K:* επελαθοντο οι μαθηται. **v.16** *T, M, K:* λεγοντες, *V:* ζε. **v.16** *T, M, K:* εχομεν, *V:* εχουσιν. **v.17** *T, M, K:* ο ιησους, *V:* ζε. **v.17** *T, M, K:* επι, *V:* ζε. **v.19** *T, M, K:* πληρεις κλασματος, *V:* κλασματος πληρεις. **v.20** *T, M, K:* δε, *V:* ζε. **v.20** *T, M, K:* οι δε ειπον, *V:* και λεγουσιν [αυτω]. **v.21** *T, M, K:* πως ου, *V:* ουπω. **v.22** *T, M, K:* ερχεται, *V:* ερχονται. **v.22** *T, M, V:* βηθσαιδαν, *K:* βηθσαιδα. **v.23** *T, M, K:* εξηγαγεν, *V:* εξηγηκεν. **v.23** *T, M, K:* βλεπει, *V:* βλεπεις. **v.24** *T, M, V:* οτι ως δενδρα ορω, *K:* ως δενδρα. **v.25** *T, M, K:* εποιησεν αυτον αναβλεψαι και αποκατεσταθη και ενεβλεψεν τηλαυγως απαντας, *V:* διεβλεψεν και απεκατεστη και ενεβλεπεν τηλαυγως απαντα.

26 ἅπαντας . και ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ λέγων μηδὲ
 27 εἰς τὴν κώμην εἰσέλθῃς μηδὲ εἴπῃς τινὶ ἐν τῇ κώμῃ . και ἐξῆλθεν
 ὁ ἰησοῦς και οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὰς κώμας καισαρείας τῆς φι-
 λίππου και ἐν τῇ ὁδῷ ἐπηρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων αὐτοῖς
 28 τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι . οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν ἰωάννην
 29 τὸν βαπτιστὴν και ἄλλοι ἠλίαν ἄλλοι δὲ ἕνα τῶν προφητῶν . και
 αὐτὸς λέγει αὐτοῖς ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
 30 πέτρος λέγει αὐτῷ σὺ εἶ ὁ χριστός . και ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα μη-
 31 δὲνὶ λέγωσιν περὶ αὐτοῦ . και ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς ὅτι δεῖ τὸν
 υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν και ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν
 πρεσβυτέρων και ἀρχιερέων και γραμματέων και ἀποκτανθῆναι
 32 και μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι . και παρρησίᾳ τὸν λόγον ἐλάλει
 33 και προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ . ὁ δὲ
 ἐπιστραφεὶς και ἰδὼν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐπετίμησεν τῷ πέτρῳ
 λέγων ὕπαγε ὀπίσω μου σατανᾶ ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ ἀλ-
 34 λά τὰ τῶν ἀνθρώπων . και προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον σὺν τοῖς
 μαθηταῖς αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν ἀπαρ-
 νησάσθω ἑαυτὸν και ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ και ἀκολουθεῖτω
 35 μοι . ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι ἀπολέσει αὐτήν ὃς
 δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ και τοῦ εὐαγγελίου
 36 οὗτος σώσει αὐτήν . τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον ἐὰν κερδήσῃ τὸν
 37 κόσμον ὅλον και ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ . ἢ τί δώσει ἄνθρωπος
 38 ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ . ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με και τοὺς
 ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι και ἁμαρτωλῷ και ὁ
 υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτὸν ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ
 τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἁγγέλων τῶν ἁγίων .

9 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἀμήν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσὶν τινες τῶν ὧδε ἐστη-
 κόντων οἵτινες οὐ μὴ γεύσονται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσιν τὴν βασι-
 2 λείαν τοῦ θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει . και μεθ' ἡμέρας ἕξ παρα-

v.26 *T,K:* τον, *M:* [τον], *V:* ζ. **v.26** *T,M,K:* μηδε ... κωμη, *V:* ζ. **v.28** *T,M,K:* απεκριθησαν, *V:* ειπαν αυτω λεγοντες [οτι]. **v.28** *T,M,K:* ενα, *V:* οτι εις. **v.29** *T,M,K:* λεγει αυτοις, *V:* επιρωτα αυτους. **v.29** *T,M,K:* δε, *V:* ζ. **v.31** *T,M,K:* απο, *V:* υπο. **v.31** *T,K:* αρχιερων και γραμματεων, *M,V:* των αρχιερων και των γραμματεων. **v.32** *T,M,K:* αυτον ο πετρος, *V:* ο πετρος αυτον. **v.33** *T,M,K:* τω πετρω λεγων, *V:* πετρω και λεγει. **v.34** *T,M,K:* οστις, *V:* ει τις. **v.34** *T,K:* ελθειν, *M,V:* ακολουθειν. **v.35** *T,M,K:* αν, *V:* εαν. **v.35** *T,M,K:* απολεση, *V:* απολεσει. **v.35** *T,K,V:* την ψυχην αυτου, *M:* την εαυτου ψυχην. **v.35** *T,M,K:* ουτος, *V:* ζ. **v.36** *T,M,K:* ωφελησει, *V:* ωφελει. **v.36** *T,M,K:* εαν κερδηση, *V:* κερδησαι. **v.36** *T,M,K:* ζημιωθη, *V:* ζημιωθηται. **v.37** *T,M,K:* η τι δωσει, *V:* τι γαρ δοι. **v.38** *T,K:* αν, *M,V:* εαν. **9. v.1** *T,M,K:* των ωδε, *V:* ωδε των. **v.2** *T,M,K:* μεθ, *V:* μετα.

λαμβάνει ὁ ἰησοῦς τὸν πέτρον καὶ τὸν ἰάκωβον καὶ τὸν ἰωάννην καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν μόνους καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν· καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο στίλβοντα 3
 λευκὰ λίαν ὡς^ο χιῶν οἷα γναφεὺς ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύναται λευκᾶ-
 ναι· καὶ ὥφθη αὐτοῖς ἡλίαις σὺν μωϋεῖ καὶ ἦσαν συλλαλοῦντες τῷ 4
 ἰησοῦ· καὶ ἀποκριθεὶς ὁ πέτρος λέγει τῷ ἰησοῦ ῥαββὶ καλὸν ἐστὶν 5
 ἡμᾶς ὧδε εἶναι καὶ ποιήσωμεν σκηνάς^ο τρεῖς σοὶ μίαν καὶ μωϋεῖ
 μίαν καὶ ἡλίαι μίαν· οὐ γὰρ ἤδει τί λαλήσῃ^ο ἦσαν γὰρ ἔκφοβοι· 6
 καὶ ἐγένετο νεφέλη ἐπισκιάζουσα αὐτοῖς καὶ ἦλθεν φωνὴ ἐκ τῆς 7
 νεφέλης λέγουσα οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός αὐτοῦ^ο ἀκού-
 ετε· καὶ ἐξάπινα περιβλεψάμενοι οὐκέτι οὐδένα εἶδον ἀλλὰ τὸν 8
 ἰησοῦν μόνον μεθ' ἑαυτῶν· καταβαινόντων^ο δὲ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄ- 9
 ρους διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ διηγήσωνται^ο ἃ εἶδον εἰ μὴ ὅταν
 ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ· καὶ τὸν λόγον ἐκράτησαν 10
 πρὸς ἑαυτοὺς συζητοῦντες τί ἐστὶν τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι· καὶ 11
 ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες ὅτι λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι ἡλίαν δεῖ
 ἐλθεῖν πρῶτον· ὁ δὲ ἀποκριθεὶς^ο εἶπεν αὐτοῖς ἡλίαις μὲν ἐλθῶν 12
 πρῶτον ἀποκαθιότᾳ πάντα καὶ πῶς γέγραπται ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀν-
 θρώπου ἵνα πολλὰ πάθῃ καὶ ἐξουδενώθῃ· ἀλλὰ λέγω ὑμῖν ὅτι καὶ 13
 ἡλίαις ἐλήλυθεν καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν καθὼς γέγρα-
 πται ἐπ' αὐτόν· καὶ ἐλθῶν πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶδεν ὄχλον πολὺν 14
 περὶ αὐτοὺς καὶ γραμματεῖς συζητοῦντας αὐτοῖς· καὶ εὐθέως πᾶς 15
 ὁ ὄχλος ἰδὼν^ο αὐτὸν ἐξεθαμβήθη καὶ προστρέχοντες ἠοπάζοντο αὐ-
 τόν· καὶ ἐπηρώτησεν τοὺς^ο γραμματεῖς τί συζητεῖτε πρὸς αὐτούς· 16
 καὶ ἀποκρίθεις εἰς ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπεν διδάσκαλε ἦνεγκα τὸν υἱόν 17
 μου πρὸς σε ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον· καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν καταλάβῃ 18
 ῥήσσει αὐτόν καὶ ἀφρίζει καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ καὶ ξηραί-

v.3 *T, K, V*: εγενετο, *M*: εγενοντο. **v.3** *T, M, K*: ως χιτων, *V*: ζ. **v.3** *T, M, K*: δυναται, *V*: δυναται ουτως. **v.4** *T, M, K*: μωσει, *V*: μωυσει. **v.5** *T, M, K*: σκηνας τρεις, *V*: τρεις σκηνας. **v.5** *T, M, K*: μωσει, *V*: μωυσει. **v.6** *T, K*: λαληση ησαν γαρ εκφοβοι, *M*: λαλησει ησαν γαρ εκφοβοι, *V*: αποκριθη εκφοβοι γαρ εγενοντο. **v.7** *T, M, K*: ηλθεν, *V*: εγενετο. **v.7** *T, K*: λεγουσα, *M, V*: ζ. **v.7** *T, M, K*: αυτου ακουσετε, *V*: ακουσετε αυτου. **v.9** *T, M, K*: καταβαινοντων δε αυτων απο, *V*: και καταβαινοντων αυτων εκ. **v.9** *T, M, K*: διηγησονται α ειδον, *V*: α ειδον διηγησονται. **v.12** *T, M, K*: αποκριθεις ειπεν, *V*: εφη. **v.12** *T, M, K*: αποκαθιστα, *V*: αποκαθιστανει. **v.12** *T, M, K*: εξουδενωθη, *V*: εξουδενηθη. **v.13** *T, M, K*: ηθελησαν, *V*: ηθελον. **v.14** *T, M, K*: ελθων, *V*: ελθοντες. **v.14** *T, M, K*: ειδεν, *V*: ειδον. **v.14** *T, M, K*: αυτοις, *V*: προς αυτους. **v.15** *T, M, K*: ευθεως, *V*: ευθους. **v.15** *T, M, K*: ιδων αυτον εξεθαμβηθη, *V*: ιδοντες αυτον εξεθαμβηθησαν. **v.16** *T, M, K*: τους γραμματεις, *V*: αυτους. **v.17** *T, M, K*: αποκριθεις, *V*: απεκριθη αυτω. **v.17** *T, M, K*: ειπεν, *V*: ζ. **v.18** *T, M, K*: αν, *V*: εαν. **v.18** *T, M, K*: αυτου, *V*: ζ.

νεται καὶ εἶπὸν τοῖς μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσιν καὶ οὐκ
 19 ἴσχυσαν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῶ λέγει ὧ γενεὰ ἄπιστος ἕως πότε
 πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν φέρετε αὐτὸν πρὸς με.
 20 καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτὸν καὶ ἰδὼν αὐτὸν εὐθέως τὸ πνεῦμα
 21 ἐδόπαραξεν αὐτὸν καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκυλίετο ἀφρίζων. καὶ
 ἐπηρώτησεν τὸν πατέρα αὐτοῦ πόσος χρόνος ἐστὶν ὡς τοῦτο γέγο-
 22 νεν αὐτῶ ὁ δὲ εἶπεν παιδίόθεν. καὶ πολλάκις αὐτὸν καὶ εἰς πῦρ
 ἔβαλεν καὶ εἰς ὕδατα ἵνα ἀπολέσῃ αὐτὸν ἀλλ' εἴ τι δυνάσαι βοή-
 23 θησον ἡμῖν σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτῶ τὸ
 24 εἰ δυνάσαι πιστεῦσαι πάντα δυνατὰ τῶ πιστεύοντι. καὶ εὐθέως
 κράζας ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου μετὰ δακρῶν ἔλεγεν πιστεῦω κύριε
 25 βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ. ἰδὼν δὲ ὁ ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος
 ἐπετίμησεν τῶ πνεύματι τῶ ἀκαθάρτῳ λέγων αὐτῶ τὸ πνεῦμα τὸ
 ἄλαλον καὶ κωφὸν ἐγὼ σοι ἐπιτάσσω ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ καὶ μηκέτι
 26 εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν. καὶ κράζαν καὶ πολλὰ σπαραζαν αὐτὸν ἐξῆλ-
 θεν καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νεκρὸς ὥστε πολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν.
 27 ὁ δὲ ἰησοῦς κρατήσας αὐτὸν τῆς χειρὸς ἤγειρεν αὐτὸν καὶ ἀνέ-
 28 στη. καὶ εἰσελθόντα αὐτὸν εἰς οἶκον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπηρώτων
 29 αὐτὸν κατ' ἰδίαν ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό. καὶ
 εἶπεν αὐτοῖς τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύνатаι ἐξελθεῖν εἰ μὴ ἐν
 30 προσευχῇ καὶ νηστείᾳ. καὶ ἐκεῖθεν ἐξελθόντες παρεπορεύοντο
 31 διὰ τῆς γαλιλαίας καὶ οὐκ ἤθελεν ἵνα τις γνῶ. ἐδίδασκεν γὰρ
 τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
 παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν καὶ ἀ-
 32 ποκτανθεὶς τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται. οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα
 33 καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ἐπερωτῆσαι. καὶ ἤλθεν εἰς καπερναοὺμ καὶ
 ἐν τῇ οἰκίᾳ γενόμενος ἐπηρώτα αὐτοὺς τί ἐν τῇ ὁδῶ πρὸς ἑαυτοὺς

v.18 *Τ,Μ,Κ:* εἶπον, *Ν:* εἶπα. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* αὐτῶ, *Ν:* αυτοῖς. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* εὐθεως το πνευμα, *Ν:* το πνευμα ευθως. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* εσπαραξεν, *Ν:* συνεσπαραξεν. **v.21** *Τ,Μ,Κ:* παιδιοθεν, *Ν:* εκ παιδιοθεν. **v.22** *Τ,Κ:* αυτον και εις πυρ, *Μ:* αυτον και εις το πυρ, *Ν:* και εις πυρ αυτον. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* δυνασαι, *Ν:* δυνη. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* δυνασαι πιστευσαι, *Ν:* δυνη. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* και ευθεως, *Ν:* ευθως. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* μετα δακρῶν ελεγεν πιστεωω κυριε, *Ν:* ελεγεν πιστεωω. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* το πνευμα το αλαλον και κωφον, *Ν:* το αλαλον και κωφον πνευμα. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* σοι επιτασσω, *Ν:* επιτασσω σοι. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* κραζαν και πολλα σπαραζαν αυτον, *Ν:* κραζας και πολλα σπαραζας. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* πολλους, *Ν:* τους πολλους. **v.27** *Τ,Μ,Κ:* αυτον της χειρος, *Ν:* της χειρος αυτου. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* εισελθοντα αυτον, *Ν:* εισελθοντος αυτου. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* επηρωτων αυτον και ιδιαν, *Ν:* και ιδιαν επηρωτων αυτον. **v.29** *Τ,Μ,Κ:* και νηστεια, *Ν:* ζε. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* και εκειθεν, *Ν:* κακειθεν. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* γνω, *Ν:* γνοι. **v.31** *Τ,Μ,Κ:* τη τριτη ημερα, *Ν:* μετα τρεις ημερας. **v.33** *Τ,Μ,Κ:* ηλθεν, *Ν:* ηλθον. **v.33** *Τ,Μ,Κ:* καπερναουμ, *Ν:* καφαρναουμ. **v.33** *Τ,Μ,Κ:* προς εαυτους, *Ν:* ζε.

διελογίζεσθε . οἱ δὲ ἐσιώπων πρὸς ἀλλήλους γὰρ διελέχθησαν ἐν 34
 τῇ ὁδῷ τίς μείζων . καὶ καθίσας ἐφώνησεν τοὺς δώδεκα καὶ λέγει 35
 αὐτοῖς εἴ τις θέλει πρῶτος εἶναι ἔσται πάντων ἕσχατος καὶ πάν-
 των διάκονος . καὶ λαβὼν παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ 36
 ἐναγκαλισάμενος αὐτὸ εἶπεν αὐτοῖς . ὃς ἐὰν ἐν τῶν τοιούτων παι- 37
 δίων δεξῆται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ἐμὲ δέχεται καὶ ὃς ἐὰν ἐμὲ δεξῆται
 οὐκ ἐμὲ δέχεται ἀλλὰ τὸν ἀποστειλάντά με . ἀπεκρίθη^ο δὲ αὐτῷ ὁ 38
 ἰωάννης λέγων διδάσκαλε εἶδομέν τινα τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα
 δαιμόνια ὃς^ο οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτὸν ὅτι οὐκ
 ἀκολουθεῖ ἡμῖν . ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν μὴ κωλύετε αὐτὸν οὐδεὶς γάρ 39
 ἔστιν ὃς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου καὶ δυνήσεται ταχὺ
 κακολογήσαί με . ὃς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ’ ὑμῶν ὑπὲρ ὑμῶν ἔστιν . 40
 ὃς γὰρ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς ποτήριον ὕδατος ἐν τῷ ὀνόματί μου ὅτι 41
 χριστοῦ ἔστε ἀμὴν λέγω ὑμῖν οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ .
 καὶ ὃς ἂν σκανδαλίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τῶν πιστευόντων εἰς ἐμὲ 42
 καλὸν ἔστιν αὐτῷ μᾶλλον εἰ περικείται λίθος^ο μυλικὸς περὶ τὸν
 τράχηλον αὐτοῦ καὶ βέβληται εἰς τὴν θάλασσαν . καὶ ἐὰν σκανδα- 43
 λίξῃ σε ἢ χεῖρ σου ἀπόκοψον αὐτὴν καλὸν σοί^ο ἔστιν κυλλὸν εἰς^ο
 τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν ἢ τὰς δύο χεῖρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέ-
 ενναν εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον . ὅπου^ο ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ 44
 καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται . καὶ ἐὰν ὁ πούς σου σκανδαλίξῃ σε ἀπό- 45
 κοψον αὐτὸν καλὸν ἔστιν σοὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλὸν ἢ τοὺς
 δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν εἰς^ο τὸ πῦρ τὸ ἄσβε-
 στον . ὅπου^ο ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται . 46
 καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμὸς σου σκανδαλίξῃ σε ἔκβαλε αὐτὸν καλὸν σοὶ 47
 ἔστιν μονόφθαλμον εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἢ δύο ὀ-
 φθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ^ο πυρός . ὅπου ὁ 48
 σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται . πᾶς γὰρ πυρὶ^ο 49
 ἀλισθήσεται καὶ πᾶσα θυσία ἀλλὶ ἀλισθήσεται . καλὸν τὸ ἄλλας ἐὰν 50

v.37 *Τ,Μι,Κ:* εαν, *Υ:* αν. **v.37** *Τ,Μι,Κ:* δεξηται, *Υ:* δεχηται. **v.38** *Τ,Κ:* απεκριθη δε αυτο ο ιωαννης λεγων, *Μι:* απεκριθη δε αυτο ιωαννης λεγων, *Υ:* εφη αυτο ο ιωαννης. **v.38** *Τ,Μι:* τα, *Κ,Υ:* εν τα. **v.38** *Τ,Μι,Κ:* ος ουκ ακολουθει ημιν και εκωλυσαμεν αυτον οτι ουκ ακολουθει, *Υ:* και εκωλυομεν αυτον οτι ουκ ηκολουθει. **v.40** *Τ,Μι:* καθ υμων υπερ υμων, *Κ,Υ:* καθ ημων υπερ ημων. **v.41** *Τ,Κ:* τω ονοματι μου, *Μι:* ονοματι μου, *Υ:* ονοματι. **v.41** *Τ,Μι,Κ:* ου, *Υ:* οτι ου. **v.42** *Τ,Κ,Υ:* αν, *Μι:* εαν. **v.42** *Τ,Μι:* μικρων, *Κ,Υ:* μικρων τουτων. **v.42** *Τ,Μι,Κ:* λιθος μυλικος, *Υ:* μυλος ονικος. **v.43** *Τ,Μι,Κ:* σοι εστιν, *Υ:* εστιν σε. **v.43** *Τ,Μι,Κ:* εις την ζωην εισελθειν, *Υ:* εισελθειν εις την ζωην. **v.44** *Τ,Μι,Κ:* οπου ... σβεννυται, *Υ:* ζ. **v.45** *Τ,Μι,Κ:* σοι, *Υ:* σε. **v.45** *Τ,Μι,Κ:* εις το πυρ το ασβεστον, *Υ:* ζ. **v.46** *Τ,Μι,Κ:* οπου ... σβεννυται, *Υ:* ζ. **v.47** *Τ,Μι,Κ:* σοι, *Υ:* σε. **v.47** *Τ,Μι,Κ:* του πυρος, *Υ:* ζ. **v.49** *Τ,Μι,Κ:* πυρι αλισθησεται και πασα θυσια αλλι αλισθησεται, *Υ:* πυρι αλισθησεται.

δὲ τὸ ἅλας ἄναλον γένηται ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς ἅλας καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις .

10 Κακεῖθεν ἀναστὰς ἔρχεται εἰς τὰ ὄρια τῆς ἰουδαίας διὰ τοῦ πέ-
 2 ραν τοῦ ἰορδάνου καὶ συμπορεύονται πάλιν ὄχλοι πρὸς αὐτὸν καὶ
 3 ὡς εἰώθει πάλιν ἐδίδασκεν αὐτούς . καὶ προσελθόντες οἱ φαρισαῖοι
 4 ἐπηρώτησαν αὐτὸν εἰ ἔξξισιν ἀνδρὶ γυναῖκα ἀπολύσαι πειράζοντες
 5 αὐτόν . ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς τί ὑμῖν ἐνετείλατο μωσῆς . οἱ
 6 δὲ εἶπὸν μωσῆς ἔπετρεψεν βιβλίον ἀποστασίου γράψαι καὶ ἀπο-
 7 λύσαι . καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς πρὸς τὴν σκληρο-
 8 καρδίαν ὑμῶν ἔγραψεν ὑμῖν τὴν ἐντολήν ταύτην . ἀπὸ δὲ ἀρχῆς
 9 κτίσεως ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς ὁ θεός . ἕνεκεν τούτου
 10 καταλείπει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ προ-
 11 σκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ . καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς
 12 σάρκα μίαν ὥστε οὐκέτι εἰσὶν δύο ἀλλὰ μία σάρξ . ὁ οὖν ὁ θεός
 13 συνέζευξεν ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω . καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ πάλιν οἱ μα-
 14 θηταὶ αὐτοῦ περὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπηρώτησαν αὐτόν . καὶ λέγει αὐτοῖς
 15 ὅς ἐὰν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμήσῃ ἄλλην μοιχᾶται
 16 ἐπ' αὐτήν . καὶ ἐὰν γυνὴ ἀπολύσῃ τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ γαμηθῇ
 17 ἄλλῳ μοιχᾶται . καὶ προσέφερον αὐτῷ παιδιά ἵνα ἄψηται αὐτῶν
 18 οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμων τοῖς προσφέρουσιν . ἰδὼν δὲ ὁ ἰησοῦς ἠ-
 19 γανάκτησεν καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἄφετε τὰ παιδιά ἔρχεσθαι πρὸς με
 καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ .
 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅς ἐὰν μὴ δέξῃται τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παι-
 δῖον οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν . καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὰ τίθει
 τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτὰ ἠϋλόγει αὐτά . καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ
 εἰς ὁδὸν προσδραμῶν εἷς καὶ γονυπετήσας αὐτὸν ἐπηρώτα αὐτόν
 διδάσκαλε ἀγαθὲ τί ποιήσω ἵνα ζῶην αἰώνιον κληρονομήσω . ὁ δὲ
 ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ τί με λέγεις ἀγαθὸν οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς ὁ θε-
 ὁς . τὰς ἐντολάς οἶδας μὴ μοιχεύσης μὴ φονεύσης μὴ κλέψης μὴ

v.50 *Τ,Μ,Κ:* αλας, *Υ:* αλα. **10. v.1** *Τ,Μ,Κ:* κακειθεν, *Υ:* και εκειθεν. **v.1** *Τ,Μ,Κ:* δια του, *Υ:* [και]. **v.2** *Τ,Κ:* οι, *Μ:* [οι], *Υ:* ζ. **v.2** *Τ,Μ,Κ:* επηρωτησαν, *Υ:* επηρωτων. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* μωσης, *Υ:* μουσης. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* ειπον, *Υ:* ειπαν. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* μωση επετρεψεν, *Υ:* επετρεψεν μωσης. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* και αποκριθεις ο, *Υ:* ο δε. **v.6** *Τ,Μ,Κ:* ο θεος, *Υ:* ζ. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* εν τη οικια, *Υ:* εις την οικιαν. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* αυτου, *Υ:* ζ. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* του αυτου επηρωτησαν, *Υ:* τουτου επηρωτων. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* εαν, *Υ:* αν. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* γυνη απολυση, *Υ:* αυτη απολυσασα. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* και γαμηθη αλλω, *Υ:* γαμηση αλλον. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* αφηται αυτων, *Υ:* αυτων αφηται. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* επετιμων τοις προσφερουσιν, *Υ:* επετιμησαν αυτοις. **v.14** *Τ,Κ:* και, *Μ,Υ:* ζ. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* εαν, *Υ:* αν. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* τιθεις, *Υ:* κατευλογει τιθεις. **v.16** *Τ,Κ:* αυτα ηυλογει, *Μ:* αυτα ευλογει, *Υ:* ζ. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* μη μοιχευσης μη φονευσης, *Υ:* μη φονευσης μη μοιχευσης.

ψευδομαρτυρήσης μὴ ἀποστερήσης τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν
 μητέρα . ὁ δὲ ἀποκριθεὶς ἔειπεν αὐτῷ διδάσκαλε ταῦτα πάντα ἐφυ- 20
 λαξάμην ἐκ νεότητός μου . ὁ δὲ ἰησοῦς ἐμβλέψας αὐτῷ ἠγάπησεν 21
 αὐτὸν καὶ εἶπεν αὐτῷ ἔν ὅσοι ὑστερεῖ ὑπάγε ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ
 δὸς τοῖς πτωχοῖς καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ καὶ δεῦρο ἀκολου-
 θει μοι ἄρας ὁ τὸν σταυρὸν . ὁ δὲ συγνάσας ἐπὶ τῷ λόγῳ ἀπῆλθεν 22
 λυπούμενος ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλὰ . καὶ περιβλεψάμενος ὁ 23
 ἰησοῦς λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα
 ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελεύσονται . οἱ δὲ μαθηταὶ 24
 ἐθαμβοῦντο ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ ὁ δὲ ἰησοῦς πάλιν ἀποκριθεὶς
 λέγει αὐτοῖς τέκνα πῶς δύσκολόν ἐστιν τοὺς πεποιθότας ἐπὶ τοῖς 25
 χρήμασιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν . εὐκοπώτερόν ἐ-
 στιν κάμηλον διὰ τῆς τρυμαλιᾶς τῆς ῥαφίδος εἰσελθεῖν ἢ πλούσιον 26
 εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν . οἱ δὲ περισσῶς ἐξεπλήσ- 26
 σοντο λέγοντες πρὸς ἑαυτοὺς καὶ τίς δύναται σωθῆναι . ἐμβλέψας 27
 δὲ αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς λέγει παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατον ἀλλ' οὐ παρὰ 28
 τῷ θεῷ πάντα γὰρ δυνατὰ ἐστὶν παρὰ τῷ θεῷ . καὶ ἤρξατο ὁ πέ- 28
 τρος λέγειν αὐτῷ ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμεν
 σοι . ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν ἀμὴν λέγω ὑμῖν οὐδεὶς ἐστιν 29
 ὃς ἀφήκεν οἰκίαν ἢ ἀδελφούς ἢ ἀδελφάς ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ 30
 γυναῖκα ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺς ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου . ἐ-
 ἂν μὴ λάβῃ ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ οἰκίας καὶ
 ἀδελφούς καὶ ἀδελφάς καὶ μητέρας καὶ τέκνα καὶ ἀγροὺς μετὰ
 διωγμῶν καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζῶν αἰώνιον . πολλοὶ δὲ 31
 ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι καὶ οἱ ἔσχατοι πρῶτοι . ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ 32
 ἀναβαίνοντες εἰς ἱεροσόλυμα καὶ ἦν προάγων αὐτοὺς ὁ ἰησοῦς καὶ
 ἐθαμβοῦντο καὶ ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο καὶ παραλαβὼν πάλιν
 τοὺς δώδεκα ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν .
 ὅτι ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς ἱεροσόλυμα καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου 33
 παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς γραμματεῦσιν καὶ κα-
 τακρinoῦσιν αὐτὸν θανάτῳ καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν .

v.20 *T, M, K:* ἀποκριθεὶς εἶπεν, *V:* εφη. **v.21** *T, M, K:* σοι, *V:* σε. **v.21** *T, K:* τοῖς, *M:* ἐ, *V:* [τοῖς]. **v.21** *T, M, K:* ἀρας τὸν σταυρὸν, *V:* ἐ. **v.24** *T, K:* τοὺς πεποιθότας ἐπὶ τοῖς χρήμασιν, *M:* τοὺς πεποιθότας ἐπὶ χρήμασιν, *V:* ἐ. **v.25** *T, M:* εἰσελθεῖν, *K, V:* διελθεῖν. **v.27** *T, M, K:* δε, *V:* ἐ. **v.27** *T, K:* τῷ, *M, V:* ἐ. **v.27** *T, M, K:* ἐστιν, *V:* ἐ. **v.28** *T, K:* καὶ, *M, V:* ἐ. **v.28** *T, M, K:* ὁ πέτρος λέγειν, *V:* λέγειν ὁ πέτρος. **v.28** *T, M, K:* ἠκολουθησαμεν, *V:* ἠκολουθηκαμεν. **v.29** *T, K:* ἀποκριθεὶς δε ὁ ἰησοῦς εἶπεν, *M:* ἀποκριθεὶς [δε] ὁ ἰησοῦς εἶπεν, *V:* εφη ὁ ἰησοῦς. **v.29** *T, M, K:* ἡ πατέρα ἡ μητέρα ἡ γυναῖκα, *V:* ἡ μητέρα ἡ πατέρα. **v.29** *T, K:* καὶ, *M:* καὶ [ἐνεκεν], *V:* καὶ ἐνεκεν. **v.32** *T, M, K:* καὶ, *V:* οἱ δε. **v.33** *T, K, V:* τοῖς, *M:* ἐ.

34 καὶ ἐμπαίζουσιν αὐτῷ καὶ ῥομασιγῶσουσιν αὐτὸν καὶ ἐμπύσουσιν
 αὐτῷ καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτὸν καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται .
 35 καὶ προσπορεύονται αὐτῷ ἰάκωβος καὶ ἰωάννης οἱ υἱοὶ ζεβεδαίου
 λέγοντες διδάσκαλε θέλομεν ἵνα ὁ ἐὰν αἰτήσωμεν ποιήσης ἡμῖν .
 36, 37 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς τί θέλετε ποιῆσαί με ὑμῖν . οἱ δὲ εἶπὸν αὐτῷ δὸς
 ἡμῖν ἵνα εἶς ἕκ δεξιῶν σου καὶ εἶς ἐξ εὐωνύμων σου καθίσωμεν
 38 ἐν τῇ δόξῃ σου . ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς οὐκ οἶδατε τί αἰτεῖσθε
 δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βα-
 39 πτίζομαι βαπτισθῆναι . οἱ δὲ εἶπὸν αὐτῷ δυνάμεθα ὁ δὲ ἰησοῦς
 εἶπεν αὐτοῖς τὸ μὲν ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω πίεσθε καὶ τὸ βάπτισμα ὃ
 40 ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε . τὸ δὲ καθίσαί ἐκ δεξιῶν μου καὶ
 41 ἐξ εὐωνύμων μου οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι ἀλλ' οἷς ἠτοίμασαι . καὶ
 ἀκούσαντες οἱ δέκα ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ ἰακώβου καὶ ἰωάν-
 42 νου . ὁ δὲ ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς λέγει αὐτοῖς οἶδατε
 ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ
 43 μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν . οὐχ οὕτως δὲ ἔσται ἐν
 ὑμῖν ἀλλ' ὅς ἐὰν θέλη γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν ἔσται διάκονος
 44 ὑμῶν . καὶ ὅς ἐὰν θέλη ὑμῶν γενέσθαι πρῶτος ἔσται πάντων δου-
 45 λος . καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἤλθεν διακονηθῆναι ἀλλὰ
 46 διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν . καὶ
 ἔρχονται εἰς ἱερὶχὸν καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἀπὸ ἱερὶχὸν καὶ τῶν
 μαθητῶν αὐτοῦ καὶ ὄχλου ἰκανοῦ υἱὸς τιμαίου βαρτίμαϊος ὁ τυ-
 47 φλὸς ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν . καὶ ἀκούσας ὅτι ἰησοῦς
 ὁ ναζωραῖὸς ἔστιν ἤρξατο κράζειν καὶ λέγειν ὁ υἱὸς δαβὶδ ἰησοῦ
 48 ἐλέησόν με . καὶ ἐπετίμων αὐτῷ πολλοὶ ἵνα σιωπήσῃ ὁ δὲ πολλῶ
 49 μᾶλλον ἔκραζεν υἱὲ δαβὶδ ἐλέησόν με . καὶ στὰς ὁ ἰησοῦς εἶπεν

v.34 *T, M, K:* καὶ ρομασιγῶσουσιν αὐτον καὶ εμπυσουσιν αὐτω καὶ αποκτενοῦσιν αὐτον καὶ τῇ τρίτῃ ἡμερᾷ ἀναστήσεται, *V:* καὶ εμπυσουσιν αὐτω καὶ ρομασιγῶσουσιν αὐτον καὶ αποκτενοῦσιν αὐτον καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστήσεται. **v.35** *T, M, K:* λεγοντες, *V:* λεγοντες αὐτω. **v.35** *T, M, K:* αἰτησωμεν, *V:* αἰτησωμεν σε. **v.36** *T, M, K:* ποιησαι με, *V:* [με] ποιησω. **v.37** *T, M, K:* ειπον, *V:* ειπαν. **v.37** *T, M, K:* εις εκ δεξιων σου καὶ εις εξ ευωνυμων σου, *V:* εις σου εκ δεξιων καὶ εις εξ αριστερων. **v.38** *T, M, K:* και, *V:* η. **v.39** *T, M, K:* ειπον, *V:* ειπαν. **v.39** *T, M, K:* μεν, *V:* ζ. **v.40** *T, M, K:* και, *V:* η. **v.40** *T, K:* μου, *M, V:* ζ. **v.42** *T, M, K:* ο δε ἰησοῦς προσκαλεσαμενος αὐτους, *V:* καὶ προσκαλεσαμενος αὐτους ο ἰησοῦς. **v.43** *T, M, K:* εσται, *V:* εστιν. **v.43** *T, M, K:* εαν, *V:* αν. **v.43** *T, M, K:* γενεσθαι μεγας, *V:* μεγας γενεσθαι. **v.43** *T, K:* διακονος υμων, *M, V:* υμων διακονος. **v.44** *T, K, V:* αν, *M:* εαν. **v.44** *T, M, K:* υμων γενεσθαι, *V:* εν υμιν ειναι. **v.46** *T, M, K:* υιος, *V:* ο υιος. **v.46** *T, M, K:* ο, *V:* ζ. **v.46** *T, M, K:* εκαθητο παρα την οδον προσαιτων, *V:* προσαιτης εκαθητο παρα την οδον. **v.47** *T, M, K:* ναζωραϊος, *V:* ναζαρηνος. **v.47** *T, M, K:* ο υιος δαβιδ, *V:* υιε δαυιδ. **v.48** *T, M, K:* δαβιδ, *V:* δαυιδ.

αὐτὸν ὁ φωνηθῆναι καὶ φωνοῦσιν τὸν τυφλὸν λέγοντες αὐτῷ θάρσει ἔγειράι φωνεῖ σε . ὁ δὲ ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ ἀναστὰς 50 ἦλθεν πρὸς τὸν ἰησοῦν . καὶ ἀποκριθεὶς λέγει ὁ αὐτῷ ὁ ἰησοῦς τί 51 θέλεις ποιήσω σοὶ ὁ δὲ τυφλὸς εἶπεν αὐτῷ ῥαββὸνί ἵνα ἀναβλέψω . ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ ὕπαγε ἢ πίστις σου σέσωκέν σε καὶ εὐθέως 52 ἀνέβλεψεν καὶ ἠκολούθει τῷ ἰησοῦ ἐν τῇ ὁδῷ .

Καὶ ὅτε ἐγγιζοῦσιν εἰς ἱερουσαλήμ εἰς βηθθαφαγὴ καὶ βηθανίαν 11 πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἔλαιων ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ . καὶ 2 λέγει αὐτοῖς ὕπαγετε εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν καὶ εὐθέως εἰσπορευόμενοι εἰς αὐτὴν εὐρήσετε πῶλον δεδεμένον ἐφ' ὃν οὐδεὶς ἀνθρώπων ὀκεκάθικεν λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε . καὶ ἐάν τις ὑμῖν 3 εἴπη τί ποιεῖτε τοῦτο εἶπατε ὅτι ὁ κύριος αὐτοῦ χρεῖαν ἔχει καὶ εὐθέως αὐτὸν ἀποστελεῖ ὧδε . ἀπηλθὸν δὲ καὶ εὔρον τὸν πῶλον 4 δεδεμένον πρὸς τὴν θύραν ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφόδου καὶ λύουσιν αὐτόν . καὶ τινες τῶν ἐκεῖ ἐστηκότων ἔλεγον αὐτοῖς τί ποιεῖτε λύοντες 5 τὸν πῶλον . οἱ δὲ εἶπόν αὐτοῖς καθὼς ἐνετείλατο ὁ ἰησοῦς καὶ ἀφηκαν αὐτούς . καὶ ἤγαγον τὸν πῶλον πρὸς τὸν ἰησοῦν καὶ ἐπέβαλον 7 αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν καὶ ἐκάθισεν ἐπ' αὐτῷ . πολλοὶ δὲ τὰ ἱμάτια 8 αὐτῶν ἔστρωσαν εἰς τὴν ὁδὸν ἄλλοι δὲ στοιβάδας ἔκοπτον ἐκ τῶν δένδρων καὶ ἐστρώννυσον εἰς τὴν ὁδόν . καὶ οἱ προάγοντες 9 καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον λέγοντες ὡσαννὰ εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου . εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη βασιλεία 10 ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ πατρὸς ἡμῶν δαβὶδ ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις . καὶ εἰσῆλθεν εἰς ἱεροσόλυμα ὁ ἰησοῦς καὶ εἰς τὸ ἱερὸν καὶ 11 περιβλεψάμενος πάντα ὀψίας ἤδη οὐσης τῆς ὥρας ἔξηλθεν εἰς βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα . καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξεληθόντων αὐτῶν ἀπὸ 12

v.49 *T, M, K:* αυτον φωνηθηται, *V:* φωνησατε αυτον. **v.49** *T, M, K:* εγειραι, *V:* εγειρε. **v.50** *T, M, K:* αναστας, *V:* αναπηδησας. **v.51** *T, M, K:* λεγει αυτω ο ιησους, *V:* αυτω ο ιησους ειπεν. **v.51** *T, M, K:* τι θελεις ποιησω σοι, *V:* τι σοι θελεις ποιησω. **v.51** *T, K:* ραββονι, *M, V:* ραββουνι. **v.52** *T, M, K:* ο δε, *V:* και ο. **v.52** *T, M, K:* ευθεως, *V:* ευθυς. **v.52** *T, M, K:* τω ιησου, *V:* αυτω. **11. v.1** *T, M, K:* ιερουσαλημ, *V:* ιεροσολυμα. **v.1** *T, K, V:* βηθθαφαη, *M:* βηθσαφαη. **v.2** *T, M, K:* ευθεως, *V:* ευθυς. **v.2** *T, M, K:* ανθρωπων κεκαθικεν λυσαντες αυτον αγαγετε, *V:* ουπω ανθρωπων εκαθισεν λυσατε αυτον και φερετε. **v.3** *T, M, K:* οτι, *V:* ζ. **v.3** *T, M, K:* ευθεως, *V:* ευθυς. **v.3** *T, K:* αποστελει, *M:* αποστελλει, *V:* αποστελλει παλιν. **v.4** *T, M, K:* απηλθον δε, *V:* και απηλθον. **v.4** *T, K:* τον, *M:* [τον], *V:* ζ. **v.4** *T, M, K:* την, *V:* ζ. **v.6** *T, M, K:* ειπον, *V:* ειπαν. **v.6** *T, M, K:* ενετειλατο, *V:* ειπεν. **v.7** *T, M, K:* ηγαγον, *V:* φερουσιν. **v.7** *T, M, K:* επεβαλον, *V:* επιβαλλουσιν. **v.7** *T, M, K:* αυτω, *V:* αυτον. **v.8** *T, M, K:* πολλοι δε, *V:* και πολλοι. **v.8** *T, M, K:* στοιβαδας εκοπτον εκ των δενδρων και εστρωννυσον εις την οδον, *V:* στοιβαδας κοψαντες εκ των αγρων. **v.9** *T, M, K:* λεγοντες, *V:* ζ. **v.10** *T, M, K:* εν ονοματι κυριου, *V:* ζ. **v.10** *T, M, K:* δαβιδ, *V:* δαυιδ. **v.11** *T, M, K:* ο ιησους και, *V:* ζ.

13 βηθανίας ἐπέινασεν . και ἰδὼν συκῆν μακρόθεν ἔχουσαν φύλλα
 ἦλθεν εἰ ἄρα εὐρήσει° τι ἐν αὐτῇ και ἐλθὼν ἐπ’ αὐτὴν οὐδὲν εὔρεν
 14 εἰ μὴ φύλλα οὐ° γὰρ ἦν καιρὸς σύκων . και ἀποκριθεὶς ὁ° ἰησοῦς
 εἶπεν αὐτῇ μηκέτι ἐκ° σοῦ εἰς τὸν αἰῶνα μηδεὶς καρπὸν φάγοι και
 15 ἦκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ . και ἔρχονται εἰς ἱεροσόλυμα και εἰ-
 σελθὼν ὁ° ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερόν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας
 και ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ και τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν και
 16 τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστεράς κατέστρεψεν . και
 17 οὐκ ἤφιεν ἵνα τις διενέγκῃ σκεῦος διὰ τοῦ ἱεροῦ . και ἐδίδασκεν
 λέγων αὐτοῖς οὐ γέγραπται ὅτι ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κλη-
 18 θήσεται πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν ὑμεῖς δὲ ἐποιήσατε αὐτὸν σπήλαιον
 ληστῶν . και ἦκουσαν οἱ° γραμματεῖς και οἱ ἀρχιερεῖς και ἐζήτησαν
 πῶς αὐτὸν ἀπολέσουσιν ἐφοβοῦντο γὰρ αὐτὸν ὅτι° πᾶς ὁ ὄχλος ἐξε-
 19 πλήσσετο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ . και ὅτε ὁψὲ ἐγένετο ἐξεπορευέτο
 20 ἔξω τῆς πόλεως . και πρῶτ° παραπορευόμενοι εἶδον τὴν συκῆν ἐ-
 21 ξηραμμένην ἐκ ῥιζῶν . και ἀναμνησθεὶς ὁ πέτρος λέγει αὐτῷ ῥαββὶ
 22 ἴδε ἡ συκῆ ἦν κατηράσω ἐξήρανται . και ἀποκριθεὶς ἰησοῦς λέγει
 23 αὐτοῖς ἔχετε πίστιν θεοῦ . ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν εἴπῃ τῷ
 ὄρει τούτῳ ἄρθῃτι και βλήθῃτι εἰς τὴν θάλασσαν και μὴ διακριθῇ
 24 ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἀλλὰ πιστεύῃ ὅτι ἂ° λέγει γίνεται ἔσται αὐτῷ
 ὁ° ἐὰν εἴπῃ . διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν πάντα ὅσα ἂν° προσευχόμενοι
 25 αἰτεῖσθε πιστεύετε ὅτι λαμβάνετε και ἔσται ὑμῖν . και ὅταν στήκῃτε
 προσευχόμενοι ἀφίετε εἴτι ἔχετε κατὰ τινος ἵνα και ὁ πατὴρ ὑμῶν
 26 ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφῇ ὑμῖν τὰ παραπτώματα ὑμῶν . εἰ° δὲ ὑμεῖς
 οὐκ ἀφίετε οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφήσει τὰ πα-
 27 ραπτώματα ὑμῶν . και ἔρχονται πάλιν εἰς ἱεροσόλυμα και ἐν τῷ
 ἱερῷ περιπατοῦντος αὐτοῦ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς και

v.13 *T, M, K:* μακροθεν, *V:* ἀπο μακροθεν. **v.13** *T, M, K:* ευρησει τι, *V:* τι ευρησει.
v.13 *T, M, K:* ου γαρ ην καιρος συκων, *V:* ο γαρ καιρος ουκ ην συκων. **v.14** *T, M, K:* ο
 ιησους, *V:* ζ. **v.14** *T, M, K:* εκ σου εις τον αιωνα, *V:* εις τον αιωνα εκ σου. **v.15** *T, M, K:*
 ο ιησους, *V:* ζ. **v.15** *T, M, K:* αγοραζοντας, *V:* τους αγοραζοντας. **v.17** *T, M, K:* λεγων,
V: και ελεγεν. **v.17** *T, M, K:* εποιησατε, *V:* πεποιηκατε. **v.18** *T, M, K:* οι γραμματεις και
 οι αρχιερεεις, *V:* οι αρχιερεεις και οι γραμματεις. **v.18** *T, K:* απολεσουσιν, *M, V:* απολεσωσιν.
v.18 *T, M, K:* οτι πας, *V:* πας γαρ. **v.19** *T, M, K:* οτε, *V:* οταν. **v.19** *T, M, K:* εξεπο-
 ρευετο, *V:* εξεπορευοντο. **v.20** *T, M, K:* πρωι παραπορευομενοι, *V:* παραπορευομενοι πρωι.
v.22 *T, K:* ιησους, *M, V:* ο ιησους. **v.23** *T, M, K:* γαρ, *V:* ζ. **v.23** *T, M, K:* πιστευση, *V:*
 πιστευη. **v.23** *T, M, K:* α λεγει, *V:* ο λαλει. **v.23** *T, M, K:* ο εαν ειπη, *V:* ζ. **v.24** *T, K:*
 αν προσευχομενοι αιτησθε πιστευετε οτι λαμβανετε, *M:* αν προσευχομενοι αιτησθε πιστευετε οτι
 λαμβανετε, *V:* προσευσθε και αιτησθε πιστευετε οτι ελαθετε. **v.25** *T, M, K:* στηκητε, *V:*
 στηκετε. **v.25** *T:* ειτι, *K, M, V:* ει τι. **v.26** *T, M, K:* ει ... υμων, *V:* ζ.

οὶ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι . καὶ λέγουσιν αὐτῷ ἐν ποίᾳ ἐ- 28
 ξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς καὶ τίς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἔδωκεν ἵνα 29
 ταῦτα ποιῆς . ὁ δὲ ἰησοῦς ἀποκρίθεις εἶπεν αὐτοῖς ἐπερωτήσω ὑ-
 μᾶς κἀγὼ ἓνα λόγον καὶ ἀποκρίθητέ μοι καὶ ἐρῶ ὑμῖν ἐν ποίᾳ 30
 ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ . τὸ βάπτισμα ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν ἢ ἐξ ἀν- 31
 θρώπων ἀποκρίθητέ μοι . καὶ ἐλόγιζοντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες ἐ- 32
 ἂν εἴπωμεν ἐξ ἀνθρώπων ἐφοβοῦντο τὸν λαὸν ἅπαντες γὰρ εἶχον
 τὸν ἰωάννην ὅτι ὄντως προφήτης ἦν . καὶ ἀποκριθέντες λέγουσιν 33
 τῷ ἰησοῦ οὐκ οἶδαμεν καὶ ὁ ἰησοῦς ἀποκρίθεις λέγει αὐτοῖς οὐδὲ
 ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ .

Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λέγειν ἀμπελῶνα ἐφύτευσεν 12
 ἄνθρωπος καὶ περιέθηκεν φραγμὸν καὶ ὥρυξεν ὑπολήνιον καὶ ὤ-
 κοδόμησεν πύργον καὶ ἐξέδότη αὐτὸν γεωργοῖς καὶ ἀπεδήμησεν .
 καὶ ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς τῷ καιρῷ δοῦλον ἵνα παρὰ 2
 τῶν γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος . οἱ δὲ λα- 3
 βόντες αὐτὸν ἔδειραν καὶ ἀπέστειλαν κενόν . καὶ πάλιν ἀπέστειλεν 4
 πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δοῦλον κάκεινον λιθοβολήσαντες ἔκεφαλαίω-
 σαν καὶ ἀπέστειλαν ἠτιμωμένον . καὶ πάλιν ἄλλον ἀπέστειλεν κά- 5
 κείνον ἀπέκτειναν καὶ πολλοὺς ἄλλους τοὺς μὲν δέροντες τοὺς
 δὲ ἀποκτείνοντες . ἔτι οὖν ἓνα υἱὸν ἔχων ἀγαπητὸν αὐτοῦ ἀπέ- 6
 στειλεν καὶ αὐτὸν πρὸς αὐτοὺς ἔσχατον λέγων ὅτι ἐντραπήσονται
 τὸν υἱὸν μου . ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ εἶπον πρὸς ἑαυτοὺς ὅτι οὐ- 7
 τὸς ἐστὶν ὁ κληρονόμος δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν καὶ ἡμῶν ἔσται
 ἡ κληρονομία . καὶ λαβόντες αὐτὸν ἀπέκτειναν καὶ ἐξέβαλον ἔξω 8
 τοῦ ἀμπελῶνος . τί οὖν ποιήσει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος ἐλεύσε- 9

v.28 *T, M, K:* λεγουσιν, *V:* ελεγον. **v.28** *T, M, K:* και τις σοι την εξουσιαν ταυτην εδωκεν, *V:* η τις σοι εδωκεν την εξουσιαν ταυτην. **v.29** *T, M, K:* αποκριθεις, *V:* ζε. **v.29** *T, K:* καγω, *M:* και εγω, *V:* ζε. **v.30** *T, M, K:* ιωαννου, *V:* το ιωαννου. **v.31** *T, M, K:* ελογιζοντο, *V:* διελογιζοντο. **v.31** *T, K:* διατι, *M, V:* δια τι. **v.32** *T, K:* αλλ εαν, *M:* αλλα, *V:* αλλα. **v.32** *T, M, K:* λαον, *V:* οχλον. **v.32** *T, M, K:* οπι οντως, *V:* οντως οπι. **v.33** *T, M, K:* λεγουσιν τω ιησου, *V:* τω ιησου λεγουσιν. **v.33** *T, M, K:* αποκριθεις, *V:* ζε. **12. v.1** *T, M, K:* λεγειν, *V:* λαλειν. **v.1** *T, M, K:* εφυτευσεν ανθρωπος, *V:* ανθρωπος εφυτευσεν. **v.1** *T, M, K:* εξεδото, *V:* εξεδετο. **v.2** *T, M, K:* του καρπου, *V:* των καρπων. **v.3** *T, M, K:* οι δε, *V:* και. **v.4** *T, M, K:* λιθοβολησαντες εκεφαλαιωσαν και απεστειλαν ητιμωμενον, *V:* εκεφαλιωσαν και ητιμασαν. **v.5** *T, M, K:* παλιν, *V:* ζε. **v.5** *T, K:* τους μεν δερωντες τους δε αποκτεινοντες, *M:* τους μεν δερωντες τους δε αποκτενοντες, *V:* ους μεν δερωντες ους δε αποκτενοντες. **v.6** *T, M, K:* συν, *V:* ζε. **v.6** *T, M, K:* υιον εχων, *V:* ειχεν υιον. **v.6** *T, M, K:* αυτου απεστειλεν και αυτον προς αυτους εσχατον, *V:* απεστειλεν αυτον εσχατον προς αυτους. **v.7** *T, M, K:* ειπον προς εαυτους, *V:* προς εαυτους ειπαν. **v.8** *T, M, K:* αυτον απεκτειναν και εξεβαλον, *V:* απεκτειναν αυτον και εξεβαλον αυτον.

ται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις .
 10 οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην ἀνέγνωτε λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰ-
 11 κοδομοῦντες οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας . παρὰ κυρίου
 12 ἐγένετο αὕτη καὶ ἔστιν θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν . καὶ ἐζή-
 τουν αὐτὸν κρατῆσαι καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον ἔγνωσαν γὰρ ὅτι
 πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν εἶπεν καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον .
 13 καὶ ἀποστέλλουσιν πρὸς αὐτὸν τινὰς τῶν φαρισαίων καὶ τῶν ἡ-
 14 ρωδιανῶν ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσιν λόγῳ . οἱ δὲ ἐλθόντες λέγουσιν
 αὐτῷ διδάσκαλε οἶδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐ-
 δενὸς οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας
 τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις ἕξοισιν κῆνσον^ο καίσαρι δοῦναι ἢ οὐ^ο .
 15 δῶμεν ἢ μὴ δῶμεν ὁ δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὴν ὑπόκρισιν εἶπεν αὐτοῖς
 16 τί με πειράζετε φέρετέ μοι δηνάριον ἵνα ἴδω . οἱ δὲ ἤνεγκαν καὶ
 λέγει αὐτοῖς τίνος ἢ εἰκῶν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή οἱ δὲ εἶπὸν αὐτῷ
 17 καίσαρος . καὶ ὁ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς ἀπόδοτε^ο τὰ καί-
 σαρος καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ καὶ ἐθαύμασαν ἐπ' αὐτῷ .
 18 καὶ ἔρχονται σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτὸν οἵτινες λέγουσιν ἀνάστα-
 19 σιν μὴ εἶναι καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες . διδάσκαλε μωσῆς
 ἔγραψεν ἡμῖν ὅτι ἐάν τις ἀδελφὸς ἀποθάνῃ καὶ καταλίπῃ γυ-
 ναῖκα καὶ τέκνα^ο μὴ ἀφῆ ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα
 20 αὐτοῦ καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ . ἐπτα ἀδελφοὶ
 ἦσαν καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβεν γυναῖκα καὶ ἀποθνήσκων οὐκ ἀφῆκεν
 21 σπέρμα . καὶ ὁ δεῦτερος ἔλαβεν αὐτὴν καὶ ἀπέθανεν καὶ οὐδὲ αὐ-
 22 τὸς ἀφῆκεν σπέρμα καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως . καὶ ἔλαβον^ο αὐτὴν οἱ
 ἐπτα καὶ οὐκ ἀφῆκαν σπέρμα ἐσχάτῃ πάντων ἀπέθανεν^ο καὶ ἡ γυ-
 23 νή . ἐν τῇ οὐκ ἀναστάσει ὅταν ἀναστῶσιν τίνος αὐτῶν ἔσται γυνὴ οἱ
 24 γὰρ ἐπτα ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα . καὶ ὁ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν
 αὐτοῖς οὐ διὰ τοῦτο πλανᾶσθε μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν
 25 δύναμιν τοῦ θεοῦ . ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶσιν οὔτε γαμοῦσιν
 26 οὔτε γαμίσκονται ἀλλ' εἰσὶν ὡς ἄγγελοι οἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς . περὶ

v.14 *Τ,Μ,Κ:* οἱ δε, *Υ:* καὶ. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* κησον καισαρι δουναι, *Υ:* δουναι κησον καισαρι.
v.16 *Τ,Μ,Κ:* ειπον, *Υ:* ειπαν. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* και αποκριθεις ο, *Υ:* ο δε. **v.17** *Τ,Μ,Κ:*
 αποδοτε τα καισαρος, *Υ:* τα καισαρος αποδοτε. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* εθαυμασαν, *Υ:* εξεθαυμαζον.
v.18 *Τ,Μ,Κ:* επιρωτησαν, *Υ:* επιρωτων. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* μωσης, *Υ:* μωωσης. **v.19** *Τ,Μ,Κ:*
 τεκνα μη αφη, *Υ:* μη αφη τεκνον. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* αυτου, *Υ:* ζ. **v.20** *Τ,Μ,Υ:* επτα, *Κ:* επτα
 ουν. **v.21** *Τ,Μ,Κ:* και ουδε αυτος αφηκεν, *Υ:* μη καταλιπον. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* ελαβον αυτην
 οι επτα και, *Υ:* οι επτα. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* εσχατη, *Υ:* εσχατον. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* απεθανεν και
 η γυνη, *Υ:* και η γυνη απεθανεν. **v.23** *Τ,Κ:* ουν, *Μ,Υ:* ζ. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* και αποκριθεις
 ο ιησους ειπεν αυτοις, *Υ:* εφη αυτοις ο ιησους. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* γαμισκονται, *Υ:* γαμιζονται.
v.25 *Τ,Μ,Κ:* οι, *Υ:* ζ.

δὲ τῶν νεκρῶν ὅτι ἐγείρονται οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ μωσέως ἐπὶ τῆς βράτου ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ θεὸς λέγων ἐγὼ ὁ θεὸς ἀβραάμ καὶ ὁ θεὸς ἰσαάκ καὶ ὁ θεὸς ἰακώβ. οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς νεκρῶν ἀλλὰ 27
 θεὸς ζώντων ὑμεῖς ὅυν πολὺ πλανᾶσθε. καὶ προσελθὼν εἰς τῶν 28
 γραμματέων ἀκούσας αὐτῶν συζητούντων εἰδὼς ὅτι καλῶς αὐτοῖς ὁ 29
 ἀπεκρίθη ἐπηρώτησεν αὐτὸν ποία ἐστὶν πρώτη πασῶν ἐντολῆ. ὁ 29
 δὲ ἰησοῦς ἀπεκρίθη αὐτῷ ὅτι πρώτη πασῶν τῶν ἐντολῶν ἄκουε ἰσ-
 ραῆλ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν κύριος εἰς ἐστίν. καὶ ἀγαπήσεις κύριον 30
 τὸν θεὸν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου
 καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου αὕτη ὁ 31
 πρώτη ἐντολή. καὶ δευτέρα ὁμοία αὕτη ἀγαπήσεις τὸν πλησίον 31
 σου ὡς σεαυτὸν μείζων τούτων ἄλλη ἐντολή οὐκ ἔστιν. καὶ εἶπεν 32
 αὐτῷ ὁ γραμματεὺς καλῶς διδάσκαλε ἐπ' ἀληθείας εἶπας ὅτι εἰς
 ἐστὶν θεὸς καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ. καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν 33
 ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυ-
 χῆς καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ὡς ἑαυτὸν
 πλεῖτόν ἐστιν πάντων τῶν ὀλοκαυτωμάτων καὶ τῶν θυσιῶν. καὶ ὁ 34
 ἰησοῦς ἰδὼν αὐτὸν ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη εἶπεν αὐτῷ οὐ μακρὰν
 εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ οὐδεὶς οὐκέτι ἐτόλμα αὐτὸν ἐ-
 περωτῆσαι. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς ἔλεγεν διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ 35
 πῶς λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι ὁ χριστὸς υἱὸς ἐστὶν δαβίδ. αὐτὸς 36
 γὰρ δαβίδ εἶπεν ἐν τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ
 μου κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον
 τῶν ποδῶν σου. αὐτὸς ὅυν δαβίδ λέγει αὐτὸν κύριον καὶ πόθεν 37
 υἱὸς αὐτοῦ ἐστὶν καὶ ὁ πολὺς ὄχλος ἤκουεν αὐτοῦ ἠδέως. καὶ 38
 ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ βλέπετε ἀπὸ τῶν γραμματέων
 τῶν θελώντων ἐν στολαῖς περιπατεῖν καὶ ἄσπασμους ἐν ταῖς ἀγο-

v.26 *T, M, K:* μωσέως, *V:* μωσοῦς. **v.26** *T, K:* τῆς, *M, V:* του. **v.26** *T, M, K:* ὡς, *V:* πῶς. **v.27** *T, M, K:* ο, *V:* ἐ. **v.27** *T, M, K:* θεος, *V:* ἐ. **v.27** *T, M, K:* ὑμεῖς
 ουν, *V:* ἐ. **v.28** *T, M, K:* εἰδὼς, *V:* ἰδων. **v.28** *T, M, K:* αυτοὶς ἀπεκρίθη, *V:* ἀπε-
 κριθὴ αυτοῖς. **v.28** *T, K:* πρώτη πασῶν ἐντολῆ, *M:* πρώτη παντῶν ἐντολῆ, *V:* ἐντολῆ πρώτη
 παντῶν. **v.29** *T, M, K:* ὁ δὲ ἰησοῦς ἀπεκρίθη αὐτῷ, *V:* ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς. **v.29** *T, K:*
 πασῶν τῶν ἐντολῶν, *M:* παντῶν τῶν ἐντολῶν, *V:* ἐστίν. **v.30** *T, M, K:* αὕτη πρώτη ἐντολῆ, *V:* ἐ.
v.31 *T, M, K:* καὶ δευτέρα ὁμοία, *V:* δευτέρα. **v.32** *T, K:* θεος, *M, V:* ἐ. **v.33** *T, M, K:* καὶ
 ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς, *V:* ἐ. **v.33** *T, M, K:* πλείον, *V:* περισσότερον. **v.33** *T, K:* τῶν, *M, V:* ἐ.
v.35 *T, M, K:* ἐστὶν δαβίδ, *V:* δαυὶδ ἐστίν. **v.36** *T, M, K:* γὰρ, *V:* ἐ. **v.36** *T, M, K:* δαβίδ,
V: δαυὶδ. **v.36** *T, K, V:* τῷ, *M:* ἐ. **v.36** *T, K, V:* εἶπεν, *M:* λέγει. **v.36** *T, M, K:* ο, *V:* ἐ.
v.36 *T, M, K:* ὑποπόδιον, *V:* υποκατῶ. **v.37** *T, M, K:* ουν, *V:* ἐ. **v.37** *T, M, K:* δαβίδ, *V:*
 δαυὶδ. **v.37** *T, M, K:* υἱὸς αὐτοῦ ἐστίν, *V:* αὐτοῦ ἐστίν υἱός. **v.38** *T, M, K:* ἔλεγεν αυτοῖς ἐν
 τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, *V:* ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ ἔλεγεν.

39 ραῖς . καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ πρωτοκλισίας
 40 ἐν τοῖς δείπνοις . οἱ κατεσθίοντες τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ προ-
 φάσει μακρὰ προσευχόμενοι οὗτοι λήψονται περισσότερον κρίμα .
 41 καὶ καθίσας ὁ ἰησοῦς κατέναντι τοῦ γαζοφυλακίου ἐθεώρει πῶς
 ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον καὶ πολλοὶ πλούσιοι
 42 ἔβαλλον πολλὰ . καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα πτωχὴ ἔβαλεν λεπτὰ δύο
 43 ὃ ἔστιν κοδράντης . καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ
 λέγει αὐτοῖς ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἢ πτωχὴ πλεῖον
 44 πάντων βέβληκεν τῶν βαλόντων εἰς τὸ γαζοφυλάκιον . πάντες γὰρ
 ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως
 αὐτῆς πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν ὅλον τὸν βίον αὐτῆς .

13 Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ λέγει αὐτῷ εἰς τῶν μα-
 θητῶν αὐτοῦ διδάσκαλε ἴδε ποταποὶ λίθοι καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαί .
 2 καὶ ὁ ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας
 3 οἰκοδομὰς οὐ μὴ ἀφεθῆ λίθος ὅ ἐπὶ λίθῳ ὅς οὐ μὴ καταλυθῆ . καὶ
 καθημένου αὐτοῦ εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν κατέναντι τοῦ ἱεροῦ ἐ-
 πληρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν πέτρος καὶ ἰάκωβος καὶ ἰωάννης καὶ
 4 ἀνδρέας . εἶπὲ ἡμῖν πότε ταῦτα ἔσται καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ
 5 πάντα ταῦτα συντελεῖσθαι . ὁ δὲ ἰησοῦς ἀποκριθεὶς αὐτοῖς ἤρ-
 6 ξατο λέγειν βλέπετε μὴ τις ὑμᾶς πλανήσῃ . πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται
 ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες ὅτι ἐγὼ εἰμι καὶ πολλοὺς πλανήσου-
 7 σιν . ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων μὴ θροεῖσθε
 8 δεῖ γὰρ γενέσθαι ἄλλ' οὐπω τὸ τέλος . ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ
 ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν καὶ ἔσονται σεισμοὶ κατὰ τόπους
 9 καὶ ἔσονται λιμοὶ καὶ ταραχαὶ ἀρχαὶ ὠδίνων ταῦτα . βλέπετε δὲ
 ὑμεῖς ἑαυτοὺς παραδώσουσιν γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια καὶ εἰς συ-
 ναγωγὰς δαρήσεσθε καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ βασιλέων ὀταθήσεσθε
 10 ἕνεκεν ἔμοῦ εἰς μαρτύριον αὐτοῖς . καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη δεῖ πρῶ-
 11 τον κηρυχθῆναι τὸ εὐαγγέλιον . ὅταν δὲ ἀγάγωσιν ὑμᾶς παραδι-
 δόντες μὴ προμεριμνᾶτε τί λαλήσητε μηδὲ μελετᾶτε ἀλλ' ὃ ἐὰν

v.40 *T, M, K:* ληψονται, *V:* λημψονται. **v.41** *T, M, K:* ο ἰησους, *V:* ζ. **v.43** *T, M, K:* λεγει, *V:* ειπεν. **v.43** *T, M, K:* βεβληκεν, *V:* εβαλεν. **v.43** *T, K:* βαλοντων, *M, V:* βαλλοντων.
13. v.2 *T, M, K:* αποκριθεις, *V:* ζ. **v.2** *T, M, K:* λιθος επι λιθω, *V:* ωδε λιθος επι λιθον.
v.3 *T, M, K:* επιρωτων, *V:* επιρωτα. **v.4** *T, M, K:* ειπε, *V:* ειπον. **v.4** *T, M, K:* παντα ταυτα
 συντελεισθαι, *V:* ταυτα συντελεισθαι παντα. **v.5** *T, M, K:* αποκριθεις αυτοις ηρξατο λεγειν, *V:*
 ηρξατο λεγειν αυτοις. **v.6** *T, M, K:* γαρ, *V:* ζ. **v.7** *T, M, K:* γαρ, *V:* ζ. **v.8** *T, M, K:* επι,
V: επι. **v.8** *T, M, K:* και, *V:* ζ. **v.8** *T, M, K:* και, *V:* ζ. **v.8** *T, M, K:* και ταραχαι αρχαι, *V:*
 αρχη. **v.9** *T, M, K:* γαρ, *V:* ζ. **v.9** *T, M, V:* σταθησεσθε, *K:* αχθησεσθε. **v.10** *T, M, K:* δε
 πρωτον, *V:* πρωτον δε. **v.11** *T, M, K:* οταν δε αγαγωσιν, *V:* και οταν αγωσιν. **v.11** *T, M, K:*
 μηδε μελετατε, *V:* ζ.

δοθῆ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τοῦτο λαλεῖτε οὐ γὰρ ἐστε ὑμεῖς οἱ
λαλοῦντες ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· παραδώσει^ο δὲ ἀδελφὸς ἀ- 12
δελφὸν εἰς θάνατον καὶ πατὴρ τέκνον καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα
ἐπὶ γονεῖς καὶ θανατώσουσιν αὐτούς· καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ 13
πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου ὃ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος οὗτος σωθή-
σεται· ὅταν δὲ ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως τὸ^ο ῥηθὲν ὑπὸ 14
δανιήλ τοῦ προφήτου ἐστὸς ὅπου οὐ δεῖ ὁ ἀναγινώσκων νοεῖτω
τότε οἱ ἐν τῇ ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη· ὃ δὲ ἐπὶ τοῦ δώ- 15
ματος μὴ καταβάτω εἰς^ο τὴν οἰκίαν μηδὲ εἰσελθέτω ἄραί τι ἐκ τῆς
οἰκίας αὐτοῦ· καὶ ὃ εἰς τὸν ἀγρὸν ὧν μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀ- 16
πίσω ἄραί τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ
ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις· προσεῦχεσθε δὲ ἵνα 18
μὴ γένηται ἡ^ο φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος· ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκεῖ- 19
ναι θλίψις οἷα οὐ γέγονεν τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως ἧς^ο ἔκτισεν ὁ
θεὸς ἕως τοῦ νῦν καὶ οὐ μὴ γένηται· καὶ εἰ μὴ κύριος^ο ἐκολόβω- 20
σεν τὰς ἡμέρας οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σὰρξ ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς
οὗς ἐξελέξατο ἐκολόβωσεν τὰς ἡμέρας· καὶ τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴ- 21
πη ἰδοὺ ὧδε ὁ χριστὸς ἢ^ο ἰδοὺ ἐκεῖ μὴ πιστεύσῃτε· ἐγερθήσονται
γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται καὶ δώσουσιν σημεῖα καὶ
τέρατα πρὸς τὸ ἀποπλανᾶν εἰ δυνατόν καὶ τοὺς ἐκλεκτούς· ὑμεῖς 23
δὲ βλέπετε ἰδοὺ προεῖρηκα ὑμῖν πάντα· ἀλλ' ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέ- 24
ραις μετὰ τὴν θλίψιν ἐκείνην ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται καὶ ἡ σελήνη
οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς· καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ^ο οὐρανοῦ ἔσονται 25
ἐκπίπτοντες καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς σαλευθήσονται·
καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις 26
μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης· καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέ- 27
λους αὐτοῦ καὶ ἐπισυνάξει τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων
ἀνέμων ἀπ' ἄκρου γῆς ἕως ἄκρου οὐρανοῦ· ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς 28
μάθετε τὴν παραβολὴν ὅταν αὐτῆς^ο ἦδη ὁ κλάδος ἀπαλὸς γένηται
καὶ ἐκφύῃ τὰ φύλλα γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν· οὕτως 29

v.12 *Τ,Μ,Κ:* παραδώσει δε, *Ν:* και παραδώσει. **v.14** *Τ:* το ρηθεν υπο δανιηλ του προφητου εστος, *Μ,Κ:* το ρηθεν υπο δανιηλ του προφητου εστος, *Ν:* εστηκοτα. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* εις την οικιαν, *Ν:* ζ. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* εισελθετω, *Ν:* εισελθατω. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* ων, *Ν:* ζ. **v.18** *Τ,Μ,Κ:* η φυγη υμων, *Ν:* ζ. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* ης, *Ν:* ην. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* κυριος εκολωσεν, *Ν:* εκολωσεν κυριος. **v.21** *Τ,Μ,Κ:* ιδου, *Ν:* ιδε. **v.21** *Τ,Μ,Κ:* η ιδου, *Ν:* ιδε. **v.21** *Τ,Κ:* πιστευσητε, *Μ,Ν:* πιστευετε. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* και, *Ν:* ζ. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* ιδου, *Ν:* ζ. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* αλλ, *Ν:* αλλα. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* του ουρανου εσονται εκπιπτοντες, *Ν:* εσονται εκ του ουρανου πιπτοντες. **v.27** *Τ,Μ,Κ:* αυτου, *Ν:* ζ. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* αυτης ηδη ο κλαδος, *Ν:* ηδη ο κλαδος αυτης.

καὶ ὑμεῖς ὅταν ταῦτα ὀΐδητε γινόμενα γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ
 30 θύραις· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη μέχρις
 31 οὗ πάντα ταῦτα γένηται· ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται οἱ
 32 δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν· περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ
 τῆς ὥρας οὐδεὶς οἶδεν οὐδὲ οἱ ἄγγελοι οἱ ἐν οὐρανῷ οὐδὲ ὁ υἱὸς
 33 εἰ μὴ ὁ πατήρ· βλέπετε ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχεσθε οὐκ οἴδατε
 34 γὰρ πότε ὁ καιρὸς ἐστίν· ὡς ἄνθρωπος ἀπόδημος ἀφείς τὴν οἰ-
 κίαν αὐτοῦ καὶ δούσ τοῖς δούλοις αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν καὶ ἐκάστῳ
 35 τὸ ἔργον αὐτοῦ καὶ τῷ θυρωρῷ ἐντείλατο ἵνα γρηγορῇ· γρηγο-
 ρεῖτε οὖν οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται ὡς ἢ
 36 μεσονυκτίου ἢ ἀλεκτοροφωνίας ἢ πρωῆ· μὴ ἐλθὼν ἐξαίφνης εὕρη
 37 ὑμᾶς καθεύδοντας· ἃ δὲ ὑμῖν λέγω πᾶσιν λέγω γρηγορεῖτε·

14 Ἦν δὲ τὸ πάσχα καὶ τὰ ἄζυμα μετὰ δύο ἡμέρας καὶ ἐζήτουν
 οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς πῶς αὐτὸν ἐν δόλῳ κρατήσαντες
 2 ἀποκτείνωσιν· ἔλεγον δὲ ἢ ἐν τῇ ἑορτῇ μήποτε θόρυβος ἔσται
 3 τοῦ λαοῦ· καὶ ὄντος αὐτοῦ ἐν βηθανίᾳ ἐν τῇ οἰκίᾳ σίμωνος τοῦ
 λεπροῦ κατακειμένου αὐτοῦ ἤλθεν γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύ-
 ρου νάρδου πιστικῆς πολυτελοῦς καὶ συντρίψασα τὸ ἀλάβαστρον
 4 κατέχευεν αὐτοῦ κατὰ τῆς κεφαλῆς· ἦσαν δὲ τινες ἀγανακτοῦν-
 τες πρὸς ἑαυτοὺς καὶ λέγοντες εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη τοῦ μύρου
 5 γέγονεν· ἠδύνατο γὰρ τοῦτο πρᾶθῆναι ἐπάνω τριακοσίων δηνα-
 6 ρίων καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς καὶ ἐνεβριμῶντο αὐτῇ· ὁ δὲ ἰησοῦς
 εἶπεν ἄφετε αὐτὴν τί αὐτῇ κόπους παρέχετε καλὸν ἔργον εἰργά-
 7 σατο εἰς ἐμέ· πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν καὶ
 ὅταν θέλητε δύνασθε αὐτοὺς εὖ ποιῆσαι ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε·
 8 ὃ εἶχεν αὕτη ἐποίησεν προέλαβεν μυρίαί μου τὸ σῶμα εἰς τὸν
 9 ἐνταφιασμόν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅπου ἂν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον
 10 τοῦτο εἰς ὅλον τὸν κόσμον καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη λαληθήσεται εἰς
 μνημόσυνον αὐτῆς· καὶ ὁ ἰούδας ὁ ἰσκαριώτης εἰς τῶν δώδεκα

v.29 *Τ,Μ,Κ:* ταυτα ιδητε, *Ν:* ιδητε ταυτα. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* παντα ταυτα, *Ν:* ταυτα παντα.
v.31 *Τ,Κ,Ν:* παρελευσονται, *Μ:* παρελευσεται. **v.31** *Τ,Μ,Κ:* παρελθωσιν, *Ν:* παρελευσονται.
v.32 *Τ,Κ:* και της, *Μ:* η, *Ν:* η της. **v.32** *Τ,Μ,Κ:* οι, *Ν:* ζ. **v.33** *Τ,Μ,Κ:* και προσευχεσθε,
Ν: ζ. **v.34** *Τ,Μ,Κ:* και, *Ν:* ζ. **v.35** *Τ,Μ,Κ:* οφε η μεσονυκτιου, *Ν:* η οφε η μεσονυκτιου.
v.37 *Τ,Μ,Κ:* α, *Ν:* ο. **14. v.2** *Τ,Μ,Κ:* δε, *Ν:* γαρ. **v.2** *Τ,Μ,Κ:* θορυβος εσται, *Ν:*
 εσται θορυβος. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* και, *Ν:* ζ. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* το, *Ν:* την. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* κατα, *Ν:*
 ζ. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* και λεγοντες, *Ν:* ζ. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* τουτο, *Ν:* τουτο το μυρον. **v.5** *Τ,Μ,Κ:*
 τριακοσιων δηναριων, *Ν:* δηναριων τριακοσιων. **v.6** *Τ,Κ:* ειργασατο εις εμε, *Μ:* ειργασατο εν
 εμοι, *Ν:* ηργασατο εν εμοι. **v.7** *Τ,Μ,Κ:* αυτοις, *Ν:* αυτοις. **v.8** *Τ,Κ:* ειχεν αυτη, *Μ:* εσχεν
 αυτη, *Ν:* εσχεν. **v.8** *Τ,Μ,Κ:* μου το σωμα, *Ν:* το σωμα μου. **v.9** *Τ,Κ:* αμην, *Μ:* αμην [δε],
Ν: αμην δε. **v.9** *Τ,Κ:* αν, *Μ,Ν:* εαν. **v.9** *Τ,Μ,Κ:* τουτο, *Ν:* ζ.

ἀπῆλθεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς ἵνα παραδῶ^ο αὐτὸν αὐτοῖς . οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν καὶ ἐπηγγείλαντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι καὶ ἐζήτηι πῶς εὐκαιρῶς^ο αὐτὸν παραδῶ . καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἀζύμων ὅτε τὸ πάσχα ἔθουον λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ποῦ θέλεις ἀπελθόντες ἐτοιμάσωμεν ἵνα φάγης τὸ πάσχα . καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτοῖς ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν καὶ ἀπαντήσῃ ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων ἀκολουθήσατε αὐτῷ . καὶ ὅπου ἐὰν εἰσέλθῃ εἶπατε τῷ οἰκοδεσπότη ὅτι ὁ διδάσκαλος λέγει ποῦ ἐστὶν τὸ κατάλυμα ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω . καὶ αὐτὸς ὑμῖν δεῖξει ἀνώγειον μέγα ἐστρωμένον ἐτοιμον ἐκεῖ ἐτοιμάσατε ἡμῖν . καὶ ἐξῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν καὶ εὔρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς καὶ ἠτοίμασαν τὸ πάσχα . καὶ ὀψίας γενομένης ἔρχεται μετὰ τῶν δώδεκα . καὶ ἀνακειμένων αὐτῶν καὶ ἐσθιόντων εἶπεν ὁ ἰησοῦς ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με ὁ ἐσθίων μετ' ἐμοῦ . οἱ δὲ ἤρξαντο λυπεῖσθαι καὶ λέγειν αὐτῷ εἷς^ο καθ' εἷς μὴ τι ἐγὼ καὶ ἄλλος μὴ τι ἐγὼ . ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς εἷς ἐκ τῶν δώδεκα ὁ ἐμβαπτόμενος μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ τρυβλίον . ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἀνθρωπος ἐκεῖνος . καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν λαβῶν ὁ ἰησοῦς ἄρτον εὐλογήσας ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ εἶπεν λάβετε φάγετε τοῦτό ἐστὶν τὸ σῶμά μου . καὶ λαβῶν τὸ ποτήριον εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντες . καὶ εἶπεν αὐτοῖς τοῦτό ἐστὶν τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον . ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ πῶ ἐκ τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ . καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν . καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς

v.10 *Τ,Μ,Κ:* ο ιουδας ο ισακαριωτης εις, *Ν:* ιουδας ισακαριωθ ο εις. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* παραδω αυτον, *Ν:* αυτον παραδοι. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* ευκαιρως αυτον παραδω, *Ν:* αυτον ευκαιρως παραδοι. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* καταλυμα, *Ν:* καταλυμα μου. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* ανωγειον, *Ν:* αναγαιον. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* εκει, *Ν:* και εκει. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* αυτου, *Ν:* ζε. **v.18** *Τ,Μ,Κ:* ειπεν ο ιησους, *Ν:* ο ιησους ειπεν. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* οι δε, *Ν:* ζε. **v.19** *Τ,Κ:* εις καθ εις μη τι εγω και αλλος μη τι εγω, *Μ:* εις καθ εις μητι εγω και αλλος μητι εγω, *Ν:* εις κατα εις μητι εγω. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* αποκριθεις, *Ν:* ζε. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* εκ, *Ν:* ζε. **v.21** *Τ,Μ,Κ:* ο, *Ν:* οτι ο. **v.21** *Τ,Μ,Κ:* ην, *Ν:* ζε. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* ο ιησους, *Ν:* ζε. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* φαγετε, *Ν:* ζε. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* το, *Ν:* ζε. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* το της καινης, *Ν:* της. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* περι πολλων εκχυνομενον, *Ν:* εκχυννομενον υπερ πολλων. **v.25** *Τ,Κ:* γεννηματος, *Μ,Ν:* γεννηματος.

ὅτι πάντες σκανδαλισθήσεσθε ἐν° ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ ὅτι γέ-
 γραπται πατάξω τὸν ποιμένα καὶ διασκορπισθήσεται° τὰ πρόβατα .
 28, 29 ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐγερθῆναί με προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γαλιλαίαν . ὁ δὲ
 πέτρος ἔφη αὐτῷ καὶ° εἰ πάντες σκανδαλισθήσονται ἀλλ' οὐκ ἐγώ .
 30 καὶ λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἀμὴν λέγω σοι ὅτι σήμερον ἐν° τῇ νυ-
 31 κτὶ ταύτῃ πρὶν ἢ δις ἀλέκτορα φωνῆσαι τρίς ἀπαρνήσῃ° με . ὁ δὲ
 ἐκ° περισσοῦ ἔλεγεν μᾶλλον ἐάν με δέῃ συναποθανεῖν σοι οὐ μὴ
 32 σε ἀπαρνήσομαι ὡσαύτως δὲ καὶ πάντες ἔλεγον . καὶ ἔρχονται εἰς
 χωρίον οὗ τὸ ὄνομα γεθσημανῆ καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ κα-
 33 θίσατε ὧδε ἕως προσεύξωμαι . καὶ παραλαμβάνει τὸν πέτρον καὶ
 τὸν ἰάκωβον καὶ ἰωάννην μεθ° ἑαυτοῦ καὶ ἤρξατο ἐκθαμβεῖσθαι
 34 καὶ ἀδημονεῖν . καὶ λέγει αὐτοῖς περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου
 35 ἕως θανάτου μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε . καὶ προέλθων μικρὸν
 ἔπεδεν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ προσηύχετο ἵνα εἰ δυνατόν ἐστιν παρέλ-
 36 θῃ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα . καὶ ἔλεγεν ἄββᾶ ὁ πατὴρ πάντα δυνατά σοι
 παρένεγκε τὸ ποτήριον ἀπ'° ἐμοῦ τοῦτο ἀλλ' οὐ τί ἐγώ θέλω ἀλλὰ
 37 τί σύ . καὶ ἔρχεται καὶ εὐρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας καὶ λέγει τῷ
 38 πέτρῳ σίμων καθεύδεις οὐκ ἴσχυσας μίαν ὥραν γρηγορῆσαι . γρη-
 γορεῖτε καὶ προσεύχεσθε ἵνα μὴ εἰδέλθητε εἰς πειρασμόν τὸ μὲν
 39 πνεῦμα πρόθυμον ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής . καὶ πάλιν ἀπελθὼν προ-
 40 σηύξατο τὸν αὐτὸν λόγον εἰπὼν . καὶ ὑποστρέψας° εὗρεν αὐτοὺς
 πάλιν καθεύδοντας ἦσαν γὰρ οἱ° ὀφθαλμοὶ αὐτῶν βεβαρημένοι καὶ
 41 οὐκ ᾔδεισαν τί αὐτῷ ἀποκριθῶσιν . καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον καὶ λέ-
 γει αὐτοῖς καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε ἀπέχει ἤλθεν ἡ
 ὥρα ἰδοὺ παραδίδοται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀ-
 42, 43 μαρτωλῶν . ἐγείρεσθε ἄγωμεν ἰδοὺ ὁ παραδιδούς με ἤγγικεν . καὶ
 εὐθέως ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος παραγίνεται ἰούδας εἰς ὃν τῶν δώδεκα
 καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων παρὰ τῶν

v.27 *T, M, K:* εν εμοι εν τη νυκτι ταυτη, *V:* ζ. **v.27** *T, M, K:* διασκορπισθησεται τα προβατα, *V:* τα προβατα διασκορπισθησονται. **v.29** *T, M, K:* και ει, *V:* ει και. **v.30** *T, K:* οτι, *M, V:* οτι συ. **v.30** *T, M, K:* εν τη νυκτι ταυτη, *V:* ταυτη τη νυκτι. **v.30** *T, M, K:* απαρνηση με, *V:* με απαρνηση. **v.31** *T, M, K:* εκ περισσου ελεγεν μαλλον εαν με δεη, *V:* εκπερισσως ελαλει εαν δεη με. **v.31** *T, K, V:* απαρνησομαι, *M:* απαρνησωμαι. **v.32** *T, M, K:* γεθημανη, *V:* γεθημανι. **v.33** *T, K:* τον, *M:* ζ, *V:* [τον]. **v.33** *T, M, K:* ιωαννην, *V:* [τον] ιωαννην. **v.33** *T, M, K:* μεθ εαυτου, *V:* μετ αυτου. **v.35** *T, K, V:* προσελθων, *M:* προσελθων. **v.35** *T, M, K:* επεσεν, *V:* επιπεν. **v.36** *T, M, K:* απ εμου τουτου, *V:* τουτου απ εμου. **v.38** *T, M, K:* εισελθητε, *V:* ελθητε. **v.40** *T, M, K:* υποστρεψας ευρεν αυτους παλιν, *V:* παλιν ελθων ευρεν αυτους. **v.40** *T, M, K:* οι οφθαλμοι αυτων βεβαρημενοι, *V:* αυτων οι οφθαλμοι καταβαρυνομενοι. **v.40** *T, M, K:* αυτο αποκριθωσιν, *V:* αποκριθωσιν αυτα. **v.41** *T, K, V:* το, *M:* ζ. **v.43** *T, M, K:* ευθεως, *V:* ευθυς. **v.43** *T, M, K:* ον, *V:* ζ. **v.43** *T, M, K:* πολυς, *V:* ζ.

ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων . δεδώκει δὲ 44
 ὁ παραδιδούς αὐτὸν σύσσημον αὐτοῖς λέγων ὃν ἂν φιλήσω αὐτός ἐ-
 στιν κρατήσατε αὐτὸν καὶ ἀπαγάγετε ἀσφαλῶς . καὶ ἐλθὼν εὐθέως 45
 προσελθὼν αὐτῷ λέγει ῥαββὶ ῥαββὶ καὶ κατεφίλησεν αὐτόν . οἱ δὲ 46
 ἐπέβαλον ἐπ’ αὐτὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ ἐκράτησαν αὐτόν . εἰς 47
 δὲ τις τῶν παρεστηκότων σπασάμενος τὴν μάχαιραν ἔπαισεν τὸν
 δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον . καὶ ἀποκρι- 48
 θείς ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς ὡς ἐπὶ ληστήν ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν
 καὶ ζύλων συλλαβεῖν με . καθ’ ἡμέραν ἤμην πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ 49
 διδάσκων καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με ἀλλ’ ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γρα-
 φαί . καὶ ἀφέντες αὐτὸν πάντες ἔφυγον . καὶ εἰς τις νεανίσκος 50, 51
 ἠκολούθει αὐτῷ περιβεβλημένος σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ καὶ κρατοῦ-
 σιν αὐτόν οἱ νεανίσκοι . ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα γυμνὸς ἔφυ- 52
 γεν ἀπ’ αὐτῶν . καὶ ἀπήγαγον τὸν ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα καὶ 53
 συνέρχονται αὐτῷ πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ
 γραμματεῖς . καὶ ὁ πέτρος ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ ἕως 54
 ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως καὶ ἦν συγκαθήμενος μετὰ τῶν
 ὑπηρετῶν καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ φῶς . οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ 55
 ὄλον τὸ συνέδριον ἐζήτουν κατὰ τοῦ ἰησοῦ μαρτυρίαν εἰς τὸ θανα-
 τῶσαι αὐτόν καὶ οὐχ εὔρισκον . πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν 56
 κατ’ αὐτοῦ καὶ ἴσαι αἱ μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν . καὶ τινες ἀναστάντες 57
 ἐψευδομαρτύρουν κατ’ αὐτοῦ λέγοντες . ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐ- 58
 τοῦ λέγοντος ὅτι ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον
 καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω . καὶ οὐδὲ 59
 οὕτως ἴση ἦν ἡ μαρτυρία αὐτῶν . καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ 60
 μέσον ἐπηρώτησεν τὸν ἰησοῦν λέγων οὐκ ἀποκρίνη οὐδὲν τί οὗτοί
 σου καταμαρτυροῦσιν . ὁ δὲ ἐσιώπα καὶ οὐδὲν ἀπεκρίνατο πάλιν 61
 ὁ ἀρχιερεὺς ἐπηρώτα αὐτόν καὶ λέγει αὐτῷ σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς
 τοῦ εὐλογητοῦ . ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν ἐγὼ εἰμι καὶ ὄψεσθε τὸν υἱὸν 62
 τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον
 μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ . ὁ δὲ ἀρχιερεὺς διαρρήξας τοὺς 63

v.44 *T, M, K:* απαγάγετε, *V:* απαγάγετε. **v.45** *T, M, K:* ευθεως, *V:* ευθυς. **v.45** *T, K, V:* λεγει, *M:* λεγει αυτω. **v.45** *T, M, K:* ραββι, *V:* ρ. **v.46** *T, M, K:* επι αυτον, *V:* ρ. **v.46** *T, M, K:* αυτων, *V:* αυτω. **v.47** *T, M, K:* ωπιον, *V:* ωπαριον. **v.48** *T, M, K:* εξηλθετε, *V:* εξηλθατε. **v.50** *T, M, K:* παντες εφυγον, *V:* εφυγον παντες. **v.51** *T, M, K:* εις τις νεανισκος, *V:* νεανισκος τις. **v.51** *T, K:* ηκολουθει, *M:* ηκολουθησεν, *V:* συνηκολουθει. **v.51** *T, M, K:* οι νεανισκοι, *V:* ρ. **v.52** *T, M, K:* απ αυτων, *V:* ρ. **v.53** *T, M, K:* αυτω, *V:* ρ. **v.55** *T, M, K:* ευρισκον, *V:* ημρισκον. **v.60** *T, K:* το, *M, V:* ρ. **v.61** *T, M, K:* ουδεν απεκρινατο, *V:* ουκ απεκρινατο ουδεν. **v.62** *T, K:* καθημενον εκ δεξιων, *M, V:* εκ δεξιων καθημενον.

64 χιτώνας αὐτοῦ λέγει τί ἔτι χρεῖαν ἔχομεν μαρτύρων . ἤκούσατε τῆς
 βλασφημίας τί ὑμῖν φαίνεται οἱ δὲ πάντες κατέκριναν αὐτὸν εἶναι^ο
 65 ἔνοχον θανάτου . καὶ ἤρξαντό τινες ἐμπτύειν αὐτῷ καὶ περικαλύ-
 πτειν τὸ^ο πρόσωπον αὐτοῦ καὶ κολαφίζειν αὐτὸν καὶ λέγειν αὐτῷ
 66 προφήτευσον καὶ οἱ ὑπηρέται ῥαπίσμασιν αὐτὸν ἔβαλλον . καὶ ὄν-
 τος τοῦ πέτρου ἐν^ο τῇ αὐλῇ κάτω ἔρχεται μία τῶν παιδισκῶν τοῦ
 67 ἀρχιερέως . καὶ ἰδοῦσα τὸν πέτρον θερμαινόμενον ἐμβλέψασα αὐ-
 68 τῷ λέγει καὶ σὺ μετὰ τοῦ ναζαρηνοῦ ἰησοῦ ἦσθα . ὁ δὲ ἠρνήσατο
 λέγων οὐκ^ο οἶδα οὐδὲ ἐπίσταμαι τί σὺ λέγεις καὶ ἐξῆλθεν ἕξω εἰς τὸ
 69 προαύλιον καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησεν . καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα αὐτὸν
 πάλιν^ο ἤρξατο λέγειν τοῖς παρεστηκόσιν ὅτι οὗτος ἐξ αὐτῶν ἐστιν .
 70 ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο καὶ μετὰ μικρὸν πάλιν οἱ παρεστῶτες ἔλεγον
 τῷ πέτρῳ ἀληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶ καὶ γὰρ γαλιλαῖος εἶ καὶ^ο ἡ λαλιά
 71 σου ὁμοιάζει . ὁ δὲ ἤρξατο ἀναθεματίζειν καὶ ὀμνυεῖν ὅτι οὐκ οἶδα
 72 τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὃν λέγετε . καὶ ἐκ δευτέρου ἀλέκτωρ ἐφώνη-
 σεν καὶ ἀνεμνήσθη ὁ πέτρος τοῦ^ο ῥήματος οὗ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς
 ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι δὶς ἀπαρνήσῃ^ο με τρίς καὶ ἐπιβαλὼν
 ἐκκλειεν .

15 Καὶ εὐθέως^ο ἐπὶ τὸ πρῶτ^ο συμβούλιον ποιήσαντες οἱ ἀρχιερεῖς
 μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ γραμματέων καὶ ὄλον τὸ συνέδριον δῆ-
 2 σαντες τὸν ἰησοῦν ἀπῆνεγκαν καὶ παρέδωκαν τῷ πιλάτῳ . καὶ ἐ-
 πηρώτησεν αὐτὸν ὁ πιλάτος σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων ὁ δὲ
 3 ἀποκριθεὶς εἶπεν^ο αὐτῷ σὺ λέγεις . καὶ κατηγοροῦν αὐτοῦ οἱ ἀρ-
 4 χιερεῖς πολλὰ . ὁ δὲ πιλάτος πάλιν ἐπηρώτησεν αὐτὸν λέγων οὐκ
 5 ἀποκρίνη οὐδὲν ἴδε πόσα σου καταμαρτυροῦσιν . ὁ δὲ ἰησοῦς οὐ-
 6 κέτι οὐδὲν ἀπεκρίθη ὥστε θαυμάζειν τὸν πιλάτον . κατὰ δὲ ἑορτῆν
 7 ἀπέλευεν αὐτοῖς ἓνα δέσμιον ὄνπερ^ο ἤτοῦντο . ἦν δὲ ὁ λεγόμενος
 βαρabbās μετὰ τῶν δυστασιαστῶν δεδεμένος οἵτινες ἐν τῇ στάσει
 8 φόνον πεποιήκεισαν . καὶ ἀναβόησας ὁ ὄχλος ἤρξατο αἰτεῖσθαι κα-

v.64 *T, M, K:* εἶναι ἐνοχον, *V:* ἐνοχον εἶναι. **v.65** *T, M, K:* τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, *V:* αὐτοῦ τοῦ
 προσώπου. **v.65** *T, M, K:* ἐβαλλον, *V:* ἐλαβον. **v.66** *T, M, K:* ἐν τῇ αὐλῇ κάτω, *V:* κατὼ
 ἐν τῇ αὐλῇ. **v.67** *T, M, K:* ἰησοῦ ἦσθα, *V:* ἦσθα τοῦ ἰησοῦ. **v.68** *T, M, K:* οὐκ οἶδα οὐδε
 ἐπίσταμαι τί σὺ, *V:* οὐτε οἶδα οὐτε ἐπίσταμαι σὺ τί. **v.69** *T, M, K:* πάλιν ἤρξατο, *V:* ἤρξατο
 πάλιν. **v.69** *T, M, K:* παρεστηκόσιν, *V:* παρεστῶσιν. **v.70** *T, M, K:* καὶ . . . ὁμοιάζει, *V:* ἔ.
v.71 *T, K:* ὀμνυεῖν, *M, V:* ὀμνυαί. **v.72** *T, M, K:* καὶ, *V:* καὶ εὐθυς. **v.72** *T, K:* τοῦ ῥήματος
 οὗ, *M:* τὸ ῥῆμα ο, *V:* τὸ ῥῆμα ὡς. **v.72** *T, M, K:* ἀπαρνήσῃ με τρίς, *V:* τρίς με ἀπαρνήσῃ.
15. v.1 *T, M, K:* εὐθέως ἐπὶ τὸ, *V:* εὐθυς. **v.1** *T, M, K:* τὸ, *V:* ἔ. **v.2** *T, M, K:* εἶπεν αὐτῷ,
V: αὐτῷ λέγει. **v.3** *T, M, V:* πολλὰ, *K:* πολλὰ αὐτὸς δε οὐδὲν ἀπεκρίνατο. **v.4** *T, M, K:*
 ἐπηρώτησεν, *V:* ἐπηρώτα. **v.4** *T, M, K:* καταμαρτυροῦσιν, *V:* καταγοροῦσιν. **v.6** *T, M, K:*
 ὄνπερ ἦτοῦντο, *V:* ὄν παρητοῦντο. **v.7** *T, M, K:* δυστασιαστῶν, *V:* στασιαστῶν.

θῶς ἀεὶ ἐποίει αὐτοῖς . ὁ δὲ πιλάτος ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων θέλετε 9
ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν ἰουδαίων . ἐγίνωσκεν γὰρ ὅτι διὰ 10
φθόνον παραδεδώκεισαν αὐτὸν οἱ ἄρχιερεῖς . οἱ δὲ ἄρχιερεῖς ἀ- 11
νέσεισαν τὸν ὄχλον ἵνα μᾶλλον τὸν βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς . ὁ 12
δὲ πιλάτος ἀποκριθεὶς ὁ πάλιν εἶπεν αὐτοῖς τί σὺν θέλετε ποιήσω
ὃν λέγετε βασιλέα τῶν ἰουδαίων . οἱ δὲ πάλιν ἔκραζαν σταύρωσον 13
αὐτόν . ὁ δὲ πιλάτος ἔλεγεν αὐτοῖς τί γὰρ κακὸν ἔποίησεν οἱ δὲ 14
περισσοτέρως ἔκραζαν σταύρωσον αὐτόν . ὁ δὲ πιλάτος βουλόμε- 15
νος τῷ ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν βαραββᾶν καὶ
παρέδωκεν τὸν ἰησοῦν φραγελλώσας ἵνα σταυρωθῇ . οἱ δὲ στρα- 16
τιῶται ἀπήγαγον αὐτόν ἔσω τῆς αὐλῆς ὃ ἔστιν πραιτώριον καὶ συγ-
καλοῦσιν ὄλην τὴν σπειραν . καὶ ἐνδύουσιν αὐτόν πορφύραν καὶ 17
περιτιθέασιν αὐτῷ πλέξαντες ἀκάνθινον στέφανον . καὶ ἤρξαντο ἀ- 18
σπάζεσθαι αὐτόν χαῖρε βασιλεῦ τῶν ἰουδαίων . καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ 19
τὴν κεφαλὴν καλάμῳ καὶ ἐνέπτυσον αὐτῷ καὶ τιθέντες τὰ γόνατα
προσεκύνουν αὐτῷ . καὶ ὅτε ἐνέπαιζαν αὐτῷ ἐξέδυσαν αὐτόν τὴν 20
πορφύραν καὶ ἐνέδυσαν αὐτόν τὰ ἱμάτια τὰ ἴδια καὶ ἐξάγουσιν
αὐτόν ἵνα σταυρώσωσιν αὐτόν . καὶ ἀγγαρεύουσιν παράγοντά τινα 21
σίμωνα κυρηναῖον ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ τὸν πατέρα ἀλεξάνδρου
καὶ ρούφου ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ . καὶ φέρουσιν αὐτόν ἐ- 22
πὶ γολγοθᾶ τόπον ὃ ἔστιν μεθερμηνευόμενον κρανίου τόπος . καὶ 23
ἐδίδουν αὐτῷ πιεῖν ἐσμυρνισμένον οἶνον ὃ δὲ οὐκ ἔλαβεν . καὶ 24
σταυρώσαντες αὐτόν διεμέριζον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ βάλλοντες κλη-
ρον ἐπ' αὐτὰ τίς τί ἄρῃ . ἦν δὲ ὥρα τρίτη καὶ ἔσταύρωσαν αὐτόν . 25
καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφή τῆς αἰτίας αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη ὁ βασιλεὺς τῶν 26
ἰουδαίων . καὶ σὺν αὐτῷ σταυροῦσιν δύο ληστὰς ἓνα ἐκ δεξιῶν καὶ 27
ἓνα ἐξ εὐωνύμων αὐτοῦ . καὶ ὁ ἐπληρώθη ἡ γραφή ἡ λέγουσα καὶ 28
μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη . καὶ οἱ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν 29
αὐτόν κινουῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ λέγοντες οὐδ' ὁ καταλύων
τὸν ναὸν καὶ ἐν ὅ τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν . σῶσον σεαυτὸν καὶ 30
κατάβα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ . ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἄρχιερεῖς ἐμπαίζον- 31

v.8 *T, M, K:* αναβοησας, *V:* αναβας. **v.8** *T, M, K:* αει, *V:* ζ. **v.12** *T, M, K:* απο-
κριθεις πάλιν ειπεν, *V:* πάλιν αποκριθεις ελεγεν. **v.12** *T, M, K:* βασιλεα, *V:* τον βασιλεα.
v.14 *T, M, K:* κακον εποιησεν, *V:* εποιησεν κακον. **v.14** *T, M, K:* περισσοτερος, *V:*
περισσως. **v.17** *T, M, K:* ενδουσιν, *V:* ενδιδουσουσιν. **v.18** *T, K, V:* βασιλευ, *M:* ο
βασιλευς. **v.20** *T, M, K:* τα ιδια, *V:* αυτου. **v.22** *T, M, K:* γολγοθα, *V:* τον γολγοθαν.
v.23 *T, M, K:* πιειν, *V:* ζ. **v.23** *T, M, K:* ο, *V:* ος. **v.24** *T, M, K:* σταυρωσαντες, *V:*
σταυρουσιν. **v.24** *T, K:* διεμεριζον, *M:* διαμεριζονται, *V:* και διαμεριζονται. **v.28** *T, M, K:*
και ... ελογισθη, *V:* ζ. **v.29** *T, M, K:* εν τρισιν ημεραις οικοδομων, *V:* οικοδομων εν τρισιν
ημεραις. **v.30** *T, M, K:* και καταβα, *V:* καταβας. **v.31** *T, K:* δε, *M, V:* ζ.

τες πρὸς ἀλλήλους μετὰ τῶν γραμματέων ἔλεγον ἄλλους ἔσωσεν
 32 ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι· ὁ χριστὸς ὁ βασιλεὺς τοῦ ἰσραὴλ κα-
 ταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν καὶ οἱ
 33 συνεσταυρωμένοι αὐτῷ ὠνειδίζουν αὐτόν· γενομένης δὲ ὥρας ἕ-
 34 κτης σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης· καὶ τῆ
 ὥρα τῆ ἐνάτη ἐβόησεν ὁ ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ λέγων ἐλωὶ ἐλωὶ
 λαμῆ σαβαχθανὶ ὃ ἐστὶν μεθερμηνευόμενον ὁ θεὸς μου ὁ θεός
 35 μου εἰς τί με ἐγκατέλιπες· καὶ τινες τῶν παρεστηκότων ἀκούσαν-
 36 τες ἔλεγον ἰδοὺ ἡλίαν φωνεῖ· δραμῶν δὲ εἰς καὶ γεμίσας σπόγγον
 ὄξους περιθείς τε καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτόν λέγων ἄφετε ἴδωμεν εἰ
 37 ἔρχεται ἡλίαις καθελεῖν αὐτόν· ὁ δὲ ἰησοῦς ἀφείς φωνὴν μεγάλην
 38 ἐξέπνευσεν· καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ
 39 ἄνωθεν ἕως κάτω· ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων ὁ παρεστηκὼς ἐξ ἐναντίας
 αὐτοῦ ὅτι οὕτως κράζας ἐξέπνευσεν εἶπεν ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος οὗ-
 40 τος υἱὸς ἦν θεοῦ· ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι
 ἐν αἷς ἡν καὶ μαρία ἡ μαγδαληνὴ καὶ μαρία ἡ τοῦ ἰακώβου τοῦ
 41 μικροῦ καὶ ἰωδὴ μῆτηρ καὶ σαλώμη· αἱ καὶ ὅτε ἦν ἐν τῇ γαλιλαίᾳ
 ἠκολούθουν αὐτῷ καὶ διηκόνουν αὐτῷ καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἱ συ-
 42 ναναθάσαι αὐτῷ εἰς ἱεροσόλυμα· καὶ ἤδη ὀψίας γενομένης ἐπεὶ
 43 ἦν παρασκευὴ ὃ ἐστὶν προσάββατον· ἤλθεν ἰωσήφ ὁ ἀπὸ ἀριμα-
 θαίας εὐσχήμων βουλευτῆς ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν
 βασιλείαν τοῦ θεοῦ τολμήσας εἰσῆλθεν πρὸς πιλάτον καὶ ἠτήσατο
 44 τὸ σῶμα τοῦ ἰησοῦ· ὁ δὲ πιλάτος ἐθαύμασεν εἰ ἤδη τέθνηκεν καὶ
 προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα ἐπηρώτησεν αὐτόν εἰ πάλαι ἀ-
 45 πέθανεν· καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος ἐδωρήσατο τὸ σῶμα τῷ
 46 ἰωσήφ· καὶ ἀγοράσας σινδόνα καὶ καθελὼν αὐτόν ἐνείλησεν τῇ
 σινδόνι καὶ κατέθηκεν αὐτόν ἐν μνημείῳ ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ
 47 πέτρας καὶ προσεκύλισεν λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου· ἡ δὲ
 μαρία ἡ μαγδαληνὴ καὶ μαρία ἰωδὴ ἐθεώρουν ποῦ τίθεται·

v.32 *T, M, K:* του, *V:* ἐ. **v.32** *T, K, V:* πιστευσωμεν, *M:* πιστευσωμεν [αυτω]. **v.32** *T, M, K:* αυτω, *V:* συν αυτω. **v.33** *T, M, K:* γενομενης δε, *V:* και γενομενης. **v.33** *T, K:* εννατης, *M, V:* ενατης. **v.34** *T, K:* τη ωρα τη εννατη, *M:* τη ωρα τη ενατη, *V:* τη ενατη ωρα. **v.34** *T, M, K:* λεγων, *V:* ἐ. **v.34** *T, K:* λαμμα, *M:* λιμα, *V:* λεμα. **v.34** *T, M, K:* με εγκατελιπες, *V:* εγκατελιπες με. **v.35** *T, M, K:* ιδου, *V:* ιδε. **v.36** *T, M, K:* εις, *V:* τις. **v.36** *T, M, K:* τε, *V:* ἐ. **v.38** *T, M, K:* απο, *V:* απ. **v.39** *T, M, K:* κραζας, *V:* ἐ. **v.39** *T, M, K:* ο ανθρωπος ουτος υιος ην θεου, *V:* ουτος ο ανθρωπος υιος θεου ην. **v.40** *T, M, K:* ην, *V:* ἐ. **v.40** *T, M, K:* του, *V:* ἐ. **v.40** *T, M, K:* ιωση, *V:* ιωσητος. **v.41** *T, M, K:* και, *V:* ἐ. **v.43** *T, M, K:* ηλθεν, *V:* ελθων. **v.43** *T, M, K:* πιλατον, *V:* τον πιλατον. **v.45** *T, M, K:* σωμα, *V:* πτωμα. **v.46** *T, M, K:* και, *V:* ἐ. **v.46** *T, M, K:* κατεθηκεν, *V:* εθηκεν. **v.47** *T, M, K:* ιωση, *V:* η ιωσητος. **v.47** *T, M, K:* τιθεται, *V:* τεθεται.

Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου μαρία ἢ μαγδαληνὴ καὶ μα- **16**
 ρία ἢ τοῦ ἱακώβου καὶ σαλώμη ἠγόρασαν ἀρώματα ἵνα ἐλθοῦσαι
 ἀλείψωσιν αὐτόν . καὶ λίαν πρωτὶ τῆς^ο μιᾶς σαββάτων ἔρχονται ἐ- **2**
 πι τὸ μνημεῖον ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου . καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς **3**
 τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου . καὶ **4**
 ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ἀποκεκύλισται ὁ λίθος ἦν γὰρ μέγας
 σφόδρα . καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον εἶδον νεανίσκον καθή- **5**
 μενον ἐν τοῖς δεξιότης περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν καὶ ἐξεθαμ-
 βήθησαν . ὁ δὲ λέγει αὐταῖς μὴ ἐκθαμβεῖσθε ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν **6**
 ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυρωμένον ἠγέρθη οὐκ ἔστιν ὧδε ἴδε ὁ τόπος ὅ-
 που ἔθηκαν αὐτόν . ἀλλ' ὑπάγετε εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ **7**
 τῷ πέτρῳ ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν γαλιλαίαν ἐκεῖ αὐτόν ὄψεσθε
 καθὼς εἶπεν ὑμῖν . καὶ ἐξελθοῦσαι ταχὺ ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου **8**
 εἶχεν δὲ^ο αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπόν ἐ-
 φοβοῦντο γάρ^ο . ἀναστὰς δὲ πρωτὶ πρώτῃ σαββάτου ἐφάνη πρῶτον **9**
 μαρία τῇ μαγδαληνῇ ἀφ' ἧς ἐκβεβλήκει ἑπτὰ δαιμόνια . ἐκείνη **10**
 πορευθεῖσα ἀπήγγειλεν τοῖς μετ' αὐτοῦ γενομένοις πενθοῦσιν καὶ
 κλαίουσιν . κάκεῖνοι ἀκούσαντες ὅτι ζῆ καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐτῆς ἠπί- **11**
 στησαν . μετὰ δὲ ταῦτα δυσὶν ἐξ αὐτῶν περιπατοῦσιν ἐφανερῶθη **12**
 ἐν ἑτέρῃ μορφῇ πορευομένοις εἰς ἀγρόν . κάκεῖνοι ἀπελθόντες ἀ- **13**
 πήγγειλαν τοῖς λοιποῖς οὐδὲ ἐκείνοις ἐπίστευσαν . ὕστερον ἀνακει- **14**
 μένοις αὐτοῖς τοῖς ἑνδεκα ἐφανερῶθη καὶ ὠνείδισεν τὴν ἀπιστίαν
 αὐτῶν καὶ σκληροκαρδίαν ὅτι τοῖς θεασαμένοις αὐτόν ἐγηγερμέ-
 νον οὐκ ἐπίστευσαν . καὶ εἶπεν αὐτοῖς πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον **15**
 ἅπαντα κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει . ὁ πιστεύσας καὶ **16**
 βαπτισθεὶς σωθήσεται ὁ δὲ ἀπιστήσας κατακριθήσεται . σημεῖα δὲ **17**
 τοῖς πιστεύουσιν ταῦτα παρακολουθήσει ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμό-
 νια ἐκβαλοῦσιν γλώσσαις λαλήσουσιν καιναῖς . ὄφεις ἀροῦσιν κἂν **18**
 θανάσιμόν τι πίωσιν οὐ μὴ αὐτοὺς βλάβῃ ἐπὶ ἀρρώστους χεῖρας
 ἐπιθήσουσιν καὶ καλῶς ἔξουσιν . ὁ μὲν οὖν κύριος μετὰ τὸ λαλή- **19**
 σαι αὐτοῖς ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ
 θεοῦ . ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες ἐκήρυξαν πανταχοῦ τοῦ κυρίου συ- **20**

16. v.1 *Τ,Κ:* η του, *Μ:* ζ, *Ν:* η [του]. **v.2** *Τ,Μ,Κ:* της μιας, *Ν:* τη μια των. **v.7** *Τ,Μ,Κ:* αλλ, *Ν:* αλλα. **v.8** *Τ,Κ:* ταχυ, *Μ,Ν:* ζ. **v.8** *Τ,Μ,Κ:* δε, *Ν:* γαρ. **v.8** *Τ,Μ,Κ:* ειπον, *Ν:* ειπαν. **v.8** *Τ,Μ,Κ:* γαρ, *Ν:* γαρ [παντα δε τα παρηγγελμενα τοις περι τον πετρον συντομος εξηγγειλαν μετα δε ταυτα και αυτος ο ιησους απο ανατολης και αχρι δυσεως εξαπεστειλεν δι αυτων το ιερον και αφθαρτον κηρυγμα της αιωνιου σωτηριας αμην]. **v.9** *Τ,Μ,Κ:* αφ, *Ν:* παρ. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* υστερον, *Ν:* υστερον [δε]. **v.18** *Τ,Μ,Κ:* οφεις, *Ν:* [και εν ταις χειρσιν] οφεις. **v.18** *Τ,Κ:* βλαφει, *Μ,Ν:* βλαφη. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* κυριος, *Ν:* κυριος ιησους. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* ανεληφθη, *Ν:* ανελημφθη.

νεργοῦντος καὶ τὸν λόγον βεβαιοῦντος διὰ τῶν ἑπακολουθούτων σημείων ἀμήν .

ΤΟ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Ἐπειδήπερ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι διήγησιν περὶ τῶν **1**
πεπληροφορημένων ἐν ἡμῖν πραγμάτων . καθὼς παρέδοσαν ἡμῖν **2**
οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπαι καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ λόγου . ἔδο- **3**
ξεν κάμοι παρηκολουθηκότει ἄνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς καθεξῆς σοι
γράψαι κράτιστε θεόφιλε . ἵνα ἐπιγνῶς περὶ τῶν κατηχήθης λόγων **4**
τὴν ἀσφάλειαν . ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἡρώδου τοῦ βασιλέως τῆς **5**
ἰουδαίας ἱερεὺς τις ὀνόματι ζαχαρίας ἐξ ἑφημερίας ἀβιά καὶ ἡ
γυνὴ αὐτοῦ ἐκ τῶν θυγατέρων ἀαρῶν καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐλισά-
βει . ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμφοτέροι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πορευόμενοι ἐν **6**
πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιώμασιν τοῦ κυρίου ἄμεμπτοι . καὶ **7**
οὐκ ἦν αὐτοῖς τέκνον καθότι ἡ ἑλισάβει ἦν στείρα καὶ ἀμφοτέροι
προβεβηκότες ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν ἦσαν . ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱε- **8**
ρατεύειν αὐτὸν ἐν τῇ τάξει τῆς ἑφημερίας αὐτοῦ ἔναντι τοῦ θεοῦ .
κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἱερατείας ἔλαχεν τοῦ θυμιάσαι εἰσελθὼν εἰς τὸν **9**
ναὸν τοῦ κυρίου . καὶ πᾶν τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἦν προσευχόμε- **10**
νον ἔξω τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος . ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος κυρίου **11**
ἑστὼς ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος . καὶ ἐταράχθη **12**
ζαχαρίας ἰδὼν καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν . εἶπεν δὲ πρὸς αὐτόν **13**
ὁ ἄγγελος μὴ φοβοῦ ζαχαρία διότι εἰσηκούσθη ἡ δέησις σου καὶ ἡ
γυνὴ σου ἐλισάβει γεννήσει υἱὸν σοι καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ
ἰωάννην . καὶ ἔσται χαρὰ σοι καὶ ἀγαλλίασις καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ **14**
γεννήσει αὐτοῦ χαρήσονται . ἔσται γὰρ μέγας ἐνώπιον τοῦ κυρίου **15**
καὶ οἶνον καὶ σίκερα οὐ μὴ πῖν καὶ πνεύματος ἁγίου πλησθήσε-
ται ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ . καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν ἰσραὴλ **16**
ἐπιστρέψει ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν . καὶ αὐτὸς προελεύσεται ἐ- **17**
νώπιον αὐτοῦ ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει ἡλίου ἐπιστρέψαι καρδίας

Inscription: *Τ*: ΤΟ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ, *Κ*: ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΟ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ,
Μ,*Ν*: ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ.

1. v.5 *Τ*,*Μ*,*Κ*: του, *Ν*: ἐ. **v.5** *Τ*,*Μ*,*Κ*: ἡ γυνὴ αὐτοῦ, *Ν*: γυνὴ αὐτῶ. **v.6** *Τ*,*Μ*,*Κ*:
ἐνωπιον, *Ν*: ἐναντιον. **v.7** *Τ*,*Μ*,*Κ*: ἡ ἐλισάβει ἡν, *Ν*: ἡν ἡ ἐλισάβει. **v.10** *Τ*,*Κ*: του λαοῦ
η, *Μ*,*Ν*: ἡν του λαοῦ. **v.14** *Τ*,*Μ*,*Κ*: γεννήσει, *Ν*: γενεσει.

πατέρων ἐπὶ τέκνα καὶ ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων ἐτοιμάσαι
 18 κυρίῳ λαὸν κατεσκευασμένον· καὶ εἶπεν ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγε-
 γελον κατὰ τί γινώσκειν τοῦτο ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης καὶ ἡ γυνή
 19 μου προβεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς· καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγε-
 λος εἶπεν αὐτῷ ἐγὼ εἰμι γαβριήλ ὁ παρεστηκὼς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ
 καὶ ἀπεστάλην λαλῆσαι πρὸς σε καὶ εὐαγγελίσασθαι σοὶ ταῦτα·
 20 καὶ ἰδοὺ ἔσθη σιωπῶν καὶ μὴ δυνάμενος λαλῆσαι ἄχρι ἧς ἡμέρας
 γένηται ταῦτα ἀνθ' ὧν οὐκ ἐπίστευσας τοῖς λόγοις μου οἵτινες πλη-
 21 ρωθήσονται εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν· καὶ ἦν ὁ λαὸς προσδοκῶν τὸν
 22 ζαχαρίαν καὶ ἐθαύμαζον ἐν τῷ χρονίζειν αὐτόν· ἐν τῷ ναῷ· ἐξελ-
 θὼν δὲ οὐκ ἠδύνατο λαλῆσαι αὐτοῖς καὶ ἐπέγνωσαν ὅτι ὄπτασίαν
 23 φῶς· καὶ ἐγένετο ὡς ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ
 24 ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ· μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας συνέλα-
 βεν ἑλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ περιέκρυβεν ἑαυτὴν μῆνας πέντε
 25 λέγουσα· ὅτι οὕτως μοι πεποιήκεν ὁ κύριος ἐν ἡμέραις αἷς ἐπει-
 26 δεν ἀφελεῖν τὸ ὄνειδός μου ἐν ἀνθρώποις· ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ
 ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος γαβριήλ ὑπὸ τοῦ θεοῦ εἰς πόλιν τῆς γαλι-
 27 λαίας ἧ ὄνομα ναζαρέτ· πρὸς παρθένον μνηστευμένην ἀνδρὶ ᾧ
 ὄνομα ἰωσήφ ἐξ οἴκου δαβὶδ καὶ τὸ ὄνομα τῆς παρθένου μαριάμ·
 28 καὶ εἰσελθὼν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὴν εἶπεν χαῖρε κεχαριτωμένη ὁ
 29 κύριος μετὰ σοῦ εὐλογημένη· σὺ ἐν γυναιξίν· ἡ δὲ ἰδοῦσα^ο διετα-
 ράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ καὶ διελογίζετο ποταπὸς εἶη ὁ ἀσπασμὸς
 30 οὗτος· καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ μὴ φοβοῦ μαριάμ· εὗρες γὰρ χά-
 31 ριν παρὰ τῷ θεῷ· καὶ ἰδοὺ συλλήψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱὸν καὶ
 32 καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰησοῦν· οὗτος ἔσται μέγας καὶ υἱὸς ὑψί-
 στου κληθήσεται καὶ δώσει αὐτῷ κύριος ὁ θεὸς τὸν θρόνον δαβὶδ
 33 τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον ἰακώβ εἰς τοὺς
 34 αἰῶνας καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος· εἶπεν δὲ μαριάμ
 35 πρὸς τὸν ἄγγελον πῶς ἔσται τοῦτο ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω· καὶ ἀ-
 ποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῇ πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ
 καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοὶ διὸ καὶ τὸ γεννώμενον ἅγιον

v.21 *T, M, K:* αυτον εν τω ναω, *V:* εν τω ναω αυτον. **v.22** *T, M, K:* ηδυνατο, *V:* εδυνατο.
v.25 *T, M, K:* ο, *V:* ζ. **v.25** *T, M, K:* το, *V:* ζ. **v.26** *T, M, K:* υπο, *V:* απο. **v.26** *T, M:*
 ναζαρετ, *K, V:* ναζαρεθ. **v.27** *T, M, K:* μεμνηστευμενην, *V:* εμνηστευμενην. **v.27** *T, M, K:*
 δαβιδ, *V:* δαυιδ. **v.28** *T, M, K:* ο αγγελος, *V:* ζ. **v.28** *T, M, K:* ευλογημενη συ εν γυναιξιν,
V: ζ. **v.29** *T, M, K:* ιδουσα διεταραχθη επι τω λογω αυτου, *V:* επι τω λογω διεταραχθη.
v.31 *T, M, K:* συλληψη, *V:* συλλημψη. **v.32** *T, M, K:* δαβιδ, *V:* δαυιδ. **v.35** *T, M, V:*
 γεννωμενον, *K:* γεννωμενον εκ σου.

κληθήσεται υἱὸς θεοῦ . και ἰδοὺ ἐλισάβητ ἡ συγγενῆς σου και αὐτῆ 36
 συνειληφῦτα υἱὸν ἐν γήρᾳ αὐτῆς και οὗτος μὴν ἕκτος ἐστὶν αὐτῇ τῇ 36
 καλουμένην στείρα . ὅτι οὐκ ἀδυνατήσῃ παρὰ τῷ θεῷ πᾶν ῥῆμα . 37
 εἶπεν δὲ μαριάμ ἰδοὺ ἡ δούλη κυρίου γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά 38
 σου και ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος . ἀναστᾶσα δὲ μαριάμ ἐν 39
 ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐπορεύθη εἰς τὴν ὄρεινὴν μετὰ σπουδῆς εἰς 40
 πόλιν ἰούδα . και εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον ζαχαρίου και ἠσπάσατο 40
 τὴν ἐλισάβητ . και ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ἡ ἐλισάβητ τὸν ἀσπασμὸν 41
 τῆς μαρίας ἐσκίρτησεν τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς και ἐπλήσθη 42
 πνεύματος ἁγίου ἡ ἐλισάβητ . και ἀνεφώνησεν φωνῇ μεγάλη και 42
 εἶπεν εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν και εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς 43
 κοιλίας σου . και πόθεν μοι τοῦτο ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ κυρίου 43
 μου πρὸς με . ἰδοὺ γὰρ ὡς ἐγένετο ἡ φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ σου εἰς 44
 τὰ ὦτά μου ἐσκίρτησεν ἐν ἁγαλλιάσει τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ μου . 45
 και μακαρία ἡ πιστεύσασα ὅτι ἔσται τελείωσις τοῖς λελαλημένοις 45
 αὐτῇ παρὰ κυρίου . και εἶπεν μαριάμ μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν 46
 κύριον . και ἠγαλλίασεν τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου . 47
 ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπεινώσιν τῆς δούλης αὐτοῦ ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ 48
 τοῦ νῦν μακαριοῦσίν με πᾶσαι αἱ γενεαί . ὅτι ἐποίησέν μοι με- 49
 γαλεῖα ὁ δυνατὸς και ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ . και τὸ ἔλεος αὐτοῦ 50
 εἰς γενεὰς γενεῶν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν . ἐποίησεν κράτος ἐν 51
 βραχίονι αὐτοῦ διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοίᾳ καρδίας αὐ- 52, 53
 τῶν . καθεῖλεν δυνάστας ἀπὸ θρόνων και ὕψωσεν ταπεινοὺς . πει-
 νῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν και πλουτοῦντας ἐξαπέστειλεν κενούς .
 ἀντελάβετο ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ μνησθῆναι ἐλέους . καθὼς ἐλά- 54, 55
 λησεν πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν τῷ ἀβραάμ και τῷ σπέρματι αὐτοῦ
 εἰς τὸν αἰῶνα . ἔμεινεν δὲ μαριάμ σὺν αὐτῇ ὥσπερ μῆνας τρεῖς και ὑ- 56
 πέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς . τῇ δὲ ἐλισάβητ ἐπλήσθη ὁ χρόνος 57
 τοῦ τεκεῖν αὐτὴν και ἐγέννησεν υἱόν . και ἤκουσαν οἱ περίοικοι 58
 και οἱ συγγενεῖς αὐτῆς ὅτι ἐμεγάλυνεν κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετ'
 αὐτῆς και συνέχαιρον αὐτῇ . και ἐγένετο ἐν τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ ἦλ- 59
 θον περιτεμεῖν τὸ παιδίον και ἐκάλουν αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ 60
 πατρὸς αὐτοῦ ζαχαρίαν . και ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν

v.36 *Τ,Μ,Κ:* συγγενης, *Ν:* συγγενεις. **v.36** *Τ,Μ,Κ:* συνειληφουια, *Ν:* συνειληφεν.
v.36 *Τ,Κ:* γηρα, *Μ,Ν:* γηρει. **v.37** *Τ,Μ,Κ:* τῷ θεῷ, *Ν:* του θεου. **v.41** *Τ,Μ,Κ:* ἡ
 ελισταβητ τον ασπασμον της μαριας, *Ν:* τον ασπασμον της μαριας η ελισταβητ. **v.42** *Τ,Μ,Κ:*
 φωνη, *Ν:* κραυγη. **v.43** *Τ,Μ,Κ:* με, *Ν:* εμε. **v.44** *Τ,Κ,Ν:* εν αγαλλιασει το βρεφος, *Μ:* το
 βρεφος εν αγαλλιασει. **v.49** *Τ,Μ,Κ:* μεγαλεια, *Ν:* μεγαλα. **v.50** *Τ,Μ,Κ:* γενεων, *Ν:* και
 γενεας. **v.56** *Τ,Μ,Κ:* ωσει, *Ν:* ως. **v.59** *Τ,Μ,Κ:* τη ογδοη ημερα, *Ν:* τη ημερα τη ογδοη.

61 οὐχί ἀλλὰ κληθήσεται ἰωάννης· καὶ εἶπον πρὸς αὐτὴν ὅτι οὐδεὶς
 62 ἔστιν ἐν τῇ συγγενείᾳ σου ὃς καλεῖται τῷ ὀνόματι τούτῳ· ἐνένευον
 63 δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ τὸ τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι αὐτόν· καὶ αἰτήσας
 πινακίδιον ἔγραψεν λέγων ἰωάννης ἔστιν τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ ἐ-
 64 θαύμασαν πάντες· ἀνεῴχθη δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ παραχρῆμα καὶ
 65 ἡ γλῶσσα αὐτοῦ καὶ ἐλάλει εὐλογῶν τὸν θεόν· καὶ ἐγένετο ἐπὶ
 πάντας φόβος τοὺς περιουκοῦντας αὐτούς καὶ ἐν ὄλῃ τῇ ὀρεινῇ τῆς
 66 ἰουδαίας διελαλεῖτο πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα· καὶ ἔθεντο πάντες οἱ
 ἀκούσαντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν λέγοντες τί ἄρα τὸ παιδίον τοῦτο
 67 ἔσται καὶ χεὶρ κυρίου ἦν μετ' αὐτοῦ· καὶ ζαχαρίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ
 68 ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου καὶ προεφῆτευσεν λέγων· εὐλογητὸς
 κύριος ὁ θεὸς τοῦ ἰσραὴλ ὅτι ἐπεσκέπαστο καὶ ἐποίησεν λύτρω-
 69 σιν τῷ λαῷ αὐτοῦ· καὶ ἤγειρεν κέρας σωτηρίας ἡμῖν ἐν τῷ οἴκῳ
 70 δαβὶδ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ· καθὼς ἐλάλησεν διὰ στόματος τῶν ἁγίων
 71 ἱδὼν ἀπ' αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ· σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ
 72 ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μισούντων ἡμᾶς· ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν
 73 πατέρων ἡμῶν καὶ μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ· ὄρκον ὃν
 74 ὤμοσεν πρὸς ἀβραάμ τὸν πατέρα ἡμῶν τοῦ δοῦναι ἡμῖν· ἀφόβως
 75 ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν ῥυσθέντας λατρεύειν αὐτῷ· ἐν ὁσιό-
 τητι καὶ δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς
 76 ἡμῶν· καὶ οὗ παιδίον προφήτης ὑψίστου κληθήσῃ προπορευούσῃ
 77 γὰρ πρὸ προσώπου κυρίου ἐτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ· τοῦ δοῦναι
 78 γνῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν· διὰ
 σπλαγχνὰ ἐλέους θεοῦ ἡμῶν ἐν οἷς ἐπέσκέπαστο ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ
 79 ὑψους· ἐπιφᾶναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις τοῦ
 80 κατευθῆναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης· τὸ δὲ παιδίον ἠΰ-
 ξανεν καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι καὶ ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις ἕως ἡμέρας
 ἀναδειξέως αὐτοῦ πρὸς τὸν ἰσραὴλ·

2 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐξῆλθεν δόγμα παρὰ καί-
 2 σαρος αὐγούστου ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην· αὕτη
 ἡ ἀπογραφή πρώτη ἐγένετο ἡγεμονεύοντος τῆς συρίας κυρηνίου·
 3 καὶ ἐπορεύοντο πάντες ἀπογράφεσθαι ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν πό-

v.61 *T, M, K:* εἶπον, *V:* εἶπαν. **v.61** *T, M, K:* ἐν τῇ συγγενείᾳ, *V:* ἐκ τῆς συγγενείας.
v.62 *T, M, K:* αὐτον, *V:* αὐτο. **v.63** *T, M, K:* το, *V:* ἐ. **v.66** *T, M, K:* καὶ, *V:* καὶ γάρ.
v.67 *T, M, K:* προεφητευσεν, *V:* ἐπροφητευσεν. **v.69** *T, M, K:* τῶ, *V:* ἐ. **v.69** *T, M, K:*
 δαβιδ, *V:* δαυιδ. **v.69** *T, M, K:* του, *V:* ἐ. **v.70** *T, M, K:* των, *V:* ἐ. **v.74** *T, M, K:* των
 εχθρων ημων, *V:* εχθρων. **v.75** *T, M, K:* πασας τας ημερας της ζωης, *V:* πασαις ταῖς ἡμεραις.
v.76 *T, M, K:* συ, *V:* συ δε. **v.76** *T, M, K:* προ προσωπου, *V:* ἐνωπιον. **v.78** *T, M, K:*
 ἐπεσκεπαστο, *V:* ἐπισκεπεται. **2. v.2** *T, M, K:* αυτη η, *V:* αυτη. **v.3** *T, M, K:* ιδιαν, *V:*
 εαυτου.

λιν . ἀνέβη δὲ καὶ ἰωσήφ ἀπὸ τῆς γαλιλαίας ἐκ πόλεως ναζαρεῖ εἰς 4
 τὴν ἰουδαίαν εἰς πόλιν δαβίδ ἣτις καλεῖται βηθλεὲμ διὰ τὸ εἶναι 5
 αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς δαβίδ . ἀπογράψασθαι σὺν μαριὰμ 6
 τῇ μεμνηστευμένῃ ὡς αὐτῷ γυναικί οὔσῃ ἐγκύω . ἐγένετο δὲ ἐν τῷ 7
 εἶναι αὐτοὺς ἐκεῖ ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν . καὶ 8
 ἔτεκεν τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν 9
 καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν τῇ φάτνῃ διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ 10
 καταλύματι . καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυλοῦντες 11
 καὶ φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποιμνὴν αὐτῶν . καὶ 12
 ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου ἐπέστη αὐτοῖς καὶ δόξα κυρίου περιέλαμψεν 13
 αὐτούς καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν . καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἄγγε- 14
 λος μὴ φοβεῖσθε ἰδοὺ γάρ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην ἣτις 15
 ἔσται παντὶ τῷ λαῷ . ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτὴρ ὃς ἐστὶν χρι- 16
 στὸς κύριος ἐν πόλει δαβίδ . καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον εὐρήσετε 17
 βρέφος ἐσπαργανωμένον κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ . καὶ ἐξαίφνης ἐ- 18
 γένητο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος στρατιᾶς οὐρανοῦ αἰνούντων τὸν 19
 θεὸν καὶ λεγόντων . δόξα ἐν ὑψίστοις θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν 20
 ἀνθρώποις εὐδοκίᾳ . καὶ ἐγένετο ὡς ἀπῆλθον ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸν 21
 οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ποιμένες εἶπὸν πρὸς ἀλ- 22
 λήλους διέλωμεν δὴ ἕως βηθλεὲμ καὶ ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ
 γεγονός ὃ ὁ κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν . καὶ ἦλθὼν σπεύσαντες καὶ
 ἀνεῦρον τὴν τε μαριὰμ καὶ τὸν ἰωσήφ καὶ τὸ βρέφος κείμενον ἐν
 τῇ φάτνῃ . ἰδόντες δὲ διεγνώρισαν περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέν-
 τος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου τούτου . καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες
 ἐθαύμασαν περὶ τῶν λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς αὐτούς .
 ἡ δὲ μαριὰμ πάντα συνετήρει τὰ ῥήματα ταῦτα συμβάλλουσα ἐν
 τῇ καρδίᾳ αὐτῆς . καὶ ἐπέστρεψαν οἱ ποιμένες δοξάζοντες καὶ αἰ-
 νοῦντες τὸν θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον καθὼς ἐλαλήθη
 πρὸς αὐτούς . καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτὼ τοῦ περιτεμεῖν
 τὸ παιδίον καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰησοῦς τὸ κληθὲν ὑπὸ τοῦ
 ἀγγέλου πρὸ τοῦ συλληφθῆναι αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ . καὶ ὅτε ἐπλή-

v.4 *T, M:* ναζαρετ, *K, V:* ναζαρεθ. **v.4** *T, M, K:* δαβιδ, *V:* δαυιδ. **v.5** *T, M, K:* μεμνη-
 στευμενη αυτω γυναικι, *V:* εμνηστευμενη αυτω. **v.7** *T, M, K:* τη, *V:* ζ. **v.9** *T, M, K:* ιδου,
V: ζ. **v.11** *T, M, K:* δαβιδ, *V:* δαυιδ. **v.12** *T, K:* κειμενον εν τη, *M:* κειμενον εν, *V:* και
 κειμενον εν. **v.14** *T, M, K:* ευδοκια, *V:* ευδοκιας. **v.15** *T, M, K:* και οι ανθρωποι, *V:* ζ.
v.15 *T, M, K:* ειπον, *V:* ελαλουν. **v.16** *T, M, K:* ηλθον, *V:* ηλθαν. **v.17** *T, M, K:* διεγνω-
 ρισαν, *V:* εγνωρισαν. **v.20** *T, K:* επιστρεψαν, *M, V:* υπεστρεψαν. **v.21** *T, K:* το παιδιον,
M, V: αυτον. **v.21** *T, M, K:* συλληφθηναι, *V:* συλλημφθηναι.

23 ὠθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῶν κατὰ τὸν νόμον μωσέως
 ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς ἱεροσόλυμα παραστῆσαι τῷ κυρίῳ· καθὼς γέ-
 γραπται ἐν νόμῳ κυρίου ὅτι πᾶν ἄρσεν διανοίγον μήτραν ἅγιον τῷ
 24 κυρίῳ κληθήσεται· καὶ τοῦ δοῦναι θυσίαν κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν
 25 νόμῳ κυρίου ζευγὸς τρυγόνων ἢ δύο νέοσσους περιστερῶν· καὶ
 ἰδοὺ ἦν ἄνθρωπος ἐν ἱερουσαλήμ ᾧ ὄνομα συμέων καὶ ὁ ἄνθρω-
 26 πος οὗτος δίκαιος καὶ εὐλαβὴς προσδεχόμενος παράκλησιν τοῦ
 ἰσραὴλ καὶ πνεῦμα ἅγιον ἦν ἐπ' αὐτόν· καὶ ἦν αὐτῷ κεχρηματι-
 σμένον ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου μὴ ἰδεῖν θάνατον πρὶν ἢ ἴδῃ
 27 τὸν χριστὸν κυρίου· καὶ ἦλθεν ἐν τῷ πνεύματι εἰς τὸ ἱερόν καὶ ἐν
 τῷ εἰσαγαγεῖν τοὺς γονεῖς τὸ παιδίον ἰησοῦν τοῦ ποιῆσαι αὐτοὺς
 28 κατὰ τὸ εἰθισμένον τοῦ νόμου περὶ αὐτοῦ· καὶ αὐτὸς ἐδέξατο αὐτὸ
 29 εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ καὶ εὐλόγησεν τὸν θεόν καὶ εἶπεν· νῦν ἀ-
 30 πολύεις τὸν δοῦλόν σου δέσποτα κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἐν εἰρήνῃ· ὅτι
 31 εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου· ὃ ἠτοίμασας κατὰ πρό-
 32 σωπον πάντων τῶν λαῶν· φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἔθνων καὶ δόξαν
 33 λαοῦ σου ἰσραὴλ· καὶ ἦν ἰωδὴφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ θαυμάζοντες
 34 ἐπὶ τοῖς λαλουμένοις περὶ αὐτοῦ· καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς συμέων
 καὶ εἶπεν πρὸς μαριάμ τὴν μητέρα αὐτοῦ ἰδοὺ οὗτος κεῖται εἰς
 35 πῶσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ ἰσραὴλ καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλε-
 γόμενον· καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία ὅπως
 36 ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί· καὶ ἦν ἄννα
 προφῆτις θυγάτηρ φανουὴλ ἐκ φυλῆς Ἀσήρ αὕτη προβεβηκυῖα ἐν
 37 ἡμέραις πολλαῖς ζήσασα ἔτη ἔπειτα ἀπὸ τῆς παρθε-
 νίας αὐτῆς· καὶ αὕτη χήρα ὡς ἑτῶν ὀγδοηκονταίεσσάρων ἢ οὐκ
 ἀφίστατο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ νηστείαις καὶ δεήσεσιν λατρεύουσα νύκτα
 38 καὶ ἡμέραν· καὶ αὕτη αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπιστάσα ἀνθρωπολογεῖτο τῷ
 κυρίῳ καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ πᾶσιν τοῖς προσδεχομένοις λύτρωσιν
 39 ἐν ἱερουσαλήμ· καὶ ὡς ἐτέλεσαν ἅπαντα τὰ κατὰ τὸν νόμον κυρίου
 40 ὑπέστρεψαν εἰς τὴν γαλιλαίαν εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν ναζαρέτ· τὸ δὲ

v.22 *T, M, V:* αὐτῶν, *K:* αὐτης. **v.22** *T, M, K:* μωσεως, *V:* μουσεως. **v.24** *T, M, K:*
 νομῳ, *V:* τῷ νομῳ. **v.24** *T, M, K:* νεοσσους, *V:* νοσσους. **v.25** *T, M, K:* ἦν ἄνθρωπος,
V: ἄνθρωπος ἦν. **v.25** *T, M, V:* συμεων, *K:* σιμεων. **v.25** *T, K:* ἅγιον ἦν, *M, V:* ἦν
 ἅγιον. **v.26** *T, M, K:* πρὶν ἢ, *V:* πρὶν [ἦ] ἀν. **v.28** *T, M, K:* αὐτου, *V:* ἐ. **v.33** *T, M, K:*
 ἰωσηφ, *V:* ὁ πατὴρ αὐτου. **v.33** *T, M, K:* αὐτου, *V:* ἐ. **v.34** *T, M, V:* συμεων, *K:* σιμεων.
v.36 *T, M, K:* ἐτη μετὰ ἀνδρος, *V:* μετὰ ἀνδρος ἐτη. **v.37** *T, M, K:* ὡς, *V:* εως. **v.37** *T, K:*
 ογδοηκονταίεσσαρων, *M, V:* ογδοηκοντα τεσσαρων. **v.37** *T, M, K:* ἀπο, *V:* ἐ. **v.38** *T, M, K:*
 αὐτη, *V:* ἐ. **v.38** *T, M, K:* κυριω, *V:* θεω. **v.38** *T, M, K:* ἐν, *V:* ἐ. **v.39** *T, M, K:*
 ἀπαντα, *V:* παντα. **v.39** *T, M, K:* ὑπεστρεψαν, *V:* ἐπεστρεψαν. **v.39** *T, M, K:* τὴν, *V:* ἐ. **v.39** *T, K:*
 αὐτων, *M, V:* εαυτων. **v.39** *T, M:* ναζαρετ, *K, V:* ναζαρεθ.

παιδίον ηὔξανεν καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι^ο πληρούμενον σοφίας
 καὶ χάρις θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτό . καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ'⁴¹
 ἔτος εἰς ἱερουσαλήμ τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα . καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώ-⁴²
 δεκα ἀναβάντων^ο αὐτῶν εἰς ἱεροσόλυμα κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς .
 καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτοὺς ὑπέμεινεν⁴³
 ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν ἱερουσαλήμ καὶ οὐκ ἔγνω^ο ἰωσήφ καὶ ἡ μήτηρ αὐ-
 τοῦ . νομίσαντες δὲ αὐτὸν ἐν^ο τῇ συνοδίᾳ εἶναι ἤλθον ἡμέρας ὁδόν⁴⁴
 καὶ ἀνεζήτησαν αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενέσιν καὶ ἐν τοῖς γνωστοῖς . καὶ⁴⁵
 μὴ εὐρόντες αὐτὸν ὑπέστρεψαν εἰς ἱερουσαλήμ ζητοῦντες αὐτόν .
 καὶ ἐγένετο μὲθ'^ο ἡμέρας τρεῖς εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ καθεζόμε-⁴⁶
 νον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων καὶ ἀκούοντα αὐτῶν καὶ ἐπερωτῶντα
 αὐτούς . ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συνέσει⁴⁷
 καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ . καὶ ἰδόντες αὐτόν ἐξεπλάγησαν καί^ο
 πρὸς αὐτόν ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν τέκνον τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως⁴⁸
 ἰδοὺ ὁ πατήρ σου κἀγὼ ὀδυνώμενοι ἐζητοῦμέν σε . καὶ εἶπεν πρὸς⁴⁹
 αὐτούς τί ὅτι ἐζητεῖτέ με οὐκ ᾔδειτε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρός μου
 δεῖ εἶναι με . καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς .⁵⁰
 καὶ κατέβη μετ' αὐτῶν καὶ ἤλθεν εἰς ναζαρεῦτ καὶ ἦν ὑποτασσόμε-⁵¹
 νος αὐτοῖς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ διειρήνει πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν
 τῇ καρδίᾳ αὐτῆς . καὶ ἰησοῦς προέκοπτεν ὀσφία καὶ ἡλικία καὶ⁵²
 χάριτι παρά θεῶ καὶ ἀνθρώποις .

Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαίδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας τιβερίου καίσαρος ἡ- **3**
 γεμονεύοντος ποντίου πιλάτου τῆς ἰουδαίας καὶ τετράρχουντος τῆς
 γαλιλαίας ἠρώδου φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τετράρχουντος
 τῆς ἰτουραίας καὶ τραχωνίτιδος χώρας καὶ λυσανίου τῆς ἀβιληνῆς
 τετράρχουντος . ἐπ' ἄρχιερέων ἄννα καὶ καϊάφα ἐγένετο ῥῆμα θε- **2**
 οῦ ἐπὶ ἰωάννην τὸν τοῦ ζαχαρίου υἱὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ . καὶ ἤλθεν **3**
 εἰς πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ ἰορδάνου κηρύσσων βάπτισμα μετα-
 νοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν . ὥς γέγραπται ἐν βίβλῳ λόγων ἡσαΐου **4**
 τοῦ προφήτου λέγοντος φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐτοιμάσατε

v.40 *Τ,Μ,Κ:* πνευματι πληρουμενον σοφιας, *Υ:* πληρουμενον σοφια. **v.42** *Τ,Μ,Κ:* ανα-
 βαντων αυτων εις ιεροσολυμα, *Υ:* αναβαινοντων αυτων. **v.43** *Τ,Μ,Κ:* εγνω ιωσηφ και η
 μητηρ, *Υ:* εγνωσαν οι γονεις. **v.44** *Τ,Μ,Κ:* εν τη συνοδια ειναι, *Υ:* ειναι εν τη συνοδια.
v.44 *Τ,Μ,Κ:* συγγενεισιν, *Υ:* συγγενεουσιν. **v.44** *Τ,Μ,Κ:* εν, *Υ:* ε. **v.45** *Τ,Μ,Κ:* αυτον, *Υ:*
 ε. **v.45** *Τ,Μ,Κ:* ζητουντες, *Υ:* αναζητουντες. **v.46** *Τ,Μ,Κ:* μεθ, *Υ:* μετα. **v.48** *Τ,Μ,Κ:*
 και προς αυτον η μητηρ αυτου ειπεν, *Υ:* και ειπεν προς αυτον η μητηρ αυτου. **v.51** *Τ,Μ:*
 ναζαρετ, *Κ,Υ:* ναζαρεθ. **v.51** *Τ,Μ,Κ:* ταυτα, *Υ:* ε. **v.52** *Τ,Μ,Κ:* σοφια, *Υ:* [εν τη]
 σοφια. **3. v.1** *Τ,Μ,Κ:* τετραρχουντος, *Υ:* τετρααρχουντος. **v.2** *Τ,Κ:* επ αρχιερεων, *Μ,Υ:*
 επι αρχιερεως. **v.2** *Τ,Κ:* του, *Μ,Υ:* ε. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* λεγοντος, *Υ:* ε.

5 τὴν ὁδὸν κυρίου εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ . πᾶσα φάραγξ
 6 πληρωθήσεται καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται καὶ ἔσται
 7 τὰ σκολιά εἰς εὐθείαν καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας . καὶ ὄψεται
 8 πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ . ἔλεγεν οὖν τοῖς ἐκπορευομένοις
 9 ὄχλοις βαπτισθῆναι ὑπ’ αὐτοῦ γεννήματα ἐχιδνῶν τίς ὑπέδειξεν
 10 ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς . ποιήσατε οὖν καρποὺς
 11 ἀξίους τῆς μετανοίας καὶ μὴ ἄρξησθε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς πατέρα ἔ-
 12 χομεν τὸν ἄβραάμ λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ θεὸς ἐκ τῶν λίθων
 13 τούτων ἔγειραι τέκνα τῷ ἄβραάμ . ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ρί-
 14 ζαν τῶν δένδρων κεῖται πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν
 15 ἐκκόπεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται . καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ ὄχλοι
 16 λέγοντες τί οὖν ποιήσομεν . ἀποκριθεὶς δὲ λέγει αὐτοῖς ὁ ἔχων
 17 δύο χιτῶνας μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι καὶ ὁ ἔχων βρώματα ὁμοίως
 18 ποιεῖτω . ἤλθον δὲ καὶ τελῶναι βαπτισθῆναι καὶ εἶπὸν πρὸς αὐτὸν
 19 διδάσκαλε τί ποιήσομεν . ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς μηδὲν πλέον
 20 παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν πράσσετε . ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν καὶ
 21 στρατευόμενοι λέγοντες καὶ ἡμεῖς τί ποιήσομεν καὶ εἶπεν πρὸς
 22 αὐτοὺς μηδένα διασεισητε μηδὲ συκοφαντήσητε καὶ ἀρκεῖσθε τοῖς
 23 ὀψωνίοις ὑμῶν . προσδοκῶντος δὲ τοῦ λαοῦ καὶ διαλογιζομένων
 24 πάντων ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν περὶ τοῦ ἰωάννου μήποτε αὐτὸς εἴη
 25 ὁ χριστὸς . ἀπεκρίνατο ὁ ἰωάννης ἅπασιν λέγων ἐγὼ μὲν ὕδατι βα-
 26 πτιζῶ ὑμᾶς ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερός μου οὗ οὐκ εἰμὶ ἰκανὸς λῦσαι
 27 τὸν ἰμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύ-
 28 ματι ἀγίῳ καὶ πυρί . οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ὁ
 29 διακαθαριεῖ τὴν ἄλωνα αὐτοῦ καὶ συναῖξει τὸν σῖτον εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ
 30 τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσθέστω . πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα
 31 παρακαλῶν εὐηγγελίζετο τὸν λαόν . ὁ δὲ ἠρώδης ὁ τετράρχης ἐ-
 32 λεγχόμενος ὑπ’ αὐτοῦ περὶ ἠρωδιάδος τῆς γυναικὸς φιλίππου τοῦ
 33 ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ περὶ πάντων ὧν ἐποίησεν πονηρῶν ὁ ἠρώδης .
 34 προσέθηκεν καὶ τοῦτο ἐπὶ πᾶσιν καὶ κατέκλεισεν τὸν ἰωάννην ἐν
 35 τῇ φυλακῇ . ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν λαόν καὶ ἰ-
 36 ησοῦ βαπτισθέντος καὶ προσευχομένου ἀνεωχθῆναι τὸν οὐρανόν .
 37 καὶ καταβῆναι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον σωματικῶς εἶδει ὥσει περιστε-

v.10 *T, M, K:* ποιήσομεν, *V:* ποιήσωμεν. **v.11** *T, M, K:* λέγει, *V:* ελεγεν. **v.12** *T, M, K:* ειπον, *V:* ειπαν. **v.12** *T, M, K:* ποιήσομεν, *V:* ποιήσωμεν. **v.14** *T, M, K:* και ημεεις τι ποιήσομεν, *V:* τι ποιήσωμεν και ημεεις. **v.14** *T, M, K:* προς αυτους, *V:* αυτοις. **v.16** *T, M, K:* ο ιωαννης απασιν λεγων, *V:* λεγων πασιν ο ιωαννης. **v.17** *T, M, K:* και διακαθαριει, *V:* διακαθαραι. **v.17** *T, M, K:* συναξει, *V:* συναγαγειν. **v.19** *T, M, K:* τετραρχης, *V:* τετραραρχης. **v.19** *T, K:* φιλιππου, *M, V:* φ. **v.20** *T, M, K:* τη, *V:* φ. **v.22** *T, M, K:* ωσει, *V:* ως.

ρὰν ἐπ' αὐτόν καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι λέγουσαν σὺ εἶ ὁ
 υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός ἐν σοὶ ἠὐδόκησα . καὶ αὐτὸς ἦν ὁ ἰησοῦς 23
 ὡσεὶ ἐτῶν τριακοντα ἀρχόμενος ὧν ὡς ἐνομιζέτο υἱὸς ἰωσήφ τοῦ
 ἡλί . τοῦ ματθαῖ τοῦ λευῖ τοῦ μελχὶ τοῦ ἰαννά τοῦ ἰωσήφ . τοῦ 24, 25
 ματταθίου τοῦ ἀμῶς τοῦ ναοῦμ τοῦ ἐσλί τοῦ ναγγαί . τοῦ μαᾶθ 26
 τοῦ ματταθίου τοῦ σεμίει τοῦ ἰωσήφ τοῦ ἰούδα . τοῦ ἰωαννᾶ τοῦ 27
 ῥησὰ τοῦ ζοροβάβελ τοῦ σαλαθιήλ τοῦ νηρί . τοῦ μελχὶ τοῦ ἀδδι 28
 τοῦ κωσάμ τοῦ ἐλμῶδάμ τοῦ ἦρ . τοῦ ἰώση τοῦ ἐλιέξερ τοῦ ἰωρεῖμ 29
 τοῦ ματθαῖ τοῦ λευῖ . τοῦ σουμεῶν τοῦ ἰούδα τοῦ ἰωσήφ τοῦ ἰωνᾶν 30
 τοῦ ἐλιακείμ . τοῦ μελεᾶ τοῦ μαϊνᾶν τοῦ ματταθὰ τοῦ ναθᾶν τοῦ 31
 δαβίδ . τοῦ ἰεσσαὶ τοῦ ὠβήδ τοῦ βοοζ τοῦ σαλμῶν τοῦ ναασσῶν . 32
 τοῦ ἀμιναδάβ τοῦ ἀράμ τοῦ ἐσρώμ τοῦ φαρὲς τοῦ ἰούδα . τοῦ ἰα- 33, 34
 κῶβ τοῦ ἰσαάκ τοῦ ἀβραάμ τοῦ θάρα τοῦ ναχώρ . τοῦ ὄαρουχ τοῦ 35
 ῥαγαῦ τοῦ φαλέκ τοῦ ἔβερ τοῦ σαλά . τοῦ καϊνᾶν τοῦ ἀρφαζᾶδ τοῦ 36
 σὴμ τοῦ νῶε τοῦ λάμεχ . τοῦ μαθουσάλα τοῦ ἐνώχ τοῦ ἰαρεδ τοῦ 37
 μαλελεήλ τοῦ καϊνᾶν . τοῦ ἐνώς τοῦ σὴθ τοῦ ἀδάμ τοῦ θεοῦ . 38

Ἰησοῦς δὲ πνεύματος ἁγίου πλήρης ὑπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ ἱερ- 4
 οῦ καὶ ἦγαιτο ἐν τῷ πνεύματι εἰς τὴν ἔρημον . ἡμέρας τεσσα- 2
 ρακοντα πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ διαβόλου καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲν ἐν
 ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ συνελεσθεισῶν αὐτῶν ὑπὲρον ἐπεινά-
 σεν . καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ εἰπέ τῷ λίθῳ 3
 τούτῳ ἵνα γένηται ἄρτος . καὶ ἀπεκρίθη ἰησοῦς πρὸς αὐτόν λέ- 4
 γων γέγραπται ὅτι οὐκ ἐπ' ἄρτω μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος ἀλλ' 4
 ἐπὶ παντὶ ῥήματι θεοῦ . καὶ ἀναγαγὼν αὐτόν ὁ διάβολος εἰς ὁ- 5

v.22 *Τ,Μ,Κ:* λεγουσαν, *Υ:* ζ. **v.22** *Τ,Κ:* ηυδοκησα, *Μ,Υ:* ευδοκησα. **v.23** *Τ,Μ,Κ:*
 ο ἰησους ὡσει ετων τριακοντα αρχομενος ὡν ὡς ἐνομιζέτο υἱος, *Υ:* ἰησους αρχομενος ὡσει ετων
 τριακοντα ὡν υἱος ὡς ἐνομιζέτο. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* ματθατ, *Υ:* μαθθατ. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* ιαννα, *Υ:*
 ιανναι. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* σεμει, *Υ:* σεμειν. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* ἰωσηφ, *Υ:* ἰωσηχ. **v.26** *Τ,Μ,Κ:*
 ιουδα, *Υ:* ιωδα. **v.27** *Τ,Κ:* ἰωαννα, *Μ,Υ:* ἰωαναν. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* ἐλμῶδαμ, *Υ:* ἐλμαδαμ.
v.29 *Τ,Μ,Κ:* ἰωση, *Υ:* ἰησου. **v.29** *Τ,Μ,Κ:* ἰωρεμ, *Υ:* ἰωριμ. **v.29** *Τ,Μ,Κ:* ματθατ, *Υ:*
 μαθθατ. **v.30** *Τ,Μ,Υ:* σουμεῶν, *Κ:* σιμεῶν. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* ἰωναν, *Υ:* ἰωναμ. **v.30** *Τ,Μ,Κ:*
 ἐλιακειμ, *Υ:* ἐλιακιμ. **v.31** *Τ,Μ:* μαιναν, *Κ:* μεναμ, *Υ:* μεννα. **v.31** *Τ,Μ,Κ:* ναθαν, *Υ:*
 ναθαμ. **v.31** *Τ,Μ,Κ:* δαβιδ, *Υ:* δαυιδ. **v.32** *Τ,Μ,Κ:* ὠθηδ, *Υ:* ἰωθηδ. **v.32** *Τ,Μ,Κ:*
 βοοζ, *Υ:* βοος. **v.32** *Τ,Μ,Κ:* σαλμων, *Υ:* σαλα. **v.33** *Τ,Μ,Κ:* αραμ, *Υ:* αδμιν του αρνι.
v.35 *Τ,Κ:* σαρουχ, *Μ,Υ:* σερουχ. **v.35** *Τ,Κ,Υ:* φαλεκ, *Μ:* φαλεγ. **v.36** *Τ,Μ,Κ:* καϊναν, *Υ:*
 καϊναμ. **v.37** *Τ,Μ,Κ:* ιαρεδ, *Υ:* ιαρετ. **v.37** *Τ,Μ,Κ:* καϊναν, *Υ:* καϊναμ. **4. v.1** *Τ,Μ,Κ:*
 πνευματος αγιου πληρης, *Υ:* πληρης πνευματος αγιου. **v.1** *Τ,Μ,Κ:* εις την ερημον, *Υ:* εν
 τη ερημῳ. **v.2** *Τ,Μ,Κ:* τεσσαρακοντα, *Υ:* τεσσερακοντα. **v.2** *Τ,Μ,Κ:* υστερον, *Υ:* ζ.
v.3 *Τ,Μ,Κ:* και ειπεν, *Υ:* ειπεν δε. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* ἰησους πρὸς αὐτον λεγων, *Υ:* πρὸς αὐτον ο
 ἰησους. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* ἀλλ ἐπι παντι ρηματι θεου, *Υ:* ζ. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* ο διαβολος εις ορος
 υψηλον, *Υ:* ζ.

ρος ὑψηλὸν ἔδειξεν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τῆς οἰκουμένης ἐν
 6 στιγμῇ χρόνου . καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος σοὶ δώσω τὴν ἐξουσίαν
 ταύτην ἅπασαν καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν ὅτι ἐμοὶ παραδέδοται καὶ ᾧ
 7 ἐὰν θέλω δίδωμι αὐτήν . σὺ οὖν ἐὰν προσκυνήσῃς ἐνώπιόν μου
 8 ἔσται σου πάντα . καὶ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ὁ εἶπεν ὁ ἰησοῦς ὑπαγε
 ὀπίσω μου σατανᾶ γέγραπται γάρ προσκυνήσεις κύριον τὸν θεόν
 9 σου καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις . καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς ἱερουσαλήμ
 καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ εἰ ὁ
 10 υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ βάλε σεαυτὸν ἐντεῦθεν κάτω . γέγραπται γάρ ὅτι
 11 τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ τοῦ διαφυλάξαι σε . καὶ
 ὅτι ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα
 12 σου . καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ὅτι εἴρηται οὐκ ἐκπει-
 13 ράσεις κύριον τὸν θεόν σου . καὶ συντελέσας πάντα πειρασμὸν ὁ
 14 διάβολος ἀπέστη ἀπ’ αὐτοῦ ἄχρι καιροῦ . καὶ ὑπέστρεψεν ὁ ἰησοῦς
 ἐν τῇ δυνάμει τοῦ πνεύματος εἰς τὴν γαλιλαίαν καὶ φήμη ἐξῆλθεν
 15 καθ’ ὅλης τῆς περιχώρου περὶ αὐτοῦ . καὶ αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν ταῖς
 16 συναγωγαῖς αὐτῶν δοξαζόμενος ὑπὸ πάντων . καὶ ἦλθεν εἰς τὴν να-
 ζαρεῦτ οὗ ἦν τεθραμμένος καὶ εἰσῆλθεν κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ ἐν τῇ
 17 ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι .
 18 καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ βιβλίον ἡσαΐου τοῦ προφήτου καὶ ἀναπτύξας
 τὸ βιβλίον εὔρεν τὸν τόπον οὗ ἦν γεγραμμένον . πνεῦμα κυρίου
 ἐπ’ ἐμέ οὗ ἔνεκεν ἔχρισέν με εὐαγγελίζεσθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέν
 19 με ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν κηρύξαι αἰχμα-
 λώτοις ἄφεςιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους
 20 ἐν ἀφέσει . κηρύξαι ἐνιαυτὸν κυρίου δεκτόν . καὶ πτύξας τὸ βι-
 βλίον ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ ἐκάθισεν καὶ πάντων ἐν τῇ συναγωγῇ
 21 οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῷ . ἤρξατο δὲ λέγειν πρὸς αὐ-
 22 τοὺς ὅτι σήμερον πεπλήρωται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τοῖς ὠσίν ὑμῶν .
 καὶ πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῷ καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς
 χάριτος τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ ἔλεγον

v.7 *T, K:* μου, *M, V:* ἐμου. **v.7** *T, K:* παντα, *M, V:* πασα. **v.8** *T, K:* αυτο ειπεν ο ιησους υπαγε οπισω μου σατανα γεγραπται γαρ προσκυνησεις κυριον τον θεον σου, *M:* αυτο ειπεν ο ιησους υπαγε οπισω μου σατανα γεγραπται προσκυνησεις κυριον τον θεον σου, *V:* ο ιησους ειπεν αυτο γεγραπται κυριον τον θεον σου προσκυνησεις. **v.9** *T, M, K:* και ηγαγεν, *V:* ηγαγεν δε. **v.9** *T, M, K:* αυτον, *V:* ζ. **v.9** *T, K:* ο, *M, V:* ζ. **v.11** *T, K, V:* οτι, *M:* ζ. **v.16** *T, M, K:* την, *V:* ζ. **v.16** *T, M:* ναζαρετ, *K:* ναζαρεθ, *V:* ναζαρα. **v.17** *T, M, K:* ησαιου του προφητου, *V:* του προφητου ησαιου. **v.18** *T, K:* ενεκεν, *M, V:* εινεκεν. **v.18** *T, K:* ευαγγελιζεσθαι, *M, V:* ευαγγελισασθαι. **v.18** *T, M, K:* ιασασθαι τους συντετριμμενους την καρδιαν, *V:* ζ. **v.20** *T, M, K:* εν τη συναγωγη οι οφθαλμοι, *V:* οι οφθαλμοι εν τη συναγωγη.

οὐχ^ο οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἰωσήφ . καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς πάντως ἐ- 23
 ρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν ταύτην ἰατρὲ θεράπευσον σεαυτὸν ὅσα
 ἠκούσαμεν γενόμενα ἐν^ο τῇ καπερναοῦμ ποίησον καὶ ᾧδε ἐν τῇ
 πατρίδι σου . εἶπεν δὲ ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς προφήτης δε- 24
 κτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ . ἐπ' ἀληθείας δὲ λέγω ὑμῖν πολλὰ 25
 χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἡλίου ἐν τῷ ἰσραὴλ ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐ-
 ρανὸς ἐπὶ ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ ὡς ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐπὶ πᾶσαν
 τὴν γῆν . καὶ πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη ἡλίας εἰ μὴ εἰς σά- 26
 ρεππα τῆς σιδωνός πρὸς γυναῖκα χήραν . καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν 27
 ἐπὶ ἔλισσαιου τοῦ προφήτου ἐν τῷ ἰσραὴλ καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκα-
 θαρίσθη εἰ μὴ νέεμάν ὁ σύρος . καὶ ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ 28
 ἐν τῇ συναγωγῇ ἀκούοντες ταῦτα . καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐ- 29
 τὸν ἔξω τῆς πόλεως καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως τῆς ὄφρους τοῦ ὄρους
 ἐφ' οὗ ἡ πόλις αὐτῶν ὠκοδόμητο εἰς τὸ κατακρημνίσαι αὐτόν .
 αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν ἐπορεύετο . καὶ κατήλθεν εἰς 30, 31
 καπερναοῦμ πόλιν τῆς γαλιλαίας καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς
 σάββασιν . καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ ὅτι ἐν ἔξουσίᾳ 32
 ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ . καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα 33
 δαιμονίου ἀκαθάρτου καὶ ἀνέκραξεν φωνῇ μεγάλῃ . λέγων ἕα τί 34
 ἡμῖν καὶ σοὶ ἰησοῦ ναζαρηνέ ἤλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς οἶδά σε τίς εἶ
 ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ . καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς λέγων φιμώθητι 35
 καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ καὶ ρίψαν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰς τὸ μέσον
 ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ μηδὲν βλάβαν αὐτόν . καὶ ἐγένετο θάμβος ἐπὶ 36
 πάντας καὶ συνελάλουν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες τίς ὁ λόγος οὗτος
 ὅτι ἐν ἔξουσίᾳ καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύμασιν
 καὶ ἐξέρχονται . καὶ ἐξεπορεύετο ἤχος περὶ αὐτοῦ εἰς πάντα τόπον 37
 τῆς περιχώρου . ἀναστὰς δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς εἰσῆλθεν εἰς τὴν 38
 οἰκίαν σίμωνος ἢ πενθερά δὲ τοῦ σίμωνος ἦν συνεχομένη πυρε-
 τῷ μεγάλῳ καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ αὐτῆς . καὶ ἐπιστὰς ἐπάνω 39
 αὐτῆς ἐπετίμησεν τῷ πυρετῷ καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν παραχρῆμα δὲ
 ἀναστᾶσα διηκόνει αὐτοῖς . δύνοντος δὲ τοῦ ἡλίου πάντες ὅσοι εἶ- 40
 χον ἀσθενοῦντας νόσοις ποικίλαις ἤγαγον αὐτοὺς πρὸς αὐτόν ὁ δὲ

v.22 *Τ, Μ, Κ:* ουχ ουτος εστιν ο υιος ιωσηφ, *Λ:* ουχι υιος εστιν ιωσηφ ουτος. **v.23** *Τ, Μ, Κ:* εν τη καπερναουμ, *Λ:* εις την καφαρναουμ. **v.26** *Τ, Μ, Κ:* σιδωνος, *Λ:* σιδωνιας. **v.27** *Τ, Μ, Κ:* επι ελισσαιου του προφητου εν τω ισραηλ, *Λ:* εν τω ισραηλ επι ελισσαιου του προφητου. **v.27** *Τ, Μ, Κ:* νεεμαν, *Λ:* ναμαν. **v.29** *Τ, Κ:* της, *Μ, Λ:* ε. **v.29** *Τ, Μ, Κ:* αυτων ωκοδομητο εις το, *Λ:* ωκοδομητο αυτων ωστε. **v.31** *Τ, Μ, Κ:* καπερναουμ, *Λ:* καφαρναουμ. **v.34** *Τ, Μ, Κ:* λεγων, *Λ:* ε. **v.35** *Τ, Μ, Κ:* εξ, *Λ:* απ. **v.35** *Τ, Κ, Λ:* το, *Μ:* ε. **v.38** *Τ, Μ, Κ:* εκ, *Λ:* απο. **v.38** *Τ, Κ:* η, *Μ, Λ:* ε. **v.40** *Τ, Μ, Κ:* παντες, *Λ:* απαντες.

41 ἐνὶ ἐκάστω αὐτῶν τὰς χεῖρας ἐπιθείς ἑθεράπευσεν αὐτούς. ἐξήρ-
 χετο δὲ καὶ δαιμόνια ἀπὸ πολλῶν κράζοντα καὶ λέγοντα ὅτι σὺ εἶ
 ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ καὶ ἐπιτιμῶν οὐκ εἶα αὐτὰ λαλεῖν ὅτι
 42 ἤδεισαν τὸν χριστὸν αὐτὸν εἶναι. γενομένης δὲ ἡμέρας ἐξελθὼν
 ἐπορεύθη εἰς ἔρημον τόπον καὶ οἱ ὄχλοι ἐζήτουν αὐτὸν καὶ ἦλθον
 43 ἕως αὐτοῦ καὶ κατεῖχον αὐτὸν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἀπ' αὐτῶν. ὁ
 δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς ὅτι καὶ ταῖς ἐτέραις πόλεσιν εὐαγγελίσασθαι
 44 με δεῖ τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὅτι εἰς τοῦτο ἀπέσταλμαι. καὶ ἦν
 κηρύσσω ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῆς γαλιλαίας.

5 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι αὐτῷ τοῦ ἀκούειν τὸν λό-
 2 γον τοῦ θεοῦ καὶ αὐτὸς ἦν ἐσθῶς παρὰ τὴν λίμνην γεννησαρέτ. καὶ
 εἶδεν δύο πλοῖα ἐσθῶτα παρὰ τὴν λίμνην οἱ δὲ ἀλιεῖς ἀποβάντες
 3 ἀπ' αὐτῶν ἀπέπλυναν τὰ δίκτυα. ἐμβὰς δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων ὃ ἦν
 τοῦ σίμωνος ἠρώτησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον καὶ
 4 καθίσας ἐδίδασκεν ἐκ τοῦ πλοίου τοὺς ὄχλους. ὡς δὲ ἐπαύσατο
 λαλῶν εἶπεν πρὸς τὸν σίμονα ἐπανάγαγε εἰς τὸ βάθος καὶ χαλά-
 5 σατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ σίμων εἶπεν
 αὐτῷ ἐπιστάτα δι' ὅλης τῆς νυκτὸς κοπιάσαντες οὐδὲν ἐλάβομεν
 6 ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματί σου χαλάσω τὸ δίκτυον. καὶ τοῦτο ποιήσαν-
 τες συνέκλεισαν ἰχθύων πλῆθος πολὺ διερρήγνυτο δὲ τὸ δίκτυον
 7 αὐτῶν. καὶ κατένευσαν τοῖς μετόχοις τοῖς ἐν τῷ ἐτέρῳ πλοίῳ τοῦ
 ἐλθόντας συλλαθέσθαι αὐτοῖς καὶ ἦλθον καὶ ἔπλησαν ἀμφοτέρα τὰ
 8 πλοῖα ὥστε βυθίζεσθαι αὐτά. ἰδὼν δὲ σίμων πέτρος προσέπεσεν
 τοῖς γόνασιν τοῦ ἰησοῦ λέγων ἔξελθε ἀπ' ἐμοῦ ὅτι ἀνήρ ἁμαρτω-
 9 λὸς εἰμι κύριε. θάμβος γὰρ περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν
 10 αὐτῷ ἐπὶ τῇ ἄγρα τῶν ἰχθύων ἧ' συνέλαβον. ὁμοίως δὲ καὶ ἰά-
 κωβον καὶ ἰωάννην υἱοὺς ζεβεδαίου οἱ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ σίμωνι
 καὶ εἶπεν πρὸς τὸν σίμονα ὁ ἰησοῦς μὴ φοβοῦ ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώ-
 11 πους ἔση ζωγρῶν. καὶ καταγαγόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν ἀφέντες

v.40 *Τ,Μ,Κ:* επιθεις εθεραπευσεν, *Λ:* επιτιθεις εθεραπευεν. **v.41** *Τ,Μ,Κ:* κραζοντα, *Λ:* [κραυραζοντα]. **v.41** *Τ,Μ,Κ:* ο χριστος, *Λ:* ζ. **v.42** *Τ,Κ:* εζητουν, *Μ,Λ:* επεζητουν. **v.43** *Τ,Μ,Κ:* εις τουτο απεσταλμαι, *Λ:* επι τουτο απεσταλην. **v.44** *Τ,Μ,Κ:* εν ταις συναγωγαῖς της γαλιλαίας, *Λ:* εις τας συναγωγας της ιουδαίας. **5.v.1** *Τ,Μ,Κ:* του, *Λ:* και. **v.2** *Τ,Μ,Κ:* αποβαντες απ αυτων απεπλυναν, *Λ:* απ αυτων αποβαντες επιλυνον. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* του, *Λ:* ζ. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* και καθισας εδιδασκεν εκ του πλοιου, *Λ:* καθισας δε εκ του πλοιου εδιδασκεν. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* ο, *Λ:* ζ. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* αυτω, *Λ:* ζ. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* της, *Λ:* ζ. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* το δικτυον, *Λ:* τα δικτυα. **v.6** *Τ,Κ:* ιχθυων πληθος, *Μ,Λ:* πληθος ιχθυων. **v.6** *Τ,Μ,Κ:* διερρηγνυτο δε το δικτυον, *Λ:* διερρησοετο δε τα δικτυα. **v.7** *Τ,Μ,Κ:* τοις, *Λ:* ζ. **v.8** *Τ,Κ:* του, *Μ,Λ:* ζ. **v.9** *Τ,Μ,Κ:* η, *Λ:* ων.

ἅπαντα ἠκολούθησαν αὐτῷ . καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ 12
 τῶν πόλεων καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πλήρης λέπρας καὶ ἰδὼν τὸν ἰησοῦν πε-
 σῶν ἐπὶ πρόσωπον ἐδεήθη αὐτοῦ λέγων κύριε ἐὰν θέλης δύνασαι
 με καθαρῶσαι . καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἤψατο αὐτοῦ εἰπὼν θέλω 13
 καθαρῶσθαι καὶ εὐθέως ἡ λέπρα ἀπῆλθεν ἀπ’ αὐτοῦ . καὶ αὐτὸς 14
 παρηγγεῖλεν αὐτῷ μηδενὶ εἰπεῖν ἀλλὰ ἀπελθὼν δεῖξον σεαυτὸν τῷ
 ἱερεῖ καὶ προσένεγκε περι τοῦ καθαρισμοῦ σου καθὼς προσέταξεν
 μωϋῆς εἰς μαρτύριον αὐτοῖς . διήρχετο δὲ μᾶλλον ὁ λόγος περὶ 15
 αὐτοῦ καὶ συνήρχοντο ὄχλοι πολλοὶ ἀκούειν καὶ θεραπευέσθαι
 ὑπ’ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν αὐτῶν . αὐτὸς δὲ ἦν ὑποχωρῶν ἐν 16
 ταῖς ἐρήμοις καὶ προσευχόμενος . καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν 17
 καὶ αὐτὸς ἦν διδάσκων καὶ ἦσαν καθήμενοι φαρισαῖοι καὶ νομο-
 διδάσκαλοι οἱ ἦσαν ἐληλυθότες ἐκ πάσης κώμης τῆς γαλιλαίας
 καὶ ἰουδαίας καὶ ἱερουσαλήμ καὶ δύναμις κυρίου ἦν εἰς τὸ ἰᾶσθαι
 αὐτούς . καὶ ἰδοὺ ἄνδρες φέροντες ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον ὃς ἦν 18
 παραλελυμένος καὶ ἐζήτησαν αὐτὸν εἰσενεγκεῖν καὶ θείναι ἐνώπιον
 αὐτοῦ . καὶ μὴ εὐρόντες διὰ ποίας εἰσενέγκωσιν αὐτὸν διὰ τὸν ὄ- 19
 χλον ἀναβάντες ἐπὶ τὸ δῶμα διὰ τῶν κεράμων καθῆκαν αὐτὸν σὺν
 τῷ κλινιδίῳ εἰς τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ ἰησοῦ . καὶ ἰδὼν τὴν πί- 20
 στιν αὐτῶν εἶπεν αὐτῷ ἄνθρωπε ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου . καὶ 21
 ἤρξαντο διαλογίζεσθαι οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι λέγοντες τίς
 ἐστὶν οὗτος ὃς λαλεῖ βλασφημίας τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας εἰ
 μὴ ὁ μόνος ὁ θεός . ἐπιγνοὺς δὲ ὁ ἰησοῦς τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν 22
 ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς τί διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑ-
 μῶν . τί ἐστὶν εὐκοπώτερον εἰπεῖν ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου 23
 ἢ εἰπεῖν ἔγειράι καὶ περιπάτει . ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ 24
 υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας εἶπεν τῷ παρα-
 λελυμένῳ σοὶ λέγω ἔγειράι καὶ ἄρας τὸ κλινίδιον σου πορεύου εἰς 25
 τὸν οἶκόν σου . καὶ παραχρῆμα ἀναστὰς ἐνώπιον αὐτῶν ἄρας ἐφ’ 26
 ᾧ κατέκειτο ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκόν αὐτοῦ δοξάζων τὸν θεόν . καὶ 26
 ἕκστασις ἔλαβεν ἅπαντας καὶ ἐδόξαζον τὸν θεόν καὶ ἐπλήσθησαν
 φόβου λέγοντες ὅτι εἶδομεν παράδοξα σήμερον . καὶ μετὰ ταῦτα 27
 ἐξῆλθεν καὶ ἐθεάσατο τελώνην ὀνόματι λευτῖν καθήμενον ἐπὶ τὸ

v.11 *Τ,Μι,Κ:* απαντα, *Υ:* παντα. **v.12** *Τ,Μι,Κ:* και ιδων, *Υ:* ιδων δε. **v.13** *Τ,Μι,Κ:* ειπων, *Υ:* λεγων. **v.14** *Τ,Μι,Κ:* μωσης, *Υ:* μωουσης. **v.15** *Τ,Μι,Κ:* υπ αυτου, *Υ:* ζ. **v.17** *Τ,Μι,Κ:* αυτους, *Υ:* αυτον. **v.18** *Τ,Μι,Κ:* θειναι ενωπιον, *Υ:* θειναι [αυτον] ενωπιον. **v.19** *Τ,Κ:* δια, *Μι,Υ:* ζ. **v.20** *Τ,Μι,Κ:* αυτω, *Υ:* ζ. **v.21** *Τ,Μι,Κ:* αφιεναι αμαρτιας, *Υ:* αμαρτιας αφειναι. **v.23** *Τ,Μι,Κ:* εγειραι, *Υ:* εγειρε. **v.24** *Τ,Μι,Κ:* εξουσιαν εχει ο υιος του ανθρωπου, *Υ:* ο υιος του ανθρωπου εξουσιαν εχει. **v.24** *Τ,Μι,Κ:* εγειραι, *Υ:* εγειρε. **v.25** *Τ,Κ:* εφ ω, *Μι,Υ:* εφ ο.

28 τελώνιον καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀκολούθει μοι . καὶ καταλιπὼν ἅπαντα °
 29 ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ . καὶ ἐποίησεν δοχὴν μεγάλην ὃ° λευ-
 ῖς αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ καὶ ἦν ὄχλος τελωνῶν° πολὺς καὶ ἄλλων
 30 οἱ ἦσαν μετ' αὐτῶν κατακείμενοι . καὶ ἐγόγγυζον οἱ° γραμματεῖς
 αὐτῶν καὶ οἱ φαρισαῖοι πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγοντες διατὶ
 31 μετὰ τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίετε καὶ πίνετε . καὶ ἀποκριθεὶς
 ὁ ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτοὺς οὐ χρειάν ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνοντες ἰα-
 32 τροῦ ἄλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες . οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαίους ἀλλὰ
 33 ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν . οἱ δὲ εἶπὸν πρὸς αὐτὸν διατὶ οἱ μα-
 θηταὶ ἰωάννου νηστεύουσιν πυκνὰ καὶ δεήσεις ποιοῦνται ὁμοίως
 34 καὶ οἱ τῶν φαρισαίων οἱ δὲ σοὶ ἐσθίουσιν καὶ πίνουσιν . ὃ° δὲ εἶπεν
 πρὸς αὐτοὺς μὴ δύνασθε τοὺς υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος ἐν ᾧ ὁ νυμφίος
 35 μετ' αὐτῶν ἐστὶν ποιῆσαι νηστεύειν . ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι καὶ ὅ-
 ταν ἀπαρθῆ ἅπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις
 36 ταῖς ἡμέραις . ἔλεγεν δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς ὅτι οὐδεὶς ἐ-
 πίβλημα ἱματίου° καινοῦ ἐπιβάλλει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν εἰ δὲ μήγε
 καὶ τὸ καινὸν σχίζει καὶ τῷ παλαιῷ οὐ συμφωνεῖ ἐπίβλημα τὸ ἀπὸ
 37 τοῦ καινοῦ . καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιοὺς
 εἰ δὲ μήγε ῥήξει ὃ° νέος οἶνος τοὺς ἀσκοὺς καὶ αὐτὸς ἐκχυθήσε-
 38 ται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται . ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς
 39 βλητέον καὶ ἄμφοτεροὶ συντηροῦνται . καὶ οὐδεὶς πῖον παλαιὸν
 εὐθέως θέλει νέον λέγει γὰρ ὁ παλαιὸς χρηστότερός ἐστιν .

6 Ἐγένετο δὲ ἐν σαββάτῳ δευτεροπρωτῷ διαπορεύεσθαι αὐτὸν διὰ
 τῶν σπορίμων καὶ ἔτιλλον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τοὺς° στάχυας καὶ ἡ-
 2 σθιον ψάχοντες ταῖς χερσίν . τινὲς δὲ τῶν φαρισαίων εἶπον° αὐτοῖς
 3 τί ποιεῖτε ὃ οὐκ ἔξεστιν ποιεῖν° ἐν τοῖς σάββασις . καὶ ἀποκριθεὶς
 πρὸς αὐτοὺς εἶπεν ὁ ἰησοῦς οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε ὃ ἐποίησεν δαβὶδ

v.28 *Τ,Μ,Κ:* απαντα αναστας ηκολουθησεν, *Υ:* παντα αναστας ηκολουθει. **v.29** *Τ,Κ:* ο, *Μ,Υ:* ζ. **v.29** *Τ,Μ,Κ:* τελωνων πολυς, *Υ:* πολυς τελωνων. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* οι γραμματεις αυτων και οι φαρισαιοι, *Υ:* οι φαρισαιοι και οι γραμματεις αυτων. **v.30** *Τ,Κ:* διατι, *Μ,Υ:* δια τι. **v.30** *Τ,Κ:* τελωνων, *Μ,Υ:* των τελωνων. **v.31** *Τ,Μ,Κ:* αλλ, *Υ:* αλλα. **v.33** *Τ,Μ,Κ:* ειπον, *Υ:* ειπαν. **v.33** *Τ,Κ:* διατι, *Μ:* δια τι, *Υ:* ζ. **v.34** *Τ,Μ,Κ:* ο δε, *Υ:* ο δε ιησους. **v.34** *Τ,Μ,Κ:* νηστευειν, *Υ:* νηστευσαι. **v.36** *Τ,Μ,Κ:* ιματιου καινου, *Υ:* απο ιματιου καινου σχισας. **v.36** *Τ,Κ:* μηγε, *Μ,Υ:* μη γε. **v.36** *Τ,Μ,Κ:* σχιζει, *Υ:* σχισει. **v.36** *Τ,Μ,Κ:* συμφωνει, *Υ:* συμφωνησει. **v.36** *Τ,Κ:* επιβλημα, *Μ:* ζ, *Υ:* το επιβλημα. **v.37** *Τ,Κ:* μηγε, *Μ,Υ:* μη γε. **v.37** *Τ,Μ,Κ:* ο νεος οινος, *Υ:* ο οινος ο νεος. **v.38** *Τ,Μ,Κ:* και αμφοτεροι συντηρουνται, *Υ:* ζ. **v.39** *Τ,Μ,Κ:* ευθεως, *Υ:* ζ. **v.39** *Τ,Μ,Κ:* χρηστοτερος, *Υ:* χρηστος. **6. v.1** *Τ,Μ,Κ:* δευτεροπρωτο, *Υ:* ζ. **v.1** *Τ,Μ,Κ:* των, *Υ:* ζ. **v.1** *Τ,Μ,Κ:* τους σταχυας και ησθιον, *Υ:* και ησθιον τους σταχυας. **v.2** *Τ,Μ,Κ:* ειπον αυτοις, *Υ:* ειπαν. **v.2** *Τ,Μ,Κ:* ποιειν εν, *Υ:* ζ. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* δαβιδ, *Υ:* δαυιδ.

ὁπότε ἐπέειπασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες· ὡς εἰσῆλθεν εἰς 4
τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔλαβεν^ο καὶ
ἔφαγεν καὶ ἔδωκεν καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ οὓς οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν εἰ
μὴ μόνους τοὺς ἱερεῖς· καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι κύριός ἐστιν ὁ υἱός 5
τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου· ἐγένετο δὲ καὶ ἐν ἑτέρῳ σαββάτῳ 6
εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ διδάσκειν καὶ ἦν ἐκεῖ ἄν-
θρωπος καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἡ δεξιὰ ἦν ξηρά· παρετήρουν^ο δὲ αὐτὸν 7
οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι εἰ ἐν τῷ σαββάτῳ θεραπεύσει ἵνα
εὕρωσιν κατηγορίαν αὐτοῦ· αὐτὸς δὲ ᾗδει τοὺς διαλογισμοὺς αὐ- 8
τῶν καὶ εἶπεν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ξηρὰν ἔχοντι τὴν χεῖρα ἔγειρά καὶ
στῆθι εἰς τὸ μέσον ὁ δὲ ἀναστάς ἔστη· εἶπεν οὖν ὁ ἰησοῦς πρὸς 9
αὐτοὺς ἐπερωτήσω^ο ὑμᾶς τί ἔξεστιν τοῖς σάββασιν ἀγαθοποιῆσαι
ἢ κακοποιῆσαι ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀπολέσαι· καὶ περιβλεψάμενος 10
πάντας αὐτοὺς εἶπεν τῷ ἀνθρώπῳ ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ὁ δὲ ἐ-
ποίησεν οὕτως καὶ ἀπόκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑγιής^ο ὡς ἡ ἄλλη·
αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν ἀνοίας καὶ διελάλουν πρὸς ἀλλήλους τί ἂν 11
ποιήσῃαν τῷ ἰησοῦ· ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐξῆλθεν 12
εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι καὶ ἦν διανυκτερεύων ἐν τῇ προσευ-
χῇ τοῦ θεοῦ· καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα προσεφώνησεν τοὺς μαθητὰς 13
αὐτοῦ καὶ ἐκλεξάμενος ἀπ' αὐτῶν δώδεκα οὓς καὶ ἀποστόλους
ὠνόμασεν· σίμωνα ὃν καὶ ὠνόμασεν πέτρον καὶ ἀνδρέαν τὸν ἀ- 14
δελφὸν αὐτοῦ ἰάκωβον^ο καὶ ἰωάννην φίλιππον καὶ βαρθολομαῖον·
ματθαῖον^ο καὶ θωμᾶν ἰάκωβον τὸν τοῦ ἀλφαίου καὶ σίμωνα τὸν 15
καλούμενον ζηλωτὴν· ἰουδᾶν ἰακώβου καὶ ἰουδᾶν ἰσκαριώτην^ο ὃς 16
καὶ ἐγένετο προδότης· καὶ καταβάς μετ' αὐτῶν ἔστη ἐπὶ τόπου 17

v.3 *T, M, K*: οποτε, *V*: οτε. **v.4** *T, M, K*: ελαβεν και, *V*: λαβων. **v.4** *T, M, K*: και, *V*: ζε.
v.4 *D* adds τη αυτη ημερα θεασαμενος τινα εργαζομενον τω σαββατω ειπεν αυτο ανθρωπε ει μεν
οιδας τι ποιεις μακαριος ει ει δε μη οιδας επικαταρατος και παραβατης ει του νομου and omits
the next verse. **v.5** *T, M, K*: οτι, *V*: ζε. **v.5** *T, M, K*: ο υιος του ανθρωπου και του σαββατου,
V: του σαββατου ο υιος του ανθρωπου. **v.6** *T, M, K*: και, *V*: ζε. **v.6** *T, M, K*: εκει ανθρω-
πος, *V*: ανθρωπος εκει. **v.7** *T, M, K*: παρετηρουν, *V*: παρετηρουντο. **v.7** *T, K, V*: αυτον,
M: ζε. **v.7** *T, M, K*: θεραπευσει, *V*: θεραπευει. **v.7** *T, M, K*: κατηγοριαν, *V*: κατηγορειν.
v.8 *T, M, K*: και ειπεν τω ανθρωπω, *V*: ειπεν δε τω ανδρι. **v.8** *T, M, K*: εγειραι, *V*: εγειρε.
v.8 *T, M, K*: ο δε, *V*: και. **v.9** *T, M, K*: συν, *V*: δε. **v.9** *T, M, K*: επερωτησω υμας τι εξεστιν
τοις σαββασιν, *V*: επερωτω υμας ει εξεστιν τω σαββατω. **v.9** *T, K, V*: απολεσαι, *M*: αποκτειναι.
v.10 *T, K*: τω ανθρωπω, *M, V*: αυτω. **v.10** *T, K*: ουτως, *M, V*: ζε. **v.10** *T, M, K*: αποκατε-
σταθη, *V*: απεκατεσταθη. **v.10** *T, M, K*: υγιης ως η αλλη, *V*: ζε. **v.11** *T, M, K*: ποιησειαν,
V: ποιησαιεν. **v.12** *T, M, K*: εξηλθεν, *V*: εξελθειν αυτον. **v.14** *T, M, K*: ιακωβον και ιω-
αννην, *V*: και ιακωβον και ιωαννην και. **v.15** *T, M, K*: ματθαιον και θωμαν ιακωβον τον του
αλφαιου, *V*: και ματθαιον και θωμαν και ιακωβον αλφαιου. **v.16** *T, M, K*: ιουδαν, *V*: και
ιουδαν. **v.16** *T, M, K*: ισκαριωτην ος και, *V*: ισκαριωθ ος.

πεδινού και ὄχλος μαθητῶν αὐτοῦ και πληθος πολὺ τοῦ λαοῦ ἀ-
 πὸ πάσης τῆς ἰουδαίας και ἱερουσαλήμ και τῆς παραλίου τύρου
 και σιδῶνος οἱ ἦλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ και ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων
 18 αὐτῶν . και οἱ ὄχλούμενοι ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων και ἔθερα-
 19 πεύοντο . και πᾶς ὁ ὄχλος ἐζητεῖ ἀπεσθαι αὐτοῦ ὅτι δύναμις παρ’
 20 αὐτοῦ ἐξήρχετο και ἴατο πάντας . και αὐτὸς ἐπάρας τοὺς ὀφθαλ-
 μούς αὐτοῦ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἔλεγεν μακάριοι οἱ πτωχοὶ ὅτι
 21 ὑμετέρα ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ . μακάριοι οἱ πεινῶντες νῦν ὅτι
 22 χορτασθήσεσθε μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν ὅτι γελάσετε . μακάριοί
 ἐστε ὅταν μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι και ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶς
 και ὀνειδίσωσιν και ἐκβάλωσιν τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς πονηρὸν ἕνεκα
 23 τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου . χαίρετε ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ και σκιριτή-
 σατε ἰδοὺ γὰρ ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τῷ οὐρανῷ κατὰ ταῦτα γὰρ
 24 ἐποίουν τοῖς προφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν . πλην οὐαὶ ὑμῖν τοῖς
 25 πλουσίοις ὅτι ἀπέχετε τὴν παράκλησιν ὑμῶν . οὐαὶ ὑμῖν οἱ ἐμπε-
 πλησμένοι ὅτι ὀπεινάσετε οὐαὶ ὑμῖν οἱ γελῶντες νῦν ὅτι πενήθησε
 26 και κλαύσετε . οὐαὶ ὑμῖν ὅταν καλῶς ὑμᾶς εἴπωσιν πάντες οἱ ἄν-
 θρωποι κατὰ ταῦτα γὰρ ἐποίουν τοῖς ψευδοπροφήταις οἱ πατέρες
 27 αὐτῶν . ἀλλ’ ὑμῖν λέγω τοῖς ἀκούουσιν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑ-
 28 μῶν καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς . εὐλογεῖτε τοὺς καταρω-
 29 μένους ὑμῖν και προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς . τῷ
 τύποντί σε ἐπὶ τὴν σιαγόνα παρέχε και τὴν ἄλλην και ἀπὸ τοῦ
 30 αἵροντός σου τὸ ἱμάτιον και τὸν χιτῶνα μὴ κωλύσης . παντὶ δὲ τῷ
 31 αἰτοῦντί σε δίδου και ἀπὸ τοῦ αἵροντος τὰ σὰ μὴ ἀπαίτει . και κα-
 θὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι και ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς
 32 ὁμοίως . και εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς ποία ὑμῖν χάρις ἐ-
 33 στὶν και γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσιν . και
 ἐὰν ἀγαθοποιῆτε τοὺς ἀγαθοποιούντας ὑμᾶς ποία ὑμῖν χάρις ἐστὶν
 34 και γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν . και ἐὰν δανεῖζετε παρ’ ὧν
 ἐλπίζετε ἀπολαβεῖν ποία ὑμῖν χάρις ἐστὶν και γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀ-
 35 μαρτωλοῖς δανεῖζουσιν ἵνα ἀπολάβωσιν τὰ ἴσα . πλην ἀγαπᾶτε τοὺς

v.17 *T, M, K:* οχλος, *V:* οχλος πολυς. **v.19** *T, M, K:* εζητει, *V:* εζητουν. **v.23** *T, K:* χαιρετε, *M, V:* χαρητε. **v.23** *T, M, K:* ταυτα, *V:* τα αυτα. **v.25** *T, M, K:* οτι πεινασετε ουαι υμιν, *V:* νυν οτι πεινασετε ουαι. **v.26** *T, K:* υμιν, *M, V:* ζ. **v.26** *T, M, K:* καλως υμας, *V:* υμας καλως. **v.26** *T, K, V:* παντες, *M:* ζ. **v.26** *T, M, K:* ταυτα, *V:* τα αυτα. **v.27** *T, M, K:* αλλα, *V:* αλλα. **v.28** *T, M, K:* υμιν, *V:* υμας. **v.28** *T, K:* και, *M, V:* ζ. **v.28** *T, M, K:* υπερ, *V:* περι. **v.30** *T, M, K:* δε τω, *V:* ζ. **v.31** *T, M, K:* και υμεις, *V:* ζ. **v.33** *T, M, K:* και, *V:* και [γαρ]. **v.33** *T, M, K:* γαρ, *V:* ζ. **v.34** *T, M, K:* δανειζητε, *V:* δανισητε. **v.34** *T, M, K:* απολαθειν, *V:* λαθειν. **v.34** *T, K:* γαρ οι, *M:* γαρ, *V:* ζ. **v.34** *T, M, K:* δανειζουσιν, *V:* δανιζουσιν.

ἐχθρούς ὑμῶν καὶ ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανεῖζετε μηδὲν ἀπελπίζοντες
καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς καὶ ἔσεσθε υἱοὶ τοῦ ὑψίστου ὅτι
αὐτὸς χρηστός ἐστὶν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηροὺς. γίνεσθε 36
οὕν οἰκτίρμονες καθὼς καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστίν. καὶ 37
μὴ κρίνετε καὶ οὐ μὴ κριθῆτε μὴ καταδικάζετε καὶ οὐ μὴ καταδι-
κασθῆτε ἀπολύετε καὶ ἀπολυθήσεσθε. διδοτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν 38
μέτρον καλὸν πεπεισμένον καὶ ὁ σεσαλευμένον καὶ ὑπερεκχυνόμε-
νον δώσουσιν εἰς τὸν κόλπον ὑμῶν τῷ ὅ γάρ αὐτῷ μέτρῳ ὃ μετρεῖτε
ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν. εἶπεν δὲ ὁ παραβολὴν αὐτοῖς μήτι δύναται 39
τυφλὸς τυφλὸν ὁδηγεῖν οὐχὶ ἀμφοτέροι εἰς βόθυνον ἵεσοῦνται.
οὐκ ἔστιν μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ κατηρτισμένος δὲ 40
πᾶς ἔσται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ. τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν 41
τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου τὴν δὲ δοκὸν τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ ὀφθαλμῷ
οὐ κατανοεῖς. ἢ ὅπως δύνασαι λέγειν τῷ ἀδελφῷ σου ἀδελφέ ἄφες 42
ἐκβάλλω τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου αὐτὸς τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ
σου δοκὸν οὐ βλέπων ὑποκριτὰ ἐκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ
ὀφθαλμοῦ σου καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ
ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου. οὐ γάρ ἐστιν δένδρον καλὸν ποιοῦν 43
καρπὸν σαπρὸν οὐδὲ δένδρον σαπρὸν ποιοῦν καρπὸν καλόν. ἔ- 44
καστον γάρ δένδρον ἐκ τοῦ ἰδίου καρποῦ γινώσκειται οὐ γάρ ἐξ
ἀκανθῶν συλλέγουσιν σῦκα οὐδὲ ἐκ βάτου τρυγῶσιν ὀσταφυλὴν.
ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ 45
προφέρει τὸ ἀγαθὸν καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ
θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ προφέρει τὸ πονηρὸν ἐκ γὰρ τοῦ
περισσεύματος τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα αὐτοῦ. τί δέ με κα- 46
λεῖτε κύριε κύριε καὶ οὐ ποιεῖτε ἃ λέγω. πᾶς ὁ ἐρχόμενος πρὸς 47
με καὶ ἀκούων μου τῶν λόγων καὶ ποιῶν αὐτούς ὑποδείξω ὑμῖν
τίνι ἐστὶν ὅμοιος. ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν ὡς 48
ἔσκαψεν καὶ ἐβάθυνεν καὶ ἔθηκεν θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν πλημ-

v.35 *T, M, K:* δανειζετε, *V:* δανιζετε. **v.35** *T, K:* του, *M, V:* ζ. **v.36** *T, M, K:* ουν, *V:* ζ.
v.37 *T, M, V:* και, *K:* ζ. **v.37** *T, M, K:* μη, *V:* και μη. **v.38** *T, M, K:* και σεσαλευμενον και
υπερεκχυνομενον, *V:* σεσαλευμενον υπερεκχυνομενον. **v.38** *T, M, K:* το γαρ αυτο μετρο ω
μετρετε, *V:* ω γαρ μετρο μετρετε. **v.39** *T, M, K:* δε, *V:* δε και. **v.39** *T, M, K:* πεσοονται, *V:*
εμπεσοονται. **v.40** *T, M, K:* αυτου, *V:* ζ. **v.42** *T, M, K:* η, *V:* ζ. **v.42** *T, M, K:* εκβαλειν
το καρφος το εν τω οφθαλμω του αδελφου σου, *V:* το καρφος το εν τω οφθαλμω του αδελφου
σου εκβαλειν. **v.43** *T, M, K:* ουδε, *V:* ουδε παλιν. **v.44** *T, M, K:* τρυγωσιν σταφυλην,
V: σταφυλην τρυγωσιν. **v.45** *T, M, K:* αυτου, *V:* ζ. **v.45** *T, M, K:* ανθρωπος, *V:* ζ.
v.45 *T, M, K:* θησαυρου της καρδιας αυτου, *V:* ζ. **v.45** *T, M, K:* του περισσευματος της
καρδιας, *V:* περισσευματος καρδιας.

μύρας δὲ γενομένης προσέρρηξεν ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ καὶ
 49 οὐκ ἴσχυσεν σαλευῖσαι αὐτὴν θεμελίωτο· γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν· ὁ
 δὲ ἀκούσας καὶ μὴ ποιήσας ὁμοίος ἐστὶν ἀνθρώπῳ οἰκοδομήσαντι
 οἰκίαν ἐπὶ τὴν γῆν χωρὶς θεμελίου ἢ προσέρρηξεν ὁ ποταμὸς καὶ
 εὐθέως· ἔπεσεν καὶ ἐγένετο τὸ ῥῆγμα τῆς οἰκίας ἐκείνης μέγα·
 7 Ἐπει· δὲ ἐπλήρωσεν πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ
 2 λαοῦ εἰσηλθὼν εἰς καφερναοῦμ· ἑκατοντάρχου δὲ τινος δοῦλος
 3 κακῶς ἔχων ἤμελλεν τελευτᾶν ὃς ἦν αὐτῷ ἔντιμος· ἀκούσας δὲ
 4 περὶ τοῦ ἰησοῦ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν πρεσβυτέρους τῶν ἰουδαίων
 4 ἔρωτῶν αὐτὸν ὅπως ἐλθὼν διασώσῃ τὸν δοῦλον αὐτοῦ· οἱ δὲ παρα-
 γενόμενοι πρὸς τὸν ἰησοῦν παρεκάλουν αὐτὸν σπουδαίως λέγοντες
 5 ὅτι ἄξιός ἐστιν ᾧ παρέξῃ τοῦτο· ἀγαπᾶ γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν καὶ τὴν
 6 συναγωγὴν αὐτὸς ὠκοδόμησεν ἡμῖν· ὁ δὲ ἰησοῦς ἐπορεύετο σὺν
 αὐτοῖς ἤδη δὲ αὐτοῦ οὐ μακρὰν ἀπέχοντος ἀπὸ τῆς οἰκίας ἔπεμψεν
 πρὸς· αὐτὸν ὁ ἑκατοντάρχος φίλους λέγων αὐτῷ κύριε μὴ σκύλλου
 7 οὐ γὰρ εἰμι· ἰκανὸς ἵνα ὑπὸ τὴν στέγην μου εἰσέλθῃς· διὸ οὐδὲ
 ἔμαυτὸν ἤξιῶσα πρὸς σε ἐλθεῖν ἀλλὰ εἰπέ λόγῳ καὶ ἰαθήσεται ὁ
 8 παῖς μου· καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν τασσόμενος
 ἔχων ὑπ' ἑμαυτὸν στρατιώτας καὶ λέγω τούτῳ πορεύθητι καὶ πο-
 9 ρεύεται καὶ ἄλλῳ ἔρχου καὶ ἔρχεται καὶ τῷ δούλῳ μου ποιήσον
 τοῦτο καὶ ποιεῖ· ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ ἰησοῦς ἐθαύμασεν αὐτὸν καὶ
 στραφεὶς τῷ ἀκολουθοῦντι αὐτῷ ὄχλῳ εἶπεν λέγω ὑμῖν οὐδὲ ἐν τῷ
 10 ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὔρον· καὶ ὑποστρέψαντες οἱ· πεμφθέν-
 11 τες εἰς τὸν οἶκον εὔρον τὸν ἀσθενῶντα δοῦλον ὑγιαίνοντα· καὶ
 ἐγένετο ἐν τῇ ἐξῆς ἐπορεύετο εἰς πόλιν καλουμένην ναῖν καὶ συνε-
 12 πορεύοντο αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἱκανοὶ καὶ ὄχλος πολὺς· ὡς δὲ
 ἤγγισεν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως καὶ ἰδοὺ ἐξεκομίζετο τεθνηκῶς υἱὸς·
 13 ἰκανὸς σὺν αὐτῇ· καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ κύριος ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτῇ

v.48 *Τ,Μ,Κ:* πλημμυρας, *Υ:* πλημμυρης. **v.48** *Τ,Μ,Κ:* προσερρηξεν, *Υ:* προσερρηξεν.
v.48 *Τ,Μ,Κ:* θεμελιωτο γαρ επι την πετραν, *Υ:* δια το καλως οικοδομησθαι αυτην.
v.49 *Τ,Μ,Κ:* προσερρηξεν, *Υ:* προσερρηξεν. **v.49** *Τ,Μ,Κ:* ευθεως επεσεν, *Υ:* ευθυς συνεπεσεν.
7. v.1 *Τ,Μ,Κ:* επει δε, *Υ:* επειδη. **v.1** *Τ,Μ,Κ:* καφερναουμ, *Υ:* καφαρναουμ. **v.2** *Τ,Κ,Υ:*
 ημελλεν, *Μ:* εμελλεν. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* παρεξει, *Υ:* παρεξη. **v.6** *Τ,Μ,Κ:* προς αυτον ο
 εκατονταρχος φιλους, *Υ:* φιλους ο εκατονταρχης. **v.6** *Τ,Μ,Κ:* ειμι ικανος, *Υ:* ικανος ειμι.
v.7 *Τ,Κ,Υ:* αλλα, *Μ:* αλλ. **v.7** *Τ,Μ,Κ:* ιαθησεται, *Υ:* ιαθητω. **v.9** *Τ,Κ,Υ:* ουδε, *Μ:* ουτε.
v.10 *Τ,Μ,Κ:* οι πεμφθεντες εις τον οικον, *Υ:* εις τον οικον οι πεμφθεντες. **v.10** *Τ,Μ,Κ:*
 ασθενοντα, *Υ:* ζ. **v.11** *Τ,Κ:* τη, *Μ,Υ:* τω. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* επορευετο, *Υ:* επορευθη.
v.11 *Τ,Μ,Κ:* ικανοι, *Υ:* ζ. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* υιος μονογενης, *Υ:* μονογενης υιος. **v.12** *Τ,Μ:*
 συν, *Κ,Υ:* ην συν.

καὶ εἶπεν αὐτῇ μὴ κλαῖε· καὶ προσελθὼν ἤψατο τῆς σοροῦ οἱ δὲ 14
 βασιάζοντες ἔσθησαν καὶ εἶπεν νεανίσκε σοὶ λέγω ἐγέρθητι· καὶ 15
 ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς καὶ ἤρξατο λαλεῖν καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ
 αὐτοῦ· ἔλαβεν δὲ φόβος ἅπαντας καὶ ἐδόξαζον τὸν θεὸν λέγοντες 16
 ὅτι προφήτης μέγας ἐγήγερται ἐν ἡμῖν καὶ ὅτι ἐπεσκέψατο ὁ θε-
 ὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ· καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ ἰουδαίᾳ 17
 περὶ αὐτοῦ καὶ ἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ· καὶ ἀπήγγειλαν ἰωάννη οἱ 18
 μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ πάντων τούτων· καὶ προσκαλεσάμενος δύο 19
 τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὁ ἰωάννης ἔπεμψεν πρὸς τὸν ἰησοῦν λέ-
 γων σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν· παραγενόμενοι δὲ 20
 πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνδρες εἶπόν ἰωάννης ὁ βαπτιστῆς ἀπέστᾶλκεν ἡ-
 μᾶς πρὸς σε λέγων σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν· ἐν 21
 αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ ἐθεράπευσεν πολλοὺς ἀπὸ νόσων καὶ μαστίγων
 καὶ πνευμάτων πονηρῶν καὶ τυφλοῖς πολλοῖς ἐχαρίσατο τὸ βλέ-
 πειν· καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς πορευθέντες ἀπαγ- 22
 γείλατε ἰωάννη ἃ εἶδετε καὶ ἠκούσατε ὅτι τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν
 χωλοὶ περιπατοῦσιν λεπροὶ καθαρίζονται κῶφοι ἀκούουσιν νεκροὶ 23
 ἐγείρονται πτωχοὶ εὐαγγελίζονται· καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ 24
 σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί· ἀπελθόντων δὲ τῶν ἀγγέλων ἰωάννου ἤρ-
 ξατο λέγειν πρὸς τοὺς ὄχλους περὶ ἰωάννου τί ἐξεληλύθατε εἰς 25
 τὴν ἔρημον θεάσασθαι κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον· ἀλλὰ 26
 τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἡμφιεσμένον
 ἰδοὺ οἱ ἐν ἱματισμῷ ἐνδόξῳ καὶ τρυφῇ ὑπάρχοντες ἐν τοῖς βασιλεί-
 οῖς εἰσὶν· ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν προφήτην ναὶ λέγω ὑμῖν καὶ 26
 περισσώτερον προφήτου· οὗτός ἐστιν περὶ οὗ γέγραπται ἰδοὺ ἐγὼ 27
 ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου ὃς κατασκευάσει
 τὴν ὁδὸν σου ἔμπροσθέν σου· λέγω γὰρ ὑμῖν μείζων ἐν γεννητοῖς 28
 γυναικῶν προφήτης ὁ ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ οὐδεὶς ἐστιν ὁ δὲ μι-
 κρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ μείζων αὐτοῦ ἐστιν· καὶ πᾶς ὁ 29
 λαὸς ἀκούσας καὶ οἱ τελῶναι ἐδικαίωσαν τὸν θεὸν βαπτισθέντες
 τὸ βάπτισμα ἰωάννου· οἱ δὲ φαρισαῖοι καὶ οἱ νομικοὶ τὴν βου- 30
 λὴν τοῦ θεοῦ ἠθέτησαν εἰς ἑαυτοὺς μὴ βαπτισθέντες ὑπ' αὐτοῦ·

v.16 *Τ,Κ:* απαντας, *Μ,Ν:* παντας. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* εγηγερται, *Ν:* ηγερθη. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* εν, *Ν:* ἐ. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* ιησουν, *Ν:* κυριον. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* ειπον, *Ν:* ειπαν. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* απεσταλκεν, *Ν:* απεστειλεν. **v.21** *Τ,Μ,Κ:* αυτη δε, *Ν:* εκεινη. **v.21** *Τ,Μ,Κ:* το, *Ν:* ἐ. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* ο ιησους, *Ν:* ἐ. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* οτι, *Ν:* ἐ. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* κωφοι, *Ν:* και κωφοι. **v.24** *Τ,Κ,Ν:* προς τους οχλους, *Μ:* τοις οχλοις. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* εξεληλυθατε, *Ν:* εξηλυθατε. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* εξεληλυθατε, *Ν:* εξηλυθατε. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* εξεληλυθατε, *Ν:* εξηλυθατε. **v.27** *Τ,Μ,Κ:* εγω, *Ν:* ἐ. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* γαρ, *Ν:* ἐ. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* προφητης ιωαννου του βαπτιστου, *Ν:* ιωαννου.

31 εἶπεν ὁ κύριος τίνι οὖν ὁμοιώσω τοὺς ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς
 32 ταύτης καὶ τίνι εἰσὶν ὅμοιοι. ὅμοιοί εἰσιν παιδίσι τοῖς ἐν ἀγορᾷ
 καθημένοις καὶ προσφωνοῦσιν ἀλλήλοις καὶ λέγουσιν ἠυλόησαμεν
 ὑμῖν καὶ οὐκ ὠρχήσασθε ἔθρηνήσαμεν ὑμῖν καὶ οὐκ ἐκλαύσατε.
 33 ἐλήλυθεν γὰρ ἰωάννης ὁ βαπτιστῆς μήτε ἄρτον ἐσθίων μήτε οἶνον
 34 πίνων καὶ λέγετε δαιμόνιον ἔχει. ἐλήλυθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
 ἐσθίων καὶ πίνων καὶ λέγετε ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπό-
 35 τῆς τελωνῶν φίλος καὶ ἁμαρτωλῶν. καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ
 36 τῶν τέκνων αὐτῆς πάντων. ἡρώτα δέ τις αὐτὸν τῶν φαρισαίων ἵνα
 φάγη μετ' αὐτοῦ καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ φαρισαίου ἀνε-
 37 κλίθη. καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἐν τῇ πόλει ἣτις ἦν ἁμαρτωλὸς ἐπιγνοῦσα
 ὅτι ἀνάκειται ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ φαρισαίου κομίσασα ἀλάβαστρον μύ-
 38 ρου. καὶ σπᾶσα παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ ὀπίσω κλαίουσα ἤρξατο
 βρέχειν τοὺς πόδας αὐτοῦ τοῖς δάκρυσιν καὶ ταῖς θριξίν τῆς κεφα-
 λῆς αὐτῆς ἐξέμασεν καὶ κατεφίλει τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἤλειφεν
 39 τῷ μύρῳ. ἰδὼν δὲ ὁ φαρισαῖος ὁ καλέσας αὐτὸν εἶπεν ἐν ἑαυτῷ
 λέγων οὗτος εἰ ἦν προφήτης ἐγίνωσκεν ἂν τίς καὶ ποταπὴ ἡ γυνὴ
 40 ἣτις ἄπτεται αὐτοῦ ὅτι ἁμαρτωλὸς ἐστίν. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς
 εἶπεν πρὸς αὐτὸν σίμων ἔχω σοί τι εἰπεῖν ὁ δὲ φησιν διδάσκαλε
 41 εἰπέ. δύο χρεωφειλέται ἦσαν δανειστῇ τινὶ ὁ εἷς ὠφείλεν δηνά-
 42 ρια πεντακόσια ὁ δὲ ἕτερος πενήκοντα. μὴ ἐχόντων δὲ αὐτῶν
 ἀποδοῦναι ἀμφοτέροις ἐχαρίσατο τίς οὖν αὐτῶν εἶπε πλεῖον αὐ-
 43 τὸν ἀγαπήσει. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ σίμων εἶπεν ὑπολαμβάνω ὅτι ᾧ τὸ
 44 πλεῖον ἐχαρίσατο ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὀρθῶς ἔκρινας. καὶ στραφείς
 πρὸς τὴν γυναῖκα τῷ σίμωνι ἔφη βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα εἰ-
 σήλθόν σου εἰς τὴν οἰκίαν ὕδωρ ἐπὶ τοὺς πόδας μου οὐκ ἔδωκας
 45 κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμαξεν. φίλημά μοι οὐκ ἔδωκας αὕτη δὲ ἄφ'

v.31 *Τ,Κ:* ειπεν δε ο κυριος, *Μ,Ν:* ε. **v.32** *Τ,Μ,Κ:* και λεγουσιν, *Ν:* α λεγει.
v.32 *Τ,Μ,Κ:* υμιν, *Ν:* ε. **v.33** *Τ,Μ,Κ:* μητε αρτον εσθιων μητε οινον πινων, *Ν:* μη εσθτων
αρτον μητε πινων οινον. **v.34** *Τ,Κ:* τελωνων φιλος, *Μ,Ν:* φιλος τελωνων. **v.35** *Τ,Μ,Κ:* των
τεκνων αυτης παντων, *Ν:* παντων των τεκνων αυτης. **v.36** *Τ,Μ,Κ:* την οικιαν του φαρισαιου
ανεκλιθη, *Ν:* τον οικον του φαρισαιου κατεκλιθη. **v.37** *Τ,Κ:* εν τη πολει ητις ην αμαρτωλος, *Μ:*
εν τη πολει ητις ην αμαρτωλος και, *Ν:* ητις ην εν τη πολει αμαρτωλος και. **v.37** *Τ,Μ,Κ:* ανα-
κειται, *Ν:* κατακειται. **v.38** *Τ,Μ,Κ:* παρα τους ποδας αυτου οπισω, *Ν:* οπισω παρα τους ποδας
αυτου. **v.38** *Τ,Μ,Κ:* ηρξατο βρεχειν τους ποδας αυτου τοις δακρυσιν, *Ν:* τοις δακρυσιν ηρξατο
βρεχειν τους ποδας αυτου. **v.40** *Τ,Μ,Κ:* φησιν διδασκαλε ειπε, *Ν:* διδασκαλε ειπε φησιν.
v.41 *Τ,Μ,Κ:* χρεωφειλεται ησαν δανειστη, *Ν:* χρεωφειλεται ησαν δανιστη. **v.42** *Τ,Μ,Κ:* δε,
Ν: ε. **v.42** *Τ,Μ,Κ:* ειπε πλειον αυτον αγαπησει, *Ν:* πλειον αγαπησει αυτον. **v.43** *Τ,Μ,Κ:*
δε ο, *Ν:* ε. **v.44** *Τ,Μ,Κ:* επι τους ποδας μου, *Ν:* μοι επι ποδας. **v.44** *Τ,Μ,Κ:* της κεφαλης,
Ν: ε.

ἦς εἰσηλθον οὐ διέλιπεν καταφιλοῦσά μου τοὺς πόδας . ἔλαιόν τῆν 46
κεφαλὴν μου οὐκ ἤλειψας αὕτη δὲ μύρω ἤλειψέν μου ὁ τοὺς πό-
δας . οὐ χάριν λέγω σοι ἀφέωνται αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ πολλαὶ ὅτι 47
ἠγάπησεν πολὺ ᾧ δὲ ὀλίγον ἀφίεται ὀλίγον ἀγαπᾷ . εἶπεν δὲ αὐτῇ 48
ἀφέωνται σου αἱ ἁμαρτίαι . καὶ ἤρξαντο οἱ συνανακείμενοι λέγειν 49
ἐν ἑαυτοῖς τίς οὗτός ἐστιν ὃς καὶ ἁμαρτίας ἀφήσιν . εἶπεν δὲ πρὸς 50
τὴν γυναῖκα ἡ πίστις σου σέσωκέν σε πορεύου εἰς εἰρήνην .

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆς καὶ αὐτὸς διώδευεν κατὰ πόλιν καὶ **8**
κώμην κηρύσσων καὶ εὐαγγελιζόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ
οἱ δώδεκα σὺν αὐτῷ . καὶ γυναῖκές τινες αἱ ἦσαν τεθεραπευμέ- 2
ναι ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν μαρία ἡ καλουμένη
μαγδαληνὴ ἀφ' ἧς δαιμόνια ἐπτά ἐξελήλυθει . καὶ ἰωάννα γυνὴ 3
χουζᾶ ἐπιτρόπου ἠρώδου καὶ σουσάννα καὶ ἕτεροι πολλοὶ αἵτινες
διηκόνουν αὐτῷ ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων αὐταῖς . συνιόντος δὲ ὄχλου 4
πολλοῦ καὶ τῶν κατὰ πόλιν ἐπιπορευομένων πρὸς αὐτὸν εἶπεν διὰ
παραβολῆς . ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον αὐτοῦ καὶ 5
ἐν τῷ σπεῖρειν αὐτὸν ὃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδὸν καὶ κατεπατήθη
καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό . καὶ ἕτερον ἔπεσεν 6
ἐπὶ τὴν πέτραν καὶ φυὲν ἐξηράνθη διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα . καὶ 7
ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν καὶ συμφυεῖσαι αἱ ἄκανθαι
ἀπέπνιζαν αὐτό . καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν καὶ 8
φυὲν ἐποίησεν καρπὸν ἑκατονταπλασίονα ταῦτα λέγων ἐφώνει ὁ
ἔχων ὧτα ἀκούειν ἀκουέτω . ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ 9
λέγοντες ὅτις εἶη ἡ παραβολὴ αὕτη . ὁ δὲ εἶπεν ὑμῖν δέδοται γινῶναι 10
τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς
ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσιν καὶ ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν . ἔστιν δὲ 11
αὕτη ἡ παραβολὴ ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ . οἱ δὲ παρὰ 12
τὴν ὁδὸν εἰσὶν οἱ ἀκούοντες εἶτα ἔρχεται ὁ διάβολος καὶ αἶρει τὸν
λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν . οἱ δὲ 13
ἐπὶ τῆς πέτρας οἱ ὅταν ἀκούσωσιν μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λόγον
καὶ οὗτοι ῥίζαν οὐκ ἔχουσιν οἱ πρὸς καιρὸν πιστεύουσιν καὶ ἐν
καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται . τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσόν οὗτοί 14
εἰσὶν οἱ ἀκούσαντες καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλοῦτου καὶ ἡδονῶν
τοῦ βίου πορευόμενοι συμπνίγονται καὶ οὐ τελεσφοροῦσιν . τὸ δὲ 15
ἐν τῇ καλῇ γῆ οὗτοί εἰσιν οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ ἀ-

v.46 *Τ,Μ,Κ:* μου τοὺς ποδας, *Ν:* τοὺς ποδας μου. **8. v.3** *Τ,Κ:* αὐτῷ ἀπο, *Μ:* αυτοῖς ἀπο, *Ν:* αυτοῖς ἐκ. **v.6** *Τ,Μ,Κ:* ἐπεσεν, *Ν:* κατεπεσεν. **v.8** *Τ,Κ:* ἐπι, *Μ,Ν:* εἰς. **v.9** *Τ,Μ,Κ:* λεγοντες τις εἰη η παραβολη αυτη, *Ν:* τις αυτη εἰη η παραβολη. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* ακουοντες, *Ν:* ακουσαντες.

κούσαντες τὸν λόγον κατέχουσιν καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ .
 16 οὐδεὶς δὲ λύχνον ἄψας καλύπτει αὐτὸν σκεύει ἢ ὑποκάτω κλίνης
 τίθησιν ἄλλ' ἐπὶ λυχνίας ἐπιτίθησιν ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι βλέπω-
 17 σιν τὸ φῶς . οὐ γάρ ἐστιν κρυπτὸν ὃ οὐ φανερόν γενήσεται οὐδὲ
 18 ἀπόκρυφον ὃ οὐ γνωσθήσεται καὶ εἰς φανερόν ἔλθῃ . βλέπετε οὖν
 πῶς ἀκούετε ὅς γάρ ἂν ἔχη δοθήσεται αὐτῷ καὶ ὅς ἂν μὴ ἔχη καὶ
 19 ὃ δοκεῖ ἔχειν ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ . παρεγένοντο δὲ πρὸς αὐτὸν
 ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ οὐκ ἠδύναντο συντυχεῖν αὐτῷ
 20 διὰ τὸν ὄχλον . καὶ ἠπηγγέλη αὐτῷ λέγοντων ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ
 21 ἀδελφοί σου ἐσθήκασιν ἕξω ἰδεῖν σε ὅ θέλונτες . ὃ δὲ ἀποκριθεὶς εἶ-
 πεν πρὸς αὐτοὺς μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί μου οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λό-
 22 γον τοῦ θεοῦ ἀκούοντες καὶ ποιοῦντες αὐτόν . καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ
 τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς ἐνέβη εἰς πλοῖον καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ
 εἶπεν πρὸς αὐτοὺς διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης καὶ ἀνήχθη-
 23 σαν . πλεόντων δὲ αὐτῶν ἀφύπνωσεν καὶ κατέβη λαῖλαψ ἀνέμου
 24 εἰς τὴν λίμνην καὶ συνεπληροῦντο καὶ ἐκινδύνευον . προσελθόν-
 τες δὲ διήγειραν αὐτὸν λέγοντες ἐπιστάτα ἐπιστάτα ἀπολλύμεθα ὃ
 δὲ ἐγερθεὶς ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνι τοῦ ὕδατος καὶ
 25 ἐπαύσαντο καὶ ἐγένετο γαλήνη . εἶπεν δὲ αὐτοῖς ποῦ ἐδοῖν ἡ πίστις
 ὑμῶν φοβηθέντες δὲ ἐθαύμασαν λέγοντες πρὸς ἀλλήλους τίς ἄρα
 οὗτός ἐστιν ὅτι καὶ τοῖς ἀνέμοις ἐπιτάσσει καὶ τῷ ὕδατι καὶ ὑπα-
 26 κούουσιν αὐτῷ . καὶ κατέπλευσαν εἰς τὴν χώραν τῶν γαδαρηνῶν
 27 ἧτις ἐστὶν ἀντιπέραν τῆς γαλιλαίας . ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν
 ὑπήνησεν αὐτῷ ἀνὴρ τις ἐκ τῆς πόλεως ὅς ἔειχεν δαιμόνια ἐκ
 28 χρόνων ἱκανῶν καὶ ἱμάτιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔ-
 μενεν ἄλλ' ἐν τοῖς μνήμασιν . ἰδὼν δὲ τὸν ἰησοῦν καὶ ἀνακράζας
 προσέπεσεν αὐτῷ καὶ φωνῇ μεγάλη εἶπεν τί ἐμοὶ καὶ σοὶ ἰησοῦ υἱὲ
 29 τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου δέομαί σου μὴ με βασανίσῃς . παρηγγέλλεν
 γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου πολλοῖς
 γὰρ χρόνοις συνηπάκει αὐτόν καὶ ἐδεσμέϊτο ἀλύσειν καὶ πέδαις

v. 16 *Τ,Μ,Κ:* επιτιθησιν, *Υ:* τιθησιν. **v. 17** *Τ,Μ,Κ:* γνωσθησεται, *Υ:* μη γνωσθη. **v. 18** *Τ,Κ:* γαρ αν, *Μ:* γαρ εαν, *Υ:* αν γαρ. **v. 18** *Τ,Κ,Υ:* αν, *Μ:* εαν. **v. 19** *Τ,Μ,Κ:* παρεγενοντο, *Υ:* παρεγενετο. **v. 20** *Τ,Μ,Κ:* και απηγγελη αυτω λεγοντων, *Υ:* απηγγελη δε αυτω. **v. 20** *Τ,Μ,Κ:* σε θελοντες, *Υ:* θελοντες σε. **v. 21** *Τ,Μ,Κ:* αυτον, *Υ:* ζ. **v. 22** *Τ,Μ,Κ:* και εγενετο, *Υ:* εγενετο δε. **v. 24** *Τ,Μ,Κ:* εγερθεις, *Υ:* διεγερθεις. **v. 25** *Τ,Μ,Κ:* εστιν, *Υ:* ζ. **v. 26** *Τ,Μ,Κ:* γαδαρηνων, *Υ:* γερασσηνων. **v. 26** *Τ,Μ,Κ:* αντιπεραν, *Υ:* αντιπερα. **v. 27** *Τ,Μ,Κ:* αυτω, *Υ:* ζ. **v. 27** *Τ,Μ,Κ:* ος ειχεν, *Υ:* εχων. **v. 27** *Τ,Μ,Κ:* εκ χρονων ικανων και ιματιον ουκ ενεδιδυσκετο, *Υ:* και χρονω ικανω ουκ ενεδυσαστο ιματιον. **v. 28** *Τ,Μ,Κ:* και, *Υ:* ζ. **v. 29** *Τ:* παρηγγελλεν, *Κ,Μ,Υ:* παρηγγειλεν. **v. 29** *Τ,Μ,Κ:* εδεσμεϊτο, *Υ:* εδεσμευετο.

φυλασσόμενος καὶ διαρρήσων τὰ δεσμὰ ἤλαύνετο ὑπὸ τοῦ δαι-
 μονὸς εἰς τὰς ἐρήμους· ἐπηρώτησεν δὲ αὐτὸν ὁ ἰησοῦς λέγων· τί 30
 σοὶ ἐστὶν ὄνομα ὃ δὲ εἶπεν λεγέων ὅτι δαιμόνια· πολλὰ εἰσηλθεν
 εἰς αὐτόν· καὶ παρεκάλει αὐτόν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν ἄ- 31
 βυσσον ἀπελθεῖν· ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων ἱκανῶν βοσκομένων ἐν 32
 τῷ ὄρει καὶ παρεκάλουν αὐτόν ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκείνους
 εἰσελθεῖν καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς· ἐξελθόντα δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ 33
 ἀνθρώπου εἰσηλθὲν εἰς τοὺς χοίρους καὶ ὤρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ
 τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν λίμνην καὶ ἀπεινίγη· ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες 34
 τὸ γεγέννημένον ἔφυγον καὶ ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν
 καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς· ἐξήλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονός καὶ ἦλθον πρὸς 35
 τὸν ἰησοῦν καὶ εὔρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον ἀφ' οὗ τὰ δαιμόνια
 ἐξεληλύθει ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ ἰ-
 ησοῦ καὶ ἐφοβήθησαν· ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς καὶ οἱ ἰδόντες πῶς 36
 ἐσώθη ὁ δαιμονισθεὶς· καὶ ἠρώτησάν αὐτὸν ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς 37
 περιχώρου τῶν γαδαρηνῶν ἀπελθεῖν ἀπ' αὐτῶν ὅτι φόβῳ μεγάλῳ
 συνείχοντο αὐτὸς δὲ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον ὑπέστρεψεν· ἐδέετο δὲ 38
 αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ ἀφ' οὗ ἐξεληλύθει τὰ δαιμόνια εἶναι σὺν αὐτῷ ἀ-
 πέλυσεν δὲ αὐτόν ὁ ἰησοῦς λέγων· ὑπόστρεφε εἰς τὸν οἶκόν σου 39
 καὶ διηγοῦ ὅσα ἐποίησέν σοι ὁ θεὸς καὶ ἀπῆλθεν καθ' ὅλην τὴν
 πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς· ἐγένετο δὲ ἐν τῷ 40
 ὑποστρέψαι τὸν ἰησοῦν ἀπεδέξατο αὐτόν ὁ ὄχλος ἦσαν γὰρ πάν-
 τες προσδοκῶντες αὐτόν· καὶ ἰδοὺ ἦλθεν ἀνὴρ ᾧ ὄνομα ἰάειρος 41
 καὶ αὐτὸς ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχεν καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς
 πόδας τοῦ ἰησοῦ παρεκάλει αὐτόν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ·
 ὅτι θυγάτηρ μονογενῆς ἦν αὐτῷ ὡς ἐτῶν δώδεκα καὶ αὕτη ἀπέθνη- 42
 σκεν ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτόν οἱ ὄχλοι συνέπνιγον αὐτόν· καὶ γυνὴ 43
 οὖσα ἐν ρύσει αἵματος ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα ἤτις εἰς ἰατροὺς προσα-
 ναλώσασα ὅλον τὸν βίον οὐκ ἴσχυσεν ὑπ' οὐδενὸς θεραπευθῆναι·

v.29 *T, M, K:* δαιμονος, *V:* δαιμονιου. **v.30** *T, M, K:* λεγων τι σοι εστιν ονομα, *V:* τι σοι ονομα εστιν. **v.30** *T, M, K:* λεγων, *V:* λεγιων. **v.30** *T, M, K:* δαιμονια πολλα εισηλθεν, *V:* εισηλθεν δαιμονια πολλα. **v.31** *T, M:* παρεκαλει, *K, V:* παρεκαλου. **v.32** *T, M, K:* βοσκομενων, *V:* βοσκομενη. **v.32** *T, M, K:* παρεκαλου, *V:* παρεκαλεσαν. **v.33** *T, K:* εισηλθεν, *M, V:* εισηλθον. **v.34** *T, M, K:* γεγεννημενον, *V:* γεγονος. **v.34** *T, K:* απελθοντες, *M, V:* ε. **v.35** *T, M, K:* εξηληλυθει, *V:* εξηλθεν. **v.36** *T, M, K:* και, *V:* ε. **v.37** *T, M, K:* ηρωτησαν, *V:* ηρωτησεν. **v.37** *T, M, K:* γαδαρηνων, *V:* γερασηνων. **v.37** *T, M, K:* το, *V:* ε. **v.38** *T, M, K:* εδεετο, *V:* εδειτο. **v.38** *T, M, K:* ο ιησους, *V:* ε. **v.39** *T, M, K:* εποησεν σοι, *V:* σοι εποησεν. **v.40** *T, M, K:* εγενετο δε εν τω υποστρεψαι, *V:* εν δε τω υποστρεφειν. **v.41** *T, M, K:* ιαιρος, *V:* ιαιρος. **v.41** *T, M, K:* αυτος, *V:* ουτος. **v.43** *T, K:* εις, *M, V:* ε. **v.43** *T, M, K:* υπ, *V:* απ.

44 προσελθοῦσα ὄπισθεν ἤψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ
 45 καὶ παραχρῆμα ἔστη ἡ ρύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς . καὶ εἶπεν ὁ ἰη-
 σοῦς τίς ὁ ἀψάμενός μου ἀρνούμενων δὲ πάντων εἶπεν ὁ πέτρος
 καὶ ὁ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐπιστάτα οἱ ὄχλοι συνέχουσίν σε καὶ ἀποθλί-
 46 βουσιν καὶ λέγεις τίς ὁ ἀψάμενός μου . ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν ἤψατό
 47 μου τίς ἐγὼ γὰρ ἔγνω δύναμιν ἐξελθῶσάν ἀπ' ἐμοῦ . ἰδοῦσα δὲ
 ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθεν τρέμουσα ἤλθεν καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ
 δι' ἣν αἰτίαν ἤψατο αὐτοῦ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ἐνώπιον παντός τοῦ
 48 λαοῦ καὶ ὡς ἰάθη παραχρῆμα . ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ θάρσει ὅ θύγατερ ἡ
 49 πίστις σου σέσωκέν σε πορεύου εἰς εἰρήνην . ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος
 ἔρχεται τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγων αὐτῷ ὅτι τέθνηκεν ἡ
 50 θυγάτηρ σου μὴ σκύλλε τὸν διδάσκαλον . ὁ δὲ ἰησοῦς ἀκούσας
 ἀπεκρίθη αὐτῷ λέγων μὴ φοβοῦ μόνον πιστεῦε καὶ σωθήσεται .
 51 εἰδελθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν οὐδένα εἰ μὴ πέ-
 τρον καὶ ἰακώβον καὶ ἰωάννην καὶ τὸν πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν
 52 μητέρα . ἔκλαιον δὲ πάντες καὶ ἐκόπτοντο αὐτὴν ὁ δὲ εἶπεν μὴ
 53 κλαίετε οὐκ ἀπέθανεν ἀλλὰ καθεύδει . καὶ κατεγέλων αὐτοῦ εἰδό-
 54 τες ὅτι ἀπέθανεν . αὐτὸς δὲ ἐκβαλὼν ἔξω πάντας καὶ κρατήσας τῆς
 55 χειρὸς αὐτῆς ἐφώνησεν λέγων ἡ παις ἐγειροῦ . καὶ ἐπέστρεψεν τὸ
 πνεῦμα αὐτῆς καὶ ἀνέστη παραχρῆμα καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι
 56 φαγεῖν . καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς ὁ δὲ παρήγγειλεν αὐτοῖς
 μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός .

9 Συγκαλεσάμενος δὲ τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ ἔδωκεν αὐ-
 τοῖς δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια καὶ νόσους θε-
 2 ραπεύειν . καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς κηρῦσσειν τὴν βασιλείαν τοῦ
 3 θεοῦ καὶ ἰᾶσθαι τοὺς ἀσθενοῦντας . καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς μηδὲν
 αἶρετε εἰς τὴν ὁδὸν μήτε ράβδους μήτε πήραν μήτε ἄρτον μήτε ἀρ-
 4 γύριον μήτε ἀνά δύο χιτῶνας ἔχειν . καὶ εἰς ἣν ἂν οἰκίαν εἰσέλθῃτε
 5 ἐκεῖ μένετε καὶ ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε . καὶ ὅσοι ἂν μὴ δέξωνται ὑμᾶς
 ἐξερχόμενοι ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης καὶ τὸν κονιορτὸν ἀπὸ τῶν

v.45 *T, M, K:* καὶ οἱ μετ' αὐτου, *V:* *φ.* **v.45** *T, M, K:* καὶ λεγεις τις ο' αψαμενος μου, *V:* *φ.*
v.46 *T, M, K:* εξελθουσας, *V:* εξηληλυθειαν. **v.47** *T, M, K:* αυτω, *V:* *φ.* **v.48** *T, M, K:*
 θαρσει θυγατερ, *V:* θυγατηρ. **v.49** *T, M, K:* αυτω, *V:* *φ.* **v.49** *T, M, K:* μη, *V:* μηκει.
v.50 *T, M, K:* λεγων, *V:* *φ.* **v.50** *T, M, K:* πιστευε, *V:* πιστεουσιν. **v.51** *T, K:* εισελθων,
M, V: ελθων. **v.51** *T, M, K:* ουδενα, *V:* τινα συν αυτω. **v.51** *T, K:* καὶ ιακωβον καὶ ιωαννην,
M, V: καὶ ιωαννην καὶ ιακωβον. **v.52** *T, M, K:* ουκ, *V:* ου γαρ. **v.54** *T, M, K:* εκβαλων εξω
 παντας καὶ, *V:* *φ.* **v.54** *T, M, K:* εγειρου, *V:* εγειρε. **9. v.1** *T, K:* μαθητας αυτου, *M, V:*
φ. **v.2** *T, M, K:* τους ασθενουντας, *V:* [τους ασθενεις]. **v.3** *T, M, K:* ραβδους, *V:* ραβδον.
v.5 *T, K, V:* αν, *M:* εαν. **v.5** *T, M, K:* δεξωνται, *V:* δεχωνται. **v.5** *T, M, K:* καὶ, *V:* *φ.*

ποδῶν ὑμῶν ἀποτινάξαι εἰς μαρτύριον ἐπ’ αὐτούς. ἐξερχόμενοι 6
 δὲ διήρχοντο κατὰ τὰς κώμας εὐαγγελιζόμενοι καὶ θεραπεύοντες
 πανταχοῦ. ἤκουσεν δὲ ἠρώδης ὁ τετράρχης τὰ γινόμενα ὑπ’ αὐ- 7
 τοῦ πάντα καὶ διηπόρει διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπὸ τινῶν ὅτι ἰωάννης
 ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν. ὑπὸ τινῶν δὲ ὅτι ἡλίας ἐφάνη ἄλλων δὲ ὅτι 8
 προφήτης εἷς τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. καὶ ἔειπεν ὁ ἠρώδης ἰωάννην ἐ- 9
 γὼ ἀπεκεφάλισα τίς δὲ ἐστὶν οὗτος περὶ οὗ ἐγὼ ἀκούω τοιαῦτα καὶ
 ἐξίτηι ἰδεῖν αὐτόν. καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀπόστολοι διηγήσαντο 10
 αὐτῷ ὅσα ἐποίησαν καὶ παραλαβὼν αὐτούς ὑπεχώρησεν κατ’ ἰδίαν
 εἰς τόπον ἔρημον πόλεως καλουμένης βηθσαιῶδα. οἱ δὲ ὄχλοι 11
 γνόντες ἠκολούθησαν αὐτῷ καὶ δεξάμενος αὐτούς ἐλάλει αὐτοῖς
 περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς χρεῖαν ἔχοντας θεραπείας
 ἴατο. ἡ δὲ ἡμέρα ἤρξατο κλίνειν προσελθόντες δὲ οἱ δώδεκα εἶπον 12
 αὐτῷ ἀπόλυσον τὸν ὄχλον ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κύκλῳ κώμας καὶ
 τοὺς ἀγροὺς καταλύσωσιν καὶ εὐρωσιν ἐπισιτισμὸν ὅτι ὧδε ἐν ἐρή-
 μῳ τόπῳ ἐσμέν. εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν 13
 οἱ δὲ εἶπον οὐκ εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ πέντε ἄρτοι καὶ δύο ἰχθύες
 εἰ μήτι πορευθέντες ἡμεῖς ἀγοράσωμεν εἰς πάντα τὸν λαὸν τοῦ-
 τον βρώματα. ἦσαν γὰρ ὡσεὶ ἄνδρες πεντακισχίλιοι εἶπεν δὲ πρὸς 14
 τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ κατακλίνατε αὐτούς κλισίας ἀνά πεντήκοντα.
 καὶ ἐποίησαν οὕτως καὶ ἀνέκλιναν ἅπαντας. λαβὼν δὲ τοὺς πέντε 15, 16
 ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγη-
 σεν αὐτούς καὶ κατέκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς παρατιθέσθαι
 τῷ ὄχλῳ. καὶ ἔφαγον καὶ ἐχορτάσθησαν πάντες καὶ ἦρθη τὸ πε- 17
 ρισσεῦσαν αὐτοῖς κλασμάτων κόφινι δώδεκα. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ 18
 εἶναι αὐτὸν προσευχόμενον καταμόνας συνῆσαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ
 καὶ ἐπηρώτησεν αὐτούς λέγων τίνα με λέγουσιν οἱ ὄχλοι εἶναι. οἱ 19
 δὲ ἀποκριθέντες εἶπον ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν ἄλλοι δὲ ἡλίαν ἄλλοι
 δὲ ὅτι προφήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. εἶπεν δὲ αὐτοῖς ὑμεῖς δὲ 20

v.5 *T, M, K:* αποτιναξατε, *V:* αποτινασσετε. **v.7** *T, M, K:* τετραρχης, *V:* τετραραρχης.
v.7 *T, M, K:* υπ αυτου, *V:* ζε. **v.7** *T, M, K:* εγηγερται, *V:* ηγερθη. **v.8** *T, M, K:* εις,
V: τις. **v.9** *T, K:* και ειπεν ο, *M:* και ειπεν, *V:* ειπεν δε. **v.9** *T, M, K:* εγω, *V:* ζε.
v.10 *T, M, K:* τοπιον ερημον πολεως καλουμενης, *V:* πολιν καλουμενην. **v.10** *T, K, V:* βηθ-
 σαιδα, *M:* βηθσαιδαν. **v.11** *T, M, K:* δεξαμενος, *V:* αποδεξαμενος. **v.12** *T, M, K:* ει-
 πον, *V:* ειπαν. **v.12** *T, M, K:* απελθοντες, *V:* πορευθεντες. **v.12** *T, M, K:* τους, *V:* ζε.
v.13 *T, M, K:* ειπον, *V:* ειπαν. **v.13** *T, M, K:* πεντε αρτοι, *V:* αρτοι πεντε. **v.13** *T, K:* δυο
 ιχθυες, *M, V:* ιχθυες δυο. **v.14** *T, M, K:* ανα, *V:* [ωσει] ανα. **v.15** *T, M, K:* ανεκλιναν, *V:*
 κατεκλιναν. **v.16** *T, M, K:* παρατιθεναι, *V:* παραθειναι. **v.18** *T, M, K:* καταμονας, *V:* κατα
 μονας. **v.19** *T, M, K:* ειπον, *V:* ειπαν.

τίνα με λέγετε εἶναι ἀποκριθεῖς^ο δὲ ὁ πέτρος εἶπεν τὸν χριστὸν τοῦ
 21 θεοῦ . ὁ δὲ ἐπιτιμήσας αὐτοῖς παρήγγειλεν μηδενὶ εἰπεῖν τοῦτο .
 22 εἰπὼν ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποδοκι-
 μασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων
 23 καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγεῖρωθῆναι . ἔλεγεν δὲ πρὸς
 πάντας εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν^ο ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ
 24 ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καθ^ο ἡμέραν καὶ ἀκολουθεῖτω μοι . ὅς
 γὰρ ἂν θέλη τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι ἀπολέσει αὐτήν ὅς δ' ἂν ἀ-
 25 πολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ οὗτος σώσει αὐτήν . τί γὰρ
 ὠφελεῖται ἄνθρωπος κερδήσας τὸν κόσμον ὅλον ἑαυτὸν δὲ ἀπολέ-
 26 σας ἢ ζημιωθείς . ὅς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμούςς λόγους
 τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ
 27 αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων . λέγω δὲ ὑμῖν ἀλη-
 θῶς εἰσὶν τινες τῶν ὧδε^ο ἐστηκότων οἳ οὐ μὴ γεύσονται θανάτου ἕως
 28 ἂν ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ . ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺς λόγους
 τούτους ὡσεὶ ἡμέραι ὀκτῶ καὶ παραλαβὼν τὸν πέτρον καὶ ἰωάννην
 29 καὶ ἰάκωβον ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος προσεύχασθαι . καὶ ἐγένετο ἐν τῷ
 προσεύχεσθαι αὐτὸν τὸ εἶδος τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἕτερον καὶ ὁ
 30 ἱματισμὸς αὐτοῦ λευκὸς ἕξαστράπτων . καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο συνε-
 31 λάλουν αὐτῷ οἵτινες ἦσαν μωϋῆς καὶ ἡλίας . οἳ ὀφθέντες ἐν δόξῃ
 32 ἔλεγον τὴν ἕξοδον αὐτοῦ ἣν ἐμέλλεν πληροῦν ἐν ἱερουσαλήμ . ὁ δὲ
 πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὕπνῳ διαγρηγορήσαν-
 33 τες δὲ εἶδον τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς συνεσιῶτας
 αὐτῷ . καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαχωρίζεσθαι αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ εἶπεν ὁ^ο
 πέτρος πρὸς τὸν ἰησοῦν ἐπιστάτα καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι καὶ
 ποιήσωμεν σκηνάς τρεῖς μίαν σοὶ καὶ μωσεῖ^ο μίαν καὶ μίαν ἡλίᾳ
 34 μὴ εἰδῶς ὃ λέγει . ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγοντος ἐγένετο νεφέλη καὶ ἐ-
 πεσκίαδεν αὐτοὺς ἐφοβήθησαν δὲ ἐν τῷ ἐκείνους^ο εἰσελθεῖν εἰς τὴν
 35 νεφέλην . καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα οὗτός ἐστιν
 36 ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός αὐτοῦ ἀκούετε . καὶ ἐν τῷ γενέσθαι τὴν
 φωνὴν εὐρέθη ὁ^ο ἰησοῦς μόνος καὶ αὐτοὶ ἐσίγησαν καὶ οὐδενὶ ἀ-

v.20 *Τ,Μ,Κ:* ἀποκριθεὶς δε ο πετρος, *Ν:* πετρος δε ἀποκριθεὶς. **v.21** *Τ,Μ,Κ:* εἰπειν, *Ν:* λεγειν. **v.22** *Τ,Κ,Ν:* ἐγερωθῆναι, *Μ:* ἀναστῆναι. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* ελθειν ἀπαρνησασθω, *Ν:* ἐρχεσθαι ἀρνησασθω. **v.23** *Τ,Κ,Ν:* καθ ἡμεραν, *Μ:* ἡ. **v.24** *Τ,Κ,Ν:* αν, *Μ:* εαν. **v.27** *Τ,Κ:* ωδε ἐστηκοτων, *Μ:* ωδε ἐσιτωτων, *Ν:* αουτου ἐστηκοτων. **v.27** *Τ,Κ:* γεουσονται, *Μ,Ν:* γεουσονται. **v.28** *Τ,Κ:* τον, *Μ,Ν:* ἡ. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* μωσης, *Ν:* μωουσης. **v.31** *Τ,Μ,Κ:* ἐμελλεν, *Ν:* ἡμελλεν. **v.33** *Τ,Κ,Ν:* ο, *Μ:* ἡ. **v.33** *Τ,Κ:* μωσει μιαν, *Μ:* μιαν μωσει, *Ν:* μιαν μωουσει. **v.34** *Τ,Μ,Κ:* ἐπεσκιασεν, *Ν:* ἐπεσκιαζεν. **v.34** *Τ,Μ,Κ:* ἐκεινους εἰσελθειν, *Ν:* εἰσελθειν αουτους. **v.35** *Τ,Μ,Κ:* ἀγαπητος, *Ν:* ἐκλελεγμενος. **v.36** *Τ,Μ,Κ:* ο, *Ν:* ἡ.

πήγγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις οὐδὲν ὧν ἐωράκασιν . ἐγένετο 37
 δὲ ἐν τῇ ἐξῆς ἡμέρᾳ κατελθόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους συνήντησεν 38
 αὐτῷ ὄχλος πολὺς . καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ὄχλου ἀνεβόησεν λέγων 38
 διδάσκαλε δέομαί σου ἐπιβλεψὼν ἐπὶ τὸν υἱόν μου ὅτι μονογενὴς 39
 ἐστίν^ο μοι . καὶ ἰδοὺ πνεῦμα λαμβάνει αὐτόν καὶ ἐξαίφνης κράζει 39
 καὶ σπαράσσει αὐτόν μετὰ ἀφροῦ καὶ μόγις ἀποχωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ 40
 συντρίβον αὐτόν . καὶ ἐδεήθησαν τῶν μαθητῶν σου ἵνα ἐκβάλλωσιν 40
 αὐτό καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν . ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν ὧ γενεὰ 41
 ἄπιστος καὶ διεστραμμένη ἕως πότε ἔσομαι πρὸς ὑμᾶς καὶ ἀνέ- 42
 ξομαι ὑμῶν προσάγαγε ὧδε^ο τὸν υἱόν σου . ἔτι δὲ προσερχομένου 42
 αὐτοῦ ἔρρηξεν αὐτόν τὸ δαιμόνιον καὶ συνεσπάραξεν ἐπετίμησεν 43
 δὲ ὁ ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ καὶ ἰάσατο τὸν παῖδα καὶ 43
 ἀπέδωκεν αὐτόν τῷ πατρὶ αὐτοῦ . ἐξεπλήσσοντο δὲ πάντες ἐπὶ τῇ 43
 μεγαλειότητι τοῦ θεοῦ πάντων δὲ θαυμαζόντων ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποί- 44
 ησεν^ο ὁ ἰησοῦς εἶπεν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ . θέσθε ὑμεῖς εἰς 44
 τὰ ὧτα ὑμῶν τοὺς λόγους τούτους ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει 45
 παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων . οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦτο 45
 καὶ ἦν παρακεκαλυμμένον ἀπ' αὐτῶν ἵνα μὴ αἰσθῶνται αὐτό καὶ 46
 ἐφοβοῦντο ἐρωτῆσαι αὐτόν περὶ τοῦ ῥήματος τούτου . εἰσῆλθεν δὲ 46
 διαλογισμὸς ἐν αὐτοῖς τὸ τίς ἂν εἴη μείζων αὐτῶν . ὁ δὲ ἰησοῦς ἰδὼν 47
 τὸν διαλογισμὸν τῆς καρδίας αὐτῶν ἐπιλαβόμενος παιδιοῦ ἔστησεν 47
 αὐτό παρ' ἑαυτῷ . καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὅς ἐάν δέξηται τοῦτο τὸ παιδίον 48
 ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ἐμὲ δέχεται καὶ ὅς ἐάν ἐμὲ δέξηται δέχεται τὸν 48
 ἀποστείλαντά με ὁ γὰρ μικρότερος ἐν πᾶσιν ὑμῖν ὑπάρχων οὗτος 49
 ἔσται μέγας . ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰωάννης εἶπεν ἐπιστάτα εἶδομέν τινα 49
 ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα τὰ δαιμόνια καὶ ἐκωλυόμεν αὐτόν 50
 ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ μεθ' ἡμῶν . καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν ὁ ἰησοῦς μὴ 50
 κωλύετε ὅς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ' ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐστίν . ἐγένετο δὲ 51
 ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῆς ἀναλήψεως αὐτοῦ καὶ αὐτὸς 51
 τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἔστηριξεν τοῦ πορεύεσθαι εἰς ἱερουσαλήμ . 52
 καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸ προσώπου αὐτοῦ καὶ πορευθέντες 52

v.36 *Τ,Μι,Κ:* εωρακασιν, *Υ:* εωρακαν. **v.37** *Τ,Μι,Κ:* εν, *Υ:* ἐ. **v.38** *Τ,Μι,Κ:* ανεβοησεν, *Υ:* εβοησεν. **v.38** *Τ,Κ:* επιβλεπον, *Μι,Υ:* επιβλεψαι. **v.38** *Τ,Μι,Κ:* εστιν μοι, *Υ:* μοι εστιν. **v.40** *Τ,Κ:* εκβαλλωσιν, *Μι,Υ:* εκβαλωσιν. **v.41** *Τ,Κ,Υ:* ωδε τον υιον σου, *Μι:* τον υιον σου ωδε. **v.43** *Τ,Μι,Κ:* εποιησεν ο ιησους, *Υ:* εποιει. **v.47** *Τ,Μι,Κ:* ιδων, *Υ:* ειδωσ. **v.47** *Τ,Μι,Κ:* παιδιου, *Υ:* παιδιον. **v.48** *Τ,Μι,Κ:* εαν, *Υ:* αν. **v.48** *Τ,Μι,Κ:* εσται, *Υ:* εσπιν. **v.49** *Τ,Μι,Κ:* ο, *Υ:* ἐ. **v.49** *Τ,Μι,Κ:* επι, *Υ:* εν. **v.49** *Τ,Κ:* τα, *Μι,Υ:* ἐ. **v.49** *Τ,Μι,Κ:* εκωλυσαμεν, *Υ:* εκωλυομεν. **v.50** *Τ,Μι,Κ:* και ειπεν, *Υ:* ειπεν δε. **v.50** *Τ,Μι,Κ:* ημων, *Υ:* υμων. **v.51** *Τ,Μι,Κ:* αναληψεως, *Υ:* αναλημψεωσ. **v.51** *Τ,Μι,Κ:* αυτου εστηριξεν, *Υ:* εστηρισεν.

53 εἰσηλθον εἰς κώμην σαμαρειτῶν ὥστε ἐτοιμάσαι αὐτῷ . καὶ οὐκ
 54 ἐδέξαντο αὐτόν ὅτι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦν πορευόμενον εἰς ἱερου-
 54 σαλήμ . ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἰάκωβος καὶ ἰωάννης εἶπὸν
 κύριε θέλεις εἶπωμεν πῦρ καταβῆναι ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀναλῶ-
 55 σαι αὐτούς ὡς ὁ ἡλίας ἐποίησεν . στραφεῖς δὲ ἐπετίμησεν αὐτοῖς
 56 καὶ εἶπεν οὐκ οἴδατε οἴου πνεύματος ἔστε ὑμεῖς . ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ
 ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν ψυχὰς ἀνθρώπων ἀπολέσαι ἀλλὰ σῶσαι καὶ
 57 ἐπορεύθησαν εἰς ἑτέραν κώμην . ἐγένετο δὲ πορευομένων αὐτῶν
 ἐν τῇ ὁδῷ εἶπέν τις πρὸς αὐτόν ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἂν ἀπέρχῃ
 58 κύριε . καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσιν καὶ
 τὰ πειρινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
 59 οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ . εἶπεν δὲ πρὸς ἕτερον ἀκολουθεῖ
 μοι ὁ δὲ εἶπεν κύριε ἐπίτρεψόν μοι ἀπελθόντι πρῶτον θάψαι τὸν
 60 πατέρα μου . εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι
 τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς σὺ δὲ ἀπελθὼν διάγγελλε τὴν βασιλείαν τοῦ
 61 θεοῦ . εἶπεν δὲ καὶ ἕτερος ἀκολουθήσω σοι κύριε πρῶτον δὲ ἐπί-
 62 τρεψόν μοι ἀποτάξασθαι τοῖς εἰς τὸν οἶκόν μου . εἶπεν δὲ πρὸς
 αὐτόν ὁ ἰησοῦς οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' ἄροτρον καὶ
 βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω εὐθετός ἐστιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ .

10 Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ κύριος καὶ ἑτέρους ἑβδομήκοντα καὶ
 ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀνά δύο πρὸ προσώπου αὐτοῦ εἰς πᾶσαν πόλιν
 2 καὶ τόπον οὗ ἔμειλλεν αὐτὸς ἔρχεσθαι . ἔλεγεν οὖν πρὸς αὐτοὺς ὁ
 μὲν θερισμὸς πολὺς οἱ δὲ ἔργαται ὀλίγοι δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου
 3 τοῦ θερισμοῦ ὅπως ἐκβάλλῃ ἔργατας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ . ὑ-
 4 πάγετε ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς ἄρνας ἐν μέσῳ λύκων . μὴ
 βαστάζετε βαλάντιον μὴ πήραν μὴδὲ ὑποδήματα καὶ μηδένα κα-
 5 τὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε . εἰς ἣν δ' ἂν οἰκίαν εἰσέρχησθε πρῶτον
 6 λέγετε εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ . καὶ ἐὰν μὲν ᾖ ἐκεῖ υἱὸς εἰρήνης

v.52 *T, M, K:* σαμαρειτων ωστε, *V:* σαμαριτων ως. **v.54** *T, M, K:* αυτου, *V:* ζ. **v.54** *T, M, K:* ειπον, *V:* ειπαν. **v.54** *T, M, K:* ως και ηλιας εποιησεν, *V:* ζ. **v.55** *T, M, K:* και . . . υμεις, *V:* ζ. **v.56** *T, M, K:* ο . . . σωσαι, *V:* ζ. **v.57** *T, M, K:* εγενετο δε, *V:* και. **v.57** *T, M, K:* αν απερχη κυριε, *V:* εαν απερχη. **v.60** *T, M, K:* ο ιησους, *V:* ζ. **v.62** *T, M, K:* προς αυτον ο ιησους, *M:* ο ιησους προς αυτον, *V:* [προς αυτον] ο ιησους. **v.62** *T, M, K:* αυτου, *V:* ζ. **v.62** *T, M, K:* εις την βασιλειαν, *V:* τη βασιλεια. **10. v.1** *T, M, K:* και, *V:* ζ. **v.1** *T, M, K:* εβδομηκοντα, *V:* εβδομηκοντα [δυσ]. **v.1** *T, M, K:* δυο, *V:* δυο [δυσ]. **v.1** *T, M, K:* εμελλεν, *V:* ημελλεν. **v.2** *T, M, K:* ουν, *V:* δε. **v.2** *T, K:* εκβαλλη εργατας, *M:* εκβαλη εργατας, *V:* εργατας εκβαλη. **v.3** *T, M, K:* εγω, *V:* ζ. **v.4** *T, M, K:* βαλαντιον, *V:* βαλλαντιον. **v.4** *T, M, K:* μηδε, *V:* μη. **v.5** *T, M, K:* οικιαν εισερχησθε, *V:* εισελθητε οικιαν. **v.6** *T:* μεν η εκει, *K:* μεν η εκει ο, *M:* η εκει, *V:* εκει η.

ἐπαναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν ἢ εἰρήνη ὑμῶν εἰ δὲ μήγε ἐφ' ὑμᾶς ἀνακάμψει . ἐν αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ μένετε ἐσθίοντες καὶ πίνοντες τὰ παρ' 7 αὐτῶν ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἐστὶν μὴ μεταβαίνετε ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν . καὶ εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν εἰσέρχησθε καὶ δέ- 8 χωνται ὑμᾶς ἐσθίετε τὰ παρατιθέμενα ὑμῖν . καὶ θεραπεύετε τοὺς 9 ἐν αὐτῇ ἀσθενεῖς καὶ λέγετε αὐτοῖς ἤγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ . εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν εἰσέρχησθε καὶ μὴ δέχωνται ὑμᾶς 10 ἐξελθόντες εἰς τὰς πλατείας αὐτῆς εἶπατε . καὶ τὸν κονιορτὸν τὸν 11 κολληθέντα ἡμῖν ἐκ τῆς πόλεως ὑμῶν ἀπομασσόμεθα ὑμῖν πλήν τοῦτο γινώσκετε ὅτι ἤγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ . λέγω 12 δὲ ὑμῖν ὅτι σοδόμοις ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνεκτότερον ἔσται ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ . οὐαὶ σοι χῶραζὶν οὐαὶ σοι βηθσαϊδᾶ ὅτι εἰ ἐν τύρῳ 13 καὶ σιδῶνι ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γινόμεναι ἐν ὑμῖν πάσαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῶ καθήμενᾶι μετενόησαν . πλήν τύρῳ καὶ σιδῶνι 14 ἀνεκτότερον ἔσται ἐν τῇ κρίσει ἢ ὑμῖν . καὶ σὺ καπερναοῦμ' ἢ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθεῖσα ἕως ἄδου καταβίβασθήσῃ . ὁ ἀκούων ὑμῶν 16 ἔμοῦ ἀκούει καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν ἀθετεῖ τὸν ἀποστείλαντά με . ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἑβδομήκοντα μετὰ χαρᾶς 17 λέγοντες κύριε καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου . εἶπεν δὲ αὐτοῖς ἐθεώρουν τὸν σατανᾶν ὡς ἄστραπὴν ἐκ τοῦ 18 οὐρανοῦ πεσόντα . ἰδοὺ δίδωμι ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφρων καὶ σκορπιῶν καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσῃ . πλήν ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε ὅτι 20 τὰ πνεύματα ὑμῖν ὑποτάσσεται χαίρετε δὲ μᾶλλον ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐγγράφη ἐν τοῖς οὐρανοῖς . ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἠγαλλιάσατο τῷ 21 πνεύματι ὁ ἰησοῦς καὶ εἶπεν ἐξομολογοῦμαι σοι πάτερ κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς ὅτι ἀπέκρυσας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις ναὶ ὁ πατὴρ ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου . καὶ ὁ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶπεν 22

v.6 *T, M, K:* επαναπαυσεται, *V:* επαναπαησεται. **v.6** *T, K:* μηγε, *M, V:* μη γε. **v.7** *T, M, K:* εστιν, *V:* ζ. **v.8** *T, K:* δ, *M, V:* ζ. **v.10** *T, M, K:* εισερχησθε, *V:* εισελθητε. **v.11** *T, M, K:* υμων, *V:* υμων εις τους ποδας. **v.11** *T, M, K:* εφ υμας, *V:* ζ. **v.12** *T, K:* δε, *M, V:* ζ. **v.13** *T, K:* χωραζιν, *M, V:* χοραζιν. **v.13** *T, M, K:* εγενοντο, *V:* εγενηθησαν. **v.13** *T, M, K:* καθημεναι, *V:* καθημενοι. **v.15** *T, M, K:* καπερναουμ η εως του ουρανου υψωθεισα εως αδου καταβιβασθησθ, *V:* καφαρναουμ μη εως ουρανου υψωθησθ εως του αδου καταβησθ. **v.17** *T, M, K:* εβδομηκοντα, *V:* εβδομηκοντα [δυσ]. **v.19** *T, M, K:* διδωμι, *V:* δεδωκα. **v.19** *T, M, V:* αδικησθ, *K:* αδικησει. **v.20** *T, K:* μαλλον, *M, V:* ζ. **v.20** *T, M, K:* εγγραφη, *V:* εγγεγραπται. **v.21** *T, M, K:* τω πνευματι ο ιησους, *V:* [εν] τω πνευματι τω αγιω. **v.21** *T, M, K:* εγενετο ευδοκια, *V:* ευδοκια εγενετο. **v.22** *T, M:* και ... ειπεν, *K, V:* ζ.

πάντα παρεδόθη^ο μοι ὑπὸ τοῦ πατρός μου καὶ οὐδεὶς γινώσκει
 τίς ἐστὶν ὁ υἱὸς εἰ μὴ ὁ πατήρ καὶ τίς ἐστὶν ὁ πατήρ εἰ μὴ ὁ υἱὸς
 23 καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι. καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς
 μαθητὰς κατ' ἰδίαν εἶπεν μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέποντες ἃ
 24 βλέπετε. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφητῆται καὶ βασιλεῖς ἠθέλη-
 σαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε καὶ οὐκ εἶδόν καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε
 25 καὶ οὐκ ἤκουσαν. καὶ ἰδοὺ νομικός τις ἀνέστη ἐκπειράζων αὐτόν
 26 καὶ λέγων διδάσκαλε τί ποιήσας ζῶν αἰώνιον κληρονομήσω. ὁ δὲ
 27 εἶπεν πρὸς αὐτόν ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται πῶς ἀναγινώσκεις. ὁ
 δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεὸν σου ἐξ ὅλης τῆς
 καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος
 σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.
 28, 29 εἶπεν δὲ αὐτῷ ὀρθῶς ἀπεκρίθης τοῦτο ποιεῖ καὶ ζῆση. ὁ δὲ θέλων
 δικαιοῦν ἑαυτὸν εἶπεν πρὸς τὸν ἰησοῦν καὶ τίς ἐστὶν μου πλησίον.
 30 ὑπολαβὼν δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ ἱερου-
 σαλήμ εἰς ἱεριχά καὶ λησταῖς περιέπεσεν οἱ καὶ ἐκδύσαντες αὐτόν
 31 καὶ πληγὰς ἐπιθέντες ἀπῆλθον ἀφέντες ἡμιθανῆ τυγχάνοντα. κα-
 τὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεὺς τις κατέβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ καὶ ἰδὼν
 32 αὐτὸν ἀντιπαρῆλθεν. ὁμοίως δὲ καὶ λευῖτης γενόμενος κατὰ τὸν
 33 τόπον ἔλθων καὶ ἰδὼν ἀντιπαρῆλθεν. σαμαρείτης δὲ τις ὁδεύων
 34 ἦλθεν κατ' αὐτόν καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἐσπλαγχνίσθη. καὶ προσελθὼν
 κατέδησεν τὰ τραύματα αὐτοῦ ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον ἐπιβίβα-
 σας δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος ἤγαγεν αὐτόν εἰς πανδοχεῖον καὶ
 35 ἐπεμελήθη αὐτοῦ. καὶ ἐπὶ τὴν αὐριον ἐξελθὼν ἐκβαλὼν δύο δη-
 νάρια ἔδωκεν τῷ πανδοχεῖ καὶ εἶπεν αὐτῷ ἐπιμελήθητι αὐτοῦ καὶ
 ὅ τι ἂν προσδαπανήσης ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω σοι.
 36 τίς οὖν τούτων τῶν τριῶν δοκεῖ σοι πλησίον γεγονέναι τοῦ ἐμπε-
 37 σόντος εἰς τοὺς ληστὰς. ὁ δὲ εἶπεν ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ
 38 εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς πορεύου καὶ σὺ ποιεῖ ὁμοίως. ἐγένετο^ο δὲ
 ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτοὺς καὶ αὐτὸς εἰσῆλθεν εἰς κώμην τινὰ γυνὴ
 39 δὲ τίς ὀνόματι μάρθα ὑπεδέξατο αὐτόν εἰς^ο τὸν οἶκον αὐτῆς. καὶ

v.22 *T, K:* παρεδοθη μοι, *M, V:* μοι παρεδοθη. **v.24** *T, M, K:* ειδον, *V:* ειδαν.
v.25 *T, M, K:* και, *V:* ζ. **v.27** *T, M, K:* εξ ολης της ψυχης σου και εξ ολης της ισχυος
 σου και εξ ολης της διανοιας, *V:* εν ολη τη ψυχη σου και εν ολη τη ισχυι σου και εν ολη τη διανοια.
v.29 *T, M, K:* δικαιοσυνη, *V:* δικαιοσυνη. **v.30** *T, M, K:* δε, *V:* ζ. **v.30** *T, M, K:* τυγχανοντα,
V: ζ. **v.33** *T, M, K:* σαμαρειτης, *V:* σαμαριτης. **v.33** *T, M, K:* αυτον, *V:* ζ. **v.35** *T, M, K:*
 εξελθων εκβαλων δυο δηναρια εδωκεν, *V:* εκβαλων εδωκεν δυο δηναρια. **v.35** *T, M, K:* αυτο,
V: ζ. **v.36** *T, M, K:* ουν, *V:* ζ. **v.36** *T, K:* δοκει σοι πλησιον, *M, V:* πλησιον δοκει σοι.
v.37 *T, M, K:* ουν, *V:* δε. **v.38** *T, M, K:* εγενετο δε εν, *V:* εν δε. **v.38** *T, M, K:* και, *V:* ζ.
v.38 *T, M, K:* εις τον οικον αυτης, *V:* ζ.

τῆδε ἦν ἀδελφή καλουμένη μαριά ἣ καὶ παρακαθίσασα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ ἰησοῦ ἤκουεν τὸν λόγον αὐτοῦ . ἡ δὲ μάρθα περιεσπᾶτο 40
περὶ πολλὴν διακονίαν ἐπιστάσα δὲ εἶπεν κύριε οὐ μέλει σοι ὅτι ἡ ἀδελφή μου μόνην με κατέλιπεν διακονεῖν εἶπε οὖν αὐτῇ ἵνα μοι 41
συναντιλάβηται . ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἰησοῦς μάρθα μάρθα 41
μεριμνᾷς καὶ τυρβάζῃ περὶ πολλὰ . ἐνὸς δὲ ἐστὶν χρεία μαριά ° δὲ 42
τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο ἣτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται ἀπ’ αὐτῆς .

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ προσευχόμενον ὡς 11
ἐπαύσατο εἶπέν τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν κύριε δίδαξον ἡμᾶς προσεύχεσθαι καθὼς καὶ ἰωάννης ἐδίδασκεν τοὺς μαθητὰς αὐ-
τοῦ . εἶπεν δὲ αὐτοῖς ὅταν προσεύχησθε λέγετε πάτερ ἡμῶν ° ὁ ἐν 2
τοῖς οὐρανοῖς ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου γε-
νηθήτω τὸ θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς . τὸν ἄρτον 3
ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δίδου ἡμῖν τὸ καθ’ ἡμέραν . καὶ ἄφες ἡμῖν 4
τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφιέμεν παντὶ ὀφείλοντι ἡμῖν
καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ 5
πονηροῦ . καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς τίς ἐξ ὑμῶν ἔξει φίλον καὶ πο-
ρεύσεται πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου καὶ εἶπη αὐτῷ φίλε χρῆσόν μοι 6
τρεῖς ἄρτους . ἐπειδὴ φίλος μὲν παρεγένετο ἐξ ὁδοῦ πρὸς με καὶ 6
οὐκ ἔχω ὃ παραθήσω αὐτῷ . κάκεῖνος ἔσωθεν ἀποκριθεὶς εἶπη μή 7
μοι κόπους παρέχε ἤδη ἡ θύρα κέκλεισται καὶ τὰ παιδία μου μετ’
ἐμοῦ εἰς τὴν κοίτην εἰσὶν οὐ δύναμαι ἀναστὰς δοῦναί σοι . λέγω 8
ὑμῖν εἰ καὶ οὐ δώσει αὐτῷ ἀναστὰς διὰ τὸ εἶναι αὐτοῦ ° φίλον διὰ
γε τὴν ἀναιδεῖαν αὐτοῦ ἐγερθεὶς δώσει αὐτῷ ὅσων χρήζει . καὶ γὰρ 9
ὑμῖν λέγω αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν ζητεῖτε καὶ εὐρήσετε κρού-
ετε καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν . πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει καὶ ὁ ζητῶν 10
εὐρίσκει καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται . τίνα δὲ ὑμῶν τὸν πατέρα 11
αἰτήσῃ ὁ υἱὸς ἄρτον ° μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ εἰ καὶ ἰχθὺν μὴ ἀντὶ
ἰχθύος ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ . ἡ καὶ ἐὰν αἰτήσῃ ὄν μὴ ἐπιδώσει 12
αὐτῷ σκορπίον . εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὑπάρχοντες οἴδατε ἀγαθὰ ° 13

v.39 *Τ,Μι,Κ:* μαρια, *Ν:* μαριαμ. **v.39** *Τ,Μι,Κ:* παρακαθισασα παρα, *Ν:* παρακαθε-
σθεισα προς. **v.39** *Τ,Μι,Κ:* ιησου, *Ν:* κυριου. **v.40** *Τ,Κ,Ν:* κατελιπεν, *Μ:* κατελειπεν.
v.41 *Τ,Μι,Κ:* ιησους, *Ν:* κυριος. **v.41** *Τ,Μι,Κ:* τυρβαζη, *Ν:* θορυβαζη. **v.42** *Τ,Μι,Κ:* μαρια
δε, *Ν:* μαριαμ γαρ. **v.42** *Τ,Μι,Κ:* απ, *Ν:* ζ. **11. v.2** *Τ,Μι,Κ:* ημων ο εν τοις ουρανοις, *Ν:*
ζ. **v.2** *Τ,Μι,Κ:* γενηθητω ... γης, *Ν:* ζ. **v.4** *Τ,Μι,Κ:* αφιεμεν, *Ν:* αφιομεν. **v.4** *Τ,Μι,Κ:*
αλλα ... πονηρου, *Ν:* ζ. **v.6** *Τ,Κ,Ν:* μου, *Μ:* ζ. **v.8** *Τ,Μι,Κ:* αυτου φιλον, *Ν:* φιλον
αυτου. **v.8** *Τ,Κ,Ν:* οσων, *Μ:* οσον. **v.11** *Τ,Μι,Κ:* υμων, *Ν:* εξ υμων. **v.11** *Τ,Μι,Κ:*
αρτον μη λιθον επιδωσει αυτω, *Ν:* ζ. **v.11** *Τ,Κ:* ει, *Μ:* η, *Ν:* ζ. **v.11** *Τ,Μι,Κ:* και ιχθυν
μη αντι ιχθυος οφιν επιδωσει αυτω, *Ν:* ιχθυν και αντι ιχθυος οφιν αυτω επιδωσει. **v.12** *Τ,Μι,Κ:*
εαν αιτηση ων μη, *Ν:* αιτησει ωων. **v.13** *Τ,Κ:* αγαθα δοματα, *Μ,Ν:* δοματα αγαθα.

δόματα διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν πόσῳ μᾶλλον ὁ πατήρ ὁ ἐξ οὐ-
 14 ρανοῦ δώσει πνεῦμα ἅγιον τοῖς αἰτουῦσιν αὐτόν . καὶ ἦν ἐκβάλλων
 δαιμόνιον καὶ αὐτὸ ἦν κωφὸν ἐγένετο δὲ τοῦ δαιμονίου ἐξελθόν-
 15 τος ἐλάλησεν ὁ κωφός καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι . τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν
 εἶπον ἐν βεελζεβούλ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια .
 16 ἕτεροι δὲ πειράζοντες σημεῖον παρ’ αὐτοῦ ἐζήτουν ἐξ οὐρανοῦ .
 17 αὐτὸς δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὰ διανοήματα εἶπεν αὐτοῖς πᾶσα βασιλεία
 ἐφ’ ἑαυτὴν διαμερισθεῖσα ἐρημοῦται καὶ οἶκος ἐπὶ οἶκον πίπτει .
 18 εἰ δὲ καὶ ὁ σατανᾶς ἐφ’ ἑαυτὸν διεμερίσθη πῶς σταθήσεται ἡ βα-
 σιλεία αὐτοῦ ὅτι λέγετε ἐν βεελζεβούλ ἐκβάλλειν με τὰ δαιμόνια .
 19 εἰ δὲ ἐγὼ ἐν βεελζεβούλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι
 20 ἐκβάλλουσιν διὰ τοῦτο κριταῖο ὑμῶν αὐτοὶ ἔσονται . εἰ δὲ ἐν δακτύ-
 λῳ θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια ἄρα ἔφθασεν ἐφ’ ὑμᾶς ἡ βασιλεία
 21 τοῦ θεοῦ . ὅταν ὁ ἰσχυρὸς καθωπλισμένος φυλάσῃ τὴν ἑαυτοῦ
 22 αὐλὴν ἐν εἰρήνῃ ἔστιν τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ . ἐπὶ δὲ ὁ ἰσχυρότε-
 ρος αὐτοῦ ἐπελθὼν νικήσῃ αὐτόν τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ αἶρει ἐφ’
 23 ἧ ἔπεποιθει καὶ τὰ σκῦλα αὐτοῦ διαδίδωσιν . ὁ μὴ ὦν μετ’ ἐμοῦ
 24 κατ’ ἐμοῦ ἔστιν καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ’ ἐμοῦ σκορπιίζει . ὅταν τὸ
 ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου διέρχεται δι’ ἀνύ-
 δρων τόπων ζητοῦν ἀνάπαυσιν καὶ μὴ εὐρίσκον λέγει ὑποστρέψω
 25 εἰς τὸν οἶκόν μου ὅθεν ἐξῆλθον . καὶ ἐλθὼν εὐρίσκει σεσαρωμένον
 26 καὶ κεκοσμημένον . τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει ἐπτά ἕτερα
 πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ καὶ εἰσέλθοντα κατοικεῖ ἐκεῖ καὶ γί-
 27 νεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χεῖρονα τῶν πρώτων . ἐγέν-
 ετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτὸν ταῦτα ἐπάρασα τις γυνὴ φωνὴν ἐκ τοῦ
 ὄχλου εἶπεν αὐτῷ μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε καὶ μαστοί
 28 οὓς ἐθήλασας . αὐτὸς δὲ εἶπεν μενουῖνγε μακάριοι οἱ ἀκούοντες
 29 τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ φυλάσσοντες αὐτόν . τῶν δὲ ὄχλων ἐπα-
 θροισομένων ἤρξατο λέγειν ἡ γενεὰ αὕτη πονηρὰ ἔστιν σημεῖον
 ἐπίζητεῖ καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον ἰωνᾶ
 30 τοῦ προφήτου . καθὼς γὰρ ἐγένετο ἰωνᾶς σημεῖον τοῖς νινευῖταις

v.15 *T, M, K:* αρχοντι, *V:* τῷ ἀρχοντι. **v.16** *T, M, K:* παρ αὐτοῦ ἐζητουν ἐξ οὐρανοῦ, *V:* ἐξ οὐρανοῦ ἐζητουν παρ αὐτοῦ. **v.19** *T, M, K:* κριται ὑμῶν αὐτοὶ, *V:* αὐτοὶ ὑμῶν κριται.
v.20 *T, M, K:* εκβαλλω, *V:* [εγὼ] εκβαλλω. **v.22** *T, M, K:* ο, *V:* ἐ. **v.24** *T, M, K:* λεγει, *V:* [τοῖς] λεγει. **v.26** *T, M, K:* επτα ετερα πνευματα πονηροτερα εαυτοῦ, *V:* ετερα πνευματα πονηροτερα εαυτοῦ επτα. **v.26** *T, K, V:* εισελθοντα, *M:* ελθοντα. **v.27** *T, M, K:* γυνη φωνη, *V:* φωνην γυνη. **v.28** *T, M, K:* μενουινγε, *V:* μενουν. **v.28** *T, M, K:* αυτον, *V:* ἐ. **v.29** *T, M, K:* πονηρα, *V:* γενεα πονηρα. **v.29** *T, M, K:* επιζητει, *V:* ζητει. **v.29** *T, M, K:* του προφητου, *V:* ἐ. **v.30** *T, M, K:* σημειον τοις νινευιταις, *V:* τοις νινευιταις σημειον.

οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τῇ γενεᾷ ταύτῃ· βασίλισσα 31
 νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς γενεᾶς ταύτης
 καὶ κατακρινεῖ αὐτούς ὅτι ἤλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκούσαι
 τὴν σοφίαν σολομωνῆτος καὶ ἰδοὺ πλεῖον σολομωνῆτος ὧδε· ἄνδρες 32
 νινεύϊ ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κα-
 τακρινουῖσιν αὐτήν ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα ἰωνᾶ καὶ ἰδοὺ
 πλεῖον ἰωνᾶ ὧδε· οὐδεὶς δὲ ἄψας εἰς κρυπτόν τίθησιν οὐ- 33
 δὲ ὑπὸ τὸν μόδιον ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι τὸ
 φέγγος βλέπωσιν· ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμὸς ὅταν 34
 οὖν ὁ ὀφθαλμὸς σου ἀπλοῦς ᾖ καὶ ὄλον τὸ σῶμά σου φωτεινόν
 ἐστιν ἐπὶ πάντων δὲ πονηρὸς ᾖ καὶ τὸ σῶμά σου σκοτεινόν· σκόπει οὖν 35
 μὴ τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστίν· εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὄλον φω- 36
 τεινόν μὴ ἔχον τι μέρος σκοτεινόν ἔσται φωτεινόν ὄλον ὡς ὅταν
 ὁ λύχνος τῇ ἀστραπῇ φωτίζη σε· ἐν δὲ τῷ λαλήσει ἡρώτῃ αὐτὸν 37
 φαρισαῖός τις ὅπως ἀριστήσῃ παρ' αὐτῷ εἰσελθὼν δὲ ἀνέπεσεν· ὁ 38
 δὲ φαρισαῖος ἰδὼν ἐθαύμασεν ὅτι οὐ πρῶτον ἐβαπτίσθη πρὸ τοῦ
 ἀρίστου· εἶπεν δὲ ὁ κύριος πρὸς αὐτὸν νῦν ὑμεῖς οἱ φαρισαῖοι 39
 τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πίνακος καθαρίζετε τὸ δὲ ἔσωθεν 40
 ὑμῶν γέμει ἀρπαγῆς καὶ πονηρίας· ἄφρονες οὐχ ὁ ποιήσας τὸ ἔ-
 ξωθεν καὶ τὸ ἔσωθεν ἐποίησεν· πλήν τὰ ἐνόντα δότε ἐλεημοσύνην 41
 καὶ ἰδοὺ πάντα καθαρὰ ὑμῖν ἐστιν· ἀλλ' οὐαὶ ὑμῖν τοῖς φαρισαίοις 42
 ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ πῆγανον καὶ πᾶν λάχανον
 καὶ παρέρχεσθε τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ ταῦτα ἔδει 43
 ποιῆσαι κάκεῖνα μὴ ἀφίεναι· οὐαὶ ὑμῖν τοῖς φαρισαίοις ὅτι ἀγα-
 πᾶτε τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς 44
 ἐν ταῖς ἀγοραῖς· οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταὶ 44
 ὅτι ἐστὲ ὡς τὰ μνημεῖα τὰ ἀδηλα καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ περιπατοῦντες
 ἐπάνω οὐκ οἶδασιν· ἀποκριθεὶς δὲ τις τῶν νομικῶν λέγει αὐτῷ δι- 45
 δάσκαλε ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς ὑβρίζεις· ὁ δὲ εἶπεν καὶ ὑμῖν τοῖς 46
 νομικοῖς οὐαὶ ὅτι φορτίζετε τοὺς ἀνθρώπους φορτία δυσβάστακτα
 καὶ αὐτοὶ ἐνὶ τῶν δακτύλων ὑμῶν οὐ προσπαύετε τοῖς φορτίοις· 47
 οὐαὶ ὑμῖν ὅτι οἰκοδομεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν προφητῶν οἱ δὲ πατέρες 47
 ὑμῶν ἀπέκτειναν αὐτούς· ἄρα μαρτυρεῖτε καὶ συνευδοκεῖτε τοῖς 48

v.31 *T,K:* σολομωντος, *M,V:* σολομωνος. **v.32** *T,M,K:* νινευι, *V:* νινευιται. **v.33** *T,M,K:* δε, *V:* ζε. **v.33** *T,K:* κρυπτον, *M,V:* κρυπτην. **v.33** *T,M,K:* φεγγος, *V:* φως. **v.34** *T,M,K:* οταν ουν, *V:* σου οταν. **v.36** *T,M,K:* τι μέρος, *V:* μέρος τι. **v.37** *T,M,K:* ηρωτα, *V:* ερωτα. **v.37** *T,M,K:* τις, *V:* ζε. **v.42** *T,M,K:* αλλ, *V:* αλλα. **v.42** *T,M,K:* ταυτα, *V:* ταυτα δε. **v.42** *T,M,K:* αφιεναι, *V:* παρειναι. **v.44** *T,M,K:* γραμματεις και φαρισαιοι υποκριται, *V:* ζε. **v.44** *T,K:* οι, *M:* ζε, *V:* [οι]. **v.48** *T,M,K:* μαρτυρετε, *V:* μαρτυρες εστε.

ἔργοις τῶν πατέρων ὑμῶν ὅτι αὐτοὶ μὲν ἀπέκτειναν αὐτοὺς ὑμεῖς
 49 δὲ οἰκοδομεῖτε αὐτῶν^ο τὰ μνημεῖα . διὰ τοῦτο καὶ ἡ σοφία τοῦ θεοῦ
 εἶπεν ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς προφήτας καὶ ἀποστόλους καὶ ἐξ αὐ-
 50 τῶν ἀποκτενοῦσιν καὶ ἐκδιώξουσιν . ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων
 τῶν προφητῶν τὸ ἐκχυνόμενον ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἀπὸ τῆς
 51 γενεᾶς ταύτης . ἀπὸ τοῦ αἵματος ἄβελ ἕως τοῦ αἵματος ζαχαρίου
 τοῦ ἀπολομένου μεταξύ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου ναὶ λέγω
 52 ὑμῖν ἐκζητηθήσεται ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης . οὐαὶ ὑμῖν τοῖς νομι-
 κοῖς ὅτι ἤρατε τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθῆτε καὶ
 53 τοὺς εἰσερχομένους ἐκωλύσατε . λέγοντος^ο δὲ αὐτοῦ ταῦτα πρὸς
 αὐτοὺς ἤρξαντο οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι δεινῶς ἐνέχρην καὶ
 54 ἀποστοματίζεῖν αὐτὸν περὶ πλειόνων . ἐνεδρεύοντες αὐτὸν καὶ ζη-
 τούντες θηρεῦσαί τι ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἵνα^ο κατηγορήσωσιν
 αὐτοῦ .

12 Ἐν οἷς ἐπισυναχθεισῶν τῶν μυριάδων τοῦ ὄχλου ὥστε κατα-
 πατεῖν ἀλλήλους ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ πρῶτον
 προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν^ο φαρισαίων ἣτις ἐστὶν ὑπό-
 2 κρισις . οὐδὲν δὲ συγκεκαλυμμένον ἐστὶν ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται
 3 καὶ κρυπτόν ὃ οὐ γνωσθήσεται . ἀνθ^ο ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ εἶπατε ἐν
 τῷ φωτὶ ἀκουσθήσεται καὶ ὃ πρὸς τὸ οὐρανὸν ἐλάλησατε ἐν τοῖς ταμί-
 4 οῖς κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωματίων . λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου
 μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτείνοντων τὸ σῶμα καὶ μετὰ ταῦτα μὴ ἐ-
 5 χόντων περισσώτερόν τι ποιῆσαι . ὑποδείξω δὲ ὑμῖν τίνα φοβηθῆτε
 φοβήθητε τὸν μετὰ τὸ ἀποκτεῖναι ἐξουσίαν^ο ἔχοντα ἐμβαλεῖν εἰς
 6 τὴν γέενναν ναὶ λέγω ὑμῖν τοῦτον φοβήθητε . οὐχὶ πέντε στρουθία
 πωλεῖται ἄσσαρίων δύο καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐκ ἔστιν ἐπιλεησμένον
 7 ἐνώπιον τοῦ θεοῦ . ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν πᾶσαι ἡ-
 8 ρίθμηνται μὴ οὐὶν φοβεῖσθε πολλῶν στρουθίων διαφέρετε . λέγω δὲ
 ὑμῖν πᾶς ὅς ἂν ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων καὶ
 ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσῃ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῶν ἀγγέλων
 9 τοῦ θεοῦ . ὁ δὲ ἀρνησάμενός με ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ἀπαρνη-
 10 θήσεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ . καὶ πᾶς ὅς ἐρεῖ λόγον εἰς

v.48 *Τ,Μι,Κ:* αυτων τα μνημεια, *Ν:* ἐ. **v.49** *Τ,Μι,Κ:* εκδιωξουσιν, *Ν:* διωξουσιν.

v.50 *Τ,Μι,Κ:* εκχυνομενον, *Ν:* εκκεχυμενον. **v.51** *Τ,Μι,Κ:* του, *Ν:* ἐ. **v.52** *Τ,Μι,Κ:*

εισηλθετε, *Ν:* εισηλθατε. **v.53** *Τ,Μι,Κ:* λεγοντος δε αυτου ταυτα προς αυτους, *Ν:* κακειθεν

εξεληθοντος αυτου. **v.54** *Τ,Κ:* και ζητουντες, *Μι:* ζητουντες, *Ν:* ἐ. **v.54** *Τ,Μι,Κ:* ινα κα-

τηγορησωσιν αυτου, *Ν:* ἐ. **12. v.1** *Τ,Μι,Κ:* των φαρισαιων ητις εστιν υποκρισις, *Ν:* ητις

εστιν υποκρισις των φαρισαιων. **v.4** *Τ,Κ,Ν:* αποκτεινοντων, *Μι:* αποκτεινοντων. **v.5** *Τ,Μι,Κ:*

εξουσιαν εχοντα, *Ν:* εχοντα εξουσιαν. **v.6** *Τ,Μι,Κ:* πωλειται, *Ν:* πωλουνται. **v.7** *Τ,Μι,Κ:*

ουν, *Ν:* ἐ.

τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀφεθήσεται αὐτῷ τῷ δὲ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα
 βλασφημήσαντι οὐκ ἀφεθήσεται . ὅταν δὲ ἤροσφέρωσιν ὑμᾶς ἐπὶ 11
 τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας μὴ μεριμνᾶτε πῶς
 ἢ τί ἀπολογήσησθε ἢ τί εἶπητε . τὸ γὰρ ἅγιον πνεῦμα διδάξει ὑμᾶς 12
 ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἃ δεῖ εἰπεῖν . εἶπεν δὲ τις αὐτῷ ἕκ τοῦ ὄχλου διδά- 13
 σκαλε εἶπέ τῷ ἀδελφῷ μου μερίσασθαι μετ' ἐμοῦ τὴν κληρονομίαν .
 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ἄνθρωπε τίς με κατέστησεν δικάστην ἢ μεριστὴν 14
 ἐφ' ὑμᾶς . εἶπεν δὲ πρὸς αὐτοὺς ὁρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ τῆς 15
 πλεονεξίας ὅτι οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἢ ζωῇ αὐτοῦ ἐστὶν ἐκ
 τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ . εἶπεν δὲ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς λέγων 16
 ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα . καὶ διελογίζετο ἐν 17
 ἑαυτῷ λέγων τί ποιήσω ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς μου .
 καὶ εἶπεν τοῦτο ποιήσω καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας καὶ μείζονας 18
 οἰκοδομήσω καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ ὄντα γενήματά μου καὶ τὰ ἀγα-
 θά μου . καὶ ἔρω τῇ ψυχῇ μου ψυχὴ ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα 19
 εἰς ἔτη πολλά ἀναπαύου φάγε πίε εὐφραίνου . εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ θε- 20
 ὁς ἄφρων ταύτη τῇ νυκτὶ τὴν ψυχὴν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ ἃ δὲ
 ἠτοίμασας τί ἐστὶ . οὕτως ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ καὶ μὴ εἰς θεὸν 21
 πλουτῶν . εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ διὰ τοῦτο ὑμῖν ὁ λέγω 22
 μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν τί φάγητε μηδὲ τῷ σώματι τί ἐνδύση-
 σθε . ἡ ψυχὴ πλεῖον ἐστὶν τῆς τροφῆς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος . 23
 κατανοήσατε τοὺς κόρακας ὅτι οὐ σπεύρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν οἷς 24
 οὐκ ἔστιν ταμεῖον οὐδὲ ἀποθήκη καὶ ὁ θεὸς τρέφει αὐτοὺς πόσῳ
 μᾶλλον ὑμεῖς διαφέρετε τῶν πετεινῶν . τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύ- 25
 νάται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πηχυν ἓνα . εἰ οὖν οὔτε 26
 ἐλάχιστον δύνασθε τί περὶ τῶν λοιπῶν μεριμνᾶτε . κατανοήσατε τὰ 27
 κρίνα πῶς αὐξάνει οὐ κοπιᾷ οὐδὲ νήθει λέγω δὲ ὑμῖν οὐδὲ σολο-
 μῶν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἐν τούτων . εἰ δὲ τὸν ὁ 28
 χόρτον ἐν τῷ ἄγρῳ σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλό-
 μενον ὁ θεὸς οὕτως ἀμφιένυσιν πόσῳ μᾶλλον ὑμᾶς ὀλιγόπιστοι .
 καὶ ὑμεῖς μὴ ζητεῖτε τί φάγητε ἢ τί πίητε καὶ μὴ μετεωρίζεσθε . 29

v.11 *Τ,Μλ,Κ:* προσφέρωσιν, *Υ:* εισφέρωσιν. **v.11** *Τ,Μλ,Κ:* μεριμνατε, *Υ:* μεριμνησητε.
v.13 *Τ,Μλ,Κ:* αὐτῷ ἐκ τοῦ ὄχλου, *Υ:* ἐκ τοῦ ὄχλου αὐτοῦ. **v.14** *Τ,Μλ,Κ:* δικάστην, *Υ:* κριτην.
v.15 *Τ,Μλ,Κ:* τῆς, *Υ:* πασης. **v.15** *Τ,Κ,Υ:* αὐτου, *Μ:* αὐτῷ. **v.15** *Τ,Μλ,Κ:* αὐτου, *Υ:*
 αὐτῷ. **v.18** *Τ,Μλ,Κ:* τα γενήματα μου, *Υ:* τον σιτον. **v.20** *Τ,Υ:* αφρων, *Κ,Μ:* αφρον.
v.22 *Τ,Μλ,Κ:* ὑμιν λεγω, *Υ:* λεγω ὑμιν. **v.22** *Τ,Μλ,Κ:* ὑμων, *Υ:* ἐ. **v.23** *Τ,Μλ,Κ:* ψυχη,
Υ: γαρ ψυχη. **v.25** *Τ,Μλ,Κ:* προσθειναι ἐπι τὴν ἡλικίαν αὐτου πηχυν ἓνα, *Υ:* ἐπι τὴν ἡλικίαν
 αὐτου προσθειναι πηχυν. **v.26** *Τ,Μλ,Κ:* ουτε, *Υ:* ουδε. **v.28** *Τ,Μλ,Κ:* τον χορτον ἐν τῷ ἀγρῷ
 σήμερον ὄντα, *Υ:* ἐν ἀγρῷ τον χορτον ὄντα σήμερον. **v.28** *Τ,Μλ,Κ:* ἀμφιένυσιν, *Υ:* ἀμφιέζει.
v.29 *Τ,Μλ,Κ:* η, *Υ:* και.

30 ταῦτα γὰρ πάντα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου ἐπιζητεῖ ὑμῶν δὲ ὁ πατὴρ
 31 οἶδεν ὅτι χρεῖζετε τούτων . πλὴν ζητεῖτε τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ
 32 ταῦτα πάντα προσεθήσεται ὑμῖν . μὴ φοβοῦ τὸ μικρὸν ποιμνιον
 33 ὅτι εὐδόκησεν ὁ πατὴρ ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν . πωλή-
 34 σατε τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν καὶ δότε ἑλεημοσύνην ποιήσατε ἑαυτοῖς
 35 βαλάντια μὴ παλαιούμενα θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν τοῖς οὐρανοῖς
 36 ὅπου κλέπτῃς οὐκ ἐγγίζει οὐδὲ σὴς διαφθείρει . ὅπου γὰρ ἐστὶν ὁ
 37 θησαυρὸς ὑμῶν ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία ὑμῶν ἔσται . ἔστωσαν ὑμῶν αἱ
 38 ὀσφύες περιεζωσμένα καὶ οἱ λύχνοι καιόμενοι . καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι
 39 ἀνθρώποις προσδεχομένοις τὸν κύριον ἑαυτῶν πότε ἀναλύσῃ ἐκ
 40 τῶν γάμων ἵνα ἐλθόντος καὶ κρούσαντος εὐθέως ἀνοιξῶσιν αὐτῶ .
 41 μακάριοι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι οὓς ἐλθὼν ὁ κύριος εὐρήσει γρηγο-
 42 ροῦντας ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι περιζώσεται καὶ ἀνακλινεῖ αὐτοὺς καὶ
 43 παρελθὼν διακονήσει αὐτοῖς . καὶ ἂν ἔλθῃ ἐν τῇ δευτέρᾳ φυλα-
 44 κῆ καὶ ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ ἔλθῃ καὶ εὐρῆ οὕτως μακάριοι εἰσιν
 45 οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι . τοῦτο δὲ γινώσκετε ὅτι εἰ ἤδει ὁ οἰκοδεσπότης
 46 ποῖα ὥρα ὁ κλέπτῃς ἔρχεται ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ οὐκ ἂν ἀφῆκεν
 47 διορυγῆναι τὸν οἶκον αὐτοῦ . καὶ ὑμεῖς οὖν γίνεσθε ἔτοιμοι ὅτι ἦ
 ὥρα οὐ δοκεῖτε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται . εἶπεν δὲ αὐτῶ ὁ
 πέτρος κύριε πρὸς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγεις ἢ καὶ πρὸς
 πάντας . εἶπεν δὲ ὁ κύριος τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκονόμος καὶ
 φρόνιμος ὃν καταστήσει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ τοῦ
 διδόναι ἐν καιρῶ τὸ σιτομέτριον . μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ὃν
 ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὐρήσει ποιοῦντα οὕτως . ἀληθῶς λέγω ὑ-
 μῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν . ἐὰν
 δὲ εἶπη ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ χρονίζει ὁ κύριός
 μου ἔρχεσθαι καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας
 ἐσθίειν τε καὶ πίνειν καὶ μεθύσκεσθαι . ἤξει ὁ κύριος τοῦ δούλου
 ἐκεῖνου ἐν ἡμέρᾳ ἣ οὐ προσδοκᾷ καὶ ἐν ὥρᾳ ἣ οὐ γινώσκει καὶ
 διχοτομήσει αὐτόν καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπίστων θήσει .
 ἐκεῖνος δὲ ὁ δοῦλος ὁ γνοὺς τὸ θέλημα τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ καὶ μὴ
 ἐτοιμάσας μηδὲ ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ δαρήσεται πολ-

v.30 *Τ,Μ,Κ:* επιζητει, *Υ:* επιζητουςιν. **v.31** *Τ,Μ,Κ:* του θεου, *Υ:* αυτου. **v.31** *Τ,Μ,Κ:* παντα, *Υ:* ζ. **v.33** *Τ,Μ,Κ:* βαλαντια, *Υ:* βαλλαντια. **v.36** *Τ,Κ:* αναλυσει, *Μ,Υ:* αναλυση. **v.38** *Τ,Μ,Κ:* και εαν ελθῃ ἐν τῇ δευτερα φυλακῇ καὶ, *Υ:* καν ἐν τῇ δευτερα καν. **v.38** *Τ,Μ,Κ:* οἱ δουλοι, *Υ:* ζ. **v.39** *Τ,Μ,Κ:* εγρηγορησεν ἀν καὶ, *Υ:* ζ. **v.39** *Τ,Μ,Κ:* διορυγηται, *Υ:* διορυχθηται. **v.40** *Τ,Μ,Κ:* σὺν, *Υ:* ζ. **v.41** *Τ,Μ,Κ:* αὐτω, *Υ:* ζ. **v.42** *Τ,Μ,Κ:* εἶπεν δὲ, *Υ:* καὶ εἶπεν. **v.42** *Τ,Μ,Κ:* καὶ, *Υ:* ο. **v.47** *Τ,Μ,Κ:* εαυτου, *Υ:* αυτου. **v.47** *Τ,Μ,Κ:* μηδε, *Υ:* η.

λας· ὁ δὲ μὴ γνούς ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν δαρήσεται ὀλίγας 48
 παντὶ δὲ ᾧ ἐδόθη πολὺ πολὺ ζητηθήσεται παρ' αὐτοῦ καὶ ᾧ πα-
 ρέθεντο πολὺ περισσότερον αἰτήσουσιν αὐτόν· πῦρ ἦλθον βαλεῖν 49
 εἰς τὴν γῆν καὶ τί θέλω εἰ ἤδη ἀνήφθη· βάπτισμα δὲ ἔχω βαπτι- 50
 σθῆναι καὶ πῶς συνέχομαι ἕως οὗ τελεσθῆ· δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην 51
 παρεγενόμην δοῦναι ἐν τῇ γῆ σὺχί λέγω ὑμῖν ἀλλ' ἢ διαμερισμόν·
 ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν οἴκῳ· ἐνὶ διαμεμερισμένοι τρεῖς 52
 ἐπὶ δυσὶν καὶ δύο ἐπὶ τρισίν· διαμερισθήσεται πατὴρ ἐφ' οὐκὶν καὶ 53
 υἱὸς ἐπὶ πατρὶ μήτηρ ἐπὶ θυγατρὶ καὶ θυγάτηρ ἐπὶ μητρὶ πενθερὰ
 ἐπὶ τὴν νύμφην αὐτῆς καὶ νύμφη ἐπὶ τὴν πενθερὰν αὐτῆς· ἔλεγεν 54
 δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις ὅταν ἴδητε τὴν νεφέλην ἀνατέλλουσαν ἀπὸ δυ-
 σμῶν εὐθέως λέγετέ ὄμβρος ἔρχεται καὶ γίνεται οὕτως· καὶ ὅταν 55
 νότον πνέοντα λέγετε ὅτι καύσων ἔσται καὶ γίνεται· ὑποκριταὶ τὸ 56
 πρόσωπον τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ οἴδατε δοκιμάζειν τὸν δὲ και-
 ρὸν τοῦτον πῶς οὐ δοκιμάζετε· τί δὲ καὶ ἀφ' ἑαυτῶν οὐ κρίνετε 57
 τὸ δίκαιον· ὡς γὰρ ὑπάγεις μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου ἐπ' ἄρχοντα 58
 ἐν τῇ ὁδῷ δὸς ἐργασίαν ἀπηλλάχθαι ἀπ' αὐτοῦ μήποτε κατασύρη
 σε πρὸς τὸν κριτὴν καὶ ὁ κριτὴς σε παραδῶ τῷ πράκτορι καὶ ὁ 59
 πράκτωρ σε βάλῃ εἰς φυλακὴν· λέγω σοι οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν
 ἕως οὗ καὶ τὸ ἕσχατον λεπτὸν ἀποδῶς·

Παρήσαν δὲ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπαγγέλλοντες αὐτῷ περὶ 13
 τῶν γαλιλαίων ὧν τὸ αἷμα πιλάτος ἔμιξεν μετὰ τῶν θυσιῶν αὐ-
 τῶν· καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς δοκεῖτε ὅτι οἱ γα- 2
 λιλαῖοι οὗτοι ἁμαρτωλοὶ παρὰ πάντας τοὺς γαλιλαίους ἐγένοντο
 ὅτι τὸιαῦτα πεπόνθασιν· οὐχὶ λέγω ὑμῖν ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοῆτε 3
 πάντες ὡσαύτως ἀπολεισθε· ἢ ἐκεῖνοι οἱ δέκα καὶ ὀκτὼ ἐφ' οὓς 4
 ἔπεσεν ὁ πύργος ἐν τῷ σιλωὰμ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς δοκεῖτε ὅτι
 οὗτοι ὀφείλονται ἐγένοντο παρὰ πάντας ἀνθρώπους τοὺς κατοικοῦν- 5
 τας ἐν ἱερουσαλήμ· οὐχὶ λέγω ὑμῖν ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοῆτε πάντες

v.49 T, M, K: εις, V: επι. v.50 T, M, K: ου, V: οτου. v.52 T, M, K: οικω ενι, V: ενι οικω. v.53 T, M, K: διαμερισθησεται, V: διαμερισθησονται. v.53 T, K: εφ. M, V: επι. v.53 T, M, K: θυγατρι, V: την θυγατερα. v.53 T, M, K: μητρι, V: την μητερα. v.53 T, M, K: αυτης, V: ζ. v.54 T, M, K: απο, V: επι. v.54 T, M, K: λεγετε, V: λεγετε οτι. v.56 T, M, V: της γης και του ουρανου, K: του ουρανου και της γης. v.56 T, M, K: δε καιρον, V: καιρον δε. v.56 T, M, K: ου δοκιμαζετε, V: ουκ οιδατε δοκιμαζειν. v.58 T, M, K: παραδω, V: παραδωσει. v.58 T, K: βαλλη, M: βαλη, V: βαλει. v.59 T, M, K: ου, V: ζ. v.59 T, K, V: το, M: τον. 13. v.2 T, M, K: ο ιησους, V: ζ. v.2 T, M, K: τοιαυτα, V: ταυτα. v.3 T, M, K: ωσαυτως, V: ομοιως. v.4 T, M, K: δεκα και οκτω, V: δεκαοκτω. v.4 T, M, K: ουτοι, V: αυτοι. v.4 T, M, K: ανθρωπους, V: τους ανθρωπους. v.4 T, M, K: εν, V: ζ.

6 ὁμοίως ἀπολεισθε . ἔλεγεν δὲ ταύτην τὴν παραβολὴν συκῆν εἶχεν
 7 τις ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ πεφυτευμένην καὶ ἦλθεν καρπὸν ὀζη-
 8 τῶν ἐν αὐτῇ καὶ οὐχ εὔρεν . εἶπεν δὲ πρὸς τὸν ἀμπελουργόν ἰδοὺ
 9 τρία ἔτη ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ καὶ οὐχ εὗρισκω
 10 ἔκκοψον αὐτήν ἵνατί καὶ τὴν γῆν καταργεῖ . ὁ δὲ ἀποκριθεὶς λέγει
 11 αὐτῷ κύριε ἄφες αὐτήν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος ἕως ὅτου σκάψω περὶ
 12 αὐτήν καὶ βάλω κοπριάν . κὰν μὲν ποιήσῃ καρπὸν εἰ δὲ μήγε εἰς
 13 τὸ μέλλον ἐκκόψεις αὐτήν . ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συναγω-
 14 γῶν ἐν τοῖς σαββάσιν . καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἣν πνεῦμα ἔχουσα ἀσθενείας
 15 ἔτη δέκα καὶ ὀκτώ καὶ ἦν συγκύπτουσα καὶ μὴ δυναμένη ἀνα-
 16 κύψαι εἰς τὸ παντελές . ἰδὼν δὲ αὐτήν ὁ ἰησοῦς προσεφώνησεν
 17 καὶ εἶπεν αὐτῇ γύναι ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας σου . καὶ ἐπέθη-
 18 κεν αὐτῇ τὰς χεῖρας καὶ παραχρῆμα ἀνωρθώθη καὶ ἐδόξαζεν τὸν
 19 θεόν . ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος ἀγανακτῶν ὅτι τῷ σαββά-
 20 τῳ ἔθεράπευσεν ὁ ἰησοῦς ἔλεγεν τῷ ὄχλῳ ἕξ ἡμέραι εἰσὶν ἐν αἷς
 21 δεῖ ἐργάζεσθαι ἐν ταύταις οὖν ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε καὶ μὴ τῇ
 22 ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου . ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ ὁ κύριος καὶ εἶπεν ὑ-
 23 ποκριτὰ ἕκαστος ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βοῦν αὐτοῦ ἢ τὸν
 ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει . ταύτην δὲ θυγατέρα
 ἀβραάμ οὔσαν ἦν ἔδῃσεν ὁ σατανᾶς ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτώ ἔτη οὐκ
 ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου . καὶ
 ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ κατησχύνοντο πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ
 καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ἐνδόξοις τοῖς γινομένοις
 ἐπ’ αὐτοῦ . ἔλεγεν δὲ ὅτι ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ καὶ τίτι
 ὁμοιώσω αὐτήν . ὁμοία ἐστὶν κόκκῳ σινάπεως ὃν λαβὼν ἄνθρωπος
 ἔβαλεν εἰς κῆπον ἑαυτοῦ καὶ ἠϋξῆσεν καὶ ἐγένετο εἰς δένδρον μέγα
 καὶ τὰ πτερινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ .
 καὶ πάλιν εἶπεν τίτι ὁμοιώσω τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ . ὁμοία ἐ-
 στὶν ζύμῃ ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυσεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία ἕως
 οὗ ἔζυμώθη ὅλον . καὶ διεπορεύετο κατὰ πόλεις καὶ κώμας διδά-
 σκων καὶ πορείαν ποιούμενος εἰς ἱερουσαλὴμ . εἶπεν δὲ τις αὐτῷ

v.5 *T, M, K*: ὁμοίως, *V*: ὡσαυτως. **v.6** *T, M, K*: ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ πεφυτευμένην, *V*: πεφυτευμένην ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ. **v.6** *T, K*: καρπὸν ζητῶν, *M, V*: ζητῶν καρπὸν. **v.7** *T, M, K*: ἐρχομαι, *V*: ἀφ’ οὗ ἐρχομαι. **v.7** *T, M, K*: ἐκκοψον, *V*: ἐκκοψον [οὖν]. **v.7** *T, K, V*: ἵνατι, *M*: ἵνα τι. **v.8** *T, K*: κοπρίαν, *M, V*: κοπρία. **v.9** *T, M, K*: εἰ δε μήγε εἰς τὸ μέλλον, *V*: εἰς τὸ μέλλον εἰ δε μή γε. **v.11** *T, M, K*: ἦν, *V*: ἔ. **v.11** *T, M, K*: δέκα καὶ ὀκτώ, *V*: δεκαοκτώ. **v.14** *T, M, K*: εἶ, *V*: ὅτι εἶ. **v.14** *T, M, K*: ταύταις, *V*: αὐταῖς. **v.15** *T, M, K*: οὖν, *V*: δε. **v.15** *T, K*: ὑποκριτα, *M, V*: υποκριται. **v.18** *T, M, K*: δε, *V*: οὖν. **v.19** *T, M, K*: μέγα, *V*: ἔ. **v.20** *T, K, V*: καὶ, *M*: ἔ. **v.22** *T, M, K*: ἱερουσαλημ, *V*: ἱεροσολυμα.

κύριε εἰ ὀλίγοι οἱ σωζόμενοι ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἀγωνίζεσθε 24
 εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς πύλης ὅτι πολλοὶ λέγω ὑμῖν ζητήσουσιν 24
 εἰσελθεῖν καὶ οὐκ ἰσχύσουσιν· ἀφ' οὗ ἂν ἐγερθῇ ὁ οἰκοδεσπότης 25
 καὶ ἀποκλείσῃ τὴν θύραν καὶ ἄρξησθε ἕξω ἐστάναι καὶ κρούειν τὴν 25
 θύραν λέγοντες κύριε κύριε ἀνοίξον ἡμῖν καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν 25
 οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ· τότε ἄρξεσθε λέγειν ἐφάγομεν ἐνώπιόν 26
 σου καὶ ἐπίομεν καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν ἐδίδαξας· καὶ ἐρεῖ 27
 λέγῶ ὑμῖν οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ ἀπόστιχτε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ 27
 ἐργάται τῆς ἀδικίας· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀ- 28
 δόντων ὅταν ὄψησθε ἀβραὰμ καὶ ἰσαὰκ καὶ ἰακώβ καὶ πάντας τοὺς 28
 προφήτας ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ ὑμᾶς δὲ ἐκβαλλομένους ἕξω· 28
 καὶ ἤξουσιν ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ ἀπὸ βορρᾶ καὶ νότου 29
 καὶ ἀνακλιθήσονται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ· καὶ ἰδοὺ εἰσὶν ἕσχα- 30
 τοι οἱ ἔσονται πρῶτοι καὶ εἰσὶν πρῶτοι οἱ ἔσονται ἕσχατοι· ἐν αὐτῇ 31
 τῇ ἡμέρᾳ προσήλθόν τινες φαρισαῖοι λέγοντες αὐτῷ ἔξελθε καὶ 31
 πορεύου ἐντεῦθεν ὅτι ἠρώδης θέλει σε ἀποκτεῖναι· καὶ εἶπεν αὐ- 32
 τοῖς πορευθέντες εἶπατε τῇ ἀλώπεκι ταύτῃ ἰδοὺ ἐκβάλλω δαιμόνια 32
 καὶ ἰάσεις ἐπιτελῶ σήμερον καὶ αὔριον καὶ τῇ τρίτῃ τελειοῦμαι· 32
 πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον καὶ τῇ ἐχομένῃ πορεύεσθαι ὅτι 33
 οὐκ ἐνδέχεται προφήτην ἀπολέσθαι ἕξω ἱερουσαλήμ· ἱερουσαλήμ 34
 ἱερουσαλήμ ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς 34
 ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτὴν ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα 34
 σου ὃν τρόπον ὄρνις τὴν ἑαυτῆς νοσσιὰν ὑπὸ τὰς πτέρυγας καὶ 34
 οὐκ ἠθελήσατε· ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἴκος ὑμῶν ἔρημος ἀμὴν· δὲ 35
 λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ με ἴδητε ἕως ἂν ἤξῃ ὅτε εἶπητε εὐλογημένος 35
 ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου·

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς οἶκόν τινος τῶν ἀρχόντων τῶν 14
 φαρισαίων σαββάτῳ φαγεῖν ἄρτον καὶ αὐτοὶ ἦσαν παρατηρούμενοι 14
 αὐτόν· καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπός τις ἦν ὑδρωπικός ἔμπροσθεν αὐτοῦ· 2
 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν πρὸς τοὺς νομικοὺς καὶ φαρισαί- 3
 οὺς λέγων εἰ ἔξεστιν τῷ σαββάτῳ θεραπεύειν· οἱ δὲ ἠσύχασαν καὶ 4
 ἐπιλαβόμενος ἰάσατο αὐτόν καὶ ἀπέλυσεν· καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς 5

v.24 *T, M, K:* πύλης, *V:* θύρας. **v.25** *T, M, K:* κυριε, *V:* ἄ. **v.27** *T, M, K:* λεγω, *V:* λεγων. **v.27** *T, M, K:* οι εργαται της, *V:* εργαται. **v.29** *T, K, V:* απο, *M:* ἄ. **v.31** *T, M, K:* ημερα προσηλθον, *V:* ωρα προσηλθαν. **v.32** *T, M, K:* επιτελω, *V:* αποτελω. **v.34** *T, K, V:* αποκτενουσα, *M:* αποκτενουσα. **v.35** *T, M, K:* ερημος, *V:* ἄ. **v.35** *T, K:* αμην δε λεγω. *M:* λεγω δε, *V:* λεγω [δε]. **v.35** *T, M, K:* οτι ου μη με ιδητε, *V:* ου μη ιδητε με. **v.35** *T, M, K:* αν, *V:* ἄ. **v.35** *T, K:* ηξη οτε, *M:* ηξει οτε, *V:* [ηξει οτε]. **14. v.3** *T, M, K:* ει εξεστιν τω σαββατω θεραπευειν, *V:* εξεστιν τω σαββατω θεραπευσαι η ου. **v.5** *T, M, K:* αποκριθεις, *V:* ἄ.

αὐτοὺς εἶπεν τίνος ὑμῶν ὄνος ἢ βοῦς εἰς φρέαρ ἐμπεσεῖται καὶ
6 οὐκ εὐθέως ἀνασπάσει αὐτὸν ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου . καὶ οὐκ
7 ἴσχυσαν ἀνταποκριθῆναι αὐτῷ πρὸς ταῦτα . ἔλεγεν δὲ πρὸς τοὺς
κεκλημένους παραβολὴν ἐπέχων πῶς τὰς πρωτοκλισίας ἐξελέγοντο
8 λέγων πρὸς αὐτοὺς . ὅταν κληθῆς ὑπὸ τινος εἰς γάμους μὴ κατα-
κλιθῆς εἰς τὴν πρωτοκλισίαν μήποτε ἐντιμότερός σου ἢ κεκλημέ-
9 νος ὑπ' αὐτοῦ . καὶ ἐλθὼν ὁ σὲ καὶ αὐτὸν καλέσας ἐρεῖ σοι δὸς
τούτῳ τόπον καὶ τότε ἄρξῃ μετ' αἰσχύνης τὸν ἔσχατον τόπον κατέ-
10 χειν . ἀλλ' ὅταν κληθῆς πορευθεὶς ἀνάπεσον εἰς τὸν ἔσχατον τόπον
ἵνα ὅταν ἔλθῃ ὁ κεκληκὼς σε εἴπῃ σοι φίλε προσανάβηθι ἀνώτερον
11 τότε ἔσται σοι δόξα ἐνώπιον ἱδῶν συνανακειμένων σοι . ὅτι πᾶς ὁ
ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται .
12 ἔλεγεν δὲ καὶ τῷ κεκληκῶτι αὐτόν ὅταν ποιῆς ἄριστον ἢ δεῖπνον
μὴ φώνει τοὺς φίλους σου μηδὲ τοὺς ἀδελφούς σου μηδὲ τοὺς
συγγενεῖς σου μηδὲ γείτονας πλουσίους μήποτε καὶ αὐτοὶ σε ἄν-
13 τικαλέσωσιν καὶ γένηται σοι ἄνταπόδομα . ἀλλ' ὅταν ποιῆς ὀδοχὴν
14 κάλει πτωχοὺς ἀναπήρους χωλοὺς τυφλοὺς . καὶ μακάριος ἔστι ὅτι
οὐκ ἔχουσιν ἀνταποδοῦναί σοι ἀνταποδοθήσεται γάρ σοι ἐν τῇ ἀ-
15 ναστάσει τῶν δικαίων . ἀκούσας δὲ τῶν συνανακειμένων ταῦτα
16 εἶπεν αὐτῷ μακάριος ὃς φάγεται ἄρτον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ . ὁ
δὲ εἶπεν αὐτῷ ἄνθρωπός τις ἐποίησεν δεῖπνον μέγα καὶ ἐκάλεσεν
17 πολλούς . καὶ ἀπέστειλεν τὸν δούλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δείπνου
18 εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις ἔρχεσθε ὅτι ἤδη ἔτοιμά ἐστιν πάντα . καὶ
ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς παραιτεῖσθαι ὅ πάντες ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ ἀ-
γρόν ἠγόρασα καὶ ἔχω ἀνάγκην ἐξελθεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτόν ἐρωτῶ σε
19 ἔχε με παρητημένον . καὶ ἕτερος εἶπεν ζεύγη βοῶν ἠγόρασα πέντε
καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά ἐρωτῶ σε ἔχε με παρητημένον .
20 καὶ ἕτερος εἶπεν γυναῖκα ἔγημα καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλθεῖν .
21 καὶ παραγενόμενος ὁ δούλος ἐκεῖνος ἀπήγγειλεν τῷ κυρίῳ αὐτοῦ
ταῦτα τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπεν τῷ δούλῳ αὐτοῦ ἐξελθε
ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ῥύμας τῆς πόλεως καὶ τοὺς πτωχοὺς

v.5 *T, K:* ονος, *M, V:* υιος. **v.5** *T, M, K:* εμπεσεεται, *V:* πεσεεται. **v.5** *T, M, K:* τη, *V:* ζε.
v.6 *T, M, K:* αυτω, *V:* ζε. **v.9** *T, M, K:* μετ, *V:* μετα. **v.10** *T, K:* αναπεσον, *M, V:* αναπεσε.
v.10 *T, M, K:* ειπη, *V:* ερει. **v.10** *T, M, K:* των, *V:* παντων των. **v.12** *T, M, K:* σε αντικαλεσωσιν, *V:* αντικαλεσωσιν σε. **v.12** *T, M, K:* σοι ανταποδομα, *V:* ανταποδομα σοι.
v.13 *T, M, K:* ποιης δοχην, *V:* δοχην ποιης. **v.13** *T, M, K:* αναπηρους, *V:* αναπειρους.
v.15 *T, M, K:* ος, *V:* οστις. **v.15** *T, K, V:* αρτον, *M:* αριστον. **v.16** *T, M, K:* εποιησεν, *V:* εποιει.
v.17 *T, M, K:* παντα, *V:* ζε. **v.18** *T, M, K:* παραιτεσθαι παντες, *V:* παντες παραιτεσθαι.
v.18 *T, M, K:* εξελθειν και, *V:* εξελθων. **v.21** *T, M, K:* εκεινος, *V:* ζε.

καὶ ἀναπήρους^ο καὶ χωλοὺς καὶ τυφλοὺς εἰσάγαγε ὧδε . καὶ εἶπεν 22
ὁ δοῦλος κύριε γέγονεν ὡς ἐπέταξας καὶ ἔτι τόπος ἐστίν . καὶ εἶπεν 23
ὁ κύριος πρὸς τὸν δοῦλον ἔξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμοὺς καὶ
ἀνάγκασον εἰσελθεῖν ἵνα γεμισθῇ ὁ οἶκός μου . λέγω γὰρ ὑμῖν 24
ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεται μου τοῦ
δειπνοῦ . συνεπορεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ καὶ στραφεῖς εἶ- 25
πεν πρὸς αὐτούς . εἴ τις ἔρχεται πρὸς με καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα 26
ἐαυτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ τοὺς
ἀδελφούς καὶ τὰς ἀδελφάς ἔτι δὲ^ο καὶ τὴν ἑαυτοῦ^ο ψυχὴν οὐ δύνα-
ταί μου^ο μαθητῆς εἶναι . καὶ ὅστις οὐ βαστάζει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ 27
καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου οὐ δύναται μου^ο εἶναι μαθητῆς . τίς γὰρ 28
ἐξ ὑμῶν θέλων πύργον οἰκοδομῆσαι οὐχὶ πρῶτον καθίσας ψηφί-
ζει τὴν δαπάνην εἰ ἔχει τὰ^ο πρὸς ἀπαρτισμόν . ἵνα μήποτε θέντος 29
αὐτοῦ θεμέλιον καὶ μὴ ἰσχύοντος ἐκτελέσαι πάντες οἱ θεωροῦντες
ἄρξωνται ἐμπαίξουσιν^ο αὐτῷ . λέγοντες ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἤρξατο 30
οἰκοδομεῖν καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκτελέσαι . ἢ τίς βασιλεὺς πορευόμε- 31
νος συμβαλεῖν^ο ἐτέρῳ βασιλεῖ εἰς πόλεμον οὐχὶ καθίσας πρῶτον
βουλευέται εἰ δυνατός ἐστιν ἐν δέκα χιλιάσιν ἀπαντῆσαι τῷ μετὰ
εἴκοσι χιλιάδων ἐρχομένῳ ἐπ' αὐτόν . εἰ δὲ μήγε^ο ἔτι αὐτοῦ^ο πόρρω 32
όντος πρεσβείαν ἀποστείλας ἐρωτᾷ τὰ πρὸς εἰρήνην . οὕτως οὖν 33
πᾶς ἐξ ὑμῶν ὃς οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσιν τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν
οὐ δύναται μου^ο εἶναι μαθητῆς . καλὸν τὸ ἅλας ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μω- 34
ρανθῇ ἐν τίνι ἀρτυθήσεται . οὔτε εἰς γῆν οὔτε εἰς κοπρίαν εὐθετόν 35
ἐστιν ἔξω βάλλουσιν αὐτὸ ὁ ἔχων ὧτα ἀκούειν ἀκουέτω .

Ἦσαν δὲ ἐγγίζοντες^ο αὐτῷ πάντες οἱ τελῶναι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ 15
ἀκούειν αὐτοῦ . καὶ διεγόγγυζον οἱ φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς 2
λέγοντες ὅτι οὗτος ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται καὶ συνεσθίει αὐτοῖς .
εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγων . τίς ἄνθρω- 3, 4

v.21 *T, M, K:* αναπήρους καὶ χωλοὺς καὶ τυφλοὺς, *V:* ἀναπειροὺς καὶ τυφλοὺς καὶ χωλοὺς.
v.22 *T, M, K:* ὡς, *V:* ο. **v.23** *T, M, K:* ο οἶκος μου, *V:* μου ο οἶκος. **v.24** *T, K, V:* δειπνοῦ,
M: δειπνοῦ [πολλοὶ γὰρ εἰσιν κλητοὶ ὀλιγοὶ δὲ ἐκλεκτοί]. **v.26** *T, K, V:* εαυτοῦ, *M:* αὐτοῦ.
v.26 *T, M, K:* δε, *V:* τε. **v.26** *T, M, K:* εαυτοῦ ψυχὴν, *V:* ψυχὴν εαυτοῦ. **v.26** *T, M, K:*
μου μαθητῆς εἶναι, *V:* εἶναι μου μαθητῆς. **v.27** *T, M, K:* καὶ, *V:* ἄ. **v.27** *T, M, K:* αὐτοῦ,
V: εαυτοῦ. **v.27** *T, K:* μου εἶναι, *M, V:* εἶναι μου. **v.28** *T, K, V:* θελῶν, *M:* ο θελῶν.
v.28 *T, K:* τα πρὸς, *M:* τα εἰς, *V:* εἰς. **v.29** *T, M, K:* ἐμπαίξουσιν αὐτῷ, *V:* αὐτῷ ἐμπαίξουσιν.
v.31 *T, M, K:* συμβαλεῖν ἐτέρῳ βασιλεῖ, *V:* ἐτέρῳ βασιλεῖ συμβαλεῖν. **v.31** *T, M, K:* βουλευεται,
V: βουλευσεται. **v.31** *T, M, K:* ἀπαντῆσαι, *V:* ὑπαντῆσαι. **v.32** *T, K:* μήγε, *M, V:* μὴ
γε. **v.32** *T, K, V:* αὐτοῦ πόρρω, *M:* πόρρω αὐτοῦ. **v.33** *T, M, K:* μου εἶναι, *V:* εἶναι μου.
v.34 *T, M, K:* καλόν, *V:* καλόν οὖν. **v.34** *T, M, K:* το, *V:* καὶ το. **15. v.1** *T, M, K:*
ἐγγίζοντες αὐτῷ, *V:* αὐτῷ ἐγγίζοντες. **v.2** *T, M, K:* οἱ, *V:* οἱ τε.

προς ἕξ ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν πρόβατα καὶ ἀπολέσας ἓν ἕξ αὐτῶν οὐ
 καταλείπει τὰ ἐννενηκονταέννέα ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ πορεύεται ἐπὶ τὸ
 5 ἀπολωλὸς ἕως εὗρη αὐτό. καὶ εὗρὼν ἐπιτίθησιν ἐπὶ τοὺς ὧμους
 6 ἑαυτοῦ χαίρων. καὶ ἔλθων εἰς τὸν οἶκον συγκαλεῖ τοὺς φίλους
 καὶ τοὺς γείτονας λέγων αὐτοῖς συγχαρήτε μοι ὅτι εὔρον τὸ πρό-
 7 βατόν μου τὸ ἀπολωλὸς. λέγω ὑμῖν ὅτι οὕτως χαρὰ ἔσται ἔν τῳ
 οὐρανῳ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῳ μετανοοῦντι ἢ ἐπὶ ἐννενηκονταέννέα δι-
 8 καιοῖς οἵτινες οὐ χρειάν ἔχουσιν μετανοίας. ἢ τίς γυνὴ δραχμὰς
 ἔχουσα δέκα ἐὰν ἀπολέσῃ δραχμὴν μίαν οὐχὶ ἄπει λύχνον καὶ
 9 σαροῖ τὴν οἰκίαν καὶ ζητεῖ ἐπιμελῶς ἕως οὗτου εὗρη. καὶ εὐροῦσα
 συγκαλεῖται τὰς φίλας καὶ τὰς γείτονας λέγουσα συγχαρήτε μοι ὅτι
 10 εὔρον τὴν δραχμὴν ἣν ἀπώλεσα. οὕτως λέγω ὑμῖν χαρὰ γίνεται
 11 ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῳ μετανοοῦντι. εἶ-
 12 πεν δὲ ἄνθρωπός τις εἶχεν δύο υἱούς. καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν
 τῳ πατρὶ πάτερ δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας καὶ διεῖλεν
 13 αὐτοῖς τὸν βίον. καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν ἅπαντα ὁ
 νεώτερος υἱὸς ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακρὰν καὶ ἐκεῖ διεσκόρπι-
 14 σεν τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ζῶν ἄσωτως. δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάντα
 ἐγένετο λιμὸς ἰσχυροῦς κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην καὶ αὐτὸς ἤρξατο
 15 ὑστερεῖσθαι. καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη ἐνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας
 ἐκείνης καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγρούς αὐτοῦ βόσκειν χοί-
 16 ρους. καὶ ἐπεθύμει γεμίσαι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κερατιῶν
 17 ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῳ. εἰς ἑαυτὸν δὲ ἔλθων
 εἶπεν πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρός μου περισσεύουσιν ἄρτων ἐγὼ δὲ
 18 λιμῶ ἀπόλλυμαι. ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ
 19 ἔρω αὐτῳ πάτερ ἤμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου. καὶ
 οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱὸς σου ποιήσόν με ὡς ἓνα τῶν μισθίων
 20 σου. καὶ ἀναστὰς ἤλθεν πρὸς τὸν πατέρα ἑαυτοῦ ἔτι δὲ αὐτοῦ μα-
 κρὰν ἀπέχοντος εἶδεν αὐτὸν ὁ πατήρ αὐτοῦ καὶ ἐσπλαγχνίσθη καὶ
 21 εἶπεν δὲ αὐτῳ ὁ υἱὸς πάτερ ἤμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν

v.4 *T, M, K:* εν εξ αυτων, *V:* εξ αυτων εν. **v.4** *T, K:* εννενηκονταεννεα, *M, V:* εννενηκοντα εννεα.
v.5 *T, M, K:* εαυτου, *V:* αυτου. **v.7** *T, M, K:* εσται εν τω ουρανω, *V:* εν τω ουρανω εσται.
v.7 *T, K:* εννενηκονταεννεα, *M, V:* εννενηκοντα εννεα. **v.8** *T, M, K:* οτου, *V:* ου. **v.9** *T, M, K:*
 συγκαλεται, *V:* συγκαλει. **v.9** *T, M, K:* τας, *V:* ζ. **v.10** *T, M, K:* χαρα γινεται, *V:* γινεται
 χαρα. **v.12** *T, M, K:* και, *V:* ο δε. **v.13** *T, M, K:* απαντα, *V:* παντα. **v.14** *T, M, K:* ισχυρος,
V: ισχυρα. **v.16** *T, M, K:* γεμισαι την κοιλιαν αυτου απο, *V:* χορτασθηναι εκ. **v.17** *T, M, K:*
 ειπεν, *V:* εφη. **v.17** *T, M, K:* περισσεουσιν, *V:* περισσεουονται. **v.17** *T, M, K:* λιμω, *V:*
 λιμω ωδε. **v.19** *T, M, K:* και, *V:* ζ. **v.20** *T, K, V:* εαυτου, *M:* αυτου. **v.21** *T, M, K:* αυτο
 ο υιος, *V:* ο υιος αυτω.

σου καὶ οὐκέτι εἰμι ἄξιος κληθῆναι υἱός σου . εἶπεν δὲ ὁ πατὴρ 22
 πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ ἐξενέγκατε ὃ τὴν στολὴν τὴν πρώτην καὶ
 ἐνδύσατε αὐτόν καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ὑπο-
 δήματα εἰς τοὺς πόδας . καὶ ἐνέγκαντες τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν 23
 θύσατε καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν . ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου νεκρὸς 24
 ἦν καὶ ἀνέζησεν καὶ ὁ ἀπολωλὼς ἦν καὶ εὐρέθη καὶ ἤρξαντο εὐ-
 φραίνεσθαι . ἦν δὲ ὁ υἱός αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ καὶ ὡς 25
 ἐρχόμενος ἤγγισεν τῇ οἰκίᾳ ἤκουσεν συμφωνίας καὶ χορῶν . καὶ 26
 προσκαλεσάμενος ἕνα τῶν παίδων αὐτοῦ ἐπυνθάνετο τί εἴη ταῦτα .
 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἦκει καὶ ἔθυσεν ὁ πατὴρ σου 27
 τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτόν ἀπέλαβεν . ὠργίσθη 28
 δὲ καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν ὁ οὖν πατὴρ αὐτοῦ ἐξελθὼν παρεκάλει
 αὐτόν . ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν τῷ πατρὶ ἰδοὺ τοσαῦτα ἔτη δουλεύω 29
 σοι καὶ οὐδέποτε ἐντολήν σου παρῆλθον καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας
 ἔριφον ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ . ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος 30
 ὁ καταφαγὼν σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν ἦλθεν ἔθυσας αὐτῷ τὸν
 μόσχον τὸν σιτευτόν . ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ τέκνον σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ 31
 εἶ καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σὰ ἐστίν . εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει 32
 ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησεν καὶ ἀπολωλὼς ἦν
 καὶ εὐρέθη .

Ἔλεγεν δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἄνθρωπός τις ἦν πλού- **16**
 σιος ὃς εἶχεν οἰκονόμον καὶ οὗτος διεβλήθη αὐτῷ ὡς διασκορπί-
 ζων τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ . καὶ φωνήσας αὐτόν εἶπεν αὐτῷ τί τοῦτο 2
 ἀκούω περὶ σοῦ ἀπόδος τὸν λόγον τῆς οἰκονομίας σου οὐ γὰρ
 δύνῃσῃ ἔτι οἰκονομεῖν . εἶπεν δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμος τί ποιήσω 3
 ὅτι ὁ κύριός μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν ἀπ' ἐμοῦ σκάπτειν οὐκ
 ἰσχύω ἐπαιτεῖν αἰσχύνομαι . ἔγνων τί ποιήσω ἵνα ὅταν μετασταθῶ 4
 τῆς οἰκονομίας δεξῶνταί με εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν . καὶ προσκαλε- 5
 σάμενος ἕνα ἕκαστον τῶν χρεώφειλετῶν τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ ἔλεγεν
 τῷ πρώτῳ πόσον ὀφείλεις τῷ κυρίῳ μου . ὁ δὲ εἶπεν ἑκατὸν βάτους 6
 ἐλαίου καὶ εἶπεν αὐτῷ δέξαι σου τὸ γράμμα καὶ καθίσας ταχέως
 γράψον πενήκοντα . ἔπειτα ἐτέρῳ εἶπεν σὺ δὲ πόσον ὀφείλεις ὁ δὲ 7

v.21 *Τ,Μι,Κ:* καὶ, *Υ:* ἔ. **v.22** *Τ,Μι,Κ:* ἐξενεγκατε τὴν, *Υ:* ταχὺ ἐξενεγκατε. **v.23** *Τ,Μι,Κ:* ἐνεγκαντες, *Υ:* φερετε. **v.24** *Τ,Μι,Κ:* καὶ ἀπολωλὼς ἦν, *Υ:* ἦν ἀπολωλὼς. **v.26** *Τ:* αὐτου, *Κ,Μι,Υ:* ἔ. **v.26** *Τ,Μι,Κ:* τι, *Υ:* τι αν. **v.28** *Τ,Μι,Κ:* ουν, *Υ:* δε. **v.29** *Τ,Μι,Κ:* πατρι, *Υ:* πατρι αὐτου. **v.30** *Τ,Μι,Κ:* τον μοσχον τον σιτευτον, *Υ:* τον σιτευτον μοσχον. **v.32** *Τ,Μι,Κ:* ανεζησεν, *Υ:* εζησεν. **v.32** *Τ,Μι,Κ:* ἦν, *Υ:* ἔ. **16.v.1** *Τ,Μι,Κ:* αὐτου, *Υ:* ἔ. **v.2** *Τ,Μι,Κ:* δυνηση, *Υ:* δυνη. **v.4** *Τ,Μι,Κ:* της, *Υ:* εκ της. **v.5** *Τ,Μι,Κ:* χρεωφειλετων, *Υ:* χρεοφειλετων. **v.6** *Τ,Μι,Κ:* καὶ, *Υ:* ο δε. **v.6** *Τ,Μι,Κ:* το γραμμα, *Υ:* τα γραμματα.

εἶπεν ἑκατὸν κόρους σίτου καὶ λέγει αὐτῷ δέξαι σου τὸ γράμμα
 8 καὶ γράψον ὀγδοήκοντα . καὶ ἐπήνεσεν ὁ κύριος τὸν οἰκονόμον
 τῆς ἀδικίας ὅτι φρονίμως ἐποίησεν ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου
 φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τοῦ φωτός εἰς τὴν γενεὰν ἡν ἑαυτῶν
 9 εἰσιν . καὶ γὰρ ὑμῖν λέγω ποιήσατε ὅ ἑαυτοῖς φίλους ἐκ τοῦ μαμωνᾶ
 τῆς ἀδικίας ἵνα ὅταν ἐκλίπητε δέξωνται ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους σκη-
 10 νάς . ὁ πιστὸς ἐν ἐλαχίστῳ καὶ ἐν πολλῷ πιστὸς ἐστὶν καὶ ὁ ἐν ἐλαχί-
 11 στῷ ἄδικος καὶ ἐν πολλῷ ἄδικός ἐστιν . εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμωνᾶ
 12 πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε τὸ ἀληθινὸν τίς ὑμῖν πιστεύσει . καὶ εἰ ἐν τῷ
 13 ἀλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε τὸ ὑμέτερον τίς ὑμῖν δώσει . οὐδεὶς
 οἰκέτης δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν ἢ γὰρ τὸν ἓνα μισήσει καὶ
 τὸν ἕτερον ἀγαπήσει ἢ ἐνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρο-
 14 νήσει οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾶ . ἤκουον δὲ ταῦτα
 πάντα καὶ οἱ φαρισαῖοι φιλάργυροι ὑπάρχοντες καὶ ἔξεμυκτήριζον
 15 αὐτόν . καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὑμεῖς ἐστε οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς ἐνώ-
 πιον τῶν ἀνθρώπων ὁ δὲ θεὸς γινώσκει τὰς καρδίας ὑμῶν ὅτι τὸ
 16 ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἐστὶν . ὁ νόμος
 καὶ οἱ προφῆται ἕως ἰωάννου ἀπὸ τότε ἢ βασιλεία τοῦ θεοῦ εὐαγ-
 17 γελίζεται καὶ πᾶς εἰς αὐτὴν βιάζεται . εὐκοπώτερον δὲ ἐστὶν τὸν
 οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν παρελθεῖν ἢ τοῦ νόμου μίαν κεραίαν πεσεῖν .
 18 πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμῶν ἑτέραν μοιχεύει καὶ
 19 ἥπᾶς ὁ ἀπολελυμένην ἀπὸ ἀνδρὸς γαμῶν μοιχεύει . ἄνθρωπος δὲ
 τις ἦν πλούσιος καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον εὐφραι-
 20 νόμενος καθ' ἡμέραν λαμπρῶς . πτωχὸς δὲ τις ἦν ὀνόματι λάζαρος
 21 ὃς ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ ἠλκωμένος . καὶ ἐπιθυμῶν
 χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν ψυχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ
 πλουσίου ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἀπέλειχον τὰ ἔλκη αὐτοῦ .
 22 ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν
 ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον τοῦ ἀβραάμ ἀπέθανεν δὲ καὶ ὁ πλούσιος
 23 καὶ ἐτάφη . καὶ ἐν τῷ ᾄδῃ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὑπάρ-
 χων ἐν βασάνοις ὄρᾳ τὸν ἀβραάμ ἀπὸ μακρόθεν καὶ λάζαρον ἐν
 24 τοῖς κόλποις αὐτοῦ . καὶ αὐτὸς φωνήσας εἶπεν πάτερ ἀβραάμ ἐ-
 λέησόν με καὶ πέμψον λάζαρον ἵνα βᾶψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου

v.7 T, M, K: και, V: ζ. v.7 T, M, K: το γραμμα, V: τα γραμματα. v.8 T, M, V: την, K: ζ. v.9 T, M, K: καγω, V: και εγω. v.9 T, M, K: ποιησατε εαυτοις, V: εαυτοις ποιησατε. v.9 T, M, K: εκλιπητε, V: εκλιπη. v.14 T, M, K: και, V: ζ. v.15 T, K: εστιν, M, V: ζ. v.16 T, M, K: εως, V: μεχρι. v.18 T, M, K: πας, V: ζ. v.20 T, M, K: ην, V: ζ. v.20 T, M, K: ος, V: ζ. v.20 T, M, K: ηλκωμενος, V: ειλκωμενος. v.21 T, M, K: των ψυχιων, V: ζ. v.21 T, M, K: απειλειχον, V: επειλειχον. v.22 T, K: του, M, V: ζ. v.23 T, M, K: τον, V: ζ.

αὐτοῦ ὕδατος καὶ καταψύξη τὴν γλῶσσάν μου ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογί ταύτῃ. εἶπεν δὲ ἄβραάμ τέκνον μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες οὐ
 25 τὰ ἀγαθὰ σου ἐν τῇ ζωῇ σου καὶ λάζαρος ὁμοίως τὰ κακὰ νῦν δὲ
 ὄδε παρακαλεῖται σὺ δὲ ὀδυνᾷσαι. καὶ ἐπὶ πᾶσιν τούτοις μεταξὺ
 26 ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι
 ἐντεῦθεν πρὸς ὑμᾶς μὴ δύνωνται μηδὲ οἱ ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς δια-
 περῶσιν. εἶπεν δὲ ἔρωτῶ οὖν· σε πάτερ ἵνα πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν
 27 οἶκον τοῦ πατρὸς μου. ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς ὅπως διαμαρτύ-
 28 ρηται αὐτοῖς ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς
 βασάνου. λέγει αὐτῷ ἄβραάμ ἔχουσιν μωδῆα καὶ τοὺς προφῆτας
 29 ἀκουσάτωσαν αὐτῶν. ὁ δὲ εἶπεν οὐχὶ πάτερ ἄβραάμ ἀλλ' ἐάν τις
 30 ἀπὸ νεκρῶν πορευθῆ πρὸς αὐτοὺς μετανοήσουσιν. εἶπεν δὲ αὐ-
 31 τῷ εἰ μωδέως καὶ τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν οὐδὲ ἐάν τις ἐκ
 νεκρῶν ἀναστῆ πεισθήσονται.

Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς ἀνένδεκτόν ἐστιν τοῦ μὴ ἔλθειν τὰ
 17 σκάνδαλα οὐαὶ δὲ δι' οὗ ἔρχεται. λυσιτελεῖ αὐτῷ εἰ μύλος ὄνικος
 2 περικείται περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ ἔρριπται εἰς τὴν θάλασσαν
 ἢ ἵνα σκανδαλίση ἕνα τῶν μικρῶν τούτων. προσέχετε ἑαυτοῖς ἐάν
 3 δὲ ἁμάρτη εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου ἐπιτίμησον αὐτῷ καὶ ἐάν μετα-
 νοήσῃ ἄφες αὐτῷ. καὶ ἐάν ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ἁμάρτῃ εἰς σὲ καὶ
 4 ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ἐπιστρέψῃ ἐπὶ σὲ λέγων μετανοῶ ἀφήσεις
 αὐτῷ. καὶ εἶπὸν οἱ ἀπόστολοι τῷ κυρίῳ πρόσθετος ἡμῖν πίστιν. εἶ-
 5, 6 πεν δὲ ὁ κύριος εἰ εἴχετε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως ἐλέγετε ἂν τῇ
 συκαμίνῳ ταύτῃ ἐκριζώθητι καὶ φυτεύθητι ἐν τῇ θαλάσῃ καὶ ὑπή-
 7 κουσεν ἂν ὑμῖν. τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δοῦλον ἔχων ἀροτριῶντα ἢ ποιμαί-
 νοντα ὃς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἐρεῖ εὐθέως παρελθὼν ἀνάπεσαί.
 8 ἀλλ' οὐχὶ ἐρεῖ αὐτῷ ἐτοίμασον τί δειπνήσω καὶ περιζωσάμενος δια-
 9 κόνει μοι ἕως φάγω καὶ πίω καὶ μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι σὺ.
 μὴ χάριν ἔχει τῷ δούλῳ ἐκείνῳ ὅτι ἐποίησεν τὰ διαταχθέντα αὐτῷ

v.25 *Τ,Μ,Κ:* σου, *Ν:* ἐ. **v.25** *Τ,Κ:* ὁδε, *Μ,Ν:* ὠδε. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* ἐπι, *Ν:* ἐν. **v.26** *Τ,Κ:* ἐντεῦθεν, *Μ,Ν:* ἐνθεν. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* οἱ, *Ν:* ἐ. **v.27** *Τ,Μ,Κ:* οὖν σε, *Ν:* σε οὖν. **v.29** *Τ,Μ,Κ:* αὐτῷ, *Ν:* δε. **v.29** *Τ,Μ,Κ:* μωσσα, *Ν:* μουσσα. **v.31** *Τ,Μ,Κ:* μωσσεως, *Ν:* μουσσεως. **v.31** *Τ,Μ,Κ:* ουδε, *Ν:* ουδ. **17. v.1** *Τ,Μ,Κ:* μαθητας, *Ν:* μαθητας αὐτου. **v.1** *Τ,Μ,Κ:* μὴ ελθεῖν τα σκανδαλα σουαι δε, *Ν:* τα σκανδαλα μὴ ελθεῖν πλην σουαι. **v.2** *Τ,Μ,Κ:* μυλος ονικος, *Ν:* λιθος μυλικος. **v.2** *Τ,Μ,Κ:* ενα των μικρων τουτων, *Ν:* των μικρων τουτων ενα. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* δε αμαρτη εἰς σε, *Ν:* αμαρτη. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* αμαρτη, *Ν:* αμαρτηση. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* της ημερας, *Ν:* ἐ. **v.4** *Τ,Κ:* ἐπι σε, *Μ:* ἐ, *Ν:* προς σε. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* εἶπον, *Ν:* εἶπαν. **v.6** *Τ,Κ:* εἰχετε, *Μ,Ν:* εχετε. **v.7** *Τ,Μ,Κ:* ερει, *Ν:* ερει αὐτω. **v.7** *Τ,Κ:* αναπεσαι, *Μ,Ν:* αναπεσε. **v.9** *Τ,Μ,Κ:* χαριν εχει, *Ν:* εχει χαριν. **v.9** *Τ,Μ,Κ:* εκεινω, *Ν:* ἐ. **v.9** *Τ,Κ:* αὐτω ου δοκω, *Μ:* ου δοκω, *Ν:* ἐ.

10 οὐ δοκῶ . οὕτως καὶ ὑμεῖς ὅταν ποιήσητε πάντα τὰ διαταχθέντα
 ὑμῖν λέγετε ὅτι δοῦλοι ἀχρεῖοὶ ἔσμεν ὅτι ὁ ὠφείλομεν ποιῆσαι πε-
 11 ποιήκαμεν . καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὸν εἰς ἱερουσαλήμ
 12 καὶ αὐτὸς διήρχετο διὰ μέσου σαμαρείας καὶ γαλιλαίας . καὶ εἰ-
 σερχομένου αὐτοῦ εἰς τινα κώμην ἀπήντησαν αὐτῷ δέκα λεπροὶ
 13 ἄνδρες οἱ ἔστησαν πόρρωθεν . καὶ αὐτοὶ ἦσαν φωνὴν λέγοντες ἰ-
 14 ησοῦ ἐπιστάτα ἐλέησον ἡμᾶς . καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖς πορευθέντες
 ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσιν καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτοὺς
 15 ἐκαθαρίσθησαν . εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν ἰδὼν ὅτι ἰάθη ὑπέστρεψεν μετὰ
 16 φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν θεόν . καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον πα-
 ρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ εὐχαριστῶν αὐτῷ καὶ αὐτὸς ἦν σαμαρείτης .
 17 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν οἱ δὲ
 18 ἑννέα ποῦ . οὐχ εὐρέθησαν ὑποστρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ θε-
 19 ῶ εἰ μὴ ὁ ἀλλογενῆς οὗτος . καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀναστάς πορεύου ἢ
 20 πίστις σου σέσωκέν σε . ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν φαρισαίων πότε
 ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἀπεκρίθη αὐτοῖς καὶ εἶπεν οὐκ ἔρχε-
 21 ται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως . οὐδὲ ἐροῦσιν ἰδοὺ
 ὧδε ἢ ἰδοὺ ἐκεῖ ἰδοὺ γὰρ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστίν .
 22 εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς ἐλεύσονται ἡμέραι ὅτε ἐπιθυμήσετε
 μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἰδεῖν καὶ οὐκ ὄψεσθε .
 23 καὶ ἐροῦσιν ὑμῖν ἰδοὺ ὧδε ἢ ἰδοὺ ἐκεῖ μὴ ἀπέληθε μηδὲ διώζητε .
 24 ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἢ ὁ ἀστράπτουσα ἐκ τῆς ὑπ' οὐρανὸν εἰς τὴν
 25 ἡμέρα αὐτοῦ . πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποδοκιμα-
 26 σθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης . καὶ καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις
 τοῦ νῶε οὕτως ἔσται καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου .
 27 ἦσθιον ἔπινον ἐγάμουν ἐξεγαμίζοντο ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσηλθεν νῶε
 εἰς τὴν κιβωτὸν καὶ ἦλθεν ὁ κατακλισμὸς καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας .
 28 ὁμοίως καὶ ὡς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις λῶτ ἦσθιον ἔπινον ἠγόραζον
 29 ἐπώλουν ἐφύτευον ὠκοδόμουν . ἦ δὲ ἡμέρα ἐξῆλθεν λῶτ ἀπὸ σο-
 δόμων ἔβρεξεν πῦρ καὶ θεῖον ἀπ' οὐρανοῦ καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας .
 30 κατὰ τὰῦτα ἔσται ἡ ἡμέρα ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀποκαλύπτεται .

v.10 *Τ,Μ,Κ:* οτι, *Ν:* ἐ. **v.10** *Τ,Κ,Ν:* ωφειλομεν, *Μ:* οφειλομεν. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* αυ-
 τον, *Ν:* ἐ. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* μεσου, *Ν:* μεσον. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* σαμαρειτης, *Ν:* σαμαριτης.
v.21 *Τ,Μ,Κ:* ιδου, *Ν:* ἐ. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* ιδου ωδε η ιδου εκει, *Ν:* ιδου εκει [η] ιδου ωδε.
v.24 *Τ,Μ,Κ:* η, *Ν:* ἐ. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* υπ, *Ν:* υπο τον. **v.24** *Τ,Κ:* και, *Μ,Ν:* ἐ. **v.26** *Τ,Κ:*
 του, *Μ,Ν:* ἐ. **v.27** *Τ,Μ,Κ:* εξεγαμιζοντο, *Ν:* εγαμιζοντο. **v.27** *Τ,Μ,Κ:* απαντας, *Ν:* παντας.
v.28 *Τ,Μ,Κ:* και ως, *Ν:* καθως. **v.29** *Τ,Μ,Κ:* απαντας, *Ν:* παντας. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* ταυτα,
Ν: τα αυτα.

ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὅς ἔσται ἐπὶ τοῦ δώματος καὶ τὰ σκευὴ αὐτοῦ 31
ἐν τῇ οἰκίᾳ μὴ καταβάτω ἄραι αὐτά καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ ὁμοίως μὴ
ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω . μνημονεύετε τῆς γυναικὸς λῶτ . ὅς ἐάν 32, 33
ζητήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὀῶσαι ἀπολέσει αὐτὴν καὶ ὅς ἐάν ἀπολέ-
σῃ αὐτὴν ζωογονήσῃ αὐτήν . λέγω ὑμῖν ταῦτα τῇ νυκτὶ ἔσονται δύο 34
ἐπὶ κλίνης μιᾶς ὃ εἷς παραληφθήσεται καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται .
δύο ἔσονται ἀλήθουςαι ἐπὶ τὸ αὐτὸ μία παραληφθήσεται καὶ ἡ 35
ἐτέρα ἀφεθήσεται . καὶ ἀποκριθέντες λέγουσιν αὐτῷ ποῦ κύριε ὁ 37
δὲ εἶπεν αὐτοῖς ὅπου τὸ σῶμα ἐκεῖ συναχθήσονται ὅι ἀετοί .

Ἔλεγεν δὲ καὶ παραβολὴν αὐτοῖς πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε προ- 18
σεύχεσθαι καὶ μὴ ἐκκακεῖν . λέγων κριτῆς τις ἦν ἐν τινὶ πόλει 2
τὸν θεὸν μὴ φοβούμενος καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρέπόμενος . χήρα 3
δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτὸν λέγουσα ἐκδί-
κησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου . καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἐπὶ χρόνον 4
μετὰ δὲ ταῦτα εἶπεν ἐν ἑαυτῷ εἰ καὶ τὸν θεὸν οὐ φοβοῦμαι καὶ ἄν-
θρωπον οὐκ ἐντρέπομαι . διὰ γε τὸ παρέχειν μοι κόπον τὴν χήραν 5
ταύτην ἐκδικήσω αὐτὴν ἵνα μὴ εἰς τέλος ἐρχομένη ὑπὸ πιάζῃ με .
εἶπεν δὲ ὁ κύριος ἀκούσατε τί ὁ κριτῆς τῆς ἀδικίας λέγει . ὁ δὲ 6, 7
θεὸς οὐ μὴ ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν βοών-
των πρὸς αὐτὸν ἡμέρας καὶ νυκτός καὶ μακροθυμῶν ἐπ' αὐτοῖς .
λέγω ὑμῖν ὅτι ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν τάχει πλὴν ὁ υἱὸς 8
τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν ἄρα εὐρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς . εἶπεν δὲ 9
καὶ πρὸς τινὰς τοὺς πεπειθότας ἐφ' ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶν δίκαιοι καὶ ἐ-
ξουθενοῦντας τοὺς λοιποὺς τὴν παραβολὴν ταύτην . ἄνθρωποι δύο 10
ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερόν προσεύξασθαι ὁ εἷς φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος
τελώνης . ὁ φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσηύχετο ὁ 11
θεὸς εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ὡς περ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων
ἄρπαγες ἄδικοι μοιχοὶ ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης . νηστεύω δις 12
τοῦ σαββάτου ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι . καὶ ὁ τελώνης μα- 13

v.31 *T, M, K:* τῶ, *V:* ἔ. **v.33** *T, M, K:* ὄσαι, *V:* περιποιησασθαι. **v.33** *T, M, K:* καὶ ὅς εἰς ἀπολεσὴ αὐτὴν, *V:* ὅς δ' ἀν ἀπολεσῃ. **v.34** *T, K, V:* ο, *M:* ἔ. **v.34** *T, M, K:* παραληφθήσεται, *V:* παραλημφθήσεται. **v.35** *T, M, K:* δύο εἰσονται, *V:* εἰσονται δύο. **v.35** *T, M:* μια, *K, V:* ἡ μια. **v.35** *T, M, K:* παραληφθήσεται, *V:* παραλημφθήσεται. **v.35** *T, M, K:* καὶ ἡ, *V:* ἡ δε. **v.35** *T, M, V:* ἀφεθήσεται, *K:* ἀφεθήσεται + v.36 δύο εἰσονται ἐν τῷ ἀγρῷ ο εἰς παραληφθήσεται καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται. **v.37** *T, M, K:* συναχθήσονται οἱ αἰετοί, *V:* καὶ οἱ αἰετοὶ ἐπισυναχθήσονται. **18. v.1** *T, M, K:* καὶ, *V:* ἔ. **v.1** *T, M, K:* καὶ μὴ ἐκκακεῖν, *V:* αὐτοὺς καὶ μὴ ἐγκακεῖν. **v.4** *T, M, K:* ἠθελήσεν, *V:* ἠθελεν. **v.4** *T, M, K:* καὶ ἄνθρωπον οὐκ, *V:* οὐδε ἄνθρωπον. **v.5** *T, K, V:* ὑποπιάζῃ, *M:* ὑποπιάζη. **v.7** *T, K:* ποιήσει, *M, V:* ποιήσῃ. **v.7** *T, M, K:* πρὸς αὐτὸν, *V:* αὐτῷ. **v.7** *T, M, K:* μακροθυμῶν, *V:* μακροθυμει. **v.9** *T, K, V:* καὶ, *M:* ἔ. **v.13** *T, M, K:* καὶ ο, *V:* ὁ δε.

κρόθεν ἐστὼς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς^ο τὸν οὐρανὸν ἐπαῖραι ἀλλ' ἔτυπεν εἰς τὸ στήθος αὐτοῦ λέγων ὁ θεὸς ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. λέγω ὑμῖν κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἢ^ο ἐκεῖνος ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ βρέφη ἵνα αὐτῶν ἄπτηται ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἐπετιμήσαν αὐτοῖς. ὁ δὲ ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτὰ εἶπεν ἄφετε τὰ παιδιά ἔρχεσθαι πρὸς με καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅς ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. καὶ ἐπηρώτησέν τις αὐτὸν ἄρχων λέγων διδάσκαλε ἀγαθὲ τί ποιήσας ζῶν αἰώνιον κληρονομήσω. εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ ἰησοῦς τί με λέγεις ἀγαθόν οὐδεις ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς ὁ θεός. τὰς ἐντολὰς οἴδας μὴ μοιχεύσης μὴ φονεύσης μὴ κλέψῃς μὴ ψευδομαρτυρήσης τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σοῦ. ὁ δὲ εἶπεν ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην^ο ἐκ νεότητός μου. ἀκούσας δὲ τὰῦτα ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ ἔτι ἐν σοι λείπει πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ διάδος πτωχοῖς καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν^ο οὐρανῷ καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι. ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα περίλυπος ἐγένετο ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα. ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ ἰησοῦς περίλυπον γενόμενον εἶπεν πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰσελεύσονται^ο εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. εὐκοπώτερον γὰρ ἐστὶν κάμηλον διὰ τρυμαλιᾶς^ο ῥαφίδος εἰσελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. εἶπόν δὲ οἱ ἀκούσαντες καὶ τίς δύναται σωθῆναι. ὁ δὲ εἶπεν τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις δυνατά ἐστίν^ο παρὰ τῷ θεῷ. εἶπεν δὲ ὁ πέτρος ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν^ο πάντα καὶ ἠκολουθήσαμεν σοι. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἐστὶν ὅς ἀφήκεν οἰκίαν ἢ^ο γονεῖς ἢ ἀδελφούς ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα ἕνεκεν τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. ὅς οὐ μὴ ἀπολάβῃ πολλὰ πλασίονα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζῶν

v.13 *Τ,Μ,Κ:* εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπαῖραι, *Υ:* ἐπαῖραι εἰς τὸν οὐρανὸν. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* εἰς, *Υ:* ἐξ. **v.14** *Τ,Κ:* ἡ ἐκεῖνος, *Μ:* ἡ γὰρ ἐκεῖνος, *Υ:* παρ ἐκεῖνον. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* ἐπετιμήσαν, *Υ:* ἐπετιμῶν. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* προσκαλεσάμενος, *Υ:* προσεκαλεσάτο. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* εἶπεν, *Υ:* λεγὼν. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* εαν, *Υ:* αν. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* σοῦ, *Υ:* ἐξ. **v.21** *Τ,Μ,Κ:* ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητος μου, *Υ:* ἐφυλαξα ἐκ νεότητος. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* ταῦτα, *Υ:* ἐξ. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* ἐν οὐρανῷ, *Υ:* ἐν [τοῖς] οὐρανοῖς. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* ἐγένετο, *Υ:* ἐγενήθη. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* εἰσελεύσονται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, *Υ:* εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσπορεύονται. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* τρυμαλιᾶς ραφίδος, *Υ:* τρηματος βελονῆς. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* εἶπον, *Υ:* εἶπαν. **v.27** *Τ,Μ,Κ:* ἐστιν παρὰ τῷ θεῷ, *Υ:* παρὰ τῷ θεῷ ἐστίν. **v.28** *Τ,Κ,Υ:* ο, *Μ:* ἐξ. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* ἀφήκαμεν πάντα καὶ, *Υ:* ἀφεντες τα ἰδια. **v.29** *Τ,Μ,Κ:* ἡ γονεῖς ἡ ἀδελφούς ἡ γυναῖκα, *Υ:* ἡ γυναῖκα ἡ ἀδελφούς ἡ γονεῖς. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* οὐ, *Υ:* οὐχι.

αἰώνιον . παραλαβὼν δὲ τοὺς δώδεκα εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ἰδοὺ ἀνα- 31
 βαίνομεν εἰς ἱεροσόλυμα καὶ τελεσθήσεται πάντα τὰ γεγραμμένα 32
 διὰ τῶν προφητῶν τῷ υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου . παραδοθήσεται γὰρ τοῖς 32
 ἔθνεσιν καὶ ἐμπαιχθήσεται καὶ ὑβρισθήσεται καὶ ἐμπυσοθήσεται . 33
 καὶ μαστιγώσαντες ἀποκτενοῦσιν αὐτόν καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀνα- 33
 στήσεται . καὶ αὐτοὶ οὐδὲν τούτων συνῆκαν καὶ ἦν τὸ ῥῆμα τοῦτο 34
 κεκρυμμένον ἀπ' αὐτῶν καὶ οὐκ ἐγίνωσκον τὰ λεγόμενα . ἐγένετο 35
 δὲ ἐν τῷ ἐγγίξειν αὐτόν εἰς ἱεριχώ τυφλὸς τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν 36
 προσαίτων . ἀκούσας δὲ ὄχλου διαπορευομένου ἐπυνθάνετο τί εἴη 36
 τοῦτο . ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ ὅτι ἰησοῦς ὁ ναζωραῖος παρέρχεται . 37
 καὶ ἐβόησεν λέγων ἰησοῦ υἱὲ δαβὶδ ἐλέησόν με . καὶ οἱ προάγοντες 38, 39
 ἐπετίμων αὐτῷ ἵνα σιωπήσῃ αὐτὸς δὲ πολλῶ μᾶλλον ἔκραζεν υἱὲ 40
 δαβὶδ ἐλέησόν με . σταθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτόν ἀχθῆναι 40
 πρὸς αὐτόν ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ ἐπηρώτησεν αὐτόν . λέγων τί σοι 41
 θέλεις ποιήσω ὁ δὲ εἶπεν κύριε ἵνα ἀναβλέψω . καὶ ὁ ἰησοῦς εἶπεν 42
 αὐτῷ ἀνάβλεψον ἢ πίστις σου σέσωκέν σε . καὶ παραχρῆμα ἀνέ- 43
 βλεψεν καὶ ἠκολούθει αὐτῷ δοξάζων τὸν θεὸν καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν 43
 ἔδωκεν αἶνον τῷ θεῷ .

Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν ἱεριχώ . καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι κα- 19, 2
 λούμενος ζακχαῖος καὶ αὐτὸς ἦν ἀρχιτελώνης καὶ οὗτος ἦν πλού-
 σιος . καὶ ἐζήτηε ἰδεῖν τὸν ἰησοῦν τίς ἐστιν καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ 3
 ὄχλου ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν . καὶ προδραμὼν ἔμπροσθεν ἀνέβη 4
 ἐπὶ συκομῶραϊαν ἵνα ἴδῃ αὐτόν ὅτι δι' ἐκείνης ἤμελλεν διέρχεσθαι .
 καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον ἀναβλέψας ὁ ἰησοῦς εἶδεν αὐτόν καὶ 5
 εἶπεν πρὸς αὐτόν ζακχαῖε σπεύσας κατέβηθι σήμερον γὰρ ἐν τῷ 6
 οἴκῳ σου δεῖ με μεῖναι . καὶ σπεύσας κατέβη καὶ ὑπεδέξατο αὐ- 6
 τὸν χαίρων . καὶ ἰδόντες ἅπαντες διεγόγγυζον λέγοντες ὅτι παρὰ 7
 ἁμαρτωλῶ ἀνδρὶ εἰσῆλθεν καταλυῖσαι . σταθεὶς δὲ ζακχαῖος εἶπεν 8
 πρὸς τὸν κύριον ἰδοὺ τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου κύριε δίδωμι 8
 τοῖς πτωχοῖς καὶ εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησα ἀποδίδωμι τετραπλοῦν .
 εἶπεν δὲ πρὸς αὐτόν ὁ ἰησοῦς ὅτι σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ 9
 ἐγένετο καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς ἀβραάμ ἐστιν . ἦλθεν γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ 10

v.31 *Τ,Μ,Κ:* ἱεροσολυμα, *Ν:* ἱερουσαλημ. **v.35** *Τ,Μ,Κ:* προσαίτων, *Ν:* επαίτων.
v.38 *Τ,Μ,Κ:* δαβιδ, *Ν:* δαυιδ. **v.39** *Τ,Μ,Κ:* σιωπηση, *Ν:* σιγηση. **v.39** *Τ,Μ,Κ:* δαβιδ, *Ν:*
 δαυιδ. **v.41** *Τ,Μ,Κ:* λεγων, *Ν:* ζε. **19. v.2** *Τ,Μ,Κ:* ουτος ην, *Ν:* αυτος. **v.4** *Τ,Μ,Κ:*
 εμπροσθεν, *Ν:* εις το εμπροσθεν. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* συκομωραϊαν, *Ν:* συκομορεαν. **v.4** *Τ,Κ:* δι,
Μ,Ν: ζε. **v.4** *Τ,Κ,Ν:* ημελλεν, *Μ:* εμελλεν. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* ειδεν αυτον και, *Ν:* ζε. **v.7** *Τ,Κ:*
 απαντες, *Μ,Ν:* παντες. **v.8** *Τ,Μ,Κ:* ημιση των υπαρχοντων μου κυριε διδωμι τοις πτωχοις, *Ν:*
 ημισια μου των υπαρχοντων κυριε τοις πτωχοις διδωμι.

11 ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός· ἀκούοντων δὲ αὐτῶν
ταῦτα προσθεὶς εἶπεν παραβολὴν διὰ τὸ ἐγγὺς αὐτὸν^ο εἶναι ἱερο-
σαλήμ καὶ δοκεῖν αὐτοὺς ὅτι παραχρῆμα μέλλει ἢ βασιλεία τοῦ
12 θεοῦ ἀναφαίνεσθαι· εἶπεν οὖν ἀνθρώπος τις εὐγενῆς ἐπορεύθη
13 εἰς χώραν μακρὰν λαβεῖν ἑαυτῷ βασιλείαν καὶ ὑποστρέψαι· κα-
λέσας δὲ δέκα δούλους ἑαυτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς δέκα μνᾶς καὶ εἶπεν
14 πρὸς αὐτούς· πραγματεύσασθε ἕως ἔρχομαι· οἱ δὲ πολῖται αὐτοῦ
ἐμίσουν αὐτόν καὶ ἀπέστειλαν πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ λέγοντες
15 οὐ θέλομεν τοῦτον βασιλεῦσαι ἐφ' ἡμᾶς· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπα-
νελθεῖν αὐτὸν λαβόντα τὴν βασιλείαν καὶ εἶπεν φωνηθῆναι αὐτῷ
τοὺς δούλους τούτους οἷς ἔδωκεν τὸ ἀργύριον ἵνα γνῶ^ο τίς τί διε-
16 πραγματεύσατο· παρεγένετο δὲ ὁ πρῶτος λέγων κύριε ἡ μνᾶ σου
17 προσεργάσατο^ο δέκα μνᾶς· καὶ εἶπεν αὐτῷ εὖ ἀγαθὲ δουλε ὅτι ἐν
ἐλαχίστῳ πιστὸς ἐγένου ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων ἐπάνω δέκα πόλεων·
18 καὶ ἦλθεν ὁ δεύτερος λέγων κύριε ἡ μνᾶ σου ἐποίησεν πέντε μνᾶς·
19, 20 εἶπεν δὲ καὶ τούτῳ καὶ σὺ γίνου^ο ἐπάνω πέντε πόλεων· καὶ ἕτερος
ἦλθεν λέγων κύριε ἰδοὺ ἡ μνᾶ σου ἣν εἶχον ἀποκειμένην ἐν σου-
21 δαρίῳ· ἐφοβούμην γάρ σε ὅτι ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἶ αἵρεις ὃ οὐκ
22 ἔθηκας καὶ θερίζεις ὃ οὐκ ἔσπειρας· λέγει δὲ^ο αὐτῷ ἐκ τοῦ στόμα-
τός σου κρινῶ σε πονηρὲ δουλε ἦδεις ὅτι ἐγὼ ἄνθρωπος αὐστηρὸς
23 εἶμι αἵρων ὃ οὐκ ἔθηκα καὶ θερίζων ὃ οὐκ ἔσπειρα· καὶ διατὶ οὐκ
ἔδωκας τὸ ἀργύριόν μου ἐπὶ τὴν τράπεζαν καὶ ἐγὼ ἐλθὼν σὺν
24 τόκῳ ἂν ἔπραξα^ο αὐτό· καὶ τοῖς παρεστῶσιν εἶπεν ἄρατε ἀπ' αὐ-
25 τοῦ τὴν μνᾶν καὶ δότε τῷ τὰς δέκα μνᾶς ἔχοντι· καὶ εἶπόν αὐτῷ
26 κύριε ἔχει δέκα μνᾶς· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι παντὶ τῷ ἔχοντι δοθή-
σεται ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ·
27 πλὴν τοὺς ἐχθρούς μου ἐκείνους τοὺς μὴ θελήσαντάς με βασι-
λεῦσαι ἐπ' αὐτοὺς ἀγάγετε ὧδε καὶ κατασφάζατέ ἔμπροσθέν μου·
28 καὶ εἰπὼν ταῦτα ἐπορεύετο ἔμπροσθεν ἀναβαίνων εἰς ἱεροσόλυμα·
29 καὶ ἐγένετο ὡς ἤγγισεν εἰς βηθφάγη καὶ βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος

v.11 *Τ,Μ,Κ:* αὐτον ειναι ιερουσαλημ, *Ν:* ειναι ιερουσαλημ αυτον. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* εως, *Ν:* εν ω. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* εδωκεν, *Ν:* δεδωκει. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* γνω τις τι διεπραγματευσατο, *Ν:* γνοι τι διεπραγματευσαντο. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* προσεργασατο δεκα, *Ν:* δεκα προσρηγασατο. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* ευ, *Ν:* ευγε. **v.18** *Τ,Μ,Κ:* κυριε η μνα σου, *Ν:* η μνα σου κυριε. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* γινου επανω, *Ν:* επανω γινου. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* ετερος, *Ν:* ο ετερος. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* δε, *Ν:* ζε. **v.23** *Τ,Κ:* διατι, *Μ,Ν:* δια τι. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* το αργυριον μου, *Ν:* μου το αργυριον. **v.23** *Τ,Κ:* την, *Μ,Ν:* ζε. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* και εγω, *Ν:* καγω. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* επραξα αυτο, *Ν:* αυτο επραξα. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* ειπον, *Ν:* ειπαν. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* γαρ, *Ν:* ζε. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* απ αυτου, *Ν:* ζε. **v.27** *Τ,Μ,Κ:* εκεινους, *Ν:* τουτους. **v.27** *Τ,Μ,Κ:* κατασφαζατε, *Ν:* κατασφαζατε αυτους. **v.29** *Τ,Κ,Ν:* βηθφαγη, *Μ:* βηθσφαγη.

τὸ καλούμενον ἔλαιων ἀπέστειλεν δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· εἰπὼν 30
 ὑπάγετε εἰς τὴν κατέναντι κώμην ἐν ἧ εἰσπορευόμενοι εὐρήσετε 30
 πῶλον δεδεμένον ἐφ' ὃν οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἐκάθισεν λύ- 30
 σαντες αὐτὸν ἀγάγετε· καὶ ἂν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ διατὶ λύετε οὕτως 31
 ἐρεῖτε αὐτῷ ὅτι ὁ κύριος αὐτοῦ χρεῖαν ἔχει· ἀπελθόντες δὲ οἱ ἀπε- 32
 σταλμένοι εὔρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς· λυόντων δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον 33
 εἶπόν οἱ κύριοι αὐτοῦ πρὸς αὐτούς τί λύετε τὸν πῶλον· οἱ δὲ εἶπόν 34
 ὁ κύριος αὐτοῦ χρεῖαν ἔχει· καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν ἰησοῦν 35
 καὶ ἐπιρρίψαντες ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶλον ἐπεβίβασαν τὸν 35
 ἰησοῦν· πορευομένου δὲ αὐτοῦ ὑπεστρώννυσον τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἐν 36
 τῇ ὁδῷ· ἐγγίζοντος δὲ αὐτοῦ ἤδη πρὸς τῇ καταβάσει τοῦ ὄρους 37
 τῶν ἔλαιων ἤρξαντο ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν χαίροντες αἰνεῖν 37
 τὸν θεὸν φωνῇ μεγάλη περὶ πασῶν ὧν εἶδον δυνάμεων· λέγοντες 38
 εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος βασιλεὺς ἐν ὀνόματι κυρίου εἰρήνῃ ἐν 38
 οὐρανῷ καὶ δόξα ἐν ὑψίστοις· καὶ τινες τῶν φαρισαίων ἀπὸ τοῦ 39
 ὄχλου εἶπόν πρὸς αὐτὸν διδάσκαλε ἐπιτίμησον τοῖς μαθηταῖς σου· 39
 καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς λέγω ὑμῖν ὅτι ἂν οὗτοι σιωπήσωσιν 40
 οἱ λίθοι κέκραζονται· καὶ ὡς ἤγγισεν ἰδὼν τὴν πόλιν ἔκλαυσεν ἐπ' 41
 αὐτῇ· λέγων ὅτι εἰ ἔγνωσ καὶ σὺ καὶ γε ἐν τῇ ἡμέρᾳ σου ταύτῃ τὰ 42
 πρὸς εἰρήνην σοῦ νῦν δὲ ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου· ὅτι ἤξουσιν 43
 ἡμέραι ἐπὶ σὲ καὶ περικυκλώσουσιν οἱ ἐχθροὶ σου χάρακά σοι καὶ πε- 44
 ρικυκλώσουσιν σε καὶ συνέξουσιν σε πάντοθεν· καὶ ἔδαφιοῦσιν σε 44
 καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοὶ καὶ οὐκ ἀφήσουσιν ἐν σοὶ λίθον ἐπὶ λίθῳ 45
 ἀνθ' ὧν οὐκ ἔγνωσ τὸν καιρὸν τῆς ἐπισκοπῆς σου· καὶ εἰσελθὼν εἰς 45
 τὸ ἱερόν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας ἐν αὐτῷ καὶ ἀγοράζον- 46
 τας· λέγων αὐτοῖς γέγραπται ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς ἐστίν 46
 ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποίησατε σπήλαιον ληστῶν· καὶ ἦν διδάσκων τὸ 47
 καθ' ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐζήτουν 47
 αὐτὸν ἀπολέσαι καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ· καὶ οὐχ εὗρισκον τὸ τί 48

v.29 *Τ,Μ,Κ:* αὐτου, *Β:* ἐ. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* εἰπων, *Β:* λεγων. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* εκαθισεν, *Β:* εκαθισεν και. **v.31** *Τ,Κ:* διατι, *Μ,Β:* δια τι. **v.31** *Τ,Μ,Κ:* αυτω, *Β:* ἐ. **v.33** *Τ,Μ,Κ:* ειπον, *Β:* ειπαν. **v.34** *Τ,Μ,Κ:* ειπον, *Β:* ειπαν οτι. **v.35** *Τ,Μ,Κ:* επιρριψαντες εαυτων, *Β:* επιρριψαντες αυτων. **v.38** *Τ,Μ,Κ:* βασιλευς, *Β:* ο βασιλευς. **v.38** *Τ,Μ,Κ:* ειρηνη εν ουρανω, *Β:* εν ουρανω ειρηνη. **v.39** *Τ,Μ,Κ:* ειπον, *Β:* ειπαν. **v.40** *Τ,Μ,Κ:* αυτοις, *Β:* ἐ. **v.40** *Τ,Μ,Κ:* οτι, *Β:* ἐ. **v.40** *Τ,Μ,Κ:* σιωπησωσιν, *Β:* σιωπησουσιν. **v.40** *Τ,Μ,Κ:* κεκραζονται, *Β:* κραζουσιν. **v.41** *Τ,Μ,Κ:* αυτη, *Β:* αυτην. **v.42** *Τ,Μ,Κ:* και συ και γε εν τη ημερα σου ταυτη, *Β:* εν τη ημερα ταυτη και συ. **v.42** *Τ,Μ,Κ:* σου, *Β:* ἐ. **v.43** *Τ,Μ,Κ:* περιβαλουσιν, *Β:* παρεμβαλουσιν. **v.44** *Τ,Μ,Κ:* εν σοι λιθον επι λιθω, *Β:* λιθον επι λιθον εν σοι. **v.45** *Τ,Μ,Κ:* εν αυτω και αγοραζοντας, *Β:* ἐ. **v.46** *Τ,Μ,Κ:* ο οικος μου οικος προσευχης εστιν, *Β:* και εσται ο οικος μου οικος προσευχης.

ποιήσωσιν ὁ λαὸς γὰρ ἅπας ἐξεκρέματο αὐτοῦ ἀκούων .

20 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων διδάσκοντος αὐτοῦ τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εὐαγγελιζομένου ἐπέστησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς σὺν τοῖς πρεσβυτέροις . καὶ εἶπὸν ᾠ πρὸς αὐτὸν λέγοντες εἰπέ ἡμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς ἢ τίς ἐστὶν ὁ δούσσοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην . ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ ἓνα λόγον καὶ εἶπατέ μοι . τὸ βάπτισμα ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν ἢ ἐξ ἀνθρώπων . οἱ δὲ συνελογίσαντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες ὅτι ἐὰν εἴπωμεν ἐξ οὐρανοῦ ἐρεῖ διατὶ οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ . ἐὰν δὲ εἴπωμεν ἐξ ἀνθρώπων πᾶς ὁ λαὸς καταλιθάσει ἡμᾶς πεπεισμένος γὰρ ἐστὶν ἰωάννην προφήτην εἶναι . καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ εἰδέναί ποθεν . καὶ ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ . ἤρξατο δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγειν τὴν παραβολὴν ταύτην ἄνθρωπός τις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα καὶ ἐξέδωτο αὐτὸν γεωργοῖς καὶ ἀπεδήμησεν χρόνους ἱκανοὺς . καὶ ἐν καιρῷ ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς δοῦλον ἵνα ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος δῶσιν αὐτῷ οἱ δὲ γεωργοὶ δείραντες αὐτὸν ἐξαπέστειλαν κενόν . καὶ προσέθετο πέμψαι ἕτερον δοῦλον οἱ δὲ κάκεινον δείραντες καὶ ἀτιμάσαντες ἐξαπέστειλαν κενόν . καὶ προσέθετο πέμψαι τρίτον οἱ δὲ καὶ τοῦτον τραυματίσαντες ἐξέβαλον . εἶπεν δὲ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος τί ποιήσω πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν ἴσως τοῦτον ἰδόντες ἐντραπήσονται . ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοὶ διελογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν ἵνα ἡμῶν γένηται ἡ κληρονομία . καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος ἀπέκτειναν τί οὖν ποιήσει αὐτοῖς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος . ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς τούτους καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις ἀκούσαντες δὲ εἶπὸν μὴ γένοιτο . ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς εἶπεν τί οὖν ἐστὶν τὸ γεγραμμένον τοῦτο λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας . πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν λίθον συνθλασθήσεται ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ λικμήσει αὐτόν . καὶ ἐ-

20. v.1 *Τ,Μ,Κ:* εκεινων, *Υ:* ζ. **v.1** *Τ,Κ,Υ:* αρχιερεις, *Μ:* ιερεις. **v.2** *Τ,Μ,Κ:* ειπον προς αυτον λεγοντες ειπε, *Υ:* ειπαν λεγοντες προς αυτον ειπον. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* ενα, *Υ:* ζ. **v.5** *Τ,Κ:* διατι ουν, *Μ,Υ:* δια τι. **v.6** *Τ,Μ,Κ:* πιας ο λαος, *Υ:* ο λαος απας. **v.9** *Τ,Κ:* τις, *Μ:* ζ, *Υ:* [τις]. **v.9** *Τ,Μ,Κ:* εξεδωτο, *Υ:* εξεδετο. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* εν, *Υ:* ζ. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* δωσιν, *Υ:* δωσουσιν. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* δειραντες αυτον εξαπεστειλαν, *Υ:* εξαπεστειλαν αυτον δειραντες. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* πεμψαι ετερον, *Υ:* ετερον πεμψαι. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* πεμψαι τριτον, *Υ:* τριτον πεμψαι. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* ιδοντες, *Υ:* ζ. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* εαυτους, *Υ:* αλληλους. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* δευτε, *Υ:* ζ. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* ειπον, *Υ:* ειπαν.

ζήτησαν οἱ ἄρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτὸν τὰς
 χεῖρας ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ καὶ ἐφοβήθησαν τὸν^ο λαόν· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι
 πρὸς αὐτοὺς τὴν^ο παραβολὴν ταύτην εἶπεν· καὶ παρατηρήσαντες 20
 ἀπέστειλαν ἐγκαθέτους ὑποκρινομένους ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι
 ἵνα ἐπιλάβωνται αὐτοῦ λόγου εἰς^ο τὸ παραδοῦναι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ
 καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος· καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες 21
 διδάσκαλε οἶδαμεν ὅτι ὀρθῶς λέγεις καὶ διδάσκεις καὶ οὐ λαμ-
 βάνεις πρόσωπον ἄλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις·
 ἔξιστιν ἡμῖν καίσαρι φόρον δοῦναι ἢ οὐ^ο· κατανοήσας δὲ αὐτῶν 22, 23
 τὴν πανουργίαν εἶπεν πρὸς αὐτοὺς τί^ο με πειράζετε· ἐπιδειξατέ 24
 μοι δηνᾶριον τίνος ἔχει εἰκόνα καὶ ἐπιγραφὴν ἀποκριθέντες^ο δὲ
 εἶπον καίσαρος· ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς^ο ἀπόδοτε τοῖνυν τὰ καίσαρος 25
 καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ· καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλαβέσθαι 26
 αὐτοῦ ῥήματος ἐναντίον τοῦ λαοῦ καὶ θαυμάσαντες ἐπὶ τῇ ἀπο-
 κρίσει αὐτοῦ ἐσίγησαν· προσελθόντες δὲ τινες τῶν σαδδουκαίων 27
 οἱ ἀντιλέγοντες ἀνάστασιν μὴ εἶναι ἐπηρώτησαν αὐτόν· λέγοντες 28
 διδάσκαλε μωϋῆς ἔγραψεν ἡμῖν ἕνα τινος ἀδελφὸς ἀποθάνη ἔχων
 γυναῖκα καὶ οὗτος ἄτεκνος ἀποθάνη ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ
 τὴν γυναῖκα καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ· ἐπτά οὖν 29
 ἀδελφοὶ ἦσαν καὶ ὁ πρῶτος λαβὼν γυναῖκα ἀπέθανεν ἄτεκνος·
 καὶ ἔλαβεν^ο ὁ δευτέρος τὴν γυναῖκα καὶ οὗτος ἀπέθανεν ἄτεκνος· 30
 καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτὴν ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἐπτά οὐ κατέλιπον 31
 τέκνα καὶ ἀπέθανον· ὕστερον δὲ^ο πάντων^ο ἀπέθανεν καὶ ἡ γυνὴ· 32
 ἐν^ο τῇ οὖν ἀναστάσει τίνος αὐτῶν γίνεται γυνὴ οἱ γὰρ ἐπτά ἔσχον 33
 αὐτὴν γυναῖκα· καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς οἱ υἱοὶ τοῦ 34
 αἰῶνος τούτου γαμοῦσιν καὶ ἐκγαμίσκονται· οἱ δὲ καταξιωθέντες 35
 τοῦ αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν καὶ τῆς ἀναστάσεως τῆς ἐκ νεκρῶν οὔτε
 γαμοῦσιν οὔτε ἐκγαμίσκονται· οὔτε γὰρ ἀποθανεῖν ἔτι δύνανται 36

v.19 *Τ,Μ,Κ:* οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, *Ν:* οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς. **v.19** *Τ,Κ,Ν:* τον λαον, *Μ:* ἔ. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* τὴν παραβολὴν ταυτην εἶπεν, *Ν:* εἶπεν τὴν παραβολὴν ταυτην.
v.20 *Τ,Μ,Κ:* εἰς το, *Ν:* ὥστε. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* ἡμιν, *Ν:* ἡμας. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* τι με πειραζετε, *Ν:* ἔ.
v.24 *Τ,Μ,Κ:* ἐπιδειξατε, *Ν:* δεῖξατε. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* ἀποκριθεντες δε εἶπον, *Ν:* οἱ δε εἶπαν.
v.25 *Τ,Μ,Κ:* αυτοις ἀποδοτε τοινυν, *Ν:* πρὸς αὐτοὺς τοινυν ἀποδοτε. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* μωυσης, *Ν:* μωυσης.
v.28 *Τ,Μ,Κ:* ἀποθανη, *Ν:* η. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* ελαβεν ο δευτερος τὴν γυναῖκα καὶ οὗτος ἀπεθανεν ἀτεκνος, *Ν:* ο δευτερος. **v.31** *Τ,Κ,Ν:* ὡσαυτως, *Μ:* ὡσαυτως ὡσαυτως.
v.31 *Τ,Μ,Ν:* ου, *Κ:* καὶ ου. **v.32** *Τ:* δε, *Μ:* [δε], *Κ,Ν:* ἔ. **v.32** *Τ,Μ,Κ:* παντων ἀπεθανεν καὶ ἡ γυνη, *Ν:* καὶ ἡ γυνη ἀπεθανεν. **v.33** *Τ,Μ,Κ:* εν τη ουν, *Ν:* ἡ γυνη ουν εν τη.
v.34 *Τ,Μ,Κ:* ἀποκριθεις, *Ν:* ἔ. **v.34** *Τ,Μ,Κ:* ἐκγαμίσκονται, *Ν:* γαμίσκονται.
v.35 *Τ,Κ:* ἐκγαμίσκονται, *Μ:* ἐκγαμίζονται, *Ν:* γαμίζονται. **v.36** *Τ,Μ,Κ:* ουτε, *Ν:* ουδε.

37 ἰσάγγελοι γάρ εἰσιν καὶ υἱοὶ εἰσιν τοῦ θεοῦ τῆς ἀναστάσεως υἱοὶ
 38 ὄντες. ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ νεκροὶ καὶ μωδοῆς ἐμήνυσεν ἐπὶ τῆς βά-
 39 του ὡς λέγει κύριον τὸν θεὸν ἄβρααμ καὶ τὸν θεὸν ἰσαὰκ καὶ τὸν
 40 θεὸν ἰακώβ. θεὸς δὲ οὐκ ἔστιν νεκρῶν ἀλλὰ ζώντων πάντες γὰρ
 41 αὐτῷ ζῶσιν. ἀποκριθέντες δὲ τινες τῶν γραμματέων εἶπὸν διδά-
 42 σκαλε καλῶς εἶπας. οὐκέτι δὲ ἐτόλμων ἐπερωτᾶν αὐτὸν οὐδέν.
 43 εἶπεν δὲ πρὸς αὐτοὺς πῶς λέγουσιν τὸν χριστὸν υἱὸν° δαβὶδ εἶναι.
 44 καὶ° αὐτὸς δαβὶδ λέγει ἐν βίβλῳ ψαλμῶν εἶπεν ὁ° κύριος τῷ κυρίῳ
 45 μου κάθου ἐκ δεξιῶν μου. ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπό-
 46 διον τῶν ποδῶν σου. δαβὶδ οὖν κύριον αὐτὸν καλεῖ καὶ πῶς υἱὸς°
 47 αὐτοῦ ἐστιν. ἀκούοντος δὲ παντὸς τοῦ λαοῦ εἶπεν τοῖς μαθηταῖς
 48 αὐτοῦ. προσέχετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελώντων περιπατεῖν
 49 ἐν στολαῖς καὶ φιλοῦντων ἀσπασμούς ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ πρωτο-
 50 καθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις.
 51 οἱ κατεσθίουσιν τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προ-
 52 σεύχονται οὗτοι λήψονται περισσότερον κρίμα.

21 Ἀναβλέψας δὲ εἶδεν τοὺς βάλλοντας τὰ° δῶρα αὐτῶν εἰς τὸ γα-
 2 ζοφυλάκιον πλουσίους. εἶδεν δὲ καὶ° τινα χήραν πενιχρὰν βά-
 3 λουσιν ἐκεῖ δύο° λεπτά. καὶ εἶπεν ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα
 4 ἢ° πτωχὴ αὕτη πλεῖον πάντων ἔβαλεν. ἅπαντες γὰρ οὗτοι ἐκ τοῦ
 5 περισεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον εἰς τὰ δῶρα τοῦ° θεοῦ αὕτη δὲ ἐκ τοῦ
 6 ὑπερήματος αὐτῆς ἅπαντα τὸν βίον ὃν εἶχεν ἔβαλεν. καὶ τινῶν
 7 λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ ὅτι λίθοις καλοῖς καὶ ἀναθήμασιν κε-
 8 κόσμηται εἶπεν. ταῦτα ἃ θεωρεῖτε ἐλεύσονται ἡμέραι ἐν αἷς οὐκ
 9 ἀφεθήσεται λίθος ἐπὶ λίθῳ ὃς οὐ καταλυθήσεται. ἐπηρώτησαν δὲ
 10 αὐτὸν λέγοντες διδάσκαλε πότε οὖν ταῦτα ἔσται καὶ τί τὸ σημεῖον
 11 ὅταν μέλλῃ ταῦτα γίνεσθαι. ὁ δὲ εἶπεν βλέπετε μὴ πλανηθῆτε πολ-
 12 λοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες ὅτι ἐγὼ εἰμι καὶ
 13 ὁ καιρὸς ἤγγικεν μὴ ὅσιν πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν. ὅταν δὲ ἀ-
 14 κούσητε πολέμους καὶ ἀκαταστασίας μὴ πτοηθῆτε δεῖ γὰρ ταῦτα
 15 γενέσθαι πρῶτον ἀλλ' οὐκ εὐθέως τὸ τέλος. τότε ἔλεγεν αὐτοῖς ἐ-

v.36 *T, M, K:* του, *V:* ἐ. **v.37** *T, M, K:* μωσης, *V:* μωυσης. **v.37** *T, M, K:* τον, *V:* ἐ.
v.39 *T, M, K:* ειπον, *V:* ειπαν. **v.40** *T, M, K:* δε, *V:* γαρ. **v.41** *T, M, K:* υιον δαβιδ ειναι, *V:*
 ειναι δαυιδ υιον. **v.42** *T, M, K:* και αυτος δαβιδ, *V:* αυτος γαρ δαυιδ. **v.42** *T, M, K:* ο, *V:* ἐ.
v.44 *T, M, K:* δαβιδ, *V:* δαυιδ. **v.44** *T, M, K:* υιος αυτου, *V:* αυτου υιος. **v.47** *T, M, K:*
 ληπονται, *V:* λημπονται. **21. v.1** *T, M, K:* τα δωρα αυτων εις το γαζοφυλακιον, *V:* εις το
 γαζοφυλακιον τα δωρα αυτων. **v.2** *T, K:* και τινα, *M:* τινα και, *V:* τινα. **v.2** *T, M, K:* δυο
 λεπτα, *V:* λεπτα δυο. **v.3** *T, M, K:* η πτωχη αυτη, *V:* αυτη η πτωχη. **v.4** *T, M, K:* απαντες,
V: παντες. **v.4** *T, M, K:* του θεου, *V:* ἐ. **v.4** *T, M, K:* απαντα, *V:* παντα. **v.8** *T, M, K:*
 οτι, *V:* ἐ. **v.8** *T, M, K:* ουν, *V:* ἐ.

γερθήσεται ἔθνος ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν . σεισμοί 11
 τε μεγάλοι κατὰ τόπους καὶ λιμοὶ καὶ λοιμοὶ ἔσονται φόβητρά τε
 καὶ σημεῖα ἅπ' οὐρανοῦ μεγάλα ἔσται . πρὸ δὲ τούτων ἅπάντων ἐ- 12
 πιβαλοῦσιν ἐφ' ὑμᾶς τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ διώξουσιν παραδιδόντες
 εἰς συναγωγὰς καὶ φυλακὰς ἀγόμενους ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγεμό-
 νας ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου . ἀποβήσεται δὲ ὑμῖν εἰς μαρτύριον . 13
 θεόθε οὖν εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν μὴ προμελετᾶν ἀπολογηθῆναι . 14
 ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν ἧ οὐ δυνήσονται ἀντειπεῖν 15
 οὐδὲ ἀντιστῆναι πάντες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν . παραδοθήσεσθε δὲ 16
 καὶ ὑπὸ γονέων καὶ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν καὶ φίλων καὶ θα-
 νατώσουσιν ἕξ ὑμῶν . καὶ ἔσεσθε μισοῦμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ 17
 ὄνομά μου . καὶ θριξέκ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται . ἐν 18, 19
 τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν . ὅταν δὲ ἴδητε κυ- 20
 κλουμένην ὑπὸ στρατοπέδων τὴν ἱερουσαλήμ τότε γνῶτε ὅτι ἤγ-
 γικεν ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς . τότε οἱ ἐν τῇ ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς 21
 τὰ ὄρη καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκχωρεῖτωσαν καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις
 μὴ εἰσερχέσθωσαν εἰς αὐτήν . ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως αὐταὶ εἰσιν 22
 τοῦ πληρῶθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα . οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ 23
 ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ἔσται γὰρ
 ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὄργῃ ἐν τῷ λαῷ τούτῳ . καὶ πε- 24
 σοῦνται στόματι μαχαίρας καὶ αἰχμαλωτισθήσονται εἰς πάντα τὰ
 ἔθνη καὶ ἱερουσαλήμ ἔσται πατουμένη ὑπὸ ἐθνῶν ἄχρι πληρωθῶ-
 σιν καιροὶ ἐθνῶν . καὶ ἔσται σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ ἀστροῖς 25
 καὶ ἐπὶ τῆς γῆς συνοχή ἐθνῶν ἐν ἀπορίᾳ ἠχούσης θαλάσσης καὶ
 σάλου . ἀποψυχόντων ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίας τῶν 26
 ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένην αἱ γὰρ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευ-
 θήσονται . καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν 27
 νεφέλῃ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς . ἀρχομένων δὲ τούτων 28
 γίνεσθαι ἀνακύψατε καὶ ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν διότι ἐγγίζει ἡ
 ἀπολύτρωσις ὑμῶν . καὶ εἶπεν παραβολὴν αὐτοῖς ἴδετε τὴν συκὴν 29

v.10 *Τ,Μ,Κ:* ἐπι, *Ν:* ἐπ. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* κατα τοπους και, *Ν:* και κατα τοπους.
v.11 *Τ,Μ,Κ:* σημεια απ ουρανου, *Ν:* απ ουρανου σημεια. **v.12** *Τ,Κ:* απαντων, *Μ,Ν:* παντων.
v.12 *Τ,Μ,Κ:* συναγωγας, *Ν:* τας συναγωγας. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* αγομενους, *Ν:* απαγομενους.
v.13 *Τ,Μ,Κ:* δε, *Ν:* ζ. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* θεοθε, *Ν:* θετε. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* εις τας καρ-
 dias, *Ν:* εν ταις καρδιαις. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* αντειπειν ουδε αντιστηναι παντες, *Ν:* αντιστηναι
 η αντειπειν απαντες. **v.16** *Τ,Κ,Ν:* και αδελφων και συγγενων και φιλων, *Μ:* και συγγε-
 νων και φιλων και αδελφων. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* την, *Ν:* ζ. **v.22** *Τ,Κ:* πληρωθηναι, *Μ,Ν:*
 πλησθηναι. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* δε, *Ν:* ζ. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* εν, *Ν:* ζ. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* μαχαιρας,
Ν: μαχαιρης. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* παντα τα εθνη, *Ν:* τα εθνη παντα. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* αχρι, *Ν:* αχρι
 ου. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* εσται, *Ν:* εσονται. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* ηχουσης, *Ν:* ηχους.

30 καὶ πάντα τὰ δένδρα . ὅταν προβάλῳσιν ἤδη βλέποντες ἀφ' ἑαυ-
 31 τῶν γινώσκετε ὅτι ἤδη ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν . οὕτως καὶ ὑμεῖς ὅταν
 ἴδητε ταῦτα γινόμενα γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θε-
 32 οῦ . ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη ἕως ἂν πάντα
 33 γένηται . ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ
 34 παρέλθῳσιν . προσέχετε δὲ ἑαυτοῖς μήποτε βαρύνθῳσιν ὑμῶν αἱ
 καρδίαι ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς καὶ αἰφνί-
 35 διος ὅ ἐφ' ὑμᾶς ἐπιστῆ ἡ ἡμέρα ἐκείνη . ὡς παγὶς γὰρ ὁ ἐπελεύσεται
 36 ἐπὶ πάντας τοὺς καθημένους ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς . ἀ-
 γρυπνεῖτε οὖν ἐν παντὶ καιρῷ δεόμενοι ἵνα κατάξιωθῆτε ἐκφυγεῖν
 37 τοῦτο πάντα τὰ μέλλοντα γίνεσθαι καὶ σταθῆναι ἔμπροσθεν τοῦ
 38 υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου . ἦν δὲ τὰς ἡμέρας ἐν τῷ ἱερῷ διδασκῶν τὰς δὲ
 νύκτας ἐξερχόμενος ἠυλίζετο εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον ἔλαιῶν .
 22. 2 Ἦγγιζεν δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων ἢ λεγομένη πάσχα . καὶ ἐζή-
 3 τουν οἱ ἄρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὸ πῶς ἀνέλῳσιν αὐτὸν ἐ-
 4 φοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν . εἰσηλθεν δὲ ὁ σατανᾶς εἰς ἰούδαν τὸν
 5 ἐπικαλούμενον ἰσκαριώτην ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώδεκα . καὶ
 6 ἀπελθὼν συνελάλησεν τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς στρατηγοῖς τὸ πῶς
 7 αὐτὸν παραδῶ αὐτοῖς . καὶ ἐχάρησαν καὶ συνέθεντο αὐτῷ ἀργύ-
 8 ριον δοῦναι . καὶ ἐξωμολόγησεν καὶ ἐζήτει εὐκαιρίαν τοῦ παρα-
 9 δοῦναι αὐτὸν αὐτοῖς ἄτερ ὄχλου . ἦλθεν δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων
 10 ἐν ἣ ἔδει θῦεσθαι τὸ πάσχα . καὶ ἀπέστειλεν πέτρον καὶ ἰωάννην
 11 εἰπὼν πορευθέντες ἐτοιμάσατε ἡμῖν τὸ πάσχα ἵνα φάγωμεν . οἱ
 12 δὲ εἶπὸν αὐτῷ ποῦ θέλεις ἐτοιμάσῳμεν . ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς ἰδοὺ
 εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν συναντήσῃ ὑμῖν ἄνθρωπος κε-
 13 ράμιον ὕδατος βαστάζων ἀκολουθήσατε αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν οὗ
 εἰσπορεύεται . καὶ ἔρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότῃ τῆς οἰκίας λέγει σοι ὁ
 διδάσκαλος ποῦ ἐστὶν τὸ κατάλυμα ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μα-
 12 θητῶν μου φάγω . κάκεινος ὑμῖν δεῖξει ἀνώγειον μέγα ἐστρωμέ-
 13 νον ἐκεῖ ἐτοιμάσατε . ἀπελθόντες δὲ εὔρον καθὼς εἶρηκεν αὐτοῖς

v.33 *T, M, K:* παρελθωσιν, *V:* παρελευσονται. **v.34** *T, K:* βαρυνθωσιν, *M, V:* βαρηθωσιν.
v.34 *T, M, K:* αιφνιδιος εφ υμας επιστη, *V:* επιστη εφ υμας αιφνιδιος. **v.35** *T, M, K:* γαρ
επελευσεται, *V:* επεισελευσεται γαρ. **v.36** *T, M, K:* συν, *V:* δε. **v.36** *T, M, K:* καταξιωθητε,
V: κατοχυσητε. **v.36** *T, K, V:* ταυτα, *M:* ζ. **22. v.3** *T, K:* ο, *M, V:* ζ. **v.3** *T, M, K:*
επικαλουμενον, *V:* καλουμενον. **v.4** *T, K:* τοις, *M, V:* ζ. **v.4** *T, M, K:* αυτον παραδω αυτοις,
V: αυτοις παραδω αυτον. **v.6** *T, M, K:* αυτοις ατερ οχλου, *V:* ατερ οχλου αυτοις. **v.9** *T, M, K:*
ειπον, *V:* ειπαν. **v.9** *T, K, V:* ετοιμασωμεν, *M:* ετοιμασομεν. **v.10** *T, M, K:* ου, *V:* εις την.
v.12 *T, M, K:* ανωγειον, *V:* αναγαιον. **v.13** *T, M, K:* ειρηκεν, *V:* ειρηκει.

καὶ ἠτοίμασαν τὸ πάσχα . καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα ἀνέπεσαν καὶ οἱ 14
 δώδεκα ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ . καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς ἐπιθυμία ἐ- 15
 πεθύμησα τοῦτο τὸ πάσχα φαγεῖν μεθ' ὑμῶν πρὸ τοῦ με παθεῖν .
 λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ φάγω ἐξ' αὐτοῦ ἕως ὅτου πληρωθῆ 16
 ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ . καὶ δεξάμενος ποτήριον εὐχαριστήσας 17
 εἶπεν λάβετε τοῦτο καὶ διαμερίσατε ἑαυτοῖς . λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι 18
 οὐ μὴ πῖω ἀπὸ τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου ἕως ὅτου ἡ βασι-
 λεία τοῦ θεοῦ ἔλθῃ . καὶ λαβὼν ἄρτον εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ 19
 ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων τοῦτο ἔστιν τὸ σῶμά μου τὸ ὑπὲρ ὑμῶν δι-
 δόμενον τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν . ὡσαύτως καὶ τὸ 20
 ποτήριον μετὰ τὸ δειπνῆσαι λέγων τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ δια-
 θήκη ἐν τῷ αἵματί μου τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυνόμενον . πλὴν ἰδοὺ ἡ 21
 χεὶρ τοῦ παραδιδόντος με μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης . καὶ ὁ μὲν 22
 υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου πορεύεται ἰσχυρῶς κατὰ τὸ ὀρισμένον πλὴν οὐαὶ τῷ
 ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ παραδίδοται . καὶ αὐτοὶ ἤρξαντο συζητεῖν 23
 πρὸς ἑαυτούς τὸ τίς ἄρα εἶη ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο μέλλων πράσσειν . ἐ- 24
 γένητο δὲ καὶ φιλονεικία ἐν αὐτοῖς τὸ τίς αὐτῶν δοκεῖ εἶναι μείζων .
 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν αὐτῶν καὶ 25
 οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτῶν εὐεργέται καλοῦνται . ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως 26
 ἀλλ' ὁ μείζων ἐν ὑμῖν γένεσθω ὡς ὁ νεώτερος καὶ ὁ ἡγούμενος ὡς
 ὁ διακονῶν . τίς γὰρ μείζων ὁ ἀνακείμενος ἢ ὁ διακονῶν οὐχὶ ὁ 27
 ἀνακείμενος ἐγὼ δὲ εἰμι ἔν μέσῳ ὑμῶν ὡς ὁ διακονῶν . ὑμεῖς δὲ 28
 ἔστε οἱ διαμεμενηκότες μετ' ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς μου . κἀγὼ 29
 διατίθεμαι ὑμῖν καθὼς διέθετό μοι ὁ πατήρ μου βασιλείαν . ἵνα 30
 ἐσθίητε καὶ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ἐν τῇ βασιλείᾳ μου καὶ
 καθισήσθε ἐπὶ θρόνων κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλάς τοῦ Ἰσραὴλ .
 εἶπεν δὲ ὁ κύριος σίμων σίμων ἰδοὺ ὁ σατανᾶς ἐξητήσατο ὑμᾶς τοῦ 31
 σινιάσαι ὡς τὸν σίτον . ἐγὼ δὲ ἔδεήθην περὶ σοῦ ἵνα μὴ ἐκλείπη ἡ 32
 πίστις σου καὶ σὺ ποτε ἐπιστρέψας στήριξον τοὺς ἀδελφούς σου .

v.14 *Τ,Μ,Κ:* δωδεκα, *Β:* ζ. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* ουκετι, *Β:* ζ. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* εξ αυτου, *Β:* αυτο.
v.17 *Τ,Μ,Κ:* εαυτοις, *Β:* εις εαυτους. **v.18** *Τ,Κ:* απο του γεννηματος, *Μ:* απο του γεννηματος,
Β: απο του νυν απο του γεννηματος. **v.18** *Τ,Μ,Κ:* στου, *Β:* ου. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* ωσαυτως
 και το ποτηριον, *Β:* και το ποτηριον ωσαυτως. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* εκχυνομενον, *Β:* εκχυννομενον.
v.22 *Τ,Μ,Κ:* και ο μεν υιος, *Β:* οτι ο υιος μεν. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* πορευεται κατα το ωρισμενον,
Β: κατα το ωρισμενον πορευεται. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* γενεσθω, *Β:* γινεσθω. **v.27** *Τ,Μ,Κ:* ειμι εν
 μεσω υμων, *Β:* εν μεσω υμων ειμι. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* εσθιητε, *Β:* εσθητε. **v.30** *Τ,Κ:* καθισθητε,
Μ: καθισσεσθε, *Β:* καθησεσθε. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* κρινοντες τας δωδεκα φυλας, *Β:* τας δωδεκα
 φυλας κρινοντες. **v.31** *Τ,Μ,Κ:* ειπεν δε ο κυριος, *Β:* ζ. **v.32** *Τ,Κ:* εκλειπη, *Μ,Β:* εκλιπη.
v.32 *Τ,Μ,Κ:* στηριξον, *Β:* στηρισον.

33 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ κύριε μετὰ σοῦ ἔτοιμός εἰμι καὶ εἰς φυλακὴν καὶ
 34 εἰς θάνατον πορεύεσθαι. ὁ δὲ εἶπεν λέγω σοι πέτρε οὐ μὴ φωνή-
 35 σαι σήμερον ἀλέκτωρ πρὶν ἢ τρεῖς ἀπαρνήσῃ μὴ εἰδέναι με.
 36 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὅτε ἀπέστειλα ὑμᾶς ἄτερ βαλάντιου καὶ πήρας
 37 καὶ ὑποδημάτων μὴ τινος ὑστερήσατε οἱ δὲ εἶπον ὀυδενός. εἶπεν
 38 ὁὖν αὐτοῖς ἀλλὰ νῦν ὁ ἔχων βαλάντιον ἀράτω ὁμοίως καὶ πήραν
 39 καὶ ὁ μὴ ἔχων πωληθῶτω τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ ἀγοραδῶτω μάχαι-
 40 ραν. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ἔτι τοῦτο τὸ γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι
 41 ἐν ἐμοὶ τὸ καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη καὶ γὰρ τὰ περὶ ἐμοῦ τέλος
 42 ἔχει. οἱ δὲ εἶπον κύριε ἰδοὺ μάχαιραι ὧδε δύο ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς
 43 ἰκανόν ἐστιν. καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ ὄρος τῶν
 44 ἐλαιῶν ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. γενόμενος
 45 δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου εἶπεν αὐτοῖς προσεύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν εἰς πει-
 46 ρασμὸν. καὶ αὐτὸς ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτῶν ὡσεὶ λίθου βολὴν καὶ
 47 θεῖς τὰ γόνατα προσήχητο. λέγων πάτερ εἰ βούλει παρενεγκεῖν
 48 τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ πλήν μὴ τὸ θέλημά μου ἀλλὰ τὸ σὸν
 49 γένησθω. ὠφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος ἀπ' οὐρανοῦ ἐνισχύων αὐτόν.
 50 καὶ γενόμενος ἐν ἀγωνίᾳ ἐκτενέστερον προσήχητο ἐγένετο δὲ ὁ
 51 ἰδρὼς αὐτοῦ ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος καταβαίνοντες ἐπὶ τὴν γῆν. καὶ
 52 ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητὰς εὗρεν αὐ-
 53 τοὺς κοιμωμένους ἀπὸ τῆς λύπης. καὶ εἶπεν αὐτοῖς τί καθεύδετε
 54 ἀναστάντες προσεύχεσθε ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμὸν. ἔτι δὲ
 55 αὐτοῦ λαλοῦντος ἰδοὺ ὄχλος καὶ ὁ λεγόμενος ἰούδας εἷς τῶν δώ-
 56 δεκα προήρχετο αὐτῶν καὶ ἤγγισεν τῷ ἰησοῦ φιλήσαι αὐτόν. ὁ δὲ
 57 ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ ἰούδα φιλήματι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παρα-
 58 δίδως. ἰδόντες δὲ οἱ περὶ αὐτόν τὸ ἐσόμενον εἶπον αὐτῷ κύριε εἰ
 59 πατάξομεν ἐν μαχαίρᾳ. καὶ ἐπάταξεν εἷς τις ἐξ αὐτῶν τὸν δούλον

v.34 *Τ,Κ:* μη φωνήσει, *Μ:* μη φωνησι, *Ν:* φωνήσει. **v.34** *Τ,Μ,Κ:* πρην η, *Ν:* εως.
v.34 *Τ,Μ,Κ:* απαρνηση μη ειδεναι με, *Ν:* με απαρνηση ειδεναι. **v.35** *Τ,Μ,Κ:* βαλαντιου, *Ν:*
 βαλλαντιου. **v.35** *Τ,Κ:* ειπον ουδενος, *Μ:* ειπον ουθενος, *Ν:* ειπαν ουθενος. **v.36** *Τ,Μ,Κ:*
 ουν, *Ν:* δε. **v.36** *Τ,Μ,Κ:* βαλαντιον, *Ν:* βαλλαντιον. **v.36** *Τ,Κ,Ν:* πωλησατω, *Μ:* πωλησει.
v.36 *Τ,Κ,Ν:* αγορασατω, *Μ:* αγορασει. **v.37** *Τ,Μ,Κ:* επι, *Ν:* ζ. **v.37** *Τ,Μ,Κ:* τα, *Ν:* το.
v.38 *Τ,Μ,Κ:* ειπον, *Ν:* ειπαν. **v.39** *Τ,Μ,Κ:* αυτου, *Ν:* ζ. **v.42** *Τ,Μ:* παρενεγκειν το πο-
 τηριον τουτου, *Κ:* παρενεγκε το ποτηριον τουτου, *Ν:* παρενεγκε τουτου το ποτηριον. **v.42** *Τ,Μ,Κ:*
 γενεσθω, *Ν:* γινεσθω. **v.44** *Τ,Μ,Κ:* εγενετο δε, *Ν:* και εγενετο. **v.45** *Τ,Μ:* μαθητας ευρεν
 αυτους κοιμωμενους, *Κ:* μαθητας αυτου ευρεν αυτους κοιμωμενους, *Ν:* μαθητας ευρεν κοιμωμε-
 νους αυτους. **v.47** *Τ,Μ,Κ:* δε, *Ν:* ζ. **v.47** *Τ,Κ:* αυτων, *Μ,Ν:* αυτους. **v.48** *Τ,Μ,Κ:* ο
 δε ιησους, *Ν:* ιησους δε. **v.49** *Τ,Μ,Κ:* ειπον αυτω, *Ν:* ειπαν. **v.49** *Τ,Μ,Κ:* μαχαιρα, *Ν:*
 μαχαιρη. **v.50** *Τ,Μ,Κ:* τον δουλον του αρχιερεως, *Ν:* του αρχιερεως τον δουλον.

τοῦ ἀρχιερέως καὶ ἀφείλεν αὐτοῦ τὸ οὖς τὸ δεξιόν· ἀποκριθεὶς 51
 δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν ἕατε ἕως τούτου καὶ ἀπάμενος τοῦ ὠτίου αὐτοῦ
 ἴασατο αὐτόν· εἶπεν δὲ ὁ ἰησοῦς πρὸς τοὺς παραγενομένους ἐπ’ 52
 αὐτὸν ἀρχιερεῖς καὶ στρατηγούς τοῦ ἱεροῦ καὶ πρεσβυτέρους ὡς
 ἐπὶ λησιτὴν ἐξεληλύθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων· καθ’ ἡμέραν 53
 ὄντος μου μεθ’ ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ οὐκ ἐξτείνετε τὰς χεῖρας ἐπ’ ἐμέ
 ἀλλ’ αὕτη ὑμῶν ἔστιν ἡ ὥρα καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ σκοτίου· συλλα- 54
 βόντες δὲ αὐτὸν ἤγαγον καὶ εἰσήγαγον αὐτόν· εἰς τὸν οἶκον τοῦ
 ἀρχιερέως ὁ δὲ πέτρος ἠκολούθει μακρόθεν· ἀψάντων δὲ πῦρ ἐν 55
 μέσῳ τῆς αὐλῆς καὶ συγκαθισάντων αὐτῶν ἐκάθητο ὁ πέτρος ἐν
 μέσῳ αὐτῶν· ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν παιδίσκη τις καθήμενον πρὸς τὸ 56
 φῶς καὶ ἀτενίσασα αὐτῷ εἶπεν καὶ οὗτος σὺν αὐτῷ ἦν· ὁ δὲ ἠρνή- 57
 σατο αὐτόν· λέγων γύναι οὐκ οἶδα αὐτόν· καὶ μετὰ βραχὺ ἕτερος 58
 ἰδὼν αὐτόν ἔφη καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ ὁ δὲ πέτρος εἶπεν ἄνθρωπε
 οὐκ εἰμί· καὶ διαστάσης ὡσεὶ ὥρας μιᾶς ἄλλος τις διῶσχυριζέτο 59
 λέγων ἐπ’ ἀληθείας καὶ οὗτος μετ’ αὐτοῦ ἦν καὶ γὰρ γαλιλαῖός
 ἐστιν· εἶπεν δὲ ὁ πέτρος ἄνθρωπε οὐκ οἶδα ὃ λέγεις καὶ παρα- 60
 χρῆμα ἔτι λαλοῦντος αὐτοῦ ἐφώνησεν ὁ ἀλέκτωρ· καὶ στραφεὶς 61
 ὁ κύριος ἐνέβλεψεν τῷ πέτρῳ καὶ ὑπεμνήσθη ὁ πέτρος τοῦ λόγου
 τοῦ κυρίου ὡς εἶπεν αὐτῷ ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι ἀπαρνή-
 σῃ με τρίς· καὶ ἐξελθὼν ἔξω ὁ πέτρος ἔκλαυσεν πικρῶς· καὶ οἱ 62, 63
 ἄνδρες οἱ συνέχοντες τὸν ἰησοῦν ἐνέπαιζον αὐτῷ δέροντες· καὶ 64
 περικαλύψαντες αὐτόν ἔτυπτον αὐτοῦ τὸ πρόσωπον καὶ ἐπηρώ-
 των αὐτόν λέγοντες προφήτευσον τίς ἐστιν ὁ παῖσας σε· καὶ ἕτερα 65
 πολλά βλασφημοῦντες ἔλεγον εἰς αὐτόν· καὶ ὡς ἐγένετο ἡμέρα 66
 συνήχθη τὸ πρεσβυτέριον τοῦ λαοῦ ἀρχιερεῖς τε καὶ γραμματεῖς
 καὶ ἀνήγαγον αὐτόν εἰς τὸ συνέδριον ἐαυτῶν λέγοντες· εἰ σὺ εἶ ὁ 67
 χριστός εἰπέ ἡμῖν εἶπεν δὲ αὐτοῖς ἐὰν ὑμῖν εἴπω οὐ μὴ πιστεύσητε·
 ἐὰν δὲ καὶ ἐρωτήσω οὐ μὴ ἀποκριθῆτέ μοι ἢ ἀπολύσητε· ἀπὸ τοῦ 68, 69

v.50 *T, M, K:* αὐτοῦ το οὖς, *V:* το οὖς αὐτου. **v.51** *T, M, K:* αὐτου, *V:* ζ. **v.52** *T, M, K:* ο, *V:* ζ. **v.52** *T, M, K:* ἐξεληλυθατε, *V:* ἐξηλθατε. **v.53** *T, M, K:* ὑμων εστιν, *V:* εστιν ὑμων. **v.54** *T, M, K:* αὐτον εἰς τον οικον, *V:* εἰς την οικιαν. **v.55** *T, M, K:* ἀψαντων, *V:* περιψαντων. **v.55** *T, M, K:* αὐτων, *V:* ζ. **v.55** *T, M, K:* ἐν μεσῳ, *V:* μεσος. **v.57** *T, M, K:* αὐτον λεγων γυναι οὐκ οἶδα αὐτον, *V:* λεγων οὐκ οἶδα αὐτον γυναι. **v.58** *T, M, K:* εἰπεν, *V:* εφη. **v.60** *T, K:* ο, *M, V:* ζ. **v.61** *T, M, K:* λογου, *V:* ρηματος. **v.61** *T, M, K:* φωνησαι, *V:* φωνησαι σημερον. **v.62** *T, M, K:* ο πετρος, *V:* ζ. **v.63** *T, M, K:* τον ιησουν, *V:* αυτον. **v.64** *T, M, K:* ετυπτον αυτου το προσωπον και επιρωτων αυτον, *V:* επιρωτων. **v.66** *T, K, V:* τε, *M:* ζ. **v.66** *T, M, K:* ανηγαγον, *V:* απηγαγον. **v.66** *T, K:* εαυτων, *M, V:* αυτων. **v.67** *T, M, K:* ειπε, *V:* ειπον. **v.68** *T, M, K:* και, *V:* ζ. **v.68** *T, M, K:* μοι η απολυσητε, *V:* ζ.

νῦν ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως
 70 τοῦ θεοῦ. εἶπόν δὲ πάντες σὺ οὖν εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ὁ δὲ πρὸς
 71 αὐτοὺς ἔφη ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐγὼ εἶμι. οἱ δὲ εἶπόν τί ἔτι χρειαν^ο
 ἔχομεν μαρτυρίας αὐτοὶ γὰρ ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ.
23 Καὶ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν ἤγαγέν αὐτὸν ἐπὶ τὸν πιλά-
 2 τον. ἤρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ λέγοντες τοῦτον εὐρόμεν δια-
 στρέφοντα τὸ ἔθνος καὶ κωλύοντα καίσαρι^ο φόρους διδόναι λέγοντα
 3 ἑαυτὸν χριστὸν βασιλέα εἶναι. ὁ δὲ πιλάτος ἐπηρώτησεν αὐτὸν λέ-
 γων σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ἔφη σὺ λέ-
 4 γεις. ὁ δὲ πιλάτος εἶπεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ὄχλους σὺ-
 5 δὲν εὐρίσκω αἴτιον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ. οἱ δὲ ἐπίσχυον λέγοντες
 ὅτι ἀνασεῖει τὸν λαὸν διδάσκων καθ' ὅλης τῆς ἰουδαίας ἀρξάμενος
 6 ἀπὸ τῆς γαλιλαίας ἕως ᾧδε. πιλάτος δὲ ἀκούσας γαλιλαίαν ἐπη-
 7 ρώτησεν εἰ ὁ ἄνθρωπος γαλιλαῖός ἐστιν. καὶ ἐπιγνοὺς ὅτι ἐκ τῆς
 ἔξουσίας ἠρώδου ἐστὶν ἀνέπεμψεν αὐτὸν πρὸς ἠρώδην ὄντα καὶ
 8 αὐτὸν ἐν ἱεροσολύμοις ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις. ὁ δὲ ἠρώδης ἰδὼν
 τὸν ἰησοῦν ἐχάρη λίαν ἦν γὰρ θέλων^ο ἐξ ἱκανοῦ ἰδεῖν αὐτὸν διὰ τὸ
 ἀκούειν πολλὰ περὶ αὐτοῦ καὶ ἠλπίζεν τι σημεῖον ἰδεῖν ὑπ' αὐτοῦ
 9 γινόμενον. ἐπηρώτα δὲ αὐτὸν ἐν λόγοις ἱκανοῖς αὐτὸς δὲ οὐδὲν
 10 ἀπεκρίνατο αὐτῷ. εἰσθήκεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς
 11 εὐτόμως κατηγοροῦντες αὐτοῦ. ἔξουθενήσας δὲ αὐτὸν ὁ ἠρώδης
 σὺν τοῖς στρατεύμασιν αὐτοῦ καὶ ἐμπαίξας περιβαλὼν αὐτὸν ἐ-
 12 σθητα λαμπρὰν ἀνέπεμψεν αὐτὸν τῷ πιλάτῳ. ἐγένοντο δὲ φίλοι
 ὁ τε πιλάτος^ο καὶ ὁ ἠρώδης ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ' ἀλλήλων προ-
 13 ὑπῆρχον γὰρ ἐν ἔχθρᾳ ὄντες πρὸς ἑαυτούς. πιλάτος δὲ συγκα-
 14 λεοσάμενος τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν λαόν. εἶπεν
 πρὸς αὐτούς προσηνέγκατέ μοι τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὡς ἀποστρέ-
 φοντα τὸν λαόν καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρίνας οὐδὲν εὔρον
 15 ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ αἴτιον ᾧν κατηγορεῖτε κατ' αὐτοῦ. ἀλλ' οὐδὲ
 ἠρώδης ἀνέπεμψα^ο γὰρ ὑμᾶς πρὸς αὐτὸν καὶ ἰδοὺ οὐδὲν ἄξιον θα-

v.69 *T, M, K:* νυν, *V:* νυν δε. **v.70** *T, M, K:* ειπον, *V:* ειπαν. **v.71** *T, M, K:* ειπον, *V:* ειπαν. **v.71** *T, M, K:* χρειαν εχομεν μαρτυριας, *V:* εχομεν μαρτυριας χρειαν. **23. v.1** *T, K:* ηγαγεν, *M, V:* ηγαγον. **v.2** *T, M, K:* ευρομεν, *V:* ευραμεν. **v.2** *T, M, K:* εθνος, *V:* εθνος ημων. **v.2** *T, M, K:* καισαρι φορους διδοναι λεγοντα, *V:* φορους καισαρι διδοναι και λεγοντα. **v.3** *T, M, K:* επηρωτησεν, *V:* ηρωτησεν. **v.5** *T, M, K:* αρξαμενος, *V:* και αρξαμενος. **v.6** *T, M, K:* γαλιλαιαν, *V:* ζ. **v.8** *T, M, K:* θελων εξ ικανου, *V:* εξ ικανων χρονων θελων. **v.8** *T, M, K:* πολλα, *V:* ζ. **v.11** *T, M, K:* αυτον, *V:* αυτον [και]. **v.11** *T, M, K:* αυτον, *V:* ζ. **v.12** *T, M, K:* πιλατος και ο ηρωδης, *V:* ηρωδης και ο πιλατος. **v.12** *T, M, K:* εαυτους, *V:* αυτους. **v.14** *T, M, K:* ουδεν, *V:* ουθεν. **v.15** *T, M, K:* ανεπεμψα γαρ υμας προς αυτον, *V:* ανεπεμψεν γαρ αυτον προς ημας.

νάτου ἐστὶν πεπραγμένον αὐτῷ . παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω . 16
 ἀνάγκη^ο δέ εἶχεν ἀπολύειν αὐτοῖς κατὰ ἑορτὴν ἓνα . ἀνεκράξαν 17, 18
 δὲ παμπληθεὶ λέγοντες αἴρε τοῦτον ἀπόλυσον δὲ ἡμῖν τὸν βαραβ-
 βᾶν . ὅστις ἦν διὰ στάσιν τινὰ γενομένην ἐν τῇ πόλει καὶ φόνον 19
 βεβλημένος^ο εἰς φυλακὴν . πάλιν οὖν ὁ πιλάτος προσεφώνησεν θέ- 20
 λων ἀπολύσαι τὸν ἰησοῦν . οἱ δὲ ἐπεφώνουν λέγοντες σταύρωσον^ο
 σταύρωσον αὐτόν . ὁ δὲ τρίτον εἶπεν πρὸς αὐτούς τί γὰρ κακὸν 22
 ἐποίησεν οὗτος οὐδὲν αἴτιον θανάτου εὔρον ἐν αὐτῷ παιδεύσας
 οὖν αὐτὸν ἀπολύσω . οἱ δὲ ἐπέκειντο φωναῖς μεγάλας αἰτούμενοι 23
 αὐτὸν σταυρωθῆναι καὶ κατίσχυον αἱ φωναὶ αὐτῶν καὶ τῶν ἀρχιε-
 ρέων . ὁ δὲ πιλάτος ἐπέκρινεν γενέσθαι τὸ αἴτημα αὐτῶν . ἀπέλυ- 24, 25
 σεν δὲ αὐτοῖς τὸν διὰ στάσιν καὶ φόνον βεβλημένον εἰς τὴν φυλακὴν
 ὃν ἤτοῦντο τὸν δὲ ἰησοῦν παρέδωκεν τῷ θελήματι αὐτῶν . καὶ ὡς 26
 ἀπήγαγον αὐτὸν ἐπιλαθόμενοι σίμωνός^ο τινος κυρηναίου τοῦ ἐρχο-
 μένου ἀπ' ἀγροῦ ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν σταυρὸν φέρειν ὀπισθεν τοῦ
 ἰησοῦ . ἠκολούθει δὲ αὐτῷ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ γυναικῶν 27
 αἱ καὶ ἐκόπποντο καὶ ἐθρήνουν αὐτόν . στραφεῖς δὲ πρὸς αὐτάς ὁ 28
 ἰησοῦς εἶπεν θυγατέρες ἱερουσαλήμ μὴ κλαίετε ἐπ' ἐμέ πλὴν ἐφ'
 ἑαυτάς κλαίετε καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ὑμῶν . ὅτι ἰδοὺ ἔρχονται ἡμέραι 29
 ἐν αἷς ἐροῦσιν μακάριαι αἱ στεῖραι καὶ κοιλίαι αἱ οὐκ ἐγέννησαν
 καὶ μαστοὶ οἱ οὐκ ἐθήλασαν . τότε ἄρξονται λέγειν τοῖς ὄρεσιν πέ- 30
 σετε ἐφ' ἡμᾶς καὶ τοῖς βουνοῖς καλύψατε ἡμᾶς . ὅτι εἰ ἐν τῷ ὑγρῷ 31
 ξύλω ταῦτα ποιοῦσιν ἐν τῷ ξηρῷ τί γένηται . ἤγοντο δὲ καὶ ἕτεροι 32
 δύο^ο κακούργοι σὺν αὐτῷ ἀναιρεθῆναι . καὶ ὅτε ἀπῆλθον ἐπὶ τὸν 33
 τόπον τὸν καλούμενον κρανίον ἐκεῖ ἐσταύρωσαν αὐτόν καὶ τοὺς
 κακούργους ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν ὃν δὲ ἐξ ἀριστερῶν . ὁ δὲ ἰησοῦς 34
 ἔλεγεν πᾶτερ ἄφες αὐτοῖς οὐ γὰρ οἶδασιν τί ποιοῦσιν διαμεριζό-
 μενοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔβαλον κληρὸν^ο . καὶ εἰστήκει ὁ λαὸς 35
 θεωρῶν ἐξεμυκτήριζον δὲ καὶ οἱ ἄρχοντες σὺν^ο αὐτοῖς λέγοντες

v.17 *Τ,Μ,Κ:* αναγκην ... ενα, *Ν:* ζ. **v.18** *Τ,Μ,Κ:* ανεκραξαν, *Ν:* ανεκραγον.
v.18 *Τ,Κ,Ν:* τον, *Μ:* ζ. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* βεβλημενος εις φυλακην, *Ν:* βληθεις εν τη
 φυλακη. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* συν, *Ν:* δε. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* προσεφωνησεν, *Ν:* προσεφωνησεν
 αυτοις. **v.21** *Τ,Μ,Κ:* σταυρωσον σταυρωσον, *Ν:* σταυρου σταυρου. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* και των
 αρχιτερων, *Ν:* ζ. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* ο δε, *Ν:* και. **v.25** *Τ,Κ:* αυτοις, *Μ,Ν:* ζ. **v.25** *Τ,Μ,Κ:*
 την, *Ν:* ζ. **v.26** *Τ,Κ:* σιμωνος τινος κυρηναιου του ερχομενου, *Μ:* σιμωνος τινος κυρηναιου
 ερχομενου, *Ν:* σιμωνα τινα κυρηναιον ερχομενον. **v.27** *Τ,Μ,Κ:* και, *Ν:* ζ. **v.29** *Τ,Μ,Κ:*
 κοιλια, *Ν:* αι κοιλιαι. **v.29** *Τ,Μ,Κ:* εθηλασαν, *Ν:* εθρεψαν. **v.32** *Τ,Μ,Κ:* δυο κακουργοι,
Ν: κακουργοι δυο. **v.33** *Τ,Μ,Κ:* απηλθον, *Ν:* ηλθον. **v.34** *Τ,Μ,Κ:* κληρον, *Ν:* κληρους.
v.35 *Τ,Μ,Κ:* συν αυτοις, *Ν:* ζ.

36 ἄλλους ἔσωσεν σωσάτω ἑαυτὸν εἰ οὗτός ἐστιν ὁ χριστὸς ὁ τοῦ θε-
 37 οῦ ἐκλεκτός. ἐνεπαίζον δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται προσερχόμενοι
 38 καὶ ὄξος προσφέροντες αὐτῷ. καὶ λέγοντες εἰ σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν
 39 ιουδαίων σῶσον σεαυτὸν. ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφή γεγραμμένη ἔπ'
 40 αὐτῷ γράμμασιν ἑλληνικοῖς καὶ ρωμαϊκοῖς καὶ ἐβραϊκοῖς οὗτός
 41 ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῶν ιουδαίων. εἷς δὲ τῶν κρεμασθέντων κακούρ-
 42 γων ἐβλασφήμει αὐτὸν λέγων εἰ σὺ εἶ ὁ χριστὸς σῶσον σεαυτὸν καὶ
 43 ἡμᾶς. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος ἐπετίμα αὐτῷ λέγων οὐδὲ φοβῆ σὺ
 44 τὸν θεόν ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ. καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως ἄξια
 45 γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἔπρα-
 46 ξεν. καὶ ἔλεγεν ἰῶ ἰησοῦ μνήσθητί μου κύριε ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ
 47 βασιλείᾳ σου. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἀμὴν λέγω σοι σήμερον
 48 μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ. ἦν δὲ ὥσει ὥρα ἕκτη καὶ σκότος
 49 ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης. καὶ ἔσκοτίσθη ὁ ἡ-
 50 λιος καὶ ἐσχίσθη τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ μέσον. καὶ φωνήσας
 51 φωνῇ μεγάλῃ ὁ ἰησοῦς εἶπεν πᾶτερ εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι τὸ
 52 πνεῦμά μου καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξέπνευσεν. ἰδὼν δὲ ὁ ἑκατόνταρχος
 53 τὸ γενόμενον ἐδοξάζεν τὸν θεόν λέγων ὄντως ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκ-
 54 καιος ἦν. καὶ πάντες οἱ συμπαραγενόμενοι ὄχλοι ἐπὶ τὴν θεωρίαν
 55 ταύτην θεωροῦντες τὰ γενόμενα τύπτοντες ἑαυτῶν τὰ στήθη ὑπέ-
 56 στρεφον. εἰσήκεισαν δὲ πάντες οἱ γνωστοὶ αὐτοῦ μακρόθεν καὶ
 57 γυναῖκες αἱ συνακολουθήσασαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς γαλιλαίας ὀρῶσαι
 58 ταῦτα. καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι ἰωσήφ βουλευτῆς ὑπάρχων ἀνὴρ
 59 ἀγαθὸς καὶ δίκαιος. οὗτος οὐκ ἦν συγκατατεθειμένος τῇ βουλῇ
 60 καὶ τῇ πράξει αὐτῶν ἀπὸ ἀριμαθαίας πόλεως τῶν ιουδαίων ὃς καὶ
 61 προσεδέχετο καὶ αὐτὸς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. οὗτος προσελθὼν
 62 τῷ πιλάτῳ ῥήτησατο τὸ σῶμα τοῦ ἰησοῦ. καὶ καθελὼν αὐτὸ ἐνετύ-

v.35 *T, M, K:* ο του θεου εκλεκτος, *V:* του θεου ο εκλεκτος. **v.36** *T, M, K:* ενεπαιζον, *V:* ενεπαιξαν. **v.36** *T, M, K:* και, *V:* ζε. **v.38** *T, M, K:* γεγραμμενη επ αυτω γραμμασι εν ελληνικοις και ρωμαικοις και εβραικοις ουτος εστιν ο βασιλευς των ιουδαιων. *V:* επ αυτω ο βασιλευς των ιουδαιων ουτος. **v.39** *T, M, K:* ει, *V:* ουχι. **v.40** *T, M, K:* επετιμα αυτω λεγων, *V:* επιτιμων αυτω εφη. **v.42** *T, M, K:* τω, *V:* ζε. **v.42** *T, M, K:* κυριε, *V:* ζε. **v.42** *T, M, K:* εν τη βασιλεια, *V:* εις την βασιλειαν. **v.43** *T, M, K:* ο ιησους, *V:* ζε. **v.43** *T, M, K:* λεγω σοι, *V:* σοι λεγω. **v.44** *T, M, K:* ην δε, *V:* και ην ηδη. **v.44** *T, K:* εννατης, *M, V:* ενατης. **v.45** *T, M, K:* και εσκοπισθη ο ηλιος και εσχισθη, *V:* του ηλιου εκλιποντος εσχισθη δε. **v.46** *T, M, K:* παραθησομαι, *V:* παρατιθεμαι. **v.46** *T, M, K:* και ταυτα, *V:* τουτο δε. **v.47** *T, M, K:* εκατονταρχος, *V:* εκατονταρχης. **v.47** *T, M, K:* εδοξασεν, *V:* εδοξαζεν. **v.48** *T, M, K:* θεωρουντες, *V:* θεωρησαντες. **v.48** *T, M, K:* εαυτων, *V:* ζε. **v.49** *T, M, K:* αυτου, *V:* αυτω απο. **v.49** *T, M, K:* συνακολουθησασαι, *V:* συνακολουθουσαι. **v.50** *T, M, K:* ανηρ, *V:* [και] ανηρ. **v.51** *T, M, K:* και προσεδεχετο και αυτος, *V:* προσεδεχετο. **v.53** *T, M, K:* αυτο, *V:* ζε.

λιζεν αὐτὸ σινδόνι καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν μνήματι λαξευτῷ οὐκ ἦν
 οὐδέπω οὐδεὶς κείμενος· καὶ ἡμέρα ἦν παρασκευὴ καὶ σάββα- 54
 τον ἐπέφωσκεν· κατακολουθήσασαι δὲ καὶ γυναῖκες αἵτινες ἦσαν 55
 συναληλυθυῖαι αὐτῷ ἐκ τῆς γαλιλαίας ἐθέασαντο τὸ μνημεῖον καὶ
 ὡς ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ· ὑποστρέψασαι δὲ ἠτοίμασαν ἀρώματα 56
 καὶ μύρα καὶ τὸ μὲν σάββατον ἠσύχασαν κατὰ τὴν ἐντολήν·

Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων ὄρθρου βαθεὸς ἤλθον ἐπὶ τὸ μνημα φέ- **24**
 ρουσαι ἃ ἠτοίμασαν ἀρώματα καί τινες σὺν αὐταῖς· εὔρον δὲ τὸν 2
 λίθον ἀποκεκυλισμένον ἀπὸ τοῦ μνημείου· καὶ εἰσελθούσαι οὐχ 3
 εὔρον τὸ σῶμα τοῦ κυρίου ἰησοῦ· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαπορεῖσθαι 4
 αὐτὰς περὶ τούτου καὶ ἰδοὺ δύο ἄνδρες ἐπέστησαν αὐταῖς ἐν ἐσθί-
 σεσιν ἄστραπτουσας· ἐμφόβων δὲ γενομένων αὐτῶν καὶ κλινου- 5
 σῶν τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν εἶπόν πρὸς αὐτάς τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα
 μετὰ τῶν νεκρῶν· οὐκ ἔστιν ὧδε ἀλλ' ἠγέρθη μνήσθητε ὡς ἐλάλη- 6
 σεν ὑμῖν ἔτι ὢν ἐν τῇ γαλιλαίᾳ· λέγων ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώ- 7
 που παραδοθῆναι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἀμαρτωλῶν καὶ σταυρωθῆ-
 ναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆναι· καὶ ἐμνήσθησαν τῶν ῥημάτων 8
 αὐτοῦ· καὶ ὑποστρέψασαι ἀπὸ τοῦ μνημείου ἀπήγγειλαν ταῦτα 9
 πάντα τοῖς ἑνδεκα καὶ πᾶσιν τοῖς λοιποῖς· ἦσαν δὲ ἡ μαγδαληνὴ 10
 μαρία καὶ ἰωάννα καὶ μαρία ἰακώβου καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς
 αἱ ἔλεγον πρὸς τοὺς ἀποστόλους ταῦτα· καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον 11
 αὐτῶν ὡσεὶ λῆρος τὰ ῥήματα αὐτῶν καὶ ἠπίστουν αὐταῖς· ὁ δὲ 12
 πέτρος ἀναστὰς ἔδραμεν ἐπὶ τὸ μνημεῖον καὶ παρακύψας βλέπει
 τὰ ὀθόνια κείμενα μόνα καὶ ἀπῆλθεν πρὸς ἑαυτὸν θαυμάζων τὸ
 γεγονός· καὶ ἰδοὺ δύο ἐξ αὐτῶν ἦσαν πορευόμενοι ἐν αὐτῇ τῇ 13
 ἡμέρᾳ εἰς κώμην ἀπέχουσαν σταδίους ἐξήκοντα ἀπὸ ἱερουσαλήμ
 ἧ ὄνομα ἔμμαους· καὶ αὐτοὶ ὠμίλουν πρὸς ἀλλήλους περὶ πάν- 14
 των τῶν συμβεβηκότων τούτων· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὁμιλεῖν αὐτοὺς 15
 καὶ συζητεῖν καὶ αὐτὸς ὁ ἰησοῦς ἐγγίσας συνεπορεύετο αὐτοῖς· οἱ 16

v.53 *Τ,Μ,Κ:* αυτο, *Υ:* αυτον. **v.53** *Τ,Μ,Κ:* ουδεπω ουδεις, *Υ:* ουδεις ουπω. **v.54** *Τ,Μ,Κ:* παρασκευη, *Υ:* παρασκευης. **v.54** *Τ,Κ,Υ:* και, *Μ:* ζ. **v.55** *Τ,Κ:* και, *Μ:* ζ. *Υ:* αι. **v.55** *Τ,Μ,Κ:* αυτω εκ της γαλιλαιας, *Υ:* εκ της γαλιλαιας αυτω. **24. v.1** *Τ,Μ,Κ:* βαθεος ηλθον επι το μνημα, *Υ:* βαθεως επι το μνημα ηλθον. **v.1** *Τ,Μ,Κ:* και τινες συν αυταις, *Υ:* ζ. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* και εισελθουσαι, *Υ:* εισελθουσαι δε. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* διαπορευομαι, *Υ:* απορευομαι. **v.4** *Τ,Κ:* δυο ανδρες, *Μ,Υ:* ανδρες δυο. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* εσθησειν αστραπτουσας, *Υ:* εσθητι αστραπτουση. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* το προσωπον, *Υ:* τα προσωπα. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* ειπον, *Υ:* ειπαν. **v.6** *Τ,Μ,Κ:* αλλ, *Υ:* αλλα. **v.7** *Τ,Μ,Κ:* οτι δει τον υιον του ανθρωπου, *Υ:* τον υιον του ανθρωπου οτι δει. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* ιακωβου, *Υ:* η ιακωβου. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* αι, *Υ:* ζ. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* αυτων, *Υ:* ταυτα. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* κειμενα, *Υ:* ζ. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* ησαν πορευομενοι εν αυτη τη ημερα, *Υ:* εν αυτη τη ημερα ησαν πορευομενοι. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* ο, *Υ:* ζ.

17 δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο τοῦ μὴ ἐπιγνῶναι αὐτόν . εἶπεν δὲ
 πρὸς αὐτούς τίνες οἱ λόγοι οὗτοι οὕς ἀντιβάλλετε πρὸς ἀλλήλους
 18 περιπατοῦντες καὶ ἔοτε σκυθρωποὶ . ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εἰς ᾧ ὄνομα
 κλεόπας εἶπεν πρὸς αὐτόν σὺ μόνος παροικεῖς ἐν ἱερουσαλήμ καὶ
 19 οὐκ ἔγνωσ τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις . καὶ εἶ-
 πεν αὐτοῖς ποῖα οἱ δὲ εἶπὸν αὐτῷ τὰ περὶ ἰησοῦ τοῦ ναζωραίου
 ὃς ἐγένετο ἀνὴρ προφήτης δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐναντίον τοῦ
 20 θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ . ὅπως τε παρέδωκαν αὐτόν οἱ ἀρχιερεῖς
 καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς κρίμα θανάτου καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν .
 21 ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ὁ μέλλων λυτροῦσθαι τὸν ἰσρα-
 ἤλ ἀλλὰ γε οὐκ ἴσμεν οὐδὲν τούτοις τρίτην ταύτην ἡμέραν ἄγει σήμερον
 22 ἀφ' οὗ ταῦτα ἐγένετο . ἀλλὰ καὶ γυναῖκες τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέστη-
 23 σαν ἡμᾶς γενόμεναι ὀρθριαὶ ἐπὶ τὸ μνημεῖον . καὶ μὴ εὐροῦσαι
 τὸ σῶμα αὐτοῦ ἤλθον λέγουσαι καὶ ὀπτασίαν ἀγγέλων ἑωρακέ-
 24 ναι οἱ λέγουσιν αὐτόν ζῆν . καὶ ἀπῆλθόν τινες τῶν σὺν ἡμῖν ἐπὶ
 τὸ μνημεῖον καὶ εὔρον οὕτως καθὼς καὶ αἱ γυναῖκες εἶπον αὐτόν
 25 δὲ οὐκ εἶδον . καὶ αὐτὸς εἶπεν πρὸς αὐτούς ὧ ἀνόητοι καὶ βρα-
 δεῖς τῇ καρδίᾳ τοῦ πιστεύειν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ προφήται .
 26 οὐχὶ ταῦτα ἔδει παθεῖν τὸν χριστὸν καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν αὐ-
 27 τοῦ . καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ μωδῆως καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προφητῶν
 28 διηρμήνευεν αὐτοῖς ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς τὰ περὶ ἑαυτοῦ . καὶ
 ἤγγισαν εἰς τὴν κώμην οὗ ἐπορεύοντο καὶ αὐτὸς προσεποιεῖτο
 29 πορρωτέρω πορευέσθαι . καὶ παρεβιάσαντο αὐτόν λέγοντες μείνον
 μεθ' ἡμῶν ὅτι πρὸς ἑσπέραν ἐστὶν καὶ κέκλικεν ἡ ἡμέρα καὶ εἰ-
 30 σῆλθεν τοῦ μείναι σὺν αὐτοῖς . καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακλιθῆναι
 αὐτόν μετ' αὐτῶν λαβὼν τὸν ἄρτον εὐλόγησεν καὶ κλάσας ἐπέδι-
 31 δου αὐτοῖς . αὐτῶν δὲ διηνοιχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ ἐπέγνωσαν
 32 αὐτόν καὶ αὐτὸς ἄφαντος ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν . καὶ εἶπὸν πρὸς ἀλ-
 λήλους οὐχὶ ἡ καρδιά ἡμῶν καιομένη ἦν ἐν ἡμῖν ὡς ἐλάλει ἡμῖν
 33 ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὡς διήνοιγεν ἡμῖν τὰς γραφάς . καὶ ἀναστάντες αὐτῇ
 τῇ ὥρᾳ ὑπέστρεψαν εἰς ἱερουσαλήμ καὶ εὔρον ὄνηθροισμένους
 34 τοὺς ἑνδεκα καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς . λέγοντας ὅτι ἠγέρθη ὁ κύριος

v.17 *Τ,Μ,Κ:* εστε, *Ν:* εσταθησαν. **v.18** *Τ,Μ,Κ:* ο εις ω ονομα, *Ν:* εις ονοματι. **v.18** *Τ,Κ:*
 εν, *Μ,Ν:* ε. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* ειπον, *Ν:* ειπαν. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* ναζωραίου, *Ν:* ναζαρηνου.
v.21 *Τ,Μ,Κ:* συν, *Ν:* και συν. **v.21** *Τ,Μ,Κ:* σημερον, *Ν:* ε. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* ορθρια, *Ν:*
 ορθριαι. **v.27** *Τ,Μ,Κ:* μωσεως, *Ν:* μωυσεως. **v.27** *Τ,Μ,Κ:* διηρμηνευεν, *Ν:* διερμηνευσεν.
v.28 *Τ,Μ,Κ:* προσεποιειο πορρωτερα, *Ν:* προσεποιησατο πορρωτερον. **v.29** *Τ,Μ,Κ:* κε-
 κλικεν, *Ν:* κεκλικεν ηδη. **v.32** *Τ,Μ,Κ:* ειπον, *Ν:* ειπαν. **v.32** *Τ,Μ,Κ:* και, *Ν:* ε. **v.33** *Τ,Μ,Κ:*
 συνηθροισμενους, *Ν:* ηθροισμενους. **v.34** *Τ,Μ,Κ:* ηγεθη ο κυριος οτως, *Ν:*
 οτως ηγεθη ο κυριος.

ὄντως καὶ ὠφθη σίμωνι . καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὡς 35
ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου . ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλούν- 36
των αὐτὸς ὁ ἰησοῦς ἔστη ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ λέγει αὐτοῖς εἰρήνη
ὑμῖν . ποθηθέντες δὲ καὶ ἔμφοβοι γινόμενοι ἐδόκουν πνεῦμα θεω- 37
ρεῖν . καὶ εἶπεν αὐτοῖς τί τεταραγμένοι ἐστέ καὶ διατῖ διαλογισμοὶ 38
ἀναβαίνουσιν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν . ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ 39
τοὺς πόδας μου ὅτι αὐτὸς ἔγω εἰμι ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε ὅτι
πνεῦμα σάρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα .
καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐπέδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας . ἔτι 40, 41
δὲ ἀπιστούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς καὶ θαυμαζόντων εἶπεν αὐ-
τοῖς ἔχετε τι βρώσιμον ἐνθάδε . οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύος ὀπποῦ 42
μέρος καὶ ἀπὸ μελισσίου κηρίου . καὶ λαβὼν ἐνώπιον αὐτῶν ἔ- 43
φαγεν . εἶπεν δὲ αὐτοῖς οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ἔτι 44
ὦν σὺν ὑμῖν ὅτι δεῖ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νό-
μῳ μωσέως καὶ προφῆταις καὶ ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ . τότε διήνοιξεν 45
αὐτῶν τὸν νοῦν τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς . καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὅτι οὐ- 46
τως γέγραπται καὶ οὕτως ἔδει παθεῖν τὸν χριστὸν καὶ ἀναστῆναι
ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ . καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐ- 47
τοῦ μετάνοιαν καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη ἀρξάμενον
ἀπὸ ἱερουσαλήμ . ὑμεῖς δέ ἔστε μάρτυρες τούτων . καὶ ἰδοὺ ἐ- 48, 49
γὼ ἀποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρὸς μου ἐφ' ὑμᾶς ὑμεῖς
δὲ καθίσατε ἐν τῇ πόλει ἱερουσαλήμ ἕως οὗ ἐνδύσησθε δύναμιν
ἐξ ὑψους . ἐξήγαγεν δὲ αὐτοὺς ἔξω ἕως εἰς βηθανίαν καὶ ἐπάρας 50
τὰς χεῖρας αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς . καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν 51
αὐτὸν αὐτοὺς διέστη ἀπ' αὐτῶν καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν .
καὶ αὐτοὶ προσκυνήσαντες αὐτὸν ὑπέστρεψαν εἰς ἱερουσαλήμ με- 52
τὰ χαρᾶς μεγάλης . καὶ ἦσαν διαπαντὸς ἐν τῷ ἱερῷ αἰνοῦντες καὶ 53
εὐλογοῦντες τὸν θεὸν ἀρῆην .

v.36 *T, M, K:* ο ἰησοῦς, *V:* ἔ. **v.38** *T, K:* διατι, *M, V:* δια τι. **v.38** *T, M, K:* ταῖς καρ-
δίαῖς, *V:* τῆ καρδία. **v.39** *T, M, K:* αὐτὸς ἐγὼ εἰμι, *V:* ἐγὼ εἰμι αὐτὸς. **v.40** *T, M, K:*
ἐπεδείξεν, *V:* ἐδείξεν. **v.42** *T, M, K:* καὶ ἀπὸ μελισσίου κηρίου, *V:* ἔ. **v.44** *T, M, K:* αὐ-
τοῖς, *V:* πρὸς αὐτοὺς. **v.44** *T, M, K:* λόγοι, *V:* λόγοι μου. **v.44** *T, M, K:* μωσέως, *V:*
μουσέως. **v.44** *T, M, K:* προφῆταις, *V:* τοῖς προφῆταις. **v.46** *T, M, K:* καὶ οὕτως εἶπε, *V:*
ἔ. **v.47** *T, M, K:* καὶ, *V:* εἰς. **v.47** *T, M, K:* ἀρξάμενον, *V:* ἀρξάμενοι. **v.48** *T, M, K:*
δε εἰστε, *V:* ἔ. **v.49** *T, M, K:* ἱερουσαλήμ, *V:* ἔ. **v.49** *T, M, K:* δύναμιν ἐξ ὑψους, *V:*
ἐξ ὑψους δύναμιν. **v.50** *T, M, K:* εἰς, *V:* πρὸς. **v.53** *T, K:* διαπαντος, *M, V:* δια παντος.
v.53 *T, M, K:* αἰνοῦντες καὶ, *V:* ἔ. **v.53** *T, M, K:* ἀμην, *V:* ἔ.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

1 Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεὸν καὶ θεὸς ἦν ὁ
2, 3 λόγος. οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν θεόν. πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο
4 καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν. ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν καὶ
5 ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων. καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει
6 καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν. ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος
7 παρὰ θεοῦ ὄνομα αὐτῷ ἰωάννης. οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν ἵνα
8 μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός ἵνα πάντες πιστεύσωσιν δι' αὐτοῦ. οὐκ
9 ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός. ἦν τὸ φῶς
10 τὸ ἀληθινόν ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον.
11 ἐν τῷ κόσμῳ ἦν καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο καὶ ὁ κόσμος αὐ-
12 τὸν οὐκ ἔγνω. εἰς τὰ ἴδια ἦλθεν καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον.
13 ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτὸν ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα θεοῦ γενέσθαι
14 τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ. οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων οὐδὲ ἐκ
15 θελήματος σαρκὸς οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρὸς ἀλλ' ἐκ θεοῦ ἐγεν-
16 νήθησαν. καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν καὶ
17 ἔθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός
18 πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας. ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ
19 κέκραγεν λέγων οὗτος ἦν ὃν εἶπον ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἔμ-
20 προσθέν μου γέγονεν ὅτι πρῶτός μου ἦν. καὶ ἐκ τοῦ πληρώματος
21 αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος. ὅτι ὁ νόμος
22 διὰ μωσέως ἐδόθη ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ ἰησοῦ χριστοῦ ἐγέν-
23 ετο. θεὸν οὐδεὶς ἑώρακεν πώποτε ὁ ὡν εἰς τὸν
24 κόλπον τοῦ πατρὸς ἐκεῖνος ἐξηγήσατο. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυ-
25 ρία τοῦ ἰωάννου ὅτε ἀπέστειλαν οἱ ἰουδαῖοι ἐξ ἱεροσολύμων ἱερεῖς
26 καὶ λευῖτας ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτὸν σὺ τίς εἶ. καὶ ὡμολόγησεν καὶ
27 οὐκ ἠρνήσατο καὶ ὡμολόγησεν ὅτι οὐκ' εἰμὶ ἐγὼ ὁ χριστός. καὶ

Inscription: *Τ*: ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ, *Κ*: ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ, *Μ*, *Ν*: ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ.

1. v. 16 *Τ, Μ, Κ*: καὶ, *Ν*: οτι. **v. 17** *Τ, Μ, Κ*: μωσεως, *Ν*: μωυσεως. **v. 18** *Τ, Μ, Κ*: ο μονογενης υιος, *Ν*: μονογενης θεος. **v. 19** *Τ, Μ, Κ*: απεστειλαν, *Ν*: απεστειλαν [προς αυτον]. **v. 20** *Τ, Μ, Κ*: ουκ ειμι εγω, *Ν*: εγω ουκ ειμι.

ἠρώτησαν αὐτόν τί οὖν ἡλίαις^ο εἶ σὺ καὶ λέγει οὐκ εἰμί ὁ προφή-
 τῆς εἶ σὺ καὶ ἀπεκρίθη οὐ^ο. εἶπὸν οὖν αὐτῷ τίς εἶ ἵνα ἀπόκρισιν 22
 δῶμεν τοῖς πέμπασιν ἡμᾶς τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ. ἔφη ἐγὼ φωνή 23
 βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ εὐθύνετε τὴν ὁδὸν κυρίου καθὼς εἶπεν ἡ-
 σαΐας ὁ προφήτης. καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν φαρισαίων. 24
 καὶ ἠρώτησαν αὐτόν καὶ εἶπὸν αὐτῷ τί οὖν βαπτίζεις εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ 25
 χριστὸς οὔτε ἡλίαις οὔτε ὁ προφήτης. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ἰωάννης 26
 λέγων ἐγὼ βαπτίζω ἐν ὕδατι μέσος δὲ^ο ὑμῶν ἔστηκεν ὃν ὑμεῖς οὐκ
 οἴδατε. αὐτός^ο ἐστὶν ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ὃς ἔμπροσθέν μου 27
 γέγονεν οὗ ἐγὼ οὐκ εἰμί ἄξιος ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ ὑπο-
 δήματος. ταῦτα ἐν βηθαβαρᾷ ἐγένετο πέραν τοῦ ἰορδάνου ὅπου 28
 ἦν ἰωάννης βαπτίζων. τῇ ἐπαύριον βλέπει ὁ ἰωάννης τὸν ἰησοῦν 29
 ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν καὶ λέγει ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ ὁ αἴρων
 τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. οὗτός ἐστιν περὶ οὗ ἐγὼ εἶπον ὀπίσω 30
 μου ἔρχεται ἀνὴρ ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν ὅτι πρῶτός μου ἦν.
 κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τῷ ἰσραὴλ διὰ τοῦτο ἦλ- 31
 θον ἐγὼ ἐν τῷ ὕδατι βαπτίζων. καὶ ἐμαρτύρησεν ἰωάννης λέγων 32
 ὅτι τεθέαμαι τὸ πνεῦμα καταβαῖνον ὡσεὶ περιστεράν ἐξ οὐρανοῦ
 καὶ ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν. κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν ἀλλ' ὁ πέμπας με 33
 βαπτίζειν ἐν ὕδατι ἐκεῖνός μοι εἶπεν ἐφ' ὃν ἂν ἴδῃς τὸ πνεῦμα κα-
 ταβαῖνον καὶ μένον ἐπ' αὐτόν οὗτός ἐστὶν ὁ βαπτίζων ἐν πνεύματι
 ἀγίῳ. κἀγὼ ἐώρακα καὶ μεμαρτύρηκα ὅτι οὗτός ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ 34
 θεοῦ. τῇ ἐπαύριον πάλιν εἰστήκει ὁ ἰωάννης καὶ ἐκ τῶν μαθητῶν
 αὐτοῦ δύο. καὶ ἐμβλέψας τῷ ἰησοῦ περιπατοῦντι λέγει ἴδε ὁ ἀ- 36
 μνὸς τοῦ θεοῦ. καὶ ἤκουσαν αὐτοῦ οἱ δύο μαθηταὶ λαλοῦντος
 καὶ ἠκολούθησαν τῷ ἰησοῦ. στραφεῖς δὲ ὁ ἰησοῦς καὶ θεασάμε- 38
 νος αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας λέγει αὐτοῖς τί ζητεῖτε οἱ δὲ εἶπὸν αὐτῷ
 ῥαββί ὃ λέγεται ἐρμηνευόμενον διδάσκαλε ποῦ μένεις. λέγει αὐ- 39
 τοῖς ἔρχεσθε καὶ ἴδετε ἦλθον καὶ εἶδον ποῦ μένει καὶ παρ' αὐτῷ
 ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὥρα δὲ^ο ἦν ὡς δεκάτη. ἦν ἀνδρέας 40

v.21 *T, M, K:* ηλιας ει συ, *V:* συ ηλιας ει. **v.22** *T, M, K:* ειπον, *V:* ειπαν. **v.24** *T, M, K:*
 οι, *V:* ζ. **v.25** *T, M, K:* ειπον, *V:* ειπαν. **v.25** *T, M, K:* ουτε, *V:* ουδε. **v.26** *T, M, K:*
 δε, *V:* ζ. **v.27** *T, M, K:* αυτος εστιν ο οπισω μου ερχομενος ος εμπροσθεν μου γεγονεν ου εγω
 ουκ ειμι, *V:* ο οπισω μου ερχομενος ου ουκ ειμι [εγω]. **v.28** *T, K:* βηθαβαρα, *M, V:* βηθανια.
v.28 *T, M, K:* ιωαννης, *V:* ο ιωαννης. **v.29** *T, K:* ο ιωαννης, *M, V:* ζ. **v.30** *T, M, K:* περι,
V: υπερ. **v.31** *T, M, K:* τω, *V:* ζ. **v.32** *T, M, K:* ωσει, *V:* ως. **v.37** *T, M, K:* και ηκουσαν
 αυτου οι δυο μαθηται, *V:* και ηκουσαν οι δυο μαθηται αυτου. **v.38** *T, M, K:* ειπον, *V:* ειπαν.
v.38 *T, M, K:* ερμηνευομενον, *V:* μεθερμηνευομενον. **v.39** *T, M, K:* ιδετε ηλθον και ειδον, *V:*
 οψεσθε ηλθον ουν και ειδαν. **v.39** *T, K:* δε, *M, V:* ζ.

ὁ ἀδελφὸς σίμωνος πέτρου εἷς ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκουσάντων παρὰ
 41 ἰωάννου καὶ ἀκολουθησάντων αὐτῷ . εὕρισκει οὗτος πρῶτος τὸν
 ἀδελφὸν τὸν ἴδιον σίμωνα καὶ λέγει αὐτῷ εὕρηκαμεν τὸν μεσσίαν
 42 ὃ ἐστὶν μεθερμηνευόμενον ὃ χριστός . καὶ ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν
 ἰησοῦν ἐμβλέψας δὲ ὁ αὐτῷ ὁ ἰησοῦς εἶπεν σὺ εἶ σίμων ὁ υἱὸς ἰὼνᾶ
 43 σὺ κληθήσῃ κηφᾶς ὃ ἐρμηνεύεται πέτρος . τῇ ἐπαύριον ἠθέλησεν
 ὁ ἰησοῦς ἐξελθεῖν εἰς τὴν γαλιλαίαν καὶ εὕρισκει φίλιππον καὶ
 44 λέγει αὐτῷ ἀκολούθει μοι . ἦν δὲ ὁ φίλιππος ἀπὸ βηθσαϊδᾶ ἐκ
 45 τῆς πόλεως ἀνδρέου καὶ πέτρου . εὕρισκει φίλιππος τὸν ναθανα-
 ἦλ καὶ λέγει αὐτῷ ὃν ἔγραψεν μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται
 46 εὕρηκαμεν ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ ἰωσήφ τὸν ἀπὸ ναζαρέτ . καὶ εἶ-
 πεν αὐτῷ ναθαναήλ ἐκ ναζαρέτ δύναται τι ἀγαθὸν εἶναι λέγει αὐτῷ
 47 φίλιππος ἔρχου καὶ ἴδε . εἶδεν ὁ ἰησοῦς τὸν ναθαναήλ ἐρχόμενον
 πρὸς αὐτὸν καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ ἴδε ἀληθῶς ἰσραηλίτης ἐν ᾧ δόλος
 48 οὐκ ἔστιν . λέγει αὐτῷ ναθαναήλ πόθεν με γινώσκεις ἀπεκρίθη ὁ
 ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ πρὸ τοῦ σε φίλιππον φωνῆσαι ὄντα ὑπὸ τῇ
 49 συκῆν εἶδόν σε . ἀπεκρίθη ὁ ναθαναήλ καὶ λέγει αὐτῷ ῥαββὶ σὺ εἶ
 50 ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τοῦ ἰσραήλ . ἀπεκρίθη ἰησοῦς
 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὅτι εἶπόν σοι εἶδόν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς πιστεύ-
 51 εις μείζω τούτων ὅψει . καὶ λέγει αὐτῷ ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἀπ’
 ἄρτι ὅψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεφώγῳτα καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ θεοῦ
 ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου .

2 Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γάμος ἐγένετο ἐν κανᾶ τῆς γαλιλαίας καὶ
 2 ἦν ἡ μήτηρ τοῦ ἰησοῦ ἐκεῖ . ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ
 3 αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον . καὶ ὑστερήσαντος οἴνου λέγει ἡ μήτηρ τοῦ
 4 ἰησοῦ πρὸς αὐτὸν οἴνον οὐκ ἔχουσιν . λέγει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς τί ἐμοὶ
 5 καὶ σοὶ γύναι οὕτω ἤκει ἡ ὥρα μου . λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖς
 6 διακόνοις ὃ τι ἂν λέγῃ ὑμῖν ποιήσατε . ἦσαν δὲ ἐκεῖ ὑδρίαὶ λίθι-
 7 ναι ἕξ κείμεναι κατὰ τὸν καθαρισμόν τῶν ἰουδαίων χωροῦσαι ἀνά
 μετρητάς δύο ἢ τρεῖς . λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς γεμίσατε τὰς ὑδρίας

v.41 *T, M, K:* πρῶτος, *V:* πρῶτον. **v.41** *T, K, V:* μεσσιαν, *M:* μεσιαν. **v.41** *T, K:* ο, *M, V:* *φ.* **v.42** *T, M, K:* καὶ, *V:* *φ.* **v.42** *T, K:* δε, *M, V:* *φ.* **v.42** *T, M, K:* ἰωνα, *V:* ἰωαννου. **v.43** *T, K:* ο ἰησους, *M, V:* *φ.* **v.43** *T, K:* αυτο, *M, V:* αυτω ο ιησους. **v.45** *T, M, K:* μωσης, *V:* μωυσης. **v.45** *T, M, K:* τον, *V:* *φ.* **v.45** *T, M, V:* ναζαρετ, *K:* ναζαρεθ. **v.46** *T, M, V:* ναζαρετ, *K:* ναζαρεθ. **v.46** *T, M, K:* φιλιππος, *V:* [ο] φιλιππος. **v.48** *T, K:* ο, *M, V:* *φ.* **v.49** *T, M, K:* απεκριθη ναθαναηλ και λεγει αυτω, *V:* απεκριθη αυτω ναθαναηλ. **v.49** *T, M, K:* συ ει ο βασιλευς, *V:* συ βασιλευς ει. **v.50** *T, M, K:* ειδον, *V:* οτι ειδον. **v.50** *T, M, K:* οφει, *V:* οφη. **v.51** *T, M, K:* απ αρτι, *V:* *φ.* **2. v.4** *T, M, K:* λεγει, *V:* [και] λεγει. **v.6** *T, M, K:* υδριαι λιθιναι εξ κειμεναι κατα τον καθαρισμον των ιουδαιων, *V:* λιθιναι υδριαι εξ κατα τον καθαρισμον των ιουδαιων κειμεναι.

ὕδατος καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω . καὶ λέγει αὐτοῖς ἀντλήσατε 8
 νῦν καὶ φέρετε τῷ ἀρχιερικλίνῳ καὶ ἤνεγκαν . ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρ- 9
 χιερικλινὸς τὸ ὕδωρ οἶνον γεγεννημένον καὶ οὐκ ἤδει πόθεν ἐστὶν
 οἱ δὲ διάκονοι ἤδεισαν οἱ ἠντληκότες τὸ ὕδωρ φωνεῖ τὸν νυμφίον
 ὁ ἀρχιερικλινὸς . καὶ λέγει αὐτῷ πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν 10
 οἶνον τίθησιν καὶ ὅταν μεθυσθῶσιν τότε τὸν ἐλάσσω σὺ τετήρηκας
 τὸν καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι . ταύτην ἐποίησεν τὴν ἀρχὴν τῶν σημείων 11
 ὁ ἰησοῦς ἐν κανᾷ τῆς γαλιλαίας καὶ ἐφανέρωσεν τὴν δόξαν αὐτοῦ
 καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ . μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς 12
 καίερναοῦμ αὐτὸς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ
 μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐ πολλὰς ἡμέρας . καὶ ἐγγὺς ἦν 13
 τὸ πάσχα τῶν ἰουδαίων καὶ ἀνέβη εἰς ἱεροσόλυμα ὁ ἰησοῦς . καὶ 14
 εὔρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς πωλοῦντας βόας καὶ πρόβατα καὶ περιστε-
 ρὰς καὶ τοὺς κερματιστὰς καθημένους . καὶ ποιήσας φραγέλλιον 15
 ἐκ σχοινίων πάντας ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ τὰ τε πρόβατα καὶ τοὺς
 βόας καὶ τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεεν τὸ κέρμα καὶ τὰς τραπέζας ἀ-
 νέστρεψεν . καὶ τοῖς τὰς περιστερὰς πωλοῦσιν εἶπεν ἄρατε ταῦτα 16
 ἐντεῦθεν μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου οἶκον ἐμπορίου .
 ἐμνήσθησαν δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι γεγραμμένον ἐστὶν ὁ ζῆλος 17
 τοῦ οἴκου σου κατέφαγεν με . ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ ἰουδαῖοι καὶ 18
 εἶπὸν αὐτῷ τί σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν ὅτι ταῦτα ποιεῖς . ἀπεκρίθη 19
 ὁ ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον καὶ ἐν τρισὶν
 ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν . εἶπὸν οὖν οἱ ἰουδαῖοι τεσσαράκοντα καὶ ἐξ 20
 ἔτεσιν ὠκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς
 αὐτόν . ἐκεῖνος δὲ ἔλεγεν περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ . ὅτε 21, 22
 οὖν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν ἐμνήσθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι τοῦτο
 ἔλεγεν αὐτοῖς καὶ ἐπίστευσαν τῇ γραφῇ καὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἶπεν ὁ
 ἰησοῦς . ὡς δὲ ἦν ἐν ἱεροσολύμοις ἐν τῷ πάσχα ἐν τῇ ἑορτῇ πολ- 23
 λοι ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ θεωροῦντες αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ
 ἐποίει . αὐτὸς δὲ ὁ ἰησοῦς οὐκ ἐπίστευεν ἐαυτὸν αὐτοῖς διὰ τὸ αὐ- 24
 τὸν γινώσκειν πάντας . καὶ ὅτι οὐ χρεῖαν εἶχεν ἵνα τις μαρτυρήσῃ 25
 περὶ τοῦ ἀνθρώπου αὐτὸς γὰρ ἐγίνωσκεν τί ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ .

v.8 *Τ,Μ,Κ:* και, *Υ:* οι δε. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* τοτε, *Υ:* ζ. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* την, *Υ:* ζ.
v.12 *Τ,Μ,Κ:* καπερναουμ, *Υ:* καφαρναουμ. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* ανεστρεψεν, *Υ:* ανετρεψεν.
v.17 *Τ,Μ,Κ:* δε, *Υ:* ζ. **v.17** *Τ,Κ:* καταφαγεν, *Μ,Υ:* καταφαγεται. **v.18** *Τ,Μ,Κ:* ει-
 πον, *Υ:* ειπαν. **v.19** *Τ,Κ:* ο, *Μ,Υ:* ζ. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* ειπον, *Υ:* ειπαν. **v.20** *Τ,Μ,Κ:*
 τεσσαρακοντα, *Υ:* τεσσερακοντα. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* ωκοδομηθη, *Υ:* οικοδομηθη. **v.22** *Τ,Κ:*
 αυτοις, *Μ,Υ:* ζ. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* ω, *Υ:* ον. **v.23** *Τ,Κ:* εν, *Μ,Υ:* εν τοις. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* ο,
Υ: ζ. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* εαυτον, *Υ:* αυτον.

3 Ἦν δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν φαρισαίων νικόδημος ὄνομα αὐτῷ ἄρ-
 2 χων τῶν ἰουδαίων . οὗτος ἦλθεν πρὸς τὸν ἰησοῦν νυκτὸς καὶ εἶπεν
 αὐτῷ ῥαββὶ οἶδαμεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐλήλυθας διδάσκαλος οὐδεὶς γάρ
 3 ταῦτα τὰ σημεῖα δύναται ποιεῖν ἢ σὺ ποιεῖς ἐὰν μὴ ἦ ὁ θεὸς μετ'
 αὐτοῦ . ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι ἐ-
 4 ἂν μὴ τις γεννηθῆ ἄνωθεν οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ .
 λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ νικόδημος πῶς δύναται ἄνθρωπος γεννηθῆναι
 γέροντων μὴ δύναται εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ δεύτερον εἰ-
 5 σελθεῖν καὶ γεννηθῆναι . ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι
 ἐὰν μὴ τις γεννηθῆ ἔξ ὕδατος καὶ πνεύματος οὐ δύναται εἰσελθεῖν
 6 εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ . τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς σὰρξ
 7 ἐστὶν καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ πνεύματος πνεῦμά ἐστὶν . μὴ
 8 θαυμάσης ὅτι εἶπόν σοι δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν . τὸ πνεῦμα
 ὅπου θέλει πνεῖ καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις ἀλλ' οὐκ οἶδας πό-
 9 θεν ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει οὕτως ἐστὶν πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ
 τοῦ πνεύματος . ἀπεκρίθη νικόδημος καὶ εἶπεν αὐτῷ πῶς δύναται
 10 ταῦτα γενέσθαι . ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ σὺ εἶ ὁ διδά-
 11 σκαλος τοῦ ἰσραὴλ καὶ ταῦτα οὐ γινώσκεις . ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι
 ὅτι ὁ οἶδαμεν λαλοῦμεν καὶ ὁ ἐωράκαμεν μαρτυροῦμεν καὶ τὴν
 12 μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ λαμβάνετε . εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ
 13 πιστεύετε πῶς ἐὰν εἶπω ὑμῖν τὰ ἐπουράνια πιστεύσετε . καὶ οὐδεὶς
 ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς ὁ υἱ-
 14 ὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ . καὶ καθὼς μωδοῆς ὑψωσεν
 τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου .
 15 ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον .
 16 οὕτως γὰρ ἠγάπησεν ὁ θεὸς τὸν κόσμον ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν
 μονογενῆ ἔδωκεν ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται ἀλλ'
 17 ἔχη ζωὴν αἰώνιον . οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν
 κόσμον ἵνα κρίνη τὸν κόσμον ἀλλ' ἵνα σωθῆ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ .
 18 ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν οὐ κρίνεται ὁ δὲ μὴ πιστεύων ἤδη κέκριται
 ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ .
 19 αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ κρίσις ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον καὶ ἠ-
 γάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς ἦν γὰρ πονηρὰ
 20 αὐτῶν τὰ ἔργα . πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσων μισεῖ τὸ φῶς καὶ οὐκ

3. v.2 *T, K:* τον ιησουν, *M, V:* αυτον. **v.2** *T, M, K:* ταυτα τα σημεια δυναται, *V:* δυναται ταυτα τα σημεια. **v.3** *T, M, K:* ο, *V:* ζε. **v.5** *T, K:* ο, *M, V:* ζε. **v.10** *T, K:* ο, *M, V:* ζε. **v.13** *T, M, K:* ο ων εν τω ουρανω, *V:* ζε. **v.14** *T, M, K:* μωσης, *V:* μωυσης. **v.15** *T, M, K:* εις αυτον μη αποληται αλλ, *V:* εν αυτω. **v.16** *T, M, K:* αυτου, *V:* ζε. **v.17** *T, M, K:* αυτου, *V:* ζε. **v.19** *T, M, K:* πονηρα αυτων, *V:* αυτων πονηρα.

ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς ἵνα μὴ ἐλεγχθῆ τὰ ἔργα αὐτοῦ . ὁ δὲ ποιῶν 21
 τὴν ἀλήθειαν ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς ἵνα φανερωθῆ αὐτοῦ τὰ ἔργα
 ὅτι ἐν θεῷ ἐστὶν εἰργασμένα . μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ ἰησοῦς καὶ οἱ 22
 μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν ἰουδαίαν γῆν καὶ ἐκεῖ διέτριβεν μετ' αὐτῶν
 καὶ ἐβάπτισεν . ἦν δὲ καὶ ἰωάννης βαπτίζων ἐν αἰνῶν ἐγγύς τοῦ 23
 σαλείμ ὅτι ὕδατα πολλὰ ἦν ἐκεῖ καὶ παρεγίνοντο καὶ ἐβαπτίζοντο .
 οὐπω γὰρ ἦν βεβλημένος εἰς τὴν φυλακὴν ὁ ἰωάννης . ἐγένετο οὖν 24, 25
 ζήτησις ἐκ τῶν μαθητῶν ἰωάννου μετὰ ἰουδαίων περὶ καθαρισμοῦ .
 καὶ ἦλθον πρὸς τὸν ἰωάννην καὶ εἶπον αὐτῷ ῥάββι ὅς ἦν μετὰ σοῦ 26
 πέραν τοῦ ἰορδάνου ᾧ σὺ μεμαρτύρηκας ἴδε οὗτος βαπτίζει καὶ
 πάντες ἔρχονται πρὸς αὐτόν . ἀπεκρίθη ἰωάννης καὶ εἶπεν οὐ δύ- 27
 νатаὶ ἄνθρωπος λαμβάνειν οὐδὲν ἐὰν μὴ ἦ δεδομένον αὐτῷ ἐκ
 τοῦ οὐρανοῦ . αὐτοὶ ὑμεῖς μοὶ μαρτυρεῖτε ὅτι εἶπον οὐκ εἰμὶ ἐγὼ 28
 ὁ χριστὸς ἀλλ' ὅτι ἀπεσταλμένος εἰμὶ ἔμπροσθεν ἐκείνου . ὁ ἔχων 29
 τὴν νύμφην νυμφίος ἐστὶν ὁ δὲ φίλος τοῦ νυμφίου ὁ ἐστηκὼς καὶ
 ἀκούων αὐτοῦ χαρᾷ χαίρει διὰ τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου αὕτη οὖν
 ἢ χαρὰ ἢ ἐμὴ πεπλήρωται . ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦ- 30
 σθαι . ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστὶν ὁ ὢν ἐκ τῆς γῆς ἐκ
 τῆς γῆς ἐστὶν καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενος
 ἐπάνω πάντων ἐστὶν . καὶ ὁ ἑώρακεν καὶ ἤκουσεν τοῦτο μαρτυρεῖ 32
 καὶ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ οὐδεὶς λαμβάνει . ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν
 μαρτυρίαν ἐσφράγισεν ὅτι ὁ θεὸς ἀληθὴς ἐστὶν . ὄν γὰρ ἀπέστει- 34
 λεν ὁ θεὸς τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ λαλεῖ οὐ γὰρ ἐκ μέτρου δίδωσιν
 ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα . ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν υἱὸν καὶ πάντα δέδωκεν 35
 ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ . ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν ἔχει ζωὴν αἰώνιον ὁ δὲ 36
 ἀπειθῶν τῷ υἱῷ οὐκ ὄψεται ζῶην ἀλλ' ἢ ὀργὴ τοῦ θεοῦ μένει ἐπ'
 αὐτόν .

Ὡς οὖν ἔγνω ὁ κύριος ὅτι ἤκουσαν οἱ φαρισαῖοι ὅτι ἰησοῦς 4
 πλείονας μαθητὰς ποιεῖ καὶ βαπτίζει ἢ ἰωάννης . καίτοιγε ἰησοῦς 2
 αὐτὸς οὐκ ἐβάπτισεν ἀλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ . ἀφῆκεν τὴν ἰουδαίαν 3
 καὶ ἀπῆλθεν πάλιν εἰς τὴν γαλιλαίαν . ἔδει δὲ αὐτόν διέρχεσθαι 4
 διὰ τῆς σαμαρείας . ἔρχεται οὖν εἰς πόλιν τῆς σαμαρείας λεγο- 5
 μένην συχάρ πλησίον τοῦ χωρίου ὃ ἔδωκεν ἰακώβ ἰωδῆφ τῷ υἱῷ

v.23 *T, M, K:* ἰωαννης, *V:* ο ἰωαννης. **v.23** *T, K, V:* σαλειμ, *M:* σαλημ. **v.25** *T, K:*
 ιουδαιων, *M, V:* ιουδαιου. **v.26** *T, M, K:* ειπον, *V:* ειπαν. **v.27** *T, M, K:* ουδεν, *V:* ουδε
 εν. **v.28** *T, K, V:* μοι, *M:* ἐ. **v.28** *T, M, K:* ουκ, *V:* [οτι] ουκ. **v.32** *T, M, K:* και, *V:* ἐ.
v.34 *T, M, K:* ο θεος, *V:* ἐ. **v.36** *T, K, V:* ζων, *M:* [την] ζων. **4. v.1** *T, M, K:* κυριος, *V:*
 ιησους. **v.3** *T, K, V:* παλιν, *M:* ἐ. **v.5** *T, M, K:* ιωσηφ, *V:* [τω] ιωσηφ.

6 αὐτοῦ . ἦν δὲ ἐκεῖ πηγή τοῦ ἰακώβ ὁ οὖν ἰησοῦς κεκοπιακῶς ἐκ
 7 τῆς ὀδοπορίας ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ ὥρα ἦν ὥσει ἔκτη .
 8 ἔρχεται γυνή ἐκ τῆς σαμαρείας ἀντλήσαι ὕδωρ λέγει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς
 9 δός μοι πιεῖν . οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθεισαν εἰς τὴν πό-
 10 λιν ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσιν . λέγει οὖν αὐτῷ ἡ γυνή ἡ σαμαρεῖτις
 11 πῶς σὺ ἰουδαῖος ὢν παρ' ἐμοῦ πιεῖν αἰτεῖς οὔσης ὀδοπορίας σα-
 12 μαρειτίδος οὐ γὰρ συγχρῶνται ἰουδαῖοι σαμαρείταις . ἀπεκρίθη
 13 ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ εἰ ἤδεις τὴν δωρεὰν τοῦ θεοῦ καὶ τίς ἐστὶν
 14 ὁ λέγων σοι δός μοι πιεῖν σὺ ἂν ἤτησας αὐτὸν καὶ ἔδωκεν ἄν σοι
 15 ὕδωρ ζῶν . λέγει αὐτῷ ἡ γυνή κύριε οὔτε ἀντλημα ἔχεις καὶ τὸ
 16 φρέαρ ἐστὶν βαθὺ πόθεν οὖν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν . μὴ σὺ μείζων
 17 εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν ἰακώβ ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ καὶ αὐτὸς ἐξ
 18 αὐτοῦ ἔπιεν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ τὰ θρέμματα αὐτοῦ . ἀπεκρίθη
 19 ὁ ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου δι-
 20 ψήσει πάλιν . ὃς δ' ἂν πίη ἐκ τοῦ ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ οὐ
 21 μὴ διψήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ δώσω αὐτῷ γενήσεται ἐν
 22 αὐτῷ πηγή ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον . λέγει πρὸς αὐτὸν
 23 ἡ γυνή κύριε δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ ἵνα μὴ διψῶ μηδὲ ἐρχώμαι
 24 ἐνθάδε ἀντλεῖν . λέγει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς ὑπάγε φώνησον τὸν ἄνδρα
 σου καὶ ἐλθέ ἐνθάδε . ἀπεκρίθη ἡ γυνή καὶ εἶπεν οὐκ ἔχω ἄνδρα
 λέγει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς καλῶς εἶπας ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω . πέντε γὰρ
 ἄνδρας ἔσχες καὶ νῦν ὃν ἔχεις οὐκ ἔστιν σου ἀνὴρ τοῦτο ἀληθὲς
 εἶρηκας . λέγει αὐτῷ ἡ γυνή κύριε θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ σύ . οἱ
 πατέρες ἡμῶν ἐν τούτῳ τῷ ὄρει προσεκύνησαν καὶ ὑμεῖς λέγετε
 ὅτι ἐν ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τόπος ὅπου δεῖ προσκυνεῖν . λέγει αὐ-
 τῇ ὁ ἰησοῦς γυναῖ ὀπίσθεσόν μοι ὅτι ἔρχεται ὥρα ὅτε οὔτε ἐν τῷ
 ὄρει τούτῳ οὔτε ἐν ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ πατρί . ὑμεῖς
 προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἴδατε ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ὃ οἴδαμεν ὅτι ἡ
 σωτηρία ἐκ τῶν ἰουδαίων ἐστίν . ἀλλ' ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐστὶν ὅτε
 οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσιν τῷ πατρί ἐν πνεύματι
 καὶ ἀληθείᾳ καὶ γὰρ ὁ πατὴρ τοιοῦτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας
 αὐτὸν . πνεῦμα ὁ θεὸς καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι

v.6 *T, M, K:* ὠσει, *V:* ὡς. **v.7** *T, M, K:* πειν, *V:* πειν. **v.9** *T, M, K:* σαμαρειτις, *V:* σαμαριτις. **v.9** *T, M, K:* πειν, *V:* πειν. **v.9** *T, M, K:* ουσης γυναικος σαμαρειτιδος, *V:* γυναικος σαμαριτιδος ουσης. **v.9** *T, M, K:* σαμαρειταις, *V:* σαμαριταις. **v.10** *T, M, K:* πειν, *V:* πειν. **v.13** *T, K:* ο, *M, V:* ζ. **v.14** *T, M, K:* διψηση, *V:* διψησει. **v.15** *T, K:* ερχωμαι, *M:* ερχομαι, *V:* διερχωμαι. **v.16** *T, M, K:* ο ιησους, *V:* ζ. **v.17** *T, M, K:* ειπεν, *V:* ειπεν αυτω. **v.20** *T, K:* τουτω τω ορει, *M, V:* τω ορει τουτω. **v.20** *T, M, K:* δει προσκυνειν, *V:* προσκυνειν δει. **v.21** *T, M, K:* γυναι πιστευσον μοι, *V:* πιστευε μοι γυναι. **v.23** *T, M, K:* αλλ, *V:* αλλα.

καὶ ἀληθεία δεῖ προσκυνεῖν . λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ οἶδα ὅτι μεσσίας 25
 ἔρχεται ὁ λεγόμενος χριστὸς ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος ἀναγγελεῖ ἡμῖν
 πάντα . λέγει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς ἐγὼ εἰμι ὁ λαλῶν σοι . καὶ ἐπὶ τούτῳ 26, 27
 ἦλθὼν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ ἐθαύμαζαν ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει
 οὐδεὶς μέντοι εἶπεν τί ζητεῖς ἢ τί λαλεῖς μετ' αὐτῆς . ἀφῆκεν οὖν 28
 τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἡ γυνὴ καὶ ἀπηλθεν εἰς τὴν πόλιν καὶ λέγει τοῖς
 ἀνθρώποις . δεῦτε ἴδετε ἄνθρωπον ὃς εἶπέν μοι πάντα ὅσα ἐποίη- 29
 ῆσα μῆτι οὗτός ἐστιν ὁ χριστὸς . ἐξῆλθον οὖν ἐκ τῆς πόλεως καὶ 30
 ἦρχοντο πρὸς αὐτόν . ἐν δὲ τῷ μεταξὺ ἡρώτων αὐτόν οἱ μαθηταὶ 31
 λέγοντες ῥαββὶ φάγε . ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς ἐγὼ βρωσὶν ἔχω φαγεῖν 32
 ἢν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε . ἔλεγον οὖν οἱ μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους μήτις 33
 ἦνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν . λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἐμὸν βρωμὰ ἐστιν ἵνα 34
 ποῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον .
 οὐχ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἔτι τετράμηνόν ἐστιν καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται 35
 ἰδοὺ λέγω ὑμῖν ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ θεάσασθε τὰς
 χώρας ὅτι λευκαὶ εἰσιν πρὸς θερισμὸν ἤδη . καὶ ὁ θερίζων μισθὸν 36
 λαμβάνει καὶ συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον ἵνα καὶ ὁ σπεύρων 37
 ὁμοῦ χαίρῃ καὶ ὁ θερίζων . ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἐστὶν ὁ ἀληθι-
 νὸς ὅτι ἄλλος ἐστὶν ὁ σπεύρων καὶ ἄλλος ὁ θερίζων . ἐγὼ ἀπέστειλα 38
 ὑμᾶς θερίζειν ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε ἄλλοι κεκοπιάκασιν καὶ
 ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε . ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκεῖ- 39
 νης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν τῶν σαμαρεῖτῶν διὰ τὸν λόγον
 τῆς γυναικὸς μαρτυροῦσης ὅτι εἶπέν μοι πάντα ὅσα ἐποίησα . ὡς 40
 οὖν ἦλθον πρὸς αὐτόν οἱ σαμαρεῖται ἡρώτων αὐτόν μεῖναι παρ'
 αὐτοῖς καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας . καὶ πολλῷ πλείους ἐπίστευ- 41
 σαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ . τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον ὅτι οὐκέτι διὰ τὴν 42
 σὴν λαλίαν πιστεύομεν αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν καὶ οἶδαμεν ὅτι οὗ-
 τὸς ἐστὶν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου ὁ χριστὸς . μετὰ δὲ τὰς δύο 43
 ἡμέρας ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν καὶ ἀπηλθεν εἰς τὴν γαλιλαίαν . αὐτὸς 44
 γὰρ ὁ ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν ὅτι προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν
 οὐκ ἔχει . ὅτε οὖν ἦλθεν εἰς τὴν γαλιλαίαν ἐδέξαντο αὐτόν οἱ γα- 45
 λιλαῖοι πάντα ἑωρακότες ἃ ἐποίησεν ἐν ἱεροσολύμοις ἐν τῇ ἑορτῇ
 καὶ αὐτοὶ γὰρ ἦλθον εἰς τὴν ἑορτήν . ἦλθεν οὖν ὁ ἰησοῦς πάλιν 46

v.25 *T, K, V:* μεσσίας, *M:* μεσίας. **v.25** *T, M, K:* παντα, *V:* απαντα. **v.27** *T, M, K:* ηλθον, *V:* ηλθαν. **v.27** *T, M, K:* εθαυμασαν, *V:* εθαυμαζον. **v.30** *T, K:* ουν, *M, V:* ζ. **v.31** *T, M, K:* δε, *V:* ζ. **v.34** *T, M, K:* ποιω, *V:* ποιησω. **v.35** *T, K:* τετραμηνον, *M, V:* τετραμηνος. **v.36** *T, M, K:* και, *V:* ζ. **v.37** *T, M:* ο, *K, V:* ζ. **v.39** *T, M, K:* σαμαρειτων, *V:* σαμαριτων. **v.39** *T, M, K:* οσα, *V:* α. **v.40** *T, M, K:* σαμαρεται, *V:* σαμαριται. **v.42** *T, M, K:* ο χριστος, *V:* ζ. **v.43** *T, M, K:* και απηλθεν, *V:* ζ. **v.44** *T, M, K:* ο, *V:* ζ. **v.45** *T, M, K:* α, *V:* οσα.

εἰς τὴν κανᾶ τῆς γαλιλαίας ὅπου ἐποίησεν τὸ ὕδωρ οἶνον καὶ ἦν τις
 47 βασιλικὸς οὗ ὁ υἱὸς ἠσθένει ἐν καίφερναούμ . οὗτος ἀκούσας ὅτι
 ἰησοῦς ἦκει ἐκ τῆς ἰουδαίας εἰς τὴν γαλιλαίαν ἀπηλθεν πρὸς αὐτὸν
 καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα καταβῆ καὶ ἰάσῃται αὐτοῦ τὸν υἱὸν ἠμειλλεν
 48 γὰρ ἀποθνήσκειν . εἶπεν οὖν ὁ ἰησοῦς πρὸς αὐτὸν ἐὰν μὴ σημεῖα
 49 καὶ τέρατα ἴδῃτε οὐ μὴ πιστεύσητε . λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλικὸς
 50 κύριε κατάβηθι πρὶν ἀποθανεῖν τὸ παιδίον μου . λέγει αὐτῷ ὁ ἰη-
 σοῦς πορεύου ὁ υἱὸς σου ζῆ καὶ ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος τῷ λόγῳ
 51 ᾧ εἶπεν αὐτῷ ἰησοῦς καὶ ἐπορεύετο . ἤδη δὲ αὐτοῦ καταβαίνοντος
 οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ἀπήντησαν αὐτῷ καὶ ἀπήγγειλαν λέγοντες ὅτι ὁ
 52 παῖς ὁου ζῆ . ἐπύθετο οὖν παρ’ αὐτῶν τὴν ὥραν ἐν ἣ κομψότερον
 ἔσχεν καὶ εἶπον αὐτῷ ὅτι ἄχθεις ὥραν ἐβδόμην ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυ-
 53 ρετός . ἔγνω οὖν ὁ πατὴρ ὅτι ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐν ἣ εἶπεν αὐτῷ ὁ
 ἰησοῦς ὅτι ὁ υἱὸς σου ζῆ καὶ ἐπίστευσεν αὐτὸς καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ
 54 ὅλη . τοῦτο πάλιν δεύτερον σημεῖον ἐποίησεν ὁ ἰησοῦς ἐλθὼν ἐκ
 τῆς ἰουδαίας εἰς τὴν γαλιλαίαν .

5 Μετὰ ταῦτα ἦν ἐδῶρτὴ τῶν ἰουδαίων καὶ ἀνέβη ὁ ἰησοῦς εἰς ἰ-
 2 εροσόλυμα . ἔστιν δὲ ἐν τοῖς ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κο-
 λυμβήθρᾳ ἡ ἐπιλεγομένη ἐβραϊστὶ βηθῆσδὰ πέντε στοὰς ἔχουσα .
 3 ἐν ταύταις κατέκειτο πληθὸς πολὺ τῶν ἀσθενούντων τυφλῶν χωλῶν
 4 ζηρῶν ἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν . ἄγγελος γὰρ κατὰ
 καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ καὶ ἐτάρασεν τὸ ὕδωρ ὁ οὖν
 5 πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος ὑγιὴς ἐγένετο ᾧ διή-
 5 ποτε κατείχετο νοσήματι . ἦν δὲ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ τριακονταόκτω
 6 ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ . τοῦτον ἰδὼν ὁ ἰησοῦς κατακείμενον καὶ
 γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει λέγει αὐτῷ θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι .
 7 ἀπεκριθὴ αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν κύριε ἄνθρωπον οὐκ ἔχω ἵνα ὅταν ταρα-
 χθῆ τὸ ὕδωρ βάλλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγὼ
 8 ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει . λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἔγειράι ἄρον τὸν

v.46 *T, K:* ο ἰησους παλιν, *M:* παλιν ο ἰησους, *V:* παλιν. **v.46** *T, M, K:* καπερναουμ, *V:* καφαρναουμ. **v.47** *T, M, K:* αυτον, *V:* ζ. **v.47** *T, K, V:* ημελλεν, *M:* εμελλεν.
v.50 *T, M, K:* και, *V:* ζ. **v.50** *T, M, K:* ω, *V:* ον. **v.50** *T, K:* ιησους, *M, V:* ο ιησους.
v.51 *T, M, K:* απηνητησαν αυτω και απηγγειλαν, *V:* υπηνητησαν αυτω. **v.51** *T, M, K:* σου, *V:* αυτου.
v.52 *T, M, K:* παρ αυτων την ωραν, *V:* την ωραν παρ αυτων. **v.52** *T, M, K:* και ειπον, *V:* ειπαν ουν.
v.52 *T, M, K:* χθες, *V:* εχθες. **v.53** *T, M, K:* οτι, *V:* ζ. **v.54** *T, M, K:* τουτου, *V:* τουτου [δε].
5. v.1 *T, K, V:* εορτη, *M:* [η] εορτη. **v.1** *T, M, K:* ο, *V:* ζ. **v.2** *T, M, K:* βηθεσδα, *V:* βηθσαθα.
v.3 *T, M, K:* πολυ, *V:* ζ. **v.3** *T, M, K:* εκδεχομενων την του υδατος κινησιν, *V:* ζ. **v.4** *T, M, K:* αγγελος ... νοσηματι, *V:* ζ. **v.5** *T:* τριακονταοκτω, *K:* τριακοντα και οκτω, *M, V:* τριακοντα [και] οκτω. **v.5** *T, M, K:* ασθενεια, *V:* ασθενεια αυτου.
v.7 *T, K:* βαλλη, *M, V:* βαλη. **v.8** *T, M, K:* εγειραι, *V:* εγειρε.

κράββατόν σου καὶ περιπάτει . καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιῆς ὁ ἄνθρω- 9
 πος καὶ ἦρεν τὸν κράββατον αὐτοῦ καὶ περιεπάτει ἣν δὲ σάββατον 10
 ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ . ἔλεγον οὖν οἱ ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ 10
 σάββατόν ἐστιν οὐκ ἔξεστίν σοι ἄραι τὸν κράββατον . ἀπεκρίθη 11
 αὐτοῖς ὁ ποιήσας με ὑγιῆ ἐκεῖνός μοι εἶπεν ἄρον τὸν κράββατόν 12
 σου καὶ περιπάτει . ἠρώτησαν οὖν αὐτόν τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ 12
 εἰπὼν σοι ἄρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει . ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ 13
 ᾔδει τίς ἐστιν ὁ γὰρ ἰησοῦς ἐξένευσεν ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ . 13
 μετὰ ταῦτα εὐρίσκει αὐτόν ὁ ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ ἴδε 14
 ὑγιῆς γέγονας μηκέτι ἀμάρτανε ἵνα μὴ χειρόν τι σοι γένηται . ἀ- 15
 πῆλθεν ὁ ἄνθρωπος καὶ ἀνήγγειλεν τοῖς ἰουδαίοις ὅτι ἰησοῦς ἐστιν 16
 ὁ ποιήσας αὐτόν ὑγιῆ . καὶ διὰ τοῦτο ἐδίωκον τὸν ἰησοῦν οἱ ἰου- 16
 δαῖοι καὶ ἐζήτουν αὐτόν ἀποκτεῖναι ὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν σαββάτῳ . 16
 ὁ δὲ ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς ὁ πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται 17
 καγὼ ἐργάζομαι . διὰ τοῦτο οὖν μᾶλλον ἐζήτουν αὐτόν οἱ ἰουδαῖοι 18
 ἀποκτεῖναι ὅτι οὐ μόνον ἔλυσεν τὸ σάββατον ἀλλὰ καὶ πατέρα ἴδιον 18
 ἔλεγεν τὸν θεὸν ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ θεῷ . ἀπεκρίνατο οὖν ὁ ἰ- 19
 ησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν οὐ δύναται ὁ υἱὸς 19
 ποιεῖν ἄφ' ἑαυτοῦ οὐδὲν ἐὰν μὴ τι βλέπη τὸν πατέρα ποιῶντα ἃ 20
 γὰρ ἂν ἐκεῖνος ποιῇ ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ . ὁ γὰρ πατήρ 20
 φιλεῖ τὸν υἱὸν καὶ πάντα δείκνυσιν αὐτῷ ἃ αὐτὸς ποιεῖ καὶ μείζονα 20
 τούτων δεῖξει αὐτῷ ἔργα ἵνα ὑμεῖς θαυμάζητε . ὥσπερ γὰρ ὁ πα- 21
 τὴρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς καὶ ζωοποιεῖ οὕτως καὶ ὁ υἱὸς οὗς θέλει 21
 ζωοποιεῖ . οὐδὲ γὰρ ὁ πατήρ κρίνει οὐδένα ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶ- 22
 σαν δέδωκεν τῷ υἱῷ . ἵνα πάντες τιμῶσιν τὸν υἱὸν καθὼς τιμῶσιν 23
 τὸν πατέρα ὁ μὴ τιμῶν τὸν υἱὸν οὐ τιμᾷ τὸν πατέρα τὸν πέμψαντα 23
 αὐτόν . ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων καὶ 24
 πιστεύων τῷ πέμψαντί με ἔχει ζωὴν αἰώνιον καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρ- 24
 χεται ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν . ἀμὴν ἀμὴν 25
 λέγω ὑμῖν ὅτι ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐστὶν ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσονται 25
 τῆς φωνῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ καὶ οἱ ἀκούσαντες ζήσονται . ὥσπερ 26
 γὰρ ὁ πατήρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ οὕτως ἔδωκεν καὶ τῷ υἱῷ ζωὴν 26

v.8 *Τ,Μ,Κ:* κραββατον, *Υ:* κραβαπτον. **v.9** *Τ,Μ,Κ:* κραββατον, *Υ:* κραβαπτον.
v.10 *Τ,Μ,Κ:* ουκ, *Υ:* και ουκ. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* κραββατον, *Υ:* κραβαπτον σου. **v.11** *Τ,Μ,Κ:*
 απεκριθη, *Υ:* ο δε απεκριθη. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* κραββατον, *Υ:* κραβαπτον. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* ουν, *Υ:*
 ζε. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* τον κραββατον σου, *Υ:* ζε. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* τι σοι, *Υ:* σοι τι. **v.16** *Τ,Μ,Κ:*
 τον ιησουν οι ιουδαιοι και εζητουν αυτον αποκτειναι, *Υ:* οι ιουδαιοι τον ιησουν. **v.19** *Τ,Μ,Κ:*
 ειπεν, *Υ:* ελεγεν. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* ακουσονται, *Υ:* ακουσουσιν. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* ζησονται, *Υ:*
 ζησουσιν. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* εδωκεν και τω υιω, *Υ:* και τω υιω εδωκεν.

27 ἔχειν ἐν ἑαυτῷ . καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ καὶ κρίσιν ποιεῖν ὅτι
 28 υἱὸς ἀνθρώπου ἐστίν . μὴ θαυμάζετε τοῦτο ὅτι ἔρχεται ὥρα ἐν ἣ
 29 πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσονται τῆς φωνῆς αὐτοῦ . καὶ ἐκ-
 πορεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς οἱ δὲ τὰ
 30 φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως . οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν
 ἀπ' ἑμαυτοῦ οὐδὲν καθὼς ἀκούω κρίνω καὶ ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία
 ἐστίν ὅτι οὐ ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαν-
 31 τός με πατρός . ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἑμαυτοῦ ἢ μαρτυρία μου
 32 οὐκ ἔστιν ἀληθής . ἄλλος ἐστίν ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμοῦ καὶ οἶδα
 33 ὅτι ἀληθής ἐστίν ἢ μαρτυρία ἣν μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ . ὑμεῖς ἀπε-
 34 στάλκατε πρὸς ἰωάννην καὶ μεμαρτύρηκεν τῇ ἀληθείᾳ . ἐγὼ δὲ οὐ
 παρὰ ἀνθρώπου τὴν μαρτυρίαν λαμβάνω ἀλλὰ ταῦτα λέγω ἵνα ὑ-
 35 μεῖς σωθῆτε . ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος ὁ καιόμενος καὶ φαίνων ὑμεῖς
 36 δὲ ἠθελήσατε ἀγαλλιασθῆναι πρὸς ὥραν ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ . ἐγὼ
 δὲ ἔχω τὴν μαρτυρίαν μείζω τοῦ ἰωάννου τὰ γὰρ ἔργα ἃ ἔδωκεν
 μοι ὁ πατὴρ ἵνα τελειώσω αὐτὰ αὐτὰ τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ μαρτυρεῖ
 37 περὶ ἐμοῦ ὅτι ὁ πατὴρ με ἀπέσταλκεν . καὶ ὁ πέμψας με πατὴρ
 αὐτὸς μεμαρτύρηκεν περὶ ἐμοῦ οὔτε φωνὴν αὐτοῦ ἀκηκόατε ὅ-
 38 ποτε οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἑώρακατε . καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ οὐκ ἔχετε
 μένοντα ἔν ὑμῖν ὅτι ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος τούτῳ ὑμεῖς οὐ πιστεύ-
 39 ετε . ἐρευνᾶτε τὰς γραφὰς ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς ζῶν αἰώνιον
 40 ἔχειν καὶ ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ . καὶ οὐ θέλετε
 41 ἐλθεῖν πρὸς με ἵνα ζωὴν ἔχητε . δόξαν παρὰ ἀνθρώπων οὐ λαμ-
 42 βάνω . ἀλλ' ἐγνώκα ὑμᾶς ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ οὐκ ἔχετε ἐν
 43 ἑαυτοῖς . ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς μου καὶ οὐ λαμ-
 βάνετε με ἐὰν ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ ἐκεῖνον λήψεσθε .
 44 πῶς δύνασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι δόξαν παρὰ ἀλλήλων λαμβάνοντες
 45 καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου θεοῦ οὐ ζητεῖτε . μὴ δοκεῖτε ὅτι
 ἐγὼ κατηγορήσω ὑμῶν πρὸς τὸν πατέρα ἔστιν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν
 46 μωδῆς εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε . εἰ γὰρ ἐπιστεύετε μωδῇ ἐπιστεύ-
 47 ετε ἂν ἐμοὶ περὶ γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν . εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου
 γράμμασιν οὐ πιστεύετε πῶς τοῖς ἐμοῖς ῥήμασιν πιστεύσετε .

6 Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ ἰησοῦς πέραν τῆς θαλάσσης τῆς γαλι-

v.27 *T, M, K:* καὶ, *V:* ἔ. **v.28** *T, M, K:* ἀκουσονται, *V:* ἀκουσοῦσιν. **v.30** *T, M, K:* πατρός, *V:* ἔ. **v.35** *T, K:* ἀγαλλιασθῆναι, *M, V:* ἀγαλλιαθῆναι. **v.36** *T, M, K:* ἔδωκεν, *V:* δεδωκεν. **v.36** *T, M, K:* ἐγὼ, *V:* ἔ. **v.37** *T, M, K:* αὐτός, *V:* ἐκεῖνος. **v.37** *T, M, K:* ἀκηκόατε ὡποτε, *V:* ὡποτε ἀκηκόατε. **v.38** *T, M, K:* μενοντα ἐν ὑμῖν, *V:* ἐν ὑμῖν μενοντα. **v.39** *T, M, K:* ἐρευνάτε, *V:* ἐραυνάτε. **v.42** *T, M, K:* ἀλλ, *V:* ἀλλα. **v.43** *T, M, K:* ληψέσθε, *V:* λημψέσθε. **v.45** *T, M, K:* μωσης, *V:* μωυσης. **v.46** *T, M, K:* μωση, *V:* μωυσει.

λαίας τῆς τιβεριάδος· καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς ὅτι ἐ- 2
 ρων αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων· ἀνῆλθεν δὲ 3
 εἰς τὸ ὄρος ὃ ἰησοῦς καὶ ἐκεῖ ἐκάθητο μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ·
 ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα ἢ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων· ἐπάρας οὖν ὃ ἰ- 4, 5
 ησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ θεασάμενος ὅτι πολὺς ὄχλος ἔρχεται
 πρὸς αὐτὸν λέγει πρὸς τὸν φίλιππον πόθεν ἀγοράσομεν ἄρτους ἵνα
 φάγωσιν οὗτοι· τοῦτο δὲ ἔλεγεν πειράζων αὐτὸν αὐτὸς γὰρ ᾔδει τί 6
 ἔμελλεν ποιεῖν· ἀπεκρίθη αὐτῷ φίλιππος διακοσίων δηναρίων ἄρ- 7
 τοὶ οὐκ ἄρκοῦσιν αὐτοῖς ἵνα ἕκαστος αὐτῶν βραχὺ τι λάβῃ· λέγει 8
 αὐτῷ εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς σίμωνος πέ-
 τρου· ἔστιν παιδάριον ἐν ᾧδε ὃ ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνους καὶ 9
 δύο ὀψάρια ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστὶν εἰς τοσοῦτους· εἶπεν δὲ ὁ ἰησοῦς 10
 ποιήσατε τοὺς ἀνθρώπους ἀναπεσεῖν ἦν δὲ χόρτος πολὺς ἐν τῷ
 τόπῳ ἀνέπεδον οὖν οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν ὡσεὶ πεντακισχίλιοι· ἔ- 11
 λαβεν δὲ τοὺς ἄρτους ὁ ἰησοῦς καὶ εὐχαριστήσας διέδωκεν τοῖς
 μαθηταῖς οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ἀνακειμένοις ὁμοίως καὶ ἐκ τῶν ὀ-
 ψαρίων ὅσον ἤθελον· ὡς δὲ ἐνεπλήσθησαν λέγει τοῖς μαθηταῖς 12
 αὐτοῦ συναγάγετε τὰ περισσεύσαντα κλάσματα ἵνα μὴ τι ἀπόλη-
 ται· συνήγαγον οὖν καὶ ἐγένεσαν δώδεκα κοφίνους κλασμάτων 13
 ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν κριθίνων ἃ ἐπερίσσευσεν τοῖς βεβρωκόσιν·
 οἱ οὖν ἄνθρωποι ἰδόντες ὃ ἐποίησεν σημεῖον ὃ ἰησοῦς ἔλεγον ὅτι 14
 οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης ὃ ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον· ἰ- 15
 ησοῦς οὖν γνοὺς ὅτι μέλλουσιν ἔρχεσθαι καὶ ἀρπάξειν αὐτὸν ἵνα
 ποιήσωσιν αὐτὸν βασιλέα ἀνεχώρησεν πάλιν εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς
 μόνος· ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν 16
 θάλασσαν· καὶ ἐμβάντες εἰς τὸ πλοῖον ἤρχοντο πέραν τῆς θαλάσ- 17
 σης εἰς καπερναοῦμ καὶ σκοτία ἤδη ἐγεγόνει καὶ οὐκ ἔληλύθει
 πρὸς αὐτοὺς ὁ ἰησοῦς· ἦ τε θάλασσα ἀνέμου μεγάλου πνέοντος 18
 διῆγειρετο· ἔληλακότες οὖν ὡς σταδίους εἰκοσιπέντε ἢ τριάκοντα 19
 θεωροῦσιν τὸν ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐγγὺς

6. v.2 *Τ,Μ,Κ:* καὶ ἠκολουθεῖ, *Ν:* ἠκολουθεῖ δε. **v.2** *Τ,Μ,Κ:* ἐρῶν αὐτοῦ, *Ν:* ἐθερῶνον.
v.3 *Τ,Μ,Κ:* ο, *Ν:* ἔ. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* ο ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς, *Ν:* τοὺς ὀφθαλμοὺς ο ἰησοῦς.
v.5 *Τ,Μ,Κ:* τον, *Ν:* ἔ. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* ἀγορασομεν, *Ν:* ἀγορασωμεν. **v.7** *Τ,Μ,Κ:* φιλιππος,
Ν: [ο] φιλιππος. **v.7** *Τ,Μ,Κ:* αὐτῶν βραχὺ τι, *Ν:* βραχὺ [τι]. **v.9** *Τ,Μ,Κ:* ἐν ᾧδε ο, *Ν:* ᾧδε ος.
v.10 *Τ,Μ,Κ:* δε, *Ν:* ἔ. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* ἀνεπεσον, *Ν:* ἀνεπεσαν. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* ᾧσει, *Ν:* ᾧς.
v.11 *Τ,Μ,Κ:* δε, *Ν:* ουν. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* τοῖς μαθηταῖς οἱ δε μαθηταί, *Ν:* ἔ. **v.13** *Τ,Μ,Κ:*
 ἐπερίσσευσεν, *Ν:* ἐπερίσσευσαν. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* ο ἰησοῦς, *Ν:* ἔ. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* αὐτον, *Ν:*
 ἔ. **v.15** *Τ,Κ,Ν:* πάλιν, *Μ:* ἔ. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* το, *Ν:* ἔ. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* καπερναοῦμ,
Ν: καφαρναοῦμ. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* ουκ, *Ν:* οὐπω. **v.18** *Τ,Μ,Κ:* διηγείρετο, *Ν:* διεγείρετο.
v.19 *Τ,Κ:* εἰκοσιπέντε, *Μ,Ν:* εἰκοσι πέντε.

20 τοῦ πλοίου γινόμενον καὶ ἐφοβήθησαν . ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς ἐγὼ εἶμι
 21 μὴ φοβεῖσθε . ἤθελον οὖν λαβεῖν αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον καὶ εὐθέως
 22 τὸ πλοῖον ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑπῆγον . τῇ ἐπαύριον ὁ ὄ-
 χλος ὁ ἐστηκὼς πέραν τῆς θαλάσσης ἰδὼν ὅτι πλοιάριον ἄλλο οὐκ
 ἦν ἐκεῖ εἰ μὴ ἐν ἐκείνῳ εἰς ὃ ἐνέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ ὅτι οὐ
 συνεισηλθεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὁ ἰησοῦς εἰς τὸ πλοιάριον ἀλλὰ
 23 μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον . ἄλλα δὲ ἦλθεν πλοιάρια ἐκ τι-
 βεριάδος ἐγγὺς τοῦ τόπου ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρτον εὐχαριστήσαντος
 24 τοῦ κυρίου . ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ οὐδὲ
 οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐνέβησαν καὶ αὐτοὶ εἰς τὰ πλοῖα καὶ ἦλθον εἰς
 25 καπερναοὺμ ζητοῦντες τὸν ἰησοῦν . καὶ εὐρόντες αὐτὸν πέραν τῆς
 26 θαλάσσης εἶπον αὐτῷ ῥαββί ποτε ὧδε γέγονας . ἀπεκρίθη αὐτοῖς
 ὁ ἰησοῦς καὶ εἶπεν ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ζητεῖτέ με οὐχ ὅτι εἴδετε
 27 σημεῖα ἀλλ' ὅτι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων καὶ ἐχορτάσθητε . ἐργάζεσθε
 μὴ τὴν βρωσιν τὴν ἀπολλυμένην ἀλλὰ τὴν βρωσιν τὴν μένουσαν
 εἰς ζωὴν αἰώνιον ἣν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑμῖν δώσει τοῦτον γὰρ ὁ
 28 πατὴρ ἐσφράγισεν ὁ θεός . εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν τί ποιῶμεν ἵνα
 29 ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ . ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐ-
 τοῖς τοῦτο ἐστὶν τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ ἵνα πιστεύῃτε εἰς ὃν ἀπέστειλεν
 30 ἐκεῖνος . εἶπον οὖν αὐτῷ τί οὖν ποιεῖς σὺ σημεῖον ἵνα ἴδωμεν καὶ
 31 πιστεύσωμέν σοι τί ἐργάζῃ . οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ μάννα ἔφαγον ἐν
 τῇ ἐρήμῳ καθὼς ἐστὶν γεγραμμένον ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν
 32 αὐτοῖς φαγεῖν . εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν
 οὐ μωσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀλλ' ὁ πατὴρ
 33 μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν . ὁ γὰρ
 ἄρτος τοῦ θεοῦ ἐστὶν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ζωὴν δι-
 34 δους τῷ κόσμῳ . εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν κύριε πάντοτε δὸς ἡμῖν τὸν
 35 ἄρτον τοῦτον . εἶπεν δὲ αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἐγὼ εἶμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς
 ὁ ἐρχόμενος πρὸς μὲ οὐ μὴ πεινάσῃ καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ
 36 μὴ διψήσῃ πώποτε . ἀλλ' εἶπον ὑμῖν ὅτι καὶ ἐωράκατέ με καὶ οὐ
 37 πιστεύετε . πᾶν ὃ δίδωσίν μοι ὁ πατὴρ πρὸς ἐμὲ ἤξει καὶ τὸν ἐρχό-
 38 μενον πρὸς μὲ οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω . ὅτι καταβέβηκα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ

v.21 *Τ,Μ,Κ:* το πλοιον εγενετο, *Υ:* εγενετο το πλοιον. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* ιδων, *Υ:* ειδον.
v.22 *Τ,Μ,Κ:* εκεινο εις ο ενεβησαν οι μαθηται αυτου, *Υ:* ζ. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* πλοιαριον,
Υ: πλοιον. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* δε, *Υ:* ζ. **v.24** *Τ,Κ:* και, *Μ,Υ:* ζ. **v.24** *Τ,Μ,Κ:*
πλοια, *Υ:* πλοιαρια. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* καπερναουμ, *Υ:* καφαρναουμ. **v.28** *Τ:* ποιουμεν,
Κ,Μ,Υ: ποιωμεν. **v.29** *Τ,Κ:* ο, *Μ:* ζ, *Υ:* [ο]. **v.29** *Τ,Μ,Κ:* πιστευσητε, *Υ:* πιστευητε.
v.32 *Τ,Μ,Κ:* μωσης, *Υ:* μουσης. **v.35** *Τ,Μ,Κ:* δε, *Υ:* ζ. **v.35** *Τ,Μ,Κ:* με, *Υ:* εμε.
v.35 *Τ,Μ,Κ:* διψηση, *Υ:* διψησει. **v.37** *Τ,Μ,Κ:* με, *Υ:* εμε. **v.38** *Τ,Μ,Κ:* εκ, *Υ:* απο.

οὐχ ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμόν ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με . τοῦτο δὲ ἐστὶν τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με παῖρός ἵνα πᾶν 39
ὁ δέδωκέν μοι μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸ ἐν τῇ
ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ . τοῦτο δὲ ἐστὶν τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντος ἡμεῖς ἵνα 40
πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν υἱὸν καὶ πιστεύων εἰς αὐτὸν ἔχη ζωὴν αἰώνιον
καὶ ἀναστήσω αὐτὸν ἐγὼ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ . ἐγόγγυζον οὖν οἱ ἰ- 41
ουδαῖοι περὶ αὐτοῦ ὅτι εἶπεν ἐγὼ εἶμι ὁ ἄρτος ὁ καταβάς ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ . καὶ ἔλεγον οὐχ οὗτός ἐστιν ἰησοῦς ὁ υἱὸς ἰωσήφ οὗ ἡ- 42
μεῖς οἶδαμεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα πῶς οὖν λέγει οὗτος ὅτι
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβέβηκα . ἀπεκρίθη οὖν ὁ ἰησοῦς καὶ εἶπεν 43
αὐτοῖς μὴ γογγύζετε μετ' ἀλλήλων . οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρὸς με 44
ἐὰν μὴ ὁ πατὴρ ὁ πέμψας με ἐλκύσῃ αὐτὸν καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐ-
τὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ . ἔστιν γεγραμμένον ἐν τοῖς προφήταις καὶ 45
ἔσσονται πάντες διδασκοὶ τοῦ θεοῦ πᾶς οὖν ὁ ἀκούσας παρὰ τοῦ
πατρὸς καὶ μαθὼν ἔρχεται πρὸς με . οὐχ ὅτι τὸν πατέρα τις ἑώ- 46
ρακεν εἰ μὴ ὁ ὢν παρὰ τοῦ θεοῦ οὗτος ἑώρακεν τὸν πατέρα . ἀμὴν 47
ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ ἔχει ζωὴν αἰώνιον . ἐγὼ εἶμι ὁ 48
ἄρτος τῆς ζωῆς . οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ 49
καὶ ἀπέθανον . οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαί- 50
νων ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ φάγῃ καὶ μὴ ἀποθάνῃ . ἐγὼ εἶμι ὁ ἄρτος ὁ 51
ζῶν ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς ἐὰν τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου
ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ δώσω ἡ σὰρξ μου ἐ- 52
στιν ἣν ἐγὼ δώσω ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς . ἐμάχοντο οὖν πρὸς
ἀλλήλους οἱ ἰουδαῖοι λέγοντες πῶς δύναται οὗτος ἡμῖν δοῦναι τὴν 53
σάρκα φαγεῖν . εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν
ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πίνητε αὐτοῦ 54
τὸ αἷμα οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς . ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ
πίνων μου τὸ αἷμα ἔχει ζωὴν αἰώνιον καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν τῇ 55
ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ . ἡ γὰρ σὰρξ μου ἀληθῶς ἐστὶν βρωσις καὶ τὸ αἷμά
μου ἀληθῶς ἐστὶν πόσις . ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου 56
τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει κἀγὼ ἐν αὐτῷ . καθὼς ἀπέστειλέν με ὁ ζῶν 57

v.39 *T, M, K:* πατρος, *V:* *φ.* **v.40** *T, M, K:* δε, *V:* γαρ. **v.40** *T, M, K:* πεμψαντος με, *V:* πατρος μου. **v.40** *T, M, K:* τη, *V:* [εν] τη. **v.42** *T, M, K:* συν, *V:* συν. **v.42** *T, M, K:* ουτος, *V:* *φ.* **v.43** *T, M, K:* συν ο, *V:* *φ.* **v.44** *T, M, K:* και εγω, *V:* καγω. **v.44** *T, K:* τη, *M, V:* εν τη. **v.45** *T, K:* του, *M, V:* *φ.* **v.45** *T, M, K:* συν, *V:* *φ.* **v.45** *T, K, V:* ακουσας, *M:* ακουων. **v.45** *T, M, K:* με, *V:* εμε. **v.46** *T, M, K:* τις εωρακεν, *V:* εωρακεν τις. **v.47** *T, M, K:* εις εμε, *V:* *φ.* **v.49** *T, M, K:* το μαννα εν τη ερημω, *V:* εν τη ερημω το μαννα. **v.51** *T, M, K:* ζησεται, *V:* ζησει. **v.51** *T, M, K:* ην εγω δωσω, *V:* *φ.* **v.52** *T, M, K:* σαρκα, *V:* σαρκα [αυτου]. **v.54** *T, M, K:* και εγω, *V:* καγω. **v.54** *T, K, V:* τη, *M:* [εν] τη. **v.55** *T, M, K:* αληθως, *V:* αληθης.

πατήρ κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν πατέρα καὶ ὁ τρώγων με κἀκεῖνος ζήσεται
 58 δι' ἐμέ. οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ° τοῦ οὐρανοῦ καταβάς οὐ κα-
 θώς ἔφαγον οἱ πατέρες ὑμῶν° τὸ μάννα καὶ ἀπέθανον ὁ τρώγων
 59 τοῦτον τὸν ἄρτον ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. ταῦτα εἶπεν ἐν συναγωγῇ
 60 διδάσκων ἐν καίτερναούμ. πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθη-
 τῶν αὐτοῦ εἶπὸν σκληρός ἐστιν οὗτος° ὁ λόγος τίς δύναται αὐτοῦ
 61 ἀκούειν. εἰδὼς δὲ ὁ ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ ὅτι γογγύζουσιν περὶ τούτου
 62 οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει. ἐάν οὖν
 θεωρῆτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ πρότε-
 63 ρον. τὸ πνεῦμά ἐστιν τὸ ζωοποιοῦν ἢ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδὲν τὰ
 64 ῥήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν πνεῦμά ἐστιν καὶ ζωὴ ἐστιν. ἀλλ' εἰσὶν
 ἐξ ὑμῶν τινες οἱ οὐ πιστεύουσιν ἦδει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ ἰησοῦς τί-
 65 νες εἰσὶν οἱ μὴ πιστεύοντες καὶ τίς ἐστιν ὁ παραδώσων αὐτόν. καὶ
 ἔλεγεν διὰ τοῦτο εἶρηκα ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρὸς με
 66 ἐάν μὴ ᾗ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ πατρὸς μού. ἐκ τούτου πολλοὶ
 ἀπῆλθον° τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω καὶ οὐκέτι μετ' αὐτοῦ
 67 περιεπάτουν. εἶπεν οὖν ὁ ἰησοῦς τοῖς δώδεκα μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε
 68 ὑπάγειν. ἀπεκρίθη δὺν αὐτῷ σίμων πέτρος κύριε πρὸς τίνα ἀπε-
 69 λευσόμεθα ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις. καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν
 καὶ ἐγνώκαμεν ὅτι σὺ εἶ ὁ χριστός° ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος.
 70 ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην
 71 καὶ ἐξ ὑμῶν εἷς διάβολός ἐστιν. ἔλεγεν δὲ τὸν ἰούδαν σίμωνος ἰ-
 σκαριώτην οὗτος γὰρ ἤμελλεν° αὐτὸν παραδιδόναι εἰς ὧν ἐκ τῶν
 δώδεκα.

7 Καὶ περιεπάτει° ὁ ἰησοῦς μετὰ ταῦτα ἐν τῇ γαλιλαίᾳ οὐ γὰρ ἤ-
 θελεν ἐν τῇ ἰουδαίᾳ περιπατεῖν ὅτι ἐζήτουν αὐτόν οἱ ἰουδαῖοι ἀπο-
 2, 3 κτεῖναι. ἦν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν ἰουδαίων ἡ σκηνοπηγία. εἶπον
 οὖν πρὸς αὐτόν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ μετάβηθι ἐντεῦθεν καὶ ὑπάγε εἰς
 4 τὴν ἰουδαίαν ἵνα καὶ οἱ μαθηταὶ σου θεωρήσωσιν° τὰ ἔργα σου ἃ
 ποιεῖς. οὐδεὶς γὰρ ἐν° κρυπτῷ τι ποιεῖ καὶ ζητεῖ αὐτὸς ἐν παρρη-

v.57 *Τ,Μ,Κ:* ζησεται, *Ν:* ζησει. **v.58** *Τ,Μ,Κ:* εκ του, *Ν:* εξ. **v.58** *Τ,Μ,Κ:* υμων το
 μαννα, *Ν:* ζ. **v.58** *Τ,Μ,Κ:* ζησεται, *Ν:* ζησει. **v.59** *Τ,Μ,Κ:* καπερναουμ, *Ν:* καφαρναουμ.
v.60 *Τ,Μ,Κ:* ειπον, *Ν:* ειπαν. **v.60** *Τ,Μ,Κ:* ουτος ο λογος, *Ν:* ο λογος ουτος. **v.63** *Τ,Μ,Κ:*
 λαλω, *Ν:* λελαληκα. **v.65** *Τ,Μ,Κ:* μου, *Ν:* ζ. **v.66** *Τ,Μ,Κ:* απηλθον των μαθητων αυτου,
Ν: [εκ] των μαθητων αυτου απηλθον. **v.68** *Τ,Μ,Κ:* ουν, *Ν:* ζ. **v.69** *Τ,Μ,Κ:* χριστος ο υιος
 του θεου του ζωντος, *Ν:* αγιος του θεου. **v.71** *Τ,Μ,Κ:* ισκαριωτην, *Ν:* ισκαριωτου. **v.71** *Τ,Κ:*
 ημελλεν αυτον παραδιδοναι εις ων, *Μ:* εμελλεν αυτον παραδιδοναι εις ων, *Ν:* εμελλεν παραδιδοναι
 αυτον εις. **7. v.1** *Τ,Μ,Κ:* περιπατει ο ιησους μετα ταυτα, *Ν:* μετα ταυτα περιπατει ο ιησους.
v.3 *Τ,Μ,Κ:* θεωρησωσιν τα εργα σου, *Ν:* θεωρησουσιν σου τα εργα. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* εν κρυπτω
 τι, *Ν:* τι εν κρυπτω.

οἷα εἶναι εἰ ταῦτα ποιεῖς φανέρωσον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ . οὐδὲ γὰρ 5
 οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν . λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς 6
 ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὕτω πάρεστιν ὁ δὲ καιρὸς ὁ ὑμέτερος πάντοτε 7
 ἐστὶν ἔτοιμος . οὐ δύναται ὁ κόσμος μισεῖν ὑμᾶς ἐμὲ δὲ μισεῖ ὅτι 7
 ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρά ἐστιν . ὑμεῖς 8
 ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην ἐγὼ οὕτω ἀναβαίνω εἰς τὴν ἑορτὴν 9
 ταύτην ὅτι ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὕτω πεπλήρωται . ταῦτα δὲ εἰπὼν 9
 αὐτοῖς ἔμεινεν ἐν τῇ γαλιλαίᾳ . ὡς δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ 10
 τότε ὁ καιρὸς ἀνέβη εἰς τὴν ἑορτὴν οὐ φανερώς ἀλλ' ὡς ἐν κρυ- 11
 πτῷ . οἱ οὖν ἰουδαῖοι ἐζήτησαν αὐτόν ἐν τῇ ἑορτῇ καὶ ἔλεγον ποῦ 11
 ἐστὶν ἐκεῖνος . καὶ γογγυσμὸς πολὺς ὁ περὶ αὐτοῦ ἦν ἐν τοῖς ὄχλοις 12
 οἱ μὲν ἔλεγον ὅτι ἀγαθὸς ἐστὶν ἄλλοι δὲ ἔλεγον οὐ ἀλλὰ πλανᾷ 13
 τὸν ὄχλον . οὐδεὶς μὲντοι παρρησίᾳ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ διὰ τὸν φό- 13
 βον τῶν ἰουδαίων . ἤδη δὲ τῆς ἑορτῆς μεσοῦσης ἀνέβη ὁ ἰησοῦς 14
 εἰς τὸ ἱερόν καὶ ἐδίδασκεν . καὶ ἔθαύμαζον οἱ ἰουδαῖοι λέγοντες 15
 πῶς οὗτος γράμματα οἶδεν μὴ μεμαθηκώς . ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ 16
 ἰησοῦς καὶ εἶπεν ἡ ἐμὴ διδαχὴ οὐκ ἔστιν ἐμὴ ἀλλὰ τοῦ πέμψαν- 17
 τός με . ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν γνώσεται περὶ τῆς 17
 διδαχῆς πότερον ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστὶν ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ λαλῶ . ὁ 18
 ἀπ' ἐαυτοῦ λαλῶν τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν ζητεῖ ὁ δὲ ζητῶν τὴν δόξαν 18
 τοῦ πέμψαντος αὐτόν οὗτος ἀληθὴς ἐστὶν καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ οὐκ 19
 ἔστιν . οὐ μωδῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν νόμον καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ποιεῖ 19
 τὸν νόμον τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι . ἀπεκρίθη ὁ ὄχλος καὶ εἶπεν 20
 δαιμόνιον ἔχεις τίς σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι . ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς καὶ 21
 εἶπεν αὐτοῖς ἐν ἔργον ἐποίησα καὶ πάντες θαυμάζετε . διὰ τοῦτο 22
 μωδῆς δέδωκεν ὑμῖν τὴν περιτομὴν οὐχ ὅτι ἐκ τοῦ μωδῆος ἐστὶν 23
 ἀλλ' ἐκ τῶν πατέρων καὶ ἐν σαββάτῳ περιτέμνετε ἄνθρωπον . εἰ 23
 περιτομὴν λαμβάνει ἄνθρωπος ἐν σαββάτῳ ἵνα μὴ λυθῇ ὁ νόμος 24
 μωδῆος ἐμοὶ χολᾷτε ὅτι ὅλον ἄνθρωπον ὑγιῆ ἐποίησα ἐν σαββάτῳ . 24, 25
 μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν κρίνατε . ἔλεγον 24, 25
 οὖν τινες ἐκ τῶν ἱεροσολυμιτῶν οὐχ οὗτός ἐστιν ὃν ζητοῦσιν ἀπο-

v.8 *T, M, K:* ταυτην, *V:* ζ. **v.8** *T, M, K:* ουπω, *V:* ουκ. **v.8** *T, M, K:* ο καιρος ο εμος, *V:* ο εμος καιρος. **v.9** *T, M, K:* αυτοις, *V:* αυτος. **v.10** *T, M, K:* τοτε και αυτος ανεβη εις την εορτην, *V:* εις την εορτην τοτε και αυτος ανεβη. **v.10** *T, M, K:* αλλ, *V:* αλλα. **v.12** *T, M, K:* πολυς περι αυτου ην, *V:* περι αυτου ην πολυς. **v.12** *T, K:* δε, *M:* ζ, *V:* [δε]. **v.14** *T, M, K:* ο, *V:* ζ. **v.15** *T, M, K:* και εθαυμαζον, *V:* εθαυμαζον συν. **v.16** *T, K:* απεκριθη, *M, V:* απεκριθη συν. **v.19** *T, M, K:* μωσης, *V:* μωυσης. **v.20** *T, M, K:* και ειπεν, *V:* ζ. **v.21** *T, K:* ο, *M, V:* ζ. **v.22** *T, M, K:* μωσης, *V:* μωυσης. **v.22** *T, M, K:* μωσεως, *V:* μωυσεως. **v.23** *T, M, K:* μωσεως, *V:* μωυσεως. **v.24** *T, M, K:* κρινατε, *V:* κρινετε.

26 κτεῖναι . καὶ ἶδε παρρησίᾳ λαλεῖ καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσιν μήποτε
 ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ ἄρχοντες ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ χριστός .
 27 ἀλλὰ τοῦτον οἶδαμεν πόθεν ἐστὶν ὁ δὲ χριστὸς ὅταν ἔρχηται οὐδεὶς
 28 γινώσκει πόθεν ἐστίν . ἔκραζεν οὖν ἐν τῷ ἱερῷ διδασκῶν ὁ ἰησοῦς
 καὶ λέγων κάμῃ οἶδατε καὶ οἶδατε πόθεν εἰμί καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐκ
 ἐλήλυθα ἀλλ' ἔστιν ἀληθινὸς ὁ πέμψας με ὃν ὑμεῖς οὐκ οἶδατε .
 29 ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτὸν ὅτι παρ' αὐτοῦ εἰμι κάκεῖνός με ἀπέστειλεν .
 30 ἐζήτησαν οὖν αὐτὸν πιάσαι καὶ οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὴν χεῖρα
 31 ὅτι οὐπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ . πολλοὶ δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου ἐπί-
 στευσαν εἰς αὐτὸν καὶ ἔλεγον ὅτι ὁ χριστὸς ὅταν ἔλθῃ μῆτι πλείονα
 32 σημεῖα τούτων ποιήσει ὢν οὗτος ἐποίησεν . ἤκουσαν οἱ φαρισαῖοι
 τοῦ ὄχλου γογγύζοντος περὶ αὐτοῦ ταῦτα καὶ ἀπέστειλαν οἱ φα-
 33 ρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ὑπηρέτας ἵνα πιάσωσιν αὐτόν . εἶπεν οὖν
 αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἔτι μικρὸν χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι καὶ ὑπάγω πρὸς
 34 τὸν πέμψαντά με . ζητήσετέ με καὶ οὐχ εὐρήσετε καὶ ὅπου εἰμι ἐ-
 35 γὼ ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν . εἶπον οὖν οἱ ἰουδαῖοι πρὸς ἑαυτοῦς
 ποῦ οὗτος μέλλει πορεύεσθαι ὅτι ἡμεῖς οὐχ εὐρήσομεν αὐτόν μη
 εἰς τὴν διασπορὰν τῶν ἐλλήνων μέλλει πορεύεσθαι καὶ διδάσκειν
 36 τοὺς Ἕλληνας . τίς ἐστὶν οὗτος ὁ λόγος ὃν εἶπεν ζητήσετέ με καὶ
 37 οὐχ εὐρήσετε καὶ ὅπου εἰμι ἐγὼ ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν . ἐν δὲ τῇ
 ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἑορτῆς εἰστήκει ὁ ἰησοῦς καὶ ἔκραζεν
 38 λέγων ἂν τις διψᾷ ἐρχέσθω πρὸς με καὶ πινέτω . ὁ πιστεύων εἰς
 ἐμέ καθὼς εἶπεν ἡ γραφὴ ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσου-
 39 σιν ὕδατος ζῶντος . τοῦτο δὲ εἶπεν περὶ τοῦ πνεύματος ὃ ἔμελλον
 λαμβάνειν οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν οὐπω γὰρ ἦν πνεῦμα ἅγιον
 40 ὅτι ὁ ἰησοῦς οὐδέπω ἐδοξάσθη . πολλοὶ οὖν ἐκ τοῦ ὄχλου ἀκού-
 41 σαντες τὸν λόγον ἔλεγον οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης . ἄλλοι
 ἔλεγον οὗτός ἐστιν ὁ χριστὸς ἄλλοι δὲ ἔλεγον μὴ γὰρ ἐκ τῆς γαλι-
 42 λαίας ὁ χριστὸς ἔρχεται . οὐχὶ ἡ γραφὴ εἶπεν ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος

v.26 *T, M, K:* αληθως, *V:* ζ. **v.29** *T, K:* δε, *M, V:* ζ. **v.31** *T, M, K:* πολλοι δε εκ του οχλου, *V:* εκ του οχλου δε πολλοι. **v.31** *T, M, K:* οτι, *V:* ζ. **v.31** *T, M, K:* μητι, *V:* μη. **v.31** *T, M, K:* τουτων, *V:* ζ. **v.32** *T, K:* οι φαρισαιοι και οι αρχιερεις υπηρετας, *M:* υπηρετας οι φαρισαιοι και οι αρχιερεις, *V:* οι αρχιερεις και οι φαρισαιοι υπηρετας. **v.33** *T, K:* αυτοις, *M, V:* ζ. **v.33** *T, M, K:* μικρον χρονον, *V:* χρονον μικρον. **v.34** *T, M, K:* ευρησετε, *V:* ευρησετε [με]. **v.36** *T, M, K:* ουτος ο λογος, *V:* ο λογος ουτος. **v.36** *T, M, K:* ευρησετε, *V:* ευρησετε [με]. **v.39** *T, M, K:* ου, *V:* ο. **v.39** *T, M, K:* πιστευοντες, *V:* πιστευσαντες. **v.39** *T, M, K:* αγιον, *V:* ζ. **v.39** *T, K:* ο, *M, V:* ζ. **v.40** *T, M, K:* πολλοι ουν εκ του οχλου, *V:* εκ του οχλου ουν. **v.40** *T, M, K:* τον λογον, *V:* των λογων τουτων. **v.41** *T, K:* αλλοι δε, *M:* αλλοι, *V:* οι δε. **v.42** *T, M, K:* ουχι, *V:* ουχ.

δαδίδ και ἀπό βηθλεέμ τῆς κώμης ὅπου ἦν δαδίδ ὁ ὀ χριστὸς ἔρ-
 χεται. σχίσμα οὖν ἐν τῷ ὄχλῳ ἐγένετο δι' αὐτόν. τινὲς δὲ ἤθελον 43, 44
 ἐξ αὐτῶν πιᾶσαι αὐτόν ἀλλ' οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτόν τὰς χεῖρας.
 ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ φαρισαίους καὶ εἶ- 45
 πον αὐτοῖς ἐκεῖνοι διατὶ οὐκ ἠγάγετε αὐτόν. ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπη- 46
 ρέται οὐδέποτε οὕτως ἔλαλησεν ἄνθρωπος ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος.
 ἀπεκρίθησαν οὖν αὐτοῖς οἱ φαρισαῖοι μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε. 47
 μὴ τις ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐτόν ἢ ἐκ τῶν φαρισαίων. 48
 ἀλλ' ὁ ὄχλος οὗτος ὁ μὴ γινώσκων τὸν νόμον ἐπικατάρτοι εἰσιν. 49
 λέγει νικόδημος πρὸς αὐτοὺς ὁ ἐλθὼν νυκτὸς πρὸς αὐτόν εἰς ὧν 50
 ἐξ αὐτῶν. μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον ἐὰν μὴ ἀκούσῃ 51
 παρ' αὐτοῦ πρότερον καὶ γνῶ τί ποιεῖ. ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπὸν 52
 αὐτῷ μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς γαλιλαίας εἶ ἐρεύνησον καὶ ἴδε ὅτι προφή-
 τῆς ἐκ τῆς γαλιλαίας οὐκ ἐγηγέρται. καὶ ἐπορεύθη ἕκαστος εἰς 53
 τὸν οἶκόν αὐτοῦ.

Ἰησοῦς δὲ ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν. ὄρθρου δὲ πάλιν 8, 2
 παρεγένετο εἰς τὸ ἱερόν καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤρχετο πρὸς αὐτόν καὶ
 καθίσας ἐδίδασκεν αὐτούς. ἄγουσιν δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ φα- 3
 ρισαῖοι πρὸς αὐτόν γυναῖκα ἐν μοιχείᾳ κατελημμένην καὶ στή-
 σαντες αὐτήν ἐν μέσῳ. λέγουσιν αὐτῷ διδάσκαλε αὕτη ἡ γυνή 4
 κατελήφθη ἐπαυτοφῶρῳ μοιχευομένη. ἐν δὲ τῷ νόμῳ μωσῆς ἡ- 5
 μῖν ἐνετείλατο τὰς τοιαύτας λιθοβολεῖσθαι σὺ οὖν τί λέγεις. τοῦτο 6
 δὲ ἔλεγον πειράζοντες αὐτόν ἵνα ἔχῳσιν κατηγορεῖν αὐτοῦ ὁ δὲ ἰη-
 σοῦς κάτω κύψας τῷ δακτύλῳ ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν. ὡς δὲ ἐπέμε- 7
 νον ἐρωτῶντες αὐτόν ἀνακύψας εἶπεν πρὸς αὐτούς ὁ ἀναμάρτητος

v.42 *T, M, K:* δαδιδ, *V:* δαυιδ. **v.42** *T, M, K:* ο χριστος ερχεται, *V:* ερχεται ο χριστος.
v.43 *T, M, K:* εν τω οχλω εγενετο, *V:* εγενετο εν τω οχλω. **v.45** *T, K:* διατι, *M, V:* δια τι.
v.46 *T, M, K:* ουτως ελαλησεν, *V:* ελαλησεν ουτως. **v.46** *T, M, K:* ως ουτος ο ανθρωπος, *V:*
 ζ. **v.49** *T, M, K:* αλλ, *V:* αλλα. **v.49** *T, M, K:* επικαταρατοι, *V:* επαρατοι. **v.50** *T, M, K:*
 νυκτος προς αυτον, *V:* προς αυτον [το] προτερον. **v.51** *T, M, K:* παρ αυτου προτερον, *V:*
 πρωτον παρ αυτου. **v.52** *T, M, K:* ειπον, *V:* ειπαν. **v.52** *T, M, K:* ερευνησον, *V:* εραυνησον.
v.52 *T, M, K:* προφητης εκ της γαλιλαιας ουκ εγηγερται, *V:* εκ της γαλιλαιας προφητης ουκ
 εχειρεται. **v.53** *T, K:* επορευθη, *M:* απηλθεν, *V:* επορευθησαν. **8. v.3** *T, M, K:* προς αυτον,
V: ζ. **v.3** *T, K:* εν, *M, V:* επι. **v.4** *T, K, V:* αυτω, *M:* αυτω [πειραζοντες]. **v.4** *T, K:* αυτη
 η γυνη κατεληφθη επαυτοφωρω μοιχευομενη, *M:* ταυτην ευρομεν επι αυτοφωρω μοιχευομενην,
V: αυτη η γυνη κατεληπται επι αυτοφωρω μοιχευομενη. **v.5** *T, K:* μωσης ημιν, *M:* ημων
 μωσης, *V:* ημιν μωσης. **v.5** *T, M, K:* λιθοβολεισθαι, *V:* λιθαζειν. **v.5** *T, K, V:* λεγεις, *M:*
 λεγεις [περι αυτης]. **v.6** *T, K, V:* κατηγορειν, *M:* κατηγοριαν κατ. **v.6** *T, M, K:* εγραφεν, *V:*
 κατεγραφεν. **v.6** *T, V:* γην, *K, M:* γην μη προσποιουμενος. **v.7** *T, M, K:* ανακυψας ειπεν
 προς αυτους, *V:* ανεκυψεν και ειπεν αυτοις.

8 ὑμῶν πρῶτος τὸν ὀλίθον ἐπ' αὐτῇ βαλέτω . καὶ πάλιν κάτω ὀκύψας
 9 ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν . οἱ δὲ ἀκούσαντες καὶ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως
 ἔλεγχομένοι ἐξήρχοντο εἰς καθ' εἰς ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων
 10 ἕως ὅτων ἐσχάτων καὶ κατελείφθη μόνος ὁ ἰησοῦς καὶ ἡ γυνὴ
 ἐν μέσῳ ἐδῶσα . ἀνακύψας δὲ ὁ ἰησοῦς καὶ μηδὲνα θεασάμενος
 11 πλὴν τῆς γυναίκος εἶπεν αὐτῇ ἢ γυνὴ ποῦ εἰσιν ἐκεῖνοι ὀ κατή-
 12 γοροί σου οὐδεὶς σε κατέκρινεν . ἢ δὲ εἶπεν οὐδεὶς κύριε εἶπεν δὲ
 αὐτῇ ὁ ἰησοῦς οὐδὲ ἐγὼ σε κατακρίνω πορεύου καὶ μηκέτι ἀμάρ-
 13 τανε . πάλιν οὖν ὁ ἰησοῦς αὐτοῖς ἐλάλησεν λέγων ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς
 τοῦ κόσμου ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ
 14 ἀλλ' ἔξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς . εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ φαρισαῖοι σὺ περὶ
 σεαυτοῦ μαρτυρεῖς ἢ μαρτυρία σου οὐκ ἔστιν ἀληθῆς . ἀπεκρίθη
 ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς κἂν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἑμαυτοῦ ἀληθῆς
 15 ἔστιν ἢ μαρτυρία μου ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον καὶ ποῦ ὑπάγω ὑ-
 μεῖς δὲ οὐκ οἴδατε πόθεν ἔρχομαι καὶ ποῦ ὑπάγω . ὑμεῖς κατὰ
 16 τὴν σάρκα κρίνετε ἐγὼ οὐ κρίνω οὐδένα . καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγὼ ἢ
 κρίσις ἢ ἐμὴ ἀληθῆς ἔστιν ὅτι μόνος οὐκ εἰμί ἀλλ' ἐγὼ καὶ ὁ πέμ-
 17 ψας με πατήρ . καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ ὑμετέρῳ γέγραπται ὅτι δύο
 18 ἄνθρωπων ἢ μαρτυρία ἀληθῆς ἔστιν . ἐγὼ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ
 19 ἑμαυτοῦ καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ πέμψας με πατήρ . ἔλεγον οὖν
 αὐτῷ ποῦ ἔστιν ὁ πατήρ σου ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς οὔτε ἐμὲ οἴδατε
 οὔτε τὸν πατέρα μου εἰ ἐμὲ ἤδετε καὶ τὸν πατέρα μου ἤδετε ἄν .
 20 ταῦτα τὰ ῥήματα ἐλάλησεν ὁ ἰησοῦς ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ διδάσκων
 ἐν τῷ ἱερῷ καὶ οὐδεὶς ἐπίσασεν αὐτὸν ὅτι οὕτω ἐληλύθει ἢ ὡρα αὐ-
 21 τοῦ . εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἐγὼ ὑπάγω καὶ ζητήσετέ με
 καὶ ἐν τῇ ἀμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖς οὐ
 22 δύνασθε ἐλθεῖν . ἔλεγον οὖν οἱ ἰουδαῖοι μήτι ἀποκτενεῖ ἑαυτὸν ὅτι
 23 λέγει ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν . καὶ εἶπεν αὐτοῖς
 ὑμεῖς ἐκ τῶν κάτω ἐστέ ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω εἰμί ὑμεῖς ἐκ τοῦ κόσμου

v.7 *T, K:* τον λιθον επ αυτη βαλετω, *M:* επ αυτην τον λιθον βαλετω, *V:* επ αυτην βαλετω λιθον.
v.8 *T, M, K:* κατω κυψας, *V:* κατακυψας. **v.9** *T, M, K:* και υπο της συνειδησεως ελεγχομενοι,
V: ζ. **v.9** *T, M, K:* εως των εσχατων, *V:* ζ. **v.9** *T, M, K:* ο ιησους, *V:* ζ. **v.9** *T, K:* εστωσα,
M, V: ουσα. **v.10** *T, M, K:* και μηδεν θεασαμενος πλην της γυναικος, *V:* ζ. **v.10** *T, K:*
 η γυνη, *M:* [γυνα], *V:* γυναι. **v.10** *T, M, K:* εκεινοι οι κατηγοροι σου, *V:* ζ. **v.11** *T, K:*
 αυτη, *M:* [αυτη], *V:* ζ. **v.11** *T, K:* και μηκει, *M:* και [απο του νυν] μηκει, *V:* [και] απο του
 νυν μηκει. **v.12** *T, K:* ο ιησους αυτοις ελαλησεν, *M:* αυτοις ο ιησους ελαλησεν, *V:* αυτοις
 ελαλησεν ο ιησους. **v.12** *T, K:* περιπατησει, *M, V:* περιπατηση. **v.14** *T, M, K:* και, *V:* η.
v.16 *T, M, K:* αληθης, *V:* αληθινη. **v.19** *T, K:* ο, *M, V:* ζ. **v.19** *T, M, K:* ηδευτε αν, *V:*
 αν ηδευτε. **v.20** *T, M, K:* ο ιησους, *V:* ζ. **v.21** *T, M, K:* ο ιησους, *V:* ζ. **v.23** *T, M, K:*
 ειπεν, *V:* ελεγεν. **v.23** *T, M, K:* του κοσμου τουτου, *V:* τουτου του κοσμου.

τούτου ἐστὲ ἐγὼ οὐκ εἶμι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου . εἶπον οὖν ὑμῖν 24
 ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν ἐάν γάρ μὴ πιστεύσητε ὅτι 24
 ἐγὼ εἶμι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν . ἔλεγον οὖν αὐτῶ 25
 σὺ τίς εἶ καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς τὴν ἀρχὴν ὃ τι καὶ λαλῶ ὑμῖν .
 πολλά ἔχω περὶ ὑμῶν λαλεῖν καὶ κρίνειν ἀλλ' ὁ πέμψας με ἀληθῆς 26
 ἐστὶν κἀγὼ ἃ ἤκουσα παρ' αὐτοῦ ταῦτα λέγω εἰς τὸν κόσμον . οὐκ 27
 ἔγνωσαν ὅτι τὸν πατέρα αὐτοῖς ἔλεγεν . εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς 28
 ὅταν ὑψώσητε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου τότε γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἶμι
 καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ ποιῶ οὐδὲν ἀλλὰ καθὼς ἐδίδαξέν με ὁ πατήρ μου 29
 ταῦτα λαλῶ . καὶ ὁ πέμψας με μετ' ἐμοῦ ἐστὶν οὐκ ἀφήκέν με μό- 29
 νον ὁ πατήρ ὅτι ἐγὼ τὰ ἀρεστὰ αὐτῶ ποιῶ πάντοτε . ταῦτα αὐτοῦ 30
 λαλοῦντος πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν . ἔλεγεν οὖν ὁ ἰησοῦς πρὸς 31
 τοὺς πεπιστευκότας αὐτῶ ἰουδαίους ἐάν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λό-
 γῳ τῷ ἐμῷ ἀληθῶς μαθηταὶ μου ἐστὲ . καὶ γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν 32
 καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς . ἀπεκρίθησαν αὐτῶ σπέρμα ἀ- 33
 βραάμ ἐσμεν καὶ οὐδενὶ δεδουλεύκαμεν πώποτε πῶς σὺ λέγεις ὅτι
 ἐλεύθεροι γενήσεσθε . ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἀμὴν ἀμὴν λέγω 34
 ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν δοῦλος ἐστὶν τῆς ἁμαρτίας .
 ὁ δὲ δοῦλος οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν αἰῶνα ὁ υἱὸς μένει εἰς 35
 τὸν αἰῶνα . ἐάν οὖν ὁ υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ ὄντως ἐλεύθεροι ἔ- 36
 σεσθε . οἶδα ὅτι σπέρμα ἀβραάμ ἐστε ἀλλὰ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι 37
 ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν . ἐγὼ ὁ ἑώρακα παρὰ τῷ 38
 πατρὶ μου λαλῶ καὶ ὑμεῖς οὖν ὁ ἑώρακατε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν
 ποιεῖτε . ἀπεκρίθησαν καὶ εἰπόν αὐτῶ ὁ πατήρ ἡμῶν ἀβραάμ ἐστὶν 39
 λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς εἰ τέκνα τοῦ ἀβραάμ ἦτε τὰ ἔργα τοῦ ἀβραάμ
 ἐποιεῖτε ἄν . νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλή- 40
 θειαν ὑμῖν λελάληκα ἣν ἤκουσα παρὰ τοῦ θεοῦ τοῦτο ἀβραάμ οὐκ
 ἐποίησεν . ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς ὑμῶν εἰπόν οὖν αὐτῶ 41
 ἡμεῖς ἐκ πορνείας οὐ γεγεννήμεθα ἕνα πατέρα ἔχομεν τὸν θεόν .
 εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς εἰ ὁ θεὸς πατήρ ὑμῶν ἦν ἠγαπᾶτε ἄν 42
 ἐμὲ ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐξῆλθον καὶ ἤκω οὐδὲ γὰρ ἀπ' ἐμαυτοῦ
 ἐλήλυθα ἀλλ' ἐκεῖνός με ἀπέστειλεν . διατὶ τὴν λαλίαν τὴν ἐμὴν οὐ 43
 γινώσκετε ὅτι οὐ δύνασθε ἀκούειν τὸν λόγον τὸν ἐμόν . ὑμεῖς ἐκ 44

v.25 *T, M, K:* και, *V:* ζ. **v.26** *T, M, K:* λεγω, *V:* λαλω. **v.28** *T, M, K:* μου, *V:* ζ.
v.29 *T, M, K:* ο πατηρ, *V:* ζ. **v.33** *T, M, K:* αυτω, *V:* προς αυτον. **v.38** *T, M, K:* εγω
 ο, *V:* α εγω. **v.38** *T, M, K:* μου, *V:* ζ. **v.38** *T, M, K:* ο εωρακατε παρα τω πατρι υμων,
V: α ηκουσατε παρα του πατρος. **v.39** *T, M, K:* ειπον, *V:* ειπαν. **v.39** *T, M, K:* ητε, *V:*
 εστε. **v.39** *T, K:* αν, *M, V:* ζ. **v.41** *T, M, K:* ειπον, *V:* ειπαν. **v.42** *T, M:* ουν, *K, V:* ζ.
v.43 *T, K:* διατι, *M, V:* δια τι.

πατὴρὸς τοῦ διαβόλου ἐστὲ καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς ὑμῶν θέ-
 λετε ποιεῖν ἐκεῖνος ἀνθρωποκτόνος ἦν ἀπ' ἀρχῆς καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ
 οὐχ' ἔστηκεν ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ ὅταν λαλήῃ τὸ ψεῦδος
 45 ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ ὅτι ψεύστης ἐστὶν καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. ἐγὼ δὲ
 46 ὅτι τὴν ἀλήθειαν λέγω οὐ πιστεύετε μοι. τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με
 περὶ ἁμαρτίας εἰ δὲ ἀλήθειαν λέγω διατὶ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε μοι.
 47 ὁ ὢν ἐκ τοῦ θεοῦ τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ ἀκούει διὰ τοῦτο ὑμεῖς οὐκ
 48 ἀκούετε ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἐστὲ. ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ ἰουδαῖοι
 καὶ εἶπὸν αὐτῷ οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς ὅτι σαμαρεΐτης εἶ σὺ καὶ
 49 δαιμόνιον ἔχεις. ἀπεκρίθη ἰησοῦς ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ ἔχω ἀλλὰ
 50 τιμῶ τὸν πατέρα μου καὶ ὑμεῖς ἀτιμάζετε με. ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν
 51 δόξαν μου ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἐάν
 τις τὸν ὄλον λόγον τὸν ἐμὸν τηρήσῃ θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν
 52 αἰῶνα. εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ ἰουδαῖοι νῦν ἐγνώκαμεν ὅτι δαιμόνιον
 ἔχεις ἀβραάμ ἀπέθανεν καὶ οἱ προφηταὶ καὶ σὺ λέγεις ἐάν τις τὸν
 53 λόγον μου τηρήσῃ οὐ μὴ γεύσεται θανάτου εἰς τὸν αἰῶνα. μὴ σὺ
 μεῖζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν ἀβραάμ ὅστις ἀπέθανεν καὶ οἱ προφη-
 54 ται ἀπέθανον τίνα σεαυτὸν οὐ ποιεῖς. ἀπεκρίθη ἰησοῦς ἐάν ἐγὼ
 δοξάζω ἑμαυτὸν ἢ δόξα μου οὐδὲν ἔστιν ἔστιν ὁ πατὴρ μου ὁ δο-
 55 ξάζων με ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι θεὸς ὑμῶν ἐστίν. καὶ οὐκ ἐγνώκατε
 αὐτὸν ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτὸν καὶ ἐάν εἶπω ὅτι οὐκ οἶδα αὐτὸν ἔσομαι
 ὁμοιος ὑμῶν ψεύστης ἀλλ' οἶδα αὐτὸν καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ τηρῶ.
 56 ἀβραάμ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλιάσατο ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμήν
 57 καὶ εἶδεν καὶ ἐχάρη. εἶπον οὖν οἱ ἰουδαῖοι πρὸς αὐτὸν πενήτηκοντα
 58 ἔτη οὕτω ἔχεις καὶ ἀβραάμ ἐώρακας. εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἀμὴν
 59 ἀμὴν λέγω ὑμῖν πρὶν ἀβραάμ γενέσθαι ἐγὼ εἶμι. ἦραν οὖν λίθους
 ἵνα βάλωσιν ἐπ' αὐτὸν ἰησοῦς δὲ ἐκρύβη καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ
 διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν καὶ παρήγεν οὕτως.

9. 2 Καὶ παράγων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς. καὶ ἠρώτη-
 σαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες ῥαββὶ τίς ἥμαρτεν οὗτος ἢ οἱ
 3 γονεῖς αὐτοῦ ἵνα τυφλὸς γεννηθῆ. ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς οὔτε οὗ-
 τος ἥμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἀλλ' ἵνα φανερωθῆ τὰ ἔργα τοῦ

v.44 T,K: πατρος, M,V: του πατρος. v.44 T,M,K: ουχ, V: ουκ. v.46 T,M,K: δε, V: ζ.
 v.46 T,K: διατι, M,V: δια τι. v.48 T,M,K: ουν, V: ζ. v.48 T,M,K: ειπον, V: ειπαν.
 v.48 T,M,K: σαμαρειτης, V: σαμαριτης. v.51 T,M,K: τον λογον τον εμον, V: τον εμον λογον.
 v.52 T,K: γευσεται, M,V: γευσηται. v.53 T,M,K: συ, V: ζ. v.54 T,M,K: δοξαζω, V:
 δοξασω. v.54 T,K: υμων, M,V: ημων. v.55 T,M,K: και εαν, V: καν. v.55 T,M,K:
 υμων, V: υμιν. v.55 T,M,K: αλλ, V: αλλα. v.58 T,M,K: ο, V: ζ. v.59 T,M,K:
 διελθων δια μεσου αυτων και παρηγεν ουτως, V: ζ. 9. v.3 T,K: ο, M,V: ζ.

θεοῦ ἐν αὐτῷ . ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως 4
 ἡμέρα ἐστὶν ἔρχεται νύξ ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι . ὅταν ἐν 5
 τῷ κόσμῳ ᾧ φῶς εἰμι τοῦ κόσμου . ταῦτα εἰπὼν ἔπτυσεν χαμαὶ καὶ 6
 ἐποίησεν πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος καὶ ἐπέχρισεν τὸν πηλὸν ἐπὶ 7
 τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ . καὶ εἶπεν αὐτῷ ὕπαγε νίψαι εἰς τὴν 8
 κολυμβήθραν τοῦ σιλωάμ ὃ ἐρμηνεύεται ἀπεσταλμένος ἀπὸ τοῦ θεοῦ 9
 οὗν καὶ ἐνίψατο καὶ ἤλθεν βλέπων . οἱ οὖν γείτονες καὶ οἱ θεω- 10
 ροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον ὅτι τυφλὸς ἦν ἔλεγον οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ 11
 καθήμενος καὶ προσαιτῶν . ἄλλοι ἔλεγον ὅτι οὗτός ἐστιν ἄλλοι δέ 12
 ὅτι ὁμοῖος αὐτῷ ἐστὶν ἐκεῖνος ἔλεγεν ὅτι ἐγὼ εἰμι . ἔλεγον οὖν αὐτῷ 13
 πῶς ἀνεῴχθησάν σου οἱ ὀφθαλμοί . ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν 14
 ἄνθρωπος λεγόμενος ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησεν καὶ ἐπέχρισέν μου 15
 τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εἶπέν μοι ὕπαγε εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ 16
 σιλωάμ καὶ νίψαι ἀπελθὼν δέ καὶ νιψάμενος ἀνέβλεψα . εἶπον 17
 οὖν αὐτῷ ποῦ ἐστὶν ἐκεῖνος λέγει οὐκ οἶδα . ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς 18
 τοὺς φαρισαίους τὸν ποτε τυφλόν . ἦν δὲ σάββατον ὅτε τὸν πη- 19
 λὸν ἐποίησεν ὁ ἰησοῦς καὶ ἀνέωξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς . πάλιν 20
 οὖν ἠρώτων αὐτὸν καὶ οἱ φαρισαῖοι πῶς ἀνέβλεψεν ὁ δὲ εἶπεν αὐ-
 τοῖς πηλὸν ἐπέθηκέν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἐνίψαμην καὶ
 βλέπω . ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν φαρισαίων τινὲς οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ
 ἔστιν παρά τοῦ θεοῦ ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ ἄλλοι ἔλεγον πῶς δύ-
 νηται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν καὶ σχίσμα ἦν
 ἐν αὐτοῖς . λέγουσιν τῷ τυφλῷ πάλιν σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ ὅτι
 ἠνοίξεν σου τοὺς ὀφθαλμούς ὁ δὲ εἶπεν ὅτι προφήτης ἐστίν . οὐκ
 ἐπίστευσαν οὖν οἱ ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ ὅτι τυφλὸς ἦν καὶ ἀνέβλε-
 ψεν ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος . καὶ
 ἠρώτησαν αὐτοὺς λέγοντες οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν ὃν ὑμεῖς λέγετε
 ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη πῶς οὖν ἄρτι βλέπει . ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς
 οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπον οἶδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν καὶ

v.4 *T, M, K:* εμε, *V:* ημας. **v.6** *T, M, K:* τον πηλον επι τους οφθαλμους του τυφλου, *V:* αυτου τον πηλον επι τους οφθαλμους. **v.8** *T, M, K:* τυφλος, *V:* προσαιτης. **v.9** *T, M, K:* δε σι, *V:* ελεγον ουχι αλλα. **v.10** *T, M, K:* ανεωχθησαν, *V:* [συν] ηνεωχθησαν. **v.11** *T, M, K:* και ειπεν ανθρωπος λεγομενος, *V:* ο ανθρωπος ο λεγομενος. **v.11** *T, M, K:* μοι, *V:* μοι σι. **v.11** *T, M, K:* την κολυμβηθραν του σιλωαμ, *V:* τον σιλωαμ. **v.11** *T, M, K:* δε, *V:* συν. **v.12** *T, M, K:* ειπον συν, *V:* και ειπαν. **v.14** *T, M, K:* σι, *V:* εν η ημερα. **v.15** *T, K:* επι τους οφθαλμους μου, *M, V:* μου επι τους οφθαλμους. **v.16** *T, M, K:* ουτος ο ανθρωπος ουκ εστιν παρα του θεου, *V:* ουκ εστιν ουτος παρα θεου ο ανθρωπος. **v.16** *T, M, K:* αλλοι, *V:* αλλοι [δε]. **v.17** *T, M, K:* λεγουσιν, *V:* λεγουσιν συν. **v.17** *T, M, K:* συ τι, *V:* τι συ. **v.17** *T, M, K:* ηνοιξεν, *V:* ηνεωξεν. **v.18** *T, M, K:* τυφλος ην, *V:* ην τυφλος. **v.19** *T, M, K:* αρτι βλεπει, *V:* βλεπει αρτι. **v.20** *T, K:* αυτοις, *M:* δε αυτοις, *V:* συν. **v.20** *T, M, K:* ειπον, *V:* ειπαν.

21 ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη . πῶς δὲ νῦν βλέπει οὐκ οἶδαμεν ἢ τίς ἤνοι-
 22 ξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμεῖς οὐκ οἶδαμεν αὐτὸς ἠλικίαν ἔχει
 23 αὐτὸν ἐρωτήσατε αὐτὸς περὶ αὐτοῦ λαλήσει . ταῦτα εἶπόν οἱ γονεῖς
 24 αὐτοῦ ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς ἰουδαίους ἤδη γὰρ συνετέθειντο οἱ ἰου-
 25 δαῖοι ἵνα ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ χριστὸν ἀποσυνάγωγος γένηται .
 26 διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπόν ὅτι ἠλικίαν ἔχει αὐτὸν ἐρωτήσατε .
 27 ἐφώνησαν οὖν ἐκ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀνθρώπου ὃς ἦν τυφλὸς καὶ εἶπόν
 28 αὐτῷ δὸς δόξαν τῷ θεῷ ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἁμαρ-
 29 τωλὸς ἐστίν . ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος καὶ εἶπεν εἰ ἁμαρτωλὸς ἐστίν
 30 οὐκ οἶδα ἐν οἷδα ὅτι τυφλὸς ὢν ἄρτι βλέπω . εἶπον δὲ αὐτῷ πάλιν
 31 τί ἐποίησέν σοι πῶς ἤνοιξεν σου τοὺς ὀφθαλμοὺς . ἀπεκρίθη αὐ-
 32 τοῖς εἶπον ὑμῖν ἤδη καὶ οὐκ ἠκούσατε τί πάλιν θέλετε ἀκούειν μὴ
 33 καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ γενέσθαι . ἐλοιδύθησαν οὖν αὐ-
 34 τὸν καὶ εἶπον σὺ εἶ μαθητὴς ἐκεῖνου ἡμεῖς δὲ τοῦ μωσέως ἐσμὲν
 35 μαθηταί . ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι μωσὴς λελάληκεν ὁ θεὸς τοῦτον δὲ
 36 οὐκ οἶδαμεν πόθεν ἐστίν . ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπεν αὐτοῖς
 37 ἐν γὰρ οὗτω θαυμαστόν ἐστίν ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πόθεν ἐστίν
 38 καὶ ἀνέωξεν μου τοὺς ὀφθαλμοὺς . οἶδαμεν δὲ ὅτι ἁμαρτωλῶν ὁ
 39 θεὸς οὐκ ἀκούει ἀλλ' ἐάν τις θεοσεβῆς ᾗ καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ
 40 ποιῇ τοῦτου ἀκούει . ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη ὅτι ἠνόηξεν τις
 41 ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ γεγεννημένου . εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ θεοῦ οὐκ
 42 ἠδύνατο ποιεῖν οὕτως . ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπόν αὐτῷ ἐν ἁμαρτίαις
 43 σὺ ἐγεννήθης ὄλος καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω .
 44 ἠκούσεν ὁ ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω καὶ εὐρών αὐτὸν εἶπεν
 45 αὐτῷ σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ . ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ
 46 εἶπεν τίς ἐστίν κύριε ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν . εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ ἰη-
 47 σοῦς καὶ ἑώρακας αὐτόν καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνός ἐστιν . ὁ δὲ
 48 ἔφη πιστεύω κύριε καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ . καὶ εἶπεν ὁ ἰησοῦς
 49 εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἦλθον ἵνα οἱ μὴ βλέποντες

v.21 *T, M, K:* αὐτος ἠλικίαν ἔχει αὐτὸν ἐρωτήσατε, *V:* αὐτὸν ἐρωτήσατε ἠλικίαν ἔχει.
v.21 *T, K:* αὐτοῦ, *M, V:* εαυτοῦ. **v.22** *T, M, K:* εἶπον, *V:* εἶπαν. **v.23** *T, M, K:* εἶπον,
V: εἶπαν. **v.23** *T, M, K:* ἐρωτήσατε, *V:* ἐπερωτήσατε. **v.24** *T, M, K:* ἐκ δευτέρου τὸν ἀν-
 ἄνθρωπον, *V:* τὸν ἀνθρώπον ἐκ δευτέρου. **v.24** *T, M, K:* εἶπον, *V:* εἶπαν. **v.24** *T, M, K:* ὁ
 ἄνθρωπος οὗτος, *V:* οὗτος ὁ ἄνθρωπος. **v.25** *T, M, K:* καὶ εἶπεν, *V:* ἔ. **v.26** *T, M, K:* δε
 αὐτῷ πάλιν, *V:* σὺν αὐτῷ. **v.28** *T, K:* ἐλοιδύθησαν οὖν, *M:* ἐλοιδορήσαν, *V:* καὶ ἐλοιδορήσαν.
v.28 *T, M, K:* εἰ μαθητὴς, *V:* μαθητὴς εἶ. **v.28** *T, M, K:* μωσέως, *V:* μωσέως. **v.29** *T, M, K:*
 μωσῆ, *V:* μωσοῦσι. **v.30** *T, M, K:* γὰρ τοῦτω, *V:* τοῦτω γὰρ το. **v.30** *T, M, K:* ἀνεώξεν, *V:*
 ἠνοιξεν. **v.31** *T, M, K:* δε, *V:* ἔ. **v.32** *T, M, K:* ἠνοιξεν, *V:* ἠνεώξεν. **v.34** *T, M, K:* εἶπον,
V: εἶπαν. **v.35** *T, M, K:* ο, *V:* ἔ. **v.35** *T, M, K:* αὐτῷ, *V:* ἔ. **v.35** *T, M, K:* θεοῦ, *V:*
 ἀνθρώπου. **v.36** *T, K:* τις, *M, V:* καὶ τις. **v.37** *T, M, K:* δε, *V:* ἔ.

βλέπωσιν καὶ οἱ βλέποντες τυφλοὶ γένωνται . καὶ ἤκουσαν ἐκ τῶν 40
 φαρισαίων ταῦτα οἱ ὄντες^ο μετ' αὐτοῦ καὶ εἶπον αὐτῷ μὴ καὶ ἡμεῖς
 τυφλοὶ ἐσμεν . εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς εἰ τυφλοὶ ἦτε οὐκ ἂν εἶχετε 41
 ἁμαρτίαν νῦν δὲ λέγετε ὅτι βλέπομεν ἢ οὖν ἁμαρτία ὑμῶν μένει .

Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας εἰς 10
 τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν ἐκεῖνος κλέ-
 πτης ἐστὶν καὶ ληστής . ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας ποιμὴν 2
 ἐστὶν τῶν προβάτων . τούτῳ ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει καὶ τὰ πρόβατα τῆς 3
 φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει καὶ τὰ ἴδια πρόβατα κἀλεῖ κατ' ὄνομα καὶ
 ἐξάγει αὐτά . καὶ ὅταν τὰ ἴδια πρόβατα ἐκβάλῃ ἔμπροσθεν αὐτῶν 4
 πορεύεται καὶ τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ ὅτι οἶδασιν τὴν φωνὴν
 αὐτοῦ . ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκολουθήσωσιν ἀλλὰ φεύζονται ἀπ' 5
 αὐτοῦ ὅτι οὐκ οἶδασιν τῶν ἀλλοτρίων τὴν φωνήν . ταύτην τὴν πα- 6
 ροιμίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἐκεῖνοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν τίνα ἦν ἃ
 ἐλάλει αὐτοῖς . εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἀμὴν ἀμὴν λέγω 7
 ὑμῖν ὅτι ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα τῶν προβάτων . πάντες ὅσοι πρὸ^ο ἐμοῦ 8
 ἦλθον κλέπται εἰσὶν καὶ λησταὶ ἀλλ' οὐκ ἤκουσαν αὐτῶν τὰ πρό-
 βατα . ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ σωθήσεται καὶ 9
 εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται καὶ νομὴν εὐρήσει . ὁ κλέπτης οὐκ 10
 ἔρχεται εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ ἀπολέσῃ ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζωὴν
 ἔχωσιν καὶ περισσὸν ἔχωσιν . ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς ὁ ποιμὴν 11
 ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων . ὁ μισθω- 12
 τὸς δὲ^ο καὶ οὐκ ὢν ποιμὴν οὐ^ο οὐκ εἶδὶν τὰ πρόβατα ἴδια θεωρεῖ τὸν
 λύκον ἐρχόμενον καὶ ἀφίησιν τὰ πρόβατα καὶ φεύγει καὶ ὁ λύκος
 ἀρπάζει αὐτά καὶ σκορπίζει τὰ^ο πρόβατα . ὁ^ο δὲ μισθωτὸς φεύγει 13
 ὅτι μισθωτὸς ἐστὶν καὶ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προβάτων . ἐγὼ 14
 εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς καὶ γινώσκω τὰ ἐμά καὶ γινώσκομαι^ο ὑπὸ
 τῶν ἐμῶν . καθὼς γινώσκει με ὁ πατὴρ καὶ γὼ γινώσκω τὸν πατέρα 15
 καὶ τὴν ψυχὴν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων . καὶ ἄλλα πρόβατα 16
 ἔχω ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης κἀκεῖνα με^ο δεῖ ἀγαγεῖν καὶ
 τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσιν καὶ γενήσεται μία ποίμνη εἰς ποιμὴν .
 διὰ τοῦτο ὁ^ο πατὴρ με ἀγαπᾷ ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχὴν μου ἵνα 17

v.40 *T, M, K:* και, *V:* ζ. **v.40** *T, M, K:* οντες μετ αυτου, *V:* μετ αυτου οντες. **v.41** *T, M, K:* ουν, *V:* ζ. **10. v.3** *T, M, K:* καλει, *V:* φωνει. **v.4** *T, M, K:* και, *V:* ζ. **v.4** *T, M, K:* προβατα, *V:* παντα. **v.5** *T, M, K:* ακολουθησωσιν, *V:* ακολουθησουσιν. **v.7** *T, M, K:* αυτοις, *V:* ζ. **v.8** *T, K:* προ εμου ηλθον, *M:* ηλθον, *V:* ηλθον [προ εμου]. **v.12** *T, M, K:* δε, *V:* ζ. **v.12** *T, M, K:* εισιν, *V:* εστιν. **v.12** *T, M, K:* τα προβατα, *V:* ζ. **v.13** *T, M, K:* ο δε μισθωτος φευγει, *V:* ζ. **v.14** *T, M, K:* γινωσκομαι υπο των εμων, *V:* γινωσκουσι με τα εμα. **v.16** *T, M, K:* με δει, *V:* δει με. **v.16** *T, M, K:* γενησεται, *V:* γενησονται. **v.17** *T, M, K:* ο πατηρ με, *V:* με ο πατηρ.

18 πάλιν λάβω αὐτήν . οὐδεις αἴρει αὐτήν ἀπ' ἐμοῦ ἀλλ' ἐγὼ τίθημι
αὐτήν ἀπ' ἐμαυτοῦ ἕξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν καὶ ἕξουσίαν ἔχω
πάλιν λαβεῖν αὐτήν ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ πατρός
19 μου . σχίσμα οὖν πάλιν ἐγένετο ἐν τοῖς ἰουδαίοις διὰ τοὺς λόγους
20 τούτους . ἔλεγον δὲ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν δαιμόνιον ἔχει καὶ μαίνεται
21 τί αὐτοῦ ἀκούετε . ἄλλοι ἔλεγον ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ ἔστιν δαι-
μονιζομένου μὴ δαιμόνιον δύναται τυφλῶν ὀφθαλμοὺς ἀνοίγειν .
22, 23 ἐγένετο δὲ τὰ ἐγκαίνια ἐν τοῖς ἱεροσολύμοις καὶ χειμῶν ἦν . καὶ
24 περιεπάτει ὁ ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ ἐν τῇ στοᾷ τοῦ ἰεροσολομῶντος . ἐκύ-
κλωσαν οὖν αὐτὸν οἱ ἰουδαῖοι καὶ ἔλεγον αὐτῷ ἕως πότε τὴν ψυχὴν
25 ἡμῶν αἴρεις εἰ σὺ εἶ ὁ χριστὸς εἰπέ ἡμῖν παρρησίᾳ . ἀπεκρίθη αὐ-
τοῖς ὁ ἰησοῦς εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν
26 τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός μου ταῦτα μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ . ἀλλ' ὑμεῖς
οὐ πιστεύετε οὐ γὰρ ἔστε ἐκ τῶν προβάτων τῶν ἐμῶν καθὼς εἶπον
27 ὑμῖν . τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου ἀκούει κἀγὼ γινώσκω
28 αὐτὰ καὶ ἀκολουθοῦσίν μοι . κἀγὼ ζωὴν αἰώνιον δίδωμι αὐτοῖς
καὶ οὐ μὴ ἀπόλωνται εἰς τὸν αἰῶνα καὶ οὐχ ἄρπάσει τις αὐτὰ ἐκ
29 τῆς χειρός μου . ὁ πατήρ μου ὃς δέδωκέν μοι μείζων ὅ πάντων ἐστίν
30 καὶ οὐδεις δύναται ἄρπάξαι ἐκ τῆς χειρός τοῦ πατρός μου . ἐγὼ
31 καὶ ὁ πατήρ ἐν ἑσμέν . ἐβάστασαν οὖν πάλιν λίθους οἱ ἰουδαῖοι ἵνα
32 λιθάσωσιν αὐτόν . ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς πολλὰ κατὰ ἔργα ἔ-
δειξα ὑμῖν ἐκ τοῦ πατρός μου διὰ ποῖον αὐτῶν ἔργον λιθάζετε ἡμεῖς .
33 ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ ἰουδαῖοι λέγοντες περὶ καλοῦ ἔργου οὐ λι-
θάζομέν σε ἀλλὰ περὶ βλασφημίας καὶ ὅτι σὺ ἄνθρωπος ὢν ποιεῖς
34 σεαυτὸν θεόν . ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς οὐκ ἔστιν γεγραμμένον
35 ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν ἐγὼ εἶπα θεοὶ ἔστε . εἰ ἐκείνους εἶπεν θεοὺς πρὸς
οὓς ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐγένετο καὶ οὐ δύναται λυθῆναι ἡ γραφή .
36 ὃν ὁ πατήρ ἡγίασεν καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον ὑμεῖς λέγετε ὅτι
37 βλασφημεῖς ὅτι εἶπον υἱὸς τοῦ θεοῦ εἰμι . εἰ οὐ ποιῶ τὰ ἔργα τοῦ
38 πατρός μου μὴ πιστεύετε μοι . εἰ δὲ ποιῶ κἀν ἐμοὶ μὴ πιστεύετε

v.19 *T, M, K:* συν, *V:* ἐ. **v.21** *T, M, K:* ανοιγειν, *V:* ανοιξει. **v.22** *T, M, K:* δε, *V:* τοτε.
v.22 *T, K:* τοις ιεροσολυμοις και, *M:* ιεροσολυμοις και, *V:* τοις ιεροσολυμοις. **v.23** *T, K:* του
σολομωντος, *M:* σολομωνος, *V:* του σολομωνος. **v.26** *T, M, K:* αλλ, *V:* αλλα. **v.26** *T, M, K:*
ου γαρ, *V:* οτι ουκ. **v.26** *T, M, K:* καθως ειπον υμιν, *V:* ἐ. **v.27** *T, M, K:* ακουει,
V: ακουουσιν. **v.28** *T, M, K:* ζων αιωνιον διδωμι αυτοις, *V:* διδωμι αυτοις ζων αιωνιον.
v.29 *T, M, K:* ος, *V:* ο. **v.29** *T, M, K:* μειζων παντων, *V:* παντων μειζων. **v.29** *T, M, K:* μου,
V: ἐ. **v.31** *T, M, K:* συν, *V:* ἐ. **v.32** *T, M, K:* κατα εργα, *V:* εργα κατα. **v.32** *T, M, K:*
μου, *V:* ἐ. **v.32** *T, M, K:* λιθαζετε με, *V:* εμε λιθαζετε. **v.33** *T, M, K:* λεγοντες, *V:* ἐ. **v.34**
T, M, K: εγω, *V:* οτι εγω.

τοῖς ἔργοις πιστεύσατε ἵνα γνῶτε καὶ πιστεύσητε ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ πα-
 τὴρ κάγῳ ἐν αὐτῷ. ἐζήτουν οὖν πάλιν αὐτὸν πιάσαι καὶ ἐξήλθεν 39
 ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν. καὶ ἀπῆλθεν πάλιν πέραν τοῦ ἰορδάνου εἰς 40
 τὸν τόπον ὅπου ἦν ἰωάννης τὸ πρῶτον βαπτίζων καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ.
 καὶ πολλοὶ ἤλθον πρὸς αὐτὸν καὶ ἔλεγον ὅτι ἰωάννης μὲν σημεῖον 41
 ἐποίησεν οὐδὲν πάντα δὲ ὅσα εἶπεν ἰωάννης περὶ τούτου ἀληθῆ
 ἦν. καὶ ἐπίστευσαν ὁ πολλοὶ ἐκεῖ εἰς αὐτόν. 42

Ἦν δὲ τις ἀσθενῶν λάζαρος ἀπὸ βηθανίας ἐκ τῆς κώμης μα- 11
 ρίας καὶ μάρθας τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. ἦν δὲ μαριά ἡ ἀλείψασα τὸν 2
 κύριον μύρω καὶ ἐκμάζασα τοὺς πόδας αὐτοῦ ταῖς θριξίν αὐτῆς
 ἧς ὁ ἀδελφὸς λάζαρος ἠσθένει. ἀπέστειλαν οὖν αἱ ἀδελφαὶ πρὸς 3
 αὐτὸν λέγουσαι κύριε ἴδε ὃν φιλεῖς ἀσθενεῖ. ἀκούσας δὲ ὁ ἰησοῦς 4
 εἶπεν αὕτη ἡ ἀσθένεια οὐκ ἔστιν πρὸς θάνατον ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δόξης
 τοῦ θεοῦ ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ δι' αὐτῆς. ἡγάπα δὲ ὁ ἰη- 5
 σοῦς τὴν μάρθαν καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ τὸν λάζαρον. ὥς οὖν 6
 ἤκουσεν ὅτι ἀσθενεῖ τότε μὲν ἔμεινεν ἐν ᾧ ἦν τόπῳ δύο ἡμέρας.
 ἔπειτα μετὰ τοῦτο λέγει τοῖς μαθηταῖς ἄγωμεν εἰς τὴν ἰουδαίαν 7
 πάλιν. λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ ῥαββὶ νῦν ἐζήτουν σε λιθάσαι οἱ 8
 ἰουδαῖοι καὶ πάλιν ὑπάγεις ἐκεῖ. ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς οὐχὶ δώδεκά 9
 εἰσὶν ὥραι τῆς ἡμέρας ἂν τις περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ οὐ προσκό-
 πτει ὅτι τὸ φῶς τοῦ κόσμου τούτου βλέπει. ἂν δὲ τις περιπατῇ ἐν 10
 τῇ νυκτὶ προσκόπτει ὅτι τὸ φῶς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ. ταῦτα εἶπεν καὶ 11
 μετὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖς λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοίμηται ἀλλὰ
 πορεύομαι ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν. εἶπὸν οὖν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ κύριε 12
 εἰ κεκοίμηται σωθήσεται. εἰρήκει δὲ ὁ ἰησοῦς περὶ τοῦ θανάτου 13
 αὐτοῦ ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν ὅτι περὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ ὕπνου λέγει.
 τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς παρρησίᾳ λάζαρος ἀπέθανεν. καὶ 14, 15
 χαίρω δι' ὑμᾶς ἵνα πιστεύσητε ὅτι οὐκ ἦμην ἐκεῖ ἀλλ' ἄγωμεν πρὸς
 αὐτόν. εἶπεν οὖν θωμᾶς ὁ λεγόμενος δίδυμος τοῖς συμμαθηταῖς 16
 ἄγωμεν καὶ ἡμεῖς ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ. ἐλθὼν οὖν ὁ ἰη- 17
 σοῦς εὔρεν αὐτὸν τέσσαρας ἡμέρας ἤδη ἔχοντα ἐν τῷ μνημείῳ.
 ἦν δὲ ἡ βηθανία ἐγγὺς τῶν ἱεροσολύμων ὥς ἀπὸ σταδίων δεκα- 18
 πέντε. καὶ ὁ πολλοὶ ἐκ τῶν ἰουδαίων ἐληλύθεισαν πρὸς τὰς 19

v.38 *Τ,Μ,Κ:* πιστεύσατε, *Ν:* πιστεύετε. **v.38** *Τ,Μ,Κ:* πιστεύσητε, *Ν:* γινώσκητε.
v.38 *Τ,Μ,Κ:* αὐτῷ, *Ν:* τῷ πατρὶ. **v.39** *Τ,Μ,Κ:* πάλιν αὐτόν, *Ν:* αὐτόν πάλιν. **v.42** *Τ,Μ,Κ:*
 ἐπίστευσαν πολλοὶ ἐκεῖ εἰς αὐτόν, *Ν:* πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν ἐκεῖ. **11. v.2** *Τ,Μ,Κ:* μαρία,
Ν: μαριαμ. **v.9** *Τ,Κ:* ο, *Μ,Ν:* ἐ. **v.9** *Τ,Μ,Κ:* εἰσιν ὥραι, *Ν:* ὥραι εἰσιν. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* εἰ-
 πον, *Ν:* εἶπαν. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* αὐτοῦ, *Ν:* αὐτῷ. **v.15** *Τ,Κ:* ἀλλ, *Μ,Ν:* ἀλλα. **v.17** *Τ,Μ,Κ:*
 ἡμερας ἡδη, *Ν:* ἡδη ἡμερας.

20 μάρθαν και μαριάν ἵνα παραμυθήσωνται αὐτὰς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ
 21 αὐτῶν . ἡ οὖν μάρθα ὡς ἤκουσεν ὅτι ὁ ἰησοῦς ἔρχεται ὑπήντησεν
 22 αὐτῷ μαριὰ δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκαθέζετο . εἶπεν οὖν ἡ μάρθα πρὸς τὸν
 23 ἰησοῦν κύριε εἰ ἦς ᾧδε ὁ ἀδελφός μου οὐκ ἂν ἐτεθνήκει . ἀλλὰ
 24 καὶ νῦν οἶδα ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν θεὸν δώσει σοι ὁ θεός . λέ-
 25 γει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς ἀναστήσεται ὁ ἀδελφός σου . λέγει αὐτῷ μάρθα
 26 οἶδα ὅτι ἀναστήσεται ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ . εἶπεν
 27 αὐτῇ ὁ ἰησοῦς ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ
 28 κἂν ἀποθάνῃ ζήσεται . καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμέ οὐ μὴ
 29 ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα πιστεύεις τοῦτο . λέγει αὐτῷ ναὶ κύριε ἐγὼ
 30 πεπίστευκα ὅτι σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ὁ εἰς τὸν κόσμον
 31 ἐρχόμενος . καὶ τὰῦτα εἰποῦσα ἀπῆλθεν καὶ ἐφώνησεν μαριάν τὴν
 32 ἀδελφὴν αὐτῆς λάθρα εἰποῦσα ὁ διδάσκαλος πάρεστιν καὶ φωνεῖ
 33 σε . ἐκείνη ὡς ἤκουσεν ἐγείρεται ἄταχῃ καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτόν .
 34 οὐπω δὲ ἐληλύθει ὁ ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην ἀλλ' ἦν ἐν τῷ τόπῳ ὅπου
 35 ὑπήντησεν αὐτῷ ἡ μάρθα . οἱ οὖν ἰουδαῖοι οἱ ὄντες μετ' αὐτῆς ἐν
 36 τῇ οἰκίᾳ καὶ παραμυθούμενοι αὐτὴν ἰδόντες τὴν μαριάν ὅτι ταχέως
 37 ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν ἠκολούθησαν αὐτῇ λέγοντες ὅτι ὑπάγει εἰς τὸ
 38 μνημεῖον ἵνα κλαύσῃ ἐκεῖ . ἡ οὖν μαριὰ ὡς ἦλθεν ὅπου ἦν ὁ ἰ-
 39 ησοῦς ἰδοῦσα αὐτὸν ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ λέγουσα αὐτῷ
 κύριε εἰ ἦς ᾧδε οὐκ ἂν ἀπέθανέν' μου ὁ ἀδελφός . ἰησοῦς οὖν ὡς
 εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν καὶ τοὺς συνελθόντας αὐτῇ ἰουδαίους κλαί-
 οντας ἐνεβριμῆσατο τῷ πνεύματι καὶ ἐτάραξεν ἑαυτόν . καὶ εἶπεν
 ποῦ τεθεικάτε αὐτὸν λέγουσιν αὐτῷ κύριε ἔρχου καὶ ἴδε . ἐδάκρυ-
 σεν ὁ ἰησοῦς . ἔλεγον οὖν οἱ ἰουδαῖοι ἴδε πῶς ἐφίλει αὐτόν . τινὲς
 δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπόν οὐκ ἠδύνατο οὕτως ὁ ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς
 τοῦ τυφλοῦ ποιῆσαι ἵνα καὶ οὕτως μὴ ἀποθάνῃ . ἰησοῦς οὖν πάλιν
 ἐμβριμώμενος ἐν ἑαυτῷ ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον ἦν δὲ σπήλαιον
 καὶ λίθος ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῷ . λέγει ὁ ἰησοῦς ἄρατε τὸν λίθον λέγει

v.19 *Τ,Μ,Κ:* και πολλοι, *Υ:* πολλοι δε. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* τας περι μαρθαν και μαριαν, *Υ:* την μαρθαν και μαριαμ. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* αυτων, *Υ:* ζ. **v.20** *Τ,Κ:* ο, *Μ,Υ:* ζ. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* μαρια, *Υ:* μαριαμ. **v.21** *Τ,Κ,Υ:* η, *Μ:* ζ. **v.21** *Τ,Μ,Κ:* ο αδελφος μου ουκ αν ετεθνηκει, *Υ:* ουκ αν απεθανεν ο αδελφος μου. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* μαρθα, *Υ:* η μαρθα. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* ταυτα, *Υ:* τουτο. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* μαριαν, *Υ:* μαριαμ. **v.29** *Τ,Μ,Κ:* εκεινη, *Υ:* εκεινη δε. **v.29** *Τ,Μ,Κ:* εγειρεται ταχυ και ερχεται, *Υ:* ηγερθη ταχυ και ηρχετο. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* ην, *Υ:* ην ει. **v.31** *Τ,Μ,Κ:* μαριαν, *Υ:* μαριαμ. **v.31** *Τ,Μ,Κ:* λεγοντες, *Υ:* δοξαντες. **v.32** *Τ,Μ,Κ:* μαρια, *Υ:* μαριαμ. **v.32** *Τ,Μ,Κ:* ο, *Υ:* ζ. **v.32** *Τ,Κ:* εις τους ποδας αυτου, *Μ:* αυτου εις τους ποδας, *Υ:* αυτου προς τους ποδας. **v.32** *Τ,Μ,Κ:* απεθανεν μου, *Υ:* μου απεθανεν. **v.37** *Τ,Μ,Κ:* ειπον, *Υ:* ειπαν. **v.37** *Τ,Μ,Κ:* ηδυνατο, *Υ:* εδυνατο.

αὐτῷ ἢ ἀδελφῇ τοῦ τεθνηκότος μάρθα κύριε ἤδη ὄζει τεταρταῖος γάρ ἐστιν . λέγει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς οὐκ εἶπόν σοι ὅτι ἐάν πιστεύσῃς 40 ὄψῃ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ . ἦσαν οὖν τὸν λίθον οὗ ἦν ὁ τεθνηκῶς 41 κείμενος ὁ δὲ ἰησοῦς ἦρεν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω καὶ εἶπεν πάτερ εὐχαριστῶ σοι ὅτι ἤκουσάς μου . ἐγὼ δὲ ἤδιδον ὅτι πάντοτέ μου ἀ- 42 κούεις ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιεστώτα εἶπον ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι σὺ με ἀπέστειλας . καὶ ταῦτα εἰπὼν φωνῇ μεγάλη ἐκραύγασεν 43 λάζαρε δεῦρο ἔξω . καὶ ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκῶς δεδεμένος τοὺς πόδας 44 καὶ τὰς χεῖρας κειρίαις καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ σουδαριῷ περιεδέδετο λέ- γει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς λύσατε αὐτὸν καὶ ἄφετε ὑπάγειν . πολλοὶ οὖν 45 ἐκ τῶν ἰουδαίων οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν μαρίαν καὶ θεασάμενοι ἃ ἐποίησεν ὁ ἰησοῦς ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν . τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλ- 46 θον πρὸς τοὺς φαρισαίους καὶ εἶπὸν αὐτοῖς ἃ ἐποίησεν ὁ ἰησοῦς . συνήγαγον οὖν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι συνέδριον καὶ ἔλε- 47 γον τί ποιοῦμεν ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος πολλὰ σημεῖα ὀποιεῖ . ἐάν 48 ἀφῶμεν αὐτὸν οὕτως πάντες πιστεύσουσιν εἰς αὐτόν καὶ ἐλεύσονται οἱ ῥωμαῖοι καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ τὸν τόπον καὶ τὸ ἔθνος . εἷς 49 δὲ τις ἐξ αὐτῶν καϊάφας ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου εἶπεν αὐτοῖς ὑμεῖς οὐκ οἴδατε οὐδέν . οὐδὲ διάλογίζεσθε ὅτι συμφέρει 50 ἡμῖν ἵνα εἷς ἄνθρωπος ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀπόληται . τοῦτο δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ οὐκ εἶπεν ἀλλὰ ἀρχιερεὺς 51 ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου προέφήτευσεν ὅτι ἔμελλεν ὁ ἰησοῦς ἀπο- θνήσκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους . καὶ οὐχ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους μόνον ἀλλ' 52 ἵνα καὶ τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ τὰ διεσκορπισμένα συναγάγῃ εἰς ἓν . ἀπ' ἐκείνης οὖν τῆς ἡμέρας συνέβουλευσαντο ἵνα ἀποκτείνωσιν 53 αὐτόν . ἰησοῦς ὁ οὖν οὐκ ἔτι παρρησίᾳ περιεπάτει ἐν τοῖς ἰουδαίοις ἀλλὰ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν χώραν ἐγγὺς τῆς ἐρήμου εἰς ἐφραῖμ λεγομένην πόλιν κάκεῖ διεΐριβεν μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ . ἦν δὲ 54 ἐγγὺς τὸ πάσχα τῶν ἰουδαίων καὶ ἀνέβησαν πολλοὶ εἰς ἱεροσόλυμα ἐκ τῆς χώρας πρὸ τοῦ πάσχα ἵνα ἀγνίσωσιν ἑαυτοῦς . ἐζήτουν οὖν 55 τὸν ἰησοῦν καὶ ἔλεγον μετ' ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ ἐσθηκότες τί δοκεῖ

v.39 *T, M, K:* τεθνηκτος, *V:* τετελευτηκτος. **v.40** *T, M, K:* οψει, *V:* οψη. **v.41** *T, M, K:* ου ην ο τεθνηκως κειμενος, *V:* ζ. **v.44** *T, M, K:* και, *V:* ζ. **v.44** *T, M, K:* αφετε, *V:* αφετε αυτον. **v.45** *T, M, K:* μαριαν, *V:* μαριαμ. **v.45** *T, M, K:* ο ιησους, *V:* ζ. **v.46** *T, M, K:* ειπον, *V:* ειπαν. **v.46** *T, M, K:* ο, *V:* ζ. **v.47** *T, M, K:* σημεια ποιει, *V:* ποιει σημεια. **v.50** *T, M, K:* διαλογιζεσθε, *V:* λογιζεσθε. **v.50** *T, M, K:* ημιν, *V:* ημιν. **v.51** *T, M, K:* προφητευσεν, *V:* επιροφητευσεν. **v.51** *T, K:* ο, *M, V:* ζ. **v.53** *T, M, K:* συνεβουλευσαντο, *V:* εβουλευσαντο. **v.54** *T, K:* ιησους ουν ουκ επι, *M:* ιησους ουν ουκετι, *V:* ο ουν ιησους ουκετι. **v.54** *T, M, K:* διετριβεν, *V:* εμεινεν. **v.54** *T, M, K:* αυτου, *V:* ζ.

57 ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν ἑορτὴν· δεδώκεισαν δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι ἐντολήν ἵνα ἐάν τις γνῶ ποῦ ἐστὶν μνησὴ ὅπως πιάσωσιν αὐτόν·

12 Ὁ οὖν ἰησοῦς πρὸ ἕξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν εἰς βηθανίαν
 2 ὅπου ἦν λάζαρος ὃς τεθνηκῶς ὄν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν· ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ καὶ ἡ μάρθα διηκόνει ὃ δὲ λάζαρος εἰς ἦν
 3 τῶν συνανακειμένων αὐτῷ· ἡ οὖν μαριά λαβοῦσα λίτραν μύρου
 4 νάρδου πιστικῆς πολυτίμου ἤλειψεν τοὺς πόδας τοῦ ἰησοῦ καὶ ἐξέμαζεν ταῖς θριξίν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη
 5 ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου· λέγει οὖν εἰς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
 6 ἰούδας σίμωνος ἰσκαριώτης ὃ μέλλων αὐτόν παραδιδόναι· διατὶ τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων καὶ ἐδόθη πτωχοῖς· εἶπεν δὲ τοῦτο οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ ἀλλ' ὅτι κλέπτῃς ἦν καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν· καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν· εἶπεν οὖν ὁ ἰησοῦς ἄφες αὐτὴν εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τετήρηκεν αὐτό· τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε· ἔγνω οὖν ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἐστὶν καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν ἰησοῦν μόνον ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν λάζαρον ἴδωσιν ὄν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν· ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ τὸν λάζαρον ἀποκτείνωσιν· ὅτι πολλοὶ δι' αὐτόν ὑπήγον τῶν ἰουδαίων καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν ἰησοῦν· τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολὺς ὃ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτὴν ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται ὁ ἰησοῦς εἰς ἱεροσόλυμα· ἔλαβον τὰ βαῖτα τῶν φοινίκων καὶ ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ καὶ ἔκραζον ὡσαννὰ εὐλογημένος ὃ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου ὃ βασιλεὺς τοῦ ἰσραὴλ· εὐρῶν δὲ ὁ ἰησοῦς ὀνάριον ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό καθὼς ἐστὶν γεγραμμένον· μὴ φοβοῦ θύγατερ σιών ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου· ταῦτα δὲ οὐκ ἔγνωσαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ὁ ἰησοῦς τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ

v.57 *T, M, K:* και, *V:* ζ. **v.57** *T, M, K:* εντολην, *V:* εντολας. **12. v.1** *T, M, K:* ο τεθνηκως ον ηγειρεν εκ νεκρων, *V:* ον ηγειρεν εκ νεκρων ιησους. **v.2** *T, K:* των συνανακειμενων, *M:* των ανακειμενων συν, *V:* εκ των ανακειμενων συν. **v.3** *T, M, K:* μαρια, *V:* μαριαμ. **v.4** *T, M, K:* λεγει ουν εις εκ των μαθητων αυτου ιουδας σιμωνος ισκαριωτης, *V:* λεγει δε ιουδας ο ισκαριωτης εις [εκ] των μαθητων αυτου. **v.5** *T, K:* διατι, *M, V:* δια τι. **v.6** *T, M, V:* αλλ, *K:* αλλα. **v.6** *T, M, K:* ειχεν και, *V:* εχων. **v.7** *T, M, K:* εις, *V:* ινα εις. **v.7** *T, M, K:* τετηρηκεν, *V:* τηρηση. **v.9** *T, M, K:* οχλος, *V:* [ο] οχλος. **v.12** *T, M, K:* οχλος, *V:* ο οχλος. **v.12** *T, K, V:* ο, *M:* ζ. **v.13** *T, M, K:* εκραζον, *V:* εκραυγαζον. **v.13** *T, K:* ο βασιλευς, *M:* βασιλευς, *V:* [και] ο βασιλευς. **v.15** *T, M, K:* θυγατερ, *V:* θυγατηρ. **v.16** *T, M, K:* δε, *V:* ζ. **v.16** *T, M, K:* οι μαθηται αυτου, *V:* αυτου οι μαθηται. **v.16** *T, M, K:* ο, *V:* ζ.

γεγραμμένα καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῶ. ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ 17
ὢν μετ' αὐτοῦ ὅτε τὸν λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου καὶ ἤ-
γειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῶ ὁ ὄχλος 18
ὅτι ἤκουον τοῦτο αὐτὸν πεπειθηκέναι τὸ σημεῖον. οἱ οὖν φαρι- 19
σαῖοι εἶπόν πρὸς ἑαυτοὺς θεωρεῖτε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδὲν ἴδε ὁ
κόσμος ὀπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθεν. ἦσαν δὲ τινες^ο Ἕλληνας ἐκ τῶν ἀνα- 20
βαινόντων ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ. οὗτοι οὖν προσῆλθον 21
φιλίππῳ τῶ ἀπὸ βηθσαῖδᾶ τῆς γαλιλαίας καὶ ἠρώτων αὐτὸν λέγον-
τες κύριε θέλομεν τὸν ἰησοῦν ἰδεῖν. ἔρχεται φίλιππος καὶ λέγει τῶ 22
ἀνδρέα καὶ^ο πάλιν ἀνδρέας καὶ φίλιππος λέγουσιν τῶ ἰησοῦ. ὁ δὲ 23
ἰησοῦς ἀπέκρίνατο αὐτοῖς λέγων ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ 24
σίτου πεσῶν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ αὐτὸς μόνος μένει ἐὰν δὲ ἀπο-
θάνῃ πολὺν καρπὸν φέρει. ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει 25
αὐτὴν καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῶ κόσμῳ τούτῳ εἰς ζωὴν
αἰώνιον φυλάζει αὐτήν. ἐὰν ἐμοὶ διακονῇ^ο τις ἐμοὶ ἀκολουθείτω 26
καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς ἔσται καὶ ἐὰν τις
ἐμοὶ διακονῇ τιμήσει αὐτὸν ὁ πατήρ. νῦν ἡ ψυχὴ μου τετάρακται 27
καὶ τί εἶπω πάτερ σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης ἀλλὰ διὰ τοῦτο
ἦλθον εἰς τὴν ὥραν ταύτην. πάτερ δόξασόν σου τὸ ὄνομα ἦλθεν 28
οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐδόξασα καὶ πάλιν δοξάσω. ὁ οὖν 29
ὄχλος ὁ ἐστὼς καὶ ἀκούσας ἔλεγεν βροντὴν γεγονέναι ἄλλοι ἔλεγον
ἄγγελος αὐτῶ λελάληκεν. ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς καὶ εἶπεν οὐ δι' ἐμὲ 30
αὕτη ἢ φωνὴ γέγονεν ἀλλὰ δι' ὑμᾶς. νῦν κρίσις ἐστὶν τοῦ κόσμου 31
τούτου νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω. καγὼ 32
ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς πάντας ἐλκύσω πρὸς ἑμαυτὸν. τοῦτο δὲ 33
ἔλεγεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. ἀπεκρίθη 34
αὐτῶ ὁ ὄχλος ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ χριστὸς μένει
εἰς τὸν αἰῶνα καὶ πῶς σὺ^ο λέγεις ὅτι δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου τίς ἐστὶν οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. εἶπεν οὖν αὐτοῖς 35
ὁ ἰησοῦς ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ φῶς μεθ' ὑμῶν ἐστὶν περιπατεῖτε
ἕως τὸ φῶς ἔχετε ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ καὶ ὁ περιπατῶν ἐν

v.18 *Τ,Μ,Κ:* ηκουσεν, *Β:* ηκουσαν. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* ειπον, *Β:* ειπαν. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* τινες
ελληνες, *Β:* ελληνες τινες. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* φιλιππος, *Β:* ο φιλιππος. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* και
παλιν ανδreas και φιλιππος, *Β:* ερχεται ανδreas και φιλιππος και. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* απεκρινατο,
Β: αποκρινεται. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* απολεσει, *Β:* απολλυει. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* διακονη τις, *Β:* τις
διακονη. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* και, *Β:* ζε. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* ο, *Β:* ζε. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* αυτη η φωνη,
Β: η φωνη αυτη. **v.33** *Τ,Κ,Β:* ημελλεν, *Μ:* εμελλεν. **v.34** *Τ,Μ,Κ:* απεκριθη, *Β:* απεκριθη
συν. **v.34** *Τ,Κ:* συ λεγεις οτι, *Μ:* συ λεγεις, *Β:* λεγεις συ οτι. **v.35** *Τ,Μ,Κ:* μεθ υμων, *Β:*
εν υμιν. **v.35** *Τ,Μ,Κ:* εως, *Β:* ως.

36 τῆ σκοτία οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει . ἕως τὸ φῶς ἔχετε πιστεύετε εἰς τὸ
 φῶς ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε ταῦτα ἐλάλησεν ὁ ἰησοῦς καὶ ἀπελ-
 37 θῶν ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν . τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα πεποιηκός
 38 ἔμπροσθεν αὐτῶν οὐκ ἐπίστευον εἰς αὐτόν . ἵνα ὁ λόγος ἡσαῖου
 τοῦ προφήτου πληρωθῆ ὃν εἶπεν κύριε τίς ἐπίστευσεν τῆ ἀκοῆ
 39 ἡμῶν καὶ ὁ βραχίων κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη . διὰ τοῦτο οὐκ ἤ-
 40 δύναντο πιστεύειν ὅτι πάλιν εἶπεν ἡσαΐας . τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς
 ὀφθαλμοὺς καὶ ἤπερώωκεν αὐτῶν τὴν καρδίαν ἵνα μὴ ἴδωσιν τοῖς
 ὀφθαλμοῖς καὶ νοήσωσιν τῆ καρδίᾳ καὶ ἐπιστραφῶσιν^ο καὶ ἰάσω-
 41 μαι αὐτούς . ταῦτα εἶπεν ἡσαΐας ὅτε εἶδεν τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ
 42 ἐλάλησεν περὶ αὐτοῦ . ὅμως μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων πολλοὶ
 ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν ἀλλὰ διὰ τοὺς φαρισαίους οὐχ ὡμολόγουν
 43 ἵνα μὴ ἀποσυνάγωγοι γένωνται . ἠγάπησαν γὰρ τὴν δόξαν τῶν ἀν-
 44 θρώπων μᾶλλον ἢπερ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ . ἰησοῦς δὲ ἔκραζεν καὶ
 εἶπεν ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ πιστεύει εἰς ἐμὲ ἀλλ' εἰς τὸν πέμψαν-
 45, 46 τὰ με . καὶ ὁ θεωρῶν ἐμὲ θεωρεῖ τὸν πέμψαντά με . ἐγὼ φῶς εἰς
 τὸν κόσμον ἐλήλυθα ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἐν τῆ σκοτία μὴ
 47 μείνη . καὶ ἔάν τις μου ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων καὶ μὴ πιστεύσῃ ἐγὼ
 οὐ κρίνω αὐτόν οὐ γὰρ ἤλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον ἀλλ' ἵνα σώσω
 48 τὸν κόσμον . ὁ ἀθετῶν ἐμὲ καὶ μὴ λαμβάνων τὰ ῥήματά μου ἔχει
 τὸν κρίνοντα αὐτόν ὁ λόγος ὃν ἐλάλησα ἐκεῖνος κρινεῖ αὐτόν ἐν τῆ
 49 ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ . ὅτι ἐγὼ ἐξ ἑμαυτοῦ οὐκ ἐλάλησα ἀλλ' ὁ πέμψας
 50 με πατὴρ αὐτός μοι ἐντολὴν ἔδωκεν τί εἶπω καὶ τί λαλήσω . καὶ
 οἶδα ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐστίν ἃ οὖν λαλῶ^ο ἐγὼ καθὼς
 εἴρηκέν μοι ὁ πατὴρ οὕτως λαλῶ .

13 Πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα εἰδὼς ὁ ἰησοῦς ὅτι ἐλήλυθεν αὐ-
 τοῦ ἡ ὥρα ἵνα μεταβῆ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου πρὸς τὸν πατέρα
 ἀγαπήσας τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ εἰς τέλος ἠγάπησεν αὐ-
 2 τοὺς . καὶ δείπνου γενομένου τοῦ διαβόλου ἤδη βεβληκός εἰς
 3 τὴν καρδίαν ἰούδα^ο σίμωνος ἰσκαριώτου ἵνα αὐτόν παραδῶ . εἰ-
 δὼς ὁ ἰησοῦς ὅτι πάντα δέδωκεν αὐτῷ ὁ πατὴρ εἰς τὰς χεῖρας καὶ
 4 ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλθεν καὶ πρὸς τὸν θεὸν ὑπάγει . ἐγείρεται ἐκ τοῦ

v.36 *T, M, K:* εως, *V:* ως. **v.36** *T, M, K:* ο, *V:* ζ. **v.40** *T, M, K:* πεπωρωκεν, *V:* επωρωσεν.
v.40 *T, M, K:* επιστραφωσιν και ιασωμαι, *V:* στραφωσιν και ιασωμαι. **v.41** *T, M, K:* στε, *V:*
 οτι. **v.44** *T, M, K:* αλλ, *V:* αλλα. **v.47** *T, M, K:* πιστευση, *V:* φυλαξη. **v.49** *T, M, K:*
 εδωκεν, *V:* δεδωκεν. **v.50** *T, M, K:* λαλω εγω, *V:* εγω λαλω. **13. v.1** *T, M, K:* εληλυθεν,
V: ηλθεν. **v.2** *T, M, K:* γενομενου, *V:* γινομενου. **v.2** *T, M, K:* ιουδα σιμωνος ισκαριωτου
 ινα αυτον παραδω, *V:* ινα παραδοι αυτον ιουδας σιμωνος ισκαριωτου. **v.3** *T, M, K:* ο ιησους,
V: ζ. **v.3** *T, M, K:* δεδωκεν, *V:* εδωκεν.

δείπνου καὶ τίθησιν τὰ ἱμάτια καὶ λαβὼν λέντιον διέζωσεν ἑαυτὸν .
 εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα καὶ ἤρξατο νίπτειν τοὺς πόδας 5
 τῶν μαθητῶν καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ ᾧ ἦν διεζωσμένος . ἔρχεται 6
 οὖν πρὸς σίμωνα πέτρον καὶ ἰσχυρῶς λέγει αὐτῷ ἐκεῖνος κύριε σὺ μου
 νίπτεις τοὺς πόδας . ἀπεκρίθη ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἐγὼ ποιῶ 7
 σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι γνώση δὲ μετὰ ταῦτα . λέγει αὐτῷ πέτρος σὺ μὴ 8
 νίψῃς τοὺς πόδας μου εἰς τὸν αἰῶνα ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἐάν
 μὴ νίψῃς σε οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ . λέγει αὐτῷ σίμων πέτρος 9
 κύριε μὴ τοὺς πόδας μου μόνον ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κε-
 φαλήν . λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ὁ λελουμένος οὐ^ο χρειαν ἔχει ἢ τοὺς 10
 πόδας νίψασθαι ἀλλ' ἔστιν καθαρὸς ὅλος καὶ ὑμεῖς καθαροὶ ἔστε
 ἀλλ' οὐχὶ πάντες . ἦδει γὰρ τὸν παραδιδόντα αὐτὸν διὰ τοῦτο εἶπεν 11
 οὐχὶ πάντες καθαροὶ ἔστε . ὅτε οὖν ἔνιψεν τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ 12
 ἔλαβεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἀναψέσων πάλιν εἶπεν αὐτοῖς γινώσκετε
 τί πεποιήκα ὑμῖν . ὑμεῖς φωνεῖτέ με ὁ διδάσκαλος καὶ ὁ κύριος 13
 καὶ καλῶς λέγετε εἰμὶ γάρ . εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τοὺς πόδας ὁ 14
 κύριος καὶ ὁ διδάσκαλος καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων νίπτειν τοὺς
 πόδας . ὑπόδειγμα γὰρ ἔδωκα ὑμῖν ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν 15
 καὶ ὑμεῖς ποιῆτε . ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν οὐκ ἔστιν δουλὸς μείζων 16
 τοῦ κυρίου αὐτοῦ οὐδὲ ἀπόστολος μείζων τοῦ πέμπαντος αὐτόν .
 εἰ ταῦτα οἴδατε μακάριοί ἔστε ἐάν ποιῆτε αὐτά . οὐ περὶ πάντων 17, 18
 ὑμῶν λέγω ἐγὼ οἶδα οὓς ἐξελεξάμην ἀλλ' ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ ὁ
 τρώγων μετ' ἐμοῦ τὸν ἄρτον ἐπῆρην ἐπ' ἐμὲ τὴν πτέρναν αὐτοῦ .
 ἀπ' ἄρτι λέγω ὑμῖν πρὸ τοῦ γενέσθαι ἵνα ὅταν^ο γένηται πιστεύσητε 19
 ὅτι ἐγὼ εἰμι . ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὁ λαμβάνων ἐάν τινα πέμπω ἐ-
 με λαμβάνει ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων λαμβάνει τὸν πέμπαντά με . ταῦτα 21
 εἰπὼν ὁ ἰησοῦς ἐταράχθη τῷ πνεύματι καὶ ἐμαρτύρησεν καὶ εἶπεν
 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με . ἔβλεπον οὖν 22
 εἰς ἀλλήλους οἱ μαθηταὶ ἀπορούμενοι περὶ τίνος λέγει . ἦν δὲ^ο 23
 ἀνακειμένος εἰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ ἰησοῦ ὃν
 ἠγάπα ὁ ἰησοῦς . νεύει οὖν τούτῳ σίμων πέτρος πυθέσθαι τίς ἂν 24
 εἴη περὶ οὗ λέγει . ἐπιπεσὼν^ο δὲ ἐκεῖνος ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ ἰησοῦ 25

v.6 *Τ,Μι,Κ:* καὶ λέγει αὐτῷ ἐκεῖνος, *Υ:* λέγει αὐτῷ. **v.8** *Τ,Μι,Κ:* τοὺς πόδας μου, *Υ:* μου τοὺς πόδας. **v.8** *Τ,Μι,Κ:* αὐτῷ ο ἰησοῦς, *Υ:* ἰησοῦς αὐτῷ. **v.10** *Τ,Μι,Κ:* οὐ χρειαν εχει η, *Υ:* οὐκ εχει χρειαν εἰ μῃ. **v.11** *Τ,Μι,Κ:* εἶπεν, *Υ:* εἶπεν οτι. **v.12** *Τ,Μι,Κ:* ἀναψέσων, *Υ:* καὶ ἀνεψέσων. **v.18** *Τ,Μι,Κ:* οὐς, *Υ:* τινας. **v.18** *Τ,Μι,Κ:* μετ ἐμοῦ, *Υ:* μου. **v.19** *Τ,Μι,Κ:* οταν γενηται πιστευσητε, *Υ:* πιστευσητε οταν γενηται. **v.20** *Τ,Μι,Κ:* εαν, *Υ:* αν. **v.22** *Τ,Μι,Κ:* ουν, *Υ:* ζ. **v.23** *Τ,Μι,Κ:* δε, *Υ:* ζ. **v.23** *Τ,Μι,Κ:* των, *Υ:* εκ των. **v.25** *Τ,Μι,Κ:* επιπεσων δε, *Υ:* ἀναψέσων ουν. **v.25** *Τ,Κ:* επι, *Μι,Υ:* οὐτως επι.

26 λέγει αὐτῷ κύριε τίς ἐστίν . ἀποκρίνεται ὁ ἰησοῦς ἐκεῖνός ἐστιν ᾧ
 ἐγὼ βάψας τὸ ψωμίον ἐπιδώσω^ο καὶ ἐμβάψας τὸ ψωμίον δίδωσιν
 27 ἰουδα σίμωνος ἰσκαριώτη . καὶ μετὰ τὸ ψωμίον τότε εἰσηλθεν εἰς
 ἐκεῖνον ὁ σατανᾶς λέγει οὖν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ὃ ποιεῖς ποίησον τά-
 28 χιον . τοῦτο δὲ οὐδεὶς ἔγνω τῶν ἀνακειμένων πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ .
 29 τινὲς γὰρ ἐδόκουν ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν ὁ^ο ἰουδάς ὅτι λέγει
 αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἀγόρασον ᾧν χρεῖαν ἔχομεν εἰς τὴν ἑορτὴν ἢ τοῖς
 30 πτωχοῖς ἵνα τι δῶ . λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος εὐθέως^ο ἐξῆλθεν
 31 ἦν δὲ νυξ ὅτε ἐξῆλθεν . λέγει ὁ^ο ἰησοῦς νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ
 32 ἀνθρώπου καὶ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ . εἰ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν
 αὐτῷ καὶ ὁ θεὸς δοξάσει αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ καὶ εὐθύς δοξάσει αὐτόν .
 33 τεκνία ἔτι μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἰμι ζητήσετέ με καὶ καθὼς εἶπον τοῖς
 ἰουδαίοις ὅτι ὅπου ὑπάγω^ο ἐγὼ ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν καὶ ὑ-
 34 μῖν λέγω ἄρτι . ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους
 35 καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους . ἐν τού-
 τῳ γινώσκονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστε ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν
 36 ἀλλήλοις . λέγει αὐτῷ σίμων πέτρος κύριε ποῦ ὑπάγεις ἀπεκρίθη
 αὐτῷ ὁ^ο ἰησοῦς ὅπου ὑπάγω οὐ δύνασαι μοι νῦν ἀκολουθῆσαι ὑ-
 37 στερον^ο δὲ ἀκολουθήσεις μοι . λέγει αὐτῷ ὁ^ο πέτρος κύριε διατὶ οὐ
 δύναμαί σοι ἀκολουθῆσαι ἄρτι τὴν ψυχὴν μου ὑπὲρ σοῦ θήσω .
 38 ἀπεκρίθη^ο αὐτῷ ὁ ἰησοῦς τὴν ψυχὴν σου ὑπὲρ ἐμοῦ θήσεις ἀμὴν
 ἀμὴν λέγω σοι οὐ μὴ ἀλέκτωρ φωνήσῃ^ο ἕως οὗ ἀπαρνήσῃ με τρίς .
14 Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδιά πιστεύετε εἰς τὸν θεὸν καὶ εἰς
 2 ἐμὲ πιστεύετε . ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρός μου μοναὶ πολλαὶ εἰσιν εἰ
 3 δὲ μὴ εἶπον ἂν ὑμῖν πορρεύομαι ἐτοιμάσαι τόπον ὑμῖν . καὶ ἐὰν πο-
 ρευθῶ καὶ ἐτοιμάσω ὑμῖν^ο τόπον πάλιν ἔρχομαι καὶ παραλήψομαι
 4 ὑμᾶς πρὸς ἑμαυτὸν ἵνα ὅπου εἰμί ἐγὼ καὶ ὑμεῖς ἦτε . καὶ ὅπου
 5 ἐγὼ ὑπάγω οἴδατε καὶ^ο τὴν ὁδὸν οἴδατε . λέγει αὐτῷ θωμᾶς κύριε
 6 οὐκ οἴδαμεν ποῦ ὑπάγεις καὶ πῶς δυνάμεθα τὴν ὁδὸν εἰδέναι . λέ-

v.26 *T, M, K:* βαψας, *V:* βαψω. **v.26** *T, M, K:* επιδωσω και εμβαψας το ψωμιον διδωσιν ιουδα σιμωνος ισκαριωτη, *V:* και δωσω αυτω βαψας ουν το ψωμιον [λαμβανει και] διδωσιν ιουδα σιμωνος ισκαριωτου. **v.29** *T, M, K:* ο, *V:* ζ. **v.30** *T, M, K:* ευθεως εξηλθεν, *V:* εξηλθεν ευθυς. **v.30** *T, M:* οτε, *K, V:* οτε ουν. **v.31** *T, M, K:* ο, *V:* ζ. **v.32** *T, M, K:* εαυτω, *V:* αυτω. **v.33** *T, M, K:* υπαγω εγω, *V:* εγω υπαγω. **v.36** *T, M, K:* ο, *V:* ζ. **v.36** *T, M, K:* υστερον δε ακολουθησεις μοι, *V:* ακολουθησεις δε υστερον. **v.37** *T, K, V:* ο, *M:* ζ. **v.37** *T, K:* διατι, *M, V:* δια τι. **v.38** *T, M, K:* απεκριθη αυτω ο, *V:* αποκρινεται. **v.38** *T, K:* φωνησει εως ου απαρνηση, *M:* φωνηση εως ου απαρνηση, *V:* φωνηση εως ου αρνηση. **14. v.2** *T, M, K:* πορευομαι, *V:* οτι πορευομαι. **v.3** *T, M, K:* υμιν τοπον, *V:* τοπον υμιν. **v.3** *T, M, K:* παραληψομαι, *V:* παραλημφομαι. **v.4** *T, M, K:* και την οδον οιδατε, *V:* την οδον. **v.5** *T, M, K:* και, *V:* ζ.

γει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἐγὼ εἶμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν πατέρα εἰ μὴ δι' ἐμοῦ . εἰ ἐγνώκετέ με καὶ τὸν 7
πατέρα μου ἐγνώκετε ἂν καὶ ἀπ' ἄρτι γινώσκετε αὐτὸν καὶ ἐω-
ράκατε αὐτόν . λέγει αὐτῷ φίλιππος κύριε δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα 8
καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν . λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς τοσοῦτον χρόνον μεθ' ὑμῶν 9
εἶμι καὶ οὐκ ἐγνώκας με φίλιππε ὁ ἑώρακὼς ἐμὲ ἑώρακεν τὸν πα-
τέρα καὶ πῶς σὺ λέγεις δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα . οὐ πιστεύεις ὅτι 10
ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατήρ ἐν ἐμοί ἐστιν τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ
ὑμῖν ἀπ' ἑμαυτοῦ οὐ λαλῶ ὁ δὲ πατήρ ὁ ἐν ἐμοί μένων αὐτὸς ποιεῖ 11
τὰ ἔργα . πιστεύετε μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατήρ ἐν ἐμοί εἰ
δὲ μὴ διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετε μοί . ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὁ 12
πιστεύων εἰς ἐμὲ τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ κάκεινος ποιήσει καὶ μείζονα
τούτων ποιήσει ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν πατέρα μού πορεύομαι . καὶ ὅ τι 13
ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου τοῦτο ποιήσω ἵνα δοξασθῇ ὁ πατήρ
ἐν τῷ υἱῷ . ἐάν τι αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου ἐγὼ ποιήσω . ἐὰν ἀ- 14, 15
γαπαῖτέ με τὰς ἐντολάς τὰς ἐμὰς τηρήσατε . καὶ ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν 16
πατέρα καὶ ἄλλον παράκλητον δώσει ὑμῖν ἵνα μένη μεθ' ὑμῶν εἰς
τὸν αἰῶνα . τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται λαβεῖν 17
ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτὸ οὐδὲ γινώσκει αὐτό ὑμεῖς δὲ γινώσκετε αὐτὸ
ὅτι παρ' ὑμῖν μένει καὶ ἐν ὑμῖν ἔσται . οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς 18
ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς . ἔτι μικρὸν καὶ ὁ κόσμος με οὐκ ἔτι θεωρεῖ 19
ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με ὅτι ἐγὼ ζῶ καὶ ὑμεῖς ζήσεθε . ἐν ἐκείνῃ τῇ 20
ἡμέρᾳ γνώσεσθε ὑμεῖς ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ μου καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοί
καὶ ἐγὼ ἐν ὑμῖν . ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτάς ἐκεῖνός 21
ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρὸς
μου καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτόν καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἑμαυτόν . λέγει 22
αὐτῷ ἰούδας οὐχ ὁ ἰσκαριώτης κύριε τί γέγονεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις
ἐμφανίζεις σεαυτόν καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ . ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς καὶ 23
εἶπεν αὐτῷ ἐάν τις ἀγαπᾷ με τὸν λόγον μου τηρήσει καὶ ὁ πατήρ
μου ἀγαπήσει αὐτόν καὶ πρὸς αὐτόν ἐλευσόμεθα καὶ μονήν παρ'

v.7 *T, M, K:* ἐγνώκετε, *V:* ἐγνώκατε. **v.7** *T, M, K:* ἐγνώκετε αν, *V:* γνώσεσθε. **v.9** *T, M, K:* τοσοῦτον χρόνον, *V:* τοσοῦτω χρόνω. **v.9** *T, M, K:* καὶ, *V:* ἔ. **v.10** *T, M, K:* λαλῶ, *V:* λεγῶ. **v.10** *T, M, K:* ὁ ἐν ἐμοί μένων αὐτὸς ποιεῖ τὰ ἔργα, *V:* ἐν ἐμοί μένων ποιεῖ τὰ ἔργα αὐτοῦ. **v.11** *T, M, K:* μοι, *V:* ἔ. **v.12** *T, M, K:* μου, *V:* ἔ. **v.14** *T, K:* αἰτήσητε, *M:* αἰτήσητε [με], *V:* αἰτήσητε με. **v.15** *T, M, K:* τηρήσατε, *V:* τηρήσετε. **v.16** *T, M, K:* καὶ ἐγὼ, *V:* καγῶ. **v.16** *T, M, K:* μενη μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα, *V:* μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα η. **v.17** *T, M, K:* αὐτο ὑμεῖς δε, *V:* ὑμεῖς. **v.19** *T, K:* οὐκ ἐτι, *M, V:* ουκετι. **v.19** *T, M, K:* ζήσεσθε, *V:* ζήσετε. **v.20** *T, K, V:* καγῶ, *M:* καὶ ἐγῶ. **v.21** *T, M, K:* καὶ ἐγῶ, *V:* καγῶ. **v.22** *T, K:* τι, *M:* καὶ τι, *V:* [καὶ] τι. **v.23** *T, K:* ο, *M, V:* ἔ.

- 24 αὐτῷ ποιήσομεν· ὁ μὴ ἀγαπῶν με τοὺς λόγους μου οὐ τηρεῖ καὶ
ὁ λόγος ὃν ἀκούετε οὐκ ἔστιν ἐμὸς ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με πα-
25, 26 τρός· ταῦτα λελάληκα ὑμῖν παρ' ὑμῖν μένων· ὁ δὲ παράκλητος
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ὃ πέμπει ὁ πατήρ ἐν τῷ ὀνόματί μου ἐκεῖ-
νος ὑμᾶς διδάξει πάντα καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν·
27 εἰρήνην ἀφήμι ὑμῖν εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν οὐ καθὼς ὁ
κόσμος δίδωσιν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδιά
28 μηδὲ δειλιάτω· ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν ὑπάγω καὶ ἔρχομαι
πρὸς ὑμᾶς εἰ ἠγαπατέ με ἐχάρητε ἂν ὅτι εἶπον πορεύομαι πρὸς
29 τὸν πατέρα ὅτι ὁ πατήρ μου μείζων μου ἔστιν· καὶ νῦν εἶρηκα
30 ὑμῖν πρὶν γενέσθαι ἵνα ὅταν γένηται πιστεύσητε· οὐκ ἔτι πολλὰ
λαλήσω μεθ' ὑμῶν ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ κόσμου τούτου ἄρχων καὶ ἐν
31 ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν· ἀλλ' ἵνα γνῶ ὁ κόσμος ὅτι ἀγαπῶ τὸν πατέρα
καὶ καθὼς ἐνετείλατο μοι ὁ πατήρ οὕτως ποιῶ ἐγείρεσθε ἄγωμεν
ἐντεῦθεν·
- 15** Ἐγὼ εἶμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινὴ καὶ ὁ πατήρ μου ὁ γεωργός
2 ἔστιν· πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν αἶρει αὐτὸ καὶ πᾶν
3 τὸ καρπὸν φέρον καθαίρει αὐτὸ ἵνα πλείονα^ο καρπὸν φέρῃ· ἤδη
4 ὑμεῖς καθαροὶ ἔστε διὰ τὸν λόγον ὃν λελάληκα ὑμῖν· μείνατε ἐν
ἐμοὶ κἀγὼ ἐν ὑμῖν καθὼς τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἀφ'
5 ἑαυτοῦ ἐὰν μὴ μείνῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς ἐὰν μὴ ἐν
6 ἐμοὶ μείνητε· ἐγὼ εἶμι ἡ ἄμπελος ὑμεῖς τὰ κλήματα ὁ μένων ἐν
ἐμοὶ κἀγὼ ἐν αὐτῷ οὕτως φέρει καρπὸν πολὺν ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ
7 δύνασθε ποιεῖν οὐδέν· ἐὰν μὴ τις μείνῃ ἐν ἐμοὶ ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ
8 κλῆμα καὶ ἐξηράνθη καὶ συνάγουσιν αὐτὰ καὶ εἰς πῦρ βάλλουσιν
9 καὶ καίεται· ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοὶ καὶ τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν μείνη
10 ὁ ἐὰν θέλητε αἰτηθήσεσθε καὶ γενήσεται ὑμῖν· ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ
11 πατήρ μου ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε καὶ γενήθεσθε ἐμοὶ μαθη-
12 ταί· καθὼς ἠγάπησέν με ὁ πατήρ κἀγὼ ἠγάπησα^ο ὑμᾶς μείνατε
ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ· ἐὰν τὰς ἐντολάς μου τηρήσητε μενεῖτε ἐν τῇ
ἀγάπῃ μου καθὼς ἐγὼ τὰς ἐντολάς τοῦ πατρός μου τητήρηκα καὶ
μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ· ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ
ἐν ὑμῖν μείνῃ καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πληρωθῇ· αὕτη ἔστιν ἡ ἐντολὴ ἡ

v.23 *Τ,Μι,Κ:* ποιήσομεν, *Ν:* ποιήσομεθα. **v.26** *Τ,Μι,Κ:* ὑμιν, *Ν:* ὑμιν [εγω]. **v.28** *Τ,Μι,Κ:* εἶπον, *Ν:* ἔ. **v.28** *Τ,Μι,Κ:* μου, *Ν:* ἔ. **v.30** *Τ,Κ:* οὐκ ἐτι, *Μι,Ν:* οὐκετι. **v.30** *Τ,Κ:* τουτου, *Μι,Ν:* ἔ. **15. v.2** *Τ,Μι,Κ:* πλείονα καρπον, *Ν:* καρπον πλείονα. **v.4** *Τ,Μι,Κ:* μεινη, *Ν:* μενη. **v.4** *Τ,Μι,Κ:* μεινητε, *Ν:* μενητε. **v.6** *Τ,Μι,Κ:* μεινη, *Ν:* μενη. **v.6** *Τ,Κ:* πυρ, *Μι,Ν:* το πυρ. **v.7** *Τ,Μι,Κ:* αιτησεσθε, *Ν:* αιτησασθε. **v.8** *Τ,Μι,Κ:* γενησεσθε, *Ν:* γενησθε. **v.9** *Τ,Μι,Κ:* ηγαπησα υμας, *Ν:* υμας ηγαπησα. **v.11** *Τ,Μι,Κ:* μεινη, *Ν:* η.

ἐμή ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς . μείζονα ταύτης 13
 ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῆ ὑπὲρ τῶν φίλων 14
 αὐτοῦ . ὑμεῖς φίλοι μου ἐστέ ἐάν ποιῆτε ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑ- 14
 μῖν . οὐκέτι ὑμᾶς ὁ λέγω δούλους ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδεν τί ποιεῖ 15
 αὐτοῦ ὁ κύριος ὑμᾶς δὲ εἶρηκα φίλους ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ 16
 τοῦ πατρὸς μου ἐγνώρισα ὑμῖν . οὐχ ὑμεῖς με ἐξελεξάσθε ἀλλ' ἐγὼ 16
 ἐξελεξάμην ὑμᾶς καὶ ἔθηκα ὑμᾶς ἵνα ὑμεῖς ὑπάγητε καὶ καρπὸν 17
 φέρητε καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μένη ἵνα ὅ τι ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα 18
 ἐν τῷ ὀνόματί μου δῶ ὑμῖν . ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν ἵνα ἀγαπᾶτε 17
 ἀλλήλους . εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον ὑ- 18
 μῶν μεμίσηκεν . εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει 19
 ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστέ ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ 20
 κόσμου διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος . μνημονεύετε τοῦ λόγου 20
 οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν οὐκ ἔστιν δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ εἰ 21
 ἐμὲ ἐδίωξαν καὶ ὑμᾶς διώξουσιν εἰ τὸν λόγον μου ἐτήρησαν καὶ 22
 τὸν ὑμέτερον τηρήσουσιν . ἀλλὰ ταῦτα πάντα ποιήσουσιν ὑμῖν διὰ 21
 τὸ ὄνομά μου ὅτι οὐκ οἶδασιν τὸν πέμψαντά με . εἰ μὴ ἦλθον καὶ 22
 ἐλάλησα αὐτοῖς ἁμαρτίαν οὐκ εἶχον νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσιν 23
 περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν . ὁ ἐμὲ μισῶν καὶ τὸν πατέρα μου μισεῖ . 23
 εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς ἃ οὐδεὶς ἄλλος πεποίηκεν ἁμαρ- 24
 τίαν οὐκ εἶχον νῦν δὲ καὶ ἑωράκασιν καὶ μεμισήκασιν καὶ ἐμὲ καὶ 24
 τὸν πατέρα μου . ἀλλ' ἵνα πληρωθῆ ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος ὁ ἐν τῷ 25
 νόμῳ αὐτῶν ὅτι ἐμίσησάν με δωρεάν . ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ παράκλητος 26
 ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρὸς τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὃ 27
 παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ . καὶ 27
 ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε ὅτι ἅπ' ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ ἐστε .

Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε . ἀποσυναγώγους 16. 2
 ποιήσουσιν ὑμᾶς ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτείνας ὑμᾶς 3
 δόξῃ λατρείαν προσφέρειν τῷ θεῷ . καὶ ταῦτα ποιήσουσιν ὑμῖν ὅτι 3
 οὐκ ἔγνωσαν τὸν πατέρα οὐδὲ ἐμὲ . ἀλλὰ ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα 4
 ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα μνημονεύητε αὐτῶν ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν ταῦτα δὲ 4
 ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶπον ὅτι μεθ' ὑμῶν ἤμην . νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς 5
 τὸν πέμψαντά με καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἐρωτᾷ με ποῦ ὑπάγεις . ἀλλ' 6
 ὅτι ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἡ λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν .

ἡ.14 *Τ,Μ,Κ*: οσα, *Υ*: α. ἡ.15 *Τ,Μ,Κ*: υμας λεγω, *Υ*: λεγω υμας. ἡ.21 *Τ,Μ,Κ*: υμιν, *Υ*: εις υμας. ἡ.22 *Τ,Μ,Κ*: ειχον, *Υ*: ειχοσαν. ἡ.24 *Τ,Μ,Κ*: πεποιθηκεν, *Υ*: εποισηκεν. ἡ.24 *Τ,Μ,Κ*: ειχον, *Υ*: ειχοσαν. ἡ.25 *Τ,Μ,Κ*: γεγραμμενος εν τω νομο αυτων, *Υ*: εν τω νομο αυτων γεγραμμενος. ἡ.26 *Τ,Μ,Κ*: δε, *Υ*: ζ. 16. ἡ.3 *Τ,Κ*: υμιν, *Μ,Υ*: ζ. ἡ.4 *Τ,Μ,Κ*: ωρα, *Υ*: ωρα αυτων.

7 ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω
 8 ἐὰν γὰρ μὴ ἀπέλθω ὁ παράκλητος οὐκ ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς ἐὰν
 9 δὲ πορευθῶ πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς· καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει
 10 τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως·
 11 περὶ ἁμαρτίας μὲν ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ· περὶ δικαιοσύνης
 12 δὲ ὅτι πρὸς τὸν πατέρα μού ὑπάγω καὶ οὐκ ἔτι θεωρεῖτέ με· περὶ
 13 δὲ κρίσεως ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκριται· ἔτι πολλὰ
 14 ἔχω λέγειν ὑμῖν ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι· ὅταν δὲ ἔλθῃ
 15 ἐκεῖνος τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὀδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν
 16 ἀλήθειαν οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ ἀλλ' ὅσα ἂν ἀκούσῃ λαλήσει
 17 καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν· ἐκεῖνος ἐμέ δοξάσει ὅτι ἐκ τοῦ
 18 ἐμοῦ λήψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν· πάντα ὅσα ἔχει ὁ πατὴρ ἐμά
 19 ἔστιν διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν·
 20 μικρὸν καὶ ὃ θεωρεῖτέ με καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με ὅτι
 21 ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα· εἶπὸν οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
 22 πρὸς ἀλλήλους τί ἐστὶν τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ
 23 με καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με καὶ ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν
 24 πατέρα· ἔλεγον οὖν τοῦτο τί ἐστὶν ὃ λέγει τὸ μικρὸν οὐκ οἶδαμεν
 25 τί λαλεῖ· ἔγνω οὖν ὁ ἰησοῦς ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν καὶ εἶπεν
 26 αὐτοῖς περὶ τούτου ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων ὅτι εἶπον μικρὸν καὶ οὐ
 27 θεωρεῖτέ με καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με· ἀμὴν ἀμὴν λέγω
 28 ὑμῖν ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς ὁ δὲ κόσμος χαρήσεται
 29 ὑμεῖς δὲ ἠλυπηθήσεσθε ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται· ἡ
 30 γυνὴ ὅταν τίκῃ λύπην ἔχει ὅτι ἤλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς ὅταν δὲ γεννήσῃ
 31 τὸ παιδίον οὐκ ἔτι μνημονεύει τῆς θλίψεως διὰ τὴν χαρὰν ὅτι
 32 ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον· καὶ ὑμεῖς οὖν λύπην μὲν νῦν
 33 ἔχετε πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία καὶ τὴν
 34 χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἶρει ἀφ' ὑμῶν· καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμέ
 35 οὐκ ἐρωτήσετε οὐδὲν ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσητε
 36 τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου δώσει ὑμῖν· ἕως ἄρτι οὐκ ἠτήσατε
 37 οὐδὲν ἐν τῷ ὀνόματί μου αἰτεῖτε καὶ λήψεσθε ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾗ

v.7 *T, K, V:* γαρ, *M:* γαρ εγω. **v.10** *T, M, K:* μου, *V:* ἐ. **v.10** *T, K:* ουκ επι, *M, V:* ουκετι.
v.12 *T, M, K:* λεγειν υμιν, *V:* υμιν λεγειν. **v.13** *T, M, K:* εις πασαν την αληθειαν, *V:* εν τη
 αληθεια παση. **v.13** *T, M, K:* αν ακουση, *V:* ακουσει. **v.14** *T, M, K:* ληψεται, *V:* λημψεται.
v.15 *T, K:* ληψεται, *M, V:* λαμβανει. **v.16** *T, M, K:* ου, *V:* ουκετι. **v.16** *T, K:* οτι εγω
 υπαγω προς τον πατερα, *M:* οτι υπαγω προς τον πατερα, *V:* ἐ. **v.17** *T, M, K:* ειπον, *V:* ειπαν.
v.17 *T, M, K:* εγω, *V:* ἐ. **v.18** *T, M, K:* τουτο τι εστιν, *V:* τι εστιν τουτο. **v.19** *T, M, K:* ουν
 ο, *V:* [ο]. **v.20** *T, M, K:* δε, *V:* ἐ. **v.21** *T, K:* ουκ επι, *M, V:* ουκετι. **v.22** *T, M, K:* λυπην
 μεν νυν, *V:* νυν μεν λυπην. **v.23** *T, M, K:* οτι οσα αν, *V:* αν τι. **v.24** *T, M, K:* ληψεσθε, *V:*
 λημψεσθε.

πεπληρωμένη . ταῦτα ἐν παροιμίαις λελάληκα ὑμῖν ἀλλ' ἔρχεται 25
 ὥρα ὅτε οὐκ ἔτι ἐν παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν ἀλλὰ παρρησίᾳ περὶ
 τοῦ πατρὸς ἀναγγελῶ ὑμῖν . ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὀνόματί 26
 μου αἰτήσεσθε καὶ οὐ λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα περὶ
 ὑμῶν . αὐτὸς γὰρ ὁ πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶς ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλήκατε καὶ 27
 πεπιστεύκατε ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ θεοῦ ἐξῆλθον . ἐξῆλθον παρὰ τοῦ 28
 πατρὸς καὶ ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον πάλιν ἀφήμι τὸν κόσμον καὶ
 πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα . λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἴδε 29
 νῦν παρῴσῃ λαλεῖς καὶ παροιμίαν οὐδεμίαν λέγεις . νῦν οἶδαμεν 30
 ὅτι οἶδας πάντα καὶ οὐ χρεῖαν ἔχεις ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ ἐν τούτῳ
 πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλθες . ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἄρτι 31
 πιστεύετε . ἰδοὺ ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐλήλυθεν ἵνα σκορπισθῆτε 32
 ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια καὶ ἐμὲ μόνον ἀφήτε καὶ οὐκ εἰμι μόνος ὅτι ὁ
 πατὴρ μετ' ἐμοῦ ἐστίν . ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην 33
 ἔχητε ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔξετε ἀλλὰ θαρσεῖτε ἐγὼ νενίκηκα τὸν
 κόσμον .

Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ ἰησοῦς καὶ ἐπῆρὲν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ 17
 εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπεν πάτερ ἐλήλυθεν ἡ ὥρα δόξασόν σου τὸν
 υἱὸν ἵνα καὶ ὁ υἱὸς σου δοξάσῃ σέ . καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν 2
 πάσης σαρκὸς ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώ-
 νιον . αὕτη δὲ ἐστίν ἡ αἰώνιος ζωὴ ἵνα γινώσκωσίν σε τὸν μόνον 3
 ἀληθινὸν θεὸν καὶ ὃν ἀπέστειλας ἰησοῦν χριστόν . ἐγὼ σε ἐδόξασα 4
 ἐπὶ τῆς γῆς τὸ ἔργον ἐτελείωσα ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω . καὶ 5
 νῦν δόξασόν με σὺ πάτερ παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ ἣ εἶχον πρὸ τοῦ
 τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί . ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώ- 6
 ποῖς οὓς δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου σοὶ ἦσαν καὶ ἐμοὶ αὐτοὺς
 δέδωκας καὶ τὸν λόγον σου τηρηθήκασιν . νῦν ἔγνωκαν ὅτι πάντα 7
 ὅσα δέδωκάς μοι παρὰ σοῦ ἐόντιν . ὅτι τὰ ῥήματα ἃ δέδωκάς μοι 8
 δέδωκα αὐτοῖς καὶ αὐτοὶ ἔλαβον καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ
 ἐξῆλθον καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σὺ με ἀπέστειλας . ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐ- 9

v.25 *T, Ml, K, V:* ζ . **v.25** *T, K:* ουκ επι, *M, V:* ουκεπι. **v.25** *T, Ml, K:* αναγγελω, *V:* απαγγελω. **v.29** *T, Ml, K:* αυτω, *V:* ζ . **v.29** *T, Ml, K:* παρρησια, *V:* εν παρρησια.
v.31 *T, Ml, K:* ο, *V:* ζ . **v.32** *T, Ml, K:* νυν, *V:* ζ . **v.32** *T, Ml, K:* και εμε, *V:* καμε.
v.33 *M, V:* εχετε, *K:* εξετε, *T:* εξετε, In the actual Stephanus 1550 facsimile I read: ε̅ξ̅ετε, i.e.,
 with the letter ζ crossed out and χ written above. **17. v.1** *T, Ml, K:* ο, *V:* ζ . **v.1** *T, Ml, K:*
 επηρην, *V:* επαρσ. **v.1** *T, Ml, K:* και, *V:* ζ . **v.1** *T, Ml, K:* και ο υιος σου, *V:* ο υιος.
v.2 *T, K, V:* δωση, *M:* δωσει. **v.4** *T, Ml, K:* ετελειωσα, *V:* τελειωσας. **v.6** *T, Ml, K:* δεδωκας,
V: εδωκας. **v.6** *T, Ml, K:* και εμοι, *V:* καμοι. **v.6** *T, Ml, K:* τηρηθηκασιν, *V:* τητηρηκαν.
v.7 *T, Ml, K:* εστιν, *V:* εισιν. **v.8** *T, Ml, K:* δεδωκας, *V:* εδωκας.

ροτῶ οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ ἀλλὰ περὶ ᾧ δέδωκάς μοι ὅτι σοὶ
 10 εἶσιν . καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σὰ ἐστὶν καὶ τὰ ἐμὰ καὶ δεδοξασμαι ἐν
 11 αὐτοῖς . καὶ οὐκ ἔτι εἰμι ἐν τῷ κόσμῳ καὶ οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ εἰσὶν
 καὶ ἐγὼ πρὸς σε ἔρχομαι πάτερ ἅγιε τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνό-
 12 ματί σου οὕς δέδωκάς μοι ἵνα ᾧσιν ἐν καθὼς ἡμεῖς . ὅτε ἡμῖν μετ'
 αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου οὕς
 δέδωκάς μοι ἐφύλαξα καὶ οὐδεις ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο εἰ μὴ ὁ υἱὸς
 13 τῆς ἀπωλείας ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ . νῦν δὲ πρὸς σε ἔρχομαι καὶ
 ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ ἵνα ἔχωσιν τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρω-
 14 μένην ἐν αὐτοῖς . ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖς τὸν λόγον σου καὶ ὁ κόσμος
 ἐμίσησεν αὐτοὺς ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμι
 15 ἐκ τοῦ κόσμου . οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου ἀλλ'
 16 ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ πονηροῦ . ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰσὶν κα-
 17 θὼς ἐγὼ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰμί . ἁγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ
 18 ὅου ὁ λόγος ὁ σὸς ἀλήθειά ἐστιν . καθὼς ἐμὲ ἀπέστειλας εἰς τὸν
 19 κόσμον κἀγὼ ἀπέστειλα αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον . καὶ ὑπὲρ αὐτῶν
 ἐγὼ ἀγιάζω ἐμαυτὸν ἵνα καὶ αὐτοὶ ᾧσιν ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ .
 20 οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευσόντων
 21 διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ . ἵνα πάντες ἐν ᾧσιν καθὼς σὺ πάτερ
 ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν σοὶ ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν εἴῃ ᾧσιν ἵνα ὁ κόσμος
 22 πιστεύσῃ ὅτι σὺ με ἀπέστειλας . καὶ ἐγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδωκάς
 23 μοι δέδωκα αὐτοῖς ἵνα ᾧσιν ἐν καθὼς ἡμεῖς ἐν ἔδμεν . ἐγὼ ἐν αὐ-
 τοῖς καὶ σὺ ἐν ἐμοὶ ἵνα ᾧσιν τετελειωμένοι εἰς ἐν καὶ ἵνα γινώσκῃ
 ὁ κόσμος ὅτι σὺ με ἀπέστειλας καὶ ἠγάπησας αὐτοὺς καθὼς ἐμὲ
 24 ἠγάπησας . πάτερ οὕς δέδωκάς μοι θέλω ἵνα ὅπου εἰμι ἐγὼ κἀ-
 κεῖνοι ᾧσιν μετ' ἐμοῦ ἵνα θεωρῶσιν τὴν δόξαν τὴν ἐμὴν ἣν ἔδωκάς
 25 μοι ὅτι ἠγάπησάς με πρὸ καταβολῆς κόσμου . πάτερ δίκαιε καὶ ὁ
 κόσμος σε οὐκ ἔγνω ἐγὼ δὲ σε ἔγνω καὶ οὗτοι ἔγνωσαν ὅτι σὺ με
 26 ἀπέστειλας . καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου καὶ γνωρίσω ἵνα ἡ
 ἀγάπη ἣν ἠγάπησάς με ἐν αὐτοῖς ἧ καγὼ ἐν αὐτοῖς .

18 Ταῦτα εἰπὼν ὁ ἰησοῦς ἐξῆλθεν σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ πέραν

v.11 *T, K:* ουκ επι, *M, V:* ουκεπι. **v.11** *T, M, K:* ουτοι, *V:* αυτοι. **v.11** *T, M, K:* και εγω, *V:* καγω. **v.11** *T, K:* ους, *M, V:* ω. **v.12** *T, M, K:* εν τω κοσμο, *V:* ζ. **v.12** *T, M, K:* ους, *V:* ω. **v.12** *T, M, K:* εφυλαξα, *V:* και εφυλαξα. **v.13** *T, M, K:* αυτοις, *V:* εαυτοις. **v.16** *T, M, K:* εκ του κοσμου ουκ ειμι, *V:* ουκ ειμι εκ του κοσμου. **v.17** *T, M, K:* σου, *V:* ζ. **v.19** *T, M, K:* και αυτοι ᾧσιν, *V:* ᾧσιν και αυτοι. **v.20** *T, K:* πιστευσωντων, *M, V:* πιστευοντων. **v.21** *T, M, K:* εν, *V:* ζ. **v.21** *T, M, K:* πιστευη, *V:* πιστευη. **v.22** *T, M, K:* και εγω, *V:* καγω. **v.22** *T, M, K:* εσμεν, *V:* ζ. **v.23** *T, M, K:* και, *V:* ζ. **v.24** *T, M, K:* ους, *V:* ο. **v.24** *T, M, K:* εδωκας, *V:* δεδωκας. **18. v.1** *T, M, K:* ο, *V:* ζ.

τοῦ χειμάρρου ἰῶν κέδρων ὅπου ἦν κῆπος εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐτός
 καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· ἤδει δὲ καὶ ἰούδας ὁ παραδιδούς αὐτὸν 2
 τὸν τόπον ὅτι πολλάκις συνήχθη ὁ ἰησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν
 αὐτοῦ· ὁ οὖν ἰούδας λαβὼν τὴν σπεῖραν καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ 3
 φαρισαίων ὑπηρέτας ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων καὶ
 ὀπλων· ἰησοῦς οὖν εἰδὼς πάντα τὰ ἐρχόμενα ἐπ’ αὐτὸν ἐξελθὼν 4
 εἶπεν αὐτοῖς τίνα ζητεῖτε· ἀπεκρίθησαν αὐτῷ ἰησοῦν τὸν ναζωραῖον 5
 λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἐγὼ εἰμι εἰσθήκει δὲ καὶ ἰούδας ὁ παραδι-
 δούς αὐτὸν μετ’ αὐτῶν· ὡς οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὅτι ἐγὼ εἰμι ἀπῆλθον 6
 εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἔπεσον χαμαί· πάλιν οὖν αὐτοὺς ἐπιρῶτησεν 7
 τίνα ζητεῖτε οἱ δὲ εἶπὸν ἰησοῦν τὸν ναζωραῖον· ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς 8
 εἶπον ὑμῖν ὅτι ἐγὼ εἰμι εἰ οὖν ἐμὲ ζητεῖτε ἄφειτε τούτους ὑπάγειν·
 ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὃν εἶπεν ὅτι οὐς δέδωκάς μοι οὐκ ἀπώλεσα 9
 ἐξ αὐτῶν οὐδένα· σίμων οὖν πέτρος ἔχων μάχαιραν εἴλκυσεν αὐ- 10
 τὴν καὶ ἔπαισεν τὸν τοῦ ἀρχιερέως δοῦλον καὶ ἀπέκοψεν αὐτοῦ
 τὸ ὠτίον τὸ δεξιὸν ἦν δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ μάλχος· εἶπεν οὖν ὁ ἰη- 11
 σοῦς τῷ πέτρῳ βάλε τὴν μάχαιράν σου εἰς τὴν θήκην τὸ ποτήριον
 ὃ δέδωκέν μοι ὁ πατήρ σου μὴ πίω αὐτό· ἢ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χι- 12
 λίαρχος καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν ἰουδαίων συνέλαβον τὸν ἰησοῦν καὶ
 ἔδησαν αὐτόν· καὶ ἀπήγαγον αὐτόν πρὸς ἄνναν πρῶτον ἦν γὰρ 13
 πενθερὸς τοῦ καϊάφα ὃς ἦν ἀρχιερεὺς τοῦ ἑνιαυτοῦ ἐκείνου· ἦν 14
 δὲ καϊάφας ὁ συμβουλευσας τοῖς ἰουδαίοις ὅτι συμφέρει ἓνα ἄν-
 θρωπον ἀπολέσθαι ὑπὲρ τοῦ λαοῦ· ἠκολούθει δὲ τῷ ἰησοῦ σίμων 15
 πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς ὁ δὲ μαθητὴς ἐκεῖνος ἦν γνωστὸς τῷ
 ἀρχιερεῖ καὶ συνεισῆλθεν τῷ ἰησοῦ εἰς τὴν αὐλήν τοῦ ἀρχιερέως·
 ὁ δὲ πέτρος εἰσθήκει πρὸς τῆ θύρᾳ ἔξω ἐξῆλθεν οὖν ὁ μαθητὴς ὁ 16
 ἄλλος ὃς ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ καὶ εἶπεν τῆ θυρωρῷ καὶ εἰσή-
 γαγεν τὸν πέτρον· λέγει οὖν ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρὸς τῷ πέτρῳ μὴ 17
 καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν εἶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου λέγει ἐκεῖνος οὐκ
 εἰμί· εἰσθήκεισαν δὲ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ ὑπηρέται ἀνθρακιὰν πεποι- 18
 ηκότες ὅτι ψυχὸς ἦν καὶ ἐθερμαίνοντο ἦν δὲ μετ’ αὐτῶν ὁ πέτρος

v.1 *T, M, K:* των, *V:* του. **v.2** *T, K:* ο, *M:* και ο, *V:* ζ. **v.3** *T, M, K:* και, *V:* και εκ των. **v.4** *T, M, K:* εξελθων ειπεν, *V:* εξηλθεν και λεγει. **v.5** *T, M, K:* ο ιησους, *V:* ζ. **v.6** *T, M, K:* οτι, *V:* ζ. **v.6** *T, M, K:* επεσον, *V:* επεσαν. **v.7** *T, M, K:* αυτοις επιρωτησεν, *V:* επιρωτησεν αυτους. **v.7** *T, M, K:* ειπον, *V:* ειπαν. **v.8** *T, K:* ο, *M, V:* ζ. **v.10** *T, M, K:* ωπιον, *V:* ωταριον. **v.11** *T, M, K:* σου, *V:* ζ. **v.13** *T, M, K:* απηγαγον αυτον, *V:* ηγαγον. **v.14** *T, M, K:* απολεσθαι, *V:* αποθανειν. **v.15** *T, M:* ο, *K, V:* ζ. **v.16** *T, M, K:* ος ην γνωστος τω αρχιερει, *V:* ο γνωστος του αρχιερεως. **v.17** *T, M, K:* η παιδισκη η θυρωρος τω πετρω, *V:* τω πετρω η παιδισκη η θυρωρος. **v.18** *T, M, K:* μετ αυτων ο πετρος, *V:* και ο πετρος μετ αυτων.

19 ἔσως καὶ θερμαινόμενος . ὁ οὖν ἀρχιερεὺς ἠρώτησεν τὸν ἰησοῦν
 20 περὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ περὶ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ . ἀπεκρίθη
 αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἐγὼ παρρησίᾳ ἐλάλησα τῷ κόσμῳ ἐγὼ πάντοτε ἐ-
 δίδαξα ἐν τῇ συναγωγῇ καὶ ἐν τῷ ἱερῷ ὅπου πάντοτε οἱ ἰουδαῖοι
 21 συνέρχονται καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν . τί με ἐπερωτᾷς ἔπε-
 ρώτησον τοὺς ἀκηκόοτας τί ἐλάλησα αὐτοῖς ἴδε οὗτοι οἶδασιν ἃ
 22 εἶπον ἐγὼ . ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος εἷς τῶν ὑπηρετῶν παρεστη-
 κῶς ἔδωκεν ῥάπισμα τῷ ἰησοῦ εἰπὼν οὕτως ἀποκρίνη τῷ ἀρχιερεῖ .
 23 ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἰησοῦς εἰ κακῶς ἐλάλησα μαρτύρησον περὶ τοῦ
 24 κακοῦ εἰ δὲ καλῶς τί με δέρεις . ἀπέστειλεν αὐτὸν ὁ ἄννας δεδε-
 25 μένον πρὸς καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα . ἦν δὲ σίμων πέτρος ἔσως καὶ
 26 εἰ ἠρνήσατο ἐκεῖνος καὶ εἶπεν οὐκ εἰμί . λέγει εἷς ἐκ τῶν δούλων
 τοῦ ἀρχιερέως συγγενῆς ὧν οὗ ἀπέκοψεν πέτρος τὸ ὄτιον οὐκ ἐγώ
 27 σε εἶδον ἐν τῷ κήπῳ μετ' αὐτοῦ . πάλιν οὖν ἠρνήσατο ὁ πέτρος
 28 καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν . ἄγουσιν οὖν τὸν ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ
 καϊάφα εἰς τὸ πραιτώριον ἦν δὲ πρῶτα καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθον
 εἰς τὸ πραιτώριον ἵνα μὴ μιανθῶσιν ἄλλ' ἵνα φάγωσιν τὸ πάσχα .
 29 ἔξῆλθεν οὖν ὁ πιλάτος πρὸς αὐτοὺς καὶ εἶπεν τίνα κατηγορίαν φέ-
 30 ρετε κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου . ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπὸν αὐτῷ εἰ
 31 μὴ ἦν οὗτος κακοποιὸς οὐκ ἂν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν . εἶπεν
 οὖν αὐτοῖς ὁ πιλάτος λάβετε αὐτόν ὑμεῖς καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑ-
 μῶν κρίνατε αὐτόν εἶπὸν οὖν αὐτῷ οἱ ἰουδαῖοι ἡμῖν οὐκ ἔξεστιν
 32 ἀποκτεῖναι οὐδένα . ἵνα ὁ λόγος τοῦ ἰησοῦ πληρωθῇ ὃν εἶπεν ση-
 33 μαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν . εἰσῆλθεν οὖν εἰς τὸ
 πραιτώριον πάλιν ὁ πιλάτος καὶ ἐφώνησεν τὸν ἰησοῦν καὶ εἶπεν αὐ-
 34 τῷ σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων . ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἀφ'
 35 ἑαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις ἢ ἄλλοι σοί εἶπον περὶ ἐμοῦ . ἀπεκρίθη
 ὁ πιλάτος μήτι ἐγὼ ἰουδαῖός εἰμι τὸ ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς
 36 παρέδωκάν σε ἐμοί τί ἐποίησας . ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς ἡ βασιλεία

v.20 *T, M, K:* ο, *V:* ζ. **v.20** *T, M, K:* ελαλησα, *V:* λελαληκα. **v.20** *T, K:* τη, *M, V:* ζ.
v.20 *T, M, K:* παντοτε, *V:* παντες. **v.21** *T, M, K:* επερωτας επερωτησον, *V:* ερωτας ερωτησον.
v.22 *T, M, K:* των υπηρετων παρεστηκως, *V:* παρεστηκως των υπηρετων. **v.23** *T, M, K:* ο, *V:*
 ζ. **v.24** *T, M:* απεστειλεν, *K, V:* απεστειλεν ουν. **v.25** *T, K, V:* ηρνησατο, *M:* ηρνησατο ουν.
v.27 *T, M, K:* ο, *V:* ζ. **v.28** *T, K:* πρωτα, *M, V:* πρωι. **v.28** *T, M, K:* αλλ ινα, *V:* αλλα.
v.29 *T, M, K:* προς, *V:* εξω προς. **v.29** *T, M, K:* ειπεν, *V:* φησιν. **v.30** *T, M, K:* ειπον, *V:*
 ειπαν. **v.30** *T, M, K:* κακοποιος, *V:* κακον ποιων. **v.31** *T, M, K:* ουν, *V:* ζ. **v.33** *T, M, K:*
 εις το πραιτωριον παλιν, *V:* παλιν εις το πραιτωριον. **v.34** *T, M, K:* αυτω ο ιησους αφ εαυτου,
V: ιησους απο σεαυτου. **v.34** *T, M, K:* σοι ειπον, *V:* ειπον σοι. **v.36** *T, K:* ο, *M, V:* ζ.

ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οἱ ὑπηρεῖται ἄν' οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς ἰουδαίοις νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν. εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ πιλάτος οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σὺ ἀπεκρίθη ὁ 37 ἰησοῦς σὺ λέγεις ὅτι βασιλεὺς εἰμι ἐγὼ ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας ἀκούει μου τῆς φωνῆς. λέγει αὐτῷ ὁ 38 πιλάτος τί ἐστὶν ἀλήθεια καὶ τοῦτο εἰπὼν πάλιν ἐξῆλθεν πρὸς τοὺς ἰουδαίους καὶ λέγει αὐτοῖς ἐγὼ οὐδεμίαν αἰτίαν^ο εὐρίσκω ἐν αὐτῷ. ἔστιν δὲ συνήθεια ὑμῖν ἵνα ἕνα ὑμῖν^ο ἀπολύσω ἐν τῷ πάσχα βού- 39 λεσθε οὖν ὑμῖν^ο ἀπολύσω τὸν βασιλέα τῶν ἰουδαίων. ἐκραύγασαν 40 οὖν πάλιν πάντες λέγοντες μὴ τοῦτον ἀλλὰ τὸν βαραβῶν ἦν δὲ ὁ βαραβῶς ληστής.

Τότε οὖν ἔλαβεν ὁ πιλάτος τὸν ἰησοῦν καὶ ἐμαστίγωσεν. καὶ 19, 2 οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ καὶ ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτόν. καὶ ἔλεγον 3 χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων καὶ ἐδίδου^ν αὐτῷ ῥαπίσματα. ἐ- 4 ξῆλθεν^ο οὖν πάλιν ἔξω ὁ πιλάτος καὶ λέγει αὐτοῖς ἴδε ἄγω ὑμῖν αὐτόν ἔξω ἵνα γνῶτε ὅτι ἐν^ο αὐτῷ οὐδεμίαν αἰτίαν εὐρίσκω. ἐξῆλ- 5 θεν οὖν ὁ ἰησοῦς ἔξω φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφανον καὶ τὸ πορ- 6 φυροῦν ἱμάτιον καὶ λέγει αὐτοῖς ἴδε ὁ ἄνθρωπος. ὅτε οὖν εἶδον 7 αὐτόν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρεῖται ἐκραύγασαν λέγοντες σταυ- 8 ρωσον σταυρῶσον λέγει αὐτοῖς ὁ πιλάτος λάβετε αὐτόν ὑμεῖς καὶ σταυρῶσατε ἐγὼ γὰρ οὐχ εὐρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν. ἀπεκρίθησαν 9 αὐτῷ οἱ ἰουδαῖοι ἡμεῖς νόμον ἔχομεν καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν ὀφείλει ἀποθανεῖν ὅτι ἑαυτόν^ο υἱὸν θεοῦ ἐποίησεν. ὅτε οὖν ἤκου- 8 σεν ὁ πιλάτος τοῦτον τὸν λόγον μᾶλλον ἐφοβήθη. καὶ εἰσῆλθεν εἰς 9 τὸ πραιτώριον πάλιν καὶ λέγει τῷ ἰησοῦ πόθεν εἶ σὺ ὁ δὲ ἰησοῦς ἀπόκρισιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ. λέγει οὖν αὐτῷ ὁ πιλάτος ἐμοὶ οὐ 10 λαλεῖς οὐκ οἶδας ὅτι ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶσαι σε καὶ ἐξουσίαν ἔχω ἀπολύσαι σε. ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς οὐκ εἶχες ἐξουσίαν οὐδεμίαν^ο 11

v.36 *Τ,Μ,Κ:* αν οι εμοι ηγωνιζοντο, *Υ:* οι εμοι ηγωνιζοντο [αν]. **v.37** *Τ,Μ,Κ:* εγω, *Υ:* ε. **v.38** *Τ,Μ,Κ:* αιτιαν ευρισκω εν αυτω, *Υ:* ευρισκω εν αυτω αιτιαν. **v.39** *Τ,Μ,Κ:* υμιν απολυσω, *Υ:* απολυσω υμιν. **v.40** *Τ,Μ,Κ:* παντες, *Υ:* ε. **19. v.3** *Τ,Μ,Κ:* και ελεγον, *Υ:* και ηρχοντο προς αυτον και ελεγον. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* εδιδου, *Υ:* εδιδοσαν. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* εξηλθεν ουν, *Υ:* και εξηλθεν. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* εν αυτω ουδεμιαν αιτιαν ευρισκω, *Υ:* ουδεμιαν αιτιαν ευρισκω εν αυτω. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* ιδε, *Υ:* ιδου. **v.6** *Τ,Κ,Υ:* σταυρωσον, *Μ:* σταυρωσον αυτον. **v.7** *Τ,Μ,Κ:* ημων, *Υ:* ε. **v.7** *Τ,Μ:* εαυτον υιον θεου, *Κ:* εαυτον υιον του θεου, *Υ:* υιον θεου εαυτον. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* σταυρωσαι, *Υ:* απολυσαι. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* απολυσαι, *Υ:* σταυρωσαι.

κατ' ἑμοῦ εἰ μὴ ἦν σοι ὁ δεδομένος ἄνωθεν διὰ τοῦτο ὁ παραδίδους
 12 μέ σοι μείζονα ἁμαρτίαν ἔχει. ἐκ τούτου ἐζήτει ὁ πιλάτος ἀπολύ-
 σαι αὐτὸν οἱ δὲ ἰουδαῖοι ἔκραζον λέγοντες ἐὰν τοῦτον ἀπολύσῃς
 οὐκ εἶ φίλος τοῦ καίσαρος πᾶς ὁ βασιλέα αὐτὸν ποιῶν ἀντιλέγει
 13 τῷ καίσαρι. ὁ οὖν πιλάτος ἀκούσας τοῦτον ὁ λόγον ἤγαγεν ἕξω
 τὸν ἰησοῦν καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ βήματος εἰς τόπον λεγόμενον λι-
 14 θόστρωτον ἑβραϊστί δὲ γαββαθᾶ. ἦν δὲ παρασκευὴ τοῦ πάσχα ὥρα
 15 δὲ ὥσει ἔκτη καὶ λέγει τοῖς ἰουδαίοις ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑμῶν. οἱ δὲ
 ἔκραύγασαν ἄρον ἄρον σταύρωσον αὐτὸν λέγει αὐτοῖς ὁ πιλάτος
 τὸν βασιλέα ὑμῶν σταυρώσω ἀπεκρίθησαν οἱ ἄρχιερεῖς οὐκ ἔχο-
 16 μεν βασιλέα εἰ μὴ καίσαρα. τότε οὖν παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς ἵνα
 17 σταυρωθῇ παρέλαβον δὲ τὸν ἰησοῦν καὶ ἀπήγαγον. καὶ βαστάζων
 τὸν σταυρὸν αὐτοῦ ἐξῆλθεν εἰς τὸν λεγόμενον κρανίου τόπον ὃς
 18 λέγεται ἑβραϊστί γολγοθᾶ. ὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν καὶ μετ' αὐτοῦ
 19 ἄλλους δύο ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν μέσον δὲ τὸν ἰησοῦν. ἔγραψεν
 δὲ καὶ τίτλον ὁ πιλάτος καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἦν δὲ γεγραμ-
 20 μένον ἰησοῦς ὁ ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων. τοῦτον οὖν
 τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν τῶν ἰουδαίων ὅτι ἐγγὺς ἦν τῆς πόλεως
 ὁ τόπος ὅπου ἐσταυρώθη ὁ ἰησοῦς καὶ ἦν γεγραμμένον ἑβραϊστί ἐλ-
 21 ληνιστί ῥωμαϊστί. ἔλεγον οὖν τῷ πιλάτῳ οἱ ἄρχιερεῖς τῶν ἰουδαίων
 22, 23 εἰμι τῶν ἰουδαίων. ἀπεκρίθη ὁ πιλάτος ὁ γέγραφα γέγραφα. οἱ
 οὖν στρατιῶται ὅτε ἐσταύρωσαν τὸν ἰησοῦν ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐ-
 τοῦ καὶ ἐποίησαν τέσσαρα μέρη ἐκάστῳ στρατιώτῃ μέρος καὶ τὸν
 χιτῶνα ἦν δὲ ὁ χιτῶν ἄρραφος ἐκ τῶν ἄνωθεν ὑφαντὸς δι' ὅλου.
 24 εἶπὸν οὖν πρὸς ἀλλήλους μὴ σχίσωμεν αὐτὸν ἀλλὰ λάχωμεν περὶ
 αὐτοῦ τίνος ἔσται ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ ἢ λέγουσα διμερίσαντο
 τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμὸν μου ἔβαλον κλῆρον
 25 οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ἐποίησαν. εἰσήκεισαν δὲ παρὰ τῷ

v.11 *T,K*: ο, *M*: ε, *V*: [αυτο]. **v.11** *T,M,K*: ουδεμιαν κατ εμου, *V*: κατ εμου ουδεμιαν.

v.11 *T,M,K*: σοι δεδομενον, *V*: δεδομενον σοι. **v.11** *T,M,K*: παραδιδους, *V*: παραδους.

v.12 *T,M,K*: εζητει ο πιλατος, *V*: ο πιλατος εζητει. **v.12** *T,M,K*: εκραζον, *V*: εκραυγασαν.

v.12 *T,K*: αυτον, *M,V*: εαυτον. **v.13** *T,M,K*: τουτον τον λογον, *V*: των λογων τουτων.

v.13 *T,M,K*: του, *V*: ε. **v.14** *T,M,K*: δε ωσει, *V*: ην ως. **v.15** *T,M,K*: οι δε εκραυγασαν,

V: εκραυγασαν ουν εκεινοι. **v.16** *T,K*: δε τον ιησουν και απηγαγον, *M*: δε τον ιησουν

και ηγαγον, *V*: ουν τον ιησουν. **v.17** *T,M,K*: τον σταυρον αυτου, *V*: εαυτω τον σταυρον.

v.17 *T,K*: τον λεγομενον κρανιου τοπον ος, *M*: τοπον λεγομενον κρανιου τοπον ος, *V*: τον

λεγομενον κρανιου τοπον ο. **v.20** *T,K*: της πολεως ο τοπος, *M,V*: ο τοπος της πολεως.

v.20 *T,M,K*: ελληνιστι ρωμαιστι, *V*: ρωμαιστι ελληνιστι. **v.23** *T,K*: αρραφος, *M,V*: αραφος.

v.24 *T,M,K*: ειπον, *V*: ειπαν.

σταυρῷ τοῦ ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ
 μαρία ἡ τοῦ κλωπᾶ καὶ μαρία ἡ μαγδαληνὴ . ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν 26
 μητέρα καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα ὃν ἠγάπα λέγει τῇ μητρὶ αὐ-
 τοῦ ἡ γύναι ἰδοὺ ὁ υἱός σου . εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ ἰδοὺ ἡ μήτηρ 27
 σου καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν αὐτήν· ὁ μαθητὴς εἰς τὰ ἴδια .
 μετὰ τοῦτο εἰδὼς ὁ ἰησοῦς ὅτι πάντα ἤδη τετέλεστοι ἵνα τελειωθῇ 28
 ἡ γραφὴ λέγει διψῶ . σκεῦος οὖν ἔκειτο ὄξους μεστὸν οἷ· δὲ πλή- 29
 σαντες σπόγγον ὄξους καὶ ὑσώπῳ περιθέντες προσήνεγκαν αὐτοῦ
 τῷ στόματι . ὅτε οὖν ἔλαβεν τὸ ὄξος ὁ ἰησοῦς εἶπεν τετέλεστοι καὶ 30
 κλίνας τὴν κεφαλὴν παρέδωκεν τὸ πνεῦμα . οἱ οὖν ἰουδαῖοι ἵνα· 31
 μὴ μείνη ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ ἐπεὶ παρα-
 σκευὴ ἦν ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνου τοῦ σαββάτου ἠρώτησαν
 τὸν πιλάτον ἵνα κατεαγῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη καὶ ἀρθῶσιν . ἦλθον 32
 οὖν οἱ στρατιῶται καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη καὶ τοῦ
 ἄλλου τοῦ συσταυρωθέντος αὐτῷ . ἐπὶ δὲ τὸν ἰησοῦν ἐλθόντες ὡς 33
 εἶδον αὐτὸν ἤδη τεθνηκότα οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη . ἀλλ' εἰς 34
 τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἐνυξεν καὶ εὐθύς· ἐξῆλ-
 θεν αἷμα καὶ ὕδωρ . καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκεν καὶ ἀληθινὴ 35
 αὐτοῦ· ἐστὶν ἡ μαρτυρία κάκεινος οἶδεν ὅτι ἀληθὴ λέγει ἵνα ὑμεῖς
 πιστεύσητε . ἐγένετο γὰρ ταῦτα ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ ὅσοι οὐ 36
 συντριβήσεται αὐτοῦ . καὶ πάλιν ἕτερα γραφὴ λέγει ὅφονται εἰς ὃν 37
 ἐξεκέντησαν . μετὰ δὲ ταῦτα ἠρώτησεν τὸν πιλάτον ὁ ἰωσήφ ὁ ἀπὸ 38
 ἀριμαθαίας ὢν μαθητὴς τοῦ ἰησοῦ κεκρυμμένος δὲ διὰ τὸν φόβον
 τῶν ἰουδαίων ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα τοῦ ἰησοῦ καὶ ἐπέτρεψεν ὁ πιλάτος
 ἦλθεν οὖν καὶ ἤρην τὸ σῶμα τοῦ ἰησοῦ . ἦλθεν δὲ καὶ νικόδημος 39
 ὁ ἐλθὼν πρὸς τὸν ἰησοῦν νυκτὸς τὸ πρῶτον φέρων μίγμα σμύρνης
 καὶ ἀλόης ὥσει λίτρας ἑκατόν . ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τοῦ ἰησοῦ καὶ 40
 ἔδησαν αὐτὸ ὀθονίοις μετὰ τῶν ἀρωμάτων καθὼς ἔθος ἐστὶν τοῖς
 ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν . ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἐσταυρώθη κῆπος 41

v.26 *Τ,Μλ,Κ:* αὐτου γυναι ιδου, *Ν:* γυναι ιδε. **v.27** *Τ,Μλ,Κ:* ιδου, *Ν:* ιδε. **v.27** *Τ,Κ:* αυτην
 ο μαθητης, *Μλ,Ν:* ο μαθητης αυτην. **v.28** *Τ,Κ,Ν:* ειδως, *Μ:* ιδων. **v.28** *Τ,Μλ,Κ:* παντα
 ηδη, *Ν:* ηδη παντα. **v.29** *Τ,Μλ,Κ:* ουν, *Ν:* ζ. **v.29** *Τ,Μλ,Κ:* οι δε πλησαντες σπογγον οξους
 και, *Ν:* σπογγον ουν μεστον του οξους. **v.31** *Τ,Μ:* ινα μη μεινη επι του σταυρου τα σωματα εν
 τω σαββατω επει παρασκευη ην, *Κ,Ν:* επει παρασκευη ην ινα μη μεινη επι του σταυρου τα σωματα
 εν τω σαββατω. **v.33** *Τ,Μλ,Κ:* αυτον ηδη, *Ν:* ηδη αυτον. **v.34** *Τ,Κ:* ευθυσ εξηλθεν, *Μ:*
 ευθεως εξηλθεν, *Ν:* εξηλθεν ευθυσ, **v.35** *Τ,Κ,Ν:* αουτου εστιν, *Μ:* εστιν αουτου. **v.35** *Τ,Μλ,Κ:*
 κακεινος, *Ν:* και εκεινος. **v.35** *Τ,Μλ,Κ:* υμεις, *Ν:* και υμεις. **v.36** *Τ,Κ,Ν:* αουτου, *Μ:* απ
 αουτου. **v.38** *Τ,Κ,Ν:* δε, *Μ:* ζ. **v.38** *Τ,Κ:* ο ιωσηφ ο, *Μ:* [ο] ιωσηφ ο, *Ν:* ιωσηφ [ο].
v.38 *Τ,Μλ,Κ:* του ιησου, *Ν:* αουτου. **v.39** *Τ,Μλ,Κ:* τον ιησουν, *Ν:* αυτον. **v.39** *Τ,Κ:* ωσει,
Μλ,Ν: ως. **v.40** *Τ,Κ,Ν:* οθονιοις, *Μ:* εν οθονιοις.

42 καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον καινὸν ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ἐτέθη. ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν ἰουδαίων ὅτι ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον ἔθηκαν τὸν ἰησοῦν.

20 Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων μαρία ἡ μαγδαληνὴ ἔρχεται πρωτὶ σκοτίας ἔτι οὔσης εἰς τὸ μνημεῖον καὶ βλέπει τὸν λίθον ἠρμένον ἐκ τοῦ μνημείου. τρέχει οὖν καὶ ἔρχεται πρὸς σίμωνα πέτρον καὶ πρὸς τὸν ἄλλον μαθητὴν ὃν ἐφίλει ὁ ἰησοῦς καὶ λέγει αὐτοῖς ἦραν τὸν κύριον ἐκ τοῦ μνημείου καὶ οὐκ οἶδαμεν ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. ἐξῆλθεν οὖν ὁ πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ μνημεῖον. ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς προέδραμεν τάχιον τοῦ πέτρου καὶ ἦλθεν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον. καὶ παρακύψας βλέπει κείμενα τὰ ὀθόνια οὐ μέντοι εἰσῆλθεν. ἔρχεται οὖν σίμων πέτρος ἀκολουθῶν αὐτῷ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ μνημεῖον καὶ θεωρεῖ τὰ ὀθόνια κείμενα. καὶ τὸ σουδάριον ὃ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ οὐ μετὰ τῶν ὀθονίων κείμενον ἀλλὰ χωρὶς ἐντετυλιγμένον εἰς ἓνα τόπον. τότε οὖν εἰσῆλθεν καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον καὶ εἶδεν καὶ ἐπίστευσεν. οὐδέπω γὰρ ᾔδεισαν τὴν γραφὴν ὅτι δεῖ αὐτόν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. ἀπῆλθον οὖν πάλιν πρὸς ἑαυτοὺς οἱ μαθηταί. μαρία δὲ εἰσῆλκει πρὸς τὸ μνημεῖον κλαίουσα ἕξω ὡς οὖν ἔκλαιεν παρέκυψεν εἰς τὸ μνημεῖον. καὶ θεωρεῖ δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς καθεζομένους ἓνα πρὸς τῇ κεφαλῇ καὶ ἓνα πρὸς τοῖς ποσίν ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ ἰησοῦ. καὶ λέγουσιν αὐτῇ ἐκεῖνοι γύναι τί κλαίεις λέγει αὐτοῖς ὅτι ἦραν τὸν κύριόν μου καὶ οὐκ οἶδα ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω καὶ θεωρεῖ τὸν ἰησοῦν ἐστῶτα καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ὁ ἰησοῦς ἐστίν. λέγει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς γύναι τί κλαίεις τίνα ζητεῖς ἐκείνη δοκοῦσα ὅτι ὁ κηπουρός ἐστίν λέγει αὐτῷ κύριε εἰ σὺ ἐβάστασας αὐτόν εἰπέ μοι ποῦ αὐτόν ἔθηκας κἀγὼ αὐτόν ἄρῶ. λέγει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς μαριά στραφεῖσα ἐκείνη λέγει αὐτῷ ῥάββουνι ὃ λέγεται διδάσκαλε. λέγει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς μή μου ἄπτου οὔπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν πατέρα μου πορεύου δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου καὶ εἰπέ αὐτοῖς ἀναβαίνω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν καὶ θεὸν μου καὶ θεὸν ὑμῶν. ἔρχεται μαριά ἡ

v.41 *T, M, K:* ετεθη, *V:* ην θεθειμενος. **20. v.6** *T, M, K:* σιμων, *V:* και σιμων. **v.10** *T, M, K:* εαυτους, *V:* αυτους. **v.11** *T, M, K:* το μνημειον κλαιουσα εξω, *V:* τω μνημειω εξω κλαιουσα. **v.14** *T, M, K:* και, *V:* ζ. **v.14** *T, K:* ο, *M, V:* ζ. **v.15** *T, M, K:* ο, *V:* ζ. **v.15** *T, K:* αυτον εθηκας, *M, V:* εθηκας αυτον. **v.16** *T, M, K:* ο, *V:* ζ. **v.16** *T, M, K:* μαρια, *V:* μαριαμ. **v.16** *T, M, K:* αυτω, *V:* αυτω εβραιστι. **v.17** *T, M, K:* ο, *V:* ζ. **v.17** *T, M, K:* μου, *V:* ζ. **v.18** *T, M, K:* μαρια, *V:* μαριαμ.

μαγδαληνὴ ἀπαγγέλλουσα τοῖς μαθηταῖς ὅτι ἐώρακέν τὸν κύριον
καὶ ταῦτα εἶπεν αὐτῇ· οὕσης οὖν ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ 19
τῶν σαββάτων καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ
συνηγμένοι διὰ τὸν φόβον τῶν ἰουδαίων ἦλθεν ὁ ἰησοῦς καὶ ἔστη
εἰς τὸ μέσον καὶ λέγει αὐτοῖς εἰρήνῃ ὑμῖν· καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν 20
αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθη-
ταὶ ἰδόντες τὸν κύριον· εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς πάλιν εἰρήνῃ 21
ὑμῖν καθὼς ἀπέσταλκέν με ὁ πατὴρ κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς· καὶ τοῦτο 22
εἰπὼν ἐνεφύσησεν καὶ λέγει αὐτοῖς λάβετε πνεῦμα ἅγιον· ἂν τινων 23
ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας ἀφίενται αὐτοῖς ἂν τινων κρατῆτε κεκράτη-
νται· θωμᾶς δὲ εἷς ἐκ τῶν δώδεκα ὁ λεγόμενος δίδυμος οὐκ ἦν μετ’ 24
αὐτῶν ὅτε ἦλθεν ὁ ἰησοῦς· ἔλεγον οὖν αὐτῶ οἱ ἄλλοι μαθηταὶ ἐ- 25
ωράκαμεν τὸν κύριον ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν
αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύ-
πον τῶν ἥλων καὶ βάλω τὴν χεῖρα μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ οὐ
μὴ πιστεύσω· καὶ μεθ’ ἡμέρας ὀκτῶ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ 26
αὐτοῦ καὶ θωμᾶς μετ’ αὐτῶν ἔρχεται ὁ ἰησοῦς τῶν θυρῶν κεκλει-
σμένων καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ εἶπεν εἰρήνῃ ὑμῖν· εἶτα λέγει τῷ 27
θωμᾷ φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου καὶ φέρε
τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευρὰν μου καὶ μὴ γίνου ἄπιστος
ἀλλὰ πιστός· καὶ ἀπεκρίθη ὁ θωμᾶς καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ κύριός μου 28
καὶ ὁ θεός μου· λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ὅτι ἐώρακάς με θῶμᾷ πεπί- 29
στευκας μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες· πολλὰ μὲν οὖν 30
καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
ἃ οὐκ ἔστιν γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ· ταῦτα δὲ γέγραπται 31
ἵνα πιστεύσητε ὅτι ὁ ἰησοῦς ἔστιν ὁ χριστός ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ καὶ
ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ·

Μετὰ ταῦτα ἐφάνερωσεν ἑαυτὸν πάλιν ὁ ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς 21
ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς τιβεριάδος ἐφάνερωσεν δὲ οὕτως· ἦσαν ὁ 2
μοῦ σίμων πέτρος καὶ θωμᾶς ὁ λεγόμενος δίδυμος καὶ ναθανὰ ἡλ
ὁ ἀπὸ κανᾶ τῆς γαλιλαίας καὶ οἱ τοῦ ζεβεδαίου καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ δύο· λέγει αὐτοῖς σίμων πέτρος ὑπάγω ἀλιεῦν 3
λέγουσιν αὐτῷ ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς σὺν σοὶ ἐξῆλθον καὶ ἀνέβησαν

v.18 *Τ,Μι,Κ:* απαγγελλουσα, *Ν:* αγγελλουσα. **v.18** *Τ,Μι,Κ:* εωρακεν, *Ν:* εωρακα.
v.19 *Τ,Μι,Κ:* των, *Ν:* ζ. **v.19** *Τ,Μι,Κ:* συνηγμενοι, *Ν:* ζ. **v.20** *Τ,Μι,Κ:* αυτοις τας
χειρας και την πλευραν αυτου, *Ν:* τας χειρας και την πλευραν αυτοις. **v.23** *Τ,Μι,Κ:* αφιενται,
Ν: αφεωνται. **v.24** *Τ,Μι,Κ:* ο, *Ν:* ζ. **v.25** *Τ,Μι,Κ:* την χειρα μου, *Ν:* μου την χειρα.
v.28 *Τ,Μι,Κ:* και, *Ν:* ζ. **v.28** *Τ,Κ:* ο, *Μι,Ν:* ζ. **v.29** *Τ,Κ:* θωμα, *Μι,Ν:* ζ. **v.31** *Τ,Κ:*
ο, *Μι,Ν:* ζ. **21. v.1** *Τ,Κ,Ν:* μαθηταις, *Μ:* μαθηταις [αυτου]. **v.3** *Τ,Κ:* ανεβησαν, *Μι,Ν:*
ενεβησαν.

4 εἰς τὸ πλοῖον εὐθύς καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐπίασαν οὐδέν· πρω-
 5 ῖας δὲ ἤδη γενομένης ἔσθη ὁ ἰησοῦς εἰς τὸν αἰγιαλὸν οὐ μέντοι
 6 ἤδεισαν οἱ μαθηταὶ ὅτι ἰησοῦς ἐστίν· λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς
 7 παιδία μὴ τι προσφάγιον ἔχετε ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οὐ· ὁ δὲ εἶ-
 8 πεν αὐτοῖς βάλετε εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυον καὶ
 9 εὐρήσετε ἔβαλον οὖν καὶ οὐκ ἔτι αὐτὸ ἐλκύσαι ἴσχυσαν ἀπὸ τοῦ
 10 πλήθους τῶν ἰχθύων· λέγει οὖν ὁ μαθητῆς ἐκεῖνος ὃν ἠγάπα ὁ
 11 ἰησοῦς τῷ πέτρῳ ὁ κύριός ἐστιν σίμων οὖν πέτρος ἀκούσας ὅτι ὁ
 12 κύριός ἐστιν τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο ἦν γὰρ γυμνός καὶ ἔβαλεν
 13 ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν· οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ τῷ πλοιαρίῳ ἦλθον
 14 οὐ γὰρ ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς ἀλλ' ὡς ἀπὸ πηχῶν διακοσίων
 15 σύροντες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων· ὡς οὖν ἀπέβησαν εἰς τὴν γῆν
 16 βλέπουσιν ἀνθρακιὰν κειμένην καὶ ὀψάριον ἐπικείμενον καὶ ἄρ-
 17 τον· λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἐνέγκατε ἀπὸ τῶν ὀψαρίων ὧν ἐπίασατε
 18 νῦν· ἀνέβη σίμων πέτρος καὶ εἴλκυσεν τὸ δίκτυον ἐπὶ τῆς γῆς με-
 19 στὸν ἰχθύων μεγάλων ἑκατὸν πενηκονταεπίρων καὶ τοσοῦτων ὄντων
 οὐκ ἐσχίσθη τὸ δίκτυον· λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς δεῦτε ἀριστήσατε
 οὐδεὶς δὲ ἐτόλμα τῶν μαθητῶν ἐξετάσαι αὐτὸν σὺ τις εἶ εἰδότες ὅτι
 ὁ κύριός ἐστιν· ἔρχεται οὖν ὁ ἰησοῦς καὶ λαμβάνει τὸν ἄρτον καὶ
 δίδωσιν αὐτοῖς καὶ τὸ ὀψάριον ὁμοίως· τοῦτο ἤδη τρίτον ἐφανε-
 ρώθη ὁ ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν· ὅτε οὖν
 ἠρίστησαν λέγει τῷ σίμωνι πέτρῳ ὁ ἰησοῦς σίμων ἰωνᾶ ἀγαπᾷς
 με πλεῖον τούτων λέγει αὐτῷ ναὶ κύριε σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε λέ-
 γει αὐτῷ βόσκε τὰ ἄρνια μου· λέγει αὐτῷ πάλιν δευτέρον σίμων
 ἰωνᾶ ἀγαπᾷς με λέγει αὐτῷ ναὶ κύριε σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε λέγει
 αὐτῷ ποιμαίνε τὰ πρόβατά μου· λέγει αὐτῷ τὸ τρίτον σίμων ἰωνᾶ
 φιλεῖς με ἐλυπήθη ὁ πέτρος ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ τρίτον φιλεῖς με καὶ
 εἶπεν αὐτῷ κύριε σὺ πάντα οἶδας σὺ γινώσκεις ὅτι φιλῶ σε λέγει
 αὐτῷ ὁ ἰησοῦς βόσκε τὰ πρόβατά μου· ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι ὅτε
 ἦς νεώτερος ἐζώννυες σεαυτὸν καὶ περιεπάτεις ὅπου ἤθελες ὅταν
 δὲ γηράσῃς ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου καὶ ἄλλος σε ζώσει καὶ οἶσει
 ὅπου οὐ θέλεις· τοῦτο δὲ εἶπεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ δοξάσει τὸν

v.3 *T, M, K:* ευθυς, *V:* ζέ. **v.4** *T, M, K:* ο, *V:* ζέ. **v.6** *T, K:* ουκ επι, *M, V:* ουκετι.
v.6 *T, M, K:* ισχυσαν, *V:* ισχυον. **v.8** *T, M, K:* αλλ, *V:* αλλα. **v.11** *T, M, K:* ανεβη, *V:* ανεβη
 ουν. **v.11** *T, M, K:* επι της γης, *V:* εις την γην. **v.11** *T, K:* πενηκοντατριων, *M, V:* πενη-
 κοντα τριων. **v.13** *T, M, K:* ουν ο, *V:* ζέ. **v.14** *T, M, K:* ο, *V:* ζέ. **v.14** *T, M, K:* αυτου, *V:*
 ζέ. **v.15** *T, M, K:* ιωνα αγαπας με πλειον, *V:* ιωαννου αγαπας με πλεον. **v.16** *T, M, K:* ιωνα,
V: ιωαννου. **v.17** *T, M, K:* ιωνα, *V:* ιωαννου. **v.17** *T, M, K:* ειπεν, *V:* λεγει. **v.17** *T, M, K:*
 ου παντα, *V:* παντα συ.

θεὸν καὶ τοῦτο εἰπὼν λέγει αὐτῷ ἀκολουθεῖ μοι . ἐπιστραφεῖς δὲ^ο 20
 ὁ πέτρος βλέπει τὸν μαθητὴν ὃν ἠγάπα ὁ ἰησοῦς ἀκολουθοῦντα
 ὃς καὶ ἀνέπεσεν ἐν τῷ δεῖπνῳ ἐπὶ τὸ σιῆθος αὐτοῦ καὶ εἶπεν κύριε
 τίς ἐστίν ὁ παραδιδούς σε . τοῦτον ἰδὼν ὁ πέτρος λέγει τῷ ἰησοῦ 21
 κύριε οὗτος δὲ τί . λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως 22
 ἔρχομαι τί πρὸς σε σὺ ἀκολουθεῖ μοι . ἐξῆλθεν οὖν ὁ λόγος οὗτος 23
 εἰς τοὺς ἀδελφούς ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνήσκει καὶ οὐκ
 εἶπεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ὅτι οὐκ ἀποθνήσκει ἀλλ' ἐὰν αὐτὸν θέλω μέ-
 νειν ἕως ἔρχομαι τί πρὸς σε . οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν 24
 περὶ τούτων καὶ γράψας ταῦτα καὶ οἶδαμεν ὅτι ἀληθὴς ἐστίν ἡ
 μαρτυρία αὐτοῦ . ἔστιν δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ὅσα ἐποίησεν ὁ ἰησοῦς 25
 ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ' ἐν οὐδὲ αὐτὸν οἴμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι
 τὰ γραφόμενα βιβλία ἀμήν .

v.20 *T, M, K:* δε, *V:* ζ. **v.21** *T, M, K:* τουτον, *V:* τουτον ουν. **v.22** *T, M, K:* ακολουθει
 μοι, *V:* μοι ακολουθει. **v.23** *T, M, K:* ο λογος ουτος, *V:* ουτος ο λογος. **v.23** *T, M, K:* και
 ουκ ειπεν, *V:* ουκ ειπεν δε. **v.24** *T, M, K:* γραψας, *V:* ο γραψας. **v.24** *T, M, K:* εστιν η
 μαρτυρια αυτου, *V:* αυτου η μαρτυρια εστιν. **v.25** *T, M, K:* οσα, *V:* α. **v.25** *T, M, K:* ουδε,
V: ουδ. **v.25** *T, M, K:* αμην, *V:* ζ.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

1 Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποίησάμην περὶ πάντων ᾧ θεόφιλε ᾧν
2 ἤρξατο ὁ ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν· ἄχρι ἧς ἡμέρας ἐντει-
λάμενος τοῖς ἀποστόλοις διὰ πνεύματος ἁγίου οὓς ἐξελέξατο ἀνε-
3 λήφθη· οἷς καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν
ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα ὀπτανόμενος αὐ-
4 τοῖς καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ· καὶ συναλιζόμενος
παρηγγεῖλεν αὐτοῖς ἀπὸ ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι ἀλλὰ περι-
5 μένειν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός ἣν ἠκούσατέ μου· ὅτι ἰωάννης
μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε^ο ἐν πνεύματι ἁγίῳ οὐ
6 μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας· οἱ μὲν οὖν συνελθόντες ἐπήρωτων
αὐτὸν λέγοντες κύριε εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν
7 βασιλείαν τῷ ἰσραὴλ· εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς οὐχ ὑμῶν ἐστιν γνῶ-
8 ναι χρόνους ἢ καιροὺς οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ· ἀλλὰ
λήψεσθε δύναμιν ἐπελθόντος τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς καὶ
ἔσεσθέ μοι μάρτυρες ἐν τε ἱερουσαλήμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἰουδαίᾳ καὶ
9 σαμαρείᾳ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς· καὶ ταῦτα εἰπὼν βλεπόντων
αὐτῶν ἐπήρθη καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐ-
10 τῶν· καὶ ὡς ἀτενίζοντες ἦσαν εἰς τὸν οὐρανὸν πορευομένου αὐτοῦ
11 καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο παρειστήκεισαν αὐτοῖς ἐν ἐσθήτῃ λευκῇ· οἱ
καὶ εἶπὸν ἄνδρες γαλιλαῖοι τί ἐστήκατε ἐμβλέποντες εἰς τὸν οὐρα-
νὸν οὗτος ὁ ἰησοῦς ὁ ἀναληφθεὶς ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οὕτως
ἐλεύσεται ὃν τρόπον ἐθεάσασθε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρα-
12 νόν· τότε ὑπέστρεψαν εἰς ἱερουσαλήμ ἀπὸ ὄρους τοῦ καλουμένου
13 ἐλαιῶνος ὃ ἐστιν ἐγγὺς ἱερουσαλήμ σαββάτου ἔχον ὁδόν· καὶ ὅτε

Inscription: *T*: ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ, *K*: ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ, *Μ*, *Λ*: ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

1. v.2 *T, Μ, K*: ανεληφθη, *Λ*: ανελημφθη. **v.3** *T, Μ, K*: τεσσαρακοντα, *Λ*: τεσερακοντα.
v.4 *T, Μ, Λ*: συναλιζομενος, *K*: συναλιζομενος μετ αυτων. **v.5** *T, Μ, K*: βαπτισθησεσθε εν
πνευματι, *Λ*: εν πνευματι βαπτισθησεσθε. **v.6** *T, Μ, K*: επηρωτων, *Λ*: ηρωτων. **v.8** *T, Μ, K*:
ληψεσθε, *Λ*: λημψεσθε. **v.8** *T, Μ, K*: μοι, *Λ*: μου. **v.10** *T, Μ, K*: εσθητι λευκη, *Λ*: εσθησει
λευκαις. **v.11** *T, Μ, K*: ειπον, *Λ*: ειπαν. **v.11** *T, Μ, K*: αναληφθεις, *Λ*: αναλημφθεις.

εἰσηλθον ἀνέβησαν^ο εἰς τὸ ὑπερῶν οὗ ἦσαν καταμένοντες ὃ τε πέ-
 τρος καὶ ἰάκωβος καὶ ἰωάννης καὶ ἀνδρέας φίλιππος καὶ θωμᾶς
 βαρθολομαῖος καὶ ματθαῖος ἰάκωβος ἀλφαιου καὶ σίμων ὁ ζηλωτῆς
 καὶ ἰούδας ἰακώβου. οὗτοι πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες ὁμο- 14
 θυμαδὸν τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει σὺν γυναιξίν καὶ μαρῖα τῇ
 μητρὶ τοῦ ἰησοῦ καὶ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ. καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις 15
 ταύταις ἀναστὰς πέτρος ἐν μέσῳ τῶν μαθητῶν εἶπεν ἦν τε ὄχλος
 ὀνομάτων ἐπιπλοαυτὸ ὥς ἑκατὸν εἴκοσιν. ἄνδρες ἀδελφοί ἔδει πλη- 16
 ρωθῆναι τὴν γραφὴν ταύτην ἣν προεῖπεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ
 στόματος δαβὶδ περὶ ἰούδα τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ τοῖς συλλαβοῦ-
 σιν ἰὸν ἰησοῦν. ὅτι κατηριθμημένος ἦν σὺν ἡμῖν καὶ ἔλαχεν τὸν 17
 κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης. οὗτος μὲν οὖν ἐκτίησατο χωρίον ἐκ
 τοῦ μισθοῦ τῆς ἀδικίας καὶ πρηνῆς γενόμενος ἐλάκησεν μέσος 18
 καὶ ἐξεχύθη πάντα τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ. καὶ γνωστὸν ἐγένετο πᾶ- 19
 σιν τοῖς κατοικοῦσιν ἱερουσαλήμ ὥστε κληθῆναι τὸ χωρίον ἐκεῖνο
 τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ αὐτῶν ἀκελδαμᾶ τουτέστιν χωρίον αἵματος. γέ- 20
 γραπται γὰρ ἐν βίβλῳ ψαλμῶν γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτοῦ ἔρημος
 καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ καὶ τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβοι
 ἕτερος. δεῖ οὖν τῶν συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ ἐν ᾧ 21
 εἰσηλθεν καὶ ἐξῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ὁ κύριος ἰησοῦς. ἀρξάμενος ἀπὸ 22
 τοῦ βαπτίσματος ἰωάννου ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἀνελήφθη ἀφ' ἡμῶν
 μάρτυρα τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ γενέσθαι^ο σὺν ἡμῖν ἕνα τούτων.
 καὶ ἔστησαν δύο ἰωσήφ τὸν καλούμενον βαρσαβᾶν ὃς ἐπεκλήθη 23
 ἰοῦστος καὶ ματθίαν. καὶ προσευξάμενοι εἶπόν σου κύριε καρδιο- 24
 γνῶστα πάντων ἀναδείξον ἐκ τούτων τῶν δύο ἕνα ὃν ἐξελέξω. λα- 25
 βεῖν τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς ἐξ ἧς παρέβη
 ἰούδας πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον. καὶ ἔδωκαν κλήρους 26

v.13 *T, M, K:* ανεβησαν εις το υπερων, *V:* εις το υπερων ανεβησαν. **v.13** *T, M, K:* και ιακωβος και ιωαννης, *V:* και ιωαννης και ιακωβος. **v.13** *T, M, K:* ματθαιος, *V:* μαθθαιος.
v.14 *T, M, K:* και τη δεησει, *V:* ζ. **v.14** *T, M, K:* μαρια, *V:* μαριαμ. **v.14** *T, M, K:* συν, *V:* ζ. **v.15** *T, M, K:* μαθητων, *V:* αδελφων. **v.15** *T, M, K:* επιπλοαυτο, *K, M, V:* επι το αυτο. **v.15** *T, M, K:* ωσει, *V:* ωσει. **v.16** *T, M, K:* ταυτην, *V:* ζ. **v.16** *T, M, K:* δαβιδ, *V:* δαυιδ. **v.16** *T, M, K:* τον, *V:* ζ. **v.17** *T, M, K:* συν, *V:* εν. **v.18** *T, K:* του, *M, V:* ζ. **v.19** *T, M, K:* ακελδαμα, *V:* ακελδαμαχ. **v.19** *T:* τουτεστιν, *K, M, V:* τουτ εστιν. **v.20** *T, M, K:* λαβοι, *V:* λαβετω. **v.21** *T, M, K:* εν, *V:* ζ. **v.22** *T, M, K:* ανεληφθη, *V:* ανελημφθη. **v.22** *T, M, K:* γενεσθαι συν ημιν, *V:* συν ημιν γενεσθαι. **v.23** *T, M, K:* βαρσαβαν, *V:* βαρσαβθαν. **v.23** *T, M, K:* ματθιαν, *V:* μαθθιαν. **v.24** *T, M, K:* ειπον, *V:* ειπαν. **v.24** *T:* αναδειξον εκ τουτων των δυο ενα ον εξελεξω, *K:* αναδειξον εκ τουτων των δυο ον ενα εξελεξω, *M, V:* αναδειξον ον εξελεξω εκ τουτων των δυο ενα. **v.25** *T, M, K:* κληρον, *V:* τοπον. **v.25** *T, M, K:* εξ, *V:* αφ.

αὐτῶν καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ μαίθιαν καὶ συγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἔνδεκα ἀποστόλων .

2 Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς πεντηκοστῆς ἦσαν
 2 ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν ἐπιτοαυτοῦ . καὶ ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ οὐ-
 ρανοῦ ἦχος ὡσερ φερομένης πνοῆς βιαίας καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον
 3 τὸν οἶκον οὗ ἦσαν καθήμενοι . καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς διαμεριζό-
 μεναι γλῶσσαι ὡσεὶ πυρός ἐκάθισέν τε ἐφ’ ἓνα ἕκαστον αὐτῶν .
 4 καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες πνεύματος ἁγίου καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἐ-
 τέραις γλώσσαις καθὼς τὸ πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι .
 5 ἦσαν δὲ ἐν ἱερουσαλήμ κατοικοῦντες ἰουδαῖοι ἄνδρες εὐλαβεῖς ἀ-
 6 πὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν . γενομένης δὲ τῆς φωνῆς
 ταύτης συνῆλθεν τὸ πλῆθος καὶ συνεχύθη ὅτι ἤκουον εἰς ἕκαστος
 7 τῆ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλούντων αὐτῶν . ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ ἐ-
 θαύμαζον λέγοντες πρὸς ἄλλήλους οὐκ ἰδοῦ πάντες οὗτοί εἰσιν
 8 οἱ λαλοῦντες γαλιλαῖοι . καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῆ ἰδίᾳ
 9 διαλέκτῳ ἡμῶν ἐν ἧ ἔγεννήθημεν . πάρθοι καὶ μῆδοι καὶ ἐλαμίται
 καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν μεσοποταμίαν ἰουδαίαν τε καὶ καππαδο-
 10 κίαν πόντον καὶ τὴν ἄσιαν . φρυγίαν τε καὶ παμφυλίαν αἴγυπτον
 καὶ τὰ μέρη τῆς λιθύης τῆς κατὰ κυρήνην καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες ῥω-
 11 μαῖοι ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι . κρηῖτες καὶ ἄραβες ἀκούομεν
 λαλούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα τοῦ θεοῦ .
 12 ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ διηπόρουν ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες τί
 13 ἂν ἔθελο τοῦτο εἶναι . ἕτεροι δὲ ἧλεάζοντες ἔλεγον ὅτι γλεύκους
 14 μεμεστωμένοι εἰσίν . σταθεῖς δὲ πέτρος σὺν τοῖς ἔνδεκα ἐπῆρεν
 τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ ἀπεφθέγγετο αὐτοῖς ἄνδρες ἰουδαῖοι καὶ οἱ
 κατοικοῦντες ἱερουσαλήμ ἅπαντες τοῦτο ὑμῖν γνωστὸν ἔστω καὶ
 15 ἐνωτίσασθε τὰ ῥήματά μου . οὐ γὰρ ὡς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε οὐ-
 16 τοι μεθύουσιν ἔστιν γὰρ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας . ἀλλὰ τοῦτο ἔστιν
 17 τὸ εἰρημένον διὰ τοῦ προφήτου ἰωήλ . καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις
 ἡμέραις λέγει ὁ θεὸς ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν
 σάρκα καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν
 καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν

v.26 *Τ,Μ,Κ:* αυτων, *Ν:* αυτοις. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* μαθιαν, *Ν:* μαθθιαν. **2. v.1** *Τ,Μ,Κ:* απαντες ομοθυμαδον, *Ν:* παντες ομου. **v.1** *Τ:* επιτοαυτο, *Κ,Μ,Ν:* επι το αυτο. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* εκαθισεν τε, *Ν:* και εκαθισεν. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* απαντες, *Ν:* παντες. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* αυτοις αποφθεγγεσθαι, *Ν:* αποφθεγγεσθαι αυτοις. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* εν, *Ν:* εις. **v.7** *Τ,Κ:* παντες, *Μ,Ν:* ζ. **v.7** *Τ,Μ,Κ:* προς αλληλους ουκ ιδου παντες, *Ν:* ουχ ιδου απαντες. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* αν θελοι, *Ν:* θελει. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* χλευαζοντες, *Ν:* διαχλευαζοντες. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* πετρος, *Ν:* ο πετρος. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* απαντες, *Ν:* παντες.

ἐνύπνια ἔνυπνιασθήσονται . καί^ο γε ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ 18
 τὰς δούλας μου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύμα-
 τός μου καὶ προφητεῦσουσιν . καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω 19
 καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω αἶμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ .
 ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκοτός καὶ ἡ σελήνη εἰς αἶμα πρὶν 20
 ἢ^ο ἔλθειν τὴν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ . καὶ ἔ- 21
 σται πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται . ἄνδρες 22
 Ἰσραηλίται ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους Ἰησοῦν τὸν ναζωραῖον
 ἄνδρα ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἀποδεδειγμένον εἰς ὑμᾶς δυνάμεσιν καὶ τέ-
 ρασιν καὶ σημεῖοις οἷς ἐποίησεν δι' αὐτοῦ ὁ θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν
 καθὼς καὶ αὐτοὶ οἴδατε . τοῦτον τῆ ὠρισμένη βουλῆ καὶ προγνώ- 23
 σει τοῦ θεοῦ ἔκδοτον λαβόντες^ο διὰ χειρῶν ἀνόμων προσπήξαντες
 ἀνείλετε . ὃν ὁ θεὸς ἀνέστησεν λύσας τὰς ὠδίνας τοῦ θανάτου κα- 24
 θότι οὐκ ἦν δυνατόν κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ . δαβὶδ γὰρ λέγει 25
 εἰς αὐτὸν προὐρόμην τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός ὅτι ἐκ
 δεξιῶν μου ἐστὶν ἵνα μὴ σαλευθῶ . διὰ τοῦτο εὐφράνθη ἡ καρδία 26
 μου καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου ἔτι δὲ καὶ ἡ σὰρξ μου κα-
 τασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι . ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχὴν μου εἰς 27
 ἄδου οὐδὲ δώσεις τὸν ὄσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν . ἐγνώρισάς μοι 28
 ὁδοὺς ζωῆς πληρώσεις με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου .
 ἄνδρες ἀδελφοί ἐξὸν εἰπεῖν μετὰ παρρησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ 29
 πατριάρχου δαβὶδ ὅτι καὶ ἐτελεύτησεν καὶ ἐτάφη καὶ τὸ μνημα
 αὐτοῦ ἔστιν ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης . προφήτης οὖν ὑ- 30
 πάρχων καὶ εἰδὼς ὅτι ὄρκω ὤμοσεν αὐτῷ ὁ θεὸς ἐκ καρποῦ τῆς
 ὀσφύος αὐτοῦ τὸ^ο κατὰ σάρκα ἀναστήσειν τὸν χριστὸν καθίσει ἐπὶ
 τοῦ θρόνου αὐτοῦ . προῖδὼν ἐλάλησεν περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ 31
 χριστοῦ ὅτι οὐ^ο κατελείφθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς ἄδου οὐδὲ ἡ σὰρξ
 αὐτοῦ εἶδεν διαφθοράν . τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ θεὸς οὐ^ο 32
 πάντες ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες . τῆ δεξιᾷ οὖν τοῦ θεοῦ ὑψωθεὶς τὴν 33
 τε ἐπαγγελίαν τοῦ^ο ἁγίου πνεύματος λαβὼν παρὰ τοῦ πατρός ἐξέ-

v.17 *Τ,Μ,Κ:* ενυπνια, *Υ:* ενυπνιοις. **v.18** *Τ,Κ,Υ:* και γε, *Μ:* καιγε. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* η ελθειν την, *Υ:* ελθειν. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* απο του θεου αποδεδειγμενον, *Υ:* αποδεδειγμενον απο του θεου.
v.22 *Τ,Μ,Κ:* και, *Υ:* ζ. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* λαβοντες δια χειρων ανομων προσπηξαντες ανειλετε, *Υ:* δια χειρος ανομων προσπηξαντες ανειλατε. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* δαβιδ, *Υ:* δαυιδ. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* προωρωμην, *Υ:* προορωμην. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* ευφρανθη, *Υ:* ηυφρανθη. **v.27** *Τ,Μ,Κ:* αδου, *Υ:* αδην. **v.29** *Τ,Μ,Κ:* δαβιδ, *Υ:* δαυιδ. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* το κατα σαρκα αναστησειν τον χριστον καθισαι επι του θρονου, *Υ:* καθισαι επι τον θρονον. **v.31** *Τ,Μ,Κ:* ου κατελειφθη η ψυχη αυτου εις αδου ουδε, *Υ:* ουτε εγκατελειφθη εις αδην ουτε. **v.33** *Τ,Μ,Κ:* του αγιου πνευματος, *Υ:* του πνευματος του αγιου.

34 χεεν τοῦτο ὃ νῦν ὁ ὑμεῖς βλέπετε καὶ ἀκούετε . οὐ γὰρ δαβὶδ ἀνέβη
 εἰς τοὺς οὐρανοὺς λέγει δὲ αὐτὸς εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου
 35 κάθου ἐκ δεξιῶν μου . ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον
 36 τῶν ποδῶν σου . ἀσφαλῶς οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος ἰσραὴλ ὅτι
 καὶ ὁ κύριον καὶ χριστὸν αὐτὸν ὁ θεὸς ἐποίησεν τοῦτον τὸν ἰησοῦν
 37 ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε . ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν τῇ καρδίᾳ εἶ-
 πόν τε πρὸς τὸν πέτρον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους τί ποιήσομεν
 38 ἄνδρες ἀδελφοί . πέτρος δὲ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς μετανοήσατε καὶ βα-
 πτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι ἰησοῦ χριστοῦ εἰς ἄφεσιν
 39 ἁμαρτιῶν καὶ λήψεσθε τὴν δωρεάν τοῦ ἁγίου πνεύματος . ὑμῖν
 γὰρ ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία καὶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν καὶ πᾶσιν τοῖς εἰς
 40 μακρὰν ὄσους ἂν προσκαλέσεται κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν . ἐτέροις
 τε λόγοις πλείοσιν διεμαρτύρητο καὶ παρεκάλει λέγων σώθητε ἀπὸ
 41 τῆς γενεᾶς τῆς σκολιᾶς ταύτης . οἱ μὲν οὖν ἀδμῆνως ἀποδεξάμενοι
 τὸν λόγον αὐτοῦ ἐβαπτίσθησαν καὶ προσετέθησαν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
 42 ψυχαὶ ὡσεὶ τρισχίλια . ἦσαν δὲ προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν
 ἀποστόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς προ-
 43 σευχαῖς . ἐγένετο δὲ πάσῃ ψυχῇ φόβος πολλά τε τέρατα καὶ σημεῖα
 44 διὰ τῶν ἀποστόλων ἐγίνετο . πάντες δὲ οἱ πιστεύοντες ἦσαν ἐπιτο-
 45 αὐτό καὶ εἶχον ἅπαντα κοινά . καὶ τὰ κτήματα καὶ τὰς ὑπάρξεις
 ἐπίπρασκον καὶ διεμερίζον αὐτὰ πᾶσιν καθότι ἂν τις χρεῖαν εἶχεν .
 46 καθ' ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ κλῶντες
 τε κατ' οἶκον ἄρτον μετελάμβανον τροφῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀφε-
 47 λότητι καρδίας . αἰνοῦντες τὸν θεὸν καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον
 τὸν λαόν ὃ δὲ κύριος προσετίθει τοὺς σωζομένους καθ' ἡμέραν τῇ
 ἐκκλησίᾳ .

3 Ἐπιτοαυτὸ δὲ πέτρος καὶ ἰωάννης ἀνάβαινον εἰς τὸ ἱερὸν ἐπὶ τὴν
 2 ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἑνάτην . καὶ τις ἀνὴρ χλωδὸς ἐκ κοιλίας
 μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων ἐβαστάζετο ὃν ἐτίθουν καθ' ἡμέραν πρὸς
 τὴν θύραν τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην ὠραίαν τοῦ αἰτεῖν ἐλεημοσύνην
 3 παρὰ τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὸ ἱερὸν . ὃς ἰδὼν πέτρον καὶ ἰωάν-

v.33 *T, M, K:* νυν υμεις, *V:* υμεις [και]. **v.34** *T, M, K:* δαβιδ, *V:* δαυιδ. **v.36** *T, M, K:* και κυριον και χριστον αυτον ο θεος εποιησεν, *V:* και κυριον αυτον και χριστον εποιησεν ο θεος. **v.37** *T, M, K:* τη καρδια, *V:* την καρδιαν. **v.37** *T, M, K:* ποιησομεν, *V:* ποιησωμεν. **v.38** *T, M, K:* εφη, *V:* ε. **v.38** *T, M, K:* μετανοησατε, *V:* μετανοησατε [φησιν]. **v.38** *T, M, K:* αμαρτιων, *V:* των αμαρτιων υμων. **v.38** *T, M, K:* ληψεσθε, *V:* ληψεσθε. **v.40** *T, M, K:* διεμαρτυρητο, *V:* διεμαρτυρατο. **v.40** *T, M, K:* παρεκαλει, *V:* παρεκαλει αυτους. **v.41** *T, M, K:* ασμενως, *V:* ε. **v.41** *T, M, K:* τη, *V:* εν τη. **v.42** *T, M, K:* και, *V:* ε. **v.43** *T, M, K:* εγενετο, *V:* εγινετο. **v.47** *T, M, K:* τη εκκλησια, *V:* ε.

νην μέλλοντας εἰσέναι εἰς τὸ ἱερόν ἡρώτα ἔλεημοσύνην λαβῆν·
 ἀτενίσας δὲ πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν τῷ ἰωάννῃ εἶπεν βλέψον εἰς ἡ- 4
 μᾶς· ὁ δὲ ἐπέιχεν αὐτοῖς προσδοκῶν τι παρ' αὐτῶν λαβεῖν· εἶπεν 5, 6
 δὲ πέτρος ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι ὁ δὲ ἔχω τοῦτο
 σοι δίδωμι ἐν τῷ ὀνόματι ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ ναζωραίου ἔγειραι^ο
 καὶ περιπάτει· καὶ πιάσας αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἠγάγειεν πα- 7
 ραχρῆμα δὲ ἐστερεώθησαν αὐτοῦ· αἱ βάσεις καὶ τὰ σφυρά· καὶ 8
 ἐξαλλόμενος ἔστη καὶ περιεπάτει καὶ εἰσῆλθεν σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱε-
 ρὸν περιπατῶν καὶ ἀλλόμενος καὶ αἰνῶν τὸν θεόν· καὶ εἶδεν αὐτὸν^ο 9
 πᾶς ὁ λαὸς περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα τὸν θεόν· ἐπεγίνωσκόν τε 10
 αὐτὸν ὅτι οὗτος ἦν ὁ πρὸς τὴν ἔλεημοσύνην καθήμενος ἐπὶ τῇ ὤ-
 ραίᾳ πύλῃ τοῦ ἱεροῦ καὶ ἐπλήσθησαν θάμβους καὶ ἐκστάσεως ἐπὶ
 τῷ συμβεβηκότι αὐτῷ· κρατοῦντος δὲ τοῦ^ο ἰαθέντος χωλοῦ τὸν πέ- 11
 τρον καὶ ἰωάννην συνέδραμεν πρὸς^ο αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ στοᾷ
 τῇ καλουμένῃ σολομῶντος ἔκθαμβοι· ἰδὼν δὲ πέτρος ἀπεκρίνατο 12
 πρὸς τὸν λαὸν ἄνδρες ἰσραηλῖται τί θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ ἢ ἡμῖν τί
 ἀτενίζετε ὡς ἰδίᾳ δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ πεπονηκόσιν τοῦ περιπατεῖν
 αὐτόν· ὁ θεὸς ἀβραάμ καὶ^ο ἰσαάκ καὶ ἰακώβ ὁ θεὸς τῶν πατέρων 13
 ἡμῶν ἐδόξασεν τὸν παῖδα αὐτοῦ ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς παρεδώκατε καὶ
 ἠρνήσασθε αὐτὸν κατὰ πρόσωπον πιλάτου κρίναντος ἐκείνου ἀ-
 πολυεῖν· ὑμεῖς δὲ τὸν ἅγιον καὶ δίκαιον ἠρνήσασθε καὶ ἠτήσασθε 14
 ἄνδρα φονέα χαρισθῆναι ὑμῖν· τὸν δὲ ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς ἀπεκτεί-
 νατε ὃν ὁ θεὸς ἠγειρεν ἐκ νεκρῶν οὗ ἡμεῖς μάρτυρές ἐσμεν· καὶ 16
 ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ τοῦτον ὃν θεωρεῖτε καὶ οἴδατε
 ἐστερέωσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ ἡ πίστις ἡ δι' αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ
 τὴν ὀλοκληρίαν ταύτην ἀπέναντι πάντων ὑμῶν· καὶ νῦν ἀδελφοί 17
 οἶδα ὅτι κατὰ ἄγνοιαν ἐπράξατε ὡσπερ καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν· ὁ δὲ 18
 θεὸς ἃ προκατήγγειλεν διὰ στόματος πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ^ο
 παθεῖν τὸν χριστὸν ἐπλήρωσεν οὕτως· μετανοήσατε οὖν καὶ ἐπι- 19
 στρέψατε εἰς τὸ ἐξλαλειφθῆναι ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας ὅπως ἂν ἔλθωσιν
 καιροὶ ἀναψύξεως ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου· καὶ ἀποστείλῃ τὸν 20

3. v.3 *Τ,Υ*: λαβεῖν, *Κ,Μ*: ἐ· **v.6** *Τ,Μ,Κ*: εγειραι και, *Υ*: [εγειρει και], **v.7** *Τ,Μ,Κ*:
 ηγειρεν, *Υ*: ηγειρεν αυτον. **v.7** *Τ,Μ,Κ*: αυτου αι βασεις, *Υ*: αι βασεις αυτου. **v.7** *Τ,Μ,Κ*:
 σφυρα, *Υ*: σφυδρα. **v.9** *Τ,Μ,Κ*: αυτον πας ο λαος, *Υ*: πας ο λαος αυτον. **v.10** *Τ,Μ,Κ*:
 τε, *Υ*: δε. **v.10** *Τ,Μ,Κ*: ουτος, *Υ*: αυτος. **v.11** *Τ,Μ,Κ*: του ιαθεντος χωλου, *Υ*: αυτου.
v.11 *Τ,Μ,Κ*: ιωαννην, *Υ*: τον ιωαννην. **v.11** *Τ,Μ,Κ*: προς αυτους πας ο λαος, *Υ*: πας ο λαος
 προς αυτους. **v.12** *Τ,Μ,Κ*: πετρος, *Υ*: ο πετρος. **v.13** *Τ,Μ,Κ*: και ισαακ και ιακωβ, *Υ*:
 και [ο θεος] ισαακ και [ο θεος] ιακωβ. **v.13** *Τ,Κ*: υμεις, *Μ,Υ*: υμεις μεν. **v.13** *Τ,Μ,Κ*:
 αυτον, *Υ*: ἐ. **v.18** *Τ,Μ,Κ*: αυτου παθειν τον χριστον, *Υ*: παθειν τον χριστον αυτου.

21 προκεκηρυγμένον ὑμῖν ἰησοῦν χριστόν· ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δέ-
 22 ξασθαι ἄχρι χρόνων ἀποκαταστάσεως πάντων ὧν ἐλάλησεν ὁ θεὸς
 23 διὰ στόματος πάντων ἁγίων αὐτοῦ προφητῶν ἀπ' αἰῶνος· μωσῆς
 24 μὲν γὰρ πρὸς τοὺς πατέρας εἶπεν ὅτι προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει
 25 κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ αὐτοῦ ἀκούσε-
 26 σθε κατὰ πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς· ἔσται δέ πᾶσα ψυχὴ
 27 ἥτις ἂν μὴ ἀκούσῃ τοῦ προφήτου ἐκείνου ἐξολοθρευθήσεται ἐκ
 28 τοῦ λαοῦ· καὶ πάντες δὲ οἱ προφηῆται ἀπὸ σαμουὴλ καὶ τῶν καθε-
 29 ξῆς ὅσοι ἐλάλησαν καὶ πρόκατήγγειλαν τὰς ἡμέρας ταύτας· ὑμεῖς
 30 ἔστε υἱοὶ τῶν προφητῶν καὶ τῆς διαθήκης ἧς διέθετο ὁ θεὸς πρὸς
 31 τοὺς πατέρας ἡμῶν λέγων πρὸς ἀβραάμ καὶ ἰῶν σπέρματί σου ἐ-
 32 νευλογηθήσονται πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῆς γῆς· ὑμῖν πρῶτον ὁ θεὸς
 33 ἀναστήσας τὸν παῖδα αὐτοῦ ἰησοῦν ἀπέστειλεν αὐτὸν εὐλογοῦντα
 34 ὑμᾶς ἐν τῷ ἀποστρέφειν ἕκαστον ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν·

4 Λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαόν ἐπέστησαν αὐτοῖς οἱ ἱερεῖς
 2 καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ σαδδουκαῖοι· διαπονούμενοι
 3 διὰ τὸ διδάσκειν αὐτοὺς τὸν λαόν καὶ καταγγέλλειν ἐν τῷ ἰησοῦ
 4 τὴν ἀνάστασιν τὴν ἐκ νεκρῶν· καὶ ἐπέβαλον αὐτοῖς τὰς χεῖρας
 5 καὶ ἔθεντο εἰς τήρησιν εἰς τὴν αὔριον ἦν γὰρ ἑσπέρα ἤδη· πολλοὶ
 6 δὲ τῶν ἀκουσάντων τὸν λόγον ἐπίστευσαν καὶ ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς
 7 τῶν ἀνδρῶν ὡσεὶ χιλιάδες πέντε· ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον συνα-
 8 χθῆναι αὐτῶν τοὺς ἄρχοντας καὶ πρεσβυτέρους καὶ γραμματεῖς
 9 εἰς ἱερουσαλήμ· καὶ ἄνναν τὸν ἀρχιερέα καὶ καϊάφαν καὶ ἰωάν-
 10 νην καὶ ἀλέξανδρον καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους ἀρχιερατικοῦ· καὶ
 11 στήσαντες αὐτοὺς ἐν τῷ μέσῳ ἐπυνθάνοντο ἐν ποίᾳ δυνάμει ἢ ἐν
 12 ποίῳ ὀνόματι ἐποιήσατε τοῦτο ὑμεῖς· τότε πέτρος πλησθεὶς πνεύ-
 13 ματος ἁγίου εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ἄρχοντες τοῦ λαοῦ καὶ πρεσβύτε-
 14 ροι τοῦ ἰσραὴλ· εἰ ἡμεῖς σήμερον ἀνακρινόμεθα ἐπὶ εὐεργεσίᾳ
 15 ἀνθρώπου ἀσθενοῦς ἐν τίνι οὗτος σέσωόται· γνωστὸν ἔστω πᾶσιν

v.21 *Τ,Κ:* παντων αγιων αυτου προφητων απ αιωνος, *Μ:* παντων των αγιων αυτου προφητων απ αιωνος, *Ν:* των αγιων απ αιωνος αυτου προφητων. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* μωσης, *Ν:* μωυσης. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* γαρ προς τους πατερας, *Ν:* ζ. **v.22** *Τ,Κ,Ν:* υμων, *Μ:* ημων. **v.23** *Τ,Κ:* αν, *Μ,Ν:* εαν. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* εξολοθρευθησεται, *Ν:* εξολεθρευθησεται. **v.24** *Τ,Κ:* προ-κατηγγειλαν, *Μ,Ν:* κατηγγειλαν. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* υιοι, *Ν:* οι υιοι. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* ημων, *Ν:* υμων. **v.25** *Τ,Κ:* τω, *Μ,Ν:* εν τω. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* ο θεος αναστησας, *Ν:* αναστησας ο θεος. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* ιησουν, *Ν:* ζ. **4. v.2** *Τ,Κ,Ν:* την εκ, *Μ:* των. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* ωσει, *Ν:* [ωσ]. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* πρεσβυτερος και γραμματεις εις, *Ν:* τους πρεσβυτερους και τους γραμματεις εν. **v.6** *Τ,Μ,Κ:* αναν τον αρχιερα και καιαφαν και ιωαννην και αλεξανδρον, *Ν:* αννας ο αρχιερευς και καιαφας και ιωαννης και αλεξανδρος. **v.7** *Τ,Κ,Ν:* τω, *Μ:* ζ. **v.8** *Τ,Μ,Κ:* του ισραηλ, *Ν:* ζ. **v.9** *Τ,Μ,Κ:* σεσωσται, *Ν:* σεσωται.

ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ ἰσραήλ ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ
 ναζωραίου ὃν ὑμεῖς ἔσταυρώσατε ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν ἐν
 τούτῳ οὗτος παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν ὑγιής. οὗτός ἐστιν ὁ λίθος 11
 ὁ ἐξουθενηθεὶς ὑφ' ὑμῶν τῶν οἰκοδομούντων ὁ γενόμενος εἰς κε-
 φαλήν γωνίας. καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἢ σωτηρία οὔτε γὰρ 12
 ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις ἐν
 ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς. θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ πέτρου παρρησίαν καὶ 13
 ἰωάννου καὶ καταλαβόμενοι ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί εἰσιν καὶ ἰ-
 διῶται ἐθαύμαζον ἐπεγίνωσκόν τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ ἰησοῦ ἦσαν.
 τὸν δὲ ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς ἐσῶτα τὸν τεθεραπευμέ- 14
 νον οὐδὲν εἶχον ἀντειπεῖν. κελεύσαντες δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνε- 15
 δρίου ἀπελθεῖν συνέβαλον πρὸς ἀλλήλους. λέγοντες τί ποιήσομεν 16
 τοῖς ἀνθρώποις τούτοις ὅτι μὲν γὰρ γνωστὸν σημεῖον γέγονεν δι'
 αὐτῶν πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν ἱερουσαλήμ φανερόν καὶ οὐ δυνά-
 μεθα ἀρνήσασθαι. ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον διανεμηθῇ εἰς τὸν λαόν 17
 ἀπειλῆ ἢ ἀπειλησώμεθα αὐτοῖς μηκέτι λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ
 μηδενὶ ἀνθρώπων. καὶ καλέσαντες αὐτοὺς παρήγγειλαν αὐτοῖς τὸ 18
 καθόλου μὴ φθέγγεσθαι μηδὲ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ ἰη-
 σοῦ. ὁ δὲ πέτρος καὶ ἰωάννης ἀποκριθέντες πρὸς αὐτοὺς εἶπον εἰ 19
 δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ θεοῦ
 κρίναιτε. οὐ δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς ἂ εἰδόμεν καὶ ἠκούσαμεν μὴ 20
 λαλεῖν. οἱ δὲ προσαπειλησάμενοι ἀπέλυσαν αὐτοὺς μηδὲν εὐρί- 21
 σκοντες τὸ πῶς κολάσονται αὐτοὺς διὰ τὸν λαόν ὅτι πάντες ἐδόξα-
 ζον τὸν θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι. ἐτῶν γὰρ ἦν πλειόνων τεσσαράκοντα 22
 ὁ ἄνθρωπος ἐφ' ὃν ἐγγέγονε τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἰάσεως. ἀπολυ- 23
 θέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους καὶ ἀπήγγειλαν ὅσα πρὸς αὐτοὺς
 οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπόν. οἱ δὲ ἀκούσαντες ὁμοθυ- 24
 μαδὸν ἦραν φωνὴν πρὸς τὸν θεὸν καὶ εἶπόν δέσποτα σὺ ὁ θεὸς
 ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα 25
 τὰ ἐν αὐτοῖς. ὁ δὲ διὰ στόματος δαβὶδ τοῦ παιδός σου εἰπὼν ἵνατὶ ἐ-

v.11 *Τ,Μ,Κ:* οικοδομούντων, *Υ:* οικοδομών. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* ουτε, *Υ:* ουδε. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* δε, *Υ:* τε. **v.15** *Τ,Κ:* συνεβαλον, *Μ,Υ:* συνεβαλλον. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* ποιησομεν, *Υ:* ποιησωμεν. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* αρνησασθαι, *Υ:* αρνεισθαι. **v.17** *Τ,Κ:* απειλη απειλησωμεθα, *Μ:* απειλη απειλησωμεθα, *Υ:* απειλησωμεθα. **v.18** *Τ,Μ,Κ:* αυτοις, *Υ:* ζ. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* προς αυτους ειπον, *Υ:* ειπον προς αυτους. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* ειδομεν, *Υ:* ειδαμεν. **v.21** *Τ,Κ,Υ:* κολασονται, *Μ:* κολασονται. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* τεσσαρακοντα, *Υ:* τεσσαρακοντα. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* εγγεγονει, *Υ:* γεγονει. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* ειπον, *Υ:* ειπαν. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* ειπον, *Υ:* ειπαν. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* ο θεος, *Υ:* ζ. **v.25** *Τ,Κ:* ο δια στοματος δαβιδ του παιδος σου, *Μ:* ο δια στοματος δαβιδ παιδος σου, *Υ:* ο του πατρος ημων δια πνευματος αγιου στοματος δαυιδ παιδος σου.

26 φρύαξαν ἔθνη καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά . παρέστησαν οἱ βασιλεῖς
 27 τῆς γῆς καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ κυρίου
 28 καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ . συνήχθησαν γὰρ ἐπ' ἀληθείας ἐπὶ
 29 τὸν ἅγιον παῖδά σου ἰησοῦν ὃν ἔχρισας ἠρώδης τε καὶ πόντιος πι-
 30 λάτος σὺν ἔθνεσιν καὶ λαοῖς ἰσραὴλ . ποιῆσαι ὅσα ἡ χεὶρ σου καὶ
 31 ἡ βουλή σου προώρισεν γενέσθαι . καὶ τὰ νῦν κύριε ἐπίδε ἐπὶ τὰς
 32 ἀπειλὰς αὐτῶν καὶ δὸς τοῖς δούλοις σου μετὰ παρρησίας πάσης
 33 λαλεῖν τὸν λόγον σου . ἐν τῷ τὴν χεῖρά σου ἐκτείνειν σε εἰς ἴασιν καὶ
 34 σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου παιδός σου
 35 ἰησοῦ . καὶ δεηθέντων αὐτῶν ἐσαλεύθη ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦσαν συνηγ-
 36 μένοι καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες πνεύματος ἁγίου καὶ ἐλάλουν τὸν
 37 λόγον τοῦ θεοῦ μετὰ παρρησίας . τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάν-
 38 των ἦν ἡ καρδία καὶ ἡ ψυχὴ μία καὶ οὐδὲ εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων
 39 αὐτῶ ἔλεγεν ἴδιον εἶναι ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινά . καὶ μεγάλη ὁ
 40 δυνάμει ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον οἱ ἀπόστολοι τῆς ἀναστάσεως τοῦ
 41 κυρίου ἰησοῦ χάρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς . οὐδὲ γὰρ
 42 ἐνδεής τις ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς ὅσοι γὰρ κτήτορες χωρίων ἢ οἰκιῶν
 43 ὑπῆρχον πωλοῦντες ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν πιπρασκομένων . καὶ
 44 ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων διεδίδδοτο δὲ ἐκάστῳ κα-
 45 θότι ἂν τις χρεῖαν εἶχεν . ἰωσή δὲ ὁ ἐπικληθεὶς βαρνάβας ὑπὸ τῶν
 46 ἀποστόλων ὁ ἔστιν μεθερμηνευόμενον υἱὸς παρακλήσεως λευΐτης
 47 κύπριος τῷ γένει . ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ πωλήσας ἤνεγκεν τὸ
 48 χρῆμα καὶ ἔθηκεν πᾶρά τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων .

5 Ἄνθρωπος δὲ τις ἀνανίας ὀνόματι σὺν σαπφείρῃ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ
 2 ἐπώλησεν κτῆμα . καὶ ἐνοσφίσατο ἀπὸ τῆς τιμῆς συνειδυίας καὶ
 3 τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ ἐνέγκας μέρος τι παρὰ τοὺς πόδας τῶν
 4 ἀποστόλων ἔθηκεν . εἶπεν δὲ πέτρος ἀνανία διατί ἐπλήρωσεν ὁ
 5 σατανᾶς τὴν καρδίαν σου ψεύσασθαί σε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ
 6 νοσφισάσθαι ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου . οὐχὶ μένον σοὶ ἔμενον
 7 καὶ πραθὲν ἐν τῇ σῆ ἔξουσίᾳ ὑπῆρχεν τί ὅτι ἔθου ἐν τῇ καρδίᾳ σου
 8 τὸ πρᾶγμα τοῦτο οὐκ ἐψεύσω ἀνθρώποις ἀλλὰ τῷ θεῷ . ἀκούων

v.27 *T, M, K:* επι, *V:* εν τη πολει ταυτη επι. **v.31** *T, M, K:* πνευματος αγιου, *V:* του αγιου πνευματος. **v.32** *T, M, K:* η καρδια και η ψυχη, *V:* καρδια και ψυχη. **v.32** *T, M, V:* ουδε, *K:* ουδ. **v.32** *T, K, V:* αυτω, *M:* αυτων. **v.33** *T, M, K:* μεγαλη δυναμει, *V:* δυναμει μεγαλη. **v.34** *T, M, K:* υπηρχεν, *V:* ην. **v.35** *T, M, K:* διεδιδδοτο, *V:* διεδιδετο. **v.36** *T, M, K:* ιωσης, *V:* ιωσηφ. **v.36** *T, K:* υπο, *M, V:* απο. **v.37** *T, M, K:* παρα, *V:* προς. **5. v.1** *T, M, K:* σαπφειρη, *V:* σαπφειρη. **v.2** *T, M, K:* συνειδυιας, *V:* συνειδυιης. **v.2** *T, M, K:* αυτου, *V:* ζ. **v.3** *T, M, K:* πετρος, *V:* ο πετρος. **v.3** *T, K:* διατι, *M, V:* δια τι. **v.3** *T, K, V:* νοσφισασθαι, *M:* νοσφισασθαι σε.

δὲ ἀνάνας τοὺς λόγους τούτους πεσὼν ἐξέψυξεν καὶ ἐγένετο φό-
 βος μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα . ἀναστάντες δὲ οἱ 6
 νεώτεροι συνέστειλαν αὐτόν καὶ ἐξενέγκαντες ἔθασαν . ἐγένετο δὲ 7
 ὡς ὥρων τριῶν διάστημα καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ γεγονός
 εἰσηλθεν . ἀπεκρίθη δὲ αὐτῇ ὁ πέτρος εἰπέ μοι εἰ τοσοῦτου τὸ χω- 8
 ρίον ἀπέδοσθε ἡ δὲ εἶπεν ναὶ τοσοῦτου . ὁ δὲ πέτρος εἶπεν πρὸς 9
 αὐτὴν τί ὅτι συνεφωνήθη ὑμῖν πειράσαι τὸ πνεῦμα κυρίου ἰδοὺ οἱ
 πόδες τῶν θαψάντων τὸν ἄνδρα σου ἐπὶ τῇ θύρᾳ καὶ ἐξοίσουσίν 10
 σε . ἔπεσεν δὲ παραχρῆμα πᾶρά τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἐξέψυξεν
 εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι εὔρον αὐτὴν νεκράν καὶ ἐξενέγκαντες 11
 ἔθασαν πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς . καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐφ' ὅ-
 λην τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα . διὰ δὲ 12
 τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγένετο σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ λαῷ
 πολλά καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες ἐν τῇ στοᾷ σολομῶντος . τῶν 13
 δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα κολλᾶσθαι αὐτοῖς ἀλλ' ἐμεγάλυνεν αὐ-
 τοὺς ὁ λαός . μᾶλλον δὲ προσετίθεντο πιστεύοντες τῷ κυρίῳ πλήθη 14
 ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν . ὥστε κατὰ τὰς πλατείας ἐκφέρειν τοὺς 15
 ἀσθενεῖς καὶ τιθέναι ἐπὶ κλινῶν καὶ κραβάτων ἵνα ἐρχομένου
 πέτρου κἂν ἡ σκιά ἐπισκιάσῃ τινὲ αὐτῶν . συνήρχετο δὲ καὶ τὸ 16
 πλῆθος τῶν περίξ πόλεων εἰς ἱερουσαλήμ φέροντες ἀσθενεῖς καὶ
 ὄχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων οἵτινες ἐθεραπεύοντο ἅ-
 παντες . ἀναστάς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ ἡ οὔσα 17
 αἵρεσις τῶν σαδδουκαίων ἐπλήσθησαν ζήλου . καὶ ἐπέβαλον τὰς 18
 χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει
 δημοσίᾳ . ἄγγελος δὲ κυρίου διὰ τῆς νυκτὸς ἠνόιξεν τὰς θύρας 19
 τῆς φυλακῆς ἐξαγαγὼν τε αὐτοὺς εἶπεν . πορεύεσθε καὶ σταθέν- 20
 τες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς ταύτης .
 ἀκούσαντες δὲ εἰσηλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον εἰς τὸ ἱερόν καὶ ἐδίδα- 21
 σκον παραγενόμενος δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ συνεκάλεσαν
 τὸ συνέδριον καὶ πᾶσαν τὴν γερουσίαν τῶν υἰῶν ἰσραὴλ καὶ ἀ-
 πέστειλαν εἰς τὸ δεσμοκτήριον ἀχθῆναι αὐτούς . οἱ δὲ ὑπηρέται 22
 παραγενόμενοι οὐχ εὔρον αὐτοὺς ἐν τῇ φυλακῇ ἀναστρέψαντες
 δὲ ἀπήγγειλαν . λέγοντες ὅτι τὸ μὲν δεσμοκτήριον εὔρομεν κεκλει- 23

v.5 *T, K:* ανανιας, *M, V:* ο ανανιας. **v.5** *T, M, K:* ταυτα, *V:* ζ. **v.8** *T, M, K:* αυτη ο, *V:* προς αυτην. **v.9** *T, M, K:* ειπεν, *V:* ζ. **v.10** *T, M, K:* παρα, *V:* προς. **v.12** *T:* εγενετο, *K, M, V:* εγινετο. **v.12** *T, M, K:* εν τω λαω πολλα, *V:* πολλα εν τω λαω. **v.15** *T, M, K:* κατα, *V:* και εις. **v.15** *T, M, K:* κλινων και κραβατων, *V:* κλιναριων και κραβατων. **v.16** *T, M, K:* εις, *V:* ζ. **v.18** *T, M, K:* αυτων, *V:* ζ. **v.19** *T, M, K:* της, *V:* ζ. **v.19** *T, M, K:* ηνοιξεν, *V:* ανοιξας. **v.22** *T, M, K:* υπηρεται παραγενομενοι, *V:* παραγενομενοι υπηρεται. **v.23** *T, M, K:* μεν, *V:* ζ.

σμένον ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ καὶ τοὺς φύλακας ἔξω° ἐστῶτας πρὸ τῶν
 24 θυρῶν ἀνοίξαντες δὲ ἔσω οὐδένα εὐρομεν . ὡς δὲ ἤκουσαν τοὺς
 λόγους τούτους ὁ τε ἱερεὺς° καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἄρ-
 25 χιερεῖς διηπόρουν περὶ αὐτῶν τί ἂν γένοιτο τοῦτο . παραγενόμενος
 δὲ τις ἀπήγγειλεν αὐτοῖς λέγων ὅτι ἰδοὺ οἱ ἄνδρες οὓς ἔθεσθε ἐν τῇ
 26 φυλακῇ εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἐστῶτες καὶ διδάσκοντες τὸν λαόν . τότε
 ἀπελθὼν ὁ στρατηγὸς σὺν τοῖς ὑπηρέταις ἤγαγεν αὐτοὺς οὐ μετὰ
 27 βίας ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν ἵνα μὴ λιθασθῶσιν . ἀγαγόντες δὲ αὐ-
 τοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιερεὺς .
 28 λέγων οὐ παραγγελία παρηγγείλαμεν ὑμῖν μὴ διδάσκειν ἐπὶ τῷ
 ὀνόματι τούτῳ καὶ ἰδοὺ πεπληρώκατε τὴν ἱερουσαλήμ τῆς διδαχῆς
 ὑμῶν καὶ βούλεσθε ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τού-
 29 του . ἀποκριθεὶς δὲ ὁ πέτρος καὶ οἱ ἀπόστολοι εἶπὸν πειθαρχεῖν
 30 δεῖ θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις . ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἤγειρεν
 31 ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου . τοῦτον ὁ
 θεὸς ἀρχηγὸν καὶ σωτῆρα ὕψωσεν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ δόξῃ μετὰ-
 32 νοιαν τῷ Ἰσραὴλ καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν . καὶ ἡμεῖς ἐσμεν αὐτοῦ
 μάρτυρες τῶν ῥημάτων τούτων καὶ τὸ πνεῦμα δέ° τὸ ἅγιον ὃ ἔδω-
 33 κεν ὁ θεὸς τοῖς πειθαρχοῦσιν αὐτῷ . οἱ δὲ ἀκούσαντες διεπρίοντο
 34 καὶ ἐβουλεύοντο ἀνελεῖν αὐτούς . ἀναστὰς δὲ τις ἐν τῷ συνεδρίῳ
 φαρισαῖος ὀνόματι γαμαλιήλ νομοδιδάσκαλος τίμιος παντὶ τῷ λαῷ
 35 ἐκέλευσεν ἔξω βραχὺ τι° τοὺς ἀποστόλους ποιῆσαι . εἶπέν τε πρὸς
 αὐτούς ἄνδρες Ἰσραηλῖται προσέχετε ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις
 36 τούτοις τί μέλλετε πράσσειν . πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀνέστη
 θευδᾶς λέγων εἶναι τινα ἑαυτὸν ᾧ προσεκολλήθη° ἀριθμὸς ἀνδρῶν
 ὡσεὶ τετρακοσίων ὃς ἀνηρέθη καὶ πάντες ὅσοι ἐπέιθοντο αὐτῷ διε-
 37 λύθησαν καὶ ἐγένοντο εἰς οὐδέν . μετὰ τοῦτον ἀνέστη ἰούδας ὁ
 γαλιλαῖος ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ἀπογραφῆς καὶ ἀπέστησεν λαὸν
 ἰκάνον ὀπίσω αὐτοῦ κάκεῖνος ἀπώλετο καὶ πάντες ὅσοι ἐπέιθοντο
 38 αὐτῷ διεσκορπίσθησαν . καὶ τὰ νῦν λέγω ὑμῖν ἀπόστητε ἀπὸ τῶν
 ἀνθρώπων τούτων καὶ ἐάσατε αὐτούς ὅτι ἐὰν ᾗ ἔξ ἀνθρώπων ἢ βου-

v.23 *T,K:* ἐξω ἐστῶτας προ, *M:* ἐστῶτας προ, *V:* ἐστῶτας ἐπι. **v.24** *T,M,K:* ἱερεὺς καὶ ο, *V:* ἐ. **v.25** *T,K:* λεγὼν, *M,V:* ἐ. **v.26** *T,M,K:* ἠγάγεν, *V:* ἠγεν. **v.26** *T,M,K:* ἰνα, *V:* ἐ. **v.29** *T,K:* ο, *M,V:* ἐ. **v.29** *T,M,K:* εἶπον, *V:* εἶπαν. **v.31** *T,M,K:* δουναι, *V:* [του] δουναι. **v.32** *T,M,K:* αὐτου, *V:* ἐ. **v.32** *T,M,K:* δε, *V:* ἐ. **v.33** *T,K,V:* ἀκουσαντες, *M:* ἀκουοντες. **v.33** *T,M,K:* ἐβουλευοντο, *V:* ἐβουλοντο. **v.34** *T,M,K:* τι τοὺς ἀποστόλους, *V:* τοὺς ἀνθρώπους. **v.36** *T,K:* προσεκολλήθη ἀριθμὸς ἀνδρῶν ὡσει, *M:* προσεκλήθη ἀριθμὸς ἀνδρῶν ὡσει, *V:* προσεκλήθη ἀνδρῶν ἀριθμὸς ὡς. **v.37** *T,M,K:* ἰκανον, *V:* ἐ. **v.38** *T,M,K:* εἰσατε, *V:* ἀφετε.

λή αὐτῆ ἢ τὸ ἔργον τοῦτο καταλυθήσεται· εἰ δὲ ἐκ θεοῦ ἐστὶν οὐ 39
 δύνασθε^ο καταλύσαι αὐτό μήποτε καὶ θεομάχοι εὐρεθῆτε· ἐπει- 40
 σθησαν δὲ αὐτῷ καὶ προσκαλεσάμενοι τοὺς ἀποστόλους δείραντες
 παρηγγειλαν μὴ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ ἰησοῦ καὶ ἀπέλυσαν
 αὐτούς· οἱ μὲν οὖν ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ 41
 συνεδρίου ὅτι ὑπὲρ^ο τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ κατηξιώθησαν ἀτιμασθῆ-
 ναι· πᾶσάν τε ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ' οἶκον οὐκ ἐπαύοντο 42
 διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι ἰησοῦν^ο τὸν χριστόν·

Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις πληθυνόντων τῶν μαθητῶν ἐγένετο **6**
 γογγυσμὸς τῶν ἑλληνιστῶν πρὸς τοὺς ἑβραίους ὅτι παρεθεωροῦντο
 ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ αἱ χῆραι αὐτῶν· προσκαλεσάμε- 2
 νοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν εἶπον οὐκ ἄρεστόν ἐστιν
 ἡμᾶς καταλείψαντας τὸν λόγον τοῦ θεοῦ διακονεῖν τραπέζαις· ἐ- 3
 πισκέψασθε οὖν ἀδελφοί ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἐπὶ
 πλήρεις πνεύματος ἁγίου καὶ σοφίας οὓς καταστήσομεν ἐπὶ τῆς
 χρείας ταύτης· ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ διακονίᾳ τοῦ λό- 4
 γου προσκαρτερήσομεν· καὶ ἤρρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον παντὸς τοῦ 5
 πλῆθους καὶ ἐξελέξαντο στέφανον ἄνδρα πλήρῃ πίστεως καὶ πνεύ-
 ματος ἁγίου καὶ φίλιππον καὶ πρόχορον καὶ νικάνορα καὶ τίμωνα
 καὶ παρμενᾶν καὶ νικόλαον προσήλυτον ἀντιοχέα· οὓς ἔστησαν 6
 ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων καὶ προσευζάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς
 χεῖρας· καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἠύξανεν καὶ ἐπληθύνετο ὁ ἀριθμὸς 7
 τῶν μαθητῶν ἐν ἱερουσαλήμ σφόδρα πολὺς τε ὄχλος τῶν ἱερέων
 ὑπήκουον τῇ πίστει· στέφανος δὲ πλήρης πίστεως καὶ δυνάμεως 8
 ἐποίει τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ· ἀνέστησαν δὲ τινες 9
 τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς λεγομένης λιβερτινῶν καὶ κυρηναίων
 καὶ ἀλεξανδρέων καὶ τῶν ἀπὸ κιλικίας καὶ ἀσίας συζητοῦντες τῷ
 στεφάνῳ· καὶ οὐκ ἴσχυον ἀντιστῆναι τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ πνεύματι ᾧ 10
 ἐλάλει· τότε ὑπέβαλον ἄνδρας λέγοντας ὅτι ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λα-
 λοῦντος ῥήματα βλάσφημα εἰς μωσῆν καὶ τὸν θεόν· συνεκίνησάν 12
 τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς καὶ ἐπι-
 στάντες συνήρπασαν αὐτόν καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον· ἔστησάν 13
 τε μάρτυρας ψευδεῖς λέγοντας ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ παύεται ῥή-

v.38 *T, K, V:* αὐτη, *M:* ἐ. **v.39** *T, M, K:* δυνασθε καταλυσαι αυτο, *V:* δυνησεσθε καταλυσαι αυτοις. **v.40** *T, M, K:* αυτοις, *V:* ἐ. **v.41** *T, K:* υπερ του ονοματος αυτου κατηξιωθησαν, *M:* υπερ του ονοματος του ιησου κατηξιωθησαν, *V:* κατηξιωθησαν υπερ του ονοματος. **v.42** *T, M, K:* ιησουν τον χριστον, *V:* τον χριστον ιησουν. **6. v.2** *T, M, K:* ειπον, *V:* ειπαν. **v.3** *T, M, K:* συν, *V:* δε. **v.3** *T, M, K:* αγιου, *V:* ἐ. **v.3** *T, K, V:* καταστησομεν, *M:* καταστησομεν. **v.5** *T, K:* πληρη, *M, V:* πληρης. **v.8** *T, M, K:* πιστεως, *V:* χαριτος. **v.11** *T, M, K:* μωσην, *V:* μωσην.

ματα^ο βλάσφημα λαλῶν κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου τούτου καὶ τοῦ
 14 νόμου. ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ λέγοντος ὅτι ἰησοῦς ὁ ναζωραῖος
 οὗτος καταλύσει τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθνη ἃ παρέδωκεν
 15 ἡμῖν μωϋσῆς. καὶ ἀτενίσαντες εἰς αὐτὸν ἅπαντες οἱ καθεζόμενοι
 ἐν τῷ συνεδρίῳ εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσωπον ἀγγέλου.
 7. 2 Εἶπεν δὲ ὁ ἀρχιερεὺς εἰ ἄρα ταῦτα οὕτως ἔχει. ὁ δὲ ἔφη ἄνδρες
 ἀδελφοὶ καὶ πατέρες ἀκούσατε ὁ θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ πατρὶ
 ἡμῶν ἀβραάμ ὄντι ἐν τῇ μεσοποταμίᾳ πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν
 3 χαρράν. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς
 4 συγγενείας σου καὶ δεῦρο εἰς γῆν ἣν ἂν σοι δεῖξω. τότε ἐξελθὼν
 ἐκ γῆς χαλδαίων κατῴκησεν ἐν χαρράν κάκειθεν μετὰ τὸ ἀποθα-
 5 νεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ μετόκισεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἣν
 οὐδὲ βῆμα ποδός καὶ ἐπηγγείλατο αὐτῷ^ο δοῦναι εἰς κατάσχεσιν
 αὐτήν καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτὸν οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου.
 6 ἐλάλησεν δὲ οὕτως ὁ θεὸς ὅτι ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ πάροικον ἐν
 γῆ ἄλλοτρίᾳ καὶ δουλώσουσιν αὐτὸ καὶ κακώσουσιν ἔτη τετρακό-
 7 σια. καὶ τὸ ἔθνος ᾧ ἐὰν δουλεύουσιν κρινῶ ἐγὼ εἶπεν^ο ὁ θεὸς καὶ
 μετὰ ταῦτα ἐξελεύσονται καὶ λατρεύσουσιν μοι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ.
 8 καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην περιτομῆς καὶ οὕτως ἐγέννησεν τὸν ἰ-
 9 σαὰκ καὶ περιέτεμεν αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ καὶ ὁ^ο ἰσαὰκ τὸν
 10 ἰακώβ καὶ ὁ ἰακώβ τοὺς δώδεκα πατριάρχας. καὶ οἱ πατριάρχαι
 ζηλώσαντες τὸν ἰωσήφ ἀπέδοντο εἰς αἴγυπτον καὶ ἦν ὁ θεὸς μετ'
 11 αὐτοῦ. καὶ ἐξείλετο αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ καὶ ἔ-
 12 δωκεν αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν ἐναντίον φαραῶ βασιλέως αἰγύπτου
 καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἡγούμενον ἐπ' αἴγυπτον καὶ ὅλον τὸν οἶκον
 11 αὐτοῦ. ἦλθεν δὲ λιμὸς ἐφ' ὅλην τὴν γῆν^ο αἰγύπτου καὶ χαναάν καὶ
 12 θλίψις μεγάλη καὶ οὐχ εὗρισκον χορτάσματα οἱ πατέρες ἡμῶν. ἀ-
 13 κούσας δὲ ἰακώβ ὄντα σῖτα^ο ἐν αἰγύπτῳ ἐξαπέστειλεν τοὺς πατέρας
 13 ἡμῶν πρῶτον. καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ ἀνεγνωρίσθη ἰωσήφ τοῖς ἀδελ-
 14 φοῖς αὐτοῦ καὶ φανερόν ἐγένετο τῷ φαραῶ τὸ γένος τοῦ ἰωσήφ.
 14 ἀποστείλας δὲ ἰωσήφ μετεκαλέσατο τὸν^ο πατέρα αὐτοῦ ἰακώβ καὶ

v.13 *Τ,Μ,Κ*: ρηματα βλασφημα λαλων, *Υ*: λαλων ρηματα. v.13 *Τ,Κ*: τουτου, *Μ*: ζ, *Υ*: [τουτου]. v.14 *Τ,Κ,Υ*: μωσης, *Μ*: μωσης. v.15 *Τ,Μ,Κ*: απαντες, *Υ*: παντες.
 7. v.1 *Τ,Μ,Κ*: αρα, *Υ*: ζ. v.3 *Τ,Μ,Κ*: γην, *Υ*: την γην. v.5 *Τ,Κ*: αυτω δουναι, *Μ,Υ*: δουναι αυτω. v.7 *Τ,Μ,Κ*: δουλευουσιν, *Υ*: δουλευουσουςιν. v.7 *Τ,Μ,Κ*: ειπεν ο θεος, *Υ*: ο θεος ειπεν. v.8 *Τ,Μ,Κ*: ο ισαακ τον ιακωβ και ο ιακωβ, *Υ*: ισαακ τον ιακωβ και ιακωβ.
 v.10 *Τ,Μ,Κ*: εξειλετο, *Υ*: εξειλατο. v.10 *Τ,Μ,Κ*: ολον, *Υ*: [εφ] ολον. v.11 *Τ,Μ,Κ*: γην αιγυπτου, *Υ*: αιγυπτον. v.11 *Τ,Μ,Κ*: ευρισκον, *Υ*: ηυρισκον. v.12 *Τ,Μ,Κ*: σιτα εν αιγυπτω, *Υ*: σιτια εις αιγυπτον.

πᾶσαν τὴν συγγένειαν αὐτοῦ ἐν ψυχαῖς ἑβδομήκοντα πέντε . κα- 15
 τέβη° δὲ ἰακώβ εἰς αἴγυπτον καὶ ἐτελεύτησεν αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες 16
 ἡμῶν . καὶ μετετέθησαν εἰς οὐχέμ καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι ὃ° 16
 ὠνήσατο ἄβραάμ τιμῆς ἀργυρίου παρὰ τῶν υἰῶν ἐμμόρ° τοῦ συ- 17
 χέμ . καθὼς δὲ ἤγγιζεν ὁ χρόνος τῆς ἐπαγγελίας ἧς ὤμοσεν ὁ θεὸς 17
 τῷ ἄβραάμ ἠύξησεν ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη ἐν αἰγύπτῳ . ἄχρις οὗ 18
 ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος ὃς οὐκ ᾔδει τὸν ἰωσήφ . οὗτος κατασοφι- 19
 σάμενος τὸ γένος ἡμῶν ἐκάκωσεν τοὺς πατέρας ἡμῶν τοῦ ποιεῖν 20
 ἐκθετα° τὰ βρέφη αὐτῶν εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι . ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεν- 20
 νήθη μωσῆς καὶ ἦν ἀσειὸς τῷ θεῷ ὃς ἀνετράφη μῆνας τρεῖς ἐν 21
 τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ . ἐκτεθέντα° δὲ αὐτὸν ἀνείλετο αὐτὸν 21
 ἡ θυγάτηρ φαραῶ καὶ ἀνεθρέψατο αὐτὸν ἑαυτῇ εἰς υἰόν . καὶ ἐ- 22
 παιδεύθη μωσῆς πάσῃ σοφίᾳ αἰγυπτίων ἦν δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις 23
 καὶ ἐν ἔργοις . ὡς δὲ ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσαρακονταετῆς χρόνος 23
 ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπισκέψασθαι τοὺς ἀδελφούς αὐ- 24
 τοῦ τοὺς υἰοὺς ἰσραὴλ . καὶ ἰδὼν τινα ἀδικούμενον ἡμύνατο καὶ 24
 ἐποίησεν ἐκδίκησιν τῷ καταπονουμένῳ πατάξας τὸν αἰγύπτιον . ἐ- 25
 νόμιζεν δὲ συνιέναι τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ ὅτι ὁ θεὸς διὰ χειρὸς 26
 αὐτοῦ δίδωσιν αὐτοῖς° σωτηρίαν οἱ δὲ οὐ συνῆκαν . τῇ τε ἐπιούσῃ 26
 ἡμέρᾳ ὠφθη αὐτοῖς μαχομένοις καὶ συνήλασεν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην 27
 εἰπὼν ἄνδρες ἀδελφοί ἔστε ὑμεῖς° ἵνατι ἀδικεῖτε ἀλλήλους . ὁ δὲ 27
 ἀδικῶν τὸν πλησίον ἀπώσατο αὐτὸν εἰπὼν τίς σε κατέστησεν ἄρ- 28
 χοντα καὶ δικαστὴν ἐφ' ἡμᾶς . μὴ ἀνελεῖν με σὺ θέλεις ὃν τρόπον 28
 ἀνεῖλες χθὲς τὸν αἰγύπτιον . ἔφυγεν δὲ μωσῆς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ 29
 καὶ ἐγένετο πάροικος ἐν γῆ μαδιάμ οὗ ἐγέννησεν υἰοὺς δύο . καὶ 30
 πληρωθέντων ἐτῶν τεσσαράκοντα ὠφθη αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄ- 31
 ρους σινᾶ ἄγγελος κυρίου ἐν φλογὶ πυρὸς βάτου . ὁ δὲ μωσῆς 31

v.14 *Τ,Μ,Κ:* τον πατερα αυτου ιακωβ, *Ν:* ιακωβ τον πατερα αυτου. **v.14** *Τ,Κ:* αυτου, *Μ:* [αυτου], *Ν:* ζ. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* κατεβη δε, *Ν:* και κατεβη. **v.16** *Τ,Μ,Ν:* συχημ, *Κ:* συχημ. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* ο, *Ν:* ω. **v.16** *Τ,Μ:* εμμορ του συχημ, *Κ:* εμορ του συχημ, *Ν:* εμμορ εν συχημ. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* ωμοσεν, *Ν:* ωμολογησεν. **v.18** *Τ,Μ,Κ:* αχρισ, *Ν:* αχρι. **v.18** *Τ,Μ,Κ:* ετερος, *Ν:* ετερος [επ αιγυπτιον]. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* εκθετα τα βρεφη, *Ν:* τα βρεφη εκθετα. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* μωσης, *Ν:* μωυσης. **v.20** *Τ,Κ:* αυτου, *Μ,Ν:* ζ. **v.21** *Τ,Κ:* εκτεθεντα δε αυτον ανειλετο αυτον, *Μ:* εκτεθεντος δε αυτον ανειλετο, *Ν:* εκτεθεντος δε αυτου ανειλατο αυτον. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* μωσης, *Ν:* μωυσης [εν]. **v.22** *Τ,Κ:* εν εργοις, *Μ:* εργοις, *Ν:* εργοις αυτου. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* τεσσαρακονταετης, *Ν:* τεσσερακονταετης. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* αυτοις σωτηριαν, *Ν:* σωτηριαν αυτοις. **v.26** *Τ,Μ,Ν:* τε, *Κ:* δε. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* συνηλασεν, *Ν:* συνηλλασεν. **v.26** *Τ,Κ:* υμεις ινατι, *Μ:* υμεις ινα τι, *Ν:* ινατι. **v.27** *Τ,Μ,Κ:* ημας, *Ν:* ημων. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* χθες, *Ν:* εχθες. **v.29** *Τ,Μ,Κ:* μωσης, *Ν:* μωυσης. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* τεσσαρακοντα, *Ν:* τεσσερακοντα. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* κυριου, *Ν:* ζ. **v.31** *Τ,Μ,Κ:* μωσης, *Ν:* μωυσης.

ἰδὼν ἐθαύμαζεν τὸ ὄραμα προσερχομένου δὲ αὐτοῦ κατανοῆσαι
 32 ἐγένετο φωνὴ κυρίου πρὸς αὐτόν· ἐγὼ ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου ὁ
 θεὸς ἀβραάμ καὶ ὁ θεὸς ἰσαάκ καὶ ὁ θεὸς ἰακώβ ἔντρομος δὲ γε-
 33 νόμενος μωϋῆς οὐκ ἐτόλμα κατανοῆσαι· εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ κύριος
 λῦσον τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ ἔστηκας γῆ
 34 ἁγία ἐστίν· ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν αἰγύπτῳ
 καὶ τοῦ στεναγμοῦ αὐτῶν ἤκουσα καὶ κατέβην ἐξελεῖσθαι αὐτούς
 35 καὶ νῦν δεῦρο ἀποστελῶ σε εἰς αἴγυπτον· τοῦτον τὸν μωϋῆσιν ὃν
 ἠρνήσαντο εἰπόντες τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν τοῦ-
 36 τον ὁ θεὸς ἄρχοντα καὶ λυτρωτὴν ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ἀγγέλου
 τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ· οὗτος ἐξήγαγεν αὐτούς ποιήσας
 τέρατα καὶ σημεῖα ἐν γῆ αἰγύπτου καὶ ἐν ἐρυθρᾷ θαλάσῃ καὶ
 37 ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔτη τεσσαράκοντα· οὗτός ἐστιν ὁ μωϋῆς ὁ εἰπὼν
 τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
 38 ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ αὐτοῦ ἰκούσεσθε· οὗτός ἐστιν ὁ
 γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ λα-
 39 λοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει σινᾶ καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν ὃς ἐδέξατο
 λόγια ζῶντα δοῦναι ἡμῖν· ᾧ οὐκ ἠθέλησαν ὑπήκοοι γενέσθαι οἱ
 πατέρες ἡμῶν ἀλλ' ἀπώσαντο καὶ ἐστράφησαν ταῖς καρδίαις αὐτῶν
 40 εἰς αἴγυπτον· εἰπόντες τῷ ἁρῶν ποιήσον ἡμῖν θεοὺς οἱ προπο-
 ρεύσονται ἡμῶν ὁ γὰρ μωϋῆς οὗτος ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς αἰ-
 41 γύπτου οὐκ οἶδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ· καὶ ἐμοσχοποίησαν ἐν ταῖς
 ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἀνήγαγον θυσίαν τῷ εἰδώλῳ καὶ εὐφραίνοντο
 42 ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν· ἔστρεψεν δὲ ὁ θεὸς καὶ παρέδω-
 κεν αὐτοὺς λατρεύειν τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ καθὼς γέγραπται ἐν
 βίβλῳ τῶν προφητῶν μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσηνέγκατέ μοι ἔτη
 43 τεσσαράκοντα ἐν τῇ ἐρήμῳ οἴκος ἰσραὴλ· καὶ ἀνελάβετε τὴν σκη-
 νὴν τοῦ μολόχ καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν ῥέμφαν τοὺς τύπους
 οὓς ἐποιήσατε προσκυθεῖν αὐτοῖς καὶ μετοικῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα βα-

v.31 *Τ,Κ*: εθαυμασεν, *Μ,Ν*: εθαυμαζεν. **v.31** *Τ,Μ,Κ*: προς αυτον, *Ν*: ζ. **v.32** *Τ,Μ,Κ*:
 ο θεος ισαακ και ο θεος ιακωβ, *Ν*: ισαακ και ιακωβ. **v.32** *Τ,Μ,Κ*: μωσης, *Ν*: μωυσης.
v.33 *Τ,Μ,Κ*: εν, *Ν*: εφ. **v.34** *Τ,Μ,Κ*: αποστελω, *Ν*: αποστειλω. **v.35** *Τ,Κ,Ν*: μω-
 σην, *Μ*: μωσην. **v.35** *Τ,Μ,Κ*: αρχοντα, *Ν*: [και] αρχοντα. **v.35** *Τ,Μ,Κ*: απεστειλεν
 εν, *Ν*: απεσταλκεν συν. **v.36** *Τ,Κ*: αιγυπτου, *Μ,Ν*: αιγυπω. **v.36** *Τ,Μ,Κ*: τεσσαρα-
 κοντα, *Ν*: τεσσερακοντα. **v.37** *Τ,Κ,Ν*: μωυσης, *Μ*: μωσης. **v.37** *Τ,Μ,Κ*: ειπων, *Ν*:
 ειπας. **v.37** *Τ,Κ*: κυριος ο θεος υμων, *Μ*: κυριος ο θεος ημων, *Ν*: ο θεος. **v.37** *Τ,Κ*:
 αυτου ακουσεσθε, *Μ,Ν*: εφ. **v.38** *Τ,Κ,Ν*: λογια, *Μ*: λογον. **v.39** *Τ,Μ,Κ*: αλλ, *Ν*: αλλα.
v.39 *Τ,Κ*: ταις καρδιαις, *Μ*: τη καρδια, *Ν*: εν ταις καρδιαις. **v.40** *Τ,Μ,Κ*: μωσης, *Ν*:
 μωυσης. **v.40** *Τ,Μ,Κ*: γεγονεν, *Ν*: εγενετο. **v.42** *Τ,Μ,Κ*: τεσσαρακοντα, *Ν*: τεσσερακοντα.
v.43 *Τ,Μ,Κ*: ρεμφαν, *Ν*: ραιφαν.

βυλῶνος . ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου ἦν ἐν τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν 44
 τῇ ἐρήμῳ καθὼς διετάξατο ὁ λαλῶν τῷ μωϋῆ ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ 44
 τὸν τύπον ὃν ἑώρακει . ἦν καὶ εἰσήγαγον διαδεξάμενοι οἱ πατέρες 45
 ἡμῶν μετὰ ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχέσει τῶν ἔθνων ὧν ἐξῴσεν ὁ θεὸς
 ἀπὸ προσώπου τῶν πατέρων ἡμῶν ἕως τῶν ἡμερῶν δαβίδ . ὅς εὐ- 46
 ρεν χάριν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ ἠτήσατο εὐρεῖν σκὴνωμα τῷ θείῳ
 ἰακώβ . σολομῶν δὲ ὠκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον . ἀλλ' οὐχ ὁ ὕψιστος 47, 48
 ἐν χειροποιήτοις ἵναοῖς κατοικεῖ καθὼς ὁ προφήτης λέγει . ὁ οὐ- 49
 ρανός μοι θρόνος ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου ποῖον οἶκον
 οἰκοδομήσετέ μοι λέγει κύριος ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς μου .
 οὐχὶ ἡ χεὶρ μου ἐποίησεν ταῦτα πάντα . σκληροτράχηλοι καὶ ἀπε- 50, 51
 ρίτιμητοι τῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς ὠσίν ὑμεῖς ἀεὶ τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ
 ἀντιπίπτετε ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ ὑμεῖς . τίνα τῶν προφητῶν οὐκ 52
 ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ ἀπέκτειναν τοὺς προκαταγγείλαντας
 περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ δικαίου οὗ νῦν ὑμεῖς προδότηι καὶ φο-
 νεῖς γέγεννησθε . οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς ἀγγέλων 53
 καὶ οὐκ ἐφυλάξατε . ἀκούοντες δὲ ταῦτα διεπρίοντο ταῖς καρδίαις 54
 αὐτῶν καὶ ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας ἐπ' αὐτόν . ὑπάρχων δὲ πλήρης 55
 πνεύματος ἁγίου ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανόν εἶδεν δόξαν θεοῦ καὶ
 ἰησοῦν ἐστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ . καὶ εἶπεν ἰδοὺ θεωρῶ τοὺς οὐ- 56
 ρανούς ἀνεωργμένους καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν ἐστῶτα
 τοῦ θεοῦ . κρᾶζαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ συνέσχον τὰ ὄψια αὐτῶν καὶ 57
 ὥρμησαν ὁμοθυμαδὸν ἐπ' αὐτόν . καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως 58
 ἐλιθοβόλουν καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο τὰ ἱμάτια αὐτῶν παρὰ τοὺς
 πόδας νεανίου καλουμένου σαύλου . καὶ ἐλιθοβόλουν τὸν στέφα- 59
 νον ἐπικαλούμενον καὶ λέγοντα κύριε ἰησοῦ δέξαι τὸ πνεῦμά μου .
 θεῖς δὲ τὰ γόνατα ἔκραζεν φωνῇ μεγάλῃ κύριε μὴ στήσης αὐτοῖς 60
 τὴν ἁμαρτίαν ταύτην καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐκοιμήθη .

Σαῦλος δὲ ἦν συνευδοκῶν τῇ ἀναίρεσει αὐτοῦ ἐγένετο δὲ ἐν 8
 ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς μέγας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν ἱεροσο-
 λύμοις πάντες τε διεσπάρησαν κατὰ τὰς χώρας τῆς ἰουδαίας καὶ
 σαμαρείας πλὴν τῶν ἀποστόλων . συνεκόμισαν δὲ τὸν στέφανον 2
 ἄνδρες εὐλαβεῖς καὶ ἐποίησαν τὸ κοπετὸν μέγαν ἐπ' αὐτῷ . σαῦλος 3

v.44 *T*: εν, *K, M, V*: ζ. **v.44** *T, M, K*: μωση, *V*: μουση. **v.45** *T, M, K*: δαβιδ, *V*: δαυιδ.
v.46 *T, M, K*: θεω, *V*: οικω. **v.47** *T, M, K*: ωκοδομησεν, *V*: οικοδομησεν. **v.48** *T, M, K*:
 ναοις, *V*: ζ. **v.51** *T, M, K*: τη καρδια, *V*: καρδιας. **v.52** *T, M, K*: γεγεννησθε, *V*: εγενεσθε.
v.56 *T, M, K*: ανεωργμενους, *V*: διηνοιγμενους. **v.58** *T, K, V*: αυτων, *M*: ζ. **v.60** *T, M, K*:
 την αμαρτιαν ταυτην, *V*: ταυτην την αμαρτιαν. **8. v.1** *T, K*: τε, *M, V*: δε. **v.2** *T, M, K*:
 εποιησαντο, *V*: εποιησαν.

δὲ ἐλυμαίνετο τὴν ἐκκλησίαν κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος
 4 σύρων τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας παρεδίδου εἰς φυλακὴν· οἱ μὲν
 5 οὖν διασπαρέντες διῆλθον εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον· φίλιππος
 δὲ κατελθὼν εἰς πόλιν τῆς σαμαρείας ἐκήρυσσεν αὐτοῖς τὸν χρι-
 6 στόν· προσεῖχόν τε οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ φιλίππου ὁ-
 μοθυμαδόν ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει·
 7 πολλῶν γὰρ τῶν ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρτα βοῶντα μεγάλη^ο φω-
 νῆ ἐξήρχετο πολλοὶ δὲ παραλελυμένοι καὶ χωλοὶ ἐθεραπεύθησαν·
 8, 9 καὶ ἐγένετο χαρὰ μεγάλη ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ· ἀνὴρ δὲ τις ὀνόματι
 σίμων προὔπηρχεν ἐν τῇ πόλει μαγεύων καὶ ἐξιότων τὸ ἔθνος τῆς
 10 σαμαρείας λέγων εἶναι τινα ἑαυτὸν μέγαν· ᾧ προσεῖχον πάντες ἀ-
 πὸ μικροῦ ἕως μεγάλου λέγοντες οὗτός ἐστιν ἡ δύναμις τοῦ θεοῦ
 11 ἢ μεγίστη· προσεῖχον δὲ αὐτῷ διὰ τὸ ἰκανῶ χρόνῳ ταῖς μαγείαις
 12 ἐξεστακέσαι αὐτούς· ὅτε δὲ ἐπίστευσαν τῷ φιλίππῳ εὐαγγελιζο-
 μένῳ τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἰησοῦ
 13 χριστοῦ ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες· ὁ δὲ σίμων καὶ αὐτὸς
 ἐπίστευσεν καὶ βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν τῷ φιλίππῳ θεωρῶν
 14 τε σημεῖα^ο καὶ δυνάμεις μεγάλας γινομένας ἐξίστατο· ἀκούσαν-
 τες δὲ οἱ ἐν ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι ὅτι δέδεκται ἡ σαμάρεια τὸν
 15 λόγον τοῦ θεοῦ ἀπέστειλαν πρὸς αὐτοὺς τὸν πέτρον καὶ ἰωάννην·
 16 οἵτινες καταβάντες προσηύξαντο περὶ αὐτῶν ὅπως λάβωσιν πνεῦμα
 17 ἅγιον· οὐφῶ γὰρ ἦν ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν ἐπιτεπιτικός μόνον δὲ βεβα-
 18 πτισμένοι ὑπῆρχον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἰησοῦ· τότε ἐπετίθουν
 18 τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτούς καὶ ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον· θεασάμενος
 δὲ ὁ σίμων ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων δί-
 19 δοται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον προσήνεγκεν αὐτοῖς χρήματα· λέγων
 20 δότε κάμοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἵνα ᾧ ἂν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας λαμ-
 20 βάνῃ πνεῦμα ἅγιον· πέτρος δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν τὸ ἀργύριόν σου
 σὺν σοὶ εἶη εἰς ἀπώλειαν ὅτι τὴν δωρεάν τοῦ θεοῦ ἐνόμισας διὰ
 21 χρημάτων κτᾶσθαι· οὐκ ἔστιν σοι μερὶς οὐδὲ κληρὸς ἐν τῷ λόγῳ
 22 τούτῳ ἢ γὰρ καρδιά σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ· με-

v.5 *T, M, K*: πολιν, *V*: [την] πολιν. **v.6** *T, M, K*: τε, *V*: δε. **v.7** *T, M, K*: πολλων, *V*: πολλοι. **v.7** *T, K*: μεγαλη φωνη εξηρχετο, *M*: φωνη μεγαλη εξηρχετο, *V*: φωνη μεγαλη εξηρχοντο. **v.8** *T, M, K*: και εγενετο χαρα μεγαλη, *V*: εγενετο δε πολλη χαρα. **v.9** *T, M, K*: εξιστων, *V*: εξιστανων. **v.10** *T, K, V*: παντες, *M*: ζ. **v.10** *T, M, K*: μεγαλη, *V*: καλουμενη μεγαλη. **v.12** *T, M, K*: τα, *V*: ζ. **v.12** *T, K*: του, *M, V*: ζ. **v.13** *T, V*: σημεια και δυναμεις μεγαλας γινομενας, *K, M*: δυναμεις και σημεια γινομενα. **v.14** *T, M, K*: τον, *V*: ζ. **v.16** *T, M, K*: ουπω, *V*: ουδεπω. **v.16** *T, K, V*: κυριου, *M*: χριστου. **v.17** *T, M, K*: επετιθουν, *V*: επετιθεσαν. **v.18** *T, M, K*: θεασαμενος, *V*: ιδων. **v.18** *T, M, K*: το αγιον, *V*: ζ. **v.19** *T*: αν, *K, M, V*: εαν. **v.21** *T, M, K*: ενωπιον, *V*: εναντι.

τανόησον οὖν ἀπὸ τῆς κακίας σου ταύτης καὶ δεήθητι τοῦ θεοῦ εἰ ἄρα ἀφεθήσεται σοι ἡ ἐπίνοια τῆς καρδίας σου· εἰς γὰρ χο- 23
λὴν πικρίας καὶ σύνδεσμον ἀδικίας ὄρω σε ὄντα· ἀποκριθεὶς δὲ 24
ὁ σίμων εἶπεν δεήθητε ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν κύριον ὅπως
μηδὲν ἐπέλθῃ ἐπ' ἐμὲ ὧν εἰρήκατε· οἱ μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι 25
καὶ λαλήσαντες τὸν λόγον τοῦ κυρίου ὑπέστρεψαν^ο εἰς ἱερουσαλήμ
πολλὰς τε κόμας τῶν σαμαρειτῶν^ο εὐηγγελίσαντο· ἄγγελος δὲ κυ- 26
ρίου ἐλάλησεν πρὸς φίλιππον λέγων ἀνάστηθι καὶ πορεύου κατὰ
μεσημβρίαν ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ ἱερουσαλήμ εἰς
γάζαν αὕτη ἐστὶν ἔρημος· καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ 27
αἰθίοψ εὐνοῦχος δυνάστης κανδάκης τῆς βασιλείσης αἰθιόπων ὃς
ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γάζης αὐτῆς ὃς ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς ἱ-
ερουσαλήμ· ἦν τε ὑποστρέφων καὶ καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἄρματος 28
αὐτοῦ καὶ ἀνεγίνωσκεν τὸν προφήτην ἠσαΐαν· εἶπεν δὲ τὸ πνεῦμα 29
τῷ φιλίπῳ πρόσελθε καὶ κολλήθητι τῷ ἄρματι τούτῳ· προσδρα- 30
μῶν δὲ ὁ φίλιππος ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος τὸν^ο προφήτην
ἠσαΐαν καὶ εἶπεν ἄρα γε γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις· ὁ δὲ εἶπεν πῶς 31
γὰρ ἂν δυναίμην ἐὰν μὴ τις ὀδήγησῇ με παρεκάλεσέν τε τὸν φί-
λιππον ἀναβάντα καθίσαι σὺν αὐτῷ· ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς ἦν 32
ἀνεγίνωσκεν ἦν αὕτη ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη καὶ ὡς ἄμνος
ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα
αὐτοῦ· ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη τὴν δὲ^ο γενεάν 33
αὐτοῦ τίς διηγῆσεται ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ· ἀπο- 34
κριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος τῷ φιλίπῳ εἶπεν δέομαί σου περὶ τίνος ὁ
προφήτης λέγει τοῦτο περὶ ἑαυτοῦ ἢ περὶ ἐτέρου τινός· ἀνοίξας δὲ 35
ὁ φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης
εὐηγγελίσατο αὐτῷ τὸν ἰησοῦν· ὡς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδὸν 36
ἦλθον ἐπὶ τὴν ὕδωρ καὶ φησιν ὁ εὐνοῦχος ἰδοὺ ὕδωρ τί κωλύει με
βαπτισθῆναι· εἶπεν^ο δὲ ὁ φίλιππος εἰ πιστεύεις ἐξ ὅλης τῆς καρ- 37
δίας ἔξεστιν ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν πιστεύω τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ εἶναι
τὸν ἰησοῦν χριστόν· καὶ ἐκέλευσεν στήναι τὸ ἄρμα καὶ κατέβησαν 38
ἀμφότεροι εἰς τὸ ὕδωρ ὃ τε φίλιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος καὶ ἐβάπτισεν
αὐτόν· ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος πνεῦμα κυρίου ἤρπασεν 39
τὸν φίλιππον καὶ οὐκ εἶδεν αὐτόν οὐκέτι ὁ εὐνοῦχος ἐπορεύετο

v.22 *T, M, K:* θεου, *V:* κυρίου. **v.25** *T, M, K:* υπεστρεψαν εἰς ἱερουσαλημ, *V:* υπεστρε-
φον εἰς ἱεροσολυμα. **v.25** *T, M, K:* σαμαρειτων ευηγγελισαντο, *V:* σαμαριτων ευηγγελιζοντο.
v.27 *T, M, K:* της, *V:* ζ. **v.28** *T, M, V:* και, *K:* ζ. **v.30** *T, M, K:* τον προφητην ησαιαν, *V:*
ησαιαν τον προφητην. **v.31** *T, M, K:* οδηγηση, *V:* οδηγησει. **v.32** *T, M, K:* κειροντος, *V:*
κειραντος. **v.33** *T, M, K:* δε, *V:* ζ. **v.37** *T, K:* ειπεν ... χριστον, *M, V:* ζ.

40 γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων· φίλιππος δὲ εὐρέθη εἰς ἄζωτον καὶ
διερχόμενος εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας ἕως τοῦ ἔλθειν αὐτὸν
εἰς καισάρειαν.

9 Ὁ δὲ σαῦλος ἔτι ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ φόνου εἰς τοὺς μαθητὰς
2 τοῦ κυρίου προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ· ἤτήσατο παρ' αὐτοῦ ἐπιστο-
λάς εἰς δαμασκὸν πρὸς τὰς συναγωγὰς ὅπως εἰάν τις εὕρῃ τῆς
3 ὁδοῦ ὄντας ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς ἱερου-
4 σαλήμ· ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίξιν τῇ δαμασκῷ
5 καὶ ἔξαιφνης περιήστραψεν αὐτὸν φῶς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ
6 πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν ἤκουσεν φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ σαοὺλ σαοὺλ τί
7 με διώκεις· εἶπεν δὲ τίς εἶ κύριε ὁ δὲ κύριος εἶπεν ἐγὼ εἰμι ἰη-
8 σοῦς ὃν σὺ διώκεις σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζεις· τρέμων
9 τε καὶ θαμβῶν εἶπεν κύριε τί με θέλεις ποιῆσαι καὶ ὁ κύριος πρὸς
10 αὐτὸν ἀνάστηθι καὶ εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν καὶ λαληθήσεται σοι ἵτι σε
11 δεῖ ποιεῖν· οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες αὐτῷ εἰσήκεισαν ἐννεοί
12 ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς μηδένα δὲ θεωροῦντες· ἠγέρθη δὲ ὁ
13 σαῦλος ἀπὸ τῆς γῆς ἀνεωγμένων δὲ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ οὐδὲν ἄ
14 ἔβλεπεν χειραγωγοῦντες δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον εἰς δαμασκὸν· καὶ ἦν
15 ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέπων καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲ ἔπιεν· ἦν δὲ τις μα-
θητῆς ἐν δαμασκῷ ὀνόματι ἀνανίας καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος
ἐν ὄραματι ἀνανία ὁ δὲ εἶπεν ἰδοὺ ἐγὼ κύριε· ὁ δὲ κύριος πρὸς αὐ-
τὸν ἀναστὰς πορεύθητι ἐπὶ τὴν ῥύμην τὴν καλουμένην εὐθειαν καὶ
ζητήσον ἐν οἰκίᾳ ἰούδα σαῦλον ὀνόματι ταρσέα ἰδοὺ γὰρ προσεῦ-
χεται· καὶ εἶδεν ἐν ὄραματι ἄνδρα ὀνόματι ἀνανίαν εἰσελθόντα
καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ χεῖρα ὅπως ἀναβλέψῃ· ἀπεκρίθη δὲ ὁ ἀνανίας
κύριε ἀκήκοα ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου ὅσα κακὰ ἐποί-
ησεν τοῖς ἁγίοις σου ἐν ἱερουσαλήμ· καὶ ὧδε ἔχει ἐξουσίαν παρὰ
τῶν ἀρχιερέων διῆσαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά σου·
εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος πορεύου ὅτι σκεῦος ἐκλογῆς μοι
ἔστιν οὗτος τοῦ βασιτάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ βασι-

9. v.3 *Τ,Μι,Κ:* καὶ εξαιφνης, *Υ:* εξαιφνης τε. v.3 *Τ,Μι,Κ:* περιηστραψεν αυτον, *Υ:* αυτον περιηστραψεν. v.3 *Τ,Μι,Κ:* απο, *Υ:* εκ. v.5 *Τ,Μι,Κ:* κυριος ειπεν, *Υ:* ζ. v.5 *Τ,Κ:* σκληρον σοι προς κεντρα λακτιζειν, *Μι,Υ:* ζ. v.6 *Τ,Κ:* τρεμων τε και θαμβων ειπεν κυριε τι με θελεις ποιησαι και ο κυριος προς αυτον, *Μι,Υ:* αλλα. v.6 *Τ,Μι,Κ:* τι, *Υ:* ο τι. v.7 *Τ,Κ:* εννεοι, *Μι,Υ:* ενεοι. v.8 *Τ,Μι,Κ:* ο, *Υ:* ζ. v.8 *Τ,Κ,Υ:* δε, *Μι:* τε. v.8 *Τ,Μι,Κ:* ουδενα, *Υ:* ουδεν. v.10 *Τ,Μι,Κ:* ο κυριος εν οραματι, *Υ:* εν οραματι ο κυριος. v.12 *Τ,Μι,Κ:* εν οραματι ανδρα, *Υ:* ανδρα [εν οραματι]. v.12 *Τ,Μι,Κ:* ονοματι ανανιαν, *Υ:* ανανιαν ονοματι. v.12 *Τ,Μι,Κ:* χειρα, *Υ:* [τας] χειρας. v.13 *Τ,Κ:* ο, *Μι,Υ:* ζ. v.13 *Τ,Μι,Κ:* ακηκοα, *Υ:* ηκουσα. v.13 *Τ,Μι,Κ:* εποιησεν τοις αγιοις σου, *Υ:* τοις αγιοις σου εποιησεν. v.15 *Τ,Μι,Κ:* μοι εστιν, *Υ:* εστιν μοι. v.15 *Τ,Μι,Κ:* και, *Υ:* τε και.

λέων υἱὼν τε ἰσραήλ . ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ 16
 τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν . ἀπῆλθεν δὲ ἀνανίας καὶ εἰσῆλθεν εἰς 17
 τὴν οἰκίαν καὶ ἐπιθείς ἐπ’ αὐτὸν τὰς χεῖρας εἶπεν σαοὺλ ἀδελφέ ὁ
 κύριος ἀπέσταλκέν με ἰησοῦς ὁ ὀφθείς σοι ἐν τῇ ὁδῷ ἧ ἤρχου ὅπως
 ἀναβλέψῃς καὶ πλησθῆς πνεύματος ἁγίου . καὶ εὐθέως ἀπέπεδον 18
 ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὥσει λεπίδες ἀνέβλεψέν τε παραχρῆμα
 καὶ ἀναστάς ἐβαπτίσθη . καὶ λαβὼν τροφήν ἐνίσχυσεν ἐγένετο δὲ 19
 ὁ σαῦλος μετὰ τῶν ἐν δαμασκῷ μαθητῶν ἡμέρας τινάς . καὶ εὐ- 20
 θέως ἐν ταῖς συναγωγαῖς ἐκήρυσσεν τὸν χριστόν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ
 υἱὸς τοῦ θεοῦ . ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες καὶ ἔλεγον οὐχ 21
 οὗτός ἐστιν ὁ πορθήσας ἐν ἱερουσαλήμ τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ
 ὄνομα τοῦτο καὶ ᾧδε εἰς τοῦτο ἐληλύθει ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς
 ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς . σαῦλος δὲ μᾶλλον ἐνεδυναμοῦτο καὶ 22
 συνέχυνεν τοὺς ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν δαμασκῷ συμβι-
 βάζων ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ χριστός . ὥς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναί 23
 συνεβουλεύσαντο οἱ ἰουδαῖοι ἀνελεῖν αὐτόν . ἐγνώσθη δὲ τῷ σαύλῳ 24
 ἡ ἐπιβουλὴ αὐτῶν παρετηροῦν^ο τε τὰς πύλας ἡμέρας τε καὶ νυκτός
 ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσιν . λαθόντες δὲ αὐτόν^ο οἱ μαθηταὶ νυκτός κα- 25
 θῆκαν^ο διὰ τοῦ τείχους χαλάσαντες ἐν σφυρίδι . παραγενόμενος 26
 δὲ ὁ σαῦλος εἰς ἱερουσαλήμ ἐπειράϊτο κολλᾶσθαι τοῖς μαθηταῖς
 καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτόν μὴ πιστεύοντες ὅτι ἐστὶν μαθητῆς .
 βαρνάβας δὲ ἐπιλαβόμενος αὐτόν ἤγαγεν πρὸς τοὺς ἀποστόλους 27
 καὶ διηγῆσατο αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδεν τὸν κύριον καὶ ὅτι ἐ-
 λάλησεν αὐτῷ καὶ πῶς ἐν δαμασκῷ ἐπαρρησιάσατο ἐν τῷ ὀνόματι
 τοῦ ἰησοῦ . καὶ ἦν μετ’ αὐτῶν εἰσπορευόμενος^ο καὶ ἐκπορευόμενος 28
 ἐν ἱερουσαλήμ . καὶ παρρησιαζόμενος ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου 29
 ἰησοῦ ἐλάλει τε καὶ συνεζήτει πρὸς τοὺς ἑλληνιστάς οἱ δὲ ἐπεχεί-
 ρουν αὐτόν^ο ἀνελεῖν . ἐπιγνόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατήγαγον αὐτόν 30
 εἰς καισάρειαν καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτόν εἰς ταρσόν . αἰ^ο μὲν οὖν ἐκ- 31

v.17 *T, K, V:* ἰησοῦς, *M:* ζ . **v.18** *T, M, K:* ἀπεπεσον, *V:* ἀπεπεσαν αὐτου. **v.18** *T, M, K:* αὐτου ὡσει, *V:* ὡς. **v.18** *T, K:* παραχρημα, *M:* [παραχρημα], *V:* ζ . **v.19** *T, M, K:* ο σαυλος, *V:* ζ . **v.20** *T, M, K:* χριστον, *V:* ἰησουν. **v.21** *T, M, K:* εν, *V:* εἰς. **v.21** *T, K, V:* εληλυθει, *M:* εληλυθεν. **v.22** *T, M, K:* συνεχυνεν, *V:* συνεχυνεν. **v.24** *T, M, K:* παρετηρουν τε, *V:* παρετηρουντο δε και. **v.25** *T, M, K:* αυτον οι μαθηται, *V:* οι μαθηται αυτου. **v.25** *T, M, K:* καθηκαν δια του τειχους, *V:* δια του τειχους καθηκαν αυτον. **v.26** *T, M, K:* ο σαυλος, *V:* ζ . **v.26** *T, K, V:* εἰς, *M:* εν. **v.26** *T, M, K:* επειρατο, *V:* επειραζεν. **v.28** *T, K:* εἰσπορευομενος εν, *M:* εἰσπορευομενος εἰς, *V:* εἰσπορευομενος και εκπορευομενος εἰς. **v.29** *T, M, K:* και, *V:* ζ . **v.29** *T, M, K:* ἰησου, *V:* ζ . **v.29** *T, M, K:* αυτον ανελειν, *V:* ανελειν αυτον. **v.31** *T, M, K:* αι μεν ουν εκκλησῖαι, *V:* η μεν ουν εκκλησια.

κλησίαι καθ' ὅλης τῆς ἰουδαίας καὶ γαλιλαίας καὶ σαμαρείας εἶχον
 εἰρήνην οἰκοδομούμεναι^ο καὶ πορευομένοι τῷ φόβῳ τοῦ κυρίου
 32 καὶ τῇ παρακλήσει τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπληθύνοντο. ἐγένετο
 δὲ πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων κατελθεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους
 33 τοὺς κατοικοῦντας λύδδαν^ν. εὗρεν δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπὸν τινα αἰνέαν^ο
 ὀνόματι ἐξ ἑτῶν ὀκτῶ κατακείμενον ἐπὶ κραββάτῳ ὃς ἦν παραλελυ-
 34 μένος. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ πέτρος αἰνέα ἰᾶταί σε ἰησοῦς ὁ^ο χριστὸς
 35 ἀνάστηθι καὶ στῶσον σεαυτῷ καὶ εὐθέως ἀνέστη. καὶ εἶδὼν αὐτὸν
 πάντες οἱ κατοικοῦντες λύδδαν^ν καὶ τὸν σαρωνᾶν οἵτινες ἐπέστρε-
 36 ψαν ἐπὶ τὸν κύριον. ἐν ἰόπιπῃ δὲ τις ἦν μαθήτρια ὀνόματι ταβιθά
 ἢ διερμηνευομένη λέγεται δορκάς αὕτη ἦν πλήρης ἀγαθῶν^ο ἔργων
 37 καὶ ἐλεημοσυνῶν ὧν ἐποίει. ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις
 ἀσθενήσαν αὐτὴν ἀποθανεῖν λούσαντες δὲ αὐτὴν^ο ἔθηκαν ἐν ὑ-
 38 περῶν. ἐγγὺς δὲ οὔσης λυδδῆς τῇ ἰόπιπῃ οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες
 ὅτι πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ ἀπέστειλαν δύο^ο ἄνδρας πρὸς αὐτὸν πα-
 39 ρακαλοῦντες μὴ ὀκνηῶσαι διελθεῖν ἕως αὐτῶν. ἀναστὰς δὲ πέτρος
 συνῆλθεν αὐτοῖς ὃν παραγενόμενον ἀνήγαγον εἰς τὸ ὑπερῶν καὶ
 παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ χῆραι κλαίουσαι καὶ ἐπιδεικνύμεναι
 40 χιτῶνας καὶ ἱμάτια ὅσα ἐποίει μετ' αὐτῶν οὔσα ἢ δορκάς. ἐκβαλὼν
 δὲ ἕξω πάντας ὁ πέτρος θείξ τὰ γόνατα προσηύξατο καὶ ἐπιστρέψας
 πρὸς τὸ σῶμα εἶπεν ταβιθά ἀνάστηθι ἢ δὲ ἤνοιξεν τοὺς ὀφθαλμοὺς
 41 αὐτῆς καὶ ἰδοῦσα τὸν πέτρον ἀνεκάθισεν. δούς δὲ αὐτῇ χεῖρα ἀνέ-
 στησεν αὐτὴν φωνήσας δὲ τοὺς ἁγίους καὶ τὰς χήρας παρέστησεν
 42 αὐτὴν ζῶσαν. γνωστὸν δὲ ἐγένετο καθ' ὅλης τῆς ἰόπιπης καὶ πολ-
 43 λοι^ο ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν κύριον. ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκανὰς μεῖναι
 αὐτὸν ἐν ἰόπιπῃ παρά τινι σίμωνι βυρσεῖ.

10 Ἀνὴρ δὲ τις ἦν ἐν καισαρείᾳ ὀνόματι κορνήλιος ἑκατοντάρχης
 2 ἐκ σπειρῆς τῆς καλουμένης ἰταλικῆς. εὐσεβῆς καὶ φοβούμενος
 τὸν θεὸν σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ποιῶν τε ἐλεημοσύνας πολλὰς τῷ

v.31 *Τ,Μ,Κ:* εἶχον, *Ν:* εἶχεν. **v.31** *Τ,Μ,Κ:* οἰκοδομουμεναι και πορευομεναι, *Ν:* οικοδομουμενη και πορευομενη. **v.31** *Τ,Μ,Κ:* ἐπληθυνοντο, *Ν:* ἐπληθυνετο. **v.32** *Τ,Μ,Κ:* λυδδαν, *Ν:* λυδδα. **v.33** *Τ,Μ,Κ:* αινεαν ονοματι, *Ν:* ονοματι αινεαν. **v.33** *Τ,Μ,Κ:* κραββατω, *Ν:* κραβατιου. **v.34** *Τ,Μ,Κ:* ο, *Ν:* *ϕ*. **v.35** *Τ,Μ,Κ:* ειδον, *Ν:* ειδαν. **v.35** *Τ:* λυδδαν και τον σαρωναν, *Κ:* λυδδαν και τον σαρωνα, *Μ:* λυδδαν και τον ασσαρωναν, *Ν:* λυδδα και τον σαρωναν. **v.36** *Τ,Κ,Ν:* ταβιθα, *Μ:* ταβηθα. **v.36** *Τ,Μ,Κ:* αγαθων εργαων, *Ν:* εργαων αγαθων. **v.37** *Τ,Μ,Κ:* αυτην εθηκαν, *Ν:* εθηκαν [αυτην]. **v.38** *Τ,Μ,Κ:* λυδδης, *Ν:* λυδδασ. **v.38** *Τ,Κ,Ν:* δυο ανδρας, *Μ:* *ϕ*. **v.38** *Τ,Μ,Κ:* οκνησαι, *Ν:* οκνησης. **v.38** *Τ,Μ,Κ:* αυτων, *Ν:* ημων. **v.40** *Τ,Μ,Κ:* θεις, *Ν:* και θεις. **v.40** *Τ,Κ,Ν:* ταβιθα, *Μ:* ταβηθα. **v.42** *Τ,Μ,Κ:* πολλοι επιστευσαν, *Ν:* επιστευσαν πολλοι. **v.43** *Τ,Μ,Κ:* αυτον, *Ν:* *ϕ*. **10. v.1** *Τ,Μ,Κ:* ην, *Ν:* *ϕ*. **v.2** *Τ,Μ,Κ:* τε, *Ν:* *ϕ*.

λαῶ καὶ δεόμενος τοῦ θεοῦ διαπίαντός . εἶδεν ἐν ὄραματι φανερώς 3
ὡσεὶ ὥραν ἑνάτην τῆς ἡμέρας ἄγγελον τοῦ θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς 4
αὐτόν καὶ εἰπόντα αὐτῷ κορνήλιε . ὁ δὲ ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἔμφο- 4
βος γενόμενος εἶπεν τί ἐστὶν κύριε εἶπεν δὲ αὐτῷ αἰ προσευχαί σου 5
καὶ αἰ ἐλεημοσύνη σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον ἐνώπιον τοῦ θε- 5
οῦ . καὶ νῦν πέμψον εἰς ἰόππην ἄνδρα καὶ μετάπεμψαι σίμωνα 5
ὃς ἐπικαλεῖται πέτρος . οὗτος ξενίζεται παρά τινι σίμωνι βυρσεῖ 6
ᾧ ἐστὶν οἰκία παρά θάλασσαν οὗτος λαλήσει σοι τί σε δεῖ ποιεῖν . 6
ὡς δὲ ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν τῷ κορνηλίῳ φωνήσας δύο τῶν 7
οἰκετῶν αὐτοῦ καὶ στρατιώτην εὐσεβῆ τῶν προσκαρτερούντων αὐ- 7
τῷ . καὶ ἐξηγησάμενος αὐτοῖς ἅπαντα ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν 8
ἰόππην . τῇ δὲ ἐπαύριον ὁδοιπορούντων ἐκείνων καὶ τῇ πόλει ἐγγι- 9
ζόντων ἀνέβη πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα προσευξασθαι περὶ ὥραν ἕκτην . 9
ἐγένετο δὲ πρόσπεινος καὶ ἤθελεν γεύσασθαι παρασκευαζόντων δὲ 10
ἐκείνων ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν ἕκστασις . καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀ- 11
νεωγμένον καὶ καταβαῖνον ἐπ' αὐτόν σκευὸς τι ὡς ὀθόνην μεγάλην 11
τέσσαρσιν ἀρχαῖς δεδεμένον καὶ καθιέμενον ἐπὶ τῆς γῆς . ἐν ᾧ ὑ- 12
πῆρχεν πάντα τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἔρπετα 12
καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ . καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτόν ἀνα- 13
στάς πέτρε θύσον καὶ φάγε . ὁ δὲ πέτρος εἶπεν μηδαμῶς κύριε ὅτι 14
οὐδέποτε ἔφαγον πᾶν κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον . καὶ φωνὴ πάλιν ἐκ 15
δευτέρου πρὸς αὐτόν ἃ ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν σὺ μὴ κοίνου . τοῦτο δὲ 16
ἐγένετο ἐπὶ τρεῖς καὶ πάλιν ἀνελήφθη τὸ σκευὸς εἰς τὸν οὐρανόν . 16
ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει ὁ πέτρος τί ἂν εἴη τὸ ὄραμα ὃ εἶδεν καὶ 17
ἰδοὺ οἱ ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοῦ κορνηλίου διερωτήσαντες 17
τὴν οἰκίαν σίμωνος ἐπέστησαν ἐπὶ τὸν πυλῶνα . καὶ φωνήσαντες 18
ἐπυνθάνοντο εἰ σίμων ὁ ἐπικαλούμενος πέτρος ἐνθάδε ξενίζεται . 18
τοῦ δὲ πέτρου ἐνθυμούμενου περὶ τοῦ ὄραματος εἶπεν αὐτῷ τὸ 19
πνεῦμα ἰδοὺ ἄνδρες τρεῖς ζητοῦσιν σε . ἀλλὰ ἀναστάς κατάβηθι 20

v.2 *T*: διαπαντος, *Κ,Μ,Ν*: δια παντος. **v.3** *T,Κ*: ωραν εννατην, *Μ*: ωραν ενατην, *Ν*: περι ωραν ενατην. **v.4** *T,Μ,Κ*: ενωπιον, *Ν*: εμπροσθεν. **v.5** *T,Μ,Κ*: εις ιοππην ανδρας, *Ν*: ανδρας εις ιοππην. **v.5** *T,Κ*: ος επικαλειται πετρος, *Μ*: τον επικαλουμενον πετρον, *Ν*: τινα ος επικαλειται πετρος. **v.6** *T,Κ*: ουτος λαλησει σοι τι σε δει ποιειν, *Μ,Ν*: ζε. **v.7** *T,Μ,Κ*: τω κορνηλιω, *Ν*: αυτω. **v.7** *T,Μ,Κ*: αυτου, *Ν*: ζε. **v.8** *T,Μ,Κ*: αυτοις απαντα, *Ν*: απαντα αυτοις. **v.10** *T,Μ,Κ*: εκεινων επεπεσεν, *Ν*: αυτων εγενετο. **v.11** *T,Μ,Κ*: επ αυτον, *Ν*: ζε. **v.11** *T,Μ,Κ*: δεδεμενον και, *Ν*: ζε. **v.12** *T,Μ,Κ*: τετραποδα της γης και τα θηρια και τα ερπετα και τα πετεινα, *Ν*: τετραποδα και ερπετα της γης και πετεινα. **v.14** *T,Μ,Κ*: η, *Ν*: και. **v.16** *T,Μ,Κ*: παλιν ανεληφθη, *Ν*: ευθυσ ανελημφθη. **v.17** *T,Μ,Κ*: και, *Ν*: ζε. **v.17** *T,Μ,Κ*: απο, *Ν*: υπο. **v.17** *T,Μ,Κ*: σιμωνος, *Ν*: του σιμωνος. **v.19** *T,Κ*: ενθυμουμενου, *Μ,Ν*: διενθυμουμενου. **v.19** *T,Κ*: τρεις ζητουσιν, *Μ*: ζητουσιν, *Ν*: τρεις ζητουντες.

καὶ πορεύου σὺν αὐτοῖς μηδὲν διακρινόμενος ὅτι ἐγὼ ἀπέσταλκα
 21 αὐτούς· καταβάς δὲ πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας τοὺς ἀπεσταλμέ-
 νους ἀπὸ τοῦ κορνηλίου πρὸς αὐτὸν εἶπεν ἰδοὺ ἐγὼ εἰμι ὃν ζητεῖτε
 22 τίς ἢ αἰτία δι' ἣν πάρεστε· οἱ δὲ εἶπὸν κορνήλιος ἑκατοντάρχης
 ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν θεὸν μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὄ-
 λου τοῦ ἔθνους τῶν ἰουδαίων ἐχρηματίσθη ὑπὸ ἀγγέλου ἀγίου
 μεταπέμψασθαί σε εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ
 23 σοῦ· εἰσκαλεσάμενος οὖν αὐτούς ἐξένισεν τῇ δὲ ἐπαύριον ὁ πέ-
 τρος ἐξῆλθεν σὺν αὐτοῖς καὶ τινες τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ τῆς ἰόππης
 24 συνῆλθον αὐτῷ· καὶ τῇ ἐπαύριον εἰσηλθὼν εἰς τὴν καισάρειαν ὁ
 δὲ κορνήλιος ἦν προσδοκῶν αὐτούς συγκαλεσάμενος τοὺς συγγε-
 25 νεῖς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀναγκαίους φίλους· ὡς δὲ ἐγένετο εἰδελθεῖν
 τὸν πέτρον συναντήσας αὐτῷ ὁ κορνήλιος πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας
 26 προσεκύνησεν· ὁ δὲ πέτρος αὐτὸν ἤγειρεν λέγων ἀνάστηθι κἀγὼ
 27 αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι· καὶ συνομιλῶν αὐτῷ εἰσηλθὼν καὶ εὐρίσκει
 28 συνεληλυθότας πολλούς· ἔφη τε πρὸς αὐτούς ὑμεῖς ἐπίστασθε ὡς
 ἀθέμιτόν ἐστιν ἀνδρὶ ἰουδαίῳ κολλᾶσθαι ἢ προσέρχεσθαι ἄλλοφύ-
 λῳ καὶ ἔμοι ὁ θεὸς ἔδειξεν μηδένα κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον λέγειν ἄν-
 29 θρωπον· διὸ καὶ ἀναντιρρήτως ἦλθον μεταπεμφθεῖς πυθάνομαι
 30 οὖν τίνι λόγῳ μετεπέμψασθέ με· καὶ ὁ κορνήλιος ἔφη ἀπὸ τετάρ-
 της ἡμέρας μέχρι ταύτης τῆς ὥρας ἤμην νηστεύων καὶ τὴν ἐνάτην
 ὥραν προσευχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ μου καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἕστη ἐνώπιόν
 31 μου ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ· καὶ φησιν κορνήλιε εἰσηκούσθη σου ἢ
 προσευχή καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἐμνήσθησαν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ·
 32 πέμψον οὖν εἰς ἰόππην καὶ μετακάλεσαι σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται
 πέτρος οὗτος ξενίζεται ἐν οἰκίᾳ σίμωνος βυρσέως παρὰ θάλασσαν
 33 ὃς παραγενόμενος λαλήσει σοι· ἐξαυτῆς οὖν ἔπεμψα πρὸς σε σὺ
 τε καλῶς ἐποίησας παραγενόμενος νῦν οὖν πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον
 τοῦ θεοῦ πάρεσμεν ἀκοῦσαι πάντα τὰ προστεταγμένα σοι ὑπὸ τοῦ
 34 θεοῦ· ἀνοίξας δὲ πέτρος τὸ στόμα εἶπεν ἐπ' ἀληθείας καταλαμβά-
 35 νομαι ὅτι οὐκ ἔστιν προσωπολήπτης ὁ θεός· ἀλλ' ἐν παντὶ ἔθνει
 ὁ φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην δεκτὸς αὐτῷ ἐ-

v.20 *T, M, K:* διστι, *V:* οπι. **v.21** *T, K:* τους απεσταλμενους απο του κορνηλιου προς αυτον, *M, V:* ζ. **v.22** *T, M, K:* ειπον, *V:* ειπαν. **v.23** *T, M, K:* ο πετρος, *V:* αναστας. **v.23** *T, K:* της, *M, V:* ζ. **v.24** *T, M, K:* και τη, *V:* τη δε. **v.24** *T, M, K:* εισηλθον, *V:* εισηλθεν. **v.25** *T, K:* εισελθειν, *M, V:* του εισελθειν. **v.26** *T, M, K:* αυτον ηγειρεν, *V:* ηγειρεν αυτον. **v.26** *T, M, K:* καγω, *V:* και εγω. **v.28** *T, M, K:* και εμοι, *V:* καμοι. **v.30** *T, K:* νηστευων και την εννατην ωραν, *M:* νηστευων και την ενατην ωραν, *V:* την ενατην. **v.32** *T, M, K:* ος παραγενομενος λαλησει σοι, *V:* ζ. **v.33** *T, M, K:* θεου, *V:* κυριου. **v.34** *T, M, K:* προσωποληπτης, *V:* προσωπολημπτης.

στιν . τὸν λόγον ὃν ἀπέστειλεν τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ εὐαγγελιζόμενος 36
 εἰρήνην διὰ ἰησοῦ χριστοῦ οὗτός ἐστιν πάντων κύριος . ὑμεῖς οἶ- 37
 दाτε τὸ γινόμενον ῥῆμα καθ' ὅλης τῆς ἰουδαίας ἀρξάμενον ἀπὸ
 τῆς γαλιλαίας μετὰ τὸ βάπτισμα ὃ ἐκήρυξεν ἰωάννης . ἰησοῦν τὸν 38
 ἀπὸ ναζαρεῦ ὡς ἔχρισεν αὐτὸν ὁ θεὸς πνεύματι ἀγίῳ καὶ δυνάμει
 ὅς διῆλθεν εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος πάντας τοὺς καταδυναστευομέ-
 νους ὑπὸ τοῦ διαβόλου ὅτι ὁ θεὸς ἦν μετ' αὐτοῦ . καὶ ἡμεῖς ἐόμεν 39
 μάρτυρες πάντων ὧν ἐποίησεν ἐν τε τῇ χώρᾳ τῶν ἰουδαίων καὶ
 ἐν ἱερουσαλήμ ὃν ἀνείλον κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου . τοῦτον ὁ θεὸς 40
 ἤγειρεν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐμφανῆ γενέσθαι . οὐ 41
 παντὶ τῷ λαῷ ἀλλὰ μάρτυσιν τοῖς προκεχειροτονημένοις ὑπὸ τοῦ
 θεοῦ ἡμῖν οἵτινες συνεφάγομεν καὶ συνεπίομεν αὐτῷ μετὰ τὸ ἀνα-
 στήναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν . καὶ παρήγγειλεν ἡμῖν κηρύξαι τῷ λαῷ 42
 καὶ διαμαρτύρασθαι ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ ὠρισμένος ὑπὸ τοῦ θεοῦ
 κριτῆς ζώντων καὶ νεκρῶν . τούτῳ πάντες οἱ προφηταὶ μαρτυροῦ- 43
 σιν ἄφεισιν ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάντα τὸν
 πιστεύοντα εἰς αὐτόν . ἔτι λαλοῦντος τοῦ πέτρου τὰ ῥήματα ταῦτα 44
 ἐπέπεσεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λό-
 γον . καὶ ἐξέστησαν οἱ ἐκ περιτομῆς πιστοὶ ὅσοι συνῆλθόν τῳ πέτρῳ 45
 ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δωρεὰ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκκέχυται . ἡ- 46
 κκουον γὰρ αὐτῶν λαλούντων γλώσσαις καὶ μεγαλυνόντων τὸν θεὸν
 τότε ἀπεκρίθη ὁ πέτρος . μήτι τὸ ὕδωρ κωλύσαι ὁ δύναται τις τοῦ 47
 μὴ βαπτισθῆναι τούτους οἵτινες τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔλαβον καθὼς
 καὶ ἡμεῖς . προσέταξεν ἵε αὐτοὺς βαπτισθῆναι ἔν τῳ ὀνόματι τοῦ 48
 κυρίου τότε ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι ἡμέρας τινάς .

Ἦκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες κατὰ τὴν 11
 ἰουδαίαν ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ θεοῦ . καὶ ὅτε 2
 ἀνέβη πέτρος εἰς ἱεροσόλυμά διεκρίνοντο πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περι-
 τομῆς . λέγοντες ὅτι πρὸς ἄνδρα ἀκροβυστιαν ἔχοντας εἰσηλθες 3
 καὶ συνέφαγες αὐτοῖς . ἀρξάμενος δὲ ὁ πέτρος ἐξετίθετο αὐτοῖς 4
 καθεξῆς λέγων . ἐγὼ ἤμην ἐν πόλει ἰόπιπῃ προσευχόμενος καὶ εἶ- 5

v.37 *T, M, K:* αρξαμενον, *V:* αρξαμενος. **v.38** *T, M:* ναζαρετ, *K, V:* ναζαρεθ. **v.39** *T, M, K:* εσμεν, *V:* ε. **v.39** *T, K:* ανεilon, *M:* και ανεilon, *V:* και ανειλαν. **v.40** *T, M, K:* τη, *V:* [εν] τη. **v.42** *T, M, K:* αυτος, *V:* ουτος. **v.45** *T, M, K:* συνηλθον, *V:* συνηλθαν. **v.46** *T, M, K:* ο, *V:* ε. **v.47** *T, M, K:* κωλυσαι δυναται, *V:* δυναται κωλυσαι. **v.47** *T, M, K:* καθως, *V:* ως. **v.48** *T, M, K:* τε, *V:* δε. **v.48** *T, M, K:* βαπτισθηναι εν τω ονοματι του κυριου, *V:* εν τω ονοματι ησου χριστου βαπτισθηναι. **11. v.2** *T, M, K:* και οτε, *V:* οτε δε. **v.2** *T, M, K:* ιεροσολυμα, *V:* ιερουσαλημ. **v.3** *T, M, K:* προς ανδρα ακροβυστιαν εχοντας εισηλθες, *V:* εισηλθες προς ανδρα ακροβυστιαν εχοντας. **v.4** *T, M, K:* ο, *V:* ε.

6 δον ἐν ἑκοστάσει ὄραμα καταβαῖνον σκευῶς τι ὡς ὀθόνην μεγάλην
 7 τέσσαρσιν ἀρχαῖς καθιεμένην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἦλθεν ἄχρις ἐ-
 8 μοῦ . εἰς ἣν ἀτενίσας κατενόουν καὶ εἶδον τὰ τετράποδα τῆς γῆς
 9 καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἔρπετά καὶ τὰ πετεινά τοῦ οὐρανοῦ . ἤκουσα
 10 δὲ φωνῆς λεγούσης μοι ἀναστάς πέτρε θῦσον καὶ φάγε . εἶπον δὲ
 11 μηδαμῶς κύριε ὅτι πᾶν κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον οὐδέποτε εἰσῆλθεν εἰς
 12 τὸ στόμα μου . ἀπεκρίθη δὲ μοὶ φωνὴ ἐκ δευτέρου ἐκ τοῦ οὐρα-
 13 νοῦ ἃ ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν σὺ μὴ κοίνου . τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς
 14 καὶ πάλιν ἄνεσπάσθη ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν . καὶ ἰδοὺ ἐξαιτῆς
 15 τρεῖς ἄνδρες ἐπέστησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ἧ ἡμῖν ἀπεσταλμένοι ἀ-
 16 πὸ καισαρείας πρὸς με . εἶπεν δὲ μοι τὸ πνεῦμα συνελθεῖν αὐτοῖς
 17 μηδὲν διακρινόμενον ἦλθον δὲ σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἕξ ἀδελφοὶ οὗτοι
 18 καὶ εἰσῆλθομεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός . ἀπήγγειλὲν τε ἡμῖν πῶς
 19 εἶδεν τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ σταθέντα καὶ εἰπόντα αὐτῷ
 20 ἀπόστειλον εἰς ἰόππην ἄνδρας καὶ μετὰπεμψαι σίμωνα τὸν ἐπι-
 21 καλούμενον πέτρον . ὃς λαλήσει ῥήματα πρὸς σε ἐν οἷς σωθήσῃ
 22 σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου . ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαι με λαλεῖν ἐπέπεσεν
 τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ’ αὐτούς ὥσπερ καὶ ἐφ’ ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ . ἐ-
 μνήσθην δὲ τοῦ ῥήματος κυρίου ὡς ἔλεγεν ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν
 ὕδατι ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ . εἰ οὖν τὴν ἴσῃν
 δωρεάν ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς ὡς καὶ ἡμῖν πιστεύσασι ἐπὶ τὸν κύ-
 ριον ἰησοῦν χριστόν ἐγὼ δὲ τίς ἡμῖν δυνατὸς κωλύσαι τὸν θεόν .
 ἀκούσαντες δὲ ταῦτα ἠσύχασαν καὶ ἐδόξαζον τὸν θεόν λέγοντες
 ἄραγε καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ θεὸς τὴν μετάνοιαν ἔδωκεν εἰς ζωὴν . οἱ
 μὲν οὖν διασπαρέντες ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γενομένης ἐπὶ στεφάνῳ
 διῆλθον ἕως φοινίκης καὶ κύπρου καὶ ἀντιοχείας μηδενὶ λαλοῦντες
 τὸν λόγον εἰ μὴ μόνον ἰουδαίοις . ἦσαν δὲ τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες
 κύπριοι καὶ κυρηναῖοι οἵτινες εἰσελθόντες εἰς ἀντιόχειαν ἐλάλουν
 πρὸς τοὺς ἑλληνιστὰς εὐαγγελιζόμενοι τὸν κύριον ἰησοῦν . καὶ ἦν
 χεὶρ κυρίου μετ’ αὐτῶν πολὺς τε ἀριθμὸς πίστεύσας ἐπέστρεψεν
 ἐπὶ τὸν κύριον . ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὄρατα τῆς ἐκκλησίας τῆς

v.5 *T, M, K:* αχρις, *V:* αχρι. **v.7** *T, M, K:* φωνης, *V:* και φωνης. **v.8** *T, M, K:* παν, *V:* ζε. **v.9** *T, M, K:* μοι, *V:* ζε. **v.10** *T, M, K:* παλιν ανεσπασθη, *V:* ανεσπασθη παλιν.
v.11 *T, M, K:* ημην, *V:* ημεν. **v.12** *T, M, K:* μοι το πνευμα, *V:* το πνευμα μοι. **v.12** *T, M, K:* διακρινομενον, *V:* διακριναντα. **v.13** *T, M, K:* τε, *V:* δε. **v.13** *T, M, K:* αυτω, *V:* ζε.
v.13 *T, M, K:* ανδρας, *V:* ζε. **v.16** *T, M, K:* κυριου, *V:* του κυριου. **v.17** *T, M, K:* δε, *V:* ζε.
v.18 *T, M, K:* εδοξαζον, *V:* εδοξασαν. **v.18** *T, M, K:* αραγε, *V:* αρα. **v.18** *T, M, K:* εδωκεν εἰς ζωην, *V:* εἰς ζωην εδωκεν. **v.20** *T, M, K:* εισελθοντες, *V:* ελθοντες. **v.20** *T, M, K:* προς, *V:* και προς. **v.21** *T, M, K:* πιστευσας, *V:* ο πιστευσας. **v.22** *T, M, K:* της εν ιεροσολυμοις, *V:* της ουσης εν ιερουσαλημ.

ἐν ἱεροσολύμοις περὶ αὐτῶν καὶ ἐξαπέστειλαν βαρνάβαν διελθεῖν
 ἕως ἀντιοχείας· ὃς παραγενόμενος καὶ ἰδὼν τὴν χάριν τοῦ θεοῦ 23
 ἐχάρη καὶ παρεκάλει πάντας τῇ προθέσει τῆς καρδίας προσμέ-
 νειν τῷ κυρίῳ· ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πλήρης πνεύματος ἁγίου 24
 καὶ πίστεως καὶ προσετέθη ὄχλος ἱκανὸς τῷ κυρίῳ· ἐξῆλθεν δὲ εἰς 25
 ταρσὸν ὃ βαρνάβας ἀναζητῆσαι σαῦλον· καὶ εὗρὼν αὐτὸν ἤγαγεν 26
 αὐτὸν εἰς ἀντιόχειαν ἐγένετο δὲ αὐτοὺς ἐνιαυτὸν ὅλον συναχθῆναι
 ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ διδάξαι ὄχλον ἱκανὸν χρηματίσαι τε πρῶτον ἐν
 ἀντιοχείᾳ τοὺς μαθητὰς χριστιανούς· ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις 27
 κατήλθον ἀπὸ ἱεροσολύμων προφῆται εἰς ἀντιόχειαν· ἀναστάς δὲ 28
 εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι ἄγαθος ἐσήμανεν διὰ τοῦ πνεύματος λιμὸν
 μέγαν μέλλειν ἔσσεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην ὅστις καὶ ἐγένε-
 νετο ἐπὶ κλαυδίου καΐσαρος· τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς ἠύπορεϊτό 29
 τις ὄρισαν ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς κατοικοῦσιν
 ἐν τῇ ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς· ὃ καὶ ἐποίησαν ἀποστείλαντες πρὸς τοὺς 30
 πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς βαρνάβα καὶ σαύλου·

Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν ἡρώδης ὁ βασιλεὺς τὰς 12
 χεῖρας κακῶσαι τινὰς τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας· ἀνεῖλεν δὲ ἰάκωβον 2
 τὸν ἀδελφὸν ἰωάννου μαχαίρα· καὶ ἰδὼν ὅτι ἀρεστόν ἐστιν τοῖς 3
 ἰουδαίοις προσέθετο συλλαβεῖν καὶ πέτρον ἦσαν δὲ ἡμέραι τῶν ἁ-
 ζύμων· ὃν καὶ πιάσας ἔθετο εἰς φυλακὴν παραδούς τέσσαρσιν τε- 4
 τραδίοις στρατιωτῶν φυλάσσειν αὐτὸν βουλόμενος μετὰ τὸ πάσχα
 ἀναγαγεῖν αὐτὸν τῷ λαῷ· ὁ μὲν οὖν πέτρος ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ 5
 προσευχὴ δὲ ἦν ἐκτενὴς γινομένη ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸν
 θεὸν ὑπὲρ αὐτοῦ· ὅτε δὲ ἔμελλεν αὐτὸν προάγειν ὁ ἡρώδης τῇ 6
 νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν ὁ πέτρος κοιμώμενος μεταξὺ δύο στρατιωτῶν δε-
 δεμένος ἀλύσειν δυσὶν φύλακές τε πρὸ τῆς θύρας ἐτήρουν τὴν
 φυλακὴν· καὶ ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου ἐπέστη καὶ φῶς ἔλαμψεν ἐν 7
 τῷ οἰκῆματι πατάξας δὲ τὴν πλευρὰν τοῦ πέτρου ἤγειρεν αὐτὸν
 λέγων ἀνάστα ἐν τάχει καὶ ἐξέπεσον αὐτοῦ αἱ ἀλύσεις ἐκ τῶν χει-
 ρῶν· εἶπεν ἰε ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὸν περὶζῶσαι καὶ ὑπόδησαι τὰ 8

v.23 *Τ,Μ,Κ:* του, *Υ:* [την] του. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* ο βαρναβας, *Υ:* ζ. **v.26** *Τ,Κ:* αυτον ηγαγεν αυτον, *Μ:* ηγαγεν αυτον, *Υ:* ηγαγεν. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* αυτοις, *Υ:* αυτοις και. **v.26** *Τ,Κ,Υ:* εν, *Μ:* ζ. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* πρωτον, *Υ:* πρωτως. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* μεγαν, *Υ:* μεγαλην. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* οστις και, *Υ:* ητις. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* καισαρος, *Υ:* ζ. **v.29** *Τ,Κ:* ηυπορειτο, *Μ,Υ:* ευπορειτο. **12. v.2** *Τ,Μ,Κ:* μαχαιρα, *Υ:* μαχαιρη. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* και ιδων, *Υ:* ιδων δε. **v.3** *Τ,Κ:* ημεραι, *Μ:* αι ημεραι, *Υ:* [αι] ημεραι. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* εκτενης, *Υ:* εκτενωσ. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* υπερ, *Υ:* περι. **v.6** *Τ,Μ,Κ:* εμελλεν αυτον προαγειν, *Υ:* ημελλεν προαγαγειν αυτον. **v.7** *Τ,Μ,Κ:* εξεπεσον, *Υ:* εξεπεσαν. **v.8** *Τ,Μ,Κ:* τε, *Υ:* δε. **v.8** *Τ,Μ,Κ:* περιζωσαι, *Υ:* ζωσαι.

σανδάλιά σου ἐποίησεν δὲ οὕτως καὶ λέγει αὐτῷ περιβαλοῦ τὸ ἱ-
 9 μάτιόν σου καὶ ἀκολούθει μοι . καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει αὐτῷ καὶ
 οὐκ ᾔδει ὅτι ἀληθὲς ἐστὶν τὸ γινόμενον διὰ τοῦ ἀγγέλου ἐδόκει
 10 δὲ ὄραμα βλέπειν . διελθόντες δὲ πρώτην φυλακὴν καὶ δευτέραν
 ἦλθον ἐπὶ τὴν πύλην τὴν σιδηρᾶν τὴν φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν ἥτις
 αὐτομάτη ἠνοίχθη αὐτοῖς καὶ ἐξελθόντες προῆλθον ῥύμην μίαν
 11 καὶ εὐθέως ἀπέστη ὁ ἄγγελος ἀπ’ αὐτοῦ . καὶ ὁ πέτρος γενόμε-
 νος ἔν ἐαυτῷ εἶπεν νῦν οἶδα ἀληθῶς ὅτι ἐξαπέστειλεν κύριος τὸν
 ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἐξείλετο με ἐκ χειρὸς ἡρώδου καὶ πάσης τῆς
 12 προσδοκίας τοῦ λαοῦ τῶν ἰουδαίων . συνιδὼν τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰ-
 κίαν μαρίας τῆς μητρὸς ἰωάννου τοῦ ἐπικαλουμένου μάρκου οὗ
 13 ἦσαν ἱκανοὶ συνηθροισμένοι καὶ προσευχόμενοι . κρούσαντος δὲ
 τοῦ πέτρου τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος προσῆλθεν παιδίσκη ὑπακοῦ-
 14 σαι ὀνόματι ῥόδη . καὶ ἐπιγνοῦσα τὴν φωνὴν τοῦ πέτρου ἀπὸ τῆς
 χαρᾶς οὐκ ᾔνοιξεν τὸν πυλῶνα εἰσδραμοῦσα δὲ ἀπήγγειλεν ἐστά-
 15 ναι τὸν πέτρον πρὸ τοῦ πυλῶνος . οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπόν μαίνη ἢ
 16 δὲ διῖσχυρίζετο οὕτως ἔχειν οἱ δ’ ἔλεγον ὁ ἄγγελος αὐτοῦ ἔστιν . ὁ
 δὲ πέτρος ἐπέμενε κρούων ἀνοίξαντες δὲ εἶδόν αὐτὸν καὶ ἐξέστη-
 17 σαν . κατασείσας δὲ αὐτοῖς τῆ χειρὶ σιγᾶν διηγήσατο αὐτοῖς πῶς
 ὁ κύριος αὐτὸν ἐξήγαγεν ἐκ τῆς φυλακῆς εἶπεν δὲ ἄπαγγείlate
 ἰακῶβω καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον
 18 τόπον . γενομένης δὲ ἡμέρας ἦν τάραχος οὐκ ὀλίγος ἐν τοῖς στρα-
 19 τιώταις τί ἄρα ὁ πέτρος ἐγένετο . ἡρώδης δὲ ἐπιζητήσας αὐτὸν καὶ
 20 μὴ εὐρὼν ἀνακρίνας τοὺς φύλακας ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι καὶ κα-
 τελθὼν ἀπὸ τῆς ἰουδαίας εἰς τὴν καισάρειαν διέτριβεν . ἦν δὲ ὁ
 ἡρώδης θυμομαχῶν τυρίοις καὶ σιδωνίοις ὁμοθυμαδὸν δὲ παρῆ-
 σαν πρὸς αὐτὸν καὶ πείσαντες βλάβστον τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος τοῦ
 βασιλέως ἠτοῦντο εἰρήνην διὰ τὸ τρέφεσθαι αὐτῶν τὴν χώραν ἀ-
 21 πὸ τῆς βασιλικῆς . τακτῆ δὲ ἡμέρᾳ ὁ ἡρώδης ἐνδυσάμενος ἐσθῆτα
 βασιλικὴν καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐδημηγόρει πρὸς αὐτούς .
 22, 23 ὁ δὲ δῆμος ἐπεφώνει θεοῦ φωνὴ καὶ οὐκ ἀνθρώπου . παραχρῆμα
 δὲ ἐπάταξεν αὐτὸν ἄγγελος κυρίου ἀνθ’ ὧν οὐκ ἔδωκεν τὴν δόξαν

v.9 *Τ,Μ,Κ:* αὐτῶ, *Υ:* ἐ. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* ἠλθον, *Υ:* ἠλθαν. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* ἠνοίχθη, *Υ:* ἠνοίγη. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* γενομενος εν εαυτῶ, *Υ:* εν εαυτῶ γενομενος. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* κυριος, *Υ:* [ο] κυριος. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* εξειλετο, *Υ:* εξειλατο. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* μαριας, *Υ:* της μαριας. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* του πετρου, *Υ:* αυτου. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* ειπον, *Υ:* ειπαν. **v.15** *Τ,Κ:* δ, *Μ,Υ:* δε. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* αυτου εστιν, *Υ:* εστιν αυτου. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* ειδον, *Υ:* ειδαν. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* δε, *Υ:* τε. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* την, *Υ:* ἐ. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* ο ηρωδης, *Υ:* ἐ. **v.22** *Τ,Κ,Υ:* θεου φωνη, *Μ:* φωνη θεου. **v.23** *Τ,Κ,Υ:* την, *Μ:* ἐ.

τῷ θεῷ καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος ἐξέψυξεν . ὁ δὲ λόγος τοῦ 24
 θεοῦ ηὔξανε καὶ ἐπληθύνετο . βαρνάβας δὲ καὶ σαῦλος ὑπέστρε- 25
 ψαν ἐξ ἱερουσαλήμ πληρώσαντες τὴν διακονίαν συμπαραλαβόντες
 καὶ ἰωάννην τὸν ἐπικληθέντα μάρκον .

Ἦσαν δὲ τινες ἐν ἀντιοχείᾳ κατὰ τὴν οὖσαν ἐκκλησίαν προ- 13
 φῆται καὶ διδάσκαλοι ὃ τε βαρνάβας καὶ συμεὼν ὁ καλούμενος
 νίγερ καὶ λούκιος ὁ κυρηναῖος μαναὴν τε ἠρώδου τοῦ τετράρχου
 σύντροφος καὶ σαῦλος . λειτουργούντων δὲ αὐτῶν τῷ κυρίῳ καὶ 2
 νηστευόντων εἶπεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἀφορίσατε δὴ μοι τὸν ὃ τε
 βαρνάβαν καὶ τὸν σαῦλον εἰς τὸ ἔργον ὃ προσκέκλημαι αὐτούς .
 τότε νηστεύσαντες καὶ προσευζάμενοι καὶ ἐπιθέντες τὰς χεῖρας αὐ- 3
 τοῖς ἀπέλυσαν . οὗτοι μὲν οὖν ἐκπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ ὃ πνεύματος
 τοῦ ἁγίου κατήλθον εἰς τὴν σελεύκειαν ἐκεῖθεν ἵε ἀπέπλευσαν εἰς
 τὴν κύπρον . καὶ γενόμενοι ἐν σαλαμῖνι κατήγγελλον τὸν λόγον 5
 τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν ἰουδαίων εἶχον δὲ καὶ ἰωάννην
 ὑπηρέτην . διελθόντες δὲ τὴν νῆσον ἄχρι πάφου εὗρόν τινα μά- 6
 γον ψευδοπροφήτην ἰουδαῖον ᾧ ὄνομα βαρισησοῦς . ὃς ἦν σὺν τῷ 7
 ἀνθυπάτῳ σεργίῳ παύλῳ ἀνδρὶ συνετῷ οὗτος προσκαλεσάμενος
 βαρνάβαν καὶ σαῦλον ἐπεζήτησεν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ .
 ἀντίστατο δὲ αὐτοῖς ἐλύμας ὁ μάγος οὕτως γὰρ μεθερμηνεύεται τὸ 8
 ὄνομα αὐτοῦ ζητῶν διαστρέψαι τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τῆς πίστεως .
 σαῦλος δὲ ὁ καὶ παῦλος πλησθεὶς πνεύματος ἁγίου καὶ ἀτενίσας 9
 εἰς αὐτόν . εἶπεν ᾧ πλήρης παντός δόλου καὶ πάσης ῥαδιουργίας 10
 υἱὲ διαβόλου ἐχθρὲ πάσης δικαιοσύνης οὐ παύσῃ διαστρέφων τὰς
 ὁδοὺς κυρίου τὰς εὐθείας . καὶ νῦν ἰδοὺ χεὶρ τοῦ κυρίου ἐπὶ σέ 11
 καὶ ἔσῃ τυφλὸς μὴ βλέπων τὸν ἥλιον ἄχρι καιροῦ παραχρῆμα δὲ ὃ
 ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν ἀχλὺς καὶ σκότος καὶ περιάγων ἐζήτει χειρα-
 γωγούς . τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος τὸ γεγονός ἐπίστευσεν ἐκπλησ- 12
 σόμενος ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ κυρίου . ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ τῆς πά- 13
 φου οἱ περὶ τὸν παῦλον ἦλθον εἰς πέργην τῆς παμφυλίας ἰωάννης
 δὲ ἀποχωρήσας ἀπ' αὐτῶν ὑπέστρεψεν εἰς ἱεροσόλυμα . αὐτοὶ δὲ 14

v.25 *T, K:* εἰς, *M, V:* εἰς. **v.25** *T, M, K:* καὶ, *V:* ἐ. **13. v.1** *T, M, K:* τινες, *V:* ἐ.
v.1 *T, M, K:* τετραρχου, *V:* τετραραρχου. **v.2** *T, K:* τον τε βαρναβαν και τον σαυλον, *M:*
 τον βαρναβαν και τον σαυλον, *V:* τον βαρναβαν και σαυλον. **v.4** *T, M, K:* ουτοι, *V:* αυτοι.
v.4 *T, M, K:* του πνευματος του αγιου, *V:* του αγιου πνευματος. **v.4** *T, M, K:* την, *V:* ἐ.
v.4 *T, K, V:* τε, *M:* δε. **v.6** *T, M, K:* την, *V:* ολην την. **v.6** *T, M, K:* τινα, *V:* ανδρα τινα.
v.6 *T, M, K:* βαριησοου, *V:* βαριησου. **v.9** *T, M, K:* και, *V:* ἐ. **v.10** *T, M, K:* κυριου,
V: [του] κυριου. **v.11** *T, K:* του, *M, V:* ἐ. **v.11** *T, M, K:* δε επεπεσεν, *V:* τε επεσεν.
v.13 *T, M, K:* τον, *V:* ἐ.

διελθόντες ἀπὸ τῆς πέργης παρεγένοντο εἰς ἀντιόχειαν τῆς^ο πισι-
 15 δίας καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων
 ἐκάθισαν . μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν
 ἀπέστειλαν οἱ ἄρχισυνάγωγοι πρὸς αὐτοὺς λέγοντες ἄνδρες ἀδελ-
 16 φοί εἰ ἔστιν^ο λόγος ἐν ὑμῖν παρακλήσεως πρὸς τὸν λαὸν λέγετε .
 ἀναστὰς δὲ παῦλος καὶ κατασείσας τῇ χειρὶ εἶπεν ἄνδρες ἰσραηλι-
 17 ται καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν θεὸν ἀκούσατε . ὁ θεὸς τοῦ λαοῦ τούτου
 ἰσραὴλ ἐξελέξατο τοὺς πατέρας ἡμῶν καὶ τὸν λαὸν ὑψωσεν ἐν τῇ
 παροικίᾳ ἐν γῆ αἰγυπτίῳ καὶ μετὰ βραχίονος ὑψηλοῦ ἐξήγαγεν
 18 αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς . καὶ ὡς τεῶσαρακονταετῆ χρόνον ἐτροποφόρη-
 19 σεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ . καὶ καθελὼν ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῆ χαναάν
 20 κατεκληροδότησεν^ο αὐτοῖς τὴν γῆν αὐτῶν . καί^ο μετὰ ταῦτα ὡς ἔ-
 τεσιν τετρακοσίοις καὶ πενήκοντα ἔδωκεν κριτὰς ἕως σαμουὴλ τοῦ
 21 προφήτου . κάκειθεν ἠτήσαντο βασιλέα καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς
 τὸν σαοὺλ υἱὸν κίς ἄνδρα ἐκ φυλῆς βενιαμὴν ἔτη τεῶσάρακοντα .
 22 καὶ μεταστῆσας αὐτὸν ἠγειρεν αὐτοῖς^ο τὸν δαβὶδ εἰς βασιλέα ᾧ
 καὶ εἶπεν μαρτυρήσας εὔρον δαβὶδ τὸν τοῦ ἰεσοαὶ ἄνδρα κατὰ τὴν
 23 καρδίαν μου ὃς ποιήσει πάντα τὰ θελήματά μου . τούτου ὁ θεὸς
 ἀπὸ τοῦ σπέρματος κατ' ἐπαγγελίαν ἠγείρεν τῷ ἰσραὴλ σωτῆρα^ο
 24 ἰησοῦν . προκηρυξάντος ἰωάννου πρὸ προσώπου τῆς εἰσόδου αὐ-
 25 τοῦ βάπτισμα μετανοίας παντὶ^ο τῷ λαῷ ἰσραὴλ . ὡς δὲ ἐπλήρου
 ὁ ἰωάννης τὸν δρόμον ἔλεγεν τίνα^ο με ὑπονοεῖτε εἶναι οὐκ εἰμὶ
 ἐγὼ ἀλλ' ἰδοὺ ἔρχεται μετ' ἐμέ οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος τὸ ὑπόδημα τῶν
 26 ποδῶν λῦσαι . ἄνδρες ἀδελφοί υἱοὶ γένους ἀβραάμ καὶ οἱ ἐν ὑμῖν
 φοβούμενοι τὸν θεὸν ὑμῖν ὁ λόγος τῆς σωτηρίας ταύτης ἀπτεστάλη .
 27 οἱ γὰρ κατοικοῦντες ἐν ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν τοῦτον
 ἀγνοήσαντες καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν τὰς κατὰ πᾶν σάββα-
 28 τον ἀναγινωσκομένας κρίναντες ἐπλήρωσαν . καὶ μηδεμίαν αἰτίαν
 29 θανάτου εὐρόντες ἠτήσαντο πιλάτον ἀναιρεθῆναι αὐτόν . ὡς δὲ ἔ-

v.14 *Τ,Μ,Κ:* τῆς πισιδίας, *Ν:* τὴν πισιδίαν. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* ἐστὶν λόγος ἐν ὑμῖν, *Ν:* τίς ἐστὶν ἐν ὑμῖν λόγος. **v.17** *Τ,Κ,Ν:* ἰσραὴλ, *Μ:* ζ . **v.17** *Τ,Μ,Κ:* αἰγυπτῶ, *Ν:* αἰγυπτίου. **v.18** *Τ,Μ,Κ:* τεσσαρακονταετη, *Ν:* τεσσερακονταετη. **v.19** *Τ,Κ:* κατεκληροδοτησεν αὐτοῖς, *Μ:* κατεκληρονομησεν αὐτοῖς, *Ν:* κατεκληρονομησεν. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* καὶ μετὰ ταῦτα ὡς εἴτεσιν τετρακοσίοις καὶ πενήκοντα, *Ν:* ὡς εἴτεσιν τετρακοσίοις καὶ πενήκοντα καὶ μετὰ ταῦτα. **v.21** *Τ,Μ,Κ:* τεσσαρακοντα, *Ν:* τεσσερακοντα. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* αὐτοῖς τὸν δαβὶδ, *Ν:* τὸν δαυὶδ αὐτοῖς. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* δαβὶδ, *Ν:* δαυὶδ. **v.23** *Τ,Κ:* ἠγειρεν, *Μ,Ν:* ἠγαγεν. **v.23** *Τ,Κ,Ν:* σωτῆρα ἰησοῦν, *Μ:* σωτηριαν. **v.24** *Τ,Κ,Ν:* παντὶ τῷ λαῷ ἰσραὴλ, *Μ:* τῷ ἰσραὴλ. **v.25** *Τ,Κ:* ὁ ἰωάννης, *Μ:* [ο] ἰωάννης, *Ν:* ἰωάννης. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* τίνα με, *Ν:* τί ἐμε. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* κατὰ τὴν καρδίαν μου, *Ν:* ἡμῖν. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* ἀπτεστάλη, *Ν:* ἐξαπεστάλη.

τέλεσαν ἅπαντα τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα καθελόντες ἀπὸ τοῦ
 ζύλου ἔθηκαν εἰς μνημεῖον . ὁ δὲ θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν . 30
 ὃς ὤφθη ἐπὶ ἡμέρας πλείους τοῖς συναναβάσιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς γαλι- 31
 λαίας εἰς ἱερουσαλήμ οἵτινες εἶδιν μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν .
 καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν 32
 γενομένην . ὅτι ταύτην ὁ θεὸς ἐκπεπλήρωκεν τοῖς τέκνοις αὐτῶν 33
 ἡμῖν ἀναστήσας ἰησοῦν ὡς καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ τῷ δευτέρῳ γέγραπται
 υἱὸς μου εἶ σὺ ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε . ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν 34
 ἐκ νεκρῶν μηκέτι μέλλοντα ὑποστρέφειν εἰς διαφθοράν οὕτως εἴ-
 ρηκεν ὅτι δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια δαβὶδ τὰ πιστά . δὶὸ καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει 35
 οὐ δώσεις τὸν ὄσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν . δαβὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γε- 36
 νεᾶ ὑπηρετήσας τῇ τοῦ θεοῦ βουλῇ ἐκοιμήθη καὶ προσετέθη πρὸς
 τοὺς πατέρας αὐτοῦ καὶ εἶδεν διαφθοράν . ὃν δὲ ὁ θεὸς ἤγειρεν 37
 οὐκ εἶδεν διαφθοράν . γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν ἄνδρες ἀδελφοί ὅτι 38
 διὰ τούτου ὑμῖν ἄφεσις ἁμαρτιῶν καταγγέλλεται . καὶ ἀπὸ πάντων 39
 ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν τῷ νόμῳ μωσέως δικαιοθῆναι ἐν τούτῳ πᾶς
 ὁ πιστεύων δικαιοῦται . βλέπετε οὖν μὴ ἐπέλθῃ ἐφ' ὑμᾶς τὸ εἰρη- 40
 μένον ἐν τοῖς προφήταις . ἴδετε οἱ καταφρονηταὶ καὶ θαυμάσατε 41
 καὶ ἀφανίσθητε ὅτι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν
 ἔργον ὃ οὐ μὴ πιστεύσητε ἐάν τις ἐκδιηγῆται ὑμῖν . ἐξιόντων δὲ 42
 ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν ἰουδαίων παρεκάλουν τὰ ἔθνη εἰς τὸ μετα- 43
 ζῆ σάββατον λαληθῆναι αὐτοῖς τὰ ῥήματα ταῦτα . λυθείσης δὲ τῆς
 συναγωγῆς ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομέ-
 νων προσηλύτων τῷ παύλῳ καὶ τῷ βαρνάβῃ οἵτινες προσλαλοῦντες
 αὐτοῖς ἔπειθον αὐτοὺς ἐπιμένειν τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ . τῷ δὲ ἐρχο- 44
 μένῳ σαββάτῳ σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦσαι τὸν λόγον
 τοῦ θεοῦ . ἰδόντες δὲ οἱ ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους ἐπλήσθησαν ζήλου 45
 καὶ ἀντέλεγον τοῖς ὑπὸ τοῦ παύλου λεγομένοις ἀντιλέγοντες καὶ
 βλασφημοῦντες . παρρησιασάμενοι δὲ ὁ παῦλος καὶ ὁ βαρνάβας 46
 εἶπόν ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ

v.29 *T, K:* απαντα, *M, V:* παντα. **v.31** *T, M, K:* εἰσιν, *V:* [συν] εἰσιν. **v.34** *T, M, K:* δαβιδ, *V:* δαυιδ. **v.35** *T, M, K:* διο, *V:* διοτι. **v.36** *T, M, K:* δαβιδ, *V:* δαυιδ. **v.39** *T, K:* τω νομω μωσεως, *M:* τω νομω μουσεως, *V:* νομω μουσεως. **v.40** *T, M, K:* εφ υμας, *V:* ε. **v.41** *T, M, K:* εγω εργαζομαι, *V:* εργαζομαι εγω. **v.41** *T, K:* εργον ω, *M:* ο, *V:* εργον ο. **v.42** *T, M, K:* εκ της συναγωγης των ιουδαιων παρεκαλουν τα εθνη, *V:* αυτων παρεκαλουν. **v.43** *T, K, V:* αυτοις, *M:* ε. **v.43** *T, M, K:* επιμενειν, *V:* προσμενειν. **v.44** *T, K, V:* δε, *M:* τε. **v.44** *T, M, K:* θεου, *V:* κυριου. **v.45** *T, M, K:* του, *V:* ε. **v.45** *T, M, K:* λεγομενοις αντιλεγοντες και βλασφημουντες, *V:* λαλουμενοις βλασφημουντες. **v.46** *T, M, K:* δε, *V:* τε. **v.46** *T, M, K:* ειπον, *V:* ειπαν.

ἐπειδὴ δὲ ἄπωθεῖσθε αὐτόν καὶ οὐκ ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς
 47 αἰώνιου ζωῆς ἰδοὺ στρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη· οὕτως γὰρ ἐνέταλται
 ἡμῖν ὁ κύριος τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν
 48 ἕως ἑσχάτου τῆς γῆς· ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη ἔχαιρόν καὶ ἐδόξαζον
 τὸν λόγον τοῦ κυρίου καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι εἰς ζω-
 49 ἦν αἰώνιον· διεφέρετο δὲ ὁ λόγος τοῦ κυρίου δι' ὅλης τῆς χώρας·
 50 οἱ δὲ Ἰουδαῖοι παρώτρυναν τὰς σεβομένας γυναῖκας καὶ τὰς εὐ-
 σχήμονας καὶ τοὺς πρώτους τῆς πόλεως καὶ ἐπήγειραν διωγμὸν
 ἐπὶ τὸν παῦλον καὶ τὸν βαρνάβαν καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν
 51 ὀρίων αὐτῶν· οἱ δὲ ἐκτιναζάμενοι τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν αὐτῶν
 52 ἐπ' αὐτοὺς ἤλθον εἰς ἰκόνιον· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς
 καὶ πνεύματος ἁγίου·

14 Ἐγένετο δὲ ἐν ἰκονίῳ κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν
 συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων καὶ λαλῆσαι οὕτως ὥστε πιστεῦσαι ἰου-
 2 δαίων τε καὶ ἐλλήνων πολὺ πλῆθος· οἱ δὲ ἀπειθοῦντες Ἰουδαῖοι
 ἐπήγειραν καὶ ἐκάκωσαν τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν·
 3 ἰκανὸν μὲν οὖν χρόνον διέτριψαν παρρησιαζόμενοι ἐπὶ τῷ κυρίῳ
 τῷ μαρτυροῦντι ἰσχυρῶς τῆς χάριτος αὐτοῦ καὶ διδόντι σημεῖα
 4 καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν· ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆ-
 θος τῆς πόλεως καὶ οἱ μὲν ἦσαν σὺν τοῖς Ἰουδαίοις οἱ δὲ σὺν τοῖς
 5 ἀποστόλοις· ὡς δὲ ἐγένετο ὁρμὴ τῶν ἐθνῶν τε καὶ Ἰουδαίων σὺν
 6 τοῖς ἄρχουσιν αὐτῶν ὑβρίσαι καὶ λιθοβολῆσαι αὐτοὺς· συνιδόν-
 7, 8 τες κατέφυγον εἰς τὰς πόλεις τῆς λυκαονίας λύστραν καὶ δέρβην
 ἐν ᾧ λύστροις ἀδύνατος τοῖς ποσὶν ἐκάθητο χωλὸς ἐκ κοιλίας μη-
 9 τρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων ὃς οὐδέποτε περιεπατήκει· οὗτος ἤκουεν
 τοῦ παύλου λαλοῦντος ὃς ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἰδὼν ὅτι πίστιν ἔχει
 10 τοῦ σωθῆναι· εἶπεν μεγάλη τῆ φωνῆ ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου
 11 ὀρθός· καὶ ἤλλετο καὶ περιεπάτει· οἱ δὲ ὄχλοι ἰδόντες ὃ ἐποίησεν
 ὁ παῦλος ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν λυκαονιστὶ λέγοντες οἱ θεοὶ ὁ-
 12 μοιωθέντες ἀνθρώποις κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς· ἐκάλουν τε τὸν μὲν

v.46 *T, M, K:* δε, *V:* ἐ. **v.48** *T, K, V:* εχαιρον, *M:* εχαιρεν. **v.50** *T, M, K:* και, *V:* ἐ.
v.50 *T, M, K:* τον, *V:* ἐ. **v.51** *T, M, K:* αυτων, *V:* ἐ. **v.52** *T, M, K:* δε, *V:* τε.
14. v.2 *T, M, K:* απειθουντες, *V:* απειθησαντες. **v.3** *T, M, K:* τω, *V:* [επι] τω. **v.3** *T, K:*
 και, *M, V:* ἐ. **v.7** *T, M, K:* ησαν ευαγγελιζομενοι, *V:* ευαγγελιζομενοι ησαν. **v.8** *T, M, K:*
 εν λυστροις αδυνατος, *V:* αδυνατος εν λυστροις. **v.8** *T, M, K:* υπαρχων, *V:* ἐ. **v.8** *T, M:*
 περιεπατηκει, *K:* περιεπατησεν, *V:* περιεπατησεν. **v.9** *T, K:* ηκουεν, *M, V:* ηκουσεν.
v.9 *T, M, K:* πιστιν εχει, *V:* εχει πιστιν. **v.10** *T, M, K:* τη, *V:* ἐ. **v.10** *T, K:* ορθος και
 ηλλετο, *M:* ορθως και ηλλετο, *V:* ορθος και ηλατο. **v.11** *T, M, K:* δε, *V:* τε. **v.11** *T, M, K:*
 ο, *V:* ἐ. **v.12** *T, M, K:* μεν, *V:* ἐ.

βαρνάβαν δία τὸν δὲ παῦλον ἐρμῆν ἐπειδὴ αὐτὸς ἦν ὁ ἡγούμε-
 νος τοῦ λόγου . ὁ δὲ ἱερεὺς τοῦ διὸς τοῦ ὄντος πρὸ τῆς πόλεως 13
 αὐτῶν ταύρους καὶ στέμματα ἐπὶ τοὺς πυλῶνας ἐνέγκας σὺν τοῖς
 ὄχλοις ἤθελεν θύειν . ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι βαρνάβας καὶ 14
 παῦλος διαρρηξάντες τὰ ἱμάτια αὐτῶν εἶδεπῆδησαν εἰς τὸν ὄχλον
 κρίζοντες . καὶ λέγοντες ἄνδρες τί ταῦτα ποιεῖτε καὶ ἡμεῖς ὁμοιο- 15
 παθεῖς ἐσμεν ὑμῖν ἄνθρωποι εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ τούτων
 τῶν ματαίων ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεὸν τὸν ζῶντα ὃς ἐποίησεν τὸν
 οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς .
 ὃς ἐν ταῖς παρωχημέναις γενεαῖς εἶασεν πάντα τὰ ἔθνη πορεύε- 16
 σθαι ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν . καὶ τοι γε οὐκ ἀμάρτυρον ἐαυτὸν ἀφῆκεν 17
 ἀγαθοποιῶν οὐρανόθεν ἡμῖν ὑετοὺς διδοὺς καὶ καιροὺς καρποφό-
 ρους ἐμπιπλῶν τροφῆς καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας ἡμῶν . καὶ 18
 ταῦτα λέγοντες μόλις κατέπαυσαν τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν αὐ-
 τοῖς . ἐπῆλθὼν δὲ ἀπὸ ἀντιοχείας καὶ ἰκονίου ἰουδαῖοι καὶ πείσαν- 19
 τες τοὺς ὄχλους καὶ λιθάσαντες τὸν παῦλον ἔσυρον ἔξω τῆς πόλεως
 νομίσαντες αὐτὸν τεθνάναι . κυκλωσάντων δὲ αὐτὸν τῶν μαθητῶν 20
 ἀναστάς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν καὶ τῆ ἐπαύριον ἐξῆλθεν σὺν τῷ
 βαρνάβᾳ εἰς δέρβην . εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην καὶ 21
 μαθητεύσαντες ἰκανοὺς ὑπέστρεψαν εἰς τὴν λύστραν καὶ ἰκόνιον
 καὶ ἀντιόχειαν . ἐπιστηρίζοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν παρακα- 22
 λουῦντες ἐμμένειν τῇ πίστει καὶ ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς
 εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ . χειροτονήσαντες δὲ αὐτοῖς 23
 πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν προσευζάμενοι μετὰ νηστειῶν πα-
 ρέθεντο αὐτοὺς τῷ κυρίῳ εἰς ὃν πεπιστεύκεισαν . καὶ διελθόντες 24
 τὴν πεισιδίαν ἦλθον εἰς παμφύλιαν . καὶ λαλήσαντες ἐν πέργῃ τὸν 25
 λόγον κατέβησαν εἰς ἀπάλειαν . κάκεῖθεν ἀπέπλευσαν εἰς ἀντιό- 26
 χειαν ὅθεν ἦσαν παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ εἰς τὸ ἔργον ὃ
 ἐπλήρωσαν . παραγενόμενοι δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν ἐκκλησίαν 27
 ἀνήγγειλάν ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς μετ' αὐτῶν καὶ ὅτι ἤνοιξεν τοῖς
 ἔθνεσιν θύραν πίστεως . διέτριβον δὲ ἐκεῖ χρόνον οὐκ ὀλίγον σὺν 28

v.13 *Τ,Μ,Κ:* δε, *Υ:* τε. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* αυτων, *Υ:* ζ. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* εισεπηδησαν, *Υ:* εξεπηδησαν. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* τον θεον τον ζωντα, *Υ:* θεον ζωντα. **v.17** *Τ,Κ:* και τοι γε, *Μ:* καιτοιγε, *Υ:* καιτοι. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* εαυτον, *Υ:* αυτον. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* αγαθοποιων, *Υ:* αγαθουργων. **v.17** *Τ,Κ:* ημιν, *Μ,Υ:* υμιν. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* ημων, *Υ:* υμων. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* επηλθον, *Υ:* επηλθαν. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* νομισαντες αυτον τεθναναι, *Υ:* νομιζοντες αυτον τεθνηκεναι. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* αυτον των μαθητων, *Υ:* των μαθητων αυτον. **v.21** *Τ,Μ,Κ:* και ικονιον και αντιοχειαν, *Υ:* και εις ικονιον και εις αντιοχειαν. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* πρεσβυτερους και εκκλησιαν, *Υ:* και εκκλησιαν πρεσβυτερους. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* παμφυλιαν, *Υ:* την παμφυλιαν. **v.27** *Τ,Μ,Κ:* ανηγγειλαν, *Υ:* ανηγγελλον. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* εκει, *Υ:* ζ.

τοῖς μαθηταῖς .

15 Καί τινες κατελθόντες ἀπὸ τῆς ἰουδαίας ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφούς ὅτι ἐὰν μὴ περιτέμνησθε τῷ ἔθει μωϋσέως οὐ δύνασθε σωθῆναι . γενομένης οὖν στάσεως καὶ συζητήσεως οὐκ ὀλίγης τῷ παύλῳ καὶ τῷ βαρνάβῃ πρὸς αὐτοὺς ἔταξαν ἀναβαίνειν παῦλον καὶ βαρνάβαν καὶ τινας ἄλλους ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς ἱερουσαλήμ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου . οἱ μὲν οὖν προπεμφθέντες ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας διήρχοντο τὴν φοινίκην καὶ σαμάρειαν ἐκδιηγούμενοι τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἐθνῶν καὶ ἐποίουν χαρὰν μεγάλην πᾶσιν τοῖς ἀδελφοῖς . παραγενόμενοι δὲ εἰς ἱερουσαλήμ ἀπεδέχθησαν ὕπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων ἀνήγγειλάν τε ὅσα ὁ θεὸς ἐποίησεν μετ' αὐτῶν . ἐξανέστησαν δὲ τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἰρέσεως τῶν φαρισαίων πεπιστευκότες λέγοντες ὅτι δεῖ περιτέμνειν αὐτοὺς παραγγέλλειν τε τηρεῖν τὸν νόμον μωϋσέως . συνήχθησαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου τούτου . πολλῆς δὲ συζητήσεως γενομένης ἀναστὰς πέτρος εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ἄνδρες ἀδελφοί ὑμεῖς ἐπίστασθε ὅτι ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαίων ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν ἐξελέξατο διὰ τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου καὶ πιστεῦσαι . καὶ ὁ καρδιογνώστης θεὸς ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς δοὺς αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καθὼς καὶ ἡμῖν . καὶ οὐδὲν διεκρίνεν μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν τῇ πίστει καθαρίας τὰς καρδίας αὐτῶν . νῦν οὖν τί πειράζετε τὸν θεὸν ἐπιθεῖναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν τράχηλον τῶν μαθητῶν ὃν οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν οὔτε ἡμεῖς ἰσχύσαμεν βαστάσαι . ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ πιστεύομεν σωθῆναι καθ' ὃν τρόπον κἀκεῖνοι . ἐσίγησεν δὲ πᾶν τὸ πλῆθος καὶ ἤκουον βαρνάβαν καὶ παύλου ἐξηγουμένων ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τοῖς ἔθνεσιν δι' αὐτῶν . μετὰ δὲ τὸ σιγῆσαι αὐτοὺς ἀπεκρίθη ἰάκωβος λέγων ἄνδρες ἀδελφοί ἀκουσατέ μου . συμφωνοῦσιν οἱ λόγοι τῶν προφητῶν καθὼς γέγραπται . μετὰ ταῦτα ἀ-

15. v.1 *Τ,Μ,Κ:* περιτεμνησθε, *Ν:* περιτμηθητε. **v.1** *Τ,Μ,Κ:* μωυσεως, *Ν:* τω μωυσεως.
v.2 *Τ,Μ,Κ:* συν, *Ν:* δε. **v.2** *Τ,Κ:* συζητησεως, *Μ,Ν:* ζητησεως. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* την, *Ν:* την τε.
v.4 *Τ,Μ,Κ:* απεδεχθησαν υπο, *Ν:* παρεδεχθησαν απο. **v.6** *Τ,Μ,Κ:* δε, *Ν:* τε. **v.7** *Τ,Μ,Κ:* συζητησεως, *Ν:* ζητησεως. **v.7** *Τ,Μ,Κ:* ο θεος εν ημιν εξελεξατο, *Ν:* εν υμιν εξελεξατο ο θεος.
v.8 *Τ,Μ,Κ:* αυτοις, *Ν:* ζ. **v.9** *Τ,Μ,Κ:* ουδεν, *Ν:* ουθεν. **v.11** *Τ,Κ:* κυριου ιησου χριστου, *Μ,Ν:* του κυριου ιησου. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* επι, *Ν:* ζ.

ναστρέψω καὶ ἀνοικοδομήσω τὴν σκηνὴν δαβὶδ τὴν πεπτωκυῖαν καὶ τὰ κατεσκαμμένα αὐτῆς ἀνοικοδομήσω καὶ ἀνορθώσω αὐτήν . ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν οἱ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων τὸν κύριον καὶ 17 πάντα τὰ ἔθνη ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς λέγει κύριος ὁ ποιῶν ταῦτα πάντα . γνωστὰ ἀπ' αἰῶνος ἐστὶν ὁ θεὸς 18 πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ . διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρενοχλεῖν τοῖς ἀπὸ τῶν 19 ἔθνων ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν θεόν . ἀλλὰ ἐπιστεῖλαι αὐτοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῶν ἀλισγημάτων τῶν εἰδώλων καὶ τῆς πορνείας καὶ τοῦ πνικτοῦ καὶ τοῦ αἵματος . μωδῆς γὰρ ἐκ γενεῶν ἀρχαίων κατὰ 21 πόλιν τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει ἐν ταῖς συναγωγαῖς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκόμενος . τότε ἔδοξεν τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς 22 πρεσβυτέροις σὺν ὄλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκλεξαμένους ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμψαι εἰς ἀντιόχειαν σὺν ἰῶ παύλῳ καὶ βαρνάβᾳ ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον βαρσαβᾶν καὶ σίλαν ἄνδρας ἡγουμένους ἐν τοῖς ἀδελφοῖς . γράψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν τάδε οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ 23 πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῖς κατὰ τὴν ἀντιόχειαν καὶ συρίαν καὶ κιλικίαν ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἔθνων χαίρειν . ἐπειδὴ ἠκούσαμεν 24 ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐξεληθόντες ἐτάραξαν ὑμᾶς λόγοις ἀνασκευάζοντες τὰς ψυχὰς ὑμῶν λέγοντες περιτέμνεσθαι καὶ τηρεῖν τὸν νόμον οἷς οὐ διεσειλάμεθα . ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις ὁμοθυμαδὸν ἐκλε- 25 ξαμένους ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς σὺν τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν βαρνάβᾳ καὶ παύλῳ . ἀνθρώποις παραδεδωκόσιν τὰς ψυχὰς αὐτῶν 26 ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ . ἀπεστάκαμεν οὖν ἰούδαν καὶ σίλαν καὶ αὐτούς διὰ λόγου ἀπαγγέλλοντας τὰ 27 αὐτά . ἔδοξεν γὰρ τῷ ἁγίῳ πνεύματι καὶ ἡμῖν μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρος πλὴν τῶν ἐπιτάγῃς τούτων . ἀπέχεσθαι εἰδω- 28 λοθύτων καὶ αἵματος καὶ πνικτοῦ καὶ πορνείας ἐξ ὧν διατηροῦντες ἑαυτοὺς εὖ πράξετε ἔρρωσθε . οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες ἦλθον εἰς 30 ἀντιόχειαν καὶ συναγαγόντες τὸ πλῆθος ἐπέδωκαν τὴν ἐπιστολήν . ἀναγνόντες δὲ ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ παρακλήσει . ἰούδας τε καὶ σίλας 31, 32 καὶ αὐτοὶ προφῆται ὄντες διὰ λόγου πολλοῦ παρεκάλεσαν τοὺς ἀ-

v.16 *Τ,Μι,Κ:* δαβιδ, *Υ:* δαυιδ. **v.17** *Τ,Μι,Κ:* ο ποιων ταυτα παντα, *Υ:* ποιων ταυτα.
v.18 *Τ,Μι,Κ:* εστιν ... αυτου, *Υ:* ζ. **v.20** *Τ,Μι,Κ:* απο, *Υ:* ζ. **v.21** *Τ,Μι,Κ:* μωσης, *Υ:* μωυσης. **v.22** *Τ,Κ,Υ:* τω, *Μι:* ζ. **v.22** *Τ,Κ:* επικαλουμενον βαρσαβαν, *Μι:* επικαλουμενον βαρσαβαν, *Υ:* καλουμενον βαρσαβαν. **v.23** *Τ,Μι,Κ:* ταδε, *Υ:* ζ. **v.23** *Τ,Μι,Κ:* και οι, *Υ:* ζ. **v.24** *Τ,Μι,Κ:* λεγοντες περιτεμνεσθαι και τηρειν τον νομον, *Υ:* ζ. **v.25** *Τ,Μι,Κ:* εκλεξαμενους, *Υ:* εκλεξαμενοις. **v.28** *Τ,Μι,Κ:* αγιω πνευματι, *Υ:* πνευματι τω αγιω. **v.28** *Τ,Μι,Κ:* των επαναγκες τουτων, *Υ:* τουτων των επαναγκες. **v.29** *Τ,Μι,Κ:* πνικτου, *Υ:* πνικτων.
v.30 *Τ,Μι,Κ:* ηλθον, *Υ:* κατηλθον. **v.32** *Τ,Μι,Υ:* τε, *Κ:* δε.

33 δελφούς και ἐπεστήριζαν . ποιήσαντες δὲ χρόνον ἀπελύθησαν μετ'
 34 εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους . ἔδοξεν^ο δὲ τῷ
 35 σίλῳ ἐπιμεῖναι αὐτοῦ . παῦλος δὲ και βαρνάβας διέτριβον ἐν ἀν-
 36 τιοχεία διδάσκοντες και εὐαγγελιζόμενοι μετὰ και ἐτέρων πολλῶν
 37 τὸν λόγον τοῦ κυρίου . μετὰ δὲ τινος ἡμέρας εἶπεν παῦλος^ο πρὸς
 38 βαρνάβαν ἐπιστρέψαντες δὴ ἐπισκεψόμεθα τοὺς ἀδελφούς ἡμῶν^ο
 39 κατὰ πᾶσαν πόλιν ἐν αἷς κατηγοίλαμεν τὸν λόγον τοῦ κυρίου
 37 πῶς ἔχουσιν . βαρνάβας δὲ ἐβουλεύσατο^ο συμπαραλαβεῖν τὸν ἰω-
 38 ἀνην τὸν καλούμενον μάρκον . παῦλος δὲ ἤξιου τὸν ἀποστάνα
 39 ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ παμφυλίας και μὴ συνελθόντα αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον
 40 μὴ συμπαραλαβεῖν τοῦτον . ἐγένετο οὖν παροξυσμός ὥστε ἀποχω-
 41 ρισθῆναι αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων τὸν τε βαρνάβαν παραλαβόντα τὸν
 40 μάρκον ἐκπλεῦσαι εἰς κύπρον . παῦλος δὲ ἐπιλεξάμενος σίλαν ἐ-
 41 ξῆλθεν παραδοθεῖς τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν . διήρχετο
 δὲ τὴν συρίαν και κιλικίαν ἐπιστηρίζων τὰς ἐκκλησίας .

16 Κατήνησεν δὲ εἰς^ο δέρβην και λύστραν και ἰδοὺ μαθητῆς τις
 ἦν ἐκεῖ ὀνόματι τιμόθεος υἱὸς γυναικὸς τίνος ἰουδαίας πιστῆς πα-
 2 τρὸς δὲ ἕλληνας . ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν λύστροις και ἰκονίῳ
 3 ἀδελφῶν . τοῦτον ἠθέλησεν ὁ παῦλος σὺν αὐτῷ ἐξελεῖν και λα-
 βῶν περιέτεμεν αὐτόν διὰ τοὺς ἰουδαίους τοὺς ὄντας ἐν τοῖς τόποις
 4 ἐκείνοις ἤδεισαν γὰρ ἅπαντες τὸν^ο πατέρα αὐτοῦ ὅτι ἕλληνα ὑπῆρ-
 4 χεν . ὥς δὲ διεπορευόντο τὰς πόλεις παρεδίδουν αὐτοῖς φυλάσσειν
 5 τὰ δόγματα τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν ἀποστόλων και τῶν^ο πρεσβυ-
 5 τέρων τῶν ἐν ἱερουσαλήμ . αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι ἐστερεοῦντο τῇ
 6 πίστει και ἐπερίσσευσαν τῷ ἀριθμῷ καθ' ἡμέραν . διελθόντες δὲ τὴν
 7 φρυγίαν και τὴν γαλατικὴν χώραν κωλυθέντες ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύ-
 7 ματος λαλῆσαι τὸν λόγον ἐν τῇ ἀσίᾳ . ἐλθόντες κατὰ τὴν μυσίαν
 8 ἐπεύραζον κατὰ τὴν βιθυνίαν πορευέσθαι και οὐκ εἶασεν αὐτοὺς
 8 τὸ πνεῦμα . παρελθόντες δὲ τὴν μυσίαν κατέβησαν εἰς τρωάδα .

v.33 *T, M, K:* ἀποστόλους, *V:* ἀποστειλάντας αὐτοὺς. **v.34** *T, K:* ἐδοξεν . . . αὐτοῦ, *M, V:* ζ.
v.36 *T, M, K:* παῦλος πρὸς βαρνάβαν, *V:* πρὸς βαρνάβαν παῦλος. **v.36** *T, M, K:* ἡμῶν κατὰ
 πασαν πόλιν, *V:* κατα πόλιν πασαν. **v.37** *T, M, K:* ἐβουλεύσατο, *V:* ἐβουλετο. **v.37** *T, M, K:*
 τον, *V:* και τον. **v.38** *T, M, K:* συμπαραλαβεῖν, *V:* συμπαραλαμβανεῖν. **v.39** *T, M, K:*
 οὖν, *V:* δε. **v.40** *T, M, K:* θεοῦ, *V:* κυρίου. **v.41** *T, M, K:* κιλικίαν, *V:* [τὴν] κιλικίαν.
16. v.1 *T, M, K:* εἰς δερβην και λυστραν, *V:* [και] εἰς δερβην και εἰς λυστραν. **v.1** *T, M, K:* τι-
 νος, *V:* ζ. **v.3** *T, M, K:* τον πατερα αὐτου οτι ελληνα, *V:* οτι ελληνα ο πατηρ αὐτου. **v.4** *T, M, K:*
 παρεδιδουν, *V:* παρεδιδουσαν. **v.4** *T, M, K:* των πρεσβυτερων των εν ιερουσαλημ, *V:* πρεσβυ-
 5 τερων των εν ιεροσολυμοις. **v.6** *T, M, K:* διελθοντες, *V:* διελθον. **v.6** *T, M, K:* την, *V:* ζ.
v.7 *T, M, K:* ελθοντες, *V:* ελθοντες δε. **v.7** *T, M, K:* κατα, *V:* εἰς. **v.7** *T, M, K:* πορευεσθαι,
V: πορευθηναι. **v.7** *T, M, K:* πνευμα, *V:* πνευμα ἰησοῦ.

καὶ ὄραμα διὰ τῆς νυκτὸς ὥφθη ἡ παῦλω ἀνὴρ τις ἦν μακεδὼν 9
 ἐστὼς παρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων διαβάς εἰς μακεδονίαν βοήθη-
 σον ἡμῖν . ὥς δὲ τὸ ὄραμα εἶδεν εὐθέως ἐζητήσαμεν ἐξελθεῖν εἰς 10
 τὴν μακεδονίαν συμβιθάζοντες ὅτι προσκέκληται ἡμᾶς ὁ κύριος
 εὐαγγελίσασθαι αὐτούς . ἀναχθέντες οὖν ἀπὸ τῆς τρωάδος εὐθυ- 11
 δρομήσαμεν εἰς σαμοθράκην τῇ ἑε ἐπιούσῃ εἰς νεάπολιν . ἐκει- 12
 θέν ὁ τε εἰς φιλίππους ἦτις ἐστὶν πρώτη τῆς μερίδος τῆς μακεδονίας
 πόλις κολωνία ἤμεν δὲ ἐν ταύτῃ τῇ πόλει διατρίβοντες ἡμέρας τι-
 νὰς . τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς πόλεως παρὰ 13
 ποταμόν οὗ ἐνομιζέτο ὅτι προσευχὴ εἶναι καὶ καθίσαντες ἐλαλοῦμεν
 ταῖς συνελθούσαις γυναῖξιν . καὶ τις γυνὴ ὀνόματι λυδία πορφυ- 14
 ρόπωλις πόλεως θυατείρων σεβομένη τὸν θεὸν ἤκουεν ἧς ὁ κύριος
 διήνοιξεν τὴν καρδίαν προσέχειν τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ τοῦ παύ-
 λου . ὥς δὲ ἐβαπτίσθη καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς παρεκάλεσεν λέγουσα 15
 εἰ κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ κυρίῳ εἶναι εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν
 μου μέναιτε καὶ παρεβιάσατο ἡμᾶς . ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡ- 16
 μῶν εἰς προῶντιν παιδίσκην τινὰ ἔχουσαν πνεῦμα πύθωνος ὅ-
 παντησαί ἡμῖν ἦτις ἐργασίαν πολλὴν παρεῖχεν τοῖς κυρίοις αὐτῆς
 μαντευομένη . αὕτη κατακολουθήσασα τῷ παύλῳ καὶ ἡμῖν ἔκρα- 17
 ζεν λέγουσα οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου εἰσὶν
 οἵτινες καταγγέλλουσιν ἡμῖν ὁδὸν σωτηρίας . τοῦτο δὲ ἐποιεῖ ἐπὶ 18
 πολλὰς ἡμέρας διαπονηθεὶς δὲ ὁ παῦλος καὶ ἐπιστρέψας τῷ πνεύ-
 ματι εἶπεν παραγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι ἰησοῦ χριστοῦ ἐξελθεῖν
 ἀπ' αὐτῆς καὶ ἐξῆλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ . ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι 19
 ἐξῆλθεν ἡ ἐλπίς τῆς ἐργασίας αὐτῶν ἐπιλαβόμενοι τὸν παῦλον καὶ
 τὸν σίλαν ἐἴλκυσαν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας . καὶ προσα- 20
 γαγόντες αὐτούς τοῖς στρατηγοῖς εἶπόν οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσ-
 σουσιν ἡμῶν τὴν πόλιν ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες . καὶ καταγγέλλουσιν 21
 ἔθνη ἃ οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν παραδέχεσθαι οὐδὲ ποιεῖν ῥωμαίοις οὖσιν .
 καὶ συνεπέστη ὁ ὄχλος κατ' αὐτῶν καὶ οἱ στρατηγοὶ περιρρήξαντες 22

v.9 *T, M, K:* ωφθη τω παυλω, *V:* τω παυλω ωφθη. **v.9** *T, M, K:* τις ην μακεδων εστωσ παρακαλων, *V:* μακεδων τις ην εστωσ και παρακαλων. **v.10** *T, M, K:* την, *V:* ζ. **v.10** *T, M, K:* κυριος, *V:* θεος. **v.11** *T, M, K:* ουν, *V:* δε. **v.11** *T, M, K:* της, *V:* ζ. **v.11** *T, M, K:* τε, *V:* δε. **v.11** *T, M, K:* νεαπολιν, *V:* νεαν πολιν. **v.12** *T, M, K:* εκειθεν τε, *V:* κακειθεν. **v.12** *T, M, K:* πρωτη της, *V:* [πρωτης]. **v.12** *T, K, V:* κολωνια, *M:* κολωνεια. **v.12** *T, K, V:* ταυτη, *M:* αυτη. **v.13** *T, M, K:* πολεως, *V:* πυλης. **v.13** *T, M, K:* ενομιζετο προσευχη, *V:* ενομιζομεν προσευχην. **v.15** *T, M, K:* μειναιτε, *V:* μενετε. **v.16** *T, M, K:* προσευχην, *V:* την προσευχην. **v.16** *T, M, K:* πυθωνος απαντησαι, *V:* πυθωνα υπαντησαι. **v.17** *T, M, K:* κατακολουθησασα, *V:* κατακολουθουσα. **v.17** *T, M, K:* ημιν, *V:* υμιν. **v.18** *T, M, K:* ο, *V:* ζ. **v.18** *T, M, K:* τω, *V:* ζ. **v.20** *T, M, K:* ειπον, *V:* ειπαν.

23 αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐκέλευον ῥαβδίζειν . πολλές τε ἐπιθέντες αὐτοῖς
 24 πληγὰς ἔβαλον εἰς φυλακὴν παραγγείλαντες τῷ δεσμοφύλακι ἀ-
 25 σφαλῶς τηρεῖν αὐτούς . ὃς παραγγέλαν τοιαύτην εἰληφῶς ἔβαλεν
 26 αὐτούς εἰς τὴν ἑσωτέραν φυλακὴν καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν ἠσφα-
 27 λίστατο εἰς τὸ ξύλον . κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον παῦλος καὶ σίλας
 28 προσευχόμενοι ὕμνουσαν τὸν θεὸν ἐπηκροῶντο δὲ αὐτῶν οἱ δέσμοιοι .
 29 ἄφνω δὲ σεισμός ἐγένετο μέγας ὥστε σαλευθῆναι τὰ θεμέλια τοῦ
 30 δεσμοκτηρίου ἀνεώχθησάν τε παραχρῆμα αἱ θύραι πᾶσαι καὶ πάν-
 31 των τὰ δεσμὰ ἀνέθη . ἔξυπνος δὲ γινόμενος ὁ δεσμοφύλαξ καὶ ἰ-
 32 δὼν ἀνεωγμένας τὰς θύρας τῆς φυλακῆς σπασάμενος μάχαιραν ὁ
 33 ἔμελλεν ἑαυτὸν ἀναιρεῖν νομίζων ἐκπεφευγῆναι τοὺς δεσμίους . ἐ-
 34 φώνησεν δὲ φωνῇ ἰσχυρῇ ὁ παῦλος λέγων μηδὲν πράξης σεαυτῷ
 35 κακὸν ἅπαντες γὰρ ἔσμεν ἐνθάδε . αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσεπήδησεν
 36 καὶ ἔντρομος γινόμενος προσέπεσεν τῷ παύλῳ καὶ τῷ σίλῳ . καὶ
 37 προαγαγὼν αὐτούς ἔξω ἔφη κύριοι τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ . οἱ
 38 δὲ εἶπόν πιστευσον ἐπὶ τὸν κύριον ἰησοῦν χριστόν καὶ σωθήσῃ σὺ
 39 καὶ ὁ οἶκός σου . καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ κυρίου καὶ
 40 πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ . καὶ παραλαβὼν αὐτούς ἐν ἐκείνῃ τῇ
 41 ὥρᾳ τῆς νυκτὸς ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν καὶ ἔβαπτίσθη αὐτὸς καὶ
 42 οἱ αὐτοῦ πάντες παραχρῆμα . ἀναγαγὼν τε αὐτούς εἰς τὸν οἶκον
 43 αὐτοῦ παρέθηκεν τράπεζαν καὶ ἠγαλλίασατο πανοικί πεπιστευ-
 44 κῶς τῷ θεῷ . ἡμέρας δὲ γενομένης ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς
 45 ῥαβδούχους λέγοντες ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους . ἀπήγ-
 46 γειλεν δὲ ὁ δεσμοφύλαξ τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὸν παῦλον ὅτι
 47 ἀπεστάλκασιν οἱ στρατηγοὶ ἵνα ἀπολυθῆτε νῦν οὖν ἐξελθόντες πο-
 48 ρεύεσθε ἐν εἰρήνῃ . ὁ δὲ παῦλος ἔφη πρὸς αὐτούς δεῖραντες ἡμᾶς
 49 δημοσίᾳ ἀκατακρίτους ἀνθρώπους ῥωμαίους ὑπάρχοντας ἔβαλόν
 50 εἰς φυλακὴν καὶ νῦν λάθρα ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν οὐ γὰρ ἀλλὰ ἐλ-
 51 θόντες αὐτοὶ ἡμᾶς ἐξαγαγέτωσαν . ἀνήγγειλαν δὲ τοῖς στρατηγοῖς
 52 οἱ ῥαβδοῦχοι τὰ ῥήματα ταῦτα καὶ ἐφοβήθησαν ἀκούσαντες ὅτι
 53 ῥωμαῖοί εἰσιν . καὶ ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτούς καὶ ἐξαγαγόν-

v.22 T,Μι,Κ: περιρρηξαντες, V: περιρρηξαντες. v.24 T,Μι,Κ: εἰληφως, V: λαβων.
 v.24 T,Μι,Κ: ποδας αυτων ησφαλισατο, V: ποδας ησφαλισατο αυτων. v.26 T,Μι,Κ: ανε-
 ωχθησαν τε, V: ηνεωχθησαν δε. v.27 T,Μι,Κ: μαχαιραν εμελλεν, V: [την] μαχαιραν ημελλεν.
 v.28 T,Μι,Κ: φωνη μεγαλη, V: μεγαλη φωνη. v.31 T,Μι,Κ: ειπον, V: ειπαν. v.31 T,Μι,Κ:
 χριστον, V: χρι. v.32 T,Μι,Κ: και, V: συν. v.34 T,Μι,Κ: αυτου, V: χρι. v.34 T,Κ:
 ηγαλλιασατο πανοικι, Μι: ηγαλλιατο πανοικι, V: ηγαλλιασατο πανοικει. v.36 T,Μι,Κ: απε-
 σταλκασιν, V: απεσταλκαν. v.37 T,Μι,Κ: εβαλον, V: εβαλαν. v.37 T,Κ, V: ημας, Μι: χρι.
 v.38 T,Μι,Κ: ανηγγειλαν, V: απηγγειλαν. v.38 T,Μι,Κ: και εφοβηθησαν, V: εφοβηθησαν δε.

τες ἡρώτων ἐξέλθειν τῆς πόλεως . ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς φυλακῆς 40
εἰσηλθον εἰς τὴν λυδίαν καὶ ἰδόντες τοὺς ἄδελφούς παρεκάλεσαν
αὐτοὺς καὶ ἐξῆλθον .

Διοδεύσαντες δὲ τὴν ἀμφίπολιν καὶ ἀπολλωνίαν ἦλθον εἰς θεσ- 17
σαλονίκην ὅπου ἦν ἡ συναγωγή τῶν ἰουδαίων . κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς 2
τῷ παύλῳ εἰσηλθεν πρὸς αὐτοὺς καὶ ἐπὶ σάββατα τρία διελέγετο
αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν . διανοίγων καὶ παρατιθέμενος ὅτι τὸν χρι- 3
στὸν ἔδει παθεῖν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν καὶ ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ
χριστὸς ἰησοῦς ὃν ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν . καὶ τινες ἐξ αὐτῶν ἐπεί- 4
σθησαν καὶ προσεκληρώθησαν τῷ παύλῳ καὶ τῷ σίλῳ τῶν τε σεβο-
μένων ἐλλήνων πολὺ πλῆθος γυναικῶν τε τῶν πρώτων οὐκ ὀλίγοι .
ζηλωσάντες δὲ οἱ ἀπειθοῦντες ἰουδαῖοι καὶ προσλαθόμενοι τῶν ἀ- 5
γοραίων τινὰς ἄνδρας πονηροὺς καὶ ὄχλοποιήσαντες ἐθορύβουν
τὴν πόλιν ἐπιστάντες τε τῇ οἰκίᾳ ἰάσονος ἐξήτουν αὐτοὺς ἀγαγεῖν 6
εἰς τὸν δῆμον . μὴ εὐρόντες δὲ αὐτοὺς ἔσυρον τὸν ἰάσονα καὶ τι- 6
νας ἄδελφούς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας βοῶντες ὅτι οἱ τὴν οἰκουμένην
ἀναστατώσαντες οὗτοι καὶ ἐνθάδε πάρεισιν . οὓς ὑποδέδεκται ἰά- 7
σον καὶ οὗτοι πάντες ἀπέναντι τῶν δογμάτων καίσαρος πράττουσιν
βασιλέα λέγοντες ἕτερον εἶναι ἰησοῦν . ἐτάραξαν δὲ τὸν ὄχλον καὶ 8
τοὺς πολιτάρχας ἀκούοντας ταῦτα . καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ 9
τοῦ ἰάσονος καὶ τῶν λοιπῶν ἀπέλυσαν αὐτούς . οἱ δὲ ἄδελφοὶ εὐ- 10
θέως διὰ τῆς νυκτὸς ἐξέπεμψαν τὸν τε παῦλον καὶ τὸν σίλαν εἰς
βέροϊαν οἵτινες παραγενόμενοι εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν ἰουδαίων 11
ἀπήεσαν . οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι τῶν ἐν θεσσαλονίκη οἵτι- 11
νες ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας τὸ καθ' ἡμέραν
ἀνακρίνοντες τὰς γραφάς εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως . πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ 12
αὐτῶν ἐπίστευσαν καὶ τῶν ἐλληνίδων γυναικῶν τῶν εὐσχημόνων
καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι . ὥς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ τῆς θεσσαλονίκης 13
ἰουδαῖοι ὅτι καὶ ἐν τῇ βεροΐᾳ κατηγγέλη ὑπὸ τοῦ παύλου ὁ λόγος

v.39 *T, M, K:* ἐξελεθιν, *V:* απελεθιν απο. **v.40** *T, M, K:* εκ, *V:* απο. **v.40** *T, K:* εις, *M, V:* προς. **v.40** *T, M, K:* τους αδελφους παρεκαλεσαν αυτους και εξηλθον, *V:* παρεκαλεσαν τους αδελφους και εξηλθαν. **17. v.1** *T, M, K:* απολλωνιαν, *V:* την απολλωνιαν. **v.1** *T, M, K:* η, *V:* ζ. **v.2** *T, K:* διελεγετο, *M, V:* διελεξατο. **v.3** *T, M, K:* ιησους, *V:* [ο] ιησους. **v.4** *T, M, K:* πολυ πληθος, *V:* πληθος πολυ. **v.5** *T, K, V:* ζηλωσαντες, *M:* προσλαθομενοι. **v.5** *T, K:* απειθουντες ιουδαιοι και προσλαθομενοι, *M:* ιουδαιοι οι απειθουντες, *V:* ιουδαιοι και προσλαθομενοι. **v.5** *T, M, K:* τινας ανδρας, *V:* ανδρας τινας. **v.5** *T, M, K:* επισταντες τε, *V:* και επισταντες. **v.5** *T, M, K:* αγαγειν, *V:* προαγαγειν. **v.6** *T, M, K:* τον, *V:* ζ. **v.7** *T, K:* πραττουσιν, *M, V:* πρασσοουσιν. **v.7** *T, M, K:* λεγοντες ετερον, *V:* ετερον λεγοντες. **v.10** *T, M, K:* της, *V:* ζ. **v.10** *T, K, V:* των ιουδαιων απηεσαν, *M:* απηεσαν των ιουδαιων. **v.11** *T, M, K:* το, *V:* ζ.

14 τοῦ θεοῦ ἤλθον κάκει σαλεύοντες τοὺς ὄχλους· εὐθέως δὲ τότε τὸν
 15 παῦλον ἐξαπέστειλαν οἱ ἀδελφοὶ πορεύεσθαι ὡς ἐπὶ τὴν θάλασσαν
 16 ὑπέμενον· δὲ ὁ τε σίλας καὶ ὁ τιμόθεος ἐκεῖ· οἱ δὲ καθιστῶντες τὸν
 17 παῦλον ἤγαγον αὐτὸν ἕως ἀθηνῶν καὶ λαβόντες ἐντολὴν πρὸς τὸν
 18 σίλαν καὶ τιμόθεον ἵνα ὡς τάχιστα ἔλθωσιν πρὸς αὐτὸν ἐξήεσαν·
 19 ἐν δὲ ταῖς ἀθήναις ἐκδεχομένου αὐτοῦ τοῦ παύλου παρωξύνετο
 20 τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ θεωροῦντι κατείδωλον οὕσαν τὴν πόλιν·
 21 διελέγετο μὲν οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβο-
 22 μένοις καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς παρατυγ-
 23 χάνοντας· τινὲς δὲ τῶν ἐπικουρείων καὶ τῶν στωϊκῶν φιλοσόφων
 24 συνέβαλλον αὐτῷ καὶ τινες ἔλεγον τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος οὗ-
 25 τος λέγειν οἱ δὲ ξένων δαιμονίων δοκεῖ καταγγελεὺς εἶναι ὅτι τὸν
 26 ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῖς εὐηγγελίζετο· ἐπιλαβόμενοί τε
 27 αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἄρειον πάγον ἤγαγον λέγοντες δυνάμεθα γνῶναι τίς
 28 ἡ καινὴ αὐτῆ ἢ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδασχῆ· ξενίζοντα γάρ τινα
 29 εἰσφέρεις εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν βουλόμεθα οὖν γνῶναι τί ἂν θέλοι
 30 ταῦτα εἶναι· ἀθηναῖοι δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες ξένοι εἰς οὐ-
 31 δὲν ἕτερον εὐκαίρουν ἢ λέγειν τί καὶ ἀκούειν καινότερον· σταθεῖς
 32 δὲ ὁ παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ ἀρείου πάγου ἔφη ἄνδρες ἀθηναῖοι κατὰ
 33 πάντα ὡς δεισιδαιμονεστέρους ὑμᾶς θεωρῶ· διερχόμενος γάρ καὶ
 34 ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα ὑμῶν εὔρον καὶ βωμὸν ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο
 35 ἀγνώστῳ θεῷ ὃν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε τοῦτο ἔγω καταγγέλλω
 36 ὑμῖν· ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ οὗ-
 37 τος οὐρανοῦ καὶ γῆς κύριος ὑπάρχων οὐκ ἐν χειροποιήτοις ναοῖς
 38 κατοικεῖ· οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπων θεραπεύεται προσδεόμενός
 39 τινος αὐτὸς διδοὺς πᾶσιν ζωὴν καὶ πνοὴν κατὰ πάντα· ἐποίησέν
 40 τε ἐξ ἑνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ πᾶν τὸ πρό-
 41 σωπον τῆς γῆς ὀρίσας προῖταγμένους καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας
 42 τῆς κατοικίας αὐτῶν· ζητεῖν τὸν κύριον εἰ ἄρα γε ψηλαφήσειαν

v.13 *T, M, K:* σαλευοντες, *V:* σαλευοντες και ταρασσοντες. **v.14** *T, M, K:* ως, *V:* εως.
v.14 *T, M, K:* υπεμενον δε, *V:* υπεμειναν τε. **v.15** *T, M, K:* καθιστωντες, *V:* καθιστανοντες.
v.15 *T, M, K:* αυτον, *V:* ζε. **v.15** *T, M, K:* τιμοθεον, *V:* τον τιμοθεον. **v.16** *T, M, K:*
 θεωρουντι, *V:* θεωρουντος. **v.18** *T, K:* των επικουρειων και των στωικων, *M:* και των επι-
 κουρειων και των στοικων, *V:* και των επικουρειων και στοικων. **v.18** *T, K:* αυτοις, *M, V:*
 ζε. **v.20** *T, M, K:* τι αν θελοι, *V:* τινα θελει. **v.21** *T, M, K:* ευκαιρουν, *V:* ηικαιρουν.
v.21 *T, M, K:* τι και ακουειν, *V:* τι η ακουειν τι. **v.23** *T, M, K:* ον, *V:* ο. **v.23** *T, M, K:*
 τουτον, *V:* τουτου. **v.24** *T, M, K:* κυριος υπαρχων, *V:* υπαρχων κυριος. **v.25** *T, M, K:* αν-
 θρωπων, *V:* ανθρωπινων. **v.25** *T, M:* κατα, *K, V:* και τα. **v.26** *T, M, K:* αιματος, *V:* ζε.
v.26 *T, M, K:* παν το προσωπον, *V:* παντος προσωπου. **v.26** *T, K:* προτεταγμενους, *M, V:*
 προστεταγμενους. **v.27** *T, M, K:* κυριον, *V:* θεον.

αὐτὸν καὶ εὐροῖεν καίτοιγε οὐ μακρὰν ἀπὸ ἐνὸς ἐκάστου ἡμῶν
 ὑπάρχοντα . ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμεν ὡς καὶ 28
 τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασιν τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν .
 γένος οὖν ὑπάρχοντες τοῦ θεοῦ οὐκ ὀφείλομεν νομίζειν χρυσῷ ἢ 29
 ἀργύρῳ ἢ λίθῳ χαράγματι τέχνης καὶ ἐνθυμήσεως ἀνθρώπου τὸ
 θεῖον εἶναι ὅμοιον . τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδὼν ὁ 30
 θεὸς τὰ νῦν παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πᾶσιν πανταχοῦ μετανο-
 εῖν . διότι ἔστησεν ἡμέραν ἐν ἣ ἔμελλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν 31
 δικαιοσύνῃ ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὤρισεν πίστιν παρασχὼν πᾶσιν ἀναστήσας
 αὐτὸν ἐκ νεκρῶν . ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν νεκρῶν οἱ μὲν ἐχλεύ- 32
 αζον οἱ δὲ εἶπὸν ἀκουσόμεθά σου ἴσῃν περὶ τούτου . καὶ οὕτως 33
 ὁ παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν . τινὲς δὲ ἄνδρες κολληθέντες 34
 αὐτῷ ἐπίστευσαν ἐν οἷς καὶ διονύσιος ὁ ἄρεοπαγίτης καὶ γυνὴ ὀ-
 νόματι δάμαρις καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς .

Μετὰ δὲ ταῦτα χωρισθεὶς ὁ παῦλος ἐκ τῶν ἀθηνῶν ἦλθεν εἰς 18
 κόρινθον . καὶ εὐρών τινα ἰουδαῖον ὀνόματι ἀκύλαν ποντικὸν τῷ 2
 γένει προσφάτως ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς ἰταλίας καὶ πρίσκιλλαν γυ-
 ναῖκα αὐτοῦ διὰ τὸ διατεταχέναι κλαύδιον χωρίζεσθαι πάντας τοὺς
 ἰουδαίους ἐκ τῆς ῥώμης προσῆλθεν αὐτοῖς . καὶ διὰ τὸ ὁμότεχνον 3
 εἶναι ἔμενεν παρ' αὐτοῖς καὶ εἰργάζετο ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ τὴν
 τέχνην . διελέγετο δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ κατὰ πᾶν σάββατον ἔπειθὲν 4
 τε ἰουδαίους καὶ ἔλληνας . ὡς δὲ κατῆλθον ἀπὸ τῆς μακεδονίας 5
 ὁ τε σίλας καὶ ὁ τιμόθεος συνείχετο τῷ πνεύματι ὁ παῦλος δια-
 μαρτυρόμενος τοῖς ἰουδαίοις τὸν χριστὸν ἰησοῦν . ἀντιπασσομένων 6
 δὲ αὐτῶν καὶ βλασφημούντων ἐκτιναζάμενος τὰ ἱμάτια εἶπεν πρὸς
 αὐτοὺς τὸ αἴμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ
 νῦν εἰς τὰ ἔθνη πορεύσομαι . καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς οἰκίαν 7
 τινὸς ὀνόματι ἰούδουτου σεβομένου τὸν θεὸν οὗ ἡ οἰκία ἦν συνομο-
 ροῦσα τῇ συναγωγῇ . κρίσιμος δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος ἐπίστευσεν τῷ 8
 κυρίῳ σὺν ὄλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ πολλοὶ τῶν κορινθίων ἀκού-
 οντες ἐπίστευσον καὶ ἐβαπτίζοντο . εἶπεν δὲ ὁ κύριος δι' ὄραματος 9
 ἐν νυκτὶ τῷ παύλῳ μὴ φοβοῦ ἀλλὰ λάλει καὶ μὴ σιωπήσῃς . διότι 10

v.27 *T,K:* καιτοιγε, *M:* καιγε, *V:* και γε. **v.30** *T,M,K:* πασιν, *V:* παντας. **v.31** *T,M,K:* διοτι, *V:* καθοτι. **v.32** *T,M,K:* ειπον, *V:* ειπαν. **v.32** *T,M,K:* παλιν, *V:* ζε. **18. v.1** *T,M,K:* δε, *V:* ζε. **v.1** *T,M,K:* ο παυλος, *V:* ζε. **v.2** *T,K,V:* διατεταχεναι, *M:* τεταχεναι. **v.2** *T,M,K:* εκ, *V:* απο. **v.3** *T,M,K:* ειργαζετο, *V:* ηργαζετο. **v.3** *T,M,K:* την τεχνην, *V:* τη τεχνη. **v.5** *T,M,K:* πνευματι, *V:* λογα. **v.5** *T,M,K:* τον, *V:* ειναι τον. **v.7** *T,M,K:* ηλθεν, *V:* εισηλθεν. **v.7** *T,M,K:* ιουστου, *V:* τιτιου ιουστου. **v.9** *T,M,K:* δι οραματος εν νυκτι, *V:* εν νυκτι δι οραματος.

ἐγὼ εἶμι μετὰ σοῦ καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεται σοὶ τοῦ κακῶσαι σε διότι
 11 λαὸς ἐστὶν μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ . ἐκάθισέν ἑ ἐνιαυτὸν καὶ
 12 μῆνας ἕξ διδάσκων ἐν αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦ θεοῦ . γαλλίωνος δὲ ἀν-
 θυπατεύοντος τῆς ἀχαΐας κατεπέστησαν ὁμοθυμαδὸν οἱ ἰουδαῖοι
 13 τῷ παύλῳ καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα . λέγοντες ὅτι παρὰ τὸν
 14 νόμον οὗτος ἄναπειθὲι τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι τὸν θεόν . μέλ-
 λοντος δὲ τοῦ παύλου ἀνοίγειν τὸ στόμα εἶπεν ὁ γαλλίων πρὸς τοὺς
 15 ἰουδαίους εἰ μὲν οὖν ἦν ἀδίκημά τι ἢ ῥαδιούργημα πονηρὸν ᾧ ἰ-
 16 ουδαῖοι κατὰ λόγον ἂν ἠνεσχόμην ὑμῶν . εἰ δὲ ζήτημὰ ἐστὶν περὶ
 17 λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου τοῦ καθ' ὑμᾶς ὕψεσθε αὐτοὶ κρι-
 18 τῆς γὰρ ἐγὼ τούτων οὐ βούλομαι εἶναι . καὶ ἀπήλασεν αὐτοὺς ἀπὸ
 19 τοῦ βήματος . ἐπιλαβόμενοι δὲ πάντες οἱ Ἕλληνες σωσθένην τὸν
 20 ἀρχισυνάγωγον ἔτυπτον ἔμπροσθεν τοῦ βήματος καὶ οὐδὲν τούτων
 21 τῷ γαλλίῳι ἔμελλεν . ὁ δὲ παῦλος ἔτι προσμείνας ἡμέρας ἰκανὰς
 22 τοῖς ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος ἐξέπλει εἰς τὴν συρίαν καὶ σὺν αὐ-
 23 τῷ πρίσκιλλα καὶ ἀκύλας κειράμενος τὴν κεφαλὴν ἐν κεγχραεῖς
 24 εἶχεν γὰρ εὐχὴν . κατήνησεν δὲ εἰς ἔφεσον κάκεινους κατέλιπεν
 25 αὐτοῦ αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν διελέχθη τοῖς ἰουδαί-
 26 οῖς . ἐρωτῶντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ πλείονα χρόνον μεῖναι παρ' αὐτοῖς
 οὐκ ἐπένευσεν . ἀλλ' ἀπετάξατο αὐτοῖς εἰπὼν δεῖ με πάντως τὴν ἐ-
 ορτὴν τὴν ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς ἱεροσόλυμα πάλιν δὲ ἀνακάμψω
 πρὸς ὑμᾶς τοῦ θεοῦ θέλοντος καὶ ἀνήχθη ἀπὸ τῆς ἐφέσου . καὶ
 κατελθὼν εἰς καισάρειαν ἀναβάς καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἐκκλησίαν
 κατέβη εἰς ἀντιόχειαν . καὶ ποιήσας χρόνον τινὰ ἐξῆλθεν διερχόμε-
 νος καθεξῆς τὴν γαλατικὴν χώραν καὶ φρυγίαν ἐπιστηρίζων πάν-
 τας τοὺς μαθητάς . ἰουδαῖος δὲ τις ἀπολλῶς ὀνόματι ἀλεξανδρεὺς
 τῷ γένει ἀνὴρ λόγιος κατήνησεν εἰς ἔφεσον δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς
 γραφαῖς . οὗτος ἦν κατηχημένος τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου καὶ ζέων
 πνεύματι ἐλάλει καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τὰ περὶ τοῦ κυρίου
 ἐπιστάμενος μόνον τὸ βάπτισμα ἰωάννου . οὗτός τε ἤρξατο παρ-

v.11 *Τ,Μ,Κ:* τε, *Υ:* δε. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* ἀνθυπατεουστος, *Υ:* ἀνθυπατου οντος. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* ουτος ἀναπειθει, *Υ:* ἀναπειθει ουτος. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* συν, *Υ:* ζ. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* ἠνεσομην, *Υ:* ἀνεσομην. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* ζητημα, *Υ:* ζητηματα. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* γαρ, *Υ:* ζ. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* οἱ Ἕλληνες, *Υ:* ζ. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* εμελεν, *Μ:* εμελλεν. **v.18** *Τ,Μ,Κ:* τὴν κεφαλὴν ἐν κεγχραεῖς, *Υ:* ἐν κεγχραεῖς τὴν κεφαλὴν. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* κατηνησεν, *Υ:* κατηνησαν. **v.19** *Τ,Κ,Υ:* κακεινους, *Μ:* καὶ εκεινους. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* διελεχθη, *Υ:* διελεξατο. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* παρ αουτοις, *Υ:* ζ. **v.21** *Τ,Μ,Κ:* ἀλλ ἀπεταξατο αουτοις εἰπων δεῖ με παντως τὴν εορτὴν τὴν ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς ἱεροσολυμα πάλιν δε, *Υ:* ἀλλα ἀποταξαμενος καὶ εἰπων πάλιν. **v.21** *Τ,Μ,Κ:* καὶ, *Υ:* ζ. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* κυριου, *Υ:* ἰησου.

ρησιάζεσθαι ἐν τῇ συναγωγῇ ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ ἀκύλας^ο καὶ πρίσκιλλα προσελάβοντο αὐτόν καὶ ἀκριβέστερον αὐτῷ ἐξέθεντο τὴν τοῦ^ο θεοῦ ὁδόν . βουλομένου δὲ αὐτοῦ διελθεῖν εἰς τὴν ἀχαΐαν 27
 προτρεψάμενοι οἱ ἀδελφοὶ ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξασθαι αὐτόν ὃς παραγενόμενος συνεβάλετο πολὺ τοῖς πεπιστευκόσιν διὰ τῆς χάριτος . εὐτόνως γὰρ τοῖς ἰουδαίοις διακατηλέγγετο δημοσίᾳ 28
 ἐπιδεικνὺς διὰ τῶν γραφῶν εἶναι τὸν χριστὸν ἰησοῦν .

Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ἀπολλῶ εἶναι ἐν κορίνθῳ παῦλον διελ- 19
 θόντα τὰ ἀνωτερικὰ μέρη ἐλθεῖν εἰς ἔφεσον καὶ εὐρῶν τινὰς μα-
 θητάς . εἶπεν πρὸς αὐτοὺς εἰ πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες 2
 οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν ἀλλ' οὐδὲ εἰ πνεῦμα ἅγιόν ἐστιν ἠκού-
 σαμεν . εἶπέν τε πρὸς^ο αὐτοὺς εἰς τί οὖν ἐβαπτίσθητε οἱ δὲ εἶπὸν 3
 εἰς τὸ ἰωάννου βάπτισμα . εἶπεν δὲ παῦλος ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν 4
 βάπτισμα μετανοίας τῷ λαῷ λέγων εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτόν
 ἵνα πιστεύσωσιν τουτίεστιν εἰς τὸν χριστὸν ἰησοῦν . ἀκούσαντες δὲ 5
 ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἰησοῦ . καὶ ἐπιθέντος αὐ- 6
 τοῖς τοῦ παύλου τὰς χεῖρας ἤλθεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτοὺς
 ἐλάλουν τε γλώσσαις καὶ προεφῆτευον . ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες 7
 ὡσεὶ δεκάδυο . εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπαρρησιάζετο ἐ- 8
 πὶ μῆνας τρεῖς διαλεγόμενος καὶ πείθων τὰ περὶ τῆς βασιλείας
 τοῦ θεοῦ . ὡς δὲ τινες ἐσκληρύνοντο καὶ ἠπείθουν κακολογοῦντες 9
 τὴν ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ πλήθους ἀποστάς ἀπ' αὐτῶν ἀφόρτισεν τοὺς
 μαθητάς καθ' ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν τῇ σχολῇ τυράννου τινός .
 τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη δύο ὥστε πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν 10
 ἰασίαν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ κυρίου ἰησοῦ ἰουδαίους τε καὶ ἔλ-
 ληνας . δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχοῦσας ἐποιεῖ^ο ὁ θεὸς διὰ τῶν χει- 11
 ρῶν παύλου . ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας ἐπιφέρεισθαι ἀπὸ τοῦ 12
 χρωτός αὐτοῦ σουδάρια ἢ σιμικίνθια καὶ ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ' αὐ-
 τῶν τὰς νόσους τὰ τε πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐξέρχεσθαι^ο ἀπ' αὐτῶν .
 ἐπεχείρησαν δὲ τινες ἀπὸ τῶν περιερχομένων ἰουδαίων ἐξορκιστῶν 13
 ὀνομάζειν ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα τοῦ

v.26 *T, M, K:* ακυλας και πρισκιλλα, *V:* πρισκιλλα και ακυλας. **v.26** *T, M, K:* του θεου οδον, *V:* οδον [του θεου]. **19. v.1** *T, M, K:* ελθειν, *V:* [κατελθειν]. **v.1** *T, M, K:* ευρων, *V:* ευρειν. **v.2** *T, M, K:* ειπεν, *V:* ειπεν τε. **v.2** *T, M, K:* ειπον, *V:* ζ. **v.2** *T, M, K:* ουδε, *V:* ουδ. **v.3** *T, M, K:* προς αυτους, *V:* ζ. **v.3** *T, M, K:* ειπον, *V:* ειπαν. **v.4** *T, M, K:* μεν, *V:* ζ. **v.4** *T, M, K:* τουτεστιν, *M, V:* τουτ εστιν. **v.4** *T, M, K:* χριστον, *V:* ζ. **v.6** *T, M, K:* προεφητευον, *V:* επροφητευον. **v.7** *T, M, K:* δεκαδυο, *V:* δωδεκα. **v.9** *T, M, K:* τινοσ, *V:* ζ. **v.10** *T, M, K:* ιησου, *V:* ζ. **v.11** *T, M, K:* εποιει ο θεοσ, *V:* ο θεοσ εποιει. **v.12** *T, M, K:* επιφερεσθαι, *V:* αποφερεσθαι. **v.12** *T, M, K:* εξερχεσθαι απ αυτων, *V:* εκπορευεσθαι. **v.13** *T, M, K:* απο, *V:* και.

κυρίου ἰησοῦ λέγοντες ὀρκίζομεν ὑμᾶς τὸν ἰησοῦν ὃν ὁ° παῦλος
 14 κηρύσσει. ἦσαν δέ τινες° υἱοὶ σκευᾶ ἰουδαίου ἀρχιερέως ἑπτὰ οἱ
 15 τοῦτο ποιοῦντες. ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπεν° τὸν
 16 ἰησοῦν γινώσκω καὶ τὸν παῦλον ἐπίσταμαι ὑμεῖς δὲ τίνες ἐστέ. καὶ
 ἐφαλλόμενος° ἐπ' αὐτούς ὁ ἄνθρωπος ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονη-
 ρὸν καὶ° κατακυριεύσας αὐτῶν ἴσχυσεν κατ' αὐτῶν ὥστε γυμνοῦς
 17 καὶ τετραυματισμένους ἐκφυγεῖν ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου. τοῦτο δὲ
 ἐγένετο γνωστὸν πᾶσιν ἰουδαίοις τε καὶ ἔλλησιν τοῖς κατοικοῦσιν
 τὴν ἔφεσον καὶ ἐπέπεσεν φόβος ἐπὶ πάντας αὐτούς καὶ ἐμεγαλύ-
 18 νετο τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἰησοῦ. πολλοὶ τε τῶν πεπιστευκότων
 ἦρχοντο ἔξομολογούμενοι καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς πράξεις αὐτῶν.
 19 ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάντων συνενέγκαντες τὰς βίβλους
 κατέκαιον ἐνώπιον πάντων καὶ συνεπήφισαν τὰς τιμὰς αὐτῶν καὶ
 20 εὔρον ἀργυρίου μυριάδας πέντε. οὕτως κατὰ κράτος ὁ° λόγος τοῦ
 21 κυρίου ηὔξανε καὶ ἴσχυεν. ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα ἔθετο ὁ παῦ-
 λος ἐν τῷ πνεύματι διελθὼν τὴν μακεδονίαν καὶ ἀχαΐαν πορεύε-
 σθαι εἰς ἱερουσαλήμ εἰπὼν ὅτι μετὰ τὸ γενέσθαι με ἐκεῖ δεῖ με καὶ
 22 ῥώμην ἰδεῖν. ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν μακεδονίαν δύο τῶν διακο-
 νούντων αὐτῷ τιμόθεον καὶ ἔραστον αὐτὸς ἐπέσχεν χρόνον εἰς τὴν
 23 ἀσίαν. ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τάραχος οὐκ ὀλίγος
 24 περὶ τῆς ὁδοῦ. δημήτριος γάρ τις ὀνόματι ἀργυροκόπος ποιῶν
 ναοὺς ἀργυροῦς ἀρτέμιδος παρείχετο τοῖς τεχνίταις ἐργασίαν° οὐκ
 25 ὀλίγην. οὓς συναθροίσας καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας εἶπεν
 ἄνδρες ἐπίστασθε ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας ἡ εὐπορία ἡμῶν ἐ-
 26 στιν. καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι οὐ μόνον ἐφέσου ἀλλὰ σχεδὸν
 πάσης τῆς ἀσίας ὁ παῦλος οὗτος πείσας μετέστησεν ἱκανὸν ὄχλον
 27 λέγων ὅτι οὐκ εἰσὶν θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι. οὐ μόνον δὲ
 τοῦτο κινδυνεύει ἡμῖν τὸ μέρος εἰς ἀπελεγμὸν ἐλθεῖν ἀλλὰ καὶ τὸ
 τῆς μεγάλης θεᾶς ἀρτέμιδος° ἱερὸν εἰς οὐδὲν λογισθῆναι μέλλειν
 δέ° καὶ καθαιρεῖσθαι τὴν° μεγαλειότητα αὐτῆς ἦν ὅλη ἡ ἀσία καὶ
 28 ἡ οἰκουμένη σέβεται. ἀκούσαντες δὲ καὶ γενόμενοι πλήρεις θυ-

v.13 *Τ,Μ,Κ:* ὀρκίζομεν, *Ν:* ὀρκίζω. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* ο, *Ν:* ζ. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* τινες υιοι, *Ν:* τινος. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* οι, *Ν:* υιοι. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* ειπεν τον ιησουν, *Ν:* ειπεν αυτοις τον [μεν] ιησουν. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* εφαλλομενος επι αυτους ο ανθρωπος, *Ν:* εφαλομενος ο ανθρωπος επι αυτους. **v.16** *Τ,Κ:* και κατακυριευσας αυτων, *Μ:* και κατακυριευσαν αυτων, *Ν:* κατακυριευσας αμφοτερων. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* ο λογος του κυριου, *Ν:* του κυριου ο λογος. **v.21** *Τ,Μ,Κ:* ιερουσαλημ, *Ν:* ιερουολυμα. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* εργασιαν ουκ ολιγην, *Ν:* ουκ ολιγην εργασιαν. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* ημων, *Ν:* ημιν. **v.27** *Τ,Κ,Ν:* αρτεμιδος ιερων, *Μ:* ιερων αρτεμιδος. **v.27** *Τ,Κ:* ουδεν, *Μ,Ν:* ουθεν. **v.27** *Τ,Μ:* δε, *Κ,Ν:* τε. **v.27** *Τ,Μ,Κ:* την μεγαλειοτητα, *Ν:* της μεγαλειοτητος.

μοῦ ἔκραζον λέγοντες μεγάλη ἡ ἄρτεμις ἐφεσίων . καὶ ἐπλήσθη ἡ 29
 πόλις ὅλη συγχύσεως ὥρμησάν τε ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον συ-
 ναρπάσαντες γάϊον καὶ ἀρίσταρχον μακεδόνας συνεκδήμους τῷ
 παύλου . τοῦ δὲ παύλου βουλομένου εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον οὐκ 30
 εἶων αὐτὸν οἱ μαθηταί . τινὲς δὲ καὶ τῶν ἀσιαρχῶν ὄντες αὐτῷ φί- 31
 λοι πέμπαντες πρὸς αὐτὸν παρεκάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ
 θέατρον . ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκραζον ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία συγκε- 32
 χυμένη καὶ οἱ πλείους οὐκ ἤδειςαν τίνος ἕνεκὲν συνεληλύθεισαν .
 ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου προεβίβασαν ἀλέξανδρον προβαλόντων αὐτὸν τῶν 33
 ἰουδαίων ὁ δὲ ἀλέξανδρος κατασεισας τὴν χεῖρα ἤθελεν ἀπολογεῖ-
 σθαι τῷ δῆμῳ . ἐπιγνόντων δὲ ὅτι ἰουδαῖός ἐστιν φωνὴ ἐγένετο μία 34
 ἐκ πάντων ὡς ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων μεγάλη ἡ ἄρτεμις ἐφεσίων .
 καταστείλας δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον φησὶν ἄνδρες ἐφέσιοι τίς 35
 γὰρ ἐστιν ἄνθρωπός ὃς οὐ γινώσκει τὴν ἐφεσίων πόλιν νεωκόρον
 οὔσαν τῆς μεγάλης θεᾶς ἀρτέμιδος καὶ τοῦ διοπετοῦς . ἀναντιρρή- 36
 των οὖν ὄντων τούτων δέον ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμένους ὑπάρχειν
 καὶ μηδὲν προπετὲς πράττειν . ἡγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας τούτους 37
 οὔτε ἱεροσόλους οὔτε βλασφημοῦντας τὴν θεὰν ὑμῶν . εἰ μὲν οὖν 38
 δημήτριος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται πρὸς ὅτινα λόγον ἔχουσιν ἀγο-
 ραῖοι ἄγονται καὶ ἀνθύπατοί εἰσιν ἐγκαλείωσαν ἀλλήλοις . εἰ δέ τι 39
 περὶ ἑτέρων ἐπιζητεῖτε ἐν τῇ ἐννόμῳ ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται . καὶ 40
 γὰρ κινδυνεύομεν ἐγκαλεῖσθαι στάσεως περὶ τῆς σήμερον μηδε-
 νός αἰτίου ὑπάρχοντος περὶ οὗ δυνησόμεθα ἀποδοῦναι ὅτι λόγον τῆς
 συστροφῆς ταύτης . καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀπέλυσεν τὴν ἐκκλησίαν . 41

Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον προδκαλεσάμενος ὁ παῦλος 20
 τοὺς μαθητάς καὶ ἀσπαδάμενος ἐξῆλθεν πορευθεῖν εἰς τὴν μακε-
 δονίαν . διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα καὶ παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ 2
 πολλῷ ἦλθεν εἰς τὴν ἐλλάδα . ποιήσας τε μῆνας τρεῖς γενομένης 3
 αὐτῷ ἐπιβουλῆς ὑπὸ τῶν ἰουδαίων μέλλοντι ἀνάγεσθαι εἰς τὴν συ-

v.29 *T, K:* ὀλη, *M:* ὀλη τῆς, *V:* τῆς. **v.29** *T, K:* του, *M, V:* ἐ. **v.30** *T, M, K:* του δε
 παυλου, *V:* παυλου δε. **v.32** *T, M, K:* ενεκεν, *V:* ενεκα. **v.33** *T, M, K:* προεβιβασαν,
V: συνεβιβασαν. **v.33** *T, M, V:* προβαλοντων, *K:* προβαλλοντων. **v.34** *T, K:* επιγνοντων,
M, V: επιγνοντες. **v.35** *T, M, K:* ανθρωπος, *V:* ανθρωπων. **v.35** *T, M, K:* θεας, *V:* ἐ.
v.36 *T, K:* πραττειν, *M, V:* πρασσειν. **v.37** *T, K:* θεαν υμων, *M:* θεον υμων, *V:* θεον ημων.
v.38 *T, K:* προς τινα λογον εχουσιν, *M, V:* εχουσι προς τινα λογον. **v.39** *T, M, K:* περι ετερων,
V: περαιτερω. **v.40** *T, K:* ου, *M:* ου ου, *V:* ου [ου]. **v.40** *T, K:* αποδουναι λογον, *M:* δουναι
 λογον, *V:* αποδουναι λογον περι. **20. v.1** *T, M, K:* προσκαλεσασμενος, *V:* μεταπεμψασμενος.
v.1 *T, M, K:* ασπασμενος, *V:* παρακαλεσας ασπασμενος. **v.1** *T, M, K:* πορευθηται, *V:*
 πορευεσθαι. **v.1** *T, M, K:* την, *V:* ἐ. **v.3** *T, M, K:* αυτω επιβουλῆς, *V:* επιβουλῆς αυτω.

4 ρίαν ἐγένετο γνώμη τοῦ ὑποστρέφειν διὰ μακεδονίας . συνείπετο
 δὲ αὐτῷ ἄχρι° τῆς ἀσίας σῳπατρος βεροιαῖος θεσσαλονικέων δὲ
 5 ἀρίσταρχος καὶ σεκοῦνδος καὶ γάϊος δερβαῖος καὶ τιμόθεος ἀσια-
 6 νοὶ δὲ τυχικός καὶ τρόφιμος . οὗτοι προελθόντες ἔμενον ἡμᾶς ἐν
 7 τρωάδι . ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἀζύμων ἀπὸ
 8 φιλίππων καὶ ἦλθομεν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν τρωάδα ἄχρις ἡμερῶν
 9 πέντε οὗ διετρίψαμεν ἡμέρας ἑπτὰ . ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων
 10 συνηγμένων τῶν° μαθητῶν τοῦ κλάσαι ἄρτον ὁ παῦλος διελέγετο
 11 αὐτοῖς μέλλων ἐξίναί τῃ ἐπαύριον παρέτεινέν τε τὸν λόγον μέχρι
 12 μεσονυκτίου . ἦσαν δὲ λαμπάδες ἱκαναὶ ἐν τῷ ὑπερώῳ οὗ ἦσαν
 13 συνηγμένοι . καθήμενος δὲ τις νεανίας ὀνόματι εὐτυχος ἐπὶ τῆς
 14 θυρίδος καταφερόμενος ὑπνῷ βαθεῖ διαλεγομένου τοῦ παύλου ἐ-
 15 πὶ πλεῖον κατενεχθεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τρισιέγου
 16 κάτω καὶ ἦρθη νεκρός . καταβάς δὲ ὁ παῦλος ἐπέπεσεν αὐτῷ καὶ
 17 συμπεριλαβὼν εἶπεν μὴ θορυβεῖσθε ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ
 18 ἔστιν . ἀναβάς δὲ καὶ κλάσας ἄρτον καὶ γευσάμενος ἐφ' ἱκανόν
 19 τε ὀμιλήσας ἄχρις αὐγῆς οὕτως ἐξῆλθεν . ἤγαγον δὲ τὸν παῖδα
 ζῶντα καὶ παρεκλήθησαν οὐ μετρίως . ἡμεῖς δὲ προελθόντες ἐπὶ τὸ
 πλοῖον ἀνήχθημεν εἰς τὴν ἄσσον ἐκεῖθεν μέλλοντες ἀναλαμβάνειν
 τὸν παῦλον οὕτως γὰρ ἦν° διατεταγμένος μέλλων αὐτὸς πεζεῦειν .
 ὡς δὲ συνέβαλεν ἡμῖν εἰς τὴν ἄσσον ἀναλαβόντες αὐτὸν ἦλθομεν
 εἰς μιτυλήνην . κάκειθεν ἀποπλεύσαντες τῇ ἐπιούσῃ κατηντήσα-
 16 μεν ἀντικρῦ χίου τῇ δὲ ἐτέρα παρεβάλομεν εἰς σάμον καὶ° μείναν-
 17 τες ἐν τρωγυλλίῳ τῇ ἐχομένῃ ἦλθομεν εἰς μίλητον . ἔκρινεν γὰρ ὁ
 παῦλος παραπλεῦσαι τὴν ἔφεσον ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτρι-
 18 βῆσαι ἐν τῇ ἀσίᾳ ἔσπευδεν γὰρ εἰ δυνατόν ἦν αὐτῷ τὴν ἡμέραν τῆς
 19 πεντηκοστῆς γενέσθαι εἰς ἱεροσόλυμα . ἀπὸ δὲ τῆς μιλῆτου πέμ-
 ψας εἰς ἔφεσον μετεκαλέσατο τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας .
 ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν εἶπεν αὐτοῖς ὑμεῖς ἐπίστασθε ἀπὸ
 πρώτης ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐπέβην εἰς τὴν ἀσίαν πῶς μεθ' ὑμῶν τὸν
 πάντα χρόνον ἐγενόμην . δουλεύων τῷ κυρίῳ μετὰ πάσης ταπει-

v.3 *T, M, K:* γνώμη, *V:* γνώμης. **v.4** *T, M, K:* ἀχρι της ασιας σωπατρος, *V:* σωπατρος πυρρου. **v.5** *T, K:* προελθοντες, *M:* προσελθοντες, *V:* δε προελθοντες. **v.6** *T, K:* αχρισ, *M, V:* αχρι. **v.6** *T, M, K:* ου, *V:* οπου. **v.7** *T, K:* των μαθητων του, *M:* των μαθητων, *V:* ημων. **v.8** *T, K:* ησαν, *M, V:* ημεν. **v.9** *T, M, K:* καθημενος, *V:* καθηζομενος. **v.11** *T, M, K:* αρτον, *V:* τον αρτον. **v.11** *T, M, K:* αχρισ, *V:* αχρι. **v.13** *T, K, V:* προσελθοντες, *M:* προσελθοντες. **v.13** *T, M, K:* εις, *V:* επι. **v.13** *T, M, K:* ην διατεταγμενος, *V:* διατεταγμενος ην. **v.14** *T, M, K:* συνεβαλεν, *V:* συνεβαλλεν. **v.15** *T, M, K:* αντικρυ, *V:* αντικρυς. **v.15** *T, M, K:* και μειναντες εν τρωγυλλιω τη, *V:* τη δε. **v.16** *T, M, K:* εκρινεν, *V:* κερικκει. **v.16** *T, M, K:* ην, *V:* ειη.

νοφροσύνης καὶ πολλῶν δακρύων καὶ πειρασμῶν τῶν συμβάντων
μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς τῶν ἰουδαίων . ὡς οὐδὲν ὑπεστειλάμην τῶν 20
συμφερόντων τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ
καὶ κατ' οἶκους . διαμαρτυρόμενος ἰουδαίοις τε καὶ ἔλλησιν τὴν 21
εἰς τὸν θεὸν μετάνοιαν καὶ πίστιν εἶναι εἰς τὸν κύριον ἡμῶν ἰησοῦν
χριστόν . καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ δεδεμένος τῷ πνεύματι πορεύομαι 22
εἰς ἱερουσαλήμ τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντά μοι μὴ εἰδώς . πλήν ὅτι 23
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατὰ πόλιν διαμαρτύρεται λέγον ὅτι δεσμά
με καὶ θλίψεις μένουσιν . ἀλλ' οὐδενὸς λόγον ποιοῦμαι οὐδὲ ἔχω 24
τὴν ψυχὴν μου τιμῶν ἑμαυτῷ ὡς τελειῶσαι τὸν δρόμον μου μετὰ
χαρᾶς καὶ τὴν διακονίαν ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ κυρίου ἰησοῦ δια-
μαρτύρασθαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ . καὶ νῦν ἰδοὺ 25
ἐγὼ οἶδα ὅτι οὐκ ἔτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς πάντες ἐν οἷς
διήλθον κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ . διὸ μαρτύρομαι ὑμῖν 26
ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ὅτι καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων .
οὐ γὰρ ὑπεστειλάμην τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλήν 27
τοῦ θεοῦ . προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ ἐν ᾧ ὑμᾶς 28
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν
τοῦ θεοῦ ἣν περιεποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος . ἐγὼ γὰρ οἶδα 29
τοῦτο ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς
μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου . καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄν- 30
δρες λαλοῦντες διεστραμμένα τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω
αὐτῶν . διὸ γρηγορεῖτε μνημονεύοντες ὅτι τριετίαν νύκτα καὶ ἡ- 31
μέραν οὐκ ἐπαυσάμην μετὰ δακρύων νουθετῶν ἕνα ἕκαστον . καὶ 32
ταῦν παρατίθεμαι ὑμᾶς ἀδελφοί τῷ θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος
αὐτοῦ τῷ δυναμένῳ ἐπιποικοδομῆσαι καὶ δοῦναι ὑμῖν κληρονομίαν
ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πασιν . ἀργυρίου ἢ χρυσίου ἢ ἱματισμοῦ οὐ- 33
δενὸς ἐπεθύμησα . αὐτοὶ δὲ γινώσκετε ὅτι ταῖς χρεῖαις μου καὶ 34
τοῖς οὖσιν μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χεῖρες αὐταί . πάντα ὑπέδειξα 35

v.19 *T, M, K:* πολλων, *V:* ζ. **v.21** *T, M, K:* τον, *V:* ζ. **v.21** *T, M, K:* την, *V:* ζ.
v.21 *T, K:* χριστον, *M, V:* ζ. **v.22** *T, M, K:* εγω δεδεμενος, *V:* δεδεμενος εγω. **v.23** *T, M, K:*
διαμαρτυρεται, *V:* διαμαρτυρεται μοι. **v.23** *T, M, K:* δεσμα με και θλιψεις, *V:* δεσμα και
θλιψεις με. **v.24** *T, M, K:* λογον, *V:* λογου. **v.24** *T, M, K:* ουδε εχω την ψυχην μου, *V:* την
ψυχην. **v.24** *T, M, K:* μετα χαρας, *V:* ζ. **v.25** *T:* ουκ ετι, *K, M, V:* ουκετι. **v.25** *T, M, K:*
του θεου, *V:* ζ. **v.26** *T, K:* διο, *M, V:* διοτι. **v.26** *T, M, K:* εγω, *V:* ειμι. **v.27** *T, M, K:*
υμιν πασαν την βουλην του θεου, *V:* πασαν την βουλην του θεου υμιν. **v.28** *T, M, K:* ουν, *V:*
ζ. **v.28** *T, K, V:* του θεου, *M:* του κυριου και θεου. **v.28** *T, M, K:* του ιδιου αιματος, *V:* του
αιματος του ιδιου. **v.29** *T, M, K:* εγω γαρ οίδα τουτο, *V:* εγω οίδα. **v.32** *T:* τανυν, *K, M, V:*
τα νυν. **v.32** *T, M, K:* αδελφοι, *V:* ζ. **v.32** *T, M, K:* εποικοδομησαι, *V:* οικοδομησαι.
v.32 *T, M, K:* υμιν, *V:* την. **v.34** *T, K:* δε, *M, V:* ζ.

ὕμῖν ὅτι οὕτως κοπιῶντας δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων
 36 μνημονεύειν τε τῶν λόγων τοῦ κυρίου ἰησοῦ ὅτι αὐτὸς εἶπεν μα-
 37 κάριον ἔστιν διδόναι ἢ μᾶλλον ἢ λαμβάνειν . καὶ ταῦτα εἰπὼν θεῖς
 38 τὰ γόνατα αὐτοῦ σὺν πᾶσιν αὐτοῖς προσηύξατο . ἱκανὸς δὲ ἐγένετο ὁ
 κλαυθμὸς πάντων καὶ ἐπιπεσόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ παύλου
 38 κατεφίλουν αὐτόν . ὀδυνώμενοι μάλιστα ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει ὅτι
 οὐκέτι μέλλουσιν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν προέπεμπον δὲ αὐ-
 τὸν εἰς τὸ πλοῖον .

21 Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι ἡμᾶς ἀποσπασθέντας ἀπ’ αὐτῶν εὐ-
 θυδρομήσαντες ἤλθομεν εἰς τὴν κῶν τῇ δὲ ἐξῆς εἰς τὴν ῥόδον κά-
 2 κεῖθεν εἰς πάταρα . καὶ εὐρόντες πλοῖον διαπερῶν εἰς φοινίκην
 3 ἐπιβάντες ἀνήχθημεν . ἀναφάναντες δὲ τὴν κύπρον καὶ καταλι-
 πόντες αὐτὴν εὐώνυμον ἐπλέομεν εἰς συρίαν καὶ κατήχθημεν εἰς
 4 τύρον ἐκεῖσε γὰρ ἦν ὁ πλοῖον ἀποφορτιζόμενον τὸν γόμον . καὶ ὁ
 ἀνευρόντες τοὺς μαθητὰς ἐπεμείναμεν αὐτοῦ ἡμέρας ἑπτὰ οἵτι-
 5 νες τῷ παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ πνεύματος μὴ ἀναβαίνειν ὁ εἰς ἱε-
 5 ρουσαλήμ . ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς ἐξαρτίσαι τὰς ἡμέρας ἐξελθόν-
 6 τες ἐπορευόμεθα προπεμπόντων ἡμᾶς πάντων σὺν γυναῖξιν καὶ
 7 τέκνοις ἕως ἔξω τῆς πόλεως καὶ θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγια-
 6 λὸν προσηύξαμεθα . καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους ἐπέβημεν εἰς
 7 τὸ πλοῖον ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια . ἡμεῖς δὲ τὸν πλοῦν
 8 διανύσαντες ἀπὸ τύρου κατηντήσαμεν εἰς πτολεμαῖδα καὶ ἀσπα-
 8 σάμενοι τοὺς ἀδελφούς ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν παρ’ αὐτοῖς . τῇ
 9 δὲ ἐπαύριον ἐξελθόντες οἱ περὶ τὸν παῦλον ἤλθον εἰς καισάρειαν
 10 καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον φιλίππου τοῦ εὐαγγελιστοῦ τοῦ ὄν-
 9 τος ἐκ τῶν ἑπτὰ ἐμείναμεν παρ’ αὐτῷ . τοῦτω δὲ ἦσαν θυγατέρες
 10 παρθένοι τέσσαρες προφητεύουσαι . ἐπιμενόντων δὲ ἡμῶν ἡμέ-
 11 ρας πλείους κατήλθεν τις ἀπὸ τῆς ἰουδαίας προφήτης ὀνόματι
 δῆσας τε αὐτοῦ τὰς ἄρτας καὶ τὸν ζῶν ἡμῶν τοῦ παύλου
 δῆσας τε αὐτοῦ τὰς ἄρτας καὶ τοὺς πόδας εἶπεν τάδε λέγει τὸ

v.35 *Τ,Κ*: διδοῖναι μαλλον. *Μ,Ν*: μαλλον διδοῖναι. **v.37** *Τ,Μ,Κ*: εγενετο κλαυθμος, *Ν*: κλαυθ-
 μος εγενετο. **21. v.1** *Τ,Μ,Κ*: κων, *Ν*: κω. **v.3** *Τ,Κ,Ν*: αναφαναντες, *Μ*: αναφανεντες.
v.3 *Τ,Μ,Κ*: κατηχθημεν, *Ν*: κατηλθομεν. **v.3** *Τ,Μ,Κ*: ην το πλοιον, *Ν*: το πλοιον ην. **v.4** *Τ*:
 και ανευροντες τους μαθητας, *Μ,Κ*: και ανευροντες μαθητας, *Ν*: ανευροντες δε τους μαθητας.
v.4 *Τ,Μ,Κ*: αναβαινειν εις ιερουσαλημ, *Ν*: επιβαινειν εις ιεροσολυμα. **v.5** *Τ,Μ,Κ*: προσευξα-
 μεθα, *Ν*: προσευξαμενοι. **v.6** *Τ,Μ,Κ*: και ασπασαμενοι αλληλους επεβημεν, *Ν*: απησπασαμεθα
 αλληλους και ανεβημεν. **v.8** *Τ,Μ*: οι περι τον παυλον ηλθον, *Κ*: οι περι τον παυλον ηλθομεν,
Ν: ηλθομεν. **v.8** *Τ,Κ*: του, *Μ,Ν*: ε. **v.9** *Τ,Μ,Κ*: παρθενοι τεσσαρες, *Ν*: τεσσαρες παρθενοι.
v.10 *Τ,Μ,Κ*: ημων, *Ν*: ε. **v.11** *Τ,Μ,Κ*: τε αυτου, *Ν*: εαυτου. **v.11** *Τ,Κ*: τας χειρας και
 τους ποδας, *Μ,Ν*: τους ποδας και τας χειρας.

πνεῦμα τὸ ἅγιον τὸν ἄνδρα οὗ ἔστιν ἡ ζώνη αὕτη οὕτως δήσουσιν ἐν ἱερουσαλήμ οἱ ἰουδαῖοι καὶ παραδώσουσιν εἰς χεῖρας ἔθνῶν . ὡς δὲ ἠκούσαμεν ταῦτα παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι 12 τοῦ μὴ ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς ἱερουσαλήμ . ἀπεκρίθη δὲ ὁ παῦ- 13 λος τί ποιεῖτε κλαίοντες καὶ συνθρύπτοντές μου τὴν καρδίαν ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν εἰς ἱερουσαλήμ ἐτοίμως ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἰησοῦ . μὴ πειθομένου 14 δὲ αὐτοῦ ἠσυχάσαμεν εἰπόντες τὸ ἔλεγμα τοῦ κυρίου γενέσθω . μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἀποσκευασάμενοι ἀνεβαίνομεν εἰς ἱ- 15 ερουσαλήμ . συνῆλθον δὲ καὶ τῶν μαθητῶν ἀπὸ καισαρείας σὺν 16 ἡμῖν ἄγοντες παρ' ᾧ ξενισθῶμεν μνάσωνί τινι κυπρίῳ ἀρχαίῳ μαθητῆ . γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς ἱεροσόλυμα ἀσμένως ἐδέξαντο ἡμᾶς 17 οἱ ἀδελφοί . τῇ δὲ ἐπιούσῃ εἰσήει ὁ παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς ἰάκωβον 18 πάντες τε παρεγένοντο οἱ πρεσβύτεροι . καὶ ἀσπασάμενος αὐτοὺς 19 ἐξηγεῖτο καθ' ἓν ἕκαστον ὧν ἐποίησεν ὁ θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσιν διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ . οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον τὸν κύριον ἔ- 20 πόν τε αὐτῷ θεωρεῖς ἀδελφέ πόσαι μυριάδες εἰσὶν ἰουδαίων τῶν πεπιστευκότων καὶ πάντες ζηλωταὶ τοῦ νόμου ὑπάρχουσιν . κατη- 21 χήθησαν δὲ περὶ σοῦ ὅτι ἀποστασίαν διδάσκεις ἀπὸ μωδῆως τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη πάντας ἰουδαίους λέγων μὴ περιτέμνειν αὐτοὺς τὰ τέκνα μηδὲ τοῖς ἔθνεσιν περιπατεῖν . τί οὖν ἔστιν πάντως δεῖ πλῆ- 22 θος συνελθεῖν ἀκούσονται γὰρ ὅτι ἐλήλυθας . τοῦτο οὖν ποίησον 23 ὅ σοι λέγομεν εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες εὐχὴν ἔχοντες ἐφ' ἑαυ- 24 τῶν . τούτους παραλαβὼν ἀγνίσθητι σὺν αὐτοῖς καὶ δαπάνησον ἐπ' αὐτοῖς ἵνα ξυρήσωνται τὴν κεφαλὴν καὶ γνῶσιν πάντες ὅτι ὧν κα- 25 τήχηνται περὶ σοῦ οὐδὲν ἔστιν ἀλλὰ στοιχεῖς καὶ αὐτὸς τὸν νόμον φυλάσσων . περὶ δὲ τῶν πεπιστευκότων ἔθνῶν ἡμεῖς ἐπεστείλαμεν 26 κρίναντες μηδὲν τοιοῦτον τηρεῖν αὐτοὺς εἰ μὴ φυλάσσεσθαι αὐ- τοὺς τό τε εἰδωλόθυτον καὶ τὸ αἷμα καὶ πνικτὸν καὶ πορνείαν . τότε ὁ παῦλος παραλαβὼν τοὺς ἄνδρας τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς ἀγνισθεῖς εἰσήει εἰς τὸ ἱερόν διαγγέλλων τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἡμε-

v.13 *T,K*: ἀπεκρίθη δε, *M*: ἀπεκρίθη τε, *V*: τότε ἀπεκρίθη. **v.14** *T,M,K*: το θελημα του κυριου γενεσθω, *V*: του κυριου το θελημα γινεσθω. **v.15** *T,K*: αποσκευασαμενοι, *M,V*: επισκευασαμενοι. **v.15** *T,M,K*: ιερουσαλημ, *V*: ιεροσολυμα. **v.17** *T,M,K*: εδεξαντο, *V*: απεδεξαντο. **v.20** *T,K*: κυριον ειπον τε, *M*: κυριον ειποντες, *V*: θεον ειπον τε. **v.20** *T,M,K*: ιουδαιων, *V*: εν τοις ιουδαιοις. **v.21** *T,M,K*: μωσως, *V*: μωσσεως. **v.22** *T,M,K*: δει πληθος συνελθειν ακουσονται γαρ, *V*: ακουσονται. **v.24** *T,M,K*: ξυρησωνται, *V*: ξυρησονται. **v.24** *T,M,K*: γνωσιν, *V*: γνωσονται. **v.24** *T,M,K*: τον νομον φυλασσων, *V*: φυλασσων τον νομον. **v.25** *T,K*: μηδεν τοιουτον τηρειν αυτους ει μη, *M*: μηδεν τοιουτο τηρειν αυτους ει μη, *V*: ζε. **v.25** *T,M,K*: το, *V*: ζε.

ρῶν τοῦ ἄγνισμοῦ ἕως οὗ προσηνέχθη ὑπὲρ ἑνὸς ἐκάστου αὐτῶν
 27 ἢ προσφορά . ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ ἡμέραι συντελεῖσθαι οἱ ἀπὸ
 τῆς ἀσίας ἰουδαῖοι θεασάμενοι αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ συνέχεον πάντα
 28 τὸν ὄχλον καὶ ἐπέβαλον τὰς ὀ χεῖρας ἐπ’ αὐτόν . κρίζοντες ἄνδρες
 ἰσραηλῖται βοθηεῖτε οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ καὶ
 τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου τούτου πάντας πανταχοῦ διδασκῶν ἔτι
 29 τε καὶ ἔλληνας εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἱερόν καὶ κεκοίνωκεν τὸν ἅγιον
 τόπον τοῦτον . ἦσαν γὰρ ἰσραηλιῶτες τρόφιμον τὸν ἐφέσιον ἐν
 τῇ πόλει σὺν αὐτῷ ὃν ἐνόμιζον ὅτι εἰς τὸ ἱερόν εἰσήγαγεν ὁ παῦ-
 30 λος . ἐκινήθη τε ἡ πόλις ὅλη καὶ ἐγένετο συνδρομὴ τοῦ λαοῦ καὶ
 ἐπιλαβόμενοι τοῦ παύλου εἴλκον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ καὶ εὐθέως
 31 ἐκλείσθησαν αἱ θύραι . ζητούντων δὲ αὐτὸν ἀποκτεῖναι ἀνέβη φά-
 32 σις τῷ χιλιάρχῳ τῆς σπείρης ὅτι ὅλη συγκέχυται ἱερουσαλήμ . ὃς
 ἐξαυτῆς παραλαβὼν στρατιώτας καὶ ἑκατοντάρχους κατέδραμεν ἐπ’
 αὐτούς οἱ δὲ ἰδόντες τὸν χιλιάρχον καὶ τοὺς στρατιώτας ἐπαύσαντο
 33 τύπτοντες τὸν παῦλον . τότε ἐγγίσας ὁ χιλιάρχος ἐπελάβετο αὐ-
 τοῦ καὶ ἐκέλευσεν δεθῆναι ἀλύσειν δυσὶν καὶ ἐπυθάνετο τίς ἀν-
 34 εἶη καὶ τί ἐστιν πεποικῶς . ἄλλοι δὲ ἄλλο τι ἐβόων ἐν τῷ ὄχλῳ
 μὴ δυνάμενος δὲ γνῶναι τὸ ἀσφαλὲς διὰ τὸν θόρυβον ἐκέλευσεν
 35 ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβολὴν . ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοὺς ἀνα-
 βαθμοὺς συνέβη βαστάζεσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν διὰ τὴν
 36 βίαν τοῦ ὄχλου . ἠκολούθει γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ κρᾶζόν αἶρε
 37 αὐτόν . μέλλον τε εἰσάγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολὴν ὁ παῦλος λέγει
 τῷ χιλιάρχῳ εἰ ἔξεστίν μοι εἰπεῖν τι πρὸς σε ὁ δὲ ἔφη ἑλληνιστὶ
 38 γινώσκεις . οὐκ ἄρα σὺ εἶ ὁ αἰγύπτιος ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν
 ἀναστατώσας καὶ ἔξαγαγὼν εἰς τὴν ἔρημον τοὺς τετρακισχίλιους
 39 ἄνδρας τῶν σικαρίων . εἶπεν δὲ ὁ παῦλος ἐγὼ ἄνθρωπος μὲν εἶμι
 ἰουδαῖος ταρσεὺς τῆς κικικίας οὐκ ἀσήμου πόλεως πολίτης δέο-
 40 μαι δέ σου ἐπίτρεψόν μοι λαλῆσαι πρὸς τὸν λαόν . ἐπιτρέψαντος
 δὲ αὐτοῦ ὁ παῦλος ἐστὼς ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν κατέσεισεν τῇ χει-
 ρὶ τῷ λαῷ πολλῆς δὲ σιγῆς γενομένης προσεφώνησεν τῇ ἑβραϊδὶ
 διαλέκτῳ λέγων .

22 Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς ὑμᾶς νῦν

v.27 *T, M, K:* τας χειρας επι αυτον, *V:* επι αυτον τας χειρας. **v.28** *T, M, K:* πανταχου, *V:* πανταχη. **v.29** *T, K, V:* προεωρακοτες, *M:* εωρακοτες. **v.31** *T, M, K:* δε, *V:* τε.
v.31 *T, M, K:* συγκεχυται, *V:* συγχυνεται. **v.32** *T, M, K:* εκατονταρχους, *V:* εκατονταρχας.
v.33 *T, K, V:* τοτε εγγισας, *M:* εγγισας δε. **v.33** *T, M, K:* αν, *V:* ζ. **v.34** *T, M, K:* εβοων, *V:* επεφωνουν.
v.34 *T, M, K:* δυναμενος δε, *V:* δυναμενου δε αυτου. **v.36** *T, M, K:* κρ-
 ζον, *V:* κρζοντες. **v.37** *T, K, V:* τι, *M:* ζ. **v.40** *T, K, V:* προσεφωνησεν, *M:* προσεφωνει.
22. v.1 *T, K:* νυν, *M, V:* νυνι.

ἀπολογίας . ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ ἑβραϊδί διαλέκτῳ προσεφώνει 2
αὐτοῖς μᾶλλον παρέσχον ἡσυχίαν καὶ φησιν . ἐγὼ μὲν εἶμι ἀνὴρ 3
ἰουδαῖος γεγεννημένος ἐν ταρσῶ τῆς κιλικίας ἀνατεθραμμένος δὲ
ἐν τῇ πόλει ταύτῃ παρὰ τοὺς πόδας γαμαλιήλ πεπαιδευμένος κα-
τὰ ἀκρίβειαν τοῦ πατρῶου νόμου ζηλωτῆς ὑπάρχων τοῦ θεοῦ κα-
θὼς πάντες ὑμεῖς ἐστε σήμερον . ὅς ταύτην τὴν ὁδὸν ἐδίωξα ἄχρι 4
θανάτου δεσμεύων καὶ παραδιδούς εἰς φυλακὰς ἀνδρας τε καὶ
γυναῖκας . ὥς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ μοι καὶ πᾶν τὸ πρεσβυ- 5
τέριον παρ' ὧν καὶ ἐπιστολὰς δεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελφούς εἰς
δαμασκὸν ἐπορευόμην ἄζων καὶ τοὺς ἐκεῖσε ὄντας δεδεμένους εἰς
ἱερουσαλήμ ἵνα τιμωρηθῶσιν . ἐγένετο δὲ μοι πορευομένῳ καὶ ἐγ- 6
γίζοντι τῇ δαμασκῶ περὶ μεσημβρίαν ἐξαίφνης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
περιαστράψαι φῶς ἱκανὸν περὶ ἐμέ . ἔπεδον τε εἰς τὸ ἔδαφος καὶ 7
ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι σαοὺλ σαοὺλ τί με διώκεις . ἐγὼ δὲ 8
ἀπεκρίθην τίς εἶ κύριε εἶπέν τε πρὸς με ἐγὼ εἶμι ἰησοῦς ὁ ναζω-
ραῖος ὃν σὺ διώκεις . οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ μὲν φῶς ἐθέασαντο 9
καὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο τὴν δὲ φωνὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός
μοι . εἶπον δὲ τί ποιήσω κύριε ὁ δὲ κύριος εἶπεν πρὸς με ἀνα- 10
στάς πορεύου εἰς δαμασκὸν κάκεῖ σοι λαληθήσεται περὶ πάντων
ῶν τέτακταί σοι ποιῆσαι . ὥς δὲ οὐκ ἐνέβλεπον ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ 11
φωτὸς ἐκείνου χειραγωγούμενος ὑπὸ τῶν συνόντων μοι ἤλθον εἰς
δαμασκὸν . ἀνανίας δὲ τις ἀνὴρ εὐσεβῆς κατὰ τὸν νόμον μαρτυ- 12
ρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν κατοικούντων ἰουδαίων . ἐλθὼν πρὸς 13
με καὶ ἐπιστάς εἶπέν μοι σαοὺλ ἀδελφέ ἀνάβλεψον κἀγὼ αὐτῇ τῇ
ᾠρᾷ ἀνέβλεψα εἰς αὐτόν . ὁ δὲ εἶπεν ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν 14
προεχειρίσατό σε γνῶναι τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον
καὶ ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ . ὅτι ἔση μάρτυς αὐ- 15
τῶ πρὸς πάντας ἀνθρώπους ὧν ἐώρακας καὶ ἤκουσας . καὶ νῦν τί 16
μέλλεις ἀναστάς βάπτισαι καὶ ἀπόλουσαι τὰς ἀμαρτίας σου ἐπι-
καλεσάμενος τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου . ἐγένετο δὲ μοι ὑποστρέψαντι 17
εἰς ἱερουσαλήμ καὶ προσευχομένου μου ἐν τῷ ἱερῶ γενέσθαι με ἐν
ἐκστάσει . καὶ ἰδεῖν αὐτὸν λέγοντά μοι σπεῦσον καὶ ἔξελθε ἐν τά- 18
χει ἐξ ἱερουσαλήμ διότι οὐ παραδέξονται σοὶ τὴν μαρτυρίαν περὶ
ἐμοῦ . κἀγὼ εἶπον κύριε αὐτοὶ ἐπίστανται ὅτι ἐγὼ ἤμην φυλακί- 19
ζων καὶ δέρων κατὰ τὰς συναγωγὰς τοὺς πιστεύοντας ἐπὶ σέ . καὶ 20

v.3 *T, M, K:* μεν, *V:* ἐ. **v.7** *T, K:* επεσον, *M, V:* επεσα. **v.9** *T, M, K:* και εμφοβοι
εγενοντο, *V:* ἐ. **v.12** *T, M, K:* ευσεβης, *V:* ευλαβης. **v.16** *T, M, K:* του κυριου, *V:* αυτου.
v.18 *T, M, K:* την, *V:* ἐ.

ὅτε ἐξεχέϊτο τὸ αἷμα στεφάνου τοῦ μάρτυρός σου καὶ αὐτὸς ἤμην
 ἐφροσύνης καὶ συνευδοκῶν τῆ^ο ἀναιρέσει αὐτοῦ καὶ φυλάσσω τὰ
 21 ἱμάτια τῶν ἀναιρούντων αὐτόν. καὶ εἶπεν πρὸς με πορεύου ὅτι
 22 ἐγὼ εἰς ἔθνη μακρὰν ἐξαποστελῶ σε. ἤκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τού-
 του τοῦ λόγου καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν λέγοντες αἶρε ἀπὸ
 23 τῆς γῆς τὸν τοιοῦτον οὐ γὰρ καθῆκόν αὐτόν ζῆν. κραυγαζόντων^ο
 δὲ αὐτῶν καὶ ῥιπτούντων τὰ ἱμάτια καὶ κονιορτὸν βαλλόντων εἰς
 24 τὸν ἄερα. ἐκέλευσεν αὐτόν ὁ χιλιάρχος ἄγεσθαι εἰς τὴν παρεμ-
 βολὴν εἰπὼν μάλιστα ἀνετάξασθαι αὐτόν ἵνα ἐπιγνῶ δι' ἣν αἰτίαν
 25 οὕτως ἐπεφώνουν αὐτῷ. ὡς δὲ προείπειν αὐτόν τοῖς ἱμαῖσιν εἶπεν
 πρὸς τὸν ἐστῶτα ἑκατόνταρχον ὁ παῦλος εἰ ἄνθρωπον ῥωμαῖον καὶ
 26 ἀκατάκριτον ἔξεσιν ὑμῖν μαστίζειν. ἀκούσας δὲ ὁ ἑκατόνταρχος
 προσελθὼν ἀπήγγειλεν^ο τῷ χιλιάρχῳ λέγων ὅρα τί μέλλεις ποιεῖν
 27 ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὗτος ῥωμαῖός ἐστιν. προσελθὼν δὲ ὁ χιλιάρχος
 28 εἶπεν αὐτῷ λέγε μοι εἰ σὺ ῥωμαῖός εἰ ὁ δὲ ἔφη ναί. ἀπεκρίθη τε ὁ
 χιλιάρχος ἐγὼ πολλοῦ κεφαλαίου τὴν πολιτείαν ταύτην ἐκτησάμην
 29 ὁ δὲ παῦλος ἔφη ἐγὼ δὲ καὶ γεγέννημαι. εὐθέως οὖν ἀπέστησαν
 ἀπ' αὐτοῦ οἱ μέλλοντες αὐτόν ἀνετάξαι καὶ ὁ χιλιάρχος δὲ ἐφο-
 30 βήθη ἐπιγνοὺς ὅτι ῥωμαῖός ἐστιν καὶ ὅτι ἦν^ο αὐτόν δεδεκώς. τῆ δὲ
 ἐπαύριον βουλόμενος γνῶναι τὸ ἀσφαλές τὸ τί κατηγορεῖται παρὰ
 τῶν ἰουδαίων ἔλυσεν αὐτόν ἀπὸ^ο τῶν δεσμῶν καὶ ἐκέλευσεν ἐλθεῖν
 τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ὄλον^ο τὸ συνέδριον αὐτῶν καὶ καταγαγὼν τὸν
 παῦλον ἔστησεν εἰς αὐτούς.

23 Ἀτενίσας δὲ ὁ παῦλος τῷ συνεδρίῳ εἶπεν ἄνδρες ἀδελφοί ἐγὼ
 πάσῃ συνειδήσει ἀγαθῆ πεπολίτευμαι τῷ θεῷ ἄχρι ταύτης τῆς ἡ-
 2 μέρας. ὁ δὲ ἀρχιερεὺς ἀνανίας ἐπέταξεν τοῖς παρεστῶσιν αὐτῷ
 3 τύπτειν αὐτοῦ τὸ στόμα. τότε ὁ παῦλος πρὸς αὐτόν εἶπεν τύπτειν
 σε μέλλει ὁ θεὸς τοῖχε κεκονιαμένε καὶ σὺ κάθη κρίνων με κατὰ
 4 τὸν νόμον καὶ παρανομῶν κελεύεις με τύπτεσθαι. οἱ δὲ παρεστῶ-
 5 τες εἶπὸν τὸν ἀρχιερέα τοῦ θεοῦ λοιδορεῖς. ἔφη τε ὁ παῦλος οὐκ

v.20 *Τ,Μ,Κ:* ἐξεχεϊτο, *Ν:* ἐξεχυνετο. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* τη αναιρσει αυτου, *Ν:* ζ. **v.22** *Τ,Κ:* καθηκον, *Μ,Ν:* καθηκεν. **v.23** *Τ,Κ:* κραυγαζοντων δε, *Μ:* κραζοντων δε, *Ν:* κραυγαζοντων τε. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* αυτον ο χιλιαρχος αγεσθαι, *Ν:* ο χιλιαρχος εισαγεσθαι αυτον. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* ειπων, *Ν:* ειπας. **v.25** *Τ,Μ:* προσειπειν, *Κ,Ν:* προσειπειναν. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* εκατονταρχος, *Ν:* εκατονταρχης. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* απηγγειλεν τω χιλιαρχω, *Ν:* τω χιλιαρχω απηγγειλεν. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* ορα, *Ν:* ζ. **v.27** *Τ,Μ,Κ:* ει, *Ν:* ζ. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* τε, *Ν:* δε. **v.29** *Τ,Μ,Κ:* ην αυτον, *Ν:* αυτον ην. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* παρα, *Ν:* υπο. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* απο των δεσμων, *Ν:* ζ. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* ελθειν, *Ν:* συνηλθειν. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* ολον το συνεδριον αυτων, *Ν:* παν το συνεδριον. **23. v.4** *Τ,Μ,Κ:* ειπον, *Ν:* ειπαν.

ἦδιν ἀδελφοί ὅτι ἐστὶν ἀρχιερέυς γέγραπται γὰρ ἄρχοντα τοῦ λα-
οῦ σου οὐκ ἔρεῖς κακῶς . γνοὺς δὲ ὁ παῦλος ὅτι τὸ ἐν μέρος ἐστὶν 6
σαδδουκαίων τὸ δὲ ἕτερον φαρισαίων ἔκραξεν ἐν τῷ συνεδρίῳ ἄν-
δρες ἀδελφοί ἐγὼ φαρισαῖός εἰμι υἱὸς φαριδαίου περὶ ἐλπίδος καὶ
ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι . τοῦτο δὲ αὐτοῦ λαλήσαντος ἐ- 7
γένετο στάσις τῶν φαρισαίων καὶ τῶν σαδδουκαίων καὶ ἐσχίσθη τὸ
πλῆθος . σαδδουκαῖοι μὲν γὰρ λέγουσιν μὴ εἶναι ἀνάστασιν μηδὲ 8
ἄγγελον μήτε πνεῦμα φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσιν τὰ ἀμφοτέρα .
ἐγένετο δὲ κραυγὴ μεγάλη καὶ ἀναστάντες οἱ ᾠ γραμματεῖς τοῦ μέ- 9
ρους τῶν φαρισαίων διεμάχοντο λέγοντες οὐδὲν κακὸν εὐρίσκομεν
ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ ἄγγελος μὴ ὁ
θεομαχῶμεν . πολλῆς δὲ γενομένης ὁ στάσεως εὐλαβηθεὶς ὁ χιλί- 10
αρχος μὴ διασπασθῆ ὁ παῦλος ὑπ' αὐτῶν ἐκέλευσεν τὸ στράτευμα
καταβάν ἀρπάσαι αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν ἄγειν τε εἰς τὴν παρεμ-
βολήν . τῇ δὲ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἐπιστάς αὐτῷ ὁ κύριος εἶπεν θάρσει 11
πάυλε ὡς γὰρ διεμαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς ἱερουσαλήμ οὕτως σε
δεῖ καὶ εἰς ῥώμην μαρτυρῆσαι . γενομένης δὲ ἡμέρας ποιήσαν- 12
τές τινες ὁ τῶν ἰουδαίων συστροφὴν ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς λέγοντες
μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀποκτείνωσιν τὸν παῦλον . ἦσαν 13
δὲ πλείους τεσσαράκοντα οἱ ταύτην τὴν συνωμοσίαν ἠεποηκότες .
οἵτινες προσελθόντες τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπὸν 14
ἀναθέματι ἀνεθεματίσαμεν ἑαυτοὺς μηδενὸς γεύσασθαι ἕως οὗ ἀ-
ποκτείνωμεν τὸν παῦλον . νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε τῷ χιλιάρχῳ 15
σὺν τῷ συνεδρίῳ ὅπως αὐριον αὐτὸν καταγάγη πρὸς ὑμᾶς ὡς μέλ-
λοντας διαγινώσκειν ἀκριβέστερον τὰ περὶ αὐτοῦ ἡμεῖς δὲ πρὸ τοῦ
ἐγγίσει αὐτὸν ἔτοιμοὶ ἐσμεν τοῦ ἀνελεῖν αὐτόν . ἀκούσας δὲ ὁ υἱ- 16
ὸς τῆς ἀδελφῆς παύλου τὸ ἔνεδρον παραγενόμενος καὶ εἰσελθὼν
εἰς τὴν παρεμβολήν ἀπήγγειλεν τῷ παύλῳ . προσκαλεσάμενος δὲ 17
ὁ παῦλος ἕνα τῶν ἑκατοντάρχων ἔφη τὸν νεανίαν τοῦτον ἀπάγαγε
πρὸς τὸν χιλιάρχον ἔχει γάρ τι ἄπαγγεῖλαι αὐτῷ . ὁ μὲν οὖν πα- 18

v.5 *T, M, K:* γαρ, *V:* γαρ σι. **v.6** *T, M, K:* εκραξεν, *V:* εκραξεν. **v.6** *T, M, K:* φαρισαιου, *V:* φαρισαιων. **v.7** *T, M, K:* λαλησαντος, *V:* ειποντος. **v.7** *T, M, K:* των, *V:* ζ. **v.8** *T, M, K:* μηδε, *V:* μητε. **v.9** *T, M, K:* οι γραμματεις, *V:* τινες των γραμματεων. **v.9** *T, M, K:* μη θεομαχωμεν, *V:* ζ. **v.10** *T, M, K:* γενομενης στασεως ευλαβηθεις, *V:* γινομενης στασεως φοβηθεις. **v.10** *T, K, V:* καταβαν, *M:* καταβηται και. **v.11** *T, M, K:* παυλε, *V:* ζ. **v.12** *T, M, K:* τινες των ιουδαιων συστροφην, *V:* συστροφην οι ιουδαιοι. **v.13** *T, M, K:* τεσσαρακοντα, *V:* τεσσερακοντα. **v.13** *T, M, K:* πεποηκοτες, *V:* ποιησαμενοι. **v.14** *T, M, K:* ειπον, *V:* ειπαν. **v.15** *T, M, K:* αυριον αυτον καταγαγη προς, *V:* καταγαγη αυτον εις. **v.16** *T, M:* το ενεδρον, *K, V:* την ενεδραν. **v.17** *T, M, K:* τι απαγγειλαι, *V:* απαγγειλαι τι.

ραλαβὼν αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τὸν χιλιάρχον καὶ φησιν ὁ δέσμιος
 παῦλος προσκαλεσάμενός με ἠρώτησεν τοῦτον τὸν νεανίαν ἀγα-
 19 γεῖν πρὸς σε ἔχοντά τι λαλήσαι σοι. ἐπιλαβόμενος δὲ τῆς χειρὸς
 αὐτοῦ ὁ χιλιάρχος καὶ ἀναχωρήσας κατ' ἰδίαν ἐπυνθάνετο τί ἐστιν
 20 ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαί μοι. εἶπεν δὲ ὅτι οἱ ἰουδαῖοι συνέθεντο τοῦ
 ἐρωτῆσαι σε ὅπως αὔριον εἰς τὸ συνέδριον καταγάγῃς τὸν παῦ-
 21 λον ὡς μέλλοντές τι ἀκριβέστερον πυνθάνεσθαι περὶ αὐτοῦ. σὺ
 οὖν μὴ πεισθῆς αὐτοῖς ἐνεδρεύουσιν γὰρ αὐτὸν ἐξ αὐτῶν ἄνδρες
 πλείους τεσσαράκοντα οἵτινες ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς μήτε φαγεῖν
 μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀνέλωσιν αὐτὸν καὶ νῦν ἔτοιμοί' εἰσιν προσδε-
 22 χόμενοι τὴν ἀπὸ σοῦ ἐπαγγελίαν. ὁ μὲν οὖν χιλιάρχος ἀπέλυσεν
 τὸν νεανίαν παραγγείλας μηδενὶ ἐκλαλήσαι ὅτι ταῦτα ἐνεφάνισας
 23 πρὸς με. καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν ἑκατοντάρχων εἶ-
 πεν ἐτοιμάσατε στρατιώτας διακοσίους ὅπως πορευθῶσιν ἕως και-
 σαρείας καὶ ἵππεῖς ἑβδομήκοντα καὶ δεξιολάβους διακοσίους ἀπὸ
 24 τρίτης ὥρας τῆς νυκτός. κτήνη τε παραστῆσαι ἵνα ἐπιθιβάσαντες
 25 τὸν παῦλον διασώσωσιν πρὸς φήλικα τὸν ἡγεμόνα. γράψας ἐπι-
 26 στολὴν περιέχουσαν τὸν τύπον τοῦτον. κλαύδιος λυσίας τῷ κρατί-
 27 στῳ ἡγεμόνι φήλικι χαίρειν. τὸν ἄνδρα τοῦτον συλληφθέντα ὑπὸ
 τῶν ἰουδαίων καὶ μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν ἐπιστάς σὺν τῷ
 28 στρατεύματι ἐξειλόμην αὐτὸν μαθὼν ὅτι ῥωμαῖός ἐστιν. βουλόμε-
 νος δὲ γνῶναι τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἐνεκάλουν αὐτῷ κατήγαγον αὐτὸν
 29 εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν. ὃν εὔρον ἐγκαλούμενον περὶ ζητημάτων
 τοῦ νόμου αὐτῶν μηδὲν δὲ ἄξιον θανάτου ἢ δεσμῶν ἐγκλημα
 30 ἔχοντα. μηνυθείσης δὲ μοι ἐπιβουλῆς εἰς τὸν ἄνδρα μέλλειν ἔ-
 σεσθαι ὑπὸ τῶν ἰουδαίων ἐξαυτῆς ἔπεμψα πρὸς σε παραγγείλας
 31 καὶ τοῖς κατηγοροῖς λέγειν τὰ πρὸς αὐτὸν ἐπὶ σοῦ ἔρῳσο. οἱ
 μὲν οὖν στρατιῶται κατὰ τὸ διατεταγμένον αὐτοῖς ἀναλαβόντες τὸν
 32 παῦλον ἤγαγον διὰ τῆς νυκτός εἰς τὴν ἀντιπατρίδα. τῇ δὲ ἐπαύ-
 ριον ἔασαντες τοὺς ἵππεῖς πορεύεσθαι σὺν αὐτῷ ὑπέστρεψαν εἰς
 33 τὴν παρεμβολήν. οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν καισάρειαν καὶ ἀ-

v.18 *Τ,Μ,Κ:* νεανιαν, *Ν:* νεανιοκον. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* εἰς τὸ συνέδριον καταγάγῃς τὸν παυ-
 λον, *Ν:* τὸν παυλον καταγάγῃς εἰς τὸ συνέδριον. **v.20** *Τ,Κ:* μελλοντες, *Μ:* μελλοντα, *Ν:*
 μελλον. **v.21** *Τ,Μ,Κ:* τεσσαρακοντα, *Ν:* τεσσερακοντα. **v.21** *Τ,Μ,Κ:* ετοιμοι εἰσιν, *Ν:* εἰ-
 σιν ετοιμοι. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* νεανιαν, *Ν:* νεανιοκον. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* περιεχουσαν, *Ν:* εχουσαν.
v.27 *Τ,Μ,Κ:* συλληφθεντα, *Ν:* συλλημφθεντα. **v.27** *Τ,Μ,Κ:* εξειλομην αυτον, *Ν:* εξειλαμην.
v.28 *Τ,Μ,Κ:* δε γνωμαι, *Ν:* τε επιγνωμαι. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* αυτον, *Ν:* ζ. **v.29** *Τ,Κ,Ν:* δε,
Μ: ζ. **v.29** *Τ,Μ,Κ:* εγκλημα εχοντα, *Ν:* εχοντα εγκλημα. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* μελλειν εσεσθαι
 υπο των ιουδαιων, *Ν:* εσεσθαι. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* ερωσο, *Ν:* ζ. **v.31** *Τ,Μ,Κ:* της, *Ν:* ζ.
v.32 *Τ,Μ,Κ:* πορευεσθαι, *Ν:* απερχεσθαι.

ναδόντες τὴν ἐπιστολὴν τῷ ἡγεμόνι παρέστησαν καὶ τὸν παῦλον αὐτῷ. ἀναγνούς δὲ ὁ ἡγεμὼν καὶ ἐπερωτήσας ἐκ ποίας ἐπαρχίας 34
ἐστὶν καὶ πυθόμενος ὅτι ἀπὸ κιλικίας. διακούσομαί σου ἔφη ὁ 35
ταν καὶ οἱ κατήγοροί σου παραγένωνται ἐκέλευσεν ὁ αὐτὸν ἐν τῷ
πραιτωρίῳ τοῦ ἡρώδου φυλάσσεσθαι.

Μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς ἀνανίας μετὰ τῶν 24
πρεσβυτέρων καὶ ῥήτορος τερτύλλου τινός οἵτινες ἐνεφάνισαν τῷ
ἡγεμόνι κατὰ τοῦ παύλου. κληθέντος δὲ αὐτοῦ ἤρξατο κατηγο- 2
ρεῖν ὁ τέρτυλλος λέγων πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες διὰ σοῦ καὶ
κατορθωμάτων γινομένων τῷ ἔθνει τούτῳ διὰ τῆς σῆς προνοίας.
πάντη τε καὶ πανταχοῦ ἀποδεχόμεθα κράτιστε φηλιξ μετὰ πάσης 3
εὐχαριστίας. ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ πλεῖόν σε ἐγκόπτω παρακαλῶ ἀκου- 4
σαί σε ἡμῶν συντόμως τῇ σῇ ἐπιεικείᾳ. εὐρόντες γὰρ τὸν ἄνδρα 5
τοῦτον λοιμόν καὶ κινουῦντα στάδιον πᾶσιν τοῖς ἰουδαίοις τοῖς κατὰ
τὴν οἰκουμένην πρωτοστάτην τε τῆς τῶν ναζωραίων αἰρέσεως. ὅς 6
καὶ τὸ ἱερὸν ἐπέειπεν βεβηλῶσαι ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν καὶ κατὰ
τὸν ἡμέτερον νόμον ἠθελήσαμεν κρίνειν. παρελθὼν δὲ λυσίας ὁ 7
χιλίαρχος μετὰ πολλῆς βίας ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν ἀπήγαγεν. κε- 8
λεύσας ὁ τοὺς κατηγοροὺς αὐτοῦ ἔρχεσθαι ἐπὶ σέ παρ' οὗ δυνήσῃ
αὐτὸς ἀνακρίνας περὶ πάντων τούτων ἐπιγῶναι ὧν ἡμεῖς κατηγο-
ροῦμεν αὐτοῦ. συνέθεντο δὲ καὶ οἱ ἰουδαῖοι φάσκοντες ταῦτα οὕ- 9
τως ἔχειν. ἀπεκρίθη δὲ ὁ παῦλος νεύσαντος αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος 10
λέγειν ἐκ πολλῶν ἐτῶν ὄντα σε κριτὴν τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμε-
νος εὐθυμότερον τὰ περὶ ἑμαυτοῦ ἀπολογοῦμαι. δυναμένου σου 11
γῶναι ὅτι οὐ πλείους εἰσὶν μοι ἡμέραι ἢ δεκαδύο ἀφ' ἧς ἀνέβην
προσκυνησῶν ἐν ἱερουσαλήμ. καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ εὔρον με πρὸς 12
τινα διαλεγόμενον ἢ ἐπισυῶτασιν ποιοῦντα ὄχλου οὔτε ἐν ταῖς συ-
ναγωγαῖς οὔτε κατὰ τὴν πόλιν. οὔτε παρασιτῆσαί μὲ δύνανται πε- 13
ριῶν ὧν νῦν κατηγοροῦσίν μου. ὁμολογῶ δὲ τοῦτό σοι ὅτι κατὰ τὴν 14
ὁδὸν ἦν λέγουσιν αἴρεσιν οὕτως λατρεύω τῷ πατρὶ ἡμῶν θεῷ πιστεύω

v.34 *T, M, K:* ο ηγεμων, *V:* ζ. **v.34** *T, M, K:* επαρχιας, *V:* επαρχειας. **v.35** *T, K:* εκελευσεν τε αυτον εν τω πραιτωριω του ηρωδου φυλασσεσθαι, *M:* εκελευσεν τε αυτον εν τω πραιτωριω ηρωδου φυλασσεσθαι, *V:* κελευσας εν τω πραιτωριω του ηρωδου φυλασσεσθαι αυτον.
24. **v.1** *T, M, K:* των πρεσβυτερων, *V:* πρεσβυτερων τινων. **v.5** *T, M, K:* στασιν, *V:* στασεις.
v.6 *T, K:* και ... κρινειν, *M, V:* ζ. **v.7** *T, K:* παρελθων ... απηγαγεν, *M, V:* ζ. **v.8** *T, K:* κε-
λευσας ... επι σε, *M, V:* ζ. **v.9** *T, K:* συνεθεντο, *M, V:* συνεπεθεντο. **v.10** *T, M, K:* δε, *V:* τε.
v.10 *T, M, K:* ευθυμοτερον, *V:* ευθυμως. **v.11** *T, M, K:* γνωναι, *V:* επιγνωναι. **v.11** *T, K:*
η δεκαδυο, *M:* δεκαδυο, *V:* δωδεκα. **v.11** *T, M, K:* εν, *V:* εις. **v.12** *T, M, K:* επισυστασιν,
V: επιστασιν. **v.13** *T, M, K:* ουτε, *V:* ουδε. **v.13** *T, M:* με, *K, V:* ζ. **v.13** *T, M, K:* περι
ων νυν, *V:* σοι περι ων νυν.

15 πᾶσιν τοῖς κατὰ τὸν νόμον καὶ τοῖς προφήταις γεγραμμένοις. ἐλ-
 16πίδα ἔχων εἰς τὸν θεόν ἦν καὶ αὐτοὶ οὗτοι προσδέχονται ἀνάστασιν
 16 μέλλειν ἔσσεσθαι νεκρῶν δικαίων τε καὶ ἀδίκων. ἐν τούτῳ δὲ αὐ-
 τὸς ἀσκῶ ἀπρόσκοπον συνείδησιν ἔχειν πρὸς τὸν θεὸν καὶ τοὺς
 17 ἀνθρώπους διαπίαντός. δι' ἐτῶν δὲ πλειόνων παρεγενόμενην ἔλεη-
 18μοσύνας ποιήσων εἰς τὸ ἔθνος μου καὶ προσφοράς. ἐν ᾧ οἷς εὐρὸν
 με ἠγγισμένον ἐν τῷ ἱερῷ οὐ μετὰ ὄχλου οὐδὲ μετὰ θορύβου τινὲς
 19 δὲ ἀπὸ τῆς ἀσίας ἰουδαῖοί. οὓς δεῖ ἐπὶ σοῦ παρεῖναι καὶ κατηγο-
 20ρεῖν εἴ τι ἔχουσιν πρὸς με. ἢ αὐτοὶ οὗτοι εἰπάτωσαν εἴ τι εὐρὸν ἐν
 21 ἐμοὶ ἀδίκημα σάντος μου ἐπὶ τοῦ συνεδρίου. ἢ περὶ μιᾶς ταύ-
 τῃς φωνῆς ἧς ἔκραξα ἑστῶς ἐν αὐτοῖς ὅτι περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν
 22 ἐγὼ κρίνομαι σήμερον ὑφ' ὑμῶν. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ φῆλιξ ἀ-
 νεβάλετο αὐτοὺς ἀκριβέστερον εἰδὼς τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ εἰπὼν ὅταν
 23 λυσίας ὁ χιλιάρχος καταβῆ διαγνώσομαι τὰ καθ' ὑμᾶς. διαταξά-
 μενός ἵε τῷ ἑκατοντάρχη τηρεῖσθαι τὸν παῦλον ἔχειν τε ἄνεσιν καὶ
 μηδένα κωλύειν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑπηρετεῖν ἢ προσέρχεσθαι αὐτῷ.
 24 μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς παραγενόμενος ὁ φῆλιξ σὺν δρουσίλλῃ τῇ
 γυναικί αὐτοῦ οὔσῃ ἰουδαία μετεπέμψατο τὸν παῦλον καὶ ἤκου-
 25σεν αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς χριστὸν πίστεως. διαλεγομένου δὲ αὐτοῦ
 περὶ δικαιοσύνης καὶ ἐγκρατείας καὶ τοῦ κρίματος τοῦ μέλλοντος
 26 ἔδοεσθαι ἔμφοβος γενόμενος ὁ φῆλιξ ἀπεκρίθη τὸ νῦν ἔχον πορευοῦς
 27 καιρὸν δὲ μεταλαβὼν μετακαλέσομαί σε. ἅμα δὲ καὶ ἐλπίζων ὅτι
 χρήματα δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ παύλου ὅπως λύσῃ αὐτὸν διὸ
 καὶ πυκνότερον αὐτὸν μεταπεμπόμενος ὠμίλει αὐτῷ. διετίας δὲ
 πληρωθείσης ἔλαβεν διάδοχον ὁ φῆλιξ πόρκιον φῆστον θέλων τε
 χάριτας καταθέσθαι τοῖς ἰουδαίοις ὁ φῆλιξ κατέλιπεν τὸν παῦλον
 δεδεμένον.

25 Φῆστος σὺν ἐπιβάς τῇ ἐπαρχίᾳ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνέβη εἰς ἱε-

v.14 *T, M, K:* τοις, *V:* τοις ἐν τοις. **v.15** *T, M, K:* νεκρῶν, *V:* ζ. **v.16** *T, M, K:* δε, *V:* καὶ.
v.16 *T, K, V:* εχειν, *M:* εχων. **v.16** *T, K:* διαπαντος, *M, V:* δια παντος. **v.17** *T, M, K:*
 παρεγενομην ελεημοσυνας ποιησων εἰς τὸ εθνος μου, *V:* ελεημοσυνας ποιησων εἰς τὸ εθνος μου
 παρεγενομην. **v.18** *T, M, K:* οἰς, *V:* αἰς. **v.18** *T, V:* δε, *K, M:* ζ. **v.19** *T, M:* δεῖ, *K, V:*
 εδει. **v.19** *T, M, K:* με, *V:* ἐμε. **v.20** *T, K:* εἰ τι ευρον ἐν ἐμοι, *M:* τι ευρον ἐν ἐμοι, *V:* τι
 ευρον. **v.21** *T, M, K:* εκραξα εστως ἐν αυτοις, *V:* εκεκραξα ἐν αυτοις εστως. **v.21** *T, M, K:*
 υφ, *V:* ἐφ. **v.22** *T, M, K:* ακουσας δε ταυτα ο φηλιξ ανεβαλετο αυτους, *V:* ανεβαλετο δε αυτους
 ο φηλιξ. **v.22** *T, M, K:* ειπων, *V:* ειπας. **v.23** *T, M, K:* τε, *V:* ζ. **v.23** *T, M, K:* τον
 παυλον, *V:* αυτον. **v.23** *T, M, K:* η προσερχεσθαι, *V:* ζ. **v.24** *T, K:* γυναικι αυτου, *M:*
 γυναικι, *V:* ἰδια γυναικι. **v.24** *T, M, K:* χριστον, *V:* χριστον ἰησουν. **v.25** *T, M, K:* εσεσθαι,
V: ζ. **v.26** *T, K:* δε, *M, V:* ζ. **v.26** *T, M, K:* οπως λυση αυτον, *V:* ζ. **v.27** *T, M, K:*
 χαριτας, *V:* χαριτα. **25. v.1** *T, M, K:* επαρχια, *V:* επαρχεια.

ροσόλυμα ἀπὸ καισαρείας . ἐνεφάνισαν δὲ αὐτῷ ὁ ἄρχιερεὺς καὶ 2
οἱ πρῶτοι τῶν ἰουδαίων κατὰ τοῦ παύλου καὶ παρεκάλουν αὐτόν .
αἰτούμενοι χάριν κατ' αὐτοῦ ὅπως μεταπέμψηται αὐτόν εἰς ἱερο- 3
σαλήμ ἐνέδραν ποιοῦντες ἀνελεῖν αὐτόν κατὰ τὴν ὁδόν . ὁ μὲν οὖν 4
φῆστος ἀπεκρίθη τηρεῖσθαι τὸν παῦλον ἐν καισαρεία ἑαυτὸν δὲ
μέλλειν ἐν τάχει ἐκπορεύεσθαι . οἱ οὖν δυνατοὶ ἐν ὑμῖν φησὶν 5
συγκαταβάντες εἴ τι ἔστιν ἐν τῷ ἀνδρὶ τούτῳ κατηγορεῖται αὐ-
τοῦ . διατρίψας δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας πλείους ἢ δέκα καταβάς εἰς 6
καισάρειαν τῇ ἐπαύριον καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐκέλευσεν τὸν
παῦλον ἀχθῆναι . παραγενομένου δὲ αὐτοῦ περιέδωκεν οἱ ἀπὸ 7
ἱεροσολύμων καταβεβηκότες ἰουδαῖοι πολλὰ καὶ βαρέα αἰτιάματα
φέροντες κατὰ τοῦ παύλου ἃ οὐκ ἴσχυον ἀποδειξάσαι . ἀπολογου- 8
μένου αὐτοῦ ὅτι οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν ἰουδαίων οὔτε εἰς τὸ ἱερόν
οὔτε εἰς καίσαρά τι ἤμαρτον . ὁ φῆστος δὲ τοῖς ἰουδαίοις θέλων 9
χάριν καταθέσθαι ἀποκριθεὶς τῷ παύλῳ εἶπεν θέλεις εἰς ἱεροσό-
λυμα ἀναβάς ἐκεῖ περὶ τούτων κρίνεσθαι ἐπ' ἐμοῦ . εἶπεν δὲ ὁ 10
παῦλος ἐπὶ τοῦ βήματος καίσαρος ἐστὼς εἶμι οὗ με δεῖ κρίνεσθαι
ἰουδαίους οὐδὲν ἠδίκησα ὡς καὶ σὺ κάλλιον ἐπιγινώσκεις . εἰ μὲν 11
γὰρ ἀδικῶ καὶ ἄξιον θανάτου πέπραχά τι οὐ παραιτοῦμαι τὸ ἀ-
ποθανεῖν εἰ δὲ οὐδὲν ἔστιν ὧν οὗτοι κατηγοροῦσίν μου οὐδεὶς με
δύναται αὐτοῖς χαρίσασθαι καίσαρα ἐπικαλοῦμαι . τότε ὁ φῆστος 12
συλλαλήσας μετὰ τοῦ συμβουλίου ἀπεκρίθη καίσαρα ἐπικέκλησαι
ἐπὶ καίσαρα πορεύσῃ . ἡμερῶν δὲ διαγενομένων τινῶν ἀγρίππας ὁ 13
βασιλεὺς καὶ βερνίκη κατήνησαν εἰς καισάρειαν ἀσπαδόμενοι τὸν
φῆστον . ὡς δὲ πλείους ἡμέρας διέτριβὸν ἐκεῖ ὁ φῆστος τῷ βασιλεῖ 14
ἀνέθετο τὰ κατὰ τὸν παῦλον λέγων ἀνὴρ τις ἐστὶν καταλελειμμένος
ὑπὸ φήλικος δέσμιος . περὶ οὗ γενομένου μου εἰς ἱεροσόλυμα ἐνε- 15
φάνισαν οἱ ἄρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν ἰουδαίων αἰτούμενοι
κατ' αὐτοῦ δίκην . πρὸς οὓς ἀπεκρίθη ὅτι οὐκ ἔστιν ἔθος ῥωμαί- 16
οις χαρίζεσθαι τινα ἄνθρωπον εἰς ἀπώλειαν πρὶν ἢ ὁ κατηγοροῦ-

v.2 *T, M, K:* δε, *V:* τε. **v.2** *T, M, K:* ο αρχιερευς, *V:* οι αρχιερεις. **v.4** *T, M, K:* εν καισαρεια, *V:* εις καισαρειαν. **v.5** *T, M, K:* δυνατοι εν υμιν φησιν, *V:* εν υμιν φησιν δυνατοι. **v.5** *T, M:* τι εστιν εν τω ανδρι τουτω, *K:* τι εστιν αποπον εν τω ανδρι τουτω, *V:* τι εστιν εν τω ανδρι αποπον. **v.6** *T, M, K:* πλειους η δεκα, *V:* ου πλειους οκτω η δεκα. **v.7** *T, M, K:* περιεστησαν, *V:* περιεστησαν αυτον. **v.7** *T, K:* αιτιαματα, *M, V:* αιτωματα. **v.7** *T, M, K:* φεροντες κατα του παυλου, *V:* καταφεροντες. **v.8** *T, M, K:* απολογουμενου αυτου, *V:* του παυλου απολογουμενου. **v.9** *T, M, K:* τοις ιουδαιοις θελων, *V:* θελων τοις ιουδαιοις. **v.9** *T, M, K:* κρινεσθαι, *V:* κριθηναι. **v.11** *T, M, K:* γαρ, *V:* ουν. **v.13** *T, K:* ασπασσομενοι, *M, V:* ασπασαμενοι. **v.14** *T, K, V:* διετριβον, *M:* διετριβεν. **v.15** *T, M, K:* δικην, *V:* καταδικην. **v.16** *T, M, K:* εις απωλειαν, *V:* εζ.

μενος κατὰ πρόσωπον ἔχοι τοὺς κατηγοροὺς τόπον τε ἀπολογίας
 17 λάβοι περὶ τοῦ ἐγκλήματος . συνελθόντων οὖν αὐτῶν ἐνθάδε ἀνα-
 βολὴν μηδεμίαν ποιησάμενος τῇ ἐξῆς καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος
 18 ἐκέλευσα ἀθῆναι τὸν ἄνδρα . περὶ οὗ σταθέντες οἱ κατήγοροι οὐ-
 19 δεμίαν αἰτίαν ἐπέφερον ὧν ὑπενόουν ἐγώ . ζητήματα δέ τινα περὶ
 20 τῆς ἰδίας δεισιδαιμονίας εἶχον πρὸς αὐτόν καὶ περὶ τινος ἰησοῦ τε-
 21 θηκότος ὃν ἔφασκεν ὁ παῦλος ζῆν . ἀπορούμενος δὲ ἐγὼ εἰς τὴν
 περὶ τούτου ζήτησιν ἔλεγον εἰ βούλοίτο πορεύεσθαι εἰς ἱερουσαλήμ
 21 κάκει κρίνεσθαι περὶ τούτων . τοῦ δὲ παύλου ἐπικαλεσαμένου τη-
 ρηθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ σεβαστοῦ διάγνωσιν ἐκέλευσα τηρεῖσθαι
 22 αὐτόν ἕως οὗ πῆμψω αὐτόν πρὸς καίσαρα . ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν
 φῆστον ἔφη ἐβουλόμην καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀκοῦσαι ὁ δὲ αὐ-
 23 ριον φησὶν ἀκούσῃ αὐτοῦ . τῇ οὖν ἐπαύριον ἐλθόντος τοῦ ἀγρίππα
 καὶ τῆς βερνίκης μετὰ πολλῆς φαντασίας καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ
 ἀκροατήριον σὺν τε τοῖς χιλιάρχοις καὶ ἀνδράσιν τοῖς κατ' ἐξοχὴν
 οὗδιν τῆς πόλεως καὶ κελεύσαντος τοῦ φήστου ἤχθη ὁ παῦλος .
 24 καὶ φησὶν ὁ φῆστος ἀγρίππα βασιλεῦ καὶ πάντες οἱ συμπαρόντες
 ἡμῖν ἄνδρες θεωρεῖτε τοῦτον περὶ οὗ πᾶν τὸ πλῆθος τῶν ἰουδαίων
 ἐνέτυχόν μοι ἐν τε ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε ἐπιβοῶντες ὁ μὴ δεῖν
 25 ζῆν αὐτόν μηκέτι . ἐγὼ δὲ καταλαβόμενος μηδὲν ἄξιον θανάτου ὁ
 αὐτόν πεπραχέναι καὶ αὐτοῦ δὲ τούτου ἐπικαλεσαμένου τὸν σεβα-
 26 στόν ἔκρινα πέμπειν αὐτόν . περὶ οὗ ἀσφαλές τι γράψαι τῷ κυρίῳ
 οὐκ ἔχω διὸ προήγαγον αὐτόν ἐφ' ὑμῶν καὶ μάλιστα ἐπὶ σοῦ βα-
 σιλεῦ ἀγρίππα ὅπως τῆς ἀνακρίσεως γενομένης σχῶ τι γράψαι .
 27 ἄλογον γάρ μοι δοκεῖ πέμποντα δέσμιον μὴ καὶ τὰς κατ' αὐτοῦ
 αἰτίας σημᾶναι .

26 Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν παῦλον ἔφη ἐπιτρέπεται σοι ὑπὲρ σε-
 2 αυτοῦ λέγειν τότε ὁ παῦλος ἀπελογεῖτο ὁ ἐκτείνας τὴν χεῖρα . περὶ
 πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ ἰουδαίων βασιλεῦ ἀγρίππα ἡγήμαι ἐ-
 3 μαυτὸν μακάριον μέλλων ὁ ἀπολογεῖσθαι ἐπὶ σοῦ σήμερον . μάλι-

v.18 *T, M, K:* επεφερον ων υπενουουν εγω, *V:* εφερον ων εγω υπενουουν πονηρων. **v.20** *T, K:* εις, *M, V:* ζε. **v.20** *T, M, K:* τουτου, *V:* τουτων. **v.20** *T, M, K:* ιερουσαλημ, *V:* ιεροσολυμα. **v.21** *T, M, K:* πεμψω, *V:* αναπεμψω. **v.22** *T, M, K:* εφη, *V:* ζε. **v.22** *T, M, K:* ο δε, *V:* ζε. **v.23** *T, M, K:* τοις, *V:* ζε. **v.23** *T, M, K:* ουσιν, *V:* ζε. **v.24** *T, M, K:* παν, *V:* απαν. **v.24** *T, M, K:* επιβοωντες μη δειν αυτον, *V:* βοωντες μη δειν αυτον ζην. **v.25** *T, M, K:* καταλαβομενος, *V:* κατελαβομην. **v.25** *T, M, K:* θανατου αυτον πεπραχεναι και, *V:* αυτον θανατου πεπραχεναι. **v.25** *T, M, K:* αυτον, *V:* ζε. **v.26** *T, M, K:* γραφαι, *V:* γραφω. **26. v.1** *T, M, K:* υπερ, *V:* περι. **v.1** *T, M, K:* απελογειτο εκτεινας την χειρα, *V:* εκτεινας την χειρα απελογειτο. **v.2** *T, K:* μελλων απολογεισθαι επι σου σημερον, *M:* επι σου μελλων απολογεισθαι σημερον, *V:* επι σου μελλων σημερον απολογεισθαι.

στα γνώστην ὄντα ὅτε πάντων τῶν κατὰ ἰουδαίους ἐθῶν τε καὶ ζητη-
 μάτων διὸ δέομαί ὄου μακροθύμως ἀκοῦσαί μου . τὴν μὲν οὖν βί- 4
 ωσίν μου τὴν ἐκ νεότητος τὴν ἀπ' ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ ἔθνει μου
 ἐν ἱεροσολύμοις ἴσασιν πάντες οἱ ἰουδαῖοι . προγινώσκοντές με ἄ- 5
 νωθεν ἐὰν θέλωσιν μαρτυρεῖν ὅτι κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην αἴρεσιν
 τῆς ἡμετέρας θρησκείας ἐζησα φαρισαῖος . καὶ νῦν ἐπ' ἐλπίδι τῆς 6
 πρὸς ὁ τοὺς πατέρας ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἔσθηκα
 κρινόμενος . εἰς ἣν τὸ δωδεκάφυλον ἡμῶν ἐν ἐκτενεῖα νύκτα καὶ 7
 ἡμέραν λατρεῦον ἐλπίζει καταντῆσαι περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι
 βασιλεῦ ἄγρίππα ὑπὸ τῶν ἰουδαίων . τί ἄπιστον κρίνεται παρ' ὑ- 8
 μῖν εἰ ὁ θεὸς νεκροὺς ἐγείρει . ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἐμαυτῷ πρὸς 9
 τὸ ὄνομα ἰησοῦ τοῦ ναζωραίου δεῖν πολλὰ ἐναντία πράξαι . ὁ καὶ 10
 ἐποίησα ἐν ἱεροσολύμοις καὶ πολλοὺς τῶν ἁγίων ἐγὼ φυλάκαῖς
 κατέκλεισα τὴν παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἐξουσίαν λαβὼν ἀναιρουμέ-
 νων τε αὐτῶν κατήνεγκα ψῆφον . καὶ κατὰ πάσας τὰς συναγωγὰς 11
 πολλάκις τιμῶν αὐτοὺς ἠνάγκαζον βλασφημεῖν περισσῶς τε ἐμ-
 μαινόμενος αὐτοῖς ἐδίδωκον ἕως καὶ εἰς τὰς ἔξω πόλεις . ἐν οἷς καὶ 12
 πορευόμενος εἰς τὴν δαμασκὸν μετ' ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς τῆς
 παρὰ τῶν ἀρχιερέων . ἡμέρας μέσης κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον βασι- 13
 λεῦ οὐρανόθεν ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου περιλάμπαν με
 φῶς καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους . πάντων δὲ καταπεσόντων 14
 ἡμῶν εἰς τὴν γῆν ἤκουσα φωνὴν λαλοῦσαν ὡς πρὸς με καὶ λέγουσαν
 τῇ ἑβραϊδὶ διαλέκτῳ σαοὺλ σαοὺλ τί με διώκεις σκληρόν σοι πρὸς 15
 κέντρα λακτίζεις . ἐγὼ δὲ εἶπόν τις εἶ κύριε ὁ δὲ εἶπεν ἐγὼ εἰμι ἰη-
 σοῦς ὃν σὺ διώκεις . ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ στήθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου 16
 εἰς τοῦτο γὰρ ὤφθην σοι προχειρίσασθαί σε ὑπηρέτην καὶ μάρτυρα
 ὧν τε εἰδῆς ὧν τε ὀφθῆσομαί σοι . ἐξαιρούμενός σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ 17
 τῶν ἐθνῶν εἰς οὓς νῦν σε ἀποστέλλω . ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς αὐτῶν 18
 τοῦ ἐπιστρέψαι ἀπὸ σκοτόους εἰς φῶς καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ σατα-
 νᾶ ἐπὶ τὸν θεόν τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ κληρὸν 19
 ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πίστει τῇ εἰς ἐμέ . ὅθεν βασιλεῦ ἄγρίππα οὐκ

v.3 *T, M, V*: σε, *K*: σε εἶδος. **v.3** *T, K, V*: εθων, *M*: ηθων. **v.3** *T, M, K*: σου, *V*:
 ἐ. **v.4** *T, M, K*: εν, *V*: εν τε. **v.6** *T, M, K*: προς τους πατερας, *V*: εις τους πατερας
 ημων. **v.7** *T, K*: βασιλευ αγριππα υπο των ιουδαιων, *M*: βασιλευ αγριππα υπο ιουδαιων,
V: υπο ιουδαιων βασιλευ. **v.10** *T, M, K*: των, *V*: τε των. **v.10** *T, M, K*: φυλακαεις, *V*: εν
 φυλακαις. **v.12** *T, M, K*: και, *V*: ἐ. **v.12** *T, M, K*: παρα, *V*: ἐ. **v.14** *T, M, K*: δε, *V*:
 τε. **v.14** *T, M, K*: λαλουςαν προς με και λεγουσαν, *V*: λεγουσαν προς με. **v.15** *T, M, K*:
 ειπον, *V*: ειπα. **v.15** *T, M, K*: ειπεν, *V*: κυριος ειπεν. **v.16** *T, M, K*: ειδες, *V*: ειδες [με].
v.17 *T, M, K*: των, *V*: εκ των. **v.17** *T, K*: νυν σε αποστέλλω, *M*: εγω σε αποστέλλω, *V*: εγω
 αποστέλλω σε. **v.18** *T, V*: του επιστρεψαι, *K*: και επιστρεψαι, *M*: του υποστρεψαι.

20 ἐγενόμην ἀπειθής τῇ οὐρανίῳ ὀπτασίᾳ· ἀλλὰ τοῖς ἐν δαμασκῶ
 πρῶτον καὶ ἱεροσολύμοις εἰς πᾶσάν τε τὴν χώραν τῆς ἰουδαίας καὶ
 τοῖς ἔθνεσιν ἀπάγγελλον μετανοεῖν καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεόν ἄ-
 21 ζια τῆς μετανοίας ἔργα πράσσοντας· ἔνεκα τούτων με^ο οἱ ἰουδαῖοι
 22 συλλαβόμενοι ἐν τῷ ἱερῷ ἐπειρῶντο διαχειρίσασθαι· ἐπικουρίας
 οὖν τυχόν τῆς πᾶρά τοῦ θεοῦ ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἔσθηκα
 μαρτυρούμενος μικρῶ τε καὶ μεγάλῳ οὐδὲν ἐκτὸς λέγων ὧν τε οἱ
 23 προφήται ἐλάλησαν μελλόντων γίνεσθαι καὶ μωσῆς· εἰ παθητὸς ὁ
 χριστὸς εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν φῶς μέλλει καταγγέλλειν
 24 τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσιν· ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένου ὁ φη-
 στος μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἔφη μαίνη παῦλε τὰ πολλά σε γράμματα εἰς
 25 μανίαν περιτρέπει· ὁ δὲ^ο οὐ μαίνομαι φησὶν κράτιστε φῆστε ἄλλ’
 26 ἀληθείας καὶ σωφροσύνης ῥήματα ἀποφθέγγομαι· ἐπίσταται γὰρ
 περὶ τούτων ὁ βασιλεὺς πρὸς ὃν καὶ παρρησιαζόμενος λαλῶ λανθά-
 νειν γὰρ αὐτὸν τι τούτων οὐ πείθομαι οὐδέν^ο· οὐ γὰρ ἔστιν ἐν γωνίᾳ
 27 πεπραγμένον τοῦτο· πιστεύεις βασιλεῦ ἀγρίπτα τοῖς προφήταις
 28 οἶδα ὅτι πιστεύεις· ὁ δὲ ἀγρίππας πρὸς τὸν παῦλον ἔφη ἐν ὀλίγῳ
 29 με πείθεις χριστιανὸν γενέσθαι· ὁ δὲ παῦλος εἶπεν εὐζαίμην ἂν
 τῷ θεῷ καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐν πολλῷ οὐ μόνον σε ἀλλὰ καὶ πάντας
 τοὺς ἀκούοντάς μου σήμερον γενέσθαι τοιούτους ὅποῖος καὶ γῶ εἰμι
 30 παρεκτὸς τῶν δεσμῶν τούτων· καὶ^ο ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ ἀνέστη ὁ
 βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν ἧ τε βερνίκη καὶ οἱ συγκαθήμενοι αὐτοῖς·
 31 καὶ ἀναχωρήσαντες ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες ὅτι οὐδὲν
 32 θανάτου ἄξιον^ο ἢ δεσμῶν πράσσει ὁ ἄνθρωπος οὗτος· ἀγρίππας
 δὲ τῷ φήστω ἔφη ἀπολελεύσθαι ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἰ μὴ
 ἐπεκέκλητο καίσαρα·

27 Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν ἰταλίαν παρεδίδουν
 τὸν τε παῦλον καὶ τινὰς ἐτέρους δεσμώτας ἑκατοντάρχη ὀνόματι
 2 ἰουλίῳ σπείρης σεβαστῆς· ἐπιβάντες δὲ πλοίῳ ἀδραμυτινηῷ μέλ-
 λοντὲς πλεῖν τοὺς κατὰ τὴν ἄσιαν τόπους ἀνήχθημεν ὄντος σὺν ἡ-

v.20 *Τ,Μ,Κ:* και, *Υ:* τε και. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* εις, *Υ:* ζ. **v.20** *Τ,Μ:* απαγγελων, *Κ,Υ:* απηγγελων. **v.21** *Τ,Κ:* με οι ιουδαιοι συλλαβομενοι, *Μ:* οι ιουδαιοι με συλλαβομενοι, *Υ:* με ιουδαιοι συλλαβομενοι [οντα]. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* παρα, *Υ:* απο. **v.22** *Τ,Κ:* μαρτυρουμενος, *Μ,Υ:* μαρτυρομενος. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* μωσης, *Υ:* μωυσης. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* τω, *Υ:* τω τε. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* εφη, *Υ:* φησιν. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* δε, *Υ:* δε παυλος. **v.25** *Τ,Κ:* αλλ, *Μ,Υ:* αλλα. **v.26** *Τ,Κ:* ουδεν ου γαρ εστιν, *Μ:* ουδεν ου γαρ, *Υ:* ουθεν ου γαρ εστιν. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* εφη, *Υ:* ζ. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* γενεσθαι, *Υ:* ποιησαι. **v.29** *Τ,Μ,Κ:* ειπεν, *Υ:* ζ. **v.29** *Τ,Μ,Κ:* πολλω, *Υ:* μεγαλω. **v.29** *Τ,Μ,Κ:* καγω, *Υ:* και εγω. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* και ταυτα ειποντος αυτου ανεστη, *Υ:* ανεστη τε. **v.31** *Τ,Μ,Κ:* αξιον η δεσμιων, *Υ:* η δεσμιων αξιον [τι]. **27. v.2** *Τ,Μ,Κ:* μελλοντες, *Υ:* μελλοντι. **v.2** *Τ,Μ,Κ:* τους, *Υ:* εις τους.

μῖν ἀριστάρχου μακεδόνοσ θεσσαλονικέωσ . τῆ τε ἐτέρα κατήχθη- 3
 μεν εἰσ σιδῶνα φιλανθρώπωσ τε ὁ ἰούλιοσ τῷ παύλῳ χρησάμενοσ 4
 ἐπέτρεψεν πρὸσ φίλουσ πορευθέντᾶ ἐπιμελείασ τυχεῖν . κάκειθεν 4
 ἀναχθέντεσ ὑπεπλεύσαμεν τὴν κύπρον διὰ τὸ τοὺσ ἀνέμουσ εἶ-
 ναι ἐναντίουσ . τό τε πέλαγοσ τὸ κατὰ τὴν κιλικίαν καὶ παμφυλίαν 5
 διαπλεύσαντεσ κατήλθομεν εἰσ μύρα τῆσ λυκίασ . κάκει εὐρών ὁ ἐ- 6
 κατόνταρχὸσ πλοῖον ἀλεξανδρινὸν πλέον εἰσ τὴν ἰταλίαν ἐνεβίβασεν
 ἡμᾶσ εἰσ αὐτό . ἐν ἱκαναῖσ δὲ ἡμέραισ βραδυπλοοῦντεσ καὶ μόλισ 7
 γενόμενοι κατὰ τὴν κνίδον μὴ προσεῶντοσ ἡμᾶσ τοῦ ἀνέμου ὑπε-
 πλεύσαμεν τὴν κρήτην κατὰ σαλμώνην . μόλισ τε παραλεγόμενοι 8
 αὐτὴν ἤλθομεν εἰσ τόπον τινὰ καλούμενον καλοὺσ λιμένασ ᾧ ἐγγὺσ 9
 ἦν πόλισ λασαία . ἱκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου καὶ ὄντοσ ἤδη 9
 ἐπισφαλοῦσ τοῦ πλοόσ διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν ἤδη παρεληλυθέναι
 παρήνει ὁ παῦλοσ . λέγων αὐτοῖσ ἄνδρεσ θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεωσ 10
 καὶ πολλῆσ ζημίασ οὐ μόνον τοῦ φόρτου καὶ τοῦ πλοίου ἀλλὰ καὶ
 τῶν ψυχῶν ἡμῶν μέλλειν ἔσοσθαι τὸν πλοῦν . ὁ δὲ ἐκατόνταρχὸσ 11
 τῷ κυβερνήτῃ καὶ τῷ ναυκλήρῳ ἐπέιθετο ᾧ μᾶλλον ἢ τοῖσ ὑπὸ τοῦ
 παύλου λεγομένοισ . ἀνευθέτου δὲ τοῦ λιμένος ὑπάρχοντοσ πρὸσ 12
 παραχειμασίαν οἱ πλείουσ ἔθεντο βουλήν ἀναχθῆναι κάκειθεν εἶ-
 πωσ δύναιντο κατανήσαντεσ εἰσ φοίνικα παραχειμάσαι λιμένα τῆσ 13
 κρήτησ βλέποντα κατὰ λίβα καὶ κατὰ χῶρον . ὑποπνεύσαντοσ δὲ 13
 νότου δόξαντεσ τῆσ προθέσεωσ κεκρατηκέναι ἄραντεσ ἄσσον πα-
 ρελέγοντο τὴν κρήτην . μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλεν κατ' αὐτῆσ ἄνεμοσ 14
 τυφωνικόσ ὁ καλούμενοσ εὐρόκλύδων . συναρπασθέντοσ δὲ τοῦ 15
 πλοίου καὶ μὴ δυναμένοσ ἀντοφθαλμεῖν τῷ ἀνέμῳ ἐπιδόντεσ ἐφε-
 ρόμεθα . νησίον δὲ τι ὑποδραμόντεσ καλούμενον κλαύδην ᾧ μόλισ 16
 ἰσχύσαμεν περικρατεῖσ γενέσθαι τῆσ σκάφησ . ἦν ἄραντεσ βοη- 17
 θεῖαισ ἐχρῶντο ὑποζωννύντεσ τὸ πλοῖον φοβούμενοί τε μὴ εἰσ τὴν
 σῦρτιν ἐκπέσωσιν χαλάσαντεσ τὸ σκεῦοσ οὕτωσ ἐφέροντο . σφο- 18
 δρῶσ δὲ χειμαζομένων ἡμῶν τῆ ἐξῆσ ἐκβολὴν ἐποιοῦντο . καὶ τῆ 19
 τρίτῃ αὐτόχειρεσ τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου ἐρρίψαμεν . μήτε δὲ ἡ- 20
 λίου μήτε ἄστρον ἐπιφαινόντων ἐπὶ πλείονασ ἡμέρασ χειμῶνοσ τε

v.3 *T*: φίλουσ, *K, M, V*: τοὺσ φίλουσ, **v.3** *T, M, K*: πορευθεντα, *V*: πορευθεντι, **v.6** *T, M, K*:
 εκατονταρχοσ, *V*: εκατονταρχησ, **v.8** *T, M, K*: ἡν πολισ, *V*: πολισ ἡν, **v.10** *T, K*: φορτου,
M, V: φορτιου, **v.11** *T, K*: εκατονταρχοσ, *M, V*: εκατονταρχησ, **v.11** *T, M, K*: ἐπειθετο
 μαλλον ἢ τοισ υπο του παυλου, *V*: μαλλον ἐπειθετο ἢ τοισ υπο παυλου, **v.12** *T, M, K*: πλειουσ,
V: πλειονεσ, **v.12** *T, M, K*: κακειθεν, *V*: εκκειθεν, **v.14** *T, M, K*: ευροκλυδων, *V*: ευρακυλων,
v.16 *T, M, K*: κλαυδην μολισ ισχυσαμεν, *V*: καυδα ισχυσαμεν μολισ, **v.17** *T, K, V*: συρτιν, *M*:
 συρτην, **v.19** *T, M, K*: ερριψαμεν, *V*: ερριψαν.

οὐκ ὀλίγου ἐπικειμένου λοιπὸν περιηρεῖτο πᾶσα ὀ ἐλπίς τοῦ σώζε-
 21 σθαι ἡμᾶς . πολλῆς δὲ ἄσιτίας ὑπαρχούσης τότε σταθεῖς ὁ παῦλος
 ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν ἔδει μὲν ὧ ἄνδρες πειθαρχήσαντάς μοι μὴ ἀ-
 νάγεσθαι ἀπὸ τῆς κρήτης κερδησαί τε τὴν ὕβριν ταύτην καὶ τὴν
 22 ζημίαν . καὶ τᾶν ὑν παραινῶ ὑμᾶς εὐθυμεῖν ἀποβολὴ γὰρ ψυχῆς
 23 οὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν πλήν τοῦ πλοίου . παρέστη γὰρ μοι τῆ ὁ
 24 νυκτὶ ταύτῃ ἄγγελος τοῦ θεοῦ οὗ εἰμι ὧ καὶ λατρεύω . λέγων μὴ
 φοβοῦ παῦλε καίσαρί σε δεῖ παρασιῆναι καὶ ἰδοῦ κεχάρισται σοι
 25 ὁ θεὸς πάντας τοὺς πλέοντας μετὰ σοῦ . διὸ εὐθυμεῖτε ἄνδρες πι-
 στεύω γὰρ τῷ θεῷ ὅτι οὕτως ἔσται καθ' ὃν τρόπον λελάληταί μοι .
 26, 27 εἰς νῆσον δὲ τίνα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν . ὡς δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ νύξ
 ἐγένετο διαφορομένων ἡμῶν ἐν τῷ ἄδριᾳ κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς
 28 ὑπενόουν οἱ ναῦται προσάγειν τινὰ αὐτοῖς χώραν . καὶ βολίσαντες
 εὔρον ὄργυιᾶς εἴκοσι βραχὺ δὲ διαστήσαντες καὶ πάλιν βολίσαν-
 29 τες εὔρον ὄργυιᾶς δεκαπέντε . φοβούμενοί τε μήπως εἰς τραχεῖς
 τόπους ἐκπέσωδιν ἐκ πρύμνης ῥίψαντες ἀγκύρας τέσσαρας ἠϋ-
 30 χοντο ἡμέραν γενέσθαι . τῶν δὲ ναυτῶν ζητούντων φυγεῖν ἐκ τοῦ
 πλοίου καὶ χαλασάντων τὴν σκάφην εἰς τὴν θάλασσαν προφάσει
 31 ὡς ἐκ πύργου μελλόντων ἀγκύρας ἐκτείνειν . εἶπεν ὁ παῦλος τῷ
 ἑκατοντάρχη καὶ τοῖς στρατιώταις ἔάν μὴ οὔτοι μείνωσιν ἐν τῷ
 32 πλοίῳ ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνασθε . τότε οἱ στρατιῶται ἀπέκοψαν
 33 τὰ σχοινία τῆς σκάφης καὶ εἶσαν αὐτὴν ἐκπεσεῖν . ἄχρι δὲ οὗ
 ἔμελλεν ἡμέρα γίνεσθαι παρεκάλει ὁ παῦλος ἅπαντας μεταλα-
 34 βεῖν τροφῆς λέγων τεσσαρεσκαιδεκάτην σήμερον ἡμέραν προσ-
 35 δοκῶντες ἄσιτοι διατελεῖτε μηδὲν προσλαβόμενοι . διὸ παρακαλῶ
 ὑμᾶς πρόσλαβεῖν τροφῆς τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας σωτηρίας
 36 ὑπάρχει οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θριξ ἐκ τῆς κεφαλῆς πεσεῖται . εἰπὼν
 37 δὲ ταῦτα καὶ λαβὼν ἄρτον εὐχαρίστησεν τῷ θεῷ ἐνώπιον πάντων
 καὶ κλάσας ἤρξατο ἐσθίειν . εὐθυμοὶ δὲ γενόμενοι πάντες καὶ αὐ-
 τοὶ προσελάβοντο τροφῆς . ἤμεν δὲ ἐν τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαὶ

v.20 *T, M, K:* πᾶσα ἐλπίς, *V:* ἐλπίς πᾶσα. **v.21** *T, M, K:* δε, *V:* τε. **v.22** *T:* τανυν, *K, M, V:* τα νυν. **v.23** *T, K:* τῆ νυκτὶ ταυτῆ ἀγγελοῦ τοῦ θεοῦ οὐ εἰμι ὧ καὶ λατρεύω, *M:* ταυτῆ τῆ νυκτὶ ἀγγελοῦ τοῦ θεοῦ οὐ εἰμι ὧ καὶ λατρεύω, *V:* ταυτῆ τῆ νυκτὶ τοῦ θεοῦ οὐ εἰμι [εγω] ὧ καὶ λατρεύω ἀγγελοῦ. **v.29** *T, M, K:* μήπως εἰς, *V:* μήπου κατα. **v.29** *T:* ἐκπεσωσιν, *K, M, V:* ἐκπεσωμεν. **v.30** *T, M, K:* πύργου μελλόντων ἀγκύρας, *V:* πύργου ἀγκύρας μελλόντων. **v.32** *T, M, K:* οἱ στρατιῶται ἀπέκοψαν, *V:* ἀπέκοψαν οἱ στρατιῶται. **v.33** *T, K:* ἐμελλεν ἡμέρα, *M:* ἠμελλεν ἡμέρα, *V:* ἡμέρα ἠμελλεν. **v.33** *T, M, K:* μηδεν, *V:* μηθεν. **v.34** *T, M, K:* πρόσλαβεῖν, *V:* μεταλαβεῖν. **v.34** *T, M, K:* ἐκ τῆς κεφαλῆς πεσεῖται, *V:* ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἀπολείπεται. **v.35** *T, M, K:* εἰπων, *V:* εἰπας. **v.37** *T, M, K:* ἡμεν δε ἐν τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαὶ, *V:* ἡμεθα δε ἐν τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαὶ ἐν τῷ πλοίῳ.

διακόσαιοι ἑβδομηκοντάξ. κορεσθέντες δὲ τροφῆς ἐκούφιζον τὸ πλοῖον ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν. ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον κόλπον δὲ τίνα κατενόουν ἔχοντα αἰγιαλὸν εἰς ὃν ἐβουλεύσαντο εἰ δύναιντο ἐξῶσαι τὸ πλοῖον. καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες εἶων εἰς τὴν θάλασσαν ἅμα ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων καὶ ἐπάραντες τὸν ἀρτέμωνα τῇ πνεούσῃ κατεῖχον εἰς τὸν αἰγιαλόν. περιπεσόντες δὲ εἰς τόπον διθάλασσον ἐπώκειλαν τὴν ναῦν καὶ ἡ μὲν πρόρα ἐρείασα ἔμεινεν ἀσάλευτος ἡ δὲ πρύμνα ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας τῶν κυμάτων. τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλή ἐγένετο ἵνα τοὺς δεσμώτας ἀποκτείνωσιν μήτις ἔκκολυμῆσας διαφύγοι. ὁ δὲ ἑκατόνταρχὸς βουλόμενος διασῶσαι τὸν παῦλον ἐκάλυσε αὐτοὺς τοῦ βουλήματος ἐκέλευσέν τε τοὺς δυναμένους κολυμβᾶν ἀπορρίψαντας πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξίναει. καὶ τοὺς λοιποὺς οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν οὓς δὲ ἐπὶ τινῶν τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου καὶ οὕτως ἐγένετο πάντας διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.

Καὶ διασωθέντες τότε ἐπέγνων ὅτι μελίτη ἡ νῆσος καλεῖται. οἱ δὲ ἄβάρβαροι παρεῖχον οὐ τὴν τυχοῦσαν φιλανθρωπίαν ἡμῖν ἀνάπαντες γὰρ πυρὰν προσελάβοντο πάντας ἡμᾶς διὰ τὸν ὑετὸν τὸν ἐφεσιῶτα καὶ διὰ τὸ ψῦχος. συστρέψαντος δὲ τοῦ παύλου φρυγάνων πλῆθος καὶ ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν πυρὰν ἔχιδνα ἐκ τῆς θέρμης ἐξελθοῦσα καθῆψεν τῆς χειρὸς αὐτοῦ. ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι κρεμάμενον τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἔλεγον ἔλεγον ἄλλήλους πάντως φονεύς ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος οὗτος ὃν διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ δίκη ζῆν οὐκ εἶασεν. ὁ μὲν οὖν ἀποτινάξας τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ ἔπαθεν οὐδὲν κακόν. οἱ δὲ προσεδόκων αὐτὸν μέλλειν πίμπρασθαι ἢ καταπίπειν ἄφνω νεκρόν ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκῶντων καὶ θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον εἰς αὐτὸν γινόμενον μεταβαλλόμενοι ἔλεγον θεὸν αὐτὸν εἶναι. ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρχεν χωρία τῷ πρώτῳ τῆς νήσου ὀνόματι ποπλίῳ ὃς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς τρεῖς ἡμέρας φιλοφρόνως ἐξένισεν. ἐγένετο δὲ

v.37 *Τ,Κ*: εβδομηκονταεξ, *Μ,Ν*: εβδομηκοντα εξ. **v.38** *Τ,Κ,Ν*: τροφης, *Μ*: της τροφης.
v.39 *Τ,Μ,Κ*: εβουλευσαντο, *Ν*: εβουλευοντο. **v.39** *Τ,Κ,Ν*: δυναιντο, *Μ*: δυνατον.
v.40 *Τ,Μ,Κ*: αρτεμονα, *Ν*: αρτεμωνα. **v.41** *Τ,Μ,Κ*: επωκειλαν, *Ν*: επεκειλαν. **v.42** *Τ,Κ*: μητις εκκολυμηςσας διαφυγοι, *Μ,Ν*: μη τις εκκολυμηςσας διαφυγη. **v.43** *Τ,Μ,Κ*: εκατονταρχος, *Ν*: εκατονταρχης. **v.43** *Τ,Μ,Κ*: απορριψαντας, *Ν*: αποριψαντας. **28. v.1** *Τ,Μ,Κ*: επεγνωσαν, *Ν*: επεγνωμεν. **v.2** *Τ,Μ,Κ*: δε, *Ν*: τε. **v.2** *Τ,Μ,Κ*: αναπαντες, *Ν*: αφαντες.
v.3 *Τ,Μ,Κ*: πληθος, *Ν*: τι πληθος. **v.3** *Τ,Μ,Κ*: εκ, *Ν*: απο. **v.3** *Τ,Κ,Ν*: εξελθουσα, *Μ*: διεξελθουσα. **v.4** *Τ,Μ,Κ*: ελεγον προς αλληλους, *Ν*: προς αλληλους ελεγον. **v.6** *Τ,Μ,Κ*: μεταβαλλομενοι, *Ν*: μεταβαλομενοι. **v.6** *Τ,Μ,Κ*: θεον αυτον ειναι, *Ν*: αυτον ειναι θεον.

τὸν πατέρα τοῦ ποπλίου πυρετοῖς καὶ δυσεντερίᾳ συνεχόμενον κα-
 9 τακεῖσθαι πρὸς ὃν ὁ παῦλος εἰσελθὼν καὶ προσευξάμενος ἐπιθείς
 τὰς χεῖρας αὐτῷ ἰάσατο αὐτόν . τούτου οὖν γενομένου καὶ οἱ λοιποὶ
 10 οἱ ἔχοντες ὄσθενείας ἐν τῇ νήσῳ προσήρχοντο καὶ ἐθεραπεύοντο .
 οἱ καὶ πολλαῖς τιμαῖς ἐτίμησαν ἡμᾶς καὶ ἀναγομένοις ἐπέθεντο τὰ
 11 πρὸς τὴν ὄρειαν . μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας ἀνήχθημεν ἐν πλοίῳ πα-
 12, 13 ρακεχειμακότη ἐν τῇ νήσῳ ἀλεξανδρινῷ παρασήμῳ διοσκούροις .
 περιελθόντες κατηντήσαμεν εἰς ῥήγιον καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπι-
 14 γενομένου νότου δευτεραῖοι ἦλθομεν εἰς ποτιόλους . οὗ εὐρόντες
 ἀδελφούς παρεκλήθημεν ἐπ' αὐτοῖς ἐπιμεῖναι ἡμέρας ἐπτὰ καὶ
 15 οὕτως εἰς τὴν ῥώμην ἦλθομεν . κάκειθεν οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες
 τὰ περὶ ἡμῶν ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν ἡμῖν ἄχρις ἀππίου φόρου καὶ
 16 τριῶν ταβερνῶν οὓς ἰδὼν ὁ παῦλος εὐχαριστήσας τῷ θεῷ ἔλαβεν
 θάρσος . ὅτε δὲ ἦλθομεν εἰς ῥώμην ὁ ἑκατόνταρχος παρέδωκεν
 17 τοὺς δεσμίους τῷ στρατοπεδάρχῃ τῷ δὲ παύλῳ ἐπετράπη μένειν
 καθ' ἑαυτὸν σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ . ἐγένετο δὲ μετὰ
 ἡμέρας τρεῖς συγκαλέσασθαι τὸν παῦλον τοὺς ὄντας τῶν ἰουδαίων
 πρώτους συνελθόντων δὲ αὐτῶν ἔλεγεν πρὸς αὐτούς ἄνδρες ὄδελ-
 18 φοὶ ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον ποιήσας τῷ λαῷ ἢ τοῖς ἔθουσιν τοῖς πατρώσις
 δέσμιος ἐξ ἱεροσολύμων παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν ῥωμαίων .
 19 οἵτινες ἀνακρίναντές με ἐβούλοντο ἀπολῦσαι διὰ τὸ μηδεμίαν αἰ-
 τίαν θανάτου ὑπάρχειν ἐν ἐμοί . ἀντιλεγόντων δὲ τῶν ἰουδαίων ἡ-
 ναγκάσθην ἐπικαλέσασθαι καίσαρα οὐχ ὡς τοῦ ἔθνους μου ἔχων τι
 20 κατηγορηῖσαι . διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν παρεκάλεσα ὑμᾶς ἰδεῖν
 καὶ προσλαλῆσαι ἔνεκεν γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ ἰσραὴλ τὴν ἄλυσιν
 21 ταύτην περίκειμαι . οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἰπὼν ἡμεῖς οὔτε γράμματα
 περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς ἰουδαίας οὔτε παραγενόμενός τις τῶν
 22 ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέν τι περὶ σοῦ πονηρόν . ἀξιοῦμεν
 δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς περὶ μὲν γὰρ τῆς αἰρέσεως ταύ-

v.8 *Τ,Μλ,Κ:* δυσεντερια, *Ν:* δυσεντερια. **v.9** *Τ,Μλ,Κ:* ουν, *Ν:* δε. **v.9** *Τ,Μλ,Κ:* εχον-
 τες ασθενειας εν τη νησω, *Ν:* εν τη νησω εχοντες ασθενειας. **v.10** *Τ,Μλ,Κ:* την χρειαν, *Ν:* τας
 χρειας. **v.11** *Τ,Κ,Ν:* ανηχθημεν, *Μλ:* ηχθημεν. **v.13** *Τ,Μλ,Κ:* περιελθοντες, *Ν:* περιελοντες.
v.14 *Τ,Μλ,Κ:* επ, *Ν:* παρ. **v.14** *Τ,Μλ,Κ:* ηλθομεν, *Ν:* ηλθαμεν. **v.15** *Τ,Μλ,Κ:* εξηλ-
 θον, *Ν:* ηλθαν. **v.15** *Τ,Μλ,Κ:* αχρις, *Ν:* αχρι. **v.16** *Τ,Μλ,Κ:* ηλθομεν, *Ν:* εισηλθομεν.
v.16 *Τ,Μλ,Κ:* ο εκατονταρχος παρεδωκεν τους δεσμιους τω, *Ν:* ζ. **v.16** *Τ,Κ:* στρατοπεδαρχη,
Μλ: στρατοπεδαρχω, *Ν:* ζ. **v.16** *Τ,Μλ,Κ:* τω δε παυλω επιτραπη, *Ν:* επιτραπη τω παυλω.
v.17 *Τ,Μλ,Κ:* τον παυλον, *Ν:* αυτον. **v.17** *Τ,Μλ,Κ:* ανδρες αδελφοι εγω, *Ν:* εγω ανδρες
 αδελφοι. **v.19** *Τ,Μλ,Κ:* κατηγορησαι, *Ν:* κατηγορειν. **v.21** *Τ,Μλ,Κ:* ειπον, *Ν:* ειπαν.

της γνωστόν ἐστίν^ο ἡμῖν ὅτι πανταχοῦ ἀντιλέγεται. ταξάμενοι δὲ 23
αὐτῷ ἡμέραν ἤκον πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν πλείονες οἷς ἐξετί-
θετο διαμαρτυρόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ πείθων τε αὐτοὺς
τὰ περὶ τοῦ ἰησοῦ ἀπὸ τε τοῦ νόμου μωδῶς καὶ τῶν προφητῶν
ἀπὸ πρωῒ ἕως ἑσπέρας. καὶ οἱ μὲν ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις οἱ δὲ 24
ἠπίστουν. ἀσύμφωνοι δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους ἀπελύοντο εἰπόν- 25
τος τοῦ παύλου ῥῆμα ἐν ὅτι καλῶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐλάλησεν
διὰ ἡσαΐου τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν. λέγὼν πο- 26
ρεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ εἰπέ ἀκοῆ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ
συνῆτε καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε. ἐπαχύνθη γὰρ ἡ 27
καρδία τοῦ λαοῦ τούτου καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως ἤκουσαν καὶ τοὺς
ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν μήποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ
τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν καὶ ἐπιστρέψωσιν καὶ
ιάσῳμαι αὐτούς. γνωστόν οὖν ἔστω ὑμῖν ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη 28
τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ αὐτοὶ καὶ ἀκούσονται. καὶ^ο ταῦτα αὐτοῦ εἰ- 29
πόντος ἀπῆλθον οἱ ἰουδαῖοι πολλὴν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν.
ἔμεινεν^ο δὲ ὁ παῦλος διετίαν ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι καὶ ἀπεδέχετο 30
πάντας τοὺς εἰσπορευομένους πρὸς αὐτόν. κηρύσσων τὴν βασι- 31
λείαν τοῦ θεοῦ καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ
μετὰ πάσης παρρησίας ἀκωλύτως.

v.22 *T, M, K:* ἐστὶν ἡμῖν, *V:* ἡμῖν ἐστὶν. **v.23** *T, M, K:* ἠκον, *V:* ἠλθον. **v.23** *T, M, K:* τα, *V:* ἐ. **v.23** *T, M, K:* μωσεως, *V:* μωυσεως. **v.25** *T, M, K:* ἠμων, *V:* ὑμων. **v.26** *T, M, K:* λεγον, *V:* λεγων. **v.26** *T, K:* εἶπε, *M, V:* εἶπον. **v.27** *T, K:* ἰασωμα, *M, V:* ἰασομαι. **v.28** *T, M, K:* το, *V:* τουτο το. **v.29** *T, M, K:* καὶ ... συζητησιν, *V:* ἐ. **v.30** *T, M, K:* ἐμεινεν δε ο παυλος, *V:* ενεμεινεν δε.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Η ΠΡΟΣ

ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

1 Παῦλος δοῦλος ἰησοῦ^ο χριστοῦ κλητὸς ἀπόστολος ἀφωρισμένος
2 εἰς εὐαγγέλιον θεοῦ. ὃ προεπηγγείλατο διὰ τῶν προφητῶν αὐτοῦ
3 ἐν γραφαῖς ἀγίαις. περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τοῦ γενομένου ἐκ σπέρ-
4 ματος δαβὶδ κατὰ σάρκα. τοῦ ὀρισθέντος υἱοῦ θεοῦ ἐν δυνάμει
5 κατὰ πνεῦμα ἀγιωσύνης ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ
6 κυρίου ἡμῶν. δι' οὗ ἐλάβομεν χάριν καὶ ἀποστολὴν εἰς ὑπακοὴν
7 πίστεως ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. ἐν οἷς
8 ἐστε καὶ ὑμεῖς κλητοὶ ἰησοῦ χριστοῦ. πᾶσιν τοῖς οὖσιν ἐν ῥώμῃ
9 ἀγαπητοῖς θεοῦ κλητοῖς ἀγίοις χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ
10 πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ. πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ
11 τῷ θεῷ μου διὰ ἰησοῦ χριστοῦ ὑπὲρ πάντων ὑμῶν ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν
12 καταγγέλλεται ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ. μάρτυς γάρ μου ἐστὶν ὁ θεὸς ᾧ
13 λατρεύω ἐν τῷ πνεύματί μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ὡς
14 ἀδιαλείπτως μνεῖαν ὑμῶν ποιοῦμαι. πάντοτε ἐπὶ τῶν προσευχῶν
15 μου δεόμενος εἰπῶς ἤδη ποτὲ εὐδωθήσομαι ἐν τῷ θελήματι τοῦ
16 θεοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς. ἐπιποθῶ γὰρ ἰδεῖν ὑμᾶς ἵνα τι μεταδῶ χά-
17 ρισμα ὑμῖν πνευματικόν εἰς τὸ στηριχθῆναι ὑμᾶς. τοῦτο δὲ ἐστὶν
18 συμπαρακληθῆναι ἐν ὑμῖν διὰ τῆς ἐν ἀλλήλοις πίστεως ὑμῶν τε
19 καὶ ἐμοῦ. οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν ἀδελφοί ὅτι πολλάκις προεθέ-
20 μην ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς καὶ ἐκωλύθην ἄχρι τοῦ δεῦρο ἵνα καρπὸν^ο
21 τινα σχῶ καὶ ἐν ὑμῖν καθὼς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν. ἔλλησιν
22 τε καὶ βαρβάρους σοφοῖς τε καὶ ἀνοήτοις ὀφειλέτης εἰμί. οὕτως
23 τὸ κατ' ἐμὲ πρόθυμον καὶ ὑμῖν τοῖς ἐν ῥώμῃ εὐαγγελίσασθαι. οὐ
24 γὰρ ἐπαισχύνομαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ^ο χριστοῦ δύναμις γὰρ θεοῦ
25 ἐστὶν εἰς σωτηρίαν παντὶ τῷ πιστεύοντι ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ ἔλ-

Inscription: *Τ,Κ:* ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ, *Μ,Ν:* ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ.

1. v.1 *Τ,Μ,Κ:* ἰησοῦ χριστοῦ, *Ν:* χριστοῦ ἰησοῦ. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* δαβιδ, *Ν:* δαυιδ.
v.8 *Τ,Μ,Κ:* ὑπερ, *Ν:* περι. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* εἰπῶς, *Ν:* εἰ πῶς. **v.13** *Τ,Κ:* καρπὸν τινα, *Μ,Ν:* τινα καρπὸν. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* τοῦ χριστοῦ, *Ν:* ἄ.

ληνη . δικαιοσύνη γὰρ θεοῦ ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται ἐκ πίστεως 17
 εἰς πίστιν καθὼς γέγραπται ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται . ἀπο- 18
 καλύπτεται γὰρ ὀργὴ θεοῦ ἀπ' οὐρανοῦ ἐπὶ πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ
 ἀδικίαν ἀνθρώπων τῶν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικία κατεχόντων . διότι 19
 τὸ γνωστὸν τοῦ θεοῦ φανερόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς ὁ γὰρ ὁ θεὸς αὐτοῖς
 ἐφανέρωσεν . τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτοῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιή- 20
 μασιν νοούμενα καθορᾶται ἢ τε αἰδῖος αὐτοῦ δύναμις καὶ θειότης
 εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογήτους . διότι γνόντες τὸν θεὸν οὐχ ὡς 21
 θεὸν ἐδόξασαν ἢ εὐχάριστησαν ἀλλ' ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς διαλογι-
 σμοῖς αὐτῶν καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδία . φάσκοντες 22
 εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθησαν . καὶ ἥλλαξαν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου 23
 θεοῦ ἐν ὁμοιώματι εἰκόνοσ φθαρτοῦ ἀνθρώπου καὶ πετεινῶν καὶ
 τετραπόδων καὶ ἐρπετῶν . διὸ καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς ἐν ταῖς 24
 ἐπιθυμίαις τῶν καρδιῶν αὐτῶν εἰς ἀκαθαρσίαν τοῦ ἀτιμάζεσθαι τὰ
 σώματα αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς . οἵτινες μετέλλαξαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ 25
 θεοῦ ἐν τῷ ψεύδει καὶ ἐσεβάσθησαν καὶ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει πα-
 ρὰ τὸν κτίσαντα ὅς ἐστιν εὐλόγητος εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν . διὰ 26
 τοῦτο παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς εἰς πάθη ἀτιμίας αἵ τε γὰρ θή-
 λειαι αὐτῶν μετέλλαξαν τὴν φυσικὴν χρῆσιν εἰς τὴν παρὰ φύσιν .
 ὁμοίως τε καὶ οἱ ἄρρηνες ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆσιν τῆς θηλείας 27
 ἐξεκαύθησαν ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλους ἄρσενες ἐν ἄρσε-
 σιν τὴν ἀσχημοσύνην κατεργαζόμενοι καὶ τὴν ἀντιμισθίαν ἦν ἔδει 28
 τῆς πλάνης αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες . καὶ καθὼς οὐκ ἐ-
 δοκίμασαν τὸν θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς 29
 εἰς ἀδόκιμον νοῦν ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα . πεπληρωμένους πά-
 ση ἀδικία πορνεία πονηρία πλεονεξία κακία μεστοὺς φθόνου φό- 30
 νου ἔριδος δόλου κακοηθείας ψιθυριστάς . καταλάλους θεοστυ-
 γεῖς ὑβριστάς ὑπερηφάνους ἀλαζόνας ἐφευρετάς κακῶν γονεῦσιν
 ἀπειθεῖς . ἀσυνέτους ἀσυνθέτους ἀστόργους ἀοπόνδους ἀνελεή- 31
 μονας . οἵτινες τὸ δικαίωμα τοῦ θεοῦ ἐπιγνόντες ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα 32
 πράσσοντες ἄξιοι θανάτου εἰσὶν οὐ μόνον αὐτὰ ποιοῦσιν ἀλλὰ καὶ
 συνευδοκοῦσιν τοῖς πράσσουσιν .

Διὸ ἀναπολόγητος εἶ ὃ ἄνθρωπε πᾶς ὁ κρίνων ἐν ᾧ γὰρ κρίνεις **2**
 τὸν ἕτερον σεαυτὸν κατακρίνεις τὰ γὰρ αὐτὰ πράσσεις ὁ κρίνων .
 οἶδαμεν δὲ ὅτι τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ ἐστιν κατὰ ἀλήθειαν ἐπὶ τοὺς τὰ 2

v.19 *Τ,Μ,Κ:* γὰρ θεος, *Υ:* θεος γὰρ. **v.21** *Τ,Μ,Κ:* ευχαριστησαν, *Υ:* ηυχαιστησαν.
v.24 *Τ,Μ,Κ:* καὶ, *Υ:* ἔ. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* εαυτοῖς, *Υ:* αυτοῖς. **v.27** *Τ,Μ:* αρρηνες, *Κ,Υ:*
 αρσενες. **v.29** *Τ,Μ,Κ:* πορνεια, *Υ:* ἔ. **v.31** *Τ,Μ,Κ:* ασπονδους, *Υ:* ἔ.

3 τοιαῦτα πράσσοντας . λογίζη δὲ τοῦτο ὡς ἄνθρωπε ὁ κρίνων τοὺς τὰ
 4 τοιαῦτα πράσσοντας καὶ ποιῶν αὐτά ὅτι σὺ ἐκφεύξῃ τὸ κρίμα τοῦ
 5 θεοῦ . ἢ τοῦ πλοῦτου τῆς χρηστότητος αὐτοῦ καὶ τῆς ἀνοχῆς καὶ
 6 τῆς μακροθυμίας καταφρονεῖς ἀγνοῶν ὅτι τὸ χρηστὸν τοῦ θεοῦ
 7 εἰς μετάνοιάν σε ἄγει . κατὰ δὲ τὴν σκληρότητά σου καὶ ἀμετα-
 8 νόητον καρδίαν θησαυρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ
 9 ἀποκαλύψεως δίκαιοκρισίας τοῦ θεοῦ . ὅς ἀποδώσει ἐκάστῳ κατὰ
 10 τὰ ἔργα αὐτοῦ . τοῖς μὲν καθ' ὑπομονὴν ἔργου ἀγαθοῦ δόξαν καὶ
 11 τιμὴν καὶ ἀφθαρσίαν ζητοῦσιν ζῶνι αἰώνιον . τοῖς δὲ ἐξ ἐριθείας
 12 καὶ ἀπειθοῦσιν ὁ μὲν τῇ ἀληθείᾳ πειθομένοις δὲ τῇ ἀδικίᾳ θυμὸς ὁ
 13 καὶ ὀργή . θλίψις καὶ στενοχωρία ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ
 14 κατεργαζομένου τὸ κακὸν ἰουδαίου τε πρῶτον καὶ ἕλληνο . δόξα
 15 δὲ καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθὸν ἰουδαίῳ τε
 16 πρῶτον καὶ ἕλληνι . οὐ γὰρ ἔστιν προσωποληψία παρὰ τῷ θεῷ . ὅ-
 17 σοι γὰρ ἀνόμως ἤμαρτον ἀνόμως καὶ ἀπολοῦνται καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ
 18 ἤμαρτον διὰ νόμου κριθήσονται . οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ τοῦ νόμου
 19 δίκαιοι παρὰ τῷ θεῷ ἀλλ' οἱ ποιηταὶ τοῦ νόμου δικαιωθήσονται .
 20 ὅταν γὰρ ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔχοντα φύσει τὰ τοῦ νόμου ποιῇ οὗτοι
 21 νόμον μὴ ἔχοντες ἑαυτοῖς εἰσὶν νόμος . οἵτινες ἐνδείκνυνται τὸ ἔρ-
 22 γον τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν συμμαρτυρούσης
 23 αὐτῶν τῆς συνειδήσεως καὶ μεταξὺ ἀλλήλων τῶν λογισμῶν κατη-
 24 γορούντων ἢ καὶ ἀπολογουμένων . ἐν ἡμέρᾳ ὅτε κρινεῖ ὁ θεὸς τὰ
 25 κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου διὰ ἰησοῦ ὁ χριστοῦ .
 26 ἴδε σὺ ἰουδαῖος ἐπονομάζῃ καὶ ἐπαναπαύῃ ἐν νόμῳ καὶ καυχᾶσαι
 27 ἐν θεῷ . καὶ γινώσκεις τὸ θέλημα καὶ δοκιμάζεις τὰ διαφέροντα
 28 κατηχούμενος ἐκ τοῦ νόμου . πέποιθάς τε σεαυτὸν ὁδηγὸν εἶναι
 29 τυφλῶν φῶς τῶν ἐν σκότει . παιδευτὴν ἀφρόνων διδάσκαλον νη-
 30 πτίων ἔχοντα τὴν μόρφωσιν τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ
 31 νόμῳ . ὁ οὖν διδάσκων ἕτερον σεαυτὸν οὐ διδάσκεις ὁ κηρύσσων
 32 μὴ κλέπτειν κλέπτεις . ὁ λέγων μὴ μοιχεύειν μοιχεύεις ὁ βδελυσ-
 33 σόμενος τὰ εἰδῶλα ἱεροσυλεῖς . ὅς ἐν νόμῳ καυχᾶσαι διὰ τῆς πα-
 34 ραβάσεως τοῦ νόμου τὸν θεὸν ἀτιμάζεις . τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ θεοῦ
 35 δι' ὑμᾶς βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσιν καθὼς γέγραπται . περιτο-
 36 μὴ μὲν γὰρ ὠφελεῖ ἐὰν νόμον πράσῃς ἐὰν δὲ παραβάτης νόμου

2. v.5 *T, K, V*: δικαιοκρισίας, *M*: καὶ δικαιοκρισίας. **v.8** *T, M, K*: ἀπειθοῦσιν μὲν, *V*: ἀπειθοῦσι. **v.8** *T, M, K*: θυμὸς καὶ ὀργή, *V*: ὀργή καὶ θυμὸς. **v.11** *T, M, K*: προσωποληψία, *V*: προσωποληψία. **v.13** *T, M, K*: του, *V*: ἐ. **v.14** *T, M, K*: ποιη, *V*: ποιῶσιν. **v.16** *T, M, K*: ἰησοῦ χριστοῦ, *V*: χριστοῦ ἰησοῦ. **v.17** *T, M, K*: ἴδε, *V*: εἰ δε. **v.17** *T, M, K*: τῷ, *V*: ἐ.

ἤς ἡ περιτομή σου ἀκροβυστία γέγονεν . ἐὰν οὖν ἡ ἀκροβυστία 26
 τὰ δικαιώματα τοῦ νόμου φυλάσσει οὐχὶ ἡ ἀκροβυστία αὐτοῦ εἰς
 περιτομήν λογισθήσεται . καὶ κρινεῖ ἡ ἐκ φύσεως ἀκροβυστία τὸν 27
 νόμον τελοῦσα σὲ τὸν διὰ γράμματος καὶ περιτομῆς παραβάτην
 νόμου . οὐ γὰρ ὁ ἐν τῷ φανερῷ ἰουδαῖός ἐστιν οὐδὲ ἡ ἐν τῷ φανε- 28
 ρῷ ἐν σαρκὶ περιτομή . ἀλλ' ὁ ἐν τῷ κρυπτῷ ἰουδαῖός καὶ περιτομή 29
 καρδίας ἐν πνεύματι οὐ γράμματι οὐ ὁ ἔπαινος οὐκ ἐξ ἀνθρώπων
 ἀλλ' ἐκ τοῦ θεοῦ .

Τί οὖν τὸ περισσὸν τοῦ ἰουδαίου ἢ τίς ἡ ὠφέλεια τῆς περιτο- **3**
 μῆς . πολὺ κατὰ πάντα τρόπον πρῶτον μὲν γὰρ ὅτι ἐπιστεύθησαν 2
 τὰ λόγια τοῦ θεοῦ . τί γὰρ εἰ ἠπίστησάν τινες μὴ ἡ ἀπιστία αὐτῶν 3
 τὴν πίστιν τοῦ θεοῦ καταργήσει . μὴ γένοιτο γινέσθω δὲ ὁ θεὸς 4
 ἀληθῆς πᾶς δὲ ἄνθρωπος ψεύστης καθὼς γέγραπται ὅπως ἂν δι-
 καιωθῆς ἐν τοῖς λόγοις σου καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε . εἰ δὲ 5
 ἡ ἀδικία ἡμῶν θεοῦ δικαιοσύνην συνίστησιν τί ἐροῦμεν μὴ ἄδικος
 ὁ θεὸς ὁ ἐπιφέρων τὴν ὀργὴν κατὰ ἄνθρωπον λέγω . μὴ γένοιτο 6
 ἐπεὶ πῶς κρινεῖ ὁ θεὸς τὸν κόσμον . εἰ γὰρ ἡ ἀλήθεια τοῦ θεοῦ 7
 ἐν τῷ ἐμῷ ψεύσματι ἐπερίσσευσεν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ τί ἐτι κάγω
 ὡς ἁμαρτωλὸς κρίνομαι . καὶ μὴ καθὼς βλασφημούμεθα καὶ κα- 8
 θὼς φασὶν τινες ἡμᾶς λέγειν ὅτι ποιήσωμεν τὰ κακὰ ἵνα ἔλθῃ τὰ
 ἀγαθὰ ὧν τὸ κρίμα ἔνδικόν ἐστιν . τί οὖν προεχόμεθα οὐ πάντως 9
 προητιασάμεθα γὰρ ἰουδαίους τε καὶ Ἴλληνας πάντας ὑφ' ἁμαρ-
 τίαν εἶναι . καθὼς γέγραπται ὅτι οὐκ ἔστιν δίκαιος οὐδὲ εἷς . οὐκ 10, 11
 ἔστιν ὁ συνιδῶν οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὸν θεόν . πάντες ἐξέκλιναν ἅμα 12
 ἠχρειώθησαν οὐκ ἔστιν πιδῶν χρηστότητα οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός . τά-
 φος ἀνεωγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν 13
 ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χεῖλη αὐτῶν . ὧν τὸ στόμα ἄρᾶς καὶ πικρίας 14
 γέμει . ὄξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα . σύντριμμα καὶ ταλαι- 15, 16
 πωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν . καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν . οὐκ 17, 18
 ἔστιν φόβος θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν . οἶδαμεν δὲ ὅτι 19
 ὅσα ὁ νόμος λέγει τοῖς ἐν τῷ νόμῳ λαλεῖ ἵνα πᾶν στόμα φραγῆ καὶ
 ὑπόδικος γένηται πᾶς ὁ κόσμος τῷ θεῷ . διότι ἐξ ἔργων νόμου οὐ 20
 δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ διὰ γὰρ νόμου ἐπίγνω-
 σις ἁμαρτίας . νυνὶ δὲ χωρὶς νόμου δικαιοσύνη θεοῦ πεφανέρωται 21
 μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν . δικαιοσύνη δὲ 22
 θεοῦ διὰ πίστεως ἰησοῦ χριστοῦ εἰς πάντας καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς

v.26 *T, M, K:* ουχι, *V:* ουχ. **3. v.4** *T, M, K:* νικησης, *V:* νικησεις. **v.7** *T, M, K:* γαρ, *V:* δε. **v.12** *T, M, K:* ηχρειωθησαν, *V:* ηχρεωθησαν. **v.12** *T, M, K:* ποιων, *V:* ο ποιων.
v.22 *T, M, K:* και επι παντας, *V:* ε.

23 πιστεύοντας οὐ γάρ ἐστιν διαστολή· πάντες γὰρ ἡμαρτον καὶ ὑ-
 24 στεροῦνται τῆς δόξης τοῦ θεοῦ· δικαιούμενοι δωρεάν τῇ αὐτοῦ
 25 χάριτι διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν χριστῷ ἰησοῦ· ὃν προέθετο
 ὁ θεὸς ἰλαστήριον διὰ τῆς πίστεως ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι εἰς ἔνδειξιν
 τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ διὰ τὴν πάρεσιν τῶν προγεγονότων ἁμαρ-
 26 τημάτων· ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ θεοῦ πρὸς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης
 αὐτοῦ ἐν τῷ νῦν καιρῷ εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν δίκαιον καὶ δικαιοῦντα
 27 τὸν ἐκ πίστεως ἰησοῦ· ποῦ οὖν ἡ καύχησις ἐξεκλείσθη διὰ ποίου
 28 νόμου τῶν ἔργων οὐχὶ ἀλλὰ διὰ νόμου πίστεως· λογιζόμεθα οὖν
 29 πίστει δικαιοῦσθαι ἄνθρωπον χωρὶς ἔργων νόμου· ἢ ἰουδαίων ὁ
 30 θεὸς μόνον οὐχὶ δὲ καὶ ἐθνῶν ναι καὶ ἐθνῶν· ἐπίειπερ εἷς ὁ θεὸς
 ὃς δικαιοῦσει περιτομὴν ἐκ πίστεως καὶ ἀκροβυστίαν διὰ τῆς πί-
 31 στεως· νόμον οὖν καταργοῦμεν διὰ τῆς πίστεως μὴ γένοιτο ἀλλὰ
 νόμον ἰδῶμεν·

4 Τί οὖν ἐροῦμεν ἀβραάμ^ο τὸν πατέρα ἡμῶν εὐρηκέναι κατὰ σάρ-
 2 κα· εἰ γὰρ ἀβραάμ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη ἔχει καύχημα ἀλλ' οὐ πρὸς
 3 τὸν θεόν· τί γὰρ ἡ γραφὴ λέγει ἐπίστευσεν δὲ ἀβραάμ τῷ θεῷ καὶ
 4 ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην· τῷ δὲ ἐργαζομένῳ ὁ μισθὸς οὐ λο-
 5 γίζεται κατὰ χάριν ἀλλὰ κατὰ τὸ ὀφείλημα· τῷ δὲ μὴ ἐργαζομένῳ
 πιστεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν δικαιοῦντα τὸν ἀσεβῆ λογίζεται ἡ πίστις αὐτοῦ
 6 εἰς δικαιοσύνην· καθάπερ καὶ δαβὶδ λέγει τὸν μακαρισμὸν τοῦ
 7 ἀνθρώπου ᾧ ὁ θεὸς λογίζεται δικαιοσύνην χωρὶς ἔργων· μακάριοι
 8 ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι· μα-
 9 κάριος ἀνήρ^ο ᾧ οὐ μὴ λογισθῆται κύριος ἁμαρτίαν· ὁ μακαρισμὸς
 οὖν οὗτος ἐπὶ τὴν περιτομὴν ἢ καὶ ἐπὶ τὴν ἀκροβυστίαν λέγομεν
 10 γὰρ ὅτι ἐλογίσθη τῷ ἀβραάμ ἡ πίστις εἰς δικαιοσύνην· πῶς οὖν
 ἐλογίσθη ἐν περιτομῇ ὄντι ἢ ἐν ἀκροβυστίᾳ οὐκ ἐν περιτομῇ ἀλλ'
 11 ἐν ἀκροβυστίᾳ· καὶ σημεῖον ἔλαβεν περιτομῆς σφραγίδα τῆς δι-
 καιοσύνης τῆς πίστεως τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν
 πατέρα πάντων τῶν πιστευόντων δι' ἀκροβυστίας εἰς τὸ λογισθῆ-
 12 ναι καὶ αὐτοῖς τὴν δικαιοσύνην· καὶ πατέρα περιτομῆς τοῖς οὐκ
 ἐκ περιτομῆς μόνον ἀλλὰ καὶ τοῖς στοιχοῦσιν τοῖς ἴχνεσιν τῆς ἐν^ο
 13 τῇ ἀκροβυστίᾳ πίστεως τοῦ πατρὸς ἡμῶν ἀβραάμ· οὐ γὰρ διὰ νό-

v.26 *Τ,Μ,Κ:* ενδειξιν, *Υ:* την ενδειξιν. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* ουν πιστει δικαιοουσθαι, *Υ:* γαρ δικαιου-
 σθαι πιστει. **v.29** *Τ,Μ,Κ:* δε, *Υ:* ε. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* επειπερ, *Υ:* ειπερ. **v.31** *Τ,Μ,Κ:*
 ιτωμεν, *Υ:* ιστανομεν. **4. v.1** *Τ,Μ,Κ:* αβρααμ τον πατερα ημων ευρηκεναι, *Υ:* ευρηκεναι
 αβρααμ τον προπατορα ημων. **v.2** *Τ,Μ,Κ:* τον, *Υ:* ε. **v.4** *Τ,Κ:* το, *Μ,Υ:* ε. **v.6** *Τ,Μ,Κ:*
 δαβιδ, *Υ:* δαυιδ. **v.8** *Τ,Μ,Κ:* ανηρ ω, *Υ:* ανηρ ου. **v.9** *Τ,Μ,Κ:* οτι, *Υ:* ε. **v.12** *Τ,Κ:*
 εν τη ακροβυστια πιστεως, *Μ:* πιστεως της εν τη ακροβυστια, *Υ:* εν ακροβυστια πιστεως.

μου ἢ ἐπαγγελία τῷ ἀβραάμ ἢ τῷ σπέρματι αὐτοῦ τὸ κληρονόμον αὐτὸν εἶναι τοῦ κόσμου ἀλλὰ διὰ δικαιοσύνης πίστεως . εἰ γὰρ οἱ 14
 ἐκ νόμου κληρονόμοι κεκένωται ἢ πίστις καὶ κατήρηται ἢ ἐπαγ-
 γελία . ὁ γὰρ νόμος ὀργὴν κατεργάζεται οὐ γὰρ οὐκ ἔστιν νόμος 15
 οὐδὲ παράβασις . διὰ τοῦτο ἐκ πίστεως ἵνα κατὰ χάριν εἰς τὸ εἶναι 16
 βεβαίαν τὴν ἐπαγγελίαν παντὶ τῷ σπέρματι οὐ τῷ ἐκ τοῦ νόμου μό-
 νον ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ πίστεως ἀβραάμ ὅς ἐστιν πατὴρ πάντων ἡμῶν .
 καθὼς γέγραπται ὅτι πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε κατέναντι 17
 οὗ ἐπίστευσεν θεοῦ τοῦ ζωοποιούντος τοὺς νεκροὺς καὶ καλοῦντος
 τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα . ὅς παρ' ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι ἐπίστευσεν εἰς τὸ 18
 γενέσθαι αὐτὸν πατέρα πολλῶν ἐθνῶν κατὰ τὸ εἰρημένον οὕτως ἔ-
 σται τὸ σπέρμα σου . καὶ μὴ ἀσθενήσας τῇ πίστει οὐ κατενόησεν τὸ 19
 ἑαυτοῦ σῶμα ἤδη νεκρωμένον ἑκατονταετῆς που ὑπάρχων καὶ
 τὴν νέκρωσιν τῆς μητέρας σάρρας . εἰς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ θεοῦ 20
 οὐ διεκρίθη τῇ ἀπιστίᾳ ἀλλ' ἐνεδυναμώθη τῇ πίστει δούς δόξαν
 τῷ θεῷ . καὶ πληροφορηθεὶς ὅτι ὁ ἐπιγγελλαι δυνατὸς ἐστὶν καὶ 21
 ποιῆσαι . διὸ καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην . οὐκ ἐγράφη δὲ 22, 23
 δι' αὐτὸν μόνον ὅτι ἐλογίσθη αὐτῷ . ἀλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς οἷς μέλλει 24
 λογίζεσθαι τοῖς πιστεύουσιν ἐπὶ τὸν ἐγείραντα ἰησοῦν τὸν κύριον
 ἡμῶν ἐκ νεκρῶν . ὅς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν καὶ 25
 ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν .

Δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίστεως εἰρήνην ἔχομεν πρὸς τὸν θεὸν διὰ 5
 τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ . δι' οὗ καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐσχί- 2
 καμεν τῇ πίστει εἰς τὴν χάριν ταύτην ἐν ἣ ἑστήκαμεν καὶ καυχώ-
 μεθα ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ θεοῦ . οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ καυχώ- 3
 μεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν εἰδότες ὅτι ἡ θλίψις ὑπομονὴν κατεργάζεται .
 ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμὴν ἢ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα . ἡ δὲ ἐλπίς οὐ κατα- 4, 5
 σχύνει ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ
 πνεύματος ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν . ἔτι γὰρ χριστὸς ὄντων ἡμῶν 6
 ἀσθενῶν κατὰ καιρὸν ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανεν . μόλις γὰρ ὑπὲρ 7
 δικαίου τις ἀποθανεῖται ὑπὲρ γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ
 ἀποθανεῖν . συνίστησιν δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ θεὸς ὅτι 8
 ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανεν . πολλῶ 9
 οὖν μᾶλλον δικαιωθέντες νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ σωθησόμεθα δι'
 αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς . εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν τῷ θε- 10
 ῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ πολλῶ μᾶλλον καταλλαγέντες
 σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ . οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ καυχώμε- 11

v.13 T, M, K: του, V: ζ. v.15 T, M, K: γαρ, V: δε. v.19 T, M, K: ου, V: ζ.

5. v.6 T, M, K: κατα, V: ετι κατα.

νοι ἐν τῷ θεῷ διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ δι' οὗ νῦν τὴν
 12 καταλλαγὴν ἐλάβομεν . διὰ τοῦτο ὡπερ δι' ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁ-
 μαρτία εἰς τὸν κόσμον εἰσηλθεν καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος
 καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διήλθεν ἐφ' ᾧ πάντες
 13 ἥμαρτον . ἄχρι γὰρ νόμου ἁμαρτία ἦν ἐν κόσμῳ ἁμαρτία δὲ οὐκ
 14 ἐλλογεῖται μὴ ὄντος νόμου . ἀλλ' ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος ἀπὸ ἀδάμ
 μέχρι μωδέως καὶ ἐπὶ τοὺς μὴ ἁμαρτήσαντας ἐπὶ τῷ ὁμοιώματι τῆς
 15 παραβάσεως ἀδάμ ὅς ἐστιν τύπος τοῦ μέλλοντος . ἀλλ' οὐχ ὡς τὸ
 παράπτωμα οὕτως καὶ τὸ χάρισμα εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι
 οἱ πολλοὶ ἀπέθανον πολλῷ μᾶλλον ἢ χάρις τοῦ θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ
 ἐν χάριτι τῇ τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου ἰησοῦ χριστοῦ εἰς τοὺς πολλοὺς
 16 ἐπερίσσευσεν . καὶ οὐχ ὡς δι' ἑνὸς ἁμαρτήσαντος τὸ δῶρημα τὸ
 μὲν γὰρ κρίμα ἐξ ἑνὸς εἰς κατάκριμα τὸ δὲ χάρισμα ἐκ πολλῶν
 17 παραπτωμάτων εἰς δικαίωμα . εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι ὁ
 θάνατος ἐβασίλευσεν διὰ τοῦ ἑνὸς πολλῷ μᾶλλον οἱ τὴν περισσεῖαν
 τῆς χάριτος καὶ τῆς δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης λαμβάνοντες ἐν ζωῇ
 18 βασιλεύσουσιν διὰ τοῦ ἑνὸς ἰησοῦ χριστοῦ . ἄρα οὖν ὡς δι' ἑνὸς
 παραπτώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς κατάκριμα οὕτως καὶ
 δι' ἑνὸς δικαίωματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς δικαίωσιν ζωῆς .
 19 ὡπερ γὰρ διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ κα-
 τεστάθησαν οἱ πολλοὶ οὕτως καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἑνὸς δίκαιοι
 20 κατασταθήσονται οἱ πολλοί . νόμος δὲ παρεισηλθεν ἵνα πλεονάσῃ
 τὸ παράπτωμα οὗ δὲ ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία ὑπερεπερίσσευσεν ἡ
 21 χάρις . ἵνα ὡπερ ἐβασίλευσεν ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θανάτῳ οὕτως καὶ
 ἡ χάρις βασιλεύσῃ διὰ δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώνιον διὰ ἰησοῦ
 χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν .

6 Τί οὖν ἐροῦμεν ἐπιμενοῦμεν τῇ ἁμαρτίᾳ ἵνα ἡ χάρις πλεονά-
 2 ση . μὴ γένοιτο οἵτινες ἀπεθάνομεν τῇ ἁμαρτίᾳ πῶς ἔτι ζήσομεν
 3 ἐν αὐτῇ . ἢ ἀγνοεῖτε ὅτι ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς χριστὸν ἰησοῦν εἰς
 4 τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν . συνειτάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ
 βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον ἵνα ὡπερ ἠγέρθη χριστὸς ἐκ νεκρῶν
 διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρὸς οὕτως καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περι-
 5 πατήσωμεν . εἰ γὰρ σύμφυτοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανά-
 6 του αὐτοῦ ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα . τοῦτο γινώσκοντες
 ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη ἵνα καταργηθῇ τὸ
 7 σῶμα τῆς ἁμαρτίας τοῦ μηκέτι δουλεύειν ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ . ὁ γὰρ

v.14 *Τ.Μ.Κ.*: ἀλλ. *Ν.*: ἀλλα.
 ἐπιμενοῦμεν, *Ν.*: ἐπιμενωμεν.

v.14 *Τ.Κ.*: μωσεως, *Μ.Ν.*: μωσεως.

6. v.1 *Τ.Μ.Κ.*:

ἀποθανῶν δεδικαίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας· εἰ δὲ ἀπεθάνομεν σὺν 8
 χριστῷ πιστεύομεν ὅτι καὶ συζήσομεν αὐτῷ· εἰδότες ὅτι χριστὸς 9
 ἔγερθεὶς ἐκ νεκρῶν οὐκ ἔτι ἀποθνήσκει θάνατος αὐτοῦ οὐκ ἔτι
 κυριεύει· ὁ γὰρ ἀπέθανεν τῇ ἁμαρτίᾳ ἀπέθανεν ἐφάπαξ ὁ δὲ ζῆ 10
 ζῆ τῷ θεῷ· οὕτως καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε ἑαυτοὺς νεκροὺς^ο μὲν εἶναι 11
 τῇ ἁμαρτίᾳ ζῶντας δὲ τῷ θεῷ ἐν χριστῷ ἰησοῦ τῷ^ο κυρίῳ ἡμῶν·
 μὴ οὖν βασιλευέτω ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι εἰς τὸ 12
 ὑπακούειν αὐτῇ^ο ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ· μηδὲ παριστάνετε τὰ 13
 μέλη ὑμῶν ὄπλα ἀδικίας τῇ ἁμαρτίᾳ ἀλλὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς
 τῷ θεῷ ὡς ἐκ νεκρῶν ζῶντας καὶ τὰ μέλη ὑμῶν ὄπλα δικαιοσύνης 14
 τῷ θεῷ· ἁμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύσει οὐ γὰρ ἐστε ὑπὸ νόμον 14
 ἀλλ' ὑπὸ χάριν· τί οὖν ἁμαρτήσομεν ὅτι οὐκ ἐσμὲν ὑπὸ νόμον 15
 ἀλλ' ὑπὸ χάριν μὴ γένοιτο· οὐκ οἶδατε ὅτι ᾧ^ο παριστάνετε ἑαυτοὺς 16
 δούλους εἰς ὑπακοὴν δοῦλοι ἐστε ᾧ^ο ὑπακούετε ἤτοι ἁμαρτίας εἰς
 θάνατον ἢ ὑπακοῆς εἰς δικαιοσύνην· χάρις δὲ τῷ θεῷ ὅτι ἦτε δοῦ- 17
 λοι τῆς ἁμαρτίας ὑπηκούσατε δὲ ἐκ καρδίας εἰς ὃν παρεδόθητε
 τύπον διδαχῆς· ἐλευθερωθέντες δὲ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας ἐδουλώθητε 18
 τῇ δικαιοσύνῃ· ἀνθρώπινον λέγω διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς 19
 ὑμῶν ὥσπερ γὰρ παρεστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ
 καὶ τῇ ἀνομίᾳ εἰς τὴν ἀνομίαν οὕτως νῦν παραστήσατε τὰ μέλη 20
 ὑμῶν δοῦλα τῇ δικαιοσύνῃ εἰς ἁγιασμόν· ὅτε γὰρ δοῦλοι ἦτε τῆς 20
 ἁμαρτίας ἐλεύθεροι ἦτε τῇ δικαιοσύνῃ· τίνα οὖν καρπὸν εἶχετε 21
 τότε ἐφ' οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε τὸ γὰρ τέλος ἐκείνων θάνατος· νυνὶ 22
 δὲ ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας δουλωθέντες δὲ τῷ θεῷ ἔχετε 23
 τὸν καρπὸν ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν τὸ δὲ τέλος ζῶν ἀιώνιον· τὰ γὰρ 23
 ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος τὸ δὲ χάρισμα τοῦ θεοῦ ζωὴ αἰώνιος
 ἐν χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν·

Ἡ ἀγνοεῖτε ἀδελφοί γινώσκουσιν γὰρ νόμον λαλῶ ὅτι ὁ νόμος 7
 κυριεύει τοῦ ἀνθρώπου ἐφ' ὅσον χρόνον ζῆ· ἡ γὰρ ὑπανδρος γυνή 2
 τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δέδεται νόμῳ ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ κατήργηται
 ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ ἀνδρός· ἄρα οὖν ζῶντος τοῦ ἀνδρός μοιχα- 3
 λὶς χρηματίζει ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἐτέρῳ ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ
 ἐλευθέρα ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν μοιχαλίδα γενο-
 μένην ἀνδρὶ ἐτέρῳ· ὥστε ἀδελφοί μου καὶ ὑμεῖς ἐθανατώθητε τῷ 4
 νόμῳ διὰ τοῦ σώματος τοῦ χριστοῦ εἰς τὸ γενέσθαι ὑμᾶς ἐτέρῳ τῷ

v.11 *Τ,Μ,Κ:* νεκροὺς μὲν εἶναι, *Υ:* [εἶναι] νεκροὺς μὲν. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* τῷ κυρίῳ ἡμῶν, *Υ:* *ζ.* **v.12** *Τ,Μ,Κ:* αὐτῇ ἐν, *Υ:* *ζ.* **v.13** *Τ,Μ,Κ:* ὡς, *Υ:* ὡσεὶ. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* ἀλλ, *Υ:* ἀλλα.
v.15 *Τ,Μ,Κ:* ἁμαρτησομεν, *Υ:* ἁμαρτησωμεν. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* ἀλλ, *Υ:* ἀλλα.

5 ἐκ νεκρῶν ἐγεγέρθημεν ἵνα καρποφορήσωμεν τῷ θεῷ. ὅτε γὰρ ἦμεν
 ἐν τῇ σαρκί τὰ παθήματα τῶν ἁμαρτιῶν τὰ διὰ τοῦ νόμου ἐνηρ-
 6 γεῖτο ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν εἰς τὸ καρποφορῆσαι τῷ θανάτῳ. νυνὶ
 δὲ κατηργήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου ἀποθανόντες ἐν ᾧ κατειχόμεθα
 ὥστε δουλεύειν ἡμᾶς ἐν καινότητι πνεύματος καὶ οὐ παλαιότητι
 7 γράμματος. τί οὖν ἐροῦμεν ὁ νόμος ἁμαρτία μὴ γένοιτο ἀλλὰ
 τὴν ἁμαρτίαν οὐκ ἔγνω ἐῖ μὴ διὰ νόμου τὴν τε γὰρ ἐπιθυμίαν
 8 οὐκ ἤδειν εἰ μὴ ὁ νόμος ἔλεγεν οὐκ ἐπιθυμήσεις. ἀφορμὴν δὲ
 λαβοῦσα ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς κατειργάσατο ἐν ἐμοὶ πᾶσαν
 9 ἐπιθυμίαν χωρὶς γὰρ νόμου ἁμαρτία νεκρά. ἐγὼ δὲ ἔζων χωρὶς
 νόμου ποτέ ἐλθούσης δὲ τῆς ἐντολῆς ἡ ἁμαρτία ἀνέζησεν ἐγὼ δὲ
 10 ἀπέθανον. καὶ εὐρέθη μοι ἡ ἐντολὴ ἡ εἰς ζωὴν αὕτη εἰς θάνατον.
 11 ἡ γὰρ ἁμαρτία ἀφορμὴν λαβοῦσα διὰ τῆς ἐντολῆς ἐξηπάτησέν με
 12 καὶ δι' αὐτῆς ἀπέκτεινεν. ὥστε ὁ μὲν νόμος ἅγιος καὶ ἡ ἐντολὴ
 13 ἀγία καὶ δικαία καὶ ἀγαθὴ. τὸ οὖν ἀγαθὸν ἐμοὶ γέγονεν θάνατος
 μὴ γένοιτο ἀλλὰ ἡ ἁμαρτία ἵνα φανῇ ἁμαρτία διὰ τοῦ ἀγαθοῦ μοι
 14 κατεργαζομένη θάνατον ἵνα γένηται καθ' ὑπερβολὴν ἁμαρτωλὸς ἡ
 15 ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς. οἶδαμεν γὰρ ὅτι ὁ νόμος πνευματικὸς
 16 ἐστὶν ἐγὼ δὲ σὰρκικός εἶμι πεπραμένος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν. ὁ γὰρ
 κατεργάζομαι οὐ γινώσκω οὐ γὰρ ὁ θέλω τοῦτο πράσω ἀλλ' ὁ μι-
 17 σῶ τοῦτο ποιῶ. εἰ δὲ ὁ οὐ θέλω τοῦτο ποιῶ σύμφημι τῷ νόμῳ ὅτι
 18 καλός. νυνὶ δὲ οὐκ ἔτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτὸ ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν
 19 ἐμοὶ ἁμαρτία. οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ οἰκεῖ ἐν ἐμοὶ τουτέστιν ἐν τῇ σαρκί
 μου ἀγαθὸν τὸ γὰρ θέλειν παράκειται μοι τὸ δὲ κατεργάζεσθαι τὸ
 20 καλὸν οὐχ' εὐρίσκω. οὐ γὰρ ὁ θέλω ποιῶ ἀγαθὸν ἀλλ' ὁ οὐ θέλω
 21 κακὸν τοῦτο πράσω. εἰ δὲ ὁ οὐ θέλω ἐγὼ τοῦτο ποιῶ οὐκ ἔτι ἐγὼ
 22 κατεργάζομαι αὐτὸ ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία. εὐρίσκω ἄρα
 τὸν νόμον τῷ θέλοντι ἐμοὶ ποιεῖν τὸ καλὸν ὅτι ἐμοὶ τὸ κακὸν παρά-
 23 κείται. συνήδομαι γὰρ τῷ νόμῳ τοῦ θεοῦ κατὰ τὸν ἔσω ἄνθρωπον.
 24 βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσίν μου ἀντιστρατευόμενον τῷ
 νόμῳ τοῦ νοός μου καὶ αἰχμαλωτίζοντά με τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας
 25 τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσίν μου. ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος τίς με ῥύ-
 σεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου. εὐχάριστῳ τῷ θεῷ διὰ
 ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἄρα οὖν αὐτὸς ἐγὼ τῷ μὲν νοῖ

7. v.6 *Τ,Μ,Ν:* ἀποθανοντες, *Κ:* ἀποθανοντος. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* γεγονεν, *Ν:* εγενετο.
v.14 *Τ,Μ,Κ:* σαρκικος, *Ν:* σαρκινος. **v.17** *Τ:* ουκ ει, *Κ,Μ,Ν:* ουκει. **v.17** *Τ,Μ,Κ:*
 αλλ, *Ν:* αλλα. **v.18** *Τ:* τουτεστιν, *Κ,Μ,Ν:* τουτ εστιν. **v.18** *Τ,Μ,Κ:* ουχ ευρισκω, *Ν:* ου.
v.19 *Τ,Μ,Κ:* αλλ, *Ν:* αλλα. **v.20** *Τ:* ουκ ει, *Κ,Μ,Ν:* ουκει. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* αλλ, *Ν:* αλλα.
v.23 *Τ,Κ:* τω, *Μ,Ν:* εν τω. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* ευχαριστω, *Ν:* χαρις δε.

δουλεύω νόμῳ θεοῦ τῇ δὲ σαρκί νόμῳ ἁμαρτίας .

Οὐδὲν ἄρα νῦν κατάκριμα τοῖς ἐν χριστῷ ἰησοῦ μὴ⁸ κατὰ σάρκα 8
 περιπατοῦσιν ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα . ὁ γὰρ νόμος τοῦ πνεύματος τῆς 2
 ζωῆς ἐν χριστῷ ἰησοῦ ἠλευθέρωσέν με ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς ἁμαρ-
 τίας καὶ τοῦ θανάτου . τὸ γὰρ ἀδύνατον τοῦ νόμου ἐν ᾧ ἠσθένει 3
 διὰ τῆς σαρκὸς ὁ θεὸς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν πέμψας ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς
 ἁμαρτίας καὶ περὶ ἁμαρτίας κατέκρινεν τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ 4
 σαρκί . ἵνα τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου πληρωθῇ ἐν ἡμῖν τοῖς μὴ κα- 4
 τὰ σάρκα περιπατοῦσιν ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα . οἱ γὰρ κατὰ σάρκα 5
 ὄντες τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν οἱ δὲ κατὰ πνεῦμα τὰ τοῦ πνεύ-
 ματος . τὸ γὰρ φρόνημα τῆς σαρκὸς θάνατος τὸ δὲ φρόνημα τοῦ 6
 πνεύματος ζωὴ καὶ εἰρήνη . διότι τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς ἔχθρα 7
 εἰς θεὸν τῷ γὰρ νόμῳ τοῦ θεοῦ οὐχ ὑποτάσσεται οὐδὲ γὰρ δύναται .
 οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες θεῷ ἀρέσαι οὐ δύνανται . ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐστὲ 8, 9
 ἐν σαρκὶ ἀλλ' ἐν πνεύματι εἴπερ πνεῦμα θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν εἰ δέ
 τις πνεῦμα χριστοῦ οὐκ ἔχει οὗτος οὐκ ἔστιν αὐτοῦ . εἰ δὲ χριστὸς 10
 ἐν ὑμῖν τὸ μὲν σῶμα νεκρὸν δι' ἁμαρτίαν τὸ δὲ πνεῦμα ζωὴ διὰ
 δικαιοσύνην . εἰ δὲ τὸ πνεῦμα τοῦ ἐγείραντος ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν 11
 οἰκεῖ ἐν ὑμῖν ὁ ἐγείρας τὸν χριστὸν ἐκ νεκρῶν ζωοποιήσει καὶ τὰ
 θνητὰ σώματα ὑμῶν διὰ τὸ ἐνοικοῦν αὐτοῦ πνεῦμα ἐν ὑμῖν . ἄρα 12
 οὖν ἀδελφοί ὀφειλέται ἐσμέν οὐ τῇ σαρκὶ τοῦ κατὰ σάρκα ζῆν .
 εἰ γὰρ κατὰ σάρκα ζῆτε μέλλετε ἀποθνήσκειν εἰ δὲ πνεύματι τὰς 13
 πράξεις τοῦ σώματος θανατοῦτε ζήσεσθε . ὅσοι γὰρ πνεύματι θεοῦ 14
 ἄγονται οὗτοί εἰσιν⁹ υἱοὶ θεοῦ . οὐ γὰρ ἐλάβετε πνεῦμα δουλείας 15
 πάλιν εἰς φόβον ἀλλ' ἐλάβετε πνεῦμα υἰοθεσίας ἐν ᾧ κρᾶζομεν ἀβ-
 βᾶ ὁ πατήρ . αὐτὸ τὸ πνεῦμα συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν ὅτι 16
 ἐσμέν τέκνα θεοῦ . εἰ δὲ τέκνα καὶ κληρονόμοι κληρονόμοι μὲν 17
 θεοῦ συγκληρονόμοι δὲ χριστοῦ εἴπερ συμπάσχομεν ἵνα καὶ συν-
 δοξασθῶμεν . λογίζομαι γὰρ ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν 18
 καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς . ἡ 19
 γὰρ ἀποκαραδοκία τῆς κτίσεως τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἰῶν τοῦ θε-
 οῦ ἀπεκδέχεται . τῇ γὰρ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη οὐχ ἔκοῦσα 20
 ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα ἐπ' ἑλπίδι . ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευ- 21
 θερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς

8. v.1 *T, M, K:* μη . . . πνευμα, *V:* ζ. **v.2** *T, M, K:* με, *V:* σε. **v.9** *T, M, K:* αλλ, *V:* αλλα.
v.10 *T, K:* δι, *M, V:* δια. **v.11** *T, M, K:* ησουν, *V:* τον ησουν. **v.11** *T, M, K:* τον, *V:* ζ.
v.11 *T, M:* το ενοικουν αυτου πνευμα, *K, V:* του ενοικουντος αυτου πνευματος. **v.14** *T, M, K:*
 εισιν υιοι θεου, *V:* υιοι θεου εισιν. **v.15** *T, M, K:* αλλ, *V:* αλλα. **v.20** *T, M, K:* επι, *V:* εφ.

22 δόξης τῶν τέκνων τοῦ θεοῦ . οἶδαμεν γὰρ ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις συ-
 23 στενάζει καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν . οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ
 τὴν ἀπαρχὴν τοῦ πνεύματος ἔχοντες καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς
 στενάζομεν υἰοθεσίαν ἀπεκδεχόμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ σώμα-
 24 τος ἡμῶν . τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν ἐλπίς δὲ βλεπομένη οὐκ ἔστιν
 25 ἐλπίς ὃ γὰρ βλέπει τις τί ὁ καὶ ἐλπίζει . εἰ δὲ ὃ οὐ βλέπομεν ἐλ-
 26 πίζομεν δι' ὑπομονῆς ἀπεκδεχόμεθα . ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ πνεῦμα
 συναντιλαμβάνεται ταῖς ἁσθενείαις ἡμῶν τὸ γὰρ τί προσευξόμεθα
 καθὼς δεῖ οὐκ οἶδαμεν ἀλλ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει ὑπὲρ
 27 ἡμῶν στεναγμοῖς ἀλαλήτοις . ὃ δὲ ἐρέυνῶν τὰς καρδίας οἶδεν τί
 τὸ φρόνημα τοῦ πνεύματος ὅτι κατὰ θεὸν ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἁγίων .
 28 οἶδαμεν δὲ ὅτι τοῖς ἀγαπῶσιν τὸν θεὸν πάντα συνεργεῖ εἰς ἀγαθὸν
 29 τοῖς κατὰ πρόθεσιν κλητοῖς οὖσιν . ὅτι οὖς προέγνω καὶ προώρι-
 σεν συμμόρφους τῆς εἰκόνης τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν
 30 πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς . οὖς δὲ προώρισεν τούτους καὶ
 ἐκάλεσεν καὶ οὖς ἐκάλεσεν τούτους καὶ ἐδικαίωσεν οὖς δὲ ἐδι-
 31 καίωσεν τούτους καὶ ἐδόξασεν . τί οὖν ἐροῦμεν πρὸς ταῦτα εἰ ὁ
 32 θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν τίς καθ' ἡμῶν . ὅς γε τοῦ ἰδίου υἱοῦ οὐκ ἐφεί-
 σατο ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν πάντων παρέδωκεν αὐτὸν πῶς οὐχὶ καὶ σὺν
 33 αὐτῷ τὰ πάντα ἡμῖν χαρίζεται . τίς ἐγκαλέσει κατὰ ἐκλεκτῶν θε-
 34 οῦ θεὸς ὁ δικαίων . τίς ὁ κατακρίνων χριστὸς ὁ ἀποθανὼν μᾶλλον
 δὲ καὶ ἐγερθεὶς ὅς καὶ ἔστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ ὅς καὶ ἐντυγχάνει
 35 ὑπὲρ ἡμῶν . τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ χριστοῦ θλί-
 ψις ἢ στενοχωρία ἢ διωγμὸς ἢ λιμὸς ἢ γυμνότης ἢ κίνδυνος ἢ
 36 μάχαιρα . καθὼς γέγραπται ὅτι ἐνεκά σου θανατούμεθα ὅλην τὴν
 37 ἡμέραν ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς . ἀλλ' ἐν τούτοις πᾶσιν
 38 ὑπερνικῶμεν διὰ τοῦ ἀγαπήσαντος ἡμᾶς . πέπεισμαι γὰρ ὅτι οὔτε
 θάνατος οὔτε ζωὴ οὔτε ἄγγελοι οὔτε ἀρχαὶ οὔτε ὀδύνη οὔτε
 39 ἐνεστώτα οὔτε μέλλοντα . οὔτε ὑψώματα οὔτε βάθος οὔτε τίς κτίσις
 ἑτέρα δυνήσεται ἡμᾶς χωρίσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ τῆς ἐν
 χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν .

9 Ἀλήθειαν λέγω ἐν χριστῷ οὐ ψεύδομαι συμμαρτυροῦσής μοι
 2 τῆς συνειδήσεώς μου ἐν πνεύματι ἁγίῳ . ὅτι λύπη μοί ἐστιν με-

v.23 *T, M, K:* καὶ ἡμεῖς, *V:* ἡμεῖς καὶ. **v.24** *T, M, K:* τι καὶ, *V:* ἄ. **v.26** *T, M, K:* ταῖς ἁσθενείαις, *V:* τῆ ἁσθενεία. **v.26** *T, K, V:* προσευξόμεθα, *M:* προσευζόμεθα. **v.26** *T, M, K:* ἀλλ, *V:* ἀλλα. **v.26** *T, M, K:* ὑπὲρ ἡμῶν, *V:* ἄ. **v.27** *T, M, K:* ἐρευνῶν, *V:* ἐραυνῶν. **v.32** *T, M, K:* ἀλλ, *V:* ἀλλα. **v.34** *T, M, K:* χριστος, *V:* χριστος [ιησους]. **v.34** *T, M, K:* καὶ, *V:* ἄ. **v.36** *T, K:* ενεκα, *M, V:* ενεκεν. **v.38** *T, M, K:* ουτε δυναμεις ουτε ενεστωτα ουτε μελλοντα, *V:* ουτε ενεστωτα ουτε μελλοντα ουτε δυναμεις.

γάλη και ἀδιάλειπτος ὀδύνη τῆ καρδία μου . ηὐχόμεν^ο γὰρ αὐτὸς 3
 ἐγὼ ἀνάθεμα εἶναι ἀπὸ τοῦ χριστοῦ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μου τῶν 4
 συγγενῶν μου κατὰ σάρκα . οἵτινές εἰσιν ἰσραηλίται ὧν ἡ υἰοθεσία 4
 και ἡ δόξα και αἱ διαθηκαι και ἡ νομοθεσία και ἡ λατρεία και 5
 αἱ ἐπαγγελίαι . ὧν οἱ πατέρες και ἐξ ὧν ὁ χριστὸς τὸ κατὰ σάρκα 5
 ὁ ὧν ἐπὶ πάντων θεὸς εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν . οὐχ οἷον 6
 δὲ ὅτι ἐκπέπτωκεν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ οὐ γὰρ πάντες οἱ ἐξ ἰσραήλ 6
 οὔτοι ἰσραήλ . οὐδ' ὅτι εἰσὶν σπέρμα ἀβραάμ πάντες τέκνα ἀλλ' ἐν 7
 ἰσαάκ κληθήσεται σοι σπέρμα . τουτέστιν οὐ τὰ τέκνα τῆς σαρκὸς 8
 ταῦτα τέκνα τοῦ θεοῦ ἀλλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐπαγγελίας λογίζεται εἰς 9
 σπέρμα . ἐπαγγελίας γὰρ ὁ λόγος οὗτος κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐ- 9
 λεύσομαι και ἔσται τῆ σάρρα υἱός . οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ και ῥεβέκκα 10
 ἐξ ἑνὸς κοίτην ἔχουσα ἰσαάκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν . μήπω γὰρ γεννη- 11
 θέντων μηδὲ πραξάντων τι ἀγαθὸν ἢ κακόν ἵνα ἡ κατ' ἐκλογὴν τοῦ^ο 12
 θεοῦ πρόθεσις μένη οὐκ ἐξ ἔργων ἀλλ' ἐκ τοῦ καλοῦντος . ἐρρήθη 12
 αὐτῆ ὅτι ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι . καθὼς γέγραπται τὸν 13
 ἰακώβ ἠγάπησα τὸν δὲ ἡσαῦ ἐμίσησα . τί οὖν ἐροῦμεν μὴ ἀδικία 14
 παρὰ τῷ θεῷ μὴ γένοιτο . τῷ γὰρ^ο μωσῆ λέγει ἐλεήσω ὃν ἂν ἐλεῶ 15
 και οἰκτιρήσω^ο ὃν ἂν οἰκτιρίω . ἄρα οὖν οὐ τοῦ θέλοντος οὐδὲ τοῦ 16
 τρέχοντος ἀλλὰ τοῦ ἐλεοῦντος θεοῦ . λέγει γὰρ ἡ γραφὴ τῷ φαραῶ 17
 ὅτι εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐξήγγειρά σε ὅπως ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν δύναμίν 18
 μου και ὅπως διαγγελῆ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῆ . ἄρα οὖν ὃν 18
 θέλει ἐλεεῖ ὃν δὲ θέλει σκληρύνει . ἐρεῖς οὖν^ο μοι τί ἔτι μέμφεται 19
 τῷ γὰρ βουλήματι αὐτοῦ τίς ἀνθέστηκεν . μενοῦνγε^ο ὦ ἄνθρωπε 20
 σὺ τίς εἶ ὁ ἀνταποκρινόμενος τῷ θεῷ μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλά- 21
 σαντι τί με ἐποίησας οὕτως . ἢ οὐκ ἔχει ἐξουσίαν ὁ κεραμεὺς τοῦ 21
 πηλοῦ ἐκ τοῦ αὐτοῦ φυράματος ποιῆσαι ὃ μὲν εἰς τιμὴν σκεῦος 22
 ὃ δὲ εἰς ἀτιμίαν . εἰ δὲ θέλων ὁ θεὸς ἐνδείξασθαι τὴν ὀργὴν και 22
 γνωρίσαι τὸ δυνατόν αὐτοῦ ἤνεγκεν ἐν πολλῇ μακροθυμίᾳ σκευὴ 23
 ὀργῆς κατηρτισμένα εἰς ἀπώλειαν . και ἵνα γνωρίσῃ τὸν πλοῦτον 23
 τῆς δόξης αὐτοῦ ἐπὶ σκευὴ ἐλέους ἃ προητοίμασεν εἰς δόξαν . οὐς 24
 και ἐκάλεσεν ἡμᾶς οὐ μόνον ἐξ ἰουδαίων ἀλλὰ και ἐξ ἔθνων . ὡς 25

9. v.3 *Τ,Κ*: ηυχομην γαρ αυτος εγω αναθεμα ειναι, *Μ*: ευχομην γαρ αυτος εγω αναθεμα ειναι, *Ν*: ηυχομην γαρ αναθεμα ειναι αυτος εγω. **v.8** *Τ*: τουτεστιν, *Κ,Μ,Ν*: τουτ εστιν. **v.11** *Τ,Μ,Κ*: κακον, *Ν*: φαυλον. **v.11** *Τ,Κ*: του θεου προθεσις, *Μ,Ν*: προθεσις του θεου. **v.12** *Τ,Μ,Κ*: ερρηθη, *Ν*: ερρεθη. **v.15** *Τ,Κ*: γαρ μωση, *Μ*: γαρ μωση, *Ν*: μωση γαρ. **v.15** *Τ,Μ,Κ*: οικτιρησω ον αν οικτιρω, *Ν*: οικτιρησω ον αν οικτιρω. **v.16** *Τ,Μ,Κ*: ελευντος, *Ν*: ελεωντος. **v.19** *Τ,Μ,Κ*: ουν μοι τι, *Ν*: μοι ουν τι [ουν]. **v.20** *Τ,Μ,Κ*: μενουνγε ω ανθρωπε, *Ν*: ω ανθρωπε μενουνγε.

καὶ ἐν τῷ ὥσπερ λέγει καλέσω τὸν οὐ λαὸν μου λαὸν μου καὶ τὴν
 26 οὐκ ἠγαπημένην ἠγαπημένην. καὶ ἔσται ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἐρρήθη
 27 αὐτοῖς οὐ λαὸς μου ὑμεῖς ἐκεῖ κληθήσονται υἱοὶ θεοῦ ζῶντος. ἡ-
 σαΐας δὲ κράζει ὑπὲρ τοῦ ἰσραὴλ ἐὰν ἦ ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν ἰσραὴλ
 28 ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης τὸ κατάλειμμα σωθήσεται. λόγον γὰρ
 συντελῶν καὶ συντέμνων ἐν° δικαιοσύνη ὅτι λόγον συντετημημένον
 29 ποιήσει κύριος ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ καθὼς προεῖρηκεν ἡσαΐας εἰ μὴ
 κύριος σαβαὼθ ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα ὡς σόδομα ἂν ἐγενήθη-
 30 μεν καὶ ὡς γόμορρα ἂν ὠμοιώθημεν. τί οὖν ἐροῦμεν ὅτι ἔθνη τὰ
 μὴ διώκοντα δικαιοσύνην κατέλαβεν δικαιοσύνην δικαιοσύνην δὲ
 31 τὴν ἐκ πίστεως. ἰσραὴλ δὲ διώκων νόμον δικαιοσύνης εἰς νόμον
 32 δικαιοσύνης οὐκ ἔφθασεν. διατὶ ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως ἀλλ' ὡς ἐξ ἔρ-
 33 γων νόμου° προσέκοψαν γὰρ τῷ λίθῳ τοῦ προσκόμματος. καθὼς
 γέγραπται ἰδοὺ τίθημι ἐν οἰῶν λίθον προσκόμματος καὶ πέτραν
 σκανδάλου καὶ πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ καταισχυθήσεται.

10 Ἀδελφοὶ ἡ μὲν εὐδοκία τῆς ἐμῆς καρδίας καὶ ἡ δέησις ἡ° πρὸς
 2 τὸν θεὸν ὑπὲρ τοῦ ἰσραὴλ ἐστὶν εἰς σωτηρίαν. μαρτυρῶ γὰρ αὐ-
 3 τοῖς ὅτι ζῆλον θεοῦ ἔχουσιν ἀλλ' οὐ κατ' ἐπίγνωσιν. ἀγνοοῦντες
 γὰρ τὴν τοῦ θεοῦ δικαιοσύνην καὶ τὴν ἰδίαν δικαιοσύνην ζητοῦν-
 4 τες σιῆσαι τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν. τέλος γὰρ
 5 νόμου χριστὸς εἰς δικαιοσύνην παντὶ τῷ πιστεύοντι. μωδῆς γὰρ
 γράφει τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄν-
 6 θρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς. ἡ δὲ ἐκ πίστεως δικαιοσύνη οὕτως λέγει
 7 μὴ εἴπησις ἐν τῇ καρδίᾳ σου τίς ἀναθήσεται εἰς τὸν οὐρανὸν τοῦτ'
 8 ἔστιν χριστὸν καταγαγεῖν. ἢ τίς καταθήσεται εἰς τὴν ἄβυσσον τοῦτ'
 9 ἔστιν χριστὸν ἐκ νεκρῶν ἀναγαγεῖν. ἀλλὰ τί λέγει ἐγγύς σου τὸ
 ῥῆμά ἐστὶν ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου τοῦτ' ἔστιν
 10 τὸ ῥῆμα τῆς πίστεως ὃ κηρύσσομεν. ὅτι ἐὰν ὁμολογήσης ἐν τῷ
 στόματί σου κύριον ἰησοῦν καὶ πιστεύσης ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι
 11 ὁ θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν σωθήσῃ. καρδία γὰρ πιστεύεται
 εἰς δικαιοσύνην στόματι δὲ ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν. λέγει γὰρ
 12 ἡ γραφή πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ καταισχυθήσεται. οὐ γὰρ
 13 ἔστιν διαστολή ἰουδαίου τε καὶ ἑλληνος ὁ γὰρ αὐτὸς κύριος πάντων
 πλουτῶν εἰς πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτόν. πᾶς γὰρ ὃς ἂν ἐ-

v.26 *T, M, K:* ερρηθη, *V:* ερρεθη. **v.27** *T, M, K:* καταλειμμα, *V:* υπολειμμα. **v.28** *T, M, K:* ἐν δικαιοσυνῃ οὗτι λόγον συντετημημενον, *V:* ζέ. **v.31** *T, M, K:* δικαιοσυνης, *V:* ζέ. **v.32** *T, K:* διατι, *M, V:* δια τι. **v.32** *T, M, K:* νομου προσεκοψαν γαρ, *V:* προσεκοψαν. **v.33** *T, M, K:* πας, *V:* ζέ. **10. v.1** *T, M, K:* η, *V:* ζέ. **v.1** *T, M, K:* του ισραηλ ἐστιν, *V:* αυτων. **v.5** *T, K:* μωσης, *M, V:* μωυσης.

πικαλέσθαι τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται . πῶς οὖν επικαλέδονται 14
 εἰς ὃν οὐκ ἐπίστευσαν πῶς δὲ πιστεύουσιν οὐ οὐκ ἤκουσαν πῶς
 δὲ ἀκούουσιν χωρὶς κηρύσσοντος . πῶς δὲ κηρύξουσιν ἐάν μὴ 15
 ἀποσταλῶσιν καθὼς γέγραπται ὡς ὠραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελι-
 ζομένων εἰρήνην^ο τῶν εὐαγγελιζομένων τὰ ἀγαθὰ . ἄλλ' οὐ πάντες 16
 ὑπήκουσαν τῷ εὐαγγελίῳ ἡσαΐας γὰρ λέγει κύριε τίς ἐπίστευσεν
 τῇ ἀκοῇ ἡμῶν . ἄρα ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς ἢ δὲ ἀκοῇ διὰ ῥήματος 17
 θεοῦ . ἀλλὰ λέγω μὴ οὐκ ἤκουσαν μενοῦνγε εἰς πᾶσαν τὴν γῆν 18
 ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ
 ῥήματα αὐτῶν . ἀλλὰ λέγω μὴ οὐκ^ο ἔγνω ἰσραὴλ πρῶτος μωσῆς 19
 λέγει ἐγὼ παραζηλώσω ὑμᾶς ἐπ' οὐκ ἔθνει ἐπὶ ἔθνει ἀσυνέτῳ πα-
 ροργῶ ὑμᾶς . ἡσαΐας δὲ ἀποτολμᾷ καὶ λέγει εὐρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ 20
 ζητοῦσιν ἐμφανῆς ἐγενόμην τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσιν . πρὸς δὲ τὸν 21
 ἰσραὴλ λέγει ὅλην τὴν ἡμέραν ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου πρὸς λαὸν
 ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα .

Λέγω οὖν μὴ ἀπόσατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ μὴ γένοιτο καὶ 11
 γὰρ ἐγὼ ἰσραηλίτης εἰμί ἐκ σπέρματος ἀβραάμ φυλῆς βενιαμίν .
 οὐκ ἀπόσατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ ὃν προέγνω ἢ οὐκ οἶδατε 2
 ἐν ἡλίᾳ τί λέγει ἡ γραφή ὡς ἐντυγχάνει τῷ θεῷ κατὰ τοῦ ἰσραὴλ
 λέγων . κύριε τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν καὶ τὰ θυσιαστήριά 3
 σου κατέσκαψαν κἀγὼ ὑπελείφθην μόνος καὶ ζητοῦσιν τὴν ψυχὴν
 μου . ἀλλὰ τί λέγει αὐτῷ ὁ χρηματισμὸς κατέλιπον ἐμαυτῷ ἐπτα- 4
 κισχιλίους ἄνδρας οἵτινες οὐκ ἔκαμψαν γόνυ τῇ βάαλ . οὕτως οὖν 5
 καὶ ἐν τῷ νῦν καιρῷ λειμμα κατ' ἐκλογὴν χάριτος γέγονεν . εἰ δὲ 6
 χάριτι οὐκ^ο ἔτι ἐξ ἔργων ἐπεὶ ἡ χάρις οὐκ^ο ἔτι γίνεται χάρις εἰ^ο δὲ
 ἐξ ἔργων οὐκ ἔτι ἐστὶν χάρις ἐπεὶ τὸ ἔργον οὐκ ἔτι ἐστὶν ἔργον . τί 7
 οὖν ὁ ἐπιζητεῖ ἰσραὴλ τούτου οὐκ ἐπέτυχεν ἢ δὲ ἐκλογὴ ἐπέτυ-
 χεν οἱ δὲ λοιποὶ ἐπώρωθησαν . καθὼς γέγραπται ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ 8
 θεὸς πνεῦμα κατανύξεως ὀφθαλμοὺς τοῦ μὴ βλέπειν καὶ ὄτα τοῦ
 μὴ ἀκούειν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας . καὶ δαβὶδ λέγει γενηθήτω ἡ 9
 τράπεζα αὐτῶν εἰς παγίδα καὶ εἰς θήραν καὶ εἰς σκάνδαλον καὶ εἰς
 ἀνταπόδομα αὐτοῖς . σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ 10

v.14 *T, M, K:* επικαλεσονται, *V:* επικαλεσωνται. **v.14** *T, M, K:* πιστευσουσιν, *V:* πιστευωσιν.
v.14 *T, M, K:* ακουσουσιν, *V:* ακουσωσιν. **v.15** *T, M, K:* κηρυξουσιν, *V:* κηρυξωσιν.
v.15 *T, M, K:* ειρηνην των ευαγγελιζομενων τα αγαθα, *V:* [τα] αγαθα. **v.17** *T, M, K:* θεου,
V: χριστου. **v.19** *T, M, K:* ουκ εγνω ισραηλ, *V:* ισραηλ ουκ εγνω. **v.19** *T, K:* μωσης, *M, V:*
 μωσσης. **v.19** *T, M, K:* επι, *V:* επι. **v.20** *T, M, K:* τοις, *V:* [εν] τοις. **11. v.2** *T, M, K:*
 λεγων, *V:* ζε. **v.3** *T, M, K:* και, *V:* ζε. **v.6** *T:* ουκ επι, *K, M, V:* ουκετι. **v.6** *T, M, K:* ει δε
 ... εστιν εργον, *V:* ζε. **v.7** *T, K:* τουτου, *M, V:* τουτου. **v.9** *T, M, K:* δαβιδ, *V:* δαυιδ.

11 βλέπειν καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διαπίαντος σύγκαμψον· λέγω οὖν μὴ
 12 ἔπταισαν ἵνα πέσωσιν μὴ γένοιτο ἀλλὰ τῷ αὐτῶν παραπτώματι ἢ
 13 σωτηρία τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ παραζηλῶσαι αὐτούς· εἰ δὲ τὸ παρά-
 14 πτωμα αὐτῶν πλοῦτος κόσμου καὶ τὸ ἥτημα αὐτῶν πλοῦτος ἔθνῶν
 15 πόσῳ μᾶλλον τὸ πλήρωμα αὐτῶν· ὑμῖν γὰρ λέγω τοῖς ἔθνεσιν ἐφ’
 16 ὅσον μὲν εἰμι ἐγὼ ἔθνῶν ἀπόστολος τὴν διακονίαν μου δοξάζω· εἴ
 17 πως παραζηλώσω μου τὴν σάρκα καὶ σώσω τινὰς ἐξ αὐτῶν· εἰ γὰρ
 18 ἢ ἀποβολὴ αὐτῶν καταλλαγὴ κόσμου τίς ἢ πρόσληψις εἰ μὴ ζωὴ
 19 ἐκ νεκρῶν· εἰ δὲ ἡ ἀπαρχὴ ἁγία καὶ τὸ φύραμα καὶ εἰ ἡ ῥίζα ἁγία
 20 καὶ οἱ κλάδοι· εἰ δὲ τινες τῶν κλάδων ἐξεκλάσθησαν σὺ δὲ ἀγριέ-
 21 λαιος ὢν ἐνεκεντρίσθης ἐν αὐτοῖς καὶ συγκοινωνὸς τῆς ῥίζης καὶ
 22 τῆς πίστεως τῆς ἐλαίας ἐγένου· μὴ κατακαυχῶ τῶν κλάδων εἰ δὲ
 23 κατακαυχᾶσαι οὐ σὺ τὴν ῥίζαν βασιτάζεις ἀλλ’ ἡ ῥίζα σέ· ἐρεῖς οὖν
 24 ἐξεκλάσθησαν οἱ κλάδοι ἵνα ἐγὼ ἐγκεντρισθῶ· καλῶς τῇ ἀπιστίᾳ
 25 ἐξεκλάσθησαν σὺ δὲ τῇ πίστει ἔστηκας μὴ ὑψηλόφρονει ἀλλὰ φο-
 26 βοῦ· εἰ γὰρ ὁ θεὸς τῶν κατὰ φύσιν κλάδων οὐκ ἐφείσατο μήτις
 27 οὐδὲ σου φειθήσεται· ἴδε οὖν χρηστότητα καὶ ἀποτομίαν θεοῦ ἐπὶ
 28 μὲν τοὺς πεσόντας ἀποτομίαν· ἐπὶ δὲ σε χρηστότητα ἐὰν ἐπιμείνης
 29 τῇ χρηστότητι ἐπεὶ καὶ σὺ ἐκκοπήσῃ· καὶ ἐκεῖνοι δὲ ἐὰν μὴ ἐπι-
 30 μείνωσιν τῇ ἀπιστίᾳ ἐγκεντρισθήσονται δυνατὸς γὰρ ἐστὶν ὁ θεὸς
 31 πάλιν ἐγκεντρίσαι αὐτούς· εἰ γὰρ σὺ ἐκ τῆς κατὰ φύσιν ἐξεκόπης
 32 ἀγριελαιίου καὶ παρὰ φύσιν ἐνεκεντρίσθης εἰς καλλιέλαιον πόσῳ
 33 μᾶλλον οὗτοι οἱ κατὰ φύσιν ἐγκεντρισθήσονται τῇ ἰδίᾳ ἐλαίᾳ· οὐ
 34 γὰρ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν ἀδελφοί τὸ μυστήριον τοῦτο ἵνα μὴ ᾔτε
 35 παρ’ ἑαυτοῖς φρόνιμοι ὅτι πῶρως ἀπὸ μέρους τῷ Ἰσραὴλ γέγονεν
 36 ἀχρὶς οὗ τὸ πλήρωμα τῶν ἔθνῶν εἰσέλθῃ· καὶ οὕτως πᾶς Ἰσραὴλ
 37 σωθήσεται καθὼς γέγραπται ἤξει ἐκ σιών ὁ ῥυόμενος καὶ ἀποστρέ-
 38 ψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ· καὶ αὕτη αὐτοῖς ἢ παρ’ ἐμοῦ διαθήκη
 39 ὅταν ἀφέλωμαι τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν· κατὰ μὲν τὸ εὐαγγέλιον ἐ-
 40 χθροὶ δι’ ὑμᾶς κατὰ δὲ τὴν ἐκλογὴν ἀγαπητοὶ διὰ τοὺς πατέρας·
 41 ἀμεταμέλητα γὰρ τὰ χαρίσματα καὶ ἡ κλησὶς τοῦ θεοῦ· ὥσπερ

v.10 *Τ,Μ,Κ:* διαπαντος, *Ν:* δια παντος. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* γαρ, *Ν:* δε. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* μεν, *Ν:* μεν συν. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* προσληψις, *Ν:* προσλημψις. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* και, *Ν:* ζ. **v.18** *Τ,Μ,Κ:* αλλ, *Ν:* αλλα. **v.19** *Τ,Κ:* οι, *Μ,Ν:* ζ. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* υψηλοφρονει, *Ν:* υψηλα φρονει. **v.21** *Τ,Κ:* μηπως, *Μ:* μη πως, *Ν:* [μη πως]. **v.21** *Τ,Κ:* φεισεται, *Μ,Ν:* φεισεται. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* αποτομιαν επι δε σε χρηστοτητα εαν επιμεινης, *Ν:* αποτομια επι δε σε χρηστοτητ θεου εαν επιμεινης. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* και εκεινοι δε εαν μη επιμεινωσιν, *Ν:* κακεινοι δε εαν μη επιμεινωσιν. **v.23** *Τ,Κ,Ν:* εστιν ο θεος, *Μ:* ο θεος εστιν. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* αχρις, *Ν:* αχρι. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* και, *Ν:* ζ.

γὰρ καὶ ὑμεῖς ποτε ἠπειθήσατε τῷ θεῷ νῦν δὲ ἠλεήθητε τῇ τούτων ἀπειθείᾳ . οὕτως καὶ οὗτοι νῦν ἠπειθήσαν τῷ ὑμετέρῳ ἔλεει 31
 ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐλεήθωσιν . συνέκλεισεν γὰρ ὁ θεὸς τοὺς πάντας εἰς 32
 ἀπειθειαν ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ . ᾧ βάθος πλούτου καὶ σοφίας 33
 καὶ γνώσεως θεοῦ ὡς ἀνεξερεῦνητα τὰ κρίματα αὐτοῦ καὶ ἀνεξι-
 χνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ . τίς γὰρ ἔγνω νοῦν κυρίου ἢ τίς σύμβουλος 34
 αὐτοῦ ἐγένετο . ἢ τίς προέδωκεν αὐτῷ καὶ ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ . 35
 ὅτι ἐξ αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα αὐτῷ ἢ δόξα εἰς 36
 τοὺς αἰῶνας ἀμήν .

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἀδελφοί διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ θεοῦ παρα- 12
 στῆσαι τὰ σώματα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν ἁγίαν εὐάρεστον τῷ θεῷ τὴν
 λογικὴν λατρείαν ὑμῶν . καὶ μὴ συσχηματίζεσθε τῷ αἰῶνι τούτῳ 2
 ἀλλὰ μεταμορφοῦσθε τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοῦς ὑμῶν εἰς τὸ δοκι-
 μάζειν ὑμᾶς τί τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον καὶ
 τέλειον . λέγω γὰρ διὰ τῆς χάριτος τῆς δοθείσης μοι παντὶ τῷ ὄντι 3
 ἐν ὑμῖν μὴ ὑπερφρονεῖν παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ
 σωφρονεῖν ἐκάστω ὡς ὁ θεὸς ἐμέρισεν μέτρον πίστεως . καθάπερ 4
 γὰρ ἐν ἐνὶ σώματι μέλη ὁ πολλὰ ἔχομεν τὰ δὲ μέλη πάντα οὐ τὴν
 αὐτὴν ἔχει πρᾶξιν . οὕτως οἱ πολλοὶ ἐν σῶμά ἐσμεν ἐν χριστῷ ὁ δὲ 5
 καθ' εἷς ἀλλήλων μέλη . ἔχοντες δὲ χαρίσματα κατὰ τὴν χάριν τὴν
 δοθεῖσαν ἡμῖν διάφορα εἴτε προφητείαν κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς
 πίστεως . εἴτε διακονίαν ἐν τῇ διακονίᾳ εἴτε ὁ διδάσκων ἐν τῇ διδα- 7
 σκαλίᾳ . εἴτε ὁ παρακαλῶν ἐν τῇ παρακλήσει ὁ μεταδιδούς ἐν ἀ- 8
 πλότῃ ὁ προϊστάμενος ἐν σπουδῇ ὁ ἐλεῶν ἐν ἰλαρότητι . ἡ ἀγάπη 9
 ἀνυπόκριτος ἀποστυγοῦντες τὸ πονηρὸν κολλώμενοι τῷ ἀγαθῷ .
 τῇ φιλαδελφίᾳ εἰς ἀλλήλους φιλόστοργοι τῇ τιμῇ ἀλλήλους προη- 10
 γούμενοι . τῇ σπουδῇ μὴ ὀκνηροὶ τῷ πνεύματι ζέοντες τῷ κáιρῳ 11
 δουλεύοντες . τῇ ἐλπίδι χαίροντες τῇ θλίψει ὑπομένοντες τῇ προ- 12
 σευχῇ προσκαρτεροῦντες . ταῖς χρείαις τῶν ἁγίων κοινωνοῦντες 13
 τὴν φιλοξενίαν διώκοντες . εὐλογοεῖτε τοὺς διώκοντας ὑμᾶς εὐλο- 14
 γεῖτε καὶ μὴ καταρᾶσθε . χαίρειν μετὰ χαιρόντων καὶ κλαίειν μετὰ 15
 κλαιόντων . τὸ αὐτὸ εἰς ἀλλήλους φρονοῦντες μὴ τὰ ὑψηλὰ φρο- 16
 νοῦντες ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς συναπαγόμενοι μὴ γίνεσθε φρόνιμοι 17
 παρ' ἑαυτοῖς . μηδενὶ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδιδόντες προνοοῦμε-

v.30 *T, M, K:* και, *V:* ζ. **v.31** *T, M, K:* ελεηθωσιν, *V:* [vun] ελεηθωσιν. **v.33** *T, M, K:* ανεξερευνητα, *V:* ανεξεραυνητα. **12. v.2** *T, K, V:* συσχηματιζεσθε, *M:* συσχηματιζεσθαι. **v.2** *T, K, V:* μεταμορφουσθε, *M:* μεταμορφουσθαι. **v.2** *T, M, K:* υμων, *V:* ζ. **v.4** *T, M, K:* μελη πολλα, *V:* πολλα μελη. **v.5** *T, M, K:* ο, *V:* το. **v.11** *T:* καιρω, *K, M, V:* κυριω. **v.15** *T, M, K:* και, *V:* ζ.

18 νοι καλά ἐνώπιον πάντων ἀνθρώπων . εἰ δυνατόν τὸ ἐξ ὑμῶν μετὰ
 19 πάντων ἀνθρώπων εἰρηνεύοντες . μὴ ἑαυτοὺς ἐκδικοῦντες ἀγαπη-
 τοί ἀλλὰ δότε τόπον τῇ ὀργῇ γέγραπται γὰρ ἐμοὶ ἐκδίκησις ἐγὼ
 20 ἀνταποδώσω λέγει κύριος . ἐὰν ὡν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου φώμιζε
 αὐτόν ἐὰν διψᾷ πότιζε αὐτόν τοῦτο γὰρ ποιῶν ἄνθρακας πυρὸς
 21 σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ . μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ ἀλλὰ
 νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν .

13 Πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποτασέσθω οὐ γὰρ ἐ-
 στιν ἐξουσία εἰ μὴ ἀπὸ θεοῦ αἱ δὲ οὖσαι ἐξουσίαι ὑπὸ τοῦ θεοῦ
 2 τεταγμέναι εἰσίν . ὥστε ὁ ἀντιπασσόμενος τῇ ἐξουσίᾳ τῇ τοῦ θεοῦ
 διαταγῇ ἀνθέστηκεν οἱ δὲ ἀνθεστηκότες ἑαυτοῖς κρίμα λήψονται .
 3 οἱ γὰρ ἄρχοντες οὐκ εἰσὶν φόβος τῶν ἀγαθῶν ἔργων ἀλλὰ τῶν κα-
 κῶν θέλεις δὲ μὴ φοβεῖσθαι τὴν ἐξουσίαν τὸ ἀγαθὸν ποιεῖ καὶ ἔξεις
 4 ἔπαινον ἐξ αὐτῆς . θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστιν σοὶ εἰς τὸ ἀγαθόν ἐὰν
 δὲ τὸ κακὸν ποιῆς φοβοῦ οὐ γὰρ εἰκῆ τὴν μάχαιραν φορεῖ θεοῦ
 5 γὰρ διάκονός ἐστιν ἔκδικος εἰς ὀργὴν τῷ τὸ κακὸν πράσσοντι . διὸ
 ἀνάγκη ὑποτάσσεσθαι οὐ μόνον διὰ τὴν ὀργὴν ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν
 6 συνείδησιν . διὰ τοῦτο γὰρ καὶ φόρους τελεῖτε λειτουργοὶ γὰρ θε-
 7 οῦ εἰσὶν εἰς αὐτὸ τοῦτο προσκαρτεροῦντες . ἀπόδοτε οὖν πᾶσιν τὰς
 ὀφειλάς τῷ τὸν φόρον τὸν φόρον τῷ τὸ τέλος τὸ τέλος τῷ τὸν φόβον
 8 τὸν φόβον τῷ τὴν τιμὴν τὴν τιμὴν . μηδενὶ μηδὲν ὀφείλετε εἰ μὴ τὸ
 ἀγαπᾶν ἀλλήλους ὁ γὰρ ἀγαπῶν τὸν ἕτερον νόμον πεπλήρωκεν .
 9 τὸ γὰρ οὐ μοιχεύσεις οὐ φονεύσεις οὐ κλέψεις οὐ ψευδομαρτυ-
 ρήσεις οὐκ ἐπιθυμήσεις καὶ εἴ τις ἕτερα ἐντολὴ ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ
 10 ἀνακεφαλαιοῦται ἐν τῷ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς ἐαυτόν . ἡ
 ἀγάπη τῷ πλησίον κακὸν οὐκ ἐργάζεται πλήρωμα οὖν νόμου ἡ
 11 ἀγάπη . καὶ τοῦτο εἰδότες τὸν καιρὸν ὅτι ὥρα ἡμᾶς ἤδη ἐξ ὑπνους
 ἐγερθῆναι νῦν γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν .
 12 ἡ νύξ προέκοπεν ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ
 13 σκοτούς καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ ὄπλα τοῦ φωτός . ὡς ἐν ἡμέρᾳ εὐ-
 σχημόνως περιπατήσωμεν μὴ κώμοις καὶ μέθαις μὴ κοίταις καὶ
 14 ἀσελγείαις μὴ ἔριδι καὶ ζήλῳ . ἀλλ' ἐνδύσασθε τὸν κύριον ἰησοῦν
 χριστόν καὶ τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιεῖσθε εἰς ἐπιθυμίας .

ν.20 *Τ,Μ,Κ*: εαν συν, *Β*: αλλα εαν. **13. ν.1** *Τ,Κ*: απο, *Μ,Β*: υπο. **ν.1** *Τ,Μ,Κ*: εξουσαι υπο του, *Β*: υπο. **ν.2** *Τ,Μ,Κ*: ληψονται, *Β*: λημονται. **ν.3** *Τ,Μ,Κ*: των αγαθων εργαων αλλα των κακων, *Β*: τω αγαθω εργω αλλα τω κακω. **ν.7** *Τ,Μ,Κ*: συν, *Β*: ζ. **ν.8** *Τ,Μ,Κ*: αγαπαν αλληλους, *Β*: αλληλους αγαπαν. **ν.9** *Τ,Κ*: ου ψευδομαρτυρησεις, *Μ,Β*: ζ. **ν.9** *Τ,Μ,Κ*: τουτω τω λογω, *Β*: τω λογω τουτω. **ν.9** *Τ,Κ*: εαυτον, *Μ,Β*: σεαυτον. **ν.11** *Τ,Μ,Κ*: ημας ηδη, *Β*: ηδη υμας. **ν.12** *Τ,Μ,Κ*: και ενδυσωμεθα, *Β*: ενδυσωμεθα [δε]. **ν.14** *Τ,Μ,Κ*: αλλ, *Β*: αλλα.

Τὸν δὲ ἀσθενοῦντα τῇ πίστει προσλαμβάνεσθε μὴ εἰς διακρίσεις **14**
 διαλογισμῶν . ὅς μὲν πιστεύει φαγεῖν πάντα ὁ δὲ ἀσθενῶν λάχανα **2**
 ἐσθίει . ὁ ἐσθίων τὸν μὴ ἐσθίοντα μὴ ἐξουθενεῖτω καὶ ὁ μὴ ἐσθίων **3**
 τὸν ἐσθίοντα μὴ κρινέτω ὁ θεὸς γὰρ αὐτὸν προσελάβετο . σὺ τίς εἶ **4**
 ὁ κρίνων ἀλλότριον οἰκέτην τῷ ἰδίῳ κυρίῳ στήκει ἢ πίπτει σταθή-
 σεται δὲ δυνατός ὅ γάρ ἐστιν ὁ θεὸς στήσαι αὐτόν . ὅς μὲν κρίνει **5**
 ἡμέραν παρ' ἡμέραν ὅς δὲ κρίνει πᾶσαν ἡμέραν ἕκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ
 νοῦ ἡ πληροφορεῖσθω . ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν κυρίῳ φρονεῖ καὶ ὁ μὴ **6**
 φρονῶν τὴν ἡμέραν κυρίῳ οὐ φρονεῖ ὁ ἐσθίων κυρίῳ ἐσθίει εὐχα-
 ριστεῖ γὰρ τῷ θεῷ καὶ ὁ μὴ ἐσθίων κυρίῳ οὐκ ἐσθίει καὶ εὐχαριστεῖ
 τῷ θεῷ . οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν ἑαυτῷ ζῆ καὶ οὐδεὶς ἑαυτῷ ἀποθνήσκει . **7**
 ἐάν τε γὰρ ζῶμεν τῷ κυρίῳ ζῶμεν ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν τῷ κυρίῳ **8**
 ἀποθνήσκομεν ἐάν τε οὖν ζῶμεν ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν τοῦ κυρίου
 ἐσμέν . εἰς τοῦτο γὰρ χριστὸς καὶ ἀπέθανεν καὶ ἀνέστη καὶ ἀνέ- **9**
 ζησεν ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ . σὺ δὲ τί κρίνεις τὸν **10**
 ἀδελφόν σου ἢ καὶ σὺ τί ἐξουθενεῖς τὸν ἀδελφόν σου πάντες γὰρ
 παραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ χριστοῦ . γέγραπται γὰρ ζῶ ἐγώ **11**
 λέγει κύριος ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολο-
 γήσεται τῷ θεῷ . ἄρα οὖν ἕκαστος ἡμῶν περὶ ἑαυτοῦ λόγον δώσει **12**
 τῷ θεῷ . μηκέτι οὖν ἀλλήλους κρινόμεν ἀλλὰ τοῦτο κρίνατε μάλ- **13**
 λον τὸ μὴ τιθέναί πρόσκομμα τῷ ἀδελφῷ ἢ σκάνδαλον . οἶδα καὶ **14**
 πέπεισμαι ἐν κυρίῳ ἰησοῦ ὅτι οὐδὲν κοινὸν δι' ἑαυτοῦ εἰ μὴ τῷ λο-
 γιζομένῳ τι κοινὸν εἶναι ἐκείνῳ κοινόν . εἰ δὲ διὰ βρῶμα ὁ ἀδελφός **15**
 σου λυπεῖται οὐκ ἔτι κατὰ ἀγάπην περιπατεῖς μὴ τῷ βρώματί σου
 ἐκεῖνον ἀπόλλυε ὑπὲρ οὗ χριστὸς ἀπέθανεν . μὴ βλασφημείσθω **16**
 οὖν ὑμῶν τὸ ἀγαθόν . οὐ γὰρ ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ βρώσις **17**
 καὶ πόσις ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη καὶ χαρὰ ἐν πνεύματι ἁ-
 γίῳ . ὁ γὰρ ἐν τούτοις δουλεύων τῷ χριστῷ εὐάρεστος τῷ θεῷ καὶ **18**
 δόκιμος τοῖς ἀνθρώποις . ἄρα οὖν τὰ τῆς εἰρήνης διώκωμεν καὶ τὰ **19**
 τῆς οἰκοδομῆς τῆς εἰς ἀλλήλους . μὴ ἔνεκεν βρώματος κατάλυε **20**
 τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ πάντα μὲν καθαρὰ ἀλλὰ κακὸν τῷ ἀνθρώπῳ
 τῷ διὰ προσκόμματος ἐσθίοντι . καλὸν τὸ μὴ φαγεῖν κρέα μὴδὲ **21**

14. v.3 *Τ,Μ,Κ:* καὶ ο, *Ν:* ὁ δε. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* δυνατος γαρ εστιν ο θεος, *Ν:* δυνατε γαρ ο κυριος. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* μεν, *Ν:* μεν [γαρ]. **v.6** *Τ,Κ:* καὶ ο μὴ φρονων την ημεραν κυριω ου φρονει, *Μ:* καὶ ο μὴ φρονων την ημεραν κυριω ου φρονει καὶ, *Ν:* καὶ. **v.9** *Τ,Κ:* καὶ απεθανεν καὶ ανεστη καὶ ανεζησεν, *Μ:* καὶ απεθανεν καὶ ανεστη καὶ εζησεν, *Ν:* απεθανεν καὶ εζησεν. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* χριστου, *Ν:* θεου. **v.14** *Τ,Κ,Ν:* εαυτου, *Μ:* αυτου. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* δε, *Ν:* γαρ. **v.15** *Τ:* ουκ επι, *Κ,Μ,Ν:* ουκετι. **v.18** *Τ,Μ,Κ:* τουτοις, *Ν:* τουτω.

πιεῖν οἶνον μηδὲ ἐν $\tilde{\omega}$ ὁ ἀδελφός σου προσκόπτει ἢ° σκανδαλιζε-
 22 ται ἢ ἀσθενεῖ. σὺ πίστιν ἔχεις° κατὰ σαυτὸν ἔχε ἐνώπιον τοῦ θεοῦ
 23 μακάριος ὁ μὴ κρίνων ἑαυτὸν ἐν $\tilde{\omega}$ δοκιμάζει. ὁ δὲ διακρινόμε-
 νος ἐὰν φάγη κατακέκριται ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως πᾶν δὲ ὁ οὐκ ἐκ
 πίστεως ἁμαρτία ἐστίν°.

15 Ὅφειλομεν δὲ ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων
 2 βαστάζειν καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν. ἕκαστος γὰρ ἡμῶν τῷ πλη-
 3 σίον ἀρεσκέτω εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς οἰκοδομήν. καὶ γὰρ ὁ χριστὸς
 οὐχ ἑαυτῷ ἤρρεσεν ἀλλὰ καθὼς γέγραπται οἱ ὄνειδισμοὶ τῶν ὄνειδι-
 4 ζόντων σε ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ. ὅσα γὰρ προεγράφη εἰς τὴν ἡμετέραν
 5 διδασκαλίαν πρόεγράφη ἵνα διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλή-
 6 σεως τῶν γραφῶν τὴν ἐλπίδα ἔχωμεν. ὁ δὲ θεὸς τῆς ὑπομονῆς
 καὶ τῆς παρακλήσεως δώη ὑμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις κατὰ
 7 χριστὸν ἰησοῦν. ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἐνὶ στόματι δοξάζητε τὸν θεὸν
 8 καὶ πατέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. διὸ προσλαμβάνε-
 σθε ἀλλήλους καθὼς καὶ ὁ χριστὸς προσελάβετο ἡμᾶς° εἰς δόξαν
 9 θεοῦ. λέγω δὲ° ἰησοῦν χριστὸν διάκονον γεγενῆσθαι περιτομῆς ὑ-
 πὲρ ἀληθείας θεοῦ εἰς τὸ βεβαιῶσαι τὰς ἐπαγγελίας τῶν πατέρων.
 10 τὰ δὲ ἔθνη ὑπὲρ ἐλέους δοξάσαι τὸν θεὸν καθὼς γέγραπται διὰ
 τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἔθνεσιν καὶ τῷ ὀνοματί σου ψαλῷ.
 11 καὶ πάλιν λέγει εὐφράνθητε ἔθνη μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. καὶ πάλιν
 αἰνεῖτε τὸν° κύριον πάντα τὰ ἔθνη καὶ ἐπαινέσατε αὐτὸν πάντες οἱ
 12 λαοί. καὶ πάλιν ἠσαΐας λέγει ἔσται ἡ ῥίζα τοῦ ἰεσοῦ καὶ ὁ ἀνι-
 13 στάμενος ἄρχειν ἐθνῶν ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπιούσιν. ὁ δὲ θεὸς τῆς
 ἐλπίδος πληρώσαι ὑμᾶς πάσης χαρᾶς καὶ εἰρήνης ἐν τῷ πιστεύειν
 εἰς τὸ περισσεύειν ὑμᾶς ἐν τῇ ἐλπίδι ἐν δυνάμει πνεύματος ἁγίου.
 14 πέπεισμαι δὲ ἀδελφοί μου καὶ αὐτὸς ἐγὼ περὶ ὑμῶν ὅτι καὶ αὐτοὶ
 15 καὶ ἀλλήλους νουθετεῖν. τολμηρότερον δὲ ἔγραψα ὑμῖν ἀδελφοί

v.21 *T, M, K:* ἡ σκανδαλιζεται ἡ ασθενεῖ, *V:* ζ . **v.22** *T, K:* εχεις κατα σαυτον, *M:* εχεις κατα σεαυτον, *V:* [η] εχεις κατα σεαυτον. **v.23** *T, K, V:* εστιν, *M:* εστιν + v.24 τω δε δυναμενω υμας στηριζαι κατα το ευαγγελιον μου και το κηρυγμα ιησου χριστου κατα αποκαλυψιν μυστηριου χροντου αιωνιουσ οσειγημενου + v.25 φανερωθεντος δε νυν δια τε γραφων προφητικων και επιταγην του αιωνιου θεου εις υπακοην πιστεωσ εις παντα τα εθνη γνωρισθεντος + v.26 μονω σοφω θεω δια ιησου χριστου ω η δοξα εις τουσ αιωνασ αμην. **15. v.2** *T, K:* γαρ, *M, V:* ζ . **v.3** *T, M, K:* επεπεσον, *V:* επεπεσαν. **v.4** *T, M, K:* προεγραφη, *V:* εγραφη. **v.4** *T, K:* της, *M, V:* δια της. **v.7** *T, K:* ημασ εις δοξαν, *M:* υμασ εις δοξαν, *V:* υμασ εις δοξαν του. **v.8** *T, K:* δε ιησουν χριστον, *M:* δε χριστον ιησουν, *V:* γαρ χριστον. **v.11** *T, M, K:* τον κυριον παντα τα εθνη και επαινεσατε, *V:* παντα τα εθνη τον κυριον και επαινεσατωσαν. **v.14** *T, M, K:* γνωσεωσ, *V:* [της] γνωσεωσ. **v.14** *T, K, V:* αλληλους, *M:* αλλουσ. **v.15** *T, M, K:* αδελφοι, *V:* ζ .

ἀπό μέρους ὡς ἐπαναμιμνήσκων ὑμᾶς διὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖ-
σάν μοι ὑπὸ τοῦ θεοῦ . εἰς τὸ εἶναι με λειτουργὸν ἰησοῦ^ο χριστοῦ 16
εἰς τὰ ἔθνη ἱερουργοῦντα τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ ἵνα γένηται ἡ
προσφορὰ τῶν ἔθνῶν εὐπρόσδεκτος ἡγιασμένη ἐν πνεύματι ἀγίῳ .
ἔχω οὖν καύχησιν ἐν χριστῷ ἰησοῦ τὰ πρὸς θεόν . οὐ γὰρ τολ- 17, 18
μήσω λαλεῖν^ο τι ὧν οὐ κατειργάσατο χριστὸς δι' ἐμοῦ εἰς ὑπακοὴν
ἔθνῶν λόγῳ καὶ ἔργῳ . ἐν δυνάμει σημείων καὶ τεράτων ἐν δυνά- 19
μει πνεύματος θεοῦ ὥστε με ἀπὸ ἱερουσαλήμ καὶ κύκλῳ μέχρι
τοῦ ἰλλυρικοῦ πεπληρωκένας τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ . οὕτως 20
δὲ φιλοτιμούμενον εὐαγγελίζεσθαι οὐχ ὅπου ὠνομάσθη χριστὸς
ἵνα μὴ ἐπ' ἀλλότριον θεμέλιον οἰκοδομῶ . ἀλλὰ καθὼς γέγραπται 21
οἷς οὐκ ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ ὄψονται καὶ οἱ οὐκ ἀκηκόασιν συ-
νήσουσιν . διὸ καὶ ἐνεκοιπτόμην τὰ πολλὰ τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς . 22
νυνὶ δὲ μηκέτι τόπον ἔχων ἐν τοῖς κλίμασιν τούτοις ἐπιποθίαν δὲ 23
ἔχων τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν . ὡς ἐὰν πορεύωμαι 24
εἰς τὴν σπανίαν ἐλεύσομαι^ο πρὸς ὑμᾶς ἐλπίζω γὰρ διαπορευόμε-
νος θεάσασθαι ὑμᾶς καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι ἐκεῖ ἐὰν ὑμῶν
πρῶτον ἀπὸ μέρους ἐμπλησθῶ . νυνὶ δὲ πορεύομαι εἰς ἱερουσα- 25
λήμ διακονῶν τοῖς ἀγίοις . εὐδόκησαν γὰρ μακεδονία καὶ ἀχαῖα 26
κοινωνίαν τινὰ ποιήσασθαι εἰς τοὺς πτωχοὺς τῶν ἀγίων τῶν ἐν ἱε-
ρουσαλήμ . εὐδόκησαν γὰρ καὶ ὀφειλέται αὐτῶν^ο εἰσιν εἰ γὰρ τοῖς 27
πνευματικοῖς αὐτῶν ἐκοινωνήσαν τὰ ἔθνη ὀφείλουσιν καὶ ἐν τοῖς
σαρκικοῖς λειτουργῆσαι αὐτοῖς . τοῦτο οὖν ἐπιτελέσας καὶ σφρα- 28
γισάμενος αὐτοῖς τὸν καρπὸν τοῦτον ἀπελεύσομαι δι' ὑμῶν εἰς τὴν
σπανίαν . οἶδα δὲ ὅτι ἐρχόμενος πρὸς ὑμᾶς ἐν πληρώματι εὐλο- 29
γίας τοῦ^ο εὐαγγελίου τοῦ χριστοῦ ἐλεύσομαι . παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς 30
ἀδελφοί διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ καὶ διὰ τῆς ἀγάπης
τοῦ πνεύματος συναγωνίσασθαι μοι ἐν ταῖς προσευχαῖς ὑπὲρ ἐμοῦ
πρὸς τὸν θεόν . ἵνα ῥυσθῶ ἀπὸ τῶν ἀπειθούντων ἐν τῇ ἰουδαίᾳ καὶ 31
ἵνα ἡ διακονία μου ἢ εἰς ἱερουσαλήμ εὐπρόσδεκτος γένηται^ο τοῖς
ἀγίοις . ἵνα ἐν χαρᾷ ἔλθῶ πρὸς ὑμᾶς διὰ θελήματος θεοῦ καὶ συ- 32
ναναπαύσωμαι ὑμῖν . ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης μετὰ πάντων ὑμῶν 33
ἀμήν .

v.16 *T, M, K:* ἰησοῦ χριστοῦ, *V:* χριστοῦ ἰησοῦ. **v.17** *T, M, K:* καυχῆσιν, *V:* [τὴν] καυχῆσιν.
v.17 *T, K:* θεον, *M, V:* τὸν θεον. **v.18** *T, M, K:* λαλεῖν τι, *V:* τι λαλεῖν. **v.24** *T, M, K:* εαν,
V: αν. **v.24** *T, M, K:* ελευσομαι πρὸς υμας, *V:* ε. **v.27** *T, M, K:* αυτων εισιν, *V:* εισιν
αυτων. **v.28** *T, M, K:* την, *V:* ε. **v.29** *T, M, K:* του ευαγγελιου του, *V:* ε. **v.31** *T, M, K:*
ινα, *V:* ε. **v.31** *T, M, K:* γενηται τοις αγιοις, *V:* τοις αγιοις γενηται. **v.32** *T, M, K:* ελθω, *V:*
ελθων. **v.32** *T, M, K:* και, *V:* ε.

16 Συνίστημι δὲ ὑμῖν φοίβην τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν οὕσαν διάκονον
 2 τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν κεγχρεαῖς· ἵνα αὐτὴν προσδέξησθε ἐν κυρίῳ
 ἀξίως τῶν ἁγίων καὶ παραστήτε αὐτῇ ἐν ᾧ ἂν ὑμῶν χρήζη πράγ-
 ματι καὶ γὰρ αὕτη προστάτις πολλῶν ἐγενήθη καὶ αὐτοῦ ἔμοῦ·
 3 ἀσπάσασθε πρίσκιλλαν καὶ ἀκύλαν τοὺς συνεργούς μου ἐν χριστῷ
 4 ἰησοῦ· οἵτινες ὑπὲρ τῆς ψυχῆς μου τὸν ἑαυτῶν τράχηλον υπέθη-
 καν οἷς οὐκ ἐγὼ μόνος εὐχαριστῶ ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι
 5 τῶν ἔθνῶν· καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίαν ἀσπάσασθε ἐπαί-
 νητον τὸν ἀγαπητόν μου ὃς ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς ἀχαΐας εἰς χριστόν·
 6, 7 ἀσπάσασθε μαριαμῖ ἣτις πολλὰ ἐκοπίασεν εἰς ἡμᾶς· ἀσπάσασθε
 ἀνδρόνικον καὶ ἰουνίαν τοὺς συγγενεῖς μου καὶ συναιχμαλώτους
 μου οἵτινες εἰσὶν ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις οἱ καὶ πρὸ ἐμοῦ γε-
 8 γόνασιν ἐν χριστῷ· ἀσπάσασθε ἀμπλίαν τὸν ἀγαπητόν μου ἐν κυ-
 9 ρίῳ· ἀσπάσασθε οὐρβανὸν τὸν συνεργὸν ἡμῶν ἐν χριστῷ καὶ στά-
 10 χυν τὸν ἀγαπητόν μου· ἀσπάσασθε ἀπελλῆν τὸν δόκιμον ἐν χρι-
 11 στῷ ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν ἀριστοβούλου· ἀσπάσασθε ἡρόδιωνα
 τὸν συγγενῆ μου ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν ναρκίσσου τοὺς ὄντας
 12 ἐν κυρίῳ· ἀσπάσασθε τρύφαιναν καὶ τρυφῶσαν τὰς κοπιώσας ἐν
 κυρίῳ ἀσπάσασθε περσίδα τὴν ἀγαπητὴν ἣτις πολλὰ ἐκοπίασεν ἐν
 13 κυρίῳ· ἀσπάσασθε ῥοῦφον τὸν ἐκλεκτὸν ἐν κυρίῳ καὶ τὴν μητέρα
 14 αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ· ἀσπάσασθε ἀσύγκριτον φλέγοντα ἐρμᾶν πατρό-
 15 βαν ἐρμῆν καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς ἀδελφούς· ἀσπάσασθε φιλόλογον
 καὶ ἰουλίαν νηρέα καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ καὶ ὄλυμπᾶν καὶ τοὺς
 16 σὺν αὐτοῖς πάντας ἁγίους· ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀ-
 17 γίῳ ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τοῦ χριστοῦ· παρακαλῶ δὲ ὑ-
 μᾶς ἀδελφοὶ σκοπεῖν τοὺς τὰς διχοστασίας καὶ τὰ σκάνδαλα παρὰ
 τὴν διδαχὴν ἣν ὑμεῖς ἐμάθετε ποιοῦντας καὶ ἐκκλινάτε ἀπ' αὐτῶν·
 18 οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ κυρίῳ ἡμῶν ἰησοῦ χριστῷ οὐ δουλεύουσιν ἀλλὰ
 τῇ ἑαυτῶν κοιλίᾳ καὶ διὰ τῆς χρηστολογίας καὶ εὐλογίας ἐξαπα-
 19 τῶσιν τὰς καρδίας τῶν ἀκάκων· ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπακοὴ εἰς πάντας
 ἀφίκετο χαίρω ὅτι ἐφ' ὑμῖν θέλω δὲ ὑμᾶς σοφοὺς μὲν εἶναι
 20 εἰς τὸ ἀγαθὸν ἀκεραίους δὲ εἰς τὸ κακόν· ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρή-

16. v.1 *T, M, K:* διακονον, *V:* [καὶ] διακονον. **v.2** *T, M, K:* αὐτου εμου, *V:* εμου αουτου.
v.3 *T, K:* πρισκιλλαν, *M, V:* πρισκαν. **v.5** *T, M, K:* αχαιας, *V:* ασιας. **v.6** *T, M, K:* μαριαμ,
V: μαριαν. **v.6** *T, M, K:* ημας, *V:* υμας. **v.7** *T, M, K:* γεγονασιν, *V:* γεγοναν. **v.8** *T, M, K:*
 αμπλιαν, *V:* αμπλιατον. **v.11** *T, K:* ηροδιωνα, *M, V:* ηρωδιωνα. **v.14** *T, M, K:* ερμαν
 πατροβαν ερμην, *V:* ερμην πατροβαν ερμαν. **v.16** *T, M, K:* εκκλησαι, *V:* εκκλησαι πασαι.
v.17 *T, M, K:* εκκλινατε, *V:* εκκλινατε. **v.18** *T, M, K:* ιησου, *V:* ζ. **v.19** *T, M, K:* χαιρω
 ουν το εφ υμιν, *V:* εφ υμιν ουν χαιρω. **v.19** *T, M, K:* μεν, *V:* ζ.

νης συντρίψει τὸν σατανᾶν ὑπὸ τοὺς πόδας ὑμῶν ἐν τάχει ἢ χάρις
 τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μεθ' ὑμῶν°. ἀσπάζονται ὑμᾶς 21
 τιμόθεος ὁ συνεργός μου καὶ λούκιος καὶ ἰάσων καὶ σωσίπατρος
 οἱ συγγενεῖς μου. ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐγὼ τρίτος ὁ γράψας τὴν ἐ- 22
 πιστολὴν ἐν κυρίῳ. ἀσπάζεται ὑμᾶς γάϊος ὁ ξένος μου καὶ τῆς° 23
 ἐκκλησίας ὅλης ἀσπάζεται ὑμᾶς ἔραστος ὁ οἰκονόμος τῆς πόλεως
 καὶ κούαρτος ὁ ἀδελφός. ἡ° χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ 24
 μετὰ πάντων ὑμῶν ἀμήν. τῷ° δὲ δυναμένῳ ὑμᾶς στηρίζαι κατὰ τὸ 25
 εὐαγγέλιόν μου καὶ τὸ κήρυγμα ἰησοῦ χριστοῦ κατὰ ἀποκάλυψιν
 μυστηρίου χρόνοις αἰώνιους σεσιγημένου. φανερωθέντος° δὲ νῦν 26
 διὰ τε γραφῶν προφητικῶν κατ' ἐπιταγὴν τοῦ αἰωνίου θεοῦ εἰς ὑ-
 πακοὴν πίστεως εἰς πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέντος. μόνῳ° σοφῷ θεῷ 27
 διὰ ἰησοῦ χριστοῦ ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν. Πρὸς° ῥωμαίους
 ἐγράφη ἀπὸ κορίνθου διὰ φοίβης τῆς διακόνου τῆς ἐν κεγχρεαῖς
 ἐκκλησίας.

v.20 *T, M, K*: χριστου, *V*: ζ . **v.20** *T, M, V*: υμων, *K*: υμων αμην. **v.21** *T, M, K*: ασπαζον-
 ται, *V*: ασπαζεται. **v.23** *T, M, K*: της εκκλησιας ολης, *V*: ολης της εκκλησιας. **v.24** *T, M, K*:
 η χαρις ... υμων αμην, *V*: ζ . **v.25** *T, K, V*: τω ... σεσιγημενου, *M*: ζ . **v.26** *T, K, V*:
 φανερωθεντος ... γνωρισθεντος, *M*: ζ . **v.27** *T, K, V*: μονω ... αμην, *M*: ζ . **v.27** *T*: Προς
 ... εκκλησιας, *K, M, V*: ζ .

Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

1 Παῦλος κλητὸς ἀπόστολος ἰησοῦ^ο χριστοῦ διὰ θελήματος θε-
2 οῦ καὶ σωσθένης ὁ ἀδελφός· τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν
κορίνθῳ ἡγιασμένοις ἐν χριστῷ ἰησοῦ κλητοῖς ἁγίοις σὺν πᾶσιν
3 τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ἐν
4 παντὶ τόπῳ αὐτῶν τὲ καὶ ἡμῶν· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ
5 πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ· εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου
6 πάντοτε περὶ ὑμῶν ἐπὶ τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ τῇ δοθείσῃ ὑμῖν ἐν χρι-
7 στῷ ἰησοῦ· ὅτι ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε ἐν αὐτῷ ἐν παντὶ λόγῳ καὶ
8 πάσῃ γνώσει· καθὼς τὸ μαρτύριον τοῦ χριστοῦ ἐβεβαιώθη ἐν ὑμῖν·
9 ὥστε ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖσθαι ἐν μηδενὶ χαρίσματι ἀπεκδεχομένους
10 τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ· ὅς καὶ βεβαιώ-
11 σει ὑμᾶς ἕως τέλους ἀνεγκλήτους ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν
12 ἰησοῦ χριστοῦ· πιστὸς ὁ θεὸς δι' οὗ ἐκλήθητε εἰς κοινωνίαν τοῦ
13 υἱοῦ αὐτοῦ ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν· παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς
14 ἀδελφοί διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ἵνα τὸ
15 αὐτὸ λέγητε πάντες καὶ μὴ ἦ ἐν ὑμῖν σχίσματα ἧτε δὲ κατηρτισμέ-
16 νοι ἐν τῷ αὐτῷ νοῖ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γνώμῃ· ἐδηλώθη γὰρ μοι περὶ
17 ὑμῶν ἀδελφοί μου ὑπὸ τῶν χλόης ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν εἰσιν· λέγω
18 δὲ τοῦτο ὅτι ἕκαστος ὑμῶν λέγει ἐγὼ μὲν εἰμι παύλου ἐγὼ δὲ ἀπολ-
19 λῶ ἐγὼ δὲ κηφᾶ ἐγὼ δὲ χριστοῦ· μεμέρισται ὁ χριστὸς μὴ παῦλος
20 ἔσταυρώθη ὑπὲρ ὑμῶν ἢ εἰς τὸ ὄνομα παύλου ἐβαπτίσθητε· εὐχα-
21 ριστῶ τῷ θεῷ ὅτι οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα εἰ μὴ κρίσπον καὶ γάϊον·
22 ἵνα μὴ τις εἴπῃ ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα ἐβάπτισα· ἐβάπτισα δὲ καὶ
23 τὸν στεφανᾶ οἶκον λοιπὸν οὐκ οἶδα εἴ τινα ἄλλον ἐβάπτισα· οὐ
24 γὰρ ἀπέστειλὲν με χριστὸς βαπτίζειν ἀλλ' εὐαγγελίζεσθαι οὐκ ἐν
25 σοφίᾳ λόγου ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ σταυρὸς τοῦ χριστοῦ· ὁ λόγος γὰρ
26 ὁ τοῦ σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία ἐστὶν τοῖς δὲ σωζομέ-

Inscription: *T*: Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ, *K*: ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ, *M*, *V*: ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α.

1. v.1 *T, M, K*: ἰησοῦ χριστοῦ, *V*: χριστοῦ ἰησοῦ. **v.2** *T, M, K*: τε, *V*: ζ. **v.15** *T, M, K*: εβαπτισα, *V*: εβαπτισθητε. **v.17** *T, M, K*: αλλ, *V*: αλλα.

νοις ἡμῖν δύναμις θεοῦ ἐστίν· γέγραπται γὰρ ἀπολῶ τὴν σοφίαν 19
 τῶν σοφῶν καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνειδῶν ἀθειήσω· ποῦ σοφός ποῦ 20
 γραμματεὺς ποῦ συζητητὴς τοῦ αἰῶνος τούτου οὐχὶ ἐμώραναν ὁ
 θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου· ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ 21
 θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν θεὸν εὐδόκησεν ὁ
 θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σῶσαι τοὺς πιστεύοντας· ἐ- 22
 πειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι σημεῖδ' αἰτοῦσιν καὶ Ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσιν·
 ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν χριστὸν ἐσταυρωμένον Ἰουδαίοις μὲν σκάν- 23
 δαλον Ἕλλησιν δὲ μωρίαν· αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς Ἰουδαίοις τε καὶ 24
 Ἕλλησιν χριστὸν θεοῦ δύναμιν καὶ θεοῦ σοφίαν· ὅτι τὸ μωρὸν τοῦ 25
 θεοῦ σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων ἐστίν καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ θεοῦ ἰ-
 σχυρότερον τῶν ἀνθρώπων ἐστίν· βλέπετε γὰρ τὴν κλησιν ὑμῶν 26
 ἀδελφοί ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα οὐ πολλοὶ δυνατοὶ οὐ
 πολλοὶ εὐγενεῖς· ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ θεὸς ἵνα 27
 τοὺς° σοφοὺς καταισχύνη καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ
 θεὸς ἵνα καταισχύνη τὰ ἰσχυρὰ· καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου καὶ τὰ 28
 ἐξουθενημένα ἐξελέξατο ὁ θεὸς καὶ τὰ μὴ ὄντα ἵνα τὰ ὄντα καταρ-
 γήσῃ· ὅπως μὴ καυχῆσθαι πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ· ἐξ αὐτοῦ 29, 30
 δὲ ὑμεῖς ἐστε ἐν χριστῷ Ἰησοῦ ὃς ἐγενήθη ἡμῖν° σοφία ἀπὸ θεοῦ δι-
 καιοσύνη τε καὶ ἁγιασμός καὶ ἀπολύτρωσις· ἵνα καθὼς γέγραπται 31
 ὁ καυχώμενος ἐν κυρίῳ καυχάσθω·

Καγὼ ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς ἀδελφοί ἤλθον οὐ καθ' ὑπεροχὴν λόγου **2**
 ἢ σοφίας καταγγέλλων ὑμῖν τὸ μαρτύριον τοῦ θεοῦ· οὐ γὰρ ἔκρινα 2
 τοῦ° εἰδέναι τι ἐν ὑμῖν εἰ μὴ Ἰησοῦν χριστὸν καὶ τοῦτον ἐσταυρω-
 μένον· καί° ἐγὼ ἐν ἀσθενείᾳ καὶ ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ πολλῷ 3
 ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς· καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ κήρυγμά μου οὐκ 4
 ἐν πειθοῖς° ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις ἀλλ' ἐν ἀποδείξει πνεύματος
 καὶ δυνάμεως· ἵνα ἡ πίστις ὑμῶν μὴ ᾖ ἐν σοφίᾳ ἀνθρώπων ἀλλ' 5
 ἐν δυνάμει θεοῦ· σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις σοφίαν δὲ 6
 οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου τῶν
 καταργουμένων· ἀλλὰ λαλοῦμεν σοφίαν° θεοῦ ἐν μυστηρίῳ τὴν 7
 ἀποκεκρυμμένην ἣν προώρισεν ὁ θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων εἰς δόξαν
 ἡμῶν· ἣν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν εἰ γὰρ 8

v.20 *Τ,Μ,Κ:* τουτου, *Υ:* ζ. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* σημειον, *Υ:* σημεια. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* ελλησιν, *Υ:* εθνεσιν. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* εσιν, *Υ:* ζ. **v.27** *Τ,Μ,Κ:* τους σοφους καταισχυνη, *Υ:* καταισχυνη τους σοφους. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* και, *Υ:* ζ. **v.29** *Τ,Κ:* αυτου, *Μ,Υ:* του θεου. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* ημιν σοφια, *Υ:* σοφια ημιν. **2. v.1** *Τ,Μ,Κ:* μαρτυριον, *Υ:* μυστηριον. **v.2** *Τ,Μ,Κ:* του ειδεναι τι, *Υ:* τι ειδεναι. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* και εγω, *Υ:* καγω. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* πειθοις ανθρωπινης σοφιας λογοις, *Υ:* [πειθοις] σοφιας [λογοις]. **v.7** *Τ,Μ,Κ:* σοφιαν θεου, *Υ:* θεου σοφιαν.

9 ἔγνωσαν οὐκ ἂν τὸν κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν . ἀλλὰ καθὼς
 γέγραπται ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδεν καὶ οὐς οὐκ ἤκουσεν καὶ ἐπὶ
 καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη ἃ ἠτοίμασεν ὁ θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν
 10 αὐτόν . ἡμῖν δὲ ὁ θεὸς ἀπεκάλυψεν διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ τὸ
 11 γὰρ πνεῦμα πάντα ἐρέυνᾳ καὶ τὰ βάθη τοῦ θεοῦ . τίς γὰρ οἶδεν
 ἀνθρώπων τὰ τοῦ ἀνθρώπου εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν
 αὐτῷ οὕτως καὶ τὰ τοῦ θεοῦ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ θε-
 12 οῦ . ἡμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου ἐλάβομεν ἀλλὰ τὸ πνεῦμα
 13 τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ χαρισθέντα ἡμῖν . ἃ
 καὶ λαλοῦμεν οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις ἀλλ'
 ἐν διδακτοῖς πνεύματος ἀγίου πνευματικοῖς πνευματικὰ συγκρί-
 14 νοντες . ψυχικὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ πνεύματος τοῦ
 θεοῦ μωρία γὰρ αὐτῷ ἐστὶν καὶ οὐ δύναται γνῶναι ὅτι πνευματι-
 15 κῶς ἀνακρίνεται . ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνακρίνει μὲν πάντα αὐτὸς δὲ
 16 ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται . τίς γὰρ ἔγνω νοῦν κυρίου ὃς συμβιβάζει
 αὐτόν ἡμεῖς δὲ νοῦν χριστοῦ ἔχομεν .

3 Καὶ ἐγὼ ἀδελφοί οὐκ ἠδυνήθην λαλῆσαι ὑμῖν ὡς πνευματι-
 2 κοῖς ἀλλ' ὡς σαρκικοῖς ὡς νηπίοις ἐν χριστῷ . γάλα ὑμᾶς ἐπότισα
 3 καὶ οὐ βρῶμα οὐπω γὰρ ἠδύνασθε ἄλλ' οὔτε ἔτι νῦν δύνασθε . ἔτι
 γὰρ σαρκικοί ἐστε ὅπου γὰρ ἐν ὑμῖν ζῆλος καὶ ἔρις καὶ διχοστα-
 4 σίαι οὐχὶ σαρκικοί ἐστε καὶ κατὰ ἄνθρωπον περιπατεῖτε . ὅταν γὰρ
 λέγη τις ἐγὼ μὲν εἰμι παύλου ἕτερος δὲ ἐγὼ ἀπολλῶ οὐχὶ σαρκι-
 5 κοί ἐστε . τίς οὖν ἐστὶν παῦλος τίς δὲ ἀπολλῶς ἀλλ' ἢ διάκονοι
 6 δι' ὧν ἐπιστεύσατε καὶ ἐκάστω ὡς ὁ κύριος ἔδωκεν . ἐγὼ ἐφύτευσα
 7 ἀπολλῶς ἐπότισεν ἀλλ' ὁ θεὸς ἠῤῥξανεν . ὥστε οὔτε ὁ φυτεῦν ἐστὶν
 8 τι οὔτε ὁ ποτίζων ἀλλ' ὁ αὐξάνων θεός . ὁ φυτεῦν δὲ καὶ ὁ πο-
 τίζων ἐν εἰσὶν ἕκαστος δὲ τὸν ἴδιον μισθὸν λήψεται κατὰ τὸν ἴδιον
 9 κόπον . θεοῦ γὰρ ἐσμεν συνεργοί θεοῦ γεώργιον θεοῦ οἰκοδομῆ
 10 ἐστε . κατὰ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι ὡς σοφὸς ἀρχιτέ-
 κτων θεμέλιον ἵθεϊκα ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ ἕκαστος δὲ βλεπέτω
 11 πῶς ἐποικοδομεῖ . θεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι πα-

v.10 *T, M, K:* ο θεος απεκαλυπεν, *V:* απεκαλυψεν ο θεος. **v.10** *T, M, K:* αυτου, *V:* ζ.
v.10 *T, M, K:* ερευνα, *V:* εραυνα. **v.11** *T, M, K:* οιδεν, *V:* εγνωκεν. **v.13** *T, M, K:* αγιου,
V: ζ. **v.15** *T, M, K:* μεν, *V:* [τα]. **3. v.1** *T, M, K:* και εγω, *V:* καγω. **v.1** *T, K, V:* λαλησαι
 υμιν, *M:* υμιν λαλησαι. **v.1** *T, M, K:* σαρκικοις, *V:* σαρκινοις. **v.2** *T, M, K:* και, *V:* ζ.
v.2 *T, K:* ηδυνασθε αλλ ουτε, *M:* εδυνασθε αλλ ουτε, *V:* εδυνασθε αλλ ουδε. **v.3** *T, M, K:*
 και διχοστασαι, *V:* ζ. **v.4** *T, M, K:* ουχι σαρκικοι, *V:* ουκ ανθρωποι. **v.5** *T, M, K:* τις ουν
 εστιν παυλος τις δε απολλωσ αλλ η διακονοι, *V:* τι ουν εστιν απολλωσ τι δε εστιν παυλος διακονοι.
v.6 *T, M, K:* αλλ, *V:* αλλα. **v.8** *T, M, K:* ληψεται, *V:* λημψεται. **v.10** *T, M, K:* τεθεικα, *V:*
 εθηκα.

ρὰ τὸν κείμενον ὃς ἐστὶν ἰησοῦς ὁ ἰησοῦς· εἰ δέ τις ἐποικοδομεῖ 12
 ἐπὶ τὸν θεμέλιον τούτον χρυσόν ἄργυρον λίθους τιμίους ξύλα χόρ-
 τον καλάμην· ἐκάστου τὸ ἔργον φανερόν γενήσεται ἢ γὰρ ἡμέρα 13
 δηλώσει ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται καὶ ἐκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν
 ἐστὶν τὸ πῦρ ὁδοκιμάσει· εἴ τις τὸ ἔργον μὲν εἶ ὁ ἐπικοδομήσεν 14
 μισθὸν λήσεται· εἴ τις τὸ ἔργον κατακαήσεται ζημιωθήσεται αὐ- 15
 τὸς δὲ σωθήσεται οὕτως δὲ ὡς διὰ πυρός· οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς θεοῦ 16
 ἐστε καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν· εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ 17
 φθειρεῖ φθερεῖ τοῦτον ὁ θεὸς ὁ γὰρ ναὸς τοῦ θεοῦ ἅγιός ἐστιν οἵτι-
 νές ἐστε ὑμεῖς· μηδεὶς ἑαυτὸν ἐξαπατάτω εἴ τις δοκεῖ σοφός εἶναι 18
 ἐν ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ μωρὸς γενέσθω ἵνα γένηται σοφός· ἢ γὰρ 19
 σοφία τοῦ κόσμου τούτου μωρία παρὰ τῷ θεῷ ἐστὶν γέγραπται γὰρ
 ὁ δρασσόμενος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν· καὶ πάλιν 20
 κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν σοφῶν ὅτι εἰσὶν μάταιοι·
 ὥστε μηδεὶς καυχάσθω ἐν ἀνθρώποις πάντα γὰρ ὑμῶν ἐστὶν· εἴτε 21, 22
 παῦλος εἴτε ἀπολλῶς εἴτε κηφᾶς εἴτε κόσμος εἴτε ζωὴ εἴτε θάνατος
 εἴτε ἐνεστῶτα εἴτε μέλλοντα πάντα ὑμῶν ἐστὶν· ὑμεῖς δὲ χριστοῦ 23
 χριστὸς δὲ θεοῦ·

Οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἀνθρώπος ὡς ὑπηρέτας χριστοῦ καὶ οἰ- 4
 κονόμους μυστηρίων θεοῦ· ὃ δὲ λοιπὸν ζητεῖται ἐν τοῖς οἰκο- 2
 νόμοις ἵνα πιστὸς τις εὑρεθῇ· ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν ἐστιν ἵνα ὑφ’ 3
 ὑμῶν ἀνακριθῶ ἢ ὑπὸ ἀνθρωπίνης ἡμέρας ἀλλ’ οὐδὲ ἑμαυτὸν ἀνα-
 κρίνω· οὐδὲν γὰρ ἑμαυτῷ σύνοιδα ἀλλ’ οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαίωμα 4
 ὁ δὲ ἀνακρίνων με κύριός ἐστιν· ὥστε μὴ πρὸ καιροῦ τι κρίνετε 5
 ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ κύριος ὃς καὶ φωτίσει τὰ κρυπτὰ τοῦ σκότους καὶ
 φανερώσει τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν καὶ τότε ὁ ἔπαινος γενήσε- 6
 ται ἐκάστῳ ἀπὸ τοῦ θεοῦ· ταῦτα δὲ ἀδελφοὶ μετεσχημάτισα εἰς 6
 ἑμαυτὸν καὶ ἀπολλῶ δι’ ὑμᾶς ἵνα ἐν ἡμῖν μάθητε τὸ μὴ ὑπὲρ ὃ
 γέγραπται φρονεῖν ἵνα μὴ εἰς ὑπὲρ τοῦ ἐνὸς φυσιοῦσθε κατὰ τοῦ 7
 ἐτέρου· τίς γὰρ σε διακρίνει τί δὲ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες εἰ δὲ καὶ 7
 ἔλαβες τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβὼν· ἤδη κεκορεσμένοι ἐστέ ἤδη ἐ- 8
 πλουτήσατε χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε καὶ ὄφελόν γε ἐβασιλεύσατε
 ἵνα καὶ ἡμεῖς ὑμῖν συμβασιλεύσωμεν· δοκῶ γὰρ ὅτι ὁ θεὸς ἡμᾶς 9
 τοὺς ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν ὡς ἐπιθανατίους ὅτι θεάτρον

v.11 *T, K:* ο, *M, V:* ζ. **v.12** *T, M, K:* τουτον, *V:* ζ. **v.13** *T, M, K:* πυρ, *V:* πυρ [αυτο]. **v.14** *T, M, K:* μένει, *V:* μενεῖ. **v.14** *T, K:* ἐπικοδομήσεν μισθὸν ληψεται, *M:* ἐπικοδομήσεν μισθὸν ληψεται, *V:* ἐπικοδομήσεν μισθὸν ληψεται. **v.22** *T, M, K:* ἐστιν, *V:* ζ. **4. v.2** *T, M, K:* ο δε, *V:* ωδε. **v.6** *T, M, K:* απολλω, *V:* απολλων. **v.6** *T, M, K:* ο γεγραπται φρονειν, *V:* α γεγραπται. **v.9** *T, M, K:* οτι, *V:* ζ.

10 ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις· ἡμεῖς μωροὶ
 διὰ χριστόν· ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν χριστῷ· ἡμεῖς ἀσθενεῖς ὑμεῖς δὲ
 11 ἰσχυροὶ ὑμεῖς ἔνδοξοι ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι· ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ
 πεινῶμεν καὶ διψῶμεν καὶ γυμνήτευομεν καὶ κολαφιζόμεθα καὶ
 12 ἀστατοῦμεν· καὶ κοπιῶμεν ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσίν· λοιδο-
 13 ρούμενοι εὐλογοῦμεν διωκόμενοι ἀνεχόμεθα· βλάσφημοῦμενοι
 παρακαλοῦμεν ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν πάν-
 14 των περίφημα ἕως ἄρτι· οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς γράφω ταῦτα ἀλλ’
 15 ὡς τέκνα μου ἀγαπητὰ νουθετῶ· ἐὰν γὰρ μυρίους παιδαγωγούς
 ἔχητε ἐν χριστῷ ἀλλ’ οὐ πολλοὺς πατέρας ἐν γὰρ χριστῷ ἰησοῦ διὰ
 16 τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα· παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς μιμη-
 17 ταί μου γίνεσθε· διὰ τοῦτο ἔπεμψα ὑμῖν τιμόθεον ὃς ἐστὶν τέκνον^ο
 μου ἀγαπητὸν καὶ πιστὸν ἐν κυρίῳ ὃς ὑμᾶς ἀναμνήσει τὰς ὁδοὺς
 μου τὰς ἐν χριστῷ^ο καθὼς πανταχοῦ ἐν πάσῃ ἐκκλησίᾳ διδάσκω·
 18, 19 ὡς μὴ ἐρχομένου δέ μου πρὸς ὑμᾶς ἐφυσιώθησάν τινες· ἐλεύσο-
 μαι δὲ ταχέως πρὸς ὑμᾶς ἐὰν ὁ κύριος θελήσῃ καὶ γνώσομαι οὐ
 20 τὸν λόγον τῶν πεφυσιωμένων ἀλλὰ τὴν δύναμιν· οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἡ
 21 βασιλεία τοῦ θεοῦ ἀλλ’ ἐν δυνάμει· τί θέλετε ἐν ῥάβδῳ ἔλθω πρὸς
 ὑμᾶς ἢ ἐν ἀγάπῃ πνεύματι τε πῤαρότητος·

5 Ὡς ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία καὶ τοιαύτη πορνεία ἣτις οὐ-
 δὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὀνομάζεται ὥστε γυναικᾶ τινὰ τοῦ πατρὸς ἔ-
 2 χεῖν· καὶ ὑμεῖς πεφυσιωμένοι ἐστέ καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπενθήσατε
 3 ἵνα ἐξάρθῃ ἐκ μέσου ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον τοῦτο πότῆσας· ἐγὼ μὲν γὰρ
 ὡς ἀπὸν τῷ σώματι παρὼν δὲ τῷ πνεύματι ἤδη κέκρικα ὡς παρὼν
 4 τὸν οὕτως τοῦτο κατεργασάμενον· ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡ-
 μῶν^ο ἰησοῦ χριστοῦ συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος
 5 σὺν τῇ δυνάμει τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ· παραδοῦναι τὸν
 τοιοῦτον τῷ σατανᾶ εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκός ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ
 6 ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου ἰησοῦ· οὐ καλὸν τὸ καύχημα ὑμῶν οὐκ
 7 οἶδατε ὅτι μικρὰ ζύμη ὄλον τὸ φύραμα ζυμοῖ· ἐκκαθάρατε οὖν
 τὴν παλαιὰν ζύμην ἵνα ἦτε νέον φύραμα καθὼς ἐστε ἄζυμοι καὶ
 8 γὰρ τὸ πάσχα ἡμῶν ὑπὲρ^ο ἡμῶν ἐτύθη χριστός· ὥστε ἐορτάζομεν

v.11 *Τ,Μ,Κ:* γυμνιτευομεν, *Ν:* γυμνιτευομεν. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* βλασφημοουμενοι, *Ν:* δυσφημοουμενοι. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* νουθετω, *Ν:* νουθετω[ν]. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* τεκνον μου, *Ν:* μου τεκνον. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* χριστω, *Ν:* χριστω [ιησου]. **v.21** *Τ,Μ,Κ:* πρασπητος, *Ν:* πραυτητος. **5. v.1** *Τ,Μ,Κ:* ονομαζεται, *Ν:* ζε. **v.2** *Τ,Μ,Κ:* εξαρθη, *Ν:* αρθη. **v.2** *Τ,Μ,Κ:* ποιησας, *Ν:* πρασας. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* ως, *Ν:* ζε. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* ημων ιησου χριστου, *Ν:* [ιημων] ιησου. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* χριστου, *Ν:* ζε. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* ιησου, *Ν:* ζε. **v.7** *Τ,Κ:* συν, *Μ,Ν:* ζε. **v.7** *Τ,Μ:* υπερ ημων ετυθη, *Κ:* υπερ ημων εθυθη, *Ν:* ετυθη.

μη ἐν ζύμη παλαιᾷ μηδὲ ἐν ζύμη κακίας καὶ πονηρίας ἀλλ' ἐν ἀ-
 ζύμοις εἰλικρινείας καὶ ἀληθείας. ἔγραψα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ μη
 9 συναμιγνυσθαι πόρνοις. καὶ οὐ πάντως τοῖς πόρνοις τοῦ κό- 10
 σμου τούτου ἢ τοῖς πλεονέκταις ἢ ἄρπαξιν ἢ εἰδωλολάτραις ἐπεὶ
 ὀφείλετε ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου ἐξελεθεῖν. νῦν δὲ ἔγραψα ὑμῖν μη 11
 συναμιγνυσθαι ἐάν τις ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος ἢ πόρνος ἢ πλε-
 ονέκτης ἢ εἰδωλολάτρης ἢ λοῖδορος ἢ μέθυσος ἢ ἄρπαξ τῷ τοιοῦτω
 μηδὲ συνεσθίειν. τί γάρ μοι καὶ τοὺς ἕξω κρίνειν οὐχὶ τοὺς ἕσω 12
 ὑμεῖς κρίνετε. τοὺς δὲ ἕξω ὁ θεὸς κρίνει καὶ ἔξαρεῖτε τὸν πονηρὸν 13
 ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

Τολμᾷ τις ὑμῶν πρᾶγμα ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν **6**
 ἀδίκων καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἀγίων. οὐκ οἶδατε ὅτι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον 2
 κρινοῦσιν καὶ εἰ ἐν ὑμῖν κρίνεται ὁ κόσμος ἀνάξιοι ἔστε κριτηρίων
 ἐλαχίστων. οὐκ οἶδατε ὅτι ἀγγέλους κρινοῦμεν μήτι γε βιωτικά. 3
 βιωτικά μὲν οὖν κριτήρια ἐάν ἔχητε τοὺς ἐξουθενημένους ἐν τῇ 4
 ἐκκλησίᾳ τούτους καθίζετε. πρὸς ἐντροπήν ὑμῖν λέγω οὕτως οὐκ 5
 ἔστιν ἐν ὑμῖν σοφὸς οὐδὲ εἷς ὃς δυνησεται διακρίναι ἀνὰ μέσον
 τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. ἀλλὰ ἀδελφὸς μετὰ ἀδελφοῦ κρίνεται καὶ 6
 τοῦτο ἐπὶ ἀπίστων. ἤδη μὲν οὖν ὅλως ἠττημα ἐν ὑμῖν ἔστιν ὅτι 7
 κρίματα ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν διατὶ οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε διατὶ οὐχὶ
 μᾶλλον ἀποστερεῖσθε. ἀλλὰ ὑμεῖς ἀδικεῖτε καὶ ἀποστερεῖτε καὶ 8
 τὰῦτα ἀδελφούς. ἢ οὐκ οἶδατε ὅτι ἄδικοι βασιλείαν θεοῦ οὐ κλη- 9
 ρονομήσουσιν μη πλανᾶσθε οὔτε πόρνοι οὔτε εἰδωλολάτραι οὔτε
 μοιχοὶ οὔτε μαλακοὶ οὔτε ἀρσενικοῖται. οὔτε κλέπται οὔτε πλε- 10
 ονέκται οὔτε μέθυσοι οὐ λοῖδοροὶ οὐχ ἄρπαγες βασιλείαν θεοῦ οὐ
 κληρονομήσουσιν. καὶ ταῦτά τινες ἦτε ἀλλὰ ἀπελούσασθε ἀλλὰ 11
 ἡγιάσθητε ἀλλ' ἐδικαιώθητε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἰησοῦ καὶ
 ἐν τῷ πνεύματι τοῦ θεοῦ ἡμῶν. πάντα μοι ἔξεστιν ἀλλ' οὐ πάντα 12
 συμφέρει πάντα μοι ἔξεστιν ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι ὑπό-
 τινος. τὰ βρώματα τῇ κοιλίᾳ καὶ ἡ κοιλία τοῖς βρώμασιν ὁ δὲ θεὸς 13
 καὶ ταύτην καὶ ταῦτα καταργήσει τὸ δὲ σῶμα οὐ τῇ πορνείᾳ ἀλλὰ

v.10 *Τ,Μ,Κ:* και, *Υ:* ζ. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* η, *Υ:* και. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* οφειλετε, *Υ:* ωφειλετε.
v.11 *Τ,Κ:* νυνη, *Μ,Υ:* νυνη. **v.11** *Τ:* ἡ, *Κ,Μ,Υ:* ἡ. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* και, *Υ:* ζ. **v.13** *Τ,Κ:*
 κρίνει, *Μ,Υ:* κρινεῖ. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* και εξαρετε, *Υ:* εξαρατε. **6. v.2** *Τ,Μ,Κ:* ουκ, *Υ:* η
 ουκ. **v.5** *Τ,Κ:* εστιν εν υμιν σοφος ουδε εις, *Μ:* ενι εν υμιν σοφος ουδε εις, *Υ:* ενι εν υμιν ουδεις
 σοφος. **v.7** *Τ,Κ:* εν, *Μ,Υ:* ζ. **v.7** *Τ,Κ:* διατι, *Μ,Υ:* δια τι. **v.8** *Τ,Μ,Κ:* ταυτα, *Υ:* τουτου.
v.9 *Τ,Μ,Κ:* βασιλειαν θεου, *Υ:* θεου βασιλειαν. **v.10** *Τ,Κ:* ουτε κλεπται ουτε πλεονεκται
 ουτε μεθυσοι, *Μ:* ουτε πλεονεκται ουτε κλεπται ουτε μεθυσοι, *Υ:* ουτε κλεπται ουτε πλεονεκται ου
 μεθυσοι. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* ου, *Υ:* ζ. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* αλλ, *Υ:* αλλα. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* ιησου, *Υ:*
 ιησου χριστου.

14 τῷ κυρίῳ καὶ ὁ κύριος τῷ σώματι . ὁ δὲ θεὸς καὶ τὸν κύριον ἤγει-
 15 ρεν καὶ ἡμᾶς ἐξεγερεῖ διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ . οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ
 σώματα ὑμῶν μέλη χριστοῦ ἐστὶν ἄρας οὖν τὰ μέλη τοῦ χριστοῦ
 16 ποιήσω πόρνης μέλη μὴ γένοιτο . ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι ὁ κολλώμενος
 τῇ πόρνη ἐν σῶμά ἐστιν ἕσσονται γὰρ φησὶν οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν .
 17, 18 ὁ δὲ κολλώμενος τῷ κυρίῳ ἐν πνευμᾷ ἐστὶν . φεύγετε τὴν πορνείαν
 πᾶν ἁμάρτημα ὃ ἐὰν ποιήσῃ ἄνθρωπος ἐκτὸς τοῦ σώματός ἐστιν
 19 ὁ δὲ πορνεύων εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρτάνει . ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι τὸ
 σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν ἁγίου πνεύματός ἐστιν οὗ ἔχετε ἀπὸ
 20 θεοῦ καὶ οὐκ ἐστὲ ἐαυτῶν . ἠγοράσθητε γὰρ τιμῆς δοξάσατε δὴ τὸν
 θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν καὶ ἔν τῷ πνεύματι ὑμῶν ἃτινά ἐστιν τοῦ
 θεοῦ .

7 Περὶ δὲ ὧν ἐγράψατε μοὶ καλὸν ἀνθρώπῳ γυναικὸς μὴ ἄπτε-
 2 σθαι . διὰ δὲ τὰς πορνείας ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω καὶ
 3 ἐκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἐχέτω . τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλομένην ὁ
 4 εὐνοίαν ἀποδιδότω ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρὶ . ἡ γυνὴ τοῦ ἰ-
 5 δίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει ἀλλ' ὁ ἀνὴρ ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ
 6 τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει ἀλλ' ἡ γυνὴ . μὴ ἀποστερεῖτε
 7 ἀλλήλους εἰ μὴ ἂν ἐκ συμφώνου πρὸς καιρὸν ἵνα σχολάζητε ὁ
 8 νηστεία καὶ τῇ προσευχῇ καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνέρχησθε ἵνα μὴ
 9 πειράζῃ ὑμᾶς ὁ σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν . τοῦτο δὲ λέγω
 7 κατὰ συγγνώμην οὐ κατ' ἐπιταγὴν . θέλω γὰρ πάντας ἀνθρώπους
 εἶναι ὡς καὶ ἑμαυτὸν ἀλλ' ἕκαστος ἴδιον χάρισμα ἔχει ἐκ θεοῦ
 8 ὃς μὲν οὕτως ὃς δὲ οὕτως . λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις καὶ ταῖς χήραις
 9 καλὸν αὐτοῖς ἐστὶν ἐὰν μείνωσιν ὡς κἀγὼ . εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεῦν-
 10 ται γαμησάτωσαν κρείττονον γὰρ ἐστὶν γαμησαὶ ἢ πυροῦσθαι . τοῖς
 11 δὲ γεγαμηκόσιν παραγγέλλω οὐκ ἐγὼ ἀλλ' ὁ κύριος γυναῖκα ἀπὸ
 12 ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆναι . ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῇ μενέτω ἄγαμος ἢ τῷ
 13 ἀνδρὶ καταλλαγῆτω καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι . τοῖς δὲ λοι-
 ποῖς ἐγὼ λέγω οὐχ ὁ κύριος εἶ τις ἀδελφὸς γυναῖκα ἔχει ἄπιστον
 καὶ αὐτὴ συννευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτοῦ μὴ ἀφιέτω αὐτήν . καὶ γυ-

v.20 *T, M, K*: καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν ἅτινα ἐστὶν τοῦ θεοῦ, *V*: ἄ. **7. v.1** *T, M, K*: μοι, *V*: ἄ.
v.3 *T, M, K*: ὀφειλομένην εὐνοίαν, *V*: ὀφειλην. **v.4** *T, M, K*: ἀλλ, *V*: ἀλλα. **v.5** *T, M, K*: μὴ
 τι, *V*: μῆτι. **v.5** *T, M, K*: σχολάζητε τὴ νηστεία καὶ, *V*: σχολασθε. **v.5** *T, M, K*: συνερχησθε,
V: ἦτε. **v.7** *T, M, K*: γὰρ, *V*: δε. **v.7** *T, M, K*: ἀλλ, *V*: ἀλλα. **v.7** *T, M, K*: χάρισμα ἐχει
 ἐκ θεοῦ ὃς μὲν οὕτως ὃς δε, *V*: ἐχει χάρισμα ἐκ θεοῦ ὁ μὲν οὕτως ὁ δε. **v.8** *T, M, K*: ἐστὶν, *V*:
 ἄ. **v.9** *T, M, K*: κρείττονον, *V*: κρείττον. **v.10** *T, M, K*: ἀλλ, *V*: ἀλλα. **v.12** *T, M, K*: ἐγω
 λέγω, *V*: λέγω ἐγώ. **v.12** *T, M, K*: αὐτή, *V*: αὐτή.

νῆ ἤτις ἔχει ἄνδρα ἄπιστον καὶ αὐτὸς συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτῆς
 μὴ ἀφιέτω αὐτόν. ἡγίασαι γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυναικί 14
 καὶ ἡγίασαι ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος ἐν τῷ ἀνδρὶ ἐπεὶ ἄρα τὰ τέκνα ὑμῶν
 ἀκάθαρτά ἐστιν νῦν δὲ ἁγία ἐστιν. εἰ δὲ ὁ ἄπιστος χωρίζεται χω- 15
 ριζέσθω οὐ δεδούλωται ὁ ἀδελφὸς ἢ ἡ ἀδελφὴ ἐν τοῖς τοιοῦτοις ἐν
 δὲ εἰρήνῃ κέκληκεν ἡμᾶς ὁ θεός. τί γὰρ οἶδας γύναι εἰ τὸν ἄνδρα 16
 σώσεις ἢ τί οἶδας ἄνερ εἰ τὴν γυναικα σώσεις. εἰ μὴ ἐκάστω ὡς
 ἐμέρισεν ὁ θεός ἕκαστον ὡς κέκληκεν ὁ κύριος οὕτως περιπατεῖτω 17
 καὶ οὕτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πάσαις διατάσσομαι. περιτετημέ- 18
 νος τις ἐκλήθη μὴ ἐπισπάσθω ἐν ἀκροβυστία τις ἐκλήθη μὴ περι-
 τεμνέσθω. ἡ περιτομὴ οὐδὲν ἐστὶν καὶ ἡ ἀκροβυστία οὐδὲν ἐστὶν 19
 ἀλλὰ τήρησις ἐντολῶν θεοῦ. ἕκαστος ἐν τῇ κλήσει ἣ ἐκλήθη ἐν
 ταύτῃ μενέτω. δοῦλος ἐκλήθη μὴ σοι μελέτω ἀλλ' εἰ καὶ δύνασαι 21
 ἐλεύθερος γενέσθαι μᾶλλον χρῆσαι. ὁ γὰρ ἐν κυρίῳ κληθεὶς δοῦ- 22
 λος ἀπελεύθερος κυρίου ἐστὶν ὁμοίως καὶ ὁ ἐλεύθερος κληθεὶς
 δοῦλός ἐστιν χριστοῦ. τιμῆς ἠγοράσθητε μὴ γίνεσθε δοῦλοι ἀν- 23
 θρώπων. ἕκαστος ἐν ᾧ ἐκλήθη ἀδελφοί ἐν τούτῳ μενέτω παρὰ τῷ 24
 θεῷ. περὶ δὲ τῶν παρθένων ἐπιταγὴν κυρίου οὐκ ἔχω γνώμην δὲ 25
 δίδωμι ὡς ἠλεημένος ὑπὸ κυρίου πιστὸς εἶναι. νομίζω οὖν τοῦτο 26
 καλὸν ὑπάρχειν διὰ τὴν ἐνεστώσαν ἀνάγκην ὅτι καλὸν ἀνθρώπῳ τὸ
 οὕτως εἶναι. δέδεσαι γυναικὶ μὴ ζῆτει λύσιν λέλυσαι ἀπὸ γυναικὸς 27
 μὴ ζῆτει γυναικα. ἐὰν δὲ καὶ γήμῃς οὐχ ἡμαρτες καὶ ἐὰν γήμῃ ἡ 28
 παρθένος οὐχ ἡμαρτεν θλίψιν δὲ τῇ σαρκὶ ἐξουσιν οἱ τοιοῦτοι ἐγὼ
 δὲ ὑμῶν φείδομαι. τοῦτο δὲ φημι ἀδελφοί ὁ καιρὸς συνεσταλμέ- 29
 νος τὸ λοιπὸν ἐστὶν ἵνα καὶ οἱ ἔχοντες γυναικας ὡς μὴ ἔχοντες
 ᾧσιν. καὶ οἱ κλαίοντες ὡς μὴ κλαίοντες καὶ οἱ χαίροντες ὡς μὴ 30
 χαίροντες καὶ οἱ ἀγοράζοντες ὡς μὴ κατέχοντες. καὶ οἱ χρώμενοι 31
 τῷ κόσμῳ τούτῳ ὡς μὴ καταχρώμενοι παράγει γὰρ τὸ σχῆμα τοῦ
 κόσμου τούτου. θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμερίμνους εἶναι ὁ ἀγαμος μερι- 32
 μνᾷ τὰ τοῦ κυρίου πῶς ἀρέδει τῷ κυρίῳ. ὁ δὲ γαμήσας μεριμνᾷ 33
 τὰ τοῦ κόσμου πῶς ἀρέδει τῇ γυναικί. μεμέρισται ἢ γυνὴ καὶ ἡ 34

v.13 *Τ,Μ,Κ:* ητις, *Υ:* εἰ τις. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* αὐτος, *Υ:* οὗτος. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* αὐτον, *Υ:* τον
 ἀνδρα. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* ἀνδρι, *Υ:* ἀδελφω. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* ημας, *Υ:* υμας. **v.17** *Τ,Μ,Κ:*
 θεος, *Υ:* κυριος. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* κυριος, *Υ:* θεος. **v.18** *Τ,Μ,Κ:* τις εκληθη, *Υ:* κκληται
 τις. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* και, *Υ:* ζ. **v.24** *Τ,Κ:* τω, *Μ,Υ:* ζ. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* γημης, *Υ:* γαμησης.
v.29 *Τ,Μ,Υ:* ο, *Κ:* οτι ο. **v.29** *Τ,Μ,Κ:* το λοιπον εστιν, *Υ:* εστιν το λοιπον. **v.31** *Τ,Μ,Κ:*
 τω κοσμω τουτω, *Υ:* τον κοσμον. **v.32** *Τ,Μ,Κ:* αρσει, *Υ:* αρση. **v.33** *Τ,Μ,Κ:* αρσει, *Υ:*
 αρση. **v.34** *Τ,Κ:* μεμερισται η γυνη και η παρθενος η αγαμος μεριμνα, *Μ:* μεμερισται και η
 γυνη και η παρθενος η αγαμος μεριμνα, *Υ:* και μεμερισται και η γυνη η αγαμος και η παρθενος
 μεριμνα.

παρθένος ἢ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ κυρίου ἵνα ἦ ἁγία καὶ σώματι^ο
καὶ πνεύματι ἢ δὲ γαμήσασα μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου πῶς ἀρέσει
35 τῷ ἀνδρί. τοῦτο δὲ πρὸς τὸ ὑμῶν αὐτῶν συμφέρον λέγω οὐχ ἵνα
βρόχον ὑμῖν ἐπιβάλω ἀλλὰ πρὸς τὸ εὐσχημον καὶ εὐπρόσεδρον
36 τῷ κυρίῳ ἀπερισπάστως. εἰ δὲ τις ἀσχημονεῖν ἐπὶ τὴν παρθένον
αὐτοῦ νομίζει ἐὰν ἦ ὑπέρακμος καὶ οὕτως ὀφείλει γίνεσθαι ὃ θέλει
37 ποιεῖτω οὐχ ἁμαρτάνει γαμεῖτωσαν. ὅς δὲ ἔστηκεν ἐδραῖος^ο ἐν τῇ
καρδίᾳ μὴ ἔχων ἀνάγκην ἐξουσίαν δὲ ἔχει περὶ τοῦ ἰδίου θελήμα-
τος καὶ τοῦτο κέκρικεν ἐν τῇ καρδίᾳ^ο αὐτοῦ τοῦ τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ
38 παρθένον καλῶς ποιεῖ. ὥστε καὶ ὁ ἐγκαμιζὼν^ο καλῶς ποιεῖ ὁ δὲ
39 μὴ ἐγκαμιζὼν κρεῖσσον ποιεῖ. γυνὴ δέδεται νόμῳ ἐφ' ὅσον χρόνον
ζῆ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐὰν δὲ^ο κοιμηθῆ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐλευθέρα ἐστὶν ᾧ
40 θέλει γαμηθῆναι μόνον ἐν κυρίῳ. μακαριωτέρα δὲ ἐστὶν ἐὰν οὕτως
μείνῃ κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην δοκῶ δὲ κάγῳ πνεῦμα θεοῦ ἔχειν.

8 Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων οἶδαμεν ὅτι πάντες γνῶσιν ἔχομεν ἢ
2 γνῶσις φυσιοῖ ἢ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. εἴ δὲ^ο τις δοκεῖ εἰδέναί τι
3 οὐδέπω οὐδὲν ἔγνωκεν καθὼς δεῖ γνῶναι. εἰ δὲ τις ἀγαπᾷ τὸν
4 θεόν οὕτως ἔγνωσται ὑπ' αὐτοῦ. περὶ τῆς βρώσεως οὖν τῶν εἰδω-
λοθύτων οἶδαμεν ὅτι οὐδὲν εἶδωλον ἐν κόσμῳ καὶ ὅτι οὐδεὶς θεὸς
5 ἕτερος εἰ μὴ εἶς. καὶ γὰρ εἴπερ εἰσὶν λεγόμενοι θεοὶ εἴτε ἐν οὐ-
ρανῶ εἴτε ἐπὶ τῆς γῆς ὡς περ εἰσὶν θεοὶ πολλοὶ καὶ κύριοι πολλοὶ.
6 ἀλλ' ἡμῖν εἶς θεὸς ὁ πατὴρ ἐξ οὗ τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτόν
καὶ εἶς κύριος ἰησοῦς χριστός δι' οὗ τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς δι' αὐτοῦ.
7 ἀλλ' οὐκ ἐν πᾶσιν ἢ γνῶσις τινὲς δὲ τῇ συνειδήσει^ο τοῦ εἰδώλου
ἕως ἄρτι ὡς εἰδωλόθυτον ἐσθίουσιν καὶ ἢ συνείδησις αὐτῶν ἀσθε-
8 νῆς οὕσα μολύνεται. βρῶμα δὲ ἡμᾶς οὐ παρίστησιν^ο τῷ θεῷ οὔτε
γὰρ ἐὰν φάγωμεν περισσεύομεν οὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν ὑστερού-
9 μεθα. βλέπετε δὲ μήπως ἢ ἐξουσία ὑμῶν αὕτη πρόσκομμα γέ-

v.34 *T, M, K:* σωματι και πνευματι, *V:* τῷ σωματι και τῷ πνευματι. **v.34** *T, M, K:* ἀρεσει, *V:* ἀρεση. **v.35** *T, M, K:* συμφερον, *V:* συμφορον. **v.35** *T, M, K:* ευπροσεδρον, *V:* ευπαρεδρον. **v.37** *T, M, K:* εδραιος εν τη καρδια, *V:* εν τη καρδια αυτου εδραιος. **v.37** *T, M, K:* καρδια αυτου του, *V:* ιδια καρδια. **v.37** *T, M, K:* ποιει, *V:* ποιησει. **v.38** *T, M, K:* εκγαμιζων, *V:* γαμιζων την εαυτου παρθενον. **v.38** *T, M, K:* ο δε μη εκγαμιζων κρεισσον ποιει, *V:* και ο μη γαμιζων κρεισσον ποιησει. **v.39** *T, M, K:* νομο, *V:* ζ. **v.39** *T, K, V:* δε, *M:* δε και. **v.39** *T, K:* αυτης, *M, V:* ζ. **8. v.2** *T, M, K:* δε τις δοκει ειδεναι τι ουδεπω ουδεν εγνωκεν, *V:* τις δοκει εγνωκεναι τι ουπω εγνω. **v.4** *T, M, K:* ετερος, *V:* ζ. **v.5** *T, K:* της, *M:* [της], *V:* ζ. **v.7** *T, M, K:* συνειδησει του ειδωλου εως αρτι, *V:* συνηθεια εως αρτι του ειδωλου. **v.8** *T, M, K:* παριστησιν τῷ θεῷ οὔτε γὰρ εἰαν φαγωμεν περισσεουομεν οὔτε εἰαν μὴ φαγωμεν ὑστερουομεθα, *V:* παραστησει τῷ θεῷ οὔτε εἰαν μὴ φαγωμεν ὑστερουομεθα οὔτε εἰαν φαγωμεν περισσεουομεν. **v.9** *T, K:* μηπως, *M, V:* μη πως.

νηται τοῖς ἀσθενούσιν . ἐὰν γάρ τις ἴδῃ σε τὸν ἔχοντα γνῶσιν ἐν 10
 εἰδωλείῳ κατακείμενον οὐχὶ ἢ συνείδησις αὐτοῦ ἀσθενοῦς ὄντος 11
 οικοδομηθήσεται εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα ἐσθίειν . καὶ ἄπολεῖται ὁ 12
 ἀσθενῶν ἀδελφὸς ἐπὶ τῇ σῆ γνώσει δι' ὃν χριστὸς ἀπέθανεν . οὐ- 13
 τως δὲ ἁμαρτάνοντες εἰς τοὺς ἀδελφούς καὶ τύπνοντες αὐτῶν τὴν
 συνείδησιν ἀσθενοῦσαν εἰς χριστὸν ἁμαρτάνετε . διόπερ εἰ βρῶμα
 σκανδαλίζει τὸν ἀδελφόν μου οὐ μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα ἵνα
 μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω .

Οὐκ εἰμι ἀπόστολος οὐκ εἰμι ἐλεύθερος οὐχὶ ἰησοῦν χριστόν **9**
 τὸν κύριον ἡμῶν ἐώρακα οὐ τὸ ἔργον μου ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίῳ .
 εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμι ἀπόστολος ἀλλὰ γε ὑμῖν εἰμι ἢ γὰρ σφραγίς **2**
 τῆς ἑμῆς ἀποστολῆς ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίῳ . ἢ ἑμὴ ἀπολογία τοῖς ἐ- **3**
 μέ ἀνακρίνουσιν αὕτη ἔστιν . μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν φαγεῖν καὶ **4**
 πιεῖν . μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ἀδελφὴν γυναῖκα περιάγειν ὡς **5**
 καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ κυρίου καὶ κηφᾶς . ἢ **6**
 μόνος ἐγὼ καὶ βαρνάβας οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν τοῦ μὴ ἐργάζεσθαι .
 τίς στρατεύεται ἰδίῳις ὀψωνίοις ποτέ τίς φυτεύει ἀμπελῶνα καὶ ἐκ **7**
 τοῦ καρποῦ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει ἢ τίς ποιμαίνει ποίμνην καὶ ἐκ τοῦ **8**
 γάλακτος τῆς ποιμνῆς οὐκ ἐσθίει . μὴ κατὰ ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ **8**
 ἢ οὐχὶ καὶ ὁ νόμος ταῦτα λέγει . ἐν γὰρ τῷ μωσέως νόμῳ γέγρα- **9**
 πται οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα μὴ τῶν βοῶν μέλει τῷ θεῷ . ἢ δι' **10**
 ἡμᾶς πάντως λέγει δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγράφη ὅτι ἐπ' ἐλπίδι ὀφείλει ὁ **11**
 ἀροτριῶν ἀροτριᾶν καὶ ὁ ἀλοῶν τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν ἐπ' ἐλ- **12**
 πίδι . εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ ἐσπεύραμεν μέγα εἰ ἡμεῖς ὑμῶν **13**
 τὰ σαρκικὰ θερίσομεν . εἰ ἄλλοι τῆς ἐξουσίας ὑμῶν μετέχουσιν οὐ **12**
 μᾶλλον ἡμεῖς ἀλλ' οὐκ ἐχρησάμεθα τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ ἀλλὰ πάντα **13**
 στέγομεν ἵνα μὴ ἐγκοπὴν τινὰ δῶμεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ χριστοῦ .
 οὐκ οἶδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν οἱ **13**
 τῷ θυσιαστηρίῳ προσεδρεύοντες τῷ θυσιαστηρίῳ συμμερίζονται .

v.9 *Τ,Μ,Κ:* ασθενουσιν, *Υ:* ασθενεσιν. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* και απολειται ο ασθενων αδελφος
 επι τη ση γνωσει, *Υ:* απολλυται γαρ ο ασθενων εν τη ση γνωσει ο αδελφος. **9. v.1** *Τ,Μ,Κ:*
 αποστολος, *Υ:* ελευθερος. **v.1** *Τ,Μ,Κ:* ελευθερος, *Υ:* αποστολος. **v.1** *Τ,Μ,Κ:* χριστον, *Υ:*
 ζ. **v.1** *Τ,Μ,Κ:* εωρακα, *Υ:* εορακα. **v.2** *Τ,Μ,Κ:* της εμης, *Υ:* μου της. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* αυτη
 εστιν, *Υ:* εστιν αυτη. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* πειν, *Υ:* πειν. **v.6** *Τ,Μ,Κ:* του, *Υ:* ζ. **v.7** *Τ,Μ,Κ:*
 εκ του καρπου, *Υ:* τον καρπον. **v.8** *Τ,Μ,Κ:* ουχι, *Υ:* ζ. **v.8** *Τ,Μ,Κ:* λεγει, *Υ:* ου λεγει.
v.9 *Τ,Κ:* μωσεως, *Μ,Υ:* μωυσεως. **v.9** *Τ,Μ,Κ:* φιμωσεις, *Υ:* κημωσεις. **v.10** *Τ,Μ,Κ:*
 επι ελπιδι οφειλει, *Υ:* οφειλει επι ελπιδι. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* της ελπιδος αυτου μετεχειν επι ελπιδι,
Υ: επι ελπιδι του μετεχειν. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* εξουσιας υμων, *Υ:* υμων εξουσιας. **v.12** *Τ,Μ,Κ:*
 εγκοπην τινα, *Υ:* τινα εγκοπην. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* εκ, *Υ:* [τα] εκ. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* προσεδρευοντες,
Υ: παρεδρευοντες.

14 οὕτως καὶ ὁ κύριος διέταξεν τοῖς τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν
 15 ἐκ τοῦ εὐαγγελίου ζῆν. ἐγὼ δὲ οὐδενὶ ἔχρησάμην τούτων οὐκ ἔ-
 γραφα δὲ ταῦτα ἵνα οὕτως γένηται ἐν ἐμοί· καλὸν γάρ μοι μᾶλλον
 16 ἀποθανεῖν ἢ τὸ καύχημά μου ἵνα^ο τις κενώσῃ. ἐὰν γὰρ εὐαγγε-
 λίζωμαι οὐκ ἔστιν μοι καύχημα ἀνάγκη γάρ μοι ἐπίκειται οὐαὶ
 17 δὲ μοί ἐστιν ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι. εἰ γὰρ ἐκὼν τοῦτο πράσσω
 18 μισθὸν ἔχω· εἰ δὲ ἄκων οἰκονομίαν πεπίστευμαι. τίς οὖν μοὶ ἐστιν
 ὁ μισθός ἵνα εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον θήσω τὸ εὐαγγέλιον τοῦ^ο
 19 χριστοῦ εἰς τὸ μὴ καταχρήσασθαι τῇ ἐξουσίᾳ μου ἐν τῷ εὐαγγε-
 20 λίῳ. ἐλεύθερος γὰρ ὢν ἐκ πάντων πᾶσιν ἑμαυτὸν ἐδούλωσα ἵνα
 21 τοὺς πλείονας κερδήσω. καὶ ἐγενόμην τοῖς ἰουδαίοις ὡς ἰουδαῖος
 ἵνα ἰουδαίους κερδήσω τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς ὑπὸ νόμον^ο ἵνα τοὺς
 22 ὑπὸ νόμον κερδήσω. τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος μὴ ὢν ἄνομος θεῶ^ο
 23 ἀλλ' ἔννομος χριστοῦ ἵνα κερδήσω ἀνόμους. ἐγενόμην τοῖς ἀσθε-
 24 νέσις ὡς ἀσθενής ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω τοῖς πᾶσιν γέγονα ἵνα
 25 πάντα ἵνα πάντως τινὰς σώσω. τούτο δὲ ποιῶ διὰ τὸ εὐαγγέλιον ἵνα
 26 συγκοινωνὸς αὐτοῦ γένωμαι. οὐκ οἶδατε ὅτι οἱ ἐν σταδίῳ τρέχον-
 27 τες πάντες μὲν τρέχουσιν εἰς δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον οὕτως τρέχετε
 ἵνα καταλάβητε. πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος πάντα ἐγκρατεύεται ἐκεῖ-
 νοὶ μὲν οὖν ἵνα φθαρτὸν στέφανον λάβωσιν ἡμεῖς δὲ ἀφθαρτον.
 ἐγὼ τοίνυν οὕτως τρέχω ὡς οὐκ ἀδήλως οὕτως πυκτεύω ὡς οὐκ
 ἀέρα δέρων. ἀλλ' ὑπωπιάζω μου τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ μήπως
 ἄλλοις κηρύξας αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι.

10 Οὐ θέλω δε^ο ὑμᾶς ἀγνοεῖν ἀδελφοί ὅτι οἱ πατέρες ἡμῶν πάντες
 2 ὑπὸ τὴν νεφέλην ἦσαν καὶ πάντες διὰ τῆς θαλάσσης διήλθον. καὶ
 πάντες εἰς τὸν μωδοῦν ἐβαπτίσαντο ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ ἐν τῇ θαλάσ-
 3, 4 ση. καὶ πάντες τὸ αὐτὸ βρῶμα^ο πνευματικὸν ἔφαγον. καὶ πάντες
 τὸ αὐτὸ πόμα^ο πνευματικὸν ἔπιον· ἐπιον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀ-
 5 κολουθούσης πέτρας ἢ δε^ο πέτρα ἦν ὁ χριστός. ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς
 πλείοσιν αὐτῶν εὐδόκησεν ὁ θεὸς κατεστρώθησαν γὰρ ἐν τῇ ἐρή-

v.15 *Τ,Μ,Κ:* ουδενι εχρησαμην, *Ν:* ου κερημαι ουδενι. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* ινα τις κενωση, *Ν:* ουδεις κενωσει. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* δε, *Ν:* γαρ. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* ευαγγελιζομαι, *Ν:* ευαγγελισομαι. **v.18** *Τ,Μ,Κ:* μοι, *Ν:* μου. **v.18** *Τ,Μ,Κ:* του χριστου, *Ν:* ζ. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* νομον, *Ν:* νομον μη ων αυτος υπο νομον. **v.21** *Τ,Μ,Κ:* θεω αλλ εννομος χριστω ινα κερδησω ανομους, *Ν:* θεου αλλ εννομος χριστου ινα κερδανω τους ανομους. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* ως, *Ν:* ζ. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* τα, *Ν:* ζ. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* τουτου, *Ν:* παντα. **v.27** *Τ,Μ,Κ:* αλλ, *Ν:* αλλα. **v.27** *Τ,Κ:* μηπως, *Μ,Ν:* μη πως. **10. v.1** *Τ,Μ,Κ:* δε, *Ν:* γαρ. **v.2** *Τ,Κ:* μωσην, *Μ,Ν:* μωυσην. **v.2** *Τ,Μ,Κ:* εβαπτισαντο, *Ν:* εβαπτισθησαν. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* βρωμα πνευματικον, *Ν:* πνευματικον βρωμα. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* πομα πνευματικον επιον, *Ν:* πνευματικον επιον πομα. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* δε πετρα, *Ν:* πετρα δε.

μω . ταῦτα δὲ τύποι ἡμῶν ἐγενήθησαν εἰς τὸ μὴ εἶναι ἡμᾶς ἐπι- 6
 θυμητὰς κακῶν καθὼς κάκεινοι ἐπεθύμησαν . μηδὲ εἰδωλολάτραι 7
 γίνεσθε καθὼς τινες αὐτῶν ὡς γέγραπται ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν
 καὶ πιεῖν καὶ ἀνέστησαν παίζειν . μηδὲ πορνεύωμεν καθὼς τινες 8
 αὐτῶν ἐπόρνευσαν καὶ ἔπεσον ἓν° μιᾷ ἡμέρᾳ εἴκοσιτρεῖς χιλιάδες .
 μηδὲ ἐκπειράζωμεν τὸν χριστὸν καθὼς καὶ τινες αὐτῶν ἐπείρα- 9
 σαν καὶ ὑπὸ τῶν ὄφρων ἀπώλοντο . μηδὲ γογγύζετε καθὼς° καὶ 10
 τινες αὐτῶν ἐγόγγυσαν καὶ ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ ὀλοθρευτοῦ . ταῦτα 11
 δὲ πάντα° τύποι συνέβαινον ἐκείνοις ἐγράφη δὲ πρὸς νουθεσίαν
 ἡμῶν εἰς οὓς τὰ τέλη τῶν αἰῶνων κατήντησεν . ὥστε ὁ δοκῶν ἐ- 12
 στάναι βλεπέτω μὴ πέση . πειρασμὸς ὑμᾶς οὐκ εἴληφεν εἰ μὴ ἀν- 13
 θρώπινος πιστὸς δὲ ὁ θεὸς ὃς οὐκ ἐάσει ὑμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ
 δύνασθε ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν τοῦ δύ-
 νασθαι ὑμᾶς ὑπενεγκεῖν . διόπερ ἀγαπητοὶ μου φεύγετε ἀπὸ τῆς 14
 εἰδωλολατρείας . ὡς φρονίμοις λέγω κρίνατε ὑμεῖς ὃ φημι . τὸ πο- 15, 16
 τήριον τῆς εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν οὐχὶ κοινωνία τοῦ° αἵματος τοῦ
 χριστοῦ ἐστὶν τὸν ἄρτον ὃν κλῶμεν οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ
 χριστοῦ ἐστὶν . ὅτι εἷς ἄρτος ἐν σῶμα οἱ πολλοὶ ἐσμεν οἱ γὰρ πάν- 17
 τες ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρτου μετέχομεν . βλέπετε τὸν ἰσραὴλ κατὰ σάρκα 18
 οὐχὶ οἱ ἐσθίοντες τὰς θυσίας κοινωνοὶ τοῦ θυσιαστηρίου εἰσὶν . τί 19
 οὖν φημι ὅτι εἰδωλὸν τί ἐστὶν ἢ ὅτι εἰδωλόθυτον τί ἐστὶν . ἀλλ' ὅτι ἂ 20
 θυεῖ° τὰ ἔθνη δαιμονίοις θυεῖ καὶ οὐ θεῷ οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς κοινω-
 νοὺς τῶν δαιμονίων γίνεσθαι . οὐ δύνασθε ποτήριον κυρίου πίνειν 21
 καὶ ποτήριον δαιμονίων οὐ δύνασθε τραπέζης κυρίου μετέχειν καὶ
 τραπέζης δαιμονίων . ἢ παραζηλοῦμεν τὸν κύριον μὴ ἰσχυρότεροι 22
 αὐτοῦ ἐσμεν . πάντα μοὶ ἔξεστιν ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει πάντα μοὶ 23
 ἔξεστιν ἀλλ' οὐ πάντα οἰκοδομεῖ . μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζητεῖτω ἀλλὰ τὸ 24
 τοῦ ἑτέρου ἕκατος . πᾶν τὸ ἐν μακέλλῳ πωλούμενον ἐσθίετε μη- 25
 δὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν . τοῦ γὰρ° κυρίου ἢ γῆ καὶ τὸ 26
 πλήρωμα αὐτῆς . εἶ δὲ° τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν ἀπίστων καὶ θέλετε πο- 27

v.7 *Τ,Κ:* ὡς, *Μ,Ν:* ὡσερ. **v.7** *Τ,Μ,Κ:* πειν, *Ν:* πειν. **v.8** *Τ,Μ,Κ:* ἐν μια ἡμερα
 εικοσιτρεῖς, *Ν:* μια ἡμερα εικοσι τρεῖς. **v.9** *Τ,Μ,Κ:* καὶ, *Ν:* ἐ. **v.9** *Τ,Μ,Κ:* ἀπώλοντο, *Ν:*
 ἀπώλλυντο. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* καθὼς καὶ, *Ν:* καθάπερ. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* παντα τυποι συνεβαινον,
Ν: τυπικῶς συνεβαιεν. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* κατηντησεν, *Ν:* κατηντηκεν. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* υμας,
Ν: ἐ. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* εἰδωλολατρειας, *Ν:* εἰδωλολατριας. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* του αιματος του
 χριστου εστιν, *Ν:* εστιν του αιματος του χριστου. **v.18** *Τ,Μ,Κ:* ουχι, *Ν:* ουχ. **v.19** *Τ,Μ,Κ:*
 εἰδωλον, *Ν:* εἰδωλοθυτον. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* εἰδωλοθυτον, *Ν:* εἰδωλον. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* θυει τα
 εθνη δαιμονιοις θυει καὶ οὐ θεῷ, *Ν:* θυουσιν δαιμονιοις καὶ οὐ θεῷ [θυουσιν]. **v.23** *Τ,Μ,Κ:*
 μοι, *Ν:* ἐ. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* εκαστος, *Ν:* ἐ. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* γαρ κυριου, *Ν:* κυριου γαρ.
v.27 *Τ,Μ,Κ:* δε, *Ν:* ἐ.

ρεύεσθαι πᾶν τὸ παρατιθέμενον ὑμῖν ἐσθίετε μηδὲν ἀνακρίνοντας
 28 διὰ τὴν συνείδησιν· ἕαν δέ τις ὑμῖν εἶπη τοῦτο εἰδῶλόθυτόν ἐστιν
 μὴ ἐσθίετε δι' ἐκεῖνον τὸν μηνύσαντα καὶ τὴν συνείδησιν τοῦ ὄ γάρ
 29 κυρίου ἢ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς· συνείδησιν δὲ λέγω οὐχὶ τὴν
 ἑαυτοῦ ἀλλὰ τὴν τοῦ ἑτέρου ἵνατί γάρ ἡ ἐλευθερία μου κρίνεται ὑ-
 30 πὸ ἄλλης συνειδήσεως· εἰ δὲ ὄ ἐγὼ χάριτι μετέχω τί βλασφημοῦμαι
 31 ὑπὲρ οὗ ὄ ἐγὼ εὐχαριστῶ· εἶτε οὖν ἐσθίετε εἶτε πίνετε εἶτε τι ποιεῖτε
 32 πάντα εἰς δόξαν θεοῦ ποιεῖτε· ἀπρόσκοποι γίνεσθε ὄ καὶ ἰουδαίους
 33 καὶ ἔλλησιν καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ· καθὼς κάγῳ πάντα πᾶσιν
 ἀρέσκω μὴ ζητῶν τὸ ἑμαυτοῦ συμφέρον ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν ἵνα
 σωθῶσιν·

11. 2 Μιμηταὶ μου γίνεσθε καθὼς κάγῳ χριστοῦ· ἐπαινῶ δὲ ὑμᾶς
 ἀδελφοί ὅτι πάντα μου μέμνησθε καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν τὰς
 3 παραδόσεις κατέχετε· θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέναί ὅτι παντὸς ἀνδρὸς ἢ
 κεφαλῆ ὄ χριστός ἐστιν κεφαλὴ δὲ γυναικός ὄ ἀνὴρ κεφαλὴ δὲ
 4 χριστοῦ ὄ θεός· πᾶς ἀνὴρ προσευχόμενος ἢ προφητεύων κατὰ
 5 κεφαλῆς ἔχων καταισχύνει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ· πᾶσα δὲ γυνὴ
 προσευχομένη ἢ προφητεύουσα ἀκατακαλύπτῳ τῇ κεφαλῇ κατα-
 ισχύνει τὴν κεφαλὴν ἑαυτῆς ἐν γάρ ἐστιν καὶ τὸ αὐτὸ τῇ ἐξυρημένη·
 6 εἰ γάρ οὗ κατακαλύπτεται γυνὴ καὶ κειράσθῳ εἰ δὲ αἰσχρὸν γυναι-
 7 κὶ τὸ κείρασθαι ἢ ζυρᾶσθαι κατακαλυπτέσθῳ· ἀνὴρ μὲν γάρ οὐκ
 ὀφείλει κατακαλύπτεσθαι τὴν κεφαλὴν εἰκὼν καὶ δόξα θεοῦ ὑπάρ-
 8 χων γυνὴ ὄ δόξα ἀνδρὸς ἐστιν· οὗ γάρ ἐστιν ἀνὴρ ἐκ γυναικός
 9 ἀλλὰ γυνὴ ἐξ ἀνδρός· καὶ γάρ οὐκ ἐκτίσθη ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα
 10 ἀλλὰ γυνὴ διὰ τὸν ἄνδρα· διὰ τοῦτο ὀφείλει ἢ γυνὴ ἐξουσίαν ἔ-
 11 χειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέλους· πλην οὔτε ἀνὴρ ὄ χωρὶς
 12 γυναικός οὔτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρός ἐν κυρίῳ· ὥσπερ γάρ ἢ γυνὴ
 ἐκ τοῦ ἀνδρός οὕτως καὶ ὄ ἀνὴρ διὰ τῆς γυναικός τὰ δὲ πάντα ἐκ
 13 τοῦ θεοῦ· ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρίνατε πρέπον ἐστὶν γυναῖκα ἀκατα-
 14 κάλυπτον τῷ θεῷ προσεύχεσθαι· ἢ ὄ οὐδὲ αὐτὴ ἢ φύσις διδάσκει
 15 ὑμᾶς ὅτι ἀνὴρ μὲν ἕαν κομᾶ ἀτιμία αὐτῷ ἐστιν· γυνὴ δὲ ἕαν κομᾶ
 16 δόξα αὐτῇ ἐστιν ὅτι ἢ κόμη ἀντὶ περιβολαίου δέδοται αὐτῇ· εἰ δὲ

v.28 *Τ,Μ,Κ:* εἰδωλοθυτον, *Υ:* ιεροθυτον. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* του γαρ κυριου η γη και το πληρωμα αυτης, *Υ:* ζ. **v.30** *Τ,Κ:* δε, *Μ,Υ:* ζ. **v.32** *Τ,Μ,Κ:* γινεσθε και ιουδαιους, *Υ:* και ιουδαιους γινεσθε. **v.33** *Τ,Μ,Κ:* συμφερον, *Υ:* συμφορον. **11. v.2** *Τ,Μ,Κ:* αδελφοι, *Υ:* ζ. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* χριστου, *Υ:* του χριστου. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* εαυτης, *Υ:* αυτης. **v.7** *Τ,Μ,Κ:* γυνη, *Υ:* η γυνη. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* ανηρ χωρις γυναικος ουτε γυνη χωρις ανδρος, *Υ:* γυνη χωρις ανδρος ουτε ανηρ χωρις γυναικος. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* η ουδε αυτη η φυσις, *Υ:* ουδε η φυσις αυτη. **v.15** *Τ,Κ:* αυτη, *Μ:* ζ, *Υ:* [αυτη].

τις δοκεῖ φιλόνηκος εἶναι ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν οὐκ ἔχομεν
οὐδὲ αἱ ἐκκλησίαι τοῦ θεοῦ· τοῦτο δὲ παραγγέλλον οὐκ ἐπαινῶ 17
ὅτι οὐκ εἰς τὸ κρεῖττον ἄλλ' εἰς τὸ ἥττον συνέρχεσθε· πρῶτον μὲν 18
γὰρ συνερχομένων ὑμῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀκούω σχίσματα ἐν ὑμῖν
ὑπάρχειν καὶ μέρος τι πιστεύω· δεῖ γὰρ καὶ αἰρέσεις ἐν ὑμῖν εἶ- 19
ναι ἵνα ὀδοκιμοὶ φανεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν· συνερχομένων οὖν 20
ὑμῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ οὐκ ἔστιν κυριακὸν δεῖπνον φαγεῖν· ἕκαστος
γὰρ τὸ ἴδιον δεῖπνον προλαμβάνει ἐν τῷ φαγεῖν καὶ ὅς μὲν πεινᾷ 21
ὅς δὲ μεθύει· μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ ἔχετε εἰς τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν ἢ 22
τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ καταφρονεῖτε καὶ καταισχύnete τοὺς μὴ
ἔχοντας τί ὑμῖν εἶπω ἐπαινήσω ὑμᾶς ἐν τούτῳ οὐκ ἐπαινῶ· ἐγὼ 23
γὰρ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ κυρίου ὃ καὶ παρέδωκα ὑμῖν ὅτι ὁ κύριος
ἰησοῦς ἐν τῇ νυκτὶ ἧ παρεδίδοτο ἔλαβεν ἄρτον· καὶ εὐχαριστήσας 24
ἔκλασεν καὶ εἶπεν λάβετε φάγετε τοῦτό μου ἐστὶν τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ
ὑμῶν κλωμένον τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν· ὡσαύτως 25
καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δεῖπνησαι λέγων τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ και-
νὴ διαθήκη ἐστὶν ἐν τῷ ἔμῳ αἵματι τοῦτο ποιεῖτε ὡσάκις ἂν πίνητε
εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν· ὡσάκις γὰρ ἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον 26
καὶ τὸ ποτήριον τούτο πίνητε τὸν θάνατον τοῦ κυρίου καταγγέλλ-
ετε ἄχρις οὗ ἂν ἔλθῃ· ὥστε ὅς ἂν ἐσθίῃ τὸν ἄρτον τούτον ἢ πίνῃ 27
τὸ ποτήριον τοῦ κυρίου ἀναξίως ἔνοχος ἔσται τοῦ σώματος καὶ
αἵματος τοῦ κυρίου· δοκιμαζέτω δὲ ἄνθρωπος ἑαυτὸν καὶ οὕτως 28
ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω· ὁ γὰρ ἐσθίων 29
καὶ πίνων ἀναξίως κρίμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει μὴ διακρίνων τὸ
σῶμα τοῦ κυρίου· διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄρρω- 30
στοὶ καὶ κοιμῶνται ἱκανοί· εἰ γὰρ ἑαυτοὺς διεκρίνομεν οὐκ ἂν
ἐκρινόμεθα· κρινόμενοι δὲ ὑπὸ κυρίου παιδευόμεθα ἵνα μὴ σὺν 32
τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν· ὥστε ἀδελφοί μου συνερχόμενοι εἰς τὸ 33
φαγεῖν ἀλλήλους ἐκδέχεσθε· εἰ δὲ τις πεινᾷ ἐν οἴκῳ ἐσθιέτω ἵνα 34
μὴ εἰς κρίμα συνέρχησθε τὰ δὲ λοιπὰ ὡς ἂν ἔλθω διατάξομαι·

Περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν ἀδελφοί οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν· οἷ- **12, 2**

v.17 *T, M, K:* κρεῖττον ἀλλ εἰς τὸ ἥττον, *V:* κρεῖσσον ἀλλὰ εἰς τὸ ἥσσον. **v.18** *T, K:* τη, *M, V:* ἐ.
v.19 *T, M, K:* ἵνα, *V:* ἵνα [καὶ]. **v.22** *T, M, K:* ὑμῖν εἶπω, *V:* εἶπω ὑμῖν. **v.23** *T, M, K:*
παρεδιδότο, *V:* παρεδιδετο. **v.24** *T, M, K:* λάβετε φαγετε, *V:* ἐ.
v.24 *T, M, K:* κλωμένον,
V: ἐ.
v.25 *T, M, K:* ἀν, *V:* εἰαν. **v.26** *T, M, K:* ἀν, *V:* εἰαν. **v.26** *T, M, K:* τούτο, *V:*
ἐ.
v.26 *T, M, K:* ἀχρις οὗ ἀν, *V:* ἀχρι οὗ. **v.27** *T, M, K:* τούτον, *V:* ἐ.
v.27 *T, K, V:*
ἀναξίως, *M:* ἀναξίως τοῦ κυρίου. **v.27** *T, K:* καὶ, *M, V:* καὶ τοῦ. **v.29** *T, M, K:* ἀναξίως, *V:*
ἐ.
v.29 *T, M, K:* τοῦ κυρίου, *V:* ἐ.
v.31 *T, M, K:* γὰρ, *V:* δε. **v.32** *T, M, K:* ὑπο, *V:* ὑπο [του].
v.34 *T, M, K:* δε, *V:* ἐ.

3 δατε ὅτι ἔθνη ἦτε πρὸς τὰ εἰδῶλα τὰ ἄφωνα ὡς ἂν ἤγεσθε ἀπα-
 γόμενοι . διὸ γνωρίζω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἐν πνεύματι θεοῦ λαλῶν λέ-
 γει ἀνάθεμα ἰησοῦν καὶ οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν κύριον ἰησοῦν εἰ
 4 μὴ ἐν πνεύματι ἁγίῳ . διαιρέσεις δὲ χαρισμάτων εἰσὶν τὸ δὲ αὐτὸ
 5, 6 πνεῦμα . καὶ διαιρέσεις διακονιῶν εἰσὶν καὶ ὁ αὐτὸς κύριος . καὶ
 διαιρέσεις ἐνεργημάτων εἰσὶν ὁ δὲ αὐτὸς ἐστὶν θεὸς ὁ ἐνεργῶν τὰ
 7 πάντα ἐν πᾶσιν . ἐκάστω δὲ δίδεται ἢ φανέρωσις τοῦ πνεύματος
 8 πρὸς τὸ συμφέρον . ᾧ μὲν γὰρ διὰ τοῦ πνεύματος δίδεται λόγος
 9 σοφίας ἄλλῳ δὲ λόγος γνώσεως κατὰ τὸ αὐτὸ πνεῦμα . ἑτέρῳ δὲ ὁ
 10 πίσις ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι ἄλλῳ δὲ χαρίσματα ἰαμάτων ἐν τῷ
 11 αὐτῷ πνεύματι . ἄλλῳ δὲ ἐνεργήματα δυνάμεων ἄλλῳ δὲ προφη-
 12 τεῖα ἄλλῳ δὲ διακρίσεις πνευμάτων ἑτέρῳ δὲ ὄνη γλωσσῶν ἄλλῳ
 13 δὲ ἔρμηνεία γλωσσῶν . πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ
 14 πνεῦμα διαιροῦν ἰδίᾳ ἐκάστω καθὼς βούλεται . καθάπερ γὰρ τὸ
 15 σῶμα ἐν ἐστὶν καὶ μέλη ἔχει πολλά πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ σώ-
 16 ματος τοῦ ἑνός πολλά ὄνη ἐν ἐστὶν σῶμα οὕτως καὶ ὁ χριστός .
 17 καὶ γὰρ ἐν ἐνὶ πνεύματι ἡμεῖς πάντες εἰς ἐν σῶμα ἐβαπτίσθημεν
 18 εἴτε ἰουδαῖοι εἴτε Ἕλληνες εἴτε δοῦλοι εἴτε ἐλεύθεροι καὶ πάντες
 19 εἰς ἐν πνεῦμα ἐποτίσθημεν . καὶ γὰρ τὸ σῶμα οὐκ ἔστιν ἐν μέλος
 20 ἀλλὰ πολλά . ἐὰν εἴπη ὁ πούς ὅτι οὐκ εἰμι χεῖρ οὐκ εἰμι ἐκ τοῦ
 21 σώματος οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος . καὶ ἐὰν εἴπη
 22 τὸ οὖς ὅτι οὐκ εἰμι ὀφθαλμὸς οὐκ εἰμι ἐκ τοῦ σώματος οὐ παρὰ
 23 τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος . εἰ ὅλον τὸ σῶμα ὀφθαλμὸς ποῦ
 24 ἢ ἀκοή εἰ ὅλον ἀκοή ποῦ ἢ ὄσφρησις . νυνὶ δὲ ὁ θεὸς ἔθετο τὰ
 25 μέλη ἐν ἑκαστὸν αὐτῶν ἐν τῷ σώματι καθὼς ἠθέλησεν . εἰ δὲ ἦν
 τὰ πάντα ἐν μέλος ποῦ τὸ σῶμα . νῦν δὲ πολλά μὲν μέλη ἐν δὲ
 σῶμα . οὐ δύναται δὲ ὀφθαλμὸς εἰπεῖν τῇ χειρὶ χρεῖαν σου οὐκ
 ἔχω ἢ πάλιν ἢ κεφαλῇ τοῖς ποσὶν χρεῖαν ὑμῶν οὐκ ἔχω . ἀλλὰ
 πολλῷ μᾶλλον τὰ δοκοῦντα μέλη τοῦ σώματος ἀσθενέστερα ὑπάρ-
 χειν ἀναγκαῖά ἐστιν . καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτιμότερα εἶναι τοῦ σώματος
 τούτοις τιμὴν περισσοτέραν περιτίθεμεν καὶ τὰ ἀσχήμονα ἡμῶν εὐ-
 σχημοσύνην περισσοτέραν ἔχει . τὰ δὲ εὐσχήμονα ἡμῶν οὐ χρεῖαν
 ἔχει ἀλλ' ὁ θεὸς συνεκέρασεν τὸ σῶμα τῷ ὑστεροῦντι περισσοτέραν
 25 δούς τιμὴν . ἵνα μὴ ἦ σχίσμα ἐν τῷ σώματι ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλ-

12. v.2 *T, K:* οτι, *M, V:* οτι οτε. **v.3** *T, M, K:* ιησουν, *V:* ιησους. **v.3** *T, M, K:* κυ-
 ριον ιησουν, *V:* κυριος ιησους. **v.6** *T, M, K:* εστιν, *V:* ζε. **v.9** *T, M, K:* δε, *V:* ζε.
v.9 *T, M, K:* αυτω, *V:* ενι. **v.10** *T, M, K:* δε, *V:* ζε. **v.12** *T, M, K:* εχει πολλα, *V:* πολλα
 εχει. **v.12** *T, M, K:* του ενος, *V:* ζε. **v.13** *T, M, K:* εις, *V:* ζε. **v.21** *T, K:* δε, *M, V:* δε ο.
v.24 *T, M, K:* αλλ, *V:* αλλα. **v.24** *T, M, K:* υστερουντι, *V:* υστερουμενω.

λήλων μεριμνῶσιν τὰ μέλη . καὶ εἴτε πάσχει ἐν μέλος συμπάσχει 26
 πάντα τὰ μέλη εἴτε δοξάζεται ἐν μέλος συγχαίρει πάντα τὰ μέλη .
 ὑμεῖς δέ ἐστε σῶμα χριστοῦ καὶ μέλη ἐκ μέρους . καὶ οὓς μὲν 27, 28
 ἔθετο ὁ θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πρῶτον ἀποστόλους δεύτερον προφή-
 τας τρίτον διδασκάλους ἔπειτα δυνάμεις εἴτα χαρίσματα ἱαμάτων
 ἀντιλήψεις κυβερνήσεις γένη γλωσσῶν . μὴ πάντες ἀπόστολοι μὴ 29
 πάντες προφῆται μὴ πάντες διδάσκαλοι μὴ πάντες δυνάμεις . μὴ 30
 πάντες χαρίσματα ἔχουσιν ἱαμάτων μὴ πάντες γλώσσαις λαλοῦσιν
 μὴ πάντες διερμηνεύουσιν . ζηλοῦτε δὲ τὰ χαρίσματα τὰ κρείττονα 31
 καὶ ἔτι καθ' ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι .

Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων ἀγά- 13
 πην δὲ μὴ ἔχω γέγονα χαλκὸς ἠχῶν ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον . καὶ 2
 ἐὰν ἔχω προφητείαν καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν
 γνῶσιν καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν ὥστε ὄρη μεθιστάνειν ἀγάπην
 δὲ μὴ ἔχω οὐθέν εἰμι . καὶ ἔάν ψωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου 3
 καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα καυθήσωμαι ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω
 οὐδὲν ὠφελοῦμαι . ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ χρηστεύεται ἡ ἀγάπη οὐ 4
 ζηλοῖ ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται οὐ φυσιοῦται . οὐκ ἀσχημονεῖ οὐ 5
 ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς οὐ παροξύνεται οὐ λογίζεται τὸ κακόν . οὐ χαίρει 6
 ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ συγχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ . πάντα στέγει πάντα πι- 7
 στεύει πάντα ἐλπίζει πάντα ὑπομένει . ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει 8
 εἴτε δὲ προφητεῖα καταργηθήσονται εἴτε γλῶσσαι παύσονται εἴτε
 γνῶσις καταργηθήσεται . ἐκ μέρους γὰρ γινώσκομεν καὶ ἐκ μέ- 9
 ρους προφητεύομεν . ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον τότε τὸ ἐκ μέρους 10
 καταργηθήσεται . ὅτε ἤμην νήπιος ὡς νήπιος ἐλάλουν ὡς νήπιος 11
 ἐφρόνουν ὡς νήπιος ἐλογιζόμην ὅτε δὲ γέγονα ἀνήρ κατήργηκα τὰ
 τοῦ νηπίου . βλέπομεν γὰρ ἄρτι δι' ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι τότε δὲ 12
 πρόσωπον πρὸς πρόσωπον ἄρτι γινώσκω ἐκ μέρους τότε δὲ ἐπιγνώ-
 σομαι καθὼς καὶ ἐπεγνώσθην . νυνὶ δὲ μένει πίστις ἐλπίς ἀγάπη 13
 τὰ τρία ταῦτα μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη .

Διώκετε τὴν ἀγάπην ζηλοῦτε δὲ τὰ πνευματικὰ μᾶλλον δὲ ἵνα 14
 προφητεύητε . ὁ γὰρ λαλῶν γλῶσση οὐκ ἀνθρώποις λαλεῖ ἀλλὰ ἑἶ 2

v.25 *Τ,Κ,Ν:* σχισμα, *Μ:* σχισματα. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* εἴτα, *Ν:* εἴπειτα. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* αντιλη-
 ψεις, *Ν:* αντιλημψεις. **v.31** *Τ,Μ,Κ:* κρείττονα, *Ν:* μείζονα. **13. v.2** *Τ,Μ,Κ:* μεθιστανειν,
Ν: μεθισταναι. **v.2** *Τ,Μ,Ν:* ουθεν, *Κ:* ουδεν. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* και εαν, *Ν:* καν. **v.3** *Τ,Μ,Κ:*
 καυθησωμαι, *Ν:* καυχησωμαι. **v.8** *Τ,Μ,Κ:* εκπιπτει, *Ν:* πιπτει. **v.9** *Τ,Κ,Ν:* γαρ, *Μ:*
 δε. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* τοτε, *Ν:* ζ. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* ως νηπιος ελαλουν ως νηπιος εφρονουν ως
 νηπιος ελογιζομην οτε δε, *Ν:* ελαλουν ως νηπιος εφρονουν ως νηπιος ελογιζομην ως νηπιος οτε.
14. v.2 *Τ,Μ,Κ:* τω, *Ν:* ζ.

3 θεῶ οὐδεὶς γὰρ ἀκούει πνεύματι δὲ λαλεῖ μυστήρια . ὁ δὲ προφη-
 τεύων ἀνθρώποις λαλεῖ οἰκοδομὴν καὶ παράκλησιν καὶ παραμυ-
 4 θίαν . ὁ λαλῶν γλώσση ἑαυτὸν οἰκοδομεῖ ὁ δὲ προφητεῶν ἐκκλη-
 5 σίαν οἰκοδομεῖ . θέλω δὲ πάντας ὑμᾶς λαλεῖν γλώσσαις μᾶλλον δὲ
 ἵνα προφητεύητε μεῖζον ἄρα ὁ προφητεύων ἢ ὁ λαλῶν γλώσσαις
 6 ἐκτὸς εἰ μὴ διερμηνεύῃ ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομὴν λάβῃ . νυνὶ δὲ
 ἀδελφοί ἐὰν ἔλθω πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις λαλῶν τί ὑμᾶς ὠφελήσω ἐὰν
 μὴ ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν ἀποκαλύψει ἢ ἐν γνώσει ἢ ἐν προφητείᾳ ἢ ἐν
 7 διδαχῇ . ὅμως τὰ ἄψυχα φωνὴν διδόντα εἴτε αὐλὸς εἴτε κιθάρα ἐὰν
 διαστολῆν τοῖς φθόγγοις μὴ δῶ πῶς γνωσθήσεται τὸ αὐλούμενον
 8 ἢ τὸ κιθαριζόμενον . καὶ γὰρ ἐὰν ἀδηλον φωνὴν ὀσάλπιγξ δῶ τίς
 9 παρασκευάζεται εἰς πόλεμον . οὕτως καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς γλώσσης
 ἐὰν μὴ εὔσημον λόγον δῶτε πῶς γνωσθήσεται τὸ λαλούμενον ἔσε-
 10 σθε γὰρ εἰς ἀέρα λαλοῦντες . τοσαῦτα εἰ τύχοι γένη φωνῶν ἔστιν
 11 ἐν κόσμῳ καὶ οὐδὲν αὐτῶν ἄφωνον . ἐὰν οὖν μὴ εἰδῶ τὴν δύνα-
 μιν τῆς φωνῆς ἔσομαι τῷ λαλοῦντι βάρβαρος καὶ ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ
 12 βάρβαρος . οὕτως καὶ ὑμεῖς ἐπεὶ ζηλωταὶ ἐστε πνευμάτων πρὸς τὴν
 13 οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας ζητεῖτε ἵνα περισσεύητε . διότι ὁ λα-
 14 λῶν γλώσση προσευχέσθω ἵνα διερμηνεύῃ . ἐὰν γὰρ προσεύχωμαι
 γλώσση τὸ πνεῦμά μου προσεύχεται ὁ δὲ νοῦς μου ἄκαρπός ἐ-
 15 στιν . τί οὖν ἔστιν προσεύξομαι τῷ πνεύματι προσεύζομαι δὲ καὶ
 16 τῷ νοῖ ψαλῶ τῷ πνεύματι ψαλῶ δὲ καὶ τῷ νοῖ . ἐπεὶ ἐὰν εὐλογη-
 17 σῃς τῷ πνεύματι ὁ ἀναπληρῶν τὸν τόπον τοῦ ἰδιώτου πῶς ἐρεῖ τὸ
 18 ἀμὴν ἐπὶ τῇ σῇ εὐχαριστίᾳ ἐπειδὴ τί λέγεις οὐκ οἶδεν . σὺ μὲν γὰρ
 19 καλῶς εὐχαριστεῖς ἀλλ' ὁ ἕτερος οὐκ οἰκοδομεῖται . εὐχαριστῶ τῷ
 20 θεῷ μὲν πάντων ὑμῶν μᾶλλον γλώσσαις λαλῶν . ἀλλ' ἐν ἐκκλησίᾳ
 θέλω πέντε λόγους διὰ τοῦ νοός μου λαλῆσαι ἵνα καὶ ἄλλους κα-
 21 τηχήσω ἢ μυρίουσ λόγους ἐν γλώσση . ἀδελφοί μὴ παιδία γίνεσθε
 ταῖς φρεσίν ἀλλὰ τῇ κακίᾳ νηπιάζετε ταῖς δὲ φρεσίν τέλειοι γίνε-
 22 σθε . ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται ὅτι ἐν ἑτερογλώσσοις καὶ ἐν χεῖλεσιν
 ἐτέροῖς λαλήσω τῷ λαῷ τούτῳ καὶ οὐδ' οὕτως εἰσακούσονται μου
 23 λέγει κύριος . ὥστε αἱ γλῶσσαι εἰς σημεῖόν εἰσιν οὐ τοῖς πιστεύ-
 ουσιν ἀλλὰ τοῖς ἀπίστοις ἢ δὲ προφητεία οὐ τοῖς ἀπίστοις ἀλλὰ

v.5 *T, M, K:* γαρ, *V:* δε. **v.5** *T, K, V:* διερμηνευη, *M:* διερμηνευει. **v.6** *T, M, K:* νυνι, *V:* νυν. **v.7** *T, K, V:* δω, *M:* διδω. **v.8** *T, M, K:* φωνην σαλπιγξ, *V:* σαλπιγξ φωνην.
v.10 *T, M, K:* εστιν, *V:* εισιν. **v.10** *T, M:* αυτων, *K, V:* ζε. **v.13** *T, M, K:* διοπερ, *V:* διο.
v.16 *T, M, K:* ευλογησης τω, *V:* ευλογης [εν]. **v.18** *T, M, K:* μου, *V:* ζε. **v.18** *T, M, K:*
 λαλων, *V:* λαλω. **v.21** *T, M, K:* ετεροις, *V:* ετερων.

καὶ πάντες γλώσσαις^ο λαλῶσιν εἰσέλθωσιν δὲ ἰδιῶται ἢ ἄπιστοι οὐκ ἐροῦσιν ὅτι μαίνεσθε . ἐὰν δὲ πάντες προφητεύωσιν εἰσέλθῃ δέ τις 24 ἄπιστος ἢ ἰδιώτης ἐλέγχεται ὑπὸ πάντων ἀνακρίνεται ὑπὸ πάντων . καὶ οὕτως τὰ κρυπτὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ φανερά γίνεται καὶ οὕτως 25 πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον προσκυνήσει τῷ θεῷ ἀπαγγέλλων ὅτι ὁ θεὸς ὄντως ἐν ὑμῖν ἐστίν . τί οὖν ἐστίν ἀδελφοί ὅταν συνέρχησθε ἕκα- 26 στος ὑμῶν ψαλμὸν ἔχει διδαχὴν ἔχει γλώσσαν^ο ἔχει ἀποκάλυψιν ἔχει ἐρμηνείαν ἔχει πάντα πρὸς οἰκοδομὴν γένεσθω . εἴτε γλώσ- 27 ση τις λαλεῖ κατὰ δύο ἢ τὸ πλεῖστον τρεῖς καὶ ἀνά μέρος καὶ εἰς διερμηνευέτω . ἐὰν δὲ μὴ ἦ διερμηνευτὴς σιγάτω ἐν ἐκκλησίᾳ ἐ- 28 αυτῷ δὲ λαλείτω καὶ τῷ θεῷ . προφητῆται δὲ δύο ἢ τρεῖς λαλείτωσαν 29 καὶ οἱ ἄλλοι διακρινέτωσαν . ἐὰν δὲ ἄλλω ἀποκαλυφθῇ καθημέ- 30 νω ὁ πρῶτος σιγάτω . δύνασθε γὰρ καθ' ἓνα πάντες προφητεῦειν 31 ἵνα πάντες μανθάνωσιν καὶ πάντες παρακαλῶνται . καὶ πνεύματα 32 προφητῶν προφήταις ὑποτάσσεται . οὐ γὰρ ἐστίν ἀκαταστασίας ὁ 33 θεὸς ἀλλ' εἰρήνης ὡς ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἁγίων . αἱ γυ- 34 ναῖκες ὑμῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν οὐ γὰρ ἐπιτετραπται αὐταῖς λαλεῖν ἀλλ' ὑποτάσσεσθαι καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει . εἰ 35 δὲ τι μαθεῖν θέλουσιν ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄνδρας ἐπερωτάτωσαν αἰσχρὸν γὰρ ἐστίν γυναῖξιν^ο ἐν ἐκκλησίᾳ λαλεῖν . ἢ ἀφ' ὑμῶν ὁ 36 λόγος τοῦ θεοῦ ἐξηλθεν ἢ εἰς ὑμᾶς μόνους κατήνησεν . εἰ τις δο- 37 κεῖ προφήτης εἶναι ἢ πνευματικὸς ἐπιγινωσκέτω ἃ γράφω ὑμῖν ὅτι τοῦ^ο κυρίου εἰσὶν ἐντολαί . εἰ δὲ τις ἀγνοεῖ ἀγνοεῖτω . ὥστε ἀδελ- 38, 39 φοί^ο ζηλοῦτε τὸ προφητεῦειν καὶ τὸ λαλεῖν γλώσσαις^ο μὴ κωλύετε . πάντα^ο εὐσημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω . 40

Γνωρίζω δὲ ὑμῖν ἀδελφοί τὸ εὐαγγέλιον ὃ εὐηγγελισάμην ὑ- 15 μῖν ὃ καὶ παρελάβετε ἐν ᾧ^ο καὶ ἐστήκατε . δι' οὗ καὶ σώζεσθε τίνι 2 λόγῳ εὐηγγελισάμην ὑμῖν εἰ κατέχετε ἐκτὸς εἰ μὴ εἰκῆ ἐπιστεύ- σατε . παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις ὃ καὶ παρέλαβον ὅτι χριστὸς 3 ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς γραφάς . καὶ ὅτι ἐ- 4

v.23 *Τ,Μλ,Κ:* γλωσσῶν λαλῶσιν, *Ν:* λαλῶσιν γλωσσῶν. **v.25** *Τ,Μλ,Κ:* καὶ οὕτως, *Ν:* ζ. **v.25** *Τ,Μλ,Κ:* ὁ θεὸς ὄντως, *Ν:* ὄντως ὁ θεός. **v.26** *Τ,Μλ,Κ:* ὑμῶν, *Ν:* ζ. **v.26** *Τ,Μλ,Κ:* γλώσσαν ἔχει ἀποκαλυψίν ἔχει, *Ν:* ἀποκαλυψίν ἔχει γλώσσαν ἔχει. **v.26** *Τ,Κ:* γενεσθῶ, *Μλ,Ν:* γινεσθῶ. **v.33** *Τ,Κ:* ἀλλ, *Μλ,Ν:* ἀλλα. **v.34** *Τ,Μλ,Κ:* ὑμῶν, *Ν:* ζ. **v.34** *Τ,Μλ,Κ:* ἐπιτετραπται, *Ν:* ἐπιτρεπεται. **v.34** *Τ,Μλ,Κ:* ἀλλ ὑποτάσσεσθαι, *Ν:* ἀλλα ὑποτάσσεσθῶσαν. **v.35** *Τ,Μλ,Κ:* γυναῖξιν ἐν ἐκκλησίᾳ λαλεῖν, *Ν:* γυναῖκι λαλεῖν ἐν ἐκκλησίᾳ. **v.37** *Τ,Κ:* τοῦ κυρίου εἰσὶν ἐντολαί, *Μλ:* κυρίου εἰσὶν ἐντολαί, *Ν:* κυρίου ἐστίν ἐντολή. **v.38** *Τ,Μλ,Κ:* ἀγνοεῖτω, *Ν:* ἀγνοεῖται. **v.39** *Τ,Μλ,Κ:* ἀδελφοί, *Ν:* ἀδελφοί [μου]. **v.39** *Τ,Μλ,Κ:* γλωσσῶν μὴ κωλύετε, *Ν:* μὴ κωλύετε γλωσσῶν. **v.40** *Τ,Μλ,Κ:* πάντα, *Ν:* πάντα δε.

5 τάφη καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ^ο τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς γραφάς· καὶ ὅτι
6 ὥφθη κηφᾶ εἴτα τοῖς δώδεκα· ἔπειτα ὥφθη ἐπάνω πεντακοσίοις
ἀδελφοῖς ἐφάπαξ ἐξ ὧν οἱ πλειοῦς μένουσιν ἕως ἄρτι τινὲς δὲ καὶ
7 ἐκοιμήθησαν· ἔπειτα ὥφθη ἰακώβῳ εἴτα τοῖς ἀποστόλοις πᾶσιν·
8, 9 ἔσχατον δὲ πάντων ὡς περὶ τῷ ἐκτρώματι ὥφθη κάμοι· ἐγὼ γάρ
εἰμι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων ὅς οὐκ εἰμι ἰκανὸς καλεῖσθαι ἀ-
10 πόστολος διότι ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ· χάριτι δὲ θεοῦ
εἰμι ὃ εἰμι καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ ἐγενήθη ἀλλὰ
περισσότερον αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα οὐκ ἐγὼ δὲ ἀλλ' ἡ χάρις
11 τοῦ θεοῦ ἡ σὺν ἐμοί· εἴτε οὖν ἐγὼ εἴτε ἐκεῖνοι οὕτως κηρύσσομεν
12 καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε· εἰ δὲ χριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν
ἐγήγερται πῶς λέγουσιν τινεσ^ο ἐν ὑμῖν ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ
13 ἔστιν· εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν οὐδὲ χριστὸς ἐγήγερται·
14 εἰ δὲ χριστὸς οὐκ ἐγήγερται κενὸν ἄρα^ο τὸ κήρυγμα ἡμῶν κενὴ
15 δέ^ο καὶ ἡ πίστις ὑμῶν· εὐρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες τοῦ
θεοῦ ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ θεοῦ ὅτι ἤγειρεν τὸν χριστὸν ὃν
16 οὐκ ἤγειρεν εἴπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται· εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ
17 ἐγείρονται οὐδὲ χριστὸς ἐγήγερται· εἰ δὲ χριστὸς οὐκ ἐγήγερται
18 ματαία ἡ πίστις ὑμῶν ἔτι ἐστὲ ἐν ταῖς ἀμαρτίαις ὑμῶν· ἄρα καὶ
19 οἱ κοιμηθέντες ἐν χριστῷ ἀπώλοντο· εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ἠλπικό-
τες^ο ἐσμέν ἐν χριστῷ μόνον ἔλεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν·
20 νυνὶ δὲ χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων
21 ἐγένετο· ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώπου ὁ θάνατος καὶ δι' ἀνθρώπου
22 ἀνάστασις νεκρῶν· ὡς περ γὰρ ἐν τῷ ἀδάμ πάντες ἀποθνήσκουσιν
23 οὕτως καὶ ἐν τῷ χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσονται· ἕκαστος δὲ ἐν
τῷ ἰδίῳ τάγματι ἀπαρχὴ χριστὸς ἔπειτα οἱ χριστοῦ^ο ἐν τῇ παρουσίᾳ
24 αὐτοῦ· εἴτα τὸ τέλος ὅταν παραδῶ τὴν βασιλείαν τῷ θεῷ καὶ πατρὶ
ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν·
25 δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν ἄχρις οὔ^ο ἂν θῇ πάντας τοὺς ἐχθροὺς
26 ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἔσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ θάνατος·
27 πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ ὅταν δὲ εἶπῃ ὅτι πάντα
28 ὑποτέτακται δῆλον ὅτι ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ πάντα· ὅ-
ταν δὲ ὑποταγῇ αὐτῷ τὰ πάντα τότε καὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται

15. v.4 *T, M, K:* τη τριτη ημερα, *V:* τη ημερα τη τριτη. **v.6** *T, M, K:* πλειους, *V:* πλειονες.
v.6 *T, M, K:* και, *V:* ζ. **v.10** *T, M, K:* αλλα, *V:* αλλα. **v.12** *T, M, K:* τινες εν υμιν, *V:* εν υμιν
τινες. **v.14** *T, M, K:* αρα, *V:* αρα [και]. **v.14** *T, M, K:* δε, *V:* ζ. **v.19** *T, M, K:* ηλπικότες
εσμεν εν χριστω, *V:* εν χριστω ηλπικότες εσμεν. **v.20** *T, M, K:* εγενετο, *V:* ζ. **v.21** *T, M, K:*
ο, *V:* ζ. **v.23** *T, K:* χριστου, *M, V:* του χριστου. **v.24** *T, M, K:* παραδω, *V:* παραδιδο.
v.25 *T, M, K:* αχρις, *V:* αχρι. **v.25** *T, M, K:* αν, *V:* ζ.

τῷ ὑποτάζαντι αὐτῷ τὰ πάντα ἵνα ἧ ὁ θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν . ἐ- 29
 πεί τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν εἰ ὅλως νεκροὶ
 οὐκ ἐγείρονται τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ τῶν νεκρῶν . τί καὶ ἡμεῖς 30
 κινδυνεύομεν πᾶσαν ὥραν . καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω νῆ τὴν ἡ- 31
 μετέραν° καύχησιν ἣν ἔχω ἐν χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν . εἰ 32
 κατὰ ἄνθρωπον ἐθηριομάχησα ἐν ἐφέσω τί μοι τὸ ὄφελος εἰ νεκροὶ
 οὐκ ἐγείρονται φάγωμεν καὶ πίωμεν αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν .
 μὴ πλανᾶσθε φθείρουσιν ἦθη χρηθ' ὁμιλῖαι κακαί . ἐκνήψατε δι- 33, 34
 καίως καὶ μὴ ἁμαρτάνετε ἀγνωσίαν γὰρ θεοῦ τινες ἔχουσιν πρὸς
 ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω . ἀλλ' ἐρεῖ τις πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροὶ ποίω 35
 δὲ σῶματι ἔρχονται . ἄφρον' σὺ ὁ σπεῖρεις οὐ ζωοποιεῖται ἐὰν μὴ ἀ- 36
 ποθάνῃ . καὶ ὁ σπεῖρεις οὐ τὸ σῶμα τὸ γενησόμενον σπεῖρεις ἀλλὰ 37
 γυμνὸν κόκκον εἰ τύχοι σίτου ἢ τινος τῶν λοιπῶν . ὁ δὲ θεὸς αὐτῷ° 38
 δίδωσιν σῶμα καθὼς ἠθέλησεν καὶ ἐκάστω τῶν σπερμάτων τὸ ἴδιον
 σῶμα . οὐ πᾶσα σὰρξ ἡ αὐτὴ σὰρξ ἀλλὰ ἄλλη μὲν σὰρξ ἀνθρώ- 39
 πων ἄλλη δὲ σὰρξ κτηνῶν ἄλλη δὲ ἰχθύων° ἄλλη δὲ πτηνῶν . καὶ 40
 σώματα ἐπουράνια καὶ σώματα ἐπίγεια ἀλλ' ἕτερα μὲν ἢ τῶν ἐπου-
 ρανίων δόξα ἕτερα δὲ ἢ τῶν ἐπιγείων . ἄλλη δόξα ἡλίου καὶ ἄλλη 41
 δόξα σελήνης καὶ ἄλλη δόξα ἀστέρων ἀστὴρ γὰρ ἀστέρος διαφέρει
 ἐν δόξῃ . οὕτως καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν σπείρεται ἐν φθορᾷ 42
 ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ . σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ ἐγείρεται ἐν δόξῃ σπεί- 43
 ρεται ἐν ἀσθενείᾳ ἐγείρεται ἐν δυνάμει . σπείρεται σῶμα ψυχικόν 44
 ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν ἔστιν° σῶμα ψυχικόν καὶ ἔστιν σῶμα
 πνευματικόν . οὕτως καὶ γέγραπται ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἀ- 45
 δάμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν ὁ ἔσχατος ἀδάμ εἰς πνεῦμα ζωοποιουῖν . ἀλλ' 46
 οὐ πρῶτον τὸ πνευματικόν ἀλλὰ τὸ ψυχικόν ἔπειτα τὸ πνευματι-
 κόν . ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκός ὁ δεῦτερος ἄνθρωπος ὁ° 47
 κύριος ἐξ οὐρανοῦ . οἶος ὁ χοϊκός τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοὶ καὶ οἶος 48
 ὁ ἐπουράνιος τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι . καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν 49
 τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ φορέδομεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανοῦ .
 τοῦτο δὲ φημι ἀδελφοί ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν θεοῦ κληρο- 50

v.29 *Τ,Μ,Κ:* τῶν νεκρῶν, *Ν:* αὐτῶν. **v.31** *Τ:* ἡμετεραν καυχῆσιν, *Κ,Μ:* υμετεραν καυχῆσιν, *Ν:* υμετεραν καυχῆσιν [αδελφοί]. **v.33** *Τ,Κ:* χρησθ, *Μ,Ν:* χρηστα. **v.34** *Τ,Μ,Κ:* λεγω, *Ν:* λαλω. **v.35** *Τ,Μ,Κ:* αλλ, *Ν:* αλλα. **v.36** *Τ,Μ,Κ:* αφρον, *Ν:* αφρων. **v.38** *Τ,Μ,Κ:* αυτω διδωσιν, *Ν:* διδωσιν αυτω. **v.38** *Τ,Μ,Κ:* το, *Ν:* ζ. **v.39** *Τ,Κ:* σαρξ, *Μ,Ν:* ζ. **v.39** *Τ,Μ,Κ:* ιχθυων αλλη δε πτηνων, *Ν:* σαρξ πτηνων αλλη δε ιχθυων. **v.40** *Τ,Μ,Κ:* αλλ, *Ν:* αλλα. **v.44** *Τ,Μ,Κ:* εστιν σωμα ψυχικον και εστιν σωμα πνευματικον, *Ν:* ει εστιν σωμα ψυχικον εστιν και πνευματικον. **v.47** *Τ,Μ,Κ:* ο κυριος, *Ν:* ζ. **v.49** *Τ,Κ,Ν:* φορεσομεν, *Μ:* φορεσωμεν.

νομησαι οὐ δύνανται οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ·
 51 ἰδοὺ μυστήριον ὑμῖν λέγω πάντες μὲν οὐ κοιμηθησόμεθα πάντες
 52 δὲ ἀλλαγησόμεθα· ἐν ἀτόμῳ ἐν ῥιπιῇ ὀφθαλμοῦ ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλ-
 πιγγι σαλπίζει γὰρ καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἀφθαρτοὶ καὶ ἡμεῖς
 53 ἀλλαγησόμεθα· δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν
 54 καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν· ὅταν δὲ τὸ φθαρτὸν
 τοῦτο ἐνδύσῃται ἀφθαρσίαν καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσῃται ἀθανα-
 σίαν τότε γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος κατεπόθη ὁ θάνατος
 55, 56 εἰς νίκος· ποῦ σου θανάτε τὸ κέντρον· ποῦ σου ἄδη τὸ νίκος· τὸ
 δὲ κέντρον τοῦ θανάτου ἡ ἁμαρτία ἢ δὲ δύναμις τῆς ἁμαρτίας ὁ
 57 νόμος· τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νίκος διὰ τοῦ κυρίου
 58 ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ· ὥστε ἀδελφοί μου ἀγαπητοί ἐδραῖοι γίνεσθε
 ἀμετακίνητοι περισσεύοντες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ κυρίου πάντοτε εἰδότες
 ὅτι ὁ κόπος ὑμῶν οὐκ ἔστιν κενὸς ἐν κυρίῳ·

16 Περὶ δὲ τῆς λογίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους ὡσπερ διέταξα ταῖς ἐκ-
 2 κλησίαις τῆς γαλατίας οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιήσατε· κατὰ μίαν σαβ-
 βάτων ἕκαστος ὑμῶν παρ' ἑαυτῷ τιθέτω θησαυρίζων ὅ τι ἀν' εὐδοκί-
 3 ται ἵνα μὴ ὅταν ἔλθω τότε λογίαι γίνωνται· ὅταν δὲ παραγένωμαι
 οὓς ἐὰν δοκιμάσῃτε δι' ἐπιστολῶν τούτους πέμψω ἀπενεγκεῖν τὴν
 4 χάριν ὑμῶν εἰς ἱερουσαλήμ· ἐὰν δὲ ἧ ἄξιον τοῦ κάμει πορευέσθαι
 5 σὺν ἐμοὶ πορεύσονται· ἐλεύσομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς ὅταν μακεδονίαν
 6 διέλθω μακεδονίαν γὰρ διέρχομαι· πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν παραμεινῶ
 ἢ καὶ παραχειμάσω ἵνα ὑμεῖς με προπέμψητε οὗ ἐὰν πορεύωμαι·
 7 οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι ἐν παρόδῳ ἰδεῖν ἐλπίζω δὲ ὅ χρόνον τινὰ ἐ-
 8 πιμεῖναι πρὸς ὑμᾶς ἐὰν ὁ κύριος ἐπιτρέψῃ· ἐπιμενῶ δὲ ἐν ἐφέσω
 9 ἕως τῆς πεντηκοστῆς· θύρα γὰρ μοι ἀνέωγεν μεγάλη καὶ ἐνερ-
 10 γῆς καὶ ἀντικείμενοι πολλοί· ἐὰν δὲ ἔλθῃ τιμόθεος βλέπετε ἵνα
 ἀφόβως γένηται πρὸς ὑμᾶς τὸ γὰρ ἔργον κυρίου ἐργάζεται ὡς καὶ
 11 ἐγώ· μὴ τις οὖν αὐτὸν ἐξουθενήσῃ προπέμψατε δὲ αὐτὸν ἐν εἰρή-
 12 νῇ ἵνα ἔλθῃ πρὸς με ἐκδέχομαι γὰρ αὐτὸν μετὰ τῶν ἀδελφῶν· περὶ
 δὲ ἀπολλῶ τοῦ ἀδελφοῦ πολλά παρεκάλεσα αὐτὸν ἵνα ἔλθῃ πρὸς
 ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν καὶ πάντως οὐκ ἦν θέλημα ἵνα νῦν ἔλ-
 13 θῇ ἐλεύσεται δὲ ὅταν εὐκαιρήσῃ· γρηγορεῖτε στήκετε ἐν τῇ πίστει
 14, 15 ἀνδρίζεσθε κραταιοῦσθε· πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γινέσθω· παρα-

v.50 *Τ.Μ.Κ.*: δυνανται, *Υ*: δυναται. **v.51** *Τ.Μ.Κ.*: μεν, *Υ*: ἐ. **v.55** *Τ.Μ.Κ.*: κεντρον που σου αδη το νικος, *Υ*: νικος που σου θανате το κεντρον. **16. v.1** *Τ.Μ.Κ.*: λογιας, *Υ*: λογιας. **v.2** *Τ.Μ.Κ.*: σαβατων, *Υ*: σαβατου. **v.2** *Τ.Μ.Κ.*: αν, *Υ*: εαν. **v.2** *Τ.Μ.Κ.*: λογιαι, *Υ*: λογιαι. **v.4** *Τ.Μ.Κ.*: η αξιον, *Υ*: αξιον η. **v.7** *Τ.Μ.Κ.*: δε, *Υ*: γαρ. **v.7** *Τ.Μ.Κ.*: επιτρηη, *Υ*: επιτρηψη. **v.10** *Τ.Μ.Κ.*: και εγω, *Υ*: καγω.

καλῶ δὲ ὑμᾶς ἀδελφοί οἶδατε τὴν οἰκίαν στεφανᾶ ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ
 τῆς ἀχαΐας καὶ εἰς διακονίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξαν ἑαυτούς· ἵνα καὶ 16
 ὑμεῖς ὑποτάσσησθε τοῖς τοιούτοις καὶ παντὶ τῷ συνεργοῦντι καὶ κο-
 πιῶντι· χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ στεφανᾶ καὶ φοῦρτουνάτου καὶ 17
 ἀχαϊκοῦ ὅτι τὸ ὑμῶν ὑστέρημα οὗτοι ἀνεπλήρωσαν· ἀνέπαυσαν 18
 γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν ἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς τοιού-
 τους· ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς ἀσίας ἀσπάζονται ὑμᾶς 19
 ἐν κυρίῳ πολλὰ ἀκύλας καὶ πρίσκιλλα σὺν τῇ κατ' οἶκον αὐτῶν
 ἐκκλησίᾳ· ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ πάντες ἀσπάσασθε ἀλλή- 20
 λους ἐν φιλήματι ἁγίῳ· ὁ ἀσπασμὸς τῆ ἐμῆ χειρὶ παύλου· εἴ τις 21, 22
 οὐ φιλεῖ τὸν κύριον ἰησοῦν^ο χριστόν ἢ τὸ ἀνάθεμα μαρὰν^ο ἀθά· ἢ 23
 χάρις τοῦ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ μεθ' ὑμῶν· ἡ ἀγάπη μου μετὰ 24
 πάντων ὑμῶν ἐν χριστῷ ἰησοῦ ἀμήν· Πρὸς^ο κορινθίους πρώτη ἐ-
 γράφη ἀπὸ φιλίππων διὰ στεφανᾶ καὶ φοῦρτουνάτου καὶ ἀχαϊκοῦ
 καὶ τιμοθέου·

v.17 *T, M, K*: φορτουνατου, *V*: φορτουνατου. **v.17** *T, M, K*: υμων, *V*: υμετερον.
v.19 *T, M, K*: ασπαζονται, *V*: ασπαζεται. **v.19** *T, M, K*: πρισκιλλα, *V*: πρισκα. **v.22** *T, M, K*:
 ιησουν χριστον, *V*: ζε. **v.22** *T, M, K*: μαραν αθα, *V*: μαρανα θα. **v.23** *T, M, K*: χριστου, *V*:
 ζε. **v.24** *T, M, K*: αμην, *V*: ζε. **v.24** *T*: Προς ... τιμοθεου, *K, M, V*: ζε.

Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

1 Παῦλος ἀπόστολος ἰησοῦ^ο χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ καὶ τι-
2 μόθεος ὁ ἀδελφός τῆ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῆ οὔσῃ ἐν κορίνθῳ σὺν
3 τοῖς ἀγίοις πᾶσιν τοῖς οὔσιν ἐν ὅλῃ τῇ ἀχαΐᾳ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰ-
4 ρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ· εὐλογη-
5 τὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ὁ πατὴρ
6 τῶν οἰκτιρμῶν καὶ θεὸς πάσης παρακλήσεως· ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς
7 ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς
8 ἐν πάσῃ θλίψει διὰ τῆς παρακλήσεως ἧς παρακαλούμεθα αὐτοὶ
9 ὑπὸ τοῦ θεοῦ· ὅτι καθὼς περισσεύει τὰ παθήματα τοῦ χριστοῦ
10 εἰς ἡμᾶς οὕτως διὰ^ο χριστοῦ περισσεύει καὶ ἡ παράκλησις ἡμῶν·
11 εἴτε δὲ θλιβόμεθα ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας τῆς^ο
ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων ὧν καὶ ἡμεῖς
πάσχομεν εἴτε^ο παρακαλούμεθα ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ
σωτηρίας καὶ ἡ ἐλπίς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν· εἰδότες ὅτι ὡςπερ
κοινωνοὶ ἐστε τῶν παθημάτων οὕτως καὶ τῆς παρακλήσεως· οὐ
γὰρ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν ἀδελφοί ὑπὲρ τῆς θλίψεως ἡμῶν τῆς
γενομένης ἡμῖν ἐν τῇ ἀσίᾳ ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐβαρήθημεν^ο ὑπὲρ
δύναμιν ὥστε ἐξαπορηθῆναι ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν· ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἐ-
αυτοῖς τὸ ἀπόκριμα τοῦ θανάτου ἐσχήκαμεν ἵνα μὴ πεποιθότες
ᾤμεν ἐφ' ἑαυτοῖς ἀλλ' ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ ἐγγείροντι τοὺς νεκρούς· ὅς ἐκ
τηλικούτου θανάτου ἐρρύσατο ἡμᾶς καὶ ῥύεται εἰς ὄν ἠλπίκαμεν
ὅτι καὶ ἔτι ῥύσεται· συνυπουργούντων καὶ ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῇ
δεήσει ἵνα ἐκ πολλῶν προσώπων τὸ εἰς ἡμᾶς χάρισμα διὰ πολλῶν

Inscription: *Τ*: Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΔΕΥΤΕΡΑ, *Κ*: ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ, *Μ*,*Ν*: ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β.

1. v.1 *Τ,Μ,Κ*: ἰησοῦ χριστοῦ, *Ν*: χριστοῦ ἰησοῦ. **v.5** *Τ,Κ*: διὰ, *Μ,Ν*: διὰ του. **v.6** *Τ,Μ,Κ*: τῆς ενεργουμένης, *Ν*: εἴτε παρακαλούμεθα ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως τῆς ενεργουμένης. **v.6** *Τ,Κ*: εἴτε παρακαλούμεθα ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας καὶ ἡ ἐλπίς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν, *Μ*: καὶ ἡ ἐλπίς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν εἴτε παρακαλούμεθα ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας, *Ν*: καὶ ἡ ἐλπίς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν. **v.7** *Τ,Μ,Κ*: ὡςπερ, *Ν*: ὡς. **v.8** *Τ,Μ,Κ*: ἡμῖν, *Ν*: ἔ. **v.8** *Τ,Μ,Κ*: εβαρήθημεν ὑπὲρ δύναμιν, *Ν*: ὑπὲρ δύναμιν εβαρήθημεν. **v.10** *Τ,Μ,Κ*: ρυεται, *Ν*: ρυσεται.

εὐχαριστηθῆ ὑπὲρ ἡμῶν . ἡ γὰρ καύχησις ἡμῶν αὕτη ἐστὶν τὸ 12
μαρτύριον τῆς συνειδήσεως ἡμῶν ὅτι ἐν ἀπλότητι καὶ εἰλικρινείᾳ
θεοῦ οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ ἀλλ' ἐν χάριτι θεοῦ ἀνεστράφημεν ἐν
τῷ κόσμῳ περισσοτέρως δὲ πρὸς ὑμᾶς . οὐ γὰρ ἄλλα γράφομεν 13
ὑμῖν ἀλλ' ἢ ἃ ἀναγινώσκετε ἢ καὶ ἐπιγινώσκετε ἐλπίζω δὲ ὅτι καὶ
ἕως τέλους ἐπιγνώσεσθε . καθὼς καὶ ἐπέγνωτε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους 14
ὅτι καύχημα ὑμῶν ἐσμεν καθάπερ καὶ ὑμεῖς ἡμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ
κυρίου ἰησοῦ . καὶ ταύτη τῇ πεποιθήσει ἐβουλόμην πρὸς ὑμᾶς 15
ἐλθεῖν πρότερον ἵνα δευτέραν χάριν ἔχητε . καὶ δι' ὑμῶν διελθεῖν 16
εἰς μακεδονίαν καὶ πάλιν ἀπὸ μακεδονίας ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς καὶ
ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι εἰς τὴν ἰουδαίαν . τοῦτο οὖν βουλευόμε- 17
νος μὴ τι ἄρα τῇ ἐλαφρίᾳ ἐχρησάμην ἢ ἃ βουλευομαι κατὰ σάρκα
βουλευομαι ἵνα ἢ παρ' ἐμοὶ τὸ ναὶ ναὶ καὶ τὸ οὐ οὐ . πιστὸς δὲ ὁ 18
θεὸς ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ οὐ . ὁ γὰρ 19
τοῦ θεοῦ υἱὸς ἰησοῦς χριστὸς ὁ ἐν ὑμῖν δι' ἡμῶν κηρυχθεὶς δι' ἐ-
μοῦ καὶ σιλουανοῦ καὶ τιμοθέου οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ οὐ ἀλλὰ ναὶ
ἐν αὐτῷ γέγονεν . ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι θεοῦ ἐν αὐτῷ τὸ ναὶ καὶ 20
ἐν αὐτῷ τὸ ἀμήν τῷ θεῷ πρὸς δόξαν δι' ἡμῶν . ὁ δὲ βεβαιῶν ἡμᾶς
σὺν ὑμῖν εἰς χριστόν καὶ χρίσας ἡμᾶς θεός . ὁ καὶ σφραγισάμενος 22
ἡμᾶς καὶ δούς τὸν ἀραβῶνα τοῦ πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡ-
μῶν . ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν 23
ὅτι φειδόμενος ὑμῶν οὐκέτι ἦλθον εἰς κόρινθον . οὐχ ὅτι κυριεύ- 24
ομεν ὑμῶν τῆς πίστεως ἀλλὰ συνεργοὶ ἐσμεν τῆς χαρᾶς ὑμῶν τῇ
γὰρ πίστει ἐστήκατε .

Ἔκρινα δὲ ἑμαυτῷ τοῦτο τὸ μὴ πάλιν ἐλθεῖν ἔν λύπῃ πρὸς 2
ὑμᾶς . εἰ γὰρ ἐγὼ λυπῶ ὑμᾶς καὶ τίς ἔστιν ὁ εὐφραίνων με εἰ μὴ 2
ὁ λυπούμενος ἐξ ἐμοῦ . καὶ ἔγραψα ὑμῖν τοῦτο αὐτὸ ἵνα μὴ ἐλ- 3
θὼν λύπην ἔχω ἀφ' ὧν ἔδει με χαίρειν πεποιθῶς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς
ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ πάντων ὑμῶν ἐστὶν . ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως καὶ 4
συνοχῆς καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δακρῶν οὐχ ἵνα λυ-
πηθῆτε ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε ἣν ἔχω περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς .
εἰ δὲ τις λελύπηκεν οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν ἀλλ' ἀπὸ μέρους ἵνα μὴ 5

v.11 *T, K, V:* ἡμῶν, *M:* ὑμῶν. **v.12** *T, M, K:* θεοῦ, *V:* του θεου [και]. **v.13** *T, M, K:* και, *V:* ζ. **v.14** *T, M, K:* κυριου, *V:* κυριου [ημων]. **v.15** *T, K:* προς υμας ελθειν προτερον, *M:* ελθειν προς υμας το προτερον, *V:* προτερον προς υμας ελθειν. **v.15** *T, M, K:* εχητε, *V:* σχητε. **v.17** *T, M, K:* βουλευομενος μη τι, *V:* βουλομενος μητι. **v.18** *T, M, K:* εγενετο, *V:* εστιν. **v.19** *T, M, K:* γαρ του θεου, *V:* του θεου γαρ. **v.20** *T, M, K:* και εν αυτω, *V:* διο και δι αυτου. **2. v.1** *T, M, K:* δε, *V:* γαρ. **v.1** *T, K:* ελθειν εν λυπη προς υμας, *M, V:* εν λυπη προς υμας ελθειν. **v.2** *T, M, K:* εστιν, *V:* ζ. **v.3** *T, M, K:* υμιν, *V:* ζ. **v.3** *T, M, K:* εχω, *V:* σχω. **v.5** *T, K:* αλλ, *M, V:* αλλα.

6 ἐπιβαρῶ πάντας ὑμᾶς . ἵκανὸν τῷ τοιοῦτῳ ἡ ἐπιτιμία αὕτη ἡ ὑπὸ
 7 τῶν πλειόνων . ὥστε τὸναντίον μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι καὶ πα-
 8 ρακαλέσαι μήπως τῇ περισσοτέρῃ λύπῃ καταποθῆ ὁ τοιοῦτος . διὸ
 9 παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι εἰς αὐτὸν ἀγάπην . εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔ-
 10 γραψα ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν ὑμῶν εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί ἐστε . ᾧ δέ
 11 τι χαρίζεσθε καὶ ἔγώ καὶ γὰρ ἐγὼ εἶ΄ τι κεχάρισμαι ᾧ κεχάρισμαι
 12 δι’ ὑμᾶς ἐν προσώπῳ χριστοῦ . ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶμεν ὑπὸ τοῦ
 13 σατανᾶ οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα ἀγνοοῦμεν . ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν
 14 τρώαδα εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ καὶ θύρας μοι ἀνεφωγμένης
 15 ἐν κυρίῳ . οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν τῷ πνεύματί μου τῷ μὴ εὐρεῖν με
 16 τίτον τὸν ἀδελφόν μου ἀλλὰ ἀποταξάμενος αὐτοῖς ἐξῆλθον εἰς μα-
 17 κεδονίαν . τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ πάντοτε θριαμβεύοντι ἡμᾶς ἐν τῷ
 χριστῷ καὶ τὴν ὁσμὴν τῆς γνώσεως αὐτοῦ φανεροῦντι δι’ ἡμῶν ἐν
 15 παντὶ τόπῳ . ὅτι χριστοῦ εὐωδία ἐσμέν τῷ θεῷ ἐν τοῖς σωζομένοις
 16 καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις . οἷς μὲν ὁσμὴ θανάτου εἰς θάνατον οἷς
 17 δὲ ὁσμὴ ζωῆς εἰς ζωὴν καὶ πρὸς ταῦτα τίς ἵκανός . οὐ γὰρ ἐσμεν ὡς
 οἱ πολλοὶ καπηλεύοντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἀλλ’ ὡς ἐξ εἰλικρινείας
 ἀλλ’ ὡς ἐκ θεοῦ κατενώπιον τοῦ θεοῦ ἐν χριστῷ λαλοῦμεν .

3 Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν εἴ μὴ χρήζομεν ὡς τινες
 2 συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς ὑμᾶς ἢ ἐξ ὑμῶν συστάτικῶν . ἡ ἐπι-
 3 στολή ἡμῶν ὑμεῖς ἐστε ἐγγεγραμμένη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν γινω-
 3 σκομένη καὶ ἀναγινωσκομένη ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων . φανερού-
 4 μενοι ὅτι ἐστὲ ἐπιστολή χριστοῦ διακονηθεῖσα ὑφ’ ἡμῶν ἐγγεγραμ-
 5 μένη οὐ μέλανι ἀλλὰ πνεύματι θεοῦ ζῶντος οὐκ ἐν πλαξίν λιθίνας
 4 ἀλλ’ ἐν πλαξίν καρδιάς σαρκίνας . πεποιθήσιν δὲ τοιαύτην ἔχομεν
 5 διὰ τοῦ χριστοῦ πρὸς τὸν θεόν . οὐχ ὅτι ἵκανοί ἐσμεν ἀφ’ ἑαυτῶν
 6 λογίσασθαι τι ὡς ἐξ ἑαυτῶν ἀλλ’ ἡ ἵκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ θεοῦ . ὅς
 καὶ ἱκάνωσεν ἡμᾶς διακόνους καινῆς διαθήκης οὐ γράμματος ἀλ-
 7 λά πνεύματος τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτείνει τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ .
 7 εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ θανάτου ἐν γράμμασιν ἐντετυπωμένη ἐν λί-
 θοῖς ἐγενήθη ἐν δόξῃ ὥστε μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ
 εἰς τὸ πρόσωπον μωσῆος διὰ τὴν δόξαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ τὴν
 8 καταργουμένην . πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἡ διακονία τοῦ πνεύματος ἐ-

v.7 *T*: μήπως, *K, M, V*: μὴ πως. **v.10** *T, M, K*: καὶ ἐγώ, *V*: καγώ. **v.10** *T, M, K*: εἰ τι κεχαρισμαι ω, *V*: ο κεχαρισμαι ει τι. **v.16** *T, M, K*: θανατου, *V*: εκ θανατου. **v.16** *T, M, K*: ζωης, *V*: εκ ζωης. **v.17** *T, K, V*: πολλοι, *M*: λοιποι. **v.17** *T, M, K*: κατενωπιον του, *V*: κατεναντι. **3. v.1** *T, M*: ει, *K, V*: η. **v.1** *T, M, K*: συστατικων, *V*: ζ. **v.3** *T, K*: καρδιας, *M, V*: καρδιας. **v.5** *T, M, K*: ικανοι εσμεν αφ εαυτων, *V*: αφ εαυτων ικανοι εσμεν. **v.6** *T, K*: αποκτεινει, *M*: αποκτεινει, *V*: αποκτεινει. **v.7** *T, M, K*: εν, *V*: ζ. **v.7** *T, K*: μωσεως, *M, V*: μωσσεως.

σται ἐν δόξῃ· εἰ γὰρ ἡ διακονία τῆς κατακρίσεως δόξα πολλῶ 9
 μᾶλλον περισσεύει ἢ διακονία τῆς δικαιοσύνης ἐν δόξῃ· καὶ γὰρ 10
 οὐδὲ δεδοξασται τὸ δεδοξασμένον ἐν τούτῳ τῷ μέρει ἔνεκεν τῆς
 ὑπερβαλλούσης δόξης· εἰ γὰρ τὸ καταργούμενον διὰ δόξης πολ- 11
 λῶ μᾶλλον τὸ μένον ἐν δόξῃ· ἔχοντες οὖν τοιαύτην ἐλπίδα πολλῇ 12
 παρρησία χρώμεθα· καὶ οὐ καθάπερ μωθῆς ἐτίθει κάλυμμα ἐπὶ 13
 τὸ πρόσωπον ἑαυτοῦ πρὸς τὸ μὴ ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ εἰς τὸ
 τέλος τοῦ καταργουμένου· ἀλλ' ἐπωρώθη τὰ νοήματα αὐτῶν ἄχρι 14
 γὰρ τῆς σήμερον τὸ αὐτὸ κάλυμμα ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς παλαιᾶς
 διαθήκης μένει μὴ ἀνακαλυπτόμενον ὅτι ἐν χριστῷ καταργεῖ- 15
 ται· ἀλλ' ἕως σήμερον ἡνίκα ἀναγινώσκεται μωθῆς κάλυμμα ἐπὶ 16
 τὴν καρδίαν αὐτῶν κεῖται· ἡνίκα δ' ἂν ἐπιστρέψῃ πρὸς κύριον 17
 περιαιρεῖται τὸ κάλυμμα· ὁ δὲ κύριος τὸ πνεῦμά ἐστιν οὗ δὲ τὸ 18
 πνεῦμα κυρίου ἐκεῖ ἐλευθερία· ἡμεῖς δὲ πάντες ἀνακεκαλυμμέ-
 νω προσώπῳ τὴν δόξαν κυρίου κατοπιριζόμενοι τὴν αὐτὴν εἰκόνα
 μεταμορφούμεθα ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν καθάπερ ἀπὸ κυρίου πνεύ-
 ματος·

Διὰ τοῦτο ἔχοντες τὴν διακονίαν ταύτην καθὼς ἠλεήθημεν οὐκ 4
 ἐκκακοῦμεν· ἀλλ' ἀπειπάμεθα τὰ κρυπτὰ τῆς αἰσχύνης μὴ πε- 2
 रिπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ μηδὲ δολοῦντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ
 ἀλλὰ τῇ φανερώσει τῆς ἀληθείας συνιστώντες ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσαν 3
 συνείδησιν ἀνθρώπων ἐνώπιον τοῦ θεοῦ· εἰ δὲ καὶ ἔστιν κεκαλυμ-
 μένον τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις ἐστὶν κεκαλυμμέ- 3
 νον· ἐν οἷς ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου ἐτύφλωσεν τὰ νοήματα τῶν 4
 ἀπίστων εἰς τὸ μὴ αὐγάσαι αὐτοῖς τὸν φωτισμὸν τοῦ εὐαγγελίου τῆς
 δόξης τοῦ χριστοῦ ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ θεοῦ· οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κη- 5
 ρύσομεν ἀλλὰ χριστὸν ἰησοῦν κύριον ἑαυτοὺς δὲ δούλους ὑμῶν
 διὰ ἰησοῦν· ὅτι ὁ θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκοτοῦς φῶς λάμψαι ὅς ἔλαμψεν 6
 ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως τῆς δόξης τοῦ
 θεοῦ ἐν προσώπῳ ἰησοῦ χριστοῦ· ἔχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τοῦτον 7
 ἐν ὀστρακίνις σκεύεσιν ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ἦ τοῦ θε-

v.9 *T, M, K:* η, *V:* τη. **v.9** *T, M, K:* εν, *V:* ζ. **v.10** *T, K:* ουδε, *M, V:* ου. **v.10** *T, M, K:* ενεκεν, *V:* εινεκεν. **v.13** *T, K:* μωσης, *M, V:* μωσης. **v.13** *T, M, K:* εαυτου, *V:* αυτου. **v.14** *T, M, K:* αλλ, *V:* αλλα. **v.14** *T, M, K:* σημερον, *V:* σημερον ημερας. **v.14** *T, K:* ο τι, *M, V:* οτι. **v.15** *T, M, K:* αναγινωσκεται, *V:* αν αναγινωσκηται. **v.15** *T, K:* μωσης, *M, V:* μωσης. **v.16** *T, M, K:* δ αν, *V:* δε εαν. **v.17** *T, M, K:* εκει, *V:* ζ. **4. v.1** *T, M, K:* εκκακομεν, *V:* εγκακομεν. **v.2** *T, K:* αλλ, *M, V:* αλλα. **v.2** *T, M, K:* συνισταντες, *V:* συνιστανοντες. **v.4** *T, M, K:* αυτοις, *V:* ζ. **v.5** *T, M, K:* χριστον ιησουν, *V:* ιησουν χριστον. **v.6** *T, M, K:* λαμψαι, *V:* λαμψει.

8 οὐ καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν . ἐν παντὶ θλιβόμενοι ἀλλ' οὐ στενοχωρούμενοι
 9 ἀπορούμενοι ἀλλ' οὐκ ἐξαπορούμενοι . διωκόμενοι ἀλλ' οὐκ ἐγ-
 10 καταλειπόμενοι καταβαλλόμενοι ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι . πάντοτε
 τὴν νέκρωσιν τοῦ κυρίου ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες ἵνα καὶ
 11 ἡ ζωὴ τοῦ ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῇ . αἶψα γὰρ ἡμεῖς οἱ
 ζῶντες εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ ἰησοῦν ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ
 12 ἰησοῦ φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ σαρκὶ ἡμῶν . ὥστε ὁ μὲν θάνατος
 13 ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν . ἔχοντες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα
 τῆς πίστεως κατὰ τὸ γεγραμμένον ἐπίστευσα διὸ ἐλάλησα καὶ ἡ-
 14 μεῖς πιστεύομεν διὸ καὶ λαλοῦμεν . εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν κύ-
 ριον ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς διὰ ἰησοῦ ἐγερεῖ καὶ παραστήσει σὺν ὑμῖν .
 15 τὰ γὰρ πάντα δι' ὑμᾶς ἵνα ἡ χάρις πλεονάσασα διὰ τῶν πλειό-
 16 νων τὴν εὐχαριστίαν περισσεύσῃ εἰς τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ . διὸ οὐκ
 ἐκκακοῦμεν ἀλλ' εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται ἀλλ'
 17 ὁ ἔσωθεν ἀνακαινοῦται ἡμέρα καὶ ἡμέρα . τὸ γὰρ παραυτίκα ἐ-
 λαφρόν τῆς θλίψεως ἡμῶν καθ' ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολὴν αἰώνιον
 18 βάρος δόξης κατεργάζεται ἡμῖν . μὴ σκοποῦντων ἡμῶν τὰ βλεπό-
 μενα ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμενα τὰ γὰρ βλεπόμενα πρόσκαιρα τὰ δὲ
 μὴ βλεπόμενα αἰώνια .

5 Οἶδαμεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία τοῦ σκηνούς κατα-
 λυθῇ οἰκοδομηὴν ἐκ θεοῦ ἔχομεν οἰκίαν ἀχειροποίητον αἰώνιον ἐν
 2 τοῖς οὐρανοῖς . καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στενάζομεν τὸ οἰκητήριον ἡμῶν
 3 τὸ ἐξ οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι ἐπιποθοῦντες . εἴ γε καὶ ἐνδυσάμενοι
 4 οὐ γυμνοὶ εὐρεθησόμεθα . καὶ γὰρ οἱ ὄντες ἐν τῷ σκηνεῖ στενάζο-
 μεν βαρούμενοι ἐπεὶδὴ οὐ θέλομεν ἐκδύσασθαι ἀλλ' ἐπενδύσα-
 5 σθαι ἵνα καταποθῇ τὸ θνητὸν ὑπὸ τῆς ζωῆς . ὁ δὲ κατεργασάμενος
 ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο θεὸς ὁ καὶ δούς ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα τοῦ πνεύ-
 6 ματος . θαρροῦντες οὖν πάντοτε καὶ εἰδότες ὅτι ἐνδημοῦντες ἐν
 7 τῷ σώματι ἐκδημοῦμεν ἀπὸ τοῦ κυρίου . διὰ πίστεως γὰρ περι-
 8 πατοῦμεν οὐ διὰ εἰδους . θαρροῦμεν δὲ καὶ εὐδοκοῦμεν μᾶλλον
 9 ἐκδημηῆσαι ἐκ τοῦ σώματος καὶ ἐνδημηῆσαι πρὸς τὸν κύριον . διὸ
 καὶ φιλοτιμούμεθα εἴτε ἐνδημοῦντες εἴτε ἐκδημοῦντες εὐάρεστοι
 10 αὐτῷ εἶναι . τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν
 11 τοῦ βήματος τοῦ χριστοῦ ἵνα κομίσῃται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώμα-
 τος πρὸς ἃ ἔπραξεν εἴτε ἀγαθόν εἴτε κακόν . εἰδότες οὖν τὸν φόβον

v.10 *T, M, K:* κυριου, *V:* ζ. **v.12** *T, M, K:* μεν, *V:* ζ. **v.14** *T, M, K:* δια, *V:* συν. **v.16** *T, M, K:* εκκακουμεν, *V:* εγκακουμεν. **v.16** *T, M, K:* εσωθεν, *V:* εσω ημων. **5. v.3** *T, M, K:* ενδυσασμενοι, *V:* εκδυσασμενοι. **v.4** *T:* επειδη, *K, M, V:* εφ ω. **v.5** *T, M, K:* και, *V:* ζ. **v.10** *T, M, K:* κακον, *V:* φαυλον.

τοῦ κυρίου ἀνθρώπους πείθομεν θεῶ δὲ πεφανερῶμεθα ἐλπίζω δὲ
καὶ ἐν ταῖς συνειδήσεσιν ὑμῶν πεφανερῶσθαι . οὐ γὰρ πάλιν ἑαυ- 12
τούς συνιστάνομεν ὑμῖν ἀλλὰ ἀφορμὴν διδόντες ὑμῖν καυχήματος
ὑπὲρ ἡμῶν ἵνα ἔχητε πρὸς τοὺς ἐν προσώπῳ καυχωμένους καὶ οὐ
καρδία . εἴτε γὰρ ἐξέστημεν θεῶ εἴτε σωφρονοῦμεν ὑμῖν . ἡ γὰρ 13, 14
ἀγάπη τοῦ χριστοῦ συνέχει ἡμᾶς κρίναντας τοῦτο ὅτι εἰ εἶς ὑπὲρ
πάντων ἀπέθανεν ἄρα οἱ πάντες ἀπέθανον . καὶ ὑπὲρ πάντων ἀ- 15
πέθανεν ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν
ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι . ὥστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν οὐδένα οἶδα- 16
μεν κατὰ σάρκα εἰ δὲ καὶ ἐγνώκαμεν κατὰ σάρκα χριστόν ἀλλὰ
νῦν οὐκ ἔτι γινώσκομεν . ὥστε εἴ τις ἐν χριστῷ καινὴ κτίσις τὰ ἀρ- 17
χαῖα παρῆλθεν ἰδοὺ γέγονεν καινὰ τὰ πάντα . τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ 18
θεοῦ τοῦ καταλλάξαντος ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ ἰησοῦ χριστοῦ καὶ δόν-
τος ἡμῖν τὴν διακονίαν τῆς καταλλαγῆς . ὡς ὅτι θεὸς ἦν ἐν χριστῷ 19
κόσμον καταλλάσσων ἑαυτῷ μὴ λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώ-
ματα αὐτῶν καὶ θέμενος ἐν ἡμῖν τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς . ὑπὲρ 20
χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν ὡς τοῦ θεοῦ παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν
δεόμεθα ὑπὲρ χριστοῦ καταλλάγητε τῷ θεῷ . τὸν γὰρ μὴ γνόντα 21
ἀμαρτίαν ὑπὲρ ἡμῶν ἀμαρτίαν ἐποίησεν ἵνα ἡμεῖς γινώμεθα δι-
καιοσύνη θεοῦ ἐν αὐτῷ .

Συνεργοῦντες δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ εἰς κενὸν τὴν χάριν τοῦ **6**
θεοῦ δέξασθαι ὑμᾶς . λέγει γὰρ καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου καὶ 2
ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι ἰδοὺ νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος
ἰδοὺ νῦν ἡμέρα σωτηρίας . μηδεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες προσκο- 3
πήν ἵνα μὴ μωμηθῇ ἡ διακονία . ἀλλ' ἐν παντὶ συνιδῶντες ἑαυ- 4
τούς ὡς θεοῦ διάκονοι ἐν ὑπομονῇ πολλῇ ἐν θλίψεσιν ἐν ἀνάγκαις
ἐν στενοχωρίαις . ἐν πληγαῖς ἐν φυλακαῖς ἐν ἀκαταστασίαις ἐν κό- 5
ποις ἐν ἀγρυπνίαις ἐν νηστείαις . ἐν ἀγνότητι ἐν γνώσει ἐν μακρο- 6
θυμίᾳ ἐν χρηστότητι ἐν πνεύματι ἀγίῳ ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ . ἐν 7
λόγῳ ἀληθείας ἐν δυνάμει θεοῦ διὰ τῶν ὄπλων τῆς δικαιοσύνης
τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν . διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας διὰ δυσφημίας 8
καὶ εὐφημίας ὡς πλάνοι καὶ ἀληθεῖς . ὡς ἀγνοούμενοι καὶ ἐπι- 9
γινωσκόμενοι ὡς ἀποθνήσκοντες καὶ ἰδοὺ ζῶμεν ὡς παιδευόμενοι
καὶ μὴ θανατούμενοι . ὡς λυπούμενοι ἀεὶ δὲ χαίροντες ὡς πτωχοὶ 10
πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες ὡς μηδὲν ἔχοντες καὶ πάντα κατέχον-

v.12 *T, M, K:* γαρ, *V:* ζ. **v.12** *T, M, K:* και ου, *V:* και μη εν. **v.14** *T, K:* ει, *M:* [ει], *V:* ζ. **v.16** *T, M, K:* δε, *V:* ζ. **v.16** *T:* ουκ επι, *K, M, V:* ουκετι. **v.17** *T, M, K:* τα παντα, *V:* ζ. **v.18** *T, M, K:* ιησου, *V:* ζ. **v.21** *T, M, K:* γαρ, *V:* ζ. **v.21** *T, K:* γινωμεθα, *M, V:* γινωμεθα. **6. v.4** *T, M, K:* συνιστωντες, *V:* συνισταντες.

11 τες . τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέφωγεν πρὸς ὑμᾶς κορίνθιοι ἢ καρδία ἡμῶν
 12 πεπλάτυνται . οὐ στενοχωρεῖσθε ἐν ἡμῖν στενοχωρεῖσθε δὲ ἐν τοῖς
 13 σπλάγχνοις ὑμῶν . τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν ὡς τέκνοις λέγω πλα-
 14 τύνθητε καὶ ὑμεῖς . μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες ἀπίστοις τίς γὰρ
 15 μετοχὴ δικαιοσύνη καὶ ἀνομία τίς ὁ δὲ κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος .
 16 τίς δὲ συμφώνησις χριστῷ πρὸς βελιάρ ἢ τίς μερίς πιστῷ μετὰ ἀπί-
 17 στου . τίς δὲ συγκατάθεσις ναῶ θεοῦ μετὰ εἰδώλων ὑμεῖς γὰρ ναὸς
 18 θεοῦ ἐστε ζῶντος καθὼς εἶπεν ὁ θεὸς ὅτι ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς καὶ
 ἐμπεριπατήσω καὶ ἔσομαι αὐτῶν θεὸς καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοῖ λαός .
 διὸ ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ ἀφορίσθητε λέγει κύριος καὶ ἀ-
 καθάρτου μὴ ἄπτεσθε κἀγὼ εἰσδέξομαι ὑμᾶς . καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς
 πατέρα καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας λέγει κύριος
 παντοκράτωρ .

7 Ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας ἀγαπητοὶ καθαρῶς ἐ-
 2 αυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος ἐπιτελοῦντες
 3 ἀγιοσύνην ἐν φόβῳ θεοῦ . χωρήσατε ἡμᾶς οὐδένα ἠδικήσαμεν οὐ-
 4 δένα ἐφθείραμεν οὐδένα ἐπλεονεκτήσαμεν . οὐ ὁ πρὸς κατάκρισιν
 λέγω προεῖρηκα γὰρ ὅτι ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἐστε εἰς τὸ συνα-
 4 ποθανεῖν καὶ συζῆν . πολλή μοι παρρησία πρὸς ὑμᾶς πολλή μοι
 καύχησις ὑπὲρ ὑμῶν πεπλήρωμαι τῇ παρακλήσει ὑπερπερισεύο-
 5 μαι τῇ χαρᾷ ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν . καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς
 μακεδονίαν οὐδεμίαν ἔσχηκεν ἄνεσιν ἢ σὰρξ ἡμῶν ἀλλ' ἐν παντὶ
 6 θλιβόμενοι ἔξωθεν μάχαι ἔσωθεν φόβοι . ἀλλ' ὁ παρακαλῶν τοὺς
 7 ταπεινοὺς παρεκάλεσεν ἡμᾶς ὁ θεὸς ἐν τῇ παρουσίᾳ τίτου . οὐ
 μόνον δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει ἣ πα-
 ρεκλήθη ἐφ' ὑμῖν ἀναγγέλλων ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἐπιπόθησιν τὸν ὑμῶν
 8 ὄδυρμόν τὸν ὑμῶν ζῆλον ὑπὲρ ἐμοῦ ὥστε με μᾶλλον χαρῆσαι . ὅτι
 εἰ καὶ ἐλύπησα ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιστολῇ οὐ μεταμέλομαι εἰ καὶ με-
 9 τεμελόμην βλέπω γὰρ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη εἰ καὶ πρὸς ὥραν
 ἐλύπησεν ὑμᾶς . νῦν χαίρω οὐχ ὅτι ἐλυπήθητε ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε
 εἰς μετάνοιαν ἐλυπήθητε γὰρ κατὰ θεὸν ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε
 10 ἐξ ἡμῶν . ἡ γὰρ κατὰ θεὸν λύπη μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέ-
 λητον κατεργάζεται ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται .
 11 ἰδοὺ γὰρ αὐτὸ τοῦτο τὸ κατὰ θεὸν λυπηθῆναι ὑμᾶς πόσην κατερι-

ν.14 *Τ.Μ.Κ.*: τις δε, *Υ*: η τις. ν.15 *Τ.Μ.Κ.*: χριστω, *Υ*: χριστου. ν.15 *Τ.Μ.Υ.*: βελιαρ, *Κ*: βελιαλ. ν.16 *Τ.Μ.Κ.*: υμεις, *Υ*: ημεις. ν.16 *Τ.Μ.Κ.*: εστε, *Υ*: εσμεν. ν.16 *Τ.Μ.Κ.*: μοι, *Υ*: μου. ν.17 *Τ.Μ.Κ.*: εξελθατε, *Υ*: εξελθατε. 7. ν.3 *Τ.Μ.Κ.*: ου προς κατακρισιν, *Υ*: προς κατακρισιν ου. ν.10 *Τ.Μ.Κ.*: κατεργαζεται, *Υ*: εργαζεται. ν.11 *Τ.Μ.Κ.*: υμας, *Υ*: ζ.

γάσατο ὑμῖν σπουδὴν ἀλλὰ ἀπολογία ἀλλὰ ἀγανάκτησιν ἀλλὰ φόβον ἀλλὰ ἐπιπόθησιν ἀλλὰ ζῆλον ἀλλ' ἐκδίκησιν ἐν παντί συνεστήσατε ἑαυτοὺς ἀγνοῦς εἶναι ἐν τῷ πράγματι . ἄρα εἰ καὶ ἔγραψα 12 ὑμῖν οὐχ εἶνεκεν τοῦ ἀδικήσαντος οὐδὲ εἶνεκεν τοῦ ἀδικηθέντος ἀλλ' εἶνεκεν τοῦ φανερωθῆναι τὴν σπουδὴν ὑμῶν ὅτι ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ . διὰ τοῦτο παρακεκλήμεθα ἐπὶ τῇ 13 παρακλήσει ὑμῶν ὅτι περισσοτέρως δὲ μᾶλλον ἐχάρημεν ἐπὶ τῇ χαρᾷ τίτου ὅτι ἀναπέπαυται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν . ὅτι εἶ 14 τι αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν κεκαύχημαι οὐ κατησχύνθη ἀλλ' ὡς πάντα ἐν ἀληθείᾳ ἐλάλησαμεν ὑμῖν οὕτως καὶ ἡ καύχησις ἡμῶν ἢ ἐπὶ τίτου ἀλήθεια ἐγενήθη . καὶ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ περισσοτέρως εἰς 15 ὑμᾶς ἔστιν ἀναμιμνησκομένου τὴν πάντων ὑμῶν ὑπακοὴν ὡς μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐδέξασθε αὐτόν . χαίρω ὅτι ἐν παντί θαρρῶ ἐν 16 ὑμῖν .

Γνωρίζομεν δὲ ὑμῖν ἀδελφοί τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δεδομένην **8** ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς μακεδονίας . ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ θλίψεως 2 ἢ περισσειᾷ τῆς χαρᾶς αὐτῶν καὶ ἡ κατὰ βάθους πτωχεῖα αὐτῶν ἐπερίσσευσεν εἰς τὸν πλοῦτον τῆς ἀπλότητος αὐτῶν . ὅτι κατὰ δύ- 3 ναμιν μαρτυρῶ καὶ ὑπὲρ δυνάμιν αὐθαίρετοι . μετὰ πολλῆς παρα- 4 κλήσεως δεόμενοι ἡμῶν τὴν χάριν καὶ τὴν κοινωνίαν τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους δεξασθαι ἡμᾶς . καὶ οὐ καθὼς ἠλπίσαμεν ἀλλ' 5 ἑαυτοὺς ἔδωκαν πρῶτον τῷ κυρίῳ καὶ ἡμῖν διὰ θελήματος θεοῦ . εἰς τὸ παρακαλέσαι ἡμᾶς τίτον ἵνα καθὼς προενήρξατο οὕτως καὶ 6 ἐπιτελέσῃ εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν χάριν ταύτην . ἀλλ' ὥσπερ ἐν παντί πε- 7 ρισσεύετε πίστει καὶ λόγῳ καὶ γνώσει καὶ πάσῃ σπουδῇ καὶ τῇ ἐξ ὑμῶν ὅτι ἐν ἡμῖν ἀγάπῃ ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι περισσεύητε . οὐ 8 κατ' ἐπιταγὴν λέγω ἀλλὰ διὰ τῆς ἐτέρων σπουδῆς καὶ τὸ τῆς ὑμε- 9 τέρας ἀγάπης γνήσιον δοκιμάζων . γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν τοῦ 9 κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ὅτι δι' ὑμᾶς ἐπτώχευσεν πλούσιος ὢν ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχεῖᾳ πλουτήσητε . καὶ γνώμην ἐν τούτῳ 10 δίδωμι τοῦτο γὰρ ὑμῖν συμφέρει οἵτινες οὐ μόνον τὸ ποιῆσαι ἀλλὰ καὶ τὸ θέλειν προενήρξασθε ἀπὸ πέρουσι . νυνὶ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι 11 ἐπιτελέσατε ὅπως καθάπερ ἡ προθυμία τοῦ θέλειν οὕτως καὶ τὸ ἐ-

v.11 *Τ,Κ:* ἀλλ ἐκδικησιν ἐν, *Μ:* ἀλλα ἐκδικησιν, *Ν:* ἀλλα ἐκδικησιν ἐν. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* ἐν, *Ν:* ἐ. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* εἰνεκεν, *Ν:* ενεκεν. **v.12** *Τ,Μ,Ν:* ὑμῶν τὴν ὑπερ ἡμῶν, *Κ:* ἡμῶν τὴν ὑπερ ὑμῶν. **v.13** *Τ,Κ:* ἐπι, *Μ,Ν:* ἐπι δε. **v.13** *Τ,Κ:* ὑμῶν περισσοτερος δε, *Μ:* ὑμῶν περισσοτερος, *Ν:* ἡμῶν περισσοτερος. **v.16** *Τ,Μ,Ν:* χαίρω, *Κ:* χαίρω συν. **8. v.2** *Τ,Μ,Κ:* τον πλοῦτον, *Ν:* το πλοῦτος. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* ὑπερ, *Ν:* παρα. **v.4** *Τ,Κ:* δεξασθαι ἡμας, *Μ,Ν:* ἐ. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* ἀλλ, *Ν:* ἀλλα. **v.7** *Τ,Μ,Κ:* ὑμῶν ἐν ἡμῖν, *Ν:* ἡμῶν ἐν ὑμῖν.

12 πιτελέσαι ἐκ τοῦ ἔχειν . εἰ γὰρ ἡ προθυμία πρόκειται καθὸ ἐὰν ἔχη
 13 ἵς εὐπρόσδεκτος οὐ καθὸ οὐκ ἔχει . οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις ὑμῖν
 δέ° θλίψις ἀλλ' ἐξ ἰσότητος ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν περίσσευμα
 14 εἰς τὸ ἐκείνων ὑστέρημα . ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων περίσσευμα γένηται
 15 εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα ὅπως γένηται ἰσότης . καθὼς γέγραπται ὁ τὸ
 16 πολὺ οὐκ ἐπλεόνασεν καὶ ὁ τὸ ὀλίγον οὐκ ἠλαττόνησεν . χάρις δὲ
 τῷ θεῷ τῷ διδόντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ καρδίᾳ τί-
 17 του . ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν ἐδέξατο σπουδαιότερος δὲ ὑπάρχων
 18 αὐθαίρετος ἐξῆλθεν πρὸς ὑμᾶς . συνεπέμψαμεν δὲ μετ' αὐτοῦ τὸν
 19 οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ χειροτονηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν συνέκδη-
 μος ἡμῶν σὺν τῇ χάριτι ταύτῃ τῇ διακονουμένη ὑφ' ἡμῶν πρὸς τὴν
 20 αὐτοῦ τοῦ κυρίου δόξαν καὶ προθυμίαν ὑμῶν . στελλόμενοι τοῦτο
 μὴ τις ἡμᾶς μωμήσῃται ἐν τῇ ἀδρότητι ταύτῃ τῇ διακονουμένη ὑφ'
 21 ἡμῶν . προνοοῦμενοι° καλὰ οὐ μόνον ἐνώπιον κυρίου ἀλλὰ καὶ
 22 ἐνώπιον ἀνθρώπων . συνεπέμψαμεν δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν
 ὄν ἐδοκιμάσαμεν ἐν πολλοῖς πολλακίς σπουδαῖον ὄντα νυνὶ δὲ πο-
 23 λὺ σπουδαιότερον πεποιθήσει πολλῇ τῇ εἰς ὑμᾶς . εἴτε ὑπὲρ τίτου
 κοινωνὸς ἐμὸς καὶ εἰς ὑμᾶς συνεργὸς εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν ἀπόστο-
 24 λοι ἐκκλησιῶν δόξα χριστοῦ . τὴν οὖν ἐνδειξίν τῆς ἀγάπης ὑμῶν
 καὶ ἡμῶν καυχῆσεως ὑπὲρ ὑμῶν εἰς αὐτοὺς ἐνδείξασθε° καὶ εἰς
 πρόσωπον τῶν ἐκκλησιῶν .

9 Περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους περισσὸν μοί
 2 ἔστιν τὸ γράφειν ὑμῖν . οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν ὑμῶν ἦν ὑπὲρ
 ὑμῶν καυχῶμαι μακεδόσιν ὅτι ἀχαῖτα παρεσκεύασται ἀπὸ πέρυσι
 3 καὶ ὁ° ἐξ ὑμῶν ζῆλος ἠρέθισεν τοὺς πλείονας . ἔπεμψα δὲ τοὺς
 ἀδελφούς ἵνα μὴ τὸ καύχημα ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῇ ἐν τῷ
 4 μέρει τούτῳ ἵνα καθὼς ἔλεγον παρεσκευασμένοι ἦτε . μὴ πως ἐ-
 ἂν ἔλθωσιν σὺν ἐμοὶ μακεδόνες καὶ εὐρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευά-
 5 στους καταισχυνθῶμεν ἡμεῖς ἵνα μὴ λέγωμεν ὑμεῖς ἐν τῇ ὑποστά-
 σει ταύτῃ τῆς° καυχῆσεως . ἀναγκαῖον οὖν ἠγησάμην παρακαλέ-
 σαι τοὺς ἀδελφούς ἵνα προέλθωσιν εἰς ὑμᾶς καὶ προκαταρτίσωσιν
 τὴν προκάτηγγελημένην εὐλογίαν ὑμῶν ταύτην ἐτοίμην εἶναι οὐ-
 6 τως ὡς εὐλογίαν καὶ μὴ ὥσπερ πλεονεξίαν . τοῦτο δὲ ὁ σπειρῶν

v.12 *T, M, K:* τις, *V:* ἐ. **v.13** *T, M, K:* δε, *V:* ἐ. **v.16** *T, M, K:* διδοντι, *V:* δοντι.
v.19 *T, K:* ὑμων, *M, V:* ημων. **v.21** *T, M, K:* προνοουμενοι, *V:* προνοουμεν γαρ. **v.24** *T, K:*
 ενδειξασθε και, *M:* ενδειξασθε, *V:* ενδεικνυμενοι. **9. v.2** *T, M, K:* ο εξ, *V:* το. **v.4** *T, M, K:*
 λεγωμεν, *V:* λεγο. **v.4** *T, M, K:* της καυχησεως, *V:* ἐ. **v.5** *T, M, K:* προκατηγγελημενην, *V:*
 προσηγγελημενην. **v.5** *T, K:* ωσπερ, *M, V:* ως.

φειδομένως φειδομένως καὶ θερίσει καὶ ὁ σπειρών ἐπ' εὐλογίαις
 ἐπ' εὐλογίαις καὶ θερίσει. ἕκαστος καθὼς προαίρεϊται τῇ καρ- 7
 δία μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης ἰλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ θεός.
 δυνατὸς δὲ ὁ θεός πᾶσαν χάριν περισσεῦσαι εἰς ὑμᾶς ἵνα ἐν παν- 8
 τὶ πάντοτε πᾶσαν αὐτάρκειαν ἔχοντες περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον
 ἀγαθόν. καθὼς γέγραπται ἐσκόρπισεν ἔδωκεν τοῖς πένησιν ἡ δι- 9
 καιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν ὀπέρμα 10
 τῷ σπείροντι καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν χορηγήσαι^ο καὶ πληθύναι τὸν
 σπόρον ὑμῶν καὶ αὐξήσαι^ο τὰ γεννήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν.
 ἐν παντὶ πλουτιζόμενοι εἰς πᾶσαν ἀπλότητα ἥτις κατεργάζεται δι' 11
 ἡμῶν εὐχαριστίαν τῷ θεῷ. ὅτι ἡ διακονία τῆς λειτουργίας ταύτης 12
 οὐ μόνον ἐστὶν προσαναπληροῦσα τὰ ὑστερήματα τῶν ἁγίων ἀλλὰ
 καὶ περισσεύουσα διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν τῷ θεῷ. διὰ τῆς δο- 13
 κιμῆς τῆς διακονίας ταύτης δοξάζοντες τὸν θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ
 τῆς ὁμολογίας ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ καὶ ἀπλότητι 14
 τῆς κοινωνίας εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς πάντας. καὶ αὐτῶν δεήσει ὑπὲρ 14
 ὑμῶν ἐπιποθούντων ὑμᾶς διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν χάριν τοῦ θεοῦ
 ἐφ' ὑμῖν. χάρις δὲ^ο τῷ θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγῆτῳ αὐτοῦ δωρεᾷ. 15

Αὐτὸς δὲ ἐγὼ παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς πρῶότητος καὶ 10
 ἐπιεικειᾶς τοῦ χριστοῦ ὅς κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινὸς ἐν ὑμῖν
 ἀπὼν δὲ θαρρῶ εἰς ὑμᾶς. δέομαι δὲ τὸ μὴ παρὼν θαρρῆσαι τῇ 2
 πεπειθήσει ἢ λογίζομαι τολμῆσαι ἐπὶ τινὰς τοὺς λογιζομένους ἡ-
 μᾶς ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας. ἐν σαρκὶ γὰρ περιπατοῦντες 3
 οὐ κατὰ σάρκα στρατευόμεθα. τὰ γὰρ ὄπλα τῆς στρατείας ἡμῶν 4
 οὐ σαρκικά ἀλλὰ δυνατὰ τῷ θεῷ πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων.
 λογισμοὺς καθαιροῦντες καὶ πᾶν ὑψωμα ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς 5
 γνώσεως τοῦ θεοῦ καὶ αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα εἰς τὴν ὑπα-
 κοὴν τοῦ χριστοῦ. καὶ ἐν ἐτοιμίῳ ἔχοντες ἐκδικῆσαι πᾶσαν παρα- 6
 κοὴν ὅταν πληρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπακοή. τὰ κατὰ πρόσωπον βλέπετε 7
 εἴ τις πέποιθεν ἑαυτῷ χριστοῦ εἶναι τοῦτο λογιζέσθω πάλιν ἀφ' ἑ-
 αυτοῦ ὅτι καθὼς αὐτὸς χριστοῦ οὕτως καὶ ἡμεῖς χριστοῦ. ἐάν τε 8
 γὰρ καὶ περισσώτερόν τι καυχῆσθαι περὶ τῆς ἐξουσίας ἡμῶν ἦς
 ἔδωκεν ὁ κύριος ἡμῖν εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν ὑ- 9
 μῶν οὐκ αἰσχυνθήσομαι. ἵνα μὴ δόξω ὡς ἂν ἐκφοβεῖν ὑμᾶς διὰ 9

ν.7 *T, M, K*: προαιρεται, *V*: προηρηται. ν.8 *T, M, K*: δυνατος, *V*: δυνατει. ν.10 *T, M, K*:
 σπερμα, *V*: σπορον. ν.10 *T, M, K*: χορηγησαι και πληθυναι, *V*: χορηγησει και πληθυνει.
 ν.10 *T, K*: αυξησαι τα γεννηματα, *M*: αυξησαι τα γεννηματα, *V*: αυξησει τα γεννηματα.
 ν.15 *T, M, K*: δε, *V*: ζε. 10. ν.1 *T, M, K*: πραοτητος, *V*: πραυτητος. ν.7 *T, M, K*: αφ, *V*:
 εφ. ν.7 *T, M, K*: χριστου, *V*: ζε. ν.8 *T, M, K*: και, *V*: ζε. ν.8 *T, M, K*: ημιν, *V*: ζε.

10 τῶν ἐπιστολῶν . ὅτι αἱ μὲν ἑπιστολαὶ φησὶν βαρεῖαι καὶ ἰσχυραὶ
 11 ἢ δὲ παρουσία τοῦ σώματος ἀσθενῆς καὶ ὁ λόγος ἐξουθενημένος .
 12 τοῦτο λογιζέσθω ὁ τοιοῦτος ὅτι οἱοί ἐσμεν τῷ λόγῳ δι' ἐπιστολῶν
 13 ἀπόντες τοιοῦτοι καὶ παρόντες τῷ ἔργῳ . οὐ γὰρ τολμῶμεν ἐγκρί-
 14 ναι ἢ συγκρῖναι ἑαυτοὺς τισιν τῶν ἑαυτοὺς συνιστανόντων ἀλλὰ
 15 αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς ἑαυτοὺς μετροῦντες καὶ συγκρίνοντες ἑαυτοὺς ἐ-
 16 αυτοῖς οὐ συνιόουσιν . ἡμεῖς δὲ οὐχὶ εἰς τὰ ἄμετρα καυχησόμεθα
 17 ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον τοῦ κανόνος οὗ ἐμέρισεν ἡμῖν ὁ θεὸς μέ-
 18 τρου ἐφικέσθαι ἄχρι καὶ ὑμῶν . οὐ γὰρ ὡς μὴ ἐφικνούμενοι εἰς
 19 ὑμᾶς ὑπερεκτείνομεν ἑαυτοὺς ἄχρι γὰρ καὶ ὑμῶν ἐφθάσαμεν ἐν
 20 τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ χριστοῦ . οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα καυχώμενοι ἐν ἄλ-
 21 λοτρίοις κόποις ἐλπίδα δὲ ἔχοντες αὐξανομένης τῆς πίστεως ὑμῶν
 22 ἐν ὑμῖν μεγαλυνθῆναι κατὰ τὸν κανόνα ἡμῶν εἰς περισσεῖαν . εἰς
 23 τὰ ὑπερέκεινα ὑμῶν εὐαγγελίσασθαι οὐκ ἐν ἄλλοτρίῳ κανόνι εἰς
 24 τὰ ἔτοιμα καυχῆσασθαι . ὁ δὲ καυχώμενος ἐν κυρίῳ καυχάσθω .
 25 οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν συνιστῶν ἐκεῖνός ἐστιν δόκιμος ἀλλ' ὃν ὁ κύριος
 26 συνίστησιν .

11 Ὅφελον ἀνείχεσθέ μου μικρὸν τῆ ἄφροσύνη ἀλλὰ καὶ ἀνέ-
 2 χεσθέ μου . ζηλῶ γὰρ ὑμᾶς θεοῦ ζηλῶ ἡρμοσάμην γὰρ ὑμᾶς ἐνὶ
 3 ἀνδρὶ παρθένον ἀγνήν παραστῆσαι τῷ χριστῷ . φοβοῦμαι δὲ μὴ
 4 πως ὡς ὁ ὄφις εὖαν ἔξηπάτησεν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ οὕτως
 5 φθαρῆ τὰ νοήματα ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἀπλότητος τῆς εἰς τὸν χριστόν .
 6 εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον ἰησοῦν κηρύσσει ὃν οὐκ ἐκηρύξαμεν
 7 ἢ πνεῦμα ἕτερον λαμβάνετε ὃ οὐκ ἐλάβετε ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον ὃ
 8 οὐκ ἐδέξασθε καλῶς ἠνείχεσθε . λογίζομαι γὰρ μηδὲν ὑστερηκέ-
 9 ναι τῶν ὑπὲρ ἴλιαν ἀποστόλων . εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης τῷ λόγῳ ἀλλ' οὐ
 10 τῇ γνώσει ἀλλ' ἐν παντὶ φανερωθέντες ἐν πᾶσιν εἰς ὑμᾶς . ἢ ἁμαρ-
 11 τίαν ἐποίησα ἑμαυτὸν ταπεινῶν ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῆτε ὅτι δωρεάν τὸ
 12 τοῦ θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμην ὑμῖν . ἄλλας ἐκκλησίας ἐσύ-
 13 λησα λαβὼν ὀψώνιον πρὸς τὴν ὑμῶν διακονίαν . καὶ παρὼν πρὸς
 14 ὑμᾶς καὶ ὑστερηθεὶς οὐ κατενάρκησα οὐδενός τὸ γὰρ ὑστέρημά
 15 μου προσανεπλήρωσαν οἱ ἀδελφοὶ ἐλθόντες ἀπὸ μακεδονίας καὶ

v.10 *T, M, K:* μεν επιστολαι, *V:* επιστολαι μεν. **v.12** *T, M, K:* συνιουσιν, *V:* συνιασιν.
v.13 *T, M, K:* ουχι, *V:* ουκ. **v.18** *T, M, K:* συνιστων, *V:* συνιστανων. **v.18** *T, M, K:* αλλ,
V: αλλα. **11. v.1** *T, M, K:* τη αφροσυνη, *V:* τι αφροσυνης. **v.3** *T, M, K:* ευαν εξηπατησεν,
V: εξηπατησεν ευαν. **v.3** *T, M, K:* ουτως, *V:* ζε. **v.3** *T, M, K:* απλοτητος, *V:* απλοτητος [και
της αγνοτητος]. **v.4** *T, M, K:* ηνειχεσθε, *V:* ανεχεσθε. **v.5** *T, M, K:* υπερ ιλιαν, *V:* υπερλιαν.
v.6 *T, M, K:* φανερωθεντες, *V:* φανερωσαντες. **v.9** *T, M, K:* ουδενος, *V:* ουθενος.

ἐν παντὶ ἀβαρῆ ὑμῖν^ο ἑμαυτὸν ἐτήρησα καὶ τηρήσω. ἔστιν ἀλή- 10
 θεια χριστοῦ ἐν ἐμοί ὅτι ἡ καύχησις αὕτη οὐ ὄφραγίσεται εἰς ἐμὲ
 ἐν τοῖς κλίμασιν τῆς ἀχαΐας. διατὶ ὅτι οὐκ ἀγαπῶ ὑμᾶς ὁ θεὸς 11
 οἶδεν. ὁ δὲ ποιῶ καὶ ποιήσω ἵνα ἐκκόψω τὴν ἀφορμὴν τῶν θελόν- 12
 των ἀφορμὴν ἵνα ἐν ᾧ καυχῶνται εὐρεθῶσιν καθὼς καὶ ἡμεῖς. οἱ 13
 γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι ἐργάται δόλιοι μετασχηματιζόμενοι
 εἰς ἀποστόλους χριστοῦ. καὶ οὐ θαυμαστὸν αὐτὸς γὰρ ὁ σατανᾶς 14
 μετασχηματίζεται εἰς ἄγγελον φωτός. οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ οἱ διάκο- 15
 νοι αὐτοῦ μετασχηματίζονται ὡς διάκονοι δικαιοσύνης ὧν τὸ τέλος
 ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. πάλιν λέγω μὴ τίς με δόξη ἄφρονα 16
 εἶναι εἰ δὲ μὴ γε κἂν ὡς ἄφρονα δέξασθέ με ἵνα μικρόν^ο τι κἀγὼ
 καυχῆσωμαι. ὁ λαλῶ οὐ λαλῶ^ο κατὰ κύριον ἀλλ' ὡς ἐν ἀφροσύ- 17
 νῃ ἐν ταύτῃ τῇ ὑποστάσει τῆς καυχήσεως. ἐπεὶ πολλοὶ καυχῶνται 18
 κατὰ τὴν σάρκα κἀγὼ καυχῆσομαι. ἡδέως γὰρ ἀνέχεσθε τῶν ἀ- 19
 φρόνων φρόνιμοι ὄντες. ἀνέχεσθε γὰρ εἴ τις ὑμᾶς καταδουλοῖ εἴ 20
 τις κατεσθίει εἴ τις λαμβάνει εἴ τις ἐπαίρεται εἴ τις ὑμᾶς^ο εἰς πρό-
 σωπον δέρει. κατὰ ἀτιμίαν λέγω ὡς ὅτι ἡμεῖς ἡσθενήσαμεν ἐν ᾧ 21
 δ' ἂν τις τολμᾷ ἐν ἀφροσύνῃ λέγω τολμῶ κἀγὼ. ἔβραῖοί εἰσιν κἀ- 22
 γὼ ἰσραηλῖται εἰσιν κἀγὼ σπέρμα ἀβραάμ εἰσιν κἀγὼ. διάκονοι 23
 χριστοῦ εἰσιν παραφρονῶν λαλῶ ὑπὲρ ἐγὼ ἐν κόποις περισσο-
 τέρως ἐν^ο πληγαῖς ὑπερβαλλόντως ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως ἐν
 θανάτοις πολλάκις. ὑπὸ ἰουδαίων πεντάκις τεῦσαράκοντα παρὰ 24
 μίαν ἔλαβον. τρις ἐρραβδίσθην ἅπαξ ἐλιθάσθην τρις ἐναυάγησα 25
 νυχθήμερον ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα. ὁδοιπορίαις πολλάκις κινδύ- 26
 νοις ποταμῶν κινδύνους ληστῶν κινδύνους ἐκ γένους κινδύνους ἐξ
 ἔθνων κινδύνους ἐν πόλει κινδύνους ἐν ἐρημίᾳ κινδύνους ἐν θαλάσ-
 σῃ κινδύνους ἐν ψευδαδέλφοις. ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ ἐν ἀγρυπνίαις 27
 πολλάκις ἐν λιμῷ καὶ δίψει ἐν νηστείαις πολλάκις ἐν ψύχει καὶ γυ-
 μνότητι. χωρὶς τῶν παρεκτός ἢ ἐπισύστασις^ο μου ἢ καθ' ἡμέραν 28
 ἢ μέριμνα πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. τίς ἀσθενεῖ καὶ οὐκ ἀσθενῶ τίς 29
 σκανδαλίζεται καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι. εἰ καυχᾶσθαι δεῖ τὰ τῆς 30

v.9 *Τ,Μι,Κ:* ὑμιν ἑμαυτον. *Υ:* εμαυτον ὑμιν. **v.10** *Τ:* σφραγισεται, *Κ,Μι,Υ:* φραγησεται.
v.11 *Τ,Κ:* διατι, *Μι,Υ:* δια τι. **v.14** *Τ,Μι,Κ:* θαυμαστον, *Υ:* θαυμα. **v.16** *Τ,Κ:* μι-
 κρον τι καγω, *Μι,Υ:* καγω μικρον τι. **v.17** *Τ,Μι,Κ:* λαλω κατα κυριον, *Υ:* κατα κυριον
 λαλω. **v.18** *Τ,Μι,Κ:* την, *Υ:* ζ. **v.20** *Τ,Μι,Κ:* υμας εις προσωπον, *Υ:* εις προσωπον υμας.
v.21 *Τ,Μι,Κ:* ησθενησαμεν, *Υ:* ησθενηκαμεν. **v.23** *Τ,Μι,Κ:* εν πληγαις υπερβαλλοντως εν φυ-
 λακαις περισσοτερωσ, *Υ:* εν φυλακαις περισσοτερωσ εν πληγαις υπερβαλλοντως. **v.24** *Τ,Μι,Κ:*
 τεσσαρακοντα, *Υ:* τεσσερακοντα. **v.25** *Τ,Κ,Υ:* ερραβδισθην, *Μι:* εραβδισθην. **v.27** *Τ,Μι,Κ:*
 εν, *Υ:* ζ. **v.28** *Τ,Μι,Κ:* επισυστασις μου, *Υ:* επιστασις μου.

31 ἀσθενείας μου καυχήσομαι . ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν ὁ
 ἰησοῦ χριστοῦ οἶδεν ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας ὅτι οὐ φευ-
 32 δομαι . ἐν δαμασκῷ ὁ ἐθνάρχης ἀρέτα τοῦ βασιλέως ἐφρούρει τὴν
 33 δαμασκηνῶν πόλιν πιάσαι με θέλων . καὶ διὰ θυρίδος ἐν σαργάνῃ
 ἐχαλάσθην διὰ τοῦ τείχους καὶ ἐξέφυγον τὰς χεῖρας αὐτοῦ .

12 Καυχᾶσθαι δὴ ὁ οὐ συμφέρει μοι ἐλεύσομαι γὰρ εἰς ὄπτασίας
 2 καὶ ἀποκαλύψεις κυρίου . οἶδα ἄνθρωπον ἐν χριστῷ πρὸ ἐτῶν δε-
 κατεσσάρων εἴτε ἐν σώματι οὐκ οἶδα εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος οὐκ
 οἶδα ὁ θεὸς οἶδεν ἀρπαγέντα τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ .
 3 καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον εἴτε ἐν σώματι εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώ-
 4 ματος οὐκ οἶδα ὁ θεὸς οἶδεν . ὅτι ἠρπάγη εἰς τὸν παράδεισον καὶ
 5 ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι . ὑπὲρ τοῦ
 τοιούτου καυχήσομαι ὑπὲρ δὲ ἑμαυτοῦ οὐ καυχήσομαι εἰ μὴ ἐν
 6 ταῖς ἀσθενείαις μου . ἐὰν γὰρ θελήσω καυχῆσασθαι οὐκ ἔσομαι
 ἄφρων ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ φείδομαι δὲ μὴ τις εἰς ἐμὲ λογίσσεται ὑπὲρ
 7 ὃ βλέπει με ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ . καὶ τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἀποκαλύ-
 ψεων ἵνα ἢ ὑπεραίρωμαι ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ σαρκί ἄγγελος
 8 σατᾶν ἵνα με κολαφίξῃ ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι . ὑπὲρ τούτου τρὶς τὸν
 9 κύριον παρεκάλεσα ἵνα ἀποσιτῇ ἀπ' ἐμοῦ . καὶ εἴρηκέν μοι ἀρκεῖ
 σοι ἡ χάρις μου ἢ γὰρ δύναμις μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται ἥδιστα
 οὖν μᾶλλον καυχήσομαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου ἵνα ἐπισκηνώσῃ
 10 ἐπ' ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ χριστοῦ . διὸ εὐδοκῶ ἐν ἀσθενείαις ἐν ὕβρε-
 σιν ἐν ἀνάγκαις ἐν διωγμοῖς ἐν στενοχωρίαις ὑπὲρ χριστοῦ ὅταν
 11 γὰρ ἀσθενῶ τότε δυνατὸς εἰμι . γέγονα ἄφρων καυχώμενος ὑμεῖς
 με ἠναγκάσατε ἐγὼ γὰρ ὄφειλον ὑφ' ὑμῶν συνίστασθαι οὐδὲν γὰρ
 12 ὑστέρησα τῶν ὑπὲρ λίαν ἀποστολῶν εἰ καὶ οὐδὲν εἰμι . τὰ μὲν ση-
 μεῖα τοῦ ἀποστόλου κατεργάσθη ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ ἐν ὁ
 13 σημείοις καὶ τέρασι καὶ δυνάμεσιν . τί γὰρ ἐστὶν ὃ ἠτήθητε ὑπὲρ
 τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατενάρκησα ὑμῶν
 14 χαρίσασθέ μοι τὴν ἀδικίαν ταύτην . ἰδοὺ τρίτον ἐτοιμῶς ἔχω ἐλθεῖν
 πρὸς ὑμᾶς καὶ οὐ καταναρκήσω ὑμῶν οὐ γὰρ ζητῶ τὰ ὑμῶν ἀλλ'

v.31 *T, K:* ημου ιησου χριστου, *M:* ιησου χριστου, *V:* ιησου. **v.32** *T, M, K:* δαμασκηνων πολιν πιασαι με θελων, *V:* πολιν δαμασκηνων πιασαι με. **12. v.1** *T, M, K:* δη ου συμφερει μοι ελευσομαι γαρ, *V:* δει ου συμφερον μεν ελευσομαι δε. **v.3** *T, M, K:* εκτος, *V:* χωρις. **v.5** *T, M, K:* μου, *V:* ζ. **v.7** *T, M, K:* ινα, *V:* διο ινα. **v.7** *T, M, K:* σαταν, *V:* σατανα. **v.9** *T, M, K:* μου, *V:* ζ. **v.9** *T, M, K:* τελειουται, *V:* τελειται. **v.10** *T, M, K:* εν, *V:* και. **v.11** *T, M, K:* καυχωμενος, *V:* ζ. **v.12** *T, M, K:* εν σημειοις, *V:* σημειοις τε. **v.13** *T, M, K:* ητηθητε, *V:* ησωθητε. **v.14** *T, M, K:* τριτον, *V:* τριτον τουτου. **v.14** *T, M, K:* υμων, *V:* ζ. **v.14** *T, K:* αλλ, *M, V:* αλλα.

ὑμᾶς οὐ γὰρ ὀφείλει τὰ τέκνα τοῖς γονεῦσιν θησαυρίζειν ἄλλ' οἱ
 γονεῖς τοῖς τέκνοις . ἐγὼ δὲ ἥδιστα δαπανήσω καὶ ἐκδαπανηθή- 15
 σομαι ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν εἰ καὶ περισσοτέρως ὑμᾶς ἀγαπῶν
 ἧτίον ἀγαπῶμαι . ἔστω δὲ ἐγὼ οὐ κατεβάρησα ὑμᾶς ἄλλ' ὑπάρ- 16
 χων πανοῦργος δόλω ὑμᾶς ἔλαβον . μὴ τινα ὧν ἀπέσταλκα πρὸς 17
 ὑμᾶς δι' αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα ὑμᾶς . παρεκάλεσα τίτον καὶ συνα- 18
 πέστειλα τὸν ἀδελφόν μῆ' τι ἐπλεονέκτησεν ὑμᾶς τίτος οὐ τῷ αὐτῷ
 πνεύματι περιεπατήσαμεν οὐ τοῖς αὐτοῖς ἴχνεσιν . πάλιν δοκεῖτε 19
 ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα κατενώπιον° τοῦ θεοῦ ἐν χριστῷ λαλοῦμεν
 τὰ δὲ πάντα ἀγαπητοὶ ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς . φοβοῦμαι γάρ 20
 μὴ πως ἐλθὼν οὐχ οἴους θέλω εὔρω ὑμᾶς κἀγὼ εὔρεθῶ ὑμῖν οἶον
 οὐ θέλετε μὴ πως ἔρεις° ζῆλοι θυμοὶ ἐριθειᾶ καταλαλιαὶ ψιθυρι-
 σμοὶ φυσιώσεις ἀκαταστασίαι . μὴ πάλιν ἐλθόντα° με ταπεινώσῃ ὁ 21
 θεός μου πρὸς ὑμᾶς καὶ πενθήσω πολλοὺς τῶν προημαρτηκότων
 καὶ μὴ μετανοησάντων ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ πορνείᾳ καὶ ἀσελγείᾳ
 ἧ ἔπραξαν .

Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων 13
 καὶ τριῶν σταθήσεται πᾶν ῥῆμα . προείρηκα καὶ προλέγω ὡς πα- 2
 ρῶν τὸ δεύτερον καὶ ἀπὼν νῦν γράφω τοῖς προημαρτηκόσιν καὶ
 τοῖς λοιποῖς πᾶσιν ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν οὐ φείσομαι . ἐπεὶ 3
 δοκιμὴν ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος χριστοῦ ὅς εἰς ὑμᾶς οὐκ
 ἀσθενεῖ ἀλλὰ δυνατεῖ ἐν ὑμῖν . καὶ γὰρ εἴ ἔσταυρώθη ἐξ ἀσθενείας 4
 ἀλλὰ ζῆ ἐκ δυνάμεως θεοῦ καὶ γὰρ° ἡμεῖς ἀσθενοῦμεν ἐν αὐτῷ
 ἀλλὰ ζήσομεθα σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως θεοῦ εἰς ὑμᾶς . ἑαυτοὺς 5
 πειράζετε εἰ ἐστὲ ἐν τῇ πίστει ἑαυτοὺς δοκιμάζετε ἢ οὐκ ἐπιγινώ-
 σκετε ἑαυτοὺς ὅτι ἰησοῦς χριστὸς ἐν ὑμῖν ἐστίν° εἰ μὴ τι ἀδόκιμοί
 ἐστε . ἐλπίζω δὲ ὅτι γνώσεσθε ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμέν ἀδόκιμοι . εὐ- 6, 7
 χόμαί δὲ πρὸς τὸν θεόν μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς κακὸν μηδὲν οὐχ ἵνα
 ἡμεῖς δόκιμοι φανῶμεν ἄλλ' ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῆτε ἡμεῖς δὲ
 ὡς ἀδόκιμοι ὤμεν . οὐ γὰρ δυνάμεθά τι κατὰ τῆς ἀληθείας ἄλλ' 8
 ὑπὲρ τῆς ἀληθείας . χαίρομεν γὰρ ὅταν ἡμεῖς ἀσθενῶμεν ὑμεῖς 9
 δὲ δυνατοὶ ᾗτε τοῦτο δέ° καὶ εὐχόμεθα τὴν ὑμῶν κατάρτισιν . διὰ 10

v.14 T, M, K: αλλ, V: αλλα. v.15 T, M, K: και, V: ζ. v.15 T, M, K: ηπον, V: ησων.

v.16 T, M, K: αλλ, V: αλλα. v.18 T, M, K: μη τι, V: μητι. v.19 T, M, K: παλιν, V:

παλαι. v.19 T, M, K: κατενωπιον του, V: κατεναντι. v.20 T, M, K: ερεις ζηλοι, V: ερις

ζηλος. v.21 T, K: ελθοντα με ταπεινωση, M: ελθοντα με ταπεινωσει, V: ελθοντος μου ταπεινωση

με. 13. v.2 T, M, K: γραφω, V: ζ. v.4 T, M, K: ει, V: ζ. v.4 T, M, V: γαρ, K: γαρ και.

v.4 T, M, K: ζησομεθα, V: ζησομεν. v.5 T, M, K: εστιν ει μη τι, V: ει μητι. v.7 T, M, K:

ευχομαι, V: ευχομεθα. v.8 T, M, K: αλλ, V: αλλα. v.9 T, M, K: δε, V: ζ.

τοῦτο ταῦτα ἀπὸν γράφω ἵνα παρὼν μὴ ἀποτόμως χρήσωμαι κατὰ
 τὴν ἐξουσίαν ἣν ἔδωκέν^ο μοι ὁ κύριος εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ εἰς
 11 καθαίρεσιν. λοιπὸν ἀδελφοί χαίρετε καταρτίζεσθε παρακαλεῖσθε
 τὸ αὐτὸ φρονεῖτε εἰρηνεύετε καὶ ὁ θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης
 12 ἔσται μεθ' ὑμῶν. ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν ἀγίῳ φιλήματι ἀσπά-
 13 ζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες. ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ
 καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ καὶ ἡ κοινωνία τοῦ ἁγίου πνεύματος μετὰ
 πάντων ὑμῶν ἀμήν. Πρὸς^ο κορινθίους δευτέρα ἐγράφη ἀπὸ φιλίπ-
 πων τῆς μακεδονίας διὰ τίτου καὶ λουκᾶ.

v.10 *T, M, K*: ἔδωκεν μοι ὁ κύριος, *V*: ὁ κύριος ἔδωκεν μοι.

v.13 *T*: Πρὸς . . . λουκα, *K, M, V*: ἔ.

v.13 *T, M, K*: ἀμην, *V*: ἔ.

Η ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ.

Παῦλος ἀπόστολος οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων οὐδὲ δι' ἀνθρώπου ἀλ- **1**
λά διὰ ἰησοῦ χριστοῦ καὶ θεοῦ πατρὸς τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ
νεκρῶν . καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ πάντες ἀδελφοί ταῖς ἐκκλησίαις τῆς γα- **2**
λατίας . χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ κυρίου ἡμῶν **3**
ἰησοῦ χριστοῦ . τοῦ δόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ὅπως **4**
ἐξέληται ἡμᾶς ἐκ τοῦ ἐνεστώτος^ο αἰῶνος πονηροῦ κατὰ τὸ θέλημα
τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν . ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων **5**
ἀμήν . θαυμάζω ὅτι οὕτως ταχέως μετατίθεσθε ἀπὸ τοῦ καλέσαντος **6**
ὑμᾶς ἐν χάριτι χριστοῦ εἰς ἕτερον εὐαγγέλιον . ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλο **7**
εἰ μὴ τινές εἰσιν οἱ ταράσσοντες ὑμᾶς καὶ θέλοντες μεταστρέψαι
τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ . ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐ- **8**
ρανοῦ εὐαγγελίζηται ὑμῖν παρ' ὃ εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν ἀνάθεμα
ἔστω . ὡς προειρήκαμεν καὶ ἄρτι πάλιν λέγω εἰ τις ὑμᾶς εὐαγ- **9**
γελίζεται παρ' ὃ παρελάβετε ἀνάθεμα ἔστω . ἄρτι γὰρ ἀνθρώπους **10**
πειθῶ ἢ τὸν θεόν ἢ ζητῶ ἀνθρώποις ἀρέσκειν εἰ γὰρ ἔτι ἀνθρώποις
ἤρεσκον χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἤμην . γνωρίζω δὲ ὑμῖν ἀδελ- **11**
φοί τὸ εὐαγγέλιον τὸ εὐαγγελισθὲν ὑπ' ἐμοῦ ὅτι οὐκ ἔστιν κατὰ
ἄνθρωπον . οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ ἀνθρώπου παρέλαβον αὐτό οὔτε **12**
ἐδιδάχθην ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως ἰησοῦ χριστοῦ . ἠκούσατε γὰρ **13**
τὴν ἐμὴν ἀναστροφὴν ποτε ἐν τῷ ἰουδαϊσμῷ ὅτι καθ' ὑπερβολὴν
ἐδίωκον τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ καὶ ἐπόρθουν αὐτήν . καὶ προέ- **14**
κοπτον ἐν τῷ ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας ἐν τῷ γένει
μου περισσοτέρως ζηλωτῆς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου παραδό-
σεων . ὅτε δὲ εὐδόκησεν ὁ θεὸς ὁ ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας μητρός **15**
μου καὶ καλέσας διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ . ἀποκαλύψαι τὸν υἱὸν **16**
αὐτοῦ ἐν ἐμοὶ ἵνα εὐαγγελίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν εὐθέως οὐ
προσανεθέμην σαρκὶ καὶ αἵματι . οὐδὲ ἀνῆλθον εἰς ἱεροσόλυμα **17**

Inscription: *T*: Η ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ, *K*: ΠΑΥΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ ΕΠΙ-
ΣΤΟΛΗ, *M*, *V*: ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ.

1. v.3 *T, M, K*: καὶ κυρίου ἡμῶν, *V*: ἡμῶν καὶ κυρίου. **v.4** *T, K, V*: ὑπερ, *M*:
περὶ. **v.4** *T, M, K*: ἐνεστώτος αἰῶνος, *V*: αἰῶνος τοῦ ἐνεστώτος. **v.10** *T, M, K*: γὰρ, *V*:
ἐ.

v.11 *T, M, K*: δε, *V*: γαρ.

πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους ἀλλ’ ἀπῆλθον εἰς ἀραβίαν καὶ
 18 πάλιν ὑπέστρεψα εἰς δαμασκόν. ἔπειτα μετὰ ἕτη τρία ἀνῆλθον
 εἰς ἱεροσόλυμα ἰστορησαί πέτρον καὶ ἐπέμεινα πρὸς αὐτὸν ἡμέ-
 19 ρας δεκαπέντε. ἕτερον δὲ τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον εἰ μὴ ἰακώβον
 20 τὸν ἀδελφὸν τοῦ κυρίου. ἃ δὲ γράφω ὑμῖν ἰδοὺ ἐνώπιον τοῦ θε-
 21 οῦ ὅτι οὐ ψεύδομαι. ἔπειτα ἦλθον εἰς τὰ κλίματα τῆς συρίας καὶ
 22 τῆς κλικίας. ἤμην δὲ ἀγνοούμενος τῷ προσώπῳ ταῖς ἐκκλησίαις
 23 τῆς ἰουδαίας ταῖς ἐν χριστῷ. μόνον δὲ ἀκούοντες ἦσαν ὅτι ὁ διώ-
 24 κων ἡμᾶς ποτε νῦν εὐαγγελίζεται τὴν πίστιν ἣν ποτε ἐπόρθει. καὶ
 ἐδόξαζον ἐν ἐμοὶ τὸν θεόν.

2 Ἐπειτα διὰ δεκατεσσάρων ἐτῶν πάλιν ἀνέβην εἰς ἱεροσόλυμα
 2 μετὰ βαρνάβα συμπαραλαβὼν καὶ τίτον. ἀνέβην δὲ κατὰ ἀποκά-
 λυψιν καὶ ἀνεθέμην αὐτοῖς τὸ εὐαγγέλιον ὃ κηρύσσω ἐν τοῖς ἔθνε-
 σιν κατ’ ἰδίαν δὲ τοῖς δοκοῦσιν μὴ πως εἰς κενὸν τρέχω ἢ ἔδραμον.
 3 ἀλλ’ οὐδὲ τίτος ὁ σὺν ἐμοὶ ἕλληνας ὧν ἠναγκάσθη περιτμηθῆναι.
 4 διὰ δὲ τοὺς παρεισάκτους ψευδαδέλφους οἵτινες παρεισῆλθον κα-
 τασκοπεῖσαι τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν ἣν ἔχομεν ἐν χριστῷ ἰησοῦ ἵνα
 5 ἡμᾶς καταδουλώσῳνται. οἷς οὐδὲ πρὸς ὥραν εἶξαμεν τῇ ὑποταγῇ
 6 ἵνα ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου διαμείνη πρὸς ὑμᾶς. ἀπὸ δὲ τῶν
 δοκούντων εἶναι τι ὁποῖοι ποτε ἦσαν οὐδὲν μοι διαφέρει πρόσωπον
 7 θεοῦ ἄνθρωπου οὐ λαμβάνει ἐμοὶ γὰρ οἱ δοκοῦντες οὐδὲν προσα-
 8 νέθεντο. ἀλλὰ τούναντίον ἰδόντες ὅτι πεπίστευμαι τὸ εὐαγγέλιον
 8 τῆς ἀκροβυστίας καθὼς πέτρος τῆς περιτομῆς. ὁ γὰρ ἐνεργήσας
 πέτρῳ εἰς ἀποστολὴν τῆς περιτομῆς ἐνήργησεν καὶ ἐμοὶ εἰς τὰ ἔ-
 9 θνη. καὶ γνόντες τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι ἰακώβος καὶ κηφᾶς
 καὶ ἰωάννης οἱ δοκοῦντες στυλοὶ εἶναι δεξιὰς ἔδωκαν ἐμοὶ καὶ βαρ-
 νάβα κοινωνίας ἵνα ἡμεῖς ὡς εἰς τὰ ἔθνη αὐτοὶ δὲ εἰς τὴν περιτομὴν.
 10 μόνον τῶν πτωχῶν ἵνα μνημονεύωμεν ὃ καὶ ἐσπούδασα αὐτὸ τοῦτο
 11 ποιῆσαι. ὅτε δὲ ἦλθεν πέτρος εἰς ἀντιόχειαν κατὰ πρόσωπον αὐ-
 12 τῷ ἀντίστην ὅτι κατεγνωσμένος ἦν. πρὸ τοῦ γὰρ ἐλθεῖν τινὰς ἀπὸ
 ἰακώβου μετὰ τῶν ἐθνῶν συνήσθιεν ὅτε δὲ ἦλθον ὑπέστελλεν καὶ
 13 ἀφώριζεν ἑαυτὸν φοβούμενος τοὺς ἐκ περιτομῆς. καὶ συνυπεκρί-
 θησαν αὐτῷ καὶ οἱ λοιποὶ ἰουδαῖοι ὥστε καὶ βαρνάβας συναπήχθη
 14 αὐτῶν τῇ ὑποκρίσει. ἀλλ’ ὅτε εἶδον ὅτι οὐκ ὀρθοποδοῦσιν πρὸς
 τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου εἶπον τῷ πέτρῳ ἔμπροσθεν πάντων

v.17 *T, K:* ἀλλ, *M, V:* ἀλλα. **v.18** *T, M, K:* πετρον, *V:* κηφαν. **2. v.4** *T, M, K:* κατα-
 δουλώσονται, *V:* καταδουλωσουσιν. **v.6** *T, M, K:* θεος, *V:* [ο] θεος. **v.9** *T, K, V:* ημεεις, *M:*
 ημεεις [μεν]. **v.11** *T, M, K:* πετρος, *V:* κηφας. **v.14** *T, M, K:* πετρω, *V:* κηφα.

εἰ σὺ ἰουδαῖος ὑπάρχων ἐθνικῶς ζῆς^ο καὶ οὐκ ἰουδαϊκῶς τί τὰ ἔθνη ἀναγκάζεις ἰουδαΐζειν . ἡμεῖς φύσει ἰουδαῖοι καὶ οὐκ ἐξ ἔθνῶν 15
 ἁμαρτωλοί . εἰδότες^ο ὅτι οὐ δικαιοῦται ἄνθρωπος ἐξ ἔργων νόμου 16
 ἐὰν μὴ διὰ πίστεως ἰησοῦ χριστοῦ καὶ ἡμεῖς εἰς χριστὸν ἰησοῦν ἐπι-
 πιστεύσαμεν ἵνα δικαιωθῶμεν ἐκ πίστεως χριστοῦ καὶ οὐκ ἐξ ἔργων
 νόμου διότι^ο οὐ δικαιωθήσεται ἐξ ἔργων νόμου πᾶσα σάρξ . εἰ δὲ 17
 ζητοῦντες δικαιωθῆναι ἐν χριστῷ εὐρέθημεν καὶ αὐτοὶ ἁμαρτωλοί
 ἄρα χριστὸς ἁμαρτίας διάκονος μὴ γένοιτο . εἰ γὰρ ἂ κατέλυσα 18
 ταῦτα πάλιν οἰκοδομῶ παραβάτην ἑμαυτὸν συνίστημι . ἐγὼ γὰρ 19
 διὰ νόμου νόμῳ ἀπέθανον ἵνα θεῷ ζήσω . χριστῷ συνεσταύρωμαι 20
 ζῶ δὲ οὐκ ἔτι ἐγὼ ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ χριστὸς ὁ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκί ἐν
 πίστει ζῶ τῆ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ ἀγαπήσαντός με καὶ παραδόν-
 τος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ . οὐκ ἀθετῶ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ εἰ γὰρ διὰ 21
 νόμου δικαιοσύνη ἄρα χριστὸς δωρεὰν ἀπέθανεν .

ἜΩ ἀνόητοι γαλάται τίς ὑμᾶς ἐβάσκανεν τῆ^ο ἀληθείᾳ μὴ πείθε- **3**
 σθαι οἷς κατ' ὀφθαλμοὺς ἰησοῦς χριστὸς προεγράφη ἐν^ο ὑμῖν ἐ-
 σταυρωμένος . τοῦτο μόνον θέλω μαθεῖν ἀφ' ὑμῶν ἐξ ἔργων νόμου 2
 τὸ πνεῦμα ἐλάβετε ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως . οὕτως ἀνόητοὶ ἐστε ἐναρ- 3
 ζάμενοι πνεύματι νῦν σαρκί ἐπιτελεῖσθε . τοσαῦτα ἐπάθετε εἰκῆ εἴ 4
 γε καὶ εἰκῆ . ὁ οὖν ἐπιχορηγῶν ὑμῖν τὸ πνεῦμα καὶ ἐνεργῶν δυνά- 5
 μεις ἐν ὑμῖν ἐξ ἔργων νόμου ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως . καθὼς ἀβραάμ 6
 ἐπίστευσεν τῷ θεῷ καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην . γινώσκετε 7
 ἄρα ὅτι οἱ ἐκ πίστεως οὗτοί εἰσιν^ο υἱοὶ ἀβραάμ . προΐδουσα δὲ ἡ 8
 γραφή ὅτι ἐκ πίστεως δικαιοῖ τὰ ἔθνη ὁ θεὸς προεσηγγελίσαστο τῷ
 ἀβραάμ ὅτι ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πάντα τὰ ἔθνη . ὥστε οἱ ἐκ 9
 πίστεως εὐλογοῦνται σὺν τῷ πιστῷ ἀβραάμ . ὅσοι γὰρ ἐξ ἔργων 10
 νόμου εἰσὶν ὑπὸ κατάραν εἰσὶν γέγραπται γάρ^ο ἐπικατάρατος πᾶς
 ὅς οὐκ ἐμμένει ἐν πᾶσιν τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νό-
 μου τοῦ ποιῆσαι αὐτά . ὅτι δὲ ἐν νόμῳ οὐδεὶς δικαιοῦται παρὰ 11
 τῷ θεῷ δῆλον ὅτι ὁ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται . ὁ δὲ νόμος οὐκ 12
 ἔστιν ἐκ πίστεως ἀλλ' ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς .
 χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου γενόμενος 13
 ὑπὲρ ἡμῶν κατὰρα γέγραπται^ο γάρ ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κρεμά-

v.14 *Τ,Μ,Κ:* ζης και ουκ ιουδικως τι, *Ν:* και ουχι ιουδικως ζης πως. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* ειδότες, *Ν:* ειδότες [δε]. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* διοτι ου δικαιωθησεται εξ εργων νομου, *Ν:* οτι εξ εργων νομου ου δικαιωθησεται. **v.18** *Τ,Μ,Κ:* συνιστημι, *Ν:* συνιστανω. **3. v.1** *Τ,Μ,Κ:* τη αληθεια μη πειθεσθαι, *Ν:* ζ. **v.1** *Τ,Μ,Κ:* εν υμιν, *Ν:* ζ. **v.7** *Τ,Μ,Κ:* εισιν υιοι, *Ν:* υιοι εισιν. **v.8** *Τ,Μ,Ν:* ενευλογηθησονται, *Κ:* ευλογηθησονται. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* γαρ, *Ν:* γαρ οτι. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* εν, *Ν:* ζ. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* ανθρωπος, *Ν:* ζ. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* γεγραπται γαρ, *Ν:* οτι γεγραπται.

14 μενος ἐπὶ ζύλου . ἵνα εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐλογία τοῦ ἀβραάμ γένηται
 15 ἐν χριστῷ ἰησοῦ ἵνα τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πνεύματος λάβωμεν διὰ
 16 τῆς πίστεως . ἀδελφοί κατὰ ἄνθρωπον λέγω ὁμως ἀνθρώπου κεκυ-
 17 ρωμένην διαθήκην οὐδεὶς ἀθετεῖ ἢ ἐπιδιατάσσεται . τῷ δὲ ἀβραάμ
 ἐρῶθήσαν αἱ ἐπαγγελίαι καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ οὐ λέγει καὶ τοῖς
 σπέρμασιν ὡς ἐπὶ πολλῶν ἀλλ' ὡς ἐφ' ἑνός καὶ τῷ σπέρματί σου
 17 ὅς ἐστιν χριστός . τοῦτο δὲ λέγω διαθήκην προκεκυρωμένην ὑπὸ
 τοῦ θεοῦ εἰς^ο χριστόν ὁ μετὰ ἕτη^ο τετρακόσια καὶ τριάκοντα γεγο-
 18 νῶς νόμος οὐκ ἀκυροῖ εἰς τὸ καταργῆσαι τὴν ἐπαγγελίαν . εἰ γὰρ
 ἐκ νόμου ἡ κληρονομία οὐκ ἔτι ἐξ ἐπαγγελίας τῷ δὲ ἀβραάμ δι'
 19 ἐπαγγελίας κεχάρισται ὁ θεός . τί οὖν ὁ νόμος τῶν παραβάσεων
 χάριν προσετέθη ἄχρι οὗ ἔλθῃ τὸ σπέρμα ᾧ ἐπήγγελται διατα-
 20 γεις δι' ἀγγέλων ἐν χειρὶ μεσίτου . ὁ δὲ μεσίτης ἑνός οὐκ ἔστιν ὁ
 21 δὲ θεός εἷς ἔστιν . ὁ οὖν νόμος κατὰ τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ θεοῦ μὴ
 γένοιτο εἰ γὰρ ἐδόθη νόμος ὁ δυνάμενος ζωοποιῆσαι ὄντως ἂν^ο ἐκ
 22 νόμου ἦν ἡ δικαιοσύνη . ἀλλὰ συνέκλεισεν ἡ γραφή τὰ πάντα ὑ-
 πὸ ἁμαρτίαν ἵνα ἡ ἐπαγγελία ἐκ πίστεως ἰησοῦ χριστοῦ δοθῇ τοῖς
 23 πιστεύουσιν . πρὸ τοῦ δὲ ἔλθεῖν τὴν πίστιν ὑπὸ νόμον ἐφρουρού-
 μεθα συγκέκλεισμένοι εἰς τὴν μέλλουσαν πίστιν ἀποκαλυφθῆναι .
 24 ὥστε ὁ νόμος παιδαγωγὸς ἡμῶν γέγονεν εἰς χριστόν ἵνα ἐκ πίστεως
 25 δικαιωθῶμεν . ἐλθούσης δὲ τῆς πίστεως οὐκ ἔτι ὑπὸ παιδαγωγόν
 26 ἔσμεν . πάντες γὰρ υἱοὶ θεοῦ ἔστε διὰ τῆς πίστεως ἐν χριστῷ ἰη-
 27, 28 σοῦ . ὅσοι γὰρ εἰς χριστόν ἐβαπτίσθητε χριστόν ἐνεδύσασθε . οὐκ
 ἐν ἰουδαίῳ οὐδὲ ἔλλην οὐκ ἐν δουλῳ οὐδὲ ἐλεύθερος οὐκ ἐν
 29 ἄρσεν καὶ θῆλυ πάντες γὰρ ὑμεῖς εἷς ἔστε ἐν χριστῷ ἰησοῦ . εἰ δὲ
 ὑμεῖς χριστοῦ ἄρα τοῦ ἀβραάμ σπέρμα ἐστέ καὶ κατ' ἐπαγγελίαν
 κληρονόμοι .

4 Λέγω δὲ ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ κληρονόμος νήπιός ἐστιν οὐδὲν δια-
 2 φέρει δούλου κύριος πάντων ὢν . ἀλλὰ ὑπὸ ἐπιτρόπους ἐστὶν καὶ
 3 οἰκονόμους ἄχρι τῆς προθεσμίας τοῦ πατρὸς . οὕτως καὶ ἡμεῖς ὅτε
 4 ἦμεν νήπιοι ὑπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου ἦμεν δεδουλωμένοι . ὅτε
 δὲ ἦλθεν τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν αὐ-
 5 τοῦ γενόμενον ἐκ γυναικὸς γενόμενον ὑπὸ νόμον . ἵνα τοὺς ὑπὸ
 6 νόμον ἐξαγοράσῃ ἵνα τὴν υἰοθεσίαν ἀπολάβωμεν . ὅτι δὲ ἔστε υἱ-
 οὶ ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας

v.16 *Τ.Μ.Κ.*: ἐρηθησαν, *Υ*: ἐρρηθησαν. **v.17** *Τ.Μ.Κ.*: εἰς χριστόν, *Υ*: ζ . **v.17** *Τ.Μ.Κ.*:
 εἰς τετρακόσια καὶ τριακοντα, *Υ*: τετρακόσια καὶ τριακοντα ετη. **v.21** *Τ.Μ.Κ.*: ἀν ἐκ νόμου, *Υ*:
 ἐκ νόμου ἀν. **v.23** *Τ.Μ.Κ.*: συγκεκλεισμένοι, *Υ*: συγκλειόμενοι. **v.29** *Τ.Μ.Κ.*: καὶ, *Υ*: ζ .
4. v.3 *Τ.Μ.Κ.*: ἡμεν, *Υ*: ἡμεθα.

ὑμῶν κρᾶζον ἀββᾶ ὁ πατήρ . ὥστε οὐκ ἔτι εἶ δοῦλος ἀλλ' υἱὸς εἰ δὲ 7
 υἱὸς καὶ κληρονόμος θεοῦ διὰ χριστοῦ . ἀλλὰ τότε μὲν οὐκ εἰδό- 8
 τες θεὸν ἐδουλεύσατε τοῖς μὴ φύσει οὖσιν θεοῖς . νῦν δὲ γνόντες 9
 θεὸν μᾶλλον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ θεοῦ πῶς ἐπιστρέφετε πάλιν ἐπὶ
 τὰ ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ στοιχεῖα οἷς πάλιν ἄνωθεν δουλεύειν θέλετε .
 ἡμέρας παρατηρεῖσθε καὶ μῆνας καὶ καιροὺς καὶ ἐνιαυτούς . φο- 10, 11
 βοῦμαι ὑμᾶς μὴ πῶς εἰκῆ κεκοπίακα εἰς ὑμᾶς . γίνεσθε ὡς ἐγὼ ὅτι 12
 κἀγὼ ὡς ὑμεῖς ἀδελφοί δέομαι ὑμῶν οὐδὲν με ἡδικήσατε . οἶδατε 13
 δὲ ὅτι δι' ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς εὐηγγελισάμην ὑμῖν τὸ πρότερον .
 καὶ τὸν πειρασμόν μου τὸν ἐν τῇ σαρκί μου οὐκ ἐξουθενήσατε 14
 οὐδὲ ἐξεπτύσατε ἀλλ' ὡς ἄγγελον θεοῦ ἐδέξασθέ με ὡς χριστὸν ἰ-
 ησοῦν . τίς οὖν ἦν ὁ μακαρισμὸς ὑμῶν μαρτυρῶ γὰρ ὑμῖν ὅτι εἰ 15
 δυνατόν τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν ἐξορῶζαντες ἂν ἐδώκατέ μοι . ὥστε 16
 ἐχθρὸς ὑμῶν γέγονα ἀληθεύων ὑμῖν . ζηλοῦσιν ὑμᾶς οὐ καλῶς 17
 ἀλλὰ ἐκκλεῖσαι ὑμᾶς θέλουσιν ἵνα αὐτοὺς ζηλοῦτε . καλὸν δὲ τὸ 18
 ζηλοῦσθαι ἐν καλῷ πάντοτε καὶ μὴ μόνον ἐν τῷ παρεῖναι με πρὸς
 ὑμᾶς . τεκνία μου οὓς πάλιν ὠδίνω ἄχρῖς οὗ μορφωθῆ χριστὸς ἐν 19
 ὑμῖν . ἤθελον δὲ παρεῖναι πρὸς ὑμᾶς ἄρτι καὶ ἀλλάζαι τὴν φωνὴν 20
 μου ὅτι ἀποροῦμαι ἐν ὑμῖν . λέγετέ μοι οἱ ὑπὸ νόμον θέλοντες εἶ- 21
 ναι τὸν νόμον οὐκ ἀκούετε . γέγραπται γάρ ὅτι ἀβραὰμ δύο υἱοὺς 22
 ἔσχεν ἓνα ἐκ τῆς παιδίσκης καὶ ἓνα ἐκ τῆς ἐλευθέρης . ἀλλ' ὁ μὲν 23
 ἐκ τῆς παιδίσκης κατὰ σάρκα γεγέννηται ὁ δὲ ἐκ τῆς ἐλευθέρης
 διὰ τῆς ἐπαγγελίας . ἅτινά ἐστιν ἀλληγορούμενα αὗται γάρ εἰσιν 24
 αἱ δύο διαθηκαὶ μία μὲν ἀπὸ ὄρους σινᾶ εἰς δουλείαν γεννῶσα ἣτις
 ἐστὶν ἄγαρ . τὸ γὰρ ἄγαρ σινᾶ ὄρος ἐστὶν ἐν τῇ ἀραβίᾳ συστοιχεῖ 25
 δὲ τῇ νῦν ἱερουσαλήμ δουλεύει δὲ μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς . ἡ δὲ 26
 ἄνω ἱερουσαλήμ ἐλευθέρα ἐστὶν ἣτις ἐστὶν μήτηρ πάντων ἡμῶν .
 γέγραπται γὰρ εὐφράνθητι στεῖρα ἢ οὐ τίκτουσα ῥῆξον καὶ βόη- 27
 σον ἢ οὐκ ὠδίνουσα ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς
 ἐχούσης τὸν ἄνδρα . ἡμεῖς δὲ ἀδελφοί κατὰ ἰσαὰκ ἐπαγγελίας τέ- 28
 κνα ἐσμέν . ἀλλ' ὥσπερ τότε ὁ κατὰ σάρκα γεννηθεὶς ἐδίωκεν τὸν 29
 κατὰ πνεῦμα οὕτως καὶ νῦν . ἀλλὰ τί λέγει ἡ γραφὴ ἔκβαλε τὴν 30

v.6 *T, M, K:* ὑμῶν, *V:* ἡμῶν. **v.7** *T:* οὐκ ἐτι, *K, M, V:* οὐκετι. **v.7** *T, M, K:* ἀλλ, *V:* ἀλλα. **v.7** *T, M, K:* θεοῦ δια χριστοῦ, *V:* δια θεοῦ. **v.8** *T, M, K:* μὴ φύσει, *V:* φύσει μὴ.
v.14 *T, M, K:* μου τον, *V:* ὑμῶν. **v.14** *T, M, K:* ἀλλ, *V:* ἀλλα. **v.15** *T, M, K:* τις οὖν ην, *V:* που οὖν.
v.15 *T, M, K:* αν, *V:* ζ. **v.18** *T, M, K:* το, *V:* ζ. **v.19** *T, M, K:* τεκνία, *V:* τεκνα. **v.19** *T, M, K:* αχρῖς, *V:* μεχρῖς. **v.23** *T, M, K:* δια τῆς, *V:* δι. **v.24** *T, K:* αι, *M, V:* ζ. **v.25** *T, M, K:* γαρ, *V:* δε. **v.25** *T, M, K:* δε, *V:* γαρ. **v.26** *T, M, K:* παντων, *V:* ζ.
v.28 *T, M, K:* ημεῖς, *V:* ὑμεῖς. **v.28** *T, M, K:* εσμεν, *V:* εστε.

παιδίσκην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς οὐ γὰρ μὴ κληρονομήσῃ ὁ υἱὸς τῆς
 31 παιδίσκης μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς ἐλευθέρας. ἄρα ἀδελφοί οὐκ ἔσμεν
 παιδίσκης τέκνα ἀλλὰ τῆς ἐλευθέρας.

5 Τῆ ἐλευθερία οὖν ἢ χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσεν στήκετέ και
 2 μὴ πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε. ἴδε ἐγὼ παῦλος λέγω ὑμῖν ὅτι
 3 ἐάν περιτέμνησθε χριστὸς ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει. μαρτύρομαι δὲ
 4 πάλιν παντὶ ἀνθρώπῳ περιτεμνομένῳ ὅτι ὀφειλέτης ἐστὶν ὄλον τὸν
 5 νόμον ποιῆσαι. κατηγορήθητε ἀπὸ τοῦ χριστοῦ οἵτινες ἐν νόμῳ δι-
 6 καιοῦσθε τῆς χάριτος ἐξεπέσατε. ἡμεῖς γὰρ πνεύματι ἐκ πίστεως
 6 ἐλπίδα δικαιοσύνης ἀπεκδεχόμεθα. ἐν γὰρ χριστῷ ἰησοῦ οὔτε πε-
 7 ριτομὴ τι ἰσχύει οὔτε ἀκροβυστία ἀλλὰ πίστις δι' ἀγάπης ἐνεργου-
 8, 9 σθαι. ἡ πεισμονὴ οὐκ ἐκ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς. μικρὰ ζύμη ὄλον
 10 τὸ φύραμα ζυμοῖ. ἐγὼ πέποιθα εἰς ὑμᾶς ἐν κυρίῳ ὅτι οὐδὲν ἄλλο
 φρονήσετε ὁ δὲ ταρασσῶν ὑμᾶς βαστάσει τὸ κρίμα ὅστις ἂν ἦ.
 11 ἐγὼ δὲ ἀδελφοί εἰ περιτομὴν ἔτι κηρύσσω τί ἔτι διώκομαι ἄρα κα-
 12 τήργηται τὸ σκάνδαλον τοῦ σταυροῦ. ὄφελον καὶ ἀποκόψονται οἱ
 13 ἀναστατοῦντες ὑμᾶς. ὑμεῖς γὰρ ἐπ' ἐλευθερίᾳ ἐκλήθητε ἀδελφοί
 μόνον μὴ τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἀφορμὴν τῆ σαρκί ἀλλὰ διὰ τῆς ἀγά-
 14 πης δουλεύετε ἀλλήλοις. ὁ γὰρ πᾶς νόμος ἐν ἐνὶ λόγῳ πληροῦται
 15 ἐν τῷ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς ἐαυτόν. εἰ δὲ ἀλλήλους δά-
 16 κνετε καὶ κατεσθίετε βλέπετε μὴ ὑπὸ ἀλλήλων ἀναλωθῆτε. λέγω
 17 δὲ πνεύματι περιπατεῖτε καὶ ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ τελέσητε.
 18, 19 ἡ γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος τὸ δὲ πνεῦμα κατὰ τῆς
 σαρκὸς ταῦτα δὲ ἀντίκειται ἀλλήλοις ἵνα μὴ ἂ ἂν θέλητε ταῦτα
 20 ποιῆτε. εἰ δὲ πνεύματι ἄγεσθε οὐκ ἔστε ὑπὸ νόμον. φανερά δὲ
 21 ἐστὶν τὰ ἔργα τῆς σαρκὸς ἅτινά ἐστιν μοιχεία πορνεία ἀκαθαρσία
 22 πρᾶσσοντες βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν. ὁ δὲ καρπὸς
 τοῦ πνεύματός ἐστιν ἀγάπη χαρὰ εἰρήνη μακροθυμία χρηστότης

v.30 *T, M, K:* κληρονομηση, *V:* κληρονομησει. **v.31** *T, M, K:* ἀρα, *V:* διο. **5. v.1** *T, M, K:* σουν η χριστος ημας, *V:* ημας χριστος. **v.1** *T, M, K:* στηκετε, *V:* στηκετε σουν. **v.4** *T, M, K:* του, *V:* ζ. **v.7** *T, K:* ανεκοψεν τη, *M:* ενεκοψεν τη, *V:* ενεκοψεν [τη]. **v.10** *T, M, K:* αν, *V:* εαν. **v.14** *T, M, K:* πληροται, *V:* πεπληρωται. **v.14** *T, M, K:* εαυτον, *V:* σεαυτον. **v.15** *T, M, K:* ινα υπο, *V:* υπ. **v.17** *T, M, K:* δε αντικειται αλληλοις ινα μη α αν, *V:* γαρ αλληλοις αντικειται ινα μη α εαν. **v.19** *T, M, K:* μοιχεια, *V:* ζ. **v.20** *T, M, K:* ειδωλολατρευα, *V:* ειδωλολατρυα. **v.20** *T, M, K:* ερεις ζηλοι, *V:* ερις ζηλοσ. **v.21** *T, M, K:* φονοι, *V:* ζ. **v.21** *T, M, K:* και, *V:* ζ.

ἀγαθwsύνη πίστις . πρῶτης ἐγκράτεια κατὰ τῶν τοιούτων οὐκ ἔ- 23
στιν νόμος . οἱ δὲ τοῦ χριστοῦ^ο τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς 24
παθήμασιν καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις . εἰ ζῶμεν πνεύματι πνεύματι καὶ 25
στοιχῶμεν . μὴ γινώμεθα κενόδοξοι ἀλλήλους προκαλούμενοι ἀλ- 26
λήλοις φθονοῦντες .

Ἀδελφοί ἐὰν καὶ προληφθῆ ἄνθρωπος ἐν τινι παραπτώματι ὑ- **6**
μεῖς οἱ πνευματικοὶ καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν πνεύματι πρῶ-
τητος σκοπῶν σεαυτὸν μὴ καὶ σὺ πειρασθῆς . ἀλλήλων τὰ βάρη 2
βαστάζετε καὶ οὕτως ἀναπληρώσατε τὸν νόμον τοῦ χριστοῦ . εἰ γὰρ 3
δοκεῖ τις εἶναι τι μηδὲν ὧν ἑαυτὸν^ο φρεναπατᾶ . τὸ δὲ ἔργον ἑαυ- 4
τοῦ δοκιμαζέτω ἕκαστος καὶ τότε εἰς ἑαυτὸν μόνον τὸ καύχημα ἔξει
καὶ οὐκ εἰς τὸν ἕτερον . ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον φορτίον βαστάσει . 5
κοινωνεῖτω δὲ ὁ κατηχούμενος τὸν λόγον τῷ κατηχοῦντι ἐν πᾶσιν 6
ἀγαθοῖς . μὴ πλανᾶσθε θεὸς οὐ μυκτηρίζεται ὁ γὰρ ἐὰν σπεῖρη 7
ἄνθρωπος τοῦτο καὶ θερίσει . ὅτι ὁ σπείρων εἰς τὴν σάρκα ἑαυ- 8
τοῦ ἐκ τῆς σαρκὸς θερίσει φθοράν ὁ δὲ σπείρων εἰς τὸ πνεῦμα ἐκ
τοῦ πνεύματος θερίσει ζωὴν αἰώνιον . τὸ δὲ καλὸν ποιοῦντες μὴ 9
ἐκκακῶμεν καιρῷ γὰρ ἰδίῳ θερίσομεν μὴ ἐκλυόμενοι . ἄρα οὖν 10
ὡς καιρὸν ἔχομεν ἐργαζώμεθα τὸ ἀγαθὸν πρὸς πάντας μάλιστα δὲ
πρὸς τοὺς οἰκείους τῆς πίστεως . ἴδετε πηλίκους ὑμῖν γράμμασιν 11
ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί . ὅσοι θέλουσιν εὐπροσωπησαί ἐν σαρκί οὐ- 12
τοι ἀναγκάζουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι μόνον ἵνα μὴ^ο τῷ σταυρῷ
τοῦ χριστοῦ διώκωνται . οὐδὲ γὰρ οἱ περιτεμνόμενοι αὐτοὶ νόμον 13
φυλάσσουν ἀλλὰ θέλουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι ἵνα ἐν τῇ ὑμετέ-
ρα σαρκὶ καυχῆσωνται . ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι εἰ μὴ ἐν 14
τῷ σταυρῷ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ δι^ο οὗ ἐμοὶ κόσμος ἐ-
σταύρωται κἀγὼ τῷ κόσμῳ . ἐν γὰρ χριστῷ ἰησοῦ οὔτε^ο περιτομή 15
τι ἰσχύει οὔτε ἀκροβυστία ἀλλὰ καινὴ κτίσις . καὶ ὅσοι τῷ κανόνι 16
τούτῳ στοιχήσουσιν εἰρήνην ἐπ^ο αὐτοὺς καὶ ἔλεος καὶ ἐπὶ τὸν ἰσρα-
ῆλ τοῦ θεοῦ . τοῦ λοιποῦ κόπους μοι μηδεὶς παρεχέτω ἐγὼ γὰρ τὰ 17
στίγματα τοῦ κυρίου ἰησοῦ ἐν τῷ σώματί μου βαστάζω . ἡ χάρις 18
τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν ἀδελφοί

v.23 *Τ,Μι,Κ:* πραυτης, *Υ:* πραυτης. **v.24** *Τ,Μι,Κ:* χριστου, *Υ:* χριστου [ιησου].

6. v.1 *Τ,Μι,Κ:* προληφθη, *Υ:* προλημφθη. **v.1** *Τ,Μι,Κ:* πραυτητος, *Υ:* πραυτητος.

v.2 *Τ,Μι,Κ:* αναπληρωσατε, *Υ:* αναπληρωσατε. **v.3** *Τ,Μι,Κ:* εαυτον φρεναπατα, *Υ:* φρε-

ναπατα εαυτον. **v.9** *Τ,Μι,Κ:* εκκακωμεν, *Υ:* εγκακωμεν. **v.12** *Τ,Μι,Κ:* μη τω σταυρω του

χριστου, *Υ:* τω σταυρω του χριστου μη. **v.13** *Τ,Κ,Υ:* περιτεμνομενοι, *Μι:* περιτεμτημενοι.

v.14 *Τ,Μι,Κ:* τω, *Υ:* ζ. **v.15** *Τ,Μι,Κ:* εν γαρ χριστω ιησου, *Υ:* ζ. **v.15** *Τ,Μι,Κ:* ουτε

περιτομη τι ισχυει, *Υ:* ουτε γαρ περιτομη τι εστιν. **v.17** *Τ,Μι,Κ:* κυριου, *Υ:* ζ.

ἀμήν .Πρὸς ὁ γαλάτας ἐγράφη ἀπὸ ρώμης .

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ.

1 Παῦλος ἀπόστολος ἰησοῦ^ο χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ τοῖς ἀ-
2 γίοις τοῖς οὖσιν ἐν ἐφέσῳ καὶ πιστοῖς ἐν χριστῷ ἰησοῦ . χάρις ὑμῖν
3 καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ .
4 εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ὁ
5 εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανοῖς
6 χριστῷ . καθὼς ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου εἶ-
7 ναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους κατενώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγάπῃ . προ-
8 ορίσας ἡμᾶς εἰς υἰοθεσίαν διὰ ἰησοῦ χριστοῦ εἰς αὐτὸν κατὰ τὴν
9 εὐδοκίαν τοῦ θελήματος αὐτοῦ . εἰς ἔπαινον δόξης τῆς χάριτος
10 αὐτοῦ ἐν^ο ᾧ ἔχαρίτωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ ἡγαπημένῳ . ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν
11 ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ τὴν ἄφεσιν τῶν παραπτωμά-
12 των κατὰ τὸν^ο πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ . ἧς ἐπερίσσευσεν εἰς
13 ἡμᾶς ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρονήσει . γνωρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριον
14 τοῦ θελήματος αὐτοῦ κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ ἣν προέθετο ἐν
15 αὐτῷ . εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν ἀνακεφαλαιώ-
16 σασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ χριστῷ τὰ τε^ο ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς
17 γῆς . ἐν αὐτῷ ἐν ᾧ καὶ ἐκληρώθημεν προορισθέντες κατὰ πρόθεσιν
18 τοῦ τὰ πάντα ἐνεργοῦντος κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ .
19 εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ τοὺς προηλπικότητας
20 ἐν τῷ χριστῷ . ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας
21 τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας ὑμῶν ἐν ᾧ καὶ πιστεύσαντες ἐσφραγί-
22 σθητε τῷ πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ ἁγίῳ . ὅς^ο ἐστιν ἄρραβὼν τῆς
23 κληρονομίας ἡμῶν εἰς ἀπολύτρωσιν τῆς περιποιήσεως εἰς ἔπαινον
24 τῆς δόξης αὐτοῦ . διὰ τοῦτο κἀγὼ ἀκούσας τὴν καθ' ὑμᾶς πίστιν
25 ἐν τῷ κυρίῳ ἰησοῦ καὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους .
26 οὐ παύομαι εὐχαριστῶν ὑπὲρ ὑμῶν μνεῖαν ὑμῶν ποιοῦμενος ἐπὶ

Inscription: *T*: ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ, *K*: ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ, *M*, *V*: ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ.

1. v.1 *T*, *M*, *K*: ἰησοῦ χριστοῦ, *V*: χριστοῦ ἰησοῦ. **v.3** *T*: χριστῷ, *K*, *M*, *V*: ἐν χριστῷ.
v.6 *T*, *M*, *K*: ἐν ἡ, *V*: ἡς. **v.7** *T*, *M*, *K*: τὸν πλοῦτον, *V*: τὸ πλοῦτος. **v.10** *T*, *K*: τε ἐν, *M*, *V*:
ἐπι. **v.12** *T*, *K*: τῆς, *M*, *V*: ἡ. **v.14** *T*, *M*, *K*: ος, *V*: ο. **v.16** *T*, *M*, *K*: ὑμῶν, *V*: ἡ.

17 τῶν προσευχῶν μου ἵνα ὁ θεὸς τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ
 ὁ πατὴρ τῆς δόξης δώῃ ὑμῖν πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως ἐν
 18 ἐπιγνώσει αὐτοῦ· πεφωτισμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας
 ὑμῶν εἰς τὸ εἶδέναι ὑμᾶς τίς ἐστὶν ἡ ἐλπίς τῆς κλήσεως αὐτοῦ καὶ
 19 τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις· καὶ
 τί τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πι-
 20 στεύοντες κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ· ἦν
 ἐνήργησεν ἐν τῷ χριστῷ ἐγγείρας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν καὶ ἐκάθισεν ἐν
 21 δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐπουρανόις· ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξου-
 σίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζο-
 22 μένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι· καὶ
 πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ αὐτὸν ἔδωκεν κεφαλὴν
 23 ὑπὲρ πάντα τῆ ἐκκλησία· ἣτις ἐστὶν τὸ σῶμα αὐτοῦ τὸ πλήρωμα
 τοῦ πάντα ἐν πᾶσιν πληρουμένου·

2 Καὶ ὑμᾶς ὄντας νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν καὶ ταῖς ἁμαρ-
 2 τίας· ἐν αἷς ποτε περιπατήσατε κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ κόσμου
 τούτου κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος τοῦ πνεύματος
 3 τοῦ νῦν ἐνεργοῦντος ἐν τοῖς υἰοῖς τῆς ἀπειθείας· ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς
 πάντες ἀνεστράφημέν ποτε ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν
 ποιοῦντες τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν διανοιῶν καὶ ἡμεῖν τέ-
 4 κνα φύσει ὀργῆς ὡς καὶ οἱ λοιποὶ· ὁ δὲ θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει
 5 διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἦν ἡγάπησεν ἡμᾶς· καὶ ὄντας ἡμᾶς
 νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν συνεζωοποίησεν τῷ χριστῷ χάριτί ἐστε
 6 σεσωσμένοι· καὶ συνήγειρεν καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανόις
 7 ἐν χριστῷ ἰησοῦ· ἵνα ἐνδείξηται ἐν τοῖς αἰῶσιν τοῖς ἐπερχομένοις
 τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐφ'
 8 ἡμᾶς ἐν χριστῷ ἰησοῦ· τῇ γὰρ χάριτί ἐστε σεσωσμένοι διὰ τῆς πί-
 9 στεως καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν θεοῦ τὸ δῶρον· οὐκ ἐξ ἔργων ἵνα μὴ
 10 τις καυχῆσθαι· αὐτοῦ γὰρ ἐσμεν ποίημα κτισθέντες ἐν χριστῷ
 ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς οἷς προητοιμάσεν ὁ θεὸς ἵνα ἐν αὐτοῖς
 11 περιπατήσωμεν· διὸ μνημονεύετε ὅτι ὑμεῖς ποτὲ τὰ ἔθνη ἐν σαρκὶ
 οἱ λεγόμενοι ἀκροβυστία ὑπὸ τῆς λεγομένης περιτομῆς ἐν σαρκὶ
 12 χειροποιήτου· ὅτι ἦτε ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ χωρὶς χριστοῦ ἀπηλλο-
 τριωμένοι τῆς πολιτείας τοῦ ἰσραὴλ καὶ ξένοι τῶν διαθηκῶν τῆς

v.18 *T,K:* διανοίας, *M,V:* καρδίας. **v.18** *T,M,K:* καὶ, *V:* ἐ. **v.20** *T,K:* ἐκ νεκρῶν καὶ ἐκαθίσεν, *M:* ἐκ τῶν νεκρῶν καὶ ἐκαθίσεν, *V:* ἐκ νεκρῶν καὶ καθίσεν. **v.23** *T,K:* τοῦ, *M,V:* τοῦ τα. **2. v.1** *T,M,K:* ἁμαρτίας, *V:* ἁμαρτιαῖς ὑμῶν. **v.3** *T,M,K:* ἡμεν, *V:* ἡμεθα. **v.7** *T,M,K:* τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον, *V:* τὸ ὑπερβάλλον πλοῦτος. **v.8** *T,M,K:* τῆς, *V:* ἐ. **v.11** *T,M,K:* ὑμεῖς ποτε, *V:* ποτε ὑμεῖς. **v.12** *T,M,K:* ἐν, *V:* ἐ.

ἐπαγγελίας ἐλπίδα μὴ ἔχοντες καὶ ἄθεοι ἐν τῷ κόσμῳ . νυνὶ δὲ ἐν 13
 χριστῷ ἰησοῦ ὑμεῖς οἱ ποτὲ ὄντες μακρὰν ἐγγύς ἔγενήθητε ἐν τῷ 14
 αἵματι τοῦ χριστοῦ . αὐτὸς γὰρ ἔστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν ὁ ποιήσας τὰ 14
 ἀμφοτέρα ἐν καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας . τὴν ἔχθραν 15
 ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασιν καταργή-
 σας ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἓνα καινὸν ἄνθρωπον ποιῶν 16
 εἰρήνην . καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἐνὶ σώματι τῷ 16
 θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν αὐτῷ . καὶ ἔλθων 17
 εὐηγγελίσατο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγύς . ὅτι δι’ 18
 αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν οἱ ἀμφοτέροι ἐν ἐνὶ πνεύματι πρὸς 19
 τὸν πατέρα . ἄρα οὖν οὐκέτι ἐστὲ ξένοι καὶ πάροικοι ἀλλὰ συμ- 19
 πολῖται τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ θεοῦ . ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ 20
 θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν ὄντος ἀκρογωναίου αὐτοῦ 21
 ἰησοῦ χριστοῦ . ἐν ᾧ πᾶσα ἡ οἰκοδομὴ συναρμολογουμένη αὐ- 21
 ξει εἰς ναὸν ἅγιον ἐν κυρίῳ . ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς συνοικοδομεῖσθε εἰς 22
 κατοικητήριον τοῦ θεοῦ ἐν πνεύματι .

Τούτου χάριν ἐγὼ παῦλος ὁ δέσμιος τοῦ χριστοῦ ἰησοῦ ὑπὲρ 3
 ὑμῶν τῶν ἐθνῶν . εἶγε ἠκούσατε τὴν οἰκονομίαν τῆς χάριτος τοῦ 2
 θεοῦ τῆς δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς . ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν ἐγνώρισέν 3
 μοι τὸ μυστήριον καθὼς προέγραψα ἐν ὀλίγῳ . πρὸς ὃ δύνασθε 4
 ἀναγινώσκοντες νοῆσαι τὴν σύνεσίν μου ἐν τῷ μυστηρίῳ τοῦ χρι- 4
 στοῦ . ὃ ἐν ἑτέραις γενεαῖς οὐκ ἐγνώρισθη τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων 5
 ὡς νῦν ἀπεκαλύφθη τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ προφήταις 5
 ἐν πνεύματι . εἶναι τὰ ἔθνη συγκληρονόμα καὶ σύσσωμα καὶ συμ- 6
 μέτοχα τῆς ἐπαγγελίας αὐτοῦ ἐν τῷ χριστῷ διὰ τοῦ εὐαγγελίου . 6
 οὗ ἐγενόμην διάκονος κατὰ τὴν δωρεὰν τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ τὴν 7
 δοθεῖσαν μοι κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ . ἐμοὶ τῷ ἐ- 8
 λαχιστοτέρῳ πάντων τῶν ἁγίων ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη ἐν τοῖς ἔθνεσιν 8
 εὐαγγελίσασθαι τὸν ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον τοῦ χριστοῦ . καὶ φω- 9
 τίσαι πάντας τῖς ἡ κοινῶνία τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου 9
 ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ θεῷ τῷ τὰ πάντα κτίσαντι διὰ ἰησοῦ χριστοῦ . 9
 ἵνα γνωρισθῇ νῦν ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρανί- 10

v.13 *T, M, K:* εγγυς εγενηθητε, *V:* εγενηθητε εγγυς. **v.15** *T, M, K:* εαυτω, *V:* αυτω.
v.17 *T, M, K:* και, *V:* και ειρηνην. **v.19** *T, M, K:* αλλα, *V:* αλλα εστε. **v.20** *T, M, K:*
 ιησου χριστου, *V:* χριστου ιησου. **v.21** *T, K:* η, *M, V:* ζ. **3. v.2** *T, M, K:* ειγε, *V:* ει
 γε. **v.3** *T, M, K:* εγνωρισεν, *V:* εγνωρισθη. **v.5** *T, K:* εν, *M, V:* ζ. **v.6** *T, M, K:* αυτου
 εν τω χριστω, *V:* εν χριστω ιησου. **v.7** *T, M, K:* εγενομην, *V:* εγενηθην. **v.7** *T, M, K:* την
 δοθεισαν, *V:* της δοθεισης. **v.8** *T, K:* των, *M, V:* ζ. **v.8** *T, M, K:* εν, *V:* ζ. **v.8** *T, M, K:*
 τον ανεξιχνιαστον πλουτον, *V:* το ανεξιχνιαστον πλουτος. **v.9** *T, K:* κοινωνια, *M, V:* οικονομια.
v.9 *T, M, K:* δια ιησου χριστου, *V:* ζ.

11 οὖς διὰ τῆς ἐκκλησίας ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ θεοῦ . κατὰ πρό-
 12 θεσιν τῶν αἰώνων ἦν ἐποίησεν ἐν° χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν . ἐν
 13 ᾧ ἔχομεν τὴν παρρησίαν καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐν πεποιθήσει διὰ
 14 τῆς πίστεως αὐτοῦ . διὸ αἰτοῦμαι μὴ ἐκκακεῖν ἐν ταῖς θλίψεσιν
 15 μου ὑπὲρ ὑμῶν ἥτις ἐστὶν δόξα ὑμῶν . τούτου χάριν κάμπτω τὰ
 16 γόνατά μου πρὸς τὸν πατέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ . ἐξ
 17 οὔ πᾶσα πατριὰ ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται . ἵνα δώῃ ὑμῖν
 18 κατὰ τὸν° πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ δυνάμει κραταιωθῆναι διὰ τοῦ
 19 πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον . κατοικῆσαι τὸν χριστὸν
 20 διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ ἐρριζωμένοι καὶ
 21 τεθεμελιωμένοι . ἵνα ἐξισχύσητε καταλαβέσθαι σὺν πᾶσιν τοῖς ἀ-
 22 γίοις τί τὸ πλάτος καὶ μῆκος καὶ βάθος καὶ ὕψος . γνῶναί τε τὴν
 23 ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ χριστοῦ ἵνα πληρωθῆτε
 24 εἰς πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ θεοῦ . τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα ποιῆ-
 25σαι ὑπὲρ ἐκ περισσοῦ ὧν αἰτούμεθα ἢ νοοῦμεν κατὰ τὴν δύναμιν
 26 τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν . αὐτῷ ἢ δόξα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν° χριστῷ
 27 ἰησοῦ εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων ἀμήν .

4 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγὼ ὁ δέσμιος ἐν κυρίῳ ἀξίως περιπα-
 28 τῆσαι τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθητε . μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης
 29 καὶ πρῶτότητας μετὰ μακροθυμίας ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ .
 30 σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἐνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ
 31 τῆς εἰρήνης . ἐν σῶμα καὶ ἐν πνεῦμα καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ
 32 ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν . εἷς κύριος μία πίστις ἓν βάπτισμα .
 33 εἷς θεὸς καὶ πατὴρ πάντων ὁ ἐπὶ πάντων καὶ διὰ πάντων καὶ ἐν
 34 πᾶσιν ὑμῖν . ἐνὶ δὲ ἐκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον
 35 τῆς δωρεᾶς τοῦ χριστοῦ . διὸ λέγει ἀναβάς εἰς ὕψος ἠχμαλώτευσεν
 36 αἰχμαλωσίαν καὶ ἔδωκεν δόματα τοῖς ἀνθρώποις . τὸ δὲ ἀνέβη τί
 37 ἐστὶν εἰ μὴ ὅτι καὶ κατέβη πρῶτον εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς .
 38 ὁ καταβάς αὐτὸς ἐστὶν καὶ ὁ ἀναβάς ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν
 39 ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα . καὶ αὐτὸς ἔδωκεν τοὺς μὲν ἀποστόλους
 40 τοὺς δὲ προφήτας τοὺς δὲ εὐαγγελιστὰς τοὺς δὲ ποιμένας καὶ δι-
 41 δασκάλους . πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων εἰς ἔργον διακονίας
 42 εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ χριστοῦ . μέχρι καταστήσωμεν οἱ
 43 πάντες εἰς τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ υἱοῦ

v.11 *T, M, K:* εν, *V:* εν τω. **v.12** *T, M, K:* την, *V:* ζ. **v.13** *T, M, K:* εκκακειν, *V:* εγκακειν. **v.14** *T, M, K:* του κυριου ημων ιησου χριστου, *V:* ζ. **v.16** *T, M, K:* δωη, *V:* δω. **v.16** *T, M, K:* τον πλουτον, *V:* το πλουτος. **v.21** *T, M, K:* εν, *V:* και εν. **4. v.2** *T, M, K:* πραοτητος, *V:* πραυτητος. **v.6** *T, K:* υμιν, *M:* ημιν, *V:* ζ. **v.8** *T, M, K:* και, *V:* ζ. **v.9** *T, M, K:* πρωτον, *V:* ζ.

τοῦ θεοῦ εἰς ἄνδρα τέλειον εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ
 χριστοῦ . ἵνα μηκέτι ὤμεν νήπιοι κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμε- 14
 νοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας ἐν τῇ κυβεῖα τῶν ἀνθρώπων ἐν
 πανουργία πρὸς τὴν μεθοδεῖαν τῆς πλάνης . ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀ- 15
 γάπῃ αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ ὁ ὁ χριστός .
 ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογούμενον καὶ συμβιβαζόμενον διὰ 16
 πάσης ἀφῆς τῆς ἐπιχορηγίας κατ' ἐνέργειαν ἐν μέτρῳ ἐνὸς ἐκάστου
 μέρους τὴν αὐξῆσιν τοῦ σώματος ποιεῖται εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν
 ἀγάπῃ . τοῦτο οὖν λέγω καὶ μαρτύρομαι ἐν κυρίῳ μηκέτι ὑμᾶς 17
 περιπατεῖν καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη περιπατεῖ ἐν ματαιότητι τοῦ
 νοῦς αὐτῶν . ἐσκοπιόμενοι τῇ διανοίᾳ ὄντες ἀπηλλοτριωμένοι τῆς 18
 ζωῆς τοῦ θεοῦ διὰ τὴν ἄγνοιαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς διὰ τὴν πώρω-
 σιν τῆς καρδίας αὐτῶν . οἵτινες ἀπηληγκότες ἑαυτοὺς παρέδωκαν 19
 τῇ ἀσελγείᾳ εἰς ἐργασίαν ἀκαθαρσίας πάσης ἐν πλεονεξίᾳ . ὑμεῖς 20
 δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε τὸν χριστόν . εἴγε αὐτὸν ἠκούσατε καὶ ἐν
 αὐτῷ ἐδιδάχθητε καθὼς ἐστιν ἀλήθεια ἐν τῷ ἰησοῦ . ἀποθέσθαι ὑ- 22
 μᾶς κατὰ τὴν προτέραν ἀναστροφὴν τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον τὸν
 φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης . ἀνανεοῦσθαι δὲ τῷ 23
 πνεύματι τοῦ νοῦς ὑμῶν . καὶ ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον 24
 τὸν κατὰ θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀληθείας .
 διὸ ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος μετὰ τοῦ πλη- 25
 σίον αὐτοῦ ὅτι ἐσμὲν ἀλλήλων μέλη . ὀργίζεσθε καὶ μὴ ἁμαρτάνετε 26
 ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω ἐπὶ τῷ παροργισμῷ ὑμῶν . μήτε δίδοτε τόπον 27
 τῷ διαβόλῳ . ὁ κλέπτων μηκέτι κλεπτέτω μᾶλλον δὲ κοπιάτω ἐρ- 28
 γαζόμενος τὸ ἀγαθὸν ταῖς χερσὶν ἵνα ἔχη μεταδιδόναι τῷ χρεῖαν
 ἔχοντι . πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέ- 29
 σθω ἀλλ' εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδομὴν τῆς χρεῖας ἵνα δῶ χάριν
 τοῖς ἀκούουσιν . καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ ἐν ᾧ 30
 ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως . πᾶσα πικρία καὶ θυμὸς 31
 καὶ ὀργὴ καὶ κραυγὴ καὶ βλασφημία ἀρθήτω ἀφ' ὑμῶν σὺν πάσῃ
 κακίᾳ . γίνεσθε δὲ εἰς ἀλλήλους χρηστοὶ εὐσπλαγχοὶ χαριζόμενοι 32
 ἑαυτοῖς καθὼς καὶ ὁ θεὸς ἐν χριστῷ ἔχαρίσατο ὑμῖν .

Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ θεοῦ ὡς τέκνα ἀγαπητά . καὶ περιπα- 5, 2
 τεῖτε ἐν ἀγάπῃ καθὼς καὶ ὁ χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ παρέδω-
 κεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν προσφορὰν καὶ θυσίαν τῷ θεῷ εἰς ὁσμὴν

v.15 *T, M, K:* ο, *V:* ζ. **v.17** *T, M, K:* λοιπα, *V:* ζ. **v.18** *T, M, K:* εσκοπισμενοι, *V:* εσκοτωμενοι. **v.21** *T, K:* ειγε, *M, V:* ει γε. **v.27** *T, K:* μητε, *M, V:* μηδε. **v.28** *T, M, K:* εργαζομενος το αγαθον ταϊς χερσιν, *V:* εργαζομενος ταϊς [ιδιαις] χερσιν το αγαθον. **v.29** *T, M, K:* αλλ, *V:* αλλα. **v.32** *T, K, V:* υμιν, *M:* ημιν.

3 εὐωδίας . πορνεία δὲ καὶ πᾶσα ἄκαθαρσία ἢ πλεονεξία μηδὲ ὀ-
 4 νομαζέσθω ἐν ὑμῖν καθὼς πρέπει ἁγίοις . καὶ αἰσχροτήης καὶ μω-
 ρολογία ἢ εὐτραπελία τὰ οὐκ ἀνήκοντα ἀλλὰ μᾶλλον εὐχαριστία .
 5 τοῦτο γὰρ ἔδτε γινώσκοντες ὅτι πᾶς πόρνος ἢ ἀκάθαρτος ἢ πλε-
 6 ονέκτης ὃς ἐστὶν εἰδωλολάτρης οὐκ ἔχει κληρονομίαν ἐν τῇ βασι-
 7 λείᾳ τοῦ χριστοῦ καὶ θεοῦ . μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω κενοῖς λόγοις
 8 διὰ ταῦτα γὰρ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπει-
 9 θείας . μὴ οὖν γίνεσθε συμμετοχοὶ αὐτῶν . ἦτε γὰρ ποτε σκότος
 10 νῦν δὲ φῶς ἐν κυρίῳ ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε . ὁ γὰρ καρπὸς
 11 τοῦ πνεύματος ἐν πάσῃ ἀγαθωσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ .
 12 δοκιμάζοντες τί ἐστὶν εὐάρεστον τῷ κυρίῳ . καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε
 13 τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάρποις τοῦ σκότους μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγγετε . τὰ
 14 γὰρ κρυφῆ γινόμενα ὑπ' αὐτῶν αἰσχρὸν ἐστὶν καὶ λέγειν . τὰ δὲ
 15 πάντα ἐλεγχόμενα ὑπὸ τοῦ φωτὸς φανεροῦται πᾶν γὰρ τό φανε-
 16 ρούμενον φῶς ἐστὶν . διὸ λέγει ἔγειρά ὁ καθεύδων καὶ ἀνάστα ἐκ
 17 τῶν νεκρῶν καὶ ἐπιφαύσει σοι ὁ χριστός . βλέπετε οὖν πῶς ἄκρι-
 18 βῶς περιπατεῖτε μὴ ὡς ἄσοφοι ἀλλ' ὡς σοφοί . ἔξαγοραζόμενοι τὸν
 19 καιρὸν ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσιν . διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄφρο-
 20 νες ἀλλὰ συνιέντες τί τὸ θέλημα τοῦ κυρίου . καὶ μὴ μεθύσκεσθε
 21 οἴνῳ ἐν ᾧ ἐστὶν ἄσωτία ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν πνεύματι . λαλοῦντες
 22 ἑαυτοῖς ᾠαλοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς ᾄδοντες καὶ
 23 ψάλλοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ κυρίῳ . εὐχαριστοῦντες πάντοτε
 24 ὑπὲρ πάντων ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ τῷ θεῷ
 25 καὶ πατρὶ . ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ θεοῦ . αἱ γυναῖκες
 26 τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ὑποτάσσεσθε ὡς τῷ κυρίῳ . ὅτι ὁ ἀνὴρ ἐστὶν
 27 κεφαλὴ τῆς γυναικὸς ὡς καὶ ὁ χριστὸς κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας καὶ
 αὐτὸς ἐστὶν σωτὴρ τοῦ σώματος . ἀλλ' ὡς περ ἡ ἐκκλησία ὑποτάσ-
 σεται τῷ χριστῷ οὕτως καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ἐν παν-
 τί . οἱ ἄνδρες ἀγαπάτε τὰς γυναῖκας ἑαυτῶν καθὼς καὶ ὁ χριστὸς
 ἠγάπησεν τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς . ἵνα
 αὐτὴν ἀγιάσῃ καθαρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι . ἵνα
 παραστήσῃ αὐτὴν ἑαυτῷ ἔνδοξον τὴν ἐκκλησίαν μὴ ἔχουσαν σπι-

5. v.3 *T, M, K:* πασα ακαθαρσια, *V:* ακαθαρσια πασα. **v.4** *T, M, K:* τα ουκ ανηκοντα, *V:* α ουκ ανηκεν. **v.5** *T, M, K:* εστε, *V:* ιστε. **v.5** *T, M, K:* ος, *V:* ο. **v.9** *T, M, K:* πνευματος, *V:* φωτος. **v.14** *T, K:* εγειραι, *M, V:* εγειρε. **v.15** *T, M, K:* πως ακριβως, *V:* ακριβως πως. **v.17** *T, M, K:* συνιεντες, *V:* συνιετε. **v.19** *T, M, K:* εαυτοις, *V:* εαυτοις [εν]. **v.19** *T, M, K:* εν, *V:* ζ. **v.21** *T, K:* θεου, *M, V:* χριστου. **v.22** *T, M, K:* υποτασσεσθε, *V:* ζ. **v.23** *T, K:* ο, *M, V:* ζ. **v.23** *T, M, K:* και αυτος εστιν, *V:* αυτος. **v.24** *T, M, K:* αλλ, *V:* αλλα. **v.24** *T, M, K:* ωσπερ, *V:* ως. **v.24** *T, M, K:* ιδιοις, *V:* ζ. **v.25** *T, M, K:* εαυτων, *V:* ζ. **v.27** *T, M, K:* αυτην, *V:* αυτος.

λον ἢ ρυτίδα ἢ τι τῶν τοιούτων ἀλλ' ἵνα ἡ ἀγία καὶ ἄμωμος· οὕτως 28
 ὀφείλουσιν οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας ὡς τὰ ἑαυτῶν
 σώματα ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἑαυτὸν ἀγαπᾷ· οὐδεὶς γάρ 29
 ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν ἀλλ' ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτὴν
 καθὼς καὶ ὁ κύριος τὴν ἐκκλησίαν· ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ σώματος 30
 αὐτοῦ ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ· ἀντὶ τού- 31
 του καταλείπει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ
 προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἔσονται οἱ δύο
 εἰς σάρκα μίαν· τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστὶν ἐγὼ δὲ λέγω εἰς 32
 χριστὸν καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν· πλήν καὶ ὑμεῖς οἱ καθ' ἓνα ἕκα- 33
 στος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγαπάτω ὡς ἑαυτὸν ἢ δὲ γυνὴ ἵνα
 φοβῆται τὸν ἄνδρα·

Τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν ἐν κυρίῳ τοῦτο γάρ ἐ- 6
 στιν δίκαιον· τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα ἣτις ἐστὶν ἐντολὴ 2
 πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ· ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ ἔσῃ μακροχρόνιος ἐπὶ 3
 τῆς γῆς· καὶ οἱ πατέρες μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν ἀλλ' ἐκτρέ- 4
 φετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ κυρίου· οἱ δοῦλοι ὑπακούετε 5
 τοῖς κυρίοις ὁ κατὰ σάρκα μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐν ἀπλότητι τῆς
 καρδίας ὑμῶν ὡς τῷ χριστῷ· μὴ καθ' ὀφθαλμοδουλείαν ὡς ἀν- 6
 θρωπάρεσκοι ἀλλ' ὡς δοῦλοι τοῦ χριστοῦ ποιοῦντες τὸ θέλημα
 τοῦ θεοῦ ἐκ ψυχῆς· μετ' εὐνοίας δουλεύοντες τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ 7
 ἀνθρώποις· εἰδότες ὅτι ὁ ἕαν τι ἕκαστος ποιήσῃ ἀγαθὸν τοῦτο κο- 8
 μιεῖται ἑαυτοῦ κυρίου εἴτε δοῦλος εἴτε ἐλεύθερος· καὶ οἱ κύριοι 9
 τὰ αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς αὐτοὺς ἀνιέντες τὴν ἀπειλὴν εἰδότες ὅτι καὶ
 ὑμῶν αὐτῶν ὁ κύριος ἐστὶν ἐν οὐρανοῖς καὶ προσωποληψία οὐκ
 ἔστιν παρ' αὐτῷ· τὸ λοιπὸν ἀδελφοί μου ἐνδυναμοῦσθε ἐν κυ- 10
 ρίῳ καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ· ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν 11
 τοῦ θεοῦ πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στήναι πρὸς τὰς μεθοδεῖας τοῦ
 διαβόλου· ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλῃ πρὸς αἷμα καὶ σάρκα ἀλ- 12
 λά πρὸς τὰς ἀρχάς πρὸς τὰς ἐξουσίας πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας
 τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας

v.28 *T, M, K:* οἱ, *V:* [καὶ] οἱ. **v.29** *T, M, K:* ἀλλ, *V:* ἀλλα. **v.29** *T, M, K:* κυριος, *V:* χριστος. **v.30** *T, M, K:* ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ, *V:* ἔ. **v.31** *T, M, K:* αὐτοῦ, *V:* ἔ. **6. v.4** *T, M, K:* ἀλλ, *V:* ἀλλα. **v.5** *T, M, K:* κυριοις κατὰ σάρκα, *V:* κατὰ σάρκα κυριοις. **v.6** *T, M, K:* οφθαλμοδουλειαν, *V:* οφθαλμοδουλιαν. **v.6** *T, M, K:* του, *V:* ἔ. **v.7** *T:* τῶ, *K, M, V:* ὡς τῶ. **v.8** *T, M, K:* ο εαν τι εκαστος, *V:* εκαστος εαν τι. **v.8** *T, M, K:* κομιεται παρα του, *V:* κομισεται παρα. **v.9** *T, M, K:* καὶ ὑμῶν αὐτῶν, *V:* καὶ αὐτῶν καὶ ὑμῶν. **v.9** *T, M, K:* προσωποληψια, *V:* προσωποληψια. **v.10** *T, M, K:* το λοιπον ἀδελφοι μου, *V:* του λοιπου. **v.12** *T, M, K:* του αιωνος, *V:* ἔ.

13 ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ὁ διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ θεοῦ
 ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ καὶ ἅπαντα κατερ-
 14 γασάμενοι στήναι. στήτε οὖν περιζωσάμενοι τὴν ὄσφυν ὑμῶν ἐν
 15 ἀληθείᾳ καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης. καὶ ὑπο-
 δησάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἐτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης.
 16 ἐπὶ πᾶσιν ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως ἐν ᾧ δυνησεσθε
 17 πάντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα σθέσαι. καὶ τὴν περι-
 κεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου δέξασθε καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ πνεύματος
 18 ὃ ἐστὶν ῥῆμα θεοῦ. διὰ πάσης προσευχῆς καὶ δεήσεως προσευχο-
 μένοι ἐν παντὶ καιρῷ ἐν πνεύματι καὶ εἰς αὐτὸ τὸ αὐτοῦ ἀγρυπνοῦντες
 19 ἐν πάσῃ προσκατερήσει καὶ δεήσει περὶ πάντων τῶν ἁγίων. καὶ
 ὑπὲρ ἑμοῦ ἵνα μοι δοθῆῃ λόγος ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματός μου ἐν
 20 παρρησίᾳ γνωρίσαι τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου. ὑπὲρ οὗ πρε-
 σβεύω ἐν ἀλύσει ἵνα ἐν αὐτῷ παρρησιάσωμαι ὡς δεῖ με λαλῆσαι.
 21 ἵνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς τὰ κατ' ἐμέ τί πράσσω πάντα ὑμῖν ὁ γνω-
 ρίσει τυχικός ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος ἐν κυρίῳ.
 22 ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν καὶ
 23 παρακαλέση τὰς καρδίας ὑμῶν. εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ἀγάπη
 24 μετὰ πίστεως ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ. ἡ χάρις
 μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν κύριον ἡμῶν ἰησοῦν χριστὸν ἐν
 ἀφθαρσίᾳ ἀμῆν. Πρὸς ὁ ἐφεσίους ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης διὰ τυχικοῦ.

v.16 *T, M, K:* ἐπι, *V:* ἐν. **v.17** *T, K, V:* δεξασθε, *M:* δεξασθαι. **v.18** *T, M, K:* τουτο, *V:* ἔ.
v.19 *T, K:* δοθειη, *M, V:* δοθη. **v.21** *T, M, K:* ὑμιν γνωρίσει, *V:* γνωρίσει ὑμιν. **v.24** *T, M:*
 ἀμην, *K, V:* ἔ. **v.24** *T:* Πρὸς . . . τυχικού, *K, M, V:* ἔ.

Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Παῦλος καὶ τιμόθεος δοῦλοι ἰησοῦ^ο χριστοῦ πᾶσιν τοῖς ἀγίοις **1**
ἐν χριστῷ ἰησοῦ τοῖς οὖσιν ἐν φιλίπποις σὺν ἐπισκόποις καὶ δια-
κόνοις . χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου **2**
ἰησοῦ χριστοῦ . εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου ἐπὶ πάσῃ τῇ μνεία ὑμῶν . **3**
πάντοτε ἐν πάσῃ δεήσει μου ὑπὲρ πάντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς τὴν **4**
δέησιν ποιούμενος . ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον ἀπὸ^ο **5**
πρώτης ἡμέρας ἄχρι τοῦ νῦν . πεποιθῶς αὐτὸ τοῦτο ὅτι ὁ ἐναρ- **6**
ξάμενος ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγαθὸν ἐπιτελέσει ἄχρι^ο ἡμέρας ἰησοῦ **7**
χριστοῦ . καθὼς ἐστὶν δίκαιον ἐμοὶ τοῦτο φρονεῖν ὑπὲρ πάντων ὑ- **8**
μῶν διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμᾶς ἐν τε τοῖς δεσμοῖς μου καὶ^ο **9**
τῇ ἀπολογία καὶ βεβαιώσει τοῦ εὐαγγελίου συγκαινωνούς μου τῆς **10**
χάριτος πάντας ὑμᾶς ὄντας . μάρτυς γάρ μου ἐστὶν ὁ θεὸς ὡς ἐ- **11**
πιποθῶ πάντας ὑμᾶς ἐν σπλάγχνοις ἰησοῦ^ο χριστοῦ . καὶ τοῦτο **12**
προσεύχομαι ἵνα ἡ ἀγάπη ὑμῶν ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον περισ- **13**
σεύῃ ἐν ἐπιγνώσει καὶ πάσῃ αἰσθήσει . εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τὰ **14**
διαφέροντα ἵνα ἦτε εἰλικρινεῖς καὶ ἀπρόσκοποι εἰς ἡμέραν χρι- **15**
στοῦ . πεπληρωμένοι καρπῶν δικαιοσύνης τῶν διὰ ἰησοῦ χριστοῦ **16**
εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον θεοῦ . γινώσκειν δὲ ὑμᾶς βούλομαι ἀδελφοί **17**
ὅτι τὰ κατ' ἐμὲ μᾶλλον εἰς προκοπὴν τοῦ εὐαγγελίου ἐλήλυθεν . **18**
ὥστε τοὺς δεσμούς μου φανεροὺς ἐν χριστῷ γενέσθαι ἐν ὅλῳ τῷ **19**
πραιτωρίῳ καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν . καὶ τοὺς πλείονας τῶν ἀδελ- **20**
φῶν ἐν κυρίῳ πεποιθότας τοῖς δεσμοῖς μου περισσοτέρως τολμᾶν **21**
ἀφόβως τὸν λόγον λαλεῖν . τινὲς μὲν καὶ διὰ φθόνον καὶ ἔριν τινὲς **22**
δὲ καὶ δι' εὐδοκίαν τὸν χριστὸν κηρύσσουσιν . οἱ^ο μὲν ἔξ ἐριθείας **23**

Inscription: *T*: Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ, *K*: ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ, *M*, *V*: ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ.

1. v.1 *T*,*M*,*K*: ἰησοῦ χριστοῦ, *V*: χριστοῦ ἰησοῦ. **v.5** *T*,*M*,*K*: ἀπο, *V*: ἀπο τῆς. **v.6** *T*,*K*: ἀχρις ἡμερας ἰησοῦ χριστοῦ, *M*: ἀχρις ἡμερας χριστοῦ ἰησοῦ, *V*: ἀχρι ἡμερας χριστοῦ ἰησοῦ. **v.7** *T*,*K*: καὶ, *M*,*V*: καὶ ἐν. **v.8** *T*,*M*,*K*: ἐστιν, *V*: ἐ. **v.8** *T*,*M*,*K*: ἰησοῦ χριστοῦ, *V*: χριστοῦ ἰησοῦ. **v.11** *T*,*M*,*K*: καρπῶν, *V*: καρπον. **v.11** *T*,*M*,*K*: τῶν, *V*: τὸν.

τὸν χριστὸν καταγγέλλουσιν οὐχ ἀγνῶς οἰόμενοι θλίψιν ἐπιφέρειν
 17 τοῖς δεσμοῖς μου . οἱ° δὲ ἐξ ἀγάπης εἰδότες ὅτι εἰς ἀπολογίαὶν τοῦ
 18 εὐαγγελίου κεῖμαι . τί γάρ πλὴν° παντὶ τρόπῳ εἴτε προφάσει εἴτε
 ἀληθείᾳ χριστὸς καταγγέλλεται καὶ ἐν τούτῳ χαίρω ἀλλὰ καὶ χα-
 19 ρήσομαι . οἶδα γὰρ ὅτι τοῦτό μοι ἀποθήσεται εἰς σωτηρίαν διὰ
 τῆς ὑμῶν δεήσεως καὶ ἐπιχορηγίας τοῦ πνεύματος ἰησοῦ χριστοῦ .
 20 κατὰ τὴν ἀποκαταδοκίαν καὶ ἐλπίδα μου ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰσχυνηθή-
 σομαι ἀλλ' ἐν πάσῃ παρρησίᾳ ὡς πάντοτε καὶ νῦν μεγαλυθησεται
 21 χριστὸς ἐν τῷ σώματί μου εἴτε διὰ ζωῆς εἴτε διὰ θανάτου . ἐμοὶ
 22 γὰρ τὸ ζῆν χριστὸς καὶ τὸ ἀποθανεῖν κέρδος . εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν σαρκί
 23 τοῦτό μοι καρπὸς ἔργου καὶ τί αἰρήσομαι οὐ γνωρίζω . συνέχομαι
 γὰρ ἐκ τῶν δύο τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι καὶ σὺν χρι-
 24 στῷ εἶναι πολλῶ° μᾶλλον κρεῖσσον . τὸ δὲ ἐπιμένειν ἐν τῇ σαρκί
 25 ἀναγκαιότερον δι' ὑμᾶς . καὶ τοῦτο πεποιθῶς οἶδα ὅτι μενῶ καὶ
 συμπαραμενῶ πᾶσιν ὑμῖν εἰς τὴν ὑμῶν προκοπὴν καὶ χαρὰν τῆς
 26 πίστεως . ἵνα τὸ καύχημα ὑμῶν περισσεύῃ ἐν χριστῷ ἰησοῦ ἐν ἐ-
 27 μοὶ διὰ τῆς ἐμῆς παρουσίας πάλιν πρὸς ὑμᾶς . μόνον ἄξιως τοῦ
 εὐαγγελίου τοῦ χριστοῦ πολιτεύεσθε ἵνα εἴτε ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ὑμᾶς
 εἴτε ἀπὼν ἀκούσῳ τὰ περὶ ὑμῶν ὅτι στήκετε ἐν ἐνὶ πνεύματι μιᾷ
 28 ψυχῇ συναθλοῦντες τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου . καὶ μὴ πτυρόμενοι
 ἐν μηδενὶ ὑπὸ τῶν ἀντικειμένων ἤτις αὐτοῖς° μὲν ἐστὶν ἐνδειξις ἀ-
 29 πωλείας ὑμῖν δὲ σωτηρίας καὶ τοῦτο ἀπὸ θεοῦ . ὅτι ὑμῖν ἔχαρισθη
 τὸ ὑπὲρ χριστοῦ οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πιστεύειν ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ
 30 αὐτοῦ πάσχειν . τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἔχοντες οἷον ἴδετε ἐν ἐμοὶ καὶ
 νῦν ἀκούετε ἐν ἐμοί .

2 Εἴ τις οὖν παράκλησις ἐν χριστῷ εἴ τι παραμύθιον ἀγάπης εἴ τις
 2 κοινωνία πνεύματος εἴ τινα σπλάγχνα καὶ οἰκτιρμοὶ . πληρώσατέ
 μου τὴν χαρὰν ἵνα τὸ αὐτὸ φρονῆτε τὴν αὐτὴν ἀγάπην ἔχοντες
 3 σύμψυχοι τὸ ἐν φρονούντες . μηδὲν κατὰ° ἐριθειαν ἢ κενοδοξίαν
 ἀλλὰ τῇ ταπεινοφροσύνῃ ἀλλήλους ἡγούμενοι ὑπερέχοντας ἑαυ-
 4 τῶν . μὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος σκοπεῖτε ἀλλὰ καὶ τὰ ἐτέρων ἕκαστος° .

v.16 *Τ,Μ,Κ:* οἱ μεν ἐξ ἐριθείας τὸν χριστὸν καταγγέλλουσιν οὐχ ἀγνῶς οἰόμενοι θλίψιν ἐπιφε-
 ρειν τοῖς δεσμοῖς μου, *Υ:* οἱ μεν ἐξ ἀγάπης εἰδοτες οἱ εἰς ἀπολογίαὶν τοῦ εὐαγγελίου κεῖμαι.

v.17 *Τ,Μ,Κ:* οἱ δε ἐξ ἀγάπης εἰδοτες οἱ εἰς ἀπολογίαὶν τοῦ εὐαγγελίου κεῖμαι, *Υ:* οἱ δε
 ἐξ ἐριθείας τὸν χριστὸν καταγγέλλουσιν οὐχ ἀγνῶς οἰόμενοι θλίψιν ἐπιφειν τοῖς δεσμοῖς μου.

v.18 *Τ,Μ,Κ:* πλὴν, *Υ:* πλὴν οἱ. **v.23** *Τ,Κ:* γαρ, *Μ,Υ:* δε. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* πολλῶ,
Υ: πολλῶ [γαρ]. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* συμπαραμενῶ, *Υ:* παραμενῶ. **v.27** *Τ,Μ,Κ:* ακουσω, *Υ:*

ακουω. **v.28** *Τ,Μ,Κ:* αυτοῖς μεν ἐστὶν ἐνδειξις ἀπωλείας ὑμῖν, *Υ:* ἐστὶν αυτοῖς ἐνδειξις ἀπωλείας
 ὑμῶν. **v.30** *Τ:* ἴδετε, *Κ,Μ,Υ:* εἰδετε. **2. v.1** *Τ,Κ:* τινα, *Μ,Υ:* τις. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* κατα

ἐριθειαν ἢ κενοδοξίαν, *Υ:* κατ ἐριθειαν μηδε κατα κενοδοξίαν.

τοῦτο γάρ^ο φρονείσθω ἐν ὑμῖν ὁ καὶ ἐν χριστῷ ἰησοῦ. ὅς ἐν μορ- 5, 6
 φῆ θεοῦ ὑπάρχων οὐχ ἄρπαγμὸν ἠγήσατο τὸ εἶναι ἴσα θεῷ. ἀλλ’ 7
 ἑαυτὸν ἐκένωσεν μορφὴν δούλου λαβὼν ἐν ὁμοίωματι ἀνθρώπων
 γενόμενος. καὶ σχήματι εὐρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος ἐταπεινώσεν ἑαυ- 8
 τὸν γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου θανάτου δὲ σταυροῦ. διὸ 9
 καὶ ὁ θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσεν καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ ὄνομα^ο τὸ ὑπὲρ
 πᾶν ὄνομα. ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψη ἐπουρανίων 10
 καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων. καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται 11
 ὅτι κύριος ἰησοῦς χριστὸς εἰς δόξαν θεοῦ πατρὸς. ὥστε ἀγαπητοί 12
 μου καθὼς πάντοτε ὑπηκούσατε μὴ ὡς ἐν τῇ παρουσίᾳ μου μόνον
 ἀλλὰ νῦν πολλῷ μᾶλλον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου μετὰ φόβου καὶ τρόμου 13
 τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργάζεσθε. ὁ^ο θεὸς γὰρ ἔστιν ὁ ἐνεργῶν 14
 ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θέλει καὶ τὸ ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας. πάντα 15
 ποιεῖτε χωρὶς γογγυσμῶν καὶ διαλογισμῶν. ἵνα γένησθε ἄμεμ-
 πτοι καὶ ἀκέραιοι τέκνα θεοῦ ἀμώμητα^ο ἐν μέσῳ γενεᾶς σκολιᾶς 16
 καὶ διεστραμμένης ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ. λόγον 17
 ζωῆς ἐπέχοντες εἰς καύχημα ἔμοι εἰς ἡμέραν χριστοῦ ὅτι οὐκ εἰς
 κενὸν ἔδραμον οὐδὲ εἰς κενὸν ἐκοπίασα. ἀλλ’ εἰ καὶ σπένδομαι 18
 ἐπὶ τῇ θυσίᾳ καὶ λειτουργίᾳ τῆς πίστεως ὑμῶν χαίρω καὶ συγχαίρω 19
 πᾶσιν ὑμῖν. τὸ δ’ αὐτὸ καὶ ὑμεῖς χαίρετε καὶ συγχαίρετέ μοι. ἐλ-
 πίζω δὲ ἐν κυρίῳ ἰησοῦ τιμόθειον ταχέως πέμψαι ὑμῖν ἵνα κάγῳ 20
 εὐψυχῶ γνοῦς τὰ περὶ ὑμῶν. οὐδένα γὰρ ἔχω ἰσόψυχον ὅστις γνη- 21
 σίως τὰ περὶ ὑμῶν μεριμνήσει. οἱ πάντες γὰρ τὰ ἑαυτῶν ζητοῦσιν 22
 οὐ τὰ τοῦ^ο χριστοῦ ἰησοῦ. τὴν δὲ δοκιμὴν αὐτοῦ γινώσκετε ὅτι ὡς 23
 πατρὶ τέκνον σὺν ἔμοι ἐδούλευσεν εἰς τὸ εὐαγγέλιον. τοῦτον μὲν 24
 οὖν ἐλπίζω πέμψαι ὡς ἂν ἀπίδω τὰ περὶ ἐμέ ἐξαυτῆς. πέποιθα δὲ 25
 ἐν κυρίῳ ὅτι καὶ αὐτὸς ταχέως ἐλεύσομαι. ἀναγκαῖον δὲ ἠγησά-
 μην ἐπαφρόδιτον τὸν ἀδελφὸν καὶ συνεργὸν καὶ συστρατιώτην μου 26
 ὑμῶν δὲ ἀπόστολον καὶ λειτουργὸν τῆς χρείας μου πέμψαι πρὸς 27
 ὑμᾶς. ἐπειδὴ ἐπιποθῶν ἦν πάντας ὑμᾶς καὶ ἀδημονῶν διότι ἠ-
 κούσατε ὅτι ἠσθένησεν. καὶ γὰρ ἠσθένησεν παραπλήσιον θανάτῳ 28
 ἀλλ’ ὁ θεὸς αὐτὸν^ο ἠλέησεν οὐκ αὐτὸν δὲ μόνον ἀλλὰ καὶ ἐμέ ἵνα
 μὴ λύπη ἐπὶ λύπῃ σχῶ. σπουδαιότερως οὖν ἔπεμψα αὐτὸν ἵνα

v.4 *T, M, K*: σκοπεῖτε, *V*: σκοποῦντες. **v.4** *T, M, K*: ἑκαστος, *V*: ἑκαστοι. **v.5** *T, M, K*:
 γὰρ φρονείσθω, *V*: φρονεῖτε. **v.7** *T, M, K*: ἀλλ, *V*: ἀλλα. **v.9** *T, M, K*: ὄνομα, *V*: τὸ ὄνομα.
v.13 *T, M, K*: ο, *V*: ἄ. **v.15** *T, M, K*: ἀμώμητα ἐν μέσῳ, *V*: ἀμώμα μεσον. **v.17** *T, M, K*:
 ἀλλ, *V*: ἀλλα. **v.18** *T, M, K*: δ, *V*: δε. **v.21** *T, K*: τοῦ χριστοῦ ἰησοῦ, *M*: χριστοῦ ἰησοῦ, *V*:
 ἰησοῦ χριστοῦ. **v.23** *T, M, K*: ἀπιδω, *V*: ἀφιδω. **v.27** *T, K*: ἀλλ, *M, V*: ἀλλα. **v.27** *T, M, K*:
 αὐτον ἠλεησεν, *V*: ἠλεησεν αὐτον. **v.27** *T, K*: λυπη, *M, V*: λυτην.

29 ἰδόντες αὐτὸν πάλιν χαρῆτε καὶ γὰρ ἀλυπότερος ᾧ. προσδέχεσθε
 οὖν αὐτὸν ἐν κυρίῳ μετὰ πάσης χαρᾶς καὶ τοὺς τοιούτους ἐντί-
 30 μους ἔχετε. ὅτι διὰ τὸ ἔργον τοῦ χριστοῦ μέχρι θανάτου ἤγγισεν
 παραβουλεύσαμενος τῇ ψυχῇ ἵνα ἀναπληρώσῃ τὸ ὑμῶν ὑστέρημα
 τῆς πρὸς με λειτουργίας.

3 Τὸ λοιπὸν ἀδελφοί μου χαίρετε ἐν κυρίῳ τὰ αὐτὰ γράφειν ὑ-
 2 μῖν ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρὸν ὑμῖν δὲ ἀσφαλές. βλέπετε τοὺς κύνας
 3 βλέπετε τοὺς κακοὺς ἐργάτας βλέπετε τὴν κατατομὴν. ἡμεῖς γὰρ
 ἔσμεν ἢ περιτομή οἱ πνεύματι θεῷ λατρεύοντες καὶ καυχώμενοι ἐν
 4 χριστῷ ἰησοῦ καὶ οὐκ ἐν σαρκὶ πεποιοῦτες. καίπερ ἐγὼ ἔχων πε-
 ποίθησιν καὶ ἐν σαρκὶ εἴτις δοκεῖ ἄλλος πεποιοῦμαι ἐν σαρκὶ ἐγὼ
 5 μᾶλλον. περιτομὴ ὀκταήμερος ἐκ γένους ἰσραὴλ φυλῆς βενιαμὴν
 6 ἔβραϊος ἐξ ἔβραίων κατὰ νόμον φαρισαῖος. κατὰ ζῆλον διώκων τὴν
 ἐκκλησίαν κατὰ δικαιοσύνην τὴν ἐν νόμῳ γενόμενος ἄμεμπτος.
 7 ἀλλ' ἄτινα ἦν μοι κέρδη ταῦτα ἤγημαι διὰ τὸν χριστὸν ζημίαν.
 8 ἀλλὰ μὲνοῦνγε καὶ ἡγοῦμαι πάντα ζημίαν εἶναι διὰ τὸ ὑπερέχον
 τῆς γνώσεως χριστοῦ ἰησοῦ τοῦ κυρίου μου δι' ὃν τὰ πάντα ἐ-
 9 ζημιώθην καὶ ἡγοῦμαι σκύβαλα εἶναι ἵνα χριστὸν κερδήσω. καὶ
 εὐρεθῶ ἐν αὐτῷ μὴ ἔχων ἐμὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου ἀλλὰ
 τὴν διὰ πίστεως χριστοῦ τὴν ἐκ θεοῦ δικαιοσύνην ἐπὶ τῇ πίστει.
 10 τοῦ γνῶναι αὐτὸν καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ καὶ τὴν
 11, 12 κοινωσίαν τῶν παθημάτων αὐτοῦ συμμορφούμενος τῷ θανάτῳ αὐ-
 τοῦ. εἴ πως καταντήσω εἰς τὴν ἐξανάστασιν ἰῶν νεκρῶν. οὐχ ὅτι
 ἤδη ἔλαβον ἢ ἤδη τετελειώμαι διώκω δὲ εἰ καὶ καταλάβω ἐφ' ᾧ
 13 καὶ κατελήφθην ὑπὸ τοῦ χριστοῦ ἰησοῦ. ἀδελφοί ἐγὼ ἑμαυτὸν οὐ
 λογίζομαι κατεληφέναι ἐν δέ τὰ μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμενος τοῖς
 14 δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος. κατὰ σκοπὸν διώκω ἐπὶ τὸ βρα-
 15 βεῖον τῆς ἄνω κλήσεως τοῦ θεοῦ ἐν χριστῷ ἰησοῦ. ὅσοι οὖν τέλειοι
 τοῦτο φρονῶμεν καὶ εἴ τι ἑτέρως φρονεῖτε καὶ τοῦτο ὁ θεὸς ὑμῖν
 16 ἀποκαλύψει. πλὴν εἰς ὃ ἐφθάσαμεν τῷ αὐτῷ στοιχεῖν κανόνι^ο τὸ
 17 αὐτὸ φρονεῖν. συμμιμηταὶ μου γίνεσθε ἀδελφοί καὶ σκοπεῖτε τοὺς
 18 οὕτως περιπατοῦντας καθὼς ἔχετε τύπον ἡμᾶς. πολλοὶ γὰρ περι-
 πατοῦσιν οὓς πολλάκις ἔλεγον ὑμῖν νῦν δὲ καὶ κλαίων λέγω τοὺς

v.30 *T, M, K:* του, *V:* ἐ. **v.30** *T, M, K:* παραβουλεύσαμενος, *V:* παραβουλεύσαμενος.
3. **v.3** *T, K:* θεῶ, *M, V:* θεοῦ. **v.4** *T:* εἰτις, *K, M, V:* εἰ τις. **v.6** *T, M, K:* ζῆλον, *V:* ζήλος. **v.7** *T, M, K:* ἀλλ, *V:* [ἀλλα]. **v.8** *T, K, V:* μενουνγε, *M:* μεν ουν. **v.8** *T, M, K:* εἶ-
 ναι, *V:* ἐ. **v.10** *T, M, K:* συμμορφουμένος, *V:* συμμορφίζουμένος. **v.11** *T, M, K:* των, *V:* τῆν
 εκ. **v.12** *T, M, K:* κατεληφθην, *V:* κατελημφθην. **v.12** *T, M, K:* του, *V:* ἐ. **v.14** *T, M, K:*
 επι, *V:* εις. **v.16** *T, M, K:* κανονι το αυτο φρονειν, *V:* ἐ. **v.17** *T, M, K:* ουτως, *V:* ουτω.

ἐχθρούς τοῦ σταυροῦ τοῦ χριστοῦ . ὧν τὸ τέλος ἀπώλεια ὧν ὁ θεὸς 19
 ἢ κοιλία καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν οἱ τὰ ἐπίγεια φρονοῦντες .
 ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει ἐξ οὗ καὶ σωτῆρα ἀ- 20
 πεκδεχόμεθα κύριον ἰησοῦν χριστόν . ὃς μετασχηματίσει τὸ σῶμα 21
 τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ σύμμορφον τῷ σώ-
 ματι τῆς δόξης αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ δύνασθαι αὐτὸν καὶ
 ὑποτάξαι ἐαυτῷ τὰ πάντα .

Ὡστε ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ ἐπιπόθητοι χαρὰ καὶ στέφα- 4
 νός μου οὕτως στήκετε ἐν κυρίῳ ἀγαπητοί . εὐώδιαν παρακαλῶ 2
 καὶ συντύχην παρακαλῶ τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν κυρίῳ . καὶ ἐρωτῶ 3
 καὶ σε σύζυγε ὀφείσεις συλλαμβάνου αὐταῖς αἴτινες ἐν τῷ εὐαγγελίῳ
 συνήθλησάν μοι μετὰ καὶ κλήμεντος καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν
 μου ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ ζωῆς . χαίρετε ἐν κυρίῳ πάντοτε πά- 4
 λιν ἐρῶ χαίρετε . τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις ὁ 5
 κύριος ἐγγύς . μηδὲν μεριμνᾶτε ἀλλ' ἐν παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ 6
 δεήσει μετὰ εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωρίζεσθω πρὸς τὸν
 θεόν . καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν φρουρή- 7
 σει τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα ὑμῶν ἐν χριστῷ ἰησοῦ . τὸ 8
 λοιπὸν ἀδελφοί ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ ὅσα σεμνά ὅσα δίκαια ὅσα ἀγνά
 ὅσα προσφιλῆ ὅσα εὐφημα εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος ταῦτα
 λογίζεσθε . ἅ καὶ ἐμάθετε καὶ παρελάβετε καὶ ἠκούσατε καὶ εἶδετε 9
 ἐν ἐμοί ταῦτα πράσσετε καὶ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν .
 ἐχάρην δὲ ἐν κυρίῳ μέγας ὅτι ἤδη ποτὲ ἀνεθάλετε τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ 10
 φρονεῖν ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε ἡκαιεῖσθε δέ . οὐχ ὅτι καθ' ὑστέρησιν 11
 λέγω ἐγὼ γὰρ ἔμαθον ἐν οἷς εἶμι αὐτάρκης εἶναι . οἶδα δὲ ταπει- 12
 νοῦσθαι οἶδα καὶ περισσεύειν ἐν παντὶ καὶ ἐν πᾶσιν μεμύημαι καὶ
 χορτάζεσθαι καὶ πεινᾶν καὶ περισσεύειν καὶ ὑστερεῖσθαι . πάντα 13
 ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με χριστῷ . πλὴν καλῶς ἐποιήσατε συγ- 14
 κοινωνήσαντές μοι τῇ θλίψει . οἶδατε δὲ καὶ ὑμεῖς φιλιππηῖοι ὅτι 15
 ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐαγγελίου ὅτε ἐξῆλθον ἀπὸ μακεδονίας οὐδεμία μοι
 ἐκκλησία ἐκοινώνησεν εἰς λόγον δόσεως καὶ λήψεως εἰ μὴ ὑμεῖς
 μόνοι . ὅτι καὶ ἐν θεσσαλονίκῃ καὶ ἅπασι καὶ δις εἰς τὴν χρεῖαν 16
 μοι ἐπέμψατε . οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ τὸ δόμα ἀλλ' ἐπιζητῶ τὸν καρπὸν
 τὸν πλεονάζοντα εἰς λόγον ὑμῶν . ἀπέχω δὲ πάντα καὶ περισσεύω 18
 πεπλήρωμαι δεξάμενος παρὰ ἐπαφροδίτου τὰ παρ' ὑμῶν ὁμοῦ

v.21 *T, M, K:* εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ, *V:* ἔ. **v.21** *T, M, K:* εαυτῷ, *V:* αὐτῷ. **4. v.2** *T:* εὐωδιαν, *K, M, V:* εὐοδιαν. **v.3** *T, K:* καὶ, *M, V:* ναί. **v.3** *T, M, K:* σύζυγε γνησίε, *V:* γνησίε συζυγε. **v.12** *T:* δε, *K, M, V:* καί. **v.13** *T, M, K:* χριστῷ, *V:* ἔ. **v.15** *T, M, K:* ληψέως, *V:* λημψέως. **v.17** *T, M, K:* ἀλλ, *V:* ἀλλα.

19 εὐωδίας θυσίαν δεκτὴν εὐάρεστον τῷ θεῷ . ὁ δὲ θεὸς μου πληρώ-
σει πᾶσαν χρείαν ὑμῶν κατὰ τὸν^ο πλοῦτον αὐτοῦ ἐν δόξῃ ἐν χριστῷ
20 ἰησοῦ . τῷ δὲ θεῷ καὶ πατρὶ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰ-
21 ὄνων ἀμήν . ἀσπάσασθε πάντα ἅγιον ἐν χριστῷ ἰησοῦ ἀσπάζονται
22 ὑμᾶς οἱ σὺν ἐμοὶ ἀδελφοί . ἀσπάζονται ὑμᾶς πάντες οἱ ἅγιοι μάλι-
23 στα δὲ οἱ ἐκ τῆς καίσαρος οἰκίας . ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ
χριστοῦ μετὰ πάντων^ο ὑμῶν ἀμήν . Πρὸς^ο φιλιππησίους ἐγράφη ἀ-
πὸ ῥώμης δι' ἐπαφροδίτου .

v.19 *Τ,Μ,Κ:* τον πλουτον, *Ν:* το πλουτος.
παντων υμων αμην, *Ν:* του πνευματος υμων.

v.23 *Τ,Κ:* ημων, *Μ,Ν:* *ζ.* **v.23** *Τ,Μ,Κ:*
v.23 *Τ:* Προς . . . επαφροδιτου, *Κ,Μ,Ν:* *ζ.*

Η ΠΡΟΣ ΚΟΛΑΣΣΑΕΙΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ.

Παῦλος ἀπόστολος ἰησοῦ^ο χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ καὶ τι- **1**
μόθεος ὁ ἀδελφός . τοῖς ἐν κολάσσαϊς ἀγίοις καὶ πιστοῖς ἀδελφοῖς **2**
ἐν χριστῷ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ^ο κυ-
ρίου ἰησοῦ χριστοῦ . εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ καὶ πατρὶ τοῦ κυρίου **3**
ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ πάντοτε περὶ ὑμῶν προσευχόμενοι . ἀκού- **4**
σαντες τὴν πίστιν ὑμῶν ἐν χριστῷ ἰησοῦ καὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰς
πάντας τοὺς ἀγίους . διὰ τὴν ἐλπίδα τὴν ἀποκειμένην ὑμῖν ἐν τοῖς **5**
οὐρανοῖς ἣν προηκούσατε ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας τοῦ εὐαγγε-
λίου . τοῦ παρόντος εἰς ὑμᾶς καθὼς καὶ ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ καὶ **6**
ἔστιν καρποφορούμενον^ο καθὼς καὶ ἐν ὑμῖν ἀφ[᾽] ἧς ἡμέρας ἠκού-
σατε καὶ ἐπέγνωτε τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ . καθὼς καὶ **7**
ἐμάθετε ἀπὸ ἐπαφρᾶ τοῦ ἀγαπητοῦ συνδούλου ἡμῶν ὅς ἐστιν πι-
στός ὑπὲρ ὑμῶν διάκονος τοῦ χριστοῦ . ὁ καὶ δηλώσας ἡμῖν τὴν **8**
ὑμῶν ἀγάπην ἐν πνεύματι . διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς ἀφ[᾽] ἧς ἡμέρας **9**
ἠκούσαμεν οὐ παυόμεθα ὑπὲρ ὑμῶν προσευχόμενοι καὶ αἰτούμε-
νοι ἵνα πληρωθῆτε τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ θελήματος αὐτοῦ ἐν πάσῃ
σοφίᾳ καὶ συνέσει πνευματικῇ . περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως τοῦ κυ- **10**
ρίου εἰς πᾶσαν ἀρέσκειαν ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καρποφοροῦντες
καὶ αὐξανόμενοι εἰς^ο τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ θεοῦ . ἐν πάσῃ δυνάμει **11**
δυναμούμενοι κατὰ τὸ κράτος τῆς δόξης αὐτοῦ εἰς πᾶσαν ὑπομο-
νὴν καὶ μακροθυμίαν μετὰ χαρᾶς . εὐχαριστοῦντες τῷ πατρὶ τῷ **12**
ἰκανώσαντι ἡμᾶς εἰς τὴν μερίδα τοῦ κλήρου τῶν ἀγίων ἐν τῷ φωτὶ .
ὅς ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκοτίους καὶ μετέστησεν εἰς **13**
τὴν βασιλείαν τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ . ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀ- **14**

Inscription: *T*: Η ΠΡΟΣ ΚΟΛΑΣΣΑΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ, *K*: ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ, *M*, *V*: ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ.

1. v.1 *T, M, K*: ἰησοῦ χριστοῦ, *V*: χριστοῦ ἰησοῦ. **v.2** *T, M*: κολασσαῖς, *K, V*: κολοσσαῖς. **v.2** *T, M, K*: καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ, *V*: *ξ*. **v.3** *T, M, K*: καὶ, *V*: *ξ*. **v.4** *T, M, K*: τὴν, *V*: ἣν εχετε. **v.6** *T, M, K*: καὶ, *V*: *ξ*. **v.6** *T, K*: καρποφορούμενον, *M*: καρποφορούμενον [καὶ αὐξανόμενον], *V*: καρποφορούμενον καὶ αὐξανόμενον. **v.7** *T, M, K*: καὶ, *V*: *ξ*. **v.10** *T, M, K*: ὑμᾶς, *V*: *ξ*. **v.10** *T, M, K*: εἰς τὴν ἐπίγνωσιν, *V*: τὴ ἐπίγνωσει. **v.12** *T, M, K*: ἡμᾶς, *V*: ὑμᾶς.

15 πολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν· ὅς
 16 ἔστιν εἰκὼν τοῦ θεοῦ τοῦ ἀοράτου πρωτότοκος πάσης κτίσεως· ὅτι
 ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς τὰ
 ὄρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα εἴτε θρόνοι εἴτε κυριότητες εἴτε ἀρχαὶ εἴτε ἐ-
 17 ξουσίαι τὰ πάντα δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἔκτισται· καὶ αὐτός ἐστιν
 18 πρὸ πάντων καὶ τὰ πάντα ἐν αὐτῷ συνέστηκεν· καὶ αὐτός ἐστιν
 ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος τῆς ἐκκλησίας ὅς ἐστιν ἀρχὴ πρωτότοκος
 19 ἐκ τῶν νεκρῶν ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν αὐτὸς πρωτεύων· ὅτι ἐν αὐτῷ
 20 εὐδόκησεν πᾶν τὸ πλήρωμα κατοικῆσαι· καὶ δι' αὐτοῦ ἀποκατα-
 λάξαι τὰ πάντα εἰς αὐτὸν εἰρηνοποιήσας διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυ-
 ροῦ αὐτοῦ δι' αὐτοῦ εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς εἴτε τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς·
 21 καὶ ὑμᾶς ποτε ὄντας ἀπηλλοτριωμένους καὶ ἐχθροὺς τῇ διανοίᾳ
 22 ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς πονηροῖς νυνὶ δὲ ἀποκατήλλαξεν· ἐν τῷ σώματι
 τῆς σαρκὸς αὐτοῦ διὰ τοῦ θανάτου παραστήσαι ὑμᾶς ἁγίους καὶ
 23 ἀμώμους καὶ ἀνεγκλήτους κατενώπιον αὐτοῦ· εἴγε ἐπιμένετε τῇ
 πίστει θεμελιωμένοι καὶ ἑδραῖοι καὶ μὴ μετακινούμενοι ἀπὸ τῆς
 ἐλπίδος τοῦ εὐαγγελίου οὗ ἠκούσατε τοῦ κηρυχθέντος ἐν πάσῃ
 τῇ κτίσει τῇ ὑπὸ τὸν οὐρανόν οὗ ἐγενόμην ἐγὼ παῦλος διάκονος·
 24 νῦν ὁ χαίρω ἐν τοῖς παθήμασί μου ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ἀνταναπληρῶ τὰ
 ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί μου ὑπὲρ τοῦ σώ-
 25 ματος αὐτοῦ ὃ ἐστιν ἡ ἐκκλησία· ἧς ἐγενόμην ἐγὼ διάκονος κατὰ
 τὴν οἰκονομίαν τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι εἰς ὑμᾶς πληρῶσαι τὸν
 26 λόγον τοῦ θεοῦ· τὸ μυστήριον τὸ ἀποκεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώ-
 27 νων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν νυνὶ δὲ ἐφανερώθη τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ· οἷς
 ἠθέλησεν ὁ θεὸς γνωρίσαι τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τοῦ μυστηρίου
 τούτου ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὅς ἐστιν χριστὸς ἐν ὑμῖν ἡ ἐλπίς τῆς δόξης·
 28 ὃν ἡμεῖς καταγγέλλομεν νουθετοῦντες πάντα ἄνθρωπον καὶ διδά-
 σκοντες πάντα ἄνθρωπον ἐν πάσῃ σοφίᾳ ἵνα παραστήσωμεν πάντα
 29 ἄνθρωπον τέλειον ἐν χριστῷ ἰησοῦ· εἰς ὃ καὶ κοπιῶ ἀγωνιζόμενος
 κατὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἐμοὶ ἐν δυνάμει·
2 Θέλω γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι ἡλίκον ἀγῶνα ἔχω περὶ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν
 2 λαοδικεῖα καὶ ὅσοι οὐχ ἐωράκασιν τὸ πρόσωπόν μου ἐν σαρκί· ἵνα
 παρακληθῶσιν αἱ καρδίαι αὐτῶν συμβιβασθέντων ἐν ἀγάπῃ καὶ εἰς

v.14 *T, K:* δια του αιματος αυτου, *M:* [δια του αιματος αυτου], *V:* ε.
V: ε. **v.20** *T, K, V:* εν, *M:* επι. **v.23** *T, M, K:* ειγε, *V:* ει γε. **v.23** *T, M, K:* τη, *V:*
 ε.
v.24 *T, M, V:* νυν, *K:* ος νυν. **v.24** *T, K:* μου, *M, V:* ε.
v.26 *T, M, K:* νυνι, *V:*
 νυν. **v.27** *T, K:* τις ο, *M, V:* τι το. **v.27** *T, M, K:* ος, *V:* ο. **v.28** *T, M, K:* ιησου, *V:*
 ε.
2. v.1 *T, M, K:* περι, *V:* υπερ. **v.1** *T, M, K:* εωρακασιν, *V:* εωρακαν. **v.2** *T, M, K:*
 συμβιβασθεντων, *V:* συμβιβασθεντες.

πάντα^ο πλοῦτον τῆς πληροφορίας τῆς συνέσεως εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ
 μυστηρίου τοῦ θεοῦ καί^ο πατρός καὶ τοῦ χριστοῦ . ἐν ᾧ^ο εἰσιν πάν- 3
 τες οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως ἀπόκρυφοι . τοῦτο 4
 δέ^ο λέγω ἵνα μή^ο τις ὑμᾶς παραλογίζηται ἐν πιθανολογίᾳ . εἰ γὰρ 5
 καὶ τῇ σαρκὶ ἄπειμι ἀλλὰ τῷ πνεύματι σὺν ὑμῖν εἰμί^ο χαίρων καὶ
 βλέπων ὑμῶν τὴν τάξιν καὶ τὸ στερέωμα τῆς εἰς χριστὸν πίστεως
 ὑμῶν . ὡς οὖν παρελάβετε τὸν χριστὸν ἰησοῦν τὸν κύριον ἐν αὐτῷ 6
 περιπατεῖτε . ἐρριζωμένοι καὶ ἐποικοδομούμενοι ἐν αὐτῷ καὶ βε- 7
 βαιούμενοι ἐν τῇ πίστει καθὼς ἐδιδάχθητε περισσεύοντες ἐν^ο αὐτῇ
 ἐν εὐχαριστίᾳ . βλέπετε μή^ο τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς 8
 φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων
 κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου καὶ οὐ κατὰ χριστόν . ὅτι ἐν αὐτῷ κα- 9
 τοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς . καὶ ἔστε ἐν αὐ- 10
 τῷ πεπληρωμένοι ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας .
 ἐν ᾧ^ο καὶ περιετμήθητε περιτομῇ ἀχειροποιήτῳ ἐν τῇ ἀπεκδύσει 11
 τοῦ σώματος τῶν^ο ἁμαρτιῶν τῆς σαρκός ἐν τῇ περιτομῇ τοῦ χρι-
 στοῦ . συνταφέντες αὐτῷ ἐν τῷ βαπτίσματι ἐν ᾧ^ο καὶ συνηγέρθητε 12
 διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐνεργείας τοῦ θεοῦ τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ
 τῶν νεκρῶν . καὶ ὑμᾶς νεκροὺς ὄντας ἐν τοῖς παραπτώμασιν καὶ 13
 τῇ ἀκροβυστίᾳ τῆς σαρκός ὑμῶν συνεζωποίησεν^ο σὺν αὐτῷ χαρι-
 σάμενος ἡμῖν πάντα τὰ παραπτώματα . ἐξαλείψας τὸ καθ^ο ἡμῶν 14
 χειρόγραφον τοῖς δόγμασιν ὃ ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν καὶ αὐτὸ ἤρκεν
 ἐκ τοῦ μέσου προσηλώσας αὐτὸ τῷ σταυρῷ . ἀπεκδυσάμενος τὰς 15
 ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας ἐδειγμάτισεν ἐν παρρησίᾳ θριαμβεύσας
 αὐτοὺς ἐν αὐτῷ . μή^ο οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω ἐν βρώσει ἢ^ο ἐν πόσει ἢ 16
 ἐν μέρει ἑορτῆς ἢ νουμηνίας ἢ σαββάτων . ἃ ἔστιν σκιά τῶν μελλόν- 17
 των τὸ δὲ σῶμα τοῦ χριστοῦ . μηδεὶς ὑμᾶς καταβραβεύετω θέλων 18
 ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ θρησκείᾳ τῶν ἀγγέλων ἃ μὴ ἑώρακεν ἐμ-
 βατεύων εἰκῆ φυσιούμενος ὑπὸ τοῦ νοῦς τῆς σαρκός αὐτοῦ . καὶ 19
 οὐ κρατῶν τὴν κεφαλὴν ἐξ οὗ^ο πᾶν τὸ σῶμα διὰ τῶν ἀφῶν καὶ συν-
 δέσμων ἐπιχορηγούμενον καὶ συμβιβαζόμενον αὔξει τὴν αὔξησιν
 τοῦ θεοῦ . εἰ οὖν^ο ἀπεθάνετε σὺν τῷ χριστῷ ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ 20

v.2 *T, M, K:* παντα πλουτον, *V:* παν πλουτος. **v.2** *T, M, K:* και πατρος και του, *V:* *φ.*
v.3 *T, M, K:* της, *V:* *φ.* **v.4** *T, M, K:* δε, *V:* *φ.* **v.4** *T, M, K:* μη τις, *V:* μηδεις. **v.7** *T, M, K:*
 εν, *V:* *φ.* **v.7** *T, M, K:* εν αυτη, *V:* *φ.* **v.11** *T, M, K:* των αμαρτιων, *V:* *φ.* **v.12** *T, M, K:*
 βαπτισματι, *V:* βαπτισω. **v.12** *T, M, K:* των, *V:* *φ.* **v.13** *T:* συνεζωποησεν, *K:* συνεζω-
 οποησεν, *M, V:* συνεζωποησεν υμας. **v.13** *T, M, V:* ημιν, *K:* υμιν. **v.16** *T, M, K:* η, *V:*
 και. **v.16** *T, M, K:* νουμηνιας, *V:* νεομηνιας. **v.17** *T, K, V:* του, *M:* *φ.* **v.18** *T, M, K:*
 μη, *V:* *φ.* **v.20** *T, K:* ουν απεθανετε ουν τω, *M, V:* απεθανετε ουν.

21 κόσμου τί ὡς ζῶντες ἐν κόσμῳ δογματίζεσθε. μὴ ἄψη μηδὲ γεύ-
 22 ση μηδὲ θίγῃς. ἃ ἔστιν πάντα εἰς φθορὰν τῇ ἀποχρήσει κατὰ τὰ
 23 ἐντάλματα καὶ διδασκαλίας τῶν ἀνθρώπων. ἅτινά ἐστιν λόγον μὲν
 ἔχοντα σοφίας ἐν ἐθελοθηρηκεῖα καὶ ταπεινοφροσύνη καὶ ἀφειδία
 σώματος οὐκ ἐν τιμῇ τινι πρὸς πλησμονὴν τῆς σαρκός.

3 Εἰ οὖν συνηγέρθητε τῷ χριστῷ τὰ ἄνω ζητεῖτε οὗ ὁ χριστὸς ἐ-
 2 στιν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ καθήμενος. τὰ ἄνω φρονεῖτε μὴ τὰ ἐπὶ τῆς
 3 γῆς. ἀπεθάνετε γάρ καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ χριστῷ
 4 ἐν τῷ θεῷ. ὅταν ὁ χριστὸς φανερωθῇ ἡ ζωὴ ἡμῶν τότε καὶ ὑμεῖς
 5 σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ. νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη ὑμῶν
 τὰ ἐπὶ τῆς γῆς πορνείαν ἀκαθαρσίαν πάθος ἐπιθυμίαν κακὴν καὶ
 6 τὴν πλεονεξίαν ἣτις ἐστὶν εἰδωλολατρεία. δι' ἃ ἔρχεται ἡ ὀργὴ
 7 τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας. ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιε-
 8 πατήσατέ ποτε ὅτε ἐζήτητε ἐν αὐτοῖς. νυνὶ δὲ ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς
 τὰ πάντα ὀργὴν θυμὸν κακίαν βλασφημίαν αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ
 9 στόματος ὑμῶν. μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους ἀπεκδυσάμενοι τὸν
 10 παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ. καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν
 11 αὐτόν. ὅπου οὐκ ἐνὶ ἔλλην καὶ ἰουδαῖος περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία
 βάρβαρος σκύθης δοῦλος ἐλεύθερος ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσιν
 12 χριστὸς. ἐνδύσασθε οὖν ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ θεοῦ ἅγιοι καὶ ἡγαπημέ-
 13 νοι σπλάγχνα οἰκτιρῶν χρησιότητα ταπεινοφροσύνην πρᾶσιτητα
 μακροθυμίαν. ἀνεχόμενοι ἀλλήλων καὶ χαριζόμενοι ἑαυτοῖς ἐάν
 14 τις πρὸς τινα ἔχη μομφὴν καθὼς καὶ ὁ χριστὸς ἐχαρίσατο ὑμῖν
 οὕτως καὶ ὑμεῖς. ἐπὶ πᾶσιν δὲ τούτοις τὴν ἀγάπην ἣτις ἐστὶν σύν-
 15 δεσμος τῆς τελειότητος. καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ θεοῦ βραβευέτω ἐν ταῖς
 καρδίαις ὑμῶν εἰς ἣν καὶ ἐκλήθητε ἐν ἐνὶ σώματι καὶ εὐχάριστοι
 16 γίνεσθε. ὁ λόγος τοῦ χριστοῦ ἐνοικεῖτω ἐν ὑμῖν πλουσίως ἐν πάσῃ
 σοφίᾳ διδάσκοντες καὶ νουθετοῦντες ἑαυτοὺς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις
 καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς ἐν χάριτι ᾄδοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ
 17 κυρίῳ. καὶ πᾶν ὃ τι ἂν ποιῆτε ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ πάντα ἐν ὀνό-
 18 ματι κυρίου ἰησοῦ εὐχαριστοῦντες τῷ θεῷ καὶ πατρὶ δι' αὐτοῦ. αἰ

v.23 *T, M, K:* εθελοθηρηκεια, *V:* εθελοθηρησκια. **3. v.4** *T, M, K:* ημων, *V:* υμων.

v.5 *T, M, K:* υμων, *V:* ζ. **v.5** *T, M, K:* ειδωλολατρεία, *V:* ειδωλολατρια. **v.7** *T, M, K:* αυτοις, *V:* τουτοις.

v.12 *T, K:* οικτιρων, *M, V:* οικτιρμου. **v.12** *T, M, K:* πρασιτητα, *V:* πραυτητα. **v.13** *T, M, K:* χριστος, *V:* κυριος. **v.14** *T, M, K:* ητις, *V:* ο. **v.15** *T, M, K:* θεου, *V:* χριστου.

v.16 *T, M, K:* και υμνοις και ωδαις πνευματικαις εν, *V:* υμνοις ωδαις πνευματικαις εν [τη]. **v.16** *T, M, K:* τη καρδια υμων τω κυριω, *V:* ταις καρδιαις υμων τω θεω.

v.17 *T, M, K:* αν, *V:* εαν. **v.17** *T, M, K:* και, *V:* ζ.

γυναῖκες ὑποτάσσεσθε τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ὡς ἀνῆκεν ἐν κυρίῳ . οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας καὶ μὴ πικραίνεσθε πρὸς αὐτάς . 19
 τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν κατὰ πάντα τοῦτο γάρ ἐστιν 20
 εὐάρεστον τῷ κυρίῳ . οἱ πατέρες μὴ ἐρεθίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν ἵνα 21
 μὴ ἄθυμῶσιν . οἱ δοῦλοι ὑπακούετε κατὰ πάντα τοῖς κατὰ σάρκα 22
 κυρίοις μὴ ἐν ὀφθαλμοδουλείαις ὡς ἀνθρωπάρεσκοι ἀλλ' ἐν ἀπλό-
 τητι καρδίας φοβούμενοι τὸν θεόν . καὶ ὅτι ἐὰν ποιῆτε ἐκ 23
 ψυχῆς ἐργάζεσθε ὡς τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις . εἰδότες ὅτι ἀ- 24
 πὸ κυρίου ἀπολήψεσθε τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς κληρονομίας τῷ γὰρ
 κυρίῳ χριστῷ δουλεύετε . ὁ δὲ ἄδικῶν κομιεῖται ὃ ἡδίκησεν καὶ 25
 οὐκ ἔστιν προσωπολήψια .

Οἱ κύριοι τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἰσότητα τοῖς δούλοις παρέχεσθε 4
 εἰδότες ὅτι καὶ ὑμεῖς ἔχετε κύριον ἐν οὐρανοῖς . τῇ προσευχῇ προ- 2
 σκαρτερεῖτε γρηγοροῦντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ . προσευχόμενοι 3
 ἅμα καὶ περὶ ἡμῶν ἵνα ὁ θεὸς ἀνοίξῃ ἡμῖν θύραν τοῦ λόγου λα-
 λῆσαι τὸ μυστήριον τοῦ χριστοῦ δι' ὃ καὶ δέδεμαι . ἵνα φανερώσω 4
 αὐτὸ ὡς δεῖ με λαλῆσαι . ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε πρὸς τοὺς ἔξω τὸν 5
 καιρὸν ἐξαγοραζόμενοι . ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι ἄλατι ἡρ- 6
 τυμένος εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἐνὶ ἐκάστῳ ἀποκρίνεσθαι . τὰ κατ' 7
 ἐμὲ πάντα γνωρίσει ὑμῖν τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς
 διάκονος καὶ σύνδουλος ἐν κυρίῳ . ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ 8
 τοῦτο ἵνα γνῶ τὰ περὶ ὑμῶν καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν .
 σὺν ὀνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ ὅς ἐστιν ἐξ ὑμῶν πάντα 9
 ὑμῖν γνωριῦσιν τὰ ᾧδε . ἀσπάζεται ὑμᾶς ἀρίσταρχος ὁ συναιχμά- 10
 λωτὸς μου καὶ μάρκος ὁ ἀνεψιὸς βαρνάβα περὶ οὗ ἐλάβετε ἐντολὰς
 ἐὰν ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς δέξασθε αὐτόν . καὶ ἰησοῦς ὁ λεγόμενος ἰου- 11
 στος οἱ ὄντες ἐκ περιτομῆς οὗτοι μόνοι συνεργοὶ εἰς τὴν βασιλείαν
 τοῦ θεοῦ οἵτινες ἐγενήθησάν μοι παρηγορία . ἀσπάζεται ὑμᾶς ἐ- 12
 παφρᾶς ὁ ἐξ ὑμῶν δοῦλος χριστοῦ πάντοτε ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ
 ὑμῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς ἵνα στήτε τέλειοι καὶ πεπληρωμένοι ἐν
 παντὶ θελήματι τοῦ θεοῦ . μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ ὅτι ἔχει ζῆλον 13

v.18 *Τ,Μ,Κ:* ἰδιοις, *Υ:* ἐξ. **v.20** *Τ,Κ:* ἐστιν εὐαρεστον τῷ, *Μ:* ἐστιν εὐαρεστον ἐν, *Υ:* εὐαρεστον ἐστιν ἐν. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* οφθαλμοδουλειαις, *Υ:* οφθαλμοδουλεια. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* θεον, *Υ:* κυριον. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* και παν ο τι, *Υ:* ο. **v.24** *Τ,Κ:* αποληψεσθε, *Μ:* ληψεσθε, *Υ:* αποληψεσθε. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* γαρ, *Υ:* ἐξ. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* δε αδικων κομιεται, *Υ:* γαρ αδικων κομισηται. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* προσωποληψια, *Υ:* προσωποληψια. **4. v.1** *Τ,Μ,Κ:* ουρανοις, *Υ:* ουρανω. **v.8** *Τ,Μ,Κ:* γνω τα περι υμων, *Υ:* γνωτε τα περι ημων. **v.9** *Τ,Μ,Κ:* γνωριουσιν, *Υ:* γνωρισουσιν. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* χριστου, *Υ:* χριστου [ιησου]. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* στητε τελειοι και πεπληρωμενοι, *Υ:* σταθητε τελειοι και πεπληροφορημενοι. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* ζηλον πολυν, *Υ:* πολυν πονον.

14 ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν λαοδικεΐα καὶ τῶν ἐν ἱεραπόλει . ἀσπάζεταιται
 15 ὑμᾶς λουκᾶς ὁ ἰατρός ὁ ἀγαπητὸς καὶ δημᾶς . ἀσπάσασθε τοὺς ἐν
 λαοδικεΐα ἀδελφούς καὶ νύμφαν καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτοῦ ἐκκλη-
 16 σίαν . καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ παρ' ὑμῖν ἡ ἐπιστολή ποιήσατε ἵνα καὶ
 ἐν τῇ λαοδικεΐᾳ ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθῇ καὶ τὴν ἐκ λαοδικεΐας ἵνα
 17 καὶ ὑμεῖς ἀναγνῶτε . καὶ εἶπατε ἀρχίπρω βλέπε τὴν διακονίαν ἣν
 18 παρέλαβες ἐν κυρίῳ ἵνα αὐτὴν πληροῖς . ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ
 παύλου μνημονεύετέ μου τῶν δεσμῶν ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν ἀμήν .
 Πρὸς^ο κολασσαεῖς ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης διὰ τυχικοῦ καὶ ὄνησίμου .

v.15 *T, M, K:* αὐτου, *V:* αὐτης.   **v.16** *T, K, V:* λαοδικεων, *M:* λαοδικαιων.   **v.18** *T, M, K:*
 αμην, *V:* ζ.   **v.18** *T:* Προς ... ονησιμου, *K, M, V:* ζ.

Η ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ ΠΡΩΤΗ.

Παῦλος καὶ σιλουανὸς καὶ τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ θεσσαλονι- **1**
κέων ἐν θεῷ πατρὶ καὶ κυρίῳ ἰησοῦ χριστῷ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη
ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ . εὐχαριστοῦ- **2**
μεν τῷ θεῷ πάντοτε περὶ πάντων ὑμῶν μνησθῆναι ὑμῶν ποιούμενοι ἐπὶ
τῶν προσευχῶν ἡμῶν . ἀδιαλείπτως μνημονεύοντες ὑμῶν τοῦ ἔρ- **3**
γου τῆς πίστεως καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ὑπομονῆς τῆς
ἐλπίδος τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ καὶ
πατρὸς ἡμῶν . εἰδότες ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι ὑπὸ θεοῦ τὴν ἐκλογὴν **4**
ὑμῶν . ὅτι τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν οὐκ ἐγενήθη εἰς ὑμᾶς ἐν λόγῳ μό-
νον ἀλλὰ καὶ ἐν δυνάμει καὶ ἐν πνεύματι ἀγίῳ καὶ ἐν πληροφορίᾳ
πολλῇ καθὼς οἴδατε οἳτοι ἐγενήθημεν ἐν ὑμῖν δι' ὑμᾶς . καὶ ὑμεῖς **6**
μιμηταὶ ἡμῶν ἐγενήθητε καὶ τοῦ κυρίου δεξάμενοι τὸν λόγον ἐν
θλίψει πολλῇ μετὰ χαρᾶς πνεύματος ἀγίου . ὥστε γενέσθαι ὑμᾶς **7**
τύπουσ ἡμῶν τοῖς πιστεύουσιν ἐν τῇ μακεδονίᾳ καὶ τῇ ἀχαΐᾳ . ἀφ' **8**
ὑμῶν γὰρ ἐξήχηται ὁ λόγος τοῦ κυρίου οὐ μόνον ἐν τῇ μακεδονίᾳ
καὶ ἀχαΐᾳ ἀλλὰ καὶ ἐν παντὶ τόπῳ ἢ πίστις ὑμῶν ἢ πρὸς τὸν θεὸν
ἐξεληλύθει ὥστε μὴ χρεῖαν ἡμᾶς ἔχειν λαλεῖν τι . αὐτοὶ γὰρ περὶ **9**
ἡμῶν ἀπαγγέλλουσιν ὅποιαν εἴσοδον ἔχομεν πρὸς ὑμᾶς καὶ πῶς
ἐπεστρέψατε πρὸς τὸν θεὸν ἀπὸ τῶν εἰδώλων δουλεύειν θεῷ ζῶντι
καὶ ἀληθινῷ . καὶ ἀναμένειν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐκ τῶν οὐρανῶν ὃν **10**
ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν ἰησοῦν τὸν ρυόμενον ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὀργῆς τῆς
ἐρχομένης .

Αὐτοὶ γὰρ οἴδατε ἀδελφοὶ τὴν εἴσοδον ἡμῶν τὴν πρὸς ὑμᾶς ὅτι **2**
οὐ κενὴ γέγονεν . ἀλλὰ καὶ προπαθόντες καὶ ὑβρισθέντες καθὼς **2**

Inscription: *T*: Η ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ ΠΡΩΤΗ, *Κ*: ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ, *Μ*, *Ν*: ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Α.

1. v.1 *T, Μ, Κ*: απο θεου ... χριστου, *Ν*: *φ*. **v.2** *T, Μ, Κ*: υμων, *Ν*: *φ*. **v.4** *T, Μ, Κ*: θεου, *Ν*: [του] θεου. **v.7** *T, Μ, Κ*: τυπους, *Ν*: τυπον. **v.7** *T, Μ, Κ*: και, *Ν*: και εν. **v.8** *T, Κ*: αχαια, *Μ*: εν τη αχαια, *Ν*: [εν τη] αχαια. **v.8** *T, Μ, Κ*: αλλα και, *Ν*: αλλ. **v.8** *T, Μ, Κ*: ημας εχειν, *Ν*: εχειν ημας. **v.9** *T*: εχομεν, *Κ, Μ, Ν*: εσοχομεν. **v.10** *T, Κ*: εκ, *Μ*: εκ των, *Ν*: εκ [των]. **v.10** *T, Μ, Κ*: απο, *Ν*: εκ. **2. v.2** *T, Κ*: και, *Μ, Ν*: *φ*.

οἴδατε ἐν φιλίπποις ἐπαρρησιασάμεθα ἐν τῷ θεῷ ἡμῶν λαλήσαι
 3 πρὸς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ ἐν πολλῷ ἀγῶνι . ἡ γὰρ παρά-
 κλησις ἡμῶν οὐκ ἐκ πλάνης οὐδὲ ἐξ ἀκαθαρσίας οὔτε ἐν δόλῳ .
 4 ἀλλὰ καθὼς δεδοκιμάσαμεθα ὑπὸ τοῦ θεοῦ πιστευθῆναι τὸ εὐαγγέ-
 λιον οὔτως λαλοῦμεν οὐχ ὡς ἀνθρώποις ἀρέσκοντες ἀλλὰ ἰῶ θεῷ
 5 τῷ δοκιμάζοντι τὰς καρδίας ἡμῶν . οὔτε γὰρ ποτε ἐν λόγῳ κολα-
 κείας ἐγενήθημεν καθὼς οἴδατε οὔτε ἐν προφάσει πλεονεξίας θεὸς
 6 μάρτυς . οὔτε ζητοῦντες ἐξ ἀνθρώπων δόξαν οὔτε ἀφ’ ὑμῶν οὔτε
 7 ἀπ’ ἄλλων δυνάμενοι ἐν βάρει εἶναι ὡς χριστοῦ ἀπόστολοι . ἀλλ’
 ἐγενήθημεν ἡπίιοι ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς ἂν τροφὸς θάλπη τὰ ἑαυτῆς
 8 τέκνα . οὔτως ἡμεῖρομενοι ὑμῶν εὐδοκοῦμεν μεταδοῦναι ὑμῖν οὐ
 μόνον τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ ἀλλὰ καὶ τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς διότι
 9 ἀγαπητοὶ ἡμῖν γέγεννησθε . μνημονεύετε γὰρ ἀδελφοὶ τὸν κόπον
 ἡμῶν καὶ τὸν μόχθον νυκτὸς γὰρ καὶ ἡμέρας ἐργαζόμενοι πρὸς τὸ
 μὴ ἐπιβαρῆσαι τίνα ὑμῶν ἐκηρύξαμεν εἰς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ
 10 θεοῦ . ὑμεῖς μάρτυρες καὶ ὁ θεὸς ὡς δόσιως καὶ δικαίως καὶ ἀμέμ-
 11 πτως ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν ἐγενήθημεν . καθάπερ οἴδατε ὡς ἕνα
 ἕκαστον ὑμῶν ὡς πατὴρ τέκνα ἑαυτοῦ παρακαλοῦντες ὑμᾶς καὶ
 12 παραμυθούμενοι καὶ μαρτυροῦμενοι . εἰς τὸ περιπατῆσαι ὑμᾶς
 ἀξίως τοῦ θεοῦ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς εἰς τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν καὶ
 13 δόξαν . διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ ἀδιαλείπτως ὅτι
 παραλαβόντες λόγον ἀκοῆς παρ’ ἡμῶν τοῦ θεοῦ ἐδέξασθε οὐ λόγον
 ἀνθρώπων ἀλλὰ καθὼς ἐστὶν ἀληθῶς λόγον θεοῦ ὃς καὶ ἐνεργεῖται
 14 ἐν ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν . ὑμεῖς γὰρ μιμηταὶ ἐγενήθητε ἀδελφοὶ
 τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ θεοῦ τῶν οὐσῶν ἐν τῇ ἰουδαίᾳ ἐν χριστῷ ἰη-
 σοῦ ὅτι ταῦτά ἐπάθετε καὶ ὑμεῖς ὑπὸ τῶν ἰδίων συμφυλετῶν καθὼς
 15 καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν ἰουδαίων . τῶν καὶ τὸν κύριον ἀποκτεινάντων
 ἰησοῦν καὶ τοὺς ἰδίους προφήτας καὶ ὑμᾶς ἐκδιωξάντων καὶ θεῷ
 16 μὴ ἀρεσκόντων καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐναντίων . κωλυόντων ἡμᾶς
 τοῖς ἔθνεσιν λαλήσαι ἵνα σωθῶσιν εἰς τὸ ἀναπληρῶσαι αὐτῶν τὰς ἀ-
 17 μαρτίας πάντοτε ἔφθασεν δὲ ἐπ’ αὐτοὺς ἡ ὀργὴ εἰς τέλος . ἡμεῖς δὲ
 ἀδελφοὶ ἀπορφανισθέντες ἀφ’ ὑμῶν πρὸς καιρὸν ὥρας προσώπω
 οὐ καρδίᾳ περισσοτέρως ἐσπουδάσαμεν τὸ πρόσωπον ὑμῶν ἰδεῖν

v.3 *T, M, K:* ουτε, *V:* ουδε. **v.4** *T, M, K:* τω, *V:* ἐ. **v.6** *T, K, V:* απ, *M:* απο. **v.7** *T, M, K:* αλλ, *V:* αλλα. **v.7** *T, M, K:* ηπισοι, *V:* νηπισοι. **v.7** *T, M, K:* αν, *V:* εαν. **v.8** *T, K:* ημερομενοι, *M, V:* ομερομενοι. **v.8** *T, M, K:* γεγεννησθε, *V:* εγεννηθητε. **v.9** *T, M, K:* γαρ, *V:* ἐ. **v.11** *T, K:* μαρτυροουμενοι, *M, V:* μαρτυρομενοι. **v.12** *T, M, K:* περιπατησαι, *V:* περιπατειν. **v.13** *T, M, K:* δια, *V:* και δια. **v.14** *T, K:* ταυτα, *M, V:* τα αυτα. **v.15** *T, M, K:* ιδιοις, *V:* ἐ. **v.15** *T:* υμας, *K, M, V:* ημας.

ἐν πολλῇ ἐπιθυμίᾳ . διὸ ἠθελήσαμεν ἔλθειν πρὸς ὑμᾶς ἐγὼ μὲν 18
παῦλος καὶ ἄπαξ καὶ δὶς καὶ ἐνέκοψεν ἡμᾶς ὁ σατανᾶς . τίς γάρ 19
ἡμῶν ἐλπίς ἢ χαρὰ ἢ στέφανος καυχήσεως ἢ οὐχὶ καὶ ὑμεῖς ἔμ-
προσθεν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ἐν τῇ αὐτοῦ παρουσίᾳ .
ὑμεῖς γάρ ἐστε ἡ δόξα ἡμῶν καὶ ἡ χαρὰ . 20

Διὸ μηκέτι στέγοντες εὐδοκήσαμεν καταλειφθῆναι ἐν ἀθήναις **3**
μόνοι . καὶ ἐπέμψαμεν τιμόθεον τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ διάκονον 2
τοῦ θεοῦ καὶ° συνεργὸν ἡμῶν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ χριστοῦ εἰς τὸ
στηριζαὶ ὑμᾶς καὶ παρακαλέσαι ὑμᾶς° περὶ τῆς πίστεως ὑμῶν . ἰῶ 3
μηδένα σαίνεσθαι ἐν ταῖς θλίψεσιν ταύταις αὐτοὶ γὰρ οἶδατε ὅτι εἰς
τοῦτο κείμεθα . καὶ γὰρ ὅτε πρὸς ὑμᾶς ἦμεν προελέγομεν ὑμῖν ὅτι 4
μέλλομεν θλίβεσθαι καθὼς καὶ ἐγένετο καὶ οἶδατε . διὰ τοῦτο κά- 5
γὼ μηκέτι στέγων ἔπεμψα εἰς τὸ γνῶναι τὴν πίστιν ὑμῶν μὴ πως
ἐπέπρασεν ὑμᾶς ὁ πειράζων καὶ εἰς κενὸν γένηται ὁ κόπος ἡμῶν .
ἄρτι δὲ ἐλθόντος τιμοθέου πρὸς ἡμᾶς ἀφ' ὑμῶν καὶ εὐαγγελισα- 6
μένου ἡμῖν τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην ὑμῶν καὶ ὅτι ἔχετε μνεῖαν
ἡμῶν ἀγαθὴν πάντοτε ἐπιποθοῦντες ἡμᾶς ἰδεῖν καθάπερ καὶ ἡμεῖς
ὑμᾶς . διὰ τοῦτο παρεκλήθημεν ἀδελφοί ἐφ' ὑμῖν ἐπὶ πάσῃ τῇ θλί- 7
ψει° καὶ ἀνάγκῃ ἡμῶν διὰ τῆς ὑμῶν πίστεως . ὅτι νῦν ζῶμεν ἐάν 8
ὑμεῖς στήκητε ἐν κυρίῳ . τίνα γὰρ εὐχαριστίαν δυνάμεθα τῷ θεῷ 9
ἀνταποδοῦναι περὶ ὑμῶν ἐπὶ πάσῃ τῇ χαρᾷ ἣ χαίρομεν δι' ὑμᾶς
ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ ἡμῶν . νυκτὸς καὶ ἡμέρας ὑπὲρ ἐκπερισσοῦ 10
δεόμενοι εἰς τὸ ἰδεῖν ὑμῶν τὸ πρόσωπον καὶ καταρτίσαι τὰ ὑστε-
ρήματα τῆς πίστεως ὑμῶν . αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν καὶ 11
ὁ κύριος ἡμῶν ἰησοῦς χριστὸς κατευθύναι τὴν ὁδὸν ἡμῶν πρὸς
ὑμᾶς . ὑμᾶς δὲ ὁ κύριος πλεονάσαι καὶ περισσεύσαι τῇ ἀγάπῃ εἰς 12
ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας καθάπερ καὶ ἡμεῖς εἰς ὑμᾶς . εἰς τὸ στη- 13
ριζαὶ ὑμῶν τὰς καρδίας ἀμέμπτους ἐν ἀγιωσύνῃ ἔμπροσθεν τοῦ
θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ
χριστοῦ μετὰ πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ° .

Τὸ λοιπὸν οὖν ἀδελφοί ἐρωτῶμεν ὑμᾶς καὶ παρακαλοῦμεν ἐν **4**
κυρίῳ ἰησοῦ° καθὼς παρελάβετε παρ' ἡμῶν τὸ πῶς δεῖ ὑμᾶς πε-
ριπατεῖν καὶ ἀρέσκειν θεῷ° ἵνα περισσεύητε μᾶλλον . οἶδατε γὰρ 2

v.18 *T, M, K:* διο, *V:* διοτι. **v.19** *T, K:* χριστου, *M, V:* χ. **3. v.2** *T, M, K:* διακονον, *V:* συνεργον. **v.2** *T, M, K:* και συνεργον ημων, *V:* χ. **v.2** *T, M, K:* υμας περι, *V:* υπερ. **v.3** *T, K:* το, *M, V:* το. **v.7** *T, M, K:* θλιψει και αναγκη, *V:* αναγκη και θλιψει. **v.8** *T, K:* στηκητε, *M, V:* στηκετε. **v.11** *T, M, K:* χριστος, *V:* χ. **v.13** *T, M, K:* χριστου, *V:* χ. **v.13** *T, M, K:* αυτου, *V:* αυτου [αμην]. **4. v.1** *T, K:* το, *M:* [το], *V:* χ. **v.1** *T, M, K:* ιησου, *V:* ιησου ινα. **v.1** *T, M, K:* θεω, *V:* θεω καθωσ και περιπατετε.

3 τίνας παραγγελίας ἐδώκαμεν ὑμῖν διὰ τοῦ κυρίου ἰησοῦ . τοῦτο
 γάρ ἐστιν θέλημα τοῦ θεοῦ ὁ ἁγιασμός ὑμῶν ἀπέχεσθαι ὑμᾶς ἀπό
 4 τῆς πορνείας . εἰδέναι ἕκαστον ὑμῶν τὸ ἑαυτοῦ σκευῶς κτᾶσθαι ἐν
 5 ἁγιασμῷ καὶ τιμῇ . μὴ ἐν πάθει ἐπιθυμίας καθάπερ καὶ τὰ ἔθνη
 6 τὰ μὴ εἰδότα τὸν θεόν . τὸ μὴ ὑπερβαίνειν καὶ πλεονεκτεῖν ἐν τῷ
 7 πράγματι τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ διότι ἕκδικος ὁ κύριος περὶ πάντων
 8 τούτων καθὼς καὶ προεῖπάμεν ὑμῖν καὶ διεμαρτυράμεθα . οὐ γὰρ
 8 ἐκάλεσεν ἡμᾶς ὁ θεὸς ἐπὶ ἀκαθαρσία ἀλλ' ἐν ἁγιασμῷ . τοιγαροῦν
 ὁ ἅθειτῶν οὐκ ἄνθρωπον ἅθειτῆ ἀλλὰ τὸν θεὸν τὸν καὶ δόντα τὸ
 9 πνεῦμα αὐτοῦ τὸ ἅγιον εἰς ἡμᾶς . περὶ δὲ τῆς φιλαδελφίας οὐ
 χρεῖαν ἔχετε γράφειν ὑμῖν αὐτοὶ γὰρ ὑμεῖς θεοδίδακτοὶ ἐστε εἰς
 10 τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους . καὶ γὰρ ποιεῖτε αὐτὸ εἰς πάντας τοὺς ἀδελ-
 φούς τοὺς ἐν ὅλῃ τῇ μακεδονίᾳ παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς ἀδελφοί
 11 περισσεύειν μᾶλλον . καὶ φιλοτιμεῖσθαι ἡσυχάζειν καὶ πράσσειν
 τὰ ἴδια καὶ ἐργάζεσθαι ταῖς ἰδίαις χερσὶν ὑμῶν καθὼς ὑμῖν πα-
 12 ρηγγείλαμεν . ἵνα περιπατῆτε εὐσχημόνως πρὸς τοὺς ἔξω καὶ μη-
 13 δενὸς χρεῖαν ἔχητε . οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν ἀδελφοί περὶ τῶν
 κεκοιμημένων ἵνα μὴ λυπηθῆτε καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες
 14 ἐλπίδα . εἰ γὰρ πιστεύομεν ὅτι ἰησοῦς ἀπέθανεν καὶ ἀνέστη οὐ-
 τως καὶ ὁ θεὸς τοὺς κοιμηθέντας διὰ τοῦ ἰησοῦ ἄξει σὺν αὐτῷ .
 15 τοῦτο γὰρ ὑμῖν λέγομεν ἐν λόγῳ κυρίου ὅτι ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ πε-
 ριλειπόμενοι εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ κυρίου οὐ μὴ φθάσωμεν τοὺς
 16 κοιμηθέντας . ὅτι αὐτὸς ὁ κύριος ἐν κελεύσματι ἐν φωνῇ ἀρχαγγέ-
 λου καὶ ἐν σάλπιγγι θεοῦ καταβήσεται ἀπ' οὐρανοῦ καὶ οἱ νεκροὶ
 17 ἐν χριστῷ ἀναστήσονται πρῶτον . ἔπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλει-
 πόμενοι ἅμα σὺν αὐτοῖς ἀρπαγησόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν
 18 τοῦ κυρίου εἰς ἀέρα καὶ οὕτως πάντοτε σὺν κυρίῳ ἐσόμεθα . ὥστε
 παρακαλεῖτε ἀλλήλους ἐν τοῖς λόγοις τούτοις .

5 Περὶ δὲ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν ἀδελφοί οὐ χρεῖαν ἔχετε
 2 ὑμῖν γράφεσθαι . αὐτοὶ γὰρ ἀκριβῶς οἶδατε ὅτι ἡ ἡμέρα κυρίου
 3 ὡς κλέπτῃς ἐν νυκτὶ οὕτως ἔρχεται . ὅταν γὰρ λέγωσιν εἰρήνη καὶ
 ἀσφάλεια τότε αἰφνίδιος αὐτοῖς ἐφίσταται ὄλεθρος ὡσπερ ἡ ὥδιν
 4 τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ καὶ οὐ μὴ ἐκφύγωσιν . ὑμεῖς δὲ ἀδελφοί οὐκ
 5 ἐστὲ ἐν σκοτεινῇ ἵνα ἡ ἡμέρα ὑμᾶς ὡς κλέπτῃς καταλάβῃ . πάντες ὁ
 ὑμεῖς υἱοὶ φωτός ἐστε καὶ υἱοὶ ἡμέρας οὐκ ἐσμὲν νυκτός οὐδὲ

v.6 *T, M, K:* ο, *V:* ζ. **v.6** *T, K, V:* προεῖπαμεν, *M:* προεῖπομεν. **v.8** *T, M, K:* καὶ
 δοντα, *V:* [καὶ] διδοντα. **v.8** *T, K:* ἡμας, *M, V:* υμας. **v.13** *T, K:* θελω, *M, V:* θελομεν.
v.13 *T, M, K:* κεκοιμημένων, *V:* κοιμωμένων. **5. v.2** *T, M, K:* η, *V:* ζ. **v.3** *T, M, K:* γαρ,
V: ζ. **v.5** *T, M, K:* παντες, *V:* παντες γαρ.

σκότους . ἄρα οὖν μὴ καθεύδωμεν ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἀλλὰ γρηγο- 6
 ρῶμεν καὶ νήφωμεν . οἱ γὰρ καθεύδοντες νυκτὸς καθεύδουσιν καὶ 7
 οἱ μεθυσκόμενοι νυκτὸς μεθύουσιν . ἡμεῖς δὲ ἡμέρας ὄντες νήφω- 8
 μεν ἐνδυσάμενοι θώρακα πίστεως καὶ ἀγάπης καὶ περικεφαλαίαν 9
 ἐλπίδα σωτηρίας . ὅτι οὐκ ἔθετο ἡμᾶς ὁ θεὸς εἰς ὀργὴν ἀλλ' εἰς 9
 περιποίησιν σωτηρίας διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ . τοῦ 10
 ἀποθανόντος ὑπὲρ ἡμῶν ἵνα εἴτε γρηγορῶμεν εἴτε καθεύδωμεν 11
 ἅμα σὺν αὐτῷ ζήσωμεν . διὸ παρακαλεῖτε ἀλλήλους καὶ οἰκοδο- 11
 μεῖτε εἰς τὸν ἕνα καθὼς καὶ ποιεῖτε . ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς ἀδελφοί 12
 εἰδέναι τοὺς κοπιῶντας ἐν ὑμῖν καὶ προΐσταμένους ὑμῶν ἐν κυρίῳ 13
 καὶ νουθετοῦντας ὑμᾶς . καὶ ἠγεῖσθαι αὐτοὺς ὑπερῶς ἐκπερισσοῦ 13
 ἐν ἀγάπῃ διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν εἰρηνεύετε ἐν ἑαυτοῖς . παρακαλοῦ- 14
 μεν δὲ ὑμᾶς ἀδελφοί νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους παραμυθεῖσθε τοὺς 15
 ὀλιγοψύχους ἀντέχεσθε τῶν ἀσθενῶν μακροθυμεῖτε πρὸς πάντας . 15
 ὁρᾶτε μὴ τις κακὸν ἀντὶ κακοῦ τινὶ ἀποδῶ ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν 16
 διώκετε καὶ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας . πάντοτε χαίrete . ἀδια- 16, 17
 λείπτως προσεύχεσθε . ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε τοῦτο γὰρ θέλημα 18
 θεοῦ ἐν χριστῷ ἰησοῦ εἰς ὑμᾶς . τὸ πνεῦμα μὴ σβέννυτε . προφη- 19, 20
 τεῖας μὴ ἐξουθενεῖτε . πάντα ὁδοκιμάζετε τὸ καλὸν κατέχετε . ἀπὸ 21, 22
 παντὸς εἴδους πονηροῦ ἀπέχεσθε . αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης 23
 ἀγίασαι ὑμᾶς ὁλοτελεῖς καὶ ὁλόκληρον ὑμῶν τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυ-
 χὴ καὶ τὸ σῶμα ἀμέμπτως ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ
 χριστοῦ τηρηθεῖη . πιστὸς ὁ καλῶν ὑμᾶς ὃς καὶ ποιήσει . ἀδελφοί 24, 25
 προσεύχεσθε ἑπεὶ περὶ ἡμῶν . ἀσπάσασθε τοὺς ἀδελφούς πάντας ἐν 26
 φιλήματι ἀγίῳ . ὀρκίζω ὑμᾶς τὸν κύριον ἀναγνωσθῆναι τὴν ἐπι- 27
 στολὴν πᾶσιν τοῖς ἁγίοις ἀδελφοῖς . ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰη- 28
 σοῦ χριστοῦ μεθ' ὑμῶν ἀμήν . Πρὸς ὁ θεσσαλονικεῖς πρώτη ἐγγραφή
 ἀπὸ ἀθηνῶν .

v.6 *T, M, K:* καί, *V:* *ζ*. **v.9** *T, M, K:* ἀλλ, *V:* ἀλλα. **v.13** *T, M, K:* ὑπερ ἐκπερισσοῦ, *V:* ὑπερεκπερισσοῦ. **v.21** *T, K:* παντα, *M, V:* παντα δε. **v.25** *T, M, K:* προσευχεσθε, *V:* προσευχεσθε [καί]. **v.27** *T, M, K:* ορκίζω, *V:* ενορκίζω. **v.27** *T, M, K:* αγιοις, *V:* *ζ*. **v.28** *T, M, K:* αμην, *V:* *ζ*. **v.28** *T:* Προς ... αθηνων, *K, M, V:* *ζ*.

Η ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

1 Παῦλος καὶ σιλουανὸς καὶ τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ θεσσαλονι-
2 κέων ἐν θεῷ πατρὶ ἡμῶν καὶ κυρίῳ ἰησοῦ χριστῷ . χάρις ὑμῖν καὶ
3 εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ . εὐχα-
ριστεῖν ὀφείλομεν τῷ θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν ἀδελφοί καθὼς ἄξιόν
ἐστιν ὅτι ὑπεραυξάνει ἡ πίστις ὑμῶν καὶ πλεονάζει ἡ ἀγάπη ἐνὸς
4 ἐκάστου πάντων ὑμῶν εἰς ἀλλήλους . ὥστε ἡμᾶς^ο αὐτοὺς ἐν ὑμῖν
καυχᾶσθαι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ θεοῦ ὑπὲρ τῆς ὑπομονῆς ὑμῶν
καὶ πίστεως ἐν πᾶσιν τοῖς διωγμοῖς ὑμῶν καὶ ταῖς θλίψεσιν αἷς
5 ἀνέχεσθε . ἔνδειγμα τῆς δικαίας κρίσεως τοῦ θεοῦ εἰς τὸ καταξιω-
6 θῆναι ὑμᾶς τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ ὑπὲρ ἧς καὶ πάσχετε . εἶπερ
7 δίκαιον παρὰ θεῷ ἀνταποδοῦναι τοῖς θλίβουσιν ὑμᾶς θλίψιν . καὶ
8 ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις ἄνεσιν μεθ' ἡμῶν ἐν τῇ ἀποκαλύψει τοῦ κυ-
ρίου ἰησοῦ ἀπ' οὐρανοῦ μετ' ἀγγέλων δυνάμεως αὐτοῦ . ἐν πυρὶ
φλογὸς διδόντος ἐκδίκησιν τοῖς μὴ εἰδόσιν θεὸν καὶ τοῖς μὴ ὑπα-
9 κούουσιν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ . οἵτινες
10 δίκην τίσουσιν ὄλεθρον αἰώνιον ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου καὶ ἀ-
πὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ . ὅταν ἔλθῃ ἐνδοξασθῆναι ἐν τοῖς
ἀγίοις αὐτοῦ καὶ θαυμασθῆναι ἐν πᾶσιν τοῖς πιστεύουσιν ὅτι ἐπι-
11 στεύθη τὸ μαρτύριον ἡμῶν ἐφ' ὑμᾶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ . εἰς δὲ καὶ
προσευχόμεθα πάντοτε περὶ ὑμῶν ἵνα ὑμᾶς ἀξιώσῃ τῆς κλήσεως ὁ
θεὸς ἡμῶν καὶ πληρώσῃ πᾶσαν εὐδοκίαν ἀγαθωσύνης καὶ ἔργον
12 πίστεως ἐν δυνάμει . ὅπως ἐνδοξασθῆ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν
ἰησοῦ χριστοῦ ἐν ὑμῖν καὶ ὑμεῖς ἐν αὐτῷ κατὰ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ
ἡμῶν καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ .

2 Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς ἀδελφοί ὑπὲρ τῆς παρουσίας τοῦ κυρίου
2 ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ καὶ ἡμῶν ἐπισυναγωγῆς ἐπ' αὐτόν . εἰς τὸ μὴ

Inscription: *T*: Η ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ, *K*: ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟ-
ΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ, *M*, *V*: ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Β.

1. **v.4** *T, M, K*: ημᾶς αὐτοὺς, *V*: αὐτοὺς ημᾶς. **v.4** *T, M, K*: καυχᾶσθαι, *V*: ἐγκαυχᾶσθαι.
v.8 *T, M, K*: χριστοῦ, *V*: ἔ. **v.10** *T, K*: πιστεύουσιν, *M, V*: πιστεῦσασιν. **v.12** *T, K*: χριστοῦ,
M, V: ἔ.

ταχῶς σαλευθῆναι ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ νοῦς μῆτε θροεῖσθαι μῆτε διὰ πνεύματος μῆτε διὰ λόγου μῆτε δι' ἐπιστολῆς ὡς δι' ἡμῶν ὡς ὅτι ἐνόστηκεν ἡ ἡμέρα τοῦ χριστοῦ· μὴ τις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ κατὰ μη- 3
δένα τρόπον ὅτι ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀμαρτίας ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας· ὁ ἀντικείμενος καὶ 4
ὑπεραιρόμενος ἐπὶ πάντα λεγόμενον θεὸν ἢ σέβασμα ὥστε αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ ὡς^ο θεὸν καθίσει ἀποδεικνύντα ἑαυτὸν ὅτι 5
ἐστὶν θεός· οὐ μνημονεύετε ὅτι ἔτι ὢν πρὸς ὑμᾶς ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν· καὶ νῦν τὸ κατέχον οἴδατε εἰς τὸ ἀποκαλυφθῆναι αὐτὸν ἐν 6
τῷ ἑαυτοῦ καιρῷ· τὸ γὰρ μυστήριον ἤδη ἐνεργεῖται τῆς ἀνομίας 7
μόνον ὁ κατέχων ἄρτι ἕως ἐκ μέσου γένηται· καὶ τότε ἀποκαλυ- 8
φθήσεται ὁ ἄνομος ὃν ὁ κύριος^ο ἀναλώσει τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ καταργήσει τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ· οὗ 9
ἐστὶν ἡ παρουσία κατ' ἐνέργειαν τοῦ σατανᾶ ἐν πάσῃ δυνάμει καὶ σημείοις καὶ τέρασιν ψεύδους· καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ τῆς^ο ἀδικίας 10
ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις ἀνθ' ὧν τὴν ἀγάπην τῆς ἀληθείας οὐκ ἐδέξαντο εἰς τὸ σωθῆναι αὐτούς· καὶ διὰ τοῦτο πέμψει αὐτοῖς ὁ θεὸς 11
ἐνέργειαν πλάνης εἰς τὸ πιστεῦσαι αὐτούς τῷ ψεύδει· ἵνα κριθῶ- 12
σιν πάντες οἱ μὴ πιστεύσαντες τῇ ἀληθείᾳ ἀλλ' εὐδοκήσαντες ἐν τῇ ἀδικίᾳ· ἡμεῖς δὲ ὀφείλομεν εὐχαριστεῖν τῷ θεῷ πάντοτε περὶ 13
ὑμῶν ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι ὑπὸ κυρίου ὅτι εἰλῆτο ὑμᾶς ὁ θεὸς ἀπ' ἀρχῆς εἰς σωτηρίαν ἐν ἁγιασμῷ πνεύματος καὶ πίστει ἀληθείας· εἰς ὃ^ο ἐκάλεσεν ὑμᾶς διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἡμῶν εἰς περιποίησιν δό- 14
ξης τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ· ἄρα οὖν ἀδελφοί στήκετε καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου εἴτε δι' ἐπι- 15
στολῆς ἡμῶν· αὐτὸς δὲ ὁ κύριος ἡμῶν ἰησοῦς χριστὸς καὶ ὁ θεὸς 16
καὶ πατὴρ ἡμῶν ὁ ἀγαπήσας ἡμᾶς καὶ δούς παράκλησιν αἰωνίαν καὶ ἐλπίδα ἀγαθὴν ἐν χάριτι· παρακαλέσαι ὑμῶν τὰς καρδίας καὶ 17
στηριζαὶ ὑμᾶς^ο ἐν παντὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ἀγαθῷ·

Τὸ λοιπὸν προσεύχεσθε ἀδελφοί περὶ ἡμῶν ἵνα ὁ λόγος τοῦ κυ- 3
ρίου τρέχῃ καὶ δοξάζεται καθὼς καὶ πρὸς ὑμᾶς· καὶ ἵνα ῥουσθῶμεν 2
ἀπὸ τῶν ἀτόπων καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων οὐ γὰρ πάντων ἡ πίστις·

2. v.2 *Τ,Μ,Κ:* μητε, *Ν:* μηδε. **v.2** *Τ,Μ,Κ:* χριστου, *Ν:* κυριου. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* αμαρτιας, *Ν:* ανομιας. **v.4** *Τ,Μ,Ν:* παντα, *Κ:* παν το. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* ως θεον, *Ν:* ζ. **v.8** *Τ,Μ,Κ:* κυριος αναλωσει, *Ν:* κυριος [ιησους] ανελει. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* της αδικιας εν, *Ν:* αδικιας. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* πεμψει, *Ν:* πεμπει. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* αλλ, *Ν:* αλλα. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* εν, *Ν:* ζ. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* ειλετο, *Ν:* ειλατο. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* απ αρχης, *Ν:* απαρχην. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* ο, *Ν:* ο [καη]. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* και, *Ν:* ο. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* υμας εν παντι λογω και εργω, *Ν:* εν παντι εργω και λογω.

3 πιστὸς δὲ ἐστὶν ὁ κύριος ὃς στηρίζει ὑμᾶς καὶ φυλάζει ἀπὸ τοῦ
 4 πονηροῦ . πεποιθάμεν δὲ ἐν κυρίῳ ἐφ’ ὑμᾶς ὅτι ἃ παραγγέλλομεν
 5 ὑμῖν^ο καὶ ποιεῖτε καὶ ποιήσετε . ὁ δὲ κύριος κατευθύνει ὑμῶν τὰς
 6 καρδίας εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ καὶ εἰς^ο ὑπομονὴν τοῦ χριστοῦ .
 7 παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν ἀδελφοί ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰη-
 8 σοῦ χριστοῦ στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περι-
 9 πατοῦντος καὶ μὴ κατὰ τὴν παράδοσιν ἣν παρέλαβέν παρ’ ἡμῶν .
 10 αὐτοὶ γὰρ οἶδατε πῶς δεῖ μιμεῖσθαι ἡμᾶς ὅτι οὐκ ἤτακτήσαμεν ἐν
 11 ὑμῖν . οὐδὲ δωρεὰν ἄρτον ἐφάγομεν παρά τινος ἄλλ’ ἐν κόπῳ καὶ
 12 μόχθῳ νύκτα^ο καὶ ἡμέραν ἐργαζόμενοι πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα
 13 ὑμῶν . οὐχ ὅτι οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ἄλλ’ ἵνα ἑαυτοὺς τύπον δῶμεν
 14 ὑμῖν εἰς τὸ μιμεῖσθαι ἡμᾶς . καὶ γὰρ ὅτε ἤμεν πρὸς ὑμᾶς τοῦτο
 15 παρηγγέλλομεν ὑμῖν ὅτι εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι μηδὲ ἐσθιέτω .
 16 ἀκούομεν γὰρ τινὰς περιπατοῦντας ἐν ὑμῖν ἀτάκτως μηδὲν ἐργα-
 17 ζομένους ἀλλὰ περιεργαζομένους . τοῖς δὲ τοιούτοις παραγγέλλο-
 18 μεν καὶ παρακαλοῦμεν διὰ^ο τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ἵνα
 19 μετὰ ἡσυχίας ἐργαζόμενοι τὸν ἑαυτῶν ἄρτον ἐσθίωσιν . ὑμεῖς δὲ
 20 ἀδελφοί μὴ ἐκκακήσητε καλοποιοῦντες . εἰ δέ τις οὐχ ὑπακούει
 21 τῷ λόγῳ ἡμῶν διὰ τῆς ἐπιστολῆς τοῦτον σημειοῦσθε καὶ^ο μὴ συ-
 22 ναμιγνυσθε αὐτῷ ἵνα ἐντραπῆ . καὶ μὴ ὡς ἐχθρὸν ἠγεῖσθε ἀλλὰ
 23 νοθετεῖτε ὡς ἀδελφόν . αὐτὸς δὲ ὁ κύριος τῆς εἰρήνης δώη ὑμῖν
 24 τὴν εἰρήνην διὰ παντὸς ἐν παντὶ τρόπῳ ὁ κύριος μετὰ πάντων ὑ-
 25 μῶν . ὁ ἀσπασμὸς τῆ ἐμῆ χειρὶ παύλου ὃ ἐστὶν σημεῖον ἐν πάσῃ
 26 ἐπιστολῇ οὕτως γράφω . ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ
 27 μετὰ πάντων ὑμῶν ἀμήν . Πρὸς^ο θεσσαλονικεῖς δευτέρα ἐγράφη
 28 ἀπὸ ἀθηνῶν .

3. v.4 *T, M, K:* ὑμιν και, *V:* [και]. **v.5** *T:* εις, *K, M, V:* εις την. **v.6** *T, K:* παρελαβεν, *M:* παρελαβον, *V:* παρελαβοσαν. **v.8** *T, M, K:* νυκτα και ημεραν, *V:* νυκτος και ημερας. **v.12** *T, M, K:* δια του κυριου ημων ιησου χριστου, *V:* εν κυριω ιησου χριστω. **v.13** *T, M, K:* εκκακησητε, *V:* εγκακησητε. **v.14** *T, M, K:* και μη συναμιγνυσθε, *V:* μη συναμιγνυσθαι. **v.18** *T, M, K:* αμην, *V:* ζ. **v.18** *T:* Προς . . . αθηνων, *K, M, V:* ζ.

Η ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

Παῦλος ἀπόστολος ἰησοῦ^ο χριστοῦ κατ' ἐπιταγὴν θεοῦ σωτῆρος **1**
ἡμῶν καὶ κυρίου^ο ἰησοῦ χριστοῦ τῆς ἐλπίδος ἡμῶν. τιμοθέω γνη- **2**
σίῳ τέκνῳ ἐν πίστει χάρις ἔλεος εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ
χριστοῦ^ο ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν. καθὼς παρεκάλεσά σε προσμεῖ- **3**
ναι ἐν ἐφέσῳ πορευόμενος εἰς μακεδονίαν ἵνα παραγγείλης τισὶν
μὴ ἕτεροδιδασκαλεῖν. μηδὲ προσέχειν μύθοις καὶ γενεαλογίαις ἀ- **4**
περάντοις αἵτινες ζητήσεις παρέχουσιν μᾶλλον ἢ οἰκονομίαν θεοῦ
τὴν ἐν πίστει. τὸ δὲ τέλος τῆς παραγγελίας ἐστὶν ἀγάπη ἐκ καθα- **5**
ρᾶς καρδίας καὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς καὶ πίστεως ἀνυποκρίτου.
ῶν τινες ἀστοχήσαντες ἐξετράπησαν εἰς ματαιολογίαν. θέλοντες **6, 7**
εἶναι νομοδιδάσκαλοι μὴ νοοῦντες μήτε ἂ λέγουσιν μήτε περὶ τί-
νων διαβεβαιοῦνται. οἶδαμεν δὲ ὅτι καλὸς ὁ νόμος ἐάν τις αὐτῶ **8**
νομίμως χρῆται. εἰδὼς τοῦτο ὅτι δικαίῳ νόμῳ οὐ κεῖται ἀνόμις **9**
δὲ καὶ ἀνυποτάκτοις ἀσεβέσιν καὶ ἁμαρτωλοῖς ἀνοσίοις καὶ βε-
βήλοις πατραλώαις^ο καὶ μητραλώαις ἀνδροφόνοις. πόρνοις ἄρσε- **10**
νοκοίταις ἀνδραποδισταῖς ψεύσταις ἐπιόρκοις καὶ εἴ τι ἕτερον τῆ
ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ ἀντίκειται. κατὰ τὸ εὐαγγέλιον τῆς δόξης **11**
τοῦ μακαρίου θεοῦ ὃ ἐπιστεύθην ἐγώ. καὶ χάριν ἔχω τῷ ἐνδυνα- **12**
μώσαντί με χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν ὅτι πιστόν με ἠγήσατο
θέμενος εἰς διακονίαν. τὸν πρότερον ὄντα βλάσφημον καὶ διώ- **13**
κτην καὶ ὑβριστὴν ἀλλ' ἠλεήθην ὅτι ἀγνοῶν ἐποίησα ἐν ἀπιστίᾳ.
ὑπερεπλεόνασεν δὲ ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν μετὰ πίστεως καὶ **14**
ἀγάπης τῆς ἐν χριστῷ ἰησοῦ. πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδο- **15**
χῆς ἄξιος ὅτι χριστὸς ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοῦς

Inscription: *T*: Η ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ, *K*: ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ, *Mt*, *V*: ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α.

1. v.1 *T, Mt, K*: ἰησοῦ χριστοῦ, *V*: χριστοῦ ἰησοῦ. **v.1** *T, Mt, K*: κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ, *V*: χριστοῦ ἰησοῦ. **v.2** *T, Mt, K*: ἡμῶν, *V*: ἐ. **v.2** *T, Mt, V*: χριστοῦ ἰησοῦ, *K*: ἰησοῦ χριστοῦ. **v.4** *T, Mt, K*: ζητήσεις, *V*: ἐκζητήσεις. **v.4** *T, Mt, V*: οἰκονομίαν, *K*: οἰκοδομίαν. **v.9** *T, K*: πατραλώαις καὶ μητραλώαις, *Mt, V*: πατρολώαις καὶ μητρολώαις. **v.12** *T, Mt, K*: καὶ, *V*: ἐ. **v.13** *T, Mt, K*: τον, *V*: το. **v.13** *T, K*: ἀλλ, *Mt, V*: ἀλλα.

16 σῶσαι ὧν πρῶτος εἶμι ἐγώ. ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἠλεήθην ἵνα ἐν ἐμοὶ
 πρῶτῳ ἐνδείξῃται ἰησοῦς^ο χριστὸς τὴν πᾶσαν μακροθυμίαν πρὸς
 ὑποτύπωσιν τῶν μελλόντων πιστεῦειν ἐπ' αὐτῷ εἰς ζωὴν αἰώνιον.
 17 τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώνων ἀφάρτῳ ἀοράτῳ μόνῳ σοφῷ θεῷ τιμῇ
 18 καὶ δόξῃ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν. ταύτην τὴν παραγ-
 γελίαν παρατίθεμαί σοι τέκνον τιμόθεε κατὰ τὰς προαγούσας ἐπί
 19 σε προφητείας ἵνα στρατεύῃ ἐν αὐταῖς τὴν καλὴν στρατείαν. ἔχων
 πίστιν καὶ ἀγαθὴν συνείδησιν ἣν τινες ἀπώσάμενοι περὶ τὴν πίστιν
 20 ἐναυάγησαν. ὧν ἔστιν ὑμένοιος καὶ ἀλέξανδρος οὓς παρέδωκα τῷ
 σατανᾷ ἵνα παιδευθῶσιν μὴ βλασφημεῖν.

2 Παρακαλῶ οὖν πρῶτον πάντων ποιεῖσθαι δεήσεις προσευχάς
 2 ἐντεῦξεις εὐχαριστίας ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων. ὑπὲρ βασιλέων καὶ
 πάντων τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων ἵνα ἤρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διὰ-
 3 γωμεν ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι. τοῦτο γὰρ καλὸν καὶ ἀ-
 4 πόδεκτον ἐνώπιον τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ. ὃς πάντας ἀνθρώπους
 5 θέλει σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἔλθειν. εἷς γὰρ θεὸς εἷς
 6 καὶ μεσίτης θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ἄνθρωπος χριστὸς ἰησοῦς. ὁ δοὺς
 7 ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων τὸ μαρτύριον καιροῦς ἰδίοις. εἰς
 8 ψεύδομαι διδάσκαλος ἔθνων ἐν πίστει καὶ ἀληθείᾳ. βούλομαι οὖν
 προσεύχεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν παντὶ τόπῳ ἐπαίροντας ὁσίους χει-
 9 ρας χωρὶς ὀργῆς καὶ διαλογισμοῦ. ὡσαύτως καὶ τὰς γυναῖκας ἐν
 καταστολῇ κοσμίῳ μετὰ αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης κοσμεῖν ἑαυτάς
 μὴ ἐν πλέγμασιν ἢ^ο χρυσῷ ἢ μαργαρίταις ἢ ἱματισμῷ πολυτελεῖ.
 10 ἀλλ' ὃ πρέπει γυναῖξιν ἐπαγγελλομέναις θεοσέβειαν δι' ἔργων ἀ-
 11, 12 γαθῶν. γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μανθανέτω ἐν πάσῃ ὑποταγῇ. γυναικί^ο
 δὲ διδάσκειν οὐκ ἐπιτρέπω οὐδὲ αὐθεντεῖν ἄνδρός ἀλλ' εἶναι ἐν
 13, 14 ἡσυχίᾳ. ἀδάμ γὰρ πρῶτος ἐπλάσθη εἶτα εὔα. καὶ ἀδάμ οὐκ ἠ-
 15 πατήθη ἢ δὲ γυνὴ ἀπατηθεῖσα ἐν παραβάσει γέγονεν. σωθήσεται
 δὲ διὰ τῆς τεκνογονίας ἐὰν μείνωσιν ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ καὶ ἀγια-
 σμῷ μετὰ σωφροσύνης.

3 Πιστὸς ὁ λόγος εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται καλοῦ ἔργου ἐπι-
 2 θυμεῖ. δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπιληήττον εἶναι μιᾶς γυναικὸς

v.16 *T, M, K:* ἰησοῦς χριστὸς τὴν πᾶσαν, *V:* χριστὸς ἰησοῦς τὴν ἀπᾶσαν. **v.17** *T, M, K:* σοφῷ, *V:* ϕ . **2. v.3** *T, M, K:* γὰρ, *V:* ϕ . **v.7** *T, M, K:* ἐν χριστῷ, *V:* ϕ . **v.9** *T, M, K:* καὶ τας, *V:* [καί]. **v.9** *T, M, K:* ἡ χρυσῷ, *V:* καὶ χρυσιῷ. **v.12** *T, M, K:* γυναικὶ δε διδάσκειν, *V:* διδάσκειν δε γυναικί. **v.13** *T:* εὔα, *K:* εὔα, *M, V:* εὔα. **v.14** *T, M, K:* ἀπατηθεῖσα, *V:* ἐξαπατηθεῖσα. **3. v.2** *T, M, K:* ἀνεπιληήττον, *V:* ἀνεπιληήττον.

ἄνδρα νηφάλιον σώφρονα κόσμιον φιλόξενον διδακτικόν . μὴ πά- 3
 ροινον μὴ πλήκτιν μὴ^ο αἰσχροκερδῆ ἀλλ' ἐπεικῆ ἄμαχον ἀφιλάρ- 3
 γυρον . τοῦ ἰδίου οἴκου καλῶς προϊστάμενον τέκνα ἔχοντα ἐν ὑπο- 4
 ταγῇ μετὰ πάσης σεμνότητος . εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου προστῆναι 5
 οὐκ οἶδεν πῶς ἐκκλησίας θεοῦ ἐπιμελήσεται . μὴ νεόφυτον ἵνα μὴ 6
 τυφωθείς εἰς κρίμα ἐμπέσῃ τοῦ διαβόλου . δεῖ δὲ αὐτὸν καὶ μαρ- 7
 τυρίαν καλὴν ἔχειν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν ἵνα μὴ εἰς ὄνειδισμόν ἐμπέσῃ 8
 καὶ παγίδα τοῦ διαβόλου . διακόνους ὡσαύτως σεμνοὺς μὴ διλό- 8
 γους μὴ οἴνῳ πολλῷ προσέχοντας μὴ αἰσχροκερδεῖς . ἔχοντας τὸ 9
 μυστήριον τῆς πίστεως ἐν καθαρᾷ συνειδήσει . καὶ οὗτοι δὲ δοκι- 10
 μαζέσθωσαν πρῶτον εἶτα διακονεῖτωσαν ἀνέγκλητοι ὄντες . γυναῖ- 11
 κας ὡσαύτως σεμνάς μὴ διαβόλους νηφαλῆους πιστάς ἐν πᾶσιν .
 διάκονοι ἔστωσαν μιᾶς γυναικὸς ἄνδρες τέκνων καλῶς προϊστά- 12
 μενοι καὶ τῶν ἰδίων οἴκων . οἱ γὰρ καλῶς διακονήσαντες βαθμὸν 13
 ἑαυτοῖς καλὸν περιποιοῦνται καὶ πολλήν παρρησίαν ἐν πίστει τῇ
 ἐν χριστῷ ἰησοῦ . ταῦτά σοι γράφω ἐλπίζων ἐλθεῖν πρὸς σε τάχῃον . 14
 ἐὰν δὲ βραδύνῃ ἵνα εἰδῆς πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ θεοῦ ἀναστρέφεσθαι 15
 ἥτις ἐστὶν ἐκκλησία θεοῦ ζῶντος στυλος καὶ ἐδραῖωμα τῆς ἀλη-
 θείας . καὶ ὁμολογουμένως μέγα ἐστὶν τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον 16
 θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκὶ ἐδικαιώθη ἐν πνεύματι ὥφθη ἀγγέλοις
 ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ ἀνελήφθη ἐν δόξῃ .

Τὸ δὲ πνεῦμα ῥητῶς λέγει ὅτι ἐν ὑστέροις καιροῖς ἀποστήσονται 4
 τινες τῆς πίστεως προσέχοντες πνεύμασιν πλάνοις καὶ διδασκαλί- 2
 αῖς δαιμονίων . ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων κεκαυτηριασμένων τὴν 2
 ἰδίαν συνείδησιν . κωλυόντων γαμεῖν ἀπέχεσθαι βρωμάτων ἃ ὁ θε- 3
 ος ἔκτισεν εἰς μετάληψιν μετὰ εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς καὶ ἐπεγνω- 4
 κόσιν τὴν ἀλήθειαν . ὅτι πᾶν κτίσμα θεοῦ καλὸν καὶ οὐδὲν ἀπό- 4
 βλητον μετὰ εὐχαριστίας λαμβανόμενον . ἀγιάζεται γὰρ διὰ λόγου 5
 θεοῦ καὶ ἐντεύξεως . ταῦτα ὑποτιθέμενος τοῖς ἀδελφοῖς καλὸς ἔση 6
 διάκονος ἰησοῦ^ο χριστοῦ ἐντρεφόμενος τοῖς λόγοις τῆς πίστεως καὶ 7
 τῆς καλῆς διδασκαλίας ἧ παρηκολούθηκας . τοὺς δὲ βεβήλους καὶ 7
 γραδῶεις μύθους παραιτοῦ γύμναζε δὲ σεαυτὸν πρὸς εὐσέβειαν . ἡ 8
 γὰρ σωματικὴ γυμνασία πρὸς ὀλίγον ἐστὶν ὠφέλιμος ἡ δὲ εὐσέβεια 8
 πρὸς πάντα ὠφέλιμος ἐστὶν ἐπαγγελίαν ἔχουσα ζωῆς τῆς νῦν καὶ

v.2 *T, M:* νηφαλεον, *K, V:* νηφαλιον. **v.3** *T, M, K:* μη αισχροκερδη αλλ, *V:* αλλα.
v.7 *T, M, K:* αυτον, *V:* ε. **v.11** *T, M:* νηφαλεους, *K, V:* νηφαλιους. **v.14** *T, M, K:* τα-
 χιον, *V:* εν ταχει. **v.16** *T, M, K:* θεος, *V:* ος. **v.16** *T, M, K:* ανεληφθη, *V:* ανελημφθη.
4. v.2 *T, M, K:* κεκαυτηριασμενων, *V:* κεκαυστηριασμενων. **v.3** *T, M, K:* μεταληψιν, *V:*
 μεταλημψιν. **v.6** *T, M, K:* ιησου χριστου, *V:* χριστου ιησου.

9, 10 τῆς μελλούσης· πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος· εἰς
 τοῦτο γὰρ καὶ^ο κοπιῶμεν καὶ ὄνειδιζόμεθα ὅτι ἠλπίκαμεν ἐπὶ θεῷ
 11 ζῶντι ὃς ἐστὶν σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων μάλιστα πιστῶν· παράγ-
 12 γελλε ταῦτα καὶ δίδασκε· μηδεὶς σου τῆς νεότητος καταφρονεῖτω
 ἀλλὰ τύπος γίνου τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ ἐν ἀναστροφῇ ἐν ἀγάπῃ ἐν
 13 πνεύματι^ο ἐν πίστει ἐν ἀγνείᾳ· ἕως ἔρχομαι πρόσεχε τῇ ἀναγνώσει
 14 τῇ παρακλήσει τῇ διδασκαλίᾳ· μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος ὃ
 ἐδόθη σοι διὰ προφητείας μετὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυ-
 15 τερίου· ταῦτα μελέτα ἐν τούτοις ἴσθι ἵνα σου ἢ προκοπὴ φανερά
 16 ᾗ ἐν πᾶσιν· ἔπεχε σεαυτῷ καὶ τῇ διδασκαλίᾳ ἐπίμενε αὐτοῖς τοῦτο
 γὰρ ποιῶν καὶ σεαυτὸν σώσεις καὶ τοὺς ἀκούοντάς σου·

5 Πρεσβυτέρῳ μὴ ἐπιπλήξῃς ἀλλὰ παρακάλει ὡς πατέρα νεωτέ-
 2 ρους ὡς ἀδελφούς· πρεσβυτέρας ὡς μητέρας νεωτέρας ὡς ἀδελφὰς
 3, 4 ἐν πάσῃ ἀγνείᾳ· χήρας τίμα τὰς ὄντως χήρας· εἰ δέ τις χήρα τέ-
 κνα ἢ ἔκγονα ἔχει μανθανέτωσαν πρῶτον τὸν ἴδιον οἶκον εὐσεβεῖν
 καὶ ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι τοῖς προγόνοις τοῦτο γὰρ ἐστὶν καλὸν^ο
 5 καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ θεοῦ· ἢ δέ ὄντως χήρα καὶ μεμονω-
 μένη ἠλπίκεν ἐπὶ τὸν θεὸν καὶ προσμένει ταῖς δεήσεσιν καὶ ταῖς
 6 προσευχαῖς νυκτὸς καὶ ἡμέρας· ἢ δέ σπαταλῶσα ζῶσα τέθνηκεν·
 7, 8 καὶ ταῦτα παράγγελλε ἵνα ἀνεπίληπτοι ᾦσιν· εἰ δέ τις τῶν ἰδίων
 καὶ μάλιστα ἰδῶν οἰκειῶν οὐ προνοεῖ τὴν πίστιν ἡρνηται καὶ ἔστιν
 9 ἀπίστου χειρῶν· χήρα καταλεγέσθω μὴ ἔλαττον ἐτῶν ἐξήκοντα γε-
 10 γονυῖα ἐνὸς ἀνδρὸς γυνή· ἐν ἔργοις καλοῖς μαρτυρουμένη εἰ ἐ-
 τεκνοτρόφησεν εἰ ἐξενοδόχησεν εἰ ἀγίων πόδας ἐνίψεν εἰ θλιβομέ-
 11 νοις ἐπήρκεσεν εἰ παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ ἐπηκολούθησεν· νεωτέρας δὲ
 χήρας παραιτοῦ ὅταν γὰρ καταστρηνιάσωσιν τοῦ χριστοῦ γαμεῖν
 12, 13 θέλουσιν· ἔχουσαι κρίμα ὅτι τὴν πρώτην πίστιν ἠθέτησαν· ἅμα
 δὲ καὶ ἀργαὶ μανθάνουσιν περιερχόμεναι τὰς οἰκίας οὐ μόνον δὲ
 ἀργαὶ ἀλλὰ καὶ φλύαροι καὶ περιέργοι λαλοῦσαι τὰ μὴ δέοντα·
 14 βούλομαι οὖν νεωτέρας γαμεῖν τεκνογονεῖν οἰκοδεσποτεῖν μηδε-
 15 μίαν ἀφορμὴν διδόναι τῷ ἀντικειμένῳ λοιδορίας χάριν· ἤδη γάρ
 16 τινες ἐξετράπησαν ὀπίσω τοῦ σατανᾶ· εἴ τις πιστὸς^ο ἢ πιστὴ ἔχει
 17 χήρας ἐπαρκεῖτω αὐταῖς καὶ μὴ βαρεῖσθω ἢ ἐκκλησία ἵνα ταῖς ὄν-
 τως χήραις ἐπαρκέσῃ· οἱ καλῶς προεσιῶτες πρεσβύτεροι διπλῆς
 τιμῆς ἀξιούσθωσαν μάλιστα οἱ κοπιῶντες ἐν λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ·

v.10 *Τ,Μ,Κ:* καὶ κοπιῶμεν καὶ ονειδιζόμεθα, *Υ:* κοπιῶμεν καὶ αγωνιζόμεθα. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* πνεύματι ἐν, *Υ:* ἔ. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* ἐν, *Υ:* ἔ. **5. v.4** *Τ,Κ:* καλὸν καὶ, *Μ,Υ:* ἔ. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* τὸν, *Υ:* ἔ. **v.7** *Τ,Μ,Κ:* ἀνεπίληπτοι, *Υ:* ἀνεπίλημπτοι. **v.8** *Τ,Μ,Κ:* τῶν, *Υ:* ἔ. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* πιστός η, *Υ:* ἔ.

λέγει γὰρ ἡ γραφή βοῦν ἀλοῶντα οὐ φιμώσεις καὶ ἄξιος ὁ ἐργάτης 18
 τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ . κατὰ πρεσβυτέρου κατηγορίαν μὴ παραδέχου 19
 ἐκτός εἰ μὴ ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων . τοὺς ἀμαρτάνοντας ἐνώ- 20
 πιον πάντων ἔλεγχε ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ φόβον ἔχωσιν . διαμαρτύρο- 21
 μαί ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν
 ἀγγέλων ἵνα ταῦτα φυλάξης χωρὶς προκρίματος μηδὲν ποιῶν κατὰ
 πρόσκλισιν . χειῖρας ταχέως μηδενὶ ἐπιτίθει μηδὲ κοινώνει ἀμαρ- 22
 τίας ἀλλοτρίαις σεαυτὸν ἀγνὸν τήρει . μηκέτι ὑδροπότει ἀλλ' οἴνω 23
 ὀλίγῳ χρῶ διὰ τὸν στόμαχόν σου καὶ τὰς πυκνάς σου ἀσθενείας .
 τινῶν ἀνθρώπων αἱ ἀμαρτίαι πρόδηλοι εἰσιν προάγουσαι εἰς κρίσιν 24
 τισὶν δὲ καὶ ἐπακολουθοῦσιν . ὡσαύτως καὶ τὰ καλὰ ἔργα πρόδη- 25
 λά ἐστὶν καὶ τὰ ἄλλως ἔχοντα κρυβῆναι οὐ δύναται .

Ὅσοι εἰσὶν ὑπὸ ζυγὸν δοῦλοι τοὺς ἰδίους δεσπότης πάσης τι- 6
 μῆς ἀξίους ἠγειρώσαν ἵνα μὴ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ καὶ ἡ διδασκαλία
 βλασφημῆται . οἱ δὲ πιστοὺς ἔχοντες δεσπότης μὴ καταφρονεῖτω- 2
 σαν ὅτι ἀδελφοί εἰσιν ἀλλὰ μᾶλλον δουλευέτωσαν ὅτι πιστοὶ εἰσιν
 καὶ ἀγαπητοὶ οἱ τῆς εὐεργεσίας ἀντιλαμβανόμενοι ταῦτα δίδασκε
 καὶ παρακάλει . εἴ τις ἕτεροδιδασκαλεῖ καὶ μὴ προσέρχεται ὑγιαί- 3
 νουσιν λόγοις τοῖς τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ καὶ τῆ κατ'
 εὐσέβειαν διδασκαλίᾳ . τετύφωται μηδὲν ἐπιστάμενος ἀλλὰ νοσῶν 4
 περὶ ζητήσεις καὶ λογομαχίας ἐξ ὧν γίνεται φθόνος ἕρις βλασφη- 5
 μίαι ὑπόνοιαι πονηραὶ . παρὰ διατριβαὶ διεφθαρμένων ἀνθρώπων
 τὸν νοῦν καὶ ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας νομιζόντων πορισμὸν
 εἶναι τὴν εὐσέβειαν ἀφίστασο ἄπο τῶν τοιούτων . ἔστιν δὲ πορι- 6
 σμὸς μέγας ἢ εὐσέβεια μετὰ αὐταρκειᾶς . οὐδὲν γὰρ εἰσηνέγκα- 7
 μεν εἰς τὸν κόσμον δῆλον ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι δυνάμεθα . ἔχον- 8
 τες δὲ διατροφὰς καὶ σκεπάσματα τούτοις ἀρκεσθησόμεθα . οἱ δὲ 9
 βουλόμενοι πλουτεῖν ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα καὶ
 ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοήτους καὶ βλαβεράς αἰτινες βυθίζουσιν τοὺς
 ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν . ρίζα γὰρ πάντων τῶν κα- 10
 κῶν ἐστὶν ἡ φιλαργυρία ἧς τινες ὀρεγόμενοι ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ
 τῆς πίστεως καὶ ἑαυτοὺς περιέπειραν ὀδύναις πολλαῖς . σὺ δὲ ὡ 11
 ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ ταῦτα φεῦγε δίωκε δὲ δικαιοσύνην εὐσέβειαν

v.21 *Τ,Μ,Κ:* κυριου ιησου χριστου, *Ν:* χριστου ιησου. **v.21** *Τ,Κ,Ν:* προσκλισιν, *Μ:* προσκλησιν. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* αλλ, *Ν:* αλλα. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* σου, *Ν:* ἐ. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* τα καλα εργα, *Ν:* τα εργα τα καλα. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* εστιν, *Ν:* ἐ. **v.25** *Τ,Κ:* δυναται, *Μ,Ν:* δυναται. **6. v.5** *Τ,Κ:* παραδιατριβαι, *Μ,Ν:* διαπατριβαι. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* αφιστασο απο των τοιουτων, *Ν:* ἐ. **v.7** *Τ,Μ,Κ:* δηλον, *Ν:* ἐ. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* του, *Ν:* ἐ.

12 πίστιν ἀγάπην ὑπομονὴν πρᾶοτητα . ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα
 τῆς πίστεως ἐπιλαβοῦ τῆς αἰωνίου ζωῆς εἰς ἣν καὶ ἐκλήθησ καὶ ὠ-
 13 μολόγησας τὴν καλὴν ὁμολογίαν ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων . πα-
 ραγγέλλω σοι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ τοῦ ζωοῖποιουῦντος τὰ πάντα καὶ
 χριστοῦ ἰησοῦ τοῦ μαρτυρήσαντος ἐπὶ ποντίου πιλάτου τὴν καλὴν
 14 ὁμολογίαν . τηρῆσαί σε τὴν ἐντολὴν ἄσπιλον ἀνεπίληπτον μέχρι
 15 τῆς ἐπιφανείας τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ . ἦν καιροῖς ἰδίως
 δεῖξει ὁ μακάριος καὶ μόνος δυνάστης ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόν-
 16 των καὶ κύριος τῶν κυριευόντων . ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν φῶς
 οἰκῶν ἀπρόσιτον ὃν εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώπων οὐδὲ ἰδεῖν δύναται ᾧ
 17 τιμὴ καὶ κράτος αἰώνιον ἀμήν . τοῖς πλουσίοις ἐν τῷ νῦν αἰῶνι
 παράγγελλε μὴ ὑψηλοφρονεῖν μηδὲ ἠλπικένοι ἐπὶ πλοῦτου ἀδη-
 λότητι ἀλλ' ἐν τῷ θεῷ τῷ ζῶντι τῷ παρέχοντι ἡμῖν πλουσίως ὅ πάντα
 18 εἰς ἀπόλαυσιν . ἀγαθοεργεῖν πλουτεῖν ἐν ἔργοις καλοῖς εὐμεταδό-
 19 τούς εἶναι κοινωνικούς . ἀποθησαυρίζοντας ἑαυτοῖς θεμέλιον κα-
 20 λὸν εἰς τὸ μέλλον ἵνα ἐπιλάβωνται τῆς αἰωνίου ζωῆς . ᾧ τιμόθεε τὴν
 παρακαταθήκην φύλαξον ἐκτρεπόμενος τὰς βεβήλους κενοφωνίας
 21 καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως . ἦν τινες ἐπαγγελλόμε-
 νοι περὶ τὴν πίστιν ἠστόχησαν ἢ χάρις μετὰ σοῦ ἀμήν . Πρὸς ὅ τιμό-
 θεον πρώτη ἐγράφη ἀπὸ λαοδικείας ἣτις ἐστὶν μητρόπολις φρυγίας
 τῆς πακατιανῆς .

v.11 *Τ,Μ,Κ:* πραοτητα, *Ν:* πραυπαθιαν. **v.12** *Τ,Κ:* και, *Μ,Ν:* ζ. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* ζωο-
 ποιουντος, *Ν:* ζωογονουντος. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* ανεπιληπτον, *Ν:* ανεπιλημπτον. **v.17** *Τ,Μ,Κ:*
 εν τω θεω τω ζωντι, *Ν:* επι θεω. **v.17** *Τ,Κ:* πλουσιως παντα, *Μ,Ν:* παντα πλουσιως.
v.19 *Τ,Μ,Κ:* αιωνιου, *Ν:* οντος. **v.20** *Τ,Κ:* παρακαταθηκην, *Μ,Ν:* παραθηκην.
v.21 *Τ,Μ,Κ:* μετα σου αμην, *Ν:* μεθ υμων. **v.21** *Τ:* Προς . . . πακατιανης, *Κ,Μ,Ν:* ζ.

Η ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Παῦλος ἀπόστολος ἰησοῦ^ο χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ κατ' ἐ- 1
παγγελίαν ζωῆς τῆς ἐν χριστῷ ἰησοῦ . τιμοθέω ἀγαπητῷ τέκνω χά- 2
ρις ἔλεος εἰρήνη ἀπό θεοῦ πατρὸς καὶ χριστοῦ ἰησοῦ τοῦ κυρίου
ἡμῶν . χάριν ἔχω τῷ θεῷ ᾧ λατρεύω ἀπὸ προγόνων ἐν καθαρᾷ συ- 3
νειδήσει ὡς ἀδιάλειπτον ἔχω τὴν περὶ σοῦ μνησίαν ἐν ταῖς δεήσεσίν
μου νυκτὸς καὶ ἡμέρας . ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν μεμνημένος σου τῶν 4
δακρῶν ἵνα χαρᾶς πληρωθῶ . ὑπόμνησιν λαμβάνων τῆς ἐν σοὶ 5
ἀνυποκρίτου πίστεως ἣτις ἐνώκησεν πρῶτον ἐν τῇ μάμμῃ σου λω-
ῖδι καὶ τῇ μητρὶ σου εὐνείκη πέπεισμαι δὲ ὅτι καὶ ἐν σοὶ . δι' ἣν 6
αἰτίαν ἀναμιμνήσκω σε ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα τοῦ θεοῦ ὃ ἐστὶν
ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου . οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν 7
ὁ θεὸς πνεῦμα δειλίας ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀγάπης καὶ σωφρο-
σμοῦ . μὴ οὖν ἐπαισχυνθῆς τὸ μαρτύριον τοῦ κυρίου ἡμῶν μηδὲ 8
ἐμὲ τὸν δέσμιον αὐτοῦ ἀλλὰ συγκακοπάθησον τῷ εὐαγγελίῳ κατὰ
δύναμιν θεοῦ . τοῦ σώσαντος ἡμᾶς καὶ καλέσαντος κλήσει ἅγια 9
οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν ἀλλὰ κατ' ἰδίαν πρόθεσιν καὶ χάριν τὴν
δοθεῖσαν ἡμῖν ἐν χριστῷ ἰησοῦ πρὸ χρόνων αἰώνιων . φανερωθεῖ- 10
σαν δὲ νῦν διὰ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ἰησοῦ^ο χριστοῦ
καταργήσαντος μὲν τὸν θάνατον φωτίσαντος δὲ ζωὴν καὶ ἀφθαρ-
σίαν διὰ τοῦ εὐαγγελίου . εἰς ὃ ἐτέθη ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος 11
καὶ διδάσκαλος ἐθνῶν . δι' ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα πάσχω ἀλλ' οὐκ 12
ἐπαισχύνομαι οἷδα γὰρ ᾧ πεπίστευκα καὶ πέπεισμαι ὅτι δυνατὸς
ἐστὶν τὴν παραθήκην μου φυλάξαι εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν . ὑπο- 13
τύπωσιν ἔχε ὑγιαίνοντων λόγων ὧν παρ' ἐμοῦ ἤκουσας ἐν πίστει
καὶ ἀγάπῃ τῇ ἐν χριστῷ ἰησοῦ . τὴν καλὴν παρακαταθήκην φύ- 14

Inscription: *Τ*: Η ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ, *Κ*: ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ. *Μ*,*Ν*: ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β.

1. v.1 *Τ*,*Μ*,*Κ*: ἰησοῦ χριστοῦ, *Ν*: χριστοῦ ἰησοῦ. **v.5** *Τ*,*Μ*,*Κ*: λαμβάνων, *Ν*: λαβων.
v.5 *Τ*: ευνείκη, *Κ*,*Μ*,*Ν*: ευνική. **v.9** *Τ*,*Μ*,*Κ*: κατ, *Ν*: κατα. **v.10** *Τ*,*Μ*,*Κ*: ἰησοῦ χριστοῦ, *Ν*:
χριστοῦ ἰησοῦ. **v.11** *Τ*,*Μ*,*Κ*: εθνων, *Ν*: ἄ. **v.14** *Τ*,*Κ*: παρακαταθηκην, *Μ*,*Ν*: παραθηκην.

15 λαζον διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν . οἶδας τοῦτο
 ὅτι ἀπεστράφησάν με πάντες οἱ ἐν τῇ ἀσίᾳ ὧν ἔστιν φύγελλος καὶ
 16 ἔρμογένης . δῶη ἔλεος ὁ κύριος τῷ ὄνησιφόρου οἴκῳ ὅτι πολλάκις
 17 με ἀνέψυξεν καὶ τὴν ἄλυσίν μου οὐκ ἐπίτησχύνη . ἀλλὰ γενόμε-
 18 νος ἐν ῥώμῃ σπουδαιότερον ἐζήτησέν με καὶ εὔρεν . δῶη αὐτῷ ὁ
 κύριος εὐρεῖν ἔλεος παρὰ κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ ὅσα ἐν
 ἐφέσῳ διηκόνησεν βέλτιον σὺ γινώσκεις .

2 Σὺ οὖν τέκνον μου ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν χριστῷ ἰη-
 2 σοῦ . καὶ ἃ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων ταῦτα πα-
 ράθου πιστοῖς ἀνθρώποις οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους διδά-
 3 ζαι . σὺ οὖν κακοπάθησον ὡς καλὸς στρατιώτης ἰησοῦ χριστοῦ .
 4 οὐδεὶς στρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις ἵνα
 5 τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ . ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ τις οὐ στεφανοῦται
 6 ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ . τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρῶτον τῶν
 7 καρπῶν μεταλαμβάνειν . νόει ἃ ὁ λέγω δῶη γάρ σοι ὁ κύριος σύνε-
 8 σιν ἐν πᾶσιν . μνημόνευε ἰησοῦν χριστὸν ἐγηγεργμένον ἐκ νεκρῶν
 9 ἐκ σπέρματος δαβὶδ κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου . ἐν ᾧ κακοπαθῶ μέ-
 10 χρι δεσμῶν ὡς κακοῦργος ἄλλ' ὁ λόγος τοῦ θεοῦ οὐ δέδεται . διὰ
 τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς ἵνα καὶ αὐτοὶ σωτηρίας
 11 τύχωσιν τῆς ἐν χριστῷ ἰησοῦ μετὰ δόξης αἰωνίου . πιστὸς ὁ λόγος εἰ
 12 γὰρ συναπεθάνομεν καὶ συζήσομεν . εἰ ὑπομένομεν καὶ συμβασι-
 13 λεύσομεν εἰ ἀρνόυμεθα κάκεῖνος ἀρνήσεται ἡμᾶς . εἰ ἀπιστοῦμεν
 14 ἐκεῖνος πιστὸς μένει ἀρνήσασθαι ἑαυτὸν οὐ δύναται . ταῦτα ὑπο-
 μίμησκε διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ κυρίου ὁ μὴ λογομαχεῖν
 15 εἰς οὐδὲν χρήσιμον ἐπὶ καταστροφῇ τῶν ἀκούοντων . σπούδασον
 σεαυτὸν δόκιμον παραστήσαι τῷ θεῷ ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον ὀρ-
 16 θοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας . τὰς δὲ βεβήλους κενοφωνίας
 17 περιῖστασο ἐπὶ πλεῖον γὰρ προκόψουσιν ἀσεβείας . καὶ ὁ λόγος
 αὐτῶν ὡς γάγγραινα νομὴν ἔξει ὧν ἔστιν ὑμέναιος καὶ φιλητός .
 18 οἵτινες περὶ τὴν ἀλήθειαν ἠστόχησαν λέγοντες τὴν ἀνάστασιν ἥδη
 19 γεγονέναι καὶ ἀνατρέπουσιν τὴν τινῶν πίστιν . ὁ μέντοι στερεὸς
 θεμέλιος τοῦ θεοῦ ἔστηκεν ἔχων τὴν σφραγίδα ταύτην ἔγνω κύ-
 ριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ καὶ ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας πᾶς ὁ ὀνομάζων

v.15 *Τ.Κ.*: φυγελλος, *Μ.Ν.*: φυγελος. **v.16** *Τ.Κ.*: επισχυνθη, *Μ.Ν.*: επαισχυνθη.
v.17 *Τ.Μ.Κ.*: σπουδαιότερον, *Ν.*: σπουδαιως. **2. v.3** *Τ.Μ.Κ.*: συ ουν κακοπαθησον, *Ν.*:
 συκακοπαθησον. **v.3** *Τ.Μ.Κ.*: ιησου χριστου, *Ν.*: χριστου ιησου. **v.7** *Τ.Μ.Κ.*: α λεγω δωη,
Ν.: ο λεγω δωσει. **v.8** *Τ.Μ.Κ.*: δαβιδ, *Ν.*: δαυιδ. **v.9** *Τ.Μ.Κ.*: αλλ, *Ν.*: αλλα. **v.12** *Τ.Μ.Κ.*:
 αρνουμεθα, *Ν.*: αρνησομεθα. **v.13** *Τ.Μ.Κ.*: αρνησασθαι, *Ν.*: αρνησασθαι γαρ. **v.14** *Τ.Μ.Κ.*:
 κυριου μη λογομαχειν εις, *Ν.*: θεου μη λογομαχειν επ.

τὸ ὄνομα χριστοῦ . ἐν μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ οὐκ ἔστιν μόνον σκευὴ 20
 χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ ἀλλὰ καὶ ξύλινα καὶ ὄστράκινα καὶ ἃ μὲν εἰς
 τιμὴν ἃ δὲ εἰς ἀτιμίαν . ἐὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων 21
 ἔσται σκεῦος εἰς τιμὴν ἡγιασμένον καὶ εὐχρηστον τῷ δεσποτῇ εἰς
 πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἡτοιμασμένον . τὰς δὲ νεωτερικὰς ἐπιθυμίας 22
 φεῦγε δίωκε δὲ δικαιοσύνην πίστιν ἀγάπην εἰρήνην μετὰ τῶν ἐπι-
 καλουμένων τὸν κύριον ἐκ καθαρᾶς καρδίας . τὰς δὲ μωρὰς καὶ 23
 ἀπαιδεύτους ζητήσεις παραιτοῦ εἰδῶς ὅτι γεννῶσιν μάχας . δοῦλον 24
 δὲ κυρίου οὐ δεῖ μάχεσθαι ἀλλ' ἥπιον εἶναι πρὸς πάντας διδακτι-
 κὸν ἀνεξίκακον . ἐν πρῶότητι παιδεύοντα τοὺς ἀντιδιατιθεμένους 25
 μήποτε ὀφθαλμοῦ αὐτοῦ ὁ θεὸς μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας . καὶ 26
 ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος ἐζωγρημένοι ὑπ' αὐτοῦ
 εἰς τὸ ἐκείνου θέλημα .

Τοῦτο δὲ γίνωσκε ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἐνοστήσονται καιροὶ **3**
 χαλεποὶ . ἔσονται γὰρ οἱ ἄνθρωποι φίλαυτοι φιλάργυροι ἀλαζό- 2
 νες ὑπερήφανοι βλάσφημοι γονεῦσιν ἀπειθεῖς ἀχάριστοι ἀνόσιοι .
 ἄστοργοι ἄσπονδοὶ διάβολοι ἀκρατεῖς ἀνήμεροὶ ἀφιλάγαθοι . προ- 3, 4
 δόται προπετεῖς τετυφωμένοι φιλήδονοι μᾶλλον ἢ φιλόθεοι . ἔχον- 5
 τες μὀρφωσιν εὐσεβείας τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρηνημένοι καὶ τού-
 τος ἀποτρέπου . ἐκ τούτων γὰρ εἰσιν οἱ ἐνδύνοντες εἰς τὰς οἰκίας 6
 καὶ αἰχμαλωτεύοντες τὰ γυναικάρια σεσωρευμένα ἁμαρτίαις ἀ-
 γόμενα ἐπιθυμίαις ποικίλαις . πάντοτε μανθάνοντα καὶ μηδέποτε 7
 εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν δυνάμενα . ὃν τρόπον δὲ ἰάννης καὶ 8
 ἰαμβρῆς ἀντέστησαν μωῦσεϊ οὕτως καὶ οὗτοι ἀντίστανται τῇ ἀλη-
 θείᾳ ἄνθρωποι κατεφθαρμένοι τὸν νοῦν ἀδόκιμοὶ περὶ τὴν πίστιν .
 ἀλλ' οὐ προκόψουσιν ἐπὶ πλεῖον ἢ γὰρ ἄνοια αὐτῶν ἔκδηλος ἔ- 9
 σται πᾶσιν ὡς καὶ ἡ ἐκείνων ἐγένετο . σὺ δὲ παρηκολούθηκᾶς μου 10
 τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ἀγωγῇ τῇ προθέσει τῇ πίστει τῇ μακροθυμίᾳ τῇ
 ἀγάπῃ τῇ ὑπομονῇ . τοῖς διωγμοῖς τοῖς παθήμασιν οἷά μοι ἐγένε- 11
 νετο ἐν ἀντιοχείᾳ ἐν ἰκονίῳ ἐν λύστροις οἷους διωγμοὺς ὑπήνεγκα
 καὶ ἐκ πάντων με ἐρρύσατο ὁ κύριος . καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες 12
 εὐσεβῶς ζῆν ἐν χριστῷ ἰησοῦ διωχθήσονται . πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι 13
 καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον πλανῶντες καὶ πλανώμενοι .
 σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστάθης εἰδῶς παρὰ τίνος ἔμαθες . 14

v.19 *T, K:* χριστου, *M, V:* κυριου. **v.21** *T, M, K:* και, *V:* ζ. **v.24** *T, M, K:* αλλ, *V:* αλλα.
v.25 *T, M, K:* πραστη, *V:* πρραστη. **v.25** *T, M, K:* δω, *V:* δωη. **3. v.6** *T, K:* αιχμα-
 λωτευοντες τα, *M:* αιχμαλωτευοντες, *V:* αιχμαλωτιζοντες. **v.10** *T, M, K:* παρηκολουθηκας, *V:*
 παρηκολουθησας. **v.14** *T, M, K:* τινος, *V:* τινων.

15 καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους τὰ ἱερὰ γράμματα οἶδας τὰ δυνάμενά σε σο-
 16 φίσαι εἰς σωτηρίαν διὰ πίστεως τῆς ἐν χριστῷ ἰησοῦ . πᾶσα γραφὴ
 θεόπνευστος καὶ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν πρὸς ἔλεγχον πρὸς
 17 ἐπανόρθωσιν πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ . ἵνα ἄρτιος ᾦ ὁ τοῦ
 θεοῦ ἄνθρωπος πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρητισμένος .

4 Διαμαρτύρομαι οὖν ὁ ἐγὼ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ κυρίου ἰη-
 σοῦ χριστοῦ τοῦ μέλλοντος κρίνειν ζῶντας καὶ νεκρούς κατὰ τὴν
 2 ἐπιφάνειαν αὐτοῦ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ . κήρυξον τὸν λόγον
 ἐπίστηθι εὐκαίρως ἀκαίρως ἔλεγχον ἐπιτίμησον παρακάλεσον ἐν
 3 πάσῃ μακροθυμίᾳ καὶ διδαχῇ . ἔσται γὰρ καιρὸς ὅτε τῆς ὑγαι-
 νούσης διδασκαλίας οὐκ ἀνέξονται ἀλλὰ κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τὰς
 4 ἰδίας ἑαυτοῖς ἐπισωρεύουσιν διδασκάλους κνηθόμενοι τὴν ἀκο-
 4 ἦν . καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοὴν ἀποστρέψουσιν ἐπὶ δὲ
 5 τοὺς μύθους ἐκτραπήσονται . σὺ δὲ νῆφε ἐν πᾶσιν κακοπάθησον
 ἔργον ποίησον εὐαγγελιστοῦ τὴν διακονίαν σου πληροφορήσον .
 6 ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἀναλύσεως ἐφέ-
 7 στηκεν . τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισμαι τὸν δρόμον τετέλεκα τὴν
 8 πίστιν τετήρηκα . λοιπὸν ἀπόκειται μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφα-
 νος ὃν ἀποδώσει μοι ὁ κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὁ δίκαιος κριτῆς
 οὐ μόνον δὲ ἐμοὶ ἀλλὰ καὶ πᾶσιν τοῖς ἠγαπηκόσιν τὴν ἐπιφά-
 9, 10 νειαν αὐτοῦ . σπούδασον ἔλθειν πρὸς με ταχέως . δημᾶς γὰρ με
 ἐγκατέλιπεν ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα καὶ ἐπορεύθη εἰς θεσσαλονί-
 11 κην κρήσκης εἰς γαλατίαν τίτος εἰς δαλματίαν . λουκᾶς ἐστὶν μό-
 νος μετ' ἐμοῦ μάρκον ἀναλαβὼν ἄγε μετὰ σεαυτοῦ ἔστιν γὰρ μοι
 12, 13 εὐχρηστος εἰς διακονίαν . τυχικὸν δὲ ἀπέστειλα εἰς ἔφεσον . τὸν
 φαίλωνα ὃν ἀπέλιπον ἐν τρωάδι παρὰ κάρπῳ ἐρχόμενος φέρε καὶ
 14 τὰ βιβλία μάλιστα τὰς μεμβράνας . ἀλέξανδρος ὁ χαλκεὺς πολλὰ
 μοι κακὰ ἐνεδείξατο ἀποδώῃ αὐτῷ ὁ κύριος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ .
 15 ὃν καὶ σὺ φυλάσσου λίαν γὰρ ἀνθέστηκεν τοῖς ἡμετέροις λόγοις .
 16 ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀπολογίᾳ οὐδεὶς μοι συμπαραγένετο ἀλλὰ πάν-
 17 τες με ἐγκατέλιπον μὴ αὐτοῖς λογισθεῖν . ὁ δὲ κύριός μοι παρέστη
 καὶ ἐνεδυνάμωσέν με ἵνα δι' ἐμοῦ τὸ κήρυγμα πληροφορηθῇ καὶ

v.16 *T, M, K*: ελεγχον, *V*: ελεγμον.

4. v.1 *T, M, K*: ουν εγω ενωπιον του θεου και του κυριου ιησου χριστου, *V*: ενωπιον του θεου και χριστου ιησου. **v.1** *T, M, K*: κατα, *V*: και.

v.3 *T, M, K*: τας επιθυμιας τας ιδιας, *V*: τας ιδιας επιθυμιας. **v.6** *T, M, K*: εμης αναλυσεως, *V*: αναλυσεως μου. **v.7** *T, M, K*: τον αγωνα τον καλον, *V*: τον καλον αγωνα. **v.8** *T, M, K*: πασιν τοις ηγαπηκοσιν, *V*: πασι τοις ηγαπηκοσι.

v.13 *T, V*: φαιλονην, *K, M*: φελονην.

v.14 *T, M, K*: αποδοθη, *V*: αποδοσει. **v.15** *T, M, K*: ανθεστηκεν, *V*: αντεστη. **v.16** *T, M, K*: συμπαραγενετο, *V*: παρεγενετο.

ἀκούσῃ πάντα τὰ ἔθνη καὶ ἐρρύσθην ἐκ στόματος λέοντος· καὶ 18
 ῥύσεται με ὁ κύριος ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ καὶ σώσει εἰς τὴν
 βασιλείαν αὐτοῦ τὴν ἐπουράνιον ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
 αἰῶνων ἀμήν· ἄσπασαι πρίσκαν καὶ ἀκύλαν καὶ τὸν ὄνησιφόρου 19
 οἴκον· ἔραστος ἔμεινεν ἐν κορίνθῳ τρόφιμον δὲ ἀπέλιπον ἐν μι- 20
 λήτῳ ἀσθενοῦντα· σπούδασον πρὸ χειμῶνος ἐλθεῖν ἀσπάζεται σε 21
 εὐβουλος καὶ πούδης καὶ λῖνος καὶ κλαυδία καὶ οἱ ἀδελφοὶ πάν-
 τες· ὁ κύριος ἰησοῦς^ο χριστὸς μετὰ τοῦ πνεύματός σου ἡ χάρις 22
 μεθ' ὑμῶν ἀμήν· Πρὸς^ο τιμόθεον δευτέρα τῆς ἐφεσίων ἐκκλησίας
 πρῶτον ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης ὅτε ἐκ δευ-
 τέρου παρέστη παῦλος τῷ καίσαρι νέρωνι·

v.17 *T, M, K:* ακουση, *V:* ακουσώσιν. **v.18** *T, M, K:* και, *V:* ζ. **v.22** *T, M, K:* ιησους
 χριστος, *V:* ζ. **v.22** *T, M, K:* αμην, *V:* ζ. **v.22** *T:* Προς ... νερωνι, *K, M, V:* ζ.

Η ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ.

1 Παῦλος δοῦλος θεοῦ ἀπόστολος δὲ ἰησοῦ χριστοῦ κατὰ πίστιν
2 ἐκλεκτῶν θεοῦ καὶ ἐπίγνωσιν ἀληθείας τῆς κατ' εὐσέβειαν . ἐπ' ἐλ-
πίδι ζωῆς αἰωνίου ἣν ἐπηγγείλατο ὁ ἀψευδῆς θεὸς πρὸ χρόνων
3 αἰώνων . ἐφάνερωσεν δὲ καιροῖς ἰδίους τὸν λόγον αὐτοῦ ἐν κη-
ρύγματι ὃ ἐπιστεύθην ἐγὼ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ .
4 τίφω γνησίῳ τέκνῳ κατὰ κοινήν πίστιν χάρις ἔλεος εἰρήνη ἀπὸ θε-
5 οῦ πατρὸς καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν . τούτου
χάριν κατέλιπόν σε ἐν κρήτῃ ἵνα τὰ λείποντα ἐπιδιορθώσῃ καὶ
6 καταστήσῃ κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους ὡς ἐγὼ σοι διαταζάμην . εἴ
τίς ἐστὶν ἀνέγκλητος μιᾶς γυναικὸς ἀνὴρ τέκνα ἔχων πιστά μὴ
7 ἐν κατηγορίᾳ ἀσωτίας ἢ ἀνυπότακτα . δεῖ γὰρ τὸν ἐπίσκοπον ἀ-
νέγκλητον εἶναι ὡς θεοῦ οἰκονόμον μὴ αὐθάδη μὴ ὀργίλον μὴ
8 πάροινον μὴ πλήκτην μὴ αἰσχροκερδῆ . ἀλλὰ φιλόξενον φιλάγα-
9 θον σώφρονα δίκαιον ὅσιον ἐγκρατῆ . ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν
διδαχὴν πιστοῦ λόγου ἵνα δυνατὸς ᾦ καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ διδα-
10 σκαλίᾳ τῇ ὑγιαίνουσῃ καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν . εἰσὶν γὰρ
πολλοὶ καὶ ἀνυπότακτοι ματαιολόγοι καὶ φρεναπάται μάλιστα οἱ
11 ἐκ ὁ περιτομῆς . οὓς δεῖ ἐπιστομίζειν οἵτινες ὅλους οἴκους ἀνατρέ-
12 πουσιν διδάσκοντες ἃ μὴ δεῖ αἰσχροῦ κέρδους χάριν . εἶπέν τις ἐξ
αὐτῶν ἴδιος αὐτῶν προφήτης κρηῆτες ἀεὶ ψεῦσαι κακὰ θηρία γα-
13 στέρες ἀργαί . ἡ μαρτυρία αὕτη ἐστὶν ἀληθῆς δι' ἣν αἰτίαν ἔλεγχε
14 αὐτοὺς ἀποτόμῳ ἵνα ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ πίστει . μὴ προσέχοντες
ἰουδαϊκοῖς μύθοις καὶ ἐντολαῖς ἀνθρώπων ἀποστρεφομένων τὴν
15 ἀλήθειαν . πάντα μὲν καθαρὰ τοῖς καθαρῶς τοῖς δὲ μεμιασμένοις
καὶ ἀπίστοις οὐδὲν καθαρὸν ἀλλὰ μεμιάνται αὐτῶν καὶ ὁ νοῦς καὶ
16 ἡ συνείδησις . θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰδέναι τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται

Inscription: *T*: Η ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ, *K*: ΠΑΥΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ, *M*, *V*: ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ.

1. v.4 *T, M, K*: ελεος, *V*: και. **v.4** *T, M, K*: κυριου ιησου χριστου, *V*: χριστου ιησου.
v.5 *T, M, K*: κατελιπον, *V*: απελιπον. **v.10** *T, M, K*: εκ, *V*: εκ της. **v.15** *T, M, K*: μεν, *V*:
ζ. **v.15** *T, M, K*: μεμιασμενοις, *V*: μεμιαμμενοις.

βδελυκτοὶ ὄντες καὶ ἀπειθεῖς καὶ πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι .

Σὺ δὲ λάλει ἃ πρέπει τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ . πρεσβύτας **2, 2**
νηφάλιους εἶναι σεμνοὺς σὺφρονας ὑγιαίνοντας τῇ πίστει τῇ ἀγά- **3**
πη τῇ ὑπομονῇ . πρεσβύτιδας ὡσαύτως ἐν καταστήματι ἱεροπρε- **3**
πεῖς μὴ διαβόλους μὴ οἴνω πολλῶ δεδουλωμένας καλοδιδασκά-
λους . ἵνα σωφρονίζωσιν τὰς νέας φιλάνδρους εἶναι φιλοτέκνους . **4**
σὺφρονας ἀγνάς οἰκουρῶν ἀγαθὰς ὑποτασσομένας τοῖς ἰδίοις ἀν- **5**
δράσιν ἵνα μὴ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ βλασφημῆται . τοὺς νεωτέρους **6**
ὡσαύτως παρακάλει σωφρονεῖν . περὶ πάντα σεαυτὸν παρεχόμε- **7**
νος τύπον καλῶν ἔργων ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἀδιαφθορίαν² σεμνότητα **8**
ἀφθαρσιαν . λόγον ὑγιῆ ἀκατάγνωστον ἵνα ὁ ἐξ ἐναντίας ἐντραπῆ **8**
μηδὲν ἔχων περὶ³ ὑμῶν λέγειν φαῦλον . δούλους ἰδίοις δεσπόταις **9**
ὑποτάσσεσθαι ἐν πᾶσιν εὐαρέστους εἶναι μὴ ἀντιλέγοντας . μὴ νο- **10**
σφιζομένους ἀλλὰ πίστιν⁴ πᾶσαν ἐνδεικνυμένους ἀγαθὴν ἵνα τὴν **11**
διδασκαλίαν τοῦ⁵ σωτῆρος ὑμῶν θεοῦ κοσμῶσιν ἐν πᾶσιν . ἐπε- **11**
φάνη γὰρ ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ἢ⁶ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις . παι- **12**
δεύουσα ἡμᾶς ἵνα ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς **13**
ἐπιθυμίας σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν **14**
αἰῶνι . προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν τῆς **13**
δόξης τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ . ὃς **14**
ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν ἵνα λυτρώσῃται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνο- **15**
μίας καὶ καθάρσῃ ἑαυτῶ λαὸν περιούσιον ζηλωτὴν καλῶν ἔργων .
ταῦτα λάλει καὶ παρακάλει καὶ ἔλεγχε μετὰ πάσης ἐπιταγῆς μη- **15**
δεῖς σου περιφρονεῖτω .

Ὑπομίμησε αὐτοὺς ἀρχαῖς καὶ ἐξουσίαις ὑποτάσσεσθαι πει- **3**
θαρχεῖν πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐτοίμους εἶναι . μηδένα βλα- **2**
σφημεῖν ἀμάχους εἶναι ἐπιεικεῖς πᾶσαν ἐνδεικνυμένους πρῶτότητα **3**
πρὸς πάντας ἀνθρώπους . ἦμεν γὰρ ποτε καὶ ἡμεῖς ἀνόητοι ἀπει- **3**
θεῖς πλανώμενοι δουλεύοντες ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς ποικίλαις ἐν **4**
κακίᾳ καὶ φθόνῳ διάγοντες συνητοὶ μισοῦντες ἀλλήλους . ὅτε δὲ **4**
ἡ χρηστότης καὶ ἡ φιλανθρωπία ἐπεφάνη τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θε- **5**
οῦ . οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνῃ ᾧ⁷ ἐποιήσαμεν ἡμεῖς ἀλλὰ **5**

2. v.2 *Τ,Κ,Ν*: νηφαλιους, *Μ*: νηφαλεους, **v.5** *Τ,Μ,Κ*: οικουρους, *Ν*: οικουργους.
v.7 *Τ,Μ,Κ*: αδιαφθοριαν σεμνοτητα αφθαρσιαν, *Ν*: αφθοριαν σεμνοτητα. **v.8** *Τ,Κ*: περι
υμων λεγειν, *Μ*: περι ημων λεγειν, *Ν*: λεγειν περι ημων. **v.10** *Τ,Μ,Κ*: πιστιν πασαν, *Ν*: πα-
σαν πιστιν. **v.10** *Τ,Μ,Κ*: του, *Ν*: την του. **v.10** *Τ*: υμων, *Κ,Μ,Ν*: ημων. **v.11** *Τ,Μ,Κ*:
η, *Ν*: ζ. **3. v.1** *Τ,Μ,Κ*: και, *Ν*: ζ. **v.2** *Τ,Μ,Κ*: πρασιτητα, *Ν*: πραυτητα. **v.5** *Τ,Μ,Κ*:
ων, *Ν*: α.

κατὰ τὸν^ο αὐτοῦ ἔλεον ἔσωσεν ἡμᾶς διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας
6 καὶ ἀνακαινώσεως πνεύματος ἁγίου . οὗ ἔξέχεεν ἐφ’ ἡμᾶς πλου-
7 σίως διὰ ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν . ἵνα δικαιωθέντες τῇ
ἐκείνου χάριτι κληρονόμοι γενώμεθα κατ’ ἐλπίδα ζωῆς αἰωνίου .
8 πιστὸς ὁ λόγος καὶ περὶ τούτων βούλομαί σε διαβεβαιουῖσθαι ἵνα
φροντίζωσιν καλῶν ἔργων προϊστασθαι οἱ πεπιστευκότες τῷ θεῷ
9 ταῦτά ἐστιν ἰὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις . μωρὰς δὲ ζη-
τήσεις καὶ γενεαλογίας καὶ ἔρεις καὶ μάχας νομικᾶς περιῖτασο
10 εἰσὶν γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι . αἰρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν
11 καὶ δευτέραν νοθεσίαν παραιτοῦ . εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦ-
12 τος καὶ ἁμαρτάνει ὢν αὐτοκατάκριτος . ὅταν ἐπέμψω ἀρτεμῶν πρὸς
σε ἢ τυχικὸν σπούδασον ἐλθεῖν πρὸς με εἰς νικόπολιν ἐκεῖ γὰρ κέ-
13 κρικα παραχειμάσαι . ζηνᾶν τὸν νομικὸν καὶ ἀπολλῶ σπουδαίως
14 πρόπεμψον ἵνα μηδὲν αὐτοῖς λείπη . μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέ-
τεροι καλῶν ἔργων προϊστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας χρεῖας ἵνα μὴ
15 ὄσιν ἄκαρποι . ἀσπάζονται σε οἱ μετ’ ἐμοῦ πάντες ἄσπασαι τοὺς
φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει ἢ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν ἀμήν . Πρὸς^ο
τίτον τῆς κρητῶν ἐκκλησίας πρῶτον ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα ἐ-
γράφη ἀπὸ νικοπόλεως τῆς μακεδονίας .

v.5 *T, M, K:* τον αυτου ελεον, *V:* το αυτου ελεος.   **v.7** *T, M, K:* γενωμεθα, *V:* γενηθωμεν.
v.8 *T, K:* τω, *M, V:* ζ.   **v.8** *T, M, K:* τα, *V:* ζ.   **v.13** *T, M, K:* απολλω, *V:* απολλων.
v.15 *T, M, K:* αμην, *V:* ζ.   **v.15** *T:* Προς . . . μακεδονιας, *K, M, V:* ζ.

Η ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ.

Παῦλος δέσμιος χριστοῦ ἰησοῦ καὶ τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς φιλή- **1**
μονι τῷ ἀγαπητῷ καὶ συνεργῷ ἡμῶν . καὶ ἀπφία τῇ ἀγαπητῇ καὶ **2**
ἀρχίππῳ τῷ συστρατιώτῃ ἡμῶν καὶ τῇ κατ' οἶκόν σου ἐκκλησίᾳ .
χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου ἰησοῦ **3**
χριστοῦ . εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου πάντοτε μνεΐαν σου ποιούμενος **4**
ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου . ἀκούων σου τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν **5**
ἣν ἔχεις πρὸς τὸν κύριον ἰησοῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους . ὅπως **6**
ἡ κοινωνία τῆς πίστεώς σου ἐνεργῆς γένηται ἐν ἐπιγνώσει παντὸς
ἀγαθοῦ τοῦ ἐν ὑμῖν εἰς χριστόν ἰησοῦν . χάριν ὁ γὰρ ἔχομεν πολ- **7**
λὴν καὶ παράκλησιν ἐπὶ τῇ ἀγάπῃ σου ὅτι τὰ σπλάγχνα τῶν ἁγίων
ἀναπέπαιται διὰ σοῦ ἀδελφέ . διό πολλὴν ἐν χριστῷ παρρησίαν **8**
ἔχων ἐπιτάσσειν σοι τὸ ἀνῆκον . διὰ τὴν ἀγάπην μᾶλλον παρακα- **9**
λῶ τοιοῦτος ὢν ὡς παῦλος πρεσβύτης νυνὶ δὲ καὶ δέσμιος ἰησοῦ ὁ
χριστοῦ . παρακαλῶ σε περὶ τοῦ ἐμοῦ τέκνου ὃν ἐγέννησα ἐν τοῖς **10**
δεσμοῖς μῶν ὀνήσιμον . τὸν ποτέ σοι ἄχρηστον νυνὶ δέ ὁ σοὶ καὶ ἐμοὶ **11**
εὐχρηστον . ὃν ἀνέπεμψα σὺ δὲ αὐτὸν τουτέστιν τὰ ἐμὰ σπλάγχνα
προσλαβοῦ . ὃν ἐγὼ ἐβουλόμην πρὸς ἐμαυτὸν κατέχειν ἵνα ὑπὲρ **13**
σοῦ διακονῆ ἡ μοι ἐν τοῖς δεσμοῖς τοῦ εὐαγγελίου . χωρὶς δὲ τῆς **14**
σῆς γνώμης οὐδὲν ἠθέλησα ποιῆσαι ἵνα μὴ ὡς κατὰ ἀνάγκην τὸ
ἀγαθὸν σου ἦ ἄλλα κατὰ ἐκούσιον . τάχα γὰρ διὰ τοῦτο ἐχωρίσθη **15**
πρὸς ὦραν ἵνα αἰώνιον αὐτὸν ἀπέχης . οὐκέτι ὡς δοῦλον ἀλλ' ὑπὲρ **16**
δοῦλον ἀδελφὸν ἀγαπητὸν μάλιστα ἐμοὶ πόσῳ δὲ μᾶλλον σοὶ καὶ
ἐν σαρκὶ καὶ ἐν κυρίῳ . εἰ οὖν ἐμὲ ἔχεις κοινωνόν προσλαβοῦ αὐ- **17**
τὸν ὡς ἐμέ . εἰ δὲ τι ἠδίκησέν σε ἢ ὀφείλει τοῦτο ἐμοὶ ἐλλόγῃ . ἐγὼ **18, 19**
παῦλος ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρὶ ἐγὼ ἀποτίσω ἵνα μὴ λέγω σοὶ ὅτι καὶ

Inscription: *T*: Η ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ, *K*: ΠΑΥΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ, *M*, *V*: ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ.

1. v.2 *T, M, K*: αγαπητη, *V*: αδελφη. **v.6** *T, K*: υμιν, *M, V*: ημιν. **v.6** *T, M, K*: ιησουν, *V*: ζ. **v.7** *T, M*: χαριν γαρ εχομεν πολλην, *K*: χαραν γαρ εχομεν πολλην, *V*: χαραν γαρ πολλην εσχον. **v.9** *T, M, K*: ιησου χριστου, *V*: χριστου ιησου. **v.10** *T, M, K*: μου, *V*: ζ. **v.11** *T, M, K*: δε, *V*: δε [και]. **v.13** *T, M, K*: διακονη μοι, *V*: μοι διακονη. **v.17** *T, K*: εμε, *M, V*: με. **v.18** *T, M, K*: ελλογει, *V*: ελογγα.

20 σεαυτόν μοι προσοφείλεις . ναί ἀδελφέ ἐγώ σου ὀναίμην ἐν κυ-
 21 ρίῳ ἀνάπαυσόν μου τὰ σπλάγχνα ἐν κυρίῳ . πεπειθῶς τῇ ὑπακοῇ
 22 σου ἔγραψά σοι εἰδῶς ὅτι καὶ ὑπὲρ ὃ ὁ λέγω ποιήσεις . ἅμα δὲ καὶ
 23 ἐτοίμαζέ μοι ξενίαν ἐλπίζω γὰρ ὅτι διὰ τῶν προσευχῶν ὑμῶν χα-
 24 ρισθήσομαι ὑμῖν . ἀσπάζονται σε ἐπαφρᾶς ὁ συναιχμαλωτός μου
 25 ἐν χριστῷ ἰησοῦ . μάρκος ἀρίσταρχος δημᾶς λουκᾶς οἱ συνεργοί
 μου . ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύμα-
 τος ὑμῶν ἀμήν . Πρὸς ὁ φιλήμονα ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης διὰ ὄνησίμου
 οἰκέτου .

v.20 *T, M, K:* κυριω, *V:* χριστω. **v.21** *T, M, K:* ο, *V:* α. **v.23** *T, M, K:* ασπάζονται, *V:* ασπαζεται. **v.25** *T, M, K:* ημων, *V:* ζ. **v.25** *T, M, K:* αμην, *V:* ζ. **v.25** *T:* Προς ... οικετου, *K, M, V:* ζ.

Η ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ.

Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ θεὸς λαλήσας τοῖς πατρά- 1
σιν ἐν τοῖς προφήταις . ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν 2
ἡμῖν ἐν υἱῷ ὃν ἔθηκεν κληρονόμον πάντων δι' οὗ καὶ τοὺς αἰ-
ῶνας ἐποίησεν . ὃς ὢν ἀπαύγασμα τῆς δόξης καὶ χαρακτήρ τῆς 3
ὑποστάσεως αὐτοῦ φέρων τε τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως
αὐτοῦ δι' ἑαυτοῦ καθαρισμόν ποιησάμενος τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ἐ-
κάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς . τοσοῦτῳ κρείττων 4
γενόμενος τῶν ἀγγέλων ὅσῳ διαφορώτερον παρ' αὐτοὺς κεκληρο-
νόμηκεν ὄνομα . τίτι γὰρ εἶπέν ποτε τῶν ἀγγέλων υἱὸς μου εἶ σὺ 5
ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε καὶ πάλιν ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πα-
τέρα καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν . ὅταν δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ τὸν 6
πρωτότοκον εἰς τὴν οἰκουμένην λέγει καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ
πάντες ἄγγελοι θεοῦ . καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέλους λέγει ὁ ποιῶν 7
τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς
φλόγα . πρὸς δὲ τὸν υἱόν ὁ θρόνος σου ὁ θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ 8
αἰῶνος ράβδος ἑυθύτητος ἢ ράβδος τῆς βασιλείας σου . ἠγάπησας 9
δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν διὰ τοῦτο ἔχρισέν σε ὁ θεὸς ὁ
θεὸς σου ἔλαιον ἀγαλλιᾶσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου . καὶ σὺ 10
καὶ ἄρχάς κύριε τὴν γῆν ἐθεμελίωσας καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου
εἰσιν οἱ οὐρανοί . αὐτοὶ ἀπολοῦνται σὺ δὲ διαμένεις καὶ πάντες ὡς 11
ἱμάτιον παλαιωθήσονται . καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον ἐλίξεις αὐτοὺς καὶ 12
ἀλλαγῆσονται σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσιν .
πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἴρηκέν ποτε κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως 13
ἂν θῶ τοὺς ἐχθροὺς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου . οὐχὶ πάντες 14
εἰσὶν λειτουργικὰ πνεύματα εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς

Inscription: *T*: Η ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ, *K*: ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ, *M, V*: ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ.

1. v.2 *T, K*: εσχάτων, *M, V*: εσχάτου. **v.2** *T, M, K*: και τους αιωνας εποησεν, *V*: και εποησεν τους αιωνας. **v.3** *T, M, K*: δι εαυτου καθαρισμον ποιησαμενος των αμαρτιων ημων, *V*: καθαρισμον των αμαρτιων ποιησαμενος. **v.8** *T, M, K*: ραβδος ευθυτητος η, *V*: και η ραβδος της ευθυτητος. **v.12** *T, M, K*: αυτους, *V*: αυτους ως ιματιον.

μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν .

2 Διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως ἡμᾶς^ο προσέχειν τοῖς ἀκουσθεῖσιν
 2 μὴ^ο ποτε παραρῶμεν . εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος ἐ-
 γένητο βέβαιος καὶ πᾶσα παράβασις καὶ παρακοή ἔλαβεν ἔνδικον
 3 μισθαποδοσίαν . πῶς ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα τηλικαύτης ἀμελήσαν-
 τες σωτηρίας ἣτις ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ κυρίου ὑ-
 4 πὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη . συνεπιμαρτυροῦντος τοῦ
 θεοῦ σημείοις τε καὶ τέρασιν καὶ ποικίλαις δυνάμεσιν καὶ πνεύ-
 5 ματος ἁγίου μερισμοῖς κατὰ τὴν αὐτοῦ θέλησιν . οὐ γὰρ ἀγγέλοις
 6 ὑπέταξεν τὴν οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν περὶ ἧς λαλοῦμεν . διε-
 μαρτύρατο δέ πού τις λέγων τί ἐστὶν ἄνθρωπος ὅτι μιμηθήσκη αὐτοῦ
 7 ἢ υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι ἐπισκέπη αὐτόν . ἠλάττωσας αὐτόν βραχὺ τι
 παρ' ἀγγέλους δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν καὶ^ο κατέστησας
 8 αὐτόν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου . πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν
 ποδῶν αὐτοῦ ἐν γὰρ^ο τῷ ὑποτάξαι αὐτῷ τὰ πάντα οὐδὲν ἀφῆκεν
 αὐτῷ ἀνυπότακτον νῦν δὲ οὐπω ὀρῶμεν αὐτῷ τὰ πάντα ὑποτε-
 9 ταγμένα . τὸν δὲ βραχὺ τι παρ' ἀγγέλους ἠλαττωμένον βλέπομεν
 ἰησοῦν διὰ τὸ πάθημα τοῦ θανάτου δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφανωμένον
 10 ὅπως χάριτι θεοῦ ὑπὲρ παντὸς γεύσῃται θανάτου . ἔπρεπεν γὰρ
 αὐτῷ δι' ὄν τὰ πάντα καὶ δι' οὗ^ο τὰ πάντα πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν
 ἀγαγόντα τὸν ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων τελειῶ-
 11 σαι . ὁ τε γὰρ ἀγιάζων καὶ οἱ ἀγιαζόμενοι ἐξ ἐνὸς πάντες δι' ἣν αἰ-
 12 τίαν οὐκ ἐπαισχύνεται ἀδελφοὺς αὐτοὺς καλεῖν . λέγων ἀπαγγελῶ
 τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε .
 13 καὶ πάλιν ἐγὼ ἔσομαι πεποιθὼς ἐπ' αὐτῷ καὶ πάλιν ἰδοὺ ἐγὼ καὶ
 14 τὰ παιδιά ἃ μοι ἔδωκεν ὁ θεός . ἐπεὶ οὖν τὰ παιδιά κεκοινωνήκεν
 σαρκὸς^ο καὶ αἵματος καὶ αὐτὸς παραπλησίως μετέσχεν τῶν αὐτῶν
 ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου
 15 τουτέστιν τὸν διάβολον . καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους ὅσοι φόβῳ θανάτου
 16 διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας . οὐ γὰρ δήπου ἀγγέλων
 17 ἐπιλαμβάνεται ἀλλὰ σπέρματος ἀβραὰμ ἐπιλαμβάνεται . ὅθεν ὤ-
 φειλεν κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι ἵνα ἐλεήμων γένηται
 καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν θεόν εἰς τὸ ἰλάσκεσθαι τὰς ἁ-
 18 μαρτίας τοῦ λαοῦ . ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθεὶς δύναται
 τοῖς πειραζομένοις βοηθῆσαι .

2. v.1 *T, M, K:* ημας προσεχειν, *V:* προσεχειν ημας. **v.1** *T, K:* μη ποτε, *M, V:* μηποτε.
v.1 *T, M, K:* παραρρωμεν, *V:* παραρρωμεν. **v.7** *T, K:* και ... σου, *M, V:* ζ. **v.8** *T, M, K:*
 γαρ τω υποταξαι αυτω, *V:* τω γαρ υποταξαι [αυτω]. **v.14** *T, M, K:* σαρκος και αιματος, *V:*
 αιματος και σαρκος. **v.14** *T:* τουτεςτιν, *K, M, V:* τουτ εστιν.

Ὅθεν ἀδελφοί ἅγιοι κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι κατανοήσατε **3**
 τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν χριστὸν ἰησοῦν .
 πιστὸν ὄντα τῷ ποιήσαντι αὐτὸν ὡς καὶ μωϋῆς ἐν ὄλω τῷ οἴκῳ αὐ- **2**
 τοῦ . πλείονος γὰρ δόξης ὄυτος παρὰ μωϋῆν ἠξίωται καθ' ὅσον **3**
 πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ οἴκου ὁ κατασκευάσας αὐτόν . πᾶς γὰρ **4**
 οἶκος κατασκευάζεται ὑπὸ τινος ὁ δὲ τὰ πάντα κατασκευάσας θε-
 ὁς . καὶ μωϋῆς μὲν πιστὸς ἐν ὄλω τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ὡς θεράπων εἰς **5**
 μαρτύριον τῶν λαληθησομένων . χριστὸς δὲ ὡς υἱὸς ἐπὶ τὸν οἶκον **6**
 αὐτοῦ οὗ οἶκός ἐσμεν ἡμεῖς ἄνπερ τὴν παρρησίαν καὶ τὸ καύ-
 χημα τῆς ἐλπίδος μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν . διὸ καθὼς **7**
 λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε .
 μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ κατὰ **8**
 τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ . οὐ ἐπείρασαν μὲ οἱ πα- **9**
 τέρες ὑμῶν ἐδοκίμασάν ὃ με καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου τεσσαράκοντα
 ἔτη . διὸ προσώχθισα τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ καὶ εἶπον ἀεὶ πλανῶνται τῇ **10**
 καρδίᾳ αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδοὺς μου . ὡς ὤμοσα ἐν τῇ **11**
 ὀργῇ μου εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου . βλέπετε ἄ- **12**
 δελφοί μὴ ὅποτε ἔσται ἐν τινὶ ὑμῶν καρδία πονηρὰ ἀπιστίας ἐν
 τῷ ἀποστῆναι ἀπὸ θεοῦ ζῶντος . ἀλλὰ παρακαλεῖτε ἑαυτοὺς καθ' **13**
 ἑκάστην ἡμέραν ἄχρις οὗ τὸ σήμερον καλεῖται ἵνα μὴ σκληρυ-
 θῇ τις ἐξ ὑμῶν ἀπάτῃ τῆς ἁμαρτίας . μέτοχοι γὰρ γεγόναμεν τοῦ **14**
 χριστοῦ ἄνπερ τὴν ἀρχὴν τῆς ὑποστάσεως μέχρι τέλους βεβαίαν
 κατάσχωμεν . ἐν τῷ λέγεσθαι σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκού- **15**
 σητε μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ .
 τινὲς γὰρ ἀκούσαντες παρεπύκρναν ἀλλ' οὐ πάντες οἱ ἐξεληθόν- **16**
 τες ἐξ αἰγύπτου διὰ μωϋέως . τίσιν δὲ προσώχθισεν τεσσαράκοντα **17**
 ἔτη οὐχὶ τοῖς ἁμαρτήσασιν ὧν τὰ κῶλα ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ . τί- **18**
 σιν δὲ ὤμοσεν μὴ εἰσελεύσεσθαι εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ εἰ μὴ
 τοῖς ἀπειθήσασιν . καὶ βλέπομεν ὅτι οὐκ ἠδυνήθησαν εἰσελθεῖν δι' **19**
 ἀπιστίαν .

Φοβηθῶμεν οὖν μὴ ὅποτε καταλειπομένης ἐπαγγελίας εἰσελ- **4**

3. v.1 *Τ,Κ:* χριστον ιησουν, *Μ:* ιησουν χριστον, *Ν:* ιησουν. **v.2** *Τ,Κ:* μωσης, *Μ,Ν:* μωυσης.
v.3 *Τ,Μ,Κ:* δοξης ουτος, *Ν:* ουτος δοξης. **v.3** *Τ,Κ:* μωσην, *Μ,Ν:* μωυσην. **v.4** *Τ,Μ,Κ:*
 τα, *Ν:* ζ. **v.5** *Τ,Κ:* μωσης, *Μ,Ν:* μωυσης. **v.6** *Τ,Μ,Κ:* μεχρι τελους βεβαιαν, *Ν:* ζ.
v.9 *Τ,Μ,Κ:* με, *Ν:* ζ. **v.9** *Τ,Μ,Κ:* εδοκιμασαν με, *Ν:* εν δοκιμασια. **v.9** *Τ,Μ,Κ:*
 τεσσαρακοντα, *Ν:* τεσσερακοντα. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* εκεινη, *Ν:* ταυτη. **v.12** *Τ,Κ:* μη ποτε, *Μ,Ν:*
 μηποτε. **v.13** *Τ,Κ,Ν:* τις εξ υμων, *Μ:* εξ υμων τις. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* γεγοναμεν του χριστου, *Ν:*
 του χριστου γεγοναμεν. **v.16** *Τ,Κ:* μωσεως, *Μ,Ν:* μωυσεως. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* τεσσαρακοντα,
Ν: τεσσερακοντα. **4. v.1** *Τ,Κ:* μη ποτε, *Μ,Ν:* μηποτε.

2 θεῖν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ δοκῆ τις ἐξ ὑμῶν ὑστερηκῆναι . καὶ
 γὰρ ἔσμεν εὐηγγελισμένοι καθάπερ κάκεῖνοι ἀλλ' οὐκ ὠφέλησεν
 ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς ἐκείνους μὴ συγκεκραμένους τῇ πίστει τοῖς ἀ-
 3 κούσασιν . εἰσερχόμεθα γὰρ εἰς τὴν κατάπαυσιν οἱ πιστεύσαντες
 καθὼς εἶρηκεν ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν
 κατάπαυσίν μου καίτοι τῶν ἔργων ἀπὸ καταβολῆς κόσμου γενη-
 4 θέντων . εἶρηκεν γὰρ που περὶ τῆς ἐβδόμης οὕτως καὶ κατέπαυσεν
 ὁ θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ . καὶ
 6 ἐν τούτῳ πάλιν εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου . ἐπεὶ
 οὖν ἀπολείπεται τινας εἰσελθεῖν εἰς αὐτὴν καὶ οἱ πρότερον εὐαγ-
 7 γελισθέντες οὐκ εἰσῆλθον δι' ἀπειθειαν . πάλιν τινὰ ὀρίζει ἡμέραν
 σήμερον ἐν δαβὶδ λέγων μετὰ τοσοῦτον χρόνον καθὼς εἶρηται σή-
 μερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας
 8 ὑμῶν . εἰ γὰρ αὐτοὺς ἰησοῦς κατέπαυσεν οὐκ ἂν περὶ ἄλλης ἐ-
 9 λάλει μετὰ ταῦτα ἡμέρας . ἄρα ἀπολείπεται σαββατισμὸς τῷ λαῷ
 10 τοῦ θεοῦ . ὁ γὰρ εἰσελθὼν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ καὶ αὐτὸς
 κατέπαυσεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ ὡσπερ ἀπὸ τῶν ἰδίων ὁ θεός .
 11 σπουδάσωμεν οὖν εἰσελθεῖν εἰς ἐκείνην τὴν κατάπαυσιν ἵνα μὴ ἐν
 12 τῷ αὐτῷ τις ὑποδείγματι πέσῃ τῆς ἀπειθείας . ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ
 θεοῦ καὶ ἐνεργῆς καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον
 καὶ διῆκνούμενος ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς ἵε καὶ πνεύματος ἀρμῶν
 13 τῆ καὶ μυελῶν καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας . καὶ
 οὐκ ἔστιν κτίσις ἀφανῆς ἐνώπιον αὐτοῦ πάντα δὲ γυμνά καὶ τετρα-
 14 χηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος . ἔχοντες
 οὖν ἀρχιερέα μέγαν διεληλυθότα τοὺς οὐρανοὺς ἰησοῦν τὸν υἱ-
 15 ὄν τοῦ θεοῦ κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας . οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα
 μὴ δυνάμενον συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν πεπειραμένον
 16 δὲ κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα χωρὶς ἁμαρτίας . προσερχόμεθα
 οὖν μετὰ παρρησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος ἵνα λάβωμεν ἔλεον καὶ
 χάριν εὐρωμεν εἰς εὐκαιρον βοήθειαν .

5 Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος ὑπὲρ ἀνθρώ-
 πων καθίσταται τὰ πρὸς τὸν θεόν ἵνα προσφέρῃ δῶρά τε καὶ θυ-
 2 σίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν . μετριοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς ἄγνωστοῖς καὶ
 3 πλανωμένοις ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περικείται ἀσθένειαν . καὶ διὰ ταύτην

v.2 *Τ,Κ*: συγκεκραμενος, *Μ*: συγκεκραμενους, *Ν*: συγκεκερασμενους. **v.7** *Τ,Μ,Κ*: δαβιδ, *Ν*: δαυιδ. **v.7** *Τ,Μ,Κ*: ειρηται, *Ν*: προειρηται. **v.12** *Τ,Μ,Κ*: τε, *Ν*: ζ. **v.15** *Τ,Μ*: πεπειραμενον, *Κ,Ν*: πεπειρασμενον. **v.16** *Τ,Μ,Κ*: ελεον, *Ν*: ελεος. **5. v.3** *Τ,Μ,Κ*: δια ταυτην, *Ν*: δι αυτην.

ὀφείλει καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ οὕτως καὶ περὶ ἑαυτοῦ^ο προσφέρειν
 ὑπὲρ ἁμαρτιῶν· καὶ οὐχ ἑαυτῶ τις λαμβάνει τὴν τιμὴν ἀλλὰ ὁ^ο 4
 καλούμενος ὑπὸ τοῦ θεοῦ καθάπερ καὶ ὁ ἁρῶν· οὕτως καὶ ὁ^ο 5
 χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασεν γεννηθῆναι ἀρχιερέα ἀλλ' ὁ λαλήσας
 πρὸς αὐτὸν υἱὸς μου εἶ σὺ ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε· καθὼς καὶ 6
 ἐν ἑτέρῳ λέγει σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν μελχισεδέκ·
 ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ δεήσεις τε καὶ ἱκετηρίας πρὸς 7
 τὸν δυνάμενον σώζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ
 δακρύων προσενέγκας καὶ εἰσακουσθεὶς ἀπὸ τῆς εὐλαβείας· καί- 8
 περ ὧν υἱὸς ἔμαθεν ἀφ' ὧν ἔπαθεν τὴν ὑπακοήν· καὶ τελειωθείς 9
 ἐγένετο τοῖς^ο ὑπακούουσιν αὐτῶ πᾶσιν αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου·
 προσαγορευθεὶς ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν μελχισε- 10
 δέκ· περὶ οὗ πολὺς ἡμῖν ὁ λόγος καὶ δυσερμήνευτος λέγειν ἐπεὶ 11
 νωθοὶ γέγονατε ταῖς ἀκοαῖς· καὶ γὰρ ὀφείλοντες εἶναι διδάσκα- 12
 λοι διὰ τὸν χρόνον πάλιν χρεῖαν ἔχετε τοῦ διδάσκειν ὑμᾶς τινὰ
 τὰ στοιχεῖα τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων τοῦ θεοῦ καὶ γέγονατε χρεῖαν
 ἔχοντες γάλακτος καὶ οὐ στερεᾶς τροφῆς· πᾶς γὰρ ὁ μετέχων γά- 13
 λακτος ἄπειρος λόγου δικαιοσύνης νήπιος γὰρ ἐστίν· τελειῶν δέ 14
 ἐστὶν ἢ στερεὰ τροφή τῶν διὰ τὴν ἕξιν τὰ αἰσθητήρια γεγυμνασμένα
 ἐχόντων πρὸς διάκρισιν καλοῦ τε καὶ κακοῦ·

Διὸ ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ χριστοῦ λόγον ἐπὶ τὴν τελειότητα **6**
 φερόμεθα μὴ πάλιν θεμέλιον καταβαλλόμενοι μετανοίας ἀπὸ νε-
 κρῶν ἔργων καὶ πίστεως ἐπὶ θεόν· βαπτισμῶν διδαχῆς ἐπιθέσε- 2
 ῶς τε χειρῶν ἀναστάσεώς τε νεκρῶν καὶ κρίματος αἰωνίου· καὶ 3
 τοῦτο ποιήσομεν ἄνπερ ἐπιτρέπη ὁ θεός· ἀδύνατον γὰρ τοὺς ἄ- 4
 παξ φωτισθέντας γευσασμένους τε τῆς δωρεᾶς τῆς ἐπουρανίου καὶ
 μετόχους γεννηθέντας πνεύματος ἁγίου· καὶ καλὸν γευσασμένους 5
 θεοῦ ῥῆμα δυνάμεις τε μέλλοντος αἰῶνος· καὶ παραπεσόντας πάλιν
 ἀνακαινίζειν εἰς μετάνοιαν ἀνασταυροῦντας ἑαυτοῖς τὸν υἱὸν 6
 τοῦ θεοῦ καὶ παραδειγματίζοντας· γῆ γὰρ ἢ πιοῦσα τὸν ἐπ' αὐτῆς 7
 πολλάκις^ο ἐρχόμενον ὑετὸν καὶ τίκτουσα βοτάνην εὐθετον ἐκεί-
 νοις δι' οὗς καὶ γεωργεῖται μεταλαμβάνει εὐλογίας ἀπὸ τοῦ θεοῦ·
 ἐκφέρουσα δὲ ἀκάνθας καὶ τριβόλους ἀδόκιμος καὶ κατάρας ἐγ- 8
 γύς ἧς τὸ τέλος εἰς καῦσιν· πεπεύσμεθα δὲ περὶ ὑμῶν ἀγαπητοί 9

v.3 *T, M, K:* εαυτου προσφερειν υπερ, *V:* αυτου προσφερειν περι. **v.4** *T, K, V:* αλλα, *M:* αλλ. **v.4** *T, M, K:* ο, *V:* ζ. **v.4** *T, K:* καθαπερ και ο, *M:* καθαπερ και, *V:* καθωσπερ και. **v.9** *T, M, K:* τοις υπακουουσιν αυτω πασιν, *V:* πασιν τοις υπακουουσιν αυτω. **6. v.3** *T, K, V:* ποιησομεν, *M:* ποιησωμεν. **v.7** *T, M, K:* πολλακις ερχομενον, *V:* ερχομενον πολλακις.

10 τὰ κρείττονα καὶ ἐχόμενα σωτηρίας εἰ καὶ οὕτως λαλοῦμεν· οὐ γὰρ ἄδικος ὁ θεὸς ἐπιλαθέσθαι τοῦ ἔργου ὑμῶν καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης ἧς ἐνέδειξασθε εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ διακονήσαντες τοῖς
 11 ἀγίοις καὶ διακονοῦντες· ἐπιθυμοῦμεν δὲ ἕκαστον ὑμῶν τὴν αὐτὴν ἐνδείκνυσθαι σπουδὴν πρὸς τὴν πληροφορίαν τῆς ἐλπίδος ἁ-
 12 χρι τέλους· ἵνα μὴ νωθοὶ γένησθε μιμηταὶ δὲ τῶν διὰ πίστεως
 13 καὶ μακροθυμίας κληρονομούντων τὰς ἐπαγγελίας· τῷ γὰρ ἄβραάμ ἐπαγγειλάμενος ὁ θεὸς ἐπεὶ κατ' οὐδενὸς εἶχεν μείζονος
 14 ὁμόσαι ὤμοσεν καθ' ἑαυτοῦ· λέγων ἦ ἢ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε
 15 καὶ πληθύνων πληθυνῶ σε· καὶ οὕτως μακροθυμήσας ἐπέτυχεν
 16 τῆς ἐπαγγελίας· ἄνθρωποι μὲν γὰρ κατὰ τοῦ μείζονος ὀμνύουσιν
 17 καὶ πάσης αὐτοῖς ἀντιλογίας πέρας εἰς βεβαίωσιν ὁ ὄρκος· ἐν ᾧ
 18 περισσότερο βουλόμενος ὁ θεὸς ἐπιδειξάτω τοῖς κληρονόμοις τῆς
 19 ἐπαγγελίας τὸ ἀμετάθετον τῆς βουλῆς αὐτοῦ ἐμεσίτευσεν ὄρκῳ·
 20 ἵνα διὰ δύο πραγμάτων ἀμεταθέτων ἐν οἷς ἀδύνατον ψεύσασθαι
 θεὸν ἰσχυρὰν παράκλησιν ἔχωμεν οἱ καταφυγόντες κρατῆσαι τῆς
 προκειμένης ἐλπίδος· ἦν ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ
 τε καὶ βεβαίαν καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ καταπετά-
 σματος· ὅπου πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλθεν ἰησοῦς κατὰ τὴν
 τάξιν μελχισεδέκ ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τὸν αἰῶνα·

7 Οὗτος γὰρ ὁ μελχισεδέκ βασιλεὺς σαλήμ ἱερεὺς τοῦ θεοῦ τοῦ
 ὑψίστου ὁ συναντήσας ἄβραάμ ὑποστρέφοντι ἀπὸ τῆς κοπῆς τῶν
 2 βασιλέων καὶ εὐλογήσας αὐτόν· ᾧ καὶ δεκάτην ἀπὸ πάντων ἐμέ-
 3 ρισεν ἄβραάμ πρῶτον μὲν ἐρμηνευόμενος βασιλεὺς δικαιοσύνης
 4 ἔπειτα δὲ καὶ βασιλεὺς σαλήμ ὁ ἐστὶν βασιλεὺς εἰρήνης· ἀπάτωρ
 ἀμήτωρ ἀγενεαλόγητος μήτε ἀρχὴν ἡμερῶν μήτε ζωῆς τέλος ἔχων
 ἀφωμοιωμένος δὲ τῷ υἱῷ τοῦ θεοῦ μένει ἱερεὺς εἰς τὸ διηνεκές·
 4 θεωρεῖτε δὲ πηλίκος οὗτος ᾧ καὶ δεκάτην ἄβραάμ ἔδωκεν ἐκ τῶν
 5 ἀκροθινίων ὁ πατριάρχης· καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν υἱῶν λευῖ τὴν ἱερα-
 6 τεῖαν λαμβάνοντες ἐντολήν ἔχουσιν ἀποδεκατοῦν τὸν λαὸν κατὰ τὸν
 νόμον τουτέστιν τοὺς ἀδελφούς αὐτῶν καίπερ ἐξεληλυθότας ἐκ τῆς
 6 ὀσφύος ἄβραάμ· ὁ δὲ μὴ γενεαλογούμενος ἐξ αὐτῶν δεδεκάτωκεν
 7 τὸν ἄβραάμ καὶ τὸν ἔχοντα τὰς ἐπαγγελίας εὐλόγηκεν· χωρὶς δὲ
 8 πάσης ἀντιλογίας τὸ ἔλαττον ὑπὸ τοῦ κρείττονος εὐλογεῖται· καὶ
 ᾧδε μὲν δεκάτας ἀποθνήσκοντες ἄνθρωποι λαμβάνουσιν ἐκεῖ δὲ

ν.9 *T, K*: κρειπτονα, *M, V*: κρεισσονα. ν.10 *T, M, K*: του κοπου, *V*: ζ. ν.10 *T, M, V*: ενε-
 δεῖξασθε, *K*: ενδειξασθε. ν.14 *T, M, K*: η, *V*: ει. ν.16 *T, M, K*: μεν, *V*: ζ. ν.18 *T, M, K*:
 θεον, *V*: [τον] θεον. 7. ν.5 *T*: τουτεστιν, *K, M, V*: τουτι εστιν. ν.6 *T, M, K*: τον, *V*: ζ.

μαρτυρούμενος ὅτι ζῆ. καὶ ὡς ἔπος εἶπεῖν διὰ ἀβραάμ καὶ λευῖ ὁ 9
 δεκάτας λαμβάνων δεδεκάτωται. ἔτι γὰρ ἐν τῇ ὀσφύϊ τοῦ πατρὸς 10
 ἦν ὅτε συνήνητησεν αὐτῷ ὁ μελχισεδέκ. εἰ μὲν οὖν τελείωσις διὰ 11
 τῆς λευϊτικῆς ἱερωσύνης ἦν ὁ λαὸς γὰρ ἐπ' αὐτῇ^ο νενομοθέτητο τίς
 ἔτι χρεία κατὰ τὴν τάξιν μελχισεδέκ ἕτερον ἀνίστασθαι ἱερέα καὶ οὐ
 κατὰ τὴν τάξιν ἀρῶν λέγεσθαι. μετατιθεμένης γὰρ τῆς ἱερωσύνης 12
 ἐξ ἀνάγκης καὶ νόμου μετάθεσις γίνεται. ἐφ' ὃν γὰρ λέγεται ταῦτα 13
 φυλῆς ἐτέρας μετέσχηκεν ἀφ' ἧς οὐδεὶς προσέσχηκεν τῷ θυσιαστη-
 ρίῳ. πρόδηλον γὰρ ὅτι ἐξ ἰούδα ἀνατέταλκεν ὁ κύριος ἡμῶν εἰς ἣν 14
 φυλὴν οὐδὲν^ο περὶ ἱερωσύνης μωδῆς ἐλάλησεν. καὶ περισσότερον 15
 ἔτι κατάδηλόν ἐστιν εἰ κατὰ τὴν ὁμοιότητα μελχισεδέκ ἀνίσταται
 ἱερεὺς ἕτερος. ὅς οὐ κατὰ νόμον ἐντολῆς σαρκικῆς γέγονεν ἀλλὰ 16
 κατὰ δύναμιν ζωῆς ἀκαταλύτου. μαρτυρεῖ γὰρ ὅτι σὺ ἱερεὺς εἰς 17
 τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν μελχισεδέκ. ἀθέτησις μὲν γὰρ γίνεται 18
 προαγούσης ἐντολῆς διὰ τὸ αὐτῆς ἀσθενὲς καὶ ἀνωφελές. οὐδὲν 19
 γὰρ ἔτελείωσεν ὁ νόμος ἐπεισαγωγῆ δὲ κρείττονος ἐλπίδος δι' ἧς
 ἐγγίζομεν τῷ θεῷ. καὶ καθ' ὅσον οὐ χωρὶς ὀρκωμοσίας. οἱ μὲν 20, 21
 γὰρ χωρὶς ὀρκωμοσίας εἰσὶν ἱερεῖς γεγονότες ὁ δὲ μετὰ ὀρκωμο-
 σίας διὰ τοῦ λέγοντος πρὸς αὐτὸν ὤμοσεν κύριος καὶ οὐ μετα-
 μεληθήσεται σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν μελχισεδέκ.
 κατὰ τοσοῦτον κρείττονος διαθήκης γέγονεν ἔγγυος ἰησοῦς. καὶ 22, 23
 οἱ μὲν πλειόνες εἰσὶν γεγονότες ἱερεῖς διὰ τὸ θανάτῳ κωλύεσθαι
 παραμένειν. ὁ δὲ διὰ τὸ μένειν αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα ἀπαράβατον 24
 ἔχει τὴν ἱερωσύνην. ὅθεν καὶ σώζειν εἰς τὸ παντελὲς δύναται τοὺς 25
 προσερχομένους δι' αὐτοῦ τῷ θεῷ πάντοτε ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν
 ὑπὲρ αὐτῶν. τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεὺς ὅσιος ἀκακος 26
 ἀμίαντος κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἀμαρτωλῶν καὶ ὑψηλότερος τῶν
 οὐρανῶν γενόμενος. ὅς οὐκ ἔχει καθ' ἡμέραν ἀνάγκην ὡπερ οἱ 27
 ἀρχιερεῖς πρότερον ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἀμαρτιῶν θυσίας ἀναφέρειν ἔ-
 πειτα τῶν τοῦ λαοῦ τοῦτο γὰρ ἐποίησεν ἐφάπαξ ἑαυτὸν ἀνενέγκας.
 ὁ νόμος γὰρ ἀνθρώπους καθίστησιν ἀρχιερεῖς ἔχοντας ἀσθένειαν 28
 ὁ λόγος δὲ τῆς ὀρκωμοσίας τῆς μετὰ τὸν νόμον υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα
 τετελειωμένον.

Κεφάλαιον δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις τοιοῦτον ἔχομεν ἀρχιερέα ὃς **8**

v.9 *Τ,Μ,Κ:* δια, *Υ:* δι. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* ο, *Υ:* ζ. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* αὐτῆ νενομοθετητο, *Υ:* αὐτῆς νενομοθετηται. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* ουδεν περι ιερωσυνης, *Υ:* περι ιερων ουδεν. **v.14** *Τ,Κ:* μωσης, *Μ,Υ:* μωυσης. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* σαρκικης, *Υ:* σαρκινης. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* μαρτυρει, *Υ:* μαρτυρεται. **v.21** *Τ,Μ,Κ:* κατα την ταξιν μελχισεδεκ, *Υ:* ζ. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* τοσουτον, *Υ:* τοσουτο [και]. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* ημιν, *Υ:* ημιν και.

ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς .
 2 τῶν ἁγίων λειτουργὸς καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς ἣν ἐπηξεν ὁ
 3 κύριος καὶ οὐκ ἄνθρωπος . πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ προσφέρειν
 δῶρά τε καὶ θυσίας καθίσταται ὅθεν ἀναγκαῖον ἔχειν τι καὶ τοῦτον
 4 ὁ προσενέγκῃ . εἰ μὲν γὰρ ἦν ἐπὶ γῆς οὐδ' ἂν ἦν ἱερεὺς ὄντων τῶν
 5 ἱερέων τῶν προσφερόντων κατὰ τὸν νόμον τὰ δῶρα . οἵτινες ὑπο-
 δεῖγματι καὶ σκιᾷ λατρεύουσιν τῶν ἐπουρανίων καθὼς κεχηρημάτι-
 6 σται μωδῆς μέλλων ἐπιτελεῖν τὴν σκηνὴν ὅρα γὰρ φησιν ποιήσῃς
 πάντα κατὰ τὸν τύπον τὸν δειχθέντα σοι ἐν τῷ ὄρει . νυνὶ δὲ διαφο-
 7 ρωτέρας τέτευχεν λειτουργίας ὅσῳ καὶ κρείττονός ἐστιν διαθήκης
 8 μεσίτης ἣτις ἐπὶ κρείττοσιν ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται . εἰ γὰρ ἡ
 9 πρώτη ἐκείνη ἦν ἄμεμπτος οὐκ ἂν δευτέρας ἐζητεῖτο τόπος . μεμ-
 φόμενος γὰρ αὐτοῖς λέγει ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται λέγει κύριος καὶ
 συντελέσω ἐπὶ τὸν οἶκον ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον ἰούδα διαθήκη
 9 καινὴν . οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἣν ἐποίησα τοῖς πατράσιν αὐτῶν
 ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς
 10 ἐκ γῆς αἰγύπτου ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου κἀγὼ
 ἠμέλησα αὐτῶν λέγει κύριος . ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη ἦν διαθήσομαι
 τῷ οἴκῳ ἰσραὴλ μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας λέγει κύριος διδοὺς νό-
 11 μους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν ἐπιγράψω
 αὐτοὺς καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεὸν καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν .
 12 καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκαστος τὸν πληθῖον αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν
 ἀδελφὸν αὐτοῦ λέγων γινῶθι τὸν κύριον ὅτι πάντες εἰδήσουσίν με
 13 ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν . ὅτι ἴλεως ἔσομαι ταῖς ἀ-
 δικίαις αὐτῶν καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ
 μὴ μνησθῶ ἔτι . ἐν τῷ λέγειν καινὴν πεπαλαίωκεν τὴν πρώτην τὸ
 δὲ παλαιούμενον καὶ γηράσκον ἐγγὺς ἀφανισμοῦ .

9 Εἶχεν ὁ μὲν οὖν καὶ ἡ πρώτη σκηνὴ δικαιώματα λατρείας τό τε
 2 ἅγιον κοσμικόν . σκηνὴ γὰρ κατεσκευάσθη ἡ πρώτη ἐν ἧ ἡ τε λυ-
 χνία καὶ ἡ τράπεζα καὶ ἡ πρόθεσις τῶν ἄρτων ἣτις λέγεται ἅγια .
 3 μετὰ δὲ τὸ δεύτερον καταπέτασμα σκηνῆς ἡ λεγομένη ἅγια ἁγίων .
 4 χρυσοῦν ἔχουσα θυμιατήριον καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης πε-
 ρικεκαλυμμένην πάντοθεν χρυσίῳ ἐν ἧ στάμνος χρυσοῦ ἔχουσα

8. v.2 *T, M, K:* καὶ, *V:* ἔ. **v.4** *T, M, K:* γὰρ, *V:* οὐν. **v.4** *T, M, K:* ἱερέων τῶν προσφερόντων
 κατὰ τὸν, *V:* προσφερόντων κατὰ. **v.5** *T, K:* μωσῆς, *M, V:* μωουσῆς. **v.5** *T, K:* ποιήσῃς, *M, V:*
 ποιήσεις. **v.6** *T, K:* τετευχεν, *M, V:* τετυχεν. **v.8** *T, M, K:* αυτοῖς, *V:* αὐτοὺς. **v.11** *T, K:*
 πλησίον, *M, V:* πολίτην. **v.11** *T, M, K:* αὐτῶν, *V:* ἔ. **v.12** *T, M, K:* καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν,
V: ἔ. **9. v.1** *T:* εἶχεν μὲν οὐν καὶ ἡ πρώτη σκηνή, *M, K:* εἶχεν μὲν οὐν καὶ ἡ πρώτη, *V:* εἶχε
 μὲν οὐν [καὶ] ἡ πρώτη.

τὸ μάννα καὶ ἡ ῥάβδος ἀρῶν ἡ βλαστήσασα καὶ αἱ πλάκες τῆς
 διαθήκης· ὑπεράνω δὲ αὐτῆς χερουβιμ̄ δόξης κατασκιάζοντα τὸ 5
 ἰλαστήριον περὶ ὧν οὐκ ἔστιν νῦν λέγειν κατὰ μέρος· τούτων δὲ 6
 οὕτως κατεσκευασμένων εἰς μὲν τὴν πρώτην σκηνὴν διαπλαντῶς εἰ-
 σίασιν οἱ ἱερεῖς τὰς λατρείας ἐπιτελοῦντες· εἰς δὲ τὴν δευτέραν 7
 ἅπαξ τοῦ ἑνιαυτοῦ μόνος ὁ ἀρχιερεὺς οὐ χωρὶς αἵματος ὃ προσφέ-
 ρει ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων· τοῦτο δηλοῦντος 8
 τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου μήπω πεφανερῶσθαι τὴν τῶν ἁγίων ὁδὸν
 ἔτι τῆς πρώτης σκηνῆς ἐχούσης στάσιν· ἦτις παραβολὴ εἰς τὸν 9
 καιρὸν τὸν ἐνεσθηκότα καθ' ὃν δῶρά τε καὶ θυσίαι προσφέρονται
 μὴ δυνάμεναι κατὰ συνείδησιν τελειῶσαι τὸν λατρεύοντα· μόνον 10
 ἐπὶ βρώμασιν καὶ πόμασιν καὶ διαφόροις βαπτισμοῖς καὶ δικαιώ-
 μασιν σαρκὸς μέχρι καιροῦ διορθώσεως ἐπικείμενα· χριστὸς δὲ 11
 παραγενόμενος ἀρχιερεὺς τῶν μελλόντων ἀγαθῶν διὰ τῆς μείζο-
 νος καὶ τελειότερας σκηνῆς οὐ χειροποιήτου τουτέστιν οὐ ταύτης
 τῆς κτίσεως· οὐδὲ δι' αἵματος τράγων καὶ μόσχων διὰ δὲ τοῦ ἰδίου 12
 αἵματος εἰσηλθεν ἐφάπαξ εἰς τὰ ἅγια αἰώνιαν λύτρωσιν εὐράμε-
 νος· εἰ γὰρ τὸ αἷμα ταύρων καὶ τράγων καὶ σποδὸς δαμάλεως 13
 ῥαντίζουσα τοὺς κεκοινωνημένους ἀγιάζει πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς κα-
 θαρότητα· πόσω μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ χριστοῦ ὃς διὰ πνεύματος 14
 αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἄμωμον τῷ θεῷ καθαρῶς τὴν συνεί-
 δησιν ὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων εἰς τὸ λατρεύειν θεῷ ζῶντι· καὶ διὰ 15
 τοῦτο διαθήκης καινῆς μεσίτης ἐστὶν ὅπως θανάτου γενομένου εἰς
 ἀπολύτρωσιν τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διαθήκῃ παραβάσεων τὴν ἐπαγγελί-
 ἀν λάβωσιν οἱ κεκλημένοι τῆς αἰωνίου κληρονομίας· ὅπου γὰρ 16
 διαθήκη θάνατον ἀνάγκη φέρεσθαι τοῦ διαθεμένου· διαθήκη γὰρ
 ἐπὶ νεκροῖς βεβαία ἐπεὶ μὴ ποτε ἰσχύει ὅτε ζῆ ὁ διαθέμενος· ὅ- 18
 θεν οὐδ' ἡ πρώτη χωρὶς αἵματος ἐγκεκαίνισται· λαληθείσης γὰρ 19
 πάσης ἐντολῆς κατὰ νόμον ὑπὸ μωϋσέως παντὶ τῷ λαῷ λαβὼν τὸ
 αἷμα τῶν μόσχων καὶ τράγων μετὰ ὕδατος καὶ ἑρίου κοκκίνου καὶ
 ὕσσωπου αὐτὸ τε τὸ βιβλίον καὶ πάντα τὸν λαὸν ἐρβάντισεν· λέ- 20
 γων τοῦτο τὸ αἷμα τῆς διαθήκης ἧς ἐνετείλατο πρὸς ὑμᾶς ὁ θεός·
 καὶ τὴν σκηνὴν δὲ καὶ πάντα τὰ σκευὴ τῆς λειτουργίας τῷ αἵματι 21

v.5 *T, M, K:* χερουβιμ, *V:* χερουβιμ. **v.6** *T:* διαπλαντος, *K, M, V:* δια παντος. **v.9** *T, M, K:*
 ον, *V:* ην. **v.10** *T, M, K:* και δικαιωμασιν, *V:* δικαιωματα. **v.11** *T, M, K:* μελλοντων, *V:*
 γενομενων. **v.11** *T:* τουτεστιν, *K, M, V:* τουτ εστιν. **v.13** *T, M, K:* ταυρων και τραγων, *V:*
 τραγων και ταυρων. **v.14** *T, M, K:* υμων, *V:* ημων. **v.17** *T, K:* μη ποτε, *M, V:* μηποτε.
v.18 *T, M, K:* ουδ, *V:* ουδε. **v.19** *T, M, K:* νομον, *V:* τον νομον. **v.19** *T, M, K:* και τραγων,
V: [και των τραγων]. **v.19** *T, M, K:* ερραντισεν, *V:* εραντισεν.

22 ὁμοίως ἐρρᾶντισεν . καὶ σχεδὸν ἐν αἵματι πάντα καθαρίζεται κα-
 23 τὰ τὸν νόμον καὶ χωρὶς αἵματεκχυσίας οὐ γίνεται ἄφεσις . ἀνάγκη
 οὖν τὰ μὲν ὑποδείγματα τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς τοῦτοις καθαρῖζεσθαι
 24 αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια κρείττοσιν θυσίαις παρὰ ταύτας . οὐ γὰρ εἰς
 χειροποίητα ἅγια^ο εἰσῆλθεν ὁ χριστὸς ἀντίτυπα τῶν ἀληθινῶν ἀλλ'
 εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανὸν νῦν ἐμφανισθῆναι τῷ προσώπῳ τοῦ θεοῦ
 25 ὑπὲρ ἡμῶν . οὐδ' ἵνα πολλάκις προσφέρῃ ἑαυτὸν ὡσερ ὁ ἀρχιε-
 26 ρεὺς εἰσέρχεται εἰς τὰ ἅγια κατ' ἐνιαυτὸν ἐν αἵματι ἄλλοτρίῳ . ἐπεὶ
 ἔδει αὐτὸν πολλάκις παθεῖν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου νῦν δὲ ἅπαξ
 ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰῶνων εἰς ἀθέτησιν ἁμαρτίας διὰ τῆς θυσίας
 27 αὐτοῦ πεφανέρωται . καὶ καθ' ὅσον ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἄ-
 28 παξ ἀποθανεῖν μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις . οὕτως ὁ^ο χριστὸς ἅπαξ προ-
 σενεχθεὶς εἰς τὸ πολλῶν ἀνενεγκεῖν ἁμαρτίας ἐκ δευτέρου χωρὶς
 ἁμαρτίας ὀφθήσεται τοῖς αὐτὸν ἀπεκδεχομένοις εἰς σωτηρίαν .

10 Σκιὰν γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν οὐκ αὐτὴν
 τὴν εἰκόνα τῶν πραγμάτων κατ' ἐνιαυτὸν ταῖς αὐταῖς θυσίαις ἃς
 προσφέρουσιν εἰς τὸ διηνεκὲς οὐδέποτε δύναται τοὺς προσερχο-
 2 μένους τελειῶσαι . ἐπεὶ οὐκ ἂν ἐπαύσαντο προσφερόμεναι διὰ τὸ
 μηδεμίαν ἔχειν ἔτι συνείδησιν ἁμαρτιῶν τοὺς λατρεύοντας ἅπαξ
 3 κεκαθαρισμένους . ἀλλ' ἐν αὐταῖς ἀνάμνησις ἁμαρτιῶν κατ' ἐνιαυ-
 4 τόν . ἀδύνατον γὰρ αἷμα ταύρων καὶ τράγων ἀφαιρεῖν ἁμαρτίας .
 5 διὸ εἰσερχόμενος εἰς τὸν κόσμον λέγει θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ
 6 ἠθέλησας σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι . ὀλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρ-
 7 τίας οὐκ εὐδόκησας . τότε εἶπον ἰδοὺ ἤκω ἐν κεφαλίδι βιβλίου
 8 γέγραπται περὶ ἐμοῦ τοῦ ποιῆσαι ὁ θεὸς τὸ θέλημά σου . ἀνώ-
 τερον λέγων ὅτι θυσίαν^ο καὶ προσφορὰν καὶ ὀλοκαυτώματα καὶ
 περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἠθέλησας οὐδὲ εὐδόκησας αἵτινες κατὰ τὸν
 9 νόμον προσφέρονται . τότε εἶρηκεν ἰδοὺ ἤκω τοῦ ποιῆσαι ὁ^ο θε-
 10 ὸς τὸ θέλημά σου ἀναιρεῖ τὸ πρῶτον ἵνα τὸ δεύτερον στήσῃ . ἐν
 ᾧ θελήματι ἡγιασμένοι ἐσμὲν οἱ διὰ τῆς προσφορᾶς τοῦ σώμα-
 11 τος τοῦ ἰησοῦ χριστοῦ ἐφάπαξ . καὶ πᾶς μὲν ἱερεὺς ἔστηκεν καθ'
 ἡμέραν λειτουργῶν καὶ τὰς αὐτὰς πολλάκις προσφέρων θυσίας αἰ-
 12 τινες οὐδέποτε δύνανται περιελεῖν ἁμαρτίας . αὐτὸς δὲ μίαν ὑπὲρ

v.21 *Τ,Μ,Κ:* ερραντισεν, *Ν:* εραντισεν. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* αγια εισηλθεν ο, *Ν:* εισηλθεν αγια.
v.26 *Τ,Μ,Κ:* νυν, *Ν:* νυνι. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* αμαρτιας, *Ν:* [της] αμαρτιας. **v.28** *Τ,Κ:*
ο, *Μ,Ν:* και ο. **10. v.1** *Τ,Κ,Ν:* δυναται, *Μ:* δυναται. **v.2** *Τ,Μ,Κ:* κεκαθαρι-
μενους, *Ν:* κεκαθαρισμενους. **v.8** *Τ,Μ,Κ:* θυσιαν και προσφοραν, *Ν:* θυσιας και προσφορας.
v.8 *Τ,Μ,Κ:* τον, *Ν:* ζ. **v.9** *Τ,Μ,Κ:* ο θεος, *Ν:* ζ. **v.10** *Τ,Μ:* οι, *Κ,Ν:* ζ. **v.10** *Τ,Κ:*
του, *Μ,Ν:* ζ. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* αυτος, *Ν:* ουτος.

ἀμαρτιῶν προσενέγκας θυσίαν εἰς τὸ διηνεκὲς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ
 τοῦ θεοῦ . τὸ λοιπὸν ἐκδεχόμενος ἕως τεθῶσιν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ὕ- 13
 ποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ . μιᾷ γὰρ προσφορᾷ τετελείωκεν εἰς 14
 τὸ διηνεκὲς τοὺς ἀγιαζομένους . μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν καὶ τὸ πνεῦμα 15
 τὸ ἅγιον μετὰ γὰρ τὸ προειρηκέναι . αὕτη ἡ διαθήκη ἦν διαθή- 16
 σσμαι πρὸς αὐτοὺς μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας λέγει κύριος διδούς
 νόμους μου ἐπὶ καρδίας αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῶν^ο διανοιῶν αὐτῶν ἐπι-
 γράψω αὐτούς . καὶ τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν 17
 οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι . ὅπου δὲ ἄφεσις τούτων οὐκ^ο ἔτι προσφορὰ πε- 18
 ρὶ ἀμαρτίας . ἔχοντες οὖν ἀδελφοί παρρησίαν εἰς τὴν εἴσοδον τῶν 19
 ἁγίων ἐν τῷ αἵματι ἰησοῦ . ἦν ἐνεκαίνισεν ἡμῖν ὁδὸν πρόσφατον 20
 καὶ ζῶσαν διὰ τοῦ καταπατάσματος τουτέστιν τῆς σαρκὸς αὐτοῦ .
 καὶ ἱερέα μέγαν ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ . προσερχόμεθα μετὰ ἀλη- 21, 22
 θινῆς καρδίας ἐν πληροφορίᾳ πίστεως ἐρῶντισμένοι τὰς καρδίας
 ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς καὶ λελουμένοι τὸ σῶμα ὕδατι καθα-
 ρῷ . κατέχωμεν τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐλπίδος ἀκλινῆ πιστὸς γὰρ ὁ 23
 ἐπαγγελιάμενος . καὶ κατανοῶμεν ἀλλήλους εἰς παροξυσμὸν ἀ- 24
 γάπτης καὶ καλῶν ἔργων . μὴ ἐγκαταλείποντες τὴν ἐπισυναγωγὴν 25
 ἑαυτῶν καθὼς ἔθος τισὶν ἀλλὰ παρακαλοῦντες καὶ τοσοῦτω μᾶλλον
 ὄσῳ βλέπετε ἐγγίζουσιν τὴν ἡμέραν . ἐκουσίως γὰρ ἀμαρτανόντων 26
 ἡμῶν μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας οὐκ^ο ἔτι περὶ ἀ-
 μαρτιῶν ἀπολείπεται θυσία . φοβερὰ δὲ τις ἐκδοχὴ κρίσεως καὶ 27
 πυρὸς ζῆλος ἐσθίειν μέλλοντος τοὺς ὑπεναντίους . ἀθειήσας τις 28
 νόμον μωσῆος χωρὶς οἰκτιρμῶν ἐπὶ δυσὶν ἢ τρισὶν μάρτυσιν ἀπο-
 θνήσκει . πόσῳ δοκεῖτε χεῖρονος ἀξιωθήσεται τιμωρίας ὁ τὸν υἱὸν 29
 τοῦ θεοῦ καταπατήσας καὶ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης κοινὸν ἠγησάμε-
 νος ἐν ᾧ ἠγιάσθη καὶ τὸ πνεῦμα τῆς χάριτος ἐνυβρίσας . οἶδαμεν 30
 γὰρ τὸν εἰπόντα ἐμοὶ ἐκδίκησις ἐγὼ ἀνταποδώσω λέγει^ο κύριος καὶ
 πάλιν κύριος κρινεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ . φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χει- 31
 ρας θεοῦ ζῶντος . ἀναμιμνήσκεσθε δὲ τὰς πρότερον ἡμέρας ἐν αἷς 32
 φωτισθέντες πολλὴν ἀθλησιν ὑπεμείνατε παθημάτων . τοῦτο μὲν 33
 ὄνειδισμοῖς τε καὶ θλίψεσιν θεατριζόμενοι τοῦτο δὲ κοινωνοὶ τῶν
 οὕτως ἀναστρεφομένων γενηθέντες . καὶ γὰρ τοῖς δεσμοῖς^ο μου συ- 34

v.15 *Τ,Μ,Κ:* προσειρηκεναι, *Υ:* ειρηκεναι. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* των διανοιων, *Υ:* την διανοιαν.
v.17 *Τ,Μ,Κ:* μνησθω, *Υ:* μνησθησομαι. **v.18** *Τ:* ουκ επι, *Κ,Μ,Υ:* ουκετι. **v.20** *Τ:*
 τουτεστιν, *Κ,Μ,Υ:* τουτ εστιν. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* ερραντισμενοι, *Υ:* ρεραντισμενοι. **v.22** *Τ,Μ,Κ:*
 λελουμενοι, *Υ:* λελουσομενοι. **v.26** *Τ:* ουκ επι, *Κ,Μ,Υ:* ουκετι. **v.28** *Τ,Κ:* μωσεως, *Μ,Υ:*
 μωσοεως. **v.30** *Τ,Μ,Κ:* λεγει κυριος και παλιν κυριος κρινει, *Υ:* και παλιν κρινει κυριος.
v.34 *Τ,Μ,Κ:* δεσμοις μου, *Υ:* δεσμοις.

νεπαθήσατε καὶ τὴν ἀρπαγὴν τῶν ὑπαρχόντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς
 προσεδέξασθε γινώσκοντες ἔχειν ἐν ἑαυτοῖς κρείττονα ὑπαρξίν ἐν
 35 οὐρανοῖς καὶ μένουσαν· μὴ ἀποβάλητε οὖν τὴν παρρησίαν ὑμῶν
 36 ἣτις ἔχει μισθαποδοσίαν ἰσχυράν· ὑπομονῆς γὰρ ἔχετε χρεῖαν
 ἵνα τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ποιήσαντες κομίσησθε τὴν ἐπαγγελίαν·
 37, 38 ἔτι γὰρ μικρὸν ὅσον ὅσον ὁ ἐρχόμενος ἤξει καὶ οὐ χρονιεῖ· ὁ δὲ
 δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται καὶ ἐὰν ὑποστείληται οὐκ εὐδοκεῖ ἢ
 39 ψυχὴ μου ἐν αὐτῷ· ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμὲν ὑποστολῆς εἰς ἀπώλειαν
 ἀλλὰ πίστεως εἰς περιποίησιν ψυχῆς·

11 Ἔστιν δὲ πίστις ἐλπίζομένων ὑπόστασις πραγμάτων ἔλεγχος οὐ
 2, 3 βλεπομένων· ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμαρτυρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι· πί-
 στει νοοῦμεν κατηρτίσθαι τοὺς αἰῶνας ῥήματι θεοῦ εἰς τὸ μὴ ἐκ
 4 φαινομένων τά ἄβλεπόμενα γεγονέναι· πίστει πλείονα θυσίαν ἄβελ
 παρὰ Κάϊν προσήνεγκεν τῷ θεῷ δι' ἧς ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος
 μαρτυροῦντος ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ τοῦ θεοῦ καὶ δι' αὐτῆς ἀπο-
 5 θανῶν ἔτι λαλεῖται· πίστει ἐνώχ μετετέθη τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον
 καὶ οὐχ εὐρίσκειτο διότι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ θεός· πρὸ γὰρ τῆς με-
 6 ταθέσεως αὐτοῦ ἠμαρτύρηται εὐηρεσηκέναι τῷ θεῷ· χωρὶς δὲ
 πίστεως ἀδύνατον εὐαρεσθῆσαι πιστεῦσαι γὰρ δεῖ τὸν προσερχό-
 μενον τῷ θεῷ ὅτι ἔστιν καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν μισθαποδοτῆς
 7 γίνεται· πίστει χρηματισθεὶς νῶε περὶ τῶν μηδέπω βλεπομένων
 εὐλαβηθεὶς κατεσκεύασεν κιβωτὸν εἰς σωτηρίαν τοῦ οἴκου αὐτοῦ
 δι' ἧς κατέκρινεν τὸν κόσμον καὶ τῆς κατὰ πίστιν δικαιοσύνης ἐγένε-
 8 νετο κληρονόμος· πίστει καλούμενος ἄβρααμ ὑπήκουσεν ἐξελθεῖν
 εἰς τὸν τόπον ὃν ἠμελλεν λαμβάνειν εἰς κληρονομίαν καὶ ἐξῆλθεν
 9 μὴ ἐπιστάμενος ποῦ ἔρχεται· πίστει παρώκησεν εἰς τὴν γῆν τῆς
 ἐπαγγελίας ὡς ἀλλοτρίαν ἐν σκηναῖς κατοικήσας μετὰ Ἰσαὰκ καὶ
 10 Ἰακώβ τῶν συγκληρονόμων τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς· ἐξεδέχετο
 γὰρ τὴν τοὺς θεμελίους ἔχουσαν πόλιν ἧς τεχνίτης καὶ δημιουργός
 11 ὁ θεός· πίστει καὶ αὐτὴ σάρρα ἔδυναμιν εἰς καταβολὴν σπέρματος
 ἔλαβεν καὶ παρὰ καιρὸν ἡλικίας ἔτεκεν ἐπεὶ πιστὸν ἠγήσατο τὸν
 12 ἐπαγγελιάμενον· διὸ καὶ ἄφ' ἑνὸς ἐγεννήθησαν καὶ ταῦτα νενε-

v.34 *T, K:* ἐν εαυτοῖς κρείττονα ὑπαρξίν ἐν οὐρανοῖς, *M:* εαυτοῖς κρείττονα ὑπαρξίν ἐν οὐρανοῖς, *V:* εαυτοὺς κρείττονα ὑπαρξίν.
v.35 *T, M, K:* μισθαποδοσίαν μεγάλην, *V:* μεγάλην μισθαποδοσίαν.
v.37 *T, M, K:* χρονιεῖ, *V:* χρονίσει.
v.38 *T, M, K:* δίκαιος, *V:* δικαίος μου.
11. v.3 *T, M, K:* τα βλεπομένα, *V:* το βλεπομένον.
v.4 *T, M:* λαλεῖται, *K, V:* λαλεῖ.
v.5 *T, M, K:* ευρισκετο, *V:* ηυρισκετο.
v.5 *T, M, K:* αὐτοῦ ἠμαρτυρηται εὐηρεσηκεναι, *V:* ἠμαρτυρηται εὐαρεσηκεναι.
v.8 *T, M, K:* τον, *V:* ἐ.
v.9 *T, K:* την, *M, V:* ἐ.
v.11 *T, M, K:* σαρρα, *V:* σαρρα σπειρα.
v.11 *T, M, K:* ετεκεν, *V:* ἐ.

κρωμένους καθώς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει καὶ ὠδεῖ ἄμμος ἢ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης ἢ ἀναρίθμητος· κατὰ πίστιν ἀπέ- 13
θανον οὗτοι πάντες μὴ λαβόντες τὰς ἐπαγγελίας ἀλλὰ πόρρωθεν
αὐτὰς ἰδόντες καὶ πεισθέντες^ο καὶ ἀσπασάμενοι καὶ ὁμολογήσαν- 14
τες ὅτι ξένοι καὶ παρεπίδημοὶ εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς· οἱ γὰρ τοιαῦτα λέ- 14
γοντες ἐμφανίζουσιν ὅτι πατρίδα ἐπιζητοῦσιν· καὶ εἰ μὲν ἐκεῖνης 15
ἐμνημόνευσον ἀφ' ἧς ἐξῆλθον εἶχον ἂν καιρὸν ἀνακάμψαι· νυνὶ 16
δὲ κρείττονος ὀρέγονται τουτέστιν ἐπουρανοῦ διὸ οὐκ ἐπαισχύνε-
ται αὐτοὺς ὁ θεὸς θεὸς ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν ἠτοιμάσεν γὰρ αὐτοῖς
πόλιν· πιστεῖ προσεσήνοχεν ἄβραάμ τὸν ἰσαάκ πειραζόμενος καὶ 17
τὸν μονογενῆ προσέφερον ὁ τὰς ἐπαγγελίας ἀναδεξάμενος· πρὸς 18
ὃν ἐλαλήθη ὅτι ἐν ἰσαάκ κληθήσεται σοι σπέρμα· λογισάμενος 19
ὅτι καὶ ἐκ νεκρῶν ἐγείρειν δυνατὸς ὁ θεὸς ὅθεν αὐτὸν καὶ ἐν πα-
ραβολῇ ἔκομίσατο· πιστεῖ περὶ μελλόντων εὐλόγησεν ἰσαάκ τὸν 20
ἰακώβ καὶ τὸν ἡσαῦ· πιστεῖ ἰακώβ ἀποθνήσκων ἕκαστον τῶν υἱ- 21
ῶν ἰωσήφ εὐλόγησεν καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου
αὐτοῦ· πιστεῖ ἰωσήφ τελευτῶν περὶ τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἐ- 22
μνημόνευσεν καὶ περὶ τῶν ὀστέων αὐτοῦ ἐνετείλατο· πιστεῖ μωϋῆς 23
γεννηθεὶς ἐκρύβη τρίμηνον ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ διότι εἶδον ἀ-
στεῖον τὸ παιδίον καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ διάταγμα τοῦ βασιλέως·
πιστεῖ μωϋῆς μέγας γενόμενος ἠρνήσατο λέγεσθαι υἱὸς θυγατρὸς 24
φαραώ· μᾶλλον ἐλόμενος συγκακουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ ἢ 25
πρόσκαιρον ἔχειν ἁμαρτίας ἀπόλαυσιν· μείζονα πλοῦτον ἠγησά- 26
μενος τῶν ἐν^ο αἰγύπτῳ θησαυρῶν τὸν ὄνειδισμὸν τοῦ χριστοῦ ἀ-
πέβλεπεν γὰρ εἰς τὴν μισθαποδοσίαν· πιστεῖ κατέλιπεν αἴγυπτον 27
μὴ φοβηθεὶς τὸν θυμὸν τοῦ βασιλέως τὸν γὰρ ἀόρατον ὡς ὄρων
ἐκατέρησεν· πιστεῖ πεποίηκεν τὸ πάσχα καὶ τὴν πρόσχυσιν τοῦ 28
αἵματος ἵνα μὴ ὁ ὀλοθρεύων τὰ πρωτότοκα θίγη αὐτῶν· πιστεῖ 29
διέβησαν τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ὡς διὰ ξηρᾶς^ο ἧς πεῖραν λαβόντες
οἱ αἰγύπτιοι κατεπόθησαν· πιστεῖ τὰ τεῖχη ἱερικῶ ἐπεσὲν κυκλω- 30
θέντα ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας· πιστεῖ ῥαάβ ἢ πόρνη οὐ συναπώλετο τοῖς 31
ἀπειθήσασιν δεξαμένη τοὺς κατασκόπους μετ' εἰρήνης· καὶ τί ἔτι 32
λέγω ἐπιλείπει γάρ^ο με διηγούμενον ὁ χρόνος περὶ γεδεῶν βα-

v.12 *T, K:* ὠσει, *M, V:* ὡς η. **v.13** *T, K:* πεισθεντες και, *M, V:* ζ. **v.15** *T, M, K:* εξηλ-
θον, *V:* εξεβησαν. **v.16** *T, K:* νυνι, *M, V:* νυν. **v.16** *T:* τουτεστιν, *K, M, V:* τουτ εστιν.
v.20 *T, M, K:* περι, *V:* και περι. **v.23** *T, K:* μωσης, *M, V:* μουσης. **v.24** *T, K:* μωσης,
M, V: μωουσης. **v.26** *T, K:* εν αιγυπτω, *M, V:* αιγυπτου. **v.29** *T, M, K:* ξηρας ης, *V:* ξηρας
γης ης. **v.30** *T, M, K:* επεσεν, *V:* επεσαν. **v.32** *T, M, K:* γαρ με, *V:* με γαρ.

ράκ τε^ο και σαμψών και ιεφθάε δαβίδ τε και σαμουήλ και τῶν
 33 προφητῶν. οἱ διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας εἰργάσαντο
 34 δικαιοσύνην ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν ἔφραζαν στόματα λεόντων. ἔ-
 σθεσαν δύναμιν πυρός ἔφυγον στόματα μαχαίρας^ο ἐνεδυναμώθη-
 σαν ἀπὸ ἀσθενείας ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ παρεμβολὰς
 35 ἔκλιναν ἀλλοτρίων. ἔλαβον γυναῖκες ἐξ ἀναστάσεως τοὺς νεκροὺς
 αὐτῶν ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν οὐ προσδεξάμενοι τὴν ἀπολύτρω-
 36 σιν ἵνα κρείττονος ἀναστάσεως τύχωσιν. ἕτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν και
 37 μαστίγων πείραν ἔλαβον ἔτι δὲ δεσμῶν και φυλακῆς. ἐλιθάσθησαν
 ἐπρίσθησαν ἐπειράσθησαν^ο ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον περιήλ-
 θον ἐν μηλωταῖς ἐν αἰγείοις δέρμασιν ὑστερούμενοι θλιβόμενοι
 38 κακουχούμενοι. ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος ἐν ἐρημίαις πλανώ-
 39 μενοι και ὄρεσιν και σπηλαίοις και ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς. και οὗτοι
 πάντες μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως οὐκ ἔκομίσαντο τὴν ἐπαγ-
 40 γελίαν. τοῦ θεοῦ περὶ ἡμῶν κρείττον τι προβλεψαμένου ἵνα μὴ
 χωρὶς ἡμῶν τελειωθῶσιν.

12 Τοιγαροῦν και ἡμεῖς τοσοῦτον ἔχοντες περικείμενον ἡμῖν νέ-
 φος μαρτύρων ὄγκον ἀποθέμενοι πάντα και τὴν εὐπερίστατον ἀ-
 2 μαρτίαν δι' ὑπομονῆς τρέχωμεν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα. ἀ-
 φορῶντες εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν και τελειωτὴν ἰησοῦν ὃς
 ἀντὶ τῆς προκειμένης αὐτῷ χαρᾶς ὑπέμεινεν σταυρὸν αἰσχύνης
 3 καταφρονήσας ἐν δεξιᾷ τε τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ ἐκάθισεν. ἀναλο-
 γίσασθε γὰρ τὸν τοιαύτην ὑπομεμενηκότα ὑπὸ τῶν ἀμαρτωλῶν εἰς
 αὐτὸν ἀντιλογίαν ἵνα μὴ κάμητε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλυόμενοι.
 4 οὐπω μέχρις αἵματος ἀντικατέστητε πρὸς τὴν ἀμαρτίαν ἀνταγω-
 5 νιζόμενοι. και ἐκλέλησθε τῆς παρακλήσεως ἥτις ὑμῖν ὡς υἱοῖς
 διαλέγεται υἱέ μου μὴ ὀλιγῶρει παιδείας κυρίου μηδὲ ἐκλύου ὑπ'
 6 αὐτοῦ ἐλεγχόμενος. ὄν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος παιδεύει μαστιγοῖ δὲ
 7 πάντα υἱὸν ὄν παραδέχεται. εἰ παιδείαν ὑπομένετε ὡς υἱοῖς ὑμῖν
 8 προσφέρεται ὁ θεὸς τίς γὰρ ἐστίν^ο υἱὸς ὄν οὐ παιδεύει πατὴρ. εἰ
 δὲ χωρὶς ἐστε παιδείας ἧς μέτοχοι γεγόνασιν πάντες ἄρα νόθοι ἐ-
 9 στε^ο και οὐχ υἱοί. εἴτα τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν πατέρας εἴχομεν
 παιδευτὰς και ἐνετρεπόμεθα οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑποταγησόμεθα τῷ

v.32 *T, M, K:* τε και, *V:* ζέ. **v.32** *T, M, K:* και, *V:* ζέ. **v.32** *T, M, K:* δαβιδ, *V:* δαυιδ.
v.34 *T, M, K:* μαχαίρας ἐνεδυναμώθησαν, *V:* μαχαίρας ἐδυναμώθησαν. **v.37** *T, M, K:* ἐπειρα-
 σθησαν ἐν φόνῳ μαχαίρας, *V:* ἐν φόνῳ μαχαίρης. **v.38** *T, M, K:* ἐν, *V:* ἐπι. **12. v.2** *T, K:*
 ἐκάθισεν, *M, V:* κεκαθικεν. **v.3** *T, M, K:* αὐτον, *V:* εαυτον. **v.7** *T, K:* εἰ, *M, V:* εἰς.
v.7 *T, K:* ἐστὶν υἱος, *M:* υἱος ἐστὶν, *V:* υἱος. **v.8** *T, M, K:* ἐστε και οὐχ υἱοι, *V:* και οὐχ υἱοι
 ἐστε. **v.9** *T, M, K:* πολλῶ, *V:* πολυ [δε].

πατρὶ τῶν πνευμάτων καὶ ζήσομεν . οἱ μὲν γὰρ πρὸς ὀλίγας ἡμέ- 10
 ρας κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς ἐπαιδεύον ὁ δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον εἰς
 τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἀγιότητος αὐτοῦ . πᾶσα δὲ παιδεία πρὸς μὲν τὸ 11
 παρὸν οὐ δοκεῖ χαρᾶς εἶναι ἀλλὰ λύπης ὑστερον δὲ καρπὸν εἰ-
 ρηνικὸν τοῖς δι' αὐτῆς γεγυμνασμένοις ἀποδίδωσιν δικαιοσύνης .
 διὸ τὰς παρειμένας χεῖρας καὶ τὰ παραλελυμένα γόνατα ἀνορ- 12
 θώσατε . καὶ τροχιάς ὀρθὰς ποιήσατε τοῖς ποσὶν ὑμῶν ἵνα μὴ τὸ
 χῶλὸν ἐκτραπῆ ἰαθῆ δὲ μᾶλλον . εἰρήνην διώκετε μετὰ πάντων καὶ 14
 τὸν ἁγιασμόν οὐ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν κύριον . ἐπισκοποῦντες 15
 μὴ τις ὑπερῶν ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ μὴ τις ρίζα πικρίας ἄνω
 φύουσα ἐνοχλῆ καὶ διὰ ταύτης μιανθῶσιν πολλοί . μὴ τις πόρνος 16
 ἢ βέβηλος ὡς ἡσαῦ ὃς ἀντὶ βρώσεως μιᾶς ἀπέδοτο τὰ πρωτοτόκια
 αὐτοῦ . ἴστε γὰρ ὅτι καὶ μετέπειτα θέλων κληρονομήσαι τὴν εὐλο- 17
 γίαν ἀπεδοκιμάσθη μετανοίας γὰρ τόπον οὐχ εὔρεν καίπερ μετὰ
 δακρύων ἐκζητήσας αὐτήν . οὐ γὰρ προσεληλύθατε ψηλαφωμένῳ 18
 ὄρει καὶ κεκαυμένῳ πυρὶ καὶ γνόφῳ καὶ ὄκότη καὶ θυέλλῃ . καὶ 19
 σάλπιγγος ἤχῳ καὶ φωνῇ ῥημάτων ἧς οἱ ἀκούσαντες παρητήσαντο
 μὴ προσεθεῖναι αὐτοῖς λόγον . οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ διαστελλόμε- 20
 νον κἄν θηρίον θίγη τοῦ ὄρους λιθοβοληθήσεται ἢ βολίδι κατατο-
 ξευθήσεται . καὶ οὕτως φοβερόν ἦν τὸ φανταζόμενον μωδῆς εἶπεν 21
 ἔκφοβός εἰμι καὶ ἔντρομος . ἀλλὰ προσεληλύθατε σιών ὄρει καὶ 22
 πόλει θεοῦ ζῶντος ἱερουσαλήμ ἐπουρανίῳ καὶ μυριάσιν ἀγγέλων .
 πανηγύρει καὶ ἐκκλησίᾳ πρωτοτόκων ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμέ- 23
 νων καὶ κριτῇ θεῶ πάντων καὶ πνεύμασιν δικαίων τετελειωμένων .
 καὶ διαθήκης νέας μεσίτη ἰησοῦ καὶ αἵματι ῥαντισμοῦ κρείττονα 24
 λαλοῦντι παρὰ τὸν ἄβελ . βλέπετε μὴ παραιτήσησθε τὸν λαλοῦντα 25
 εἰ γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ ἔφυγον τὸν ἐπὶ τῆς γῆς παραιτησάμενοι χρημα-
 τίζοντα πολλῶ μᾶλλον ἡμεῖς οἱ τὸν ἀπ' οὐρανῶν ἀποστρεφόμενοι .
 οὐ ἢ φωνὴ τὴν γῆν ἐσάλευσεν τότε νῦν δὲ ἐπήγγελλται λέγων ἔτι 26
 ἅπαξ ἐγὼ σείω οὐ μόνον τὴν γῆν ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανόν . τὸ δὲ 27
 ἔτι ἅπαξ δηλοῖ τῶν σαλευομένων τὴν μετάθεσιν ὡς πεποιημένον

v.13 *Τ,Μ,Κ:* ποιήσατε, *Υ:* ποιεῖτε. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* δια ταυτης, *Υ:* δι αυτης. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* απεδото τα πρωτοτοκια αυτου, *Υ:* απεδото τα πρωτοτοκια εαυτου. **v.18** *Τ,Μ,Κ:* ορει, *Υ:* ζ. **v.18** *Τ,Μ,Κ:* σκοτω, *Υ:* ζοφω. **v.20** *Τ,Κ:* η βολιδι κατατοξευθησεται, *Μ,Υ:* ζ. **v.21** *Τ,Μ,Κ:* ουτως, *Υ:* ουτω. **v.21** *Τ,Κ:* μωσης, *Μ,Υ:* μουσης. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* εν ουρανοις απογεγραμμενων, *Υ:* απογεγραμμενων εν ουρανοις. **v.24** *Τ:* κρειττονα λαλουντι παρα τον αβελ, *Κ:* κρειττονα λαλουντι παρα το αβελ, *Μ,Υ:* κρειπτον λαλουντι παρα τον αβελ. **v.25** *Τ,Κ:* εφυγον τον επι της, *Μ:* εφυγον τον επι, *Υ:* εξεφυγον επι. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* χρηματιζοντα πολλω, *Υ:* τον χρηματιζοντα πολυ. **v.26** *Τ,Μ,Κ:* σειω, *Υ:* σεισω. **v.27** *Τ,Μ,Κ:* των σαλευομενων την, *Υ:* [την] των σαλευομενων.

28 ἵνα μείνη τὰ μὴ σαλευόμενα . διὸ βασιλείαν ἀσάλευτον παραλαμ-
 βάνοντες ἔχωμεν χάριν δι' ἧς λατρεύωμεν εὐαρέστως τῷ θεῷ μετὰ
 29 αἰδοῦς^ο καὶ εὐλαθείας . καὶ γὰρ ὁ θεὸς ἡμῶν πῦρ καταναλίσκον .

13. 2 Ἡ φιλαδελφία μενέτω . τῆς φιλοξενίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε διὰ
 3 ταύτης γὰρ ἔλαθόν τινες ξενίσαντες ἀγγέλους . μιμνήσκεσθε τῶν
 δεσμιῶν ὡς συνδεδεμένοι τῶν κακουχουμένων ὡς καὶ αὐτοὶ ὄντες
 4 ἐν σώματι . τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶσιν καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος πόρνους
 5 δέ^ο καὶ μοιχοὺς κρινεῖ ὁ θεός . ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος ἀρκούμε-
 νοι τοῖς παροῦσιν αὐτὸς γὰρ εἶρηκεν οὐ μὴ σε ἀνῶ οὐδ' οὐ μὴ σε
 6 ἐγκαταλίπῳ . ὥστε θαρροῦντας ἡμᾶς λέγειν κύριος ἐμοὶ βοηθός
 7 καὶ οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος . μνημονεύετε τῶν
 ἡγουμένων ὑμῶν οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ὧν
 ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς μιμεῖσθε τὴν πίστιν .
 8 ἰησοῦς χριστὸς ἄρχὴ καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας .
 9 διδαχαῖς ποικίλαις καὶ ξέναις μὴ ἐπιφέρεισθε καλὸν γὰρ χάριτι
 βεβαιοῦσθαι τὴν καρδίαν οὐ βρώμασιν ἐν οἷς οὐκ ὠφελήθησαν οἱ
 10 περιπατήσαντες . ἔχομεν θυσιαστήριον ἐξ οὗ φαγεῖν οὐκ ἔχου-
 11 σιν ἐξουσίαν οἱ τῇ σκηנῇ λατρεύοντες . ὧν γὰρ εἰσφέρεται ζῶων
 τὸ αἷμα περὶ ἁμαρτίας εἰς τὰ ἅγια διὰ τοῦ ἀρχιερέως τούτων τὰ
 12 σώματα κατακαίεται ἕξω τῆς παρεμβολῆς . διὸ καὶ ἰησοῦς ἵνα ἀ-
 13 γίαση διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν λαόν ἕξω τῆς πύλης ἔπαθεν . τοί-
 νυν ἔξερχώμεθα πρὸς αὐτὸν ἕξω τῆς παρεμβολῆς τὸν ὄνειδισμόν
 14 αὐτοῦ φέροντες . οὐ γὰρ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν ἀλλὰ τὴν
 15 μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν . δι' αὐτοῦ οὖν ἀναφέρωμεν θυσίαν αἰνέ-
 σεως διαπνάντος τῷ θεῷ τουτέστιν καρπὸν χειλέων ὁμολογούντων
 16 τῷ ὀνόματι αὐτοῦ . τῆς δὲ εὐποιΐας καὶ κοινωνίας μὴ ἐπιλανθά-
 17 νεσθε τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ θεός . πείθεσθε τοῖς
 ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπέικετε αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν
 18 ψυχῶν ὑμῶν ὡς λόγον ἀποδώσοντες ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσιν
 19 καὶ μὴ στενάζοντες ἀλυσιτελὲς γὰρ ὑμῖν τοῦτο . προσέυχεσθε περὶ
 ἡμῶν πεπνίθαμεν γὰρ ὅτι καλὴν συνείδησιν ἔχομεν ἐν πᾶσιν κα-
 20 λῶς θέλοντες ἀναστρέφεσθαι . περισσοτέρως δὲ παρακαλῶ τοῦτο
 ποιῆσαι ἵνα τάχιον ἀποκατασταθῶ ὑμῖν . ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης ὁ
 ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν τὸν ποιμένα τῶν προβάτων τὸν μέγαν ἐν αἰ-

v.28 *T, K, V*: λατρευομεν, *M*: λατρευομεν. **v.28** *T, M, K*: αιδους και ευλαβειας, *V*: ευλαβειας και δεους. **13. v.4** *T, M, K*: δε, *V*: γαρ. **v.5** *T, K, V*: εγκαταλιπω, *M*: εγκαταλειπω. **v.8** *T, M, K*: χθες, *V*: εχθες. **v.9** *T, K*: περιφερεσθε, *M, V*: παραφερεσθε. **v.9** *T, M, K*: περιπατησαντες, *V*: περιπατουντες. **v.15** *T*: διαπαντος, *K, M, V*: δια παντος. **v.15** *T*: τουτεστιν, *K, M, V*: τουτ εστιν. **v.18** *T, M, K*: πεπνιθαμεν, *V*: πειθομεθα.

ματι διαθήκης αἰωνίου τὸν κύριον ἡμῶν ἰησοῦν . καταρτίσαι ὑμᾶς 21
 ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῶν ἐν ὑμῖν
 τὸ εὐάρεστον ἐνώπιον αὐτοῦ διὰ ἰησοῦ χριστοῦ ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς
 αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν . παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς ἀδελφοί ἀνέχεσθε 22
 τοῦ λόγου τῆς παρακλήσεως καὶ γὰρ διὰ βραχέων ἐπέστειλα ὑμῖν .
 γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν ὁ τιμόθεον ἀπολελυμένον μεθ' οὗ ἔάν τά- 23
 χιον ἔρχηται ὄψομαι ὑμᾶς . ἀσπάσασθε πάντας τοὺς ἡγουμένους 24
 ὑμῶν καὶ πάντας τοὺς ἁγίους ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς ἰταλίας .
 ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν ἀμήν . Πρὸς ὁ ἑβραίους ἐγράφη ἀπὸ τῆς 25
 ἰταλίας διὰ τιμοθέου .

v.21 *T, M, K:* ἐργῶ, *V:* ἔ. **v.21** *T, M, K:* ὑμιν, *V:* ἡμιν. **v.23** *T, M, K:* ἀδελφον, *V:* ἀδελφον ημων. **v.25** *T, M, K:* αμην, *V:* ἔ. **v.25** *T:* Προς . . . τιμοθεου, *K, M, V:* ἔ.

ΙΑΚΩΒΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ.

1 Ἰάκωβος θεοῦ καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ δοῦλος ταῖς δώδεκα
2 φυλαῖς ταῖς ἐν τῇ διασπορᾷ χαίρειν . πᾶσαν χαρὰν ἠγάσασθε ἀ-
3 δελφοί μου ὅταν πειρασμοῖς περιπέσητε ποικίλοις . γινώσκοντες
4 ὅτι τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως κατεργάζεται ὑπομονήν . ἡ δὲ
5 ὑπομονὴ ἔργον τέλειον ἐχέτω ἵνα ᾗτε τέλειοι καὶ ὀλόκληροι ἐν μη-
6 δυνὶ λειπόμενοι . εἰ δὲ τις ὑμῶν λείπεται σοφίας αἰτεῖτω παρὰ τοῦ
7 διδόντος θεοῦ πᾶσιν ἀπλῶς καὶ μὴ ὀνειδίζοντος καὶ δοθήσεται αὐ-
8 τῷ . αἰτεῖτω δὲ ἐν πίστει μηδὲν διακρινόμενος ὁ γὰρ διακρινόμενος
9 ἔοικεν κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ καὶ ῥιπιζομένῳ . μὴ γὰρ
10 οἶέσθω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅτι λήψεται τι παρὰ τοῦ κυρίου . ἀνὴρ
11 δίψυχος ἀκατάστατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ . καυχάσθω δὲ ὁ
12 ἀδελφός ὁ ταπεινός ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ . ὁ δὲ πλούσιος ἐν τῇ ταπει-
13 νώσει αὐτοῦ ὅτι ὡς ἄνθος χόρτου παρελεύσεται . ἀνέτειλεν γὰρ ὁ
14 ἥλιος σὺν τῷ καύσῳ καὶ ἐξήρανε τὸν χόρτον καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ
15 ἐξέπεσε καὶ ἡ εὐπρέπεια τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἀπώλετο οὕτως
16 καὶ ὁ πλούσιος ἐν ταῖς πορείαις αὐτοῦ μαρανθήσεται . μακάριος
17 ἀνὴρ ὃς ὑπομένει πειρασμόν ὅτι δοκίμος γενόμενος λήψεται τὸν
18 στέφανον τῆς ζωῆς ὃν ἐπηγγείλατο ὁ κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐ-
19 τόν . μηδεὶς πειραζόμενος λεγέτω ὅτι ἀπὸ τοῦ θεοῦ πειράζομαι ὁ
20 γὰρ θεὸς ἀπειραστός ἐστὶν κακῶν πειράζει δὲ αὐτὸς οὐδένα . ἔ-
21 καστος δὲ πειράζεται ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας ἐξελκόμενος καὶ
22 δελεαζόμενος . εἴτα ἡ ἐπιθυμία συλλαβοῦσα τίκει ἁμαρτίαν ἡ δὲ
23 ἁμαρτία ἀποτελεσεθεῖσα ἀποκύει θάνατον . μὴ πλανᾶσθε ἀδελφοί
24 μου ἀγαπητοί . πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δῶρημα τέλειον ἄνω-
25 θέν ἐστιν καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων παρ' ᾧ οὐκ ἔστι
26 παραλλαγή ἢ τροπῆς ἀποσκίασμα . βουληθεὶς ἀπεκύησεν ἡμᾶς
27 λόγῳ ἀληθείας εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς ἀπαρχὴν τινα τῶν αὐτοῦ κτισμᾶ-

Inscription: *Τ,Κ:* ΙΑΚΩΒΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ, *Μ,Ν:* ΙΑΚΩΒΟΥ.

1. v.5 *Τ,Κ,Ν:* μη, *Μ:* ουκ. **v.7** *Τ,Μ,Κ:* Ληψεται, *Ν:* Λημψεται. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* Ληψεται, *Ν:* Λημψεται. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* ο κυριος, *Ν:* ζ. **v.13** *Τ,Κ:* του, *Μ,Ν:* ζ.

των . ὥστε ἀδελφοί μου ἀγαπητοί ἔστω ἡ πᾶς ἄνθρωπος ταχύς εἰς τὸ 19
ἀκοῦσαι βραδύς εἰς τὸ λαλῆσαι βραδύς εἰς ὀργήν . ὀργή γάρ ἀν- 20
δρὸς δικαιοσύνην θεοῦ οὐ κατεργάζεται . διὸ ἀποθέμενοι πᾶσαν 21
ῥυπαρίαν καὶ περισσεΐαν κακίας ἐν πραΰτητι δέξασθε τὸν ἔμφυτον
λόγον τὸν δυνάμενον σῶσαι τὰς ψυχὰς ὑμῶν . γίνεσθε δὲ ποιηταὶ 22
λόγου καὶ μὴ μόνον ἀκροαταὶ παραλογιζόμενοι ἑαυτοὺς . ὅτι εἴ τις 23
ἀκροατὴς λόγου ἐστὶν καὶ οὐ ποιητὴς οὗτος ἔοικεν ἀνδρὶ κατανο-
οῦντι τὸ πρόσωπον τῆς γενέσεως αὐτοῦ ἐν ἐσόπτρῳ . κατενόησεν 24
γάρ ἑαυτὸν καὶ ἀπελήλυθεν καὶ εὐθέως ἐπελάθετο ὁποῖος ἦν . ὁ δὲ 25
παρακύψας εἰς νόμον τέλειον τὸν τῆς ἐλευθερίας καὶ παραμείνας
οὗτος οὐκ ἀκροατὴς ἐπιλησιμονῆς γενόμενος ἀλλὰ ποιητὴς ἔργου
οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ ἔσται . εἴ τις δοκεῖ θρησκός 26
εἶναι ἐν ὑμῖν μὴ χαλιναγωγῶν γλῶσσαν αὐτοῦ ἀλλ' ἀπατῶν καρ-
δίαν αὐτοῦ τούτου μάταιος ἢ θρησκεία . θρησκεία καθαρὰ καὶ 27
ἀμίαντος παρὰ ἱῶ θεῶ καὶ πατρὶ αὕτη ἐστὶν ἐπισκέπτεσθαι ὀρφα-
νοὺς καὶ χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν ἄσπιλον ἑαυτὸν τηρεῖν ἀπὸ τοῦ
κόσμου .

Ἀδελφοί μου μὴ ἐν προσωποληψίαις ἔχετε τὴν πίστιν τοῦ κυ- 2
ρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ τῆς δόξης . ἐὰν γὰρ εἰσέλθῃ εἰς τὴν συ- 2
ναγωγὴν ὑμῶν ἀνὴρ χρυσοδακτύλιος ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ εἰσέλθῃ
δὲ καὶ πτωχὸς ἐν ῥυπαρᾷ ἐσθῆτι . καὶ ἐπιβλέψῃτε ἐπὶ τὸν φο- 3
ροῦντα τὴν ἐσθῆτα τὴν λαμπρὰν καὶ εἶπητε αὐτῷ σὺ κάθου ὧδε
καλῶς καὶ τῷ πτωχῷ εἶπητε σὺ στήθι ἐκεῖ ἢ κάθου ὧδε ὑπὸ τὸ
ὑποπόδιόν μου . καὶ οὐ διεκρίθητε ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐγένεσθε κρι- 4
ταὶ διαλογισμῶν πονηρῶν . ἀκούσατε ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ οὐχ ὁ 5
θεὸς ἐξελέξατο τοὺς πτωχοὺς τοῦ κόσμου τούτου πλουσίους ἐν πί-
στει καὶ κληρονόμους τῆς βασιλείας ἧς ἐπηγγείλατο τοῖς ἀγαπῶσιν 6
αὐτόν . ὑμεῖς δὲ ἡτιμάσατε τὸν πτωχόν οὐχ οἱ πλούσιοι καταδυνα- 6
στεύουσιν ὑμῶν καὶ αὐτοὶ ἔλκουσιν ὑμᾶς εἰς κριτήρια . οὐκ αὐτοὶ 7
βλασφημοῦσιν τὸ καλὸν ὄνομα τὸ ἐπικληθὲν ἐφ' ὑμᾶς . εἰ μέντοι 8
νόμον τελεῖτε βασιλικὸν κατὰ τὴν γραφὴν ἀγαπήσεις τὸν πτωχόν
σου ὡς σεαυτὸν καλῶς ποιεῖτε . εἰ δὲ προσωποληπίτετε ἀμαρτίαν 9
ἐργάζεσθε ἐλεγχόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς παραβάται . ὅστις γὰρ 10

v.19 *T, M, K:* ὦστε, *V:* ἰστε. **v.19** *T, M, K:* εἰσω, *V:* εἰσω δε. **v.20** *T, M, K:* οὐ κατεργάζεται, *V:* οὐκ εργαζεται. **v.25** *T, M, K:* οὗτος, *V:* ἐ. **v.26** *T, M, K:* ἐν ὑμῖν, *V:* ἐ. **v.26** *T, K:* ἀλλ, *M, V:* ἀλλα. **v.27** *T, K, V:* τῷ, *M:* ἐ. **2. v.1** *T, M, K:* προσωποληψιας, *V:* προσωπολημψιας. **v.2** *T, M, K:* τὴν, *V:* ἐ. **v.3** *T, M, K:* καὶ ἐπιβλεψητε, *V:* ἐπιβλεψητε δε. **v.3** *T, M, K:* αὐτῷ, *V:* ἐ. **v.3** *T, M, K:* ὦδε, *V:* ἐ. **v.4** *T, M, K:* καὶ, *V:* ἐ. **v.5** *T, K:* τοῦ κοσμου τούτου, *M:* τοῦ κοσμου, *V:* τῷ κοσμῷ. **v.9** *T, M, K:* προσωποληπιτετε, *V:* προσωπολημπιτετε.

ὄλον τὸν νόμον τηρήσει^ο πταίσει δὲ ἐν ἐνί γέγονεν πάντων ἔνοχος .
 11 ὁ γὰρ εἰπὼν μὴ μοιχεύῃς εἶπεν καὶ μὴ φονεύῃς εἰ δὲ οὐ μοι-
 12 χεύσεις^ο φονεύσεις δὲ γέγονας παραβάτης νόμου . οὕτως λαλεῖτε
 καὶ οὕτως ποιεῖτε ὡς διὰ νόμου ἐλευθερίας μέλλοντες κρίνεσθαι .
 13 ἢ γὰρ κρίσις ἀνίλεως τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεος καὶ κατακαυχᾶται
 14 ἔλεος κρίσεως . τί τὸ ὄφελος ἀδελφοί μου ἐὰν πίστιν λέγη τις ἔ-
 15 χειν ἔργα δὲ μὴ ἔχη μὴ δύναται ἢ πίστις σῶσαι αὐτόν . ἐὰν δὲ^ο
 ἀδελφὸς ἢ ἀδελφὴ γυμνοὶ ὑπάρχωσιν καὶ λειπόμενοι ὧδιν τῆς ἐ-
 16 φημέρου τροφῆς . εἶπη δὲ τις αὐτοῖς ἐξ ὑμῶν ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ
 θερμαίνεσθε καὶ χορτάζεσθε μὴ δῶτε δὲ αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια τοῦ
 17 σώματος τί τὸ ὄφελος . οὕτως καὶ ἡ πίστις ἐὰν μὴ ἔργα^ο ἔχη νεκρά
 18 ἐστὶν καθ' ἑαυτήν . ἀλλ' ἐρεῖ τις σὺ πίστιν ἔχεις καγὼ ἔργα ἔχω
 δεῖξόν μοι τὴν πίστιν σου ἐκ τῶν ἔργων οὐ καγὼ δεῖξω^ο σοι ἐκ
 19 τῶν ἔργων μου τὴν πίστιν μου . σὺ πιστεύεις ὅτι ὁ^ο θεὸς εἷς ἐστὶν
 20 καλῶς ποιεῖς καὶ τὰ δαιμόνια πιστεύουσιν καὶ φρίσσοσιν . θέλεις
 δὲ γνῶναι ὧ^ο ἄνθρωπε κενέ ὅτι ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐ-
 21 στί . ἀβραάμ ὁ πατὴρ ἡμῶν οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη ἀνενέγκας
 22 ἰσαάκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον . βλέπεις ὅτι ἡ πίστις
 συνήργει τοῖς ἔργοις αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν ἔργων ἡ πίστις ἐτελειώθη .
 23 καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἢ λέγουσα ἐπίστευσεν δὲ ἀβραάμ τῷ θεῷ
 24 καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην καὶ φίλος θεοῦ ἐκλήθη . ὁ-
 ρᾶτε τοίνυν ὅτι ἐξ ἔργων δικαιοῦται ἄνθρωπος καὶ οὐκ ἐκ πίστεως
 25 μόνον . ὁμοίως δὲ καὶ ραάβ ἡ πόρνη οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη ὑ-
 26 ποδεξαμένη τοὺς ἀγγέλους καὶ ἐτέρα ὁδῶ ἐκβαλοῦσα . ὥσπερ γὰρ
 τὸ σῶμα χωρὶς πνεύματος νεκρὸν ἐστὶν οὕτως καὶ ἡ πίστις χωρὶς
 τῶν ἔργων νεκρά ἐστὶν .

3 Μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε ἀδελφοί μου εἰδότες ὅτι μεῖζον
 2 κρίμα ληψόμεθα . πολλὰ γὰρ πταίομεν ἅπαντες εἰ τις ἐν λόγῳ
 οὐ πταίει οὗτος τέλειος ἀνὴρ δυνατὸς χαλιναγωγῆσαι καὶ ὄλον τὸ
 3 σῶμα . ἰδοὺ τῶν ἵππων τοὺς χαλινούς εἰς τὰ στόματα βάλλομεν
 πρὸς τὸ πείθεσθαι αὐτοὺς ἡμῖν καὶ ὄλον τὸ σῶμα αὐτῶν μετάγο-

v.10 *T, M, K:* τηρήσει πταίσει, *V:* τηρηση πταιση. **v.11** *T, K, V:* μοιχευσης, *M:* μοιχευσεις.
v.11 *T, K, V:* φονευσης, *M:* φονευσεις. **v.11** *T, M, K:* μοιχευσεις φονευσεις, *V:* μοιχευεις
 φονευεις. **v.13** *T, K:* ανιλεως, *M, V:* ανελεος. **v.13** *T, K:* και, *M, V:* ζ. **v.13** *T, K, V:*
 ελεος, *M:* ελεον. **v.15** *T, M, K:* δε, *V:* ζ. **v.15** *T, M, K:* ωσιν, *V:* ζ. **v.17** *T, M, K:* εργα
 εχη, *V:* εχη εργα. **v.18** *T, M:* εκ, *K, V:* χωρις. **v.18** *T, M, K:* σου, *V:* ζ. **v.18** *T, M, K:*
 δειξω σοι, *V:* σοι δειξω. **v.18** *T, M, K:* μου, *V:* ζ. **v.19** *T, M, K:* ο θεος εις εστιν, *V:* εις
 εστιν ο θεος. **v.20** *T, M, K:* νεκρα, *V:* αργη. **v.24** *T, M, K:* τοινυν, *V:* ζ. **v.26** *T, M, K:*
 των, *V:* ζ. **3. v.1** *T, M, K:* ληψομεθα, *V:* λημφομεθα. **v.3** *T, K:* ιδου, *M:* ιδε, *V:* ει δε.
v.3 *T, M, K:* προς, *V:* εις.

μεν· ἰδοὺ καὶ τὰ πλοῖα τηλικαῦτα ὄντα καὶ ὑπὸ σκληρῶν^ο ἀνέμων 4
 ἐλαυνόμενα μετὰγεται ὑπὸ ἐλαχίστου πηδαλίου ὄπου ἂν ἡ ὀρμὴ
 τοῦ εὐθύνοντος βούληται· οὕτως καὶ ἡ γλῶσσα μικρὸν μέλος ἐ- 5
 στίν καὶ μεγαλαυχεῖ ἰδοὺ ὀλίγον πῦρ ἤλικην ὕλην ἀνάπτει· καὶ ἡ 6
 γλῶσσα πῦρ ὃ κόσμος τῆς ἀδικίας οὕτως ἡ γλῶσσα καθίσταται ἐν
 τοῖς μέλεσιν ἡμῶν ἡ σπιλοῦσα ὄλον τὸ σῶμα καὶ φλογίζουσα τὸν
 τροχὸν τῆς γενέσεως καὶ φλογιζομένη ὑπὸ τῆς γεέννης· πᾶσα γὰρ 7
 φύσις θηρίων τε καὶ πετεινῶν ἔρπετῶν τε καὶ ἐναλίων δαμάζεται
 καὶ δεδάμασται τῇ φύσει τῇ ἀνθρωπίνῃ· τὴν δὲ γλῶσσαν οὐδεὶς^ο 8
 δύναται ἀνθρώπων δαμάσαι ἀκατάσχετον κακὸν μεστὴ ἰοῦ θανα-
 τηφόρου· ἐν αὐτῇ εὐλογοῦμεν τὸν θεὸν καὶ πατέρα καὶ ἐν αὐτῇ 9
 καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καθ' ὁμοίωσιν θεοῦ γεγονότας·
 ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος ἐξέρχεται εὐλογία καὶ κατάρα οὐ χρὴ ἀ- 10
 δελφοί μου ταῦτα οὕτως γίνεσθαι· μήτι ἡ πηγὴ ἐκ τῆς αὐτῆς ὀπῆς 11
 βρῦει τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρὸν· μὴ δύναται ἀδελφοί μου συκῆ ἐ- 12
 λαιᾶς ποιῆσαι ἢ ἄμπελος σῦκα οὕτως· οὐδεμία πηγὴ ἀλυκὸν καὶ
 γλυκὺ ποιῆσαι ὕδωρ· τίς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων ἐν ὑμῖν δεῖξάτω ἐκ 13
 τῆς καλῆς ἀνατροφῆς τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πραῦτητι σοφίας· εἰ δὲ 14
 ζῆλον πικρὸν ἔχετε καὶ ἐρίθειαν ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν μὴ κατακαυχᾶ-
 σθε καὶ ψεύδεσθε κατὰ τῆς ἀληθείας· οὐκ ἔστιν αὕτη ἡ σοφία ἄ- 15
 νωθεν κατερχομένη ἀλλ' ἐπίγειος ψυχικὴ δαιμονιώδης· ὄπου γὰρ 16
 ζῆλος καὶ ἐρίθεια ἐκεῖ ἀκαταστασία καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα· ἡ 17
 δὲ ἄνωθεν σοφία πρῶτον μὲν ἀγνή ἐστίν ἔπειτα εἰρηνικὴ ἐπιεικὴς
 εὐπειθὴς μεστὴ ἐλέους καὶ καρπῶν ἀγαθῶν ἀδιάκριτος καὶ ἀνυ-
 πόκριτος· καρπὸς δὲ τῆς δικαιοσύνης ἐν εἰρήνῃ σπεύρεται τοῖς 18
 ποιούσιν εἰρήνην·

Πόθεν πόλεμοι καὶ μάχαι ἐν ὑμῖν οὐκ ἐντεῦθεν ἐκ τῶν ἡδονῶν 4
 ὑμῶν τῶν στρατευομένων ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν· ἐπιθυμεῖτε καὶ 2
 οὐκ ἔχετε φονεύετε καὶ ζηλοῦτε καὶ οὐ δύνασθε ἐπιτυχεῖν μάχε-
 σθε καὶ πολεμεῖτε οὐκ ἔχετε δεῖ^ο διὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι ὑμᾶς· αἰτεῖτε 3
 καὶ οὐ λαμβάνετε διότι κακῶς αἰτεῖσθε ἵνα ἐν ταῖς ἡδοναῖς ὑμῶν
 δαπανήσητε· μοιχοὶ^ο καὶ μοιχαλίδες οὐκ οἴδατε ὅτι ἡ φιλία τοῦ 4

v.4 T,Μι,Κ: σκληρων ανεμων, V: ανεμων σκληρων. **v.4** T,Μι,Κ: αν, V: ζ. **v.4** T,Μι,Κ: βουληται, V: βουλεται. **v.5** T,Μι,Κ: μεγαλαυχει ιδου ολιγον, V: μεγαλα αυχει ιδου ηλικον. **v.6** T,Μι,Κ: ουτως, V: ζ. **v.8** T,Μι,Κ: ουδεις δυναται ανθρωπων δαμασαι ακατασχετον, V: ουδεις δαμασαι δυναται ανθρωπων ακαταστατον. **v.9** T,Μι,Κ: θεον, V: κυριον. **v.12** T,Μι,Κ: ουτως ουδεμια πηγη αλυκον και, V: ουτε αλυκον. **v.15** T,Μι,Κ: αλλ, V: αλλα. **v.17** T,Μι,Κ: και, V: ζ. **v.18** T,Μι,Κ: της, V: ζ. **4. v.1** T,Μι,Κ: και, V: και ποθεν. **v.2** T,Κ: δε, Μι, V: ζ. **v.4** T,Μι,Κ: μοιχοι και, V: ζ.

κόσμου ἔχθρα τοῦ θεοῦ ἐστὶν ὃς ἂν οὖν βουλευθῆ φίλος εἶναι τοῦ
 5 κόσμου ἐχθρὸς τοῦ θεοῦ καθίσταται. ἢ δοκεῖτε ὅτι κενῶς ἢ γρα-
 φῆ λέγει πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα ὃ κατώκησεν ἐν ἡμῖν.
 6 μείζονα δὲ δίδωσιν χάριν διὸ λέγει ὁ θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσε-
 7 ται ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν. ὑποτάγητε οὖν τῷ θεῷ ἀντίστητε
 8 τῷ διαβόλῳ καὶ φεύξεται ἀφ' ὑμῶν. ἐγγίσατε τῷ θεῷ καὶ ἐγγιεῖ
 ὑμῖν καθαρῶς χεῖρας ἀμαρτωλοὶ καὶ ἀγνίστατε καρδίας δίψυ-
 9 χοι. ταλαιπωρήσατε καὶ πενθήσατε καὶ κλαύσατε ὁ γέλως ὑμῶν
 10 εἰς πένθος μεταστραφήτω καὶ ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν. ταπεινώθητε
 11 ἐνώπιον τοῦ κυρίου καὶ ὑψώσει ὑμᾶς. μὴ καταλαλεῖτε ἀλλήλων
 ἀδελφοὶ ὁ καταλαλῶν ἀδελφοῦ καὶ κρίνων τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ κα-
 12 ταλαλεῖ νόμου καὶ κρίνει νόμον εἰ δὲ νόμον κρίνεις οὐκ εἶ ποιητὴς
 νόμου ἀλλὰ κριτῆς. εἷς ἐστὶν ὁ νομοθέτης ὁ δυνάμενος σῶσαι
 13 καὶ ἀπολέσαι σὺ τίς εἶ ὃς κρίνεις τὸν ἕτερον. ἄγε νῦν οἱ λέγον-
 τες σήμερον καὶ αὔριον πορευσώμεθα εἰς τήνδε τὴν πόλιν καὶ
 14 ποιήσωμεν ἐκεῖ ἐνιαυτὸν ἓνα καὶ ἐμπορευσώμεθα καὶ κερδήσω-
 15 μεν. οἵτινες οὐκ ἐπίστασθε τὸ τῆς αὔριον ποία γὰρ ἡ ζωὴ ὑμῶν
 ἀτμὶς γὰρ ἐστὶν ἢ πρὸς ὀλίγον φαινομένη ἔπειτα δὲ ἀφανιζομένη.
 16 ἀντὶ τοῦ λέγειν ὑμᾶς ἐὰν ὁ κύριος θελήσῃ καὶ ζήσωμεν καὶ ποιή-
 17 σωμεν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο. νῦν δὲ καυχᾶσθε ἐν ταῖς ἀλαζονείαις ὑμῶν
 πᾶσα καύχησις τοιαύτη πονηρὰ ἐστὶν. εἰδότε οὖν καλὸν ποιεῖν καὶ
 μὴ ποιοῦντι ἀμαρτία αὐτῷ ἐστὶν.

5 Ἄγε νῦν οἱ πλοῦσοι κλαύσατε ὀλολύζοντες ἐπὶ ταῖς ταλαιπω-
 2 ρίαις ὑμῶν ταῖς ἐπερχομέναις. ὁ πλοῦτος ὑμῶν σέσηπεν καὶ τὰ
 3 ἱμάτια ὑμῶν σητόβρωτα γέγονεν. ὁ χρυσὸς ὑμῶν καὶ ὁ ἄργυρος
 κατίωται καὶ ὁ ἴδς αὐτῶν εἰς μαρτύριον ὑμῖν ἔσται καὶ φάγεται τὰς
 4 σάρκας ὑμῶν ὡς πῦρ ἐθησαυρίσατε ἐν ἐσχάταις ἡμέραις. ἰδοὺ ὁ
 μισθὸς τῶν ἐργατῶν τῶν ἀμησάντων τὰς χώρας ὑμῶν ὁ ἀπεστερημέ-
 5 νος ἀφ' ὑμῶν κράζει καὶ αἱ βοαὶ τῶν θερισάντων εἰς τὰ ὄντα κυρίου
 6 σαβαώθ εἰσεληλύθασιν. ἐτρυφήσατε ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐσπαταλή-
 σατε ἐθρέψατε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς. κατεδικά-

v.4 *T, M, K:* av, *V:* eav. **v.5** *T, M, K:* κατοκησεν, *V:* κατοκισεν. **v.7** *T, K:* τω, *M:* [δε] τω, *V:* δε τω. **v.9** *T, M, K:* μεταστραφητω, *V:* μετατραπητω. **v.10** *T, M, K:* του, *V:* ζ. **v.11** *T, M, K:* και, *V:* η. **v.12** *T, M, K:* ο νομοθετης, *V:* [ο] νομοθετης και κριτης. **v.12** *T, K:* συ, *M, V:* συ δε. **v.12** *T, M, K:* ος κρινεις τον ετερον, *V:* ο κρινων τον πλησιον. **v.13** *T, M:* και αυριον πορευομεθα, *K, V:* η αυριον πορευομεθα. **v.13** *T, M:* ποιησωμεν, *K, V:* ποιησομεν. **v.13** *T, M, K:* ενα, *V:* ζ. **v.13** *T, M:* εμπορευομεθα και κερδησωμεν, *K, V:* εμπορευσομεθα και κερδησομεν. **v.14** *T, M, K:* γαρ, *V:* ζ. **v.14** *T, K:* εστιν, *M:* εσται, *V:* εστε. **v.14** *T, K:* δε, *M:* δε και, *V:* και. **v.15** *T, M:* ζησωμεν και ποιησωμεν, *K, V:* ζησομεν και ποιησομεν. **5. v.5** *T, M, K:* ως, *V:* ζ.

σατε ἐφονεύσατε τὸν δίκαιον οὐκ ἀντιτάσσεται ὑμῖν . μακροθυμή- 7
 σατε οὖν ἀδελφοί ἕως τῆς παρουσίας τοῦ κυρίου ἰδοὺ ὁ γεωργὸς
 ἐκδέχεται τὸν τίμιον καρπὸν τῆς γῆς μακροθυμῶν ἐπ’ αὐτῷ ἕως 8
 ἂν λάβῃ ὑετὸν πρῶϊμον καὶ ὄψιμον . μακροθυμήσατε καὶ ὑμεῖς 8
 στηρίζατε τὰς καρδίας ὑμῶν ὅτι ἡ παρουσία τοῦ κυρίου ἤγγικεν .
 μὴ στενάζετε κατ’ ἀλλήλων ἀδελφοί ἵνα μὴ κατακριθῆτε ἰδοὺ κρι- 9
 τῆς πρὸ τῶν θυρῶν ἔστηκεν . ὑπόδειγμα λάβετε τῆς ἁκακοπαθείας 10
 ἀδελφοί μου καὶ τῆς μακροθυμίας τοῦ προφήτου οἱ ἐλάλησαν ἰὼ
 ὀνόματι κυρίου . ἰδοὺ μακαρίζομεν τοὺς ὑπομένοντες τὴν ὑπομο- 11
 νὴν ἰὼ ἠκούσατε καὶ τὸ τέλος κυρίου εἶδετε ὅτι πολὺσπλαγχνὸς
 ἐστὶν ὁ κύριος καὶ οἰκτίρμων . πρὸ πάντων δέ ἀδελφοί μου μὴ 12
 ὀμνύετε μήτε τὸν οὐρανὸν μήτε τὴν γῆν μήτε ἄλλον τινὰ ὄρκον
 ἢ τῶν ὑμῶν τὸ ναὶ ναὶ καὶ τὸ οὐ οὐ ἵνα μὴ εἰς ὑπόκρισιν πέσητε .
 κακοπαθεῖ τις ἐν ὑμῖν προσευχέσθω εὐθυμῆ τις ψαλλέτω . ἀσθε- 13, 14
 νεῖ τις ἐν ὑμῖν προσκαλεσάσθω τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας
 καὶ προσευξάσθωσαν ἐπ’ αὐτὸν ἀλείψαντες αὐτὸν ἐλαίῳ ἐν τῷ ὀνό-
 ματι τοῦ κυρίου . καὶ ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει τὸν κάμνοντα καὶ 15
 ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ κύριος κὰν ἁμαρτίας ἦ πεποιηκῶς ἀφεθήσεται αὐ-
 τῷ . ἐξομολογεῖσθε ἀλλήλοις τὰ παραπτώματα καὶ εὐχεσθε ὑπὲρ 16
 ἀλλήλων ὅπως ἰαθῆτε πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη .
 ἡλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν καὶ προσευχῆ προσηύξατο 17
 τοῦ μὴ βρέξαι καὶ οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ
 μῆνας ἕξ . καὶ πάλιν προσηύξατο καὶ ὁ οὐρανὸς ὑετὸν ἔδωκεν καὶ 18
 ἡ γῆ ἐβλάστησεν τὸν καρπὸν αὐτῆς . ἀδελφοί ἂν τις ἐν ὑμῖν πλα- 19
 νηθῆ ἀπὸ τῆς ἀληθείας καὶ ἐπιστρέψῃ τις αὐτόν . γινωσκέτω ὅτι 20
 ὁ ἐπιστρέψας ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ σώσει ψυχὴν ἐκ
 θανάτου καὶ καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν .

v.7 *Τ,Κ:* αὐτὸς ἕως ἀν λάβῃ ὑετὸν πρῶϊμον, *Μ:* αὐτὸς ἕως λάβῃ ὑετὸν πρῶϊμον, *Ν:* αὐτὸς ἕως λάβῃ πρῶϊμον. **v.9** *Τ,Μ,Κ:* κατ ἀλλήλων ἀδελφοί, *Ν:* ἀδελφοί κατ ἀλλήλων. **v.9** *Τ:* κατακριθῆτε ἰδοὺ κριτῆς, *Κ:* κατακριθῆτε ἰδοὺ ὁ κριτῆς, *Μ,Ν:* κριθῆτε ἰδοὺ ὁ κριτῆς. **v.10** *Τ,Κ:* τῆς ἁκακοπαθείας ἀδελφοί μου, *Μ:* ἀδελφοί μου τῆς ἁκακοπαθείας, *Ν:* ἀδελφοί τῆς ἁκακοπαθείας. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* τῶ, *Ν:* ἐν τῶ. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* ὑπομενοντας, *Ν:* ὑπομειναντας. **v.11** *Τ,Κ,Ν:* εἰδετε, *Μ:* ἰδετε. **v.11** *Τ,Κ,Ν:* ὁ κύριος, *Μ:* ἁ. **v.12** *Τ,Μ:* εἰς ὑποκρισιν, *Κ,Ν:* ὑποκρισιν. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* ἐξομολογεῖσθε ἀλλήλοις τὰ παραπτώματα, *Ν:* ἐξομολογεῖσθε οὖν ἀλλήλοις τὰς ἁμαρτίας. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* ἀδελφοί, *Ν:* ἀδελφοί μου. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* ψυχὴν, *Ν:* ψυχὴν αὐτοῦ.

ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

1 Πέτρος ἀπόστολος ἰησοῦ χριστοῦ ἐκλεκτοῖς παρεπιδήμοις δια-
2 σποράς πόντου γαλατίας καππαδοκίας ἀσίας καὶ βιθυνίας . κατὰ
3 πρόγνωσιν θεοῦ πατρός ἐν ἁγιασμῷ πνεύματος εἰς ὑπακοὴν καὶ
4 ῥαντισμὸν αἵματος ἰησοῦ χριστοῦ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυν-
5 θείη . εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ
6 ὁ κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος ἀναγεννήσας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζῶσαν δι’
7 ἀναστάσεως ἰησοῦ χριστοῦ ἐκ νεκρῶν . εἰς κληρονομίαν ἄφθαρτον
8 καὶ ἀμίαντον καὶ ἀμάραντον τετηρημένην ἐν οὐρανοῖς εἰς ἡμᾶς .
9 τοὺς ἐν δυνάμει θεοῦ φρουρουμένους διὰ πίστεως εἰς σωτηρίαν
10 ἐτοιμὴν ἀποκαλυφθῆναι ἐν καιρῷ ἐσχάτῳ . ἐν ᾧ ἀγαλλιᾶσθε ὀλί-
11 γον ἄρτι εἰ δέον ἐστὶν λυπηθέντες ἐν ποικίλοις πειρασμοῖς . ἵνα
12 τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως πολὺ ἂν τιμιώτερον χρυσίου τοῦ ἀ-
13 πολλυμένου διὰ πυρὸς δὲ δοκιμαζομένου εὐρεθῆ εἰς ἔπαινον καὶ
14 τιμὴν καὶ δόξαν ἐν ἀποκαλύψει ἰησοῦ χριστοῦ . ὃν οὐκ εἰδότες
15 ἀγαπᾶτε εἰς ὃν ἄρτι μὴ ὀρῶντες πιστεύοντες δὲ ἀγαλλιᾶσθε χα-
16 ρᾷ ἀνεκλαλήτῳ καὶ δεδοξασμένῳ . κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς πί-
17 στεως ὑμῶν σωτηρίαν ψυχῶν . περὶ ἧς σωτηρίας ἐξεζήτησαν καὶ
18 ἐξηρεύνησαν προφηταὶ οἱ περὶ τῆς εἰς ὑμᾶς χάριτος προφητεύ-
19 σαντες . ἐρέυνῶντες εἰς τίνα ἢ ποῖον καιρὸν ἐδήλου τὸ ἐν αὐτοῖς
20 πνεῦμα χριστοῦ προμαρτυρόμενον τὰ εἰς χριστὸν παθήματα καὶ
21 τὰς μετὰ ταῦτα δόξας . οἷς ἀπεκαλύφθη ὅτι οὐχ ἑαυτοῖς ἡμῖν δὲ
22 διηκόνουν αὐτὰ ἃ νῦν ἀνηγγέλη ὑμῖν διὰ τῶν εὐαγγελισαμένων ὑ-
23 μᾶς ἐν πνεύματι ἀγίῳ ἀποσταλέντι ἀπ’ οὐρανοῦ εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν
24 ἄγγελοι παρακύψαι . διὸ ἀναζωσάμενοι τὰς ὀσφύας τῆς διανοίας
25 ὑμῶν νήφοντες τελείως ἐλπίσατε ἐπὶ τὴν φερομένην ὑμῖν χάριν ἐν

Inscription: *T*: ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ, *K*: ΠΕΤΡΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΠΡΩΤΗ, *M*,*V*: ΠΕΤΡΟΥ Α.

1. v.4 *T*: ἡμας, *K*,*M*,*V*: υμας. **v.7** *T*,*M*,*K*: πολυ τιμιωτερον, *V*: πολυτιμοτερον. **v.7** *T*,*K*: και τιμην και δοξαν, *M*: και τιμην και εις δοξαν, *V*: και δοξαν και τιμην. **v.8** *T*,*M*: ειδοτες, *K*,*V*: ιδοντες. **v.10** *T*,*M*,*K*: εξηρευνησαν, *V*: εξηραυνησαν. **v.11** *T*,*M*,*K*: ερευωντες, *V*: εραυωντες. **v.12** *T*,*K*: ημιν, *M*,*V*: υμιν.

ἀποκαλύψει ἰησοῦ χριστοῦ . ὡς τέκνα ὑπακοῆς μὴ συσχηματιζόμενοι ταῖς πρότερον ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ὑμῶν ἐπιθυμίαις . ἀλλὰ κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ γενήθητε . διότι γέγραπται ἅγιοι ὄψεσθε ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι . καὶ εἰ πατέρα ἐπικαλεῖσθε τὸν ἀπροσωπολήπτως κρίνοντα κατὰ τὸ ἕκαστου ἔργον ἐν φόβῳ τὸν τῆς παροικίας ὑμῶν χρόνον ἀναστράφητε . εἰδότες ὅτι οὐ φθαρτοῖς ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαιίας ὑμῶν ἀναστροφῆς πατροπαραδότου . ἀλλὰ τιμίῳ αἵματι ὡς ἄμνοῦ ἁμώμου καὶ ἀσπίλου χριστοῦ . προεγνωσμένου μὲν πρὸ καταβολῆς κόσμου φανερωθέντος δὲ ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων δι' ὑμᾶς . τοὺς δι' αὐτοῦ πιστεύοντας εἰς θεὸν τὸν ἐγεύραντα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν καὶ δόξαν αὐτῷ δόντα ὥστε τὴν πίστιν ὑμῶν καὶ ἐλπίδα εἶναι εἰς θεόν . τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἡγνικότες ἐν τῇ ὑπακοῇ τῆς ἀληθείας διὰ πνεύματος εἰς φιλαδελφίαν ἀνυπόκριτον ἐκ καθαρᾶς καρδίας ἀλλήλους ἀγαπήσατε ἐκτενῶς . ἀναγεγεννημένοι οὐκ ἐκ σπορᾶς φθαρτῆς ἀλλὰ ἀφθάρτου διὰ λόγου ζῶντος θεοῦ καὶ μένοντος εἰς τὸν αἰῶνα . διότι πᾶσα σὰρξ ὡς χόρτος καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου ἐξηράνθη ὁ χόρτος καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσεν . τὸ δὲ ῥῆμα κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦτο δὲ ἐστὶν τὸ ῥῆμα τὸ εὐαγγελισθὲν εἰς ὑμᾶς .

Ἀποθέμενοι οὖν πᾶσαν κακίαν καὶ πάντα δόλον καὶ ὑποκρίσεις καὶ φθόνους καὶ πάσας καταλαλίαις . ὡς ἀρτιγέννητα βρέφη τὸ λογικὸν ἄδολον γάλα ἐπιποθήσατε ἵνα ἐν αὐτῷ αὐξηθῆτε . εἴτερ ἐγεύσασθε ὅτι χρηστός ὁ κύριος . πρὸς ὃν προσερχόμενοι λίθον ζῶντα ὑπὸ ἀνθρώπων μὲν ἀποδοκιμασμένον παρὰ δὲ θεῶ ἐκλεκτὸν ἔντιμον . καὶ αὐτοὶ ὡς λίθοι ζῶντες οἰκοδομεῖσθε οἶκος πνευματικὸς ἱεράτευμα ἅγιον ἀνενέγκαι πνευματικὰς θυσίας εὐπροσδέκτους τῷ θεῷ διὰ ἰησοῦ χριστοῦ . διὸ καὶ περιέχει ἐν τῇ γραφῇ ἰδοὺ τίθημι ἐν σιών λίθον ἀκρογωνιαῖον ἐκλεκτὸν ἔντιμον καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ μὴ καταισχυθῆ . ὑμῖν οὖν ἡ τιμὴ τοῖς πιστεύουσιν ἀπειθοῦσιν δὲ λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας . καὶ λίθος προσκόμματος

v.16 *T, K:* ἅγιοι γενεσθε, *M:* ἅγιοι γινεσθε, *V:* [οτι] ἅγιοι εσεσθε. **v.17** *T, K:* ἀπροσωποληπτως, *M, V:* ἀπροσωπολημπτως. **v.20** *T, M, K:* εσχάτων, *V:* εσχάτου. **v.21** *T, M, K:* πιστευοντας, *V:* πιστους. **v.22** *T, M, K:* δια πνευματος, *V:* ζ. **v.23** *T, M, K:* εἰς τον αἰωνα, *V:* ζ. **v.24** *T, M, K:* ἀνθρώπου, *V:* αὐτης. **v.24** *T, M, K:* αὐτου, *V:* ζ. **2. v.2** *T, M, K:* αὐξηθητε, *V:* αὐξηθητε εἰς σωτηριαν. **v.3** *T, M, K:* εἰπερ, *V:* εἰ. **v.5** *T, M, K:* πνευματικος, *V:* πνευματικος εἰς. **v.6** *T, K:* διο και, *M, V:* διοτι. **v.6** *T, M, K:* τη, *V:* ζ. **v.7** *T, M, K:* ἀπειθοουσιν δε λιθον, *V:* ἀπιστοουσιν δε λιθος.

καὶ πέτρα σκανδάλου οἱ προσκόπουσιν τῷ λόγῳ ἀπειθοῦντες εἰς
 9 ὃ καὶ ἐτέθησαν. ὑμεῖς δὲ γένος ἐκλεκτόν βασιλείον ἱεράτευμα ἔ-
 θνος ἅγιον λαὸς εἰς περιποίησιν ὅπως τὰς ἀρετὰς ἔξαγγεῖλητε τοῦ
 10 ἐκ σκότους ὑμᾶς καλέσαντος εἰς τὸ θαυμαστόν αὐτοῦ φῶς. οἱ
 ποτε οὐ λαὸς νῦν δὲ λαὸς θεοῦ οἱ οὐκ ἠλεημένοι νῦν δὲ ἔλε-
 11 ηθέντες. ἀγαπητοὶ παρακαλῶ ὡς παροίκους καὶ παρεπιδήμους
 ἀπέχεσθαι τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν αἵτινες στρατεύονται κατὰ τῆς
 12 ψυχῆς. τὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἔχοντες καλὴν ἵνα
 ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν ἐκ τῶν καλῶν ἔργων ἐπο-
 13 πτεῦδαντες δοξάσωσιν τὸν θεὸν ἐν ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς. ὑποτάγητε
 οὐκ ἐν πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει διὰ τὸν κύριον εἴτε βασιλεῖ ὡς ὑπερέ-
 14 χοντι. εἴτε ἡγεμόσιν ὡς δι' αὐτοῦ πεμπομένοις εἰς ἐκδίκησιν μὲν
 15 κακοποιῶν ἔπαινον δὲ ἀγαθοποιῶν. ὅτι οὕτως ἐστὶν τὸ θέλημα
 τοῦ θεοῦ ἀγαθοποιουῦντας φιμοῦν τὴν τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων ἀ-
 16 γνωσίαν. ὡς ἐλεύθεροι καὶ μὴ ὡς ἐπικάλυμμα ἔχοντες τῆς κακίας
 17 τὴν ἐλευθερίαν ἀλλ' ὡς δοῦλοι θεοῦ. πάντας τιμῆσατε τὴν ἀδελ-
 18 φότητα ἀγαπᾶτε τὸν θεὸν φοβεῖσθε τὸν βασιλέα τιμᾶτε. οἱ οἰκέται
 ὑποτασσόμενοι ἐν παντὶ φόβῳ τοῖς δεσπόταις οὐ μόνον τοῖς ἀγα-
 19 θοῖς καὶ ἐπιεικέσιν ἀλλὰ καὶ τοῖς σκολιοῖς. τοῦτο γὰρ χάρις εἶ
 20 διὰ συνείδησιν θεοῦ ὑποφέρει τις λύπας πάσχων ἀδίκως. ποῖον
 γὰρ κλέος εἰ ἀμαρτάνοντες καὶ κολαφιζόμενοι ὑπομενεῖτε ἀλλ' εἰ
 ἀγαθοποιουῦντες καὶ πάσχοντες ὑπομενεῖτε τοῦτο χάρις παρὰ θεοῦ.
 21 εἰς τοῦτο γὰρ ἐκλήθητε ὅτι καὶ χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν ἡμῖν
 ὑπολιμπάνων ὑπογραμμὸν ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἴχνεσιν αὐ-
 22 τοῦ. ὃς ἀμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν οὐδὲ εὐρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι
 23 αὐτοῦ. ὃς λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδῶρει πάσχων οὐκ ἠπέιλει
 24 παρεδίδου δὲ τῷ κρίνοντι δικαίως. ὃς τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς
 ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον ἵνα ταῖς ἀμαρτίαις ἀ-
 πογενόμενοι τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν οὐ τῷ μῶλωπι αὐτοῦ ἰάθητε.
 25 ἦτε γὰρ ὡς πρόβατα πλανώμενά ἀλλ' ἐπεστράφητε νῦν ἐπὶ τὸν ποι-
 μένα καὶ ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν ὑμῶν.

3 Ὅμοίως αἱ γυναῖκες ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ἵνα
 καὶ εἴ τινες ἀπειθοῦσιν τῷ λόγῳ διὰ τῆς τῶν γυναικῶν ἀναστροφῆς

v.12 *Τ,Κ,Υ:* ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐχοντες καλὴν, *Μ:* ἐχοντες καλὴν ἐν τοῖς ἔθνεσιν. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* ἐποπτευσάντες, *Υ:* ἐποπτευσόντες. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* οὐκ, *Υ:* ἔ. **v.14** *Τ,Κ:* μὲν, *Μ,Υ:* ἔ. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* δούλοι θεοῦ, *Υ:* θεοῦ δούλοι. **v.17** *Τ,Κ,Υ:* ἀγαπατε, *Μ:* ἀγαπήσατε. **v.21** *Τ,Κ:* ἡμῶν ἡμῖν, *Μ:* ἡμῶν ὑμῖν, *Υ:* ὑμῶν ὑμῖν. **v.24** *Τ,Μ,Κ:* αὐτοῦ, *Υ:* ἔ. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* πλανώμενα, *Υ:* πλανώμενοι. **v.25** *Τ,Μ,Κ:* ἀλλ, *Υ:* ἀλλα.

ἄνευ λόγου κερδηθήσονται . ἐποπτεύσαντες τὴν ἐν φόβῳ ἀγνήν ἀ- 2
 ναστροφὴν ὑμῶν . ὧν ἔστω οὐχ ὁ ἕξωθεν ἐμπλοκῆς τριχῶν καὶ πε- 3
 ριθέσεως χρυσιῶν ἢ ἐνδύσεως ἱματίων κόσμος . ἀλλ' ὁ κρυπτός τῆς 4
 καρδίας ἄνθρωπος ἐν τῷ ἀφθάρτῳ τοῦ πραέδς καὶ ἡσυχίου πνεύ- 5
 ματος ὁ ἔστιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πολυτελής . οὕτως γὰρ ποτε καὶ αἱ 5
 ἅγαι γυναῖκες αἱ ἐλπίζουσαι ἐπὶ τὸν θεὸν ἐκόσμουν ἑαυτάς ὑπο- 6
 τασσόμεναι τοῖς ἰδίους ἀνδράσιν . ὡς σάρρα ὑπήκουσεν τῷ ἄβραάμ 6
 κύριον αὐτὸν καλοῦσα ἧς ἐγενήθητε τέκνα ἀγαθοποιουῦσαι καὶ μὴ 7
 φοβούμεναι μηδεμίαν πτόησιν . οἱ ἄνδρες ὁμοίως συνοικοῦντες 7
 κατὰ γνῶσιν ὡς ἀσθενεστέρω σκευεῖ τῷ γυναικείῳ ἀπονέμοντες τι- 8
 μὴν ὡς καὶ συγκληρονόμῳ χάριτος ζωῆς εἰς τὸ μὴ ἐκκόπτεσθαι 8
 τὰς προσευχὰς ὑμῶν . τὸ δὲ τέλος πάντες ὁμόφρονες συμπαθεῖς 8
 φιλάδελφοι εὐσπλαγχοὶ φίλόφρονες . μὴ ἀποδιδόντες κακὸν ἀν- 9
 τὶ κακοῦ ἢ λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας τοῦναντίον δὲ εὐλογοῦντες 9
 εἰδότες ὅτι εἰς τοῦτο ἐκλήθητε ἵνα εὐλογίαν κληρονομήσητε . ὁ 10
 γὰρ θέλων ζωὴν ἀγαπᾶν καὶ ἰδεῖν ἡμέρας ἀγαθὰς παυσάτω τὴν 10
 γλῶσσαν αὐτοῦ ἀπὸ κακοῦ καὶ χεῖλη αὐτοῦ τοῦ μὴ λαλῆσαι δό- 11
 λον . ἐκκλινάτω ἀπὸ κακοῦ καὶ ποιησάτω ἀγαθὸν ζητησάτω εἰρή- 11
 νην καὶ διωξάτω αὐτήν . ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ δικαίους καὶ 12
 ὧτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν πρόσωπον δὲ κυρίου ἐπὶ ποιούντας 12
 κακά . καὶ τίς ὁ κακῶσων ὑμᾶς ἐὰν τοῦ ἀγαθοῦ μιμῆται γένησθε . 13
 ἀλλ' εἰ καὶ πάσχετε διὰ δικαιοσύνην μακάριοι τὸν δὲ φόβον αὐ- 14
 τῶν μὴ φοβηθῆτε μηδὲ ταραχθῆτε . κύριον δὲ τὸν θεὸν ἀγιάσατε 15
 ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν ἔτοιμοι δὲ ἄει πρὸς ἀπολογία πάντῳ τῷ 15
 αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν ὑμῖν ἐλπίδος μετὰ ὁ πραῦτητος καὶ 16
 φόβου . συνείδησιν ἔχοντες ἀγαθὴν ἵνα ἐν ᾧ καταλαλῶσιν ὑμῶν 16
 ὡς κακοποιῶν καταισχυθῶσιν οἱ ἐπιηραζόντες ὑμῶν τὴν ἀγαθὴν 17
 ἐν χριστῷ ἀναστροφὴν . κρεῖττον γὰρ ἀγαθοποιοῦντας εἰ θέλει τὸ 17
 θέλημα τοῦ θεοῦ πάσχειν ἢ κακοποιοῦντας . ὅτι καὶ χριστὸς ἅπαξ 18
 περὶ ἁμαρτιῶν ἔπαθεν δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων ἵνα ἡμᾶς προσαγάγῃ 18
 τῷ θεῷ θανατωθεὶς μὲν σαρκὶ ζωοποιηθεὶς δὲ ἰῶ πνεύματι . ἐν ᾧ 19
 καὶ τοῖς ἐν φυλακῇ πνεύμασιν πορευθεὶς ἐκήρυξεν . ἀπειθήσασιν 20

3. v.1 *Τ,Κ:* κερδηθησονται, *Μ,Ν:* κερδηθησονται. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* πραεος, *Ν:* πραεως.
v.5 *Τ,Κ:* επι τον, *Μ:* επι, *Ν:* εις. **v.7** *Τ,Μ,Κ:* συγκληρονομοι, *Ν:* συγκληρονομοις.
v.7 *Τ,Κ:* εκκοπτεσθαι, *Μ,Ν:* εγκοπτεσθαι. **v.8** *Τ,Μ,Κ:* φιλοφρονες, *Ν:* ταπεινοφρονες.
v.9 *Τ,Μ,Κ:* ειδοτες, *Ν:* ζ. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* αυτου, *Ν:* ζ. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* εκκλινατω, *Ν:* εκκλι-
 νατω δε. **v.12** *Τ,Κ:* οι, *Μ,Ν:* ζ. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* μιμηται, *Ν:* ζηλωται. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* θεον,
Ν: χριστον. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* δε, *Ν:* ζ. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* μετα, *Ν:* αλλα μετα. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* κα-
 ταλαλων υμων ως κακοποιων, *Ν:* καταλαλεισθε. **v.17** *Τ,Κ:* θελει, *Μ,Ν:* θελοι. **v.18** *Τ,Κ:*
 ημας, *Μ,Ν:* υμας. **v.18** *Τ,Κ:* τω, *Μ,Ν:* ζ.

ποτε ὅτε ἀπαξ ἔξεδέχετο ἡ τοῦ θεοῦ μακροθυμία ἐν ἡμέραις νῶε κατασκευαζομένης κιβωτοῦ εἰς ἣν ὀλίγαι^ο τουτέστιν ὀκτώ ψυχαί
 21 διεσώθησαν δι' ὕδατος . ὁ^ο καὶ ἡμᾶς ἀντίτυπον νῦν σώζει βάπτισμα
 οὐ σαρκὸς ἀπόθεσις ῥύπου ἀλλὰ συνειδήσεως ἀγαθῆς ἐπερώτημα
 22 εἰς θεόν δι' ἀναστάσεως ἰησοῦ χριστοῦ . ὅς ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ
 πορευθεὶς εἰς οὐρανὸν ὑποταγέντων αὐτῷ ἀγγέλων καὶ ἐξουσιῶν
 καὶ δυνάμεων .

4 Χριστοῦ οὖν παθόντος ὑπὲρ^ο ἡμῶν σαρκὶ καὶ ὑμεῖς τὴν αὐτὴν
 2 ἔννοιαν ὀπλίσασθε ὅτι ὁ παθὼν ἐν σαρκὶ πέπαυται ἁμαρτίας . εἰς
 τὸ μηκέτι ἀνθρώπων ἐπιθυμίαις ἀλλὰ θελήματι θεοῦ τὸν ἐπίλοιπον
 3 ἐν σαρκὶ βιῶσαι χρόνον . ἀρκετὸς γὰρ ἡμῖν ὁ παρεληλυθὸς χρό-
 νος τοῦ^ο βίου τὸ θέλημα τῶν ἐθνῶν κατεργάσασθαι πεπορευμένους
 ἐν ἀσελείαις ἐπιθυμίαις οἰνοφλυγίαις κώμοις πότοις καὶ ἀθεμί-
 4 τοις εἰδωλολατρείαις . ἐν ᾧ^ο ξενίζονται μὴ συντρεχόντων ὑμῶν εἰς
 5 τὴν αὐτὴν τῆς ἀσωτίας ἀνάχυσιν βλασφημοῦντες . οἱ ἀποδώσου-
 6 σιν λόγον τῷ^ο ἑτοιμῶς ἔχοντι κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς . εἰς τοῦτο
 γὰρ καὶ νεκροῖς εὐηγγελίσθη ἵνα κριθῶσιν μὲν κατὰ ἀνθρώπους
 7 σαρκὶ ζῶσιν δὲ κατὰ θεὸν πνεύματι . πάντων δὲ τὸ τέλος ἤγγικεν
 8 σωφρονήσατε οὖν καὶ νήψατε εἰς τὰς προσευχάς . πρὸ πάντων δὲ^ο
 9 τὴν εἰς ἑαυτοὺς ἀγάπην ἔκτενῆ ἔχοντες ὅτι^ο ἀγάπη καλύψει πλη-
 10 θος ἁμαρτιῶν . φιλοῦσθε εἰς ἀλλήλους ἄνευ γογγυσμῶν . ἕκαστος
 καθὼς ἔλαβεν χάρισμα εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸ διακονοῦντες ὡς καλοὶ οἰ-
 11 κονόμοι ποικίλης χάριτος θεοῦ . εἴ τις λαλεῖ ὡς λόγια θεοῦ εἴ τις
 διακονεῖ ὡς ἐξ ἰσχύος ἡ^ς χορηγεῖ ὁ θεὸς ἵνα ἐν πᾶσιν δοξάζεται ὁ
 12 θεὸς διὰ ἰησοῦ χριστοῦ ᾧ^ο ἐστιν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶ-
 13 νας τῶν αἰώνων ἀμήν . ἀγαπητοὶ μὴ ξενίξεσθε τῇ ἐν ὑμῖν πυρώσει
 πρὸς πειρασμὸν ὑμῖν γινομένη ὡς ξένου ὑμῖν συμβαίνοντος . ἀλ-
 14 λά καθὸ κοινωνεῖτε τοῖς τοῦ χριστοῦ παθήμασιν χαίρετε ἵνα καὶ
 ἐν τῇ ἀποκαλύψει τῆς δόξης αὐτοῦ χαρῆτε ἀγαλλιώμενοι . εἰ ὄνει-
 δίξεσθε ἐν ὀνόματι χριστοῦ μακάριοι ὅτι τὸ τῆς δόξης καὶ τὸ τοῦ
 θεοῦ πνεῦμα ἐφ' ὑμᾶς ἀναπαύεται κατὰ^ο μὲν αὐτοὺς βλασφημεῖ-

v.20 *Τ,Κ:* απαξ εξεδεχετο, *Μ,Ν:* απεξεδεχετο. **v.20** *Τ,Κ:* ολιγαι τουτεστιν, *Μ:* ολιγαι τουτ
 εστιν, *Ν:* ολιγοι τουτ εστιν. **v.21** *Τ:* ο και ημας αντιτυπον νυν, *Κ:* ω και ημας αντιτυπον νυν,
Μ: ο αντιτυπον νυν και ημας, *Ν:* ο και υμας αντιτυπον νυν. **4. v.1** *Τ,Μ,Κ:* υπερ ημων, *Ν:* ζ.
v.1 *Τ,Μ,Κ:* εν, *Ν:* ζ. **v.3** *Τ,Κ:* ημιν, *Μ:* υμιν, *Ν:* ζ. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* του βιου το θελημα, *Ν:*
 το βουλημα. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* κατεργασασθαι, *Ν:* κατειργασθαι. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* ειδωλολατρειαις,
Ν: ειδωλολατρειαις. **v.7** *Τ,Μ,Κ:* τας, *Ν:* ζ. **v.8** *Τ,Μ,Κ:* δε, *Ν:* ζ. **v.8** *Τ,Μ,Ν:* οτι,
Κ: οτι η. **v.8** *Τ,Μ,Κ:* καλυπει, *Ν:* καλυπτει. **v.9** *Τ,Μ,Κ:* γογγυσμων, *Ν:* γογγυσιου.
v.11 *Τ,Κ,Ν:* ης, *Μ:* ως. **v.14** *Τ,Μ,Κ:* κατα μεν αυτους βλασφημεται κατα δε υμας δοξάζεται,
Ν: ζ.

ται κατὰ δὲ ὑμᾶς δοξάζεται· μὴ γάρ τις ὑμῶν πασχέτω ὡς φονεὺς 15
ἢ κλέπτῃς ἢ κακοποιὸς ἢ ὡς ἀλλοτριδέπισκοπος· εἰ δὲ ὡς χρι- 16
στιανὸς μὴ αἰσχυνέσθω δοξαζέτω δὲ τὸν θεὸν ἐν τῷ μέρει τούτῳ·
ὅτι ὁ καιρὸς τοῦ ἄρξασθαι τὸ κρίμα ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ εἰ δὲ 17
πρῶτον ἀφ' ἡμῶν τί τὸ τέλος τῶν ἀπειθούντων τῷ τοῦ θεοῦ εὐαγ-
γελίῳ· καὶ εἰ ὁ δίκαιος μόλις σώζεται ὁ ἀσεβῆς καὶ ἁμαρτωλὸς 18
ποῦ φανεῖται· ὥστε καὶ οἱ πάσχοντες κατὰ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ὡς 19
πιστῶ κτίστη παρατιθέσθωσαν τὰς ψυχὰς ἑαυτῶν ἐν ἀγαθοποιῶι.

Πρεσβυτέρους τοὺς ἐν ὑμῖν παρακαλῶ ὁ συμπρεσβύτερος καὶ **5**
μάρτυς τῶν τοῦ χριστοῦ παθημάτων ὁ καὶ τῆς μελλούσης ἀποκα-
λύπτεσθαι δόξης κοινωνός· ποιμάνετε τὸ ἐν ὑμῖν ποιμνιον τοῦ θε- 2
οῦ ἐπισκοποῦντες μὴ ἀναγκαστῶς ἀλλ' ἐκουσιῶς μηδὲ αἰσχροκερ-
δῶς ἀλλὰ προθύμως· μηδ' ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων ἀλλὰ 3
τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου· καὶ φανερωθέντος τοῦ ἀρχιποίμε- 4
νος κομιεῖσθε τὸν ἁμαράντινον τῆς δόξης στέφανον· ὁμοίως νεώ- 5
τεροι ὑποτάγητε πρεσβυτέροις πάντες δὲ ἀλλήλοις ὑποταδόμενοι
τὴν ταπεινοφροσύνην ἐγκομβώσασθε ὅτι ὁ θεὸς ὑπερηφάνους ἀν-
τιτάσσεται ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν· ταπεινώθητε οὖν ὑπὸ τὴν 6
κραταιὰν χεῖρα τοῦ θεοῦ ἵνα ὑμᾶς ὑψώσῃ ἐν καιρῷ· πᾶσαν τὴν 7
μέριμναν ὑμῶν ἐπιρρίψαντες ἐπ' αὐτόν ὅτι αὐτῷ μέλει περὶ ὑμῶν·
νήψατε γρηγορήσατε ὅτι ὁ ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος ὡς λέων ὠ- 8
ρυσόμενος περιπατεῖ ζητῶν τίνα καταπίῃ· ᾧ ἀντίστητε στερεοὶ τῇ 9
πίστει εἰδότες τὰ αὐτὰ τῶν παθημάτων τῇ ἐν κόσμῳ ὑμῶν ἀδελφότη-
τι ἐπιτελεῖσθαι· ὁ δὲ θεὸς πάσης χάριτος ὁ καλέσας ἡμᾶς εἰς τὴν 10
αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν χριστῷ ἰησοῦ ὀλίγον παθόντας αὐτὸς κα-
ταρτίσαι ὑμᾶς στηρίζαι σθενῶσαι θεμελιῶσαι· αὐτῷ ἢ δόξα καὶ τὸ 11
κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων ἀμήν· διὰ σιλουανοῦ ὑμῖν τοῦ 12
πιστοῦ ἀδελφοῦ ὡς λογιζομαι δι' ὀλίγων ἔγραψα παρακαλῶν καὶ
ἐπιμαρτυρῶν ταύτην εἶναι ἀληθῆ χάριν τοῦ θεοῦ εἰς ἣν ἐστήκατε·
ἀσπάζεταιται ὑμᾶς ἢ ἐν βαβυλῶνι συνεκλεκτὴ καὶ μάρκος ὁ υἱός μου· 13

v.15 *Τ,Μ,Κ:* αλλοτριεπισκοπος, *Υ:* αλλοτριεπισκοπος. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* μερει, *Υ:* ονοματι.
v.19 *Τ,Μ,Κ:* ως, *Υ:* ζ. **v.19** *Τ,Κ:* εαυτων, *Μ,Υ:* αυτων. **5. v.1** *Τ,Μ,Κ:* τους, *Υ:* συν.
v.2 *Τ,Μ,Κ:* αλλ, *Υ:* αλλα. **v.2** *Τ,Μ,Κ:* εκουσιως, *Υ:* εκουσιως κατα θεον. **v.3** *Τ,Κ,Υ:* μηδ,
Μ: μηδε. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* υποτασομενοι, *Υ:* ζ. **v.7** *Τ,Μ,Κ:* επιρριψαντες, *Υ:* επιρριψαντες.
v.8 *Τ,Κ:* οτι, *Μ,Υ:* ζ. **v.8** *Τ,Μ,Κ:* τινα καταπιη, *Υ:* [τινα] καταπιει. **v.9** *Τ,Μ,Κ:* εν,
Υ: εν [τω]. **v.10** *Τ,Κ:* ημας, *Μ,Υ:* υμας. **v.10** *Τ,Κ:* καταρτισαι υμας στηριζαι σθενωσαι
θεμελιωσαι, *Μ:* καταρτισαι υμας στηριζει σθενωσει θεμελιωσει, *Υ:* καταρτισει στηριζει σθενωσει
θεμελιωσει. **v.11** *Τ,Μ,Κ:* η δοξα και το κρατος εις τους αιωνας των αιωνων αμην, *Υ:* το κρατος
εις τους αιωνας αμην. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* εστηκατε, *Υ:* στητε.

14 ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγάπης εἰρήνη ὑμῖν πᾶσιν τοῖς
ἐν χριστῷ ἰησοῦ ἁμήν .

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Σὺμμεὼν πέτρος δοῦλος καὶ ἀπόστολος ἰησοῦ χριστοῦ τοῖς ἰ- 1
σότημον ἡμῖν λαχοῦσιν πίστιν ἐν δικαιοσύνη τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ
σωτήρος ἰησοῦ χριστοῦ. χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθεῖη ἐν 2
ἐπιγνώσει τοῦ θεοῦ καὶ ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν. ὡς πάντα ἡμῖν 3
τῆς θείας δυνάμεως αὐτοῦ τὰ πρὸς ζωὴν καὶ εὐσέβειαν δεδωρη-
μένης διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ καλέσαντος ἡμᾶς διὰ ὁδοῦ καὶ
ἀρετῆς. δι' ὧν τὰ μέγιστα ἡμῖν καὶ τίμια ἐπαγγέλματα δεδώρηται 4
ἵνα διὰ τούτων γένησθε θείας κοινωνοὶ φύσεως ἀποφυγόντες τῆς
ἐν κόσμῳ ἐπιθυμίας φθορᾶς. καὶ αὐτὸ τοῦτο δὲ σπουδὴν πᾶσαν 5
παρεισενέγκαντες ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ πίστει ὑμῶν τὴν ἀρετὴν ἐν
δὲ τῇ ἀρετῇ τὴν γνώσιν. ἐν δὲ τῇ γνώσει τὴν ἐγκράτειαν ἐν δὲ τῇ 6
ἐγκρατεῖα τὴν ὑπομονὴν ἐν δὲ τῇ ὑπομονῇ τὴν εὐσέβειαν. ἐν δὲ 7
τῇ εὐσεβείᾳ τὴν φιλαδελφίαν ἐν δὲ τῇ φιλαδελφίᾳ τὴν ἀγάπην.
ταῦτα γὰρ ὑμῖν ὑπάρχοντα καὶ πλεονάζοντα οὐκ ἀργοὺς οὐδὲ ἀ- 8
κάρπους καθίστησιν εἰς τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ἐπί-
γνωσιν. ὃ γὰρ μὴ πάρεστιν ταῦτα τυφλὸς ἐστὶν μυωπάζων λήθην 9
λαβὼν τοῦ καθαρισμοῦ τῶν πάλαι αὐτοῦ ἁμαρτιῶν. διὸ μᾶλλον 10
ἀδελφοί σπουδάσατε βεβαίαν ὑμῶν τὴν κλησιν καὶ ἐκλογὴν ποιῆ-
σθαι ταῦτα γὰρ ποιοῦντες οὐ μὴ πταισῆτέ ποτε. οὕτως γὰρ πλου- 11
σίως ἐπιχορηγηθήσεται ὑμῖν ἡ εἴσοδος εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν
τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ σωτήρος ἰησοῦ χριστοῦ. διὸ οὐκ ἄμελήσω 12
ὑμᾶς ἀεὶ ὑπομιμνήσκω περὶ τούτων καίπερ εἰδόμενος καὶ ἐστηριγ-
μένους ἐν τῇ παρουσίᾳ ἀληθείας. δίκαιον δὲ ἡγοῦμαι ἐφ' ὅσον εἰμὶ 13
ἐν τούτῳ τῷ σκηνώματι διεγείρειν ὑμᾶς ἐν ὑπομνήσει. εἰδὼς ὅτι 14
ταχινή ἐστὶν ἡ ἀπόθεσις τοῦ σκηνώματός μου καθὼς καὶ ὁ κύριος

Inscription: *Τ*: ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΔΕΥΤΕΡΑ, *Κ*: ΠΕΤΡΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΔΕΥΤΕΡΑ, *Μ*, *Ν*: ΠΕΤΡΟΥ Β.

1. v.1 *Τ, Μ, Ν*: συμεων, *Κ*: σιμων. **v.1** *Τ, Μ, Ν*: σωτηρος, *Κ*: σωτηρος ημων. **v.3** *Τ, Μ, Κ*: δια δοξης και αρετης, *Ν*: ιδια δοξη και αρετη. **v.4** *Τ, Κ*: μεγαιστα ημιν και τιμια, *Μ*: τιμια ημιν και μεγαιστα, *Ν*: τιμια και μεγαιστα ημιν. **v.4** *Τ, Μ, Κ*: εν, *Ν*: εν τω. **v.12** *Τ, Κ*: ουκ αμελησω υμας αι, *Μ*: ουκ αμελησω αι υμας, *Ν*: μελλησω αι υμας.

15 ἡμῶν ἰησοῦς χριστὸς ἐδήλωσέν μοι . σπουδάσω δὲ καὶ ἐκάστοτε ἔ-
 16 χειν ὑμᾶς μετὰ τὴν ἐμὴν ἔξοδον τὴν τούτων μνήμην ποιῆσθαι . οὐ
 γὰρ σεσοφισμένοις μύθοις ἔξακολουθήσαντες ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν
 τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ δύναμιν καὶ παρουσίαν ἀλλ’
 17 ἐπόπται γενηθέντες τῆς ἐκείνου μεγαλειότητος . λαβὼν γὰρ παρὰ
 θεοῦ πατὸς τιμὴν καὶ δόξαν φωνῆς ἐνεχθείσης αὐτῷ τοιαῦδε ὑ-
 18 πὸ τῆς μεγαλοπρεποῦς δόξης οὗτός^ο ἐστιν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός
 εἰς ὃν ἐγὼ εὐδόκησα . καὶ ταύτην τὴν φωνὴν ἡμεῖς ἠκούσαμεν
 19 ἐξ οὐρανοῦ ἐνεχθεῖσαν σὺν αὐτῷ ὄντες ἐν τῷ ὄρει^ο τῷ ἁγίῳ . καὶ
 ἔχομεν βεβαιότερον τὸν προφητικὸν λόγον ᾧ καλῶς ποιεῖτε προσέ-
 χοντες ὡς λύχνῳ φαίνοντι ἐν αὐχμηρῷ τόπῳ ἕως οὗ ἡμέρα διαυγά-
 20 ση καὶ φωσφόρος ἀνατείλη ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν . τοῦτο πρῶτον
 γινώσκοντες ὅτι πᾶσα προφητεία γραφῆς ἰδίας ἐπιλύσεως οὐ γίνε-
 21 ται . οὐ γὰρ θελήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη ποτὲ^ο προφητεία ἀλλ’ ὑπὸ
 πνεύματος ἁγίου φερόμενοι ἐλάλησαν οἱ ἅγιοι θεοῦ ἄνθρωποι .

2 Ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδοπροφῆται ἐν τῷ λαῷ ὡς καὶ ἐν ὑμῖν ἔ-
 σονται ψευδοδιδάσκαλοι οἵτινες παρεισάξουσιν αἰρέσεις ἀπωλείας
 καὶ τὸν ἀγοράσαντα αὐτοὺς δεσπότην ἀρνούμενοι ἐπάγοντες ἑαυ-
 2 τοῖς ταχινὴν ἀπώλειαν . καὶ πολλοὶ ἔξακολουθήσουσιν αὐτῶν ταῖς
 3 ἀπωλείαις δι’ οὗς ἡ ὁδὸς τῆς ἀληθείας βλασφημηθήσεται . καὶ
 ἐν πλεονεξία πλαστοῖς λόγοις ὑμᾶς ἐμπορεύσονται οἷς τὸ κρίμα
 4 ἔκπαλαι οὐκ ἀργεῖ καὶ ἡ ἀπώλεια αὐτῶν οὐ νυστάζει . εἰ γὰρ ὁ
 θεὸς ἀγγέλων ἀμαρτησάντων οὐκ ἐφείσατο ἀλλὰ σειραῖς ζόφου
 5 ταρταρώσας παρέδωκεν εἰς κρίσιν τετηρημένους . καὶ ἀρχαῖου
 κόσμου οὐκ ἐφείσατο ἀλλ’ ὄγδοον νῶε δικαιοσύνης κήρυκα ἐφύ-
 6 λαξεν κατακλυσμὸν κόσμῳ ἀσεβῶν ἐπάξας . καὶ πόλεις σοδόμων
 καὶ γομόρρας τεφρώσας καταστροφῇ κατέκρινεν ὑπόδειγμα μελ-
 7 λόντων ἀσεβεῖν τεθεικῶς . καὶ δίκαιον ἴσως καταπονούμενον ὑπὸ
 8 τῆς τῶν ἀθέσμων ἐν ἀσελγείᾳ ἀναστροφῆς ἐρρύσατο . βλέμματι
 γὰρ καὶ ἀκοῇ ὁ δίκαιος ἐγκατοικῶν ἐν αὐτοῖς ἡμέραν ἐξ ἡμέρας
 9 ψυχὴν δικαίαν ἀνόμοις ἔργοις ἐβασάνιζεν . οἷδεν κύριος εὐσεβεῖς
 ἐκ πειράσμοῦ ῥύεσθαι ἀδίκους δὲ εἰς ἡμέραν κρίσεως κολαζομέ-
 10 νους τηρεῖν . μάλιστα δὲ τοὺς ὀπίσω σαρκὸς ἐν ἐπιθυμίᾳ μiasμοῦ

v.17 *Τ,Μ,Κ:* ουτος εστιν ο υιος μου ο αγαπητος, *Ν:* ο υιος μου ο αγαπητος μου ουτος εστιν.
v.18 *Τ,Μ,Κ:* ορει τω αγιω, *Ν:* αγιω ορει. **v.21** *Τ,Μ,Κ:* ποτε προφητεια αλλ, *Ν:* προφη-
 τεια ποτε αλλα. **v.21** *Τ:* οι αγιοι, *Κ,Μ:* αγιοι, *Ν:* απο. **2. v.2** *Τ,Κ:* απωλειαις, *Μ,Ν:*
 ασελγειαυς. **v.3** *Τ,Κ,Ν:* νυσταζει, *Μ:* νυσταξει. **v.4** *Τ,Κ:* τετηρημενους, *Μ,Ν:* τηρουμενους.
v.5 *Τ,Μ,Κ:* αλλ, *Ν:* αλλα. **v.6** *Τ,Μ,Κ:* ασεβειν, *Ν:* ασεβε[σ]ιν. **v.9** *Τ,Μ,Ν:* πειρασμου,
Κ: πειρασμων.

πορευομένους καὶ κυριότητος καταφρονοῦντας τολμηταὶ αὐθάδεις
 δόξας οὐ τρέμουσιν βλασφημοῦντες· ὅπου ἄγγελοι ἰσχυῖ καὶ δυ- 11
 νάμει μειζονες ὄντες οὐ φέρουσιν κατ' αὐτῶν παρὰ κυρίῳ βλάσφη-
 μον κρίσιν· οὗτοι δὲ ὡς ἄλογα ζῶα φυσικὰ γεγεννημένα εἰς ἄλωσιν 12
 καὶ φθοράν ἐν οἷς ἀγνοοῦσιν βλασφημοῦντες ἐν τῇ φθορᾷ αὐτῶν
 καταφθαρήσονται· κομιοῦμενοι μισθὸν ἀδικίας ἠδονὴν ἠγοῦμε- 13
 νοι τὴν ἐν ἡμέρᾳ τρυφῆν σπῖλοι καὶ μῶμοι ἐντρυφῶντες ἐν ταῖς ἀ-
 πάταις αὐτῶν συνευωχούμενοι ὑμῖν· ὀφθαλμοὺς ἔχοντες μεστοὺς 14
 μοιχαλίδος καὶ ἀκαταπαύστους ἀμαρτίας δελεάζοντες ψυχὰς ἀ-
 στηρίκτους καρδίαν γεγυμνασμένην πλεονεξίαις ἔχοντες κατάρας 15
 τέκνα· καταλιπόντες^ο τὴν εὐθεΐαν ὁδὸν ἐπλανήθησαν ἐξακολου-
 θήσαντες τῇ ὁδῷ τοῦ βαλαὰμ τοῦ βοσόρ ὅς μισθὸν ἀδικίας ἠγά-
 πησεν· ἔλεγξιν δὲ ἔσχεν ἰδίας παρανομίας ὑποζύγιον ἄφωρον ἐν 16
 ἀνθρώπου φωνῇ φθεγξάμενον ἐκώλυσεν τὴν τοῦ προφήτου παρα-
 φρονίαν· οὗτοί εἰσιν πηγαὶ ἄνυδροι νεφέλαι ὑπὸ λαίλαπος ἐλαυ- 17
 νόμεναι οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς^ο αἰῶνα τετήρηται· ὑπέρογκα 18
 γὰρ ματαιότητος φθεγγόμενοι δελεάζουσιν ἐν ἐπιθυμίαις σαρκὸς^ο
 ἀσελγείαις τοὺς ὄντως ἀποφύγοντας τοὺς ἐν πλάνῃ ἀναστρεφομέ- 19
 νους· ἐλευθερίαν αὐτοῖς ἐπαγγελλούμενοι αὐτοὶ δοῦλοι ὑπάρχον-
 τες τῆς φθορᾶς ᾧ γὰρ τις ἠττηται τούτῳ καὶ δεδούλωται· εἰ γὰρ 20
 ἀποφυγόντες τὰ μιάσματα τοῦ κόσμου ἐν ἐπιγνώσει τοῦ κυρίου^ο
 καὶ σωτῆρος ἰησοῦ χριστοῦ τούτοις δὲ πάλιν ἐμπλακέντες ἠτῶν- 21
 ται γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα χεῖρονα τῶν πρώτων· κρεῖττον γὰρ
 ἦν αὐτοῖς μὴ ἐπεγνωκέναι τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης ἢ ἐπιγνοῦσιν 22
 ἐπιδοτῆσαι ἐκ τῆς παραδοθείσης αὐτοῖς ἀγίας ἐντολῆς· συμβέβη-
 κεν δὲ^ο αὐτοῖς τὸ τῆς ἀληθοῦς παροιμίας κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ
 ἴδιον ἐξέραμα καὶ ὅς λουσαμένη εἰς κύλισμά βορβόρου·

Ταύτην ἤδη ἀγαπητοὶ δευτέραν ὑμῖν γράφω ἐπιστολὴν ἐν αἷς **3**
 διεγείρω ὑμῶν ἐν ὑπομνήσει τὴν εἰλικρινῆ διάνοιαν· μνησθῆναι 2
 τῶν προειρημένων ῥημάτων ὑπὸ τῶν ἁγίων προφητῶν καὶ τῆς τῶν
 ἀποστόλων ἡμῶν ἐντολῆς τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος· τοῦτο πρῶτον 3

v.11 *Τ,Μ,Κ:* κυριῳ, *Υ:* κυριου. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* φυσικα γεγεννημενα, *Υ:* γεγεννημενα
 φυσικα. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* καταφθαρησονται, *Υ:* και φθαρησονται. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* κομιουμενοι,
Υ: αδικουμενοι. **v.14** *Τ,Κ:* πλεονεξιαις, *Μ,Υ:* πλεονεξιας. **v.15** *Τ,Κ:* καταλιποντες την, *Μ:*
 καταλιποντες, *Υ:* καταλειποντες. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* νεφελαι, *Υ:* και ομιχλαι. **v.17** *Τ,Μ,Κ:* εις
 αιωνα, *Υ:* ζε. **v.18** *Τ,Μ:* σαρκος ασελγειαῖς τοὺς ὄντως ἀποφυγοντας, *Κ:* σαρκος ἐν ἀσελγειαῖς
 τοὺς ὄντως ἀποφυγοντας, *Υ:* σαρκος ἀσελγειαῖς τοὺς ὀλιγὸς ἀποφευγοντας. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* και,
Υ: ζε. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* κυριου, *Υ:* κυριου [ημων]. **v.21** *Τ,Μ,Κ:* επιστρεψαι, *Υ:* υποστρεψαι.
v.22 *Τ,Μ,Κ:* δε, *Υ:* ζε. **v.22** *Τ,Μ,Κ:* κυλισμα, *Υ:* κυλισμον. **3. v.2** *Τ,Κ:* ημων, *Μ,Υ:*
 ημων.

γινώσκοντες ὅτι ἐλεύσονται ἐπ' ἐσχάτου^ο τῶν ἡμερῶν ἐμπαϊκται
 4 κατὰ τὰς ἰδίας αὐτῶν^ο ἐπιθυμίας πορευόμενοι . καὶ λέγοντες ποῦ
 ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία τῆς παρουσίας αὐτοῦ ἀφ' ἧς γὰρ οἱ πατέρες ἐ-
 5 κοιμήθησαν πάντα οὕτως διαμένει ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως . λανθάνει
 γὰρ αὐτοὺς τοῦτο θέλοντας ὅτι οὐρανοὶ ἦσαν ἔκπαλαι καὶ γῆ ἐξ
 6 ὕδατος καὶ δι' ὕδατος συνεστῶσα τῷ τοῦ θεοῦ λόγῳ . δι' ὧν ὁ τότε
 7 κόσμος ὕδατι κατακλυσθεὶς ἀπώλετο . οἱ δὲ νῦν οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ
 αὐτοῦ^ο λόγῳ τεθησαυρισμένοι εἰσὶν πυρὶ τηρούμενοι εἰς ἡμέραν
 8 κρίσεως καὶ ἀπωλείας τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων . Ἐν δὲ τοῦτο μὴ λαν-
 θανέτω ὑμᾶς ἀγαπητοί ὅτι μία ἡμέρα παρὰ κυρίῳ ὡς χίλια ἔτη
 9 καὶ χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία . οὐ βραδύνει ὁ κύριος τῆς ἐπαγγε-
 λίας ὡς τινες βραδυτῆτα ἡγοῦνται ἀλλὰ μακροθυμεῖ εἰς ἡμᾶς μὴ
 βουλόμενός τις ἀπολέσθαι ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν χωρῆσαι .
 10 ἥξει δὲ ἡ^ο ἡμέρα κυρίου ὡς κλέπτῃς ἐν νυκτὶ^ο ἐν ἧ^ο οἱ οὐρανοὶ ροι-
 ζηδὸν παρελεύσονται στοιχεῖα δὲ καυσούμενα λυθήσονται καὶ γῆ
 11 καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα κατὰκαήσεται . τούτων οὐ^ν πάντων λυομένων
 ποταποὺς δεῖ ὑπάρχειν ὑμᾶς ἐν ἀγίαις ἀναστροφαῖς καὶ εὐσεβεί-
 12 αῖς . προσδοκῶντας καὶ σπεύδοντας τὴν παρουσίαν τῆς τοῦ θεοῦ
 ἡμέρας δι' ἣν οὐρανοὶ πυρούμενοι λυθήσονται καὶ στοιχεῖα καυ-
 13 σούμενα τήκεται . καινοὺς δὲ οὐρανοὺς καὶ γῆν καινὴν κατὰ τὸ
 14 ἐπάγγελμα αὐτοῦ προσδοκῶμεν ἐν οἷς δικαιοσύνη κατοικεῖ . διὸ
 ἀγαπητοί ταῦτα προσδοκῶντες σπουδάσατε ἄσπιλοι καὶ ἀμώμη-
 15 τοι αὐτῷ εὐρεθῆναι ἐν εἰρήνῃ . καὶ τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν μακρο-
 θυμίαν σωτηρίαν ἡγεῖσθε καθὼς καὶ ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀδελφὸς
 16 παῦλος κατὰ τὴν αὐτῷ^ο δοθεῖσαν σοφίαν ἔγραψεν ὑμῖν . ὡς καὶ ἐν
 πάσαις ταῖς ἐπιστολαῖς λαλῶν ἐν αὐταῖς περὶ τούτων ἐν οἷς ἐστὶν
 17 δυσνόητά τινα ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι στρεβλοῦσιν ὡς καὶ τὰς
 18 λοιπὰς γραφὰς πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπώλειαν . ὑμεῖς οὖν ἀγα-
 πητοί προγινώσκοντες φυλάσσεσθε ἵνα μὴ τῇ τῶν ἀθέσμων πλάνῃ
 συναπαχθέντες ἐκπέσητε τοῦ ἰδίου στηριγμοῦ . αὐξάνετε δὲ ἐν χά-
 ριτι καὶ γνώσει τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος ἰησοῦ χριστοῦ αὐτῷ
 ἡ δόξα καὶ νῦν καὶ εἰς ἡμέραν αἰῶνος ἀμήν .

v.3 *T, M, K:* εσχάτου των ημερων, *V:* εσχάτων των ημερων [εν] εμπαιγμονη. **v.3** *T, K:* αυτων επιθυμιας, *M, V:* επιθυμιας αυτων. **v.7** *T:* αυτου, *K, V:* τω αυτω, *M:* τω αυτου. **v.9** *T, M, K:* ο, *V:* ζ. **v.9** *T, M, K:* ημας, *V:* υμας. **v.10** *T, M, K:* η, *V:* ζ. **v.10** *T, M, K:* νυκτι εν, *V:* ζ. **v.10** *T, M, K:* λυθησονται, *V:* λυθησεται. **v.10** *T, M, K:* κατακαησεται, *V:* ευρεθησεται. **v.11** *T, M, K:* ουν, *V:* ουτως. **v.15** *T, M, K:* αυτω δοθεισαν, *V:* δοθεισαν αυτω. **v.16** *T, M, K:* ταῖς, *V:* ζ. **v.16** *T, M, K:* οἰς, *V:* αἰς.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ

ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΠΡΩΤΗ.

Ὁ ἦν ἀπ' ἀρχῆς ὁ ἀκηκόαμεν ὁ ἐωράκαμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς 1
ἡμῶν ὁ ἐθεασάμεθα καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν περὶ τοῦ 2
λόγου τῆς ζωῆς· καὶ ἡ ζωὴ ἐφανερώθη καὶ ἐωράκαμεν καὶ μαρ- 2
τυροῦμεν καὶ ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον ἣτις ἦν
πρὸς τὸν πατέρα καὶ ἐφανερώθη ἡμῖν· ὁ ἐωράκαμεν καὶ ἀκηκόα- 3
μεν ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν ἵνα καὶ ὑμεῖς κοινωνίαν ἔχητε μεθ' ἡμῶν
καὶ ἡ κοινωνία δὲ ἡ ἡμετέρα μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ μετὰ τοῦ υἱοῦ
αὐτοῦ ἰησοῦ χριστοῦ· καὶ ταῦτα γράφομεν ὑμῖν ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν 4
ἦ πεπληρωμένη· καὶ αὕτη ἔστιν ἡ ἐπαγγελία ἣν ἀκηκόαμεν ἀπ' 5
αὐτοῦ καὶ ἀναγγέλλομεν ὑμῖν ὅτι ὁ θεὸς φῶς ἐστὶν καὶ σκοτία ἐν
αὐτῷ οὐκ ἔστιν οὐδεμία· ἐὰν εἴπωμεν ὅτι κοινωνίαν ἔχομεν μετ' 6
αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ σκότει περιπατοῦμεν ψευδόμεθα καὶ οὐ ποιοῦμεν
τὴν ἀλήθειαν· ἐὰν δὲ ἐν τῷ φωτὶ περιπατοῦμεν ὡς αὐτὸς ἐστὶν ἐν 7
τῷ φωτὶ κοινωνίαν ἔχομεν μετ' ἀλλήλων καὶ τὸ αἷμα ἰησοῦ χριστοῦ
τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας· ἐὰν εἴπω- 8
μεν ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν ἑαυτοὺς πλανῶμεν καὶ ἡ ἀλήθεια
οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν· ἐὰν ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν πιστὸς ἐ- 9
στιν καὶ δίκαιος ἵνα ἀφῆ ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας καὶ καθάριση ἡμᾶς
ἀπὸ πάσης ἀδικίας· ἐὰν εἴπωμεν ὅτι οὐχ ἡμαρτήκαμεν ψεύστην 10
ποιοῦμεν αὐτὸν καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν·

Τεκνία μου ταῦτα γράφω ὑμῖν ἵνα μὴ ἀμάρτητε καὶ ἐὰν τις 2
ἀμάρτη παρακλήτων ἔχομεν πρὸς τὸν πατέρα ἰησοῦν χριστὸν δί- 2
καιον· καὶ αὐτὸς ἰλασμός ἐστὶν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν οὐ περὶ 2
τῶν ἡμετέρων δὲ μόνον ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλου τοῦ κόσμου· καὶ ἐν 3
τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐγνώκαμεν αὐτὸν ἐὰν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τη- 3
ρῶμεν· ὁ λέγων ἔγνωκα αὐτὸν καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ μὴ τηρῶν 4

Inscription: *T*: ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΠΡΩΤΗ, *K*: ΙΩΑΝΝΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟ-
ΛΙΚΗ ΠΡΩΤΗ, *M*, *V*: ΙΩΑΝΝΟΥ Α.

1. v.3 *T, M, K*: ὑμιν, *V*: καὶ ὑμιν. **v.4** *T, M, K*: ὑμιν, *V*: ἡμεῖς. **v.4** *T, M, V*: ἡμῶν, *K*:
ὕμων. **v.5** *T*: αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία, *K*: αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγγελία, *M, V*: ἐστὶν αὕτη ἡ ἀγγελία.
v.7 *T, M, K*: χριστοῦ, *V*: ἄ. **2. v.4** *T, M, K*: λεγῶν, *V*: λεγῶν οἱ.

5 ψεύστης ἐστὶν καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν. ὅς δ' ἂν τηρῆ
 αὐτοῦ τὸν λόγον ἀληθῶς ἐν τούτῳ ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ τετελείωται
 6 ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ ἔσμεν. ὁ λέγων ἐν αὐτῷ μένειν
 ὀφείλει καθὼς ἐκεῖνος περιεπάτησεν καὶ αὐτὸς οὕτως περιπατεῖν.
 7 ἀδελφοί οὐκ ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν ἀλλ' ἐντολὴν παλαιὰν ἣν
 εἶχετε ἀπ' ἀρχῆς ἡ ἐντολὴ ἡ παλαιὰ ἐστὶν ὁ λόγος ὃν ἠκούσατε ἀπ'
 8 ἀρχῆς. πάλιν ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν ὃ ἐστὶν ἀληθὲς ἐν αὐτῷ
 καὶ ἐν ὑμῖν ὅτι ἡ σκοτία παράγεται καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν ἤδη
 9 φαίνει. ὁ λέγων ἐν τῷ φωτὶ εἶναι καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶν ἐν
 10 τῇ σκοτίᾳ ἐστὶν ἕως ἄρτι. ὁ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῷ φωτὶ
 11 μένει καὶ σκάνδαλον ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν. ὁ δὲ μισῶν τὸν ἀδελφὸν
 αὐτοῦ ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶν καὶ ἐν τῇ σκοτίᾳ περιπατεῖ καὶ οὐκ οἶ-
 12 δειν ποῦ ὑπάγει ὅτι ἡ σκοτία ἐτύφλωσεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.
 12 γράφω ὑμῖν τεκνία ὅτι ἀφέωνται ὑμῖν αἱ ἁμαρτίαι διὰ τὸ ὄνομα
 13 αὐτοῦ. γράφω ὑμῖν πατέρες ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς γράφω
 ὑμῖν νεανίσκοι ὅτι νενικήκατε τὸν πονηρόν γράφω ὑμῖν παιδία ὅτι
 14 ἐγνώκατε τὸν πατέρα. ἔγραψα ὑμῖν πατέρες ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ'
 ἀρχῆς ἔγραψα ὑμῖν νεανίσκοι ὅτι ἰσχυροὶ ἐστε καὶ ὁ λόγος τοῦ
 15 θεοῦ ἐν ὑμῖν μένει καὶ νενικήκατε τὸν πονηρόν. μὴ ἀγαπᾶτε τὸν
 κόσμον μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον οὐκ ἔστιν
 16 ἡ ἀγάπη τοῦ πατρὸς ἐν αὐτῷ. ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ ἡ ἐπιθυμία
 τῆς σαρκὸς καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἡ ἀλαζονεία τοῦ
 17 βίου οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ πατρὸς ἀλλ' ἐκ τοῦ κόσμου ἐστὶν. καὶ ὁ
 κόσμος παράγεται καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα
 18 τοῦ θεοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. παιδία ἐσχάτη ὥρα ἐστὶν καὶ καθὼς
 ἠκούσατε ὅτι ὁ ἀντίχριστος ἔρχεται καὶ νῦν ἀντίχριστοι πολλοὶ γε-
 19 γόνασιν ὅθεν γινώσκομεν ὅτι ἐσχάτη ὥρα ἐστὶν. ἐξ ἡμῶν ἐξηλθὸν
 ἀλλ' οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν εἰ γὰρ ἦσαν ἐξ ἡμῶν μεμενήκεισαν ἂν μεθ'
 20 ἡμῶν ἀλλ' ἵνα φανερωθῶσιν ὅτι οὐκ εἰσὶν πάντες ἐξ ἡμῶν. καὶ ὑ-
 21 μεῖς χριστὰ ἔχετε ἀπὸ τοῦ ἀγίου καὶ οἴδατε πάντα. οὐκ ἔγραψα
 ὑμῖν ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἀλήθειαν ἀλλ' ὅτι οἴδατε αὐτήν καὶ ὅτι πᾶν
 22 ψεῦδος ἐκ τῆς ἀληθείας οὐκ ἔστιν. τίς ἐστὶν ὁ ψεύστης εἰ μὴ ὁ ἁρ-
 νούμενος ὅτι ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ὁ χριστός οὗτός ἐστιν ὁ ἀντίχριστος
 23 ὁ ἁρνούμενος τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱόν. πᾶς ὁ ἁρνούμενος τὸν υἱὸν
 24 οὐδὲ τὸν πατέρα ἔχει. ὑμεῖς οὖν ὃ ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς ἐν ὑμῖν

v.7 T, M, K: αδελφοι, V: αγαπητοι. v.7 T, M, K: απ αρχης, V: ζ. v.13 T, M, K: γραφω, V: εγραφα. v.18 T, M, K: ο, V: ζ. v.19 T, M, K: εξηλθον, V: εξηλθαν. v.19 T, M, K: ησαν εξ ημων, V: εξ ημων ησαν. v.20 T, M, K: παντα, V: παντες. v.23 T, M: εχει, K, V: εχει ο ομολογων τον υιον και τον πατερα εχει. v.24 T, M, K: συν, V: ζ.

μενέτω ἐὰν ἐν ὑμῖν μείνη ὃ ἀπ' ἀρχῆς ἠκούσατε καὶ ὑμεῖς ἐν τῷ
 υἱῷ καὶ ἐν τῷ πατρὶ μενεῖτε . καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία ἣν αὐτὸς 25
 ἐπηγγείλατο ἡμῖν τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον . ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν περὶ 26
 τῶν πλανώντων ὑμᾶς . καὶ ὑμεῖς τὸ χρίσμα ὃ ἐλάβετε ἀπ' αὐτοῦ 27
 ἐν° ὑμῖν μένει καὶ οὐ χρεῖαν ἔχετε ἵνα τις διδάσκη ὑμᾶς ἄλλ' ὡς τὸ
 αὐτὸ χρίσμα διδάσκει ὑμᾶς περὶ πάντων καὶ ἀληθές ἐστὶν καὶ οὐκ
 ἔστιν ψευδὸς καὶ καθὼς ἐδίδαξεν ὑμᾶς μενεῖτε ἐν αὐτῷ . καὶ νῦν 28
 τεκνία μένετε ἐν αὐτῷ ἵνα ὅταν° φανερωθῇ ἔχῳμεν παρρησίαν καὶ
 μὴ αἰσχυνοῦμεν ἀπ' αὐτοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ . ἐὰν εἰδῆτε ὅτι 29
 δίκαιός ἐστιν γινώσκετε ὅτι° πᾶς ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην ἐξ αὐτοῦ
 γεγέννηται .

Ἴδετε ποταπὴν ἀγάπην δέδωκεν ἡμῖν ὁ πατὴρ ἵνα τέκνα θεοῦ **3**
 κληθῶμεν° διὰ τοῦτο ὁ κόσμος οὐ γινώσκει ἡμᾶς ὅτι οὐκ ἔγνω
 αὐτόν . ἀγαπητοὶ νῦν τέκνα θεοῦ ἐσμεν καὶ οὐπω ἐφανερῶθη τί 2
 ἐσόμεθα οἴδαμεν δὲ° ὅτι ἐὰν φανερωθῇ ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα ὅτι
 ὁπόμοιοι αὐτόν καθὼς ἐστὶν . καὶ πᾶς ὁ ἔχων τὴν ἐλπίδα ταύτην 3
 ἐπ' αὐτῷ ἀγνίζει ἑαυτὸν καθὼς ἐκεῖνος ἀγνός ἐστὶν . πᾶς ὁ ποιῶν 4
 τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὴν ἀνομίαν ποιεῖ καὶ ἡ ἁμαρτία ἐστὶν ἡ ἀνομία .
 καὶ οἴδατε ὅτι ἐκεῖνος ἐφανερῶθη ἵνα τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἄρη καὶ 5
 ἁμαρτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν . πᾶς ὁ ἐν αὐτῷ μένων οὐχ ἁμαρτάνει 6
 πᾶς ὁ ἁμαρτάνων οὐχ ἑώρακεν αὐτόν οὐδὲ ἔγνωκεν αὐτόν . τεκνία 7
 μηδεὶς πλανᾷ ὑμᾶς ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην δίκαιός ἐστιν κα-
 θὼς ἐκεῖνος δίκαιός ἐστιν . ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν ἐκ τοῦ διαβόλου 8
 ἐστὶν ὅτι ἀπ' ἀρχῆς ὁ διάβολος ἁμαρτάνει εἰς τοῦτο ἐφανερῶθη ὁ
 υἱὸς τοῦ θεοῦ ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου . πᾶς ὁ γεγεννημέ- 9
 νος ἐκ τοῦ θεοῦ ἁμαρτίαν οὐ ποιεῖ ὅτι σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει
 καὶ οὐ δύναται ἁμαρτάνειν ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται . ἐν τούτῳ 10
 φανερά ἐστὶν τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ καὶ τὰ τέκνα τοῦ διαβόλου πᾶς
 ὁ μὴ ποιῶν δικαιοσύνην οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ θεοῦ καὶ ὁ μὴ ἀγαπῶν
 τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ . ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγγελία ἣν ἠκούσατε ἀπ' 11
 ἀρχῆς ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους . οὐ καθὼς κáιν ἐκ τοῦ πονηροῦ 12
 ἦν καὶ ἔσφαξεν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ χάριν τίνος ἔσφαξεν αὐτόν
 ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρὰ ἦν τὰ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δίκαια .
 μὴ° θαυμάζετε ἀδελφοί μου εἰ μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος . ἡμεῖς οἴδα- 13, 14

v.27 *T, M, K:* εν υμιν μενει, *V:* μενει εν υμιν. **v.27** *T, M, K:* αυτο, *V:* αυτου. **v.27** *T, M, K:* μενετε, *V:* μενετε. **v.28** *T, M, K:* οταν φανερωθη εχωμεν, *V:* εαν φανερωθη οχωμεν. **v.29** *T, M, K:* οτι, *V:* οτι και. **3, v.1** *T, M, K:* κληθωμεν, *V:* κληθωμεν και εομεν. **v.1** *T, K, V:* ημας, *M:* υμας. **v.2** *T, M, K:* δε, *V:* ζε. **v.5** *T, M, K:* ημων, *V:* ζε. **v.13** *T, M, K:* μη, *V:* [και] μη. **v.13** *T, M, K:* μου, *V:* ζε.

μεν ὅτι μεταβεβήκαμεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν ὅτι ἀγαπῶμεν
 τοὺς ἀδελφούς ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν μένει ἐν τῷ θανάτῳ .
 15 πᾶς ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀνθρωποκτόνος ἐστὶν καὶ οἴδατε
 ὅτι πᾶς ἀνθρωποκτόνος οὐκ ἔχει ζωὴν αἰώνιον ἐν αὐτῷ μένουσαν .
 16 ἐν τούτῳ ἐγνώκαμεν τὴν ἀγάπην ὅτι ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν
 αὐτοῦ ἔθηκεν καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὰς ψυχὰς
 17 τίθεται . ὅς δ' ἂν ἔχη τὸν βίον τοῦ κόσμου καὶ θεωρῇ τὸν ἀδελφὸν
 αὐτοῦ χρεῖαν ἔχοντα καὶ κλείσῃ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ
 18 πῶς ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ μένει ἐν αὐτῷ . τεκνία μὲν μὴ ἀγαπῶμεν
 19 λόγῳ μὴδὲ γλώσση ἄλλ' ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ . καὶ ἐν τούτῳ γινώ-
 σκομεν ὅτι ἐκ τῆς ἀληθείας ἐσμέν καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ πείσομεν
 20 τὰς καρδίας ἡμῶν . ὅτι ἐὰν καταγινώσκῃ ἡμῶν ἡ καρδία ὅτι μεί-
 21 ζων ἐστὶν ὁ θεὸς τῆς καρδίας ἡμῶν καὶ γινώσκει πάντα . ἀγαπητοί
 ἐὰν ἡ καρδία ἡμῶν μὴ καταγινώσκῃ ἡμῶν παρρησίαν ἔχομεν πρὸς
 22 τὸν θεόν . καὶ ὁ ἐὰν αἰτῶμεν λαμβάνομεν παρ' αὐτοῦ ὅτι τὰς ἐν-
 τολάς αὐτοῦ τηροῦμεν καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποιοῦμεν .
 23 καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ἵνα πιστεύσωμεν τῷ ὀνόματι τοῦ
 υἱοῦ αὐτοῦ ἰησοῦ χριστοῦ καὶ ἀγαπῶμεν ἀλλήλους καθὼς ἔδωκεν
 24 ἐντολήν ἡμῖν . καὶ ὁ τηρῶν τὰς ἐντολάς αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει καὶ
 αὐτὸς ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι μένει ἐν ἡμῖν ἐκ τοῦ
 πνεύματος οὗ ἡμῖν ἔδωκεν .

4 Ἀγαπητοί μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε ἀλλὰ δοκιμάζετε τὰ πνεύ-
 ματα εἰ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστὶν ὅτι πολλοὶ ψευδοπροφηταὶ ἐξεληλύθα-
 2 σιν εἰς τὸν κόσμον . ἐν τούτῳ γινώσκετε τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ πᾶν
 πνεῦμα ὃ ὁμολογεῖ ἰησοῦν χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα ἐκ τοῦ θε-
 3 οῦ ἐστὶν . καὶ πᾶν πνεῦμα ὃ μὴ ὁμολογεῖ τὸν ἰησοῦν χριστὸν ἐν
 σαρκὶ ἐληλυθότα ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἔστιν καὶ τοῦτο ἐστὶν τὸ τοῦ ἀν-
 4 τιχρίστου ὃ ἀκηκόατε ὅτι ἔρχεται καὶ νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν ἤδη .
 4 ὑμεῖς ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστε τεκνία καὶ νενικήκατε αὐτούς ὅτι μείζων
 5 ἐστὶν ὁ ἐν ὑμῖν ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ . αὐτοὶ ἐκ τοῦ κόσμου εἰσὶν διὰ
 6 τοῦτο ἐκ τοῦ κόσμου λαλοῦσιν καὶ ὁ κόσμος αὐτῶν ἀκούει . ἡμεῖς
 ἐκ τοῦ θεοῦ ἐσμεν ὁ γινώσκων τὸν θεὸν ἀκούει ἡμῶν ὅς οὐκ ἔστιν

v.14 *Τ,Μ,Κ*: τον αδελφον, *Υ*: ζ. **v.15** *Τ,Κ,Υ*: αυτω, *Μ*: εαυτω. **v.16** *Τ,Μ,Υ*: αγαπην, *Κ*: αγαπην του θεου. **v.16** *Τ,Μ,Κ*: τιθεναι, *Υ*: θειναι. **v.18** *Τ,Μ,Κ*: μου, *Υ*: ζ. **v.18** *Τ,Κ*: γλωσση αλλ εργω, *Μ*: τη γλωσση αλλ εν εργω, *Υ*: τη γλωσση αλλα εν εργω. **v.19** *Τ,Μ,Κ*: και εν τωτω γινωσκομεν, *Υ*: [και] εν τωτω γνωσομεθα. **v.19** *Τ,Μ,Κ*: τας καρδιας, *Υ*: την καρδιαν. **v.21** *Τ,Μ,Κ*: ημων, *Υ*: ζ. **v.22** *Τ,Μ,Κ*: παρ, *Υ*: απ. **v.23** *Τ,Κ,Υ*: ημιν, *Μ*: ζ. **4. v.2** *Τ,Κ,Υ*: γινωσκετε, *Μ*: γινωσκεται. **v.3** *Τ,Κ*: τον ιησουν χριστον εν σαρκι εληλυθота, *Μ*: ιησουν χριστον εν σαρκι εληλυθота, *Υ*: τον ιησουν.

ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἀκούει ἡμῶν ἐκ τούτου γινώσκομεν τὸ πνεῦμα
 τῆς ἀληθείας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης. ἀγαπητοὶ ἀγαπῶμεν ἀλ- 7
 λήλους ὅτι ἡ ἀγάπη ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστὶν καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν ἐκ τοῦ
 θεοῦ γεγέννηται καὶ γινώσκει τὸν θεόν. ὁ μὴ ἀγαπῶν οὐκ ἔγνω 8
 τὸν θεόν ὅτι ὁ θεὸς ἀγάπη ἐστίν. ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ 9
 θεοῦ ἐν ἡμῖν ὅτι τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἀπέσταλκεν ὁ θεὸς
 εἰς τὸν κόσμον ἵνα ζήσωμεν δι' αὐτοῦ. ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη 10
 οὐχ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπήσαμεν τὸν θεόν ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς
 καὶ ἀπέστειλεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἰλασμόν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν.
 ἀγαπητοὶ εἰ οὕτως ὁ θεὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν 11
 ἀλλήλους ἀγαπᾶν. θεὸν οὐδεὶς πώποτε τεθέαται ἐὰν ἀγαπῶμεν 12
 ἀλλήλους ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν μένει καὶ ἡ ἀγάπη αὐτοῦ τετελειωμένη^ο
 ἐστὶν ἐν ἡμῖν. ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν καὶ αὐτὸς 13
 ἐν ἡμῖν ὅτι ἐκ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ δέδωκεν ἡμῖν. καὶ ἡμεῖς τεθε- 14
 ἀμεθα καὶ μαρτυροῦμεν ὅτι ὁ πατὴρ ἀπέσταλκεν τὸν υἱὸν σωτῆρα
 τοῦ κόσμου. ὅς ἂν ὁμολογήσῃ ὅτι ἰησοῦς ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ 15
 ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ μένει καὶ αὐτὸς ἐν τῷ θεῷ. καὶ ἡμεῖς ἐγνώκαμεν 16
 καὶ πεπιστεύκαμεν τὴν ἀγάπην ἣν ἔχει ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν ὁ θεὸς ἀ-
 γάπη ἐστὶν καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ θεῷ μένει καὶ ὁ θεὸς
 ἐν αὐτῷ. ἐν τούτῳ τετελείωται ἡ ἀγάπη μεθ' ἡμῶν ἵνα παρρησίαν 17
 ἔχωμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως ὅτι καθὼς ἐκεῖνός ἐστιν καὶ ἡμεῖς
 ἐσμεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. φόβος οὐκ ἔστιν ἐν τῇ ἀγάπῃ ἀλλ' ἡ 18
 τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον ὅτι ὁ φόβος κόλασιν ἔχει ὁ δὲ
 φοβούμενος οὐ τετελείωται ἐν τῇ ἀγάπῃ. ἡμεῖς ἀγαπῶμεν αὐτὸν 19
 ὅτι αὐτὸς πρῶτος ἠγάπησεν ἡμᾶς. ἐὰν τις εἴπῃ ὅτι ἀγαπῶ τὸν θεόν 20
 καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῇ ψεύστης ἐστὶν ὁ γὰρ μὴ ἀγαπῶν τὸν
 ἀδελφὸν αὐτοῦ ὃν ἐώρακεν τὸν θεὸν ὃν οὐχ ἐώρακεν ἥδως δύναται
 ἀγαπᾶν. καὶ ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔχομεν ἀπ' αὐτοῦ ἵνα ὁ ἀγαπῶν 21
 τὸν θεὸν ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

Πᾶς ὁ πιστεύων ὅτι ἰησοῦς ἐστὶν ὁ χριστὸς ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννη- **5**
 ται καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν τὸν γεννήσαντα ἀγαπᾷ καὶ τὸν γεγεννημένον
 ἐξ αὐτοῦ. ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἀγαπῶμεν τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ 2
 ὅταν τὸν θεὸν ἀγαπῶμεν καὶ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ τηρῶμεν. αὕτη 3
 γὰρ ἐστὶν ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ ἵνα τὰς ἐντολάς αὐτοῦ τηρῶμεν καὶ
 αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ βαρεῖαι οὐκ εἰσίν. ὅτι πᾶν τὸ γεγεννημένον ἐκ 4

v.10 *Τ,Μ,Κ:* ἠγαπησαμεν, *℣:* ἠγαπηκαμεν. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* τετελειωμενη εστιν εν ημιν, *℣:* εν ημιν τετελειωμενη εστιν. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* αν, *℣:* εαν. **v.16** *Τ,Κ:* αυτο, *Μ,℣:* αυτο μενει. **v.19** *Τ,Μ,Κ:* αυτον, *℣:* ξ . **v.20** *Τ,Μ,Κ:* πως, *℣:* ου. **5. v.2** *Τ,Μ,Κ:* τηρωμεν, *℣:* ποιωμεν.

τοῦ θεοῦ νικᾷ τὸν κόσμον καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν
 5 κόσμον ἡ πίστις ἡμῶν. τίς ἔστιν ὁ νικῶν τὸν κόσμον εἰ μὴ ὁ πι-
 6 στεύων ὅτι ἰησοῦς ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. οὗτός ἐστιν ὁ ἐλθὼν δι'
 ὕδατος καὶ αἵματος ἰησοῦς ὁ χριστός οὐκ ἐν τῷ ὕδατι μόνον ἀλλ'
 7 ἐν τῷ ὕδατι καὶ τῷ αἵματι καὶ τὸ πνεῦμά ἐστὶν τὸ μαρτυροῦν ὅτι
 τὸ πνεῦμά ἐστὶν ἡ ἀλήθεια. ὅτι τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῷ
 8 οὐρανῷ ὁ πατήρ ὁ λόγος καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ἐν
 9 εἰσιν. καὶ τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῇ γῆ τὸ πνεῦμα καὶ τὸ
 ὕδωρ καὶ τὸ αἷμα καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἓν εἰσιν. εἰ τὴν μαρτυρίαν τῶν
 ἀνθρώπων λαμβάνομεν ἡ μαρτυρία τοῦ θεοῦ μείζων ἐστὶν ὅτι αὕτη
 ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ θεοῦ ἣν μεμαρτύρηκεν περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.
 10 ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ ἔχει τὴν μαρτυρίαν ἐν ἑαυτῷ ὁ μὴ
 πιστεύων τῷ θεῷ ψεύστην πεποιήκεν αὐτόν ὅτι οὐ πεπίστευκεν εἰς
 11 τὴν μαρτυρίαν ἣν μεμαρτύρηκεν ὁ θεὸς περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. καὶ
 αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία ὅτι ζωὴν αἰώνιον ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεὸς καὶ
 12 αὕτη ἡ ζωὴ ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἐστὶν. ὁ ἔχων τὸν υἱὸν ἔχει τὴν ζωὴν ὁ
 13 μὴ ἔχων τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ τὴν ζωὴν οὐκ ἔχει. ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν
 τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ ἵνα εἰδῆτε ὅτι
 14 ζωὴν ἔχετε αἰώνιον καὶ ἵνα πιστεύητε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ
 15 θεοῦ. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ παρρησία ἣν ἔχομεν πρὸς αὐτόν ὅτι ἐάν
 τι αἰτώμεθα κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ ἀκούει ἡμῶν. καὶ ἐάν οἶδαμεν
 16 ὅτι ἀκούει ἡμῶν ὁ ἄν αἰτώμεθα οἶδαμεν ὅτι ἔχομεν τὰ αἰτήματα
 ἃ ἠτήκαμεν παρ' αὐτοῦ. ἐάν τις ἴδῃ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἁμαρτάνοντα
 ἁμαρτίαν μὴ πρὸς θάνατον αἰτήσῃ καὶ δώσῃ αὐτῷ ζωὴν τοῖς
 ἁμαρτάνουσιν μὴ πρὸς θάνατον ἔστιν ἁμαρτία πρὸς θάνατον οὐ
 17 περὶ ἐκείνης λέγω ἵνα ἐρωτήσῃ. πᾶσα ἀδικία ἁμαρτία ἐστὶν καὶ
 18 ἔστιν ἁμαρτία οὐ πρὸς θάνατον. οἶδαμεν ὅτι πᾶς ὁ γεγεννημένος
 ἐκ τοῦ θεοῦ οὐχ ἁμαρτάνει ἀλλ' ὁ γεννηθεὶς ἐκ τοῦ θεοῦ τηρεῖ
 19 ἑαυτὸν καὶ ὁ πονηρὸς οὐχ ἄπτεται αὐτοῦ. οἶδαμεν ὅτι ἐκ τοῦ θε-
 20 οῦ ἐσμεν καὶ ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται. οἶδαμεν δὲ ὅτι ὁ
 υἱὸς τοῦ θεοῦ ἦκει καὶ δέδωκεν ἡμῖν διάνοιαν ἵνα γινώσκωμεν τὸν
 ἀληθινόν καὶ ἐσμεν ἐν τῷ ἀληθινῷ ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἰησοῦ χριστῷ

v.4 *T, K, V:* ἡμῶν, *M:* ὑμῶν. **v.5** *T, M, K:* τις, *V:* τις [δε]. **v.6** *T, K:* ο, *M, V:* ἐ.
v.6 *T, M, K:* τῶ, *V:* ἐν τῶ. **v.7** *T, K:* ἐν τῷ οὐρανῷ ὁ πατήρ ὁ λόγος καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα καὶ
 οὗτοι οἱ τρεῖς ἐν εἰσιν, *M, V:* ἐ. **v.8** *T, K:* καὶ τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῇ γῆ, *M, V:* ἐ.
v.9 *T, M, K:* ἦν, *V:* οἶ. **v.10** *T, K, V:* εαυτῶ, *M:* αὐτῶ. **v.13** *T, M, K:* τοῖς πιστεύουσιν εἰς
 τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, *V:* ἐ. **v.13** *T, K:* εχετε αἰώνιον καὶ ἵνα πιστευητε, *M:* αἰώνιον εχετε
 καὶ ἵνα πιστευητε, *V:* εχετε αἰώνιον τοῖς πιστεύουσιν. **v.15** *T, K:* ἀν, *M, V:* ἐαν. **v.15** *T, M, K:*
 παρ, *V:* ἀπ. **v.18** *T, M, K:* εαυτον, *V:* αυτον.

οὗτός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς θεὸς καὶ ἡ ζωὴ αἰώνιος· τεκνία φυλάξατε 21
ἐαυτοῦς ἀπὸ τῶν εἰδώλων ἀμῆν·

---

v.20 *T, K:* ἡ ζωὴ αἰώνιος, *M:* [ἡ] ζωὴ [ἡ] αἰώνιος, *V:* ζωὴ αἰώνιος.
εαυτα.

v.21 *T, M, K:* ἀμην, *V:* ἄ.

v.21 *T, K:* εαυτους, *M, V:*

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ

ΔΕΥΤΕΡΑ.

1 Ὁ πρεσβύτερος ἐκλεκτῆ κυρία καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῆς οὓς ἐγὼ
ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ καὶ οὐκ ἐγὼ μόνος ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἐγνωκότες
2 τὴν ἀλήθειαν . διὰ τὴν ἀλήθειαν τὴν μένουσαν ἐν ἡμῖν καὶ μεθ' ἡ-
3 μῶν ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα . ἔσται μεθ' ἡμῶν χάρις ἔλεος εἰρήνη παρὰ
θεοῦ πατρός καὶ παρὰ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρός
4 ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἀγάπῃ . ἐχάρην λίαν ὅτι εὔρηκα ἐκ τῶν τέκνων σου
περιπατοῦντας ἐν ἀληθείᾳ καθὼς ἐντολὴν ἐλάβομεν παρὰ τοῦ πα-
5 τρός . καὶ νῦν ἐρωτῶ σε κυρία οὐχ ὡς ἐντολὴν γράφω σοι καινὴν
6 ἀλλὰ ἦν εἶχομεν ἀπ' ἀρχῆς ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους . καὶ αὕτη
ἐστὶν ἡ ἀγάπη ἵνα περιπατῶμεν κατὰ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ αὕτη ἐ-
7 στὶν ἡ ἐντολὴ καθὼς ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς ἵνα ἐν αὐτῇ περιπατῆτε .
ὅτι πολλοὶ πλάνοι εἰδῆλθον εἰς τὸν κόσμον οἱ μὴ ὁμολογοῦντες
8 ἰησοῦν χριστὸν ἐρχόμενον ἐν σαρκί οὗτός ἐστιν ὁ πλάνος καὶ ὁ
ἀντίχριστος . βλέπετε ἑαυτοὺς ἵνα μὴ ἀπολέδωμεν ἃ εἰργασάμεθα
9 ἀλλὰ μισθὸν πλήρη ἀπολάβωμεν . πᾶς ὁ παρὰβαίνων καὶ μὴ μέ-
νων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ χριστοῦ θεὸν οὐκ ἔχει ὁ μένων ἐν τῇ διδαχῇ
10 τοῦ χριστοῦ οὗτος καὶ τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱὸν ἔχει . εἴ τις ἔρχεται
πρὸς ὑμᾶς καὶ ταύτην τὴν διδαχὴν οὐ φέρει μὴ λαμβάνετε αὐτὸν
11 εἰς οἰκίαν καὶ χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε . ὁ γὰρ λέγων αὐτῷ χαίρειν
12 κοινώνει τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς πονηροῖς . πολλὰ ἔχων ὑμῖν γρά-
φειν οὐκ ἠδούληθην διὰ χάρτου καὶ μέλανος ἀλλὰ ἐλπίζω ἐλθεῖν
πρὸς ὑμᾶς καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλῆσαι ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν ᾦ πε-
13 πληρωμένη . ἀσπάζεται σε τὰ τέκνα τῆς ἀδελφῆς σου τῆς ἐκλεκτῆς

Inscription: *Τ*: ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΕΥΤΕΡΑ, *Κ*: ΙΩΑΝΝΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ, *Μ*,*Ν*: ΙΩΑΝΝΟΥ Β.

1. v.3 *Τ*,*Μ*,*Ν*: ἡμῶν, *Κ*: υμῶν. **v.3** *Τ*,*Μ*,*Κ*: κυρίου, *Ν*: ἔ. **v.5** *Τ*: γραφῶ σοι καινὴν, *Κ*,*Μ*: γραφῶν σοι καινὴν, *Ν*: καινὴν γραφῶν σοι. **v.6** *Τ*,*Μ*,*Κ*: ἐστὶν ἡ ἐντολὴ, *Ν*: ἡ ἐντολὴ ἐστὶν. **v.7** *Τ*,*Μ*,*Κ*: εἰσηλθόν, *Ν*: ἐξηλθόν. **v.8** *Τ*,*Μ*,*Κ*: ἀπολεσόμεν, *Ν*: ἀπολεσεῖτε. **v.8** *Τ*,*Μ*,*Κ*: ἀπολαθόμεν, *Ν*: ἀπολαβητε. **v.9** *Τ*,*Μ*,*Κ*: παραβαίνων, *Ν*: προαγών. **v.9** *Τ*,*Μ*,*Κ*: τοῦ χριστοῦ, *Ν*: ἔ. **v.11** *Τ*,*Μ*,*Κ*: γὰρ λεγών, *Ν*: λεγών γὰρ. **v.12** *Τ*,*Κ*: ἠβουληθην, *Μ*,*Ν*: εβουληθην. **v.12** *Τ*,*Μ*,*Κ*: ἐλθεῖν, *Ν*: γενεσθαι. **v.12** *Τ*,*Μ*,*Κ*: ἡ πεπληρωμένη, *Ν*: πεπληρωμένη ἡ.

ἀμήν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ

ΤΡΙΤΗ.

1 Ὁ πρεσβύτερος γαίῳ τῷ ἀγαπητῷ ὃν ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ .
2 ἀγαπητέ περὶ πάντων εὐχομαί σε εὐοδοῦσθαι καὶ ὑγιαίνειν κα-
3 θῶς εὐοδοῦται σου ἡ ψυχὴ . ἐχάρην γὰρ λίαν ἐρχομένων ἀδελφῶν
καὶ μαρτυρούντων σου τῇ ἀληθείᾳ καθὼς σὺ ἐν ἀληθείᾳ περιπα-
4 τεῖς . μειζοτέραν τούτων οὐκ ἔχω χαρὰν ἵνα ἀκούω τὰ ἐμὰ τέκνα
5 ἐν ἀληθείᾳ περιπατοῦντα . ἀγαπητέ πιστὸν ποιεῖς ὃ ἐὰν ἐργάσῃ
6 εἰς τοὺς ἀδελφούς καὶ εἰς τοὺς ξένους . οἱ ἐμαρτύρησάν σου τῇ
ἀγάπῃ ἐνώπιον ἐκκλησίας οὓς καλῶς ποιήσεις προπέμψας ἀξίως
7 τοῦ θεοῦ . ὑπὲρ γὰρ τοῦ ὀνόματος ὃ ἐξῆλθον μηδὲν λαμβάνοντες
8 ἀπὸ τῶν ἐθνῶν . ἡμεῖς οὖν ὀφείλομεν ἀπολαμβάνειν τοὺς τοιού-
9 τους ἵνα συνεργοὶ γινώμεθα τῇ ἀληθείᾳ . ἔγραψα τῇ ἐκκλησίᾳ
10 ἀλλ' ὃ φιλοπρωτεύων αὐτῶν διοτρεφῆς οὐκ ἐπιδέχεται ἡμᾶς . διὰ
τοῦτο ἐὰν ἔλθω ὑπομνήσω αὐτοῦ τὰ ἔργα ἃ ποιεῖ λόγοις πονηροῖς
φλυαρῶν ἡμᾶς καὶ μὴ ἀρκούμενος ἐπὶ τούτοις οὔτε αὐτὸς ἐπι-
δέχεται τοὺς ἀδελφούς καὶ τοὺς βουλομένους κωλύει καὶ ἐκ τῆς
11 ἐκκλησίας ἐκβάλλει . ἀγαπητέ μὴ μιμοῦ τὸ κακὸν ἀλλὰ τὸ ἀγα-
θὸν ὃ ἀγαθοποιῶν ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστὶν ὃ δὲ κακοποιῶν οὐχ ἑώρακεν
12 τὸν θεόν . δημητρίῳ μεμαρτύρηται ὑπὸ πάντων καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς
ἀληθείας καὶ ἡμεῖς δὲ μαρτυροῦμεν καὶ οἴδατε ὅτι ἡ μαρτυρία
13 ἡμῶν ἀληθὴς ἐστὶν . πολλὰ εἶχον γράφειν ἀλλ' οὐ θέλω διὰ μέ-
14 λανος καὶ καλάμου σοι γράψαι . ἐλπίζω δὲ εὐθέως ἰδεῖν σε καὶ
15 στόμα πρὸς στόμα λαλήσομεν . εἰρήνη σοι ἀσπάζονται σε οἱ φίλοι
ἀσπάζου τοὺς φίλους κατ' ὄνομα .

Inscription: *T*: ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΡΙΤΗ, *K*: ΙΩΑΝΝΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΡΙΤΗ, *M*, *V*: ΙΩΑΝΝΟΥ Γ.

1. v.4 *T*, *M*, *K*: εν, *V*: εν τη. **v.5** *T*, *M*, *K*: εις τους, *V*: τουτο. **v.7** *T*, *M*, *V*: ονοματος, *K*: ονοματος αυτου. **v.7** *T*, *M*, *K*: εθνων, *V*: εθνικων. **v.8** *T*, *M*, *K*: απολαμβανειν, *V*: υπολαμβανειν. **v.9** *T*, *M*, *K*: εγραψα, *V*: εγραψα τι. **v.11** *T*, *K*: δε, *M*, *V*: ε. **v.12** *T*, *M*, *K*: υπ, *V*: υπο. **v.12** *T*, *M*, *K*: οιδατε, *V*: οιδας. **v.13** *T*, *M*, *K*: γραφειν, *V*: γραφαι σοι. **v.13** *T*, *M*, *K*: γραφαι, *V*: γραφειν. **v.14** *T*, *M*, *K*: ιδειν σε, *V*: σε ιδειν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑ ΚΑΘΟΛΙΚΗ.

Ἰούδας ἰησοῦ χριστοῦ δουλος ἀδελφός δὲ ἰακώβου τοῖς ἐν θεῷ **1**
πατρὶ ἠγίασμένοις καὶ ἰησοῦ χριστῷ τετηρημένοις κλητοῖς. ἔλεος **2**
ὑμῖν καὶ εἰρήνη καὶ ἀγάπη πληθυνθεῖη. ἀγαπητοὶ πᾶσαν σπου- **3**
δὴν ποιούμενος γράφειν ὑμῖν περὶ τῆς κοινῆς ὁ σωτηρίας ἀνάγκη
ἐσχον γράψαι ὑμῖν παρακαλῶν ἐπαγωνίζεσθαι τῇ ἅπαξ παρα- **4**
δοθείσῃ τοῖς ἁγίοις πίστει. παρεισέδυσαν γὰρ τινες ἄνθρωποι οἱ **4**
πάσαι προγεγραμμένοι εἰς τοῦτο τὸ κρίμα ἀσεβεῖς τὴν τοῦ θεοῦ
ἡμῶν χάριν μετατιθέντες εἰς ἀσέλγειαν καὶ τὸν μόνον δεσπότην **5**
θεὸν καὶ κύριον ἡμῶν ἰησοῦν χριστὸν ἀρνούμενοι. ὑπομνήσαι δὲ **5**
ὑμᾶς βούλομαι εἰδόμενος ὑμᾶς ὅτι ὁ κύριος λαὸν ἐκ
γῆς αἰγύπτου σώσας τὸ δεύτερον τοὺς μὴ πιστεύσαντας ἀπώλεσεν. **6**
ἀγγέλους τε τοὺς μὴ τηρήσαντας τὴν ἑαυτῶν ἀρχὴν ἀλλὰ ἀπο- **6**
λιπόντας τὸ ἴδιον οἰκητήριον εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας δεσμοῖς
αἰτίοις ὑπὸ ζόφον τετήρηκεν. ὡς σόδομα καὶ γόμορρα καὶ αἱ περὶ **7**
αὐτὰς πόλεις τὸν ὅμοιον τούτοις τρόπον ἐκπορνεύσασαι καὶ ἀ-
πελθοῦσαι ὀπίσω σαρκὸς ἐτέρας πρόκεινται δεῖγμα πυρὸς αἰωνίου **8**
δίκην ὑπέχουσαι. ὁμοίως μέντοι καὶ οὗτοι ἐνυπνιαζόμενοι σάρκα **8**
μὲν μιαίνουσιν κυριότητα δὲ ἀθετοῦσιν δόξας δὲ βλασφημοῦσιν.
ὁ δὲ μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος ὅτε τῷ διαβόλῳ διακρινόμενος διελέγετο **9**
περὶ τοῦ μώσεως σώματος οὐκ ἐτόλμησεν κρίσιν ἐπενεγκεῖν βλα-
σφημίας ἀλλ' εἶπεν ἐπιτιμήσαι σοι κύριος. οὗτοι δὲ ὅσα μὲν οὐκ **10**
οἶδαςιν βλασφημοῦσιν ὅσα δὲ φυσικῶς ὡς τὰ ἄλογα ζῶα ἐπίστανται **10**
ἐν τούτοις φθείρονται. οὐαὶ αὐτοῖς ὅτι τῇ ὁδῷ τοῦ καὶν ἐπορεύθη- **11**
σαν καὶ τῇ πλάνῃ τοῦ βαλαάμ μισθοῦ ἐξεχύθησαν καὶ τῇ ἀντιλογίᾳ **11**
τοῦ κορὲ ἀπώλοντο. οὗτοί εἰσιν ἐν ταῖς ἀγάπαις ὑμῶν σπιλάδες **12**

Inscription: *T*: ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑ ΚΑΘΟΛΙΚΗ, *K*: ΙΟΥΔΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ, *M*, *V*:
ΙΟΥΔΑ.

1. v.1 *T, M, K*: ηγιασμενοις, *V*: ηγαπημενοις. **v.3** *T, M, K*: κοινης σωτηριας, *V*: κοινης
ημων σωτηριας. **v.4** *T, M, K*: χαριν, *V*: χαριτα. **v.4** *T, M, K*: θεον, *V*: ζ. **v.5** *T, M, K*:
υμας απαξ τουτου οτι ο κυριος, *V*: [υμας] παντα οτι [ο] κυριος απαξ. **v.7** *T, M, K*: τουτοις
τροπον, *V*: τροπον τουτοις. **v.9** *T, M, K*: μωσεως, *V*: μωυσεως. **v.9** *T, M, K*: αλλ, *V*: αλλα.
v.12 *T, M, K*: εισιν, *V*: εισιν οι.

13 συνευωχούμενοι ἄφόβως ἑαυτοὺς ποιμαίνοντες νεφέλαι ἄνυδροι
 ὑπὸ ἀνέμων πέριφερόμεναι δένδρα φθινοπωρινὰ ἄκαρπα δις ἀπο-
 14 θανόντα ἐκριζωθέντα . κύματα ἄγρια θαλάσσης ἐπαφρίζοντα τὰς
 15 ἑαυτῶν αἰσχύνας ἀστέρες πλανῆται οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκοτούς εἰς
 16 τὸν αἰῶνα τετήρηται . προεφήτευσεν δὲ καὶ τοῦτοις ἕβδομος ἀπὸ
 17 ἀδάμ ἐνώχ λέγων ἰδοὺ ἦλθεν κύριος ἐν μυριάσιν ἁγίαις αὐτοῦ .
 18 ποιῆσαι κρίσιν κατὰ πάντων καὶ ἐξέλεγξαι πάντας τοὺς ἀσεβεῖς
 19 αὐτῶν περὶ πάντων τῶν ἔργων ἀσεβείας αὐτῶν ὧν ἠσέβησαν καὶ
 20 περὶ πάντων τῶν σκληρῶν ὧν ἐλάλησαν κατ' αὐτοῦ ἁμαρτωλοὶ ἀ-
 21 σεβεῖς . οὗτοί εἰσιν γογγυσταὶ μεμψίμοιροι κατὰ τὰς ἐπιθυμίας
 22 αὐτῶν πορευόμενοι καὶ τὸ στόμα αὐτῶν λαλεῖ ὑπέρογκα θαυμά-
 23 ζοντες πρόσωπα ὠφελείας χάριν . ὑμεῖς δὲ ἀγαπητοὶ μνήσθητε τῶν
 24 ῥημάτων τῶν προειρημένων ὑπὸ τῶν ἀποστόλων τοῦ κυρίου ἡμῶν
 25 ἰησοῦ χριστοῦ . ὅτι ἔλεγον ὑμῖν ὅτι ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ ἔσονται ἐμ-
 παῖκται κατὰ τὰς ἑαυτῶν ἐπιθυμίας πορευόμενοι τῶν ἀσεβειῶν .
 οὗτοί εἰσιν οἱ ἀποδιορίζοντες ψυχικοὶ πνεῦμα μὴ ἔχοντες . ὑμεῖς
 δὲ ἀγαπητοὶ τῇ ἁγιωτάτῃ ὑμῶν πίστει ἐποικοδομοῦντες ἑαυτοὺς ἐν
 πνεύματι ἁγίῳ προσευχόμενοι . ἑαυτοὺς ἐν ἀγάπῃ θεοῦ τηρήσατε
 προσδεχόμενοι τὸ ἔλεος τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ εἰς ζωὴν
 αἰώνιον . καὶ οὓς μὲν ἐλεεῖτε διακρινόμενοι . οὓς δὲ ἐν φόβῳ σώ-
 ζετε ἐκ τοῦ πυρὸς ἀρπάζοντες μισοῦντες καὶ τὸν ἀπὸ τῆς σαρκὸς
 ἐσπιλωμένον χιτῶνα . τῷ δὲ δυναμένῳ φυλάξαι αὐτοὺς ἀπταιστούς
 καὶ στήσαι κατενώπιον τῆς δόξης αὐτοῦ ἁμώμους ἐν ἀγαλλιάσει .
 μόνῳ σοφῷ θεῷ σωτήρι ἡμῶν δόξα καὶ μεγαλωσύνη κράτος καὶ
 ἐξουσία καὶ νῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας ἀμήν .

v.12 *T, M, V*: συνευωχουμενοι, *K*: συνευωχουμενοι υμιν. **v.12** *T, K*: περιφερομεναι, *M, V*:
 παραφερομεναι. **v.13** *T, K*: τον, *M, V*: ἄ. **v.14** *T, K*: μυριασιν αγιαις, *M, V*: αγιαις
 μυριασιν. **v.15** *T, K*: εξελεγξαι, *M, V*: ελεγξαι. **v.15** *T, M, K*: παντας τους ασεβεις αυτων,
V: πασαν ψυχην. **v.16** *T, M, K*: αυτων, *V*: εαυτων. **v.18** *T, M, K*: οτι εν εσχατω χρονω,
V: [οτι] επι εσχατου [του] χρονου. **v.19** *T, M, V*: αποδιοριζοντες, *K*: αποδιοριζοντες εαυτους.
v.20 *T, M, K*: τη αγιωτατη υμων πιστει εποικοδομουντες εαυτους, *V*: εποικοδομουντες εαυτους
 τη αγιωτατη υμων πιστει. **v.22** *T, M, K*: ελεειτε διακρινουμενοι, *V*: ελεατε διακρινουμενους.
v.23 *T, K*: εν φοβω σωζετε εκ του πυρος αρπαζοντες, *M*: εν φοβω σωζετε εκ πυρος αρπαζοντες,
V: σωζετε εκ πυρος αρπαζοντες ους δε ελεατε εν φοβω. **v.24** *T, M*: αυτους, *K, V*: υμας.
v.25 *T, M, K*: μονω σοφω θεω σωτηρι ημων δοξα και μεγαλωσυνη κρατος και εξουσια και νυν και
 εις παντας τους αιωνας αμην, *V*: μονω θεω σωτηρι ημων δια ιησου χριστου του κυριου ημων δοξα
 μεγαλωσυνη κρατος και εξουσια προ παντος του αιωνος και νυν και εις παντας τους αιωνας αμην.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ.

Ἀποκάλυψις ἰησοῦ χριστοῦ ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεός δεῖξαι τοῖς **1**
δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει καὶ ἐσήμανεν ἀποστείλας
διὰ τοῦ ἀγγέλου αὐτοῦ τῷ δούλῳ αὐτοῦ ἰωάννῃ . ὃς ἐμαρτύρησεν **2**
τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ τὴν μαρτυρίαν ἰησοῦ χριστοῦ ὅσα ὅ τε εἶ-
δεν . μακάριος ὁ ἀναγινώσκων καὶ οἱ ἀκούοντες τοὺς λόγους τῆς **3**
προφητείας καὶ τηροῦντες τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα ὁ γὰρ καιρὸς
ἐγγύς . ἰωάννης ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις ταῖς ἐν τῇ ἁσίᾳ χάρις ὑμῖν **4**
καὶ εἰρήνη ἀπὸ τοῦ ὄντος καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος καὶ ἀπὸ τῶν
ἑπτὰ πνευμάτων ἃ ἐστὶν ἐνώπιον τοῦ θρόνου αὐτοῦ . καὶ ἀπὸ ἰη- **5**
σοῦ χριστοῦ ὁ μάρτυς ὁ πιστός ὁ πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν καὶ
ὁ ἄρχων τῶν βασιλέων τῆς γῆς τῷ ἀγαπήσαντι ἡμᾶς καὶ λούσαντι
ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ . καὶ ἐποίησεν **6**
ἡμᾶς βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς τῷ θεῷ καὶ πατρὶ αὐτοῦ αὐτῷ ἡ δόξα καὶ
τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν . ἰδοὺ ἔρχεται μετὰ τῶν **7**
νεφελῶν καὶ ὄψεται αὐτὸν πᾶς ὀφθαλμὸς καὶ οἵτινες αὐτὸν ἐξεκέν-
τησαν καὶ κόψονται ἐπ' αὐτὸν πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς ναὶ ἀμήν .
ἐγὼ εἶμι τὸ ἄ και τὸ ὠ ἀρχὴ καὶ τέλος λέγει ὁ κύριος ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν **8**
καὶ ὁ ἐρχόμενος ὁ παντοκράτωρ . ἐγὼ ἰωάννης ὁ καὶ ἄδελφός ὑ- **9**
μῶν καὶ συγκαινωνός ἐν τῇ θλίψει καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ ὑπομονῇ
ἰησοῦ χριστοῦ ἐγενόμην ἐν τῇ νήσῳ τῇ καλουμένῃ πάτμῳ διὰ τὸν
λόγον τοῦ θεοῦ καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν ἰησοῦ χριστοῦ . ἐγενόμην **10**
ἐν πνεύματι ἐν τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα ὀπίσω μου φωνῆν

Inscription: *T*: ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ, *K*: ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩ-
ΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ, *M*: ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ, *V*: ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ.

1. v.2 *T, K*: οσα τε ειδεν, *M*: οσα ειδε, *V*: οσα ειδεν. **v.4** *T, K*: απο του, *M*: απο θεου,
V: απο. **v.4** *T, K*: εστιν, *M, V*: ϕ . **v.5** *T, K*: εκ, *M, V*: ϕ . **v.5** *T, K*: αγαπησαντι,
M, V: αγαπωντι. **v.5** *T, M, K*: λουσанти ημας απο, *V*: λουσанти ημας εκ. **v.6** *T, K*: βασι-
λεις και, *M, V*: βασιλειαν. **v.8** *T, K*: το α και το ω αρχη και τελος λεγει ο κυριος, *M, V*: το
αλφα και το ω λεγει κυριος ο θεος. **v.9** *T, K*: και, *M, V*: ϕ . **v.9** *T, K, V*: συγκαινωνος, *M*:
κοινωνος. **v.9** *T, K*: εν τη, *M, V*: ϕ . **v.9** *T, K*: ιησου χριστου, *M*: εν χριστω ιησου, *V*: εν
ιησου. **v.9** *T, M, K*: δια, *V*: ϕ . **v.9** *T, M, K*: χριστου, *V*: ϕ . **v.10** *T, K, V*: οπισω μου
φωνη, *M*: φωνη οπισω μου.

- 11 μεγάλην ὡς σάλπιγγος . λεγούσης ἐγώ° εἶμι τὸ α καὶ τὸ ω ὁ πρῶτος
καὶ ὁ ἔσχατος καὶ ὁ βλέπει γράψον εἰς βιβλίον καὶ πέμψον ταῖς°
ἐκκλησίαις ταῖς ἐν ἀσία εἰς ἔφεσον καὶ εἰς σμύρναν καὶ εἰς πέργα-
12 μον καὶ εἰς θυάτειρα καὶ εἰς σάρδεις καὶ εἰς φιλαδέλφειαν καὶ εἰς
λαοδικεῖαν . καὶ ἐπέστρεψα βλέπειν τὴν φωνὴν ἣτις ἐλάλησεν μετ’
13 ἐμοῦ καὶ ἐπιστρέψας εἶδον ἑπτὰ λυχνίας χρυσαῖς . καὶ ἐν μέσῳ τῶν
ἑπτὰ λυχνιῶν ὅμοιον ὑῖῳ ἀνθρώπου ἐνδεδυμένον ποδήρη καὶ πε-
14 ριεζωμένον πρὸς τοῖς μαστοῖς ζώνην χρυσοῦν . ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ
καὶ αἱ τρίχες λευκαὶ ὡσεὶ ἔριον λευκόν ὡς χιῶν καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ
15 αὐτοῦ ὡς φλόξ πυρός . καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιθάνῳ
ὡς ἐν καμίνῳ πεπυρωμένῳ καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὑδάτων
16 πολλῶν . καὶ ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ° χειρὶ ἀστέρας ἑπτὰ καὶ ἐκ
τοῦ στόματος αὐτοῦ ῥομφαία δίστομος ὄξεια ἐκπορευομένη καὶ ἡ
17 ὄψις αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος φαίνει ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ . καὶ ὅτε εἶδον
αὐτόν ἔπεσα πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ ὡς νεκρὸς καὶ ἐπέθηκέν τὴν
δεξιὰν αὐτοῦ χεῖρα° ἐπ’ ἐμὲ λέγων μοι μὴ φοβοῦ ἐγώ εἶμι ὁ πρῶτος
18 καὶ ὁ ἔσχατος . καὶ ὁ ζῶν καὶ ἐγενόμην νεκρὸς καὶ ἰδοὺ ζῶν εἶμι
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν καὶ ἔχω τὰς κλεῖς τοῦ ἄδου καὶ
19 τοῦ θανάτου . γράψον ἃ εἶδες καὶ ἃ εἰσὶν καὶ ἃ μέλλει γίνεσθαι με-
20 τὰ ταῦτα . τὸ μυστήριον τῶν ἑπτὰ ἀστέρων ὧν εἶδες ἐπὶ τῆς δεξιᾶς
μου καὶ τὰς ἑπτὰ λυχνίας τὰς χρυσαῖς οἱ ἑπτὰ ἀστέρες ἄγγελοι τῶν
ἑπτὰ ἐκκλησιῶν εἰσὶν καὶ αἱ° ἑπτὰ λυχνίαὶ ἃς εἶδες ἑπτὰ ἐκκλησίαι
εἰσὶν .
- 2 Τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐφεσίνῃς ἐκκλησίας γράψον τάδε λέγει ὁ κρα-
τῶν τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ ὁ περιπατῶν ἐν μέσῳ
2 τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν τῶν χρυσῶν . οἶδα τὰ ἔργα σου καὶ τὸν κόπον
σοῦ καὶ τὴν ὑπομονήν σου καὶ ὅτι οὐ δύνη βασιτάσαι κακοῦς καὶ
ἐπειράσω° τοὺς φάσκοντας εἶναι ἀποστόλους καὶ οὐκ εἰσὶν καὶ εὐ-

v.11 *Τ,Κ:* εγω ειμι το α και το ω ο πρωτος και ο εσχατος και, *Μ,Ν:* *ϕ.* **v.11** *Τ:* ταις εκκλησαις ταις εν ασια, *Κ:* ταις επτα εκκλησαις ταις εν ασια, *Μ,Ν:* ταις επτα εκκλησαις.
v.12 *Τ,Κ,Ν:* και, *Μ:* και εκει. **v.12** *Τ,Κ:* ελαλησεν, *Μ,Ν:* ελαλει. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* επτα, *Ν:* *ϕ.* **v.13** *Τ,Μ,Κ:* υιω, *Ν:* υιον. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* χρυσην, *Ν:* χρυσαν. **v.14** *Τ,Κ:* ωσει, *Μ,Ν:* ως. **v.15** *Τ,Μ,Κ:* πεπυρωμενοι, *Ν:* πεπυρωμενης. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* αυτου χειρι, *Ν:* χειρι αυτου. **v.17** *Τ,Κ:* επεθηκεν, *Μ:* εθηκε, *Ν:* εθηκεν. **v.17** *Τ,Κ:* χειρα επι εμε λεγων μοι, *Μ,Ν:* επι εμε λεγων. **v.18** *Τ,Μ,Κ:* αμην, *Ν:* *ϕ.* **v.18** *Τ,Κ:* του αδου και του θανατου, *Μ,Ν:* του θανατου και του αδου. **v.19** *Τ,Κ:* γραψον, *Μ,Ν:* γραψον σου. **v.19** *Τ,Κ,Μ:* γινεσθαι, *Ν:* γενεσθαι. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* ων, *Ν:* ους. **v.20** *Τ,Κ:* αι επτα λυχνιαι ας ειδες, *Μ:* αι επτα λυχνιαι [ας ειδες], *Ν:* αι λυχνιαι αι επτα. **2. v.1** *Τ,Κ:* εφεσινης, *Μ,Ν:* εν εφεσω. **v.2** *Τ,Μ,Κ:* σου, *Ν:* *ϕ.* **v.2** *Τ,Κ:* επειρασω τους φασκοντας ειναι αποστολους και ουκ εισιν, *Μ:* επειρασας τους λεγοντας εαυτους αποστολους ειναι και ουκ εισι, *Ν:* επειρασας τους λεγοντας εαυτους αποστολους και ουκ εισιν.

ρες αὐτοὺς ψευδεῖς· καὶ ἑβάστασας καὶ ὑπομονὴν ἔχεις καὶ διὰ 3
 τὸ ὄνομά μου κεκοπίακας^ο καὶ οὐ κέκμηκας· ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ 4
 ὅτι τὴν ἀγάπην σου τὴν πρώτην ἀφῆκάς· μνημόνευε οὖν πόθεν 5
 ἐκπέπτωκας καὶ μετανόησον καὶ τὰ πρῶτα ἔργα ποιήσον· εἰ δὲ μὴ 6
 ἔρχομαί σοι τάχῃ καὶ κινήσω τὴν λυχνίαν σου ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς 7
 ἐὰν μὴ μετανόησῃς· ἀλλὰ τοῦτο ἔχεις ὅτι μισεῖς τὰ ἔργα τῶν νικο- 8
 λαϊτῶν ἃ κἀγὼ μισῶ· ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς 9
 ἐκκλησίαις τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς ὃ 10
 ἔστιν ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου τοῦ θεοῦ· καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐκ- 11
 κλησίας σμυρναίων γράψον τάδε λέγει ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος ὃς 12
 ἐγένετο νεκρὸς καὶ ἔζησεν· οἶδά σου τὰ ἔργα καὶ τὴν θλίψιν καὶ 13
 τὴν πτωχείαν πλοῦσιος^ο· δὲ εἶ καὶ τὴν βλασφημίαν τῶν λεγόντων ἰ- 14
 ουδαίους εἶναι ἑαυτοῦς καὶ οὐκ εἰσὶν ἀλλὰ συναγωγὴ τοῦ σατανᾶ· 15
 μηδὲν φοβοῦ ἃ μέλλεις πάσχειν ἰδοῦ· μέλλει βαλεῖν ἐξ ὑμῶν ὁ διά- 16
 βολος εἰς φυλακὴν ἵνα πειρασθῆτε καὶ ἔξετε θλίψιν ἡμερῶν δέκα 17
 γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς· ὁ 18
 ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις ὁ νικῶν οὐ 19
 μὴ ἀδικηθῆ ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ δευτέρου· καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν 20
 περγάμῳ ἐκκλησίας γράψον τάδε λέγει ὁ ἔχων τὴν ῥομφαίαν τὴν 21
 δίστομον τὴν ὀξείαν· οἶδα τὰ ἔργα σου καὶ ποῦ κατοικεῖς ὅπου 22
 ὁ θρόνος τοῦ σατανᾶ καὶ κρατεῖς τὸ ὄνομά μου καὶ οὐκ ἠρνήσω 23
 τὴν πίστιν μου καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐν αἷς ἀντίπας ὁ μάρτυς μου 24
 ὁ πιστὸς ὃς ἀπεκτάνθη παρ' ὑμῖν ὅπου κατοικεῖ ὁ σατανᾶς· ἀλλ' 25
 ἔχω κατὰ σοῦ ὀλίγα ὅτι ἔχεις ἐκεῖ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν βα- 26
 λαάμ ὃς ἐδίδασκεν ἐν τῷ βαλάκ βαλεῖν σκάνδαλον ἐνώπιον τῶν 27
 υἱῶν ἰσραὴλ φαγεῖν εἰδωλόθυτα καὶ πορνεῦσαι· οὕτως ἔχεις καὶ 28
 οὐ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν τῶν νικολαϊτῶν ὁ μισῶ· μετανόησον 29

v.3 *T, K:* και εβαστασας και υπομονην εχεις και δια, *M, V:* και υπομονην εχεις και εβαστασας δια. **v.3** *T, K:* κεκοπιακας και ου κερμηκας, *M:* και ουκ εκοπιασας, *V:* και ου κεκοπιακας.
v.4 *T, K:* αλλ, *M, V:* αλλα. **v.4** *T, M, K:* αφηκας, *V:* αφηκες. **v.5** *T, K:* εκπεπτωκας, *M, V:* πεπτωκας. **v.5** *T:* ταχει, *K, M:* ταχυ, *V:* ζε. **v.7** *T, K:* εν μεσω του παραδεισου του θεου, *M:* εν μεσω του παραδεισου του θεου μου, *V:* εν τω παραδεισω του θεου. **v.8** *T, K:* της εκκλησιας σμυρναϊων, *M, V:* της εν σμυρνη εκκλησιας. **v.9** *T, M, K:* τα εργα και, *V:* ζε.
v.9 *T, K:* πλοσυσιος δε, *M, V:* αλλα πλοσυσιος. **v.9** *T, K:* των, *M, V:* εκ των. **v.10** *T, K:* ιδου μελλει βαλειν εξ υμων ο διαβολος, *M:* ιδου δη μελλει βαλειν ο διαβολος εξ υμων, *V:* ιδου μελλει βαλλειν ο διαβολος εξ υμων. **v.13** *T, M, K:* τα εργα σου και, *V:* ζε. **v.13** *T, K, V:* και, *M:* ζε. **v.13** *T, K:* εν αις, *M:* [εν] αις, *V:* ζε. **v.13** *T, M, K:* πιστος, *V:* πιστος μου. **v.13** *T, K:* κατοικει ο σατανας, *M, V:* ο σατανας κατοικει. **v.14** *T:* εδιδασκεν εν τω, *K:* εδιδασκεν τον, *M:* εδιδασξε τον, *V:* εδιδασκεν τω. **v.14** *T, K, V:* φαγειν, *M:* [και] φαγειν. **v.15** *T, K:* των νικολαιτων ο μισω, *M:* των νικολαιτων ομοιωσ, *V:* [των] νικολαιτων ομοιωσ. **v.16** *T, K:* μετανοησον, *M, V:* μετανοησον ουν.

εἰ δὲ μή ἔρχομαί σοι ταχύ καὶ πολεμήσω μετ' αὐτῶν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ στόματός μου. ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἀπὸ τοῦ μάννα τοῦ κεκρυμμένου καὶ δώσω αὐτῷ ψῆφον λευκὴν καὶ ἐπὶ τὴν ψῆφον ὄνομα καινὸν γεγραμμένον ὃ οὐδεὶς ἔγνω εἰ μὴ ὁ λαμβάνων. καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν θυατείροις ἐκκλησίας γράψον τάδε λέγει ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ὁ ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὡς φλόγα πυρός καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ. οἶδά σου τὰ ἔργα καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν διακονίαν καὶ τὴν πίστιν καὶ τὴν ὑπομονὴν σου καὶ τὰ ἔργα σου καὶ τὰ ἔσχατα πλείονα τῶν πρώτων. ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ ὀλίγα ὅτι ἔδῃς τὴν γυναῖκα ἰεζαβὴλ τὴν λέγουσαν ἑαυτὴν προφητὴν διδάσκειν καὶ πλανᾶσθαι ἔμοὺς δούλους πορνεῦσαι καὶ εἰδωλόθута φαγεῖν. καὶ ἔδωκα αὐτῇ χρόνον ἵνα μετανοήσῃ ἐκ τῆς πορνείας αὐτῆς καὶ οὐ μετενόησεν. ἰδοὺ ἐγὼ βάλλω αὐτὴν εἰς κλίνην καὶ τοὺς μοιχεύοντας μετ' αὐτῆς εἰς θλίψιν μεγάλην ἐὰν μὴ μετανοήσωσιν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν. καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἀποκτενῶ ἐν θανάτῳ καὶ γνώσσονται πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι ὅτι ἐγὼ εἰμι ὁ ἐρέυνων νεφροὺς καὶ καρδίας καὶ δώσω ὑμῖν ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα ὑμῶν. ὑμῖν δὲ λέγω καὶ λοιποῖς τοῖς ἐν θυατείροις ὅσοι οὐκ ἔχουσιν τὴν διδαχὴν ταύτην καὶ οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν τὰ βάθη τοῦ σατανᾶ ὡς λέγουσιν οὐ βαλῶ ἐφ' ὑμᾶς ἄλλο βάρος. πλὴν ὃ ἔχετε κρατήσατε ἄχρις οὗ ἂν ἴξω. καὶ ὁ νικῶν καὶ ὁ τηρῶν ἄχρι τέλους τὰ ἔργα μου δώσω αὐτῷ ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν. καὶ ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ ὡς τὰ σκευὴ τὰ κεραμικὰ συντριβέται ὡς κἀγὼ εἴληφα παρὰ τοῦ πατρός μου. καὶ δώσω αὐτῷ τὸν ἀστέρα τὸν πρωῖνόν. ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

3 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν σάρδεσιν ἐκκλησίας γράψον τάδε λέγει ὁ ἔχων τὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας οἶδά σου τὰ ἔργα ὅτι τὸ ὄνομα ἔχεις ὅτι ζῆς καὶ νεκρὸς εἶ. γίνου γρηγορῶν καὶ

v.17 *Τ,Κ:* φαγειν απο, *Μ,Ν:* ζ. **v.17** *Τ,Κ:* εγνω, *Μ,Ν:* οιδεν. **v.19** *Τ,Κ:* διακονιαν και την πιστιν, *Μ,Ν:* πιστιν και την διακονιαν. **v.19** *Τ,Κ:* και, *Μ,Ν:* ζ. **v.20** *Τ,Μ,Κ:* αλλ, *Ν:* αλλα. **v.20** *Τ,Κ:* ολιγα οτι εας την γυναικα ιεζαβηλ την λεγουσαν, *Μ:* οτι αφεις την γυναικα σου ιεζαβελ η λεγει, *Ν:* οτι αφεις την γυναικα ιεζαβελ η λεγουσα. **v.20** *Τ,Κ:* διδασκειν και πλανασθαι, *Μ,Ν:* και διδασκει και πλανα τους. **v.20** *Τ,Κ:* ειδωλοθута φαγειν, *Μ,Ν:* φαγειν ειδωλοθута. **v.21** *Τ,Κ:* μετανοηση εκ της πορνειας αυτης και ου μετενοησεν, *Μ,Ν:* μετανοηση και ου θελει μετανοησαι εκ της πορνειας αυτης. **v.22** *Τ,Κ:* εγω, *Μ,Ν:* ζ. **v.22** *Τ,Κ:* αυτων, *Μ,Ν:* αυτης. **v.23** *Τ,Μ,Κ:* ερευνων, *Ν:* εραυνων. **v.24** *Τ,Κ:* και, *Μ,Ν:* τοις. **v.24** *Τ,Κ:* και, *Μ,Ν:* ζ. **v.24** *Τ,Κ:* βαθη, *Μ,Ν:* βαθηα. **v.24** *Τ,Κ:* βαλω, *Μ,Ν:* βαλλω. **v.27** *Τ,Κ,Ν:* συντριβεται, *Μ:* συντριβησεται. **3. v.1** *Τ:* πνευματα, *Κ,Μ,Ν:* επτα πνευματα. **v.1** *Τ,Κ:* το, *Μ,Ν:* ζ.

στηρίζον^ο τὰ λοιπὰ ἃ μέλλει ἀποθανεῖν οὐ γὰρ εὐρηκὰ σου τὰ ἔργα
 πεπληρωμένα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ . μνημόνευε οὖν πῶς εἴληφας καὶ 3
 ἤκουσας καὶ τήρει καὶ μετανόησον ἐάν οὖν μὴ γρηγορήσης ἤξω
 ἐπὶ σε ὡς κλέπτῃς καὶ οὐ μὴ γνῶς ποῖαν ὥραν ἤξω ἐπὶ σε . ἔχεις^ο 4
 ὀλίγα ὀνόματα καὶ ἐν σάρδεσιν ἃ οὐκ ἐμόλυναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν
 καὶ περιπατήσουσιν μετ' ἐμοῦ ἐν λευκοῖς ὅτι ἄξιοί εἰσιν . ὁ νικῶν 5
 οὗτος περιβαλεῖται ἐν ἱματίοις λευκοῖς καὶ οὐ μὴ ἐξαλειψῶ τὸ ὄ-
 νομα αὐτοῦ ἐκ τῆς βίβλου τῆς ζωῆς καὶ ἐξομολογήσομαι τὸ ὄνομα
 αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ πατρός μου καὶ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ .
 ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις . καὶ τῷ 6, 7
 ἀγγέλῳ τῆς ἐν φιλαδελφείᾳ ἐκκλησίας γράψον τάδε λέγει ὁ ἅγιος ὁ
 ἀληθινὸς ὁ ἔχων τὴν κλεῖδα^ο τοῦ δαβὶδ ὁ ἀνοίγων καὶ οὐδεὶς^ο κλείει
 καὶ κλείει καὶ οὐδεὶς ἀνοίγει . οἶδά σου τὰ ἔργα ἰδοὺ δέδωκα ἐνώ- 8
 πιόν σου θύραν ἀνεῳγμένην καὶ οὐδεὶς δύναται κλείσαι αὐτήν ὅτι
 μικρὰν ἔχεις δύναμιν καὶ ἐτήρησάς μου τὸν λόγον καὶ οὐκ ἠρνήσω
 τὸ ὄνομά μου . ἰδοὺ δίδωμι ἐκ τῆς συναγωγῆς τοῦ σατανᾶ τῶν λε- 9
 γόντων ἑαυτοὺς ἰουδαίους εἶναι καὶ οὐκ εἰσὶν ἀλλὰ ψεύδονται ἰδοὺ
 ποιήσω αὐτοὺς ἵνα ἤξωσιν^ο καὶ προσκυνήσωσιν ἐνώπιον τῶν πο-
 δῶν σου καὶ γνῶσιν ὅτι ἐγὼ ἠγάπησά σε . ὅτι ἐτήρησας τὸν λόγον 10
 τῆς ὑπομονῆς μου κἀγὼ σε τηρήσω ἐκ τῆς ὥρας τοῦ πειρασμοῦ
 τῆς μελλούσης ἔρχεσθαι ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ὅλης πειράσαι τοὺς
 κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς . ἰδοὺ ἔρχομαι ταχύ κράτει ὁ ἔχεις ἵνα 11
 μηδεὶς λάβῃ τὸν στέφανόν σου . ὁ νικῶν ποιήσω αὐτὸν στύλον ἐν 12
 τῷ ναῷ τοῦ θεοῦ μου καὶ ἔξω οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἔτι καὶ γράψω ἐπ' αὐ-
 τὸν τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ μου καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τοῦ θεοῦ μου
 τῆς καινῆς ἱερουσαλὴμ ἢ καταβαίνουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ
 θεοῦ μου καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ καινόν . ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ 13
 πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις . καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐκκλησίας^ο λα- 14
 οδικέων γράψον τάδε λέγει ὁ ἀμήν ὁ μάρτυς ὁ πιστὸς καὶ ἀληθινὸς

v.2 *T, K:* στηρίζον τα λοιπα α μελλει αποθανειν, *M:* στηρισον τα λοιπα α εμελλες αποβαλλειν, *V:* στηρισον τα λοιπα α εμελλον αποθανειν. **v.2** *T, K:* θεου, *M, V:* θεου μου. **v.3** *T, M, K:* επι σε, *V:* ε. **v.4** *T, K:* εχεις ολιγα, *M:* αλλ ολιγα εχεις, *V:* αλλα εχεις ολιγα. **v.4** *T, K:* και, *M, V:* ε. **v.5** *T, M, K:* ουτος, *V:* ουτως. **v.5** *T, K:* εξομολογησομαι, *M, V:* ομολογησω. **v.7** *T, K:* κλειδα του δαβιδ, *M:* κλειν του δαβιδ, *V:* κλειν δαυιδ. **v.7** *T, K:* ουδεις κλειει και κλειει και ουδεις ανοιγει, *M:* ουδεις κλεισει αυτην ει μη ο ανοιγων και ουδεις ανοιζει, *V:* ουδεις κλεισει και κλειων και ουδεις ανοιγει. **v.8** *T, M, K:* ανεωγμενην, *V:* ηνεωγμενην. **v.8** *T, K:* και, *M, V:* ην. **v.9** *T, M, K:* διδωμι, *V:* διδω. **v.9** *T, K:* ηξωσιν και προσκυνησωσιν, *M:* ηξωσιν και προσκυνησωσιν, *V:* ηξωσιν και προσκυνησουσιν. **v.9** *T, K, V:* εγω, *M:* ε. **v.11** *T, K:* ιδου, *M, V:* ε. **v.12** *T, V:* καταβαινουσα, *K, M:* καταβαινει. **v.14** *T, K:* εκκλησιας λαοδικεων, *M, V:* εν λαοδικεια εκκλησιας.

15 ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ θεοῦ. οἶδά σου τὰ ἔργα ὅτι οὔτε ψυχρὸς
 16 εἶ οὔτε ζεστός ὄφελον ψυχρὸς εἶῆς ἢ ζεστός. οὕτως ὅτι χλιαρὸς εἶ
 καὶ οὔτε° ψυχρὸς οὔτε ζεστός μέλλω σε ἐμέσαι ἐκ τοῦ στόματός
 17 μου. ὅτι λέγεις ὅτι πλούσιός εἰμι καὶ πεπλούτηκα καὶ οὐδενὸς
 χρειαν ἔχω καὶ οὐκ οἶδας ὅτι σὺ εἶ ὁ ταλαίπωρος καὶ ἔλεεινός καὶ
 18 πτωχὸς καὶ τυφλὸς καὶ γυμνός. συμβουλεύω σοι ἀγοράσαι παρ’
 ἐμοῦ χρυσίον πεπυρωμένον ἐκ πυρὸς ἵνα πλουτήσης καὶ ἱμάτια
 λευκὰ ἵνα περιβάλῃ καὶ μὴ φανερωθῇ ἡ αἰσχύνη τῆς γυμνότητός
 σου καὶ κολλούριον° ἔγχρισον τοὺς ὀφθαλμούς σου ἵνα βλέπῃς.
 19 ἐγὼ ὅσους ἐάν φιλῶ ἐλέγχω καὶ παιδεύω ζηλώσον οὖν καὶ μετα-
 20 νόησον. ἰδοὺ ἔστηκα ἐπὶ τὴν θύραν καὶ κρούω ἐάν τις ἀκούσῃ
 τῆς φωνῆς μου καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν εἰσελεύσομαι πρὸς αὐτὸν
 21 καὶ δειπνήσω μετ’ αὐτοῦ καὶ αὐτὸς μετ’ ἐμοῦ. ὁ νικῶν δώσω αὐτῷ
 καθίσαι μετ’ ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου ὡς κἀγὼ ἐνίκησα καὶ ἐκάθισα
 22 μετὰ τοῦ πατρὸς μου ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ. ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί
 τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

4 Μετὰ ταῦτα εἶδον καὶ ἰδοὺ θύρα ἠνέωγμένη ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ
 ἡ φωνὴ ἡ πρώτη ἦν ἤκουσα ὡς σάλπιγγος λαλούσης μετ’ ἐμοῦ
 2 λέγουσα ἀνάβα ὧδε καὶ δεῖξω σοι ἃ δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα. καὶ
 εὐθέως ἐγενόμην ἐν πνεύματι καὶ ἰδοὺ θρόνος ἔκειτο ἐν τῷ οὐρανῷ
 3 καὶ ἐπὶ τοῦ° θρόνου καθήμενος. καὶ ὁ καθήμενος ἦν ὅμοιος ὁρά-
 σει λίθῳ ἰάσπιδι καὶ σαρδίνῳ καὶ ἵρις κυκλόθεν τοῦ θρόνου ὅμοιός
 4 ὁράσει σμαραγδίνῳ. καὶ κυκλόθεν τοῦ θρόνου θρόνοι εἴκοσι° καὶ
 τέσσαρες καὶ ἐπὶ τοὺς θρόνους εἶδον° τοὺς εἴκοσι καὶ τέσσαρας
 πρεσβυτέρους καθημένους περιβεβλημένους ἐν ἱματίοις λευκοῖς
 5 καὶ ἔδχον ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν στεφάνους χρυσοῦς. καὶ ἐκ τοῦ
 θρόνου ἐκπορεύονται ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ° καὶ φωναὶ καὶ ἐπτὰ
 λαμπάδες πυρὸς καιόμεναι ἐνώπιον τοῦ θρόνου αἶ° εἰσὶν τὰ ἐπτὰ

v.15 *T,K:* εἰης, *M,V:* ης. **v.16** *T,K:* ουτε ψυχρος ουτε ζεστος, *M:* ου ζεστος ουτε ψυχρος, *V:* ουτε ζεστος ουτε ψυχρος. **v.17** *T,K,V:* οτι, *M:* ε. **v.17** *T,M,K:* ουδενος, *V:* ουδεν. **v.17** *T,K,V:* και, *M:* και ο. **v.18** *T,K,V:* παρ εμου χρυσιον, *M:* χρυσιον παρ εμου. **v.18** *T,K:* κολουριον εγχρισον, *M:* κολουριον ινα εγχριση, *V:* [κολουριον] εγχρισαι. **v.19** *T,M,K:* ζηλωσον, *V:* ζηλευε. **v.20** *T,K:* εισελευσομαι, *M,V:* και εισελευσομαι. **4.v.1** *T,K,V:* ηνεωγμενη, *M:* ανεωγμενη. **v.1** *T,M,K:* λεγουσα, *V:* λεγων. **v.2** *T,M,K:* και, *V:* ε. **v.2** *T,K:* του θρονου, *M,V:* τον θρονον. **v.3** *T,K,V:* και ο καθημενος, *M:* ε. **v.3** *T,K:* ην, *M,V:* ε. **v.3** *T,K:* σαρδινο, *M,V:* σαρδιο. **v.3** *T,V:* ομοιος, *K:* ομοια, *M:* ομοιος. **v.4** *T,M,K:* θρονοι, *V:* θρονους. **v.4** *T,K:* εικοσι και τεσσαρες, *M:* κδ, *V:* εικοσι τεσσαρες. **v.4** *T,K:* ειδον τους εικοσι και τεσσαρας, *M:* τους κδ, *V:* εικοσι τεσσαρας. **v.4** *T,K:* εσχον, *M,V:* ε. **v.5** *T,K:* βρονται και φωναί, *M,V:* φωναί και βρονται. **v.5** *T,K:* αι εισιν τα, *M:* αυτου αι εισιν, *V:* α εισιν τα.

πνεύματα τοῦ θεοῦ . καὶ ἐνώπιον τοῦ θρόνου θάλασσα ὑαλίνη ὁμοία κρυστάλλῳ καὶ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ κύκλῳ τοῦ θρόνου τέσσαρα ζῶα γέμοντα ὀφθαλμῶν ἔμπροσθεν καὶ ὀπισθεν . καὶ τὸ ζῶον τὸ πρῶτον ὅμοιον λέοντι καὶ τὸ δεύτερον ζῶον ὅμοιον μόσχῳ καὶ τὸ τρίτον ζῶον ἔχον τὸ πρόσωπον ὡς ἀνθρωπὸς καὶ τὸ τέταρτον ζῶον ὅμοιον ἀετῷ πετιῶμένῳ . καὶ τέσσαρα ζῶα ἐν καθ' ἑαυτὸ εἶχον ἀνά πτέρυγας ἕξ κυκλόθεν καὶ ἔσωθεν γέμοντα ὀφθαλμῶν καὶ ἀνάπαυσιν οὐκ ἔχουσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς λέγοντά ἅγιος ἅγιος ἅγιος κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὁ ἦν καὶ ὁ ὢν καὶ ὁ ἐρχόμενος . καὶ ὅταν δώδουσιν τὰ ζῶα δόξαν καὶ τιμὴν καὶ εὐχαριστίαν τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων . πεσοῦνται οἱ εἴκοσι καὶ τέσσαρες πρεσβύτεροι ἐνώπιον τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ προσκυνῶσιν τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων καὶ βάλλουσιν τοὺς στεφάνους αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ θρόνου λέγοντες . ἄξιός ἐστι κύριε λαβεῖν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δύναμιν ὅτι σὺ ἔκτισας τὰ πάντα καὶ διὰ τὸ θέλημά σου εἰσὶν καὶ ἐκτίσθησαν .

Καὶ εἶδον ἐπὶ τὴν δεξιάν τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου βιβλίον γεγραμμένον ἔσωθεν καὶ ὀπισθεν κατεσφραγισμένον σφραγῖσιν ἑπτὰ . καὶ εἶδον ἄγγελον ἰσχυρὸν κηρύσσοντα φωνῇ ἡ μεγάλῃ τίς ἐστίν ἄξιός ἀνοίξει τὸ βιβλίον καὶ λῦσαι τὰς σφραγίδας αὐτοῦ . καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο ἐν τῷ οὐρανῷ οὐδὲ ἐπὶ τῆς γῆς οὐδὲ ὑποκάτω τῆς γῆς ἀνοίξει τὸ βιβλίον οὐδὲ βλέπειν αὐτό . καὶ ἐγὼ ἔκλαιον πολλά ὅτι οὐδεὶς ἄξιός εὐρέθη ἀνοίξει καὶ ἀναγνῶναι τὸ βιβλίον οὔτε βλέπειν αὐτό . καὶ εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγει μοι μὴ κλαῖε ἰδοὺ ἐνίκησεν ὁ λέων ὁ ὢν ἐκ τῆς φυλῆς ἰούδα ἡ ρίζα δαβὶδ ἀνοίξει τὸ βιβλίον καὶ λῦσαι τὰς ἑπτὰ σφραγίδας αὐτοῦ . καὶ εἶδον καὶ ἰ-

v.6 *T, K:* θαλασσα, *M, V:* ὡς θαλασσα. **v.7** *T, M, K:* εχον, *V:* εχων. **v.7** *T, M, K:* ανθρωπος, *V:* ανθρωπου. **v.7** *T, K:* πετωμενω, *M, V:* πετομενω. **v.8** *T, K:* και, *M, V:* και τα. **v.8** *T, K:* εαυτο ειχον, *M:* εν εχον, *V:* εν αυτων εχων. **v.8** *T, K:* γεμοντα, *M, V:* γεμουσιν. **v.8** *T, K:* λεγοντα, *M, V:* λεγοντες. **v.9** *T, K, V:* δωσουσιν, *M:* δωσι. **v.9** *T, M, K:* του θρονου, *V:* τω θρονω. **v.10** *T, K:* εικοσι και τεσσαρες, *M:* κθ, *V:* εικοσι τεσσαρες. **v.10** *T, K:* προσκυνουσιν, *M:* προσκυνησουσι, *V:* προσκυνησουσιν. **v.10** *T, K:* βαλλουσιν, *M:* βαλουσι, *V:* βαλουσιν. **v.11** *T, K:* κυριε, *M:* ο κυριος και ο θεος ημων ο αγιος, *V:* ο κυριος και ο θεος ημων. **v.11** *T, K:* εισιν, *M:* εισι, *V:* ησαν. **5. v.1** *T, K, V:* οπισθεν, *M:* εξωθεν. **v.2** *T, K:* φωνη μεγαλη τις εστιν αξιος, *M:* εν φωνη μεγαλη τις αξιος εστιν, *V:* εν φωνη μεγαλη τις αξιος. **v.3** *T, K:* ηδυνατο, *M, V:* εδυνατο. **v.3** *T, K, V:* ουδε, *M:* [ανω] ουτε. **v.3** *T, K, V:* ουδε, *M:* ουτε. **v.3** *T, K:* ουδε, *M, V:* ουτε. **v.4** *T, K:* εγω εκλαιον πολλα, *M:* εγω εκλαιον πολυ, *V:* εκλαιον πολυ. **v.4** *T, K:* και αναγνωναι, *M, V:* ζε. **v.5** *T, K:* ων, *M, V:* ζε. **v.5** *T, M, K:* δαβιδ, *V:* δαυιδ. **v.5** *T, K:* λυσαι, *M, V:* ζε. **v.6** *T, K:* και ιδου, *M, V:* ζε.

7 δού ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν τεσσάρων ζώων καὶ ἐν μέσῳ τῶν
 8 πρεσβυτέρων ἄρνιον ἐσθηκὸς ὡς ἐσφαγμένον ἔχον κέρατα ἑπτὰ καὶ
 9 ὀφθαλμούς ἑπτὰ οἳ εἰσὶν τὰ ἑπτὰ τοῦ θεοῦ πνεύματα τὰ ἀπεσταλ-
 10 μένα εἰς πᾶσαν τὴν γῆν . καὶ ἦλθεν καὶ εἴληφεν τὸ βιβλίον ἐκ τῆς
 11 δεξιᾶς τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου . καὶ ὅτε ἔλαβεν τὸ βιβλίον
 12 τὰ τέσσαρα ζῶα καὶ οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι ἔπεσον ἐνώπιον
 13 τοῦ ἄρνιου ἔχοντες ἕκαστος κιθάρας καὶ φιάλας χρυσᾶς γεμούσας
 14 θυμιαμάτων αἷ εἰσὶν αἱ προσευχαὶ τῶν ἁγίων . καὶ ᾄδουσιν ᾠδὴν
 καινὴν λέγοντες ἄξιός ἐστι λαβεῖν τὸ βιβλίον καὶ ἀνοῖξαι τὰς σφρα-
 γίδας αὐτοῦ ὅτι ἐσφάγης καὶ ἠγόρασας τῷ θεῷ ἡμᾶς ἐν τῷ αἵματι
 σου ἐκ πάσης φυλῆς καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ ἔθνους . καὶ ἐποίη-
 11 σας ἡμᾶς τῷ θεῷ ἡμῶν βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς καὶ βασιλεύσομεν ἐπὶ
 12 τῆς γῆς . καὶ εἶδον καὶ ἤκουσα φωνὴν ἀγγέλων πολλῶν κυκλοῦ-
 13 τῶν θρόνου καὶ τῶν ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ χιλιάδες χιλιά-
 14 δων . λέγοντες φωνῇ μεγάλῃ ἄξιόν ἐστιν τὸ ἄρνιον τὸ ἐσφαγμένον
 λαβεῖν τὴν δύναμιν καὶ πλοῦτον καὶ σοφίαν καὶ ἰσχύν καὶ τιμὴν
 καὶ δόξαν καὶ εὐλογίαν . καὶ πᾶν κτίσμα ὃ ἐστὶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ
 ἐν τῇ γῇ καὶ ὑποκάτω τῆς γῆς καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἃ ἐστὶν καὶ
 τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα ἤκουσα λέγοντας τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου
 καὶ τῷ ἄρνιῳ ἢ εὐλογία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς
 τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων . καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα ἔλεγον ἀμὴν καὶ οἱ
 εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι ἔπεσαν καὶ προσεκύνησαν ζῶντι εἰς
 τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων .

6 Καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξεν τὸ ἄρνιον μίαν ἐκ τῶν σφραγίδων καὶ
 ἤκουσα ἑνὸς ἐκ τῶν τεσσάρων ζώων λέγοντος ὡς φωνῆς βροντῆς

v.6 *T, M, K:* εχον, *V:* εχων. **v.6** *T, K, V:* οι εισιν, *M:* α εισι. **v.6** *T, K:* του θεου πνευματα τα απεσταλμενα, *M:* πνευματα του θεου αποστελλομενα, *V:* πνευματα του θεου απεσταλμενοι.
v.7 *T, K, V:* ηλθεν, *M:* ηλθε. **v.7** *T, K:* το βιβλιον, *M, V:* ζ. **v.8** *T, K, V:* ελαβεν, *M:* ελαβε. **v.8** *T, K:* εικοσιτεσσαρες πρεσβυτεροι επεσον, *M:* κδ πρεσβυτεροι επεσον, *V:* εικοσι τεσσαρες πρεσβυτεροι επεσαν. **v.8** *T, K:* κιθαρας, *M, V:* κιθαραν. **v.9** *T, M, K:* ημας, *V:* ζ. **v.10** *T, K:* ημας, *M, V:* αυτους. **v.10** *T, M, K:* βασιλεις, *V:* βασιλειαν. **v.10** *T, K:* βασιλευσομεν, *M, V:* βασιλευσοσιν. **v.11** *T, K, V:* φωνην, *M:* ως φωνην. **v.11** *T, K:* κυκλοθεν, *M, V:* κυκλω. **v.11** *T:* και χιλιαδες χιλιαδων, *K, M, V:* και ην ο αριθμος αυτων μυριαδες μυριαδων και χιλιαδες χιλιαδων. **v.12** *T, K, V:* πλουτον, *M:* [τον] πλουτον. **v.13** *T, K:* εστιν, *M:* [εστιν], *V:* ζ. **v.13** *T, K:* εν τη γη, *M, V:* επι της γης. **v.13** *T, K:* α εστιν, *M:* εστι, *V:* ζ. **v.13** *T, K, V:* παντα, *M:* παντας. **v.13** *T, M, K:* του θρονου, *V:* τω θρονω. **v.13** *T, K, V:* αιωνων, *M:* αιωνων αμην. **v.14** *T, K, V:* ελεγον, *M:* λεγοντα το. **v.14** *T, K:* εικοσιτεσσαρες πρεσβυτεροι επεσαν και προσεκυνησαν ζωντι εις τους αιωνας των αιωνων, *M:* πρεσβυτεροι επεσον και προσεκυνησαν, *V:* πρεσβυτεροι επεσαν και προσεκυνησαν. **6. v.1** *T, K, V:* οτε ηνοιξεν, *M:* οτι ηνοιξε. **v.1** *T, K:* των, *M, V:* των επτα. **v.1** *T, K:* φωνης, *M, V:* φωνη.

ἔρχου καὶ ἴδον καὶ ἴδου ἵππος λευκὸς καὶ ὁ καθή- 2
 μενος ἐπ' αὐτῷ ἔχων τόξον καὶ ἐδόθη αὐτῷ στέφανος καὶ ἐξήλθεν
 νικῶν καὶ ἵνα νικήσῃ. καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν δευτέραν σφραγίδα 3
 ἤκουσα τοῦ δευτέρου ζώου λέγοντος ἔρχου καὶ ἴδον καὶ ἴδον 4
 ἄλλος ἵππος πυρρὸς καὶ τῷ καθημένῳ ἐπ' αὐτῷ ἐδόθη αὐτῷ
 λαβεῖν τὴν εἰρήνην ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἵνα ἀλλήλους σφάζωσιν καὶ
 ἐδόθη αὐτῷ μάχαιρα μεγάλη. καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν τρίτην σφρα- 5
 γίδα ἤκουσα τοῦ τρίτου ζώου λέγοντος ἔρχου καὶ ἴδον καὶ ἴδον
 καὶ ἴδου ἵππος μέλας καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτῷ ἔχων ζυγὸν ἐν 6
 τῇ χειρὶ αὐτοῦ. καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐν μέσῳ τῶν τεσσάρων ζώων
 λέγουσαν χοῖνιξ σίτου δηναρίου καὶ τρεῖς χοίνικες κριθῆς δηνα- 7
 ρίου καὶ τὸ ἔλαιον καὶ τὸν οἶνον μὴ ἀδικήσῃς. καὶ ὅτε ἤνοιξεν
 τὴν σφραγίδα τὴν τετάρτην ἤκουσα φωνὴν τοῦ τετάρτου ζώου λέ- 8
 γουσας ἔρχου καὶ ἴδον καὶ ἴδου ἵππος χλωρὸς καὶ ὁ καθήμενος ἐπάνω αὐτοῦ ὄνομα αὐτῷ ὁ θάνατος καὶ ὁ ἄδης ἀ-
 κολουθεῖ μετ' αὐτοῦ καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἐξουσία ἀποκτείνειν ἐπὶ τὸ 9
 τέταρτον τῆς γῆς ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ καὶ ὑ-
 πὸ τῶν θηρίων τῆς γῆς. καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν πέμπτην σφραγίδα 10
 εἶδον ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου τὰς ψυχὰς τῶν ἐσφαγμένων διὰ
 τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν ἣν εἶχον. καὶ ἔκραζον 11
 φωνῇ μεγάλῃ λέγοντες ἕως πότε ὁ δεσπότης ὁ ἅγιος καὶ ὁ ἀληθι-
 νὸς οὐ κρίνεις καὶ ἐκδικεῖς τὸ αἷμα ἡμῶν ἀπὸ τῶν κατοικούντων
 ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐδόθησαν ἑκάστοις στολαὶ λευκαὶ καὶ ἔρρηθη

v.1 *T, K:* καὶ βλέπε, *M:* καὶ ἴδε, *V:* ἔ. **v.2** *T, K, V:* καὶ εἶδον, *M:* ἔ. **v.2** *T, K:* αὐτῷ, *M, V:* αὐτον. **v.2** *T, K, V:* ἐξηλθεν, *M:* ἐξηλθε. **v.3** *T, K:* ἠνοιξεν τὴν δευτέραν σφραγίδα, *M:* ἠνοιξε τὴν δευτέραν σφραγίδα, *V:* ἠνοιξεν τὴν σφραγίδα τὴν δευτέραν. **v.3** *T, K:* καὶ βλέπε, *M, V:* ἔ. **v.4** *T, K, V:* πυρρὸς, *M:* πυρρὸς. **v.4** *T, K:* αὐτῷ, *M, V:* αὐτον. **v.4** *T, K:* ἀπὸ τῆς γῆς καὶ, *M:* ἐκ τῆς γῆς, *V:* ἐκ τῆς γῆς καὶ. **v.4** *T, K:* σφάζωσιν, *M:* σφάζωσι, *V:* σφάζουσιν. **v.5** *T, K:* ἠνοιξεν τὴν τρίτην σφραγίδα, *M:* ἠνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν τρίτην, *V:* ἠνοιξεν τὴν σφραγίδα τὴν τρίτην. **v.5** *T, K:* βλέπε καὶ εἶδον, *M:* ἴδε, *V:* εἶδον. **v.5** *T, K:* αὐτῷ, *M, V:* αὐτον. **v.6** *T, M, K:* φωνὴν, *V:* ὡς φωνὴν. **v.6** *T, M, K:* κριθῆς, *V:* κριθῶν. **v.7** *T, K:* ἠνοιξεν τὴν σφραγίδα τὴν τετάρτην ἠκουσα φωνὴν, *M:* ἠνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν τετάρτην ἠκουσα, *V:* ἠνοιξεν τὴν σφραγίδα τὴν τετάρτην ἠκουσα φωνὴν. **v.7** *T, K:* λέγουσαν ἐρχου καὶ βλέπε, *M:* λέγοντος ἐρχου καὶ ἴδε, *V:* λέγοντος ἐρχου. **v.8** *T, K, V:* καὶ εἶδον, *M:* ἔ. **v.8** *T, K:* ἀκολουθεῖ μετ' αὐτοῦ, *M:* ἠκολουθεῖ αὐτῷ, *V:* ἠκολουθεῖ μετ' αὐτοῦ. **v.8** *T, K:* αὐτοῖς ἐξουσία ἀποκτείνειν ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς γῆς, *M:* αὐτῶ ἐξουσία ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς γῆς ἀποκτείνει, *V:* αὐτοῖς ἐξουσία ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς γῆς ἀποκτείνει. **v.9** *T, K, V:* ἠνοιξεν, *M:* ἠνοιξε. **v.9** *T, K, V:* μαρτυρίαν, *M:* μαρτυρίαν τοῦ ἀρνίου. **v.10** *T, K:* ἐκραζον, *M, V:* ἐκραζαν. **v.10** *T, K:* ο, *M, V:* ἔ. **v.10** *T, K:* ἀπὸ, *M, V:* ἐκ. **v.11** *T, K:* ἐδοθησαν ἑκάστοις στολαὶ λευκαὶ, *M, V:* ἐδοθη αὐτοῖς ἑκάστῳ στολὴ λευκῆ.

αὐτοῖς ἵνα ἀναπαύσονται ἔτι χρόνον μικρὸν ὅς ἕως οὗ πληρῶσονται
καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ μέλλοντες ἀπο-
12 κτείνεσθαι ὡς καὶ αὐτοί . καὶ εἶδον ὅτι ἤνοιξεν τὴν σφραγίδα τὴν
ἕκτην καὶ ἰδοὺ σεισμὸς μέγας ἐγένετο καὶ ὁ ἥλιος ἐγένετο μέλας
13 ὡς σάκκος τρίχινος καὶ ἡ σελήνη ἐγένετο ὡς αἷμα . καὶ οἱ ἀστέρες
τοῦ οὐρανοῦ ἔπεσαν εἰς τὴν γῆν ὡς συκὴ βάλλει τοὺς ὀλύνθους
14 αὐτῆς ὑπὸ μεγάλου ἀνέμου σειομένη . καὶ οὐρανὸς ἀπεχωρίσθη
ὡς βιβλίον ἐίλισσόμενον καὶ πᾶν ὄρος καὶ νῆσος ἐκ τῶν τόπων αὐ-
15 τῶν ἐκινήθησαν . καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ μεγιστᾶνες καὶ οἱ
πλούσιοι καὶ οἱ χιλίαρχοι καὶ οἱ δυνατοὶ καὶ πᾶς δοῦλος καὶ πᾶς
ἐλεύθερος ἔκρυψαν ἑαυτοὺς εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς πέτρας τῶν
16 ὀρέων . καὶ λέγουσιν τοῖς ὄρεσιν καὶ ταῖς πέτραις πέσετε ἐφ' ἡμᾶς
καὶ κρύψατε ἡμᾶς ἀπὸ προσώπου τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου
17 καὶ ἀπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ ἀρνίου . ὅτι ἦλθεν ἡ ἡμέρα ἡ μεγάλη τῆς
ὀργῆς αὐτοῦ καὶ τίς δύναται σταθῆναι .

7 Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον τέσσαρας ἀγγέλους ἐστῶτας ἐπὶ τὰς τέσ-
σαρας γωνίας τῆς γῆς κρατοῦντας τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τῆς γῆς
ἵνα μὴ πνέῃ ἄνεμος ἐπὶ τῆς γῆς μήτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης μήτε ἐπὶ
2 πᾶν δένδρον . καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἀναβάντα ἀπὸ ἀνατολῆς
ἡλίου ἔχοντα σφραγίδα θεοῦ ζῶντος καὶ ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ
τοῖς τέσσαρσιν ἀγγέλοις οἷς ἐδόθη αὐτοῖς ἀδικῆσαι τὴν γῆν καὶ
3 τὴν θάλασσαν . λέγων μὴ ἀδικήσητε τὴν γῆν μήτε τὴν θάλασσαν
μήτε τὰ δένδρα ἄχρις οὗ σφραγίζωμεν τοὺς δούλους τοῦ θεοῦ
4 ἡμῶν ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν . καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐ-
σφραγισμένων $\overline{\rho\mu\delta}$ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι ἐκ πάσης φυλῆς υἱ-
5 ὶν ἰσραὴλ . ἐκ φυλῆς ἰούδα $\overline{\iota\delta}$ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι ἐκ φυ-

v.11 *T, M, K:* αναπαυσονται, *V:* αναπαουσονται. **v.11** *T, K:* μικρον εως ου πληρωσονται, *M:* εως [ου] πληρωσωσι, *V:* μικρον εως πληρωθωσιν. **v.11** *T, K:* οι μελλοντες αποκτεινεσθαι, *M:* [και] οι μελλοντες αποκτεινεσθαι, *V:* οι μελλοντες αποκτεινεσθαι. **v.12** *T, K, V:* ηνοιξεν, *M:* ηνοιξε. **v.12** *T, K:* ιδου, *M, V:* ε. **v.12** *T, K, V:* εγενετο μελας, *M:* μελας εγενετο. **v.12** *T, K:* σεληνη, *M:* σεληνη [ολη], *V:* σεληνη ολη. **v.13** *T, K, V:* επεσαν, *M:* επεσον. **v.13** *T, K, V:* βαλλει, *M:* βαλουσα. **v.13** *T, K:* μεγαλου ανεμου, *M, V:* ανεμου μεγαλου. **v.14** *T, K:* ουρανος, *M, V:* ο ουρανος. **v.14** *T, K:* ειλισσομενον, *M, V:* ειλισσομενον. **v.15** *T, K:* πλουσιοι και οι χιλιαρχοι και οι δυνατοι, *M, V:* χιλιαρχοι και οι πλουσιοι και οι ισχυροι. **v.15** *T, K:* πας, *M:* [πας], *V:* ε. **v.16** *T, K, V:* λεγουσιν τοις ορεσιν, *M:* λεγουσι τοις ορεσι. **v.17** *T, M, K:* αυτου, *V:* αυτων. **7. v.1** *T, K:* και μετα ταυτα, *M:* και μετα τουτου, *V:* μετα τουτου. **v.1** *T, K, V:* παν, *M:* τι. **v.2** *T:* αναθαντα, *K, M, V:* αναβαινοντα. **v.2** *T, K, V:* εκραξε, *M:* εκραξε. **v.3** *T:* αχρισ ου σφραγιζωμεν, *K, M:* αχρισ ου σφραγισωμεν, *V:* αχρι σφραγιζωμεν. **v.4** *T, K:* $\overline{\rho\mu\delta}$, *M:* εκατον και τεσσαρακοντα τεσσαρες, *V:* εκατον τεσσαρακοντα τεσσαρες. **v.5** *T, K:* $\overline{\iota\delta}$, *M, V:* δωδεκα.

λῆς ρουθὴν ἰβ° χιλιάδες ἐσφραγισμένοι ἐκ φυλῆς γὰδ ἰβ° χιλιά-
 δες ἐσφραγισμένοι . ἐκ φυλῆς ἀσήρ ἰβ° χιλιάδες ἐσφραγισμένοι 6
 ἐκ φυλῆς νεφθαλεῖμ ἰβ° χιλιάδες ἐσφραγισμένοι ἐκ φυλῆς μανασ-
 σῆ ἰβ° χιλιάδες ἐσφραγισμένοι . ἐκ φυλῆς συμεῶν ἰβ° χιλιάδες ἐ- 7
 σφραγισμένοι ἐκ φυλῆς λευῖ ἰβ° χιλιάδες ἐσφραγισμένοι ἐκ φυλῆς
 ἰσαχάρ ἰβ° χιλιάδες ἐσφραγισμένοι . ἐκ φυλῆς ζαβουλὼν ἰβ° χιλιά- 8
 δες ἐσφραγισμένοι ἐκ φυλῆς ἰωσήφ ἰβ° χιλιάδες ἐσφραγισμένοι ἐκ
 φυλῆς βενιαμὴν ἰβ° χιλιάδες ἐσφραγισμένοι . μετὰ ταῦτα εἶδον καὶ 9
 ἰδοὺ ὄχλος πολὺς ὃν ἀριθμῆσαι αὐτὸν οὐδεὶς ἠδύνατο ἐκ παν-
 τὸς ἔθνους καὶ φυλῶν καὶ λαῶν καὶ γλωσσῶν ἐστῶτες ἐνώπιον τοῦ
 θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου περιβεβλημένοι στολὰς λευκάς καὶ
 φοινικῆς ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν . καὶ κράζοντες φωνῇ μεγάλῃ λέγον- 10
 τες ἡ σωτηρία τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ τῷ
 ἀρνίῳ . καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι ἐστήκεσαν κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ 11
 τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν τεσσάρων ζῶν καὶ ἔπεσον ἐνώπιον τοῦ
 θρόνου ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ . λέγον- 12
 τες ἀμήν ἡ εὐλογία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σοφία καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ
 ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἰσχὺς τῷ θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας
 τῶν αἰώνων ἀμήν . καὶ ἀπεκρίθη εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγων 13
 μοι οὗτοι οἱ περιβεβλημένοι τὰς στολὰς τὰς λευκάς τίνες εἰσὶν καὶ
 πόθεν ἤλθον . καὶ εἶρηκα αὐτῷ κύριε οὐ οἶδας καὶ εἶπέν μοι οὐ- 14
 τοί εἰσιν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης καὶ ἔπλυναν
 τὰς στολὰς αὐτῶν καὶ ἐλεύκαναν στολὰς αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τοῦ
 ἀρνίου . διὰ τοῦτό εἰσιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ καὶ λατρεύ- 15
 ουσιν αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ καὶ ὁ καθήμενος
 ἐπὶ τοῦ θρόνου σκηνώσει ἐπ' αὐτούς . οὐ πεινάσουσιν ἔτι οὐδὲ 16
 διψήσουσιν ἔτι οὐδὲ μὴ πέση ἐπ' αὐτούς ὁ ἥλιος οὐδὲ πᾶν καῦμα .

v.5 *T, K, V:* ρουθην, *M:* ρουθιμ. **v.5** *T, K:* εσφραγισμενοι, *M, V:* ε. **v.6** *T, K:* ἰβ, *M, V:* δωδεκα. **v.6** *T, K:* εσφραγισμενοι, *M, V:* ε. **v.6** *T, M, K:* νεφθαλειμ, *V:* νεφθαλιμ.
v.7 *T, K:* ἰβ, *M, V:* δωδεκα. **v.7** *T, K:* εσφραγισμενοι, *M, V:* ε. **v.7** *T, M, K:* ισαχαρ, *V:* ισσαχαρ. **v.8** *T, K:* ἰβ, *M, V:* δωδεκα. **v.8** *T, K:* εσφραγισμενοι, *M, V:* ε. **v.9** *T, K:* αυτον ουδεις ηδυνατο, *M:* ουδεις εδυνατο, *V:* αυτον ουδεις εδυνατο. **v.9** *T, K, V:* εστωτες, *M:* εστοτας. **v.9** *T, K:* περιβεβλημενοι, *M, V:* περιβεβλημενους. **v.9** *T, K, V:* φοινικες, *M:* φοινικας. **v.10** *T, K:* κραζοντες, *M:* κραζουσι, *V:* κραζουσιν. **v.10** *T:* καθημενω επι του θρονου του θεου ημων, *K:* θεω ημων τω καθημενω επι του θρονου, *M, V:* θεω ημων τω καθημενω επι τω θρονω. **v.11** *T, K:* εστηκεσαν, *M, V:* εισητηκεισαν. **v.11** *T, M, K:* επεσον, *V:* επεσαν. **v.11** *T, K:* επι προσωπον, *M:* [αυτου] επι τα προσωπα, *V:* επι τα προσωπα. **v.13** *T, K, V:* εισιν, *M:* εισι. **v.14** *T, K, V:* ειρηκα, *M:* ειπον. **v.14** *T, K:* κυριε συ οιδας και ειπεν, *M:* κυριε μου συ οιδας και ειπε, *V:* κυριε μου συ οιδας και ειπεν. **v.14** *T:* στολας αυτων, *K, V:* αυτας, *M:* [αυτας]. **v.15** *T, K, V:* του θρονου, *M:* τω θρονω. **v.16** *T, K, V:* ουδε, *M:* ουδ ου.

17 ὅτι τὸ ἄρνιον τὸ ἀναμέσον τοῦ θρόνου ποιμανεῖ αὐτούς καὶ ὀδηγήσει αὐτούς ἐπὶ ζώδᾶς πηγᾶς ὑδάτων καὶ ἐξαλείψει ὁ θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν .

8 Καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγιδα τὴν ἑβδόμην ἐγένετο σιγή ἐν τῷ
 2 οὐρανῷ ὡς ἡμιώριον . καὶ εἶδον τοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους οἱ ἐνώπιον τοῦ
 3 θεοῦ ἐστήκασιν καὶ ἐδόθησαν αὐτοῖς ἑπτὰ σάλπιγγες . καὶ ἄλλος
 ἄγγελος ἦλθεν καὶ ἐστάθη ἐπὶ τὸ ἑθυσιαστήριον ἔχων λιβανωτὸν
 χρυσοῦν καὶ ἐδόθη αὐτῷ θυμιάματα πολλὰ ἵνα δώῃ ταῖς προσευχαῖς
 4 τῶν ἁγίων πάντων ἐπὶ τὸ ἑθυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν τὸ ἐνώπιον
 τοῦ θρόνου . καὶ ἀνέβη ὁ καπνὸς τῶν θυμιαμάτων ταῖς προσευχαῖς
 5 τῶν ἁγίων ἐκ χειρὸς τοῦ ἀγγέλου ἐνώπιον τοῦ θεοῦ . καὶ εἴληφεν ὁ
 ἄγγελος τὸ λιβανωτὸν καὶ ἐγέμισεν αὐτὸ ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ ἑθυσια-
 6 στηρίου καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν γῆν καὶ ἐγένοντο φωναί· καὶ βρονταί
 καὶ ἀστραπαί καὶ σεισμός . καὶ οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι ἔχοντες τὰς ἑπτὰ
 7 σάλπιγγας ἠτοίμασαν ἑαυτούς ἵνα σαλπίσωσιν . καὶ ὁ πρῶτος ἄγ-
 γελος ἑσάλπισεν καὶ ἐγένετο χάλαζα καὶ πῦρ μεμιγμένα αἵματι
 καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν καὶ τὸ τρίτον τῶν δένδρων κατεκάρη καὶ
 8 πᾶς χόρτος χλωρὸς κατεκάρη . καὶ ὁ δευτερός ἄγγελος ἑσάλπισεν
 καὶ ὡς ὄρος μέγα πυρὶ καιόμενον ἐβλήθη εἰς τὴν θάλασσαν καὶ
 9 ἐγένετο τὸ τρίτον τῆς θαλάσσης αἷμα . καὶ ἀπέθανεν τὸ τρίτον τῶν
 κτισμάτων ἰῶν ἐν τῇ θαλάσῃ τὰ ἔχοντα ψυχάς καὶ τὸ τρίτον τῶν
 10 πλοίων διεφθάρη . καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἑσάλπισεν καὶ ἔπεσεν ἐκ
 τοῦ οὐρανοῦ ἀστὴρ μέγας καιόμενος ὡς λαμπάς καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ
 11 τρίτον τῶν ποταμῶν καὶ ἐπὶ τὰς πηγὰς ὑδάτων . καὶ τὸ ὄνομα τοῦ
 ἀστέρος λέγεται ἄψινθος καὶ γίνεταί τὸ τρίτον εἰς ἄψινθον καὶ πολ-
 12 λοὶ ἀνθρώπων ἀπέθανον ἐκ τῶν ὑδάτων ὅτι ἐπικράνθησαν . καὶ ὁ
 τέταρτος ἄγγελος ἑσάλπισεν καὶ ἐπλήγη τὸ τρίτον τοῦ ἡλίου καὶ τὸ
 τρίτον τῆς σελήνης καὶ τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων ἵνα σκοτισθῇ τὸ τρί-
 τον αὐτῶν καὶ ἡ ἡμέρα μὴ φαίνη τὸ τρίτον αὐτῆς καὶ ἡ νύξ ὁμοίως .

v.17 *T, K:* αναμεσον, *M, V:* ανα μεσον. **v.17** *T, K:* ζωσας, *M, V:* ζωης. **v.17** *T, K:* απο, *M, V:* εκ. **8. v.1** *T, K:* οτε ηνοιξεν, *M:* οτε ηνοιξε, *V:* οταν ηνοιξεν. **v.3** *T, K, V:* ηλθεν, *M:* ηλθε. **v.3** *T, K:* το θυσιαστηριον, *M, V:* του θυσιαστηριου. **v.3** *T, M, K:* δωσει, *V:* δωσει. **v.5** *T, K:* το, *M, V:* τον. **v.5** *T, K:* αυτο, *M, V:* αυτον. **v.5** *T, K:* φωναι και βρονται, *M, V:* βρονται και φωναι. **v.6** *T:* εχοντες, *K, M, V:* οι εχοντες. **v.6** *T, K:* εαυτους ινα σαλπισωσιν, *M:* εαυτους ινα σαλπισωσι, *V:* αυτους ινα σαλπισωσιν. **v.7** *T, K:* αγγελος εσαλπισεν, *M:* εσαλπισε, *V:* εσαλπισεν. **v.7** *T, K:* αιματι, *M, V:* εν αιματι. **v.7** *T, K:* γην, *M, V:* γην και το τριτον της γης κατεκαη. **v.8** *T, K, V:* πυρι, *M:* ζ. **v.9** *T, K, V:* των, *M:* ζ. **v.9** *T, M, K:* διεφθαρη, *V:* διεφθαρησαν. **v.10** *T, K:* υδατων, *M, V:* των υδατων. **v.11** *T, K:* αψινθος, *M, V:* ο αψινθος. **v.11** *T, K:* γινεται, *M, V:* εγενετο. **v.11** *T:* το τριτον, *K, M, V:* το τριτον των υδατων. **v.11** *T, K:* ανθρωπων, *M, V:* των ανθρωπων. **v.12** *T, M, K:* φαινη, *V:* φανη.

καὶ εἶδον καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἀγγέλου^ο πετωμένου ἐν μεσουρανήματι 13
λέγοντος φωνῇ μεγάλη οὐαὶ οὐαὶ οὐαὶ τοῖς^ο κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς
γῆς ἐκ τῶν λοιπῶν φωνῶν τῆς σάλπιγγος τῶν τριῶν ἀγγέλων τῶν
μελλόντων σαλπίζειν .

Καὶ ὁ πέμπτος ἀγγελος ἐσάλπισεν καὶ εἶδον ἀστέρα ἐκ τοῦ οὐ- 9
ρανοῦ πεπτωκότα εἰς τὴν γῆν καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἡ κλεῖς τοῦ φρέατος
τῆς ἀβύσσου . καὶ ἤνοιξεν τὸ φρέαρ τῆς ἀβύσσου καὶ ἀνέβη κα- 2
πνὸς ἐκ τοῦ φρέατος ὡς καπνὸς καμίνου μεγάλης^ο καὶ ἐσκοτίσθη
ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἄηρ ἐκ τοῦ καπνοῦ τοῦ φρέατος . καὶ ἐκ τοῦ κα- 3
πνοῦ ἐξῆλθον ἀκρίδες εἰς τὴν γῆν καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἐξουσία ὡς
ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ σκορπίοι τῆς γῆς . καὶ ἐρρέθη αὐταῖς ἵνα μὴ 4
ἀδικήσωσιν τὸν χόρτον τῆς γῆς οὐδὲ πᾶν χλωρὸν οὐδὲ πᾶν δένδρον
εἰ μὴ τοὺς ἀνθρώπους μόνους^ο οἵτινες οὐκ ἔχουσιν τὴν σφραγίδα
τοῦ θεοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν . καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἵνα μὴ ἀπο- 5
κτείνωσιν αὐτοὺς ἀλλ' ἵνα βασανίσθωσιν μῆνας πέντε καὶ ὁ βασαν-
ισμὸς αὐτῶν ὡς βασανισμὸς σκορπίου ὅταν παίσῃ ἄνθρωπον . καὶ 6
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ζητήσουσιν οἱ ἄνθρωποι τὸν θάνατον καὶ
οὐχ εὐρήσουσιν αὐτόν καὶ ἐπιθυμήσουσιν ἀποθανεῖν καὶ φεύζεται^ο
ὁ θάνατος ἀπ' αὐτῶν . καὶ τὰ ὁμοιώματα τῶν ἀκριδῶν ὅμοια ἵπποις 7
ἠτοιμασμένοις εἰς πόλεμον καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ὡς στέφα-
νοι ὅμοιοι^ο χρυσοῦ καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὡς πρόσωπα ἀνθρώπων .
καὶ εἶχον τρίχας ὡς τρίχας γυναικῶν καὶ οἱ ὀδόντες αὐτῶν ὡς λεόν- 8
των ἦσαν . καὶ εἶχον θώρακας ὡς θώρακας σιδηροῦς καὶ ἡ φωνὴ 9
τῶν πτερύγων αὐτῶν ὡς φωνὴ ἄρμάτων ἵππων πολλῶν τρεχόντων
εἰς πόλεμον . καὶ ἔχουσιν οὐράς ὁμοίας σκορπίοις καὶ κέντρα ἦν 10
ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν καὶ^ο ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἀδικῆσαι τοὺς ἀνθρώ-
πους μῆνας πέντε . καὶ ἔχουσιν ἐφ' αὐτῶν βασιλέα τὸν ἀγγελὸν 11
τῆς ἀβύσσου ὄνομα αὐτῷ ἐβραϊστὶ ἀβαδδῶν^ο καὶ ἐν τῇ ἑλληνικῇ
ὄνομα ἔχει ἀπολλύων . ἡ οὐαὶ ἡ μία ἀπῆλθεν ἰδοὺ ἔρχονται ἔτι 12

v.13 *Τ,Κ:* ἀγγελου πετωμενου, *Μ,Ν:* αετου πετομενου. **v.13** *Τ,Μ,Κ:* τοις κατοικουσιν, *Ν:* τους κατοικουντας. **9.** **v.2** *Τ,Κ:* μεγαλης και εσκοτισθη, *Μ:* καιομενης και εσκοτισθη, *Ν:* μεγαλης και εσκοτιωθη. **v.4** *Τ,Κ:* αδικησωσιν, *Μ:* αδικησωσι, *Ν:* αδικησουσιν. **v.4** *Τ,Κ:* μονους οτινες ουκ εχουσιν, *Μ,Ν:* οτινες ουκ εχουσι. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* αυτων, *Ν:* ε. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* αυταις, *Ν:* αυτοις. **v.5** *Τ,Κ:* βασανισθωσιν, *Μ:* βασανισθωσι, *Ν:* βασανισθησονται. **v.6** *Τ,Κ:* ουχ, *Μ,Ν:* ου μη. **v.6** *Τ,Κ:* φευζεται ο θανατος απ αυτων, *Μ:* φευζεται απ αυτων ο θανατος, *Ν:* φευγει ο θανατος απ αυτων. **v.7** *Τ,Κ,Ν:* ομοιοι χρυσο, *Μ:* χρυσοι. **v.10** *Τ,Κ:* ην, *Μ,Ν:* *Ν:* και. **v.10** *Τ,Κ:* και η εξουσια αυτων, *Μ:* εξουσιαν εχουσι του, *Ν:* η εξουσια αυτων. **v.11** *Τ,Κ:* και εχουσιν εφ' αυτων βασιλεα τον, *Κ:* και εχουσιν επ' αυτων βασιλεα τον, *Μ:* εχουσαι βασιλεα επ' αυτων, *Ν:* εχουσιν επ' αυτων βασιλεα τον. **v.11** *Τ,Κ,Ν:* αβαδδων και εν τη, *Μ:* αβαδων εν δε τη. **v.12** *Τ,Κ:* ερχονται, *Μ,Ν:* ερχεται.

13 δύο οὐαὶ μετὰ ταῦτα . καὶ ὁ ἕκτος ἄγγελος ἐσάλπισεν καὶ ἤκουσα
 14 φωνὴν μίαν ἐκ τῶν τεσσάρων κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χρυ-
 15 σοῦ τοῦ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ . λέγουσαν ὁ τῷ ἕκτῳ ἀγγέλῳ ὅς εἶχε τὴν
 16 σάλπιγγα λῦσον τοὺς τέσσαρας ἀγγέλους τοὺς δεδεμένους ἐπὶ τῷ
 17 ποταμῷ τῷ μεγάλῳ εὐφράτη . καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσσαρες ἄγγελοι οἱ
 18 ἠτοιμασμένοι εἰς τὴν ὥραν καὶ ἡμέραν καὶ μῆνα καὶ ἔνιαυτὸν ἵνα
 19 ἀποκτείνωσιν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων . καὶ ὁ ἀριθμὸς ὁ στρατευμά-
 20 των τοῦ ἵππικοῦ δύο μυριάδες μυριάδων καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν
 21 αὐτῶν . καὶ οὕτως εἶδον τοὺς ἵππους ἐν τῇ ὁράσει καὶ τοὺς καθη-
 22 μένους ἐπ’ αὐτῶν ἔχοντας θώρακας πυρίνους καὶ ὑακινθίνους καὶ
 23 θειώδεις καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν ἵππων ὡς κεφαλαὶ λεόντων καὶ ἐκ τῶν
 24 στομάτων αὐτῶν ἐκπορευέται πῦρ καὶ καπνὸς καὶ θεῖον . ὑπὸ τῶν
 25 τριῶν τούτων ἀπεκτάνθησαν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων ἐκ τοῦ πυρός
 26 καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ καὶ ἐκ τοῦ θείου τοῦ ἐκπορευομένου ἐκ τῶν
 27 στομάτων αὐτῶν . αἱ γὰρ ἐξουσίαι αὐτῶν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν εἴ-
 28 σιν ὡς οὐραὶ αὐτῶν ὅμοιαι ὄφεσιν ἔχουσαι κεφαλὰς καὶ ἐν
 29 αὐταῖς ἀδικοῦσιν . καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ οὐκ ἀπεκτάν-
 30 θησαν ἐν ταῖς πληγαῖς ταύταις οὕτε μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων τῶν
 31 χειρῶν αὐτῶν ἵνα μὴ προσκυνήσωσιν τὰ δαιμόνια καὶ εἰδῶλα τὰ
 32 χρυσοῦ καὶ τὰ ἀργυροῦ καὶ τὰ χαλκοῦ καὶ τὰ λίθινα καὶ τὰ ξύλινα ἃ
 33 οὐτε βλέπειν δύναται οὐτε ἀκούειν οὐτε περιπατεῖν . καὶ οὐ μετε-
 34 νόησαν ἐκ τῶν φόνων αὐτῶν οὐτε ἐκ τῶν φαρμακείων αὐτῶν οὐτε
 35 ἐκ τῆς πορνείας αὐτῶν οὐτε ἐκ τῶν κλεμμάτων αὐτῶν .

10 Καὶ εἶδον ἄλλόν ἄγγελον ἰσχυρὸν καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
 36 περιβεβλημένον νεφέλην καὶ ἵρις ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τὸ πρόσω-
 37 πον αὐτοῦ ὡς ἥλιος καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς στύλοι πυρός . καὶ
 38 εἶχεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ βιβλαρίδιον ἄνεωγμένον καὶ ἔθηκεν τὸν

v.14 *Τ,Κ*: λεγουσαν τῷ ἕκτῳ ἀγγέλῳ ὅς εἶχε, *Μ*: λεγουσαν τῷ ἕκτῳ ἀγγέλῳ ὁ εἶχε, *Ν*: λεγοντα τῷ ἕκτῳ ἀγγέλῳ ὁ εἶχε. **v.15** *Τ,Κ,Ν*: ἡμεραν. *Μ*: [εἰς] τὴν ἡμεραν. **v.16** *Τ,Κ*: ἀριθμὸς στρατευματῶν τοῦ ἵππικοῦ δυο μυριαδες μυριαδων και ηκουσα, *Μ*: ἀριθμὸς τῶν στρατευματῶν τοῦ ἵππου μυριαδες μυριαδων ηκουσα, *Ν*: ἀριθμὸς τῶν στρατευματῶν τοῦ ἵππικοῦ διομυριαδες μυριαδων ηκουσα. **v.18** *Τ,Κ*: ὑπο τῶν τριῶν, *Μ,Ν*: ἀπο τῶν τριῶν πληγῶν. **v.18** *Τ,Κ,Ν*: ἐκ, *Μ*: ἀπο. **v.18** *Τ,Κ*: ἐκ, *Μ,Ν*: ἐκ. **v.19** *Τ,Κ*: ἐκ, *Μ,Ν*: ἐκ. **v.19** *Τ*: αἱ γὰρ ἐξουσίαι αὐτῶν, *Κ*: ἡ γὰρ ἐξουσία αὐτῶν, *Μ,Ν*: ἡ γὰρ ἐξουσία τῶν ἵππων. **v.19** *Τ*: εἰσιν, *Κ,Ν*: ἐσθιν και εν ταις ουραις αυτων, *Μ*: ἐστι και εν ταις ουραις αυτων. **v.19** *Τ,Κ,Ν*: ὄφεσιν, *Μ*: ὄφειον. **v.19** *Τ,Κ,Ν*: ἀδικουσιν, *Μ*: ἀδικουσι. **v.20** *Τ*: οὔτε, *Κ,Μ*: οὐ, *Ν*: οὐδε. **v.20** *Τ,Κ*: προσκυνήσωσιν, *Μ*: προσκυνήσωσι, *Ν*: προσκυνήσουσιν. **v.20** *Τ,Κ*: και, *Μ,Ν*: και τα. **v.20** *Τ,Μ,Κ*: δυναται, *Ν*: δυναται. **v.21** *Τ,Μ,Κ*: φαρμακειων, *Ν*: φαρμακων. **10. v.1** *Τ,Κ,Ν*: ἄλλον, *Μ*: ἐκ. **v.1** *Τ,Κ*: ἵρις ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, *Μ,Ν*: ἡ ἵρις ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. **v.2** *Τ,Κ*: εἶχεν, *Μ,Ν*: εἶχε. **v.2** *Τ,Κ*: βιβλαριδιον ἀνεωγμενον και εθηκεν, *Μ*: βιβλιον ἀνεωγμενον και εθηκε, *Ν*: βιβλαριδιον ἠνεωγμενον και εθηκεν.

πόδα αὐτοῦ τὸν δεξιὸν ἐπὶ τὴν ὀχέαν τὸν δὲ εὐώνυμον ἐπὶ τὴν γῆν . καὶ ἔκραξεν ὡς φωνὴ μεγάλη ὡς περ λέων μυκᾶται καὶ ὅτε 3
 ἔκραξεν ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ τὰς ἑαυτῶν φωνάς . καὶ ὅτε ἐ- 4
 λάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ τὰς φωνάς ἑαυτῶν ἔμελλον γράφειν καὶ
 ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσάν μοι σφράγισον ἃ ἐλάλη-
 σαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ καὶ μὴ ταῦτα γράψῃς . καὶ ὁ ἄγγελος ὃν εἶδον 5
 ἕσπῳτα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἤρεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς
 τὸν οὐρανόν . καὶ ὥμοσεν ἐν τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων 6
 ὅς ἐκτισεν τὸν οὐρανόν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐ-
 τῇ καὶ τὴν ὀχέαν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ὅτι χρόνος οὐκ ἔσται ἔτι .
 ἀλλὰ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς φωνῆς τοῦ ἑβδόμου ἀγγέλου ὅταν μέλλῃ 7
 σαλπίζειν καὶ τελεσθῇ τὸ μυστήριον τοῦ θεοῦ ὡς εὐηγγέλισεν τοῖς
 ἑαυτοῦ δούλοις τοῖς προφήταις . καὶ ἡ φωνὴ ἦν ἡκουσα ἐκ τοῦ 8
 οὐρανοῦ πάλιν λαλοῦσα μετ' ἐμοῦ καὶ λέγουσα ὑπάγε λάβε τὸ βι-
 βλαρίδιον τὸ ἠνεωγμένον ἐν τῇ χειρὶ ἀγγέλου τοῦ ἕσπῳτος ἐπὶ τῆς
 θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς . καὶ ἀπῆλθὼν πρὸς τὸν ἄγγελον λέγων 9
 αὐτῷ δός μοι τὸ βιβλαρίδιον καὶ λέγει μοι λάβε καὶ κατάφαγε αὐτὸ
 καὶ πικρανεῖ σου τὴν κοιλίαν ἀλλ' ἐν τῷ στόματί σου ἔσται γλυκὺ
 ὡς μέλι . καὶ ἔλαβον τὸ βιβλαρίδιον ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἀγγέλου καὶ 10
 κατέφαγον αὐτὸ καὶ ἦν ἐν τῷ στόματί μου ὡς μέλι γλυκὺ καὶ ὅτε
 ἔφαγον αὐτὸ ἐπικράνθη ἡ κοιλία μου . καὶ λέγει μοι δεῖ σε πάλιν 11
 προφητεῦσαι ἐπὶ λαοῖς καὶ ἔθνεσιν καὶ γλώσσαις καὶ βασιλεῦσιν
 πολλοῖς .

Καὶ ἐδόθη μοι κάλαμος ὅμοιος ῥάβδῳ λέγων ἔγειραι καὶ μέ- 11
 τρησον τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ τοὺς προσκυ-
 νοῦντας ἐν αὐτῷ . καὶ τὴν αὐλὴν τὴν ἕσπῳθεν τοῦ ναοῦ ἔκβαλε ἕξω 2
 καὶ μὴ αὐτὴν μετρήσῃς ὅτι ἐδόθη τοῖς ἔθνεσιν καὶ τὴν πόλιν τὴν

v.2 T, K: τὴν θαλάσσαν τὸν δε εὐώνυμον ἐπὶ τὴν γῆν, M, V: τῆς θαλάσσης τὸν δε εὐώνυμον ἐπὶ τῆς γῆς. **v.3** T, K, V: ἐκραξεν, M: ἐκραξε. **v.4** T, K: τὰς φωνὰς ἑαυτῶν ἐμελλον, M: ἐμελλον, V: ἠμελλον. **v.4** T, K: μοι, M, V: ἐ. **v.4** T, K: ταῦτα, M, V: αὐτα. **v.5** T, K, V: ἤρεν, M: ἤρε. **v.5** T, K: αὐτοῦ, M, V: αὐτοῦ τὴν δεξιάν. **v.6** T, K, V: ἐκτισεν, M: ἐκτισε. **v.6** T, K: οὐκ ἔσται ἐπὶ, M, V: οὐκετι ἔσται. **v.7** T, K: ἀλλα, M, V: ἀλλ. **v.7** T, K: τελεσθη, M, V: ἐτελεσθη. **v.7** T, K: τοῖς ἑαυτοῦ δούλοις τοῖς προφήταις, M: τοὺς δούλους αὐτοῦ τοὺς προφήτας, V: τοὺς ἑαυτοῦ δούλους τοὺς προφήτας. **v.8** T, K: βιβλαριδιον τὸ ἠνεωγμενον, M: βιβλιδαριον τὸ ἀνεωγμενον, V: βιβλιον τὸ ἠνεωγμενον. **v.8** T, K: ἀγγελου, M, V: τοῦ ἀγγελου. **v.9** T, M, K: ἀπῆλθον, V: ἀπῆλθα. **v.9** T, K: δος μοι τὸ βιβλαριδιον, M: δουναι μοι τὸ βιβλιδαριον, V: δουναι μοι τὸ βιβλαριδιον. **v.10** T, K, V: βιβλαριδιον, M: βιβλιον. **v.11** T, M, K: λεγει, V: λεγουσιν. **v.11** T, K, V: ἐθνεσιν, M: ἐπὶ ἐθνεσι. **11. v.1** T, M: ῥάβδω λεγων ἔγειραι, K: ῥάβδω καὶ ὁ ἀγγελος εἰσπηκει λεγων ἔγειραι, V: ῥάβδω λεγων ἔγειρε. **v.2** T: ἐσῳθεν, K, M, V: ἐξῳθεν. **v.2** T, M, K: ἐξω, V: ἐξῳθεν.

3 ἁγίαν πατήσουσιν μῆνας τεσσαράκοντα^ο δύο . καὶ δώσω τοῖς δυ-
 σὶν μάρτυσίν μου καὶ προφητεύσουσιν ἡμέρας χιλίας διακοσίας
 4 ἐξήκοντα περιβεβλημένοι σάκκους . οὗτοί εἰσιν αἱ δύο ἐλαῖαι καὶ
 5 δύο λυχνίαι αἱ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ^ο τῆς γῆς ἐστῶσαι . καὶ εἴ τις αὐ-
 τοὺς θέλῃ ἀδικῆσαι πῦρ ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν καὶ
 κατεσθίει τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν καὶ εἴ τις αὐτοὺς^ο θέλῃ ἀδικῆσαι
 6 οὕτως δεῖ αὐτὸν ἀποκτανθῆναι . οὗτοι ἔχουσιν ἐξουσίαν κλεῖσαι
 τὸν οὐρανὸν ἵνα μὴ βρέχῃ^ο ὑετὸς ἐν ἡμέραις αὐτῶν τῆς προφη-
 7 τείας καὶ ἐξουσίαν ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ὑδάτων στρέφειν αὐτὰ εἰς αἶμα
 καὶ πατάξαι τὴν γῆν πᾶσῃ πληγῇ ὅσάκις ἐὰν θελήσωσιν . καὶ ὅ-
 8 ταν τελέσωσιν τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν τὸ θηρίον τὸ ἀναβαῖνον ἐκ τῆς
 ἀβύσσου ποιήσει πόλεμον^ο μετ' αὐτῶν καὶ νικήσει αὐτοὺς καὶ ἀ-
 9 ποκτενεῖ αὐτούς . καὶ τὰ^ο πτώματα αὐτῶν ἐπὶ τῆς πλατείας πόλεως
 τῆς μεγάλης ἥτις καλεῖται πνευματικῶς σόδομα καὶ αἴγυπτος ὅ-
 9 που καὶ ὁ κύριος ἠμῶν ἐσταυρώθη . καὶ βλέψουσιν ἐκ τῶν λαῶν
 καὶ φυλῶν καὶ γλωσσῶν καὶ ἔθνων τὰ^ο πτώματα αὐτῶν ἡμέρας
 10 τρεῖς καὶ ἡμισυ καὶ τὰ πτώματα αὐτῶν οὐκ ἀφήθουσιν τεθῆναι εἰς
 μνήματα . καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς χαρῶσιν ἐπ' αὐτοῖς
 καὶ εὐφρανθήσονται καὶ δῶρα πέμψουσιν ἀλλήλοις ὅτι οὗτοι οἱ
 11 δύο προφηταὶ ἐβασάνισαν τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς . καὶ με-
 τὰ τὰς τρεῖς ἡμέρας καὶ ἡμισυ πνεῦμα ζωῆς ἐκ τοῦ θεοῦ εἰσηλθεν
 ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ φόβος μέγας
 12 ἔπεδεν ἐπὶ τοὺς θεωροῦντας αὐτούς . καὶ ἤκουσαν φωνήν^ο μεγά-
 λην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν^ο αὐτοῖς ἀνάβητε ὧδε καὶ ἀνέβησαν
 εἰς τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ ἔθεώρησαν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐ-
 13 τῶν . καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐγένετο σεισμὸς μέγας καὶ τὸ δέκατον
 τῆς πόλεως ἔπεσεν καὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῷ σεισμῷ ὀνόματα ἀν-

v.2 *Τ,Κ*: τεσσαρακοντα δυο, *Μ*: τεσσαρακοντα και δυο, *Ν*: τεσσερακοντα [και] δυο. **v.4** *Τ*: δυο, *Κ,Μ,Ν*: αι δυο. **v.4** *Τ,Κ*: θεου της γης εστωσαι, *Μ*: κυριου της γης εστωσαι, *Ν*: κυριου της γης εστωτες. **v.5** *Τ,Κ*: θελη, *Μ,Ν*: θελει. **v.5** *Τ,Κ*: αυτους θελη, *Μ*: θελει αυτους, *Ν*: θεληση αυτους. **v.6** *Τ,Μ,Κ*: εξουσιαν, *Ν*: την εξουσιαν. **v.6** *Τ,Κ*: βρεχη υετος εν ημεραις αυτων της προφητειας, *Μ,Ν*: υετος βρεχη τας ημερας της προφητειας αυτων. **v.6** *Τ,Κ*: παση, *Μ,Ν*: εν παση. **v.7** *Τ,Κ*: πολεμον μετ αυτων, *Μ,Ν*: μετ αυτων πολεμον. **v.8** *Τ,Μ,Κ*: τα πτωματα, *Ν*: το πτωμα. **v.8** *Τ,Κ*: πολεως, *Μ,Ν*: της πολεως. **v.8** *Τ,Κ*: ημων, *Μ,Ν*: αυτων. **v.9** *Τ,Κ*: βλεψουσιν, *Μ,Ν*: βλεπουσιν. **v.9** *Τ,Κ*: τα πτωματα, *Μ,Ν*: το πτωμα. **v.9** *Τ,Κ,Ν*: και, *Μ*: ε. **v.9** *Τ,Κ*: αφησουσιν, *Μ*: αφησουσι, *Ν*: αφιουσιν. **v.9** *Τ,Κ*: μνηματα, *Μ,Ν*: μνημα. **v.10** *Τ,Κ*: χαρουσιν, *Μ,Ν*: χαιρουσιν. **v.10** *Τ,Μ,Κ*: ευφρανθησονται, *Ν*: ευφραινονται. **v.10** *Τ,Κ,Ν*: πεμψουσιν, *Μ*: δωσουσιν. **v.11** *Τ,Κ*: επ αυτους, *Μ*: εις αυτους, *Ν*: εν αυτοις. **v.11** *Τ,Μ,Κ*: επεσεν, *Ν*: επεπεσεν. **v.12** *Τ,Μ,Κ*: φωνην μεγαλην, *Ν*: φωνης μεγαλης. **v.12** *Τ,Μ,Κ*: λεγουσαν αυτοις αναβητε, *Ν*: λεγουσης αυτοις αναβατε. **v.13** *Τ,Κ,Ν*: ωρα, *Μ*: ημερα.

θρώπων χιλιάδες ἑπτὰ καὶ οἱ λοιποὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο καὶ ἔδωκαν
 δόξαν τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ· ἡ οὐαὶ ἡ δευτέρα ἀπῆλθεν ἰδοῦ^ο ἡ 14
 οὐαὶ ἡ τρίτη ἔρχεται ταχύ· καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγελος ἐσάλπισεν καὶ 15
 ἐγένοντο φωναὶ μεγάλαι ἐν τῷ οὐρανῷ λέγουσαι· ἐγένοντο αἱ βα-
 σιλεῖαι τοῦ κόσμου τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ καὶ
 βασιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· καὶ οἱ εἴκοσι καὶ τέσσα- 16
 ρες πρεσβύτεροι οἱ ἐνώπιον τοῦ^ο θεοῦ καθήμενοι ἐπὶ τοὺς θρόνους
 αὐτῶν ἔπεδον ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ·
 λέγοντες εὐχαριστοῦμέν σοι κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὁ ὢν καὶ 17
 ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος ὅτι εἴληφας τὴν δύναμίν σου τὴν μεγάλην
 καὶ ἐβασίλευσας· καὶ τὰ ἔθνη ὠργίσθησαν καὶ ἦλθεν ἡ ὀργή σου 18
 καὶ ὁ καιρὸς τῶν νεκρῶν κριθῆναι καὶ δοῦναι τὸν μισθὸν τοῖς δου-
 λοῖς σου τοῖς προφήταις καὶ τοῖς ἁγίοις καὶ τοῖς φοβουμένοις τὸ
 ὄνομά σου τοῖς^ο μικροῖς καὶ τοῖς μεγάλοις καὶ διαφθεῖραι τοὺς
 διαφθείροντας τὴν γῆν· καὶ ἠνοίγη ὁ ναὸς τοῦ θεοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ 19
 καὶ ὤφθη ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ καὶ ἐ-
 γένοντο ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ^ο σεισμός καὶ χάλαζα
 μεγάλη·

Καὶ σημεῖον μέγα ὤφθη ἐν τῷ οὐρανῷ γυνὴ περιβεβλημένη τὸν 12
 ἥλιον καὶ ἡ σελήνη ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτῆς καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς
 αὐτῆς στέφανος ἀστέρων δώδεκα· καὶ ἐν γαστρὶ ἔχουσα κρᾶζει ὠ- 2
 δίνουσα καὶ βασανιζομένη τεκεῖν· καὶ ὤφθη ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ 3
 οὐρανῷ καὶ ἰδοὺ δράκων μέγας^ο πυρρὸς ἔχων κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ
 κέρατα δέκα καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ διαδήματα^ο ἑπτὰ· καὶ ἡ 4
 οὐρὰ αὐτοῦ σύρει τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἔβαλεν
 αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν καὶ ὁ δράκων ἔστηκεν ἐνώπιον τῆς γυναικὸς
 τῆς μελλούσης τεκεῖν ἵνα ὅταν τέκη τὸ τέκνον αὐτῆς καταφάγη·
 καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἄρρῆνα ὃς μέλλει ποιμαίνειν πάντα τὰ ἔθνη ἐν ῥά- 5
 βδῷ σιδηρῷ καὶ ἠρπάσθη τὸ τέκνον αὐτῆς πρὸς τὸν θεὸν καὶ τὸν
 θρόνον αὐτοῦ· καὶ ἡ γυνὴ ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον ὅπου ἔχει τό- 6

v.14 *Τ, V*: ἰδοὺ ἡ οὐαὶ ἡ τρίτη ἐρχεται, *Κ*: καὶ ἰδοὺ ἡ οὐαὶ ἡ τρίτη ἐρχεται, *Μ*: ἡ οὐαὶ ἡ τρίτη ἰδοὺ ἐρχεται. **v.15** *Τ, Κ*: λέγουσαι ἐγενοντο αἱ βασιλεῖαι, *Μ*: λέγουσαι ἐγενετο ἡ βασιλεία, *Ν*: λεγοντες ἐγενετο ἡ βασιλεία. **v.16** *Τ, Κ*: καὶ, *Μ, Ν*: ἄ. **v.16** *Τ, Κ, Ν*: τοῦ θεοῦ, *Μ*: [τοῦ θρονου] τοῦ θεοῦ. **v.16** *Τ, Κ, Ν*: ἐπεσαν, *Μ*: ἐπεσον. **v.17** *Τ, Κ*: καὶ ὁ ἐρχόμενος, *Μ, Ν*: ἄ. **v.18** *Τ, Μ, Κ*: τοῖς μικροῖς καὶ τοῖς μεγάλοις, *Ν*: τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους. **v.19** *Τ, Μ, Κ*: ἐν, *Ν*: ὁ ἐν. **v.19** *Τ, Κ, Ν*: αὐτοῦ, *Μ*: τοῦ κυρίου. **v.19** *Τ, Κ, Ν*: καὶ σεισμος, *Μ*: ἄ. **12. v.2** *Τ, Κ*: κρᾶζει, *Μ*: ἐκραζεν, *Ν*: καὶ κρᾶζει. **v.3** *Τ, Κ, Ν*: μέγας πυρρὸς, *Μ*: πυρρὸς μέγας. **v.3** *Τ, Κ*: διαδήματα ἑπτὰ, *Μ, Ν*: ἑπτὰ διαδήματα. **v.5** *Τ, Μ, Κ*: ἀρρῆνα, *Ν*: ἀρσεν. **v.5** *Τ, Κ*: τὸν, *Μ, Ν*: πρὸς τὸν. **v.6** *Τ, Κ*: ἐχει, *Μ, Ν*: ἐχει ἐκεῖ.

7 πον ἡτοιμασμένον ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἵνα ἐκεῖ ἰρέφωσιν αὐτὴν ἡμέρας
 8 χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα . καὶ ἐγένετο πόλεμος ἐν τῷ οὐρανῷ ὁ
 9 μιχαὴλ καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ ἐπολέμησαν ὁ κατά τοῦ δράκοντος
 10 καὶ ὁ δράκων ἐπολέμησεν καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ . καὶ οὐκ ἴσχυ-
 11 σαν ὁ οὔτε τόπος εὐρέθη αὐτῶν ἔτι ἐν τῷ οὐρανῷ . καὶ ἐβλήθη ὁ
 12 δράκων ὁ μέγας ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος ὁ καλούμενος διάβολος καὶ ὁ
 13 σατανᾶς ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὄλην ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν καὶ οἱ
 14 ἄγγελοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐβλήθησαν . καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγά-
 15 λην λέγουσαν ὅτι ἐν τῷ οὐρανῷ ἄρτι ἐγένετο ἡ σωτηρία καὶ ἡ δύναμις
 16 καὶ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ
 17 ὅτι κατέβληθη ὁ κατήγορός τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν ὁ κατηγορῶν αὐτῶν
 18 ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτός . καὶ αὐτοὶ ἐνίκησαν
 19 αὐτὸν διὰ τὸ αἷμα τοῦ ἀρνίου καὶ διὰ τὸν λόγον τῆς μαρτυρίας
 20 αὐτῶν καὶ οὐκ ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἄχρι θανάτου . διὰ
 21 τοῦτο εὐφραίνεσθε οἱ οὐρανοὶ καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς σκηνοῦντες οὐαὶ
 22 τοῖς κατοικοῦσιν τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν ὅτι κατέβη ὁ διάβολος
 23 πρὸς ὑμᾶς ἔχων θυμὸν μέγαν εἰδὼς ὅτι ὀλίγον καιρὸν ἔχει . καὶ
 24 ὅτε εἶδεν ὁ δράκων ὅτι ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν ἐδίωξεν τὴν γυναῖκα
 25 ἣτις ἔτεκεν τὸν ἄρρῆνα . καὶ ἐδόθησαν τῇ γυναικὶ δύο πτέρυγες
 26 τοῦ ἀετοῦ τοῦ μεγάλου ἵνα πέτηται εἰς τὴν ἔρημον εἰς τὸν τόπον
 27 αὐτῆς ὅπου ὁ τρέφεται ἐκεῖ καιρὸν καὶ καιροὺς καὶ ἡμισυ καιροῦ
 28 ἀπὸ προσώπου τοῦ ὄφεως . καὶ ἔβαλεν ὁ ὄφις ὀπίσω τῆς γυναικὸς
 29 ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὕδωρ ὡς ποταμὸν ἵνα ἱαυτὴν ποταμοφό-
 30 ρητον ποιήσῃ . καὶ ἐβοήθησεν ἡ γῆ τῇ γυναικὶ καὶ ἠνοιξεν ἡ γῆ
 31 τὸ στόμα αὐτῆς καὶ κατέπιεν τὸν ποταμὸν ὃν ἔβαλεν ὁ δράκων ἐκ
 32 τοῦ στόματος αὐτοῦ . καὶ ὠργίσθη ὁ δράκων ἐπὶ τῇ γυναικὶ καὶ
 33 ἀπῆλθεν ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ σπέρματος αὐτῆς
 34 τῶν τηρούντων τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ καὶ ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν
 35 τοῦ ἰησοῦ χριστοῦ . καὶ ἐστάθην ἐπὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης .

13 Καὶ εἶδον ἐκ τῆς θαλάσσης θηρίον ἀναβαῖνον ἔχον κεφαλὰς ὁ

v.6 *T, K, V*: ἀπο, *M*: υπο. **v.6** *T, K, V*: τρεφωσιν, *M*: εκτρεφωσιν. **v.7** *T, K*: επολεμησαν
 κατα, *M*: πολεμησαι μετα, *V*: του πολεμησαι μετα. **v.8** *T, K*: ισχυσαν ουτε τοπος ευρεθη
 αυτων, *M*: ισχυσεν ουδε τοπος ευρεθη αυτω, *V*: ισχυσεν ουδε τοπος ευρεθη αυτων. **v.9** *T, K, V*:
 ο, *M*: ζ. **v.10** *T, K*: λεγουσαν εν τω ουρανω, *M, V*: εν τω ουρανω λεγουσαν. **v.10** *T, K*:
 κατεβληθη, *M, V*: εβληθη. **v.10** *T, M, K*: κατηγορος, *V*: κατηγορ. **v.10** *T, M, K*: αυτων,
V: αυτους. **v.12** *T, K*: τοις κατοικουσιν την γην και την θαλασσαν, *M*: τη γη και τη θαλασση,
V: την γην και την θαλασσαν. **v.13** *T, M, K*: αρρენα, *V*: αρσενα. **v.14** *T, M, K*: δυο, *V*: αι
 δυο. **v.14** *T, K, V*: οπου τρεφεται, *M*: οπως τρεφεται. **v.15** *T, K*: οπισω της γυναικος εκ του
 στοματος αυτου, *M, V*: εκ του στοματος αυτου οπισω της γυναικος. **v.15** *T, K*: ταυτην, *M, V*:
 αυτην. **v.17** *T, K*: του ιησου χριστου, *M, V*: ιησου.

ἐπτά καὶ κέρατα δέκα καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ δέκα διαδήματα
καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ὄνομά βλασφημίας· καὶ τὸ θηρίον ὃ ²
εἶδον ἦν ὅμοιον παρδάλει καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς ἄρκτιου καὶ τὸ
στόμα αὐτοῦ ὡς στόμα λέοντος καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ δράκων τὴν
δύναμιν αὐτοῦ καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ καὶ ἐξουσίαν μεγάλην· καὶ ³
εἶδον ὅτι μίαν τῶν κεφαλῶν αὐτοῦ ὡς ἐσφαγμένην εἰς θάνατον καὶ ἡ
πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐθεραπεύθη καὶ ἐθαυμάσθη ἔν ὅλη τῇ
γῆ ὀπίσω τοῦ θηρίου· καὶ προσεκύνησαν τὸν ὄρακοντα ὃς ἔδω- ⁴
κεν ἐξουσίαν τῷ θηρίῳ καὶ προσεκύνησαν τὸ θηρίον λέγοντες τίς
ὅμοιος τῷ θηρίῳ τίς δύναται πολεμῆσαι μετ' αὐτοῦ· καὶ ἐδόθη ⁵
αὐτῷ στόμα λαλοῦν μεγάλα καὶ βλασφημίας καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐ-
ξουσία ποιεῖν μῆνας τεσσαράκοντα δύο· καὶ ἤνοιξεν τὸ στόμα ⁶
αὐτοῦ εἰς βλασφημίαν πρὸς τὸν θεὸν βλασφημησαὶ τὸ ὄνομα αὐ-
τοῦ καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ καὶ τοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ σκηνοῦντας·
καὶ ἐδόθη αὐτῷ πόλεμον ποιεῖν μετὰ τῶν ἁγίων καὶ νικῆσαι αὐ- ⁷
τούς καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ἐπὶ πᾶσαν φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ
ἔθνος· καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς ⁸
γῆς ὧν οὐ γέγραπται τὰ ὀνόματα ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου
ἐσφαγμένου ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· εἴ τις ἔχει οὖς ἀκουσάτω· ⁹
εἴ τις αἰχμαλωσίαν συνάγει εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπάγει εἴ τις ἐν μα- ¹⁰
χαίρᾳ ἀποκτενεῖ δεῖ αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτανθῆναι ὧδέ ἐστιν
ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ πίστις τῶν ἁγίων· καὶ εἶδον ἄλλο θηρίον ἀνα- ¹¹
βαῖνον ἐκ τῆς γῆς καὶ εἶχεν κέρατα δύο ὅμοια ἀρνίῳ καὶ ἐλάλει
ὡς δράκων· καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πρώτου θηρίου πᾶσαν ποιεῖ ἐ- ¹²

13. v.1 *T, K:* κεφαλᾶς ἑπτα καὶ κέρατα δεκα, *M, V:* κέρατα δεκα καὶ κεφαλᾶς ἑπτα. **v.1** *T, K:* ὄνομα, *M:* ὀνοματα, *V:* [ὀνοματα]. **v.2** *T, K:* ἀρκτου, *M, V:* ἀρκου. **v.3** *T, K:* εἶδον μίαν τῶν κεφαλῶν αὐτοῦ ὡς, *M:* μίαν ἐκ τῶν κεφαλῶν αὐτοῦ ὡσεὶ, *V:* μίαν ἐκ τῶν κεφαλῶν αὐτοῦ ὡς. **v.3** *T:* ἐθαυμάσθη ἐν ὅλη τῇ γῆ, *K, M:* ἐθαυμάσεν ὅλη ἡ γῆ, *V:* ἐθαυμάσθη ὅλη ἡ γῆ. **v.4** *T, K:* τὸν δράκοντα ὃς ἔδωκεν ἐξουσίαν τῷ θηρίῳ καὶ προσεκύνησαν τὸ θηρίον, *M:* τὸ δράκοντι τὸ δέδωκεν τὴν ἐξουσίαν τῷ θηρίῳ καὶ προσεκύνησαν τῷ θηρίῳ, *V:* τὸ δράκοντι οὗτος ἔδωκεν τὴν ἐξουσίαν τῷ θηρίῳ καὶ προσεκύνησαν τῷ θηρίῳ. **v.4** *T, K:* τίς δυναται, *M:* καὶ τίς δυνατος, *V:* καὶ τίς δυναται. **v.5** *T, K, V:* βλασφημίας, *M:* βλασφημιαν. **v.5** *T, K, V:* ποιησαι, *M:* πολεμον ποιησαι. **v.5** *T, M, K:* τεσσαρακοντα δυο, *V:* τεσσερακοντα [καὶ] δυο. **v.6** *T, M, K:* βλασφημιαν, *V:* βλασφημίας. **v.6** *T, K:* καὶ, *M, V:* ἐ. **v.7** *T, K:* πολεμον ποιησαι, *M, V:* ποιησαι πολεμον. **v.7** *T, K:* φυλην, *M, V:* φυλην καὶ λαον. **v.8** *T, M, K:* αὐτω, *V:* αὐτον. **v.8** *T, K:* ὧν οὐ γεγραπται τὰ ὀνοματα ἐν τῇ βίβλῳ, *M:* ὧν οὐ γεγραπται τὸ ὄνομα ἐν τῷ βιβλίῳ, *V:* οὐ οὐ γεγραπται τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν τῷ βιβλίῳ. **v.8** *T, K:* ἐσφαγμενου, *M, V:* τοῦ ἐσφαγμενου. **v.10** *T, K:* αἰχμαλωσίαν συναγει εἰς αἰχμαλωσίαν υπαγει, *M:* ἐχει αἰχμαλωσίαν υπαγει, *V:* εἰς αἰχμαλωσίαν εἰς αἰχμαλωσίαν υπαγει. **v.10** *T, K:* ἐν μαχαίρᾳ αποκτενεῖ δεῖ αὐτον ἐν μαχαίρᾳ αποκτανθῆναι, *M:* ἐν μαχαίρᾳ δεῖ αὐτον αποκτανθῆναι, *V:* ἐν μαχαίρᾳ αποκτανθῆναι αὐτον ἐν μαχαίρᾳ αποκτανθῆναι. **v.11** *T, K, V:* εἶχεν, *M:* εἶχε.

νώπιον αὐτοῦ καὶ ᾄσει τὴν γῆν καὶ τοὺς κατοικοῦντας^ο ἐν αὐτῇ
 13 ἵνα προσκυνήσωσιν τὸ θηρίον τὸ πρῶτον οὗ ἑθεραπεύθη ἡ πληγὴ
 τοῦ θανάτου αὐτοῦ . καὶ ποιεῖ σημεῖα μεγάλα ἵνα^ο καὶ πῦρ ποιῇ
 καταβαίνειν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων .
 14 καὶ πλανᾷ τοὺς^ο κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὰ σημεῖα ἃ ἐδόθη
 αὐτῷ ποιῆσαι ἐνώπιον τοῦ θηρίου λέγων τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς
 γῆς ποιῆσαι εἰκόνα τῷ θηρίῳ ὃ^ο ἔχει τὴν πληγὴν τῆς μαχαίρας
 15 καὶ ἔζησεν . καὶ ἐδόθη αὐτῷ δοῦναι^ο πνεῦμα τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου
 ἵνα καὶ λαλήσῃ ἢ εἰκὼν τοῦ θηρίου καὶ ποιήσῃ ὅσοι^ο ἂν μὴ προ-
 16 σκυνήσωσιν τὴν εἰκόνα τοῦ θηρίου ἵνα ἀποκτανθῶσιν . καὶ ποιεῖ
 πάντας τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους καὶ τοὺς πλουσίους καὶ
 τοὺς πτωχοὺς καὶ τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς δούλους ἵνα δώσῃ^ο
 αὐτοῖς χάραγμα ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτῶν τῆς δεξιᾶς ἢ ἐπὶ τῶν^ο μετώ-
 17 πων αὐτῶν . καὶ ἵνα μήτις δύνῃται ἀγοράσαι ἢ πωλῆσαι εἰ μὴ ὁ
 ἔχων τὸ χάραγμα ἢ τὸ ὄνομα τοῦ θηρίου ἢ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὀνό-
 18 ματος αὐτοῦ . ὧδε ἡ σοφία ἐστὶν ὁ ἔχων τὸν νοῦν ψηφισάτω τὸν
 ἀριθμὸν τοῦ θηρίου ἀριθμὸς γὰρ ἀνθρώπου ἐστὶν καὶ ὁ ἀριθμὸς
 αὐτοῦ χξϞ^ο .

14 Καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ ἄρνιον ἐστῆκός ἐπὶ τὸ ὄρος σιών καὶ μετ'
 αὐτοῦ ἑκατὸν^ο τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες ἔχουσαι τὸ ὄνομα
 2 τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγραμμένον ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν . καὶ ἤ-
 κουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν καὶ ὡς φω-
 νὴν βροντῆς μεγάλης καὶ φωνὴν^ο ἤκουσα κιθαρῶδων κιθαριζόντων
 3 ἐν ταῖς κιθάραις αὐτῶν . καὶ ᾄδουσιν ὡς ᾠδὴν καινὴν ἐνώπιον τοῦ

v.12 *Τ,Κ,Υ*: ποιεῖ, *Μ*: ἐποιεῖ. **v.12** *Τ,Κ*: κατοικούντας εν αυτη ινα προσκυνησωσιν, *Μ*: εν αυτη κατοικούντας ινα προσκυνησωσι, *Υ*: εν αυτη κατοικούντας ινα προσκυνησουσιν. **v.13** *Τ,Κ*: ινα και πυρ ποιη καταβαίνειν εκ του ουρανου εις την γην, *Μ*: και πυρ ινα εκ του ουρανου καταβαινη επι την γην, *Υ*: ινα και πυρ ποιη εκ του ουρανου καταβαινη εις την γην. **v.14** *Τ,Κ,Υ*: τους κατοικούντας, *Μ*: [τους εμους] τους κατοικούντας. **v.14** *Τ,Κ*: ο εχει την πληγην της μαχαίρας και εζησεν, *Μ*: ο ειχε την πληγην της μαχαίρας και εζησε, *Υ*: ος εχει την πληγην της μαχαίρας και εζησεν. **v.15** *Τ,Κ,Υ*: δουναι πνευμα, *Μ*: πνευμα δουναι. **v.15** *Τ,Κ*: οσοι αν μη προσκυνησωσιν την εικονα του θηριου ινα αποκτανθωσιν, *Μ*: οσοι εαν μη προσκυνησωσι τη εικονι του θηριου αποκτανθωσι, *Υ*: [ινα] οσοι εαν μη προσκυνησωσιν τη εικονι του θηριου αποκτανθωσιν. **v.16** *Τ,Κ*: δωση αυτοις χαραγμα, *Μ*: δωσιν αυτοις χαραγματα, *Υ*: δωσιν αυτοις χαραγμα. **v.16** *Τ,Μ,Κ*: των μετωπων, *Υ*: το μετωπον. **v.17** *Τ*: μητις, *Κ,Μ,Υ*: μη τις. **v.17** *Τ,Κ,Υ*: δυνηται, *Μ*: δυναται. **v.17** *Τ,Κ*: η, *Μ,Υ*: ζ. **v.18** *Τ,Κ*: τον, *Μ,Υ*: ζ. **v.18** *Τ,Κ*: χξϞ, *Μ*: [εστιν] χξϞ, *Υ*: εξακοσιοι εξηκοντα εξ, *Κ*: εξακοσιοι δεκα εξ, others: εξακοσιοι εξηκοντα πεντε, οφ εξακοσιοι τεσσαρακοντα εξ. **14. v.1** *Τ,Κ*: αρνιον, *Μ,Υ*: το αρνιον. **v.1** *Τ,Μ,Κ*: εστηκος, *Υ*: εστος. **v.1** *Τ,Κ*: εκατον τεσσαρακοντα τεσσαρες, *Μ*: [αριθμος] ρμδ, *Υ*: εκατον τεσσαρακοντα τεσσαρες. **v.1** *Τ,Κ*: το ονομα του πατρος, *Μ,Υ*: το ονομα αυτου και το ονομα του πατρος. **v.2** *Τ,Κ*: φωνην ηκουσα, *Μ,Υ*: η φωνην ην ηκουσα ως. **v.3** *Τ,Κ*: ως, *Μ*: ζ, *Υ*: [ως].

Θρόνου καὶ ἐνώπιον τῶν τεσσάρων ζῶων καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο μαθεῖν τὴν ῥῆθὴν εἰ μὴ αἱ ἑκατὸν^ο τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες οἱ ἠγορασμένοι ἀπὸ τῆς γῆς. οὗτοί εἰσιν οἱ με- 4
 τὰ γυναικῶν οὐκ ἐμολύνθησαν παρθένοι γὰρ εἰσιν οὗτοι εἰσιν οἱ ἀκολουθοῦντες τῷ ἄρνίῳ ὅπου ἂν ὑπάγῃ οὗτοι ἠγοράσθησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀπαρχὴ τῷ θεῷ καὶ τῷ ἄρνίῳ. καὶ ἐν τῷ στόματι 5
 αὐτῶν οὐχ εὐρέθη δόλος^ο ἄμωμοι γὰρ εἰσιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ. καὶ εἶδον ἄλλον^ο ἄγγελον πετώμενον ἐν μεσουρανήματι 6
 ἔχοντα εὐαγγέλιον αἰώνιον εὐαγγελίσει τοὺς^ο κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πᾶν ἔθνος καὶ φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ λαόν. λέγοντα ἐν 7
 φωνῇ μεγάλη φοβήθητε τὸν θεὸν καὶ δότε αὐτῷ δόξαν ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς κρίσεως αὐτοῦ καὶ προσκυνήσατε τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ θάλασσαν καὶ πηγὰς ὑδάτων. καὶ ἄλλος 8
 ἄγγελος^ο ἠκολούθησεν λέγων ἔπεσεν ἔπεσεν βαβυλῶν ἡ πόλις ἡ μεγάλη ὅτι ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πεπότικεν πάντα ἔθνη. καὶ τρίτος^ο ἄγγελος ἠκολούθησεν αὐτοῖς λέγων ἐν 9
 φωνῇ μεγάλη εἶ τις τὸ^ο θηρίον προσκυνεῖ καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ καὶ λαμβάνει χάραγμα ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ ἢ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ. καὶ αὐτὸς πίεται ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ 10
 κεκερασμένου ἀκράτου ἐν τῷ ποτηρίῳ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ καὶ βασανισθήσεται ἐν πυρὶ καὶ θείῳ ἐνώπιον τῶν^ο ἁγίων ἀγγέλων καὶ ἐνώπιον τοῦ ἄρνιου. καὶ ὁ καπνὸς τοῦ βασανισμοῦ αὐτῶν ἀνα- 11
 βαίνει^ο εἰς αἰῶνας αἰῶνων καὶ οὐκ ἔχουσιν ἀνάπαυσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς οἱ προσκυνοῦντες τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ καὶ εἶ- 12
 τις λαμβάνει τὸ χάραγμα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. ὧδε ὑπόμνη τῶν 12
 ἁγίων ἐστὶν ὧδε οἱ τηροῦντες τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ καὶ τὴν πίστιν ἰησοῦ. καὶ ἤκουσα φωνῆς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λεγούσης μοὶ γράψον 13

v.3 *T, K:* ηδυνατο, *M, V:* εδυνατο. **v.3** *T, K:* εκατον τεσσαρακοντα τεσσαρες, *M:* ρμδ, *V:* εκατον τεσερακοντα τεσσαρες. **v.4** *T, M, K:* εισιν, *V:* ζ. **v.4** *T, K, V:* ουτοι, *M:* ουτοι υπο ηρου. **v.5** *T, K:* δολος αμωμοι γαρ εισιν ενωπιον του θρονου του θεου, *M:* ψευδος αμωμοι γαρ εισι, *V:* ψευδος αμωμοι εισιν. **v.6** *T, K:* αλλον αγγελον πετωμενον, *M:* αγγελον πετομενον, *V:* αλλον αγγελον πετομενον. **v.6** *T, K:* τους κατοικουντας επι της γης και παν εθνος, *M:* τους καθημενους επι της γης και επι παν εθνος, *V:* επι τους καθημενους επι της γης και επι παν εθνος. **v.7** *T, K:* λεγοντα, *M, V:* λεγων. **v.7** *T, V:* θαλασσαν, *K, M:* την θαλασσαν. **v.8** *T, K:* αγγελος ηκολουθησεν λεγων επεσεν επεσεν βαβυλων η πολις η μεγαλη οτι, *M:* δευτερος αγγελος ηκολουθησε λεγων [επεσεν] επεσε βαβυλων η μεγαλη, *V:* αγγελος δευτερος ηκολουθησεν λεγων επεσεν επεσεν βαβυλων η μεγαλη η. **v.8** *T, K:* εθνη, *M, V:* τα εθνη. **v.9** *T, K:* τριτος αγγελος, *M, V:* αλλος αγγελος τριτος. **v.9** *T, K:* το θηριον προσκυνει, *M, V:* προσκυνει το θηριον. **v.10** *T, M, K:* των αγιων αγγελων, *V:* αγγελων αγιων. **v.11** *T, K:* αναβαινει εις αιωνας αιωνων, *M, V:* εις αιωνας αιωνων αναβαινει. **v.12** *T, K:* υπομνη, *M, V:* η υπομνη. **v.12** *T, K:* ωδε, *M:* [ωδε], *V:* ζ.

μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν κυρίῳ ἀποθνήσκοντες ἀπάρτι^ο ναὶ λέγει
 τὸ πνεῦμα ἵνα ἀναπαύσωνται ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν τὰ δὲ ἔργα αὐ-
 14 τῶν ἀκολουθεῖ μετ' αὐτῶν . καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ νεφέλη λευκὴ καὶ
 ἐπὶ τὴν νεφέλην καθήμενος^ο ὅμοιος υἱῷ ἀνθρώπου ἔχων ἐπὶ τῆς
 15 κεφαλῆς αὐτοῦ στέφανον χρυσοῦν καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δρέπανον
 ὄξυ . καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ κράζων ἐν μεγάλῃ^ο
 φωνῇ τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῆς νεφέλης πέμψον τὸ δρέπανόν σου καὶ
 16 θέρισον ὅτι ἤλθέν σοι^ο ἡ ὥρα τοῦ θερίσαι ὅτι ἐξηράνθη ὁ θερισμὸς
 17 τῆς γῆς . καὶ ἔβαλεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τὴν^ο νεφέλην τὸ δρέπανον
 18 αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐθερίσθη ἡ γῆ . καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν
 19 ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ ἔχων καὶ αὐτὸς δρέπανον ὄξυ . καὶ
 ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου ἔχων ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ
 20 πυρὸς καὶ ἐφώνησεν κραυγῇ μεγάλῃ τῷ ἔχοντι τὸ δρέπανον τὸ ὄξυ
 λέγων πέμψον σου τὸ δρέπανον τὸ ὄξυ καὶ τρύγησον τοὺς βότρυας
 19 τῆς^ο γῆς ὅτι ἤκμασαν αἱ σταφυλαὶ αὐτῆς . καὶ ἔβαλεν ὁ ἄγγελος τὸ
 20 δρέπανον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν καὶ ἐτρύγησεν τὴν ἀμπελον τῆς γῆς
 καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν ληνὸν τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ τὴν^ο μεγάλην . καὶ
 ἐπατήθη ἡ ληνὸς ἐξῶ τῆς πόλεως καὶ ἐξῆλθεν αἷμα ἐκ τῆς ληνοῦ
 ἄχρι τῶν χαλινῶν τῶν ἵππων ἀπὸ σταδίων χιλίων ἑξακοσίων .

15 Καὶ εἶδον ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ μέγα καὶ θαυμαστὸν ἀγ-
 γέλους ἐπτά ἔχοντας πληγὰς ἐπτά τὰς ἐσχάτας ὅτι ἐν αὐταῖς ἔτε-
 2 λέσθη ὁ θυμὸς τοῦ θεοῦ . καὶ εἶδον ὡς θάλασσαν ὑαλίνην μεμιγ-
 μένην πυρὶ καὶ τοὺς νικῶντας ἐκ τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τῆς εἰκόνης
 αὐτοῦ καὶ ἐκ^ο τοῦ χαράγματος αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὀνόμα-
 3 τος αὐτοῦ ἔστῶτας ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν ὑαλίνην ἔχοντας κιθάρας
 3 τοῦ θεοῦ . καὶ ᾄδουσιν τὴν ᾠδὴν μωδῶως δούλου τοῦ θεοῦ καὶ
 τὴν ᾠδὴν τοῦ ἀρνίου λέγοντες μεγάλα καὶ θαυμαστά τὰ ἔργα σου
 4 κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ δίκαιαι καὶ ἀληθιναὶ αἱ ὁδοὶ σου ὁ
 βασιλεὺς τῶν ἁγίων . τίς οὐ μὴ φοβηθῆ ὅτε κύριε καὶ δοξάσῃ τὸ
 ὄνομά σου ὅτι μόνος ὁθεὸς ὅτι πάντα τὰ ἔθνη ἤξουσιν καὶ προ-

v.13 *Τ,Κ:* μοι, *Μ:* [μοι], *Υ:* *ζ*. **v.13** *Τ,Κ:* απαρτι ναι λεγει το πνευμα ινα αναπαυσωνται, *Μ:* απ αρτι λεγει ναι το πνευμα ινα αναπαυσωνται, *Υ:* απ αρτι ναι λεγει το πνευμα ινα αναπαησονται.
v.13 *Τ,Μ,Κ:* δε, *Υ:* γαρ. **v.14** *Τ,Κ:* καθημενος ομοιος υιω, *Μ:* καθημενον ομοιον υιω, *Υ:* καθημενον ομοιον υιον.
v.15 *Τ,Κ:* μεγαλη φωνη, *Μ,Υ:* φωνη μεγαλη. **v.15** *Τ,Κ:* σοι η ωρα του, *Μ,Υ:* η ωρα. **v.16** *Τ,Μ,Κ:* την νεφελην, *Υ:* της νεφελης. **v.18** *Τ,Μ,Κ:* εχων, *Υ:* [ο] εχων. **v.18** *Τ,Μ,Κ:* κραυγη, *Υ:* φωνη. **v.18** *Τ:* της γης, *Κ,Μ,Υ:* της αμπελου της γης.
v.19 *Τ,Κ:* την μεγαλην, *Μ,Υ:* τον μεγαν. **v.20** *Τ,Κ:* εξω, *Μ,Υ:* εξωθεν. **15. v.2** *Τ,Κ:* εκ του χαραγματος αυτου, *Μ,Υ:* *ζ*. **v.3** *Τ,Κ:* μωσεως, *Μ,Υ:* μουσεως. **v.3** *Τ:* δουλου, *Κ,Μ,Υ:* του δουλου. **v.3** *Τ,Κ:* αγων, *Μ,Υ:* εθων. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* σε, *Υ:* *ζ*. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* δοξαση, *Υ:* δοξασει. **v.4** *Τ,Κ,Υ:* οσιος, *Μ:* αγιος.

σκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐφανερώθησαν .
 καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον καὶ ἰδοῦ ἠνοιγῆ ὁ ναὸς τῆς σκηνῆς τοῦ μαρ- 5
 τυρίου ἐν τῷ οὐρανῷ . καὶ ἐξῆλθον οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι ἔχοντες τὰς 6
 ἑπτὰ πληγὰς ἐκ τοῦ ναοῦ ἐνδεδυμένοι λίνον καθαρὸν καὶ λαμ-
 πρὸν καὶ περιεζωσμένοι περὶ τὰ στήθη ζώνας χρυσαῖς . καὶ ἐν ἐκ 7
 τῶν τεσσάρων ζώων ἔδωκεν τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις ἑπτὰ φιάλας χρυ-
 σαῖς γεμούσας τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
 αἰώνων . καὶ ἐγεμίσθη ὁ ναὸς καπνοῦ ἐκ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ καὶ 8
 ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν
 ἄχρι τελεσθῶσιν αἱ ἑπτὰ πληγαὶ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων .

Καὶ ἤκουσα φωνῆς ὁ μεγάλης ἐκ τοῦ ναοῦ λεγούσης τοῖς ἑπτὰ **16**
 ἀγγέλοις ὑπάγετε καὶ ἐκχεάτε τὰς φιάλας τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ εἰς
 τὴν γῆν . καὶ ἀπῆλθεν ὁ πρῶτος καὶ ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ 2
 τὴν γῆν καὶ ἐγένετο ἔλκος κακὸν καὶ πονηρὸν εἰς τοὺς ἀνθρώπους
 τοὺς ἔχοντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου καὶ τοὺς τῆ ἑικόνοι αὐτοῦ
 προσκυνοῦντας . καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐ- 3
 τοῦ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐγένετο αἷμα ὡς νεκροῦ καὶ πᾶσα ψυχὴ
 ζῶσα ἀπέθανεν ἐν τῇ θαλάσῃ . καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἐξέχεεν τὴν 4
 φιάλην αὐτοῦ εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ εἰς τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων
 καὶ ἐγένετο αἷμα . καὶ ἤκουσα τοῦ ἀγγέλου τῶν ὑδάτων λέγοντος 5
 δίκαιος κύριε εἶ ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ὄσιος ὅτι ταῦτα ἔκρινας . ὅτι 6
 αἷμα ἁγίων καὶ προφητῶν ἐξέχεαν καὶ αἷμα αὐτοῖς ἔδωκας πιεῖν
 ἄξιοι γὰρ εἰσιν . καὶ ἤκουσα ἄλλου ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου λέγοντος 7
 ναὶ κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ἀληθινὰ καὶ δίκαια αἱ κρίσεις
 σου . καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν 8
 ἥλιον καὶ ἐδόθη αὐτῷ καυματῖσαι τοὺς ἀνθρώπους ἐν πυρὶ . καὶ 9
 ἑκαυματίσθησαν οἱ ἄνθρωποι καῦμα μέγα καὶ ἐβλασφῆμησαν τὸ
 ὄνομα τοῦ θεοῦ τοῦ ἔχοντος ἐξουσίαν ἐπὶ τὰς πληγὰς ταύτας καὶ
 οὐ μετενόησαν δοῦναι αὐτῷ δόξαν . καὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐξέχεεν 10

v.5 *T, K:* ἰδου, *M, V:* *φ.* **v.6** *T, K:* εχοντες, *M:* οι εχοντες, *V:* [οι] εχοντες. **v.6** *T, K, V:* εκ του ναου, *M:* οι ησαν. **v.6** *T, K:* και, *M, V:* *φ.* **v.8** *T, K:* ηδυνατο, *M, V:* εδυνατο.
16. v.1 *T, M, K:* φωνης μεγαλης, *V:* μεγαλης φωνης. **v.1** *T, M, K:* εκχεατε, *V:* εκχεετε.
v.1 *T, K:* φιαλας, *M, V:* επτα φιαλας. **v.2** *T, K:* επι, *M, V:* εις. **v.2** *T, K:* εις, *M, V:* επι.
v.2 *T, K:* τη εικονι αυτου προσκυνουντας, *M, V:* προσκυνουντας τη εικονι αυτου. **v.3** *T, M, K:*
 αγγελος, *V:* *φ.* **v.3** *T, M, K:* ζωσα απεθανεν, *V:* ζωης απεθανεν τα. **v.4** *T, K:* αγγελος,
M, V: *φ.* **v.4** *T, M, K:* εις, *V:* *φ.* **v.5** *T, K:* κυριε, *M, V:* *φ.* **v.5** *T:* και ο οσιος, *K:* και
 ο εσομενος, *M, V:* ο οσιος. **v.6** *T, M, K:* εδωκας, *V:* [δ]εδωκας. **v.6** *T, K:* γαρ, *M, V:* *φ.*
v.7 *T, K:* αλλου εκ, *M, V:* *φ.* **v.8** *T, M, K:* αγγελος, *V:* *φ.* **v.8** *T, K, V:* τους ανθρωπους
 εν πυρι, *M:* εν πυρι τους ανθρωπους. **v.9** *T, K, V:* εβλασφημησαν, *M:* εβλασφημησαν οι
 ανθρωποι. **v.9** *T, M, K:* εξουσιαν, *V:* την εξουσιαν.

τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ θηρίου καὶ ἐγένετο ἡ βασι-
 λεία αὐτοῦ ἔσκοτωμένη καὶ ἔμαρσῶντο τὰς γλώσσας αὐτῶν ἐκ τοῦ
 11 πόνου . καὶ ἐβλασφήμησαν τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐκ τῶν πόνων
 αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἑλκῶν αὐτῶν καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων
 12 αὐτῶν . καὶ ὁ ἔκτος ἄγγελος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν πο-
 ταμὸν τὸν μέγαν τὸν εὐφράτην καὶ ἐξηράνθη τὸ ὕδωρ αὐτοῦ ἵνα ἐ-
 13 τοιμασθῇ ἡ ὁδὸς τῶν βασιλέων τῶν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου . καὶ εἶδον
 ἐκ τοῦ στόματος τοῦ δράκοντος καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ θηρίου
 καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ψευδοπροφήτου πνεύματα τρία ἀκάθαρτα
 14 ὅμοια βατράχοις . εἰσὶν γὰρ πνεύματα δαιμονίων ποιοῦντα σημεῖα
 ἐκπορευέσθαι ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ τῆς οἰκουμένης ὅλης
 συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς πόλεμον τῆς ἡμέρας ἐκείνης τῆς μεγάλης
 15 τοῦ θεοῦ τοῦ παντοκράτορος . ἰδοὺ ἔρχομαι ὡς κλέπτῃς μακάριος
 ὁ γρηγορῶν καὶ τηρῶν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἵνα μὴ γυμνὸς περιπατῇ
 16 καὶ βλέπωσιν τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ . καὶ συνήγαγεν αὐτοὺς εἰς
 τὸν τόπον τὸν καλούμενον ἑβραϊστὶ ἄρμαγεδδῶν . καὶ ὁ ἕβδομος
 17 ἄγγελος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὸν ἀέρα καὶ ἐξηλθεν φωνὴ
 μεγάλη ἀπὸ τοῦ ναοῦ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θρόνου λέγουσα γέ-
 18 γονεν . καὶ ἐγένοντο φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ σεισμός
 ἐγένετο μέγας οἷος οὐκ ἐγένετο ἀφ' οὗ οἱ ἄνθρωποι ἐγένοντο ἐπὶ
 19 τῆς γῆς τηλικούτος σεισμός οὕτως μέγας . καὶ ἐγένετο ἡ πόλις ἡ
 μεγάλη εἰς τρία μέρη καὶ αἱ πόλεις τῶν ἐθνῶν ἔπεδον καὶ βαβυ-
 λῶν ἡ μεγάλη ἐμνήσθη ἐνώπιον τοῦ θεοῦ δοῦναι αὐτῇ τὸ ποτήριον
 20 τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ . καὶ πᾶσα νῆσος ἔφυγεν
 21 καὶ ὄρη οὐχ εὐρέθησαν . καὶ χάλαζα μεγάλη ὡς ταλαντιαία κατα-
 βαίνει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐβλασφήμησαν οἱ
 ἄνθρωποι τὸν θεὸν ἐκ τῆς πληγῆς τῆς χαλάζης ὅτι μεγάλη ἐστὶν ἡ
 πληγὴ αὐτῆς σφόδρα .

17 Καὶ ἦλθεν εἰς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιά-

v.10 *T, K:* αγγελος, *M:* [αγγελος], *V:* ζ. **v.10** *T, K:* εμασσωντο, *M, V:* εμασωντο.
v.12 *T, K:* αγγελος, *M:* [αγγελος], *V:* ζ. **v.12** *T, K, V:* τον, *M:* ζ. **v.12** *T, K:* ανατολων,
M, V: ανατολης. **v.13** *T, K:* ομοια βατραχοις, *M, V:* ως βατραχοι. **v.14** *T, K:* δαιμονων,
M, V: δαιμονιων. **v.14** *T:* εκπορευεσθαι επι τους βασιλεις της γης και της οικουμενης, *K:* α
 εκπορευεται επι τους βασιλεις της γης και της οικουμενης, *M, V:* α εκπορευεται επι τους βασιλεις
 της οικουμενης. **v.14** *T:* πολεμον, *K, M, V:* τον πολεμον. **v.14** *T, M, K:* εκεινης, *V:* ζ.
v.16 *T, K:* αρμαγεδδων, *M, V:* αρμαγεδων. **v.17** *T, K:* αγγελος, *M, V:* ζ. **v.17** *T, K:* εις,
M, V: επι. **v.17** *T, M, K:* απο, *V:* εκ. **v.17** *T, M, K:* του ουρανου, *V:* ζ. **v.18** *T, K:*
 φωνα και βρονται και αστραπαι και σεισμος εγενετο, *M:* αστραπαι και βρονται και φωνα και
 σεισμος [εγενετο], *V:* αστραπαι και φωνα και βρονται και σεισμος εγενετο. **v.18** *T, M, K:* οι
 ανθρωποι εγενοντο, *V:* ανθρωπος εγενετο. **v.19** *T, M, K:* επεσον, *V:* επεσαν.

λας και ἐλάλησεν μετ' ἐμοῦ λέγων μοι δεῦρο δεῖξω σοι τὸ κρίμα
 τῆς πόρνης τῆς μεγάλης τῆς καθημένης ἐπὶ τῶν ὕδατων τῶν πολ-
 λῶν . μεθ' ἧς ἐπόρνευσαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς και ἐμεθύσθησαν 2
 ἐκ τοῦ οἴνου τῆς πορνείας αὐτῆς οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν . και ἀ- 3
 πῆνεγκέν με εἰς ἔρημον ἐν πνεύματι και εἶδον γυναῖκα καθημένην
 ἐπὶ θηρίον κόκκινον γέμον ὀνομάτων βλασφημίας ἔχον κεφαλὰς
 ἐπτὰ και κέρατα δέκα . και ἡ γυνὴ ἡ περιβεβλημένη πορφύρα 4
 και κόκκινω και κεχρυσωμένη χρυσοῦ και λίθω τιμίω και μαργα-
 ρίταις ἔχουσα χρυσοῦν ποτήριον ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς γέμον βδε-
 λυγμάτων και ἀκάθαρτος πορνείας αὐτῆς . και ἐπὶ τὸ μέτωπον 5
 αὐτῆς ὄνομα γεγραμμένον μυστήριον βαβυλῶν ἡ μεγάλη ἡ μήτηρ
 τῶν πορνῶν και τῶν βδελυγμάτων τῆς γῆς . και εἶδον τὴν γυναῖκα 6
 μεθύουσαν ἐκ τοῦ αἵματος τῶν ἀγίων και ἐκ τοῦ αἵματος τῶν μαρ-
 τύρων ἰησοῦ και ἐθαύμασα ἰδὼν αὐτὴν θαῦμα μέγα . και εἶπέν μοι 7
 ὁ ἄγγελος διατὶ ἐθαύμασας ἐγὼ σοι ἔρω τὸ μυστήριον τῆς γυναι-
 κὸς και τοῦ θηρίου τοῦ βαστάζοντος αὐτὴν τοῦ ἔχοντος τὰς ἐπτὰ
 κεφαλὰς και τὰ δέκα κέρατα . θηρίον ὃ εἶδες ἦν και οὐκ ἔστιν 8
 μέλλει ἀναβαίνειν ἐκ τῆς ἀβύσσου και εἰς ἀπώλειαν ὑπάγειν και
 θαυμάζονται οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς ὧν οὐ γέγραπται τὰ ὀ-
 νόματα ἐπὶ τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς ἀπὸ καταβολῆς κόσμου βλέποντες 9
 τὸ θηρίον ὃ τι ἦν και οὐκ ἔστιν καιπερ ἔστιν . ὧδε ὁ νοῦς ὃ ἔχων
 σοφίαν αἱ ἐπτὰ κεφαλαὶ ὄρη εἰσὶν ἐπτὰ ὅπου ἡ γυνὴ κάθηται ἐπ'
 αὐτῶν . και βασιλεῖς ἐπτὰ εἰσιν οἱ πέντε ἔπρασσαν και ὁ εἷς ἔστιν 10
 ὁ ἄλλος οὐπω ἦλθεν και ὅταν ἔλθῃ ὀλίγον αὐτὸν δεῖ μεῖναι . και 11
 τὸ θηρίον ὃ ἦν και οὐκ ἔστιν και αὐτὸς ὄγδοός ἔστιν και ἐκ τῶν
 ἐπτὰ ἔστιν και εἰς ἀπώλειαν ὑπάγει . και τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες 12
 δέκα βασιλεῖς εἰσιν οἵτινες βασιλείαν οὐπω ἔλαβον ἀλλ' ἐξουσίαν

17. v.1 *Τ,Κ:* μοι, *Μ,Ν:* ἐ. **v.1** *Τ,Μ,Κ:* των υδατων των πολλων, *Ν:* υδατων πολλων.
v.2 *Τ,Κ:* εμεθυσθησαν εκ του οινου της πορνειας αυτης οι κατοικουντες την γην, *Μ,Ν:* εμεθυ-
 σθησαν οι κατοικουντες την γην εκ του οινου της πορνειας αυτης. **v.3** *Τ,Κ:* γεμον ονοματων
 βλασφημιας εχον, *Μ:* γεμον ονοματα βλασφημιας εχον, *Ν:* [γεμοντα] ονοματα βλασφημιας εχον.
v.4 *Τ:* ἡ, *Κ,Μ,Ν:* ἦν. **v.4** *Τ,Κ:* πορφυρα και κοκκινω και κεχρυσωμενη χρυσω, *Μ:* πορφυ-
 ρου και κοκκινου κεχρυσωμενη χρυσιω, *Ν:* πορφυρου και κοκκινου και κεχρυσωμενη χρυσιω.
v.4 *Τ,Κ:* χρυσοῦν ποτηριον, *Μ,Ν:* ποτηριον χρυσοῦν. **v.4** *Τ,Κ:* ακαθαρτης, *Μ,Ν:* τα ακα-
 θαρτα της. **v.7** *Τ,Κ:* διατι, *Μ,Ν:* δια τι. **v.7** *Τ,Κ:* σοι ερω, *Μ,Ν:* ερω σοι. **v.8** *Τ:*
 θηριον, *Κ,Μ,Ν:* το θηριον. **v.8** *Τ,Μ,Κ:* υπαγειν, *Ν:* υπαγει. **v.8** *Τ,Μ,Κ:* θαυμασονται,
Ν: θαυμασθησονται. **v.8** *Τ,Μ,Κ:* τα ονοματα, *Ν:* το ονομα. **v.8** *Τ,Κ:* βλεποντες το θηριον
 ο τι ην και ουκ εστιν καιπερ εστιν, *Μ:* βλεποντων οτι ην το θηριον και ουκ εστι και παρεσται, *Ν:*
 βλεποντων το θηριον οτι ην και ουκ εστιν και παρεσται. **v.9** *Τ,Κ:* ορη εισιν επτα, *Μ,Ν:* επτα
 ορη εισιν. **v.10** *Τ,Κ:* επεσαν και, *Μ:* επεσον, *Ν:* επεσαν. **v.10** *Τ,Κ,Ν:* αυτον δει, *Μ:* δει
 αυτον. **v.12** *Τ,Μ,Κ:* αλλ, *Ν:* αλλα.

13 ὡς βασιλεῖς μίαν ὥραν λαμβάνουσιν μετὰ τοῦ θηρίου . οὗτοι μίαν
 γνώμην ἔχουσιν καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἔξουσίαν ἑαυτῶν τῷ θη-
 14 ρίῳ διαδιδώσουσιν . οὗτοι μετὰ τοῦ ἄρνιου πολεμήσουσιν καὶ τὸ
 ἄρνιον νικήσει αὐτούς ὅτι κύριος κυρίων ἐστὶν καὶ βασιλεὺς βασι-
 15 λέων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ κλητοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ καὶ πιστοὶ . καὶ λέγει
 μοι τὰ ὕδατα ἃ εἶδες οὗ ἡ πόρνη κάθηται λαοὶ καὶ ὄχλοι εἰσὶν καὶ
 16 ἔθνη καὶ γλῶσσαι . καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες ἐπὶ τὸ θηρίον οὗτοι
 μισήσουσιν τὴν πόρνην καὶ ἡρημωμένην ποιήσουσιν αὐτὴν καὶ
 γυμνὴν καὶ τὰς σάρκας αὐτῆς φάγονται καὶ αὐτὴν κατακαύσου-
 17 σιν ἐν πυρί . ὁ γὰρ θεὸς ἔδωκεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν ποιῆσαι τὴν
 γνώμην αὐτοῦ καὶ ποιῆσαι μίαν ἰδέαν καὶ δοῦναι τὴν βασιλείαν
 18 αὐτῶν τῷ θηρίῳ ἄχρι τελεσθῆ ἅ τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ . καὶ ἡ γυνὴ ἦν
 εἶδες ἔστιν ἡ πόλις ἡ μεγάλη ἡ ἔχουσα βασιλείαν ἐπὶ τῶν βασιλέων
 τῆς γῆς .

18 Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
 ἔχοντα ἔξουσίαν μεγάλην καὶ ἡ γῆ ἐφωτίσθη ἐκ τῆς δόξης αὐτοῦ .
 2 καὶ ἔκραξεν ἐν ἰσχυρί φωνῇ μεγάλη λέγων ἔπεσεν ἔπεσεν βαβυλὼν
 ἡ μεγάλη καὶ ἐγένετο κατοικητήριον δαιμονῶν καὶ φυλακὴ παν-
 τὸς πνεύματος ἀκαθάρτου καὶ φυλακὴ παντὸς ὀρνέου ἀκαθάρτου
 3 καὶ μεμισημένου . ὅτι ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς
 πέπῳκεν πάντα τὰ ἔθνη καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς μετ' αὐτῆς ἐπόρ-
 νευσαν καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ στρήνου
 4 αὐτῆς ἐπλούτησαν . καὶ ἤκουσα ἄλλην φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέ-
 γουσαν ἐξέλθετε ἔξ αὐτῆς ὁ λαὸς μου ἵνα μὴ συγκοινωνήσητε ταῖς
 5 ἁμαρτίαις αὐτῆς καὶ ἵνα μὴ λάβητε ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς . ὅτι
 ἠκολούθησαν αὐτῆς αἱ ἁμαρτίαι ἄχρι τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐμνημό-
 6 νευσεν ὁ θεὸς τὰ ἀδικήματα αὐτῆς . ἀπόδοτε αὐτῇ ὡς καὶ αὐτὴ
 ἀπέδωκεν ὑμῖν καὶ διπλώσατε αὐτῇ διπλᾶ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς

v.13 *T, K, V*: γνώμην ἔχουσιν, *M*: ἔχουσι γνώμην. **v.13** *T, K*: τὴν ἐξουσίαν ἑαυτῶν, *M*: τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν, *V*: ἐξουσίαν αὐτῶν. **v.13** *T, K*: διαδιδώσουσιν, *M, V*: διδοασιν. **v.16** *T, K*: ἐπι, *M, V*: καὶ. **v.16** *T, K, V*: γυμνὴν, *M*: γυμνὴν [ποιήσουσιν αὐτὴν]. **v.17** *T, K, V*: μίαν γνώμην, *M*: γνώμην μίαν. **v.17** *T, K*: τελεσθῆ τα ῥήματα, *M*: τελεσθῶσιν οἱ λόγοι, *V*: τελεσθῶσιν οἱ λόγοι. **18. v.1** *T, K*: καὶ, *M, V*: ἔ. **v.1** *T*: ἀγγελον, *K, M, V*: ἄλλον ἀγγελον. **v.2** *T, K*: ἐν ἰσχυρί, *M*: ἰσχυρα, *V*: ἐν ἰσχυρα. **v.2** *T, K*: μεγάλη, *M, V*: ἔ. **v.2** *T, K, V*: ἐπεσεν, *M*: ἔ. **v.2** *T, M, K*: δαιμονῶν, *V*: δαιμονίων. **v.3** *T, K*: πεπῳκεν, *M*: πεπῳκασί, *V*: πεπῳκαν. **v.4** *T, K*: ἐξέλθετε ἐξ αὐτῆς ὁ λαὸς μου, *M*: ἐξέλθε ἐξ αὐτῆς ὁ λαὸς μου, *V*: ἐξέλθετε ὁ λαὸς μου ἐξ αὐτῆς. **v.4** *T, K*: ἵνα μὴ λαβῆτε ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς, *M, V*: ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς ἵνα μὴ λαβῆτε. **v.5** *T*: ἠκολούθησαν, *K, M, V*: ἐκολλήθησαν. **v.6** *T, K*: ὑμῖν, *M, V*: ἔ. **v.6** *T, K*: αὐτὴ διπλᾶ κατὰ τὰ ἔργα, *M*: τὰ διπλᾶ ὡς καὶ αὐτὴ καὶ κατὰ τὰ ἔργα, *V*: τὰ διπλᾶ κατὰ τὰ ἔργα.

ἐν τῷ ποτήριῳ ᾧ ἐκέρασεν κεράσατε αὐτῇ διπλοῦν . ὅσα ἐδόξα- 7
 σεν ἐαυτήν καὶ ἐστρηνίασεν τοσοῦτον δότε αὐτῇ βασανισμὸν καὶ
 πένθος ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς λέγει κάθημαι βασίλισσα καὶ χήρα 8
 οὐκ εἰμί καὶ πένθος οὐ μὴ ἴδω . διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἤξου- 8
 σιν αἱ πληγαὶ αὐτῆς θάνατος καὶ πένθος καὶ λιμὸς καὶ ἐν πυρὶ 9
 κατακαυθήσεται ὅτι ἰσχυρὸς κύριος ὁ θεὸς ὁ κρινῶν αὐτήν . καὶ 9
 κλαύσονται αὐτήν καὶ κόψονται ἐπ' αὐτῇ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς οἱ 10
 μετ' αὐτῆς πορνεύσαντες καὶ στρηνιάσαντες ὅταν βλέπωσιν τὸν κα-
 πνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς . ἀπὸ μακρόθεν ἐστηκότες διὰ τὸν φό- 10
 βον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς λέγοντες οὐαὶ οὐαὶ ἡ πόλις ἡ μεγάλη 11
 βαβυλῶν ἡ πόλις ἡ ἰσχυρά ὅτι ἐν μιᾷ ὥρᾳ ἤλθεν ἡ κρίσις σου .
 καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς κλαίουσιν καὶ πενθοῦσιν ἐπ' αὐτῇ ὅτι τὸν 11
 γόμον αὐτῶν οὐδεὶς ἀγοράζει οὐκ ἔτι . γόμον χρυσοῦ καὶ ἀργύ- 12
 ρου καὶ λίθου τιμίου καὶ μαργαρίτου καὶ βύσσου καὶ πορφύρας
 καὶ ὀηρικοῦ καὶ κοκκίνου καὶ πᾶν ξύλον θύϊνον καὶ πᾶν σκεῦος 12
 ἐλεφάντινον καὶ πᾶν σκεῦος ἐκ ξύλου τιμιωτάτου καὶ χαλκοῦ καὶ
 σιδήρου καὶ μαρμάρου . καὶ κινάμωμον καὶ θυμιάματα καὶ μύ- 13
 ρον καὶ λίβανον καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον καὶ σεμίδαλιν καὶ σίτον καὶ
 κτήνη καὶ πρόβατα καὶ ἵππων καὶ ῥέδων καὶ σωμάτων καὶ ψυχὰς 13
 ἀνθρώπων . καὶ ἡ ὀπώρα τῆς ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς σου ἀπῆλθεν 14
 ἀπὸ σοῦ καὶ πάντα τὰ λιπαρὰ καὶ τὰ λαμπρὰ ἀπῆλθεν ἀπὸ σοῦ καὶ
 οὐκ ἔτι οὐ μὴ εὐρήσῃς αὐτά . οἱ ἔμποροι τούτων οἱ πλουτήσαντες 15
 ἀπ' αὐτῆς ἀπὸ μακρόθεν στήσονται διὰ τὸν φόβον τοῦ βασανισμοῦ
 αὐτῆς κλαίοντες καὶ πενθοῦντες . καὶ λέγοντες οὐαὶ οὐαὶ ἡ πόλις 16
 ἡ μεγάλη ἡ περιβεβλημένη βύσσινον καὶ πορφυροῦν καὶ κόκκινον
 καὶ κεχρυσωμένη ἐν χρυσῷ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίταις . ὅτι 17
 μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη ὁ τοσοῦτος πλοῦτος καὶ πᾶς κυβερνήτης καὶ

v.6 *T,Κ,Υ*: ποτηριῶ, *Μ*: ποτηριῶ αὐτῆς. **v.7** *T,Μ,Κ*: εαυτην, *Υ*: αυτην. **v.7** *T,Κ*: λεγει, *Μ,Υ*: λεγει οτι. **v.8** *T,Κ*: κρινων, *Μ,Υ*: κρινας. **v.9** *T,Κ*: κλαουσονται αυτην, *Μ*: κλαουσουσι, *Υ*: κλαουσουσιν. **v.9** *T,Κ*: αυτη, *Μ,Υ*: αυτην. **v.10** *T,Κ*: εν, *Μ,Υ*: ζ. **v.11** *T,Κ,Υ*: κλαιουσιν, *Μ*: κλαουσουσι. **v.11** *T,Κ*: πενθουσιν επι αυτη, *Μ*: πενθησουσιν επι αυτη, *Υ*: πενθουσιν επι αυτην. **v.11** *T*: ουκ επι, *Κ,Μ,Υ*: ουκετι. **v.12** *T,Μ,Κ*: μαργαριτου, *Υ*: μαργαριτων. **v.12** *T,Κ*: βυσσου, *Μ,Υ*: βυσσινου. **v.12** *T,Κ,Υ*: πορφυρας, *Μ*: πορφυρου. **v.12** *T,Μ,Κ*: σηρικου, *Υ*: σιρικου. **v.13** *T,Μ,Κ*: κινναμωμον, *Υ*: κινναμωμον και αμωμον. **v.13** *T,Κ,Υ*: κτηνη και προβατα, *Μ*: προβατα και κτηνη. **v.13** *T,Κ,Υ*: ρεδων, *Μ*: ραιδων. **v.14** *T,Μ,Κ*: οπωρα της επιθυμιας της ψυχης σου, *Υ*: οπωρα σου της επιθυμιας της ψυχης. **v.14** *T,Κ*: απηλθεν, *Μ,Υ*: απωλετο. **v.14** *T*: ουκ επι, *Κ,Μ,Υ*: ουκετι. **v.14** *T,Κ*: ευρησής αυτα, *Μ*: ευρης αυτα, *Υ*: αυτα ευρησουσιν. **v.16** *T,Μ,Κ*: και, *Υ*: ζ. **v.16** *T,Κ*: εν χρυσω, *Μ*: χρυσιω, *Υ*: [εν] χρυσιω. **v.16** *T,Μ,Κ*: μαργαριταις, *Υ*: μαργαριτη.

πᾶς ἐπὶ τῶν πλοίων ὁ ὄμιλος καὶ ναῦται καὶ ὅσοι τὴν θάλασσαν
 18 ἐργάζονται ἀπὸ μακρόθεν ἔστησαν· καὶ ἔκραζον ὀρῶντες τὸν κα-
 πνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς λέγοντες τίς ὁμοία τῇ πόλει τῇ μεγάλῃ·
 19 καὶ ἔβαλον χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ ἔκραζον κλαίοντες καὶ
 πενθοῦντες λέγοντες οὐαὶ οὐαὶ ἡ πόλις ἡ μεγάλη ἐν ἣ ἐπλούτησαν
 πάντες οἱ ἔχοντες πλοῖα ἐν τῇ θαλάσῃ ἐκ τῆς τιμιότητος αὐτῆς
 20 ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη· εὐφραίνου ἐπ' αὐτὴν οὐρανὸν καὶ οἱ ἅγιοι
 ἀπόστολοι καὶ οἱ προφῆται ὅτι ἔκρινεν ὁ θεὸς τὸ κρίμα ὑμῶν ἐξ
 21 αὐτῆς· καὶ ἦρεν εἰς ἄγγελος ἰσχυρὸς λίθον ὡς μύλον μέγαν καὶ
 ἔβαλεν εἰς τὴν θάλασσαν λέγων οὕτως ὀρμήματι βληθήσεται βαβυ-
 22 λὼν ἡ μεγάλη πόλις καὶ οὐ μὴ εὐρεθῆ ἔτι· καὶ φωνὴ κιθαρωδῶν
 καὶ μουσικῶν καὶ αὐλητῶν καὶ σαλπιστῶν οὐ μὴ ἀκουσθῆ ἐν σοὶ
 ἔτι καὶ πᾶς τεχνίτης πάσης τέχνης οὐ μὴ εὐρεθῆ ἐν σοὶ ἔτι καὶ
 23 φωνὴ μύλου οὐ μὴ ἀκουσθῆ ἐν σοὶ ἔτι· καὶ φῶς λύχνου οὐ μὴ
 φανῆ ἐν σοὶ ἔτι καὶ φωνὴ νυμφίου καὶ νύμφης οὐ μὴ ἀκουσθῆ ἐν
 σοὶ ἔτι ὅτι οἱ ἔμποροί σου ἦσαν οἱ μεγιστᾶνες τῆς γῆς ὅτι ἐν τῇ
 24 φαρμακείᾳ σου ἐπλανήθησαν πάντα τὰ ἔθνη· καὶ ἐν αὐτῇ αἰμᾶ
 προφητῶν καὶ ἁγίων εὐρέθη καὶ πάντων τῶν ἐσφαγμένων ἐπὶ τῆς
 γῆς·

19 Καὶ μετὰ ταῦτα ἤκουσα φωνὴν ὄχλου πολλοῦ μεγάλην ἐν τῷ
 οὐρανῷ λέγοντος ἁλληλουῖα ἡ σωτηρία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ τιμὴ καὶ
 2 ἡ δύναμις κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν· ὅτι ἀληθινὰ καὶ δίκαια αἱ κρί-
 σεις αὐτοῦ ὅτι ἔκρινεν τὴν πόρνην τὴν μεγάλην ἣτις ἐφθείρεν τὴν
 γῆν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς καὶ ἐξεδίκησεν τὸ αἷμα τῶν δούλων αὐτοῦ
 3 ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῆς· καὶ δευτέρον εἶρηκάν ἁλληλουῖα καὶ ὁ κα-
 4 πνὸς αὐτῆς ἀναβαίνει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· καὶ ἔπεδαν οἱ
 πρεσβύτεροι οἱ εἴκοσι καὶ τέσσαρες καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα καὶ προ-
 σεκύνησαν τῷ θεῷ τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ ἰθρόνου λέγοντες ἀμήν
 5 ἁλληλουῖα· καὶ φωνὴ ἐκ τοῦ ἰθρόνου ἐξῆλθεν λέγουσα αἰνεῖτε τὸν

v.17 *Τ,Κ*: ἐπὶ τῶν πλοίων ὁ ὄμιλος, *Μ,Ν*: ὁ ἐπὶ τοποῦν πλεων. **v.18** *Τ,Κ*: ὀρῶντες, *Μ,Ν*:
 βλεποντες. **v.19** *Τ,Κ,Ν*: λεγοντες, *Μ*: καὶ λεγοντες. **v.19** *Τ,Κ*: πλοια, *Μ,Ν*: τα πλοια.
v.20 *Τ,Κ*: αὐτην, *Μ,Ν*: αὐτη. **v.20** *Τ,Κ*: ἀποστολοι, *Μ,Ν*: καὶ οἱ ἀποστολοι. **v.21** *Τ,Μ,Κ*:
 μυλον, *Ν*: μυλων. **v.24** *Τ,Κ,Ν*: αιμα, *Μ*: αιματα. **19.v.1** *Τ,Κ*: καὶ, *Μ,Ν*: ἔ. **v.1** *Τ,Κ*:
 φωνην οχλου πολλου μεγαλην, *Μ,Ν*: ὡς φωνην μεγαλην οχλου πολλου. **v.1** *Τ,Κ*: λεγοντος,
Μ,Ν: λεγοντων. **v.1** *Τ,Κ*: καὶ ἡ δοξα καὶ ἡ τιμη καὶ ἡ δυναμις κυριῳ τῷ θεῷ ἡμων, *Μ*: καὶ ἡ
 δυναμις καὶ ἡ δοξα του θεου ἡμων, *Ν*: καὶ ἡ δοξα καὶ ἡ δυναμις του θεου ἡμων. **v.2** *Τ,Κ,Ν*:
 εφθειρεν, *Μ*: διεφθειρε. **v.2** *Τ,Κ*: της, *Μ,Ν*: ἔ. **v.3** *Τ,Κ,Ν*: ειρηκαν, *Μ*: ειρηκεν.
v.4 *Τ,Κ,Ν*: επεσαν, *Μ*: επεσαν. **v.4** *Τ,Κ*: καὶ, *Μ,Ν*: ἔ. **v.4** *Τ,Μ,Κ*: του θρονου, *Ν*: τῷ
 θρονῳ. **v.5** *Τ,Κ*: εκ, *Μ,Ν*: απο. **v.5** *Τ,Μ,Κ*: τον θεον, *Ν*: τῷ θεῳ.

θεὸν ἡμῶν πάντες οἱ δοῦλοι αὐτοῦ καὶ οἱ φοβούμενοι αὐτὸν καὶ οἱ
 μικροὶ καὶ οἱ μεγάλοι . καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν ὄχλου πολλοῦ καὶ 6
 ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν καὶ ὡς φωνὴν βροντῶν ἰσχυρῶν λέγοντάς
 ἀλληλοῦτα ὅτι ἐβασίλευσεν κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ . χαίρω- 7
 μεν καὶ ἀγαλλιώμεθα^ο καὶ δῶμεν τὴν δόξαν αὐτῷ ὅτι ἤλθεν ὁ γάμος
 τοῦ ἀρνίου καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἠτοίμασεν ἑαυτήν . καὶ ἐδόθη αὐτῇ 8
 ἵνα περιβάληται βύσσινον καθαρὸν^ο καὶ λαμπρὸν τὸ γὰρ βύσσινον
 τὰ δικαιώματά ἐστιν^ο τῶν ἁγίων . καὶ λέγει μοι γράψον μακάριοι 9
 οἱ εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ γάμου τοῦ ἀρνίου κεκλημένοι καὶ λέγει μοι
 οὗτοι οἱ λόγοι ἀληθινοὶ εἰσιν^ο τοῦ θεοῦ . καὶ ἔπεσον ἔμπροσθεν 10
 τῶν ποδῶν αὐτοῦ προσκυνῆσαι αὐτῷ καὶ λέγει μοι ὄρα μὴ σύν-
 δουλός σου εἰμι καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν
 τοῦ ἰησοῦ τῷ θεῷ προσκύνησον ἡ γὰρ μαρτυρία τοῦ ἰησοῦ ἐστὶν τὸ
 πνεῦμα τῆς προφητείας . καὶ εἶδον τὸν οὐρανὸν ἀνεωγμένον καὶ 11
 ἰδοὺ ἵππος λευκός καὶ ὁ καθήμενος ἐπ’ αὐτὸν καλούμενος πιστός
 καὶ ἀληθινός καὶ ἐν δικαιοσύνῃ κρίνει καὶ πολεμεῖ . οἱ δὲ ὀφθαλ- 12
 μοὶ αὐτοῦ ὡς φλόξ πυρός καὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ διαδήματα
 πολλά ἔχων ὄνομα γεγραμμένον ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ αὐτός . καὶ 13
 περιβεβλημένος ἱμάτιον βεβαμμένον αἵματι καὶ κάλεϊται τὸ ὄνομα
 αὐτοῦ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ . καὶ τὰ στρατεύματα ἐν τῷ οὐρανῷ ἠκο- 14
 λούθει αὐτῷ ἐφ’^ο ἵπποις λευκοῖς ἐνδεδυμένοι βύσσινον λευκὸν καὶ
 καθαρὸν . καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύεται ῥομφαία ὀξεῖα 15
 ἵνα ἐν αὐτῇ πατάσῃ τὰ ἔθνη καὶ αὐτὸς ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ
 σιδηρᾷ καὶ αὐτὸς πατεῖ τὴν ληνὸν τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ καὶ τῆς
 ὀργῆς τοῦ θεοῦ τοῦ παντοκράτορος . καὶ ἔχει ἐπὶ τὸ ἱμάτιον καὶ 16
 ἐπὶ τὸν μηρὸν αὐτοῦ τὸ ὄνομα γεγραμμένον βασιλεὺς βασιλέων
 καὶ κύριος κυρίων . καὶ εἶδον ἓνα ἄγγελον ἐστῶτα ἐν τῷ ἡλίῳ καὶ 17
 ἔκραζεν φωνῇ μεγάλῃ λέγων πᾶσιν τοῖς ὀρνέοις τοῖς πετώμενοις

v.5 *T, K:* και, *M, V:* &. **v.6** *T, K:* λεγοντας, *M:* λεγοντες, *V:* λεγοντων. **v.6** *T, K:* θεος, *M:* θεος ημων, *V:* θεος [ημων]. **v.7** *T, M, K:* αγαλλιωμεθα και δωμεν, *V:* αγαλλιωμεν και δωσωμεν.
v.8 *T, K:* καθαρων και λαμπρων, *M:* λαμπρον και καθαρων, *V:* λαμπρον καθαρων. **v.8** *T, K:* εστιν των αγιων, *M, V:* των αγιων εστι. **v.9** *T, K:* εισιν του θεου, *M:* του θεου εισι, *V:* του θεου εισιν. **v.10** *T, K:* επεσον, *M, V:* επεσα. **v.10** *T, K:* του, *M, V:* &. **v.10** *T, M, K:* του, *V:* &. **v.11** *T, M, K:* ανεωγμενον, *V:* ηνεωγμενον. **v.12** *T, K:* ως, *M:* &, *V:* [ως]. **v.12** *T, K, V:* ονομα, *M:* ονοματα γεγραμμενα και ονομα. **v.13** *T, M, K:* καλειται, *V:* κεκληται. **v.14** *T:* εν, *K:* τα εν, *M, V:* [τα] εν. **v.14** *T, K, V:* εφ, *M:* επι. **v.14** *T, K:* και, *M, V:* &. **v.15** *T, K, V:* ρομφαια, *M:* ρομφαια διστομος. **v.15** *T, K:* πατασση, *M, V:* παταξη. **v.15** *T, K:* και, *M, V:* &. **v.16** *T:* το, *K, M, V:* &. **v.17** *T, K, V:* ενα, *M:* &. **v.17** *T, M, K:* φωνη, *V:* [εν] φωνη. **v.17** *T, K:* πετωμενοις, *M, V:* πετομενοις.

ἐν μεσουρανήματι δεῦτε καὶ° συναγέσθε εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ° μεγάλου θεοῦ . ἵνα φάγητε σάρκας βασιλέων καὶ σάρκας χιλιάρχων καὶ σάρκας ἰσχυρῶν καὶ σάρκας ἵππων καὶ τῶν καθημένων ἐπ’ αὐτῶν καὶ σάρκας πάντων ἔλευθέρων καὶ δούλων καὶ μικρῶν καὶ μεγάλων . καὶ εἶδον τὸ θηρίον καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ τὰ στρατεύματα αὐτῶν συνηγμένα ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου καὶ μετὰ τοῦ στρατεύματος αὐτοῦ . καὶ ἐπιάσθη τὸ θηρίον καὶ μετὰ° τούτου ὁ ψευδοπροφήτης ὁ ποιήσας τὰ σημεῖα ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν οἷς ἐπλάνησεν τοὺς λαβόντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ ζῶντες ἐβλήθησαν οἱ δύο εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς τὴν° καιομένην ἐν τῷ θείῳ . καὶ οἱ λοιποὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου τῇ ἐκπορευομένῃ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ ὄρνεα ἐχορτάσθησαν ἐκ τῶν σαρκῶν αὐτῶν .

20 Καὶ εἶδον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔχοντα τὴν κλεῖδα τῆς ἀβύσσου καὶ ἄλυσιν μεγάλην ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ . καὶ ἐκράτησεν τὸν δράκοντα τὸν° ὄφιν τὸν ἀρχαῖον ὃς ἐστὶν διάβολος καὶ σατάνᾱς καὶ ἔδησεν αὐτὸν χίλια ἔτη . καὶ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν ἄβυσσον καὶ ἔκλεισεν αὐτὸν καὶ ἐσφράγισεν ἐπάνω αὐτοῦ ἵνα μὴ πλανήσῃ° τὰ ἔθνη ἔτι ἄχρι τελεσθῆ τὰ χίλια ἔτη καὶ μετὰ ταῦτα δεῖ αὐτὸν° λυθῆναι μικρὸν χρόνον . καὶ εἶδον θρόνους καὶ ἐκάθισαν ἐπ’ αὐτοὺς καὶ κρίμα ἐδόθη αὐτοῖς καὶ τὰς ψυχὰς τῶν πεπελεκισμένων διὰ τὴν μαρτυρίαν ἰησοῦ καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ οἵτινες οὐ προσεκύνησαν τῷ° θηριῷ οὔτε τὴν εἰκόνα αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔλαβον τὸ χάραγμα ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῶν καὶ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτῶν καὶ ἔζησαν καὶ ἐβασίλευσαν μετὰ χριστοῦ° τὰ χίλια ἔτη . οἱ° δὲ λοιποὶ τῶν νεκρῶν οὐκ ἀνέζησαν° ἕως τελεσθῆ τὰ χίλια ἔτη αὕτη ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη . μακάριος καὶ ἅγιος ὁ ἔχων μέ-

v.17 *T, K:* καὶ συναγέσθε, *M, V:* συναχθῆτε. **v.17** *T, K:* τοῦ μεγάλου, *M, V:* τοῦ μεγάλου.

v.18 *T:* καὶ, *K, M, V:* τε καὶ. **v.18** *T, K, V:* καὶ, *M:* τε καὶ. **v.19** *T, M, K:* πολεμον, *V:* τὸν πολεμον. **v.20** *T, K:* μετὰ τούτου ο, *M:* ο μετ αὐτου, *V:* μετ αὐτου ο. **v.20** *T, K:* τὴν καιομένην ἐν τῷ, *M:* τὴν καιομένην ἐν, *V:* τῆς καιομένης ἐν. **v.21** *T, K:* εκπορευομένη, *M, V:* ἐξελθουσα. **20. v.1** *T, K:* κλειδα, *M, V:* κλειν. **v.2** *T, M, K:* τον οφιν τον αρχαιον, *V:* ο οφιν ο αρχαιος. **v.2** *T, K:* σατανας, *M:* [ο] σατανας ο πλανων την οικουμενην ολην, *V:* ο σατανας. **v.3** *T, K:* αυτον, *M, V:* ζ. **v.3** *T, K:* πλανηση τα εθνη ετι, *M:* πλανα ετι τα εθνη, *V:* πλανηση ετι τα εθνη. **v.3** *T, M, K:* και, *V:* ζ. **v.3** *T, M, K:* αυτον λυθηναι, *V:* λυθηναι αυτον. **v.4** *T, M, K:* τω θηριω ουτε, *V:* το θηριον ουδε. **v.4** *T, K:* αυτων, *M:* [αυτων], *V:* ζ. **v.4** *T:* χριστου τα, *K:* χριστου, *M:* του χριστου [τα], *V:* του χριστου. **v.5** *T, K:* οι δε, *M:* και οι, *V:* οι. **v.5** *T, K:* ανεζησαν εως, *M, V:* εζησαν αχρι.

ρος ἐν τῇ ἀναστάσει τῇ πρώτῃ ἐπὶ τούτων ὁ θάνατος ὁ δεύτερος οὐκ ἔχει ἐξουσίαν ἀλλ' ἔσονται ἱερεῖς τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ χριστοῦ καὶ βασιλεύσουσιν μετ' αὐτοῦ χίλια ἔτη. καὶ ὅταν τελεσθῇ τὰ χίλια 7 ἔτη λυθήσεται ὁ σατανᾶς ἐκ τῆς φυλακῆς αὐτοῦ. καὶ ἐξελεύσεται 8 πλανῆσαι τὰ ἔθνη τὰ ἐν ταῖς τέσσαρσιν γωνίαις τῆς γῆς τὸν γῶγ καὶ τὸν μαγῶγ συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς πόλεμον ὧν ὁ ἀριθμὸς ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης. καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς γῆς καὶ 9 ἐκύκλώσαν τὴν παρεμβολὴν τῶν ἁγίων καὶ τὴν πόλιν τὴν ἠγαπημένην καὶ κατέβη πῦρ ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγεν αὐτούς. καὶ ὁ διάβολος ὁ πλανῶν αὐτοὺς ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην 10 τοῦ πυρός καὶ θείου ὅπου τὸ θηρίον καὶ ὁ ψευδοπροφήτης καὶ βασανισθήσονται ἡμέρας καὶ νυκτὸς εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. καὶ εἶδον θρόνον λευκὸν μέγαν καὶ τὸν καθήμενον ἐπ' αὐτοῦ οὗ 11 ἀπὸ προσώπου ἔφυγεν ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανὸς καὶ τόπος οὐχ εὐρέθη αὐτοῖς. καὶ εἶδον τοὺς νεκροὺς μικροὺς καὶ μεγάλους ἐστῶτας 12 ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ βιβλία ἠνεῶχθησαν καὶ βιβλίον ἄλλο ἠνεῶχθη ὃ ἐστὶν τῆς ζωῆς καὶ ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐν τοῖς βιβλίοις κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. καὶ ἔδωκεν ἡ θάλασσα τοὺς 13 ἐν αὐτῇ νεκροὺς καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ἄδης ἔδωκαν τοὺς ἐν αὐτοῖς νεκροὺς καὶ ἐκρίθησαν ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ἄδης ἐβλήθησαν εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός οὗτος ἔστιν 14 ὁ δεύτερος θάνατος. καὶ εἴ τις οὐχ εὐρέθη ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς 15 γεγραμμένος ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός.

Καὶ εἶδον οὐρανὸν καινὸν καὶ γῆν καινὴν ὁ γὰρ πρῶτος οὐ- 21
ρανὸς καὶ ἡ πρώτη γῆ παρηλθεν καὶ ἡ θάλασσα οὐκ ἔστιν ἔτι.
καὶ ἐγὼ ἰωάννης εἶδον τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν ἱερουσαλὴμ καινὴν 2

v.6 *T, K:* ο θανατος ο δευτερος, *M, V:* ο δευτερος θανατος. **v.6** *T, M, K:* χιλια, *V:* [τα] χιλια.
v.8 *T, M, K:* τον, *V:* ζ. **v.8** *T, K:* πολεμον, *M, V:* τον πολεμον. **v.8** *T, K:* αριθμος, *M, V:* αριθμος αυτων.
v.9 *T, M, K:* εκυκλωσαν, *V:* εκυκλευσαν. **v.9** *T, K:* απο του θεου εκ του ουρανου, *M:* εκ του ουρανου απο του θεου, *V:* εκ του ουρανου. **v.10** *T, K:* το, *M, V:* και το.
v.11 *T, K:* λευκον μεγαν, *M, V:* μεγαν λευκον. **v.11** *T, K:* αυτου, *M, V:* αυτον.
v.11 *T, M, K:* προσωπου, *V:* του προσωπου. **v.12** *T, K:* μικρους και μεγαλους, *M, V:* τους μεγαλους και τους μικρους. **v.12** *T, K:* θεου, *M, V:* θρονου. **v.12** *T, M, K:* ηνεωχθησαν, *V:* ηνοιχθησαν.
v.12 *T, K:* βιβλιον αλλο ηνεωχθη, *M:* αλλο βιβλιον ηνεωχθη, *V:* αλλο βιβλιον ηνοιχθη. **v.13** *T, K:* τους εν αυτη νεκρους, *M, V:* τους νεκρους τους εν αυτη. **v.13** *T, K:* τους εν αυτοις νεκρους, *M, V:* τους νεκρους τους εν αυτοις. **v.14** *T, K:* ουτος εστιν ο δευτερος θανατος, *M, V:* ουτος ο θανατος ο δευτερος εστιν η λιμνη του πυρος. **v.15** *T, K, V:* τη βιβλω, *M:* το βιβλιω. **21. v.1** *T, K:* παρηλθεν, *M:* παρηλθε, *V:* απηλθαν. **v.2** *T, K:* εγω ιωαννης ειδον την πολιν την αγιαν ιερουσαλημ καινην, *M, V:* την πολιν την αγιαν ιερουσαλημ καινην ειδον.

καταβαίνουσαν ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἡτοιμασμένην ὡς
 3 νύμφην κεκοσμημένην τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς· καὶ ἤκουσα φωνῆς με-
 γάλῃς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λεγούσης ἰδοὺ ἡ σκηνὴ τοῦ θεοῦ μετὰ τῶν
 ἀνθρώπων καὶ σκηνώσει μετ' αὐτῶν καὶ αὐτοὶ λαοὶ αὐτοῦ ἔσονται
 4 καὶ αὐτὸς ὁ θεὸς ἔσται μετ' αὐτῶν θεὸς αὐτῶν· καὶ ἐξαλείψει ὁ
 θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν καὶ ὁ θάνατος οὐκ
 ἔσται ἔτι οὔτε πένθος οὔτε κραυγὴ οὔτε πόνος οὐκ ἔσται ἔτι ὅτι
 5 τὰ πρῶτα ἀπῆλθόν· καὶ εἶπεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου ἰ-
 δοὺ καινὰ πάντα ποιῶ καὶ λέγει μοὶ γράψον ὅτι οὗτοι οἱ λόγοι
 6 ἀληθινοὶ καὶ πιστοὶ εἰσιν· καὶ εἶπέν μοι γέγονεν ἔγώ εἰμι τὸ α
 καὶ τὸ ω ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος ἔγώ τῳ διψῶντι δώσω ἐκ τῆς πη-
 7 γῆς τοῦ ὕδατος τῆς ζωῆς δωρεάν· ὁ νικῶν κληρονομήσει πάντα
 8 καὶ ἔσομαι αὐτῷ θεὸς καὶ αὐτὸς ἔσται μοι ὁ υἱός· δειλοῖς δὲ καὶ
 ἀπίστοις καὶ ἐβδελυγμένοις καὶ φονεῦσιν καὶ πόρνοις καὶ φαρ-
 μακεῦσιν καὶ εἰδωλολάτραις καὶ πᾶσιν τοῖς ψευδέσιν τὸ μέρος
 αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καιομένῃ πυρὶ καὶ θείῳ ὃ ἐστὶν δευτέρως
 9 θάνατος· καὶ ἦλθεν πρὸς με εἷς τῶν ἐπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόντων
 τὰς ἐπτὰ φιάλας τὰς γεμούσας τῶν ἐπτὰ πληγῶν τῶν ἐσχάτων καὶ
 ἐλάλησεν μετ' ἐμοῦ λέγων δεῦρο δεῖξω σοὶ τὴν νύμφην τοῦ ἀρνίου
 10 τὴν γυναῖκα· καὶ ἀπήνεγκέν με ἐν πνεύματι ἐπ' ὄρος μέγα καὶ
 ὑψηλὸν καὶ ἔδειξέν μοι τὴν πόλιν τὴν μεγάλην τὴν ἁγίαν ἱερου-
 11 σαλήμ καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ· ἔχουσαν
 τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ καὶ ὁ φωστῆρ αὐτῆς ὁμοῖος λίθῳ τιμιωτάτῳ ὡς
 12 λίθῳ ἰάσπιδι κρυσταλλίζοντι· ἔχουσάν τε τεῖχος μέγα καὶ ὑψηλὸν
 ἔχουσαν πυλῶνας δώδεκα καὶ ἐπὶ τοῖς πυλῶσιν ἀγγέλους δώδεκα

v.2 *Τ,Κ:* απο του θεου εκ του ουρανου, *Μ,Ν:* εκ του ουρανου απο του θεου. **v.3** *Τ,Μ,Κ:* ουρανου, *Ν:* θρονου. **v.3** *Τ,Κ,Ν:* λαοι, *Μ:* λαος. **v.3** *Τ,Κ:* εσται μετ αυτων θεος αυτων, *Μ:* εσται μετ αυτων, *Ν:* μετ αυτων εσται [αυτων θεος]. **v.4** *Τ,Κ:* ο θεος, *Μ,Ν:* ζ. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* απο, *Ν:* εκ. **v.4** *Τ,Μ,Κ:* απηλθον, *Ν:* απηλθαν. **v.5** *Τ,Κ:* του θρονου, *Μ,Ν:* τω θρονω. **v.5** *Τ,Κ:* καινα παντα ποιω, *Μ:* παντα καινα ποιω, *Ν:* καινα ποιω παντα. **v.5** *Τ,Μ,Κ:* μοι, *Ν:* ζ. **v.5** *Τ,Κ:* αληθινοι και πιστοι εισιν, *Μ:* αληθινοι και πιστοι ειοι, *Ν:* πιστοι και αληθινοι εισιν. **v.6** *Τ,Κ,Ν:* ειπεν, *Μ:* ειπε. **v.6** *Τ,Κ:* γεγονεν εγω ειμι το α και το ω, *Μ:* γεγονα [εγω] το αλφα και το ω, *Ν:* γεγοναν εγω [ειμι] το αλφα και το ω. **v.7** *Τ,Κ:* παντα, *Μ,Ν:* ταυτα. **v.7** *Τ,Κ:* ο, *Μ,Ν:* ζ. **v.8** *Τ,Κ:* δειλοις δε, *Μ,Ν:* τοις δε δειλοις. **v.8** *Τ,Κ,Ν:* εβδελυγμενοις, *Μ:* αμαρτωλοις και εβδελυγμενοις. **v.8** *Τ,Κ:* φαρμακευσιν, *Μ,Ν:* φαρμακοις. **v.8** *Τ,Κ:* δευτερος θανατος, *Μ,Ν:* ο θανατος ο δευτερος. **v.9** *Τ,Κ:* προς με εις των, *Μ,Ν:* εις εκ των. **v.9** *Τ,Κ:* τας γεμουσας, *Μ:* γεμουσας, *Ν:* των γεμοντων. **v.9** *Τ,Κ:* την νυμφην του αρνιου την γυναικα, *Μ:* την γυναικα την νυμφην του αρνιου, *Ν:* την νυμφην την γυναικα του αρνιου. **v.10** *Τ,Μ,Κ:* επ, *Ν:* επι. **v.10** *Τ,Κ:* την μεγαλην, *Μ,Ν:* ζ. **v.11** *Τ,Κ:* και, *Μ,Ν:* ζ. **v.12** *Τ,Κ:* τε, *Μ,Ν:* ζ. **v.12** *Τ,Κ,Ν:* δωδεκα, *Μ:* δεκαδυο.

καὶ ὀνόματα ἐπιγεγραμμένα ἃ ἔστιν τῶν^ο δώδεκα φυλῶν τῶν υἰῶν
 ἰσραὴλ . ἀπ^ο ἀνατολῆς πυλῶνες τρεῖς ἀπὸ βορρᾶ πυλῶνες τρεῖς 13
 ἀπὸ νότου πυλῶνες τρεῖς ἀπὸ δυσμῶν πυλῶνες τρεῖς . καὶ τὸ τεῖ- 14
 χος τῆς πόλεως ἔχον θεμελίους δώδεκα καὶ ἐν^ο αὐτοῖς ὀνόματα
 τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῦ ἀρνίου . καὶ ὁ λαλῶν μετ^ε ἔμοῦ εἶχεν 15
 κᾶλαμον χρυσοῦν ἵνα μετρήσῃ τὴν πόλιν καὶ τοὺς πυλῶνας αὐτῆς
 καὶ τὸ τεῖχος αὐτῆς . καὶ ἡ πόλις τετράγωνος κεῖται καὶ τὸ μῆκος 16
 αὐτῆς τοσοῦτόν^ο ἔστιν ὅσον καὶ τὸ πλάτος καὶ ἐμέτρησεν τὴν πόλιν
 τῷ καλάμῳ ἐπὶ σταδίων^ο δώδεκα χιλιάδων τὸ μῆκος καὶ τὸ πλά-
 τος καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἴσα ἔστιν . καὶ ἐμέτρησεν τὸ τεῖχος αὐτῆς 17
 ἑκατὸν τεῖσάρᾱκοντα τεσσάρων πηχῶν μέτρον ἀνθρώπου ὃ ἔστιν
 ἀγγέλου . καὶ ἦν^ο ἡ ἐνδόμησις τοῦ τείχους αὐτῆς ἴασις καὶ ἡ πό- 18
 λις χρυσίον καθαρὸν ὁμοία^ο ὑάλῳ καθαρῷ . καὶ οἱ θεμέλιοι τοῦ 19
 τείχους τῆς πόλεως παντὶ λίθῳ τιμίῳ κεκοσμημένοι ὁ θεμέλιος ὁ
 πρῶτος ἴασις ὁ δεῦτερος σάπφειρος ὁ τρίτος χαλκηδῶν ὁ τέταρ-
 τος σμάρραγδος . ὁ πέμπτος σαρδόνυξ ὁ ἕκτος σάρδιοξ ὁ ἕβδομος 20
 χρυσόλιθος ὁ ὄγδοος βήρυλλος ὁ ἕννατος τοπάζιον ὁ δέκατος χρυ-
 σόπρασος ὁ ἐνδέκατος ὑάκινθος ὁ δωδέκατος ἀμέθυστος . καὶ οἱ 21
 δώδεκα πυλῶνες δώδεκα μαργαρίται ἀνά εἷς ἕκαστος τῶν πυλῶνων
 ἦν ἕξ ἐνὸς μαργαρίτου καὶ ἡ πλατεῖα τῆς πόλεως χρυσίον καθαρὸν
 ὡς ὑαλοξ^ο διαφανῆς . καὶ ναὸν οὐκ εἶδον ἐν αὐτῇ ὁ γὰρ κύριος ὁ 22
 θεὸς ὁ παντοκράτωρ ναὸς αὐτῆς ἔστιν καὶ τὸ ἀρνίον . καὶ ἡ πόλις 23
 οὐ χρειάν ἔχει τοῦ ἡλίου οὐδὲ τῆς σελήνης ἵνα φαίνωσιν ἐν αὐτῇ ἡ
 γὰρ δόξα τοῦ θεοῦ ἐφώτισεν αὐτήν καὶ ὁ λύχνος αὐτῆς τὸ ἀρνίον .
 καὶ τὰ ἔθνη τῶν σωζομένων ἐν τῷ φωτὶ αὐτῆς περιπατήσουσιν καὶ 24
 οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς φέρουσιν τὴν^ο δόξαν καὶ τὴν τιμὴν αὐτῶν εἰς
 αὐτήν . καὶ οἱ πυλῶνες αὐτῆς οὐ μὴ κλεισθῶσιν ἡμέρας νυξ γὰρ 25

v.12 *Τ,Κ*: τῶν δωδεκα φυλων τῶν υἰων, *Μ*: ονοματα τῶν δωδεκα φυλων υἰων, *Ν*: [τα ονοματα] τῶν δωδεκα φυλων υἰων. **v.13** *Τ,Κ*: ἀπ ἀνατολῆς, *Μ*: ἀπο ἀνατολῶν, *Ν*: ἀπὸ ἀνατολῆς.
v.13 *Τ,Κ*: ἀπο, *Μ,Ν*: καὶ ἀπο. **v.13** *Τ*: ἀπο, *Κ,Μ,Ν*: καὶ ἀπο. **v.14** *Τ,Μ,Κ*: ἔχον, *Ν*:
 ἔχων. **v.14** *Τ,Κ*: ἐν αὐτοῖς, *Μ,Ν*: ἐπ αὐτῶν δωδεκα. **v.15** *Τ,Κ*: καλαμον, *Μ,Ν*: μετρον
 καλαμον. **v.16** *Τ,Κ*: τοσοῦτον ἐστιν ὅσον καὶ, *Μ*: ὅσον, *Ν*: ὅσον [καὶ]. **v.16** *Τ,Κ,Ν*: σταδίων
 δωδεκα χιλιαδων, *Μ*: σταδιους δεκαδυο χιλιαδων δωδεκα. **v.17** *Τ,Μ,Κ*: τεσσαρακοντα, *Ν*:
 τεσσερακοντα. **v.18** *Τ,Μ,Κ*: ἦν ἡ ἐνδομησις, *Ν*: ἡ ἐνδομησις. **v.18** *Τ,Κ*: ὁμοια υαλω, *Μ*:
 ὁμοιον υελω, *Ν*: ὁμοιον υαλω. **v.19** *Τ,Κ*: καὶ, *Μ*: [καὶ], *Ν*: $\emptyset$. **v.19** *Τ,Μ,Κ*: σαπφειρος,
Ν: σαπφρος. **v.20** *Τ,Μ,Κ*: σαρδιος, *Ν*: σαρδιον. **v.20** *Τ,Μ,Ν*: ἐνατος, *Κ*: ἐννατος.
v.20 *Τ,Κ,Ν*: ἀμεθυστος, *Μ*: ἀμεθυσος. **v.21** *Τ,Κ*: υαλοξ διαφανῆς, *Μ*: υελοξ διαυγης, *Ν*:
 υαλοξ διαυγης. **v.23** *Τ,Κ*: ἐν, *Μ,Ν*: $\emptyset$. **v.24** *Τ,Κ*: καὶ τὰ ἐθνη τῶν σωζομένων ἐν τῷ φωτὶ
 αὐτῆς περιπατήσουσιν, *Μ,Ν*: καὶ περιπατήσουσι τὰ ἐθνη δια του φωτος αὐτῆς. **v.24** *Τ,Κ*: τὴν
 δοξαν καὶ τὴν τιμὴν αὐτῶν, *Μ*: αὐτω δοξαν καὶ τιμὴν τῶν ἐθνῶν, *Ν*: τὴν δοξαν αὐτῶν.

26 οὐκ ἔσται ἐκεῖ . καὶ οἴσουσιν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν τῶν ἔθνων
 27 εἰς αὐτήν . καὶ οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν πᾶν κοινὸν καὶ ποιῶν
 βδέλυγμα καὶ ψεῦδος εἰ μὴ οἱ γεγραμμένοι ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς
 τοῦ ἁρνίου .

22 Καὶ ἔδειξέν μοι καθάρων ποταμὸν ὕδατος ζωῆς λαμπρὸν ὡς κρύ-
 σταλλον ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ἁρνίου .
 2 ἐν μέσῳ τῆς πλατείας αὐτῆς καὶ τοῦ ποταμοῦ ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν
 ζύλον ζωῆς ποιοῦν καρποὺς δώδεκα κατὰ μῆνα ἓνα ἕκαστον ἄπο-
 διδοῦν τὸν καρπὸν αὐτοῦ καὶ τὰ φύλλα τοῦ ζύλου εἰς θεραπείαν
 3 τῶν ἔθνων . καὶ πᾶν κατανάθεμα οὐκ ἔσται ἔτι καὶ ὁ θρόνος τοῦ
 θεοῦ καὶ τοῦ ἁρνίου ἐν αὐτῇ ἔσται καὶ οἱ δοῦλοι αὐτοῦ λατρεύσου-
 4 σιν αὐτῷ . καὶ ὄψονται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ
 5 τῶν μετώπων αὐτῶν . καὶ νύξ οὐκ ἔσται ἐκεῖ καὶ χρεῖαν ὄσιν ἔχου-
 σιν λύχνου καὶ φωτὸς ἡλίου ὅτι κύριος ὁ θεὸς φωτίζει αὐτοὺς καὶ
 6 βασιλεύσουσιν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων . καὶ εἶπέν μοι οὗτοι οἱ
 λόγοι πιστοὶ καὶ ἀληθινοὶ καὶ κύριος ὁ θεὸς τῶν ἁγίων προφητῶν
 ἀπέστειλεν τὸν ἄγγελον αὐτοῦ δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέ-
 7 σθαι ἐν τάχει . ἰδοὺ ἔρχομαι ταχὺ μακάριος ὁ τηρῶν τοὺς λόγους
 8 τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου . καὶ ἐγὼ ἰωάννης ὁ βλέπων
 ταῦτα καὶ ἀκούων καὶ ὅτε ἤκουσα καὶ ἔβλεψα ἔπεδα προσκυνῆ-
 σαι ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν τοῦ ἀγγέλου τοῦ δεικνύοντός μοι ταῦτα .
 9 καὶ λέγει μοι ὅρα μὴ σύνδουλός σου γάρ εἰμι καὶ τῶν ἀδελφῶν σου
 τῶν προφητῶν καὶ τῶν τηρούντων τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τούτου
 10 τῷ θεῷ προσκύνησον . καὶ λέγει μοι μὴ σφραγίσῃς τοὺς λόγους
 11 τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου ὅτι ὁ καιρὸς ἐγγύς ἐστιν . ὁ
 ἀδικῶν ἀδικησάτω ἔτι καὶ ὁ ῥυπῶν ῥυπωσάτω ἔτι καὶ ὁ δίκαιος
 12 δικαίωθήτω ἔτι καὶ ὁ ἅγιος ἁγιασθήτω ἔτι . καὶ ἰδοὺ ἔρχομαι ταχὺ
 καὶ ὁ μισθός μου μετ' ἐμοῦ ἀποδοῦναι ἑκάστῳ ὡς τὸ ἔργον αὐ-

v.27 *T, K:* κοινουν, *M, V:* κοινον. **v.27** *T, M, K:* ποιουν, *V:* [ο] ποιων. **22. v.1** *T, K:* καθαρον, *M, V:* ζ. **v.2** *T, M, K:* εντευθεν, *V:* εκειθεν. **v.2** *T, K:* ενα, *M, V:* ζ. **v.2** *T, K, V:* εκαστον αποδιδου, *M:* αποδιδους εκαστον. **v.3** *T, K:* καταναθεμα, *M, V:* καταθεμα. **v.3** *T, K, V:* επι, *M:* εκει. **v.5** *T, M, K:* εκει, *V:* επι. **v.5** *T, M, K:* χρειαν ουκ εχουσιν, *V:* ουκ εχουσιν χρειαν φωτος. **v.5** *T, K:* φωτιζει αυτους, *M:* φωτιει αυτους, *V:* φωτισει επι αυτους. **v.6** *T, K, V:* ειπεν, *M:* λεγει. **v.6** *T, M, K:* κυριος, *V:* ο κυριος. **v.6** *T, K:* των αγιων προφητων, *M, V:* των πνευματων των προφητων. **v.7** *T, K:* ιδου, *M:* [και] ιδου, *V:* και ιδου. **v.8** *T, K:* και εγω, *M, V:* καγω. **v.8** *T, K:* βλεπων ταυτα και ακουων, *M, V:* ακουων και βλεπων ταυτα. **v.8** *T, K, V:* επεσα, *M:* επεσον. **v.9** *T, K:* γαρ, *M, V:* ζ. **v.10** *T, K:* οτι, *M, V:* ζ. **v.10** *T, K:* καιρος, *M, V:* καιρος γαρ. **v.11** *T, K:* ρυπων ρυπωσατω, *M:* ρυπαρος ρυπαρευθητω, *V:* ρυπαρος ρυπανθητω. **v.11** *T, K:* δικαιοθητω, *M, V:* δικαιοσυνην ποιησατω. **v.12** *T, K:* και, *M, V:* ζ.

τοῦ ἔσται· ἐγὼ εἶμι ὁ α καὶ ὁ ω ἀρχὴ καὶ τέλος ὁ πρῶτος καὶ 13
 ὁ ἔσχατος· μακάριοι οἱ ποιοῦντες ὅτι τὰς ἐντολάς αὐτοῦ ἵνα ἔσται ἡ 14
 ἐξουσία αὐτῶν ἐπὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς καὶ τοῖς πυλῶσιν εἰσέλθωσιν
 εἰς τὴν πόλιν· ἔξω δὲ οἱ κύνες καὶ οἱ φαρμακοὶ καὶ οἱ πόρνοι καὶ 15
 οἱ φονεῖς καὶ οἱ εἰδωλολάτραι καὶ πᾶς ὁ φιλῶν καὶ ποιῶν ψεῦδος·
 ἐγὼ ἰησοῦς ἔπεμψα τὸν ἄγγελόν μου μαρτυρῆσαι ὑμῖν ταῦτα ἐπὶ 16
 ταῖς ἐκκλησίαις ἐγὼ εἶμι ἡ ῥίζα καὶ τὸ γένος τοῦ δαβὶδ ὁ ἀστήρ
 ὁ λαμπρὸς καὶ ὁ ὀρθρινός· καὶ τὸ πνεῦμα καὶ ἡ νύμφη λέγουσιν 17
 ἔλθε καὶ ὁ ἀκούων εἰπάτω ἔλθε καὶ ὁ διψῶν ἐλθέτω καὶ ὁ θέλων
 λαμβανέτω τὸ ὕδωρ ζωῆς δωρεάν· συμμαρτυροῦμαι γὰρ παντὶ 18
 ἀκούοντι τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου ἕάν τις
 ἐπιτιθῆ ἢ πρὸς ταῦτα ἐπιθήσει ὁ θεὸς ἐπ’ αὐτὸν τὰς πληγὰς τὰς γε-
 γραμμένας ἐν βιβλίῳ τούτῳ· καὶ ἕάν τις ἀφαιρῆ ἀπὸ τῶν λόγων 19
 βιβλίου τῆς προφητείας ταύτης ἀφαιρήσει ὁ θεὸς τὸ μέρος αὐτοῦ
 ἀπὸ βιβλίου τῆς ζωῆς καὶ ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας καὶ τῶν γεγραμ-
 μένων ἐν βιβλίῳ τούτῳ· λέγει ὁ μαρτυρῶν ταῦτα ναὶ ἔρχομαι ταχὺ 20
 ἀμὴν ναὶ ἔρχου κύριε ἰησοῦ· ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ 21
 χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν ἀμὴν·

ΤΕΛΟΣ.

v.12 *T, K:* αὐτου εσται, *M:* εσται αὐτου, *V:* εστιν αὐτου. **v.13** *T, K:* εἶμι τὸ α καὶ τὸ ω ἀρχὴ καὶ τέλος ὁ πρῶτος καὶ ὁ εσχατος, *M, V:* τὸ αλφὰ καὶ τὸ ω ὁ πρῶτος καὶ ὁ εσχατος ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. **v.14** *T, M, K:* ποιουντες τας εντολας αὐτου, *V:* πλυνοντες τας στολας αὐτων. **v.15** *T, K:* δε, *M, V:* ζ. **v.15** *T, M, K:* ο, *V:* ζ. **v.16** *T, K:* του, *M, V:* ζ. **v.16** *T, M, K:* δαβιδ, *V:* δαυιδ. **v.16** *T, K:* καὶ ὀρθρινος, *M, V:* ὁ πρῶτος. **v.17** *T, K:* ελθε, *M, V:* ερχου. **v.17** *T, K:* ελθετω, *M, V:* ερχεσθω. **v.17** *T, K:* καὶ, *M, V:* ζ. **v.17** *T, K:* λαμβανετω το, *M, V:* λαβετω. **v.18** *T, K:* συμμαρτυροουμει γαρ, *M, V:* μαρτυρω εγω. **v.18** *T, K:* ακουοντι, *M, V:* τω ακουοντι. **v.18** *T, K:* επιτιθη προς ταυτα επιθησει, *M:* επιθη επι αυτα επιθησαι, *V:* επιθη επι αυτα επιθησει. **v.18** *T, K, V:* πληγας, *M:* [επιτα] πληγας. **v.18** *T, K:* βιβλιω, *M, V:* τὸ βιβλίω. **v.19** *T, K:* αφαιρη, *M, V:* αφελι. **v.19** *T, K:* βιβλου, *M, V:* του βιβλιου. **v.19** *T, K:* αφαιρησει, *M:* αφελοι, *V:* αφελει. **v.19** *T, K:* βιβλου, *M, V:* του ξυλου. **v.19** *T, K:* καὶ, *M, V:* ζ. **v.19** *T, K:* βιβλιω, *M, V:* τὸ βιβλίω. **v.20** *T, M, K:* ναὶ, *V:* ζ. **v.21** *T, K:* ημων, *M, V:* ζ. **v.21** *T, M, K:* χριστου, *V:* ζ. **v.21** *T, K:* μετα παντων υμων αμην, *M:* μετα παντων των αγιων αμην, *V:* μετα παντων.